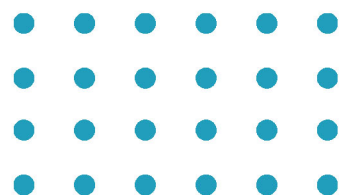

Centrul Pentru Perfecționare în Educație
TeachIT

WWW.TEACHIT.RO

Revista Educațională TeachIT

NUMĂRUL 13 VOLUMUL 1

ISSN 2971-8619

ISSN-L 2971-8619

**CENTRUL PENTRU
PERFECTIONARE
TEACHIT**

VALEA ARGOVEI 2024

Simpozionul Internațional „TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: De la Standard la Excelență”

SECȚIUNEA 1

Articole

Cuprins

Achim Adina	11
Adomnitei Cristina	15
Agapie Iuliana.....	18
Aldea Nicoleta	21
Alecu Cristina	23
Andrei Camelia.....	26
Androne Patru Simona.....	30
Andronic Florin.....	59
Anghel Florentina.....	62
Anton Cristina	64
Arsenie Madalina	67
Arzoiu Mihaela	71
Babo Brigitta.....	74
Badea Delia	76
Badea Elena.....	78
Badicel Andreea- Lavinia.....	81
Badiu Gabriel Adrian	85
Baliban Carmen.....	113
Baloiu Alina-Mihaela.....	119
Banes Elena Daniela	132
Banu Mihaela	135
Batrinache Ionela	141
Bedrulea Andreea	151
Bejerea Maria.....	159
Bercu Mihaela	162
Bodea Doru Catalin	164
Bogdan Laura	166
Bogdanoiu Mariana.....	168
Boiangiu-Diaconu Viorica.....	177
Boldea Petria-Elena.....	192
Borlan Daniela.....	215
Borosanu Anca-Nicoleta.....	218
Botis Carolina	224
Bozea Violeta.....	237
Bratu Angela Emilia	239

Brinzica Mihaela.....	242
Bucur Dorina	244
Buftea-Jercan Egina-Maria	246
Buhusi Lucica.....	249
Camenita Daniela.....	254
Carp Dorina	257
Casoni Andreea	261
Cernat Gabriela	267
Chesaru Nicoleta	271
Chiac Teodora Valentina.....	274
Chifu Mihaela.....	285
Chirica Mihaela	287
Chirila Alexandra	291
Chirosca Angela.....	294
Chitu Madalina.....	297
Ciaus Liliana.....	301
Cimpan Luminita Brindusa	307
Ciobanu Dana – Mihaela.....	309
Ciobanu Elena-Corina.....	311
Ciobotaru Daniela	317
Cires Adriana	320
Ciungu Nicolae Catalin	325
Ciuperceanu Marian.....	328
Ciurescu Adriana	332
Codreanu Andreea Madalina	335
Cojocarui Adriana.....	342
Cojocarui Camelia	348
Colonescu Daniela.....	349
Comoli Doina.....	351
Constantin Dana Monica.....	357
Constantin Nicoleta Simona.....	360
Cornea Gratiela	363
Corujan Ioana.....	371
Cosma Monica	377
Cosmescu Vasile Octavian.....	380
Costin Gabriela.....	382
Costin Iulia.....	385

Craciun Ancuta	387
Cretu Ines	390
Cristea Roxana-Liliana	394
Daescu Adela Roxana	400
Danciu Mirela Gabriela, Lungu Oana-Maria	403
Dascalescu Adrian-Florentin	405
Dediu Ioana Mariana	408
Derzsi-Raduly Kazmer	411
Diaconescu-Armasescu Claudia	414
Dima Elena Cristina	417
Dinca Alin	420
Dinca Florentina Victoria.....	423
Dinca Iuliana Emilia	426
Dinicica Karina.....	429
Doba Amalia Oana	431
Dorgo Diana Andreea.....	434
Dragan Carmen	441
Dragan Luminita Gabriela	444
Dragne Raluca Alexandra	451
Duduiala Gianina.....	454
Dumitrascu Diana.....	458
Dumitru Mihaela	460
Duta Mona-Lisa	462
Dutescu Carmen Daniela.....	464
Ene Nicusor	472
Enea Florentina Amalia	473
Fanica Daniel	479
Felhert Monica	488
Fenechiu Eva	492
Flitan Alina Diana	494
Gabor Mihaela	497
Galbinasu Gheorghita	500
Gavrilescu Nicoleta	504
Georgiu Alexandru	508
Gheorghiu Gabriel.....	513
Ghinea Adina.....	518
Gombos Diana.....	523

Gomoescu Georgiana Catalina.....	526
Grecea Violeta Marilena	528
Grigore Raduta-Marioara.....	530
Gugu Ileana	533
Huci Diana	537
Iacob Adelina	539
Iftime Iulian, Iftime Mihaela.....	544
Iliesiu Leonida	548
Iliesiu Ramona.....	551
Ilina Lavinia Andreea.....	554
Ilisuan Maria Elena.....	557
Ionescu Iuliana	561
Ionescu Maria	564
Iordache Tanta	568
Irimia-Matei Elena.....	572
Istrate Loredana	576
Ivan Elena-Daniela	583
Jercan Andina-Elena.....	605
Jula Claudia	608
Julan Cosmin-Mircea.....	611
Jurcut Gheorghina.....	614
Komlosi Catalina.....	618
Kovacs Eniko.....	621
Lascuzeanu Emilia Emine	623
Lazar Georgiana	626
Leanca Paula	631
Lolea Alina.....	634
Luca Iulia Elisabeta	636
Lupan Carmen.....	642
Maftai Valeria.....	653
Manole Luminita	657
Marc Aurica	663
Mardale Andreina Daniela	673
Mardar Constantin Roxana	676
Marian Angela.....	677
Marin Dorina.....	682
Maris Teodora Lenuta	686

Martiniuc Adriana	690
Melnic Alina	695
Miculescu Cornelia.....	699
Mihai Elena Aurica	701
Mihai Simona-Oana	704
Mihaila Ana	709
Mihaila Simona-Elena	712
Mihailescu Alina.....	715
Mihailescu Mihaela.....	718
Mihailovici Bianca	720
Mihalca Anca-Mariana.....	722
Mitea Monica.....	724
Moldovan Mihaela	728
Molea Ioana	731
Monenci Roxana Florina	735
Morosan Corina Elena.....	740
Motoroi Nela Georgiana	746
Movileanu Claudia	756
Munteanu Claudia.....	762
Muresan Cristina.....	764
Musca Florina.....	766
Nacu Aura.....	768
Naziru Diana Lucia.....	771
Neagu Elena	776
Neagu Marina	784
Nechita Ramona.....	787
Negru Camelia.....	789
Neguti Ramona, Vilceanu Cosmina.....	791
Nica Cristina	794
Nicula Gabriela-Margareta.....	799
Nita Crina Alina	802
Oancea Ferestean Monica	811
Oancea Roxana Denisia.....	813
Oglice Atena	822
Onet Claudia	841
Oprea Mara Andreea	844
Oprisan Cristian.....	852

Orasanu Daniela.....	855
Ostan Maria	858
Panduru Mihaela.....	861
Papanaga Ana-Maria Cristina.....	877
Pascu Marinela.....	879
Patras Camelia Mihaela.....	890
Paunescu Anemona Elena.....	897
Paveluc Maria Gianina	900
Pertea Cristina-Adriana	904
Petrencu Maria	907
Pintiuta Remus Rusalim	909
Pitulescu Delia.....	916
Ploscaru Lungulescu Ana	921
Podumneaca Daniela	923
Pop Roxana Melania.....	928
Popa Ana – Marcela	938
Popa Ion	943
Popescu Catalin.....	945
Popescu Cristina.....	946
Popescu Maria Daniela	950
Popescu Monica	953
Popescu Tamara Vasti.....	958
Prangate Ecaterina	962
Preda Alina Magdalena	964
Preda Geanina.....	967
Preda Mircea Daniel.....	969
Prisacaru Nicoleta	977
Prundus Ana Monica.....	979
Pusca Florentina.....	984
Racheru Tincuta	989
Racovici Iasmina.....	1000
Radulescu Mihaela	1002
Radut Trusca Ionela Lavinia.....	1005
Radutiu Georgeta Olimpia	1007
Retevoiu Ionela	1011
Rosca Gianina.....	1014
Rotaru Emilia	1016

Rustioru Angela.....	1015
Rusu Alina	1022
Rusu Ana	1032
Rusu Cristina-Daniela	1037
Rusu Maria Constanta.....	1041
Saizescu Cristina-Alexandra	1044
Salagean Diana.....	1048
Samareanu Cristina	1050
Sandu Florin Laurentiu.....	1052
Sandu Laura-Gabriela.....	1055
Septar Ghiulendan	1060
Serban Cerasella.....	1063
Serban Emilia Ioana	1067
Seucea Ramona Anca.....	1069
Seulean Augustin-Valentin	1075
Sfaraila Livia	1078
Sfechis Corina Ancuta	1081
Sichitiu Irina	1084
Simianovici Ion Eugen	1087
Simion Adelin-Catalin.....	1090
Simonca Raluca Ioana	1093
Simonca Valeria.....	1104
Sprintoi Adelina.....	1107
Stan Maria.....	1109
Stan Mihaela	1122
Stanciu Camelia.....	1124
Stanciu Luminita.....	1127
Stanescu Antalia Celestina	1130
Stanescu Iulia	1134
Stefanescu Adreana	1136
Stefanescu Luminita.....	1140
Stircea Denisa.....	1144
Suciu Ecaterina Cristina.....	1148
Suciu Olivia.....	1158
Sut Adriana-Otilia.....	1161
Szasz Hajnalka	1164
Tapalaga Adriana.....	1166

Tarasila Anca Florentina	1168
Tarb Claudia Iuliana.....	1170
Tifrea Rodica-Florina	1174
Tiganasu Angelica.....	1178
Toma Camelia Lorena.....	1195
Trif Ioana Carla	1199
Trocin Paula Madalina.....	1203
Tudor Monica	1211
Tudor Tatiana	1218
Turosu Dorina.....	1220
Turosu Lucia Cristina	1223
Ungureanu Nicoleta Alexandra	1226
Uruc Elena Doina	1229
Vadean Corina-Dana	1247
Valcu Daniela.....	1249
Valeanu Daniela	1255
Vasiu Luminita.....	1258
Vintila Valentina	1262
Vlad Madalina Georgiana.....	1269
Voicu Adina-Laura	1271
Zaharachescu Daniela	1273
Zaharia Oana Simona	1276
Zainescu Silvia	1278
Zestreanu Daniela	1280

Literația în familie

Adina Achim, profesor învățământul primar, Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, Cluj-Napoca

Școala reprezintă principalul cadru instituționalizat desemnat de societatea umană pentru educarea, formarea și orientarea tinerelor generații. Școala nu poate să mai fie o instituție închisă, autosuficientă și izolată, ci trebuie să fie deschisă și receptivă la mobilitatea socială și economică a comunității pe care o aservește, la nevoile familiilor copiilor pe care îi educă. Școlile care duc la bun sfârșit formarea și orientarea tinerelor generații se consideră pe ele însele și elevii lor ca parte a sistemului social ce include familiile și comunitățile. Cercetările desfășurate în multe țări arată că atunci când școlile, familiile și comunitățile lucrează împreună ca parteneri, elevii sunt primii beneficiari.

În această direcție, literația reprezintă un domeniu în cadrul căruia școala, comunitatea și familia trebuie să colaboreze pentru obținerea rezultatelor dorite. Apărut în secolul trecut, termenul „literație” a cunoscut mai multe accepțiuni de-a lungul timpului. Toate aceste accepțiuni accentuează însă ideea de proces de învățare, de alfabetizare într-un anumit domeniu de activitate. Datorită progresului tehnologic pe care societatea modernă îl cunoaște, literația a mers dincolo de ideea de a ști să scrii și să citești, cuprinzând și alte tipuri convenționale de abilități necesare funcționării reușite în societate. Literația în familie este, de asemenea, un concept nou care câștigă teren odată cu apariția lui în jurul anilor 1980. Referindu-se la toate practicile care au loc într-o familie și au în vedere învățarea citit-scrisului, cultivarea lecturii și a altor abilități, literația în familie reprezintă teritoriul în care familia și școala se întâlnesc, se completează și se susțin reciproc. Înainte de a intra în școală și de a participa la o învățare formală (școlară), organizată și planificată, copilul începe procesul de învățare a cititului și a scrisului, precum și a altor abilități, în familie, ceea ce a fost numit cu termenii de „literație emergentă”. Familia contribuie foarte mult în acest sens și ea este cea care oferă copiilor oportunități pentru învățarea timpurie a cititului. Orice familie poate contribui la dezvoltarea interesului și a apetenței pentru lectură a copiilor de orice vârstă prin câțiva pași simpli, precum:

- lectura unor cărți realizată de către părinți, mai ales copiilor de vârstă preșcolară;

- cititul în fața copiilor (copiii vor imita ceea ce vor vedea); stabilirea unui țel în ce privește numărul de cărți pe care părinții/copiii și le propun să le citească într-un anumit interval de timp (un an sau o jumătate de an sau chiar o lună);
- vizite la librării sau biblioteci, părinții împreună cu copiii;
- participarea la evenimente de tip lansare de cărți/târguri de cărți;
- „cartea de pe noptieră”: păstrarea unei cărți pe noptieră, din care să se citească în fiecare seară;
- desfășurarea unor activități comune părinți/copii sugerate de cărțile citite;
- completarea unui „Jurnal de lectură” (în imagini sau cuvinte, în funcție de vârsta copilului).

Câteva sfaturi pentru părinții care doresc să formeze un adevărat cititor din copilul lor,

înainte ca acesta să fi învățat tainele cititului, ar fi:

- lasă-l să țină el cartea, atunci când îi citești;
- lasă-l să continue el propoziția sau fraza, dacă știe povestea;
- repetă-i cuvintele importante din text și arată-i-le scrise;
- vorbește cu el despre ceea ce ai citit;
- încurajează-l „să citească” din imagini;
- propune-i să facă un top al cărților preferate;
- fă-i cadou cărți.

Credem că cititul este una dintre cele mai importante abilități, care odată învățată, poate asigura succesul în mai multe domenii. Pentru a fi eficientă și a-și putea atinge scopul, lectura trebuie să fie percepută de copii ca o activitate plăcută și accesibilă. Orice copil se angajează cu plăcere într-o activitate care este pe măsura puterilor lui, pentru care are dezvoltate abilitățile necesare. Nu este suficient să recunoști literele, să le asociezi cu sunetele corespunzătoare, să formezi din acestea silabele, cuvinte și enunțuri pentru a citi. Acesta este doar primul pas. Cititul/lectura presupune realizarea sensului pe care fiecare cuvânt și fiecare enunț îl implică, ca apoi să poată fi construit sensul întregului text. Pentru un copil, toate aceste lucruri nu sunt simple. El trebuie să caute în text puncte de sprijin pe care să-și bazeze înțelegerea, să identifice acei indici ai textului care îl ajută să construiască sens, să găsească acele elemente care explică textul și-l face inteligibil. Astfel, cititul devine o *căutare* în care

copilul își angajează toate competențele cognitive de care dispune, o căutare în care, uneori, are nevoie de ajutor. Aici intervin dascălii, familia și toți ceilalți subiecți implicați în educația copilului pentru a transforma această căutare într-un succes.

Odată asigurat acest aspect, cititul și universul cărților reprezintă mediul ideal în care copilul face cunoștință, pe lângă toată bogăția de informații, emoții, imagini, modele, și cu *valorile morale* pe care mediul social din care face parte le promovează. Familia poate folosi cu ușurință contextele pe care lectura unor cărți le permite pentru a dezvolta judecățile morale ale copiilor ca parte integrantă a ființei acestuia. „Copilul se hrănește din trăiri frumoase” (Rabindranath Tagore), care îi oferă prilejul să cunoască viața altor semeni și, implicit, lumea. În cadrul familiei și cu cartea alături, copilul învață respectul, sinceritatea, devotamentul, onoarea, ordinea, grija, întrajutorarea etc. Caracterul unui personaj, relațiile sociale pe care acesta le dezvoltă cu celelalte personaje, comportamentele dezirabile și prosoziale pe care le manifestă, valorile morale în numele cărora acționează și pe care le reprezintă sunt tot atâtea oportunități pe care familia le poate folosi pentru a forma și dezvolta copiilor un caracter moral frumos și echilibrat.

După intrarea în școală, copilul beneficiază sau ar trebui să beneficieze, în continuare, de sprijinul familie în procesul de învățare, dar și de formare a unor abilități și deprinderi de lectură. Pentru ca acest proces de literație în familie să fie de calitate și să se desfășoare la standardele cerute, este necesară o colaborare strânsă între școală și familie. Aici intervine dascălul sau bibliotecarul ca facilitatori pentru desfășurarea unei literații eficiente și de valoare în cadrul familiei. Ei pot intermedia, oferi programe, practici sau exemple prin intermediul cărora familia să dezvolte și desfășoare activități propriu-zise de susținere a literației cu copiii.

Iată ce pot face părinții pentru a-și încuraja propriii copii în a persevera pe drumul cititului:

- să le vorbească despre cărțile pe care le citesc;
- să îi întrebe despre cărțile pe care ei le citesc;
- să le arate că dedică o parte din zi (oricât de mică) lecturii;
- să îi lase să își aleagă cărțile pe care doresc să le citească;
- să dedice timp și resurse pentru biblioteca familiei;
- să citească în familie!

Competențele de cititor odată asigurate vor activa competențele lingvistice ale copiilor, una din așa-numitele competențe transversale, atât de necesare pentru integrarea și evoluția socială a oricărui tânăr, prospăt ieșit de pe băncile școlii.

În concluzie, literația în familie este o modalitate de a cultiva un mediu în care membrii familiei își dezvoltă împreună dragostea pentru literatură. Această practică nu doar că sprijină dezvoltarea personală a fiecărui membru, dar întărește legăturile familiale, contribuind la un mediu armonios și educativ. Pe termen lung, literația în familie favorizează performanțe școlare mai bune ale copiilor, dar și la dezvoltarea unui mediu familial mai empatic, mai comunicativ și mai armonios.

IMPORTANȚA FAMILIEI ÎN SUCCESUL COPILULUI

PROF. ADOMNITEI CRISTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘTEFAN CEL MARE ,
BUCUREȘTI

Familia ca *instituție socială*, are o istorie care se confundă cu dezvoltarea civilizației umane, fiind unicul *grup social* în care legăturile de dragoste și consaguinitate capătă o importanță primordială, prin interacțiunile multiple și determinante între toți membrii ei. În acest *creuzet de relații*, valori și sentimente, copilul primește forța și imboldul principal al dezvoltării sale. Știința sociologică prezintă familia ca un grup de persoane legate direct prin relații de rudenie, ai cărei adulți își asumă responsabilitatea pentru creșterea copiilor.

Familia constituie mediul în care copilul se naște, trăiește primii ani ai existenței personale, se dezvoltă și se formează pentru viață. Ea reprezintă un prim instrument de reglare al interacțiunilor dintre copil și mediul social. Are rolul central de asigurare a condițiilor necesare trecerii prin stadiile de dezvoltare ale copilăriei și care stau la baza structurării personalității individului.

Viața în familie este *prima școală a emoțiilor*, învățăm să recunoaștem emoțiile proprii cât și reacțiile celorlalți la emoțiile noastre, cum să gândim aceste emoții și cum să alegem reacțiile, cum să citim și să ne exprimăm speranțele și temerile, fiind mediul prielnic pentru nașterea, dezvoltarea și desăvârșirea ființei umane. În organizarea sa proprie, ea oferă garanții de moralitate, este *prima școală* care pregătește pe copil pentru viața socială, deprinzându-l să-și împlinească datoria, să-și disciplineze voința, dându-i simțul ierarhiei și ordinii, devenind un oficiu înalt al respectului, al demnității, al libertății interioare. Mediul familial oferă siguranță, liniște, afecțiune, seninătate, care constituie o atmosferă prielnică pentru o dezvoltare normală și echilibrată.

Familia are și o însemnată *funcție educativă*. Ea este *prima instituție de educație morală* și pentru prima copilărie este mediul educativ prin excelență. Familia este „cea mai necesară *școală de omenie*”. Statisticile judiciare arată că majoritatea delinvenților și a celor din instituțiile de corecție au fost lipsiți de o reală asistență din partea familiei.

În cadrul familial se deprind disciplina și spiritul de inițiativă și se cultivă sentimentul demnității, dreptății, iubirii, respectului și ajutorului, sentimentul sacrificiului, care sunt elemente de bază ale vieții sociale. Primul factor care formează persoana într-o perspectivă multidirecțională este familia. Aceasta are menirea de a-l introduce pe copil în valorile grupului de referință, dar și de formare a primelor conduite, sau de interiorizare a unor stări de spirit elementare. Familia trebuie mai mult să formeze decât să informeze. Copilul *absoarbe* din mediul apropiat familial primele impresii, formându-și conduite prin mimetism și contagiune directă. Copiii vor face, sau vor crede precum părinții imitând comportamentele acestora. „Mediul familial este unul dintre factorii care determină majoritatea raporturilor pe care copilul le va stabili cu lumea exterioară din care va face parte la școală, acest mediu în care trebuie să se ancoreze pentru a nu-și petrece copilăria la periferia grupului.” (Marie- Claude, Beliveau). Familia este mediul esențial care poate influența dezvoltarea și destinul copilului prin securizare materială, dragoste și educație. Unele studii accentuează o anumită funcție, ca fiind fundamentală și exclusivă a familiei – cea de *socializare primară a descendenților*, cu scopul integrării corespunzătoare a acestora în societate, și, la fel de fundamentală și exclusivă, cea de *asigurare a securității emoționale* a adulților.

H. H. Stahl, remarcabil sociolog, membru al școlii sociologice de la București, clasifică funcțiile familiei în două mari categorii: „*funcții interne* și *funcții externe*, primele contribuind la crearea unui

unui regim de viață intimă, menit să asigure tuturor membrilor un climat de securitate, protecție și afecțiune; al doilea grup de funcții asigurând dezvoltarea firească a personalității fiecărui membru al grupului, socializarea și integrarea sa corespunzătoare în viața socială.

Familia este prin definiție *cadru de satisfacere al nevoilor membrilor ei*. Nevoile de bază, fiziologice sunt la fel de importante ca și nevoia de securitate, de dragoste și apartenență, de recunoaștere. Toate aceste nevoi categorisite de Maslow ca fiind nevoi de tip D, care apar prin lipsă și împing individul la a căuta satisfacție, depind de ceilalți, de cei din jurul individului, de ceilalți membri ai familiei. Este evident faptul că o familie în care legăturile dintre membrii ei nu sunt de dragoste și respect, nu poate constitui un cadru propice de satisfacere a nevoilor umane și deci de dezvoltare normală.

În funcție de felul cum cei din jur, mai ales părinții știu să vină în întâmpinarea nevoilor lui și să înțeleagă, în satisfacerea acestor nevoi, caracteristicile care țin de vârsta copilului, depinde dezvoltarea optimă a copilului pentru a deveni o ființă normală, capabilă de a fi fericită, sau dimpotrivă acesta evoluează la polul opus. Pentru orice persoană (copil, adolescent, tânăr, adult), familia este mediul natural cel mai favorabil pentru formarea, dezvoltarea și afirmarea lui, asigurând condiții de securitate și protecție, atât fizică cât și psihică, în orice perioadă a vieții. Aici se conturează concepția despre viață și conceptul de sine. De la începuturi și până în prezent familia rămâne a fi dependentă de societate în virtutea principiului conexiunii dintre sistem și macrosistem. Prin familie indivizii se integrează în societate, familia constituind, în esență, temelia acesteia. Din această perspectivă familia poate fi definită ca un sistem în interiorul căruia elemente, membrii familiei, se influențează reciproc, dezvoltând raporturi interumane complexe. Buna funcționare a familiei ca sistem, este condiționată de modul în care reușesc să relaționeze și să comunice toate aceste subsisteme. Funcționalitatea sistemului familial este consecința modului în care interrelaționează subsistemele. Conchizând, putem spune, că rolul familiei în educația copiilor este esențial. „Familia reprezintă matricea primordială a culturii omenești. Aici se trezesc și încep să se dezvolte puterile latente ale sufletului personal; aici începe copilul să iubească (pe cine și cum?), să creadă (în ce?) și să sacrifice (cui și ce?); aici se alcătuiesc primele temelii ale caracterului său; aici se descoperă în sufletul copilului sursele principale ale fericirii sau nefericirii lui viitoare; aici devine copilul un om mic, din care mai apoi se dezvoltă o mare personalitate sau un om lipsit de moralitate.

Un copil care nu a primit o educație corectă din toate punctele de vedere va avea de suferit la maturitate, sau poate toată viața în cazul în care nu are un caracter puternic nativ, prin care să se autoeduce. Lacunele relaționale, complexe, fluctuațiile sentimentale și toate problemele interioare ale omului sunt în mare parte o consecință a unei educații familiale defectuoase. Greu va înțelege extrovertirea unei persoane în familia sa sau între prieteni, ori altruismul cu care se manifestă în societate și altele asemenea, cineva crescut de niște părinți care nu au avut timp să vorbească cu el, să-l asculte problemele, să-l încurajeze la nevoie, să-i ofere afecțiune. Se va adapta greu.

Responsabilitatea unui părinte în ceea ce privește educația copilului său este una uriașă. În mare parte cazurile de neadaptare socială, depresie, dependență, delicvență, perversiune, sinucideri, din rândul tinerilor (și nu numai), au ca substrat lipsa educației familiale corecte, sănătoase.

„Educația copiilor presupune întâi de toate desăvârșirea propriei noastre educații, a sentimentelor noastre”. Părinții trebuie să se străduiască să dea dovadă de o moralitate ireproșabilă, de integritate și educație aleasă, fiind formatorii unei generații, ca astfel copiii să-i poată urma avându-i ca model. „În educația copiilor, mai întâi de toate trebuie să ne educăm noi înșine. Evident, căldura din familie educă mult mai bine decât orice cuvinte, și, dimpotrivă, cuvintele anoste ale părinților obțin exact efectul contrar.”

Direcția spre care va merge copilul se trasează încă din familie, locul unde se va forma idealul său. Acesta se formează din copilărie până la adolescență. Astfel, „când relațiile dintre părinți au fost armonioase, idealul adolescentului include un model care le seamănă.”

TRANSFERUL EDUCAȚIONAL CA BAZĂ A EDUCAȚIEI EFICIENTE

Iuliana Agapie, Școala Gimnazială Nr. 10 "Mihail Koiciu"

„A învăța eficient înseamnă a dori să atingi un rezultat, pe care îl stabilești conștient drept scop al învățării și te implici activ în atingerea lui. Reflexia critică asupra alternativelor, activitatea perseverentă, orientarea spre calitate și utilizarea strategiilor metacognitive amplifică rezultatele pozitive ale învățării eficiente.” (Bernat, 2003, p.26)

Definirea a ceea ce înseamnă învățarea eficientă, predarea eficientă sau profesorul eficient poate fi complexă și poate varia în funcție de diferite aspecte, nivelul de vârstă și de dezvoltare al elevilor, contextul, dar și momentul în care se produce instruirea.

În contextul contemporan, în care există o varietate de resurse, elevii trebuie să știe cum să găsească, să selecteze și să proceseze informațiile. Totodată, având în vedere că de-a lungul existenței se vor confrunta cu schimbări permanente, aceștia trebuie să fie capabili să învețe și să-și adapteze nevoile pe tot parcursul vieții și nu doar pe cel al școlarității. Ocupând un loc de muncă, pe viitor, aceștia sunt nevoiți să colaboreze cu ceilalți și să aibă capacitatea de a-și transfera cunoștințele în orice domeniu.

În întreaga lume, învățarea eficientă se apropie din ce în ce mai mult de ceea ce înseamnă generare de cunoștințe în grup. Această viziune pune preț pe munca în echipă și pe rezultatele ce rezultă în urma acesteia, în timp ce munca individuală pierde teren. Această viziune este împărtășită și recunoscută de un număr din ce în ce mai mare de cercetători și de guverne. Spre exemplu, în Hong Kong: „Școlile ar trebui, de asemenea, să încurajeze elevii să cerceteze dincolo de limitele prescripțiilor curriculare și ale manualelor, și să proceseze informația și să-și formeze propriile judecăți pentru a-și îmbunătăți capacitatea de a-și dezvolta cunoștințe” (Hong Kong Education Department, 2002: 78 apud. Watkins, Carnell, Ladge, 2007, p. 18).

Conform Bernat (2003) procesul învățării este constituit dintr-o serie de etape, și anume: etapa achiziției, cea în care vizualizăm pentru prima dată o succesiune de informații și le modificăm pentru a ajunge la înțelegerea lor; etapa interiorizării, în care introducem cunoștințele dobândite într-un sistem personal format din experiențele precedente; etapa modificării, care desemnează utilizarea noilor cunoștințe, iar ultima etapă este rezultatul, adică, materializarea etapei anterioare în deprinderi și comportamente.

„Gândirea critică este instrumentul învățării eficiente care ajută o persoană să se orienteze în lumea alternativelor posibile și să-și conștientizeze mecanismele propriei gândiri. Cel mai important aport al gândirii critice este că provoacă la acțiune, orice înțelegere este urmată de o acțiune în

consecință” (*ibidem*, p.25). Aceasta implică logica și este mult mai vastă decât ea deoarece presupune și enunțarea voalorii de adevăr a unor enunțuri, utilizarea analizei și a investigației, evaluarea raționamentelor și a dovezilor și multe alte competențe pentru care trebui să se decidă dacă se merită aplicarea lor.

În prezent, mulți profesori consideră că ei sunt transmițătorii învățării. Cu toate acestea, teoria lui Vygotsky (2011) susține că profesorii oferă contexte pentru desfășurarea procesului de învățare în care elevii joacă un rol activ în ceea ce privește acest proces.

Profesorii eficienți sunt aceia care transformă banalele săli de clasă în unele care conferă un mediu sigur, în care școlarii nu se tem să încerce ceva nou sau să greșescă pe parcursul instruirii, deoarece din aceste greșeli vor învăța să ia atitudine și în cele din urmă să stăpânească obiectivele urmărite. Este important ca elevii să se simtă în siguranță, apreciați și liberi să se afirme pentru a deveni activi în procesul de învățare.

Când vorbim despre transfer, vorbim despre unul dintre cele mai studiate fenomene în psihologie. Procesele de învățare și transferul învățării sunt foarte importante pentru înțelegerea modului în care oamenii dezvoltă competențe. Indiferent de orientare, de perspectivă filosofică sau instituție, majoritatea au ceva de spus despre transfer.

Din cauza timpului limitat și, uneori, a unui număr mare de elevi, cadrele didactice nu reușesc să îi instruiască pe aceștia cu tot ce ar trebui ei să știe atunci când ies din școală. Ca urmare a acestui fapt, elevii trebuie să aibă competența de a transfera cunoștințele învățate anterior pentru a le putea înțelege mai repede pe cele noi și pentru a le folosi în rezolvarea noilor probleme (Bagby, 2002).

Este o ipoteză a școlii că, ceea ce elevii învață la școală vor utiliza mai târziu în viața de zi cu zi, după terminarea acesteia. Însă, după cum bine știm, viitorul este nesigur, transformările sunt multe și rapide, iar meseriile în plină schimbare. Având în vedere acest lucru, profesorii nu doresc să-i facă pe școlari să memoreze informații multe și lipsite de valoare, ci să îi înzestreze cu deprinderi și cunoștințe care să faciliteze adaptarea la noi situații. Aici intervine transferul, una dintre cele mai vechi și însemnate preocupări din domeniul pedagogiei (Ausubel, Floyd, Robinson, 1981).

„În măsura în care transferul are loc, este foarte specific și trebuie să fie cugetat, pregătit și ghidat; rareori apare spontan.” (Perkins, Salomon, 1989, p.19) Cu alte cuvinte, transferul de cunoștințe apare pe un teren pregătit de dinainte de cadrul didactic în condiții specifice și urmează să fie ghidat pentru a se produce în stare optimă. Foarte rare sunt cazurile în care acesta se produce spontan, de la sine și aproape deloc dacă nu sunt îndeplinite condițiile specifice.

Potrivit studiilor realizate de Perkins, Salomon (1989) se ajunge la concluzia că transferul este posibil, fiind o cale prin care se asimilează cunoștințe și abilități cu ajutorul cărora entitatea

umană face față noilor provocări, ținând cont de câteva condiții adecvate, cum ar fi învățarea urmată de practicare, documentare și solicitarea de explicații.

Concluzionând, transferul trebuie privit ca o strategie indispensabilă pentru învățarea cu sens. „O societate bazată pe învățare este societatea care oferă fiecăruia oportunități să învețe, îi oferă condiții de învățare, de dezvoltare pe întreg parcursul vieții, îi dă șanse pentru a-și crea un stil de viață în care învățarea este parte componentă cheie.” (Niculescu, 2010, p.12).

Bibliografie:

- Ausubel, D., P., Robinson, F., G. (1981). *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*. București: Didactică și pedagogică;
- Barnett, S. M., & Ceci, S. J. (2002). *When and where do we apply what we learn? A taxonomy for far transfer* în *Psychological Bulletin*, 128, 612–637;
- Bernat, S., E. (2003). *Tehnica învățării eficiente*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană;
 - Niculescu, M., R. (2010). *Curriculum între continuitate și provocare*. Brașov: Editura Universității Transilvania;
- Perkins, D., N., Salomon, G. (1989). *Teaching for Transfer* în *Educational Leadership*, pp. 22-32;
- Watkins, C., Carnell, E., Ladge, C. (2007). *Effective Learning in Classrooms*. Londra: Paul Chapman Publishing.

IMPORTANȚA ȘI ROLUL POVEȘTIILOR ÎN EDUCAȚIA COPILOR

Prof.educatie timpurie, Aldea Nicoleta
Grădinița Nr. 2 Găgești/ Vrancea

Prin intermediul poveștilor, elevii pot învăța reguli de comportament, își dezvoltă empatia și imaginația, înțeleg importanța respectului și a aplicării normelor morale în toate aspectele vieții lor de acum dar și pe viitor.

Principalele mijloace de exprimare a vieții afective a copilului sunt, prin joc sau „serios”, poveștile și desenul, chiar înainte de a intra sub incidența educației formale, ceea ce presupune implicarea în grad sporit a creativității. În copilărie, principalele valori și modele de viață sunt întruchipate de personajul preferat din povești, cu care copilul se identifică adesea. Preluat de la adulții care îl îndrumă, fie ei părinți sau educatori care i-au lecturat/povestit poveștile copilăriei, este de văzut, în ce măsură mai corespunde acesta modelului educațional existent. În anii copilăriei, personajele din basme, oferă modele de urmat în viața adultă, ca tipar comportamental sau emoțional, de aceea poveștile joacă un rol foarte important din punct de vedere educativ în viața/ activitatea copiilor. Prin intermediul poveștilor, care semnalează, la nivel metaforic, lupta dintre bine și rău, și situațiile conflictuale întâlnite în structura narativă, copilul învață strategii de viață, descoperă consecințele unor fapte și atitudini și își însușește comportamente sociale pozitive, precum și modul în care în anumite situații concrete de viață poți găsi cea mai bună rezolvare a lor.

Povestitorul Charles Perrault susținea că „Toate poveștile tind să arate foloasele pe care

le ai dacă ești cinstit, răbdător, muncitor, ascultător, cât și nenorocirile care-i pasc pe toți cei care nu sunt astfel (...) Ele stârnesc dorințele copiilor de a se asemui cu cei buni și, totodată, teama de nenorocirile în care cad cei răi, datorită răutății lor.” Copilul poate învăța ce înseamnă și cum să prețuiască prietenia, loialitatea, generozitatea, care sunt aspectele pozitive ale vieții, ce înseamnă bunătatea, hărnicia și să respingă răutatea, dușmănia, lenea, din poveștile lui Ion Creangă și Petre Ispirescu. Din desfășurarea poveștii „Capra cu trei iezi”, copiii înțeleg prin intermediul metaforei faptul că până la o anumită vârstă trebuie să asculte și să respecte sfatul părinților pentru a evita pericolele iminente din viața reală.

Multe povești conțin exemple educative prin care copilul este expus în plan imaginar unor primejdii cu care s-ar confrunta, dacă ar „ieși” din cuvântul părinților, dacă n-ar respecta sfaturile acestora. „Scufița Roșie”, (cu care se identifică, adesea, fetițele), vorbește despre riscul și primejdiile cu care ne putem confrunta atunci când ne abatem de la drumul stabilit pentru a ajunge la un obiectiv, iar la acest mesaj aderă nu numai fetele, ci și băieții.

Finalul acestor povești aduce, întotdeauna, soluția salvatoare prin implicarea factorilor educaționali formatori, care îi pot explica celui mic diversele aspecte, clarificate pentru o bună înțelegere a mesajului poveștilor și însușirea lecției de viață, interiorizarea ei conducând la formarea imaginii de sine/de lume corecte.

Copiii, curioși din fire, pun întrebări părinților, se bucură pentru victoria personajului cu care se identifică, devin triști sau îngrijorați atunci când personajul respectiv se află în dificultate și învață să își definească propriile emoții în raport cu anumite situații de viață.

Prezența părintelui/educatorului activă în raportările copilului la poveștile auzite este un factor de echilibru și de securitate care poate „aplană/ îndepărta” o stare de confuzie din partea copilului care abia acum începe să înțeleagă lumea și aspectele ei complexe. Datoria noastră a tuturor, părinți și educatori, este să conducem copilul spre a iubi poveștile, spre a le asculta cu plăcere. Răspunzându-i copilului atunci când el nu înțelege firul istorioarelor, expresiile sau simbolurile din text și încurajându-l să le creeze pe cele proprii avem în povești o adevărată comoară în punerea bazelor dezvoltării personale a viitorului adult.

DISCIPLINA “DEZVOLTARE PERSONALĂ”

Alecu Constanța Cristina

Colegiul Național de Muzică „George Enescu” București

În planul-cadru de învățământ primar, disciplina *Dezvoltare personală* face parte din aria curriculară *Consiliere și orientare*, având alocate 2 ore pe săptămână la clasa pregătitoare și câte o oră pe săptămână în clasele I-a și a II-a.

Programa disciplinei *Dezvoltare personală* este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea *profilului de formare* al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, demersul didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Disciplina *Dezvoltare personală* este dedicată activităților de învățare care au ca scop dezvoltarea capacității elevului de a se autocunoaște și de a-și exprima într-o manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, abilitățile de relaționare și comunicare, reflecțiile cu privire la învățare. În cadrul disciplinei, se formează în primul rând abilități și se dezvoltă atitudini, finalitatea fiind dobândirea încrederii în sine, starea de bine a copiilor, pregătirea lor pentru viață și pentru viitor.

O notă aparte a disciplinei *Dezvoltare personală* este dată de contribuția la dezvoltarea emoțională, socială și pentru carieră a elevului. Valorificarea experiențelor elevilor fundamentează autenticitatea învățării. Există o raportare permanentă la ceea ce gândesc și simt, precum și la modul în care se comportă elevii. Domeniile tematice ale programei conferă un spațiu generos, în care elevii sunt invitați să conștientizeze cine sunt, să analizeze emoțiile pe care le au, să se raporteze sănătos la ceilalți (diversitate), să fie motivați să învețe cu succes, să exploreze ce meserii/profesii le-ar plăcea să le practice. Abilitățile și atitudinile „învățate” la *Dezvoltare personală* reprezintă acele achiziții transferabile necesare obținerii succesului școlar, în carieră și în viață.

Disciplina *Dezvoltare personală* oferă un cadru semnificativ pentru stimularea flexibilității cognitive și a creativității elevului, aceștia fiind încurajați să adreseze întrebări, să comunice propriile opinii, să aibă intervenții argumentate, să reflecteze asupra temelor puse în discuție, să manifeste inițiativă, să exprime idei originale și emoții autentice despre ceea ce învață. Registrul complex al strategiilor didactice, organizate sub diferite forme, stimulează participarea activă, în mod individual sau în echipă. Accentul în orele de *Dezvoltare personală* este dat de spontaneitatea și creativitatea răspunsurilor elevilor la sarcinile propuse. Analizele succesive, momentele de autoevaluare și de reflecție oferă copiilor cadrul necesar pentru interiorizarea conceptele tematice, pentru dezvoltarea încrederii în

sine, pentru conturarea perspectivei pozitive asupra resurselor personale, astfel încât să facă față provocărilor școlare sau celor din viața de zi cu zi. O atenție deosebită este acordată explorării intereselor și exersării abilităților de învățare, identificării experiențelor anterioare și cunoașterii așteptărilor elevilor cu privire la activitățile care urmează a fi derulate. La finalul unui modul tematic sau al unei lecții, elevii sunt invitați să își exprime emoțiile cu privire la ceea ce au descoperit sau experimentat. Expozițiile, discuțiile pe baza portofoliului oferă oportunitatea de a valoriza interesele și aptitudinile personale. Astfel, se creează contextul exprimării emoțiilor și a atitudinii elevilor față de progresul în învățare. Valorizarea rezultatelor prin acordarea de feedback pozitiv fiecărui elev asigură cadrul pentru optimizarea imaginii de sine și dezvoltarea încrederii în sine. Crearea unui climat securizant și încurajator reprezintă un aspect important, care depinde, în special, de atitudinea cadrului didactic în relația cu elevii.

Disciplina *Dezvoltare personală* este realizată de către cadrul didactic de la clasă. În cazul aprofundării unor teme, acesta poate colabora cu psihologul sau consilierul școlar pentru eficientizarea activităților derulate, de exemplu: consultări cu privire la cele mai adecvate modalități de lucru cu elevii, recomandarea unor resurse suplimentare care pot fi utilizate sau organizarea unor activități în parteneriat. În cadrul activităților de *Dezvoltare personală* elevii explorează, apoi aplică și ulterior reflectează asupra propriului progres. Din această perspectivă, predarea se distanțează considerabil de înțelesul ei tradițional de „transmitere de cunoștințe”. Rolul cadrului didactic este de a organiza și oferi oportunități de joc și învățare care să-i permită elevului să-și descopere și să experimenteze propriile abilități și atitudini, de a particulariza și facilita transferul acestora în viața reală. Selecția activităților se poate face în funcție de specificul local, precum și de resursele materiale disponibile. Strategiile didactice recomandate pentru orele de *Dezvoltare personală* sunt cele activ participative. **Disciplina** are un accentuat caracter explorator și practic-aplicativ, care presupune implicarea directă a elevilor. Elevii conștientizează, exersează abilități și atitudini într-un mediu prietenos de învățare, devin responsabili pentru modul în care se implică în jocurile și activitățile propuse. Este foarte important ca activitățile să-i ajute pe copii să se simtă bine, să le placă și, astfel, să fie motivați intrinsec să învețe. Sarcinile de lucru pot fi realizate individual, în perechi/echipă, independent sau facilitate de cadrul didactic. O activitate poate debuta cu un scurt **brainstorming** care valorifică ideile creative și experiențele anterioare ale elevilor. Metodele și tehnicile creative permit utilizarea unei palete largi de resurse (de la cele uzuale, precum creioanele și colile colorate, pensule și acuarele, foarfece, lipici, la materiale reciclabile, elemente din natură, bucăți de material textil, plastic sau lemnos etc.) care antrenează și motivează elevii. Este recomandată crearea unor produse diverse, colorate, originale, care să valorifice imaginația și creativitatea elevilor. **Jocul de rol și simularea** (dramatizare, marionete, teatru) pregătesc copilul pentru situații reale de viață și facilitează dezvoltarea comunicării verbale și nonverbale, a empatiei, a toleranței. **Lucrul în echipă**

antrenează strategiile de rezolvare a conflictelor și modalitățile de comunicare eficientă. **Problematizarea** oferă oportunitatea de a căuta soluții pentru diferite situații de tip investigativ și de a stimula curiozitatea naturală elevilor. **Exercițiile și jocurile** vor combina mișcarea, verbalizarea, manipularea unor obiecte. **Conversația euristică, dezbateră și discuțiile de grup** permit elevilor să se raporteze, să învețe și să valorizeze, atât experiența personală, cât și experiența colegilor. **Tehnicile specifice dezvoltării gândirii critice** (de exemplu: turul galeriei, ciorchinele, pălăriile gânditoare etc.) asigură exprimarea propriilor opinii. **Utilizarea unor secvențe din filme sau a imaginilor din planșe/cărți de povești** reprezintă, printre altele, suporturi intuitiv-concrete indispensabile învățării la această vârstă.

Evaluarea reprezintă o componentă importantă a procesului de învățare. La disciplina *Dezvoltare personală*, evaluarea se realizează din mai multe perspective: a cadrului didactic, a elevului însuși (autoevaluare) și a colegilor (interevaluare). Pentru evaluarea fiecărui elev, se recomandă metode de evaluare precum: activități practice, proiecte individuale și de grup, postere/desene/colaje, portofolii. Este important feedbackul permanent față de progresul fiecărui elev, încurajarea exprimării ideilor și a argumentelor personale, expunerea și valorizarea produselor învățării. Evaluarea nu reprezintă numai un instrument de control și măsurare a competențelor elevilor, ci și o modalitate de reglare a strategiilor de predare-învățare, de adaptare a cadrului didactic la nevoile individuale și de vârstă ale elevilor. Cadrul didactic va urmări progresul elevilor reflectat în achiziții cognitive, emoționale, comportamentale și atitudinale.

Bibliografie:

1. Băban, Adriana (2009). *Consiliere educațională*. Cluj-Napoca: Editura Asociația de Științe cognitive din România.
2. Vasile, Cristian (2014). *Elemente de psihologia dezvoltării*. Ploiești: Editura Universității Ploiești
3. Nicola, Ioan (1980). *Pedagogia școlară*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală, Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin Ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2019

STUDIU PRIVIND MAȘINILE ECOLOGICE

prof. ing. Andrei Camelia

Școala gimnazială Anton Pann, Rm. Vâlcea

Poluarea constă în introducerea în mediu a unor substanțe care pot deranja echilibrul ecologic între ființele vii, care dăunează stării de sănătate. O sursă de poluare o reprezintă și automobilele. Deși transportul joacă un rol important în dezvoltarea economică, este unul dintre cei mai importanți poluatori ai mediului înconjurător. Conform datelor statistice, numărul autovehiculelor s-a majorat în ultimii 15 ani de circa 2.5 ori.

Mașinile ecologice își fac loc pe piața auto, cererea fiind din ce în ce mai mare. În ziua de azi putem clasifica trei tipuri de mașini ecologice:

- Bazate pe biocombustibil – folosesc GPL (gaz petrolier lichefiat), biogaz (obținut prin fermentația unui amestec de ape uzate și deșeuri din industria agroalimentară), hidrogen (au la bază reacția dintre hydrogen și oxigenul din aer).
- Hibrid – combină motorizarea bazată pe combustibil cu cea electric (HEV)
- Electrice – folosesc în totalitate o sursă de energie regenerabilă (energia solară)

Acestea au o mulțime de avantaje: poluare redusă, consum mai mic, zgomot redus, dar și dezavantaje precum limitele de stocare a energiei. În ultimii ani au devenit accesibile și ca preț, coborând la prețul mașinilor care folosesc motorizare standard. Ideea utilizării unei surse de energie bazată pe altceva decât pe combustibil fosil nu este deloc nouă.

Abordarea ecologică a DS Automobiles constă în reducerea impactului vehiculului asupra mediului, în fiecare etapă a ciclului său de viață.

Reducerea emisiilor de CO₂ este o cerință esențială. Pentru a atinge acest obiectiv, acționează pe mai multe planuri, cum ar fi controlul greutatei, tehnologia motorului și aerodinamica. Punând accentul pe soluții eficiente și fiabile adaptate fiecărei piețe, își propun să implementeze un răspuns global la efectul de seră.

Se lucrează la soluții tehnologice care vor aduce progrese importante în ceea ce privește impactul autovehiculelor asupra mediului. Implementarea sistemului de nouă generație Stop & Start în 2010, soluțiile hibride în 2011 și lansarea vehiculelor cu emisii zero vor permite mărcii DS să își consolideze poziția în segmentul vehiculelor cu emisii scăzute de CO₂.

Pe lângă limitarea consumului de combustibil și a emisiilor de CO₂ și alți poluanți, politica DS de design ecologic vizează optimizarea utilizării resurselor naturale prin selectarea cu atenție a

materialelor utilizate pentru fabricarea vehiculelor. De asemenea, își propunem reducerea impactului potențial al vehiculelor scoase din uz asupra mediului, promovând reciclabilitatea.

Exemplu: noul DS 4

Încă de la faza de proiectare, s-au depus eforturi speciale pentru a limita cât mai mult posibil impactul noilor modele DS 4 asupra mediului prin utilizarea materialelor reciclate și naturale care reduc amprenta ecologică a materialelor utilizate în vehicul. Noul DS 4 conține astfel, în medie, 29% materiale reciclate și naturale.

15% din cele 200 de kg de polimeri sunt reciclați sau naturali și sunt defalcați după cum urmează:

- 40% din materialele naturale
- 60% materiale reciclate

Noul DS 4 vă respectă conștiința ecologică. Noul DS 4 este conceput pentru a reduce semnificativ impactul său asupra mediului în domeniile reciclării și a materialelor utilizate în vehicul și urmărește:

- să încurajeze reciclarea vehiculului la sfârșitul ciclului său de viață
- să controleze și să monitorizeze compoziția substanțelor utilizate
- să obțină rezultate bune în ceea ce privește reutilizarea și reciclabilitatea căptușelilor și a panourilor ușilor

Designul fiecărui vehicul ține cont de etapa de decontaminare de la sfârșitul ciclului de viață și încearcă să ușureze acest proces. Spre exemplu, este amplasat un semn în punctul cel mai de jos al rezervorului de combustibil pentru a ușura golirea. În același timp, un proces de dezmembrare este dezvoltat într-o etapă timpurie de ingineri pentru fiecare element ce trebuie îndepărtat ca parte a procesului de decontaminare.

Consortiul ECOSHELL este format din companii și instituții din Spania, Franța, Marea Britanie, Finlanda și Germania, care lucrează intensiv la dezvoltarea unei mașini complet ecologice. Ceea ce înseamnă în primul rând folosirea unor materiale 100% ecologice și reciclabile, precum fibrele naturale sau bio-rășinile, care presupun și regândirea structurii unui astfel de automobil. De asemenea, consortiul are în vedere și dezvoltarea de materiale noi și inovative, 100% ecologice și reciclabile, care să intre în componența mașinii.

Noua mașină ar urma să aibă o masă proprie de numai 400 kg, iar consumul de energie nu ar trebui să depășească 4,83 kWh, ceea ce asigură o autonomie maximă de 120 km și o viteză maximă de 110 km/h, suficient pentru mobilitatea urbană.

Mașina 100% eco va fi utilă. Design sau sportivitate, zero!

De remarcat faptul că în acest proiect nu este implicat niciun producător auto, consorțiul de firme neavând deocamdată în plan asocierea cu vreun constructor cunoscut. Rămâne de văzut care va fi viitorul așa-numitei ”mașini electrice a UE”, care are șanse să schimbe serios modul de construcție și de proiectare al mașinilor în viitorul apropiat.

Într-o industrie care se concentrează intens pe dezvoltarea mașinilor electrice, există producători care cred că viitorul va fi reprezentat, în cele din urmă, de mașinile pe hidrogen. E o perioadă în care încă se fac teste, se dezvoltă această tehnologie. Iar concluziile se țin acolo, la sertar. Pentru momentul în care vehiculele electrice își vor găsi sfârșitul, grăbit de limitările tehnologiei.

Mașinile care sunt alimentate cu celule care folosesc hidrogen, ar putea fi soluția salvatoare pentru mediu în viitor. Vehiculele emană în atmosferă numai vapori de apă. Chiar dacă sunt prietenoase cu mediul, noile tehnologii nu au reușit până acum să crească performanțele acestor mașini. Nu există infrastructură de alimentare, iar demarajul este extrem de lent.

Dar există producători auto care continuă să sperie și care cred că mașinile electrice vor marca doar o victorie de scurtă durată. Până la urmă, vor fi învinse la rândul lor de vehiculele pe hidrogen.

Un studiu KPMG realizat anul trecut pe o mie de directori din industria auto arată că 78% dintre ei cred că mașinile alimentate cu hidrogen vor fi preferate, în cele din urmă, în fața celor cu baterii electrice. Unul dintre motive: se pot încărca în doar câteva minute.

Grupul german Daimler dezvoltă în acest moment tehnologia care stă la baza mașinilor cu hidrogen. Constructorul auto a lansat încă de anul trecut, în preproducție, modelul SUV Mercedes GLC F-Cell - prima mașină din lume cu un sistem hibrid: are două rezervoare cu o capacitate totală de 4,4 kilograme de hidrogen, dar și o baterie Li-Ion ce poate fi încărcată la priză.

BMW, de asemenea, a încheiat încă din 2013 un parteneriat cu Toyota pentru a dezvolta tehnologia cu hidrogen și se pregătește să lanseze primul model de serie în 2021. În trecut, a produs prototipul Hydrogen 7 - dar a renunțat la acea vreme. Acum s-a răzgândit.

În cazul lui **Toyota Mirai**, sistemul de propulsie e constituit din două rezervoare de hidrogen compresat care pot stoca suficient combustibil pentru o autonomie cuprinsă între 400 și 700 km. Hidrogenul e trimis către pila de combustie, unde se combină cu oxigenul din aerul înconjurător și, în urma unei reacții chimice, se produce curent electric care merge la un motor electric.

Potrivit Toyota, o realimentare completă durează în jur de cinci minute, iar energia electrică produsă de mașină ar putea, teoretic, să alimenteze o casă vreme de o săptămână.

Dar situația se va schimba în următoarele decenii. Companiile auto și cele din domeniul energiei le cer Guvernelor să investească. Fundația Europeană pentru Climă estimează că mașinile electrice vor reprezenta mai puțin de 2% din vânzările globale de autoturisme până în 2030. Dar după acea dată, lucrurile se vor schimba rapid și, până în 2050, vor depăși un sfert din această piață. Este și motivul pentru care producătorii auto nu abandonează tehnologia pe hidrogen. Hidrogenul este ecologic, dar deocamdată, producția lui este poluantă, iar transportul complicat din cauza riscului ridicat de explozie. Dar industria auto caută să elimine aceste riscuri.

BIBLIOGRAFIE

1. <https://www.promotor.ro/masini-noi/eco/ecoshell-va-fi-masina-electrica-reciclabila-100-a-viitorului-apropiat-12383726>
2. <https://www.dsautomobiles.ro/universul-ds/protectia-mediului/sustenabilitate/>
3. <https://www.promotor.ro/stiri-auto/toyota-mirai-primul-model-de-serie-cu-pila-de-hidrogen-de-la-creatorii-priusului-13587065>
4. <https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/auto/studiu-tehnologia-viitorului-masini-electrice-sau-alimentate-cu-hidrogen-900928>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=gu7jfDLsrrQ&feature=youtu.be>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=9hZBv-o4bl0>

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI:

De la standard la excelență în Italia și România-abordare comparative

Prof. Androne Simona, Liceul de Arte „Dinu Lipatti”-Pitești

Educația reprezintă una dintre cele mai importante instituții ale oricărei societăți, contribuind esențial la formarea indivizilor și la dezvoltarea comunităților. În ultimele decenii, sistemele educaționale din întreaga lume au trecut prin transformări semnificative, vizând trecerea de la un model bazat pe standarde uniforme la unul orientat spre excelență, personalizare și inovare. Această tranziție implică numeroase provocări și oportunități care modelează viitorul învățării.

1. De la conformitate la excelență: o schimbare de paradigmă

Tradițional, educația s-a concentrat pe standardizarea curriculumului, evaluarea și structura sa. Accentul era pus pe conformitatea cu cerințele naționale și internaționale, iar succesul era măsurat prin performanțe academice uniforme. Cu toate acestea, în contextul globalizării și al avansului tehnologic, acest model a început să își arate limitele. Nevoile diversificate ale pieței muncii și ale societății au evidențiat necesitatea dezvoltării unor competențe variate, cum ar fi gândirea critică, creativitatea și abilitatea de a colabora.

Modelul excelenței se bazează pe recunoașterea potențialului unic al fiecărui elev și pe promovarea unei educații centrate pe elev. Excelența nu mai este privită doar prin prisma performanțelor academice excepționale, ci și prin cultivarea valorilor, a caracterului și a abilității de a contribui pozitiv la comunitate.

Exemple de bune practici

Țări precum Finlanda și Singapore au reușit să implementeze cu succes modele educaționale care încurajează excelența. În Finlanda, accentul este pus pe un sistem educațional personalizat, unde elevii sunt încurajați să își urmeze pasiunile și să dezvolte competențe relevante pentru viitor. În Singapore, un sistem riguros dar flexibil permite elevilor să își dezvolte punctele forte prin programe de mentorat și resurse educaționale avansate.

2. Inovația tehnologică în educație

Un aspect esențial al transformării educației este integrarea tehnologiei în procesul de predare-învățare. Platformele digitale, instrumentele de învățare online și inteligența artificială au revoluționat accesul la informație și modul în care elevii asimilează cunoștințe. Aceste

instrumente permit personalizarea experienței de învățare și oferă feedback în timp real, contribuind astfel la dezvoltarea unei educații de excelență.

Rolul platformelor digitale

Platformele precum Khan Academy, Coursera sau edX oferă acces la resurse educaționale de înaltă calitate pentru elevi din întreaga lume. Acestea contribuie la democratizarea educației, reducând barierele de acces la conținut academic avansat.

Inteligența artificială este utilizată pentru a analiza performanțele elevilor și pentru a oferi recomandări personalizate, sprijinind dezvoltarea unor strategii de învățare eficiente. Spre exemplu, sistemele adaptative, cum ar fi DreamBox Learning sau Smart Sparrow, ajustează dificultatea materialului în funcție de progresul fiecărui elev.

3. Leadership și formarea cadrelor didactice

O altă componentă esențială în tranziția spre excelență este calitatea leadershipului educațional și formarea continuă a cadrelor didactice. Liderii școlari joacă un rol crucial în implementarea și susținerea schimbărilor, prin crearea unui mediu care încurajează inovația și colaborarea.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

Profesorii sunt factorii cheie în transformarea educației. Prin programe de formare continuă, aceștia pot dobândi noi competențe și metode pedagogice, adaptate nevoilor diversificate ale elevilor. De exemplu, abordările bazate pe pedagogia centrată pe elev, învățarea bazată pe proiecte și utilizarea tehnologiei în clasă sunt esențiale pentru o educație orientată spre excelență.

În multe țări, s-au implementat programe de mentorat și comunități de învățare pentru profesori, unde aceștia pot împărtăși experiențe și bune practici. Acest tip de colaborare stimulează inovarea și contribuie la dezvoltarea unor medii educaționale performante.

Curs de formare I.E-Sibiu

4. Evaluarea și măsurarea progresului

Un alt aspect critic al transformării educației este revizuirea metodelor de evaluare. Evaluările tradiționale, centrate pe teste standardizate, tind să ofere o imagine limitată a performanțelor elevilor. În schimb, metodele moderne de evaluare pun accent pe procesul de învățare și pe dezvoltarea competențelor pe termen lung.

Evaluarea formativă și sumativă

Evaluarea formativă oferă feedback continuu elevilor, ajutându-i să își identifice punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățiri. Acest tip de evaluare este esențial pentru personalizarea învățării și pentru încurajarea excelenței. Evaluarea sumativă, pe de altă parte, măsoară progresul la finalul unui ciclu de învățare, oferind o imagine de ansamblu asupra performanțelor.

Un exemplu notabil este sistemul de evaluare utilizat în școlile din Noua Zeelandă, care include portofolii, proiecte și autoevaluări, oferind o imagine holistică a progresului elevilor.

5. Provocări și perspective

Deși tranziția de la standard la excelență oferă numeroase beneficii, aceasta vine și cu provocări semnificative. Printre acestea se numără rezistența la schimbare, necesitatea unor investiții substanțiale în infrastructură și formare, precum și riscul de accentuare a inegalităților educaționale.

Cu toate acestea, perspectivele pentru viitor sunt promițătoare. Colaborarea internațională, cercetarea în educație și utilizarea datelor pentru luarea deciziilor pot contribui la dezvoltarea unor sisteme educaționale mai echitabile și mai eficiente.

Schimb experiență Italia

De la Standard la Excelență în Italia și România

Educația este un pilon fundamental al oricărei societăți, iar tranziția de la standardizare la excelență reprezintă o provocare esențială pentru multe sisteme educaționale. Italia și România, două țări europene cu tradiții culturale și educaționale diferite, se confruntă cu probleme similare, dar abordează transformarea educației în moduri distincte. Acest articol analizează asemănările și diferențele dintre cele două sisteme educaționale în procesul lor de modernizare, concentrându-se pe aspecte precum curricula, tehnologia, formarea cadrelor didactice și evaluarea.

1. Structura sistemului educațional

Italia

Sistemul educațional italian este organizat în trei niveluri principale: învățământul primar (scuola primaria), învățământul secundar (scuola secondaria) și învățământul superior. Educația este obligatorie până la vârsta de 16 ani. În Italia, există o tendință de a menține un curriculum național centralizat, însă școlile au libertatea de a adapta materialele și metodele didactice la nevoile locale.

În ultimele decenii, Italia a introdus reforme menite să promoveze excelența, inclusiv prin dezvoltarea unor programe de educație tehnică și profesională care să răspundă cerințelor pieței muncii. Totodată, se pune accent pe învățarea limbilor străine și pe includerea unor cursuri de educație civică pentru a dezvolta competențele globale ale elevilor.

România

Sistemul educațional românesc cuprinde învățământul primar, gimnazial, liceal și superior. Educația este obligatorie până la finalizarea clasei a X-a. În România, curriculumul este de asemenea centralizat, însă în ultimii ani au fost făcute eforturi pentru a introduce o abordare mai flexibilă, care să permită personalizarea învățării.

În contextul reformelor recente, România a adoptat programe de învățare bazate pe competențe, dar implementarea acestora rămâne o provocare din cauza resurselor limitate și a infrastructurii precare în anumite zone rurale.

Comparație

Atât Italia, cât și România se confruntă cu provocarea de a echilibra standardizarea națională cu nevoia de personalizare. Italia are o tradiție mai îndelungată în adaptarea curriculumului la nevoile locale, în timp ce România încearcă să recupereze acest decalaj prin reforme recente. Cu toate acestea, în ambele țări persistă discrepanțe între zonele urbane și cele rurale.

2. Tehnologia în educație

Italia

Italia a investit masiv în digitalizarea educației, mai ales în urma pandemiei de COVID-19, care a accelerat utilizarea platformelor de învățare online. Proiectele naționale precum *Piano Nazionale Scuola Digitale* (PNSD) au avut ca scop integrarea tehnologiei în predare și învățare, oferind școlilor echipamente moderne și acces la internet de mare viteză.

Cu toate acestea, Italia se confruntă cu o problemă de echitate digitală, existând diferențe semnificative între regiunile din nordul și sudul țării în ceea ce privește accesul la tehnologie și competențele digitale ale profesorilor.

România

În România, digitalizarea educației a fost mai lentă, dar pandemia a accelerat acest proces. Programe precum *Educația Digitală* au fost implementate pentru a oferi dispozitive și platforme de e-learning elevilor și profesorilor. Cu toate acestea, multe școli, în special din mediul rural, încă nu dispun de infrastructura necesară pentru a implementa pe deplin aceste soluții.

Un alt obstacol în România este nivelul scăzut de competențe digitale în rândul cadrelor didactice, ceea ce limitează utilizarea eficientă a tehnologiei în procesul educațional.

Comparație

Italia este mai avansată decât România în ceea ce privește integrarea tehnologiei în educație, beneficiind de un sprijin guvernamental mai consistent și de o infrastructură mai bine dezvoltată. România, deși a făcut progrese semnificative în ultimii ani, încă se confruntă cu provocări majore legate de echitate și acces.

3. Formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

Italia

Formarea inițială a profesorilor în Italia este riguroasă și include studii pedagogice și stagii practice. În plus, profesorii italieni beneficiază de oportunități de formare continuă prin participarea la cursuri și seminarii organizate la nivel național și regional. Prin intermediul unor inițiative precum *Valorizzazione della Professionalità Docente*, se urmărește recunoașterea excelenței și performanței în predare.

România

În România, formarea inițială a profesorilor include studii universitare și module psihopedagogice, dar pregătirea practică este adesea limitată. Formarea continuă este oferită prin Casele Corpului Didactic și alte instituții, însă participarea este inegală, iar calitatea programelor variază. De asemenea, salariile mici și lipsa stimulentei reduc motivația profesorilor de a se implica în dezvoltarea profesională.

Comparație

Italia oferă o structură mai bine definită pentru formarea continuă și recunoașterea profesională a profesorilor, în timp ce România încearcă să îmbunătățească acest aspect. Diferențele majore constau în resursele disponibile și în statutul social al profesorilor, care este mai ridicat în Italia.

4. Evaluarea și măsurarea progresului elevilor

Italia

În Italia, evaluarea elevilor se realizează prin teste naționale (*Prove INVALSI*) care urmăresc să măsoare competențele de bază în matematică, științe și limbaj. Totodată, evaluarea formativă joacă un rol important în procesul educațional, profesorii oferind feedback constant pentru a sprijini progresul elevilor.

România

În România, evaluările standardizate sunt utilizate la nivel național prin examenele de Evaluare Națională și Bacalaureat, care au un rol esențial în accesul la învățământul superior. Cu toate

acestea, evaluarea formativă este mai puțin aplicată, fiind adesea eclipsată de focusul pe rezultatele examinărilor finale.

Comparație

Italia pune un accent mai mare pe evaluarea formativă și pe utilizarea datelor pentru îmbunătățirea procesului educațional, în timp ce România este încă centrată pe evaluarea sumativă și pe examene standardizate. Acest lucru reflectă priorități diferite în măsurarea progresului elevilor.

Concluzii

Italia și România sunt implicate în procesul de transformare a educației, însă ritmul și abordările lor diferă. Italia are o infrastructură mai bine dezvoltată și un sistem mai integrat de sprijin pentru excelență, în timp ce România se confruntă cu provocări semnificative legate de finanțare, echitate și implementarea reformelor. Cu toate acestea, ambele țări recunosc importanța educației pentru dezvoltarea durabilă și caută să își adapteze sistemele pentru a răspunde nevoilor viitoare.

Transformarea educației de la un model bazat pe standarde la unul orientat spre excelență este un proces complex, dar esențial pentru pregătirea generațiilor viitoare într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie

Comisia Europeană. (2022). *Monitorul Educației și Formării: Italia*. Bruxelles: Uniunea Europeană.

Disponibil la: <https://ec.europa.eu/education>

Comisia Europeană. (2022). *Monitorul Educației și Formării: România*. Bruxelles: Uniunea Europeană.

Disponibil la: <https://ec.europa.eu/education>

European Commission. (2022). *Education and Training Monitor: Italy*. Bruxelles: European Union

OECD. (2020). *Perspective asupra politicilor educaționale: Italia*. Paris: OECD Publishing. Disponibil la: <https://www.oecd.org>

OECD. (2020). *Perspective asupra politicilor educaționale: România*. Paris: OECD Publishing. Disponibil la: <https://www.oecd.org>

OECD. (2020). *Prospettive delle Politiche Educative: Romania*. Parigi: OECD Publishing. Disponibile su: <https://www.oecd.org>

Istoria ideilor/paradigmelor educaționale

Contribuții pedagogice în secolul al XX -lea

(Émile Durkheim, John Dewey, Eduard Spranger, Anton Semionovici Makarenko)

Emile Durkheim (1858-1917)

- Sociolog și pedagog francez
- a elaborat un sistem conceptual și metodologic specific noii științe și a acționat pentru impunerea în cercetarea sociologică a regulii obiectivității faptelor sociale.
- Faptul social este acel mod de a fi și de a face, „fixat sau nu”, care exercită o forță constrângătoare asupra indivizilor (obiceiuri, norme, limbaj, sisteme de educație etc.). Acestea trebuiau studiate „ca lucruri”, adică într-un mod obiectiv, independent de dorințele și interesele oamenilor. Numai astfel studiul privitor la societate ar putea deveni știință.
- Analizând acest mod de viață socială, Durkheim ajunge la concluzia **ca individul este un produs al societății**; el se formează ca om, ca ființă, numai în măsura în care adoptă normele și valorile sociale, modelele comportamentale specifice comunității în care individul dorește să fie integrat.
- era convins ca transformarea socială se asigură prin transformarea în plan moral al oamenilor.
- **„Educație și sociologie” (1922)**
- **„Educația morală” (1923)**
- **„Evoluția pedagogiei în Franța” (1938).**

Emile Durkheim (1858-1917)

- Îmbinând preocupările celor 2 științe (pedagogia și sociologia) și încercând să le analizeze dintr-o perspectivă interdisciplinară, Durkheim pune de fapt bazele unei **pedagogii sociologice** menită să dezvolte, în cel supus procesului de educație, acele „*stări fizice, intelectuale și morale pe care le reclamă de la el atât societatea, politica în ansamblul ei, cât și mediul social căruia îi este cu deosebire destinat*”.
- Formarea omului prin educație în conformitate cu cerințele sociale nu se putea realiza în afara mecanismelor socializării.
- Însăși **educația era, în concepția sa, un proces de socializare metodică și constrângătoare a tinerilor.**

Pragmatismul în pedagogie

John Dewey (1859-1952)

- Pragmatismul (gr. **pragma** „acțiunea”) este un curent filosofic răspândit în SUA, inițiat la sfârșitul secolului al XIX-lea de filosoful american Ch. Peirce și dezvoltat de către W. James și J. Dewey.
- Devenind filosofia oficială în SUA încă din primele decenii ale secolului XX, pragmatismul a influențat într-o mare măsură și gândirea filosofică europeană.
- În concepția lui Dewey pragmatismul capătă o formă empirică și se va numi *instrumentalism*.
- Conceptul fundamental pentru Dewey era cel de **experiență** analizat în sensul de interacțiune organism-mediul. Orice experiență se întemeiază pe acțiune și cunoaștere. Dacă acțiunea desfășurată va avea succes, ipoteza de la care s-a pornit va deveni astfel un adevăr și va constitui pentru acțiunile viitoare un instrument eficient de soluționare a problemelor.

John Dewey

- În lucrarea „*Democrație și educație*” tratează pe larg problema educației în noile condiții social-economice. Referindu-se la funcția educativă a familiei, Dewey considera că aceasta nu mai poate fi îndeplinită în aceeași măsură ca până atunci și de aceea, unele dintre aceste sarcini vor fi preluate de către școală. Noul tip de școală trebuia să fie centrată pe elev, să cultive inițiativa și independența acestuia.
- În consecință, procesul educativ desfășurat în noul tip de școală trebuia să urmărească, deopotrivă, ambele aspecte ale acestuia: psihologic și sociologic.
- Primul îl îndemna pe profesor să desfășoare asemenea activități care să nu intre în contradicție cu activitățile pe care copilul le desfășoară din proprie inițiativă, decurgând din natura sa proprie.
- Cel de-al doilea aspect, cel sociologic, îl îndemna pe profesor să îl ajute pe copil să cunoască mediul social în care el trăiește pentru a fi capabil să raporteze mereu propriile tendințe și instincte la cerințele acestui mediu.
- **teoria asupra imaturității copilului:** Dewey nu privea imaturitatea ca pe un aspect negativ al vârstelor mici, așa cum o înțelegea vechea pedagogie, ci ca pe o forță pozitivă care asigură o continuare a dezvoltării. Imaturitatea se caracterizează, după opinia sa, prin *dependență* (copilul rămâne mult timp dependent de adult) și *plasticitate* (copilul dobândește capacitatea de a învăța).

John Dewey

- Aceasta capacitate de a învăța și curiozitatea nu trebuie să dispară odată cu copilăria. **Educația este tocmai acțiunea prin care se asigură cultivarea capacității copilului de a învăța și, din acest punct de vedere, ea este sinonimă cu creșterea.**
- Înțelegerea educației ca proces de creștere implică și caracterul progresiv al acestuia deoarece Dewey considera că a educa înseamnă a cultiva capacitatea de readaptare a activității la condiții noi (organizarea și reorganizarea experienței).
- Dewey se situează pe o poziție diferită și în ceea ce privește înțelegerea scopului educației.
- Admiterea unui scop al educației ar însemna, în primul rând, acceptarea ideii de stagnare, de oprire a procesului de dezvoltare și, în al doilea rând, de a presupune impunerea lui din exterior, de către societate (fapt ce contrazice ideea de democrație).
- Scopul educației este însuși procesul educației, cel care asigură individului o permanentă creștere. Identificarea de către Dewey a scopului educației cu creșterea continuă a fost criticată de către contemporanii săi. Nu același lucru s-a întâmplat însă cu ideile sale care decurg de aici privind creșterea caracterului educativ al instrucției și a preocupării pentru formarea capacității elevului de a readapta activitatea la condiții noi, idei care își dovedesc și astăzi valoarea.

John Dewey

- **Cunoașterea prin experiență** - prin care se obțin cunoștințele autentice și nu o simplă receptare a informațiilor despre experiența altora.
- El este împotriva metodelor de predare pentru ca acestea țin de profesor, de condițiile create la un moment dat. Nu este însă împotriva acelor metode care, odata utilizate și verificate, conduc la succes. O astfel de metoda este metoda problemei/problematizarea. Elementele acesteia sunt, în fond, momentele care caracterizează orice proces de investigare științifică:
 - a) *crearea unei situații empirice;*
 - b) *formularea problemei;*
 - c) *reactualizarea experienței anterioare;*
 - d) *formularea ipotezei și verificarea validității ei.*
- Prin intermediul acestor momente, Dewey dorea să țină sub control desfășurarea procesului educativ astfel încât metoda utilizată să favorizeze învățarea ca descoperire de noi adevăruri și nu ca acumulare de informații transmise de către alții. O asemenea metodă avea avantajul că genera o motivație internă, intrinsecă din partea elevului deoarece crea condiții favorabile pentru angajarea acestuia într-o activitate ce prezintă un înțeles spontan pentru el. Dezvoltând pe această bază o teorie a interesului, Dewey deduce din aceasta un sistem de instruire modern bazat pe libertatea elevilor de a opta pentru anumite discipline de învățământ adecvate intereselor pe care le manifesta. De altfel, o asemenea idee progresistă, ca și altele pe care Dewey le-a susținut întreaga viață, vor constitui noi puncte de plecare pentru constituirea unui învățământ modern, centrat pe elev.

Eduard Spranger

(1882-1963)

- teoretician, filozof, educator și psiholog german.
- profesor de pedagogie și filosofie la Universitățile din Leipzig, Berlin, Tübingen
- a contribuit la consolidarea pedagogiei ca disciplină academică.
- Unul dintre cei mai mari exponenți ai pedagogiei culturii
- a fost preocupat de psihologia adolescenței și de pedagogia culturală și a promovat o direcție de cercetare numită *psihologia înțelegerii*.
- Reprezentant al curentului *filosofia vieții*
- Lucrări semnificative: *Formele vieții, Cultură și educație* (1914), *Psihologia tinereții, Situația actuală a științelor umaniste în școală* (1925)
- Educația este o activitate culturală prin excelență. Educația este o treaptă importantă a culturii.
- **Educația cuprinde 3 momente:**

1. ***Receptarea valorilor culturale***
2. ***Trăirea sau vibrarea spiritului subiectiv în contact cu valorile supraindividuale***
3. ***Crearea valorilor***

- Spranger a avansat o tipologie a personalităților în funcție de valorile fundamentale care le animă: *personalitatea teoretică, personalitatea economică, personalitatea estetică, personalitatea socială, personalitatea politică, personalitatea religioasă*.

Anton Semionovici Makarenko (1888-1939)

- Pedagog rus care scoate în relief virtuțile educogene ale grupului școlar
- *Pedagogia reeducării* în colectivele de reeducare;
- Individului trebuie să i se rezerve o educație în și prin colectiv.
- Colectivul reprezintă „sala de gimnastică” unde se forjează „omul nou”, cel al societății socialiste.
- Educația individului se realizează prin raportarea sa permanentă la colectiv.
- Introduce comportamentul militarizat în învățământ (salutul, semnalele, rapoartele, alinierea militară) ca mijloc estetic care să înfrumusețeze atmosfera din școală.
- *Poemul pedagogic* (1933-1935)
- *Cartea pentru părinți* (1938)
- *Steaguri pe tunuri* (1938)
- Principiu fundamental: sistemul liniilor de perspectivă
- Principiul acțiunii paralele asupra celui educat atât social (prin colectiv) cât și individual (acțiunea educatorului).
- Sistemul de recompense și sancțiuni impus de calitatea colectivului cu rol de educator.

Școala și pedagogia românească în perioada interbelică

- În perioada dintre cele două războaie mondiale s-a realizat o extindere a învățământului de toate gradele, iar învățământul secundar și cel superior au beneficiat de reglementări juridice și condiții economice care le-au permis o bună organizare și dezvoltare.
- Crearea statului național unitar a constituit un fundament favorabil pentru dezvoltarea economică, socială și culturală a României și, implicit, pentru perfecționarea întregului sistem de învățământ.
- Reorganizarea unitară a școlii românești a reprezentat una din principalele teme supuse atenției odată cu deceniul al treilea al secolului al XX-lea.
- După anul 1920 apar o serie de reglementări juridice care aveau menirea de a oferi o bază legală noilor necesități de organizare a sistemului de învățământ: *legile cu privire la învățământul primar (1924, 1939), legile pentru învățământul secundar teoretic (1928 și 1939), legea pentru învățământul secundar industrial și comercial (1936) și legile pentru organizarea învățământului superior (1931, 1932, 1942).*
- Măsurile organizatorice și de altă natură adoptate în deceniile trei și patru ale secolului al XX –lea si puse în practică prin contribuția unor mari oameni de cultură ce au îndeplinit și funcții importante în promovarea culturii și conducerea școlii românești din acele vremuri (**Dimitrie Gusti, Nicolae Iorga, Petre Andrei** s.a.), au avut menirea de a scoate din „criză” învățământul românesc, de a-i conferi calitățile unui învățământ competitiv și eficient.

Școala și pedagogia românească în perioada interbelică

- În acest sens s-a acționat pentru organizarea învățământului primar unitar, același pentru orașe și pentru mediul rural. Totodată, s-a acordat o atenție sporită învățământului liceal (cu prioritate, a celui teoretic) și învățământului rural.
- Prelungirea duratei învățământului de la 4 la 7 ani a constituit un moment important în efortul general depus pentru ridicarea nivelului de cultură al întregii populații.
- Sa-u înființat noi unități de învățământ superior și tehnico-profesional, s-a reglementat învățământul particular.
- Modernizarea procesului instructiv-educativ în spiritul principiilor „școlii active” reprezintă o tendință generală puternic reliefată în proiectul de lege al lui **Dimitrie Gusti** (1933), dar și în legea cu privire la învățământul primar și primar-normal din 1939 (**Petre Andrei**) și în alte asemenea prescripțiuni de ordin legal. Prin intermediul acestora se legifera sau se propunea spre experimentare gruparea cunoștințelor pe *centre de interes*, utilizarea unor *metode active*, *conducerea autonomă a elevilor*, *crearea comunităților de muncă* s.a.
- De asemenea, pentru sprijinirea activității de orientare școlară și profesională s-a luat hotărârea ca întocmirea fișelor individuale să devină obligatorie. Învățământul profesional și secundar sunt supuse și ele perfecționării odată cu **adoptarea legii învățământului din anul 1928**.
- **Legea privind autonomia universitară din anul 1931.**

Spiru Haret și reforma sistemului educațional românesc

În 1851 la Iași, într-o familie cu origini armene, Spiru Haret a Colegiul Național „Sf. Sava” (1862-1869) și Facultatea de Științe a Universității din București (1869-1874).

- Devenit orfan, a fost ajutat de ministrul învățământului, Titu Maiorescu, cu o bursă la Paris, unde a obținut licența în matematică (1875) și fizică (1876).
- După ce și-a susținut teza de doctorat la Universitatea Sorbona din Paris (1878), *Sur l'invariabilité des grands axes des orbites planétaires* („**Despre invariabilitatea axelor mari ale orbitele planetare**”), i s-a propus să predea la Universitatea din Grenoble. Haret a preferat însă să se întoarcă în patrie, devenind profesor universitar (1878-1910).
- Meritele sale științifice nu au rămas neobservate și, în 1879, la 28 de ani, a fost ales membru corespondent al Academiei Române (titular din 1892).
- Datorită prestigiului său, a obținut poziții de vârf în organizarea și conducerea învățământului românesc: inspector general al școlilor (1883, sub ministrul P.S. Aurelian) și secretar general al Ministerului Instrucțiunii Publice (1885-1888, sub ministrul D.A. Sturdza).

REFORMA LUI HARET

- Necesitatea unei reforme a învățământului decurgea din faptul că legea în vigoare asupra instrucțiunii, datând din vremea domnitorului Alexandru Ioan Cuza (1864) – prima care făcuse obligatorie și gratuită școala primară, nu mai era actuală sau nu era aplicată integral.
- În urma unor demersuri fără rezultate (I. Strat, 1866; Al. Crețescu, 1869; P. Carp, 1870; Chr. Tell, 1872; T. Maiorescu, 1876), cel mai „realist” proiect anterior lui Haret a aparținut ministrului Vasile Conta (1880-1881).
- Având la bază o îndelungată preocupare și o experiență în domeniu încă din 1881, reforma lui Haret a învățământului – inspirată și din alte proiecte anterioare – a fost începută în primul său mandat, prin adoptarea de către Parlamentul României a unei noi legislații: **legea învățământului secundar și superior (1898)** și **legea învățământului profesional (1899)**.
- Revenit în 1901 la conducerea ministerului, Haret a continuat demersurile pentru reformă – îngreunate în perioada ministrului precedent, conservatorul Constantin Arion (1900-1901). În al doilea mandat al său a introdus **legea învățământului privat (1904)**.

REFORMA LUI HARET

- **Prin legea din 1898, a prelungit durata învățământului secundar de la 7 la 8 ani**, împărțindu-l în două cicluri: **inferior (gimnaziu) și superior (liceu)**; și în 3 secții: **reală** (științe), **modernă** (limbi străine) și **clasică** (limbi străine, latină și greacă).
- **Învățământul secundar pentru băieți** s-a organizat în **gimnazii și licee**, iar cel pentru fete în **școli secundare de gradul I (5 ani) și II (4 ani)** – cu studii speciale necesare femeilor (ex: creșterea copiilor, igienă, farmacie).
- **a sprijinit dezvoltarea învățământului în mediul rural** (cu urmărirea dezideratului „o școală primară în fiecare sat”): **a înființat peste 1200 de școli rurale**; a fondat revista „Albina” (1897), „revistă enciclopedică populară” (denumită după „Albina Românească” fondată de George Asachi), apărută săptămânal, care, prin costul redus și conținut, putea fi la îndemâna populației rurale.
- **a dezvoltat caracterul practic al învățământului**: *„Pretutindeni se cere ca profesorii să nu facă apel la memoria școlarilor decât atunci când învățământul nu-i poate ține locul. Peste tot se impune a se face aplicații și a se dezbrăca învățământul cât mai mult posibil de caracterul abstract și pur teoretic”*.
- **a sprijinit activitățile extrașcolare**: a încurajat serbarea în școli a zilei de 10 mai (sărbătoarea națională) și de 24 ianuarie (ziua unirii); a instituit concursurile anuale de oină, ținute de 10 mai (prin decizia din 13 aprilie 1898).

REFORMA LUI HARET

- **a susținut educația fizică în școli** (sub dictonul „*mens sana in corpore sano*”), separând-o de instrucția militară (ex: în 1898, a introdus concursurile de oină de 10 mai); în fapt, Spiru Haret poate fi considerat organizatorul gimnasticii școlare.
- **a înființat cantinele școlare și internatele;**
- **a introdus facilități de transport pentru elevii care locuiau la distanțe mari de școală** (1898)
- **a introdus o dotare tehnico-materială școlară adecvată** (ex: hărți geografice)
- **a stimulat sentimentele naționale ale elevilor;**
- **a instituit serbări școlare cu caracter patriotic național** (ex: sebarea unirii) și jocuri naționale (ex: dansuri populare, jocurile de oină);
- **a crescut importanța predării istoriei naționale** („*cea mai însemnată dintre toate învățămintele*”, prin care „*vom putea înălța sufletele românului*”) și **geografiei României;**
- **a organizat excursii școlare la locuri și monumente istorice și acțiuni de îngrijire a acestora;**
- **a stimulat scriitorii și compozitorii pentru a scrie opere cu conținut patriotic pentru tineret** (ex: l-a încurajat pe Alexandru Vlahuță să scrie *România pitorească*, „cântare a pământului și oamenilor patriei”;
- **a strâns fonduri de la elevi** (10 bani / elev – pentru achiziționarea unei viori „Stradivarius” pentru compozitorul George Enescu).

REFORMA LUI HARET

- **a îmbunătățit pregătirea pedagogică a profesorilor:** a înființat seminariile pedagogice pentru învățământul secundar, pe lângă fiecare universitate; a introdus un „examen de capacitate” pentru profesori și obținerea unei catedre prin concurs (probă publică obligatorie), cu selectarea profesorilor din rândul absolvenților de universități, și a profesorilor din rândul absolventelor de școli superioare de fete; a înființat „Biblioteca pedagogică” (1903) care, prin Casa Școalelor, a publicat importante lucrări de pedagogie.
- **a introdus examenul de admitere în învățământul secundar**, pentru absolvenții claselor primare.
- **a introdus examenul de capacitate** (de absolvire a gimnaziului) **și a înlocuit bacalaureatul cu un examen general de absolvire a liceului:** „Acest examen de absolvire consta dintr-o lucrare scrisă la limba română, o traducere dintr-o limbă străină, probleme de rezolvat și o disertație orală, elevii având voie să consulte dicționare și diferite studii.” Sub principiul *Non multa, sed multum*, scopul noului examen „nu era ca absolvenții să dovedească gradul cunoștințelor, ci să demonstreze influența studiilor efectuate asupra formării și dezvoltării gândirii lor.
- **A reorganizat învățământul universitar**, instituit în timpul domnitorului A.I. Cuza (1864) și **a mărit numărul facultăților** (ex: „Școala superioară de arhitectură”, „Școala superioară de medicină veterinară”, „Conservatorul de muzică și declamație”). **A sporit activitățile practice, pentru care au fost create condiții în cadrul laboratoarelor universitare.** **A introdus examenul de la sfârșitul fiecărui an universitar.** **A înființat senatul universitar** (format din rector, decan și câte un reprezentant al fiecărei facultăți).
- În 1909 a introdus **legea pentru școlile de copii mici (1909), legea grădinițelor. Prima grădiniță fusese deschisă în 1897, iar în anul 1909 fuseseră înființate, în perioada ministeriatului său, peste 168 de grădinițe (dintre care 13 urbane).**
- A reorganizat și susținut **învățământul tehnic-profesional**, destinat „celui mai mare număr de copii”, care „nu pot să urmeze învățământul secundar general, fie din lipsă de mijloace materiale, fie din lipsă de capacitate intelectuală” .

REFORMA LUI HARET

- a împărțit învățământul profesional în 4 ramuri: **agricol, silvic, meserii și comercial.**
- **a introdus obligativitatea formării și susținerii școlilor profesionale** de către marile ateliere ale statului;
- **în 13 ani, populația alfabetizată a României aproape se dublase.**
- Deși poate insuficient prezent în memoria românească ca reformator al învățământului (și prea puțin folosit de legiuitori ca model de inspirație), **Spiru Haret se bucură și astăzi de o importantă apreciere internațională, pentru opera sa științifică.**
- În anul 1976, Uniunea Internațională a Astronomilor a dat numele lui Haret unui crater de pe fața invizibilă a Lunii („Aitken”), cu un diametru de 29 de km.
- În 2012, la comemorarea a 100 de ani de la moartea sa, **a fost introdus în calendarul UNESCO, ca om de știință**, alături de alte două personalități românești (biologul George Emil Palade și dirijorul Sergiu Celibidache – la 100 de ani de la nașterea acestora).

Pedagogia românească ca sistem

(G. G. Antonescu, C. Narly, St.Bârsanescu, S. Stanciu)

- Schimbările produse în societatea românească în perioada interbelică au determinat mutații calitative și în domeniul învățământului.
- Prin contribuția unor teoreticieni de mare valoare în domeniul educației și învățământului (G. G. Antonescu, C. Narly, N. Iorga, S. Bârsanescu, S. Stoian s.a.) se constituie adevărate sisteme pedagogice orientate spre domenii specifice: pedagogie generală, pedagogie școlară, istoria pedagogiei, pedagogia culturii s.a.
- Acești teoreticieni ai educației au încercat să întemeieze propriile sisteme pedagogice pornind de la diversele teorii filosofice, sociologice sau psihologice care fundamentau deja sisteme teoretice în domeniul educației din celelalte țări ale Europei.
- Influența filosofică în pedagogia românească s-a dezvoltat, la rândul ei, în 3 direcții formând trei școli diferite:

a) Școala formativ-organicistă reprezentată în principal de G.G. Antonescu (1882-1955);

b) Pedagogia culturii reprezentată de Ștefan Bârsanescu;

c) Pedagogia personalitară reprezentată prin Constantin Narly (1896-1956)

Pedagogia românească ca sistem

G. G. Antonescu

- G. G. Antonescu a constituit o teorie educatională care își găsește izvorul în teoriile pedagogiei clasice elaborate de către Comenius, Spencer s.a.
- Deși convins ca și teoria pedagogică trebuie să se supună legilor progresului înnoirii, el aprecia că ideile marilor înaintași care s-au dovedit a fi valoroase trebuiau valorificate în continuare.
- **Filosofia trebuia să fie, conform opiniei sale, temelia sigură a unui sistem pedagogic.** Îndepartarea pedagogiei experimentale de filosofie nu putea aduce foloase teoriei pedagogice, întrucât, fără filosofie, scopurile și mijloacele educației puteau fi cu greu definite.
- Tot ceea ce se opunea concepției herbartiene era considerat de G.G.Antonescu ca fiind doar o modă trecătoare.
- Aduce contribuție importantă prin adăugarea unor idei inspirate de „școala activă” la teoria herbartiană rezultând ceea ce avea să se numească **„școala activă integrală” sau „școala formativ-organicistă ”.**

Pedagogia românească ca sistem

(G. G. Antonescu)

- **Pedagogia formativ-organicistă** concepea educația ca pe o acțiune care urmărește nu atât informarea elevului, cât formarea spiritului acestuia. Aceasta formare trebuia să țină în seama de „condițiile organice ale sufletului individual al elevului”.
- Concepția sa despre rolul educației în formarea spirituală a educatorului o putem surprinde și din **definiția pedagogiei**: *este știința care, bazându-se pe cunoașterea naturii omenești și ținând seama de idealul către care trebuie să tindă omenirea, stabilește un sistem de principii după care se îndruma influența intenționată a educatorului asupra celui educat.*
- Pentru a asigura formarea culturii integrale elevilor, el considera ca este necesară dobândirea culturii generale prin utilizarea unor metode capabile să stimuleze activitatea elevilor. Acestea erau, conform părerii sale, **metoda socratică (euristica), metoda intuitivă și metoda practică (a lucrărilor practice)**.
- În ceea ce privește concepția sa cu privire la educația morală, aceasta se întemeiază pe rigorismul kantian și deci pe postularea imperativului categoric, a liberului arbitru și a lui Dumnezeu. Din îmbinarea acestora ajunge la conceptul de „**disciplină liberă**”, preluat de la un alt filosof și pedagog german, care desemna o disciplină lipsită de constrângere, bazată pe convingeri ferme.
- **Fără disciplină - spunea G.G. Antonescu - copilul devine sclavul propriilor capricii, iar cu o disciplină severă, copilul va deveni sclavul altora.**
- Considerând caracterul elevului ca fiind elementul esențial al personalității sale, pedagogul român insistă pe formarea personalității prin parcurgerea treptată a celor 3 momente ale sale: **autocunoașterea, autocritica și autocreația**. În acest mod, **formarea personalității devine un proces de autoformare.**

Pedagogia românească ca sistem

(C. Narly)

- Pe aceeași linie, deschisă de pedagogia culturii, a mers și Constantin Narly.
- El își întemeiază însă sistemul pedagogic pe conceptul de **personalitate**. Personalitatea presupune, după opinia sa, **realizarea cât mai desavârșită a individualității**, dar **și un maxim de socializare**. Ca rezultat al unei asemenea sinteze **se dezvoltă „omul creator”**.
- El se opune acelor concepții unilaterale care realizează o ruptură între individual și social în formarea personalității.
- **Pedagogia personalitară** este, dimpotriva, cea care încearcă să refacă această unitate considerând ca doar sinteza acestora conferă personalității nota sa esențială. Sub influența profesorului său, I. Găvanescu, C. Narly înțelegea prin social îndeosebi **profesiunea**, modul în care, în procesul muncii, individul cooperează cu ceilalți indivizi. În legatura cu acest ultim aspect, Narly elaborează o interesantă **teorie despre vocație și tipurile vocaționale**.
- În concepția lui Narly, actul autentic al instruirii urmează o cale euristică ce se orientează după **4 principii** care devin momente ale desfășurării procesului didactic: **cercetarea, intuiția, integrarea și principiul social**. Astfel, fiecare ora de curs constituie pentru elevi o nouă problemă ce trebuie soluționată sub îndrumarea atentă a profesorului (cercetarea); activitatea se poate desfășura și pe grupe, organizate după abilități sau interese de ordin cognitiv-aplicativ. Rezolvarea problemei presupune, ca prim moment, contactul cu obiectul (intuiția). Cunoștințele dobândite prin observarea obiectului, prin străduința de a soluționa problema sunt apoi ordonate astfel încât toate să formeze o unitate (integrarea). Pentru a menține contactul cu mediul social, cu viața concretă, i se oferă în final copilului posibilitatea de manifestare în plan social. Principala modalitate de înfăptuire a „principiului social” o constituie *lucrul manual* care îl pune pe elev în contact cu munca productivă a societății.
- De altfel, lui Narly îi revine meritul **de a fi introdus lucrul manual în liceu ca disciplină de învățământ obligatorie**. Prin aceasta se putea „sonda” interesul profesional al elevului, dorința sa de a îmbrățișa o profesiune sau alta în viitor.

Pedagogia românească ca sistem

- Contribuția altor mari gânditori români :
 - V. Ghidionescu
 - Gh. Comicescu
 - D. Todoran
 - F. Ștefanescu-Goangă
 - I.C.Petrescu
 - S. Stoian s.a.
- Reprezentant al pedagogiei sociologice, **Stanciu Stoian** a fost preocupat îndeosebi de problemele școlii rurale, de rolul acesteia în cunoașterea de către elevi a realităților satului (a realităților „locale”, de unde si denumirea concepției sale „**localismul educativ**”).
- „Înainte de a se manifesta ca pedagog, învățătorul trebuie să acționeze ca sociolog” – obișnuia să spună Stanciu Stoian.
- Preluând multe dintre ideile pedagogice ale lui Spiru Haret, Stanciu Stoian elaborează lucrarea „**Sociologia si pedagogia satului**” în care încerca să ofere o noua rezolvare a problemelor cu care se confrunta satul românesc, inclusiv problema educației.

ALIMENTAȚIA, O POARTĂ DESCHISĂ SĂNĂTĂȚII

MOTTO:

„Trăiește sănătos, mănâncă inteligent!”

Suntem cu toții convinși că nu vom trăi o veșnicie, aici pe pământ, dar cât vom exista vom putea trăi mai bine și sănătoși încercând să ne protejăm împotriva factorilor nocivi atât noi, cât și copiii noștri.

Adoptarea unui stil de viață sănătos reduce simțitor riscul apariției unor maladii grave. Mai mult decât atât, un mod de viață sănătos îmbunătățește calitatea vieții și îi crește durata. Trăind sănătos te vei simți și vei arăta mai bine o perioadă îndelungată.

Sănătatea înseamnă mai mult decât absența bolii. Ea înseamnă menținerea unei stări de bine din punct de vedere fizic, mental și social. Păstrarea sănătății implică atât o alimentație sănătoasă, o activitate fizică, cât și metode de prevenire a unor boli cauzate de aditivii din alimente, cât și consumul unor alimente nerecomandate. Preocuparea noastră permanentă este de a ne asigura alimentele necesare, de a nu ne crește colesterolul, de a ne suplimenta rația zilnică prin aport exogen de minerale și vitamine și de a ne apăra contra diverselor maladii pe care le poate produce o alimentație incorectă, excesivă sau, din contra, insuficientă. Pentru toate acestea trebuie să avem o alimentație sănătoasă, rațională.

Alimentația rațională este acel tip de alimentație care asigură un aport zilnic cantitativ și calitativ, exprimat în calorii și în substanțe nutritive, necesar unei persoane în funcție de vârstă, de sex, de activitatea cotidiană, de unele stări fiziologice și de unele precepte impuse de convingerile religioase. Din ceea ce mâncăm trebuie să ne administrăm cantitatea necesară de proteine, glucide și lipide în corp, fără a le neglija pe celelalte și fără a ne îndepărta de la o alimentație sănătoasă. Omul trebuie să realizeze zilnic un echilibru între aport și consum. Orice om care dorește să se hrănească rațional trebuie să cunoască măcar în mare suportul caloric al principalelor alimente și nu numai gustul lor. Problema în stabilirea alimentației echilibrate, este că, deși se poate fixa un model de bază, acesta trebuie întotdeauna să fie adaptat nevoilor fiecărui individ în parte. Vârsta, modul de viață, chiar și clima, pot influența echilibrul de substanțe nutritive necesare fiecărei persoane în orice moment. Foarte important, însă, este să consumăm întotdeauna alimente bune, bogate în substanțe nutritive, pentru a rămâne sănătoși, mai ales în timpul adolescenței, când organismul este în curs de creștere și

dezvoltare. Consumând o anumită cantitate de calorii, ea trebuie, automat, raportată la munca desfășurată. Așa, de exemplu, viața sedentară sau o activitate ușoară nu necesită mai mult de 2400 - 2800 de calorii; o activitate fizică medie - până la 3000 de calorii, iar o activitate fizică foarte intensă - până la 4500 de calorii. Societatea de hiperconsum de la noi are ca motto: „trăiți că să mâncați”. Rafturi pline cu mâncare, cârnuri, mezeluri, fel și fel de preparate lactate, dulciuri, toate mustind de E-uri. Toate au un gust extraordinar și devin parcă droguri pentru subconștientul nostru. Și uite așa copiii sunt obezi și fac boli metabolice devreme, femeile au celulită de la 16 ani și abdomenul gros și inestetic, bărbații fac burtă de la 30 de ani, chelesc. Oare de asta mâncăm? Nu mâncăm oare că să asigurăm organismului strict elementele esențiale de care are nevoie? Alimentele care trebuie evitate și care au multe calorii sunt: grăsimile animale, frișca, smântână, brânzeturi fermentate, brânza topită, laptele integral, maioneza, cremele, produsele de patiserie, ouă, înghețată, prăjituri, ciocolată, fructe și legume uscate sau conservate prin deshidratare, fructe oleaginoase, fructe cu conținut glucidic mare, cartofi prăjiți, sucuri îndulcite cu zahăr. Alimentele ce pot fi consumate cu moderație sunt: grăsimile vegetale, pâinea integrală, preparatele de cereale, mămăliga, porumbul fiert, cartofii fierți sau copti, pastele făinoase fierte, ovăzul fiert, sucurile naturale fără îndulcitori, peștele alb, carnea albă fără piele, iaurtul slab, laptele smântânit, brânza de vaci, albușul de ou, conservele în ulei.

Dintre alimentele ce se pot consuma fără restricție le amintim pe cele mai importante și anume: legumele proaspete, legumele fierte, ceaiurile de plante, băuturile nealcoolice hipocalorice, apa minerală, căpșuni, kiwi, grapefruit.

Pentru a evita îmbolnăvirile trebuie să se evite excesul de sare, să se mănânce de 4 - 5 ori pe zi, evitându-se mesele dese și abundente, iar ultima masă a zilei va fi luată la ora 18 sau 19. Alimentația copilului școlar trebuie să respecte cu precădere următoarele reguli:

- a. să asigure un necesar de calorii și micronutrienți conform vârstei și ritmului de creștere;
- b. să asigure un aport corespunzător de proteine/zi, prin consum de carne, ouă, produse lactate, dar și din surse vegetale incluzând fasolea, lintea, produse din soia;
- c. să asigure un aport de fier de 8 - 15 mg de fier/zi, prin consum de carne de vacă, pasăre și porc, legumele - inclusiv fasole și alune - cerealele integrale sau fortificate, vegetale cu frunze verzi;
- d. Gustarea să fie formată din fructe, lapte și produse lactate cu un conținut scăzut de grăsime;
- e. Să asigure o hidratare corespunzătoare vârstei.

AVANTAJELE UNEI ALIMENTAȚII SĂNĂTOASE

- Sănătate și longevitate
- Energie și vitalitate
- Încetinirea fenomenului de îmbătrânire
- Controlul greutateii

Este important că educația pentru sănătate să se realizeze începând cu vârste foarte fragede deoarece copilul este mai receptiv la astfel de informații, foarte utile în creșterea și dezvoltarea lui. Pentru a alcătui o dietă corectă la copii și adolescenți este bine să cunoaștem cantitățile necesare pe grupe de alimente și pe vârste. În felul acesta copilul sau adolescentul va beneficia de o alimentație corectă. Prin alimentele consumate zilnic, aducem în organism elementele nutritive. Acestea sunt indispensabile pentru creștere, dezvoltare și desfășurarea proceselor vitale. Cele cinci mari grupe de elemente nutritive - proteine, lipide, glucide, minerale și vitamine - se regăsesc în alimente în proporții variabile. Organismul sănătos are nevoie de cinci părți de carbohidrați (zahăr și amidon) la o parte de proteine și una de grăsimi. Excesul sau absența uneia dintre componente poate strica echilibrul, favorizând apariția bolilor.

RISURI ASUPRA STĂRII DE SĂNĂTATE

Nesocotirea principiilor alimentare determină numeroase afecțiuni ale organismului: carii dentare, obezitate, diabet, boli cardiovasculare, migrene, afecțiuni ale aparatului respirator, cancer.

Ne mâncând inteligent

Ne crescând în siguranță

Poți rămâne repetent

La proiectul „Stil de Viață”.

BIBLIOGRAFIE

1. Bădescu Gheorghe, „Fructele și sănătatea” - Editura de stat agrosilvică, București, 1972
2. Mincu Ion, „Tratat de dietetică”, Editura medicală, București, 1976

Florentina ANGHEL

Unitatea de învățământ: Gradinita nr 211, Bucuresti

EDUCAȚIA CONTEMPORANĂ: TRANSFORMĂRI, INOVAȚII ȘI BUNE PRACTICI

Introducere

Educația contemporană evoluează într-un ritm accelerat, fiind influențată de schimbările sociale, progresul tehnologic și nevoile unei societăți globale. În acest context, metodele educaționale tradiționale sunt reconfigurate pentru a răspunde provocărilor secolului XXI, punând accent pe inovație, interdisciplinaritate și utilizarea tehnologiei. Lucrarea de față explorează abordări pedagogice moderne și soluții care transformă procesul educațional, subliniind importanța colaborării, a învățării active și a integrării tehnologiilor emergente.

Inovații în metodele de predare

Una dintre cele mai semnificative evoluții educaționale este adoptarea metodelor centrate pe elev. Învățarea bazată pe proiecte (PBL) s-a dovedit o alternativă eficientă la predarea tradițională, plasând elevii în rolul de exploratori activi ai cunoștințelor. Prin participarea la proiecte interdisciplinare, cum ar fi construirea unei case sustenabile sau analiza schimbărilor climatice, elevii își dezvoltă abilități precum gândirea critică, colaborarea și creativitatea. Studiile arată că această metodă îmbunătățește performanțele academice și sporește implicarea elevilor, învățarea devenind mai relevantă și mai aplicabilă în viața reală.

Învățarea activă completează aceste inițiative, transformând clasica lecție într-o experiență interactivă. Activitățile precum dezbaterile, jocurile de rol și experimentele practice îi ajută pe elevi să aprofundeze conceptele și să-și exerseze gândirea critică. De exemplu, elevii pot construi modele care explică principiile fizicii sau pot dezbate dileme etice, exersând atât cunoștințele academice, cât și competențele sociale.

Colaborarea și lucrul în echipă sunt componente esențiale ale unui proces educațional de succes. Prin proiecte comune, elevii învață să comunice, să negocieze și să lucreze eficient în grupuri diverse. Aceste abilități sunt esențiale în mediul profesional și promovează inteligența emoțională, empatia și încrederea.

Transformarea educației prin tehnologie

Tehnologia joacă un rol central în modernizarea educației. Platformele online, cum ar fi Google Classroom și Moodle, facilitează accesul la resurse educaționale și permit personalizarea învățării în funcție de nevoile individuale. Utilizarea realității virtuale (VR) și augmentate (AR) deschide noi orizonturi, oferindu-le elevilor experiențe imersive care simplifică înțelegerea conceptelor complexe. De exemplu, prin VR, elevii pot explora structura internă a unei celule sau pot „vizita” situri istorice din întreaga lume.

Totuși, accesul la tehnologie rămâne o provocare. Lipsa infrastructurii și a resurselor digitale în anumite zone geografice limitează beneficiile acestor inovații. Investițiile în tehnologie și formarea cadrelor didactice sunt esențiale pentru a asigura echitatea în educație.

Educația pentru viitor

Un alt aspect esențial este integrarea sustenabilității în curriculum. Educația pentru dezvoltare durabilă încurajează conștientizarea problemelor globale, cum ar fi schimbările climatice și gestionarea resurselor. Exemple precum Green School din Bali demonstrează că elevii pot fi inspirați să devină agenți ai schimbării prin proiecte practice și programe integrate.

Concluzii

Educația contemporană este într-o continuă transformare, fiind modelată de tehnologie, nevoile societății și dorința de a pregăti generațiile viitoare pentru o lume complexă și interconectată. Prin adoptarea unor metode inovatoare, promovarea colaborării și utilizarea tehnologiei, procesul educațional poate deveni mai eficient, echitabil și sustenabil.

Bibliografie

1. Buck Institute for Education. (2010). PBL Starter Kit: To-the-Point Advice, Tools, and Tips for Your First Project in Middle or High School. Novato, CA: Buck Institute for Education.
2. Fullan, M. (2020). The New Meaning of Educational Change (5th Edition). New York, NY: Teachers College Press.
3. Kolb, D. A. (2015). Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development (2nd Edition). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
4. Siemens, G. (2005). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning. Retrieved from http://itdl.org/Journal/Jan_05/article01.htm
5. National Education Association. (2021). Preparing 21st Century Students for a Global Society: An Educator's Guide to the Four Cs. Washington, DC: NEA.
6. Salmon, G. (2000). E-Moderating: The Key to Teaching and Learning Online. London: Routledge.
7. Wiggins, G., & McTighe, J. (2005). Understanding by Design (Expanded 2nd Edition). Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD).
8. UNESCO. (2017). Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. Paris: UNESCO Publishing. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/>
9. Zhao, Y., & Gearin, B. (Eds.). (2022). Learning for Uncertainty: Teaching Students How to Thrive in a Rapidly Evolving World. New York, NY: Routledge.
10. Reigeluth, C. M., & Carr-Chellman, A. A. (2009). Instructional-Design Theories and Models: Building a Common Knowledge Base (Volume III). New York, NY: Routledge.

LA FLAMME FRANCOPHONE

Anton Cristina Diana

Școala Gimnazială Vultur

"**Toutes championnes, tous champions, porteurs de la flamme francophone**" est une activité éducative qui vise à promouvoir la langue et la culture francophones dans un contexte scolaire. Voici quelques idées pour organiser cette activité dans une école :

Objectifs :

1. **Valoriser la diversité francophone :** Faire découvrir aux élèves les différentes cultures francophones à travers le monde.
 2. **Favoriser l'inclusion :** Souligner l'importance de l'égalité, du respect et de la coopération.
 3. **Renforcer l'identité francophone :** Inspirer les élèves à devenir des ambassadeurs de la langue française.
-

Proposition d'activités :

1. Défilé des pays francophones :

- Chaque classe représente un pays francophone.
- Les élèves préparent une présentation : costumes, drapeaux, plats traditionnels, musique ou danses.

2. La flamme de la francophonie :

- Créer une torche symbolique qui passe de classe en classe.
- Chaque classe partage un message ou une performance liée à la francophonie (poème, chanson, vidéo).

3. Ateliers culturels :

- **Cuisine** : Découverte et dégustation de plats typiques francophones.
- **Art** : Création d’affiches, dessins ou collages sur la francophonie.
- **Musique** : Apprentissage et chant d’une chanson en français.

4. Jeux et compétitions :

- Quiz sur les pays francophones (capitales, drapeaux, personnalités célèbres).
- Jeux de vocabulaire ou concours d'orthographe en français.
- Compétitions sportives où chaque équipe représente un pays francophone.

5. Mur de la francophonie :

- Un grand panneau où chaque élève contribue avec un mot, une phrase ou un dessin qui représente ce que signifie la francophonie pour eux.

6. Rencontres et témoignages :

- Inviter des membres de la communauté francophone locale (artistes, écrivains, sportifs) pour parler de leur parcours et de l’importance de la langue française.

Matériaux nécessaires :

- Cartes du monde et drapeaux.
- Matériaux artistiques : papiers, peintures, marqueurs.
- Ressources numériques (ordinateurs, projecteurs pour les vidéos).
- Costumes et accessoires pour les représentations.

Exemple de slogan pour l'activité :

"Ensemble, portons haut la flamme de la francophonie !"

L'activité peut se terminer par une cérémonie où chaque élève reçoit un certificat symbolique en tant qu'**ambassadeur/ambassadrice de la francophonie**. Cela renforcera leur sentiment d'appartenance et leur fierté envers la langue et la culture francophones.

Livres et ouvrages

1. **Abdou Diouf**, *La Francophonie: Un combat pour la diversité culturelle*, Éditions Gallimard, 2007.
 - Cet ouvrage traite des enjeux de la francophonie dans un contexte de mondialisation.

Organisation Internationale de la Francophonie (OIF), *Rapports sur l'état de la Francophonie*, rapports annuels.

- Ces rapports fournissent des données détaillées sur les initiatives et activités francophones.

ASIGURAREA ȘI MANAGEMENTUL CALITĂȚII ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL ROMÂNESC

Prof.dr. Arsenie Adela Mădălina

Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Tg-Jiu

Calitatea în educație înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condițiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare. Calitatea este dependentă de valorile societății în care funcționează sistemul respectiv de educație. Valorile calității în educație ar putea fi: democrația, umanismul, echitatea, autonomia morală și intelectuală, calitatea relațiilor interpersonale, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, etc. Lucrarea de față își propune o evaluare, o analiză și o strategie de îmbunătățire a managementului calității în învățământ.

Într-o economie de piață funcțională în care concurența este acerbă, prestatorii de servicii educaționale (învățământ de stat și particular) sunt constrânși să țină cont de cerințele societății și, din ce în ce mai mult, de nevoile consumatorilor de educație.

Tinerii din ziua de astăzi au acces facil și rapid la diverse surse de informare, devenind astfel tot mai bine informați și, în același timp, mai exigenți în privința actului educațional. Din aceasta cauza managerii școlari trebuie să acorde o atenție deosebită calității procesului educațional în toate etapele sale. Ei trebuie să știe cum să obțină calitatea educațională, să o poată evalua și să o îmbunătățească.

Toate aceste competențe impun managerului școlar, responsabilului Comisiei pentru Evaluarea și Asigurarea Calității și echipei ce formează această comisie, o bună pregătire în domeniul managementului calității educaționale, fără de care calitatea rămâne doar un deziderat la nivel declarativ.

Calitatea este un concept nou pe care elevii nu îl pot înțelege cu ușurință, mai ales pentru că privesc cu reticență aceste schimbări în sistemul de educație. Avem de a face cu o abordare foarte novativă a conceptului de calitate prin aceea că se încearcă aducerea acestei noțiuni, deseori abstractă și generică, la nivelul de înțelegere al copiilor din învățământul școlar. Acest lucru este o premieră chiar și pentru Uniunea Europeană, unde nu există încă un studiu sistematizat al aspectelor legate de calitatea vieții și a mediului la vârste atât de fragede cum se încearcă în România.

Dicționarele sau literatura de specialitate oferă numeroase alte definiții ale calității, ca de exemplu:

- Calitatea este satisfacerea clientului („customer satisfaction”);
- Calitatea este aptitudinea de a fi corespunzător utilizării („fitness for use”);
- Calitatea este ceea ce clientul e dispus să plătească în funcție de ceea ce obține și valorifică.

Calitatea unei instituții de învățământ este determinată de calitatea proceselor și de calitatea serviciilor educaționale oferite.

Este important de precizat că, pentru procesul de învățământ, calitatea nu este produsă și definită exclusiv de școală ca ofertant de servicii educaționale, ci de beneficiarii și clienții educației. Aceștia trebuie permanent consultați, iar satisfacția lor să fie un motiv permanent de preocupare pentru instituțiile de educație în așa fel încât să se genereze un sistem concurențial.

Realizarea obiectivelor amintite se asigură prin procesul didactic, activitatea educațională și o multitudine de servicii specifice unităților de învățământ. Calitatea procesului de învățământ depinde de calitatea acestor trei componente. Competența managerială a personalului de conducere este definitorie.

Managerul și corpul profesoral trebuie să constientizeze că școala are misiunea de a asigura elevilor o pregătire științifică, profesională și morală, astfel încât, ei să fie capabili de a utiliza informațiile cu succes în timpul studiilor sau după integrarea socio - economică.

Din aceasta cauză, obiectivul principal al școlii trebuie să fie calitatea actului educațional, care se regăsește în personalitățile puternice, bine ancorate în realitatea moral-comunitară a elevilor. La realizarea calității educaționale trebuie să contribuie personalul didactic, auxiliar și personalul administrativ (nedidactic), în funcție de competențele și responsabilitățile ce revin fiecăruia prin fișa postului.

Asigurarea calității înseamnă crearea încrederii, în rândul publicului, că sistemul național de învățământ românesc răspunde așteptărilor, face ce trebuie, cheltuiește banul public în chip eficace și eficient. Motivele pentru care s-a luat o asemenea decizie sunt legate de noua condiție a universității ca învățământ de masă, de convergența sistemică europeană, de facilitarea circulației internaționale a forței de muncă, ce presupune recunoașterea diplomelor etc. Asigurarea calității face parte din managementul calității, adică un întreg ansamblu de măsuri care au ca scop ca universitățile să poată planifica obținerea calității, să-i determine parametrii, s-o măsoare și să dovedească rezultatul obținut.

Prin urmare, pentru a se crea un sistem de asigurare a calității, trebuie în prealabil introdus un sistem de management al calității. Este o sarcină complexă, care presupune în primul rând schimbarea mentalității și percepției pe care o au pe de o parte cadrele didactice din învățământul preuniversitar și universitar și pe altă parte masele largi, beneficiarii direcți ai sistemului de reformă.

Cheia spre calitatea învățământului preuniversitar constă în termenul de „adaptare”: o adaptare la vârsta elevilor, la stilurile lor de învățare, la valorile societății românești, la nevoile elevilor, la perspectivele lor de viitor, etc. Un învățământ preuniversitar de calitate presupune integrarea valorilor și principiilor democratice, a drepturilor și obligațiilor partenerilor, fiind conceput într-un spirit de

transparență, responsabilizare și implicare, atât a școlii ca furnizor de educație, cât și a familiei – elev și părinte – ca beneficiar al serviciului educațional.

În concluzie, putem spune că în fiecare unitate de învățământ, managerul, responsabilul Comisiei de Evaluare și Asigurare a Calității și membrii acestei comisii, personalul didactic, personalul didactic auxiliar și personalul administrativ (nedidactic) devin responsabili de implementarea și asigurarea calității serviciilor educaționale oferite și o garantează beneficiarilor.

„Ceea ce merită să fie făcut, merită să fie bine făcut” (Nicolas Poussin).

Reforma învățământului a inclus și până acum elemente ale asigurării calității în educație, dar abia recent, calitatea învățământului românesc a fost definită ca prioritate și pentru învățământul preuniversitar. Dimensiunea europeană a calității a fost completată cu cerințe ale societății românești, împlinindu-se astfel cerința de „a gândi global și a acționa local”.

Pornind de la cuvintele lui Nicolas Poussin și pătrunzând în domeniul educației, observăm că se acordă tot mai multă atenție calității. Această calitate a învățământului preuniversitar este asigurată prin coalizarea mai multor factori dintre care un rol important îl au dascălii.

În societatea postmodernă, școala ca instituție a cunoașterii deține o poziție fundamentală. Măsura dezvoltării unei societăți poate fi relevată nu numai de indicatori economici și de calitate a vieții, ci și de cei care privesc educația și calitatea școlii, respectiv de indicatori referitori la modul de organizare a cunoașterii și a învățării, de tipurile de performanțe așteptate, de calitatea activității educative și de modalitățile de distribuire în societate a educației.

Instituțiile de învățământ sunt organizații furnizoare de servicii profesionale și științifice. „Produsele” oferite de învățământ sunt competența și cunoașterea, produse imateriale, furnizate societății sub diverse forme:

- pregătirea de specialiști în domenii specifice – transfer de competențe prin intermediul absolvenților.
- cercetare științifică fundamentală și aplicată, consultanță, expertiză – lărgirea orizontului cunoașterii umane, transfer de competență către organizații ale mediului socio-economic, în scopul generării noului și creșterea competitivității acestora.
- implicarea membrilor comunității academice în viața societății – transfer de competență realizat prin implicarea directă în organisme ale comunității locale, regionale, naționale și internaționale.

Pe segmentul învățământ, produsul final al școlii nu este absolventul, ci dezvoltarea lui umană ca valoare adăugată, competența dobândită de acesta la terminarea studiilor. Rezultatul final poate fi exprimat prin suma de abilități și cunoștințe dobândite, care îi permit acestuia să se insereze în mod eficient și să se realizeze profesional într-un domeniu specific al vieții socio-economice. Validarea internă a competenței menționate este dată de acordarea de către instituția de învățământ superior a unei

diplome care recunoaște dobândirea unei calificări, iar cea externă de măsura în care cunoștințele și abilitățile dobândite au contribuit la formarea capacității absolventului de a răspunde cerințelor domeniului amintit, și implicit la realizarea sa profesională și materială pe acest temei.

Standardul definește asigurarea calității ca fiind: parte a managementului calității concentrată pe furnizarea încrederii că cerințele referitoare la calitate vor fi îndeplinite.

Asigurarea calității presupune atât obiective interne cât și externe:

- intern, în cadrul unei organizații, asigurarea calității furnizează încredere managementului;
- extern, asigurarea calității furnizează încredere clienților sau altora.

Pentru realizarea asigurării calității sunt uzuali următorii pași:

- întocmirea de documente care susțin politica organizației în domeniul calității;
- organizarea resurselor pentru implementarea acestei politici;
- stabilirea măsurii în care produsul sau serviciul are caracteristici care satisfac nevoile clientului;
- evaluarea proceselor, produselor, serviciilor organizației și determinarea locului și tipului de riscuri privind apariția non-calității;
- determinarea măsurii în care aceste riscuri sunt ținute sub control;
- stabilirea modului în care se evaluează conformitatea produsului cu caracteristicile prescrise.

Se poate observa că, în timp ce controlul calității se referă la mijloacele operaționale utilizate pentru a satisface condițiile referitoare la calitate, asigurarea calității are drept scop furnizarea încrederii în această satisfacere, atât în cadrul organizației cât și în exterior, față de clienți și societate.

Bibliografie:

1. Oprean, C., Țîțu, M. Managementul calității în economia și organizația bazate pe cunoștințe, Editura AGIR, București, 2008;
2. Țîțu, M., Oprean, C. Managementul strategic, Editura Universității din Pitești, ISBN 978-973-690-647-3, Pitești, 2007;
3. Suci, O., Oprean, C. Calitatea globală concurențială, Editura AGIR, București, 2007.

UTILITATEA PLATFORMEI EDUCATIONALE „GOOGLE CLASSROOM” ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

ARZOIU MIHAELA – ȘCOALA GIMNAZIALĂ PERIEȚI

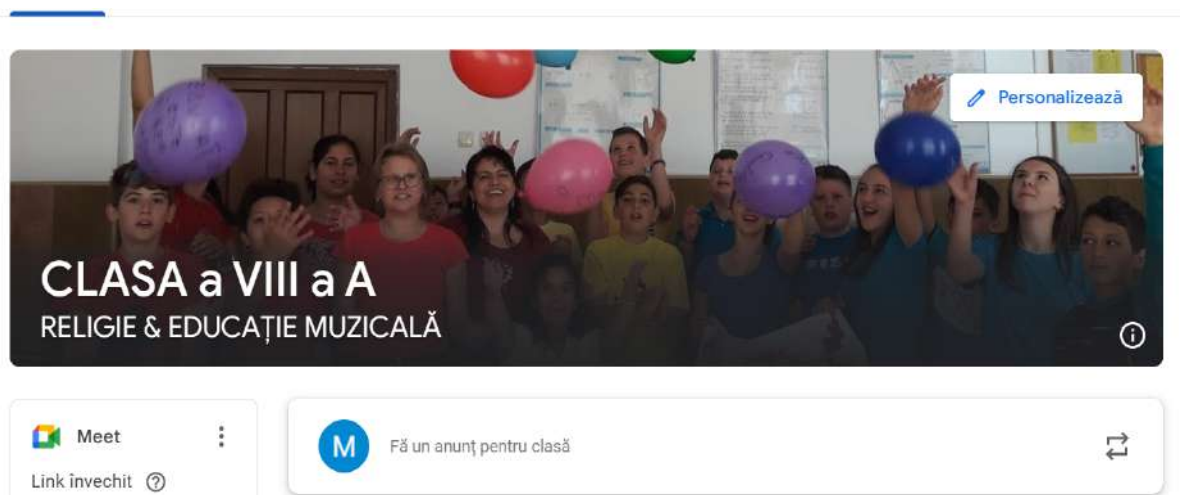
Platforma educațională „GOOGLE CLASSROOM” pe care am utilizat-o la clasă în timpul pandemiei, este o platformă prietenoasă, utilă, ușor de utilizat în activitatea didactică, atât în sistemul de predare online, cât și în cel al predării hibrid.

Ce este Google Classroom?

Google Classroom este o platformă ușor de utilizat, în care poți să îți personalizezi fiecare clasă, să interacționezi cu elevii, atât sincron, cât și asincron. Poate fi accesată ușor de pe laptop sau de pe telefonul mobil.

Google asigură siguranța și securitatea elevilor, și ne permite să creem o clasă virtuală, numai dacă școala s-a înscris mai întâi pentru un cont gratuit Google Workspace for Education.

Permite școlii să își personalizeze setările de confidențialitate și securitate, să configureze conturile pentru elevi (numiți studenți în aplicație), deoarece aceștia nu au voie să își folosească conturile personale pentru a accesa serviciile. Accesul este limitat la spațiul virtual, menținându-l în siguranță, datele utilizatorilor sunt păstrate în siguranță, spațiul virtual nu este perturbat de reclame.

Este o platformă gratuită, utilizează ecosistemul Google de instrumente precum Docs și Slides pentru a facilita schimbul de materiale și ajută la simplificarea evaluării activității elevilor. Pentru recapitulare se poate interacționa rapid prin realizarea unor hărți mentale în aplicația Jamboard.

CARACTERISTICILE Google Classroom

Google Classroom este foarte ușor de accesat și funcționează pe iOS, Android, Windows, Mac, Chrome și cam pe orice alt dispozitiv care poate rula o fereastră de browser în cadrul acestuia. Când profesorul se conectează la platformă, poate vedea fiecare clasă, poate personaliza în funcție de cursurile / materiile predate.

Profesorul poate partaja resurse/ teme elevilor iar aceștia sunt notificați prin e-mail, iar profesorul primește notificare cu data la care e predată tema (la timp sau întârziată).

În timp ce profesorul face o prezentare cu ajutorul Google Slides, poate să utilizeze și Google Meet pentru a vedea și a auzi elevii în cadrul interacțiunilor video. Interacțiunile elevilor pot fi controlate pe trei niveluri: elevii pot posta și comenta, pot doar comenta sau doar profesorii pot posta și comenta.

PERFORMANȚELE Google Classroom

Google Classroom oferă o pagină principală pe care activitatea este afișată în mod clar într-un feed cu postările pe care le-au făcut elevii, materialele nou adăugate, temele și alte anunțuri.

Trei file secționează aspectul cu Classwork, People și Grades.

1. **Classwork** permite profesorilor să încarce materiale, să creeze teme și teste folosind formulare Google și să pună întrebări.
2. **People (Persoane)** arată toți cursanții și profesorii, inclusiv cei care nu au răspuns la invitația dumneavoastră de a se alătura.
3. **Grades** este un grafic care arată sarcinile și elevii și este locul în care profesorii introduc notele – care sunt împărtășite cu fiecare elev în mod privat.

Profesorul poate posta anunțuri este ca pe rețelele sociale, poate atașa linkuri, clipuri YouTube și documente, poate adăuga teme și sarcini de lucru cu termen de predare și poate utiliza Google Forms pentru a crea evaluări cu autoevaluare, cu opțiuni multiple.

NOTAREA ÎN Google Classroom

Sistemul de notare în Google Classroom presupune o notare corectă și reală, prin utilizarea *graficelor de notare manuală*, sau pentru a stoca o foaie de notare dintr-o privire pentru profesori. Elevii primesc notele în mod direct, respectându-se confidențialitatea fiecăruia.

Notele sunt introduse manual în grafic, sau automat când vorbim de acele note pe care elevii le primesc la testele de evaluare date prin teste de evaluare de tip quiz .

În concluzie, Google Classroom este o platformă educațională completă, utilă, care facilitează procesul instructiv-educativ online, oferind profesorului toate condițiile necesare desfășurării activității didactice, de la predare, învățare, până la evaluare, asigurând starea de bine a elevilor.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ

Brigitta Babo, Grădinița cu program prelungit nr.1, Paleu

În primul rând ar trebui să conștientizăm importanța educației apoi să înțelegem care este diferența dintre standard și excelență.

În momentul în care realizăm că fără educație nu există nimic, nu există nici medici, nici ingineri nici cele mai simple munci abia atunci putem discuta despre valoarea adevărată a educației.

La ora actuală, în opinia mea, în învățământul românesc se regăsesc două tipuri de învățământ:

1. cel standard – care urmărește strict regulile și programele impuse produsă la comandă prin niște legi, luând în calcul doar asigurarea funcționării unor instituții educaționale condiționată de bani (resurse materiale)
2. cel care tinde spre excelență – și aici observăm valori importante adăugate standardului. Aceste valori sunt produse de oameni, și anume nu doar de cei care conduc procesul educațional ci și de cei care sunt beneficiarii educației, construite pe principii comune.

Ajungem la excelență în momentul în care școala și beneficiarii săi sunt parteneri în procesul educațional. Un complex specific de valori, norme, credințe și principii sunt bazele unei educații de calitate.

Gândirea și percepția părinților și al școlarilor (chiar și al preșcolarii) sunt parte importantă a educației de calitate. Atitudinea lor în ceea ce privește școala ca un mediu care formează și pregătește copilul de azi pentru adultul de mâine este un pilon important pentru excelență în educație.

Conducerea școlii trebuie să încurajeze lucrul în echipă, proiectele dinamice, accesul la programe de mentorat, schimbul de idei și experiență astfel ca toți profesorii să fie tratați echitabil și încurajați pentru dezvoltare continuă.

Profesorii ar trebui să ofere sprijin reciproc atât colegilor cât și școlarilor, să îi motiveze și să îi îndrume spre curiozitate și cunoaștere. Procesul de predare-evaluare să fie inovativ, modern, tehnologizat și atrăgător.

Asigurarea unui mediu sigur nu doar din punct de vedere fizic ci și psihic este esențial pentru reușită.

În ultimii ani observăm o dorință tot mai mare pentru a ajunge la excelență și consider că suntem pe calea bună pentru a atinge valori maxime în acest sens în majoritatea instituțiilor educaționale.

(sursă imagine: www.dreamstime.com)

DIGITALIZAREA EDUCAȚIEI- BENEFICII ȘI LIMITE ÎN STUDIUL MATEMATICII

Prof. Badea Delia

Școala Gimnazială "Take Ionescu", Rm. Vâlcea

În abundența informațională cu care societatea actuală se confruntă, sistemul educațional are dificilul rol de a forma personalități care să știe să discearnă informația prețioasă de cea excedentară, de a extrage esențialul din general. Astfel, în educație a apărut termenul de „educație modernă”. Termenul de *modern* este folosit în educație, de obicei pentru a releva situația avansată a prezentului în relație cu trecutul care a fost depășit prin dezvoltare. Pentru unii, *modernitatea* este opusă practicilor tradiționale și se caracterizează prin schimbare, inovație și dinamism. În societățile moderne, cunoașterea e echivalentă cu știința și e importantă în sine. Oamenii caută căile optime pentru a dobândi „cunoaștere”, „știință” din cât mai multe domenii, considerând că astfel vor fi recunoscuți drept persoane educate. Într-o societate postmodernistă, cunoașterea trebuie să fie funcțională, utilă; înveți nu doar pentru „a ști” și a stoca o serie de informații din diferite domenii, pentru a demonstra cât de „educat ești”, ci, înveți pentru „a face”, pentru „a folosi” ceea ce ști, pentru „a aplica” ceea ce ai acumulat, în folosul tău și al celorlalți.

Modelul învățământului modern face apel la experiența proprie a elevului, promovează învățarea prin colaborare, pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții. Munca în grup stimulează interacțiunea dintre elevi, creșterea stimei de sine, încrederea în forțele proprii, diminuează anxietatea față de școală și intensifică atitudinile pozitive față de cadrele didactice. În același timp, munca în grup, prin colaborare, nu pregătește elevii pentru viața care este foarte competitivă, metodele activ – participative aplicate în activitatea pe grupe sunt mari consumatoare de timp și necesită experiență din partea cadrului didactic, iar elevilor le trebuie timp ca să se familiarizeze cu acest nou tip de învățare.

Analizând poziția cadrului didactic în fața problemelor instruirii și ale învățării, profesorul Ioan Neacșu afirmă că „educatorii sunt solicitați astăzi, în mod continuu, să promoveze învățarea eficientă. Și nu orice învățare eficientă, ci una participativă, activă și creativă.” Utilizarea noilor tehnologii digitale este calea directă pentru a face școala mai atractivă pentru elevi, mai adaptată nevoilor și stilului lor de viață, mai eficientă în a dezvolta competențe, generând educație pe tot parcursul vieții, astfel:

- Elevii învață mai mult și le place să învețe mai mult atunci când sunt implicați activ.
- Învățarea funcționează mai bine și acționează pe termen lung, atunci când se bazează pe gândire și înțelegere.

- Comunicarea activă susține învățarea transferabilă, elevii formându-și principii de învățare pe care le pot lua cu ei la alte situații de învățare.
- Implicați în acțiune, elevii devin mai curioși, își pun în evidență aptitudinile, își exprimă ideile.
- Angajarea instinctelor creative dezvoltă abilitățile elevilor de exprimare a cunoștințelor printr-o varietate de moduri.
- Cunoașterea nu înseamnă exclusiv creșterea masei de informații, ci o extindere a perspectivelor, care se realizează prin colaborare, cooperare, implicare.
- Învățarea ar trebui adaptată propriilor nevoi de cunoaștere ale elevilor și abordată ca pe un proiect individual de formare și dezvoltare.

Procesul de predare – învățare în matematică poate fi mai bine susținut, mai bine condus - de profesor și înțeles, descoperit- de elevi, dacă se aplică metode active, care se potrivesc acestei discipline. Ținând cont de faptul că noțiunile de matematică devin din ce în ce mai abstracte pe parcursul școlarității, profesorul trebuie să creeze motivații puternice, să pună accentul pe caracterul interdisciplinar al matematicii, să încurajeze căutarea și cercetarea elevilor.

Tendențele inovatoare în sistemul educativ românesc sunt multiple: abordarea unui curriculum real, flexibilizarea și diversitatea structurii programelor de formare, flexibilizarea rutelor profesionale, generalizarea sistemului de credite transferabile în concordanță cu standardele naționale și europene, utilizarea de strategii de formare interactive, centrarea pe cel care învață, transferabilitatea și mobilitatea profesională. Pentru realizarea acestor deziderate, dezvoltarea competențelor de utilizare TIC devine o condiție preliminară necesară.

Evoluția contemporană a societății implică din ce în ce mai mult utilizarea calculatorului și a noilor tehnologii, în aproape toate domeniile. În acest sens, profesorul de astăzi este "nevoit" să găsească noi posibilități pentru ca procesul de predare-învățare să fie unul atractiv atât pentru elevi cât și pentru profesor. Pachetele software educaționale propun atât elevilor cât și profesorilor soluții de realizare a unei învățări interactive bazate pe jocuri, animații, exerciții de logică, care pot oferi și o creștere a obiectivității evaluării.

BIBLIOGRAFIE:

- *Predarea interactivă centrată pe elev* (modul pentru dezvoltarea profesională a personalului didactic), Editura Educația 2000+, București, 2005
- Prof. Constantin Chirilă, "*Formarea continuă a profesorilor de matematică în societatea cunoașterii*", București 2012
- Ioan Neacșu, "*Metode și tehnici de învățare eficientă*", Ed. Polirom, 2015
- Bernat, Simona, 2003, *Tehnica învățării eficiente*, Presa Universitară clujeană, Cluj-Napoca
- Cerghit, I, 2006, *Metode de învățământ*, , editura Polirom, Iași

Educația în Evoluție: Abordări Inovatoare și Practici Excepționale

Badea Elena, Școala Gimnazială „Gheorghe Lazăr” Corbu

Pe măsură ce lumea se schimbă într-un ritm accelerat, educația evoluează pentru a răspunde noilor provocări ale societății contemporane. Această evoluție are ca scop pregătirea tinerelor generații pentru o lume tot mai interconectată și diversă, în care adaptabilitatea, gândirea critică și competențele tehnologice devin esențiale. În cadrul acestui simpozion, vom explora inovațiile și practicile care transformă educația din România și din întreaga lume, abordând totodată modalități prin care școlile pot deveni medii de învățare incluzive și eficiente.

Tehnologia în Educație: Calea către o lume conectată

Tehnologia a revoluționat modul în care învățăm și predăm, aducând instrumente digitale care permit un acces mai larg la informație și încurajează colaborarea la nivel global. Platformele educaționale, aplicațiile de învățare și realitatea augmentată oferă noi posibilități pentru crearea unor experiențe educaționale interactive și captivante. Un exemplu relevant este utilizarea tablelor interactive, care transformă clasică lecție într-o experiență dinamică, facilitând implicarea elevilor și promovând un mediu de învățare adaptat nevoilor generațiilor actuale.

Educația ecologică și responsabilitatea socială

Pe lângă alfabetizarea tehnologică, educația ecologică a devenit o prioritate în școlile de azi. Proiectele axate pe conștientizarea protecției mediului și conservarea biodiversității joacă un rol esențial în formarea viitorilor cetățeni responsabili. Prin activități ecologice, excursii educative și proiecte comunitare, elevii sunt încurajați să își dezvolte empatia și responsabilitatea față de mediu. În acest context, un proiect exemplar este „Conservarea Biodiversității Marine și Educație Ecologică”, care oferă elevilor o înțelegere aprofundată asupra importanței protejării ecosistemelor marine.

Educația incluzivă: Diversitatea în sălile de clasă

Un aspect fundamental al educației moderne este accentul pus pe incluziune. Diversitatea elevilor – fie că vorbim de nevoi educaționale speciale, de apartenență la medii socio-economice variate sau de experiențe de viață diferite – necesită o abordare sensibilă și personalizată. Școlile care implementează strategii incluzive reușesc să creeze un spațiu de învățare sigur și stimulant pentru toți elevii, valorificând unicitatea fiecăruia. Prin astfel de inițiative, copiii cu CES, cei din

familiei monoparentale sau cei veniți din medii dezavantajate pot accesa oportunități educaționale de calitate, contribuind la creșterea coeziunii sociale și a echității.

Dezvoltarea competențelor socio-emoționale: O prioritate pentru școlile de azi

Educația nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci își propune să sprijine dezvoltarea socio-emoțională a elevilor. În contextul globalizării și al rețelelor sociale, este important ca tinerii să își dezvolte o imagine de sine sănătoasă și abilități de gestionare a emoțiilor și relațiilor. Activitățile de consiliere, mentoratul și colaborarea cu psihologi sunt măsuri care sprijină sănătatea mentală a elevilor, pregătindu-i să facă față provocărilor vieții de zi cu zi.

Concluzii și perspective:

Educația este într-o continuă transformare, adaptându-se la realitățile complexe și variate ale lumii contemporane. Prin adoptarea de metode inovatoare și dezvoltarea unor practici care să răspundă nevoilor tuturor elevilor, sistemul educațional devine mai eficient, mai incluziv și mai pregătit pentru viitor. Prin astfel de abordări, educația poate fi un motor al schimbării sociale, iar simpozionul de față reprezintă un cadru excelent pentru schimbul de idei și pentru identificarea celor mai bune practici care ne vor ghida spre o lume mai educată și mai conștientă.

Bibliografie:

Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). O bogăție de resurse: Cum noile pedagogii conduc la o învățare profundă. Pearson.

Tilbury, D., & Wortman, D. (2004). Implicarea oamenilor în sustenabilitate. Comisia pentru Educație și Comunicare, IUCN.

Orr, D. W. (2004). Minte ecologică: Despre educație, mediu și viitorul umanității. Island Press.

Florian, L., & Spratt, J. (2013). Implementarea incluziunii: Un cadru pentru evaluarea practicilor incluzive. Jurnalul European de Educație Specială, 28(2), 119-135.
<https://doi.org/10.1080/08856257.2013.778111>

Booth, T., & Ainscow, M. (2016). Indexul pentru Incluziune: Ghid pentru dezvoltarea școlii bazat pe valori incluzive (ed. a 4-a). Centrul pentru Studiul Educației Incluzive.

Durlak, J. A., Domitrovich, C. E., Weissberg, R. P., & Gullotta, T. P. (Eds.). (2015). Manual de învățare socială și emoțională: Cercetare și practică. Guilford Press.

Elias, M. J. (1997). Promovarea învățării sociale și emoționale: Ghiduri pentru educatori. ASCD.

Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). Capital profesional: Transformarea predării în fiecare școală. Teachers College Press.

Robinson, K. (2015). Școli creative: Revoluția de la firul ierbii care transformă educația. Viking.

Twenge, J. M., & Campbell, W. K. (2018). Epidemia narcisismului: Trăind în era privilegiilor. Atria Books.

Vygotsky, L. S. (1978). Mentea în societate: Dezvoltarea proceselor psihologice superioare. Harvard University Press.

Găsește 5 diferențe între cele două imagini, apoi colorează imaginile:

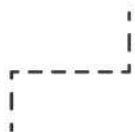
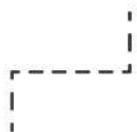
resursecreative.ro

resursecreative.ro

Cărticica mea de iarnă

Unește punctele:

Încercuiește obiectele mici din fiecare rând:

Încercuiește umbra potrivită:

Colorează imaginea:

Numără și încercuiește cifra potrivită:

2
3
5
4

2
4
3
5

Urmează instrucțiunile și ajută-l pe Moș Crăciun să ajungă la destinație:

2
1
4
2

Imprimarea (plotarea) desenelor 2D în AutoCAD

PASUL 1.

REALIZAREA UNUI FORMAT
STANDARD PENTRU DESENUL
DE EXECUȚIE AL PIESEI

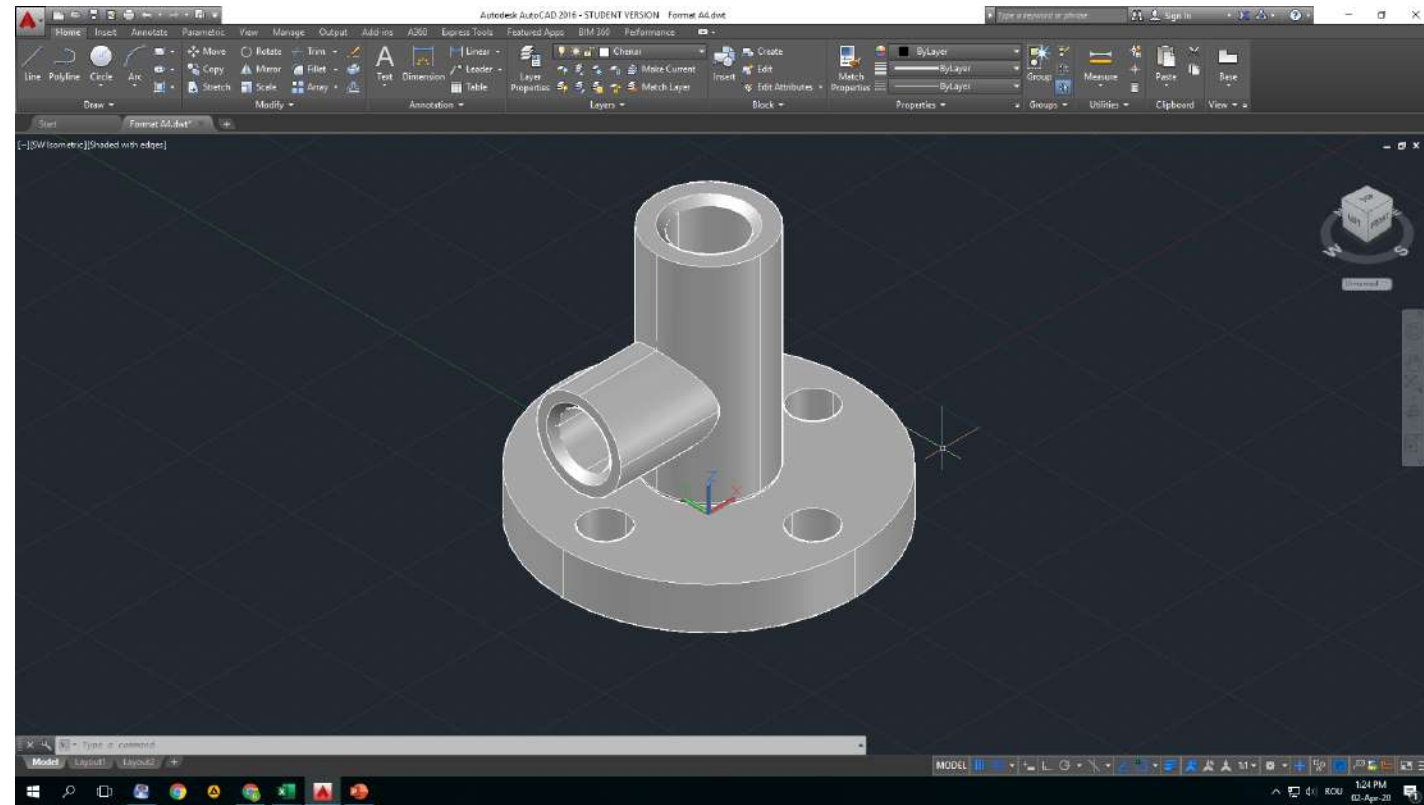

PASUL 2.

REALIZAREA PRINTĂRII
(PLOTAREA)

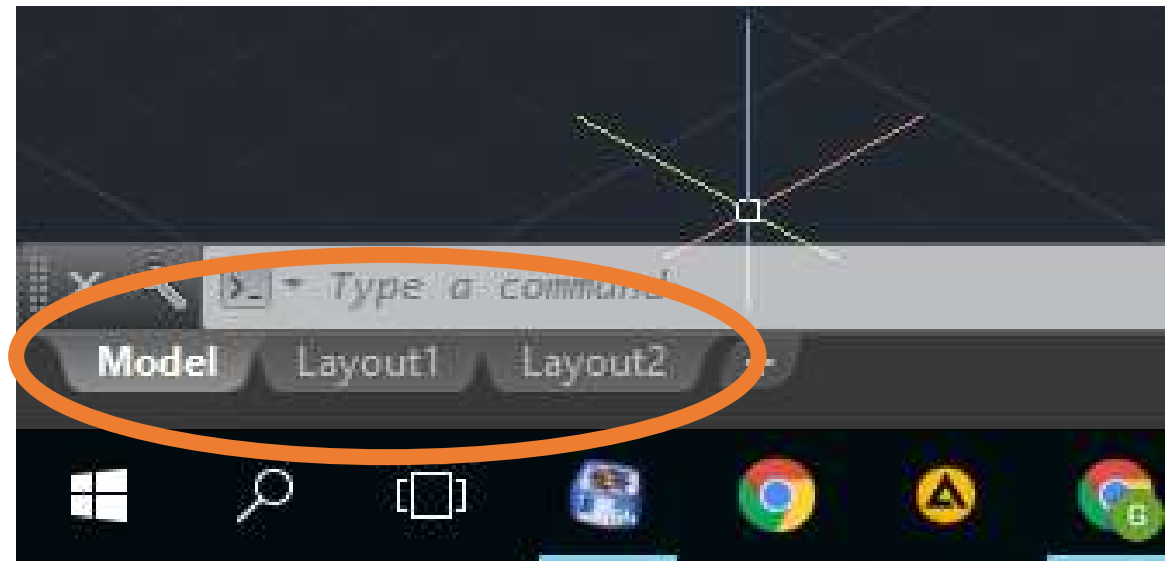
INTRODUCERE

- SCOP: În cadrul acestei prezentări se arată modalitatea de a realiza în AutoCAD desenul de execuție al piesei din figura alăturată și de a-l printa.
- Desenul de execuție cuprinde reprezentarea în vedere și/sau în secțiune a piesei respective, precum și dimensiunile acestora, realizate într-un format de desenare standard.

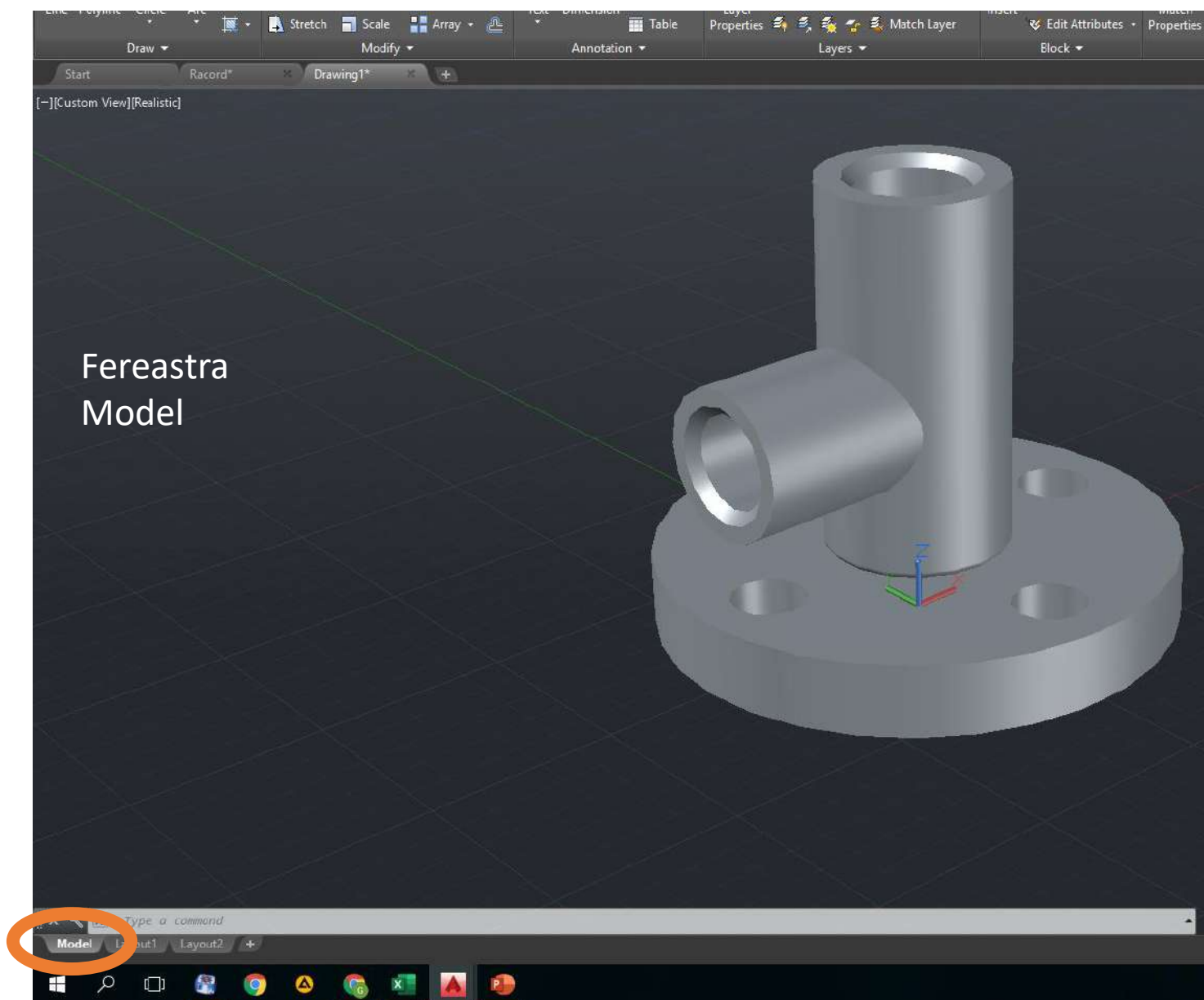
PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

- Deschideți desenul cu modelul 3D pe care l-ați realizat.
- Identificați în fereastra AutoCAD, în partea stângă jos, etichetele: *Model*, *Layout1*, *Layout2* etc.

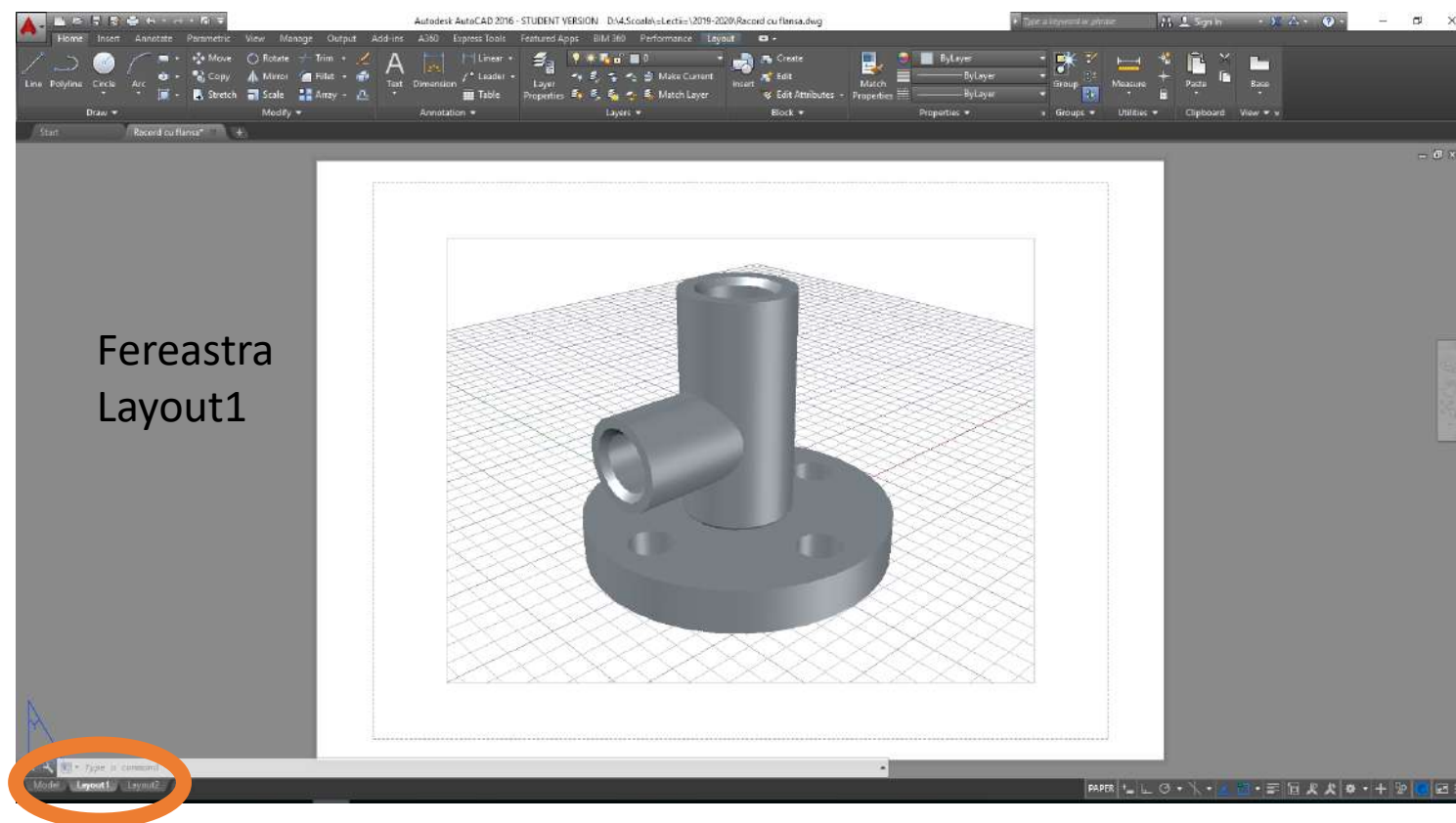
Observație:

În fereastra Model se pot executa toate desenele sau modelele pe care le dorim. Din acest punct de vedere, această fereastră se poate asemăna cu o planșă imensă de desenare.

PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

Însă, pentru a putea să realizăm un desen 2D într-un format conform standardelor, trebuie să folosim ferestrele Layout. Aici se va crea în continuare desenul care conține chenarul formatului A4, precum și indicatorul (într-un cuvânt, șablonul), și se vor insera vederile și secțiunile piesei.

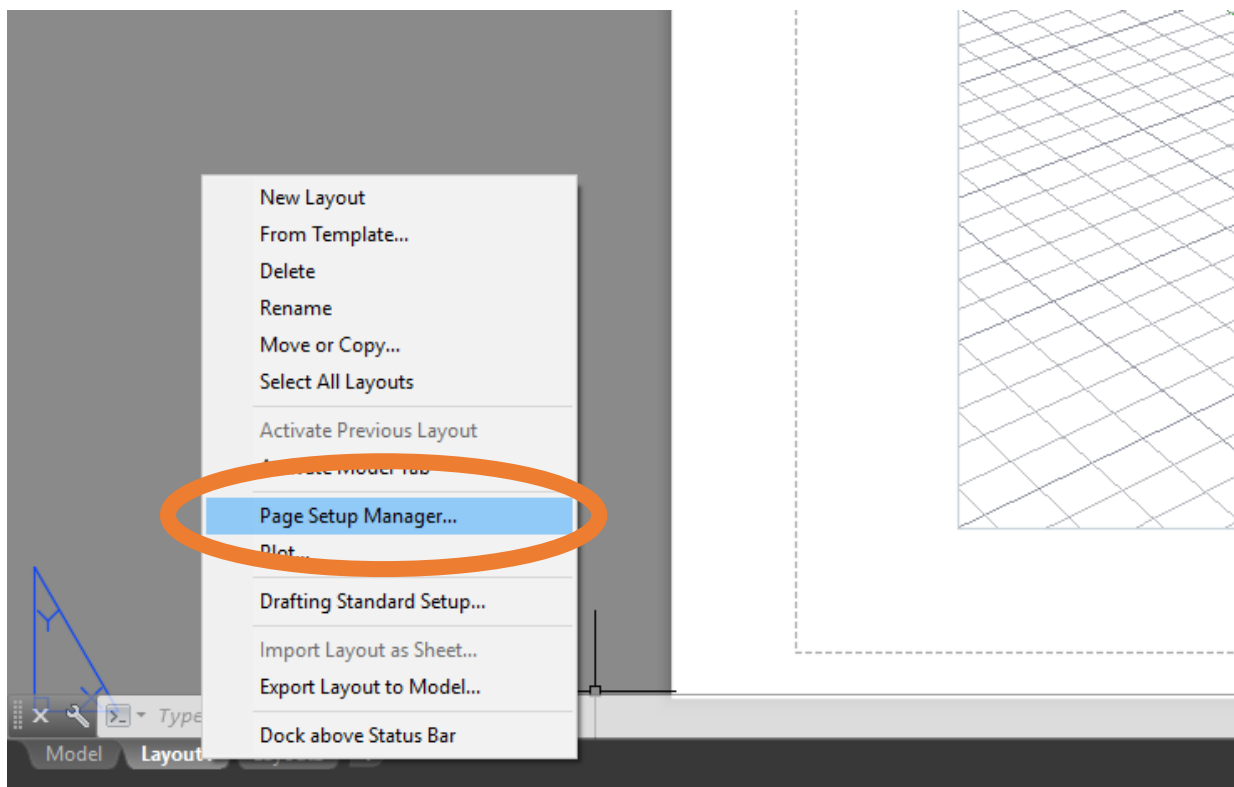

Dați clic pe fereastra Layout1 (în funcție de poziționarea piesei s-ar putea să vedeți figura alăturată).
Observați că Layout1 are formatul unei pagini albe cu chenar punctat.

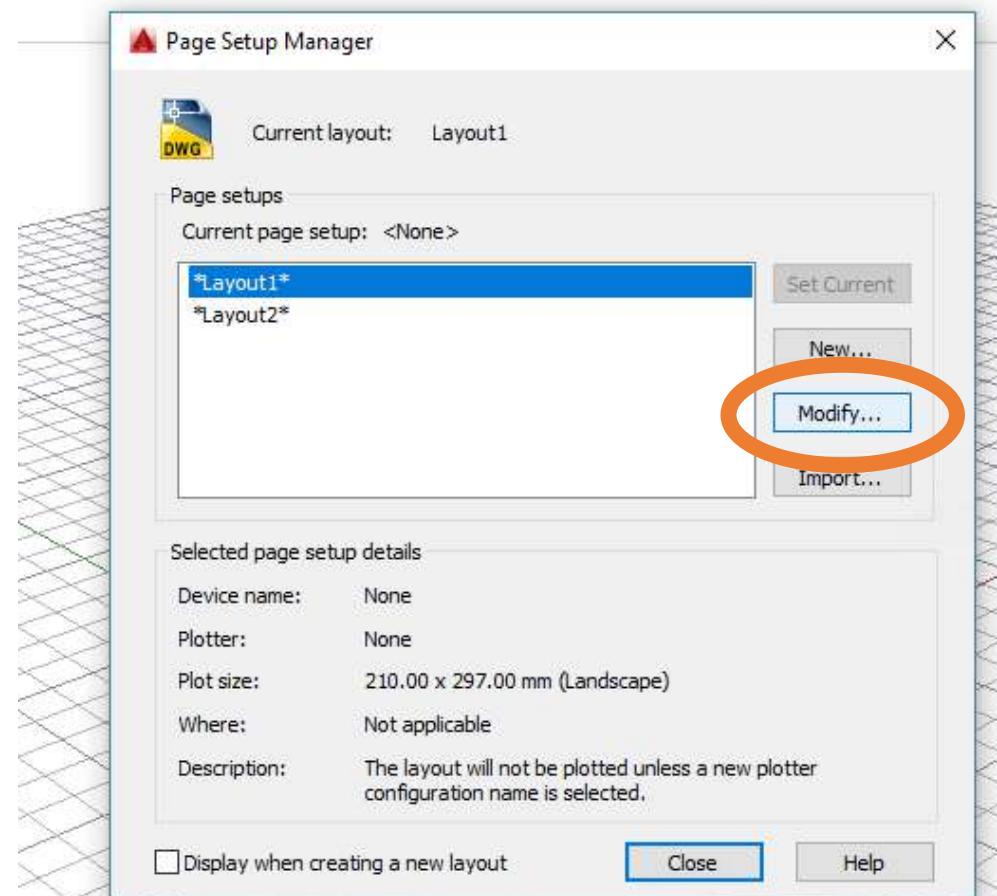
PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

Setarea ferestrei Layout1 pentru formatul A4 se face astfel:

1) Dați clic dreapta pe eticheta *Layout1* și alegeți din meniu *Page Setup Manager...*

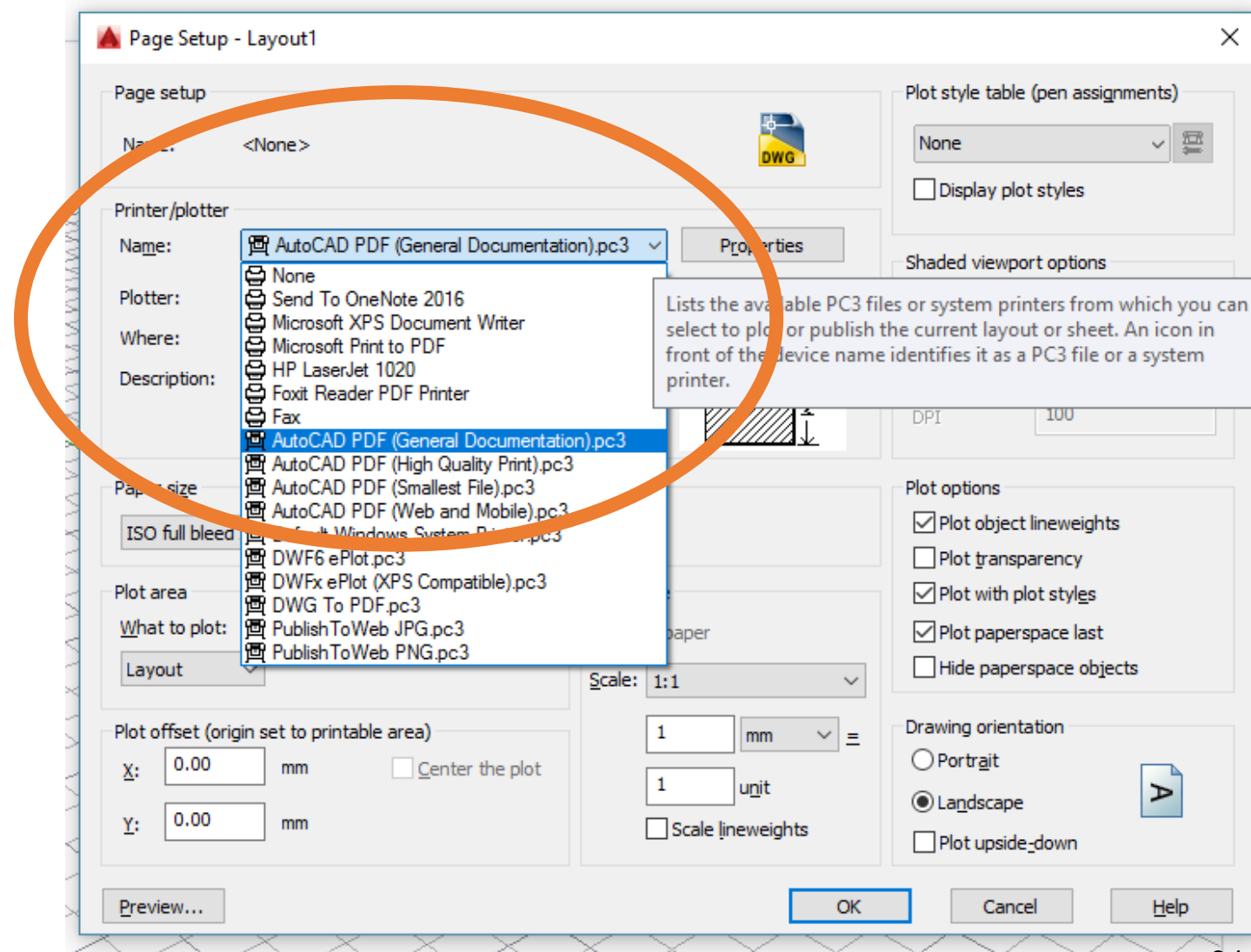
2) În fereastra *Page Setup Manager* selectați "Layout1" și apăsați *Modify...*

3) În secțiunea *Printer/plotter*, la *Name*, alegeți din lista derulantă *AutoCAD PDF (General Documentation).pc3*.

Astfel se va putea crea un document .pdf care ulterior se va lista.

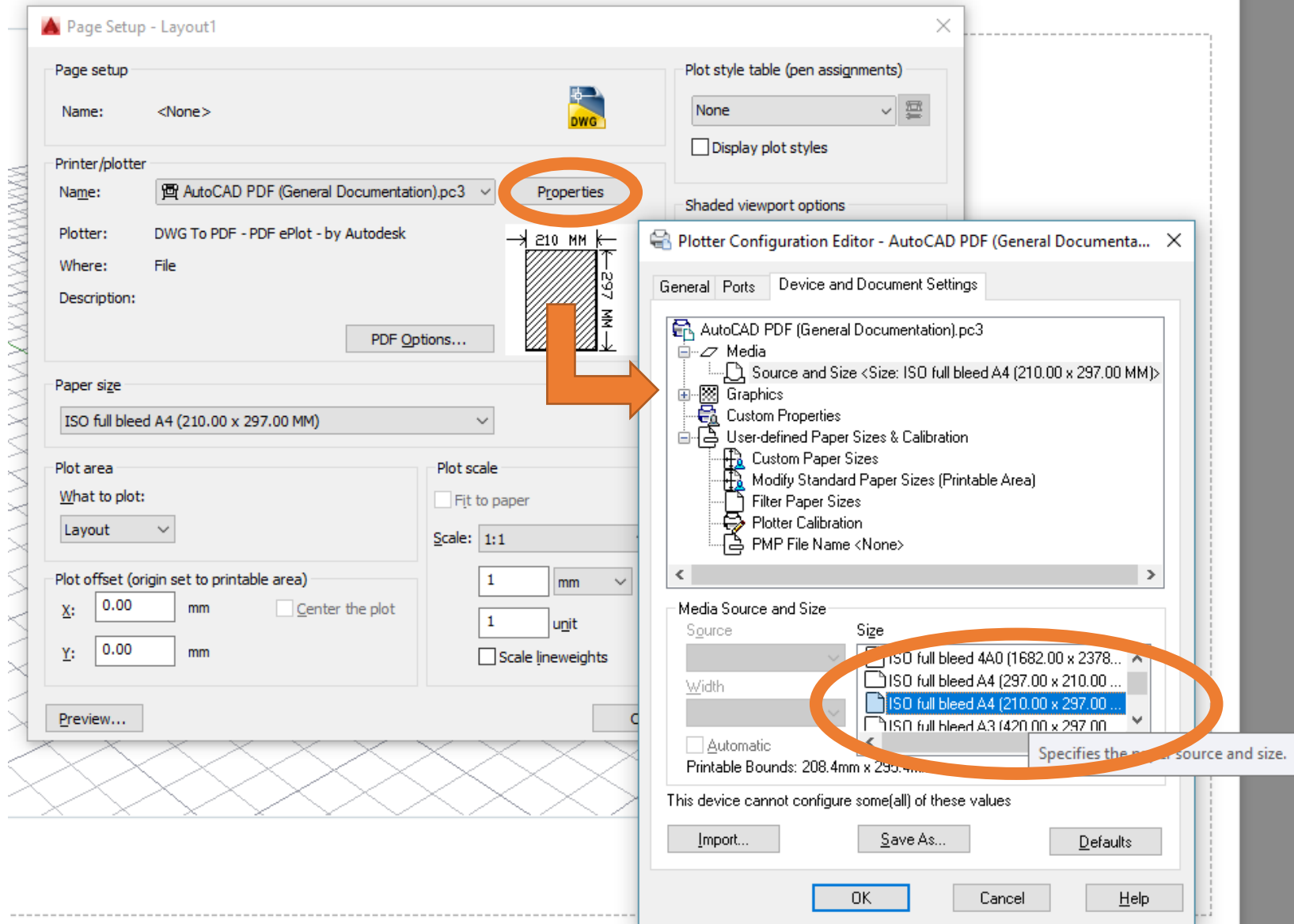
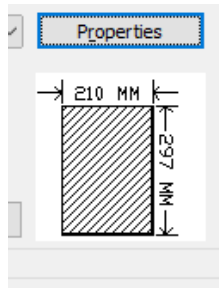
Pentru alte situații, se poate alege din această listă chiar imprimanta pe care o avem instalată pe calculator iar imprimarea se va face direct prin intermediul acesteia.

PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

4) Dați clic apoi pe butonul *Properties* și alegeți din lista *Media Sources and Size*, formatul *ISO Full bleed A4 (210.00 x 297.00)*.

Astfel, se setează pentru acest desen formatul A4, așa cum arată și pictograma specifică acestei ferestre.

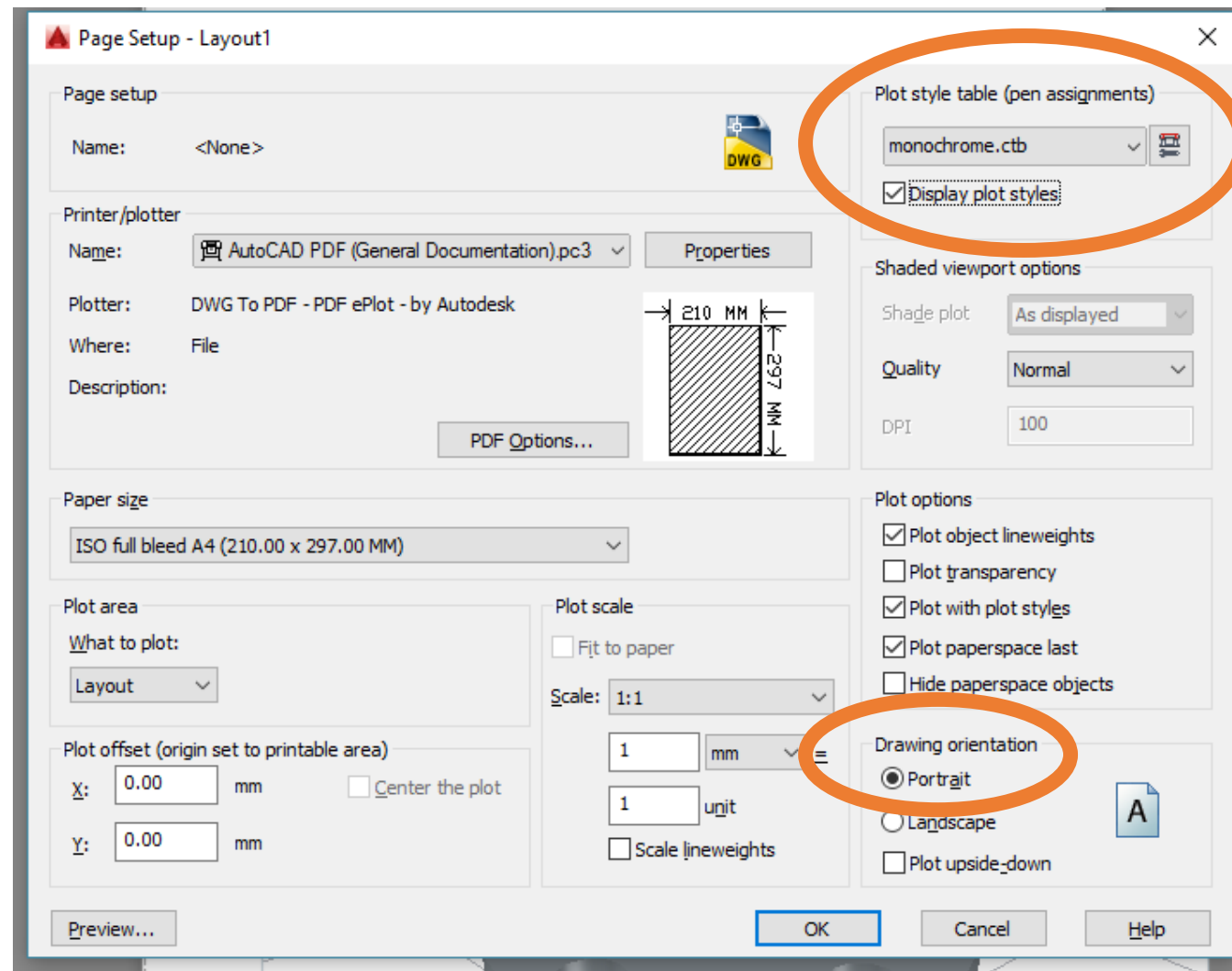

PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

5) Tot în cadrul acestei ferestre mai faceți următoarele setări: din secțiunea *Plot style table (pen assignments)* alegeți din lista derulantă *monochrome.ctb* și bifați apoi căsuța *Display plot style*. Apoi selectați la *Drawing orientation* opțiunea *Portrait*.

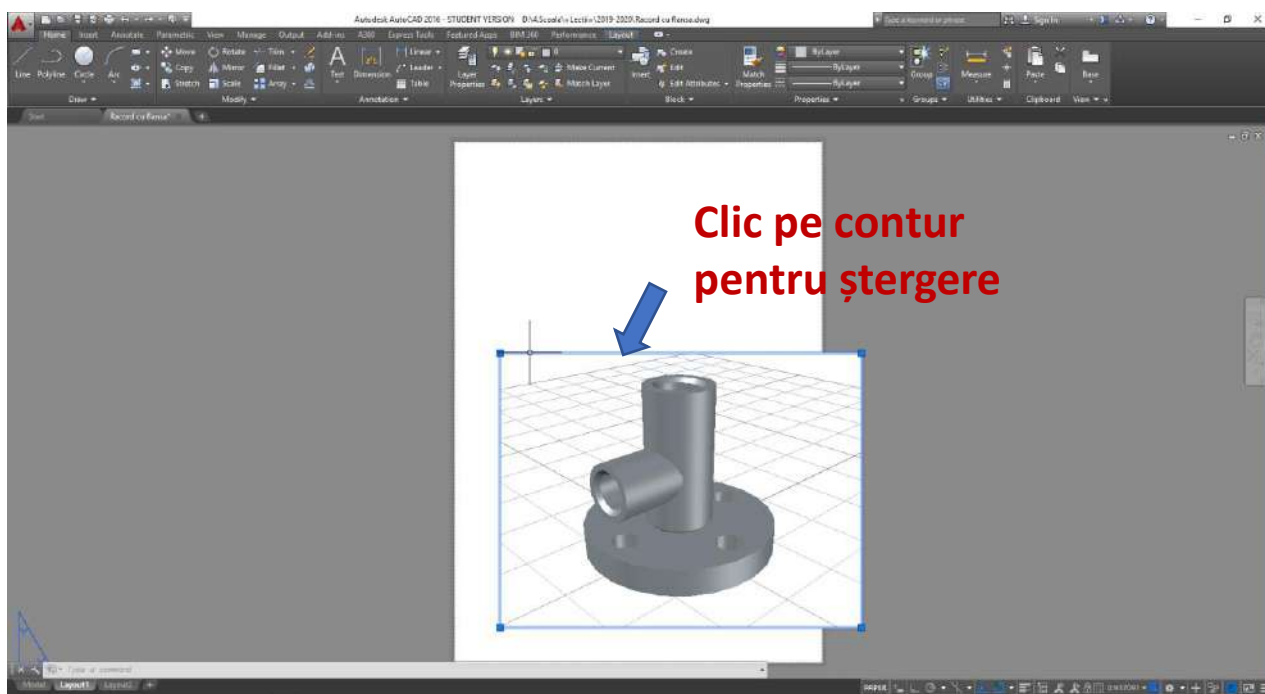
Astfel, se setează pentru acest desen stilul monocrom al imprimării precum și orientarea portret a formatului A4.

6) Verificați dacă toate setările voastre corespund cu setările din figura alăturată și apăsați *OK*.

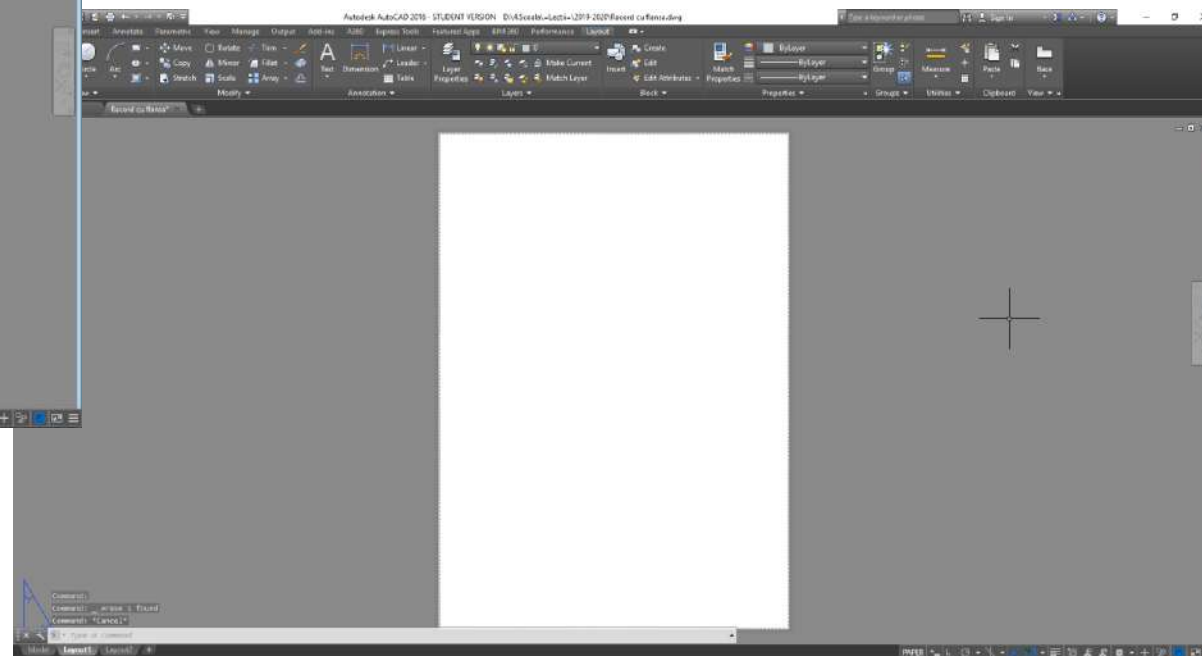

PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

Rezultatul acestor setări arată ca în figura de mai jos, unde se observă deja afișarea a unui format portret.

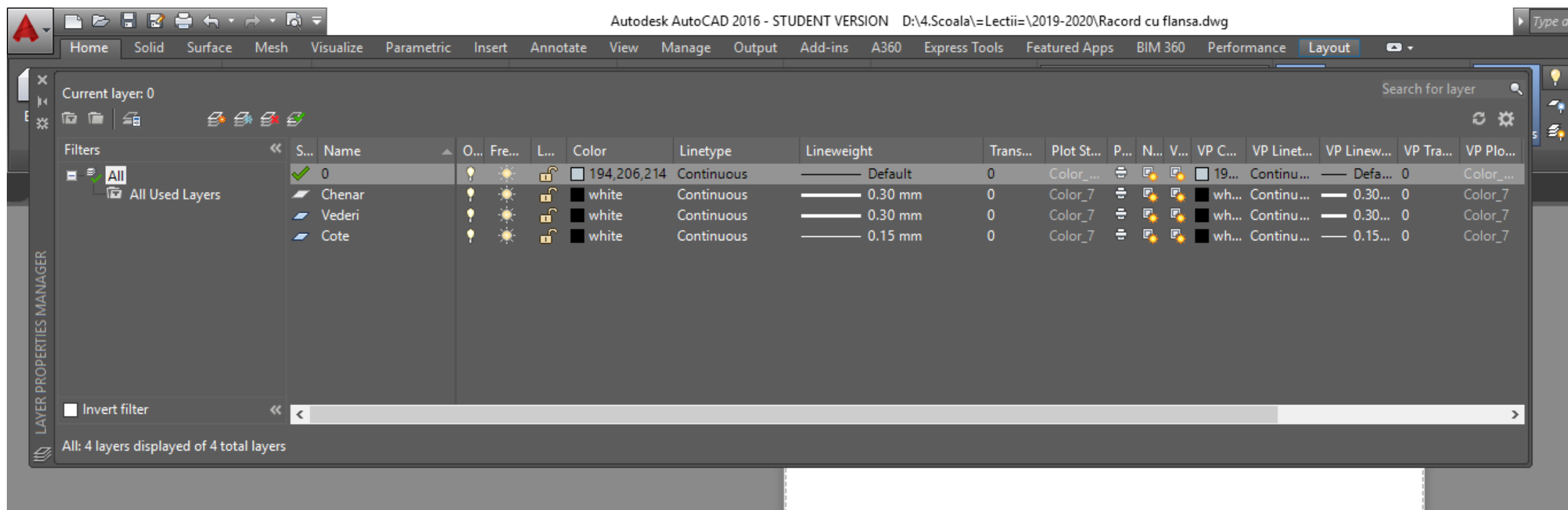

7) Dați clic pe conturul chenarului piesei din Layout și ștergeți acest desen pentru a obține un format curat.

PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

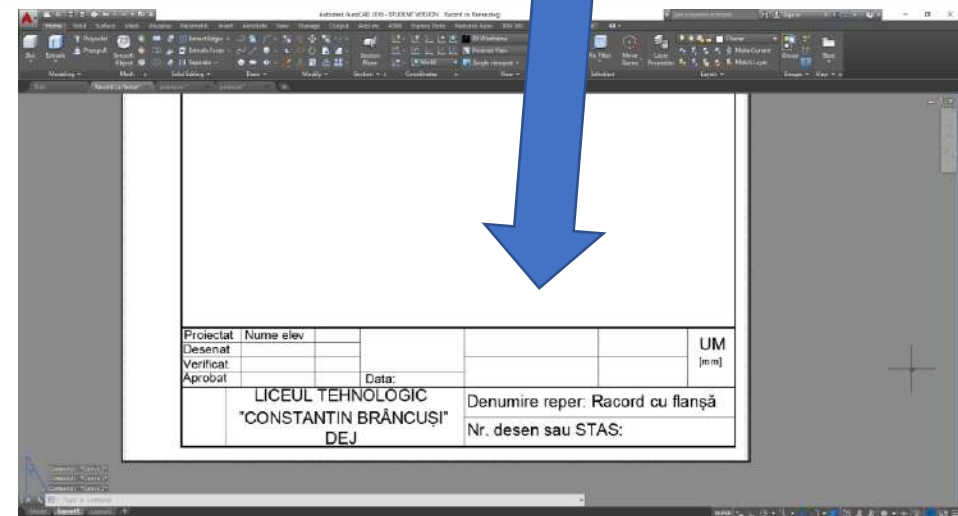
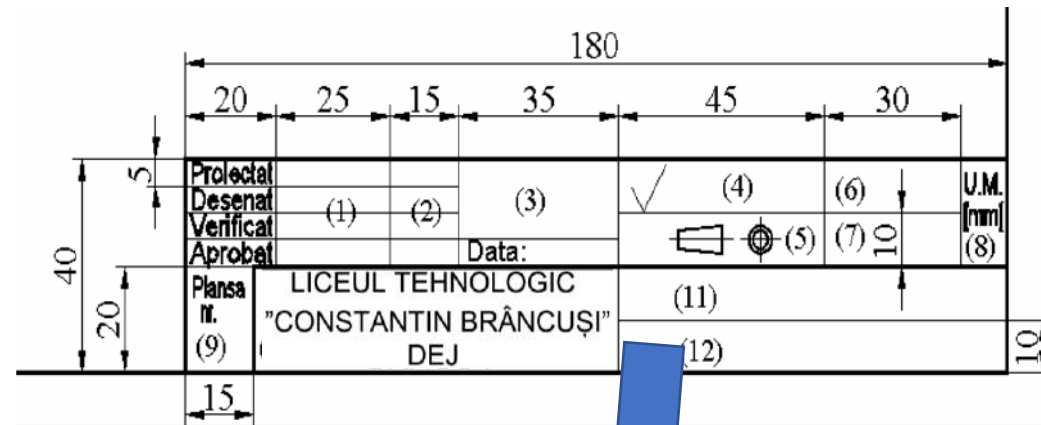
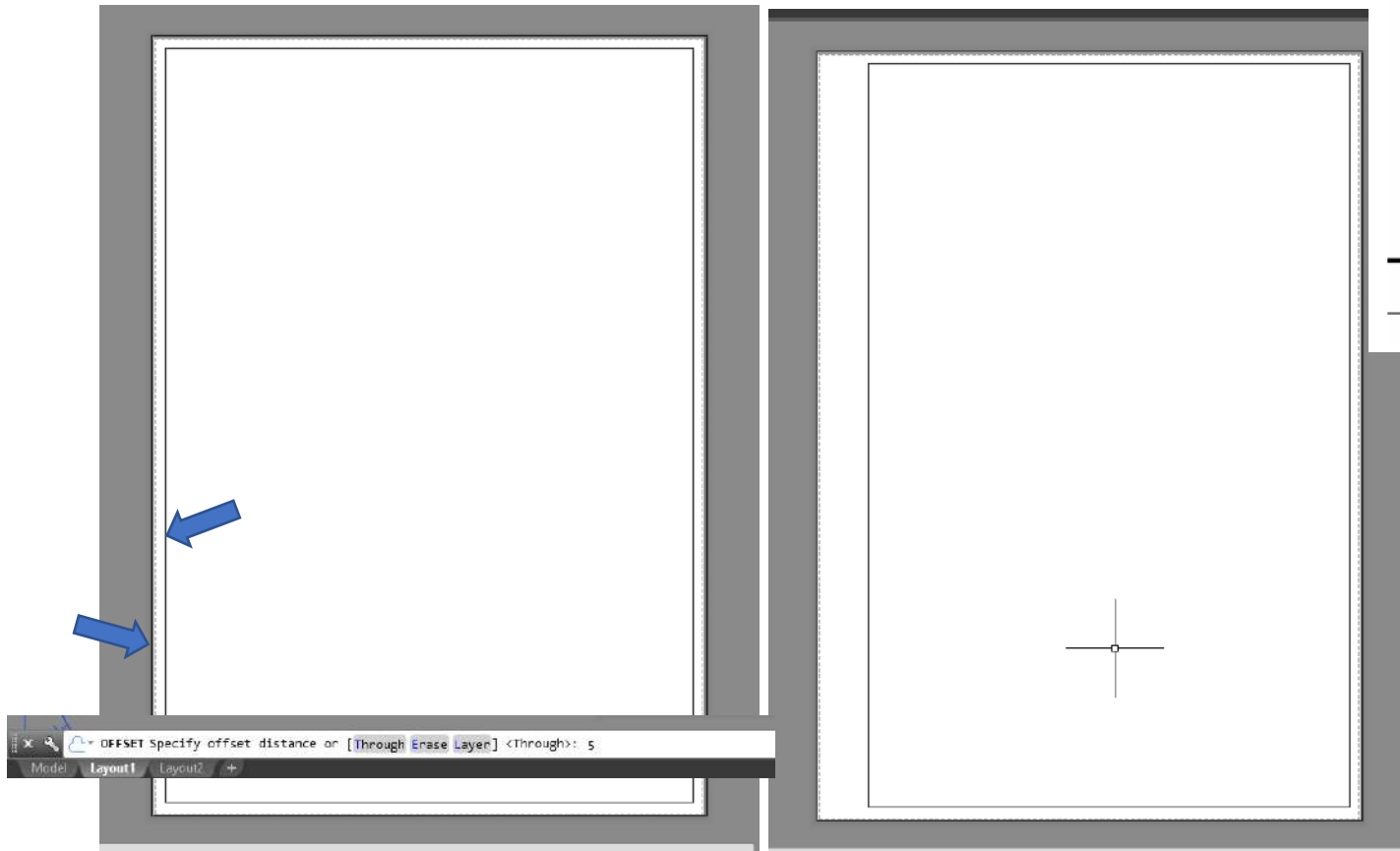
8) În continuare, se va trasa pe acest Layout chenarul și indicatorul standard pentru desen. Ca o indicație, **folosiți comanda *Layer* pentru a vă crea trei straturi: unul pentru chenar și indicator, unul pentru vederile și secțiunile ce vor fi făcute și unul pentru cote și alte însemnări specifice desenului tehnic.**

PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

Setarea ferestrei Layout1 pentru formatul A4 se face astfel:

9) În layer-ul *Chenar*, folosind instrumentele obișnuite de desenare (RECTANGLE, LINE, OFFSET), trasați conturul chenarului precum și indicatorul. Folosiți modelul de indicator din figură.

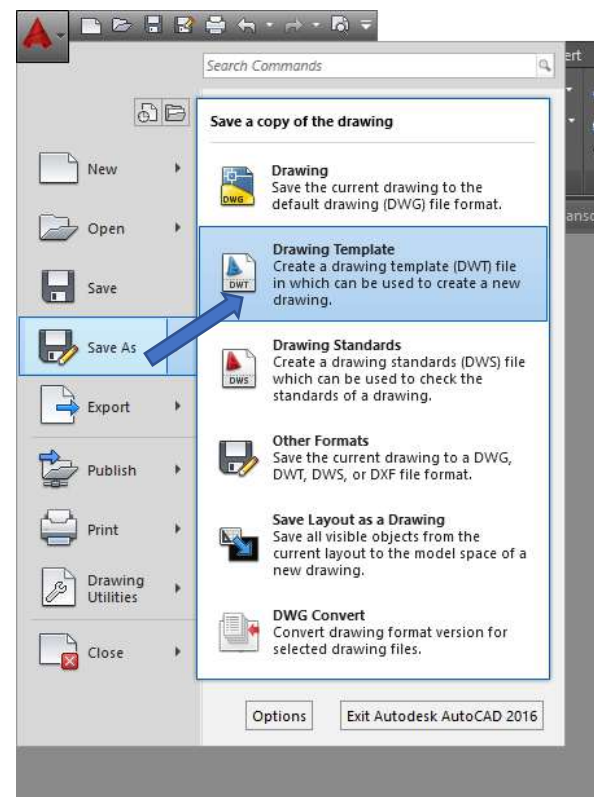
PASUL 1. REALIZAREA UNUI FORMAT STANDARD PENTRU DESENUL DE EXECUȚIE AL PIESEI

În final, formatul pentru Layout1 pe care se dorește a fi obținut arată ca în figura de mai jos.

Proiectat	Nume elev			
Desenat				UM
Verificat				[mm]
Aprobat		Data:		
LICEUL TEHNOLOGIC "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" DEJ			Denumire reper: Racord cu flanșă Nr. desen sau STAS:	

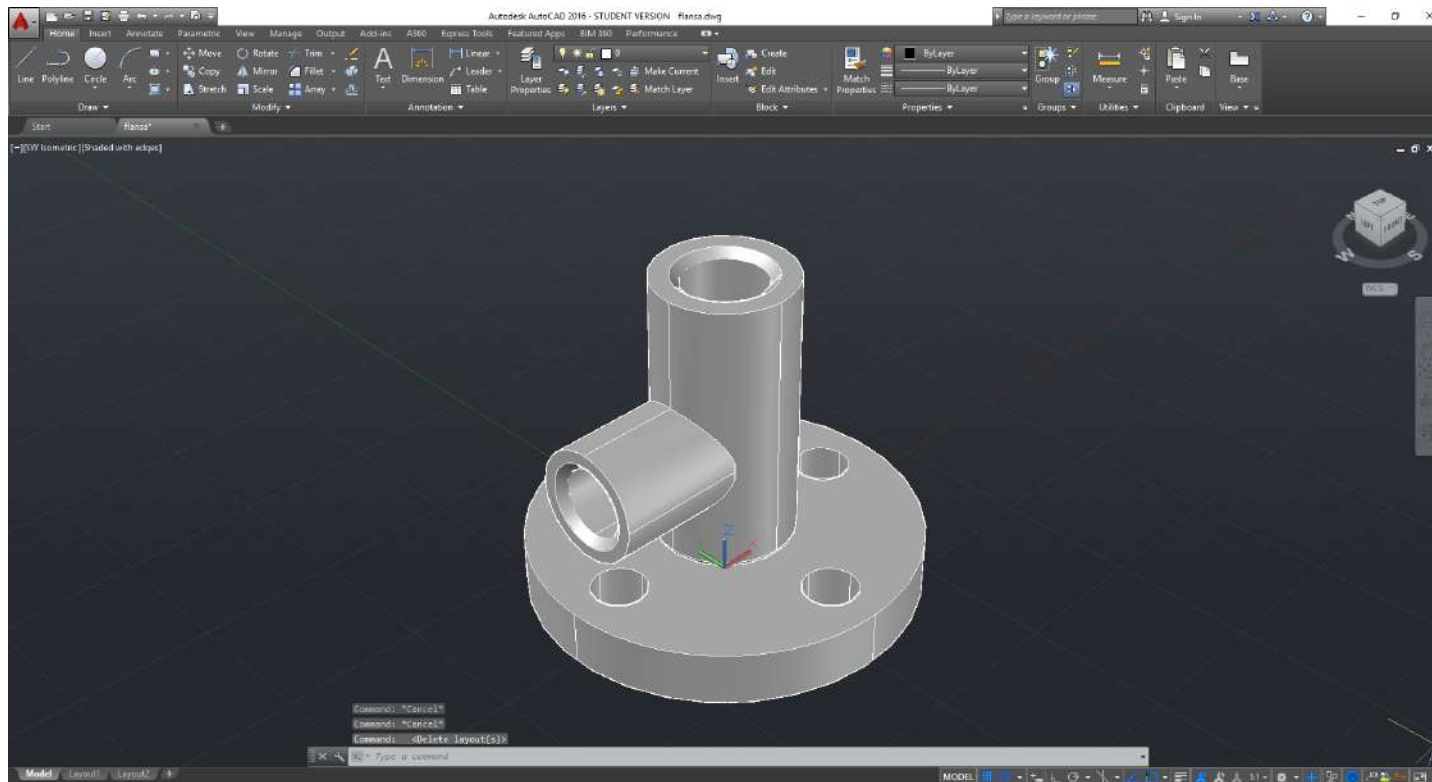
Salvarea formatului pentru Layout:

Pentru a folosi acest format A4 de desenare și pentru alte desene viitoare, vă recomand să salvați documentul cu *Save As* în format template (.dwt)

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

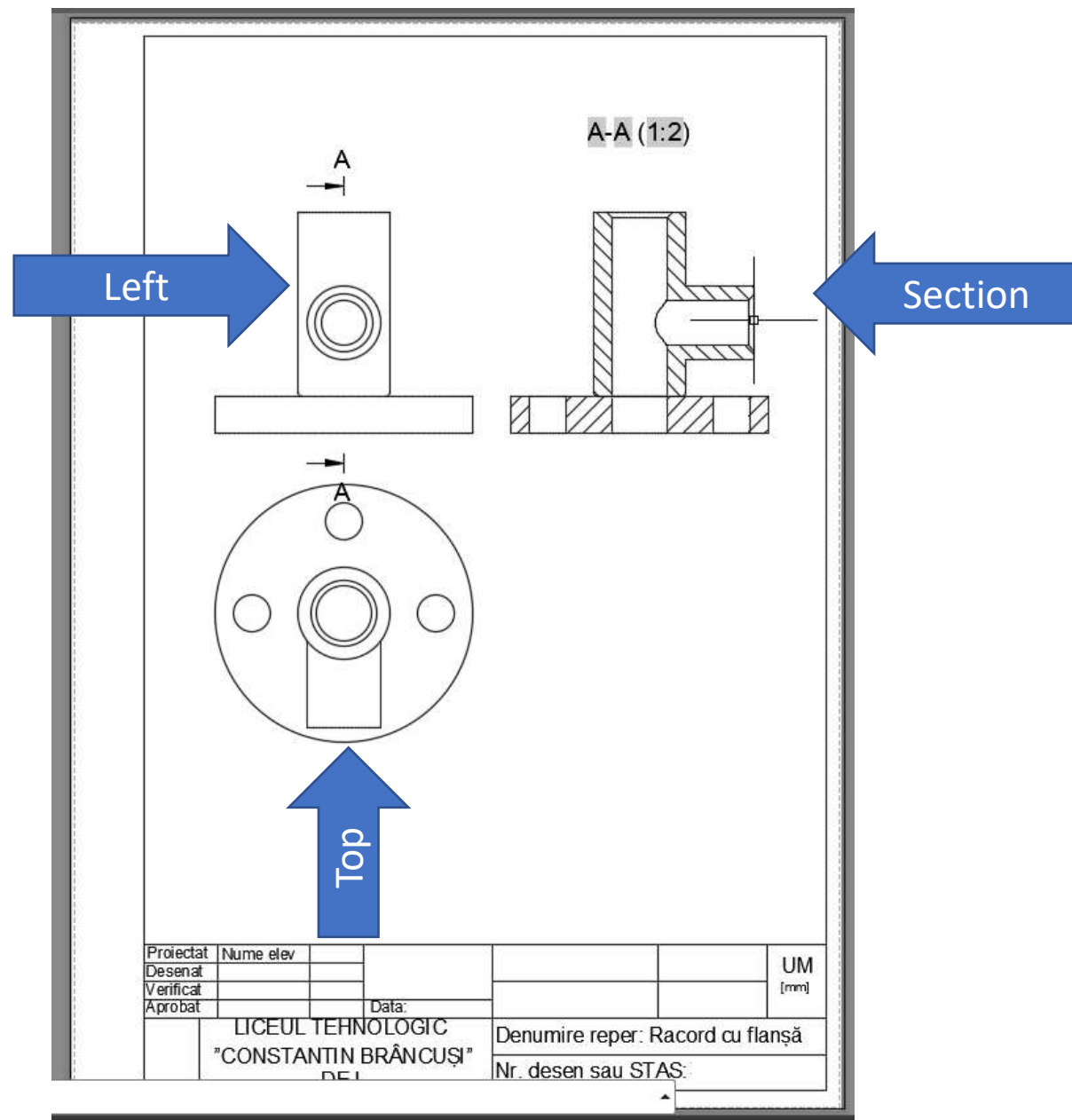
Pentru a trece la următorul pas, vă veți asigura că aveți deschis fișierul cu modelul 3D creat și că aveți deja șablonul realizat la pasul anterior.

Proiectat					Nume elev					UM
Desenat										[mm]
Verificat										
Aprobat										
					Data:					
					LICEUL TEHNOLOGIC "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" DEJ	Denumire reper: Racord cu flanșă Nr. desen sau STAS:				

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

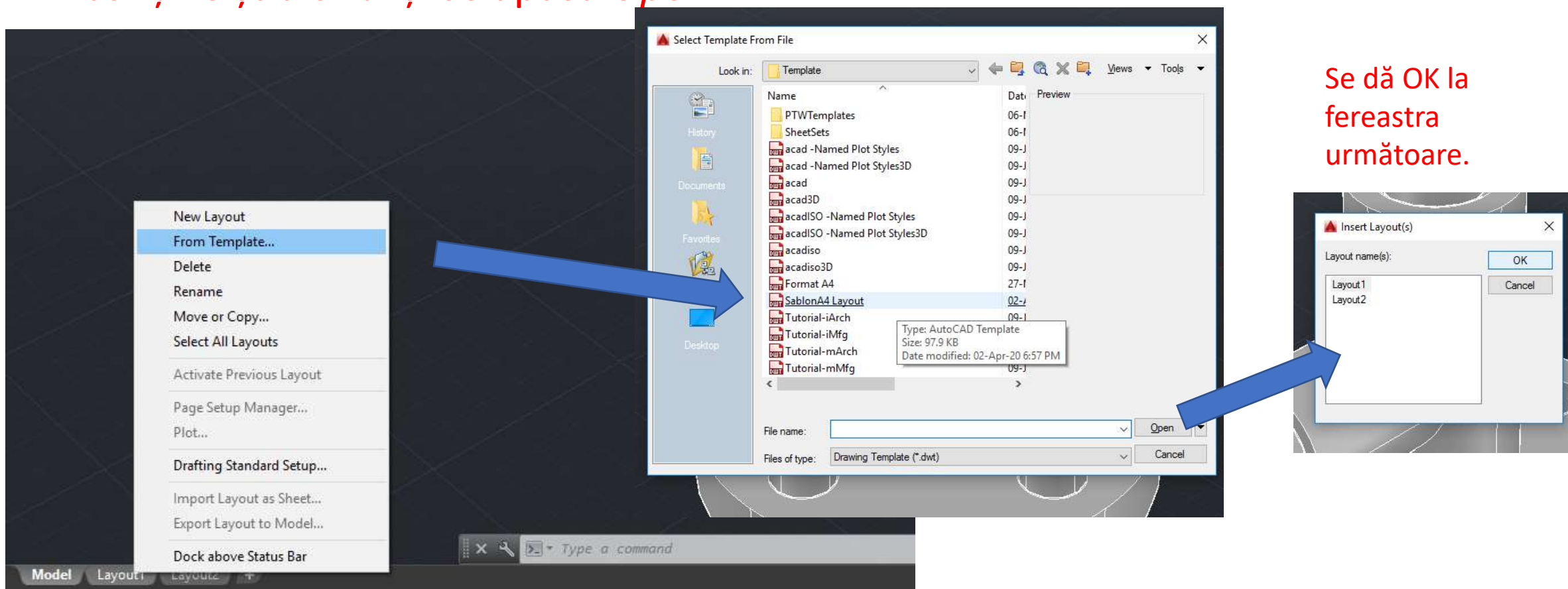
SCOP. Se va obține desenul de execuție al piesei (fără cote), alcătuit din două vederi și o secțiune.

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

MOD DE LUCRU. Se vor realiza proiecții și secțiuni ale obiectului 3D în Layout-ul care conține șablonul standard de desenare, folosind meniul *Layout*, astfel:

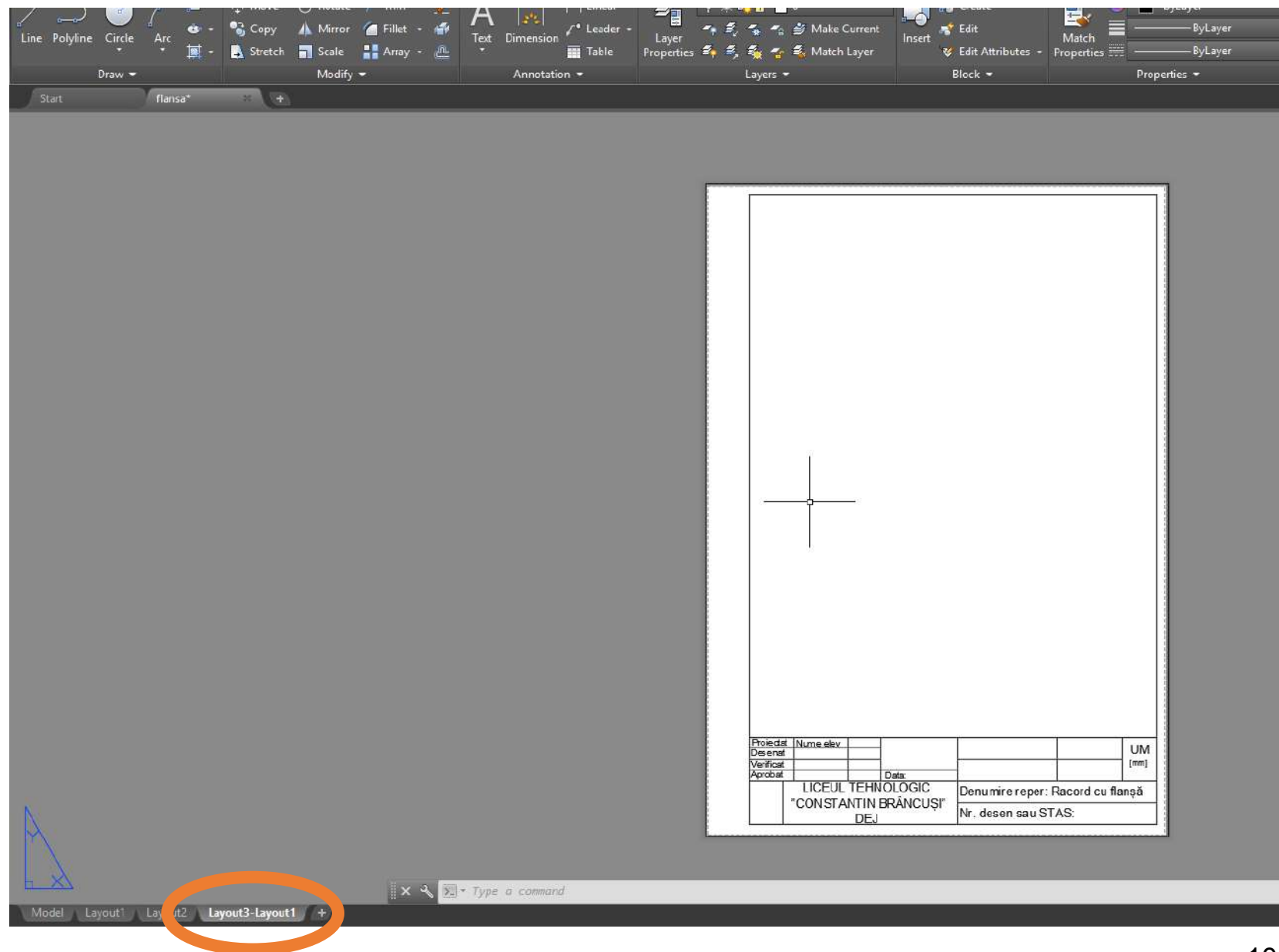
1) Se dă clic dreapta pe una din ferestrele *Layout1* sau *Layout2* din partea stângă-jos și se alege *From Template...*, după care se selectează fișierul care conține șablonul și se apasă *Open*.

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

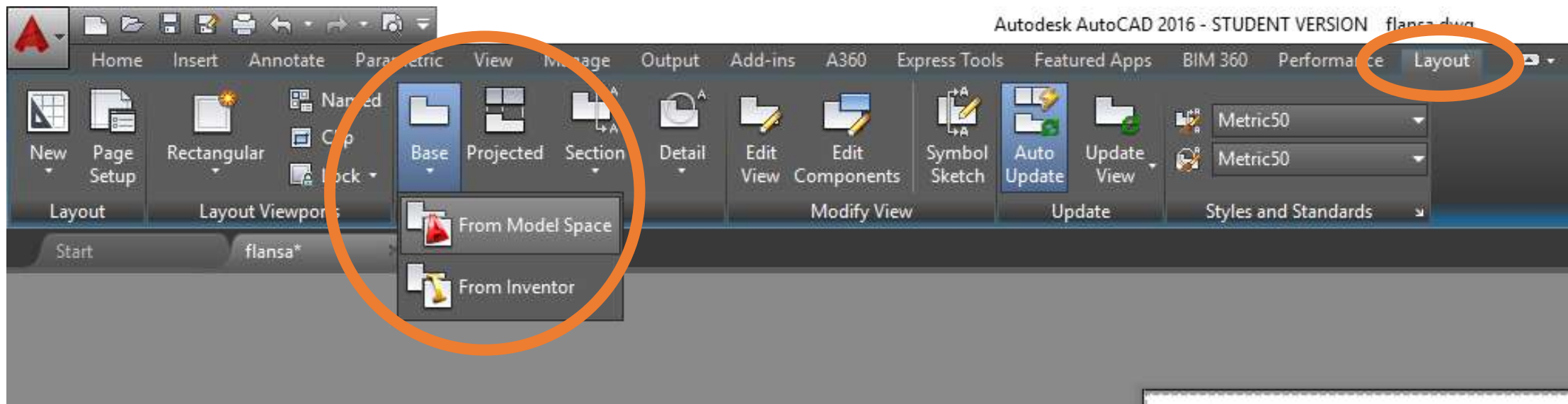
Se observă că în zona ferestrelor Layout a apărut o nouă fereastră *Layout3-Layout1*. Dacă se dă clic cu mouse-ul pe ea se observă că ea conține șablonul creat la pasul anterior.

Dacă se dorește, această fereastră Layout se poate redenumi (cu *Rename*).

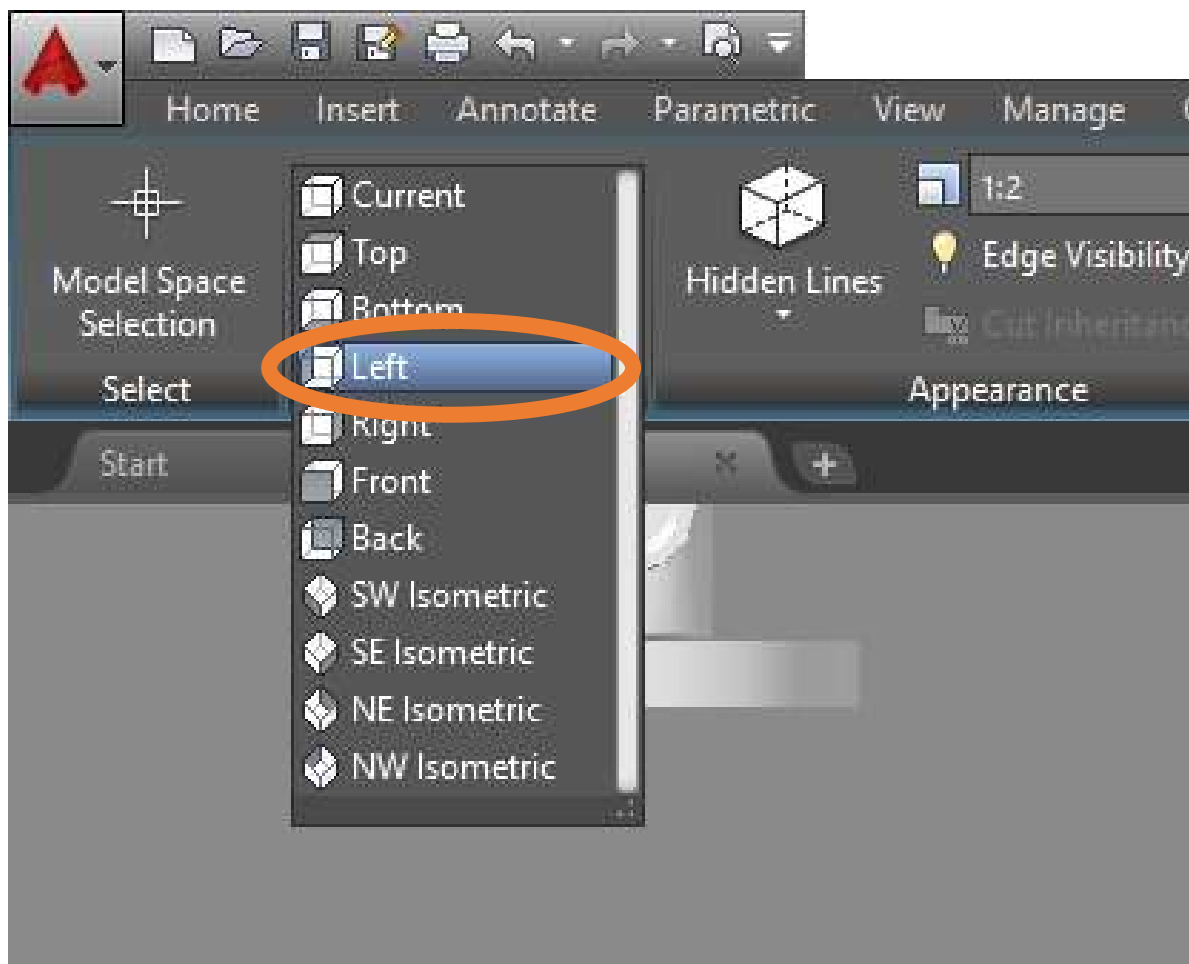
PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

2) În meniul *Layout* al aplicației AutoCAD, se alege opțiunea *Base* și de aici *From Model Space*.

Se observă că de cursorul mouse-ului este legată o vedere a obiectului creat, și anume vederea *Front*.

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

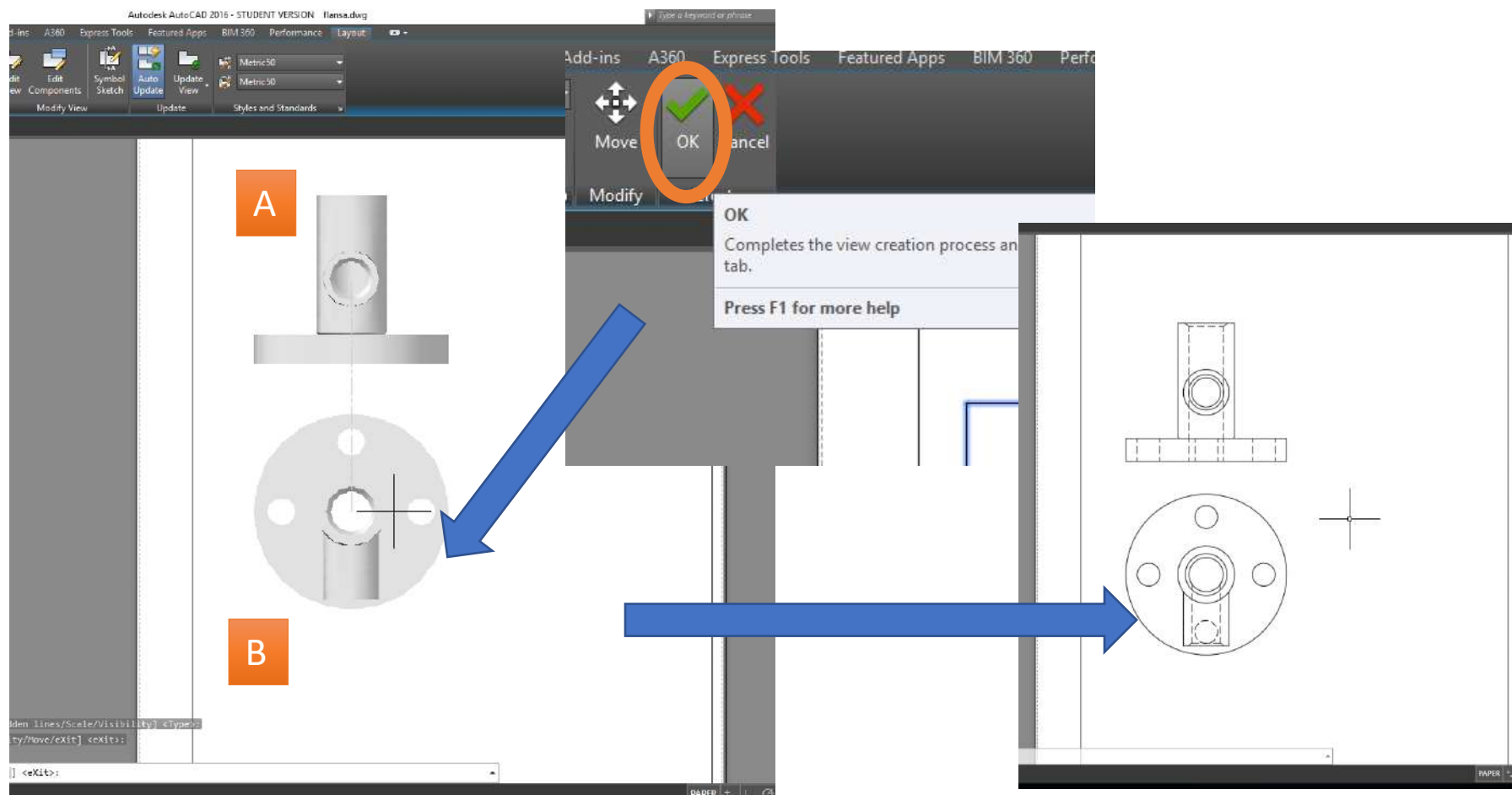

3) Fără a apăsa încă mouse-ul sau tasta *Enter*, se alege pentru început, din lista derulantă *Orientation*, acea vedere care convine cel mai mult pentru a reprezenta corect piesa. În cazul de față s-a ales vederea *Left*.

În cazul în care s-a dat clic și s-a poziționat deja vederea în cadrul formatului de desen, aceasta se poate edita din nou corect sau șterge (clic dreapta -> Delete) și relua operația.

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

5) Se poziționează vederea Left în locul dorit (A) și se apasă OK din meniu, după care se mută cursorul sub vederea Left – pentru a obține și vederea Top (B) – și se dă clic, după care se apasă tasta *Enter*.

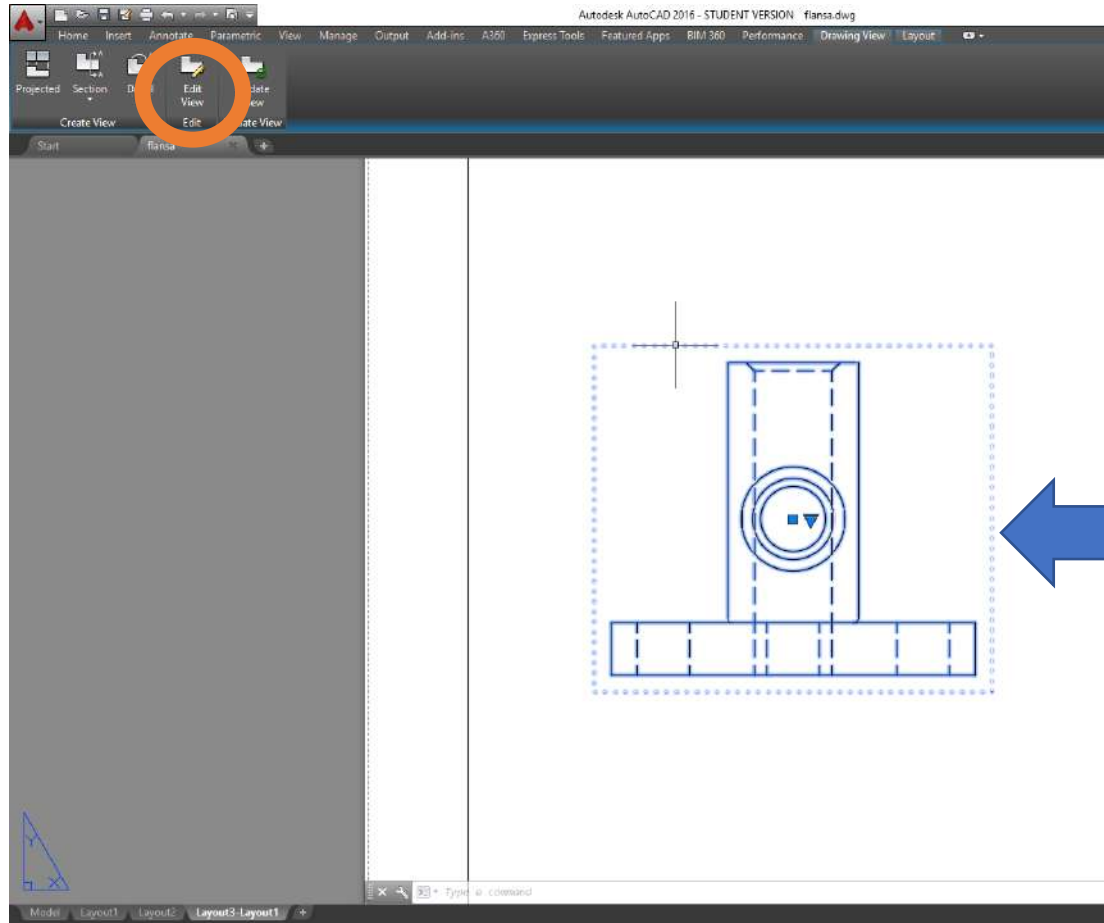

Obs: După apăsarea butonului OK se observă că mai pot fi poziționate pe desen - cu clic stânga - și alte vederi ale obiectului, iar după ce s-au realizat vederile dorite, pentru finalizare, se apasă tasta *Enter*.

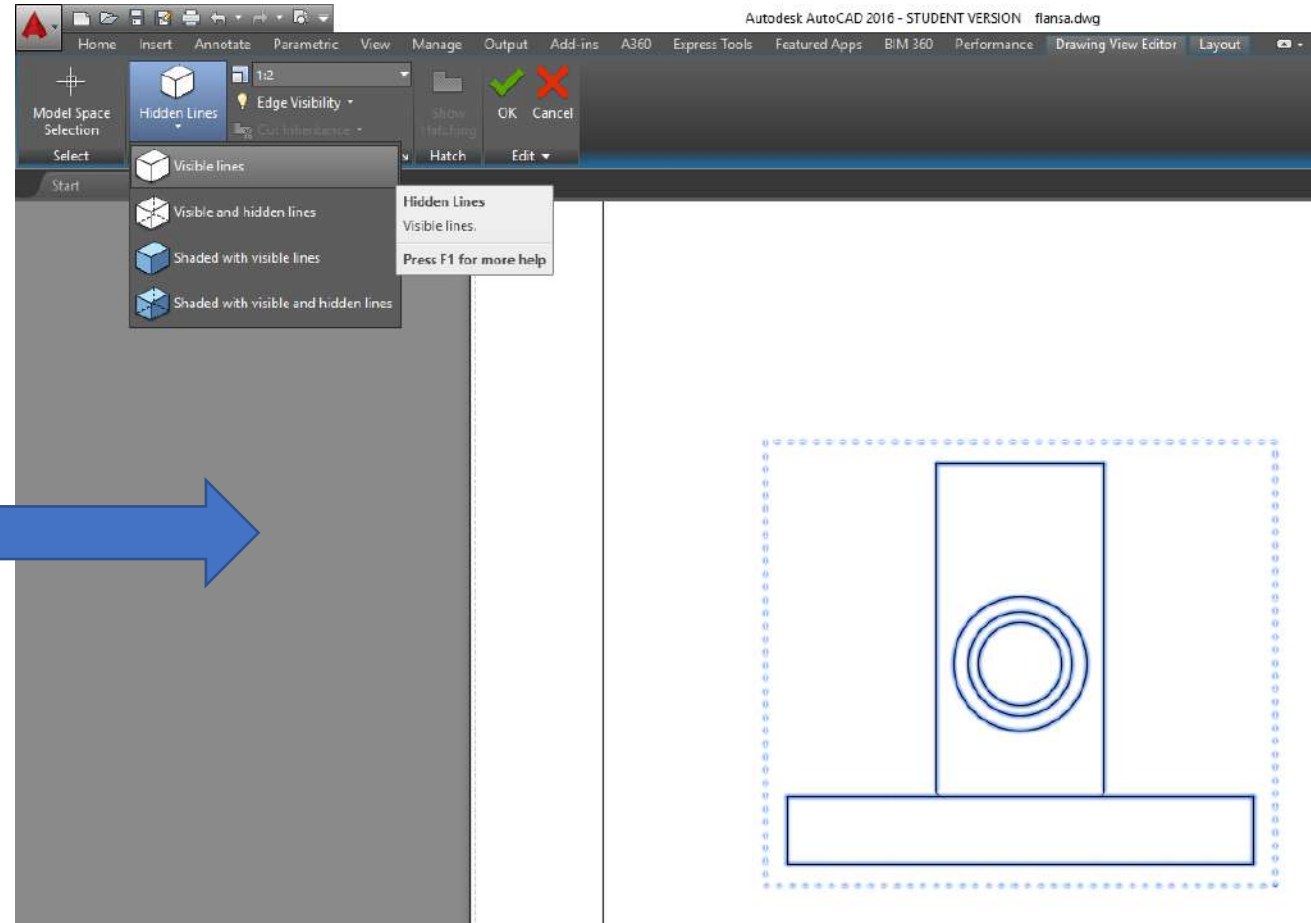
În cazul de față, s-a poziționat vederea din stânga (Left) și vederea de sus (Top) iar în continuare se va realiza vederea în secțiune a obiectului.

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

Pentru modificarea aspectului (editarea) unei vederi este suficient să dați clic pe vederea respectivă și să alegeți din meniul panglică care apare opțiunea *Edit View*.

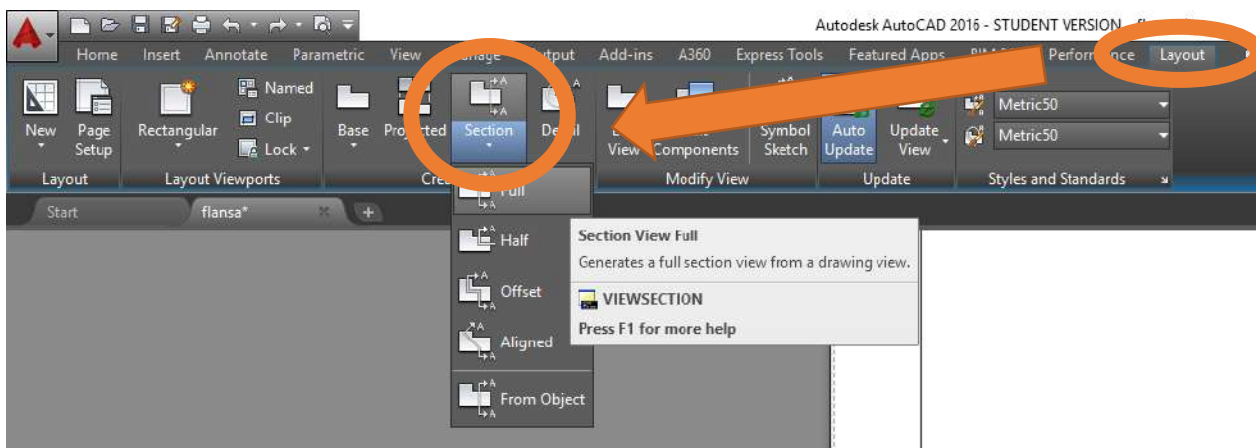

În acest meniu *Edit View* se poate seta, de exemplu, să fie o reprezentare de tip *Hidden Lines* în loc de *Visible and hidden lines*.

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

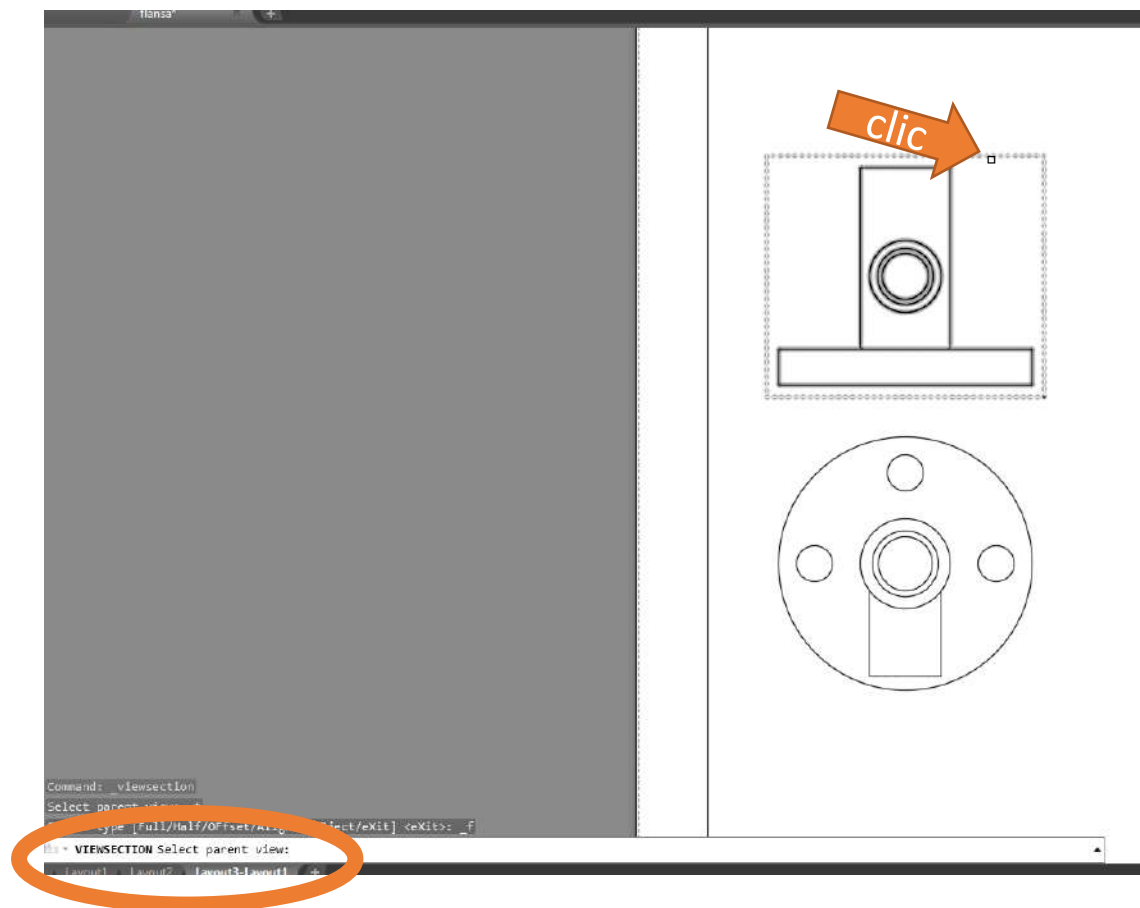
6) Pentru a realiza secțiuni ale obiectului se apelează la meniul *Layout* și, de aici, se alege *Section*.

Acest meniu permite realizarea a diferite tipuri de secțiuni plecând de la o vedere (*Full*, *Half*, *Offset*, *Aligned* și *From object*).

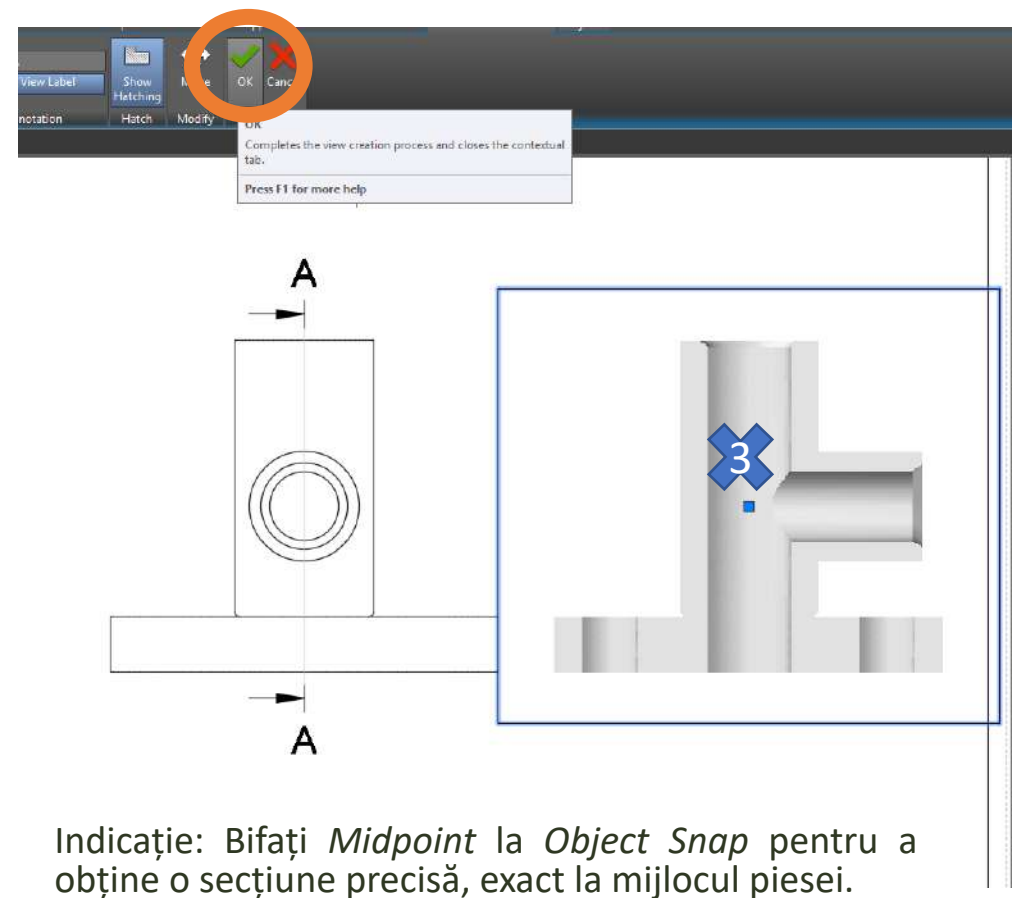
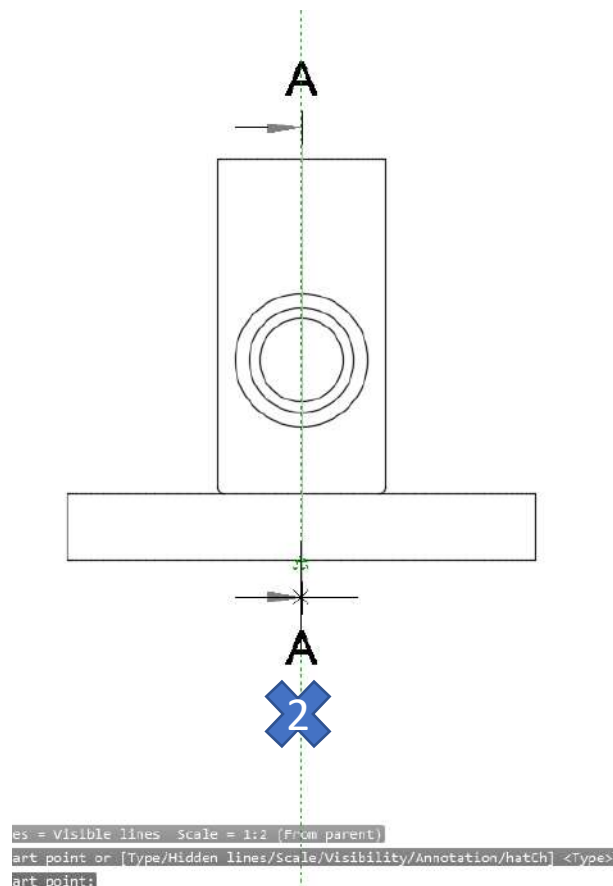
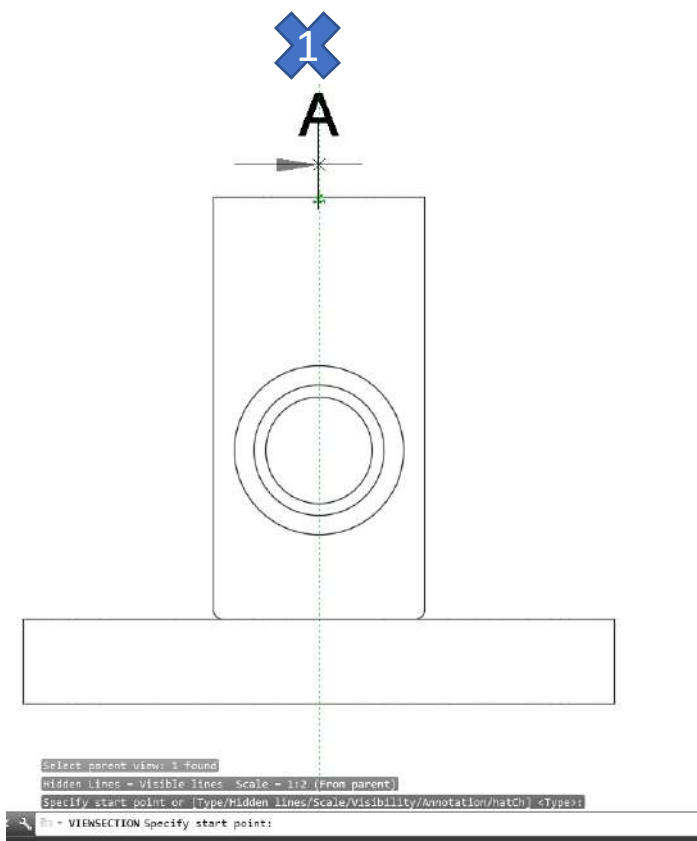
În cazul de față se alege o secțiune de tip *Full*.

7) Se dă clic pe vederea respectivă (conform cerinței din linia de comandă)

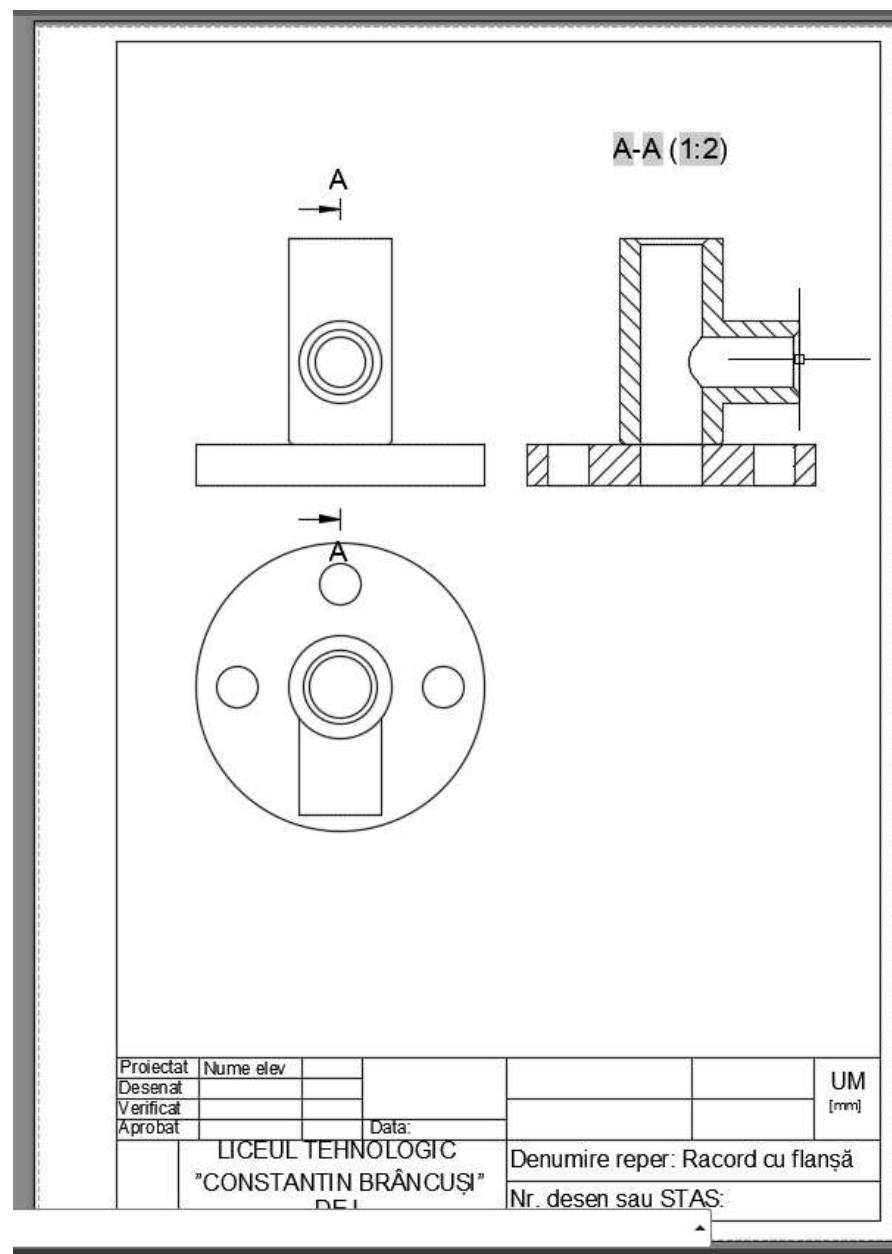

PASUL 2. INSERAREA VEDERILOR ȘI A SECȚIUNILOR ÎN CADRUL FORMATULUI

8) Se dă clic de trei ori, astfel: un clic la începutul liniei de secționare, un clic la sfârșitul liniei de secționare și un clic în poziția de final a secțiunii. La final se apasă OK.

Rezultatul obținut este acesta:

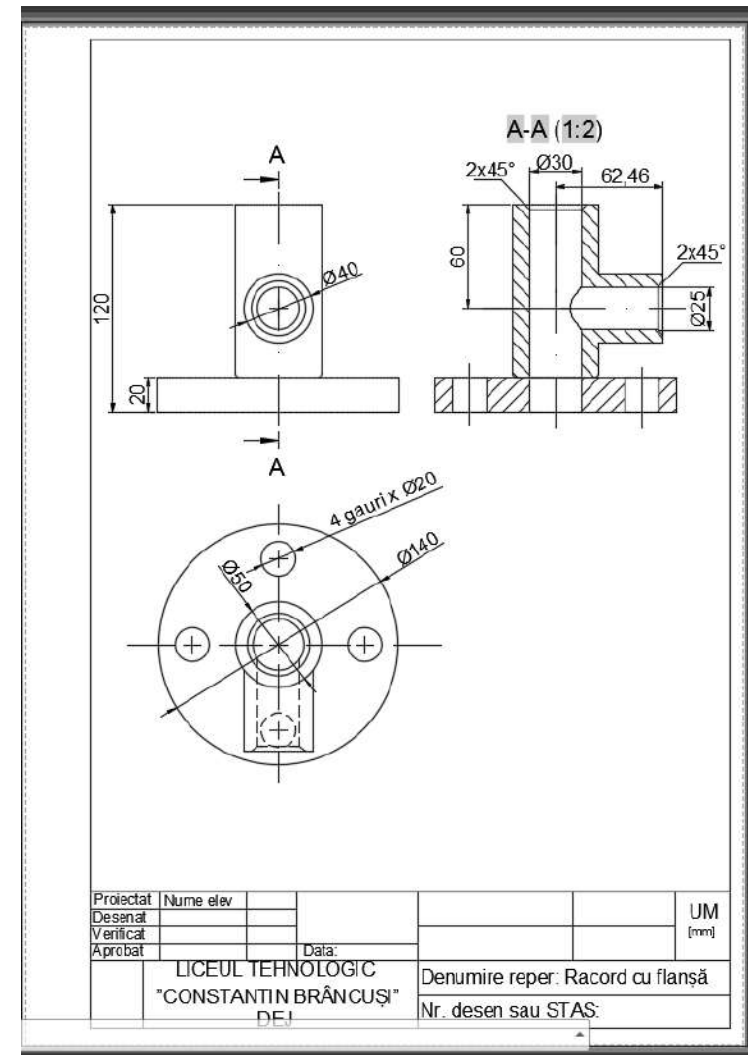

PASUL 3. ÎNSCRIEREA DIMENSIUNILOR ȘI A CELORLALTE ELEMENTE DE COTARE ȘI PRINTAREA (PLOTAREA)

SCOP. La acest pas, se vor înscrie dimensiunile pe desen, utilizând comanda *Dimension*, după care se va realiza imprimarea desenului într-un fișier .pdf

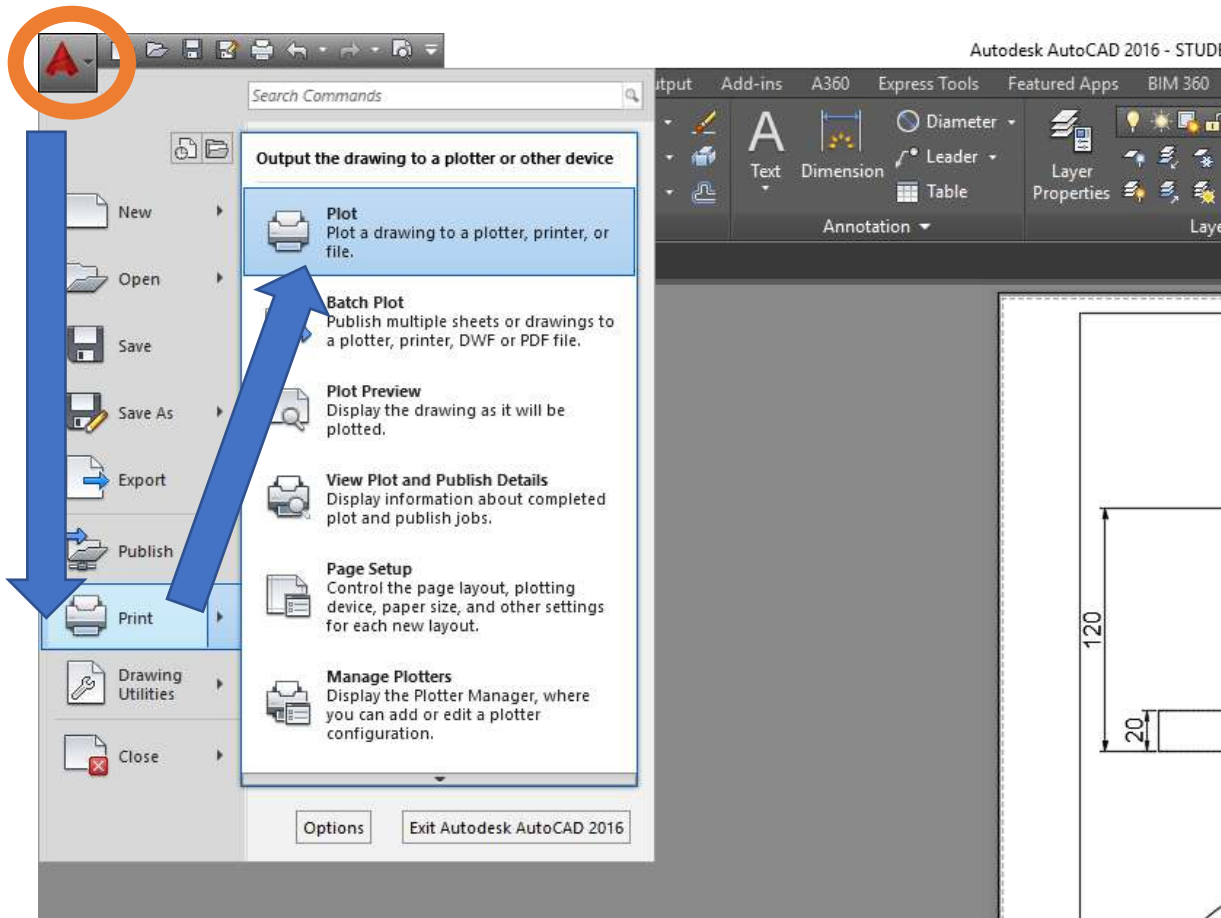
1) Utilizând comanda *Dimension* sau instrumentele din meniul *Annotate*, se cotează desenul.

OBS. Nu uitați să selectați layer-ul Cote pentru acest lucru.

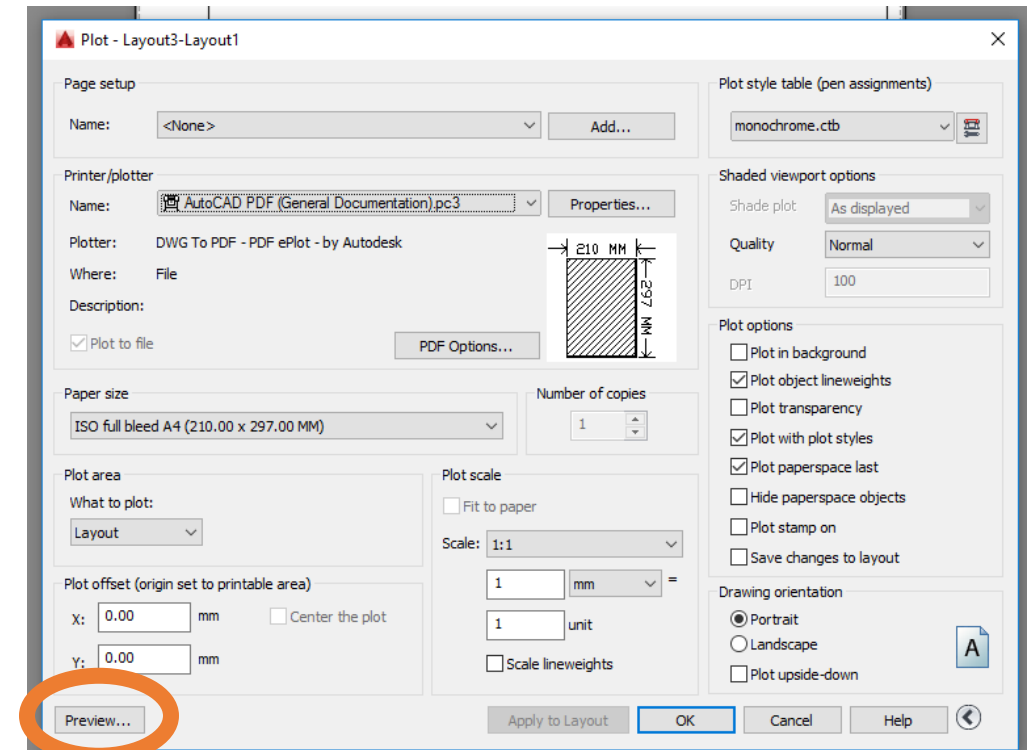

PASUL 3. ÎNSCRIEREA DIMENSIUNILOR ȘI A CELORLALTE ELEMENTE DE COTARE ȘI PRINTAREA (PLOTAREA)

2) Din *Aplication menu* se alege *Print* și apoi *Plot*.

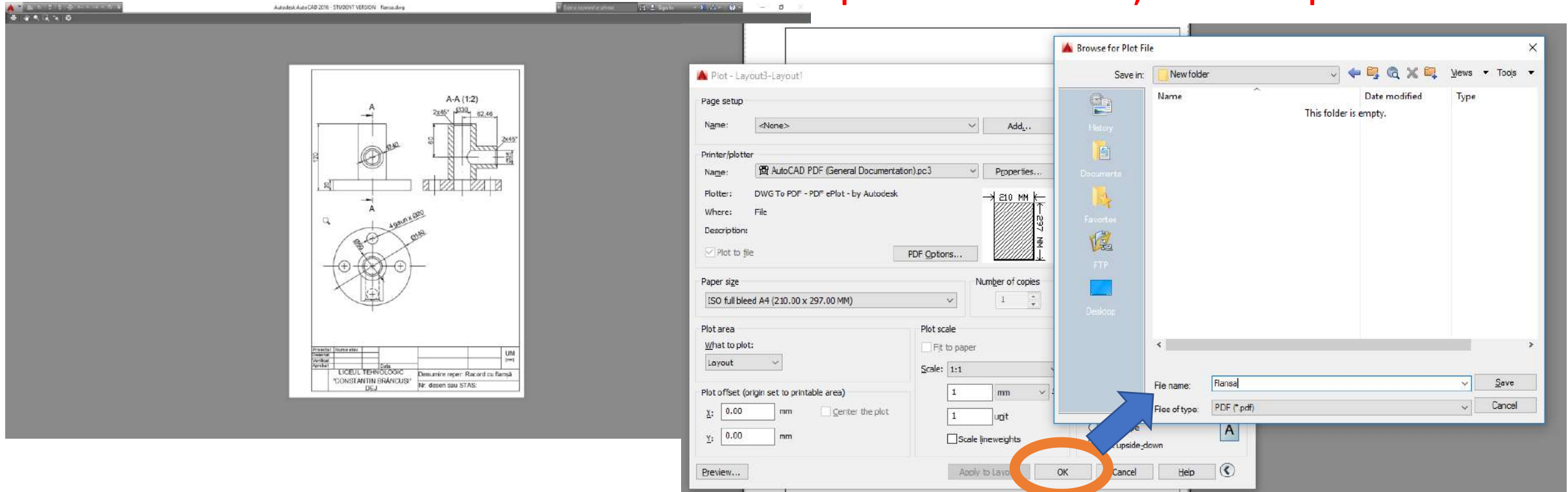
Fereastra care apare aici este cunoscută din operațiile anterioare (de la Pasul 1). Aici se va da clic pe *Preview...* pentru a vedea dacă s-au păstrat setările făcute pentru șablon.

PASUL 3. ÎNSCRIEREA DIMENSIUNILOR ȘI A CELORLALTE ELEMENTE DE COTARE ȘI PRINTAREA (PLOTAREA)

3) Dacă în fereastra *Preview* apare imaginea de mai jos, setările sunt bune și se poate imprima.

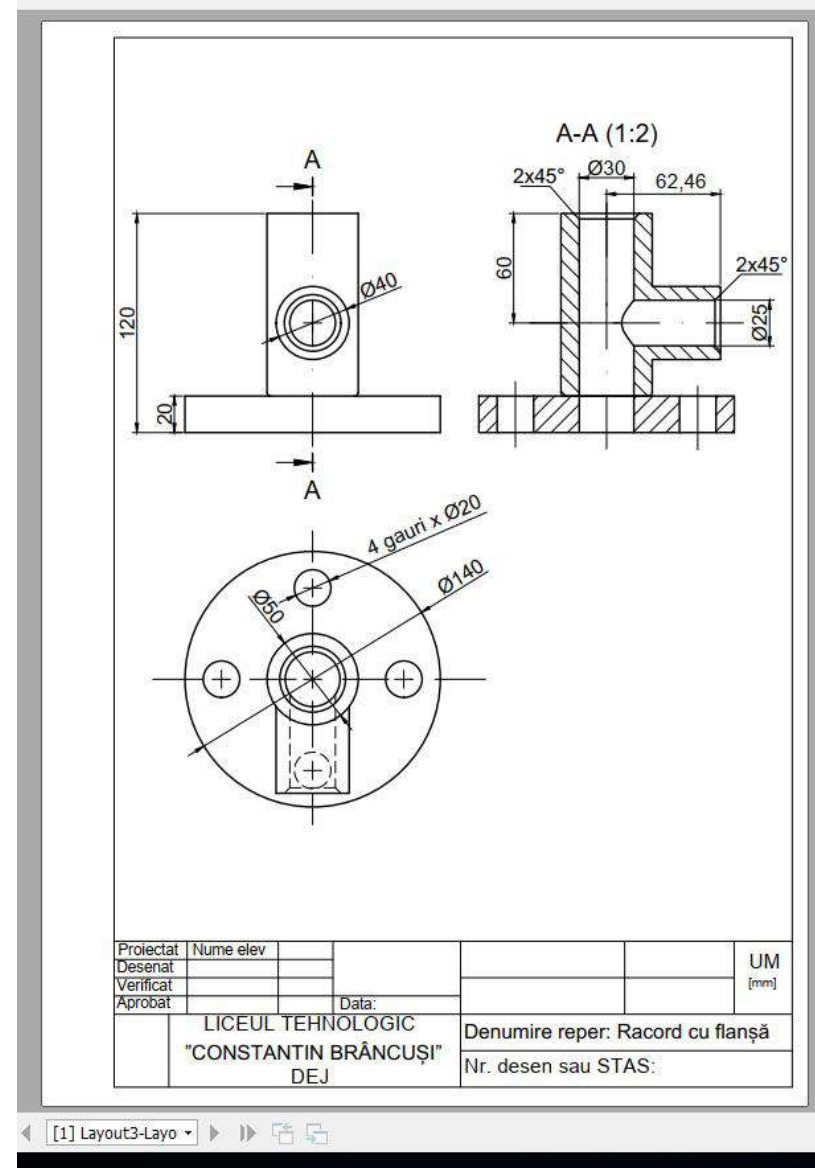
4) Se apasă *Enter* pentru reveni la fereastra *Plot* și se alege OK. În acest moment, ni se cere să salvăm pe calculator fișierul respectiv.

PASUL 3. ÎNSCRIEREA DIMENSIUNILOR ȘI A CELORLALTE ELEMENTE DE COTARE ȘI PRINTAREA (PLOTAREA)

5) La apăsarea butonului Save se creează un fișier .pdf care conține desenul de execuție al obiectului.

OBS. Așa după cum s-a precizat la început, s-a construit șablonul A4 pentru a putea fi imprimat în format .pdf. Dar, se pot face setări ca, în loc de imprimarea pdf, să fie aleasă direct imprimanta conectată la calculatorul personal. Acest lucru se mai poate face și din etapa 2) de mai sus, unde în fereastra *Plot* se poate alege imprimanta calculatorului, și atunci desenul va ieși direct la imprimantă.

CURRICULUM ADAPTAT- CLASA: a II-a

Prof. pentru învă. Primar Băliban Carmen Laura Florentina
Școala Gimnazială Lucreția Suci- Oradea

Nume și prenume elev: **B. G.**

Domiciliu: Oradea

Certificat de orientare școlară și profesională nr.

Diagnostic (cf. certificat) - **IQ - 64, deficiență mintală ușoară, tulburare mixtă de achiziție școlară, întârziere în dezvoltarea vorbirii, Dislalie, Osteom, Osteoid.**

Întocmit: prof.înv.primar, Băliban Carmen Laura Florentina

Prof. de sprijin:

ARGUMENT - ritmul foarte lent de lucru, stima de sine scăzută, nesiguranța corectitudinii răspunsului la sarcina didactică, efortul voluntar slab susținut, sunt câțiva dintre factorii determinanți ai realizării acestui curriculum adaptat.

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

Competența specifică clasei a II-a	Competențe adaptate	Activități de învățare (adaptate)	Conținuturi adaptate	Strategii didactice și de evaluare (adaptate)
1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral din texte accesibile variate	1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate	- povestirea orală, cu întrebări de sprijin, a unui fragment audiat -executarea unor comenzi/ instrucțiuni/ reguli de joc prezentate de adulți sau copii -formularea unor întrebări și răspunsuri orale simple la întrebări legate de tema și mesajul textului audiat -exercitii joc de tipul: „La ce folosește”, „Ce poți face cu ...?” - <i>exercitii de integrare a cuvintelor noi în enunțuri simple</i>		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul, învățarea prin descoperire/Observarea sistematică/Aprecieri globale și individuale

1.2 Identificarea unor informații variate dintr-un text audiat	1.2 Identificarea unor informații variate dintr-un text audiat	-identificarea personajelor dintr-un text audiat -precizarea locului și timpului acțiunii prezentate într-un text audiat -recunoașterea unor enunțuri care nu se potrivesc ca sens cu un mesaj audiat anterior - <i>exercitii de ascultare a unui text- "Ascultam cu atentie!" ; exercitii de redare –povestire a unui fragment, folosind cuvinte proprii- "Recunoastem personajele!", "Povestim dupa imagini!", "Punem in ordine imaginile</i>		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul, învățarea prin descoperire /Observarea sistematică/Aprecieri globale și individuale
1.3. Identificarea sunetelor și silabelor în cuvinte și a cuvintelor în enunțuri rostite cu claritate	1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate	-analiza și sinteza fonetică a cuvintelor -ordonarea alfabetică a unor cuvinte date -formarea unor cuvinte din silabe date - <i>exercitii de folosire corecta a majusculei, de despartire corecta a cuvintelor la sfarsitul randului, scrierea corecta cu a si I, de folosire a semnelor de punctuatie</i>		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul/Observarea sistematică Aprecieri globale și individuale
1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute	1.4 Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute	-formularea orală a unor întrebări sau solicitări cu scopul înțelegerii unui mesaj oral -conversații pe teme de interes pentru copii -formularea orală a unor întrebări sau solicitări cu scopul înțelegerii unui mesaj oral		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul/Observarea sistematică Aprecieri globale și individuale

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competența specifică	Competențe adaptate	Activități de învățare adaptate	Conținutu	Strategii didactice si de

clasei a II-a			ri (adaptate)	evaluare (adaptate)
2.1. Formularea unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare		- exerciții de construire a unor enunțuri simple după imagini, folosind cuvinte date; - exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri;		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul Observarea sistematică Aprecieri globale și individuale
2.2 Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlanțuite logic	2.2. Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlanțuite logic, cu ajutorul întrebărilor	- exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe; - exerciții de compunere a cuvintelor pornind de la o silabă dată; - jocuri de rol, recitări; - jocuri: (“ Telefonul fără fir”);		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul/Observarea sistematică Aprecieri globale și individuale
2.3. Participarea cu interes la dialoguri, în diferite contexte de comunicare	2.3. Manifestarea inițiativei și interesului pentru a comunica cu ceilalți	- exerciții de dialog cu persoane diferite (folosirea formulelor de adresare, salut, prezentare etc.); - simulări ale unor situații de comunicare; jocuri de rol; - antrenament de utilizare a unor formule de inițiere a unui dialog		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul/Observarea sistematică Aprecieri individuale
2.4. Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare manifestând interes și încredere în sine	2.4. Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare, cu sprijinul învățătoarei	-exerciții de monolog cu sprijin; -jocuri de rol de tipul vorbitor/ascultator, vizând formarea comportamentului de vorbitor; -activități în perechi;		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă Observarea sistematică Aprecieri individuale

3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

Competența specifică clasei a II-a	Competențe adaptate	Activități de învățare adaptate	Conținuturi (adaptate)	Strategii didactice și de evaluare (adaptate)

3.1. Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut	3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână	-recunoașterea literelor mari și mici, de tipar și de mână -citirea pe silabe/ integrală a cuvintelor scrise cu litere de tipar sau de mână -citirea în ritm propriu a unor enunțuri sau texte scurte care conțin cuvinte cu structură fonetică simplă, scrise cu litere de tipar sau de mână -citirea în forme variate a enunțurilor și textelor scurte (citire cu voce tare/ în șoaptă/ în gând; citire în lanț, pe roluri, citire ștafetă etc.)		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul, învățarea prin descop.
3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut	3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut	-discutarea textelor scurte, frază cu frază, relevând nume, cuvinte familiare și expresii elementare -formularea unor răspunsuri la întrebări, în legătură cu un scurt text citit		Observarea sistematică Aprecieri globale și individuale
3.3. Identificarea semnificației unor simboluri, în contexte cunoscute	3.3. Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple	-punerea în corespondență a imaginilor cu mesajele orale/ scrise indicate -plasarea în spațiul clasei a unor jetoane sau afișe care transmit mesaje		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă munca în echipă, jocul, învățarea prin descoperire/ Observarea sistematică Aprecieri globale și individuale
3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor cărți adecvate vârstei	3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor texte simple, susținute de suport imagistic	-citirea unor cărți de grup (cărți uriașe) -citirea individuală și din proprie inițiativă a unor povești, povestiri etc. -memorare unor poezii și ghicitori din proprie inițiativă		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul, învățarea prin descoperire/Obs. sist./Aprecieri

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Competența specifică clasei a II-a	Competențe adaptate	Activități de învățare adaptate	Conținuturi (adaptate)	Strategii didactice și de evaluare (adaptate)
4.1. Scrierea unor mesaje, în diverse contexte de comunicare	4.1. Scrierea unor mesaje, în diverse contexte de comunicare	- exerciții de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor și propozițiilor;		Conv., expl., ex., munca indep. munca în echipă, jocul Obs. sist. Aprecieri individuale
4.2. Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază	4.2. să utilizeze convenții ale limbajului scris (punctul, semnul întrebării, scrierea cu majusculă)	- exerciții de folosire a punctului, semnului întrebării și a scrierii cu majusculă; - exerciții de copiere / transcriere a unor substantive proprii, a unor propoziții enunțative / interogative; - dictări de cuvinte și propoziții simple;		conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul Observarea sistematică Aprecieri individuale
4.3. Exprimarea unor idei, sentimente, păreri prin intermediul limbajelor convenționale				conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, munca în echipă, jocul/Observarea sistematică Aprecieri individuale

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRI

1. *Formarea capacității de citire/lectură*

- Literele mici și mari ale alfabetului. - actualizare
- Grupurile de litere: ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi.
- Citirea cuvintelor.
- Citirea unor propoziții simple. Intonarea propoziției interogative (fără terminologie).
- Citirea unor texte scurte
- Textul. Titlul. Autorul.

2. *Formarea capacității de comunicare*

- **Comunicarea orală**
- Cuvântul – element de comunicare.
- Propoziția / enunțul - alcătuirea de propoziții/enunțuri despre obiecte, ființe;

- Dialogul – convorbirea între două sau mai multe persoane. Formulele elementare de inițiere și de încheiere a dialogului. Schimburi verbale:
 - ✓ Inițierea sau încheierea unui schimb verbal;
 - ✓ identificarea unei persoane sau a unui obiect;
 - ✓ formularea unor întrebări și a unor răspunsuri;
 - ✓ oferirea unor informații despre identitatea proprie sau despre identitatea membrilor familiei;
 - ✓ oferirea unor informații despre forma și despre utilitatea unor obiecte;
- **Comunicarea scrisă**
 - Procesul scrierii
 - ✓ Scrierea cuvintelor. Despărțirea cuvintelor în silabe
 - ✓ Scrierea propozițiilor enunțiative și interogative.
 - Ortografia. Scrierea ortografică a cuvintelor. Scrierea cu literă mare la începutul propoziției.
 - ✓ Scrierea cu literă mare a substantivelor proprii .
 - ✓ Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupurile de litere: ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi.
 - ✓ Punctuația. Folosirea corectă a semnelor de punctuație: punctul, semnul întrebării.
 - ✓ Copierea literelor, a cuvintelor, a propozițiilor. Scrierea după dictare.
- 3. ***Elemente de construcție a comunicării***
 - Propoziția. Cuvântul. Silaba.
 - Sunetele limbii române. Articularea vocalelor și consoanelor

PROF. Înv. PRIMAR BĂLOIU ALINA-MIHAELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 COMUNA CĂTINA

Educația preșcolară reprezintă stadiul inițial al sistemului de învățământ formal, destinat copiilor cu vârste cuprinse între aproximativ 3 și 6 ani. Această etapă este concepută pentru a oferi copiilor un mediu stimulant și sigur în care să învețe și să se dezvolte într-un mod holistic, având în vedere aspectele cognitive, sociale, emoționale și fizice ale dezvoltării lor.

Perioada preșcolară este crucială în dezvoltarea copilului din mai multe motive:

Fundamentarea competențelor de bază: Educația preșcolară oferă oportunități pentru copii să-și dezvolte abilitățile de bază în domenii precum limbajul, matematica, științele, creativitatea și abilitățile sociale. Aceste competențe servesc ca temelie pentru învățarea continuă pe tot parcursul vieții.

- Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale: Educația preșcolară oferă oportunități esențiale pentru copii să învețe să interacționeze cu alți copii și adulți într-un mediu structurat și susținător. Ei învață să-și exprime emoțiile, să-și dezvolte empatia și să înțeleagă importanța cooperării și a respectului reciproc.
- Promovarea independenței și a abilităților de rezolvare a problemelor: În cadrul educației preșcolare, copiii sunt încurajați să devină mai independenți și să-și dezvolte abilitățile de rezolvare a problemelor. Ei învață să-și facă alegeri, să-și gestioneze timpul și să-și depășească obstacolele într-un mediu sigur și susținător.
- Pregătirea pentru școală și pentru viață: Educația preșcolară îi pregătește pe copii pentru tranziția către învățământul primar și pentru viața în societatea modernă. Aceasta îi ajută să dobândească abilitățile necesare pentru a avea succes în școală și în viața de zi cu zi, precum și să-și dezvolte o atitudine pozitivă față de învățare și explorare.

Educația preșcolară joacă un rol esențial în dezvoltarea copilului, oferindu-le acestora fundația necesară pentru a deveni adulți încrezători, autonomi și bine pregătiți pentru provocările vieții. Este o perioadă critică în care se pot forma bazele pentru succesul pe termen lung al copilului în domeniul academic și al vieții în general.

Metodele inovative de predare și învățare reprezintă abordări și tehnici educaționale care implică utilizarea unor strategii noi, creative și adaptative pentru a sprijini procesul de învățare al elevilor. Aceste metode se bazează pe cercetările recente în domeniul educației și pe înțelegerea în continuă evoluție a nevoilor și caracteristicilor individuale ale elevilor. Ele pun accentul pe implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, pe dezvoltarea abilităților lor critice și creative și pe crearea unui mediu de învățare stimulant și relevant.

Este important să aplicăm metode inovative de predare și învățare în educația preșcolară din mai multe motive:

- Stimularea imaginației și creativității: Metodele inovative de predare și învățare încurajează explorarea, jocul și creativitatea în procesul de învățare. Acestea oferă copiilor oportunități ample de a-și folosi imaginația și de a-și dezvolta gândirea creativă, care sunt esențiale pentru dezvoltarea lor holistică.
- Promovarea abilităților sociale și colaborative: Multe metode inovative implică activități de grup și colaborare între copii. Aceste activități nu numai că promovează dezvoltarea abilităților sociale, cum ar fi comunicarea și lucrul în echipă, dar și încurajează empatia, înțelegerea și respectul reciproc.
- Încurajarea gândirii critice și rezolvării de probleme: Metodele inovative încurajează gândirea critică și rezolvarea de probleme prin intermediul activităților practice și provocărilor relevante pentru vârsta copiilor. Acestea îi încurajează pe copii să pună întrebări, să exploreze și să experimenteze în mod activ pentru a-și dezvolta abilitățile de rezolvare a problemelor.

Aplicarea metodelor inovative de predare și învățare în educația preșcolară este esențială pentru a asigura că copiii sunt pregătiți să facă față provocărilor și oportunităților lumii moderne. Aceste metode creează un mediu de învățare stimulant și adaptabil, care îi încurajează pe copii să-și dezvolte abilitățile, creativitatea și curiozitatea, pregătindu-i pentru succesul în viață.

Exemplificate metodele inovative de predare și învățare pentru preșcolari menționate anterior:

Învățare prin joc:

Un exemplu ar putea fi utilizarea unui colț de joacă tematic în clasă, unde copiii pot explora roluri și scenarii diferite, cum ar fi un magazin alimentar sau un spital de jucărie. Prin intermediul acestor jocuri, copiii pot învăța despre concepte matematice simple, cum ar fi numărarea și sortarea, sau pot dezvolta abilități sociale, cum ar fi colaborarea și rezolvarea problemelor.

Metoda Montessori:

Abordarea Reggio Emilia:

Pentru a implementa abordarea Reggio Emilia, educatoarea ar putea organiza un proiect de explorare a naturii în curtea școlii. Copiii ar putea să colecteze mostre din mediul lor înconjurător, să le studieze folosind lupi de mărime și să documenteze observațiile lor prin desene și discuții în grup. Acest proiect ar promova curiozitatea și investigarea activă, iar rezultatele ar putea fi expuse într-un "atelier al naturii" creat în clasă.

Învățarea bazată pe proiecte:

Un exemplu de proiect ar putea fi construirea unei "orașe din carton". Împreună, copiii ar putea planifica și construi un oraș folosind cutii de carton, hârtie colorată și alte materiale reciclabile. În timp ce lucrează la acest proiect, copiii pot învăța despre concepte precum spațiul și comunitatea, pot dezvolta abilități practice, cum ar fi tăierea și lipirea, și pot colabora pentru a rezolva problemele întâmpinate în timpul construcției.

Bibliografie:

Luminița Olteanu-"Educație și formare continuă. Strategii de intervenție și dezvoltare personală"

Viorica Trif - "Metode inovative de predare și învățare în educația timpurie"

Montessori, M. (1964). Metoda Montessori: Pedagogia științifică aplicată educației copiilor în casele pentru copii. Editura Schocken Books.

INOVARE DIDACTICĂ PRIN UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN PROCESUL DE PREDARE - ÎNVĂȚARE

PROF. Înv.PRIMAR BĂLOIU ALINA-MIHAELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 COMUNA CĂTINA

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Metoda este selectată de cadrul didactic și este pusă în aplicare în lecții sau activități extrașcolare cu ajutorul elevilor și în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor și elev, participarea lor la căutare de soluții, la distingerea dintre adevăr și eroare și care, sub forma unor variante și/sau procedee selecționate, se folosește pentru asimilarea cunoștințelor, a trăirilor valorice și a stimulării spiritului creativ. Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic. Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis raportat la unitatea de timp. Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe

relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei. Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în :

1. Tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;
2. Moderne: algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare(jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire. Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o repete. Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor. Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: metoda Ciorchinelui; metoda Mozaic; metoda Cubul; metoda Turul Galeriei; metoda 6/3/5; metoda Lotus; metoda Palariile gânditoare; metoda Frisco; metoda Schimba perechea; metoda Explozia

stelara; diagrama Venn; metoda Cauzaefect. Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea. În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: formularea de expectanțe pozitive față de elevi; utilizarea unor strategii de management educațional eficient; stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maxim a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă. Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi. Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne utilizate în predare.

Prin metodele moderne se incurajeaza participarea elevilor, initiativa si creativitatea. Din toate cele menționate rezultă faptul că profesorul trebuie să-și schimbe concepția și metodologia instruirii și educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de educație permanentă. În mod sigur o metodologie de succes va implica împletirea celor două modele (clasic și modern), având proporții diferite între ele în funcție de situația momentului, de colectiv și bineînțeles de obiectivele educaționale urmărite. Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite ulterior, generalizarea și abstractizarea lor. Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg.

BIBLIOGRAFIE

- Cerghit, I, 2006, Metode de învățământ, , editura Polirom, Iași
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001

ABORDĂRI INOVATOARE SI PRACTICI EXCEPTIONALE

PROF. Înv.PRIMAR BĂLOIU ALINA-MIHAELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 COMUNA CĂTINA

Dezvoltarea durabilă reprezintă un concept fundamental în societatea contemporană, având ca scop echilibrul între progresul economic, protecția mediului și justiția socială. Pentru a promova acest concept și pentru a dezvolta o înțelegere profundă și aplicată a acestuia, este necesară utilizarea unor abordări inovative în educație. Acest articol explorează abordările inovative formale și nonformale în contextul dezvoltării durabile și modul în care acestea pot contribui la educația sustenabilă.

Implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea consolidează legătura dintre școală și comunitate, creând oportunități de învățare relevante și valoroase pentru elevi și contribuind la dezvoltarea durabilă a comunității în ansamblu. Personalul didactic auxiliar se poate implica în aceste activități prin: - participare la activități formale, - participare la activități nonformale, - contribuții la dezvoltarea durabilă a comunității, - colaborare și schimb de experiență, - consolidarea legăturii dintre școală și comunitate, - oportunități de învățare relevante.

Organizarea și coordonarea workshop-urilor, conferințelor sau evenimentelor speciale: Personalul didactic auxiliar poate fi implicat în organizarea și coordonarea diverselor evenimente formale, cum ar fi workshop-uri, conferințe sau evenimente speciale legate de dezvoltarea durabilă. Aceste activități oferă elevilor oportunitatea de a interacționa cu experți în domeniul dezvoltării durabile și de a învăța direct de la aceștia. Personalul didactic auxiliar poate fi responsabil de planificarea logistică a evenimentelor, gestionarea participanților și asigurarea că acestea se desfășoară într-un mod eficient și coerent cu obiectivele proiectului educațional. - Sprijinirea procesului de învățare și dezvoltare a elevilor: Personalul didactic auxiliar poate juca un rol important în sprijinirea procesului de învățare și dezvoltare a elevilor în cadrul proiectelor

educaționale. Acesta poate oferi asistență individuală sau în grup, poate răspunde la întrebări și poate oferi îndrumare în rezolvarea sarcinilor și activităților propuse în proiect.

Personalul didactic auxiliar poate utiliza expertiza și cunoștințele lor specifice pentru a consolida înțelegerea elevilor cu privire la conceptele și provocările dezvoltării durabile. Prin implicarea personalului didactic auxiliar în activitățile formale din cadrul proiectelor educaționale, se asigură că elevii beneficiază de resurse suplimentare, de expertiză și de o perspectivă mai largă asupra problemelor de dezvoltare durabilă. Aceasta contribuie la o învățare mai profundă, la dezvoltarea de competențe relevante și la o experiență educațională mai bogată și mai valoroasă pentru elevi.

Participarea la activități nonformale personalul didactic auxiliar poate juca un rol important în activitățile nonformale, cum ar fi excursiile, vizitele la muzee, proiectele de voluntariat etc., care sunt parte integrantă a proiectelor educaționale. Participarea personalului didactic auxiliar la activități nonformale în cadrul proiectelor educaționale aduce un plus de suport și îndrumare pentru elevi, facilitându-le o experiență educațională de calitate. Iată câteva detalii despre modul în care personalul didactic auxiliar poate fi implicat în aceste activități nonformale:

- excursii și vizite la muzee: Personalul didactic auxiliar poate însoți elevii în excursii și vizite la muzee sau alte locuri relevante pentru dezvoltarea durabilă. Aceștia pot oferi informații suplimentare, ghidaj și interpretare a ceea ce este prezentat, contribuind astfel la înțelegerea mai profundă și la legătura între cunoștințele teoretice și practica din teren. Personalul didactic auxiliar poate răspunde la întrebări, poate iniția discuții și poate consolida legătura dintre experiența de teren și conținutul academic.
- proiecte de voluntariat: personalul didactic auxiliar poate implica elevii în proiecte de voluntariat legate de dezvoltarea durabilă, cum ar fi acțiuni de împădurire, curățarea mediului, sprijinirea comunității etc. Acesta poate juca un rol activ în organizarea și coordonarea acestor proiecte, asigurând că elevii înțeleg importanța implicării lor și că au ocazia să-și dezvolte competențe sociale, de comunicare și de colaborare. Personalul didactic auxiliar poate ghida elevii în timpul activităților de voluntariat și poate facilita reflecția și învățarea din această experiență.
- activități de grup și ateliere practice: personalul didactic auxiliar poate organiza și facilita activități de grup și ateliere practice în cadrul proiectelor educaționale. Aceste activități pot implica jocuri de rol, dezbateri, simulări, lucrul în echipe etc.

Contribuția la dezvoltarea durabilă a comunității Implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea poate contribui la dezvoltarea acesteia. Personalul didactic auxiliar poate oferi expertiză și sprijin pentru organizarea și implementarea acestor activități, contribuind la creșterea gradului de conștientizare și implicare a comunității în problemele sociale și de mediu. Proiectele pot viza de exemplu, probleme precum protecția mediului, gestionarea resurselor naturale, promovarea energiilor regenerabile, reducerea poluării etc. Prin intermediul acestor proiecte, personalul didactic auxiliar poate mobiliza elevii și comunitatea în general să ia măsuri concrete pentru a face față acestor provocări și a contribui la dezvoltarea durabilă a comunității în ansamblu. Sunt câteva modalități în care personalul didactic auxiliar poate contribui la dezvoltarea durabilă a comunității: - Creșterea gradului de conștientizare: personalul didactic auxiliar poate organiza și desfășura activități de conștientizare în comunitate cu privire la problemele legate de dezvoltarea durabilă. Prin intermediul prezentărilor, workshop-urilor sau campaniilor de sensibilizare, personalul didactic auxiliar poate informa membrii comunității cu privire la importanța protejării mediului, conservării resurselor și adoptării unui stil de viață durabil. Aceasta poate contribui la schimbarea de comportament și implicarea activă a comunității în acțiuni concrete pentru dezvoltarea durabilă. - Promovarea colaborării și implicării comunității: Prin implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea, se promovează colaborarea și implicarea activă a membrilor comunității în soluționarea problemelor de dezvoltare durabilă. Personalul didactic auxiliar poate facilita dialogul și participarea comunității în procesul de luare a deciziilor, identificarea nevoilor și elaborarea de soluții sustenabile. Aceasta poate contribui la crearea unui sentiment de responsabilitate colectivă și la dezvoltarea capacității comunității de a acționa în mod sustenabil. - Dezvoltarea competențelor și capacităților comunității: Prin intermediul proiectelor educaționale, personalul didactic auxiliar poate contribui la dezvoltarea competențelor și capacităților membrilor comunității în domeniul dezvoltării durabile. Prin organizarea atelierelor practice, cursurilor de formare sau proiectelor de dezvoltare comunitară, personalul didactic auxiliar poate împărtăși cunoștințe, abilități și tehnici practice care pot fi aplicate în contextul dezvoltării durabile. Aceasta poate stimula inovația, antreprenoriatul și autonomia comunității în găsirea de soluții durabile pentru provocările locale. - Crearea unui mediu de învățare continuă: Prin implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale, se creează un mediu de învățare continuă în comunitate.

Prin intermediul experiențelor practice și a modelelor de rol, personalul didactic auxiliar poate stimula interesul elevilor pentru problemele de dezvoltare durabilă și poate încuraja implicarea lor activă în acțiuni și inițiative pentru dezvoltare durabilă în comunitate. Acest lucru poate contribui la formarea unei noi generații de cetățeni responsabili și angajați în promovarea sustenabilității.

Colaborare și schimb de experiență prin participarea la proiecte educaționale în parteneriat cu comunitatea, personalul didactic auxiliar are ocazia de a colabora cu diverse entități și de a beneficia de un schimb de experiență și expertiză. Acest lucru poate aduce noi idei și perspective în procesul de învățare și dezvoltare, contribuind la îmbunătățirea practicilor educaționale. Iată câteva aspecte cheie în acest sens: - Colaborare interinstituțională: Prin intermediul proiectelor educaționale în colaborare cu comunitatea, personalul didactic auxiliar poate colabora cu diverse entități, cum ar fi alte școli, universități, organizații non-guvernamentale, autorități locale sau companii. Această colaborare interinstituțională oferă oportunitatea de a lucra împreună cu specialiști din diferite domenii și de a combina expertiza și resursele pentru a aborda problemele de dezvoltare durabilă într-un mod integrat și eficient. - Schimb de experiență și bune practici: Implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în parteneriat cu comunitatea facilitează schimbul de experiență și bune practici. Prin interacțiunea cu profesioniști din domenii relevante, se pot împărtăși cunoștințe, abilități și strategii eficiente în domeniul educației și dezvoltării durabile. Acest schimb de experiență contribuie la îmbunătățirea practicilor educaționale și la dezvoltarea profesională a personalului didactic auxiliar. - Învățare colaborativă și inovație: Colaborarea în cadrul proiectelor educaționale oferă oportunitatea de a lucra în echipe multidisciplinare și de a explora soluții inovatoare și creative pentru problemele de dezvoltare durabilă. Personalul didactic auxiliar poate contribui cu expertiza și abilitățile lor specifice, iar prin lucrul în echipă pot fi generate idei și soluții noi. Această învățare colaborativă stimulează inovația și dezvoltarea unor abordări educaționale și comunitare eficiente și sustenabile. - Extinderea rețelei profesionale: Prin participarea la proiecte educaționale în parteneriat cu comunitatea, personalul didactic auxiliar are oportunitatea de a-și extinde rețeaua profesională. Interacțiunea cu diverse entități și specialiști din domenii diferite poate duce la stabilirea de conexiuni valoroase și la identificarea unor noi oportunități de dezvoltare și colaborare în viitor. - Creșterea motivației și satisfacției profesionale: Implicarea în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea poate constitui o

sursă de motivație și satisfacție profesională pentru personalul didactic auxiliar. Posibilitatea de a lucra în afara mediului școlar tradițional și de a contribui la dezvoltarea durabilă a comunității poate aduce o perspectivă proaspătă și împlinire profesională.

Prin implicarea personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea, se creează o punte de legătură între școală și mediul înconjurător. Această colaborare activă și continuă consolidează relațiile între părțile implicate și contribuie la o mai bună înțelegere reciprocă. Personalul didactic auxiliar poate facilita dialogul și schimbul de cunoștințe și resurse între școală și comunitate, construind astfel relații durabile și benefice pentru ambele părți, prin:

- Comunicare și colaborare: Personalul didactic auxiliar poate juca un rol activ în facilitarea comunicării și colaborării între școală și comunitate. Se inițiază și se menține contactul cu diverse organizații, instituții și membri ai comunității, promovând schimbul de idei, informații și resurse. De asemenea, se facilitează înțelegerea reciprocă și crește gradul de implicare și susținere din partea comunității.
- Identificarea nevoilor comunității: Prin interacțiunea directă cu comunitatea, personalul didactic auxiliar poate obține o mai bună înțelegere a nevoilor și provocărilor cu care se confruntă comunitatea. Aceste informații pot fi utilizate pentru a dezvolta proiecte educaționale relevante și adaptate specificului și necesităților locale. Astfel, școala devine un partener activ în rezolvarea problemelor comunității și contribuie la dezvoltarea durabilă într-un mod concret și eficient.
- Valorizarea resurselor locale: Implicarea personalului didactic auxiliar în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea poate pune în valoare resursele locale. Fie că este vorba despre resurse naturale, culturale sau umane, personalul didactic auxiliar poate identifica și utiliza aceste resurse în procesul de învățare și dezvoltare a elevilor. Astfel, se promovează aprecierea și conservarea patrimoniului local, iar comunitatea se simte valorizată și implicată în educația și dezvoltarea tinerilor.
- Responsabilitate socială și implicare activă: Prin colaborarea în proiecte educaționale în parteneriat cu comunitatea, personalul didactic auxiliar promovează responsabilitatea socială și implicarea activă a elevilor. Ei oferă modele de angajament și participare civică, arătând elevilor importanța implicării în problemele comunității și responsabilitatea fiecăruia față de dezvoltarea durabilă. Aceasta stimulează formarea de cetățeni responsabili și conștienți de rolul lor în societate.
- Legături durabile și sustenabile: Prin intermediul implicării personalului didactic auxiliar în proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea, se pot crea legături durabile și sustenabile între școală și comunitate. Aceste legături pot continua și după încheierea proiectelor,

contribuind la dezvoltarea unui parteneriat solid și la cooperarea în diferite activități educaționale și comunitare. Astfel, se consolidează relațiile de încredere și se creează un cadru favorabil pentru colaborarea pe termen lung în vederea dezvoltării durabile.

Proiectele educaționale în colaborare cu comunitatea oferă elevilor oportunitatea de a dezvolta competențe transversale esențiale, precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, comunicarea eficientă, colaborarea în echipă și luarea de decizii informate. Participând la activități practice și interacționând cu membrii comunității, elevii își dezvoltă abilitățile sociale și emoționale, precum și abilitățile de lucru în echipă și leadership, care sunt valoroase în toate aspectele vieții lor. - Înțelegerea problemelor reale: Prin intermediul proiectelor educaționale în colaborare cu comunitatea, elevii au oportunitatea de a înțelege problemele reale cu care se confruntă comunitatea lor. Ei pot explora și cerceta aspecte precum protecția mediului, gestionarea resurselor, sărăcia, sănătatea sau alte probleme sociale, economice și ecologice. Această înțelegere a problemelor reale îi sensibilizează și îi motivează să găsească soluții sustenabile și să contribuie activ la dezvoltarea comunității. - Stimularea creativității și inovației: Prin implicarea în proiecte educaționale în colaborare cu comunitatea, elevii sunt încurajați să gândească în mod creativ și inovativ. Ei pot fi provocați să găsească soluții inovatoare și durabile pentru problemele identificate în comunitatea lor. Această stimulare a creativității îi încurajează să genereze idei și soluții neconvenționale, dezvoltându-le astfel abilitățile de gândire critică și inovație.

Abordările inovative, atât formale, cât și nonformale, în contextul dezvoltării durabile au un impact semnificativ în promovarea cunoașterii și înțelegerii despre problemele de sustenabilitate și în implicarea activă a indivizilor și comunităților în acțiuni concrete pentru un viitor durabil. Prin abordările formale, precum metodele participative de învățare, învățarea prin proiecte și jocurile de simulare, se creează oportunități de dezvoltare a competențelor critice, a gândirii strategice și a luării de decizii informate. Aceste metode permit participanților să se angajeze activ în procesul de învățare și să exploreze consecințele acțiunilor lor în contexte reale, dezvoltând astfel abilități practice și contribuind la rezolvarea problemelor complexe legate de dezvoltarea durabilă. Pe de altă parte, abordările nonformale, cum ar fi campaniile de conștientizare și mobilizare sau implicarea în activități comunitare, consolidează legătura dintre școală și comunitate și promovează schimbarea de comportament și implicarea activă a

indivizilor în acțiuni pentru dezvoltarea durabilă. Aceste abordări oferă oportunități de sensibilizare, de implicare în acțiuni concrete și de schimb de experiență și expertiză, contribuind astfel la educația și transformarea sustenabilă a comunității.

Concluzionând, abordările inovative formale și nonformale în contextul dezvoltării durabile reprezintă modalități eficiente de a promova învățarea relevantă și valoroasă, de a dezvolta competențe și abilități esențiale, precum și de a consolida legăturile între educație, comunitate și sustenabilitate

Webografie: 1. <https://www.didactic.ro/materiale-didactice/metode-inovative-de-predare-invatare-evaluarecentrate-pe-elev-si-nevoile-sale-e>. 13

Creșterea eficienței predării și învățării prin metode creative și inovație didactică

Prof. Baneș Elena Daniela

C.J.R.A.E. Vrancea

Astăzi, când învățământul trebuie să răspundă exigențelor contemporaneității, la nivelul segmentului preșcolar se conturează dezvoltarea unei noi abordări educaționale. Este vorba de o abordare care determină organizarea și trăirea unor experiențe de învățare ținând seama de cerințele viitorului și de necesitatea producerii unor schimbări dorite în comportamentul copilului de astăzi, o abordare care încearcă o îmbinare suplă a ideilor pedagogiilor alternative moderne, cu ideile pedagogiei tradiționale autohtone.

Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță și utilizarea creativității în activitatea didactică, implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă.

Noul curriculum pentru învățământul preșcolar aduce noi accente care pun în valoare dezvoltarea globală a personalității copilului. Un accent deosebit este acela al diversificării strategiilor de predare – învățare – evaluare, caracterizat prin folosirea de metode activ-participative, prin asigurarea de valențe formative ale jocului, ca activitate de bază a copilului, precum și printr-o evaluare a fiecărui copil în raport cu el însuși.

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ din grădiniță, urmărim perfecționarea metodelor tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative. Metodele implică mult tact pedagogic din partea educatoarelor deoarece stilul didactic trebuie să-l adopte în funcție de personalitatea copiilor. Regândirea educației formale duce la schimbarea relației cu copii promovând un dialog reciproc, constructiv. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

Valoarea formativă a mijloacelor de învățământ și mai ales a noilor utilități tehnice nu au relevanță pedagogică, cognitivă, decât dacă sunt utilizate pe lângă metode real-active. Aceasta

pentru că ele sunt relativ valabile, în măsura în care și elevul este motivat să participe la cunoaștere, să învețe activ. Atunci profesorul poate să ofere un larg evantai de resurse, să le antreneze într-un context actual, să mobilizeze abilități și competențe înalt cognitive, să permită interacțiuni între elevi, să sprijine acumulări de cunoștințe noi, să depășească simpla achiziție, să stimuleze curiozitatea epistemică.

Învățământul preșcolar are un anumit specific, dacă ne gândim la vârsta celor ce-l urmează, ceea ce nu exclude utilizarea metodelor active-interactive. Felul în care educatoarea solicită întrebări, felul în care organizează activitatea de formare și informare a copilului, prin accentul pe care-l pune pe dezvoltarea proceselor cognitive-aplicative, influențează comportamentul activ și creativ al copilului. Jocul de rol, experimentul, observația, jocul interactiv, portofoliul, metoda proiectului, mozaic, ciorchinele, metoda pălăriilor gânditoare, știu/vreau să știu/am învățat, cubul, brainstorming, metoda bulgărului de zăpadă, metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă-Interoghează” sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniță.

Programa activității instructiv-educative lasă libertatea de a organiza cât mai creativ și personalizat actul didactic. Fiecare cadru didactic își poate alege propriul demers, personalizat, modern, care să fie compatibil cu stilul didactic, cu obiectivele și conținuturile activităților.

Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activității “mister didactic”, se constituie ca “o aventură a cunoașterii” în care copilul e participant activ pentru că el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și multumit în finalul activității.

Calea de învățare pe care o parcurg copiii este determinată de metoda folosită. Această “cale” devine cel mai spectaculos exercițiu de interacțiune dintre mințile lor, care ne bucura când observăm progrese de la o perioadă la alta.

Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale, interdisciplinare, inovatoare decât cele clasice. Prin corelațiile elaborate interactiv copiii își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi.

Metodele activ-participative solicită efortul personal de gândire, imaginație, memorie și voință, dar și valorifică maximal potențialul de cunoaștere, acțiune și trăire al copilului. Efectele formativ – educative ale învățării sunt în raport direct proportional cu nivelul de angajare și participare individuală și colectivă. În opoziție cu metodologia tradițională, pentru care elevul rămâne mai mult un auditoriu sau un simplu spectator, gata să recepteze pasiv ceea ce i se transmite ori i se demonstrează, metodele active au tendința să facă din acesta un actor, un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele pe calea activității proprii, a unei angajări

optime a gândirii, a mobilizării tuturor funcțiilor intelectuale și energiilor emoțional – motivaționale în raport cu sarcina de învățare dată. Esențial în pregătirea cadrului didactic pentru lecție este de a putea pune în joc toate cunoștințele sale și întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu niște cunoștințe de-a gata ce trebuie să fie însușite, ci de a insufla elevilor săi dorința și posibilitatea de a le dobândi, pe cât este cu putință, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ.

Am constatat că învățarea prin cooperare este o modalitate eficientă de stimulare a comunicării și învățării active, facilitând acomodarea firească a copilului la sistemul de relații, norme, valori și comportamente ale grupului din care face parte. Așadar, învățând în grup, se dezvoltă unele relații interpersonale mai bune: relații colegiale, de solidaritate, de grijă și devotament, de sprijin personal.

Evaluarea urmărește acordarea ajutorului imediat, având o funcție corectivă, ameliorativă, realizându-se prin raportarea la progresul individual, dar având în vedere atât participarea fiecărui copil la procesul elaborării în comun, cât și rezultatul echipei.

În societatea actuală, are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide pornind de la crearea mediului de învățare care poate eficientiza tehnicile de învățare și de muncă intelectuală, le poate bloca sau încetini. Dirijor al procesului educațional, educatoarea apelează la o serie întreagă de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor.

Nevoile și cerințele copiilor „actori” pe scena educațională pretind dascălilor o schimbare radicală a modului de abordare a activității didactice.

BIBLIOGRAFIE :

- Josan, Simona, „Lecții de management și calitatea educației”, „Tribuna învățământului” nr. 649, 2005.
- Cristea S, Fundamente pedagogice ale reformei învățământului, EDP, 1994.
- Oprescu Narcis-Doru - Standarde de calitate în învățământul preuniversitar, 2008,
- Irina Coroi - Percepția calității în educație, 2017,

EXCELENȚA ÎN EDUCAȚIE LA CICLUL PRIMAR

Banu Mihaela, Școala Gimnazială Corocăiești

Excelența în educație reprezintă un set de valori și principii care vizează atingerea unui standard înalt în procesul de învățare. La ciclul primar, excelența nu se referă doar la performanțele academice ale elevilor, ci și la dezvoltarea personală, socială și emoțională a acestora. În acest sens, excelența educațională presupune nu doar cunoașterea și dobândirea unor abilități academice, ci și formarea unui caracter solid, a unei gândiri critice și a unei abilități de a învăța pe toată durata vieții.

Contextul educațional al ciclului primar este reprezentat de etapa inițială a educației formale, fiind fundamentul învățării și al dezvoltării cognitive ale copiilor. Sistemul educațional primar din diverse țări se structurează în funcție de viziunea educațională specifică fiecărei națiuni. În multe țări, accentul este pus pe dezvoltarea abilităților de bază (citire, scriere, calcul) și pe dezvoltarea abilității de a învăța într-un mod activ și creativ.

Educația primară joacă un rol crucial în dezvoltarea intelectuală și emoțională a copilului. Această perioadă este esențială pentru dezvoltarea abilității de a învăța și de a interacționa cu ceilalți. În această etapă, copiii dobândesc nu doar cunoștințe fundamentale, dar încep să-și formeze și valori, să învețe cum să coopereze cu ceilalți și cum să-și exprime gândurile și sentimentele. Educația timpurie are un impact major asupra întregii vieți a unui individ, influențând succesul școlar și adaptabilitatea în societate.

Curriculumul primar este structurat pentru a răspunde nevoilor de învățare ale elevilor. Acesta include domenii fundamentale precum limba și literatura română, matematica, științele naturii, educația fizică și artistică. Standardele educaționale naționale stabilesc obiectivele de învățare și evaluare pentru fiecare nivel de învățământ primar, fiind esențiale pentru asigurarea coerenței și calității educaționale. Un curriculum flexibil, adaptat diversității nevoilor elevilor, este esențial pentru promovarea excelenței în educație.

Metodele de predare centrate pe elev sunt esențiale pentru promovarea excelenței. Acestea includ abordări activ-participative, în care elevii sunt încurajați să participe activ la procesul de învățare. În acest sens, învățarea prin joc, proiecte de grup și soluționarea de probleme sunt metode eficiente care încurajează gândirea critică și creativitatea. De asemenea, metodele de predare bazate pe diferențiere permit profesorilor să se adapteze la ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev, promovând astfel o educație personalizată.

Profesorii joacă un rol esențial în formarea unei culturi a excelenței educaționale. Aceștia nu doar că transmit cunoștințe, dar și modelează comportamente, valori și atitudini ale elevilor. Un profesor excelent trebuie să fie bine pregătit, să fie empatic, să utilizeze metode pedagogice inovative și să sprijine dezvoltarea continuă a elevilor. De asemenea, un cadru didactic eficient este unul care

reuşeşte să creeze un mediu de învăţare pozitiv şi stimulatîv, unde elevii se simt în siguranţă şi motivaţi să înveţe.

Pentru a sprijini excelenţa în educaţie, profesorii trebuie să dispună de resurse educaţionale adecvate. Utilizarea tehnologiei în şcoală, prin platforme online, aplicaţii educaţionale şi instrumente digitale, poate stimula motivaţia elevilor şi poate oferi un mod mai eficient şi mai interesant de a învăţa. De asemenea, materialele didactice, precum cărţile, fişele de lucru, şi proiectele interactive, sunt esenţiale pentru aprofundarea cunoştinţelor şi pentru consolidarea învăţării.

Evaluarea este un instrument esenţial în monitorizarea progresului elevilor. În ciclul primar, evaluările trebuie să fie formative, oferind atât profesorilor, cât şi elevilor feedback constant pentru a îmbunătăţi procesul de învăţare. Evaluările sumative pot fi folosite pentru a măsura rezultatele învăţării. În plus, evaluarea continuă şi diversificată poate include activităţi de autoevaluare, evaluare prin portofoliu sau evaluarea reciprocă, toate contribuind la dezvoltarea unui învăţământ centrat pe elev.

Feedback-ul este esenţial pentru îmbunătăţirea performanţelor elevilor. Oferirea unui feedback clar, constructiv şi motivant poate încuraja elevii să îşi îmbunătăţească abilităţile. Acest feedback ar trebui să fie specific, să se concentreze pe comportamentele sau realizările concrete ale elevilor şi să le ofere sugestii pentru îmbunătăţire. Feedback-ul pozitiv stimulează încrederea în sine a elevilor şi îi motivează să continue să înveţe şi să progreseze.

Educaţia incluzivă presupune integrarea elevilor cu nevoi educaţionale speciale într-un mediu de învăţare comun, unde fiecare elev este sprijinit în funcţie de necesităţile sale. Aceasta nu doar că promovează excelenţa în educaţie, dar contribuie şi la formarea unui climat de respect, diversitate şi solidaritate între elevi. Într-o clasă incluzivă, profesorii pot adapta materialele şi metodele pentru a răspunde diverselor nevoi de învăţare.

Activităţile extracurriculare, precum cercurile de lectură, cluburile de ştiinţă, sporturile, teatrul sau muzica sunt excelente pentru a sprijini dezvoltarea completă a elevilor. Aceste activităţi nu doar că dezvoltă abilităţi suplimentare, dar şi încurajează lucrul în echipă, creativitatea şi gândirea critică, toate esenţiale pentru o educaţie de excelenţă.

Implicarea părinţilor în educaţia copiilor lor este esenţială pentru succesul acestora. Colaborarea strânsă dintre profesori, părinţi şi comunitate contribuie la crearea unui mediu educaţional armonios şi susţinător. Părinţii pot contribui la procesul educaţional prin participarea activă la viaţa şcolii şi prin susţinerea învăţării acasă.

Una dintre principalele provocări în educaţia primară este inegalitatea accesului la resurse de calitate, care poate varia semnificativ în funcţie de localizare, statut socio-economic şi infrastructura şcolară. De asemenea, diversitatea elevilor (de la ritmuri diferite de învăţare la nevoi educaţionale speciale) poate constitui o dificultate majoră în procesul de învăţare.

Printre soluțiile pentru îmbunătățirea calității educației primare se numără reformele educaționale ce vizează modernizarea curriculumului, formarea continuă a cadrelor didactice și investițiile în infrastructura școlară. Implementarea unui sistem de evaluare continuă și adaptarea metodelor de predare la nevoile elevilor poate duce la creșterea calității învățării.

Un exemplu de succes în educația primară este modelul școlilor din Finlanda, unde educația incluzivă și un curriculum flexibil sunt puse în centrul atenției. Școlile din Finlanda investesc masiv în formarea cadrelor didactice și în furnizarea unor resurse educaționale de calitate. Proiectele educaționale din acest sistem încurajează gândirea creativă și dezvoltarea abilităților sociale, fiind recunoscute ca exemple de excelență în educație.

Promovarea excelenței în educația primară presupune un angajament colectiv din partea dascălilor, elevilor, părinților și comunității. Abordările inovative, evaluarea continuă și parteneriatele educaționale sunt esențiale pentru formarea unei educații de calitate.

În viitor, excelența în educație va depinde din ce în ce mai mult de integrarea tehnologiei în școli, de adaptarea educației la nevoile diversificate ale elevilor și de dezvoltarea unor politici educaționale care să sprijine echitatea în educație.

Trecerea de la standard la excelență în educație presupune depășirea unui nivel minim acceptabil de învățare, în scopul de a atinge rezultate deosebite în ceea ce privește dezvoltarea intelectuală, socială și emoțională a elevilor. Această tranziție este un proces complex care implică atât schimbări de abordare în învățare, cât și o reorganizare a resurselor educaționale, a strategiei pedagogice și a implicării întregii comunități educaționale. Iată câteva idei de bază care pot contribui la realizarea acestui demers:

1. Revizuirea și redefinirea standardelor educaționale

- **Standardele educaționale de bază** sunt acele criterii minime de performanță pe care elevii trebuie să le atingă pentru a fi considerați pregătiți pentru etapele următoare ale educației. În schimb, **excelența** presupune depășirea acestor standarde, promovând un învățământ care să valorifice potențialul fiecărui elev la un nivel mult mai înalt.
- **Actualizarea standardelor:** Este necesar ca standardele educaționale să fie regândite pentru a include nu doar competențe de bază, dar și abilități de gândire critică, rezolvare de probleme, creativitate și adaptabilitate.
- **Personalizarea învățării:** Abandonarea unui sistem uniform de învățare în favoarea unui sistem care recunoaște diversitatea elevilor și adaptează standardele pentru a stimula excelența fiecărui individ.

2. Focus pe metode inovative de învățare

- **Învățarea activă și colaborativă:** Trecerea de la un sistem bazat pe predare pasivă (unde elevii sunt doar receptori ai informației) la unul care promovează învățarea activă,

colaborativă și interactivă. Acest tip de învățare stimulează gândirea critică, dezvoltă abilități de rezolvare a problemelor și încurajează creativitatea.

- **Tehnologia educațională:** Integrarea tehnologiilor în educație poate sprijini excelența, oferind acces la resurse variate, oportunități de învățare personalizate și sprijin pentru educația diferențiată.
- **Învățarea prin proiecte:** Proiectele interdisciplinare sunt o metodă eficientă de a încuraja aplicarea cunoștințelor într-un context real, stimulând atât creativitatea, cât și abilități de lucru în echipă.

3. Transformarea rolului profesorului

- **Profesorul ca facilitator al învățării:** În loc să fie doar sursa cunoștințelor, profesorul devine un ghid care ajută elevul să navigheze prin procesul de învățare, să înțeleagă și să aplice cunoștințele într-un mod relevant.
- **Dezvoltarea continuă a cadrelor didactice:** Pentru a promova excelența, profesorii trebuie să participe constant la formări și să adopte abordări inovative de predare. Educația pentru excelență presupune un cadru didactic în continuă învățare, care înțelege și răspunde nevoilor diverse ale elevilor.
- **Feedback-ul constructiv și personalizat:** Profesorii care oferă un feedback regulat și de calitate pot ajuta elevii să își dezvolte abilități și să îmbunătățească performanțele. În acest context, feedback-ul nu este doar un mijloc de evaluare, ci și un instrument educativ.

4. Evaluarea în educație: de la simpla măsurare a performanței la stimularea excelenței

- **Evaluarea continuă:** În locul evaluărilor finale care măsoară doar rezultatele de la un moment dat, evaluarea continuă permite monitorizarea progresului elevilor pe întreaga perioadă de învățare, oferind oportunități pentru ajustarea metodologiilor și pentru susținerea elevilor.
- **Evaluarea formativă:** Evaluările formative sunt folosite pentru a ghida procesul învățării, nu doar pentru a cuantifica performanțele finale. Ele se concentrează pe progresul elevilor și pe îmbunătățirea constantă a abilităților.
- **Inovație în evaluare:** Utilizarea de metode de evaluare mai complexe, cum ar fi evaluarea prin proiecte, portofolii, autoevaluări și evaluări de tip peer-feedback, care pot încuraja reflecția și auto-îmbunătățirea.

5. Promovarea unei culturi a excelenței la nivelul întregii școli

- **Crearea unui mediu de învățare stimulat:** Un mediu școlar care susține excelența în educație presupune atât condiții fizice bune (clădiri moderne, resurse educaționale variate), cât și o atmosferă psihologică favorabilă învățării – respect, încurajare și susținere din partea profesorilor, părinților și comunității.

- **Implicarea părinților și comunității:** Părinții și comunitatea locală joacă un rol important în promovarea excelenței educaționale. Parteneriatele între școli, părinți și organizații locale pot sprijini dezvoltarea elevilor și crearea unui climat educativ favorabil excelenței.
- **Recunoașterea și recompensarea performanțelor:** Un sistem de recompense care recunoaște realizările academice, dar și contribuțiile sociale și creativitatea poate motiva elevii să depășească limitele impuse de standarde.

6. Educația centrată pe elev

- **Personalizarea învățării:** Excelența în educație presupune ca fiecare elev să beneficieze de o educație adaptată nevoilor sale. Aceasta înseamnă crearea unor planuri de învățare individualizate, care să permită fiecărui copil să învețe la propriul ritm și să își dezvolte potențialul maxim.
- **Abordarea diferitelor stiluri de învățare:** Elevii învață în moduri diferite – unii sunt vizuali, alții sunt auditivi sau kinestezici. Un sistem educațional care promovează excelența trebuie să recunoască și să sprijine aceste diferențe.

7. Abilități transversale pentru viitor

- **Gândirea critică și rezolvarea de probleme:** Trecerea de la standard la excelență în educație presupune formarea abilităților necesare pentru a rezolva probleme complexe, a lua decizii informate și a aborda provocările din viața reală.
- **Creativitatea și inovația:** Într-un context educațional care promovează excelența, creativitatea nu mai este un extras facultativ, ci un obiectiv central. Elevii sunt încurajați să gândească inovator, să își exprime ideile și să aplice cunoștințele într-un mod creativ.

Trecerea de la standard la excelență în educație necesită un angajament pe termen lung din partea tuturor actorilor educaționali: profesori, elevi, părinți, administratori și politici educaționale. Excelența se construiește printr-o abordare holistică, prin metode inovative, o evaluare continuă și personalizată, și prin susținerea unui mediu educativ stimulat. Prin adaptarea continuă a sistemelor educaționale la nevoile și provocările lumii moderne, putem asigura nu doar o educație de calitate, ci și una care să permită dezvoltarea întregului potențial uman.

Bibliografie:

- Botezatu Petru, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Editura Universitas, Iași, 2010
- Mag Alina Georgeta, *Intervenții educaționale în școala incluzivă românească*, Editura Universul Juridic, București, 2019
- Miclea Maria, *Psihologia învățării și educației*, Editura Polirom, Iași, 2003

- Munteanu Constantin, *Pedagogia învățământului primar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008
- Radu Ioan I. , *Didactica învățământului primar*, Editura Eficient, București, 2015
- Toma Florica, *Învățământul primar. Teorie și practică educațională*, Editura All, București, 2012.

Particularități ale alternativei educaționale Step by Step în învățământul preșcolar

Bătrînache Ionela/ Profesor pentru învățământul preșcolar/ Grădinița cu P.P. “Dumbrava minunată”, Giurgiu

Alternativa educațională Step by Step respectă Curriculumul național, integrează standardele de învățare și dezvoltare ale copilului și utilizează cele mai bune practici internaționale din domeniul educației. Programul promovează educația centrată pe copil, raportată la nevoile și interesele copilului, implicarea familiei și comunității în educație, respectă și apreciază diversitatea umană. Alternativa educațională Step by Step are rolul de a dezvolta în fiecare copil capacitatea de a fi creativ, de a-și forma o gândire critică, de a avea inițiativă, a defini și a rezolva o problemă, a comunica ușor cu semenii.

În procesul instructiv-educativ se are în vedere dobândirea de competențe la nivel: cognitiv, fizic, social, emoțional și estetic. În funcție de aceste repere, cadrul didactic va realiza o selecție a conținuturilor prevăzute în programă tocmai pentru a urmări nevoile și interesele copilului.

- **Sosirea copiilor**
- **Micul dejun**
- **Întâlnirea de dimineață**
- **Activitatea în centre**
- **Activitatea de grup**

Sosirea copiilor este însoțită de activități individuale, copiii folosindu-se de cărți, foi, creioane, jucării, puzzle, vizionări TV.

O zi în această alternativă începe cu **Întâlnirea de dimineață** care pornește cu **Salutul**. Copiii se așază, împreună cu cadrul didactic, în cerc pentru a se putea vedea unii pe alții. Fiecare folosește numele persoanei căreia i se adresează. **Salutul** pregătește următoarea componentă a întâlnirii de dimineață,

Împărtășirea cu ceilalți. Pe durata acesteia, copiii schimbă idei și construiesc subiecte de discuție. Ea reprezintă un bun prilej de dezvoltare a competențelor necesare pentru a deveni vorbitori și ascultători încrezători.

Alt moment este **Calendarul zilei**. Se precizează ziua din săptămână, data, luna, anotimpul, evenimentele sociale și personale legate de ziua respectivă, inclusiv aspectul vremii, comentariile și întrebările.

Segmentul ce încheie **Întâlnirea de dimineață** este reprezentat de **Mesajul zilei** – un mesaj conceput de educatoare pentru a introduce cunoștințele sau deprinderile noi de achiziționat și de prelucrat pe centre de activități. **Mesajul** oferă prilejul de introducere – de preferat interactiv – a noțiunilor noi și reamintirea celor anterioare necesare introducerii celor noi, prin dirijarea întrebărilor și abilităților copiilor.

Activitatea în centre: zilnic sunt deschise 3-4 centre, unde se grupează între 3-6 copii. **Centrele de activitate** sunt: artă, alfabetizare, știință, jocuri manipulative-matematică, joc de rol, materiale de construcție, nisip și apă. Copiii trec pe parcursul unei zile pe la toate centrele de activitate.

ARTĂ – este locul în care copiii desenează, pictează, modelează, cos, combină materiale pentru a realiza diferite lucrări, în cadrul acestui centru se stimulează creativitatea, curiozitatea, imaginația și spiritul de inițiativă prin desen, colorare, pictură, decupare, lipire, modelare, confecționare etc.

ALFABETIZARE – cuprinde jocuri cu litere, coli de hârtie, instrumente de scris, șabloane sau ștampile cu litere, foarfece, cărți de povești, jetoane cu denumiri de obiecte. Aici copilul își dezvoltă limbajul și dobândește abilitățile necesare pentru a învăța să scrie și să citească, își exersează deprinderile lingvistice (citit, scris, silabisit) și dezvoltă sentimentul pozitiv de sine. Aici se fac audiții, recitări, vizionări TV, lecturi și povestiri, memorizări, citire de imagini, se exersează elementele grafice, jocuri la alfabetar, se realizează cărți etc.

ȘTIINȚĂ – cu ajutorul unor instrumente precum lupa, microscopul, pensetele, lamele, balanța, magneții, copiii vor învăța să realizeze un experiment, să analizeze și să compare diferite fenomene. Aici conceptele științifice sunt prezentate copiilor prin maniera intuitivă, prin experiențe, observări, clasificări, descrieri, realizare de colecții, etc.

JOCURI MANIPULATIVE/MATEMATICĂ – are în componență jocuri cu cifre și forme geometrice, tăblițe magnetice cu cifre, forme geometrice din lemn sau plastic, piese lego, instrumente de măsurat, zaruri, tangram, numărătoare, jetoane și diferite obiecte pe care să le numere, să le sorteze, ordoneze crescător/descrescător, să le grupeze etc. Copiii își vor dezvolta capacitatea de a grupa obiecte după anumite criterii, vor exersa număratul, vor identifica și denumi figuri geometrice, realiza șiraguri, ornamente cu anumite patternuri, își vor dezvolta motricitatea fină, capacitatea de percepție. dezvoltă concepte precum: corespondența, clasificarea, ordonarea, numerația, calculul, măsurarea, comparația, geometria, folosindu-se de material mărunt (mozaic, lego, figuri geometrice, combinou etc.), numărătoare, puzzle. Aceste jocuri solicită concentrarea manuală și vizuală.

JOC DE ROL – în cadrul acestui centru copiii își vor dezvolta imaginația, capacitatea de a negocia, de a rezolva conflicte, de a-și exprima emoțiile și de a le recunoaște pe ale celorlalți. Are importanță în socializare, în evoluția emoțională a copiilor, în formarea conceptelor sociale, matematice și științifice. Copiii au aici la dispoziție *căsuța păpușii*, truse (de bucătărie, de doctor, de mecanic, de coafor), șorțulețe și bonete, aragaz, chiuvetă, cuptor, masă de gătit.

MATERIALE DE CONSTRUCȚIE – dezvoltă capacitatea motrică, limbajul, aptitudinile sociale și științifice. La dispoziție copiii au cuburi de lemn și accesorii (figurine, mașinute, animale etc). copiii pot realiza construcții din piese de lemn (specifice step by step), cuburi, seturi lego sau materiale neconvenționale (role de hârtie, cutii de carton, cofraje de ouă etc) . De asemenea, vor învăța să lucreze în echipă și își vor dezvolta atenția, capacitatea de concentrare, creativitatea și îndemânarea.

NISIP ȘI APĂ – oferă copiilor ocazia de a explora natura, de a-și satisface nevoia de mișcare prin intermediul jocurilor cu forme și jucării speciale, jucării plutitoare etc.

Împărtășirea impresiilor, a experiențelor, stabilirea regulilor de grup se realizează la „**Scaunul autorului**”, unde fiecare copil devine personajul principal la un moment dat. Aici fiecare își prezintă rezultatele, ideile, ascultând observațiile și sugestiile celorlalți. „**Scaunul autorului**” este locul unde începe și se încheie ziua (dimineața se prezintă activitățile planificate, noutățile; pe parcursul zilei se fac evaluările activităților de la centre și în încheierea zilei se trag concluzii, se continuă evaluarea, se fac sugestii și se împărtășesc experiențe).

Activitățile pe domenii experiențiale (ADE) sunt activități desfășurate cu întreg grupul de copii.

Activitățile de grup și anume **activitățile liber alese (ALA2)** – jocuri distractive de grup, lecturi, muzică, educație fizică, activități în aer liber, activități opționale (limba engleză, dansuri, gimnastică aerobică).

Între grădiniță și familie trebuie să existe un *parteneriat real*. Părinții trebuie să solicite informații cu privire la evoluția copilului, să se implice și să colaboreze permanent cu educatoarele.

Părinții și educatoarele au în egală măsură responsabilitatea relației de colaborare, comunicare și respect, totul în beneficiul copilului.

Centrele trebuie organizate în așa fel încât să satisfacă cerințele individuale ale copiilor și să le ofere acestora libertatea de a se deplasa fizic și intelectual în cadrul procesului de învățare.

Sarcinile de lucru specifice, concepute de educatoare, dau posibilitatea copiilor să exerseze abilitățile care urmează a fi dobândite sau să le combine cu altele deja asimilate. Ele sunt progresive, astfel încât să permită fiecărui copil să le poată rezolva în ritmul și la nivelul său. Desfășurându-și activitatea în aceste centre, copiii comunică și colaborează la realizarea unor sarcini comune, iar cadrul didactic stă alături de ei la mese, purtând

Un alt aspect semnificativ al alternativei Step by step este faptul că o grupa de acest gen are o **educatoare și un ajutor de educatoare** care îi îndrumă pe copii și își suprapun resursele mai ales în timpul activității la centre. Cele două se completează în timpul lucrului pe centre.

Un alt element distinctiv în cadrul alternativei Step by Step este **mobilierul, mese mobile cu scaune de jur împrejur**, facilitându-se astfel lucrul pe grupe, cooperarea. Clasele dispun de un covor deoarece anumite activități se vor desfășura într-o manieră relaxată, pe jos, fapt extrem de plăcut pentru copii. Mesele sunt delimitate

între ele de dulăpioare prevăzute cu rafturi pe care sunt așezate materialele specifice fiecărui centru de activitate. Copiii au toate materialele (în clasă, la îndemână, putându-le folosi ori de câte ori este necesar.

Întreaga activitate de învățare în grup se realizează în grupuri mici de copii ce au o componență dinamică, se schimbă în fiecare zi în funcție de opțiunile la centre. În același timp nu va fi neglijată munca individuală, existând întotdeauna și sarcini individuale în cadrul centrului, aceasta devenind o componentă a muncii în echipă.

Putem afirma, fără a exagera, că un copil, după un an sau mai mulți ani în cadrul alternativei Step by Step, va fi capabil să pună întrebări pertinente, să formuleze răspunsuri precise și corecte, va fi în stare să dialogheze ceea ce demonstrează că gradinita nu i-a oferit, dar nici nu i-a cerut doar informație.

Bibliografie:

- „ Alternative educaționale din România ” autor- Cristea S. (2003), Editura Triade, Cluj Napoca;
- „Alternativa educationala Step by Step: Abordari teoretice si pragmatice”, autori-Horațiu Catalano, Ion Albulescu, Editura Didactica Publishing House (2020),București;
- „ Revista învățământului preșcolar nr. 1-2/1999”, autor- Dima. S., Editura Coresi, București
- „ Învățarea vizibilă- Ghid pentru profesori” autor- John Hattie, Editura Trei, 2014

Povestirea si rolul ei în dezvoltarea creativității preșcolarilor

Prof. înv. preșc.: Bătrînache Ionela

Gr. cu P. P. “Dumbrava minunată”,

Giurgiu

Povestirile au importantul rol de a dezvolta creativitatea și imaginația copilului, el având posibilitatea să participe indirect la aventurile personajelor prezentate în paginile cartilor.

Literatura ca arta se situează dincolo de generații și vârste.

Copilul va putea să își imagineze cum arată personajele și ce urmează să se întâmple în desfășurarea acțiunii cărții prezentate.

Un alt rol important pe care îl joacă povestile în viața copiilor este acela că le facilitează accesul la cuvinte și expresii noi, dezvoltă vocabularul, prin intermediul lor crescând bagajul de cuvinte la care copilul poate apela în diverse situații pentru a comunica.

Povestirile oferă copilului posibilitatea de a se identifica cu personajele prezentate, de a se recunoaște în ele și de a identifica unele trăsături ale persoanelor din jurul lui.

Prin intermediul povestilor, prescolarul poate fi oricine își dorește, poate experimenta roluri diverse: de părinte, de bătrân sau de vrăjitoare, de zână, de zmeu sau de dragon, de orice alt personaj pe care îl îndrăgește sau în care se redescoperă.

Povestile reprezintă un mijloc de cunoaștere care le crează copiilor trăiri contradictorii, prin intermediul lor ei putând experimenta sentimente de iubire, ură, teamă, fericire, tristețe sau pot asista la confruntarea dintre bine și rău.

Aceste redări ale sentimentelor sunt uneori greu de înțeles la vârsta prescolară, însă tocmai acesta este rolul povestilor în grădiniță, ele îmbogățind viața afectivă a copiilor, oferindu-le oportunitatea, prin intermediul lecturii, de a experimenta, alături de personajele prezentate, diverse circumstanțe desfășurate în cele mai diverse ipostaze.

Copilaria înseamnă poveste și visare. Anii copilăriei sunt cu atât mai minunați cu cât visele și povestile sunt mai frumoase, mai pline de fabulos, de eroi viteji și printese fermecătoare.

La vârsta prescolarului, imaginația este prezentă, copilul aducând în realitate foarte multe lucruri din lumea lor interioară.

Contactul cu povestile educatoarei conduce la dezvoltarea gustului pentru frumos, la îmbogățirea vocabularului, la creativitate, gradinita fiind unul dintre factori decisivi în educarea copiilor prin frumos pentru valoare .

Intrând „ în lumea povestilor” copiii vor învăța să deosebească binele de rău, adevărul de minciună, faptele bune de cele rele; vor deveni mai atenți, mai sensibili, încep să-și formeze percepțiile morale .

Tematica povestilor poate fi legată de: fapte cotidiene, întâmplări, momente trăite de copii, de familia acestora sau de prieteni; întâmplări din viața animalelor.

Un loc deosebit între modalitățile de manifestare a potențialului creativ îl are povestirea creată pe baza unui sir de imagini.

Tablourile reprezintă adevărate texte iconice pe care copilul învăța să le citească în mod creativ. Descifrarea conținutului nu se limitează numai la descifrarea imaginilor, ci devine chiar o adevărată creație verbală.

După descifrarea tabloului, copiii pot pune întrebări, pot formula titlul acestuia, pot să se completeze unul pe celălalt. Educatoarea are sarcina didactică de a stimula imaginația și de a încuraja originalitatea copiilor.

În partea de încheiere a activității, trebuie neapărat asigurată conexiunea inversă, prin diferite procedee potrivite vârstei copiilor precum și basmului care a fost ascultat. Astfel, obținerea performanței și asigurarea transferului conținutului principal al basmului predat poate fi realizat prin:

1. prezentarea și discutarea unor ilustrații, reprezentând momentele principale ale povestirii și care să permită concretizarea diferitelor episoade. Astfel se consolidează reprezentările pe care copii și le-au format ascultând povestea și se îmbogățește experiența lor cognitivă și afectivă.
2. conversația în legătură cu tema, conținutul și personajele principale ale povestirii
3. reproducerea de către copii a fragmentelor semnificative din povestire.
4. mimarea unor acțiuni caracteristice personajelor din povestea ascultată
5. redarea în desen, la alegere, a unor elemente din poveste care i-au impresionat pe copii în mod deosebit.

Povestirile influențează în mod indirect estetica comportării copiilor, contribuie la largirea orizontului de cunoaștere prin multitudinea de aspecte din ambianța înconjurătoare la care face apel. În procesul ascultării unei povestiri este antrenată în mare măsură activitatea psihică a copilului.

Aceste povestiri solicita imaginatia creatoare, gandirea, limbajul si realizeaza trecerea de la o etapa stereotipa, la o etapa care permiterea gasirea de solutii pentru aceeasi tema.

Ei sunt pusi astfel in situatia de a realiza o povestioara, de a exprima intr-o succesiune logica fapte si intamplari si de a gasi forma de prezentare adecvata.

Povestirile copiilor constituie un exercitiu de compunere si trebuie privite ca un produs al creativitatii copiilor, care trebuie stimulat si dezvoltat .

Procesul educational din gradinita presupune si forme de munca didactica complementara activitatilor obligatorii. Acestea sunt activitati desfășurate în grădiniță în afară activităților obligatorii sau activități desfășurate în afară grădiniței. Ele sunt activități extracurriculare și se desfășoară sub îndrumarea atentă a educatoarelor. Astfel, fără a nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității preșcolarilor.

Pentru săptămâna ”Școala Altfel” propunem activități în cadrul proiectului educativ la nivelul grupei, ”Să știi mai multe, sa fii mai bun”. Proiectul vizează punerea în valoare a talentelor și capacităților preșcolarilor în diferite domenii, stimulându-se participarea lor la acțiuni variate; îmbunătățirea competențelor sociale; nivelul cooperării; nivelul comunicării verbale, non-verbale și a creativității. Desfășurarea acestor activități oferă copiilor armonie, recreere, satisfacție, diversitate, iar unora dintre ei posibilitatea afirmării și recunoașterea aptitudinilor. În cadrul atelierelor de creație vom oferi preșcolarilor cadrul optim de exprimare artistică, de manifestare liberă, creatoare a personalității. Aceasta fiind activitatea în care copilul se implica activ manifestând plăcere, aceasta satisfăcându-i nevoia de creație.

Spectacolele sau vizionările (teatrul de păpuși) constituie o altă formă de activitate extracurriculară prin intermediul căreia copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Această formă de activitate îl pune pe cel mic atât în calitate de actor cât și de spectator în fața unei surse inepuizabile de impresii puternice.

Serbările, prin specificul lor de activitate extracurriculară, reprezintă un nesecat izvor de satisfacții și bucurii, creează bună dispoziție și favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic și psihic. Importanța lor educativă constă în conținutul artistic prezentat, precum și în atmosfera de sărbătoare ce se instalează cu acest prilej. Prin organizarea serbărilor dezvoltăm copiilor dragostea pentru artă, pentru frumos.

Parteneriatele ajută prescolarii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, prescolarii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul prescolarilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea gradinitei și a grupei de copii. Posibili parteneri educaționali sunt: familia, comunitatea locală, mass-media, biserica, organizații nonguvernamentale etc.

Activitatea desfășurată în cadrul săptămânii “Școala Altfel”, la grupa mare pe care o coordonez face parte dintr-o suită de activități derulate în cadrul unui parteneriat cu Biblioteca I. C. Basarabescu din orașul Giurgiu și vizează înțelegerea importanței cărții în viața omului, manipularea cu grijă a unei cărți, precum și audierea cu plăcere a unor povești.

Prescolarii, însoțiți de către educatoare și părinți au vizitat sediul bibliotecii unde au putut răsfoi diverse cărți, au putut vedea cum sunt păstrate cartile și au primit și explicații despre cărți oferite de către doamnele bibliotecar. De asemenea au putut audia povești citite de către dansule și au recitat poezii scrise de către poeta Elena Farago.

Puncte tari:

- Posibilitatea realizării unor parteneriate autentice între cadrele didactice
- Disponibilitatea părinților și intervenția benefică a acestora în desfășurarea unor activități
- Interesul ridicat al preșcolarilor și al părinților
- Socializarea preșcolarilor în alt context decât grădinița • Îmbogățirea cunoștințelor despre obiectivele culturale

Oportunități:

- Inițierea de parteneriate între grupe, precum și cu alte instituții, asociații
- Implicarea activă a părinților în organizarea și desfășurarea activităților
- Valorificarea contextelor de învățare nonformală
- Explorarea unor modalități alternative de organizare și desfășurare a activităților.

Pentru o bună desfășurare a acestor activități nu putem să nu-i amintim pe partenerii noștri de bază, părinții, care ne sunt alături și ne sprijină necondiționat, fără sprijinul lor, copiii nu ar putea să beneficieze de multe din cele enumerate mai sus. Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor preșcolarilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

Bibliografie:

Lespezeanu M., Tradiționalism și modern în învățământul preșcolar” Editura S.C. Omfal, București, 2007

Hristu Candroveanu, *Literatura pentru copii. Scriitori contemporani*, Editura Albatros, Bucuresti, 1988,p 16

Aurelia Berușcă, „Ghid de bune practici – Activități extrașcolare și extracurriculare, pentru învățământul primar și preșcolar”, Editura LBW, București, 2013.

Înfruntă provocările vieții

În viață, întâmpinăm numeroase provocări și obstacole care ne testează limitele și determinarea. Este esențial să ne aducem aminte că fiecare încercare pe care o întâlnim ne oferă oportunitatea de a crește și de a ne dezvolta. Conceptul de "ridică-te și luptă" nu se referă doar la abilitatea de a te ridica din nou după ce ai căzut, ci și la capacitatea de a înfrunta dificultățile cu încredere și hotărâre. În acest eseu, vom explora importanța de a nu te da bătut în viață și vom analiza metodele de bune practici pentru a face față provocărilor.

Fiecare reușită și fiecare eșec sunt parte integrantă a procesului de învățare și creștere personală. Acesta este motivul pentru care este esențial să nu ne dăm bătăuți în fața dificultăților. Atunci când te simți copleșit de obstacole, este important să-ți amintești că fiecare provocare este o oportunitate de a-ți testa reziliența și de a-ți dezvolta caracterul.

Un alt aspect crucial este să înțelegem că succesul vine adesea după multiple eșecuri. Fiecare eșec este o lecție care ne îndeamnă să ne îmbunătățim și să ne apropiem mai mult de obiectivele noastre. Dacă ne dăm bătăuți la primul obstacol, nu vom avea niciodată șansa de a experimenta bucuria și satisfacția succesului meritat. Eșecul este adesea perceput ca o experiență negativă, însă este important să înțelegem că poate fi o sursă puternică de motivație și învățare în viață.

Eșecul oferă oportunitatea de a învăța lecții importante despre noi înșine și despre lumea din jurul nostru. Atunci când eșuăm, putem analiza ce s-a întâmplat și să identificăm ce ar putea fi făcut diferit pentru a obține rezultate mai bune în viitor. Aceste lecții învățate din eșecuri ne pot ajuta să evoluăm și să ne îmbunătățim abilitățile și strategiile.

Eșecul ne poate ajuta să dezvoltăm reziliența și forța interioară. În fața unei dezamăgiri sau a unui eșec, avem ocazia să ne demonstrăm nouă înșine că suntem capabili să ne ridicăm și să continuăm să luptăm. Cu cât experimentăm mai multe eșecuri și reușim să ne ridicăm din nou, cu atât ne întărim mai mult capacitatea de a face față provocărilor viitoare.

Eșecul poate alimenta o determinare sporită de a atinge obiectivele noastre. Atunci când întâmpinăm un obstacol sau o respingere, putem simți un impuls puternic de a ne demonstra nouă înșine și altora că suntem capabili să depășim orice dificultate. Această determinare ne poate motiva să lucrăm și mai mult și să fim mai perseverenți în urmărirea visurilor noastre.

Eșecul ne poate oferi o perspectivă mai clară asupra a ceea ce contează cu adevărat în viață și ne poate ajuta să apreciem mai mult succesele noastre. Atunci când trecem prin momente dificile, putem deveni mai conștienți de resursele și de susținerea pe care le avem în jurul nostru, iar aceasta ne poate ajuta să ne concentrăm energiile asupra lucrurilor cu adevărat importante. Tot eșecul poate fi o sursă de inspirație pentru inovație și creativitate. Atunci când o abordare sau o strategie nu funcționează, suntem motivați să căutăm noi modalități de a aborda problema și de a găsi soluții inovatoare. Astfel, eșecul poate stimula gândirea creativă și ne poate încuraja să explorăm noi direcții și posibilități.

Să explorăm mai în detaliu cum eșecul poate fi o sursă de motivație în viață printr-o poveste:

Într-o dimineață însorită, Ana, o elevă pasionată de artă din clasa a XI-a, a decis să participe la un concurs local de pictură. Cu inima plină de entuziasm și cu o idee clară în minte, Ana și-a dedicat multe ore pentru a crea o lucrare impresionantă. În ziua concursului, când și-a prezentat tabloul, a fost copleșită de emoție și așteptări. Cu toate acestea, rezultatele au fost dezamăgitoare pentru ea - tabloul ei nu a primit recunoaștere și a fost depășit de alte lucrări.

Inițial, Ana a simțit o durere adâncă și o descurajare puternică. Se întreba de ce nu a reușit și își puna sub semnul întrebării calitățile sale artistice. Cu toate acestea, în loc să se lase pradă dezamăgirii, Ana a ales să privească eșecul ca pe o oportunitate de creștere și învățare.

În timp ce reflecta asupra experienței sale, Ana și-a dat seama că există multe aspecte pe care le poate învăța din această situație. A început să analizeze ce s-a întâmplat și să identifice aspectele care nu au funcționat în lucrarea ei. A realizat că putea să investească mai mult timp în pregătire și să fie mai atentă la detaliile tehnice.

Cu fiecare moment petrecut în reflectare și analiză, Ana a început să simtă o motivație puternică de a-și îmbunătăți abilitățile și de a reveni mai puternică în următoarea competiție. A început să practice și mai mult, să studieze tehnici noi și să caute feedback constructiv de la profesorii și colegii ei de artă.

Pe măsură ce timpul trecea, Ana a început să vadă eșecul ca pe o binecuvântare în travesti. A învățat să aprecieze mai mult fiecare moment petrecut în atelierul de pictură și fiecare greșală ca pe o oportunitate de a învăța ceva nou. Cu determinare și perseverență, a continuat să-și urmeze pasiunea pentru artă și să se dezvolte ca artist.

În cele din urmă, eșecul inițial pe care l-a experimentat în concursul de pictură s-a transformat într-o motivație puternică și într-o sursă de inspirație pentru Ana. A învățat să se ridice din nou și să lupte pentru ceea ce își dorea cu adevărat, transformând dezamăgirea inițială într-o oportunitate de creștere și succes în viitor.

Această poveste ilustrează modul în care eșecul poate fi o sursă de motivație în viață. În loc să se lase descurajată de insucces, Ana a ales să vadă eșecul ca pe un pas important în călătoria ei către succes. A învățat să se ridice din nou, să învețe din greșeli și să se dezvolte într-un mod care să o conducă către realizarea visurilor sale.

Prin urmare,, eșecul poate fi o experiență dureroasă, dar poate fi și o sursă puternică de motivație și învățare în viață. Prin învățarea din eșecuri, dezvoltarea rezilienței și creșterea determinării, putem transforma experiențele negative în oportunități de creștere și succes.

Fiecare obstacol pe care îl întâlnim în viață este o oportunitate de a crește și de a ne dezvolta. În momentele dificile, este crucial să ne amintim că fiecare eșec este doar un pas către succesul viitor, iar modul în care gestionăm eșecurile poate face diferența dintre a ne împlini sau a renunța la visurile noastre. Din fericire, există anumite metode și strategii de bune practici pe care

le putem adopta pentru a face față cu încredere și determinare provocărilor vieții. Iată câțiva pași care ar merita urmați:

Stabilește obiective clare și realiste: Pentru a face față provocărilor, este important să știi încotro te îndrepti și să ai un scop clar în minte. Stabilește obiective realiste și tangibile, iar apoi împarte-le în pași mici și realizabili. Pentru a-ți stabili obiective clare și realiste, începe prin a-ți analiza valorile și pasiunile. Gândește-te la ceea ce îți dorești să realizezi pe termen scurt și pe termen lung, iar apoi împarte aceste obiective în pași mici și realizabili. De exemplu, dacă îți dorești să obții note bune la examenele de la sfârșitul anului, stabilește-ți un program de învățare și îți fixează obiective zilnice sau săptămânale pentru a-ți atinge scopul final.

Dezvoltă o mentalitate pozitivă: Mentalitatea pozitivă este cheia înfruntării provocărilor cu încredere și determinare. Încearcă să vezi fiecare obstacol ca pe o oportunitate de creștere și învățare. Gândește-te la soluțiile posibile în loc să te concentrezi asupra problemelor. Pentru a dezvolta o mentalitate pozitivă, este important să practici recunoștința și să te concentrezi pe aspectele pozitive din viața ta. În loc să te concentrezi asupra problemelor și dificultăților, încearcă să găsești aspectele bune din fiecare situație. Poți ține un jurnal de recunoștință în care să notezi lucrurile pentru care ești recunoscător în fiecare zi sau să-ți amintești de succesele anterioare atunci când te simți descurajat.

Învățarea din eșecuri: Eșecurile sunt inevitabile, dar modul în care reacționăm la ele ne definește. În loc să te descurajezi, analizează ce ai învățat din fiecare eșec și folosește această experiență pentru a-ți îmbunătăți abilitățile și strategiile. Atunci când întâmpini un eșec, este important să îl privești ca pe o oportunitate de învățare și creștere. Analizează ce s-a întâmplat și încearcă să identifici ce ai putea face diferit în viitor. Fii deschis să primești feedback și să îți ajustezi strategiile în funcție de experiențele anterioare. De asemenea, nu uita că eșecurile sunt parte a procesului de succes și că fiecare greșeală te apropie mai mult de obiectivele tale.

Caută sprijinul celor din jur: Nu trebuie să lupți singur. Este important să ceri ajutor și sfaturi atunci când simți că nu mai poți face față singur provocărilor. Familia, prietenii sau profesorii pot oferi perspectiva și susținerea necesară pentru a te ridica din nou și a continua lupta. Nu ezita să ceri ajutor și sfaturi atunci când simți că nu mai poți face față singur provocărilor. Familia, prietenii și profesorii pot oferi perspectiva și sprijinul necesar pentru a te ridica din nou și a-ți reveni pe drumul cel bun. Comunicarea deschisă și sinceră este cheia relațiilor sănătoase și te poate ajuta să depășești mai ușor dificultățile.

Perseverența: Uneori, drumul către succes poate fi lung și anevoios, dar este esențial să perseverezi. Nu renunța atunci când întâmpini dificultăți. Continuă să-ți urmezi visurile și să-ți păstrezi determinarea, chiar și în cele mai grele momente. Perseverența este calitatea care te ajută să mergi mai departe atunci când lucrurile devin grele. Este important să îți amintești că succesul nu vine peste noapte și că este necesar să depui efort și să fii consecvent în urmărirea obiectivelor tale. Fii pregătit să faci față eșecurilor și obstacolelor pe parcursul călătoriei tale și să continui să lupți pentru ceea ce îți dorești.

În concluzie, "ridică-te și luptă" nu este doar un motto, ci o filozofie de viață care ne învață că succesul vine celor care nu se dau bătuti și care înfruntă provocările cu încredere și hotărâre.

Este important să ne amintim că fiecare dificultate este o oportunitate de creștere și că avem resursele necesare pentru a face față oricărei situații. Prin stabilirea de obiective clare, dezvoltarea unei mentalități pozitive și încercarea constantă de a învăța din eșecuri, putem depăși orice obstacol și să ne atingem potențialul maxim în viață. Așadar, ridică-te, luptă și nu te da bătut niciodată!

Prof Bedrulea Nicoleta Andreea

Școala Profesională Specială

Câmpulung Moldovenesc, Suceava

Bibliografie și site-uri

"A fi sau a nu fi. Anatomia eșecului", Mihai Șora, Ed Humanitas, 2016

"Măreția eșecului: Cum să vă recâștigați viața când lucrurile merg prost" Jessica Lahey, Ed Publica, 2015 (The Gift of Failure: How the Best Parents Learn to Let Go So Their Children Can Succeed")

Psychology Today - O platformă online care oferă articole și resurse despre psihologia eșecului, rezilienței și determinării: psychologytoday.com

TED Talks - TED Talks prezintă o serie de discursuri și prezentări video de la vorbitori din diverse domenii, inclusiv psihologie și motivație. Puteți găsi numeroase discuții inspiraționale despre eșec și determinare: ted.com/talks

MindTools - Un site care oferă instrumente și resurse practice pentru dezvoltarea abilităților personale și profesionale. Include articole și sfaturi despre gestionarea eșecului și creșterea determinării: mindtools.com

Greater Good Magazine - O revistă online care se concentrează pe știința fericirii, rezilienței și bunăstării. Puteți găsi articole informative despre modul în care să vă gestionați eșecurile și să vă mențineți determinarea: greatergood.berkeley.edu

Positive Psychology Program - Un site care oferă informații despre psihologia pozitivă și despre modul în care să vă cultivați resursele personale pentru a depăși eșecurile și a vă menține determinarea: positivepsychologyprogram.com

Fii Inteligent, Nu Violent!"

Promovarea unei societăți pașnice și echitabile

Într-o lume în care violența pare să fie o prezență tot mai comună, deviza "Fii inteligent, nu violent!" devine mai relevantă și mai necesară ca niciodată. Pentru a construi o societate mai pașnică și mai echilibrată, este esențial să promovăm abordări inteligente în gestionarea conflictelor și să implementăm metode de bune practici care să faciliteze rezolvarea pașnică a disputelor și promovarea respectului reciproc.

În societatea noastră modernă, violența pare să fie tot mai prezentă în diverse aspecte ale vieții noastre. Fie că vorbim despre violență fizică în conflictele interpersonale sau despre violență verbală în conversațiile de zi cu zi, acest comportament aduce daune grave atât individului, cât și comunității în ansamblu. Totuși, în fața acestei realități, soluția nu stă în adoptarea unei atitudini la fel de violente, ci în cultivarea inteligenței și înțelepciunii în gestionarea conflictelor.

În primul rând, este important să înțelegem că violența nu este doar o manifestare a forței fizice, ci și a lipsei de control emoțional și a lipsurilor cognitive. A fi inteligent înseamnă a avea capacitatea de a-ți gestiona emoțiile și de a găsi soluții constructive în situații tensionate. Aceasta necesită dezvoltarea unei înțelegeri profunde a propriei persoane, a emoțiilor și a impulsurilor interioare. Un aspect fundamental al abordării inteligente în combaterea violenței este dezvoltarea inteligenței emoționale. Capacitatea de a-ți înțelege propriile emoții și de a le gestiona în mod adecvat este crucială pentru a evita escaladarea conflictelor către violență. Prin cultivarea inteligenței emoționale, o persoană devine capabilă să identifice și să gestioneze emoțiile într-un mod sănătos, evitând astfel reacțiile violente și impulsurile distructive. Educația și consilierea în domeniul inteligenței emoționale ar trebui să fie o prioritate în școli și în comunități, ajutând indivizii să-și dezvolte abilități precum auto-reflecția, empatia și autocontrolul. Prin învățarea modurilor sănătoase de exprimare a emoțiilor și gestionare a conflictelor, oamenii pot deveni mai puțin predispuși la comportamente violente. Programul școlar ar trebui să includă cursuri care să dezvolte aceste abilități încă din copilărie, iar instituțiile sociale ar trebui să ofere sprijin și resurse pentru cei care își doresc să învețe și să practice inteligența emoțională în viața de zi cu zi.

În al doilea rând, inteligența înseamnă și capacitatea de a găsi soluții alternative în rezolvarea conflictelor. O persoană inteligentă va căuta întotdeauna să comunice și să negocieze în loc să recurgă la violență. Înțelegând perspectiva celuilalt și căutând soluții care să satisfacă ambele părți, se poate evita escaladarea conflictului și se poate promova o atmosferă de înțelegere și cooperare. De asemenea, este important să ne amintim că violența nu rezolvă problemele în mod real, ci doar le amplifică și le perpetuează.

Mai mult decât atât, fii inteligent, nu violent, nu înseamnă doar să evităm comportamentul violent la nivel individual, ci și să promovăm valorile pacifismului și ale respectului reciproc în societate. Prin educarea oamenilor în privința importanței dialogului și a rezolvării pașnice a conflictelor, putem construi o comunitate mai solidă și mai armonioasă. De asemenea, este responsabilitatea

noastră să construim instituții și sisteme care să faciliteze medierea și rezolvarea conflictelor într-un mod constructiv și echitabil. O altă metodă eficientă în promovarea unei societăți non-violente este educarea pentru pace și drepturile omului. În școli și în comunități, ar trebui să se desfășoare programe care să promoveze înțelegerea și respectul pentru diversitatea culturală, etnică și religioasă. Elevii ar trebui să fie învățați să comunice în mod constructiv, să rezolve conflictele în mod pașnic și să își apere drepturile și ale celor din jur. Dezvoltarea unei culturi a păcii și a respectului începe cu educația și conștientizarea. Prin promovarea unui mediu în care oamenii își pot exprima sentimentele și pot rezolva conflictele în mod pașnic, putem crea bazele unei societăți mai armonioase

În plus, implementarea practicilor de mediere și rezolvare a conflictelor poate juca un rol crucial în reducerea violenței. Mediatorii profesioniști pot facilita dialogul între părți și pot ajuta la identificarea soluțiilor care să satisfacă ambele tabere într-un mod echitabil și constructiv. În multe comunități, programele de mediere sunt deja implementate cu succes în școli, în instanțe și în alte instituții, demonstrând eficiența acestor abordări în reducerea violenței și promovarea reconcilierii.

În lumea agitată în care trăim, este adesea dificil să navigăm prin provocările și conflictelor care ne întâmpină zi de zi. Totuși, deviza "Fii inteligent, nu violent!" ne oferă un cadru esențial pentru a găsi soluții constructive și pașnice în fața acestor situații tensionate. Prin urmare, din toate cele menționate rezultă un mini ghid pt o viață pașnică, ce poate fi prezentat elevilor la clasă. Acest ghid își propune să vă ofere sfaturi practice și strategii pentru a vă ajuta să promovați o viață non-violentă și armonioasă.

1. Cultivați inteligența emoțională

Primul pas către o viață non-violentă este dezvoltarea inteligenței emoționale. Înțelegerea și gestionarea propriilor emoții sunt cheia pentru a evita reacțiile violente în situații tensionate. Luați timp să vă cunoașteți și să vă înțelegeți propriile sentimente. Exersați tehnici de relaxare și respirație pentru a vă menține calmul în momentele de stres. Recunoașteți și acceptați emoțiile negative, dar găsiți modalități să le exprimați în mod sănătos și constructiv.

2. Comunicați eficient și empatic

Comunicarea este o unealtă puternică în promovarea păcii și în rezolvarea conflictelor. Învățați să ascultați cu atenție și să înțelegeți perspectiva celorlalți. Evitați judecățile și criticile și încercați să empatizați cu sentimentele și nevoile celor din jur. În momentele de conflict, exprimați-vă opiniile și dorințele într-un mod respectuos și deschis, evitând atacurile personale sau limbajul agresiv.

3. Promovați toleranța și înțelegerea interetnică

Respectul pentru diversitatea culturală și etnică este fundamentul unei societăți non-violente. Educați-vă despre diferitele culturi și tradiții și sărbătoriți diversitatea în comunitatea voastră. Fiți deschiși și receptivi la ideile și perspectivele altor persoane, chiar dacă sunt diferite de ale voastre. Încurajați dialogul intercultural și promovați valori comune de respect și toleranță.

4. Implementați practici de mediere și rezolvare a conflictelor

Atunci când apar conflicte, căutați soluții pașnice și echitabile prin intermediul medierii și rezolvării alternativelor de conflicte. Implicați un mediator profesionist sau încercați să facilitați dialogul între părți pentru a găsi soluții care să satisfacă ambele tabere. Fiecare parte ar trebui să fie ascultată și să aibă oportunitatea de a-și exprima punctele de vedere într-un mediu sigur și neutru.

5. Exersați empatia și compasiunea în viața de zi cu zi

În cele din urmă, nu uitați să practicați empatia și compasiunea în interacțiunile voastre zilnice. Fiți gata să oferiți sprijin și încurajare celor din jur și să vă implicați în acțiuni de voluntariat și ajutorare a celor în nevoie. Gesturile mici de bunătate și îngrijire pot avea un impact semnificativ în promovarea unei culturi a păcii și a respectului reciproc.

În concluzie, deviza "Fii inteligent, nu violent!" ne amintește că putem găsi soluții constructive și pașnice în fața conflictelor și tensiunilor prin cultivarea inteligenței emoționale, comunicarea eficientă și empatia reciprocă. Prin implementarea acestor strategii în viața noastră de zi cu zi, putem contribui la crearea unei societăți mai pașnice și mai echitabile pentru toți membrii ei. Să fim ghidați de principiile inteligenței și respectului în fiecare acțiune și decizie pe care o luăm!

În concluzie, deviza "Fii inteligent, nu violent!" ne amintește de importanța adoptării unei abordări inteligente și constructive în gestionarea conflictelor și în promovarea unei culturi a păcii și a respectului reciproc. Prin dezvoltarea inteligenței emoționale, educarea pentru pace și implementarea practicilor de mediere și rezolvare a conflictelor, putem construi o societate în care violența devine tot mai rară și mai inacceptabilă. Este doar prin implicarea activă a indivizilor, comunităților și instituțiilor în adoptarea acestor practici de bune practici că putem spera să creăm un mediu în care fiecare individ se simte în siguranță și respectat, contribuind astfel la o lume mai pașnică și mai prosperă pentru toți.

Prof Bedrulea Nicoleta Andreea

Școala Profesională Specială

Câmpulung Moldovenesc, Suceava

Bibliografie și link-uri utile

1. Goleman, Daniel. "Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ." Bantam Books, 2005. (Cartea lui Goleman explorează conceptul de inteligență emoțională și modul în care aceasta poate influența comportamentul și relațiile umane.)
2. Marshall, Peter. "The Handbook of Non-Violence: Including 32 Steps to Agape." Suny Press, 2014. (Această carte oferă o abordare comprehensivă a non-violenței și a modalităților practice de promovare a păcii în diferite contexte sociale.)
3. Fisher, Roger, et al. "Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In." Penguin Books, 2011. (Lucrarea lui Fisher oferă strategii concrete pentru negocierea eficientă a acordurilor și rezolvarea conflictelor în mod constructiv.)
4. UNESCO. "Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives." UNESCO, 2015. (Acest document al UNESCO oferă un cadru pentru educația pentru cetățenie globală, inclusiv aspecte legate de promovarea păcii, toleranței și respectului reciproc.)
5. **United Nations - Sustainable Development Goals (SDGs)**: Acest site oferă informații despre obiectivele de dezvoltare durabilă ale Națiunilor Unite, inclusiv Obiectivul 16 privind promovarea păcii, justiției și instituțiilor solide.
(<https://www.un.org/sustainabledevelopment/peace-justice/>)
6. **PeaceJam Foundation**: PeaceJam Foundation oferă programe educaționale și resurse pentru a inspira și mobiliza tinerii în promovarea păcii și a drepturilor omului.
(<https://www.peacejam.org/>)
7. **Nonviolent Communication**: Acest site oferă informații și resurse despre comunicarea non-violentă, o abordare de comunicare bazată pe empatie și cooperare.
(<https://www.nonviolentcommunication.com/>)
8. **Institute for Economics and Peace**: Acest institut furnizează cercetări și analize despre pacea globală, inclusiv rapoarte anuale despre indicii global al păcii.
(<https://www.economicsandpeace.org/>)
9. **The Center for Nonviolent Communication**: Site-ul acestui centru oferă informații despre cursurile și resursele disponibile pentru învățarea și practicarea comunicării non-violente. (<https://www.cnvc.org/>)

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI

Prof. înv. primar: Bejerea Maria

Școala Gimnazială Știuca, Timiș

Un zâmbet de copil e răsăritul unei zile noi, iar puritatea lui ne ajută să rezităm luptei cu valurile, de aceea trebuie să trăim pentru ei și prin ei, să-I învățăm să ridice ochii de pe marginile cărților, pentru început, pentru ca, apoi, să putem privi împreună cerul. Educația este un joc miraculos, de esență divină întâlnit în fiecare componentă a universului, necesar cunoașterii și generator de cunoaștere, de aceea, în decalogul nostrum, se înscrie ca o prioritate îndemnul: ”Jucati-vă cu elevii dumneavoastră; fără joc ”murim” câte puțin!” Dacă avem în vedere faptul că în viața reală informația nu este furnizată în mod organizat, ea fiind ”disponibilă” și trebuind a fi căutată, observăm că este obligatoriu să le oferim elevilor noștri noi contexte de învățare, prin activitățile extrașcolare. Numai așa îi putem înarma cu inițiative, cu independență, cu o gândire critică, cu înclinație spre creativitate și spre dezvoltarea deprinderilor de muncă în echipă.

Există diferite metode moderne de a-i face pe cei mici să perceapă școala și informația transmisă prin intermediul ei într-un mod plăcut. Cele mai concrete mijloace sunt activitățile extrașcolare. Copiii, mai ales cei de vârstă școlară mică, învață și înmagazinează mai ușor informația, dacă transmiterea acesteia se face în mod concret, palpabil, iar activitățile realizate în afara școlii, unde cei mici se confruntă pe viu cu situații reale, în care ei sunt actori activi, sunt cele mai apropiate modului lor de înțelegere.

Copiii, la orice vârstă, au nevoie să se joace. Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură, iar scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea

aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv. Activitățile organizate în grup, într-un mediu prietenos și care urmăresc interesele copiilor, îi fac pe aceștia mai sociabili, mai empatici, mai responsabili și mai conștienți de propriile valori și posibilități. Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească: o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv.

Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăși să fie creativ. Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlarilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară trebuie să cuprindă masa de copii.

Activitățile extracurriculare sunt apreciate atât de către copii și părinți, cât și de cadrele didactice în măsura în care valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor, organizează într-o manieră plăcută și relaxantă timpul liber al copiilor contribuind la optimizarea procesului de învățământ, formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ, copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de initiative, participarea este liber consimțită, necodificată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută, au un

efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup, sunt caracterizate de optimism și umor, creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților, urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ și, în același timp, contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

În concluzie putem spune ca activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor.

Bibliografie :

Cernea, Maria, Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în “ Învățământul primar” nr. 1 / 2000, Ed. Discipol, București; *

Ionesc, M., Chiș, V., Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001

Profilul de competenȚă al profesorului

din perspectiva cadrului digital

Profesorul din era digitală trebuie să dețină un set diversificat de competențe, structurate pe mai multe dimensiuni, pentru a răspunde cerințelor educației contemporane. Aceste competențe sunt definite de integrarea tehnologiei în procesul educațional, adaptabilitate și utilizarea responsabilă a resurselor digitale.

➤ **Competențe tehnologice**

- Utilizarea platformelor de e-learning și a aplicațiilor educaționale.
- Crearea de conținut digital interactiv (prezentări, video-uri, simulări virtuale).
- Gestionarea echipamentelor și instrumentelor tehnologice necesare în activitatea didactică (tablete inteligente, proiectoare, tablete).

➤ **Competențe pedagogice digitale**

- Integrarea tehnologiei în procesul de predare pentru a crește atractivitatea și eficiența învățării.
- Utilizarea tehnologiilor emergente (realitate augmentată, realitate virtuală, inteligență artificială) pentru a facilita învățarea prin metode inovatoare.
- Dezvoltarea și implementarea strategiilor de predare personalizate cu ajutorul instrumentelor digitale.

➤ **Competențe de comunicare și colaborare online**

- Crearea unui mediu virtual sigur și favorabil învățării, care încurajează interacțiunea dintre elevi și profesori.
- Utilizarea platformelor de comunicare (Google Classroom, Microsoft Teams) pentru a menține legătura cu elevii și părinții.
- Promovarea colaborării între colegii de breaslă prin schimb de bune practici și resurse digitale.

➤ **Competențe etice și de responsabilitate digitală**

- Respectarea legislației privind drepturile de autor și protecția datelor personale.
- Încurajarea utilizării responsabile a tehnologiei de către elevi (combaterea plagiatului, promovarea gândirii critice asupra surselor de informație).
- Asigurarea unei prezențe digitale etice și exemplare.

➤ **Adaptabilitate și învățare continuă**

- Participarea la programe de formare continuă pentru a ține pasul cu inovațiile tehnologice.
- Flexibilitate în adaptarea metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor generației de nativi digitali.
- Deschiderea spre testarea și implementarea de noi soluții tehnologice în educație.

➤ **Competențe de gestionare a datelor și resurselor digitale**

- Organizarea și analizarea datelor privind progresul elevilor prin intermediul instrumentelor digitale
- Crearea și utilizarea bazelor de date educaționale pentru a sprijini învățarea.
- Selectarea și utilizarea resurselor digitale relevante, sigure și accesibile.

Profesorul, din perspectiva cadrului digital, este un inovator, un ghid și un model pentru elevi, capabil să transforme tehnologia într-un instrument esențial pentru educație. Acest profil reflectă o combinație de abilități tehnice, pedagogice și sociale, necesare pentru a sprijini elevii într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie:

1. **Cerghit, Ioan** (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom.
2. **Holotescu, Carmen** (2019). *Educația deschisă și resursele educaționale deschise în era digitală*. Editura Politehnica.
3. **Cucoș, Constantin** (2017). *Tehnologia educației*. Editura Polirom.
4. **Potolea, Dan; Toma, Sorin; Borzea, Adriana** (2012). *Formarea profesorilor. Sisteme, politici, strategii*. Editura Polirom.
5. **Vlăsceanu, Lazăr** (2008). *Educația și noile tehnologii*. Editura Polirom.
6. **Istrate, Olimpius** (2011). *Educația digitală – oportunități și provocări*. Revista eLearning & Software for Education.
7. **Bocoș, Mușata** (2013). *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*. Editura Polirom.
8. **Albulescu, Ion & Albulescu, Mihaela** (2014). *Educația în societatea cunoașterii*. Editura Presa Universitară Clujeană.
9. **Ministerul Educației Naționale** (2021). *Profilul cadrului didactic în România*.

Transformarea educației: De la standard la excelență

BODEA DORU-CĂTĂLIN
Școala Gimnazială „Lucian Blaga” Baia Mare

Educația tradițională se referă la metodele și practicile de învățare care au fost utilizate de-a lungul timpului, înainte de apariția metodelor moderne și tehnologice de predare. Acest tip de educație este strâns legat de valori culturale, obiceiuri și înțelepciunea transmisă din generație în generație.

Educația modernă este un subiect vast, care se concentrează pe transformările și adaptările sistemului educațional la nevoile și provocările secolului XXI. Aceasta pune accent pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, adaptabilitate, creativitate și competențe digitale, alături de valorile tradiționale ale cunoașterii.

Educația tradițională oferă metode rigide, bazate pe prelegeri și memorare cu accent pe transmiterea de informații de la profesor către elev, în schimb cea modernă oferă metode interactive și flexibile, incluzând învățarea colaborativă, studii de caz și utilizarea tehnologiei. Elevul este încurajat să participe activ.

Rolul profesorului în educația tradițională este autoritatea centrală, considerat sursa principală de cunoaștere, în schimb în cea modernă profesorul este un ghid sau facilitator, ajutând elevii să-și dezvolte abilități de gândire critică și să descopere informații pe cont propriu.

În ceea ce privește utilizarea tehnologiei, în educația tradițională este lipsa sau utilizarea minimă a tehnologiei. Predarea se face cu ajutorul manualelor, caietelor și tabloului classic iar în cea modernă este utilizare intensivă a tehnologiei: table interactive, platforme online, aplicații educaționale, resurse multimedia și învățare online

Transformarea educației de la standard la excelență implică o schimbare profundă a paradigmatelor educaționale, a metodelor de predare și a modului în care evaluăm succesul în învățare. Acest proces presupune o serie de strategii și direcții care să îmbunătățească calitatea educației și să se concentreze pe dezvoltarea maximului potențial al fiecărui elev sau student.

Direcții principale care trebuie să se urmărească în transformare educației sunt:

1. Personalizarea educației

Mutarea de la un sistem uniform, standardizat, la unul care răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Implementarea unor metode de predare adaptative care să țină cont de stilurile de învățare și interesele fiecărui elev. Utilizarea tehnologiei pentru a crea trasee personalizate de învățare.

2. Dezvoltarea competențelor secolului XXI

Concentrarea pe competențe precum gândirea critică, creativitatea, colaborarea și abilitățile digitale. Integrarea educației STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică) cu disciplinele umaniste și artistice pentru o abordare holistică.

3. Profesori ca mentori, nu doar transmisători de cunoștințe

Instruirea cadrelor didactice pentru a deveni facilitatori ai învățării, mentori și ghizi pentru elevi. Crearea unui mediu de dezvoltare profesională continuă pentru profesori, axat pe inovație pedagogică.

4. Evaluare centrată pe progres și competențe

Înlocuirea evaluărilor standardizate rigide cu metode care măsoară progresul individual și aplicarea practică a cunoștințelor. Folosirea unor instrumente de evaluare formative și sumative care pun accent pe feedback constructiv.

5. Promovarea excelenței prin inovație

Încurajarea experimentării cu metode noi, precum învățarea bazată pe proiecte sau învățarea experiențială. Crearea unor centre de excelență în educație care să testeze și să implementeze soluții inovatoare.

6. Abordare incluzivă și echitabilă

Asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți elevii, indiferent de mediul socio-economic, etnie sau dizabilități. Reducerea decalajelor prin programe de sprijin și resurse suplimentare pentru elevii defavorizați.

7. Integrarea tehnologiei în educație

Folosirea inteligenței artificiale și a datelor pentru a optimiza procesul de învățare. Crearea de platforme interactive și resurse digitale care să stimuleze autonomia în învățare.

8. Colaborarea între școală, familie și comunitate

Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional pentru a crea un ecosistem care sprijină dezvoltarea copilului. Construirea de parteneriate între școli și companii pentru a oferi experiențe practice și mentorat.

Pași esențiali pentru implementare sunt:

1. Reformarea curriculumului pentru a pune accent pe competențe și aplicații practice.
2. Investiții în infrastructură educațională modernă și accesibilitate digitală.
3. Schimbări legislative și instituționale care să sprijine excelența și inovația în educație.
4. Monitorizare și ajustare constantă a strategiilor, pe baza rezultatelor și feedback-ului.

Această tranziție necesită timp, voință politică, resurse și implicarea tuturor actorilor din sistemul educațional, dar poate asigura o educație relevantă și competitivă pentru viitor.

ROLUL RELAȚIEI ÎNTRE COPII, EDUCATORI ȘI PĂRINȚI ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Este cunoscut că parteneriatul școală-familie duce către o experiență școlară mai bună a copilului. Implicarea părinte-profesor este asociată în mod pozitiv cu binele acestuia, cu orientarea sa socială, emoționalitatea și capacitatea sa de a învăța, precum și cu adaptabilitatea sa de zi cu zi. Astfel, comportamentul social al copilului se îmbunătățește de-a lungul anilor.

Calitatea relației părinte-profesor se măsoară în termeni de respect și încredere reciprocă, disponibilitate și ușurință în a coopera și comunica. Frecvența contactelor casă-școală se asociază în mare parte cu calitatea relației între părinți și educator, așa cum este ea percepută de părinți. Aceste contacte oferă o oportunitate pentru ambii să înțeleagă mai bine ce se întâmplă în ambele medii. Având mai mult contact cu părinții, profesorul învață mai mult despre nevoile și obiceiurile copilului. Acest lucru va ajuta, de asemenea, ca educatorul să înțeleagă situația copilului și viața lui cotidiană. Părinții devin mai cooperanți când școala îi implică în activitățile educative și decizionale. Relațiile optime între părinte și educator generează dialog și înțelegere reciprocă și este ideal ca profesorul să poată fi privit ca o sursă de suport pentru părinți la orice nivel de studiu. Structura și nevoile familiei tradiționale s-au schimbat, de aceea părinții ar trebui să aloce o mai mare valoare educației copilului, implicându-i desigur și pe cei care reprezintă sursa educațională.

Pentru a crea o relație pozitivă între educatori și părinți este nevoie de timp, dar cu siguranță aceasta va avea un efect benefic asupra rezultatelor copiilor, atât din punct de vedere al dezvoltării lor emoționale, cât și a reușitelor școlare. Un astfel de copil întâmpină mai puține probleme de adaptare, are un comportament adecvat și un nivel emoțional pozitiv mult mai ridicat.

Maniera în care școlile comunică și interacționează cu părinții afectează măsura și calitatea implicării în procesul de învățare al copilului. De exemplu, școlile care comunică vești proaste despre prestația copilului mai degrabă decât să recunoască meritele acestuia vor descuraja implicarea părintelui, făcându-l pe acesta să simtă că nu își pot ajuta copilul.

Părinții pot fi avantajați, de asemenea, prin implicarea în educația copilului, obținând idei de la școală despre cum să își ajute și să își susțină copilul și învățând mai mult despre programul școlii și despre cum funcționează acesta. Foarte important este ca părinții să devină mai încrezători în valoarea implicării lor. Astfel, profesorul va fi degrevat de o responsabilitate suplimentară și se va concentra mai mult pe procesul de predare. În plus, părinții implicați pot avea o percepție îmbunătățită asupra profesorilor, ceea ce duce la o stare de bine a educatorilor.

Cercetările arată că o bună comunicare bilaterală între familie și școală este necesară pentru succesul elevilor. În acest sens, contactul personal, vizitele acasă, telefoanele sau

comunicarea prin email sunt cele mai eficiente forme de comunicare și, de asemenea, cele mai familiare. Este esențial ca aceste strategii să fie adaptate nevoilor fiecărui tip de familie și a programului acestora.

În concluzie, școlile și familia, implicit și comunitatea trebuie să conlucreze pentru a promova bunăstarea intelectuală și emoțională a elevilor. Când școlile implică părinții în mod activ, acestea sunt capabile să răspundă mai eficient nevoilor elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

Arnold D. H., Zeljo A., Doctoroff G. L. (2008) Parent involvement in preschool: predictors and the relation of involvement to preliteracy development, *School psychology review*, vol. 37, n. 1, 74-90.

El Nokali N. E., Bachman H. J., Votruba-Drzai E. (2010) Parent involvement and children's academic and social development in elementary school, *Child development*, vol. 81, n. 3, 988-1005.

Prof. Laura Cristina Bogdan

TENDINȚE ȘI DIRECȚII DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREȘCOLAR

Mariana Bogdănoiu, Grădinița P.P. nr. 16, Tecuci

Învățământul preșcolar a fost considerat dintre cele mai importante verigi ale educației, indiferent de contextul social, cultural și economic, construind de-a lungul vremii, liantul de bază al lumii: copilul. S-a impus ca o adevărată provocare, nevoia de a privi către începuturile vieții, nu doar către finalitatea ei, care este rezultatul ultim, desăvârșit și complex, supus schimbărilor dinamice ale factorilor interni și externi ai mediului. Este adevărat că un asemenea proces nu a venit de la sine ci prin intermediul unor personalități care au înțeles importanța și rolul formării omului, încă din perioada timpurie, nu doar ca element necesar societății ci, mai ales, ca o ”artă de a te face pe tine însuși cum trebuie să fii potrivit cu firea cea adevărată a omului”¹, adică dezvoltarea capacității de introspecție, de autoformare și de apreciere a calității umane, dar mai ales de a acționa conform unor principii stabile care poate reprezenta individul în integralitatea lui și nu doar ca un punct pe harta lumii.

În pofida faptului că învățământul preșcolar a fost situat o bună perioadă de timp, pe o treaptă inferioară a educației, din punct de vedere al rolului său formativ, de-a lungul istoriei, a dobândit sensuri tot mai profunde și mai complexe care vizează identificarea celui mai potrivit mod de a-i descoperi lumea înconjurătoare dar și capacitatea acestuia de a pune în practică noțiunile descoperite, de a le mânui în mod rațional și concret, depășind sfera unei învățări limitate.

Problema educației derivă încă din secolul al XVI-lea, când Jan Comenius, numit părintele educației moderne, a pus bazele primelor principii referitoare la modul în care este privită învățarea. Acesta credea că educația începe în copilăria timpurie și ar trebui să continue pe tot parcursul vieții, accentuând experiențele senzoriale și dezvoltarea educației prin joc, în defavoarea învățării pe de rost. Un prim pas, în acest sens, a fost publicarea primei cărți ilustrate pentru copii, *Lumea în imagini*. Deși activitatea lui Comenius privea spre viitor prin interdependența dintre cunoaștere, spiritualitate și dezvoltare emoțională, o educație holistică, nu includea și dezvoltarea fizică.

Mergând pe aceeași direcție ca Jan Comenius, Johan Pestalozzi, care a fost „punctul de plecare a teoriei și practicii educaționale moderne”², considera că educația trebuie să aibă loc în raport cu natura și că facultățile înnăscute ale copiilor trebuie dezvoltate în raport cu aceasta,

¹ Galu, Teodor, *Ioan Slavici, despre educație și învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1967, pag. 65

² Pound, Linda, *Cum învață copiii*-vol I, Editura Diana, 2016, pag. 8

încurajându-i să observe obiectele concrete. În opinia sa, „fiecare copil are potențial dar fără iubire, nici puterile fizice și nici cele intelectuale nu se pot dezvolta în mod natural”.³ El încuraja învățarea pe grupe, în funcție de aptitudini, nu de vârstă, utilizând așa numitele „lecții-obiecte” pe care le corela cu acțiuni, considerând că formarea copiilor se realizează prin repetarea unor acțiuni, nu cuvinte. De altfel, ideile lui Pestalozzi s-au concretizat în crearea unor instituții speciale, pentru ajutorarea copiilor din zone de conflict sau defavorizați care beneficiau de multe exerciții în aer liber, de o alimentație sănătoasă, zeci de lecții pe zi, înot, jocuri pe tobogan și plimbări lungi.

O încercare de a crea un mediu organizat specific copiilor s-a observat și la Robert Owen, un reformator social care le-a asigurat o creșă, copiilor lucrătoarelor de la fabrica sa de bumbac. Este prezentată uneori, drept prima creșă pentru copiii foarte mici, de la locul de muncă. Era potrivit muncii infantile, de aceea, promova în rândul angajaților, purtarea blândă și evitarea metodelor coercitive. Sala de clasă era decorată cu picturi, mai ales ale animalelor, cu hărți, iar de multe ori, era dotată cu materiale naturale din grădină, câmp sau pădure, pentru a stimula curiozitatea și a crea discuții animate între profesori și copii. Punea accent pe activitatea fizică, muzică și dans, acesta din urmă fiind considerat o metodă de reformare a viciilor, prin promovarea veseliei și mulțumirii. Un aspect important era opinia acestuia despre cărți, considerate inadecvate pentru copiii mici. Chiar dacă activitatea lui filantropică a fost catalogată drept o nevoie de profit, practicile sale au fost un îndrăzneț pas înainte.

În calitate de colaborator al lui Pestalozzi, pedagogul german, Friedrich Fröbel, a cunoscut experimentele acestuia legate de educația copiilor de la vârsta de 5-6 ani, prin intermediul mamei, „educatorul natural”. Spre deosebire de înaintașul său, Fröbel are în vedere proiectarea unei educații a preșcolarului dar într-un cadru instituțional, pe care îl numește *kindergarten*-grădina/grădinița de copii. Fiind destinată copiilor cu vârsta cuprinsă între 3-9 ani, se poate spune că anticipează ideea actuală a educației timpurii care acoperă mai multe vârste psihologice (antepreșcolaritatea, preșcolaritatea și școlaritatea mică). Este considerat pedagogul care a întemeiat în istoria pedagogiei moderne o teorie a educației la vârsta preșcolară care vizează două tendințe: una generală, proprie omului care simte mereu nevoia de activitate și alta, specifică copilului, care simte nevoia de manifestare prin joc, privit ca resursă formativă determinantă între 5-9 ani dar și modalitate fundamentală prin care pot fi dezvoltate forțele interne ale copilului. Meritul său este deplin, întrucât nu doar a elaborat o teorie ci și principiile de aplicare a acesteia. Ca resursă formativă, jocul are un conținut pedagogic incluzând activități

³ *Ibidem*, pag.9

de percepere a lucrurilor dar și a animalelor din mediul înconjurător, de cultivare a fizicului și a spiritului copilului, în aer liber și de explicare a vieții materiale (obiecte, animale plante) și sociale (familie, comunitate, societate). Preia la de Pestalozzi ideea valorificării intuiției ca model de cunoaștere a celor trei caracteristici ale obiectelor: nume-număr-formă. Dintre caracteristici, în educația preșcolară este valorificată forma obiectelor percepută prin intuiție. Educația preșcolară se bazează prioritar pe activități de joc care valorifică obiectele în formă de sferă, fiind sugerată în mod intuitiv, ideea de infinit, de mișcare, de unitate și diversitate în unitate.

Obiectele în formă de sferă utilizate în educația preșcolară au semnificație de metode și mijloace intuitive de instruire. Sunt completate de alte obiecte, selectate în sensul respectării principiului intuiției: pătrat, cub, cilindru, cerc, triunghi, bețișoare. Ca mijloace de învățământ, toate oferă copilului simboluri ale realității, înțeleasă pe cale intuitivă. Importanța prioritară a sferei rezultă din capacitatea sa superioară de reprezentare intuitivă, „ca simbol al unității și perfecțiunii clasice”⁴ a lumii.

Conținutul educației preșcolare este susținut intuitiv prin prezentarea mai multor figuri geometrice incluse în șapte cutii prezentate copiilor ca daruri și completată prin lucrări practice în grădiniță și în ateliere de lucru manual, cultivarea emoțiilor estetice prin cântec, întărirea organismului prin exercițiile fizice.

Filosofia lui Fröbel sublinia și importanța autenticității vârstei, „... fii în fiecare etapă la acea etapă”⁵, idee conform căreia trebuie să li se creeze copiilor un mediu prielnic dezvoltării socio-emoționale. Fröbel a încurajat dascălii să înceapă lucrul cu copilul de acolo de unde se află acesta. Pe măsură ce și-a dezvoltat teoria, a ajuns să considere jocul ca fiind cea mai spirituală și mai înaltă formă de activitate în care oamenii, nu doar copiii se pot implica, teoria care stă la bază întregii activități didactice moderne.

Într-o grădiniță fröbeliană, copiii erau încurajați să facă ceva în loc să li se spună sau să li se arate ce să facă, în condițiile unui predat direcțional și formal. Fröbel s-a numărat printre primii educatori care au observat importanța sunetelor produse de diferite materiale sau de cântec și le-a considerat moduri de exprimare creativă. În ciuda efortului pe care l-a depus, activitatea pedagogului german a fost una criticată deoarece subaprecia importanța dezvoltării rapide.

⁴ Nell, Marcia, Drew, Walter, *De la joc la învățare-cum folosim jocul didactic în educația timpurie*, Editura Trei, București, pag. 54

⁵ Pound, Linda, *Cum învață copiii*-vol I, Editura Diana, 2016, pag.9

Direcțiile de dezvoltare a educației preșcolarilor tind tot mai mult spre caracterul practic și contactul nemijlocit cu realitatea, dezvoltând metode de învățare în cross-curriculare. Adeptul acestei teorii, John Dewey este asociat în mod generic cu o abordare de tip proiect, o experiență educațională, descrisă și explicată de Carol Garhart Mooney, în cartea *Theories of Childhood: An Introduction to Dewey, Montessori, Erikson, Piaget and Vygotsky*, o viziune proprie. Aceasta descrie o grădiniță unde educatorul a invitat un părinte să vină și să prepare înghețată împreună cu copiii. Rețeta a fost transmisă din generație în generație. Mama i-a dus pe copii la un lac din apropiere, unde se afla o ghețarie utilizată înainte de apariția frigiderelor, și i-a ajutat să prepare înghețată, așa cum se făcea înainte. Copiii au discutat despre felurile de înghețate preferate și au vizitat o fabrică de înghețată, unde au făcut fotografii, au desenat, au adunat rețete și au aflat informații interesante despre acest subiect. Acest proiect-experiment pune în lumină conexiunea dintre rolul educatorului de a întreba copiii despre ceea ce știu deja, după o observare atentă a lor spre a iniția experimente pentru ca aceștia să descopere ceea ce nu știau. Astfel, putem vorbi nu doar despre învățarea dirijată de azi ci și despre integrarea altor domenii prin stimularea curiozității. Copiii vor dori să descopere mai mult și vor fi încrezători că vor reuși aceasta, învățând să trăiască precum copii și apoi, ca adulți, printr-un proces de trăire, și nu de pregătire pentru viitor. La un nivel mai practic, se consideră că Dewey este cel care a condus la abordările de tip proiect care au inițiat ideea de curriculum integrat.

Mergând pe această linie a educației multilaterale, s-a instalat conceptul de pedagogii alternative, „care au pledat de la început pentru existența pluralismului ca „expresie a libertății și democrației în domeniul învățământului”⁶. Ion Albușescu, în cartea *Pedagogii alternative*⁷, subliniază că în raportul din 1996 către UNESCO al Comisie Internaționale pentru Educație în secolul XXI se pune accent pe principiul diversității și individualității care trebuie să ducă la eliminarea oricărui tip standard de învățământ. Diversele tipuri de învățământ trebuie să reunească atât educația tradițională, convențională care pregătește copilul pentru viață dar și educația alternativă în care școala face parte din viața copilului iar cunoștințele sunt descoperite de acesta, stimulând noi înclinații și aptitudini. Învățământul alternativ dezvoltă o serie de strategii de predare-învățare-evaluare, având ca punct central, experiența copilului, învățarea realizându-se prin dirijarea educabilului ca factor integrant care participă la procesul actului de învățământ, activ și în mod unic.

⁶ Albușescu, Ion, *Pedagogii alternative*, Editura All, 2014, pag. 12 apud. Gheorghe Felea, *Alternativele educaționale-între efectul Pygmalion și obsesia Cronos; Pluralismul educațional între patul lui Procrust și fluența cratylana*, în Revista de Pedagogie. Pedagogii alternative, nr.1-12, 2006, p.160

⁷ *Ibidem*

Rudolf Steiner, prin pedagogia Waldorf a vrut să creeze o educație care să ofere copiilor claritate în gândire, sensibilitate și voință. Steiner consideră că bazele pedagogiei sunt asigurate de o antropologie care analizează omul din trei puncte de vedere: ca ființă trupească, sufletească și spirituală, lucru care necesită metode diferite de cunoaștere și analiză. În acest fel, sufletul uman, *psyche* primește stimuli și își formează conținutul din două lumi diferite: din lumea fizică, prin instincte și simțuri și din lumea spirituală, prin Eu. Copilul este privit ca un organ de simț pentru toate impresiile pozitive (surâs, iubire, cuvinte delicate, culori. etc) dar și negative (exploziile de temperament, dezordine, inestetic). Curriculum combină creativitatea cu activitatea practică, inclusiv în experiențele de viață semnificative precum grădinaritul, gătitul, curățenia și se așteaptă ca cei mici să învețe de la adulți cum să realizeze diverse acțiuni practice. Poveștile sunt mai mult spuse decât citite deoarece se pune accent pe oralitate, pe frumusețea limbii și a ritmului vocii, conducând astfel copilul spre alfabetizare și spre dezvoltarea vocabularului și a imaginației. În Școala Waldorf, ritmul are un rol important în educarea voinței, urmărindu-se ritmul unei ore, al zilei, al lunii și al anului. Ritmul orei este reliefat de împărțirea cursului principal, ce se desfășoară la începutul cursurilor în primele două ore, în trei părți: o parte ritmică, prin care este solicitată voința copilului, o parte cognitivă care se adresează intelectului și o parte de povestire care se adresează simțirii. Utilizarea ritmului în educație permite ca întreaga ființă a persoanei educate să fie abordată și nu numai componenta sa intelectuală.

Maria Montessori și-a manifestat nemulțumirea față de pedagogia experimentală din primele decenii ale secolului XX, care din punctul său de vedere, se bazează doar pe semnele exterioare ale dezvoltării psihice ale copilului. Aceasta întemeiază o nouă teorie conform căreia „o bună cunoaștere a legilor dezvoltării copiilor nu poate fi obținută decât observându-l sistematic pe parcursul realizării procesului educativ cu condiția asigurării libertății sale de acțiune, pentru că numai în libertate, copilul se poate manifesta natural”.⁸ Pedagogul italian consideră că personalitatea umană este și un produs social, al mediului uman, al relațiilor sociale, al condițiilor materiale și culturale în care se dezvoltă și care pot frâna sau favoriza și chiar devia dezvoltarea naturală, normală a potențialităților existente, nu fără a nega rolul factorului biologic. Educația este cheia prin care un individ își poate îndeplini propria menire deoarece în fiecare copil există un impuls natural care îi determină dorința de afirmare, de creștere.

⁸*Ibidem*, pag. 20.

Pornind de la analiza mediului educațional în care se dezvoltă copiii, Maria Montessori ajunge la concluzia că este esențială înnoirea metodelor de educație și instruire. Școala tradițională care presupune un tratament pasiv administrat elevilor trebuie transformată într-o școală al cărei mediu potrivit satisfacerii nevoii copiilor de a asimila spontan ceea ce presupune pregătirea și organizarea stimulilor externi. În opinia sa, copilul nu este format de educator ci se construiește singur în virtutea forțelor de care dispune căci pedagogia Montessori recunoaște educabilitatea oricărei ființe umane, mai ales autoeducația. Ceea ce aduce nou această pedagogie, este rolul pe care educatorul îl dobândește, de observator fin, de creator de situații de învățare care îndrumă și sprijină copilul în alegerea propriilor materiale pentru descoperirea mediului înconjurător. Libertatea oferită copiilor face din joc o pregătire pentru viață, prin explorarea și cunoașterea ei, în mod direct. Jocul devine „muncă”, adică autodezvoltare care va determina la un moment dat, instinctul real al muncii. Pentru Maria Montessori, „munca angajează mâna”⁹, instrumentul de exprimare a inteligenței umane, organul minții, creatorul unor obiecte și acțiuni, conduse de inteligență. Un aspect extrem de important îl reprezintă mediul ambiant văzut ca spațiu de cercetare a lumii, în care toate materialele sunt puse la dispoziția copiilor, în scopul de a-l ghida spre formarea aptitudinilor necesare în relația cu mediul fizic dar și în relația cu alții prin activități senzoriale care vizează dezvoltarea simțurilor dar și limbajul cu aspectele lui esențiale: vorbit la preșcolari și vorbit și scris la școlari. Materialele de analiză fonetică, de înțelegere a sensului cuvintelor și pentru dezvoltarea capacităților de receptare a mesajului oral și scris precum și simțirea și utilizarea simbolurilor matematice sunt elemente care nu se regăsesc în nicio alternativă educațională sau sistem educațional atât de pregnant. Aceasta pentru că în elaborarea pedagogiei Montessori, niciun mijloc de învățământ nu este ales la întâmplare, ci face parte din marele puzzle al structurilor pedagogice care îl modelează pe copil.

Programul educațional Step-by-Step este cel care își are rădăcina în învățământul tradițional însă adaugă acestuia câteva tendințe și caracteristici care îl particularizează: educația centrată pe copil, predarea orientată după nevoile și interesele acestuia, individualizarea pregătirii, învățământul organizat în centre de activitate, implicarea familiei și comunității în procesul educației școlare, respectarea și aprecierea diversității umane, susținerea incluziunii copiilor aparținând grupurilor defavorizate.

Fundamentele psihopedagogice care stau la baza acestui program reprezintă o îmbinare a teoriilor lui Piaget, Vîgotski, Bruner, Gardner și alții. Pornind de la premisa lui Piaget că un

⁹ Montessori, Maria, *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977, pag.116

adevăr este asimilat în măsura în care a fost redescoperit sau reconstruit cu ajutorul unei activități, având la bază un proces de asimilare-acomodare, trecând prin filtrul lui Vîgotski care consideră că informația nouă este dobândită zilnic și înglobată în evenimentele cotidiene, programul parcurge aceeași programă dar este structurată în funcție de nevoile copiilor, de posibilitățile și interesele lor. Se bazează pe individualizarea instruirii, prin respectarea dezvoltării și descoperirii, profesorii îi evaluează, observă nivelul la care se află și asigură o experiență de succes pentru fiecare copil. Școala este cea care trebuie să stimuleze procesul de autoconstrucție deoarece copilul trebuie să se confrunte cu realitatea, să își dezvolte gândirea logică prin soluții proprii, să ia hotărâri pe baza soluțiilor descoperite și să se responsabilizeze, în acest fel. Nucleul de bază nu este aplicarea aceleiași soluții în toate tipurile de probleme ci descoperirea tehnicilor de soluționare potrivite. Învățarea se bazează pe structurările cognitive existente, noile informații raportându-se la cele anterioare. Educatorul nu poate stabili în locul copilului ce este important și ce nu este, dezvoltându-se o libertate de decizie în raport cu preferințele și nevoile interne.

De fapt, se urmărește exprimarea personală, atitudinea critic-reflexivă, autonomia individuală și cooperarea pentru evitarea marginalizării. Pe fondul apercetiv, se dorește dezvoltarea curiozității, a imaginației, gândirea critică, spontaneitatea, gustul pentru frumos calități care conturează profilul unui viitor adult.

Conceptele globale care stau la baza programului Step-by-Step sunt: comunicarea ca sursa de cunoaștere și relaționare dar și ca principalul mod de rezolvare a conflictelor și descoperirii lucrurilor, preocuparea și grija față de mediul înconjurător, atât față de mediul social cât și de persoana lor, în scopul formării trăsăturilor morale, comunitatea, ca nevoie de a aparține unei clase, unui grup și conexiunea văzută ca o capacitate de inter-relaționare a experiențelor formative pentru a găsi punți între noțiunile existente și formarea unei viziuni empatice asupra lumii.

Evaluarea copiilor este continuă și vizează atât cunoștințele cât și modul de raportare a acestora la unele comportamente și achiziții.

O chestiune deloc lipsită de importanță este aceea că niciun copil nu este pedepsit. Direcția stimulării pozitive ține de motivația intrinsecă a copilului întrucât dacă un copil deranjează colegii de grupă este dus într-un loc retras de ceilalți copii, asigurându-i-se jocul preferat dar este lipsit de libertatea de a se deplasa prin clasă după propria voință.

Este lesne de înțeles că învățământul preșcolar a fost supus unor transfigurări complexe dar a vizat întotdeauna o mai bună înțelegere a copiilor. Cred că cea mai importantă achiziție pe care a dobândit-o în urma schimbărilor, a fost pregătirea copilului pentru o societate a

cunoașterii și nu doar a asimilării unor informații concrete pe care copilul să le reproducă întocmai.

Agenții principali, educatorul și educabilul, transcend sfera instituțională și sunt companioni în drumul devenirii copilului pregătindu-l pentru o societate în care idealul paideic să se realizeze.

Bibliografie:

- Albulescu, Ion, *Pedagogii alternative*, Editura All, 2014;
- Montessori, Maria, *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977;
- Nell, Marcia, Drew, Walter, *De la joc la învățare-cum folosim jocul didactic în educația timpurie*, Editura Trei, București;
- Pound, Linda, *Cum învață copiii-vol I*, Editura Diana, 2016;

EDUCATIE PARENTALA

ROLUL PĂRINȚILOR

ÎN SOCIALIZAREA COPIILOR-

Prof. Boianiu-Diaconu Viorica-Liliana
Liceul de Arte “Marin Sorescu” - Craiova

Educația parentală urmărește reducerea gradului de vulnerabilitate a persoanelor și presupune un transfer de competențe eficiente, de la specialist la familie, pe termen lung. Ea, educația parentală, se adresează tuturor categoriilor de părinți, fără excepție, vizând activarea resurselor parentale intrinseci, sporirea competențelor parentale (educația copiilor), a abilităților educative și nu modificarea unui comportament sau a unei structuri existente.

Dezvoltarea globală a personalității copilului apare atunci când el beneficiază de dragoste și securitate, de experiențe noi, de apreciere și de stimă, de responsabilitate și autonomie, consideră Mia Kellmer Pringle. Autoarea amintită recomandă 10 comandamente legate de educarea unui copil, (citată de J. P. Deschamps):

1. Oferiți copilului îngrijiri permanente, coerente, iubitoare, ceea ce este de o importanță fundamentală pentru sănătatea spiritului, la fel cum alimentația corectă este esențială pentru sănătatea corpului.
2. Oferiți copilului o mare din timpul și din înțelegerea dumneavoastră – jocul cu copilul, lectura sunt mult mai importante decât un menaj bine făcut.
3. Copilul are nevoie de experiențe noi și de comunicare permanentă, ceea ce îi asigură dezvoltarea spirituală.
4. Copilul va fi stimulat să se joace, singur sau cu alți copii, ceea ce permite explorarea, imitația, construcția și creația.
5. Atunci când eforturile copilului sunt încununate de succes, el trebuie felicitat, apreciat.
6. Părinții trebuie să-i dea copilului responsabilități din ce în ce mai mari, deoarece simțul responsabilității se dezvoltă doar prin activități practice.
7. Fiecare copil este unic în felul lui, astfel că părinții trebuie să-și adapteze comportamentul la caracteristicile acestuia.
8. Atunci când nu suntem de acord cu comportamentul copilului, manifestarea dezaprobării trebuie să țină cont de temperament, vârsta și capacitatea de înțelegere a copilului.

Problema socializării copiilor pe parcursul ultimelor decenii a fost studiată profund în psihologie și pedagogie. Cercetătorii au constatat că această problemă ar putea fi diminuată prin crearea unui context social necesar copilului, deoarece socializarea este un proces bilateral, realizat, pe de o parte, de către adult, care le atribuie copiilor treptat experiența umană socială, iar, pe de altă parte, a unui sistem de cunoștințe, norme, valori, care îi permit persoanei să funcționeze în calitate de membru cu drepturi depline ale societății”.

Se consideră de asemenea că:

- ✓ finalitatea procesului de socializare este reprezentată în adaptarea, integrarea individului în societate și în lumea valorilor;
- ✓ factorul determinant în formarea identității unei personalități este mediul social.

Aici are loc socializarea primară a copilului, care se realizează în trei etape:

- prima etapă începe în familie;
- a doua continuă la grădiniță;
- a treia – se realizează prin adaptarea copilului la lumea adulților și a semenilor.

Pedagogii menționează că socializarea calitativă a oricărei personalități se realizează prin îmbinarea proceselor de: adaptare, integrare, autodezvoltare, autoactualizare. Succesul acestui proces depinde de poziția activă a individului și de asimilarea de către acesta a experienței sociale.

În rezultatul cercetărilor efectuate în psihopedagogie, s-a evidențiat că mecanismele socializării sunt:

- adoptarea succesivă de statusuri și roluri sociale (preșcolar, școlar etc.);
- formarea abilității de învățare socială (independentă);
- organizarea corectă a procesului de învățare instituționalizată;
- dezvoltarea capacității de a învăța atât prin activitatea de joc, cât și prin comunicare;
- formarea deprinderii de a identifica etc.

Socializarea copilului de vârstă timpurie se efectuează treptat fie sub influența mediului social, fie în procesul educativ când este influențat de grupurile sociale în care trăiește, persoanele cu care comunică, cercul interior de interese personale.

Principalele obiective de socializare a copiilor în preșcolaritate prevăd formarea:

- priceperii de a stabili diverse contacte sociale;
- capacității de a acționa împreună cu semenii;
- abilității de a se include într-un sistem corect de învățământ.

Procesul de socializare a copilului prin educație trebuie să includă:

diverse sfere ale culturii sociale;
posedarea unei culturi comunicative (educația moral-spirituală);
acumularea cunoștințelor din domeniul culturii naționale (educație civică și patriotică);
respectarea culturii etnice (educarea toleranței);
posedarea unor noțiuni și aspecte din cultura juridică (educația pentru drept);
cultura sano-igienică (educația sanitară);
cultura ecologică (educația pentru mediu) etc.

Principalele direcții în dezvoltarea socială a copilului de vârstă timpurie sunt:

- ↗ influența naturală a factorilor sociali;
- ↗ includerea sistematică a copiilor într-un proces de educație și instruire bine organizat și ordonat.

Procesul educativ e necesar să includă:

familiarizarea copiilor cu lumea obiectelor și a naturii;
comunicarea de către adulți a cunoștințelor;
familiarizarea copiilor cu lumea relațiilor umane.

Mecanismele de socializare a copiilor conform afirmațiilor psihopedagogilor sunt:

- ✓ imitarea;
- ✓ identificarea emoțională;
- ✓ orientarea socială;
- ✓ reglementarea normativă și inductivă;
- ✓ experiența socială și culturală
- ✓ creativitatea;
- ✓ monitorizarea;
- ✓ evaluarea;
- ✓ reglementarea prin reflex etc.

În procesul de socializare, cadrele didactice trebuie să ia în considerare și să păstreze trăsăturile caracteristice ale fiecărei individualități (ale fiecărui copil).

Pe de o parte, este necesar să se efectueze: „deschiderea” continuă a individului spre diversitatea lumii sociale iar, pe de altă parte, este înțelegerea de către copil a diversității sociale a lumii din jur prin intermediul lumii sale interioare. Apariția acestei „înțelegeri” va contribui la realizarea scopului viitoareii personalități de a se afirma ca un subiect de utilitate publică și de cultură. În psihopedagogie este dovedit, de asemenea, că socializarea copilului preșcolar se realizează prin activitățile de bază din copilăria timpurie. Prin intermediul acestor activități (și în fond al celei de joc) copiii:

- se familiarizează cu lumea adulților;
- iau cunoștință de valorile general-umane, cele naționale (la nivel elementar) și de cultură;
- învață roluri sociale și comportamentale;
- explorează și însușesc realitatea;
- însușesc cele mai importante fapte și evenimente semnificative;
- dezvoltă abilitatea de a stabili contacte sociale etc.

Eficacitatea dezvoltării sociale a fiecărui copil trebuie să se determine în rezultatul unei monitorizări adecvate. Nivelul de socializare poate fi determinat de către cadrele didactice și caracterizat în baza termenilor de vârstă, sex și a trăsăturilor comportamentale individuale, evidențiind: prezența curiozității; nivelul de formare a valorilor; nivelul activității cognitive; calitatea relațiilor cu semenii. Deci, prin evaluare e necesar să se evidențieze principalele componente de socializare a copiilor și anume: componente axiologice, comunicative, cognitive, valorice. Criteriile în baza cărora se determină nivelurile de formare sunt: valorile însușite, calitățile comunicative formate, activitatea cognitivă, capacitățile de relaționare și a

celor atitudinale. Susținând ideea că aceștia sunt și indicii de bază care caracterizează comportamentele de socializare, putem face următoarele concluzii teoretico-aplicative:

1. În știință este dovedit că socializarea constituie „procesul de continuă transformare a individului din ființă biologică într-un subiect al unei culturi specifice”.
2. Pentru a socializa copilul, pentru a-l dezvolta corect este necesar un context social care îi oferă situații multiple de comunicare socială și afectivă.
3. În procesul de socializare situațiile concrete transmit și structurează la copil:
 - modalitățile de comunicare (coduri lingvistice, coduri simbolice, expresive, nonverbale etc.);
 - modele sociale de comportament (cognitiv, afectiv, verbal, motor etc.);
 - modalități de cunoaștere, învățare (seturi instrumentale);
 - posibilități de relaționare (ca forme de comportament caracteristice vieții de grup);
 - modelarea motivațional-afectivă (manifestată prin formarea de atitudini)
 - formarea de aptitudini corecte etc.
4. Aptitudinea de socializare este o caracteristică esențială a naturii umane. Ea cere dezvoltarea și formarea facultăților acționale, de relaționare, intelectuale, afective etc.
5. Socializarea umană este stadială.
6. Finalitatea procesului de socializare a copilului este reprezentată de integrarea lui în societate și în lumea valorilor.
7. Principalele competențe ale socializării, bazele cărora pot fi puse în preșcolaritate sunt:
 - ✓ formarea la copii a priceperilor de a stabili contacte sociale;
 - ✓ dezvoltarea capacității de a acționa împreună cu semenii;
 - ✓ însușirea treptată a deprinderilor de adaptare la viața societății;
 - ✓ educarea dorinței de a se integra în mediul social.
8. Conținutul procesului de socializare și de educație socială a copiilor de vârstă timpurie trebuie prevăzut într-un Curriculum, într-o programă specială, care va include:
 - modul de organizare a procesului pedagogic;
 - utilizarea unei diversități metodologice a tehnicilor educaționale (a unei metodologii formative);
 - diversitatea componentelor educativ-instructive: axiologice, culturale, umaniste, antropologice, sinergetice, structurale, complexe, de activitate, de mediu, centrare a activităților de bază pe copil etc.
9. Propunem ca principalele direcții ale procesului de socializare a copilului de vârstă timpurie să fie organizate în corespundere cu cele de bază fiind:
 - Cunoașterea de sine și conștientizarea necesității respectării regulilor sanoigienice;
 - Formarea cunoștințelor inițiale și a atitudinilor corecte pentru patrimoniul național și universal;
 - Dezvoltarea sentimentelor patriotice. Utilizând diverse metode și procedee de lucru, adulții vor structura procesul instructiv-educativ și de evaluare în baza următoarelor particularități psihopedagogice ale copiilor: perceperea emotivă a mediului ambiant;

gândirea intuitiv-concretă;
profundimea primelor sentimente;
perceperea elementară a evenimentelor sociale;
dorința de a se integra în societate.

Elemente de ecologie socială a familiei Teoria abordării ecologice a fost făcută de Harkness (1997) după Modelul ecologic al lui Bronfenbrenner. Esența acestei teorii constă în includerea microsistemului (copilul în interiorul familiei în care își petrece viața cotidiană) în mezosistem: mediul de contact familie comunitate și acestea în macrosistem reprezentat de comunitate și social, care constă în obiceiuri și tradiții, servicii și instituții. Din această integrare rezultă modelele de creștere și educație a copilului. Sistemul ecologic a fost inițial abordat în medicină/pediatrie și extins în educația și îngrijirea copilului. Ecologia socială a familiei vizează climatul familial, relațiile și interacțiunile între membrii familiei care să favorizeze confort psihologic (sănătatea mintală), solidaritatea membrilor care să garanteze evoluția firească a tuturor membrilor familiei dar, în special, al copilului în dezvoltarea sa normală. Ecologia familială este sub determinări culturale, fiind strâns legată de mediul, educația părinților și condiția socio-economică a familiei în contact cu comunitatea din care face parte.

Bibliografia temei

1. Cristea S. Fundamentele pedagogiei. Iași. Polirom, 2010
2. Cuznețov L. Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei, Chișinău: CEP UPSC, 2008, 3.
1. Cosmovici A. Iacob I. Psihologie socială. Iași. Polirom. 2008.
2. Maslov A. Motivație și personalitate. București. Editura 3, 2007
3. Pescaru A. Familia azi. O perspectivă sociopedagogică. București. Aramis, 2006
4. Văideanu G. Educație. București. EDP, 1996

VALENTELE FORMATIVE ALE JOCULUI DIDACTIC

Prof. Boianiu-Diaconu Viorica-Liliana
Liceul de Arte "Marin Sorescu" - Craiova

La prima vedere, jocul pare o activitate banală, ce este executată de către copii sau de tineri și adulți ce nu au treburi "serioase". Totuși, jocul este un moment deosebit de important în viața omului. El are rol formativ și informativ pe tot parcursul dezvoltării individului, dar cu momente mai importante în anumite etape de dezvoltare ontogenetică.

Jocul nu numai că imită și reproduce la o scară mai restrânsă o serie de momente specifice relațiilor dintre oameni și activității desfășurate, dar antrenează și aspecte creatoare din partea participanților care presupun o anumită dezvoltare a capacităților psihice.

Se poate afirma cu temei că indiferent de natura și tipurile de jocuri toate au un caracter formativ-educativ. Prin intermediul acestora se formează și se dezvoltă o serie de însușiri ale personalității și se exersează caracteristicile proceselor psihice. Astfel, se educă particularitățile intelectuale și fizice cum sunt curajul, dârzenia, perseverența în activitate, abilitățile manuale, agilitatea și îndemânarea, atitudinea principală față de parteneri și colectiv, spiritul de competiție și sociabilitatea. Se dezvoltă caractere și personalități integre.

La toate vârstele ființa umană se joacă, dar numai că rolul pe care îl are jocul în viața omului este diferit de la o vârstă la alta; la vârsta adultă, jocul devine o cerință a reconfortării, iar în copilărie este activitatea principală. Odată cu intrarea copilului în școală, jocul nu-și pierde din importanță, dar trece pe al doilea plan ca urmare a activității ocupaționale de învățare.

JOCUL, ACTIVITATE SPECIFIC UMANĂ

Jocul este o activitate specific umană, dominantă în copilărie, prin care omul își satisface imediat, după posibilități, propriile dorințe, acționând conștient și liber în lumea imaginară pe care și-o creează singur. (Gheorghian, E., Taiban M., *Metodica jocului. Manual pentru liceele pedagogice*, 1973, p. 32).

Cercetările psihologice efectuate în secolul nostru în problema jocului au pus în evidență numeroasele elemente psihologice care conturează această formă de activitate specific umană. E vorba de acele elemente psihologice care definesc jocul în general și care sunt suficient de operante chiar la copiii de vârstă preșcolară. Prin prezența și acțiunea acestor elemente psihologice, copiii ies, cum s-ar zice, „din anonimat” și apar ca ființe cu personalitatea în formare, care gândesc, acționează motivat după posibilități și aspiră la perfecțiune.

Câteva din manifestările psihice ale copiilor și ale oamenilor, în general, sunt capabile să explice jocul și, mai ales, să arate de ce în ce măsură acesta se prefigurează ca activitate dominantă în anii copilăriei.

a) Oamenii se refugiază adeseori din lumea reală (lumea obișnuită) în una pe care și-o creează singuri, „lumea lor”, care le aparține în exclusivitate, o lume imaginară, supranumită de cercetători lume „paradisiacă”, unde restricțiile nu sunt așa severe, iar motivația este intrinsecă, o lume fără grijile și necazurile cotidiene. Omul poate face dovada că e capabil să-și creeze o asemenea lume începând cu vârsta de 3 ani. De reținut este faptul că nimeni nu-l învață pe copil să-și creeze o asemenea lume.

b) În crearea lumii imaginare, omul se folosește de capacitatea sa de a transfigura realul în imaginar, în acest proces, el transfigurează selectiv realul, după nevoi imediate și după posibilități proprii. Capacitatea de a transfigura realul în imaginar e suficient de operantă la copilul care depășește vârsta de 3 ani.

c) Omul este înzestrat cu capacitatea de a opera frecvent cu simboluri accesibile, adică cu semne atribuite obiectelor, acțiunilor și faptelor, care desemnează altceva decât sunt toate acestea în realitate. El operează cu cuvinte, cu obiecte și imagini ale acestora, cărora le acordă altă semnificație decât aceea care le aparține în exclusivitate

d) Capacitatea omului de a acționa în spirit creativ în diferite situații concrete de viață este definitorie pentru evoluția personalității sale. Copilul de vârstă preșcolară e creativ în adevăratul înțeles al cuvântului. El nu e un simplu executant. De altfel, jocul adevărat, de la care se așteaptă și performanțe, nu poate fi decât creativ.

Toate aceste elemente psihologice pun în evidență esența jocului manifestat în conduita omului în general și cea a copilului în special.

Astfel, jocul are un *caracter universal*, fiind o manifestare în care este evidentă o luptă a contrariilor, un efort de depășire, având rol de propulsare în procesul obiectiv al dezvoltării; jocul este o *realitate permanentă*, cu mare mobilitate pe scara vârstelor. Evoluția sa în raport cu dezvoltarea preșcolarității, cu alte activități umane, cu unele mecanisme ale vieții sociale, îi determină, în diverse momente, un loc și un rol diferit, dar cert este faptul că el nu lipsește, indiferent de vârsta omului.

Din punct de vedere semantic, se pot face, de asemenea, unele distincții, exemplificând prin ele ideea complexității rolului acestei activități pentru formarea și comportamentul omului.

Joc înseamnă, vorbind la modul general, o varietate de semnificații de la sensul pozitiv până la cel negativ (peiorativ-gratuit). De exemplu: *a juca șah, joc didactic*, dar și *a se juca „de-a școala”* („de-a munca”), *a se juca cu viața*, etc. Jocul poate numi o activitate cu caracter constructiv, distractivă, plăcută sau, dimpotrivă, *joc de hazard, joc de cărți*, etc.

Pe lângă varietatea de semnificații, jocul are, de asemenea, o *varietate de domenii* în care se aplică, îl întâlnim în medicină sub formă de *metoda psihodramei*, ca *sociodramă*, în sociologie, metodă a simulării, în tehnică, în *arta dramatică* jocul este socotit drept esență a acesteia, iar *desenul infantil* este apreciat drept joc al vârstei, etc.

Pe parcursul vieții omului, evoluția jocului înseamnă o serie de modificări atât în sens progresiv, cât și regresiv, determinate de o multitudine de factori. Putem astfel vorbi de evoluția conținutului jocului ca reflectare directă a factorului social (jocul „de-a bețivii”, „de-a războiul”, „de-a cosmonauții”) sau de evoluția motivației jocului influențată de factorul social și al vârstei.

Raportul dintre joc și celelalte activități condiționează eficient planul formării personalității pe etape de vârstă.

În plan ontogenetic, transformările pe care le suferă jocul pot viza mai multe aspecte. Este vorba de:

- schimbarea funcției jocului în raport de etapele de vârstă. Așa, de pildă funcția de reflectare și funcția distractivă sunt în grade diferite la copil și adult, funcția motrică se schimbă o dată cu înaintarea în vârstă, iar funcția formativă scade ca pondere o dată cu depășirea copilăriei;
- modificarea locului jocului în procesul adaptării și al educării morale.

Jocul reprezintă o forță cu caracter propulsor în procesul dezvoltării copilului (mai ales în preșcolaritate). Acesta capătă o pondere și un rol deosebite, cu valoare formativă bine determinată, în momentul când cadrul relațional al copilului se lărgeste prin intrarea lui în grădiniță. Posibilitățile sporite de contact și cu alți adulți, din afara cercului familial (în primul rând, educatoarele) determină un proces de emancipare afectivă reflectată în joc. Prin intermediul jocului, copilul dobândește deprinderea modului de autoservire în satisfacerea propriilor trebuințe, ca apoi însuși jocul să devină mai complex, să se structureze tocmai datorită acțiunii cu diverse instrumente.

În procesul de integrare a preșcolarului în viață și programul de activitate în grădiniță, în condițiile noilor relații dintre copil și adult, treptat, jocul de acțiune, de simplă mânăuire a obiectelor, la început simple, apoi mai complexe, se transformă în joc cu temă, cu subiect și roluri, cu relații bine stabilite între partenerii de joc.

Jocul evoluează o dată cu constituirea primelor reprezentări ce permit copilului să opereze pe plan mental cu experiența pe care o dobândește în fiecare zi.

J. Piaget (*Psihologia copilului*, p. 65) acordă un rol deosebit factorului „imitație” în evoluția jocului, în timp ce alți psihologi socotesc de maximă importanță evoluția proceselor de cunoaștere și mai ales trecerea de la planul concret la cel abstract al acțiunii.

Având în vedere că *esența jocului* este concentrată în procesul de reflectare și transformare pe plan imaginar a realității concrete, proces prin care devine posibilă și plăcută pătrunderea copilului

într-o realitate complexă pe care o cunoaște activ, factorii cu rol principal în evoluția jocului izvorăsc din contactul copilului cu realitatea imediat apropiată lui, îmbrăcând forma unor contradicții cu rol de factori:

- contradicția dintre nivelul deprinderilor și dorința copilului de a le stăpâni, de a utiliza obiectele conform destinației lor;
- contradicția dintre tendința copilului către o viață care să reproducă viața adulților și posibilitățile lui limitate;
- contradicția dintre aspirațiile copilului și posibilitățile lui de a le împlini;
- contradicția dintre libertatea de acțiune a copilului și necesitatea de a se conforma la regulile jocului;
- contradicția dintre imitație — creativitate (în discuție fiind problema acomodării „eu”-lui la realitate sau asimilarea realității la „eu”);
- contradicția între planul real și cel fictiv (jocul stimulează procesul dezvoltării imaginației, obligându-l pe copil să facă apel la imaginație, fără a fi un efect al acesteia);
- contradicția între elementul de învățare, de asimilare prin joc și jocul propriu-zis;
- contradicția între planul concret și cel mental în joc, considerând jocul și o formă de trecere de la acțiuni exterioare la acțiuni interioare;
- contradicția dintre caracterul concret al jocului didactic cu obiectele și caracterul abstract, determinat de acțiunea mentală a însușirii regulilor de joc.

Importanța jocului pe care îl ocupă jocul în viața copilului este conferită de faptul că jocul satisface dorința firească de manifestare, de acțiune și de afirmare a independenței copilului. Prin joc, copilul învață să descifreze lumea reală, motiv pentru care H. Wallon apreciază jocul ca pe o activitate de preînvățare.

Conținutul principal al tuturor jocurilor este viața și activitatea socială a adultului, copilul fiind, în primul rând, o ființă eminent socială.

Prin intermediul jocului se realizează nu numai cunoașterea realității sociale, ci și imitarea unor anumite tipuri de relații sociale dintre adulți. Astfel, prin intermediul jocurilor, copiii deprind modele de conduită și ajung să reflecte până la nivel de înțelegere comportamentele. Din cauza acestor multiple valențe ale jocului, se înțelege de ce sunt necesare îndrumarea și controlul acestuia de către adult.

La vârsta preșcolarității, jocul are o dublă semnificație: pe de o parte, este cadrul în care se manifestă și se exteriorizează întreaga viață psihică a copilului, în joc copilul exprimându-și cunoștințele, emoțiile, satisfăcându-și dorințele și eliberându-se, descărcându-se tensional. Pe de altă parte, jocul constituie principalul instrument de formare și dezvoltare a capacităților psihice ale copilului, nici una dintre funcțiile și însușirile lui psihice neputând fi concepute și imaginate în afara jocului.

Jocul satisface în cel mai înalt grad nevoia de mișcare și de acțiune a copilului; el deschide în fața copilului nu doar universul activității, ci și universul extrem de variat al relațiilor interumane, oferind prilejul de a pătrunde în intimitatea acestora și dezvoltând dorința copilului de a se comporta ca adulții; el oferă copilului posibilitatea de a-și apropia realitatea înconjurătoare, de a-și însuși funcția socială a obiectelor, de a se familiariza cu semnificația socio-umană a activității adulților, de a cunoaște și stăpâni lumea ambientală; în sfârșit, jocul formează, dezvoltă și restructurează întreaga viață psihică a copilului. Jucându-se cu obiectele, copiii își dezvoltă percepțiile de formă, mărime, culoare, greutate; își formează capacitatea de observare. Fiind nevoit să construiască o casă, copilul își elaborează mai întâi, pe plan mintal, imaginea casei și abia apoi trece la executarea ei, dezvoltându-și astfel reprezentările. În joc copiii nascocesc, modifică realitatea, ca urmare își vor dezvolta capacitatea de inventivitate. Încercând să țină minte regulile unui joc, copiii își amplifică posibilitățile memoriei. Conformându-se acțiunii regulilor jocului, respectându-le, ei se dezvoltă sub raportul activității voluntare, își formează însușirile voinței: răbdarea, perseverența, stăpânirea de sine, etc. Tot în joc sunt modelate însușirile și trăsăturile de personalitate: respectul față de alții, responsabilitatea, cinstea, curajul, corectitudinea sau, poate, opusul lor. „Jocul - considera psihologul Ursula Șchiopu — stimulează creșterea capacității de a trăi din plin, cu pasiune, fiecare

moment, organizând tensiunea proprie acțiunilor cu finalitate realizată, având funcția de o mare și complexă școală a vieții. (*Psihologia jocului și distracțiilor*, 1970, p. 54).

Din multitudinea și varietatea încercărilor de a surprinde și descifra esența acestui proces complex, pornind de la definiții care determină jocul ca fenomen tranzitoriu, ca mijloc de exprimare și exteriorizare a trăirilor, ca formă de conduită (Ursula, Șchiopu, Verzea, E., *Psihologia vârstelor*, 1995, p. 104); drept proces și cale de modelare (J. Chateau, *Copilul și jocul*, 1970, p. 45), activitate în care se prefigurează diferite genuri de activități (după alte opinii), ne oprim asupra definirii jocului dată de A. N. Leontiev, după care: jocul este o activitate de tip fundamental cu rol hotărâtor în evoluția copilului, constând în reflectarea și reproducerea vieții reale într-o modalitate proprie copilului, rezultat al interferenței dintre factorii biopsihosociali. Jocul este transpunerea pe plan imaginar a vieții reale pe baza transfigurării realității, prelucrării aspirațiilor, tendințelor, dorințelor copilului. Jocul este o activitate cu caracter dominant la această vârstă, fapt demonstrat de modul în care polarizează celelalte activități din viața copilului, după durata și ponderea sa, după eficiență, în sensul că jocul este activitatea care conduce la cele mai importante modificări în psihicul copilului. Valoarea formativă a jocului se poate aprecia mai bine în funcție de planul dezvoltării. Prin toate jocurile, dar mai ales prin cele de mișcare, se oferă posibilități multiple de dezvoltare armonioasă a organismului.

Jocurile de mișcare în mod special realizează multe dintre sarcinile specifice educației fizice. Prin joc, dezvoltarea intelectuală este puternic influențată în sensul dobândirii de informații pe de o parte, și a diversificării acțiunilor mintale, pe de altă parte. Jocul favorizează dezvoltarea aptitudinilor imaginative, a capacităților de creare a unor sisteme de imagini generalizate despre obiecte și fenomene, posibilitatea de a opera mintal cu reprezentări, după modelul acțiunilor concrete cu obiectele în timpul jocului.

Pătrunderea copilului în universul raporturilor de conviețuire a oamenilor (care le oferă profilul moral al unui anumit mod de viață) se realizează tot prin intermediul jocului. Aici, copilul capătă simțul răspunderii pentru respectarea unor reguli, i se formează însușiri morale cum ar fi: curajul, solidaritatea, solicitudinea. Jocul este prilejul realizării educației estetice a copilului, care se inițiază în tainele frumosului și învață să-l creeze.

Cercetătorul S. Iliov afirmă că “jocul are un caracter polivalent, fiind pentru copil și muncă, și artă, și realitate, și fantezie”. În consens cu acest punct de vedere, pedagogul elvețian Edouard Claparede precizează că „jocul este însăși viața”. (*Psihologia copilului și pedagogia experimentală*, 1975, p.102)

FUNCȚIILE JOCULUI

Pedagogul elvețian Edouard Claparede consideră că principala funcție a jocului este aceea de a permite individului să-și realizeze eul, să-și manifeste personalitatea, să urmeze, pentru moment, linia interesului său major, atunci când nu o poate face prin activități serioase. Jocul devine astfel un fenomen de derivare. Alături de *funcția derivării*, jocul are și alte funcții secundare:

- *Jocul-element de divertisment*
- *Jocul-element odihnitor*
- *Jocul-agent de manifestare socială*
- *Jocul-agent de transmitere a ideilor, a obiceiurilor, de la o generație la alta. (L'école sur mesure, 1920, p.143)*

În concepția lui Jean Piaget, (*Psihologia copilului*, p.78), funcțiile jocului sunt următoarele:

- *Funcția de adaptare*, ce se realizează prin asimilarea realului la eu și acomodarea, mai ales prin imitație, a eului la real
- *Funcția formativă, dar și informativă*, jocul fiind acela ce angajează plenar copilul
- *-Funcția de descărcare energetică și rezolvare a conflictelor afective (Funcția catarctică a jocului)*
- *Funcția de socializare a copilului*, prezentă mai ales în jocul cu reguli.

Jocul reprezintă modalitatea cea mai simplă și mai plăcută de integrare într-un univers cultural. Adeseori, jocurile nu sunt altceva decât simple imitații ale unor activități proprii maturilor. Evident

că, în cazul acesta, comportamentul mimetic este o formă de înscriere într-un model cultural asumat prin joc, adică o inițiere.

Jocului pare să-i fie proprie *funcția de a destinde și de a amuza*. El rămâne în mod esențial o activitate exercitată în absența oricărei constrângeri, cu excepția celor proprii reprezentate de regula jocului sau a convențiilor sale.

Aparenta gratuitate a jocului, care, în mentalitatea comună, duce la minimalizarea importanței lui, ține de o insuficientă cunoaștere, pentru că, în realitate, jocurile sunt la originea celor mai înalte manifestări de cultură, după cum, în cazul individului, capătă pe nesimțite statutul unui factor de educație morală, de progres intelectual, etc. Jocul este și un mijloc de formare care cultivă – ca în cazul jocurilor sportive – rezistența, abilitatea, dexteritatea, dar, în egală măsură, poate modela caracterul, răbdarea, responsabilitatea, spiritul de echipă, etc. Orice joc presupune respectarea unor reguli ale jocului și, din acest motiv, jocul trebuie considerat un factor creator de ordine. El instituie un sistem de reguli care precizează ce se face și ce nu se face, cum se face și când se face, adică ce este permis și ce este interzis. Deși arbitrar, regulile jocului sunt imperative. Orice încălcare de regulă are drept efect o ieșire din joc, un sfârșit al jocului. Regulile jocului specifică un sistem ferm de drepturi și obligații, de privilegii și responsabilități și, atâta vreme cât regula jocului este respectată, aceasta nu favorizează și nu lezează pe nimeni. În mod paradoxal, regulile acestei activități libere, care este jocul, sunt mult mai ferme și mult mai puternice decât regulile vieții sociale, încălcate adeseori. Jocul are capacitatea de a-l absorbi complet, în lumea lui, pe cel care joacă, instituind astfel o lume paralelă, fictivă, complementară față de lumea obișnuită – lumea jocului. Dar cea mai importantă *funcție* a jocului pare a fi aceea *de a stimula imaginația*, pentru că înscrierea în lumea jocului, instalarea în rolul repartizat prin joc implică în mod fundamental capacitatea de a produce variante nelimitate ale fanteziei.

CONCLUZII

Integrarea organică a jocului în structura de învățare a a școlarilor mici este de natură să contribuie la realizarea unor importante obiective ale formării personalității copilului. Școlarul mic trebuie să simtă că este acceptat așa cum este, că se dorește întâlnirea cu el, că vine la școală să desfășoare o activitate ce-i solicită efort în colaborare cu ceilalți copii, cu educatorul, într-o atmosferă plăcută, calmă, prietenoasă, și nu numai să reproducă, în competiție cu ceilalți, ceea ce a învățat.

Jocul didactic are un conținut și o structură bine organizate, subordonate particularităților de vârstă și sarcinii didactice, se desfășoară după anumite reguli și în momentul ales de adult, sub directă lui supraveghere, rol imimportant capătă latura instructivă, elementele de distracție nefiind mediatori ai stimulării capacităților creatoare.

Jocurile didactice sunt relizate pentru a deservi procesul instructiv-educativ, au un conținut bine diferențiat pe obiectele de studiu, au ca punct de plecare noțiunile dobândite de elevi la momentul respectiv, iar prin sarcina dată, aceștia sunt puși în situația să elaboreze diferite soluții de rezolvare, diferite de cele cunoscute, potrivit capacităților lor individuale, accentul căzând astfel nu pe rezultatul final, cât pe modul de obținere a lui, pe posibilitățile de stimulare a capacităților intelectuale și afectiv-motivaționale implicate în desfășurarea acestora.

Considerarea jocului didactic ca metodă de stimulare și dezvoltare a creativității se argumentează prin capacitățile de antrenare în joc a factorilor intelectuali și non-intelectuali evidențiați în cercetările de până acum.

Jocurile didactice conțin sarcini didactice care contribuie la modificarea creatoare a deprinderilor și cunoștințelor achiziționate, la realizarea transferurilor între acestea, la dobândirea prin mijloace proprii de noi cunoștințe. Ele angajează întreaga personalitate a copilului, constituind adevărate mijloace de evidențiere a capacităților creatoare, dar și metode de stimulare a potențialului creativ al copilului, referindu-se la creativitatea de tip școlar, manifestată de elev în procesul de învățământ, dar care pregătește și aucticepează creațiile pe diferite coordonate.

A se juca și a învăța sunt activități care se îmbină perfect. Principiul aplicat în jocurile educative și didactice est acela al transferului de energie. Un interes care nu se poate exercita încă decât la o acțiune minimă sau nulă asupra copilului este înlocuit cu un interes imediat și puternic.

Învățarea este o activitate serioasă ce solicită efort voluntar pentru punerea în acțiune a disponibilităților psihicului. Efortul este mai ușor declanșat și susținut mai eficient când se folosesc resursele jocului, când între joc și învățare se întind punți de legătură.

Prin intermediul jocului didactic se pot asimila noi informații, se pot verifica și consolida anumite cunoștințe, priceperi și deprinderi, se pot dezvolta capacități cognitive, afective și volitive ale copiilor, se pot educa trăsături ale personalității creatoare, se pot asimila modele de relații interpersonale, se pot forma atitudini și convingeri.

Copiii pot învăța să utilizeze bine informațiile, timpul, spațiul și materialele puse la dispoziție, li se poate dezvolta spiritul de observație, spiritul critic și autocritic, capacitatea anticipativ-predictivă, divergența și convergența gândirii, flexibilitatea și fluența. Poate fi solicitată capacitatea elevilor de a se orienta într-o anumită situație, de a propune soluții, de a analiza și opta pentru cea optimă, de a extrapola consecințele unei anumite situații concrete, de a interpreta anumite experiențe, fenomene, situații.

Aplicând cu pricepere jocul didactic, învățătorul trebuie să poată valorifica unele din bogatele resurse formativ-educative a le acestuia în angajarea personalității copilului de a desfășura o activitate ce solicită efort susținut, dar într-o atmosferă de voie bună, de cooperare, de înțelegere.

Jocurile didactice în majoritate lor au ca element dinamic întrecerea între grupe de elevi sau chiar între elevii întregului colectiv, făcându-se apel nu numai la cunoștințele lor, dar și la spiritul de disciplină, ordine, coeziune, în vederea obținerii victoriei. Întrecerea prilejuiește copiilor emoții, bucurii, satisfacții.

Jocul didactic constituie o excelentă metodă didactică de stimulare și dezvoltare a motivației superioare din partea elevului, exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcere de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare.

Jocurile didactice sunt antrenante pentru toți elevii și acționează favorabil și la elevii cu rezultate slabe la învățătură, crescându-le performanțele și câpătând încredere în capacitățile lor, siguranță și promptitudine în răspunsuri.

BIBLIOGRAFIE :

1. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Editura Humanitas, București, 2001;
2. Avram, Mioara, *Probleme ale exprimării corecte*, Editura Academiei, București, 1987;
3. Berca, Ion, Miciora, Ionescu, Eliza Maria, *Metodica predării limbii române, clasele I-IV*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970;
4. Barbu Marian, (coordonator), *Metodica predării limbii și literaturii române*, Editura Gheorghe Alexandrescu, Craiova, 2006;
5. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
6. Chateau, Jean, *Copilul și jocul*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970;

CUM EDUCAM INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ A COPIILOR ?

Prof. Boiangiu-Diaconu

Viorica-Liliana

Liceul de Arte „Marin Sorescu”- Craiova

„Lumea este a entuziaștilor care nu se înfierbântă”

Inteligența emoțională se referă la abilitățile în baza cărora un individ poate discrimina și monitoriza emoțiile proprii și ale celorlalți, precum și la capacitatea acestuia de a utiliza informațiile deținute pentru a-și ghida propria gândire și acțiune (Salovey & Mayer, 1990). O altă definiție, mai recentă, a fost dată de Daniel Goleman (1995). Conform acestuia, inteligența emoțională desemnează o capacitate de control și autocontrol al stresului și emoțiilor negative; o meta-abilitate, care determină și influențează modul și eficiența cu care ne putem folosi celelalte capacități și abilități pe care le posedăm, inclusiv inteligența educațională.

Educația bazată pe inteligența emoțională nu este o abordare în termeni de calcul. Metodele detaliate, pas cu pas pot arăta bine pe hârtie și sună atrăgător atunci când îi auzim pe autori și pe experți vorbind despre ele. Dar aceste metode funcționează rareori în școală. La fel ca majoritatea lucrurilor care dau un sens vieții noastre și ne aduc satisfacție, educația este un proces extrem de complex și de profund. Educația bazată pe inteligența emoțională pornește de la faptul că totalitatea acțiunilor noastre ne permite să creăm un echilibru mai sănătos în școală și în relațiile cu elevii. Acțiunile noastre trebuie să pună accent pe importanța sentimentelor și să ne ajută să ne ținem sub control emoțiile, în loc să acționăm impulsiv sau să ne lăsăm copleșiți de sentimente. Pentru unii copii, viața este dură și nesigură; pentru alții, este plină de tensiune. În ambele cazuri, a-și pierde controlul poate însemna pierderea unor drepturi, pierderea unor activități extrașcolare sau de îndrumare. Copiii au nevoie de un mediu pozitiv, care le oferă numeroase oportunități. Educația bazată pe inteligența emoțională pornește de la faptul că totalitatea acțiunilor noastre ne permite să creăm un echilibru mai sănătos în relațiile cu copiii prin accentuarea importanței sentimentelor și prin controlul emoțiilor.

Inteligența emoțională ține de conștientizarea propriilor emoții, stăpânirea acestor emoții (prin controlarea cauzelor generatoare), motivația interioară de a evolua, dublată de inițiativă, optimism și dăruire, empatie (capacitatea de a înțelege emoțiile și sentimentele altora) și, nu în ultimul rând, de aptitudinile sociale, adică de capacitatea de a stabili relații pozitive, de a coopera și colabora cu ceilalți, de a rezolva conflicte, de a capta atenția.

Capacitatea de a recunoaște și de a face față emoțiilor duce la performanțe mai mari la

școală, în muncă și în relațiile interumane.

Ce înseamnă inteligența emoțională?

Inteligența emoțională este un alt mod de a fi inteligent: inteligența inimii. Înseamnă: - să cunoști emoțiile, să le recunoști

- să poți să te pui în pielea celui alt
- să știi să iei decizii
- să-ți asumi responsabilitatea pentru ceea ce faci
- să fii motivat
- să știi să comunici cu ceilalți pentru a avea relații armonioase

De ce au copiii nevoie de inteligența emoțională?

Copiii au nevoie de inteligența emoțională:

- pentru a reuși în viață;
- pentru a avea încredere în ei, în abilitățile lor;
- pentru a se cunoaște mai bine și pentru a-i cunoaște și pe ceilalți;
- pentru a-și transforma emoțiile negative, pentru a ști să se manifeste în siguranță atunci când se simt furioși, supărați, îngrijorați, obosiți, triști.

Aptitudinile cheie ale inteligenței emoționale sunt:

- *cunoașterea emoțiilor*- capacitatea de a recunoște sentimentele atunci când apar și de a nu le elimina dacă nu ne convin: "Sunt furios/ furioasă!" în loc să-mi "înghit" furia sau să iau un calmant.
- *gestionarea emoțiilor*- capacitatea de a aborda emoțiile neplăcute, după ce le-am acceptat că le simțim. "Îmi ocup timpul cu o activitate care mă face să mă simt bine".
- *automotivarea*- emoțiile ne fac mai puternici sau mai neputincioși. "Să-mi dezvolt o formă de autocontrol emoțional"
- *recunoașterea emoțiilor* - să-mi detectez cu mai multă precizie emoțiile și să-mi construiesc propriul "sistem de lucru" cu ele.

De când se poate începe educația inteligenței emoționale?

Unii copii sunt mai inteligenți emoțional decât alții. Inteligența emoțională se poate învăța, exersa de timpuriu, chiar din primul an de viață. Perioada preșcolarității este esențială, deoarece atunci învață copiii vocabularul emoțiilor, asocierea dintre emoții și contextele de viață, exprimarea facială a emoțiilor (de pildă, învață să decodifice o frunte încruntată ca fiind semn de îngrijorare sau supărare, un zâmbet ca semn al bucuriei etc.), modalități de reacție la

emoțiile celor din jur. La vârsta de 6 ani termenii utilizați pentru descrierea emoțiilor cresc în diversitate și cantitate. Copiii devin capabili să poarte discuții cu alții despre emoțiile lor interne sau pot să asculte ce spun ceilalți despre emoțiile lor.

Multe cadre didactice nu sunt familiarizate cu noile metode interactive pe care învățarea comportamentelor pozitive socio-emoționale, le cer. Ele se tem că aceste metode vor duce la dezordine, pierderea controlului clasei.

De asemenea, cadrele didactice trebuie să fie bine informate în privința resurselor pe care școala le pune la dispoziție, asupra suportului fizic, psihic, financiar și chiar asupra devotamentului cu care se participă la aceste programe de dezvoltare. Este bine de știut de la început pe ce te bazezi ca să poți ști ce poți realiza.

În școlile unde s-au demarat programe de dezvoltare a inteligenței emoționale, elevii au avut posibilitatea să preia, participând an de an la nivelele propuse de program, aspecte educaționale specifice caracteristicilor individuale: vârstă, sex, Q.I. De asemenea important, elevii au interacționat regulat cu adulți care i-au înțeles și au îmbunătățit programul în funcție de cerințele specifice fiecărei clase. Copiii beneficiază cel mai mult de acest program când sunt implicate atât cadrele școlii la care merg, cât și părinții.

Educația și chestiunile legate de școală sunt esența vieții de familie în anii în care copii noștri traversează o perioadă critică și pe care îi petrecem împreună cu ei odată ce au trecut de vârsta primei copilării. Pot fi perioade de tristețe, tensiuni și dispute, sau de fericire, dezvoltare și afecțiune. În realitate e sigur că toți copiii trec prin diverse probleme, provocarea cadrelor didactice și a părinților este de a le echilibra cu lucruri bune. Aceasta depinde de cât suntem noi dispuși să vorbim cu copiii într-un mod care-i ajută să-și exerseze aptitudinile inteligenței emoționale. În acest fel, vom avea parte de mai puține cazuri de „suprastimulare emoțională” și de o mult mai mare înțelegere a sentimentelor copiilor.

Învățând să comunicăm cu copiii, ne vom bucura împreună cu familiile acestora de o inteligență emoțională armonios dezvoltată. „Devenind mai echilibrați emoțional, va crește și siguranța lor și încrederea în sine; curiozitatea lor își va găsi căi firești de exteriorizare, vor învăța cum să-și câștige independența și autenticitatea în gândire și comportament, își vor dezvolta capacitatea de a face alegeri responsabile.” (Daniel Goleman).

Câteva metode pentru dezvoltarea abilităților emoționale:

- Asigură-i un mediu sigur și echilibrat;
- Zâmbește-I;
- Învăță-l să-și conștientizeze și să-și exprime emoțiile; arată empatie când copilul este supărat: „Ce s-a întâmplat? Ești supărat pentru că Robert nu se joacă cu tine?” „Poate nu-i place să se joace cu mingea, propune-i să vă jucați împreună altceva”;
- Explică-i de ce spui „nu”, în loc de doar „nu”;

- Laudă-l pentru un comportament pozitiv și încurajează efortul;
- Explică-i când și cum acțiunile sale îi afectează pe alții.

Cum arată un copil inteligent emoțional?

Copilul inteligent din punct de vedere emoțional:

- este conștient de emoțiile sale și vorbește liber despre ele;
- recunoaște emoțiile celor din jurul său;
- comunică ușor despre ceea ce îl interesează sau îl preocupă;
- știe să spună NU fără să îi rănească pe ceilalți;
- are un bun management al emoțiilor negative;
- are comportamente rezonabile chiar și atunci când lucrurile nu merg așa cum și-ar dori și nu abandonează o activitate, nici atunci când devine dificilă;
- are bine dezvoltat sistemul motivațional – de pildă, nu face unele activități doar pentru că i-au fost cerute să le facă sau doar cât este supravegheat, ci le face pentru că a înțeles că sunt utile pentru propria dezvoltare și îi oferă beneficii;
- este sigur pe el în majoritatea situațiilor, iar atunci când simte că nu se descurcă, cere ajutorul;
- se adaptează rapid la situații/ persoane noi;
- nu îi este teamă să pună întrebări sau să își afirme preferințele;
- are prieteni cu care se relaxează dar de la care deopotrivă învață modele noi de comportament.

Concluzii:

Sistemul educațional pune în mod tradițional accentul pe cele trei activități fundamentale - scris, citit, socotit - toate caracteristice emisferei stângi (dominată de raționalitate), excluzând aproape educarea facultăților emisferei drepte care este sediul imaginației, orientării spațiale, decodării muzicii, culorii, ritmului, creativității (dominanta sa fiind intuiția).

Pentru ca acești copii să nu aibă probleme emoționale în viitor, școala trebuie să găsească mereu noi posibilități, noi metode și resurse de a le dezvolta capacitățile, în special inteligența emoțională- cea mai valoroasă achiziție pe care se pot baza oricând în viitor.

Bibliografie:

1. DANIEL GOLEMAN, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2001
2. MIHAELA ROCO, *Creativitatea și inteligența emoțională*, Editura Polirom, Iași, 2001
3. CECILIA SAS (coord.), *Cunoașterea și dezvoltarea competenței emoționale*, Editura Universității din Oradea, 2010
4. JEANNE SEGAL, *Dezvoltarea inteligenței emoționale*, Editura Teora, 2000

LECȚIA ÎN PATRU ETAPE:

TUNING IN - FINDING OUT - SORTING OUT – REFLECTING

APLICATĂ LA CLASA A XI-A MATEMATICĂ INFORMATICĂ

*Prof. Boldea Petria – Elena,
Inspectoratul Școlar Județean Timiș*

O experiență de învățare deosebită am avut cu Dr. Diana Hicks, care a scris manuale pentru Cambridge University Press, mai mult de 25 de ani și este deosebit de interesată de materialele și sarcinile pentru ELT care combină învățarea limbilor și învățarea prin limbă într-un cadru bilingv/CLIL. Domnia sa a lucrat ca trainer Comenius pentru UE timp de cincisprezece ani și a lucrat cu profesori și studenți, în mai mult de 40 de țări din întreaga lume. Are un doctorat de la Universitatea din Bristol în analiza discursului și critica discursului metodologic al cadrelor didactice.

Am cunoscut-o pe dr. Diana Hicks când am participat la un curs în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, organizat în localitatea Southampton în cadrul unui program Leonardo inițiat și implementat de către Casa Corpului Didactic Timiș.

Unul dintre obiectivele stabilite în proiect de către CCD Timiș a fost Formarea unei echipe de 15 formatori în domeniul managementului programelor de formare focalizate pe dezvoltarea competențelor cadrelor didactice în conformitate cu standardele profesionale. Gândit a fi realizat prin organizarea unui stagiu de mobilitate la Southampton – U.K., pentru 15 cadre didactice, formatori, metodiști CCD și inspectori din județul Timiș. Eu am avut oportunitatea să fac parte din această echipă.

Am lucrat în două zile cu Dr. Diana Hicks foarte intens despre structura lecției, etape, metode, tipuri de activități. Tot cu Dr. Diana Hicks am lucrat 8 ore în ultima zi la evaluarea noastră a cursanților.

O structură de lecție pe care ne-a prezentat-o Dr. Diana Hicks se prezintă sintetic astfel:

Etapa	Strategia	Abilități
Tuning in Introducerea în temă	Braistorming Întrebări Discuții Efectuarea de desene / diagrame	Interogări Organizare Schimb de idei Ascultare activă Exprimare orală Planificare Previzionare Estimare
Finding out Descoperirea	Vizitatori în clasă Vizite în afara clasei Filmulețe video Cercetare web / CD Lectură Experimente Investigații	Observare Rezumare Abilitatea de a pune întrebări Selectarea informației Cercetarea Lecturare Luarea de notițe Găsirea de resurse Colaborarea Compararea Punerea în contrast Realizarea de conexiuni Utilizarea IT Luarea deciziilor Realizarea unor alegeri Managerierea timpului
Sorting out Sortarea datelor	Clasificare / grupare / sortare Realizare de hărți / grafice Secvențiere narativă / de proces	Organizare Clasificare Realizarea unor legături Colaborare Prezentarea ideilor Ascultare activă Exprimare orală Interpretare Scriere Desenare Raportare Testare Investigare Proiectare Utilizarea IT Realizarea unor alegeri
Reflecting Reflectia	Autoevaluare și evaluare Evaluare reciprocă și evaluare Întocmirea unui jurnal de învățare Afișe / publicitate Evaluarea profesorului / evaluare	Formularea de răspunsuri Exprimare clară, oral și în scris Performare Clarificare

Prezint mai jos un plan de lecție pe această structură, pentru o lecție de corectare a tezei (lucrării scrise semestriale) pe care am desfășurat-o cu o clasă a XI-a Matematică Informatică la Colegiul Național Bănățean din Timișoara. Reacția elevilor a fost extraordinară și a demonstrat din plin eficiența unui asemenea mod de proiectare.

PLAN DE LECȚIE

Disciplina: Matematică											
Profesor: BOLDEA PETRIA – ELENA											
Clasa: a XI-a MI (elevi de 17–18 ani)											
Tema lecției: Corectarea tezei											
Tipul lecției: Lecție de fixare, consolidare și corecție											
Data:/ intervalul orar											
Obiectivul: Conștientizarea de către elevi a greșelilor pe care le-au făcut la teză și recuperarea pe grupe de performanță.											
Etapa TUNING IN (Introducerea în activitate): Start din partea elevilor (5 minute) Pornim de la întrebarea: „Ce exerciții nu ai știut să rezolvi la teză?” adresată fiecărui elev.											
Etapa FINDING OUT: (Descoperire) (5 minute) (cognitive thinking) Elevii sunt invitați să-și aleagă câte un singur exercițiu dintre cele pe care nu au știut să le rezolve și să se grupeze după exercițiul ales, astfel încât să se formeze nouă grupe de câte 3 sau 4 elevi (câte o grupă pentru fiecare exercițiu), efectivul clasei fiind de 30 de elevi.											
Etapa SORTING OUT (Sortarea): (35 minute) I) Activitate pe grupe (12 minute) (critical and creative thinking): Elevii vor rezolva exercițiul pe care l-au ales și fiecare grupă va realiza un poster cu rezolvarea exercițiului. II) Activitate frontală (18 minute) (critical thinking): Evaluarea reciprocă a rezolvărilor grupelor. Câte un reprezentant al grupei prezintă posterul și celelalte grupe analizează rezolvările prezentate, corectând sau completând acolo unde este cazul. III) Activitate individuală (10 minute) (critical and creative thinking): Sarcina de lucru: 1. „Compuneți un exercițiu asemănător cu cel pe care l-ați rezolvat în activitatea pe grupe”. 2. Scrieți noțiunile teoretice pe care trebuie să le folosiți în rezolvarea exercițiului compus.											
Etapa REFLECTING (Reflecția): (5 minute) Activitate individuală: Reflectând la rezolvările pe care le-ați efectuat la teză, comparativ cu rezolvările corecte prezentate astăzi, completați:											
FIȘA DE AUTOEVALUARE											
Numele și prenumele:											
Subiectul	I			II			III			Din oficiu	NOTA
	I.1	I.2	I.3	II.1	II.2	II.3	III.1	III.2	III.3		
Punctajul	1p	1p	1p	1p	1p	1p	1p	1p	1p	1p	
AUTOEVALUARE											

TEMA PENTRU ACASĂ:

1. Rezolvați exercițiul pe care l-ați compus în clasă.
2. Compuneți și rezolvați două exerciții asemănătoare cu cele date la teză, de alte două tipuri decât cel compus în clasă.

Lucrare scrisă la matematică pe semestrul al doilea

Clasa a XI – a Matematică - Informatică

NOTĂ. Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă din oficiu 1 punct.

Timpul de lucru este de 50 minute

Punctaj	SUBIECTE
1p 1p 1p	Subiectul I: Pentru m, și n parametri reali, se consideră sistemul de ecuații liniare $(S): \begin{cases} mx + 2y + 2z = 1 \\ mx + 3y + 2z = 2 \\ mx + 2y + 5z = 2n - 1 \end{cases}$ 1) Calculați determinantul sistemului. 2) Pentru $m = n = 1$, rezolvați sistemul cu regula lui Cramer. 3) Determinați valorile reale ale parametrilor m și n pentru care sistemul (S) este compatibil simplu nedeterminat.
1p 1p 1p	Subiectul II: Se dă funcția $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \begin{cases} \frac{x^3 - 2x + a}{x^2 + 1}, & \text{pentru } x < 1 \\ (x^2 + 1) \ln x, & \text{pentru } x \geq 1 \end{cases}$, unde $a \in \mathbf{R}$. 1) Determinați $a \in \mathbf{R}$, pentru care funcția f este continuă în punctul $x_0 = 1$. 2) Determinați $a \in \mathbf{R}$, pentru care punctul $x_0 = 1$ este punct de discontinuitate de speța întâi pentru funcția f. 3) Pentru $a = 1$, demonstrați că ecuația $f(x) = 0$ are cel puțin o soluție în intervalul $[-2, -1]$.
1p 1p 1p	Subiectul III: 1) Calculați $f'(x)$ și stabiliți domeniul lui f', unde $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{2x^2 + 1}{\sqrt{1 + x^2}}$. 2) Fie $f: [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$, $a > 0$, o funcție continuă pe $[a, b]$, derivabilă pe (a, b) și $\frac{f(a)}{a} = \frac{f(b)}{b}$. Să se arate că există un nr. $c \in (a, b)$ astfel încât $c \cdot f'(c) = f(c)$. 3) Utilizând teorema lui Lagrange pentru funcția $f: [100, 104] \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \sqrt{x}$, să se arate că $\sqrt{104} - 10 < 0,2$.

BAREM DE CORECTARE

Subiectul I: Pentru m, și n parametri reali, se consideră sistemul de ecuații liniare

$$(S): \begin{cases} mx + 2y + 2z = 1 \\ mx + 3y + 2z = 2 \\ mx + 2y + 5z = 2n - 1 \end{cases}$$

1) Calculați determinantul sistemului.

REZOLVARE:

Scriem matricea sistemului,

$$A = \begin{pmatrix} m & 2 & 2 \\ m & 3 & 2 \\ m & 2 & 5 \end{pmatrix} \Rightarrow \Delta = \begin{vmatrix} m & 2 & 2 \\ m & 3 & 2 \\ m & 2 & 5 \end{vmatrix} = m(15 + 8 + 4 - 6 - 4 - 20) = 3m.$$

2) Pentru m = n = 1, rezolvați sistemul cu regula lui Cramer.

REZOLVARE:

$\Delta = 3 \neq 0 \Rightarrow$ sistemul este de tip Cramer.

$$\Delta_x = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 2 \\ 2 & 3 & 2 \\ 1 & 2 & 5 \end{vmatrix} = -3, \Delta_y = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 1 & 2 & 2 \\ 1 & 1 & 5 \end{vmatrix} = 3, \Delta_z = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \\ 1 & 2 & 1 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow (x, y, z) = (-1, +1, 0).$$

3) Determinați valorile reale ale parametrilor m și n pentru care sistemul (S) este compatibil simplu nedeterminat.

REZOLVARE:

Sistemul (S) este compatibil simplu nedeterminat $\Leftrightarrow \begin{cases} \Delta = 0 \\ \text{rang}(A) = 2 \\ \Delta_{\text{car}} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow$

$$\begin{cases} m = 0 \\ (\exists) \Delta_p = \begin{vmatrix} 2 & 2 \\ 3 & 2 \end{vmatrix} = -2 \neq 0 \\ \begin{vmatrix} 2 & 2 & 1 \\ 3 & 2 & 2 \\ 2 & 5 & 2n-1 \end{vmatrix} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m = 0 \\ 1 - 4n = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m = 0 \\ n = \frac{1}{4} \end{cases}.$$

Subiectul II: Se dă funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \begin{cases} \frac{x^3 2x + a}{x^2 + 1}, & \text{pentru } x < 1 \\ (x^2 + 1) \ln x, & \text{pentru } x \geq 1 \end{cases}$, unde $a \in \mathbb{R}$.

1) Determinați $a \in \mathbb{R}$, pentru care funcția f este continuă în punctul $x_0 = 1$.

REZOLVARE:

f este continuă în punctul $x_0 = 1 \Leftrightarrow f(1 - 0) = f(1 + 0) = f(1)$.

$$f(1 - 0) = \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ x < 1}} f(x) = \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ x < 1}} \frac{x^3 2x + a}{x^2 + 1} = \frac{-1 + a}{2},$$

$$f(1) = f(1 + 0) = \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ x > 1}} f(x) = \lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ x > 1}} (x^2 + 1) \ln x = 0.$$

$$\text{În concluzie, } \frac{-1 + a}{2} = 0 \Leftrightarrow a = 1.$$

2) Determinați $a \in \mathbb{R}$, pentru care punctul $x_0 = 1$ este punct de discontinuitate de speța întâi pentru funcția f.

REZOLVARE:

$x_0 = 1$ este punct de discontinuitate de speța întâi pentru funcția f dacă limitele laterale în punctul $x_0 = 1$ există sunt finite și diferite.

Având în vedere calculele efectuate la punctul II 1) se observă că limitele laterale în punctul $x_0 = 1$ există și sunt finite. Rămâne să punem condiția ca ele să fie diferite, de unde se obține $\frac{-1+a}{2} \neq 0 \Leftrightarrow a \neq 1 \Leftrightarrow a \in \mathbf{R} - \{1\}$.

- 3) Pentru $a = 1$, demonstrați că ecuația $f(x) = 0$ are cel puțin o soluție în intervalul $[-2, -1]$.

REZOLVARE:

Pentru $x \in [-2, -1]$, $f(x) = \frac{x^3 - 2x + 1}{x^2 + 1}$, deci restricția unei funcții raționale care este continuă.

$f(-2) = -\frac{3}{5} < 0$, iar $f(-1) = 1 > 0$ și cum f este continuă, conform teoremei lui Cauchy-Bolzano rezultă că există cel puțin un $c \in [-2, -1]$ astfel încât $f(c) = 0$; cu alte cuvinte, ecuația $f(x) = 0$ are cel puțin o soluție în intervalul $[-2, -1]$.

Subiectul III:

- 1) Calculați $f'(x)$ și stabiliți domeniul lui f' , unde $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{2x^2 + 1}{\sqrt{1+x^2}}$.

REZOLVARE:

$$f'(x) = \left(\frac{2x^2 + 1}{\sqrt{1+x^2}} \right)' = \frac{4x\sqrt{1+x^2} - (2x^2 + 1) \cdot \frac{2x}{2\sqrt{1+x^2}}}{(\sqrt{1+x^2})^2} = \frac{x(2x^2 + 3)}{(1+x^2)\sqrt{1+x^2}} \text{ și este imediat că } D_{f'} = \mathbf{R}.$$

- 2) Fie $f: [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$, $a > 0$, o funcție continuă pe $[a, b]$, derivabilă pe (a, b) și $\frac{f(a)}{a} = \frac{f(b)}{b}$.

Să se arate că există un nr. $c \in (a, b)$ astfel încât $c \cdot f'(c) = f(c)$.

REZOLVARE:

Considerăm funcția $g: [a, b] \rightarrow \mathbf{R}$, $a > 0$, dată prin $g(x) = \frac{f(x)}{x}$.

Având în vedere că:

- f este continuă pe $[a, b]$ și derivabilă pe (a, b) ;
- funcția identică $x \rightarrow x$ este continuă pe $[a, b]$ și derivabilă pe (a, b) , obținem că funcția g este continuă pe $[a, b]$ și derivabilă pe (a, b) (fiind un cât de două funcții care au aceste proprietăți).

În plus, din ipoteză se obține că $g(a) = g(b)$, deci funcția g îndeplinește toate condițiile din teorema lui Rolle și conform teoremei există un $c \in (a, b)$ astfel încât $g'(c) = 0$.

$$\begin{aligned} \text{Dar } g'(x) &= \left(\frac{f(x)}{x} \right)' = \frac{x \cdot f'(x) - f(x)}{x^2} \Rightarrow g'(c) = \frac{c \cdot f'(c) - f(c)}{c^2} \\ &\Rightarrow c \cdot f'(c) - f(c) = 0 \Rightarrow c \cdot f'(c) = f(c). \end{aligned}$$

- 3) Utilizând teorema lui Lagrange pentru funcția

$$f: [100; 104] \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \sqrt{x},$$

să se arate că $\sqrt{104} - 10 < 0,2$.

REZOLVARE:

Cum f este restricția unei funcții elementare, rezultă că f este continuă pe intervalul $[100; 104]$ și derivabilă pe $(100; 104)$, ca atare se poate aplica teorema lui Lagrange și să obținem că există cel puțin un punct $c \in (100; 104)$ astfel încât

$$\frac{f(104) - f(100)}{104 - 100} = f'(c) \Leftrightarrow \frac{\sqrt{104} - \sqrt{100}}{4} = \frac{1}{2\sqrt{c}} \Leftrightarrow \sqrt{104} - 10 = \frac{2}{\sqrt{c}},$$

$$\text{iar } c \in (100; 104) \Rightarrow c > 100 \Rightarrow \sqrt{c} > \sqrt{100} \Rightarrow \frac{2}{\sqrt{c}} < \frac{2}{\sqrt{100}} = 0,2.$$

În concluzie, $\sqrt{104} - 10 < 0,2$.

Bibliografie:

www.edu.ro/subiecte examene naționale

Manuale școlare alternative aprobate de minister pentru clasa a XI-a Matematică Informatică.

Fișe de lucru întocmite în cadrul cursului, în activitățile desfășurate cu Dr. Diana Hicks.

EDUCAȚIA STEM ȘI EDUCAȚIA DIGITALĂ, PRIORITĂȚI ALE COMISIEI EUROPENE

***Petria-Elena Boldea,
Inspectoratul Școlar Județean Timiș***

Îmbunătățirea educației reprezintă o componentă centrală a inițiativei Comisiei Europene privind investiția în tinerii Europei. În special, calitatea școlilor joacă un rol fundamental în conturarea perspectivelor tinerilor. Școlile pun bazele succesului profesional. Acestea oferă o șansă unică pentru mobilitatea socială. Cu toate acestea, lucrurile nu stau întotdeauna așa.

A transforma o educație de înaltă calitate într-o realitate pentru toți tinerii reprezintă o preocupare esențială pentru viitorul Europei. Ameliorarea învățământului rămâne o prioritate majoră a Uniunii Europene (UE). Acest lucru se aplică statelor membre și UE și va necesita o cooperare strânsă. Una dintre sarcinile statelor membre este reformarea sistemelor lor de învățământ.

O educație de înaltă calitate pentru toți va ajuta Europa să își atingă obiectivele economice și sociale. La baza unor societăți favorabile incluziunii și rezistente se află o educație de bună calitate. Educația reprezintă punctul de plecare pentru o carieră profesională de succes și cea mai bună protecție împotriva șomajului și a sărăciei. Educația favorizează dezvoltarea personală și pune bazele unei cetățenii active. Școlile joacă un rol esențial în învățarea pe tot parcursul vieții și, prin urmare, este nevoie de acțiuni în vederea îmbunătățirii calității și performanței învățământului. La nivelul Uniunii Europene, există o mare diversitate de școli și sisteme de învățământ. În același timp, aproape toate statele membre se confruntă cu o serie de provocări importante:

- există deficiențe în dezvoltarea competențelor la nivelul învățământului;
- învățământul nu își joacă întotdeauna pe deplin rolul de a promova corectitudinea și echitatea socială;
- ritmul schimbărilor tehnologice și digitale afectează în mod profund economiile și societățile noastre - școlile trebuie să răspundă mai bine acestei noi realități.

UE poate juca un rol util în sprijinirea statelor membre în eforturile lor de reformare. Există trei domenii în care trebuie luate măsuri și în care sprijinul la nivel european poate contribui la abordarea provocărilor menționate anterior:

1. Dezvoltarea unor școli mai bune și mai favorabile incluziunii.
2. Sprijinirea cadrelor didactice și a directorilor de școli pentru ca aceștia să obțină o calitate excelentă a predării și învățării.
3. Realizarea unei guvernante mai eficace, mai echitabile și mai eficiente a sistemelor de învățământ.

Sprijinirea tuturor elevilor și dezvoltarea competențelor acestora

Toți tinerii trebuie să aibă șansa de a-și dezvolta întregul spectru de competențe-cheie. Acestea includ abilitatea de a citi și de a scrie, competențe în domeniul limbilor străine, competențe în matematică, științe, competențe digitale și de programare, precum și competențe civice și sociale, dar și competențe antreprenoriale și transversale, cum ar fi creativitatea și gândirea critică. Stabilirea unei legături între învățare și experiența de viață dă naștere unor rezultate mai bune.

Educația în domeniul științei, tehnologiilor, ingineriei (Engineering) și matematicii (STEM) este mai eficace atunci când este corelată cu provocări economice, de mediu și sociale sau cu artele și designul, demonstrându-și relevanța pentru viața de zi cu zi.

Tehnologiile digitale pot ameliora învățarea și pot sprijini inovarea în școli. Utilizate în mod corespunzător, tehnologiile digitale pot îmbogăți experiențele de învățare și pot sprijini dezvoltarea dincolo de competențele digitale.

Educația STEM este considerată esențială pentru dezvoltarea abilităților critice și analitice necesare în economia globală bazată pe tehnologie și inovație. Programele STEM sunt proiectate pentru a stimula interesul și competențele elevilor în aceste domenii cheie, pregătindu-i pentru cariere în sectoare rapide și în evoluție, cum ar fi robotică, inginerie aerospațială, informatică și multe altele.

Școlile trebuie să-i sprijine pe toți elevii și să răspundă nevoilor lor specifice. Școlile care acordă atenție nevoilor diverse ale diferiților elevi obțin rezultate mai bune.

Viitorul educației pune un accent deosebit pe domeniile STEM, acestea fiind fundamentale pentru pregătirea tinerilor în fața provocărilor unei economii globale bazate pe inovație și tehnologie.

În acest context, programele educaționale trebuie să fie din ce în ce mai orientate către dezvoltarea abilităților analitice, critice și de problem-solving. Educația STEM nu se limitează doar la acumularea de cunoștințe tehnice, ci și la aplicarea acestora în mod creativ pentru a răspunde nevoilor complexe ale societății. Aceste inițiative subliniază un aspect esențial: în timp ce tehnologia continuă să evolueze, cadrele didactice trebuie să rămână angajate într-un proces constant de învățare și adaptare, pentru a putea oferi elevilor cele mai bune oportunități de învățare posibile.

Tehnologiile digitale pot sprijini comunicarea și cooperarea în cadrul școlilor și între școli și pot stimula participarea elevilor și a familiilor acestora la viața școlară.

Rolul cadrelor didactice se transformă de la transmițători de cunoștințe la facilitatori ai învățării. Cadrele didactice vor trebui să își dezvolte competențele digitale și să fie capabile să integreze tehnologiile noi în procesul educațional. De asemenea, cadrele didactice vor avea rolul de

a ghida elevii în gestionarea fluxului de informații disponibile online și de a dezvolta gândirea critică și abilitățile de evaluare a surselor.

Cu toate acestea, în prezent, se pare că doar un sfert dintre copiii din școlile europene sunt instruiți de cadre didactice care stăpânesc bine competențele digitale.

Este necesară deci, îmbunătățirea atractivității profesiei de cadru didactic. Cadrele didactice cu performanțe ridicate, motivate și apreciate stau la baza excelenței în educație. O scădere a prestigiului profesiei și lipsa de personal reprezintă însă provocări în multe state membre ale UE, acestea conducând la stagnarea calității învățământului.

Viitorul educației este un amestec dinamic de inovație tehnologică și metode pedagogice adaptative. Pe măsură ce trecem prin aceste schimbări, este vital să ne asigurăm că toți elevii beneficiază de pe urma acestor evoluții, pregătindu-i pentru a excela într-o lume în continuă transformare.

Prin îmbinarea teoriei cu practica, metodele de educație îmbunătățesc procesul de învățare și pregătesc tinerii pentru complexitățile lumii reale. Această abordare sporește eficacitatea educațională și cultivă abilități critice necesare în societatea contemporană, cum ar fi adaptabilitatea, gândirea critică și capacitatea de a lucra în echipă.

Tehnologia va continua să joace un rol esențial în transformarea educației, oferind instrumente noi și metode de învățare adaptate nevoilor individuale ale elevilor. Platformele online și resursele digitale vor face învățământul mai accesibil pentru elevii și studenții din zonele îndepărtate sau pentru cei cu nevoi speciale.

Integrarea tehnologiei în procesul educațional aduce cu sine atât provocări (accesibilitate inegală, dependența excesivă de tehnologie, nevoia de securitate și confidențialitate), cât și oportunități (personalizarea învățării, acces la resurse educaționale extinse, colaborare globală, inovare în metodele de predare).

Digitalizarea a devenit un factor cheie în evoluția sistemelor educaționale globale. Tehnologii precum realitatea augmentată și inteligența artificială nu mai sunt doar simple unelte, ci piloni care modelează cum învățăm și cum predăm.

Este esențial să integrăm noi metodologii de învățare, să valorificăm tehnologia și să cultivăm abilități critice care să sprijine atât dezvoltarea personală, cât și profesională a elevilor. Astfel, educația de mâine trebuie să fie flexibilă, personalizată și profund ancorată în realitățile și cerințele actuale, pregătind tinerii nu doar pentru carierele de azi, dar mai ales pentru provocările și oportunitățile de mâine.

Găsirea unui echilibru între tehnologie și interacțiune umană este esențială. Tehnologia trebuie să fie un instrument care sprijină învățarea, nu să înlocuiască interacțiunea directă.

Profesorii trebuie să fie pregătiți pentru a utiliza eficient tehnologia în procesul de predare. Formarea continuă și adaptarea la noile tehnologii sunt cruciale.

Eforturile trebuie să se concentreze pe asigurarea accesului universal la tehnologie și la conținut educațional digital de calitate.

Garantarea securității datelor elevilor și respectarea confidențialității sunt imperative. Educația digitală trebuie să fie însoțită de o educație privind securitatea online.

O abordare echilibrată, având focusul pe dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și asigurarea accesului egal la tehnologie pot contribui la crearea unei educații moderne, adaptate la cerințele unei lumi în schimbare continuă.

Planul de acțiune al Comisiei Europene pentru educația digitală este un factor principal de stimulare pentru realizarea viziunii de a obține un spațiu european al educației până în 2025. Acesta contribuie la atingerea obiectivelor Agendei pentru competențe în Europa, ale Planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale și ale „Busolei pentru dimensiunea digitală 2030: modelul european pentru deceniul digital”.

Planul pentru educația digitală stabilește două priorități strategice și acțiuni de sprijinire a acestora:

Prioritatea 1: Încurajarea dezvoltării unui ecosistem de educație digital de înaltă performanță

Acțiunea 1: Dialog structurat cu statele membre privind educația și competențele digitale.

Acțiunea 1: Recomandarea Consiliului privind factorii favorizanți esențiali pentru succesul educației și formării digitale

Acțiunea 2: Recomandare a Consiliului privind abordările bazate pe învățarea mixtă pentru un învățământ primar și secundar de înaltă calitate și incluziv

Acțiunea 3: Cadrul european privind conținutul educațional digital

Acțiunea 4: Conectivitatea și echipamentele digitale pentru educație și formare

Acțiunea 5: Planuri de transformare digitală pentru instituțiile de educație și formare

Acțiunea 6: Orientări etice privind utilizarea IA și a datelor în procesul de predare și învățare pentru cadrele didactice

Prioritatea 2: Dezvoltarea aptitudinilor și competențelor digitale relevante pentru transformarea digitală

Acțiunea 7: Orientări comune pentru profesori și formatori pentru a încuraja alfabetizarea digitală și pentru a combate dezinformarea prin educație și formare

Acțiunea 8: Actualizarea Cadrului european al competențelor digitale în vederea includerii competențelor în domeniul inteligenței artificiale și al datelor

Acțiunea 9: Certificatul european de competențe digitale (EDSC)

Acțiunea 10: Recomandarea Consiliului privind îmbunătățirea ofertei de cursuri de dezvoltare a competențelor digitale în educație și formare

Acțiunea 11: Colectarea de date la nivel transnațional și un obiectiv la nivelul UE privind competențele digitale ale elevilor

Acțiunea 12: Stagiile „Oportunități digitale”

Acțiunea 13: Participarea femeilor în științe, tehnologie, inginerie și matematică (STIM sau STEM).

Centrul european pentru educația digitală - Pentru a sprijini ambele domenii prioritare, Comisia Europeană a creat și European Digital Education Hub, pentru a consolida cooperarea și schimbul de informații în domeniul educației digitale la nivelul UE.

În România a fost stabilit ”Cadrul de Competențe digitale pentru elevi” și adoptat prin Ordinul ministrului educației nr. 6.466/30.08.2024. Cadrul competențelor digitale pentru elevi reglementează competențele digitale pentru elevii din învățământul preuniversitar din România. Documentul stabilește un cadru de referință pentru dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, aliniat cu standardele naționale și internaționale și adaptat nevoilor unei societăți digitale în continuă evoluție. Dezvoltarea Cadrului de competențe digitale pentru elevi are ca model de referință Cadrul de competențe digitale pentru cetățenii României (DigCompRo), document elaborat pe baza Cadrului european DigComp 2.2, și detaliază: principalele arii de competență urmărite; competențele specifice și nivelurile de performanță așteptate, pe cicluri de învățământ; elaborarea de descriptori pentru fiecare competență specifică, pe baza DigCompRo. Cadrul deschide perspective pentru definirea unor tematici și activități de învățare, utile atât din perspectivă curriculară, cât și din perspectiva unor viitoare programe de formare profesională de dezvoltare a competențelor digitale.

Bibliografie

[1] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A52017DC0248>;

[2] <https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/digital-education/action-plan>;

[3] <https://www.romaniacurata.ro/servicii-publice-locale/transformarea-educatiei-in-era-digitala-provocari-si-oportunitati/>;

[4] <https://florinrosoga.ro/viitorul-educatiei-in-era-digitala/>

[5] https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/digital-education/digital-education-hub/about-the-hub?pk_source=website&pk_medium=link&pk_campaign=edeh&pk_content=hub-hp-about

[1] Cadrul competențelor digitale pentru elevi, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 6.466/30.08.2024, publicat în Monitorul Oficial Nr. 1057 din 22 octombrie 2024.

METODE INTERACTIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

APPLICATE LA MATEMATICĂ

PETRIA-ELENA BOLDEA

Inspectoratul Școlar Județean Timiș

Sensul general al conceptului de strategie este acela de „modalitate de concepere, linie de orientare în viziune sistemică și pe termen mediu sau scurt a proceselor educaționale” (M. Ionescu, 2003).

În **sens pedagogic restrâns**, se pot defini ca sisteme de metode, procedee, mijloace și forme de organizare a activității educaționale, integrate sistemic și operațional, care vizează construirea experiențelor de învățare, formarea de abilități, capacități etc.

Metoda mozaicului (în engleză jigsaw puzzle înseamnă mozaic) sau “metoda grupurilor interdependente”, cum o numește A. Neculau (1998), este bazată pe învățarea în echipă (team-learning). Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină “expert”. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi.

Tipuri de strategii didactice. Taxonomii posibile:

Gama strategiilor didactice este extrem de largă, existând numeroase criterii de clasificare:

După elementul pe care sunt centrate:

- centrate pe elev
- centrate pe conținut
- centrate și pe elev și pe conținut.

După domeniul activităților instructionale:

- strategii cognitive
- strategii psihomotorii sau acționale
- strategii afectiv-emoționale
- strategii mixte

După logica/strategiile gândirii:

- inductive
- deductive
- analogice
- transductive
- ludice
- mixte.

După gradul de dirijare/nondirijare a învățării

- algoritmice/ prescriptive/ directive (de învățare riguros dirijată)
- semialgoritmice/ semiprescriptive/ semidirijate (de învățare semiindependentă)
- nealgoritmice/ neprescriptive/ euristice (de învățare preponderent independentă).
- prescrise (de dirijare riguroasă a învățării): imitative, explicativ-reproductive (expozitive), explicativ-intuitive (demonstrative), algoritmice, programate, computerizate.
- neprescrise/participative (de activizare a elevilor):
 - a) *euristice*: explicativ-investigative (descoperire semidirijată), investigativ-explicative, de explorare observativă, de explorare experimentală, de descoperire (independentă, dirijată, semidirijată), bazate pe conversația euristică, problematizante, bazate pe elaborare de proiecte, bazate pe cercetarea în echipă s. a.;
 - b) *creative* (bazate pe originalitatea elevilor);
 - c) *mixte*: algoritmico-euristice, euristico-algoritmice.

Componente importante ale strategiei:

- Metode și procedee
- Mijloacelor de învățământ,
- Formele de organizare a activității

Metodologia didactică sau a instruirii este constituită din ansamblul metodelor și procedeelor, precum și al principiilor și cerințelor de valorificare a acestora, utilizate în activitățile de predare – învățare – evaluare.

Metoda (gr. *metha* = către, spre; gr. *odos* = cale, drum) reprezintă drumul, calea de urmat de către profesor și elevi, în vederea atingerii obiectivelor. Metodele reprezintă modalități de acțiune prin intermediul cărora, elevii, sub tutela profesorului sau independent, își pot asimila cunoștințe, forma și dezvolta priceperi, deprinderi, atitudini.

Procedeul – este un detaliu, o particularizare a metodei, o componentă a acesteia, care ține de execuția acțiunii. El se reflectă într-un sistem de operații practice sau intelectuale ale profesorului și elevilor, operații care transpun în plan practic modalitatea concretă de acțiune.

Între metodă și procedeu este o relație flexibilă și de reciprocitate: o metodă poate deveni procedeul unei alte metode considerate principale iar în altă situație de instruire, procedeul poate deveni metodă.

În literatura de specialitate există mai multe taxonomii ale sistemelor metodologice, în raport cu

Criterii/Clasificări:

- Istoric – tradiționale, moderne
- Sfera de aplicabilitate – generale, particulare

- Modul de prezentare a cunoștințelor – verbale, intuitive
- Gradul de angajare a elevilor - expozitive sau pasive, active și interactive
- Sarcina didactică - de comunicare, de consolidare, de verificare
- Administrarea experienței de învățare – algoritmice, euristice
- Modul de organizare a învățării – frontale, individuale, în grup

În literatura română de specialitate, una dintre cele mai cunoscute clasificări ale metodelor este realizată de **I. Cerghit** (1997,2006):

- **metode de comunicare:**
 - *orale*: -expozitive (descrierea, explicația, prelegerea, instructajul);
-conversative (conversația, discuția, problematizarea);
 - *scrise* (lectura, lucrul cu manualul, cartea);
 - *oral vizuale* (instruirea cu ajutorul filmelor, prin radio, TV, tehnicile video);
 - *interioară* (reflecția personală);
- **metoda de explorare:**
 - *directe* (observația, lucrările experimentale, studiul de caz);
 - *indirecte* (demonstrația, modelarea);
- **metode de acțiune:**
 - *reală* (exercițiul, lucrările practice, aplicațiile tehnice, elaborarea de proiecte, activități creative);
 - *simulată* (jocurile de simulare-asumarea de roluri, învățarea pe simulatoare);
- **metode de raționalizare:**
 - *metode algoritmice*;
 - *instruirea programată*;
 - *instruirea asistată de calculator*.

METODE (INTER)ACTIVE

În sinteză: Elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri, a analiza răspunsurile auzite, a ajunge la identificarea răspunsurilor corecte, din care apoi descoperă cunoștințele noi.

Nu este cazul să absolutizăm utilizarea metodelor moderne în detrimentul celor clasice. Un adevărat profesionist în predare (indiferent de disciplină) va trebui să știe să adapteze demersul didactic.

Tehnicile de spargere a gheții - Cunoscut și sub denumirea de metode introductive sau de debut, *spărgătoarele de gheață sunt jocuri sau activități scurte folosite la începutul fiecărui program de formare, cu scopul:*

- de a încuraja implicarea și a participarea activă a cursanților;
- de a se realiza intercunoașterea, încălzirea participanților, în sensul furnizării câtorva informații referitoare la participanți, câtorva date personale despre aceștia, domeniile lor de interes
- de se crea o atmosferă deschisă, de grup; de a facilita lucrul în grup, comunicarea, cooperarea și interdependența pozitivă;
- de a se cunoaște așteptările și temerile participanților și ale formatorului;
- de a trezi interesul participanților față de tema cursului;
- de a se stabili interacțiuni cursanți-cursanți și cursanți-formator;
- de a identifica nivelul cunoștințelor și al deprinderilor anterioare legate de tema cursului; identificarea nivelului de pornire etc.

EXEMPLE DE METODE INTERACTIVE

Ciorchinele

Gândiți / lucrați în perechi / comunicați

Știu / Vreau Să Știu / Am Învățat

Metoda mozaicului (jigsaw)

Tehnica lotus (floarea de nufăr)

Acvariul

METODA MOZAICULUI

Descrierea metodei:

Metoda mozaicului (în engleză *jigsaw puzzle* înseamnă mozaic) sau “metoda grupurilor interdependente” – cum o numește A. Neculau (1998), este bazată pe învățarea în echipă (team-learning). Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină “expert”. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi.

Etape și faze:

1. Pregătirea materialului de studiu:

Profesorul stabilește tema de studiu și o împarte în 4 sau 5 sub-teme. Opțional, poate stabili, pentru fiecare sub-tema, elementele principale pe care trebuie să pună accentul elevul, atunci când studiază materialul în mod independent. Acestea pot fi formulate fie sub forma de întrebări, fie afirmativ, fie sub forma unui text eliptic care va putea fi completat numai atunci când elevul studiază materialul. Realizează o fișă-expert în care trece cele 4 sau 5 sub-teme propuse și care va fi oferită fiecărui grup.

2. Organizarea colectivului în echipe de învățare de câte 4-5 elevi (în funcție de numărul lor în clasă). Fiecare elev din echipa, primește un număr de la 1 la 4-5 și are ca sarcină să studieze în mod independent, sub-tema corespunzătoare numărului său. El trebuie să devină expert în problema dată. De exemplu, elevii cu numărul 1 din toate echipele de învățare formate, vor aprofunda sub-tema cu numărul 1. Cei cu numărul 2 vor studia sub-tema numărul 2, și așa mai departe.

3. Faza independentă:

Fiecare elev studiază sub-tema lui, citește textul corespunzător. Acest studiu independent poate fi făcut în clasă sau poate constitui o temă acasă, realizată înaintea organizării mozaicului.

4. Constituirea grupului de experți.

După ce au parcurs faza de lucru independent, experții cu același număr se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate problema împreună. Astfel, elevii cu numărul 1, părăsesc echipele de învățare inițiale și se adună la o masă pentru a aprofunda sub-tema cu numărul 1. La fel procedează și ceilalți elevi cu numerele 2, 3, 4 sau 5. Dacă grupul de experți are mai mult de 6 membri, acesta se divizează în două grupe mai mici.

5. Faza discuțiilor în grupul de experți:

Elevii prezintă un raport individual asupra a ceea ce au studiat independent. Au loc discuții pe baza datelor și a materialelor avute la dispoziție, se adaugă elemente noi și se stabilește modalitatea în care noile cunoștințe vor fi transmise și celorlalți membri din echipa inițială.

Scopul comun al fiecărui grup de experți este să se instruiască cât mai bine, având responsabilitatea propriei învățări și a predării și învățării colegilor din echipa inițială.

6. Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare.

Experții se întorc în echipele inițiale și transmit cunoștințele asimilate, reținând la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor, experți în alte sub-teme.

Modalitatea de transmitere trebuie să fie scurtă, concisă, atractivă, putând fi însoțită de suporturi audio-vizuale, diverse materiale.

Membrii sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și propriul plan de idei.

METODA MOZAICULUI – aplicată la clasa a X-a Filologie la tema: Ecuații iraționale

1. Pregătirea materialului de studiu:

Profesorul stabilește tema de studiu și o împarte în sub-teme, stabilind, pentru fiecare sub-temă, elementele principale pe care trebuie să pună accent elevul, atunci când studiază materialul în mod independent. Am întocmit o fișă de lucru în care cele șase tipuri / categorii de exerciții reprezintă de fapt sub-teme de studiat în cadrul rezolvării ecuațiilor iraționale.

Ecuatii iraționale - Fișa expert

1. Fără a rezolva ecuațiile, să se explice de ce nu pot avea soluții în R.

- a) $\sqrt{x+2} = -2$;
- b) $\sqrt{2x+3} + \sqrt{x+3} = 0$;
- c) $\sqrt{x} + \sqrt{x+9} = 2$;
- d) $\sqrt{4-x} - \sqrt{x-6} = 2$;
- e) $\sqrt{-x-1} = \sqrt[3]{x-5}$.

2. Stabiliți dacă perechile de ecuații de mai jos sunt formate din ecuații echivalente.

- a) $\sqrt{x^3} = \sqrt{x}$ și $\sqrt{x^2} = 1$;
- b) $\sqrt{x+1} = x-1$ și $x+1 = (x-1)^2$;
- c) $\sqrt{x(x-1)} = x+1$ și $\sqrt{x}\sqrt{(x-1)} = x+1$;
- d) $\sqrt{x} = 1$ și $\sqrt{x^2} = 1$;
- e) $\sqrt[3]{x} = 1$ și $\sqrt{x^2} = 1$.

3. Rezolvați în R ecuațiile iraționale, după ce ați stabilit domeniul maxim de existență:

- a) $\sqrt{1+3x} = 2$;
- b) $\sqrt{1+3x} = x-1$;
- c) $\sqrt{x+16} = x-4$;
- d) $\sqrt{15-x} + \sqrt{3-x} = 6$;
- e) $\sqrt{7-x} + \sqrt{x-5} = 2$.

4. Rezolvați în R ecuațiile iraționale ce conțin radicali de ordinul 3:

- a) $\sqrt[3]{x} = -2$;
- b) $\sqrt[3]{x-5} = 1$;
- c) $\sqrt[3]{x+1} = 2$;
- d) $\sqrt[3]{x-1} = x-1$;
- e) $\sqrt[3]{3x+1} - \sqrt[3]{6-3x} = 1$.

5. Rezolvați pe domeniul maxim de existență (inclus în R) ecuațiile iraționale ce conțin radicali de ordinul 2 și radicali de ordinul 3:

- a) $\sqrt[3]{x} = \sqrt{x-4}$;
- b) $\sqrt[3]{x} = \sqrt{2-x}$;
- c) $\sqrt[3]{3x+1} = \sqrt{1+3x}$;
- d) $\sqrt[3]{1+\sqrt{x}} + \sqrt[3]{1-\sqrt{x}} = 2$;
- e) $\sqrt[3]{2-x} = 1 - \sqrt{x-1}$.

6. Rezolvați în $R \times R$ sistemele de ecuații iraționale:

$$a) \begin{cases} \sqrt{x} - \sqrt{y} = 1 \\ 3\sqrt{x} + 2\sqrt{y} = 3 \end{cases};$$

$$b) \begin{cases} x + y = 8 \\ 2\sqrt{\frac{x}{y}} + 2\sqrt{\frac{y}{x}} = 5 \end{cases};$$

$$c) \begin{cases} \sqrt{7x + y} + \sqrt{x + y} = 6 \\ \sqrt{x + y} + x - y = 2 \end{cases};$$

$$d) \begin{cases} \sqrt[3]{x} - \sqrt[3]{y} = 0 \\ x + y = 2 \end{cases};$$

$$e) \begin{cases} \sqrt[3]{x} + \sqrt[3]{y} = 3 \\ \sqrt[3]{x^2} - \sqrt[3]{xy} + \sqrt[3]{y^2} = 3 \end{cases}.$$

2. Organizarea colectivului în echipe de învățare de câte 5 elevi (în clasă sunt 30 de elevi). Fiecare elev din echipă, primește un număr de la 1 la 5 și are ca sarcină să studieze în mod independent, exercițiul corespunzător numărului său. El trebuie să devină expert în problema dată. Adică, elevii cu numărul 1 din toate echipele de învățare formate, vor rezolva exercițiul 1, cei cu numărul 2 vor rezolva exercițiul 2, și așa mai departe.

Pentru această etapă fiecare elev a primit câte un bilețel cu un număr și fișa de lucru – fișa expert conținând toate sub-temele (respectiv exercițiile). Numărul primit de elev a reprezentat numărul exercițiului (sub-temei) pe care o are repartizată spre studiu – rezolvare.

Deoarece au lipsit șase elevi, am renunțat la ultima sub-temă din fișa expert.

3. Faza independentă:

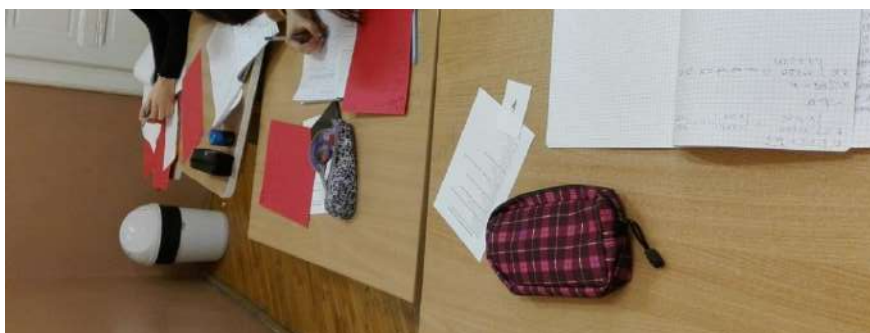
Fiecare elev studiază sub-tema lui, citește textul corespunzător și rezolvă independent exercițiul repartizat de către profesor din Fișa – expert.

4. Constituirea grupului de experți.

După ce au parcurs faza de lucru independent, experții care au același număr se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate problema împreună. Astfel, elevii cu numărul 1, părăsesc echipele de învățare inițiale și se adună la o masă pentru a aprofunda sub-tema de la exercițiul cu numărul 1. La fel procedează și ceilalți elevi cu numerele 2, 3, 4 sau 5.

Experții sub-temei 1

Experții sub-temei 2

5. Faza discuțiilor în grupul de experți:

Elevii prezintă un raport individual asupra a ceea ce au studiat independent. Au loc discuții pe baza datelor și a materialelor avute la dispoziție, se adaugă elemente noi și noile cunoștințe vor fi transmise și celorlalți membri din echipa inițială.

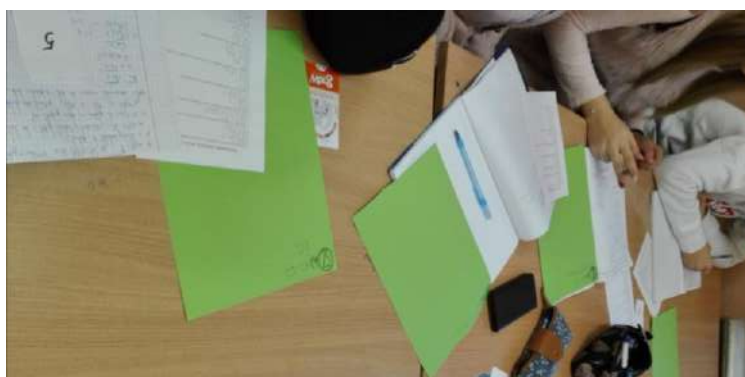
Scopul comun al fiecărui grup de experți este să se instruiască cât mai bine, având responsabilitatea propriei învățări referitoare la rezolvarea ecuațiilor iraționale ce conțin radicali de ordin 2 sau / și radicali de ordin 3, precum și a predării și învățării colegilor din echipa inițială.

Experții sub-temei 3

Experții sub-temei 4

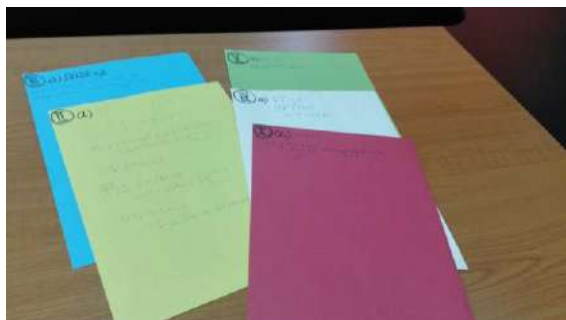
Experții sub-temei 5

6. Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare.

Experții se reîntorc în echipele inițiale și transmit cunoștințele asimilate, reținând la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor, experți în alte sub-teme / exerciții.

Modalitatea de transmitere trebuie să fie scurtă, concisă, atractivă, putând fi însoțită de suporturi audio-vizuale, diverse materiale.

Membrii sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și propriul plan de idei.

Rezultatele Grupei a)

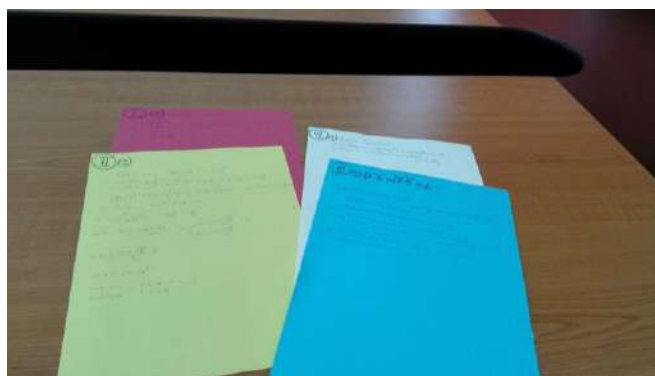
Rezultatele Grupei b)

Rezultatele Grupei c)

Rezultatele Grupei d)

Rezultatele Grupei e)

Bibliografia

- [1] Bocoș, M., Jucan, D. - *Teoria și metodologia instruirii. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor* - Editura Paralela 45, Pitești, 2007;
- [2] Cerghit, I. (coord); *Curs de pedagogie*; Editura Univesității București; 1988;
- [3] Cerghit, I. (coord.); *Prelegeri de pedagogie*; Editura Polirom; Iași; 2001;
- [4] Cucos, C. – *Pedagogie*, ediția a II-a – Editura Polirom; Iași; 2006;
- [5] Jinga, I., Istrate, E. – *Manual de pedagogie* – Editura All; Buc., 2001;

- [6] Miron Ionescu, Ion Radu, Vasile Chis – *Didactica modernă* – Editura Dacia; Cluj – Napoca; 1995;
- [7] Păun, E., Potolea, D., – *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative* – Editura Polirom, Iași, 2002;
- [8] Surdu, E.; *Prelegeri de pedagogie generală*; Editura Didactică și Pedagogică; București; 1995;
- [9] <https://biblioteca.regielive.ro/seminarii>;
- [10] <http://www.scritub.com/sociologie/psihologie>.

Cum ne eliberam de furie?

Ce inseamna de fapt, furia? O emotie care pune adesea stapanire pe noi? Ceva incontrollabil? Sau un produs al mintii si al ego-ului care poate fi eliminat cu usurinta din obiceiurile noastre? **Furia inseamna de fapt sa ne pedepsim pe noi pentru greselile celorlalti.** Poate mania noastra nu ii va afecta pe ceilalti in cele din urma, insa cu siguranta ne va afecta pe noi.

Mania este un obicei. In copilarie nu avem obiceiuri. Apoi incet, incet, incepem sa repetam anumite comportamente. Comportamentele repetate duc la aparitia obiceiului, iar obiceiul se transforma in tendinta. Vestea buna e ca orice comportament, obisnuita sau tendinta poate fi distrusa si inlocuita cu aspecte pozitive.

Relatia furie-atasamente Foarte multi oameni considera ca furia este negativa, iar atasamentele sunt pozitive. Insa exista o interdependenta clara intre cele doua. Oamenii vor sa se elibereze de furie dar vor sa ramana legati de atasamentele pe care le au. Si da, atasamentele sunt acceptate de oameni. Mama este atasata de copilul ei, si crede ca atasamentul ei e ceva normal si natural. Iar acest atasament se transforma in obsesie. Cand copilul se imbolnaveste putin, ea incepe sa planga. Daca copilul nu poate manca, nici ea nu mananca si isi face rau singura din cauza atasamentului. ***Cu cat atasamentul fata de un lucru e mai mic, cu atat mai mica este posibilitatea de a ne enerva din cauza acelui lucru.***

Relatia furie-ego Acum sa vorbim putin despre relatia dintre ego si furie. Desigur, furia este evidenta iar ego-ul este imperceptibil. Insa intotdeauna, ego-ul este cauza iar furia este efectul. Ego-ul este subtil, nu poate fi vazut, insa el duce la efectele vizibile (uneori mult prea vizibile) ale furiei. Daca ego-ul cuiva este ranit, persoana respectiva se va infuria. Mania este simptomul, iar ego-ul este boala. In studiul „**Autoeliberarea de frica, ingrijorare si furie**”, autorul Tejguru Sirshree Tejparkhij identifica patru tipuri de oameni, in functie de modelul lor de furie : 1. Sunt oamenii care sunt furiosi pe dinauntru si pe dinafara in egala masura. Gandurile de furie rabufnesc iar persoana respectiva explodeaza. Dau vina de ceilalti, si devin iritati din cauza unor incidente minore. Moto-ul lor in viata este: "eu am dreptate, tu gresesti" si ei chiar cred ca este bine asa. 2. Sunt cei care sunt furiosi in interior si calmi in exterior. Sunt acei oameni care isi spun tot timpul : „Calmeaza-te! Nu te mai necaji atat. Furia nu-ti face bine. Te vei imbolnavi.” 3. Sunt acei oameni care sunt calmi interior si furiosi in exterior. Ei sunt exact ca sarpele: daca nu pot musca, atunci sasaie. Pretind ca sunt furiosi atunci cand e necesar. 4. Sunt cei care sunt calmi atat interior cat si exterior. Nici macar nu pretind ca sunt furiosi.

Acum, intreaba-te din ce categorie faci parte si cum poti face sa avansezi spre nivelul patru.

Furia si inceputurile copilariei

Cand suntem copii, avem nevoie de atentie si protectie. Iar cei din jur ne-o ofera din plin. Copilul mic primește tot ce vrea, asa ca sentimentul „sunt cea mai importanta persoana din lume” incepe sa prinda contur. Atunci cand o dorinta nu ii este indeplinita, el incepe sa se intrebe: "De ce aceasta dorinta nu-mi este permisa, daca pana cum am primit tot ce am vrut?"

Treptat, copilul incepe sa foloseasca furia pentru a-si indeplini necesitatile (pe care le considera el importante). Incepe sa planga, sa tipe, sa vada la ceilalti cum folosesc furia pentru a obtine ce doresc. Doar dandu-ti seama de aceste tipare de comportament si de sursa lor din copilarie, poti sa te eliberezi usor de emotiile negative. Incepi sa-ti dai seama ca modalitatea ta predominanta de a fura energia altora provine din copilarie. ***Gandirea ta conform careia, daca nu te enervezi, lucrurile nu se rezolva, provine din copilaria ta, atunci cand credeai ca nu vei primi ceea ce vrei, daca nu plangi si nu te manifesti violent.***

Cum ne castigam autocontrolul? (tehnici de anger management): Oamenii se gandesc adesea la remedii pentru furie dupa ce se enerveaza. Insa este bine sa integram obiceiurile descrise mai jos in rutina noastra zilnica, pentru a putea preveni atacurile de furie si nu doar pentru a le constata si a incerca sa mai reparam ce se poate dupa aceea. **1. Fii receptiv si atent** Formeaza-ti obiceiul de a sta in liniste in fiecare zi, timp de 15 minute. Mentine-ti corpul nemiscat, umple-ti mintea de ganduri fericite si focalizeaza-te pe respiratie. La inceput, poate nu va fi confortabil. Insa aceste 15 minute te vor invata multe lucruri. Vei avea capacitatea sa-ti cunosti mintea si jocurile ei, sa te eliberezi de credintele limitative si sa primești binecuvantarea linistii si a pacii. **2. Respira adanc.** Formeaza-ti obiceiul ca atunci cand ai un gand de furie (sau negativ in general) sa respiri adanc si sa il eliberezi incet. Acest obicei va fi foarte benefic pentru disparitia furiei si pentru sanatatea ta.

3. Adopta o dieta echilibrata Mintea ta este ceea ce mananci. Daca mananci numai mancare grea, condimentata sau numai mancare rece, mintea ta va deveni nelinistita sau lenesa. Daca mananci diversificat si usor, atunci mintea devine calma, concentrata si ascutita. Nu considere corpul si mintea doua entitati separate. Considera-le un singur mecanism. O persoana echilibrata mananca astfel incat cantitatea de sange care curge intre stomac si inima sa fie egala cu aceea care curge intre inima si creier. Ramai la fiecare masa putin flmand. Nu-ti forma obiceiul sa mananci pana nu te mai poti ridica de la masa. Si mananca mai putina carne. Carnea intotdeauna duce la aparitia furiei.

4. Fa exercitii fizice

5. Pastreaza-ti increderea in principiile vietii. Fiecare fiinta de pe pamant a fost creata pentru a trai santos si pentru a progresa. Intotdeauna sa crezi in aceasta lege a Universului. Furia este o conspiratie impotriva Universului si legilor sale. Un alt principiu pe care trebuie sa-l aplici intotdeauna este: „***Nu trebuie sa existe niciodata doi oameni furiosi, in acelasi timp, sub acelasi acoperis.***” Urmand aceasta regula, poti preveni in familia ta foarte multe probleme care apar din cauza furiei. Atunci cand tu iti controlezi furia, celalalt nu mai poate fi furios mult timp.

6. Citeste carti pentru dezvoltarea ta spirituala.

8. Nu folosi cuvinte care pot provoca furie Nu spune lucruri negative, nu jigni, pentru ca vorbele tale sunt profetii de autoimplinire. Creezi lucrurile la care te astepti si pe care

le verbalizezi.

9. Expima-ti nevoile Exprima-te liber si sincer referitor la ceea ce gandesti si la motivele furiei tale. Acest lucru te va ajuta sa te calmezi.

10. Invata sa-i ierti pe ceilalti. Iarta-i pe ceilalti si pe tine insuti. Nu le faci o favoare celor pe care ii ierti, ci iti faci un cadou tie insuti. Cadoul se numeste : eliberare de emotii negative, autocontrol, sanatate, prosperitate, fericire, iubire, pace etc.

Boroșanu Anca-Nicoleta

Liceul Tehnologic „Brătianu”, Drăgășani, județul Vâlcea

Educația, pilonul central al dezvoltării umane, evoluează rapid în fața provocărilor și oportunităților prezentului. Educația modernă traversează o perioadă de schimbare rapidă și semnificativă. În fața provocărilor tehnologice, sociale și economice globale, abordările inovatoare și practicile excepționale devin indispensabile pentru un sistem educațional care să răspundă nevoilor contemporane. Transformarea educației implică reconfigurarea metodelor de predare, adoptarea tehnologiilor emergente și crearea unui mediu incluziv, accesibil și sustenabil.

1. În centrul schimbării: învățarea activă și colaborativă

Tradițional, educația a fost centrată pe transmiterea unilaterală a informațiilor de către profesor. Cu toate acestea, cercetările recente subliniază că învățarea activă – în care elevii sunt participanți activi în procesul educațional – este mult mai eficientă.

Învățarea bazată pe proiecte (PBL)

Potrivit unui raport al Buck Institute for Education (2019), PBL ajută elevii să-și dezvolte competențe esențiale, precum gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea. Spre exemplu, elevii din școlile din Danemarca participă la proiecte interdisciplinare în care găsesc soluții inovatoare pentru probleme reale, cum ar fi reducerea consumului de energie în școli.

Învățarea bazată pe probleme

Această metodă, utilizată frecvent în învățământul superior, pune elevii în fața unor scenarii complexe care necesită cercetare și gândire strategică. University of Maastricht, un lider global în utilizarea acestei metode, a demonstrat că elevii implicați în învățarea bazată pe probleme înregistrează o înțelegere mai profundă și o mai mare motivație de a învăța.

Rolul tehnologiei în învățarea colaborativă

Platforme precum Google Classroom sau Microsoft Teams facilitează proiectele de grup, permițând colaborarea în timp real, indiferent de locație. Acest lucru a devenit esențial mai ales în timpul pandemiei COVID-19, când școlile au fost nevoite să se adapteze rapid la învățarea la distanță (UNESCO, 2021).

2. Gamificarea: învățarea prin joc

Gamificarea, integrarea elementelor de joc în procesul de învățare, s-a dovedit a fi o metodă eficientă de creștere a motivației și implicării elevilor. James Paul Gee, în lucrarea sa din 2003, explică modul în care mecanismele de joc dezvoltă competențe esențiale, cum ar fi perseverența și adaptabilitatea.

Exemple de succes

Kahoot: Această platformă este utilizată de profesori pentru a crea quiz-uri interactive care stimulează competiția prietenoasă între elevi. Cercetările arată că elevii care folosesc Kahoot sunt mai implicați și au o reținere mai bună a informațiilor.

Classcraft: Prin transformarea comportamentelor pozitive în puncte și recompense, această platformă ajută elevii să dezvolte abilități socio-emoționale.

Impactul gamificării asupra abilităților cognitive

Un studiu realizat de American Psychological Association (2020) a demonstrat că elevii care folosesc jocuri educative au rezultate semnificativ mai bune la testele de gândire critică și luare a deciziilor, comparativ cu cei care folosesc metode tradiționale.

3. Educația incluzivă: acces egal pentru toți

Educația incluzivă este o prioritate globală, promovând integrarea tuturor elevilor, indiferent de dizabilități, origine culturală sau condiții economice. UNESCO subliniază că o educație incluzivă nu doar că promovează echitatea, dar contribuie și la creșterea coeziunii sociale.

Tehnologiile adaptive

Tehnologiile moderne joacă un rol crucial în personalizarea procesului educațional.

DreamBox Learning: Utilizează inteligența artificială pentru a adapta exercițiile de matematică la nivelul fiecărui elev.

Kurzweil 3000: Oferă elevilor cu dizabilități de învățare acces la texte digitale, cu funcții de citire audio și traducere.

Programe internaționale de succes

În Canada, programul „Inclusive Education Initiative” a demonstrat că sprijinirea elevilor cu dizabilități prin asistenți educaționali și tehnologii asistive conduce la creșterea performanțelor academice și la reducerea ratei de abandon școlar (Canadian Journal of Education, 2021).

4. Educația pentru sustenabilitate: formarea cetățenilor responsabili

Pe măsură ce problemele de mediu devin mai presante, educația pentru sustenabilitate capătă o importanță tot mai mare. Agenda 2030 a ONU încurajează includerea sustenabilității în curriculumurile școlare la toate nivelurile.

Proiecte practice în școli

Eco-Schools: Programul internațional, prezent în peste 70 de țări, implică elevii în activități precum reciclarea, economisirea apei și plantarea copacilor.

Green Schools din Irlanda: Elevii învață despre biodiversitate și schimbări climatice prin experiențe directe, cum ar fi grădinile comunitare.

Beneficii pe termen lung

Cercetările efectuate de Stanford University (2020) arată că elevii care participă la programe educaționale legate de mediu sunt mai predispuși să adopte comportamente ecologice ca adulți.

5. Reimaginarea spațiilor educaționale

Mediul fizic în care se desfășoară educația influențează în mod direct starea de bine și performanța elevilor. Un studiu al Harvard Graduate School of Education (2018) a evidențiat că școlile cu design modern și lumină naturală sporită îmbunătățesc concentrarea elevilor și reduc stresul.

Design inovator

Școli modulare: În Finlanda, sălile de clasă sunt flexibile și se pot adapta diferitelor tipuri de activități.

Clădiri sustenabile: În Suedia, școlile folosesc energie solară și materiale reciclabile, oferind elevilor un exemplu practic de sustenabilitate.

6. Învățarea prin servicii comunitare: educație cu impact social

Conectarea educației cu nevoile comunității creează un sentiment de responsabilitate socială în rândul elevilor. Learning Through Service Report (Canada, 2022) arată că programele de voluntariat sporesc empatia și competențele de leadership.

Exemple de succes

În SUA, programul „Service-Learning” implică elevii în proiecte comunitare, cum ar fi reabilitarea parcurilor sau ajutorarea persoanelor fără adăpost.

În Columbia, inițiativele educaționale integrează reabilitarea spațiilor urbane degradate, transformând elevii în agenți ai schimbării sociale.

7. Rolul profesorilor ca facilitatori ai schimbării

Profesorii sunt motorul principal al inovației în educație. OECD TALIS 2018 subliniază că profesorii care beneficiază de formare continuă și sunt încurajați să experimenteze metode noi contribuie semnificativ la succesul elevilor.

Exemple de bune practici

În Finlanda, profesorii sunt implicați activ în dezvoltarea curriculumului, ceea ce le oferă autonomie și motivație să adopte metode inovatoare.

În Singapore, formarea continuă este obligatorie pentru toți profesorii, iar fiecare cadru didactic are acces la cursuri despre noile tehnologii și metode de predare personalizată. Acest model a fost recunoscut de World Economic Forum (2020) drept unul dintre cele mai eficiente în sprijinirea inovării educaționale.

8. Tehnologia emergentă: catalizatorul transformării educației

Adoptarea tehnologiilor emergente, cum ar fi inteligența artificială (IA), realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR), redefinește experiența educațională.

Inteligența artificială în educație

Squirrel AI: Platforma folosește algoritmi avansați pentru a adapta curriculumul la nevoile individuale ale fiecărui elev, oferindu-le o experiență personalizată de învățare.

Turnitin: O tehnologie bazată pe IA utilizată pentru a evalua autenticitatea lucrărilor academice și a oferi feedback constructiv.

Conform raportului EdTech Trends 2023, utilizarea IA în educație crește eficiența predării și reduce timpul necesar pentru sarcinile administrative.

Realitatea augmentată și virtuală

Google Expeditions: Permite elevilor să exploreze locuri istorice sau să studieze anatomia corpului uman într-un mediu virtual captivant.

Nearpod VR: Integrează experiențe virtuale în lecțiile obișnuite, stimulând imaginația și învățarea interactivă.

Un studiu realizat de Stanford XR Lab (2021) arată că elevii care folosesc AR și VR rețin cu 40% mai multe informații comparativ cu cei care învață prin metode tradiționale.

9. Construirea abilităților pentru viitor

Pe măsură ce economia globală evoluează, accentul se mută de la acumularea de cunoștințe teoretice la dezvoltarea competențelor practice, precum adaptabilitatea, colaborarea și creativitatea.

Învățarea bazată pe competențe

Acest model, promovat de organizații precum OECD, pune accent pe obținerea de rezultate măsurabile. În acest sens, multe școli au început să implementeze curriculumuri bazate pe competențe, oferind elevilor oportunitatea de a lucra în proiecte interdisciplinare care reflectă situații reale din viața profesională.

Colaborarea cu sectorul privat

În Germania, modelul de educație duală combină instruirea teoretică din școli cu experiența practică oferită de companii. Acest sistem a demonstrat o eficiență remarcabilă, reducând rata șomajului în rândul tinerilor (Federal Institute for Vocational Education and Training, 2020).

10. Abordări globale: lecții din întreaga lume

Exemplele internaționale oferă o perspectivă valoroasă asupra modului în care sistemele educaționale pot implementa inovații cu succes.

Finlanda: Un model de excelență

Finlanda este adesea citată ca lider global în educație datorită abordării sale flexibile și centrate pe elev. Caracteristicile cheie includ:

- Eliminarea testelor standardizate, concentrându-se pe evaluări formative.
- Promovarea autonomiei profesorilor și a colaborării interdisciplinare.

Singapore: Rigor și tehnologie

Singapore combină excelența academică cu integrarea tehnologiilor avansate. Elevii sunt pregătiți pentru profesiile viitorului prin programe STEM inovatoare, iar cadrele didactice beneficiază de formare continuă obligatorie.

India: Democratizarea educației prin tehnologie

Programe precum Diksha și eVidyalaya oferă resurse educaționale digitale elevilor din zonele rurale, reducând disparitățile în accesul la educație.

Abordările inovatoare și practicile excepționale în educație nu sunt doar tendințe trecătoare, ci răspunsuri necesare la provocările unui viitor incert. Prin adoptarea metodelor

centrate pe elev, a tehnologiilor emergente și prin promovarea incluziunii și sustenabilității, educația poate deveni un catalizator al progresului individual și social.

Pe termen lung, succesul reformelor educaționale va depinde de colaborarea dintre guverne, profesori, elevi și comunități, precum și de investițiile continue în cercetare și dezvoltare. Viitorul educației nu este doar o responsabilitate, ci și o oportunitate de a modela o societate mai echitabilă și inovatoare.

Bibliografie:

1. Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. Routledge, Londra.
2. Gee, J. P. (2003). *What Video Games Have to Teach Us About Learning and Literacy*. Palgrave Macmillan, New York.
3. UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. UNESCO Publishing, Paris.
4. OECD. (2019). *Trends Shaping Education*. OECD Publishing, Paris.
5. Stanford University. (2020). *Environmental Education for Sustainability*. Stanford Press, Palo Alto.
6. Federal Institute for Vocational Education and Training. (2020). *Germany's Dual Education System*. BIBB Publications, Bonn.
7. Canadian Journal of Education. (2021). *Inclusive Education in Practice*. Canadian Society for the Study of Education, Ottawa.
8. American Psychological Association. (2020). *Educational Benefits of Gamification*. APA Press, Washington, D.C.
9. Design Council UK. (2018). *Learning Spaces and Their Impact on Student Outcomes*. Design Council, Londra.
10. Swedish Green Building Council. (2021). *Sustainable Schools in Sweden*. SGBC, Stockholm.
11. World Economic Forum. (2020). *Global Learning Framework for Inclusive Education*. WEF Publishing, Geneva.
12. Buck Institute for Education. (2019). *What is PBL?*
13. Stanford XR Lab. (2021). *The Impact of AR and VR on Student Retention*.

TEHNOLOGIILE EDUCAȚIONALE. CLASIFICARE, ESENȚĂ ȘI ROL ÎN ÎNVĂȚAREA MODERNĂ

Educația modernă impune noi reguli, iar metodele tradiționale de predare nu mai pot asigura o pregătire de calitate. Din acest motiv, tehnologiile educaționale au devenit unul dintre principalele domenii de interes în sfera educației. Tehnologiile educaționale includ:

Utilizarea instrumentelor electronice

Primul și cel mai important aspect este utilizarea instrumentelor electronice, precum table interactive, computere, tablete etc. Acestea nu doar facilitează procesul de învățare, ci permit și o asimilare mai eficientă a informațiilor de către cursanți.

Crearea planurilor de studii individualizate

Fiecare elev sau student are propriile caracteristici și nevoi, iar procesul educațional trebuie adaptat pentru a răspunde acestora. Planurile de studiu individualizate le permit profesorilor să țină cont de particularitățile fiecărui elev, contribuind la o învățare mai eficientă.

Aplicarea metodelor moderne

Aplicarea metodelor moderne include activități bazate pe proiecte, tehnologii de tip jocuri educative, învățare colaborativă etc. Aceste metode nu doar că ajută la asimilarea materialului, ci și contribuie la dezvoltarea abilităților în diverse domenii – un aspect deosebit de important în lumea contemporană.

Învățarea pe platforme la distanță

Un alt aspect esențial îl reprezintă utilizarea platformelor online pentru educație la distanță. În contextul pandemiei recente, multe instituții de învățământ superior au mutat procesul educațional în format online. Această tranziție a permis continuarea procesului de învățare fără întreruperi și a oferit acces la cunoștințe din orice colț al lumii.

Tehnologiile educaționale reprezintă un concept vast, care include o varietate de metode și tehnici de predare. Este important de menționat că aceste tehnologii nu înlocuiesc profesorii, ci îi sprijină în misiunea lor de a oferi cunoștințe generațiilor viitoare. Adaptarea la noile tehnologii și utilizarea lor în mod eficient este esențială pentru a răspunde cerințelor educației moderne.

Tehnologii moderne de învățare și tipurile acestora

Unul dintre cele mai populare tipuri de tehnologii moderne de învățare este învățarea la distanță. Această formă de instruire permite dobândirea de cunoștințe și abilități într-un moment convenabil, fără a fi necesară prezența fizică în instituțiile de învățământ. Se bazează pe utilizarea resurselor de internet și a programelor speciale pentru învățare. În prezent, este utilizată activ în diverse domenii – de la

obținerea educației universitare până la perfecționare profesională și recalificare. Un alt tip de tehnologii moderne de învățare este învățarea mobilă, bazată pe utilizarea dispozitivelor mobile și a diverselor aplicații. Multe instituții de învățământ și companii oferă acces la programe și cursuri care pot fi urmate de pe dispozitive mobile, oriunde și oricând.

Printre cele mai răspândite tehnologii de învățare se numără și cursurile online. Acestea oferă acces la materialele de studiu prin intermediul resurselor de internet. În general, astfel de cursuri pot fi începute oricând și urmate după necesități, oferind flexibilitate și libertate în procesul de învățare. Nu trebuie uitată nici învățarea interactivă, care se bazează pe utilizarea jocurilor pe calculator și a altor programe interactive. Aceste metode au devenit deosebit de populare în ultima vreme, datorită posibilității de a combina educația cu distracția.

Tehnologii de învățare la distanță

Învățarea la distanță este o metodă de instruire bazată pe utilizarea resurselor de internet, a programelor și aplicațiilor diverse. Această formă de instruire se poate realiza prin programe speciale, care permit alegerea cursurilor și vizionarea prelegerilor în timpul liber. Acest lucru ajută la dobândirea de cunoștințe și competențe în funcție de posibilitățile de timp și financiare. Multe instituții de învățământ utilizează și video-prelegeri ca metodă de învățare la distanță. Studenții pot urmări video-prelegeri în orice moment convenabil și pot acumula cunoștințele necesare.

Astăzi, tehnologiile de învățare la distanță au căpătat o formă modernă prin învățarea mobilă. Multe instituții și companii oferă acces la programe educaționale și cursuri care pot fi urmate de pe dispozitive mobile, în orice loc și la orice oră. Printre avantajele învățării la distanță se numără economia de timp și bani, precum și posibilitatea de a obține o calificare într-un ritm propriu. Totuși, există și dezavantaje, precum lipsa interacțiunii directe cu profesorii și colegii, problemele tehnice care pot apărea în utilizarea programelor de învățare și comunicarea limitată în timp real.

Tehnologii inovatoare în educație

Acestea presupun noi abordări care integrează resurse precum internetul, dispozitivele mobile și programele educaționale. Unul dintre cele mai dezvoltate metode inovatoare este. Acest proces implică utilizarea jocurilor și a elementelor de joc în educație, creând un proces de învățare mai interactiv și captivant, ceea ce ajută atât copiii, cât și adulții să înțeleagă și să memoreze mai bine materialul. Dezvoltarea rapidă a internetului și a tehnologiilor online a dus la o creștere semnificativă a resurselor educaționale online. Astăzi, accesul la internet permite găsirea unui număr mare de lecții gratuite, cursuri online și programe educaționale. Metodele de cercetare științifică în educație au fost și ele îmbunătățite prin tehnologii noi. Utilizarea simulatoarelor computerizate, a laboratoarelor virtuale și a altor

instrumente permite studenților să dobândească cunoștințe și abilități noi prin imitarea experimentelor și cercetărilor științifice.

Ce tehnologii educaționale ne așteaptă în viitor?

Viitorul aduce tehnologii tot mai progresive:

- **Crowdsourcing-ul în educație**, care va permite profesorilor și studenților să creeze împreună cursuri și lecții.
- **Inteligența artificială**, care va oferi programe educaționale personalizate.
- **Realitatea virtuală îmbunătățită**, care va permite simularea experiențelor reale în diverse domenii, precum medicina sau aviația.

INFLUENȚA IoT ASUPRA COMPONENTELOR MODELULUI DE AFACERI AL INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Carolina Botiș, Seminarul Teologic Liceal "Sf. Iosif Mărturisitorul", Baia Mare

Dezvoltarea și implementarea diferitelor tehnologii adesea contribuie la îmbunătățirea modelelor de afaceri ale instituțiilor de învățământ. Comparând modelele de afaceri tradiționale și cele moderne ale instituțiilor educaționale, se poate observa influența semnificativă a IoT (Internet of Things) asupra multor componente ale cadrului modelului de afaceri.

Astfel, IoT are un impact considerabil asupra propunerilor de valoare ale instituțiilor educaționale. Acestea includ reducerea costurilor, personalizarea procesului de învățare, economisirea timpului, sporirea siguranței, îmbunătățirea confortului și extinderea colaborării. Această influență a dus, de asemenea, la apariția unor noi relații cu clienții și la actualizarea canalelor de interacțiune. Aceste schimbări demonstrează avantajele evidente ale școlilor și universităților modernizate în comparație cu cele tradiționale.

Cu toate acestea, la crearea unei strategii de implementare a IoT într-o instituție de învățământ, administrația trebuie să țină cont nu doar de interesele instituției ca unitate de afaceri, ci și de cele ale consumatorilor de servicii (elevii și părinții acestora), precum și de interesele personalului didactic. Astfel, pentru a implementa IoT într-un mod confortabil și productiv, întregul proces trebuie împărțit în etape și direcțiile lor definite pe baza intereselor consumatorilor. Totuși, aceste direcții vor varia semnificativ între regiuni, depinzând în mare măsură de situația politică, socială și economică din fiecare țară.

De exemplu, bazându-se pe cercetarea de piață, în unele țări ar putea fi necesar să se înceapă cu un sistem de siguranță, în timp ce în altele, cu dezvoltarea unei platforme web și digitalizarea conținutului educațional. Înțelegerea priorităților consumatorilor va ajuta la crearea unei baze solide pentru formarea unui campus inteligent și implementarea funcționalităților noi în conformitate cu cererea reală, pe măsură ce aceasta apare. Astfel, implementarea IoT va avea loc într-un mod confortabil pentru toți participanții. Pentru a analiza interesele și prioritățile consumatorilor, autorul articolului a realizat un sondaj în rândul profesorilor din instituții educaționale de diferite niveluri (universități, școli, centre de educație preșcolară), al părinților și al studenților înșiși. Interviuurile au avut ca scop identificarea schimbărilor prioritare care au loc în educație sub influența IoT. La sondaj au participat rezidenți din SUA, Canada, Elveția, Germania, Franța, Italia, Țările de Jos, Rusia, Kazahstan și Kârgâzstan. Pentru analiza rezultatelor au fost utilizate, de asemenea, resursele unor agenții statistice precum Allied Market

Research și Statista. În urma sondajului s-a constatat că 83% dintre respondenți sunt de acord cu ideea că utilizarea IoT în ecosistemul instituțiilor educaționale are un impact semnificativ asupra aspectului cognitiv general al procesului de învățare. Restul de 17% au adoptat o poziție neutră sau au exprimat îndoieli cu privire la înțelegerea conceptului și funcțiilor IoT.

În cadrul sondajului s-a constatat că schimbările care au loc în instituțiile de învățământ sub influența IoT au valori utile diferite pentru respondenți din diverse regiuni. Utilizatorii sunt interesați de beneficiile IoT care ar putea îmbunătăți oportunitățile și condițiile de învățare din propria țară. Prioritățile utilizatorilor depind în mare măsură de situația politică și economică actuală a țărilor, structura socială, mentalitatea, dezvoltarea bazei de cercetare etc. Mai mult decât atât, așteptările profesorilor și părinților diferă uneori de cele ale studenților. În urma analizei rezultatelor obținute, s-a remarcat că cea mai așteptată schimbare legată de implementarea tehnologiilor IoT este creșterea nivelului de siguranță. Respondenții din America de Nord și Europa asociază această nevoie cu creșterea cazurilor de violență, bullying, utilizare a armelor albe, agresiuni sexuale și pedofilie. Statisticile arată că anual aproximativ 460 de mii de copii sunt dați dispăruți în SUA și 250 de mii în Europa. În timpul sondajului, părinții și profesorii și-au exprimat îngrijorarea cu privire la siguranța elevilor și speranța că tehnologiile IoT vor contribui la protecția acestora. În țările CSI (Comunitatea Statelor Independente), pe lângă protejarea elevilor, o altă prioritate este asigurarea integrității bunurilor acestora, având în vedere nivelul ridicat de furturi și pierderi de obiecte de valoare.

Flexibilitatea și accesibilitatea educației, inclusiv învățământul la distanță, ocupă locul al doilea în prioritățile respondenților din cele trei grupuri. Această tendință este explicată prin ritmul accelerat al globalizării și mediul concurențial dur pe piața muncii. În aproape toate țările, cerințele minime pentru angajare sunt obținerea unei educații superioare și a experienței de muncă. Învățământul tradițional oferă educație, dar nu și experiență practică, iar tinerii care își încep cariera imediat după liceu nu au posibilitatea de a obține o diplomă universitară. IoT poate rezolva această dilemă prin personalizarea educației și învățământul la distanță, oferind studenților posibilitatea de a lucra și de a studia în ritmul lor.

Astfel, siguranța, flexibilitatea și accesibilitatea educației reprezintă priorități pentru toți respondenții, indiferent de țara lor de reședință. Totuși, alte aspecte prezintă variații semnificative. Țările din America de Nord și Europa prezintă valori relativ similare pentru alte priorități. Utilizatorii sunt interesați de îmbunătățirea bazei de cercetare a instituțiilor de învățământ prin IoT (86% și 96%, respectiv) și de creșterea motivației pentru autoeducare (78% și 77%, respectiv). Respondenții consideră

că universitățile și centrele de cercetare din SUA și Europa ar trebui să colaboreze pentru schimbul de date, experiențe și participare la proiecte comune, fără relocare. Totodată, autoeducația ar putea ajuta studenții să dobândească cunoștințe suplimentare, abilități și experiență practică în activități extracurriculare, ceea ce i-ar diferenția în viitor de colegii lor.

În schimb, respondenții din țările CSI au manifestat un interes ridicat pentru îmbunătățirea calității educației (89%), implicarea elevilor în procesul educațional (87%) și dezvoltarea gândirii creative (86%). Profesorii explică acest interes prin faptul că IoT permite crearea unui conținut educațional diversificat și mai practic. Utilizarea calculatoarelor și a dispozitivelor inteligente stimulează interesul elevilor pentru cercetări și experimente. Noi discipline opționale, precum robotică și programare, contribuie la dezvoltarea gândirii creative. Îmbunătățirea potențialului de cercetare al instituțiilor de învățământ este așteptată de 73% dintre respondenți, în timp ce doar 58% și 54% susțin dezvoltarea abilităților de lider, sociale și motivația pentru autoeducare.

În concluzie, acest studiu evidențiază impactul potențial al IoT asupra sistemului educațional din perspectiva diferiților factori. IoT poate crea o rețea inteligentă scalabilă care conectează universități, școli și centre educaționale prin Internet. Aceasta elimină necesitatea prezenței fizice, extinde accesul la resurse educaționale și automatizează sarcinile de rutină, permițând profesorilor și elevilor să se concentreze mai mult pe procesul educațional. Astfel, IoT ar putea declanșa o nouă revoluție în ecosistemul educațional.

Bibliografie

1. Marques, J., Solarte, Z., și Garcia, A. *IoT în domeniul educației: integrarea obiectelor cu comunitățile academice virtuale .Noi progrese în sistemele și tehnologiile informaționale*, nr. 115, Springer International Publishing, pp. 201-212, 2016.
2. Marcus, J., Garcia, N., și Pombo, N. *Progrese în cloud computing mobil și big data în era 5G*, vol. 22, pp. 115-130, 2017.
3. Moore, J., Dixon-Dean, K., și Galyen, K. *E-learning, învățarea online și învățarea la distanță: sunt ele identice? Dezvoltare web și educație superioară*, vol. 14, nr. 2, pp. 129-135, 2011.
4. Site-ul oficial al Universității Yonsei. [Resursă electronică]. Disponibil la: www.yonsei.ac.kr (accesat la 10.09.2024).

5. Pak, A.V., și Kalîbekova, D.B. *Căi de implementare a internetului lucrurilor în sistemul educațional și impactul acestuia asupra modelului de afaceri al instituțiilor educaționale în contextul digitalizării, Legile și tendințele dezvoltării inovative a societății*, Perm, Rusia, 2018. Ufa: OMEGA SCIENCE, 2018, pp. 53-62.
6. Soava, G., Sitnikova, S., și Dăniulescu, D. *Optimizarea calității sistemului bazată pe agenți inteligenți pentru e-learning*, A 21-a Conferință Internațională Economică (IECS 2014), Sibiu, România, pp. 47-55, 2014.
7. Agenția de statistică Statista. [Resursă electronică]. Disponibil la: <https://www.statista.com/> (accesat la 15.09.2024).
8. Cheng, H., și Liao, W. *Crearea unui mediu de învățare pe tot parcursul vieții utilizând IoT și analitica învățării*, *Advanced Communication Technology*, pp. 1178-1183, 2012.
9. Chin, J., și Callaghan, V. *Laboratoare educaționale vii: o nouă abordare a învățării și cercetării bazată pe internetul lucrurilor*, A 9-a Conferință Internațională, pp. 92-99, 2013.
10. Castellani, A.P., Bui, N., Casari, P., Rossi, M., Shelby, Z., și Zorzi, M. *Arhitectura și protocoale pentru Internetul Lucrurilor: un studiu de caz*, *Pervasive Computing and Communications Workshops (PERCOM)*, 2010.

INTERNETUL LUCRURILOR ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL: ESENȚĂ, IMPACT ȘI AȘTEPTĂRI ÎN DIFERITE ȚĂRI

Botiș Carolina, Seminarul Teologic Liceal “Sf. Ioasif Mărturisitorul”

Conceptul „Dispozitivelor conectate” sau „Obiectelor inteligente” a dat un nou impuls dezvoltării ideii de Internet. Toate obiectele fizice care pot fi potențial conectate la internet și pot transmite informații prin spațiu și timp pot fi numite „inteligente”. Dispozitivele conectate pot interacționa între ele și pot schimba informații, care ulterior pot fi procesate pentru a lua diverse decizii. Întregul concept este cunoscut sub numele de „Internetul lucrurilor” (Internet of Things). Potrivit lui Mark Weiser, tehnolog-șef al Centrului de Cercetare Xerox din Palo Alto (PARC): „Cele mai importante etape ale schimbărilor tehnologice sunt cele care dispar. Ele pătrund în structura vieții cotidiene până când devin o parte integrantă a acesteia”. Termenul „Internetul lucrurilor” a fost folosit pentru prima dată de Kevin Ashton în 1999. Odată cu apariția IoT, mulți cercetători au încercat să ofere diferite definiții pentru aceste tehnologii, cum ar fi Internetul tuturor lucrurilor (Internet of Everything), Internetul oricărui lucru (Internet of Anything), Internetul oamenilor (Internet of People), Internetul semnelor (Internet of Signs), Internetul serviciilor (Internet of Services), Internetul datelor (Internet of Data) sau Internetul proceselor (Internet of Processes).

IoT reprezintă o rețea de dispozitive fizice, vehicule, aparate electrocasnice și alte obiecte echipate cu electronică, software, senzori, actuatoare și conectivitate, care permit acestor dispozitive să comunice și să facă schimb de date. Aceasta creează oportunități pentru o integrare mai directă a lumii fizice în sistemele informatice, ceea ce duce la creșterea eficienței, beneficii economice și reducerea efortului uman. Numărul dispozitivelor conectate crește într-un ritm accelerat de la an la an, iar multe organizații influente și centre de cercetare fac previziuni îndrăznețe în acest sens. Conform portalului de statistici de afaceri Statista, până în 2020, numărul dispozitivelor purtabile va crește până la 82,5 milioane, înregistrând o creștere de 31%. De asemenea, până în 2020, 90% dintre automobile vor fi conectate la internet. Până în 2021, se estimează că numărul hainelor inteligente va ajunge la 24,75 miliarde. În total, numărul dispozitivelor IoT va crește până la 75,44 miliarde până în 2025.

Sistemele IoT interacționează prin tehnologii wireless precum RFID (identificarea prin frecvență radio, eng. Radio-Frequency Identification), ZigBee, NFC (comunicare în câmp apropiat, eng. Near Field Communication), WSN (rețea de senzori wireless, eng. Wireless Sensor Network), WLAN (rețea locală wireless, eng. Wireless Local Area Network), DSL (linie de abonat digitală, eng. Digital Subscriber Line), UMTS (sistem universal de telecomunicații mobile, eng. Universal Mobile Telecommunications

System), WiMax (interoperabilitate la nivel mondial pentru acces la microunde, eng. Worldwide Interoperability for Microwave Access), GPRS (serviciu general de radiocomunicație prin pachete, eng. General Packet Radio Service) sau LTE (evoluție pe termen lung, eng. Long-Term Evolution).

Există numeroase modalități de utilizare a tehnologiilor IoT. Rețeaua de consumatori a celor mai utilizate dispozitive IoT conectează diverse tipuri de dispozitive, cum ar fi calculatoare personale, laptopuri, tablete, smartphone-uri, computere de buzunar și alte dispozitive portabile. Aceste dispozitive colectează informații printr-o multitudine de senzori și transmițători, apoi le trimit către alte dispozitive pentru procesare, analiză și luarea deciziilor. Această cercetare este dedicată impactului IoT asupra sistemului educațional. Articolul prezintă rezultatele analizei efectelor potențiale ale IoT asupra sistemului de educație și componentelor sale. Sunt examinate modalitățile de integrare a IoT în instituțiile de învățământ și exemple de succes din școli și universități occidentale. Autorul a realizat un sondaj statistic adresat profesorilor, elevilor și părinților (utilizatorilor), cu scopul de a identifica schimbările prioritare din educație sub influența IoT. La sondaj au participat profesori din instituții de învățământ de diferite niveluri (universități, școli, centre de educație preșcolară), părinți și studenți din SUA, Canada, Elveția, Germania, Franța, Italia, Țările de Jos, Rusia, Kazahstan și Kârgâzstan. Obiectivul sondajului a fost identificarea schimbărilor așteptate de utilizatori în domeniul educației sub influența IoT.

Revoluția digitală a dus deja la integrarea IoT în instituțiile de învățământ din aproape întreaga lume. Implementarea noilor tehnologii în educație a jucat un rol important în modernizarea procesului de învățare. IoT nu doar că a transformat metodele pedagogice tradiționale în unele mai inovatoare, dar a schimbat și infrastructura instituțiilor de învățământ. IoT joacă un rol semnificativ în creșterea calității educației la toate nivelurile, inclusiv în școli, colegii și universități. În țările dezvoltate, IoT este utilizat frecvent ca instrument educațional și de cercetare. Integrarea IoT ca instrument nou în educație poate stimula creșterea productivității interacțiunii dintre oameni (studenți și profesori) și obiecte (fizice și virtuale) în mediul academic. Ca disciplină de studiu, IoT este un domeniu interesant și promițător, care atrage studenții și oferă oportunități pentru o învățare practică a conceptelor de informatică.

Înțelegând importanța IoT ca disciplină de studiu, Universitatea Deschisă din Marea Britanie (eng. Open University) a introdus un nou curs „Viața mea digitală” (eng. My Digital Life), bazat pe conceptele IoT, destinat studenților și absolvenților. Cursul „Viața mea digitală” îi ajută pe elevi să folosească IoT ca instrument pentru a explora și analiza lumea lor fizică și virtuală. În SUA și Marea Britanie, IoT este utilizat, de asemenea, pentru a preda concepte fundamentale de programare studenților și elevilor [19]. Școlile de limbi străine la distanță implementează platforme interactive bazate pe IoT,

dezvoltate pentru predarea limbii engleze. Aceste platforme utilizează senzori vocali și vizuali pentru a corecta pronunția și accentul elevilor.

Astăzi, în țările în care a fost realizat sondajul, aproape toate campusurile universitare sunt conectate la Internet. Fiecare campus conține numeroase obiecte care pot fi conectate potențial la rețeaua IoT, cum ar fi ferestre, uși, proiectoare, imprimante, săli de clasă, laboratoare, parcuri etc. Utilizând senzori, RFID, NFC, coduri QR și alte tehnologii IoT, aceste obiecte pot fi transformate în obiecte inteligente. Un campus inteligent poate include aplicații pentru învățarea online bazată pe IoT, săli de clasă inteligente, laboratoare inteligente, biblioteci inteligente, cafenele, săli de sport și de festivități, coridoare inteligente cu informatoare și centre de procesare a informațiilor, sisteme IoT pentru partajarea notițelor și a altor informații, senzori IoT pentru dispozitive mobile, puncte de acces compatibile cu IoT și multe altele. Cercetările pentru crearea unui campus inteligent utilizând crowdsourcing (utilizatorii ca sursă de informații) și alte tehnologii sunt deja în plină desfășurare. Scopul acestor cercetări este obținerea de date din „mulțime”, de obicei colectate prin intermediul calculatoarelor personale, smartphone-urilor și dispozitivelor portabile. Ulterior, datele obținute sunt combinate cu informațiile colectate prin senzori și transmițătoare instalate în campus, pentru a analiza o imagine mai completă a mediului înconjurător.

Conceptul de clase inteligente presupune un mediu educațional dotat cu materiale didactice avansate, bazate pe cele mai recente tehnologii sau dispozitive inteligente. Aceste dispozitive inteligente pot include camere video, microfoane, table interactive, dispozitive portabile și numeroși alți senzori utilizați în procesul de predare. Utilizarea IoT în clasă poate contribui la crearea unui mediu mai eficient pentru activitatea profesorilor și învățarea elevilor.

Managementul clasei se referă la metodele sau abordările utilizate de un profesor pentru a controla și administra activitățile din clasă. Dispozitivele inteligente oferă profesorului informații despre nivelul de concentrare al elevilor și gradul lor de implicare în procesul educațional, permit controlul și vizualizarea conținutului educațional. Elevii pot să-și completeze notițele mai detaliat și să adreseze întrebări profesorului fără a-l întrerupe. Utilizarea dispozitivelor IoT în timpul lecțiilor aduce un nou și inovator mod de învățare și gestionare a claselor.

Cele mai frecvent utilizate dispozitive IoT în clasă includ: table interactive, tablete și dispozitive mobile, dispozitive portabile, imprimante 3D, cărți electronice, carduri de identificare pentru studenți, senzori de temperatură, camere de securitate și camere video, senzori de iluminat, sisteme de monitorizare a prezenței, sisteme de înregistrare și altele. Clasele inteligente permit personalizarea procesului

educațional prin adaptarea conținutului educațional, a nivelului de dificultate și a ritmului de învățare, desfășurarea individuală a proiectelor și crearea unui orar flexibil. Procedurile de rutină care consumă mult timp, precum monitorizarea prezenței, înregistrarea la cursuri și completarea registrelor de performanță, pot fi înlocuite de programe automate bazate pe IoT, economisind astfel timp și efort pentru personalul educațional. De asemenea, clasele inteligente facilitează realizarea de cercetări și experimente complexe, aplicarea cunoștințelor în practică și lucrul individual.

Un exemplu de succes în utilizarea IoT în campus este Universitatea din Padova, Italia. Aceasta a dezvoltat un model de servicii web pentru rețele de dispozitive wireless și o structură confirmată prin cercetări ulterioare. Tehnologiile au fost implementate în departamentul de tehnologii informaționale al universității, utilizând calculul în cloud (Cloud Computing) și IoT pentru integrarea resurselor educaționale. Un alt exemplu este Universitatea Yonsei din Seul, Coreea de Sud, care folosește conceptul OCX (Open Campus Experience). Prin intermediul unei aplicații mobile, studenții sunt informați despre toate activitățile culturale, artistice și academice din campus, iar profesorii pot înregistra sau transmite online lecțiile lor. Studenții pot accesa bibliotecile prin carduri de identificare mobile, verifica locația autobuzelor de campus sau disponibilitatea locurilor în cantine. Astfel, implementarea IoT în instituțiile de învățământ și centrele de cercetare contribuie la creșterea oportunităților de desfășurare a cercetărilor de calitate și rapide în diverse domenii științifice.

Nivelul de implicare al studenților în procesul educațional include elemente precum atenția, interesul, curiozitatea, gradul de conștientizare, motivația, optimismul și entuziasmul. Tehnologiile IoT, care ajută profesorii să gestioneze și să vizualizeze conținutul educațional, precum și să creeze materiale interactive, devin instrumente eficiente care favorizează participarea activă a studenților. Cu ajutorul tehnologiilor de comunicare integrate în mediul educațional IoT, studenții pot asimila informațiile mai ușor, pot răspunde rapid la întrebările profesorului, la sondaje sau teste. Instrumentele interactive IoT contribuie la dezvoltarea calităților sociale ale tinerilor. IoT poate stimula formarea de noi grupuri sociale, în care studenții colaborează în echipă, interacționând cu tehnologiile. Ei își pot asuma roluri de mentorat, împărtășind experiența utilizării IoT pentru a-i pregăti pe noii veniți. Acest tip de colaborare dezvoltă abilități de leadership, lucru în echipă și menținerea relațiilor sociale, comportamentale și emoționale.

Dezvoltarea tehnologiilor și diversitatea mijloacelor de comunicare din ultimii ani au permis studenților să învețe la distanță, din orice colț al lumii, fără a fi limitați de timp și spațiu. IoT a creat condițiile necesare pentru extinderea ecosistemului educațional, combinând aspectele fizice și virtuale

ale

procesului

educațional.

Avantajele educației la distanță includ:

1. Orar flexibil și posibilitatea de a învăța din orice locație, esențial pentru profesioniști care lucrează cu un program atipic sau călătoresc frecvent, dar și pentru studenții internaționali care nu pot participa fizic la cursuri.
2. Costuri reduse, deoarece educația la distanță scade cheltuielile instituțiilor, iar taxele pentru această formă de studiu sunt mult mai mici.
3. Independență și posibilitatea de a învăța în propriul ritm.

IoT oferă o platformă educațională electronică, diversificată, pentru învățarea la distanță. Un obiect virtual (profesorul) poate interacționa cu un alt obiect (studentul) sau cu un grup (colegi online), utilizând mijloace și metode generate de inteligența artificială pentru colaborare. Cercetările arată că sistemele bazate pe inteligență artificială pot optimiza calitatea educației la distanță. Școlile și universitățile care utilizează dispozitive IoT în cadrul cursurilor raportează o creștere a abilității studenților de a gândi creativ. Diversitatea oferită de IoT stimulează dezvoltarea competențelor creative prin modalități noi de observare a lumii și prin crearea de conexiuni între obiectele fizice și cele virtuale. Interacțiunea dintre numeroase obiecte poate genera idei și rezultate predictibile sau imprevizibile. Integrarea tehnologiilor educaționale variate stimulează creativitatea, transformând profesorii și studenții în creatori și inovatori.

Autoinstruirea presupune activități educaționale realizate cu scopul de a studia o disciplină sau mai multe, fără a recurge la educație formală, și depinde de motivația proprie a studentului. Adesea, autoinstruirea este considerată un supliment al procesului educațional formal, pentru a încuraja munca independentă a elevilor.

Prin integrarea tehnologiilor IoT, procesul de învățare devine mai simplu și captivant. Elevii nu mai depind constant de sprijinul profesorilor, având acces la numeroase resurse educaționale în orice moment. Astfel, ei pot studia, rezolva teme, cerceta subiecte de interes, trimite și primi materiale sau feedback de la profesori. Profesorii, prin intermediul IoT, pot aloca sarcini studenților, verifica materialele primite, evalua performanțele acestora online, desfășura cercetări, îndeplini sarcini administrative și accesa platforme de cercetare din întreaga lume. Tehnologiile IoT permit utilizatorilor (elevi, profesori sau echipamente) să colaboreze pentru a desfășura procese educaționale independente.

Bibliografie.

1. Barakat S. *Educația și Internetul Lucrurilor. Int. Bus. Manag.*, Vol. 10, pp. 4301-4303, 2016.

2. Weiser M. *Calculatorul secolului XXI*. Conferința Internațională de Educație, Vol. 265, No. 3, pp. 66-75, 1991.
3. Wang Y. *Model de învățare interactivă a limbii engleze bazat pe Internetul Lucrurilor*. Conferința Internațională despre Aplicații și Modelări Computaționale, Vol. 13, pp. 587-590, 2010.
4. Vermesan A.O. și Friess P. *Internetul Lucrurilor – de la cercetare și inovație la implementarea pe piață*. Seria River Publishers în domeniul comunicațiilor, 2014.
5. Jafari A. *Conceptualizarea agenților inteligenți pentru predare și învățare. Școala de Inginerie și Tehnologie*, Universitatea Indiana-Purdue, Indianapolis. IUPUI. Educause Quarterly, Vol. 3, pp. 28-34, 2002.
6. Domingo M.G. *Extinderea mediului de învățare: combinarea lumii fizice și virtuale cu Internetul Lucrurilor pentru e-learning*. A 10-a Conferință Internațională IEEE despre Tehnologii Avansate în Învățare, 2010.
7. Inițiativa pentru Standarde Globale în Internetul Lucrurilor, ITU, 2015. Disponibil la: <https://www.itu.int/en/ITU-T/gsi/iot/Pages/default.aspx/> (accesat la 10.09.2018).
8. Kata M. *Universitatea inteligentă: un nou concept în Internetul Lucrurilor*. A 14-a Conferință Internațională RoEduNet – Networking in Education and Research (RoEduNet NER), pp. 195-197, 2015.
9. Clarin M.V. *Modele inovative de învățare. Studiu al experienței globale. Monografie*. Moscova: Luch, 2016.
10. Cornel K. *Rolul Internetului Lucrurilor în îmbunătățirea continuă a educației*. Hyperion, pp. 25-31, 2015.

EDUCAȚIA ÎN CONTINUĂ EVOLUȚIE

prof. Violeta Bozea

Școala Gimnazială Nr 30 Timișoara

Educația este fundația pe care construim viitorul oricărei societăți. Pe măsură ce lumea se schimbă rapid, și școlile trebuie să țină pasul, adaptându-se la nevoile unei generații mereu conectate, curioase și diversificate. De la tehnologie de vârf la noi metode de predare, inovațiile din educație sunt esențiale pentru a pregăti copiii și tinerii pentru provocările viitorului.

Astăzi, tehnologia a schimbat radical felul în care învățăm. Platformele online, cum sunt Moodle sau Khan Academy, le oferă elevilor șansa de a învăța în ritmul lor, oriunde s-ar afla, cu materiale de calitate și exerciții interactive. În plus, realitatea virtuală (VR) și cea augmentată (AR) aduc un plus de magie în procesul de învățare. Imaginează-ți o lecție despre anatomie în care elevii pot "călători" prin corpul uman sau experimentele de chimie făcute în siguranța unui laborator digital.

Educația de azi începe să se axeze mai mult pe nevoile individuale ale elevilor, lăsând deoparte modelul "unu pentru toți". Profesorii creează planuri personalizate care țin cont de abilitățile, interesele și stilurile de învățare ale fiecăruia. Acest lucru nu doar că îi ajută pe copii să-și atingă potențialul maxim, dar îi și face să se simtă motivați și încrezători. De exemplu, metoda Montessori le oferă copiilor libertatea de a învăța în ritmul lor, într-un mediu pregătit să le stimuleze curiozitatea. O altă abordare interesantă este învățarea prin proiecte (Project-Based Learning), care încurajează elevii să rezolve probleme reale, lucrând în echipă și aplicând ceea ce învață în situații practice.

Pe lângă cunoștințele clasice, educația modernă pune un accent tot mai mare pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Lucruri precum empatia, reziliența și abilitățile de comunicare sunt la fel de importante ca matematica sau științele. Programele care integrează mindfulness, gestionarea emoțiilor sau colaborarea în echipă îi ajută pe elevi să facă față mai bine stresului, să ia decizii etice și să lucreze mai bine cu ceilalți.

Un alt pilon esențial al educației este incluziunea. Școlile trebuie să fie locuri unde toți copiii se simt respectați și valorizați, indiferent de originea lor, de abilități sau de provocările personale. Curriculum-ul adaptat, profesorii formați pentru diversitate culturală și tehnologia asistivă sunt doar câteva modalități prin care se promovează incluziunea. De exemplu, programele de educație incluzivă le oferă copiilor cu nevoi speciale șansa să învețe alături de colegii lor, într-un mediu care îi susține.

În tot acest peisaj în continuă schimbare, rolul profesorului devine mai complex. Profesorii nu mai sunt doar cei care "livrează" informații, ci și ghizi, mentori și facilitatori ai învățării. Ei trebuie să

fie flexibili, să adopte noi metode și tehnologii și să creeze un mediu de învățare care să îi inspire pe elevi. De aceea, formarea continuă a profesorilor este extrem de importantă, iar accesul la resurse digitale și traininguri moderne îi ajută să rămână relevanți.

Educația trece printr-o transformare profundă, iar succesul ei depinde de cât de deschiși suntem la schimbare. Prin tehnologie, personalizare, incluziune și o abordare holistică, putem pregăti generațiile viitoare să navigheze cu succes într-o lume aflată în permanentă schimbare.

Bibliografie:

1) "Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education", Ken Robinson, Editura Penguin Books, Londra, 2015

2) "The School in the Cloud: The Emerging Future of Learning", Sugata Mitra, Editura Corwin, California, 2019

SALVAȚI PLANETA NOASTRĂ !

Prof. Bratu Angela-Emilia

Scoala Gimnaziala Nr. 7 Sf. Maria Timisoara

Salvați mediul înconjurător, pentru a avea o viață sănătoasă.

Trăim în secolul vitezei și am devenit prea preocupați de propria persoană fără să ne gândim la ceea ce ne ține cu adevărat în viață sănătoși : mediul înconjurător (pământul, pădurea, apă, aerul). Topirea ghețarilor, inundațiile sau dispariția a mii de specii de plante și animale sunt doar câteva semne că planetă nu mai are puterea de a lupta singură ci are nevoie de ajutorul nostru ! Salvați mediul înconjurător .

Activitățile de bune practici privind educația ecologică urmăresc implicarea elevilor, profesorilor și a comunității locale în acțiuni ecologice, dezvoltarea conștiinței și a conduitei ecologice la elevi bazată pe respectul față de natură și protecția mediului, transformarea comportamentelor cotidiene ale elevilor în stiluri de viață ecologice, economice, sănătoase și durabile prin întreținerea unui ambient curat, responsabilizarea pentru prevenirea poluării și gestionarea resurselor fără a periclita echilibrul mediului și sănătatea comunității.

Activitățile de bune practici privind educația ecologică sunt stabilite în funcție de subiectul propus și anume :

1. POLUAREA ÎN DIFERITE ANOTIMPURI (studierea poluării mediului înconjurător în funcție de anotimp);
2. CE SE ÎNTAMPLĂ IARNA CU PLANTELE ȘI ANIMALELE ? (organizarea de excursii iarna prin pădure, vizionarea de documentare);
3. CURIOSITĂȚI ECOLOGICE (efectuarea de experimente și cercetări);
4. CARNAVALUL ECO (organizarea unei parade a costumelor din materiale reciclabile, expoziție de colaje și jucării din materiale reciclabile (sticlă, plastic, hârtie);
5. PARADA ECO-MĂRȚIȘORUL (confecționarea de măștișoare din materiale reciclabile pentru realizarea unei parade a modei. Cele mai reușite lucrări vor fi premiate.
6. MICII ECOLOGIȘTI ÎN ACȚIUNE (organizarea de activități în care toți elevii școlii vor fi grupați pe echipe având drept scop curățenia unei ulițe din comună;

7. MARATON-UL RECICLĂRII (organizarea unei campanii de educare a elevilor cu privire la reciclarea deșeurilor;
8. ZECE PAȘI PENTRU UN MEDIU MAI CURAT (elaborarea unor reguli de protecția a naturii, ce vor fi distribuite si elevilor din celelalte clase, realizarea unui ecuson ce va fi purtat pe toata perioada activității);
9. UN ELEV - UN POM (organizarea de acțiuni de plantare de puieți în curtea școlii);
10. PRIMAVARA ÎN GRĂDINĂ (organizarea de lucrări de îngrijire a parcului școlii);
11. UN MEDIU CURAT - ELEVI SĂNĂTOȘI! (organizarea unei expoziții cu desene, articole informative, postere, creații literare referitoare la problemele globale ale mediului, realizarea de afișe și pliante cu mesaje ecologice;
12. SPUNE NU POLUARII! (amenajarea unor containere pentru depozitarea gunoaielor si ambalajelor din curtea școlii);
13. ZILEI PĂMÂNTULUI 22 Aprilie (realizarea unor activități care constau în vizionarea unor materiale realizate de elevi, despre modul cum ar trebui să aibă grijă de mediul înconjurător);
14. LUNA PĂDURII (15 Martie-15 Aprilie) (realizarea unei expoziții de desene tematice și a unor povești moralizatoare);
15. NOUĂ NE PASĂ...PENTRU MÂINE! (desfășurarea de activități de ecologizare în cadrul cărora se vor aduna gunoaiile din șanțurile din localitatea Bâlteni precum și din incinta școlii).

Obiective urmărite pentru elevi :

- să-și dezvolte o conștiință ecologică teoretică necesară transpunerii ei în practici ecologice;
- să-și asume responsabilitățile fixate potrivit particularităților de vârstă;
- să aplice cunoștințele și deprinderile dobândite dezvoltate în activități cu specific gospodăresc;
- să participe și să coopereze activ alături de părinți în acțiuni practice de îngrijire și protejare a mediului;
- să-și formeze deprinderi de plantare și ocrotire a unui puiet și a spațiilor verzi din curtea școlii și vecinătatea acesteia;
- să cunoască modul de folosire a uneltelor;
- să conștientizeze importanța unui aer curat pentru o viață sănătoasă;
- să-și exprime atitudinea pozitivă față de natură prin activități artistice, plastice;

- să acționeze în sensul colectării selective și depozitarii controlate a materialelor refolosibile prin înființarea unui punct de colectare a materialelor refolosibile;
- să ia atitudine atunci când sesizează comportament neconform cu regulile de protecție a mediului cunoscute de ei;
- să utilizeze internetul și mass-media pentru a obține informații despre mediu;
- să conștientizeze realitatea înconjurătoare ca pe un mediu necesar vieții, odihnei, studiului;
- să identifice impactul activității omului asupra mediului înconjurător, analizând situații concrete din natură;
- să participe activ la acțiuni ce promovează sănătatea mediului, desfășurarea unor activități practice de ecologizare a mediului local;
- să influențeze comunitatea locală prin păstrarea curățeniei – prin scrisori deschise.

BIBLIOGRAFIE

1. Bălăceanu O. A., Educația ecologică formală și importanța ei, Editura Columna, București, 2013.
2. Botnariuc, N., Vădineanu, A., Ecologie generală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982
3. Burcu, A., Burcu, A., Educația ecologică, dezvoltarea durabilă și calitatea vieții, Editura Mega Cluj-Napoca, 2005.
4. Dobrota, C. și Barna, A., Modalități de abordare a educației ecologice, Tribuna Învățământului, București, 1997.
5. Iacob, A. (coord.), Educație ecologică și de protecție a mediului. Caietul elevului clasele I–IV, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului prin OM nr. 2730/03.12.2007.
6. Iacob, A. (coord.), Educație ecologică și de protecție a mediului. Ghid metodic pentru cadrele didactice – învățământ primar, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului prin OM nr. 2730/03.12.2007.

Simpozion Internațional „ Transformarea Educației: de la Standard la Excelență”

Măsurile de îmbunătățire a calității educației prin procesul de formare continuă a personalului didactic din grădiniță

Prof . pentru Educație Timpurie: Brînzică Mihaela

Grădinița „Prichindel” Pucioasa

Schimbările profunde pe care le trăim la nivel social, economic, politic, cultural, tehnologic influențează și sistemul de învățământ. Pentru a face față noilor exigențe, cadrele atrase în cariera didactică trebuie să aibă aptitudinile necesare, să fie bine pregătite și motivate pentru această profesie. Este foarte importantă formarea inițială a cadrelor didactice, dar la fel de importantă s-a dovedit a fi și perfecționarea profesională continuă a acestora. Pentru a realiza o educație de calitate, în condițiile actuale, este imperios necesară utilizarea a noi metode de lucru cu copiii (metode activ-paricipative, studii de caz, proiecte, portofolii, lucrul în echipă, parteneriate) menite să valorifice potențialul individual și să fie centrate pe nevoile fiecărui copil. Pentru ca educatorii să poată dezvolta la copii noi competențe de comunicare, creativitatea, curiozitatea intelectuală, gândirea critică, capacități de colaborare, trebuie ca, în primul rând, sistemul de formare continuă a cadrelor didactice să capete o nouă orientare. Astfel, metodele tradiționale, prin care copiii doar asimilau cunoștințe, sunt înlocuite de metodele active care înlătură comunicarea stereotipă și promovează manifestările libere ale copiilor.

Ținând cont de realitățile cu care ne confruntăm, se impune intervenția printr-un plan bine gândit care să preîntâmpine tendința de participare tot mai redusă a personalului didactic la cursuri de perfecționare. Programul va avea în vedere centrarea întregului proces de formare continuă și dezvoltare profesională pe nevoile beneficiarilor direcți ai educației.

Reușita unui program de îmbunătățire a calității educației prin procesul de formare continuă a cadrelor didactice depinde, în mare parte, de convingerea pe care o are fiecare participant că programele sunt utile, valide și că îl pot ajuta în realizarea obiectivelor profesionale și personale.

Orice cadru didactic trebuie să fie deschis schimbărilor, nevoilor actualei vieți sociale, nevoilor noilor generații, dar și viitoarelor generații. Profesorul de calitate nu reprezintă doar un obiect al formării, ci este element activ ale formării dispus să realizeze un parteneriat cu formatorii. Formarea și dezvoltarea profesională a corpului didactic se organizează concentric, începând cu studiul individual, continuând cu forme organizate instituțional la nivel de comisii metodice, cercuri pedagogice, perfecționări periodice, masterate, cursuri postuniversitare și cu sistemul definitivării în învățământ și al gradelor didactice.

Managerul unității și întregul colectiv trebuie să cunoască programele de perfecționare urmate de fiecare angajat, iar competențele dobândite de fiecare beneficiar al unui stagiul de dezvoltare trebuie demonstrate în actul didactic prin rezolvarea problemelor ce țin de domeniul respectiv, prin obținerea unor performanțe în activitatea proprie, prin crearea de noi activități și programe cu consecințe notabile asupra personalului didactic, dar mai ales asupra copiilor.

Formarea continuă și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice îl ajută substanțial pe manager în evaluarea performanțelor angajaților. Încurajarea parcurgerii unor astfel de programe și chiar inițierea de către manager a unor seminarii, simpozioane, parteneriate cu diverse instituții constituie modalități de atingere a obiectivelor asumate, de credibilizare a organizației școlare pe piața educațională.

Corpul profesoral trebuie să conștientizeze că formarea continuă reprezintă un drept, dar și o obligație. Ea se realizează în concordanță cu evoluțiile din domeniul educației și cu interesele și nevoile personale de dezvoltare ale beneficiarilor. Calitate în educație înseamnă și cadre didactice cu înalt nivel de profesionalism, bine pregătite pentru a putea face față provocărilor unei societăți bazate pe cunoaștere, pornind de la pregătirea inițială și sprijinul suplimentar oferit la început de carieră didactică până la dezvoltarea profesională continuă la locul de muncă.

Bibliografie:

1. Iosipescu Șerban (coord.), (2001), Management educațional pentru instituțiile de învățământ, Tipogrup Press, Bucharest.
2. Barbu, L., (2010), Managementul calității în învățământul preuniversitar, Sf. Ierarh Nicolae Publishing House, Bucharest.
3. Tofan, A., (2013), Managementul calității procesului de evaluare în învățământul superior, Calitatea – acces la succes, Vol. 14, No 136, p. 14-19.

Educația în Evoluție: Abordări Inovatoare și Practici Excepționale

Educația este fundamentul dezvoltării societăților, iar în ultimele decenii, domeniul educațional a cunoscut o schimbare profundă. Pe măsură ce ne confruntăm cu noi provocări sociale, economice și tehnologice, abordările tradiționale sunt treptat completate de metode inovatoare și practici excepționale, adaptate unui viitor în continuă schimbare. În acest articol, vom explora cum se transformă educația pentru a răspunde mai bine nevoilor elevilor de astăzi și a celor de mâine.

Una dintre cele mai importante tendințe din educația modernă este personalizarea învățării. În locul abordărilor de tip "one-size-fits-all" (aceeași metodă pentru toți elevii), educatorii dezvoltă metode care să țină cont de ritmul, interesele și abilitățile individuale ale fiecărui elev. Tehnologia joacă un rol esențial în acest proces, permițând profesorilor să colecteze date despre performanțele elevilor și să ajusteze materialele de învățare. Platformele digitale, aplicațiile educaționale și inteligența artificială ajută la crearea unor experiențe de învățare unice, care îi implică pe elevi și le cresc performanțele academice.

Gamificarea transformă experiențele educaționale în activități interactive și captivante. Acest proces implică utilizarea mecanicilor de joc – cum ar fi recompense, niveluri de dificultate sau competiții – pentru a stimula motivația și participarea activă a elevilor. De exemplu, platformele de învățare online precum Kahoot! și Classcraft au reușit să facă lecțiile mai atractive și mai interactive, captând atenția elevilor și crescând nivelul de reținere a informațiilor. Jocurile educative nu doar stimulează implicarea elevilor, dar și promovează colaborarea și rezolvarea de probleme într-un mod creativ și amuzant.

Învățarea bazată pe proiecte este o metodă de educație centrată pe elev, care se concentrează pe explorarea unor probleme reale, relevante și pe aplicarea cunoștințelor în contexte concrete. Elevii sunt provocați să colaboreze, să analizeze informații și să găsească soluții pentru probleme complexe, dezvoltând abilități practice și de gândire critică. Spre exemplu, în loc să studieze teorie pură despre ecologie, elevii ar putea desfășura un proiect prin care să găsească soluții pentru a reduce deșeurile plastice din școală. Astfel, PBL contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale, cum ar fi munca în echipă, gândirea analitică și responsabilitatea socială.

Pe lângă competențele academice, elevii au nevoie și de abilități socio-emoționale pentru a reuși în viață. Învățarea socială și emoțională (SEL) devine o componentă tot mai importantă în programele educaționale, deoarece îi ajută pe elevi să dezvolte empatie, autoreglare, gestionarea emoțiilor și relații sănătoase. Aceste competențe contribuie la reducerea bullying-ului și la crearea unui mediu de învățare mai sigur și mai susținător. Prin activități de tip role-playing, discuții de grup și exerciții de autocunoaștere, școlile reușesc să sprijine dezvoltarea unei inteligențe emoționale la elevi, facilitând astfel succesul acestora atât în carieră, cât și în viața personală.

Un alt curent inovator în educația contemporană este educația STEAM, care extinde modelul STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică) prin includerea Artelor. Acest model subliniază importanța creativității și gândirii critice în domenii tehnice. Prin intermediul proiectelor STEAM, elevii nu doar că dobândesc cunoștințe științifice și tehnice, dar sunt încurajați să își folosească imaginația pentru a inova și a explora concepte noi.

Această metodă holistică ajută la dezvoltarea unei gândiri interdisciplinare, pregătind elevii pentru profesii emergente și pentru provocările viitorului.

Pandemia de COVID-19 a accelerat adoptarea educației online și a modelului hibrid (combinația între educația față-în-față și cea digitală), arătând că tehnologia poate aduce un plus de flexibilitate în educație. Platformele online permit elevilor să acceseze materiale educaționale de oriunde și să își organizeze propriul ritm de învățare. De asemenea, învățarea online oferă acces la resurse valoroase, cum ar fi cursurile de la universități prestigioase, accesibile acum oricărui elev cu o conexiune la internet. Modelul hibrid a demonstrat că, atunci când este utilizat eficient, poate îmbunătăți participarea și poate oferi soluții personalizate în funcție de nevoile elevilor.

Diversitatea practicilor educaționale inovatoare la nivel global ne oferă o sursă prețioasă de inspirație. În Finlanda, renumită pentru unul dintre cele mai performante sisteme educaționale, accentul se pune pe egalitate și învățarea prin experiențe practice. În Japonia, educația include și lecții dedicate dezvoltării eticii și a empatiei, pentru a forma cetățeni responsabili. În Danemarca, metodele de învățare pun accent pe „hygge” – crearea unui mediu de clasă cald și sigur, în care elevii să se simtă confortabil și să își exprime liber opiniile. În contextul acestor schimbări, rolul profesorilor evoluează de la cel de „transmițător de cunoștințe” la cel de mentor și ghid. Profesorii își sprijină elevii să exploreze, să întrebe și să descopere singuri răspunsurile. Această abordare implică empatie, încurajare și adaptabilitate, astfel încât fiecare elev să își atingă potențialul. Mai mult decât atât, pregătirea continuă a profesorilor devine esențială pentru a se adapta la noile cerințe ale educației moderne.

Educația este într-o continuă evoluție, iar abordările inovatoare ne deschid calea către un sistem educațional mai accesibil, mai incluziv și mai eficient. Cu ajutorul tehnologiei, metodelor de învățare interactivă și accentului pe competențele socio-emoționale, școlile pregătesc elevii pentru o lume dinamică și complexă. Aceste schimbări, însă, cer timp și efort din partea tuturor – profesori, elevi, părinți și autorități – pentru a transforma educația într-un pilon solid al societății de mâine.

Bibliografie:

www.didactic.ro

„O SCRISOARE PIERDUTĂ”

ION LUCA CARAGIALE

Prof. Egina-Maria Buftea-Jercan

Colegiul „Ferdinand I” Măneciu

Comedia este opera dramatică în proză sau în versuri, pornind de la un conflict puternic, cu un subiect tensionat, dar vesel și cu un deznodământ plin de haz.

Modul de expunere este dialogul, uneori, și monologul.

Ca structură, se organizează în capitole numite acte, actele în tablouri, tablourile în scene, scenele în replici.

Rezumat : Ca în orice operă dramatică, în această comedie, intervenția scriitorului se reduce la notarea atentă a didascaliei sau indicațiilor scenice. La începutul comediei, ele constituie expozițiunea : fixarea celor trei coordonate : temporală, spațială și umană. În mod direct, scriitorul precizează că întâmplările se petrec prin 1883, când în țara noastră au loc alegeri, în orașelul-capitală a unui județ de munte, personajele fiind grupate în cele două partide aflate în luptă electorală.

Partidul guvernamental este reprezentat de prefectul Ștefan Tipătescu, de familia prietenă Zoe-Zaharia Trahanache, Farfuridi și Brânzovenescu, precum și de trimisul din București, Agamemnon Dandanache.

Partidul din opoziție, mai însetat de a ajunge la putere, este reprezentat de Nae Cațavencu, avocat viclean și plastograf, patronul ziarului de scandal „Răcnetul Carpaților”.

Primul partid are candidat pe Farfuridi, simbol al inculturii și prostiei.

Al doilea partid are candidat pe Cațavencu, simbolul vicleniei (al canaliei).

Fără partid rămân: Ghiță Pristanda și Cetățeanul Turmentat. Acesta din urmă n-are nume, pentru ca noi toți să înțelegem că reprezintă electoratul amețit de promisiuni mari și goale, dezorientat, așa cum reiese și din întrebarea–stereotip „Eu cu cine votez ?”

Lupta electorală dintre cele două partide era inegală: partidul guvernamental avea puterea, dar Cațavencu recurge la șantaj: cere voturile celor puternici ca să nu publice „scrisorica” în „Răcnetul Carpaților”. Toți îl consideră învingătorul. Farfuridi, care reprezenta prostia, părea să fie învins de Cațavencu, vicleanul, canalia.

Guvernul îl obligă pe prefectul Tipătescu să asigure alegerea lui Agamemnon Dandanache, deși acesta era străin de județul de munte, „mai prost decât Farfuridi și mai canalie decât Cațavencu.”

Într-un sistem politic „curat constituțional” - este posibil să ajungă deputat un astfel de protejat al guvernului.

Brutalizat de Pristanda – din porunca prefectului – Cațavencu este scos din sală, își pierde pălăria și, cu ea, scrisorica, arma sa. Din învingător, se transformă în învins și chiar amenințat (pasibil) de detenție.

Deznodământul plin de haz arată victorios pe cel mai viclean și imbecil : uituc, bâlbâit, incapabil să ducă o frază la sfârșit : Agamemnon Dandanache.

Comicul are un sâmbure amar.

Atmosfera de comedie, adică, de râs și veselie, ascunde bine tristețea scriitorului că țara întreagă și fiecare județ, în parte, ajung, pe mâna unor „conducători” nedemni, vicleni și interesați numai de averile lor, incuți, chiar imbecili, precum Farfuridi, Cațavencu sau Dandanache.

Această atmosferă de haz spumos, de râs pedepsitor izvorăște din comicul de limbaj, în primul rând.

Numele fiecărui personaj este o etichetă exactă : „Tipătescu” derivă de la onomatopeea „tipa-tipa”, sugerând mersul furișat al felinei, care știe să se strecoare unde îi este mai bine.

Cațavencu este un demagog, cum semnifică și numele lui ce derivă de la „cața-cața”. „Trahanache” amintește de „trahana”= „cocă moale” ; „Dandanache” de „dandana” sau „pacoste”, „belea”, „năpastă” ; „Pristanda” de „pristandă” - o „sârbă cu bătaie pe loc”. „Brânzovenescu” și „Farfuridi” definindu-i pe cei doi avocați fără procese ca „fără valoare” : „de nicio brânză”, nici „cât un ciob de farfurie”.

Arată incultura și stârnesc râsul ticurile verbale „neicursorule - puicursorule !” sau aprobarea servilă „curat”, devenită oximoronul ridicolului : „curat mișel!”

„curat ca un câine!”

„curat murdar!”

Frazele pleonastice și agramate, cu nonsensuri trădează incultura și imbecilitatea : „O soțietate fără prințipuri va să zică că nu le are...” ; „în orașul ăsta de gogomani unde sunt cel dintâi... între fruntașii politici...” ; „după lupte seculare care au durat aproape 30 de ani”...

Comicul de situație este anunțat încă din titlu : scrisorica de amor vinovat se pierde de două ori și de două ori o găsește tot Cetățeanul Turmentat, dar i se fură și lui și devine armă electorală.

„Istoria se repetă” : și „Gagamiță” găsește o scrisorică asemănătoare și canalia o păstrează ca armă de șantaj și pentru alegeri viitoare.

Fiecare intrare în scenă a Cetățeanului Turmentat, ca și a pelticului și bâlăbăitului Agamiță sunt situații comice.

Personajele sau „caracterele” sunt dispuse de către talentatul dramaturg în :

cupluri comice : stăpânul și sluga sau înaltul funcționar și mărunțul funcționar, prefectul Tipătescu și polițaiul Pristanda ;

cuplurile complementare : Farfuridi și Brânzovenescu sau Ionescu – Popescu arată că aceștia – nici câte doi – nu fac cât unul bun.

Triunghiul conjugal : Zaharia–Zoe–Tipătescu și triunghiul politic : Farfuridi–Cațavencu–Dandanache sunt ridicole.

Comicul de intenție și de moravuri demască pe Zoe care vrea să fie considerată doamna cea mai distinsă a orașului, dar se dovedește cea mai imorală.

La fel deputații s-ar arăta cei mai valoroși și demni politicieni, dar se dovedesc cei mai inculți și vicleni.

Ion Luca Caragiale ne face să râdem, pare să râdă și el cu noi, dar în adâncul sufletului e foarte trist, pentru că atât familia, cât și conducerea politică se întemeiază pe imorală (corupție).

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof.inv.prescolar Buhusi Lucica
Gradinita P.N. Telejna ,judetul Vaslui

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somantic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;

- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgască perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit

oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea

tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;
- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;
- dimensiunea sociala – se referă la clasă ca și grup social ;
- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării

echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ LA INFORMATICĂ

Daniela Cameniță

Colegiul Național „Moise Nicoară” Arad

Se știe că pentru a atinge excelența trebuie să ai pasiune pentru domeniul în care vrei să excelezi, dar să ai și cunoștințele necesare pentru acel domeniu, în particular este valabil și pentru informatică. Pe de altă parte excelența se atinge în timp, trebuie avută răbdare, ea nu vine imediat.

Bill Gates, Steve Jobs nu au fost cei mai buni de la început în domeniu, dar cu muncă, perseverență și în timp au devenit numele pe care le știm cu toții astăzi.

Dacă ne referim la profesorul/elevul din sistemul de învățământ preuniversitar atingerea excelenței în informatică implică o combinație de cunoștințe teoretice care sunt fundamentale, care se imbină și cu experiența practică dar și cu dezvoltarea personală.

Se poate începe de la construirea unei baze teoretice puternice prin care să se înțeleagă bine elementele de bază și conceptele fundamentale, cum ar fi algoritmi, structuri de date și limbajele de programare, cele studiate în școală și nu numai. Orele de la clasele de profil matematică-informatică, intensiv informatică acoperă acest lucru. Și frecventarea Centrelor de Excelență, care funcționează aproape în fiecare oraș din țară ajută la acest lucru.

Pe de altă parte pentru a excela la informatică, foarte importantă este și matematica: sunt necesare abilități de matematică, de calcul a unor expresii și stăpânirea unor formule dar și logică, deoarece acestea sunt esențiale pentru multe concepte din informatica algoritmică.

Cine dorește să facă excelență în acest domeniu studiat atât la liceu, și de câțiva ani buni și la gimnaziu trebuie să se implice activ în studiu și în exersare, altfel succesul nu va vine de la sine.

Participarea la orele de la școală, sau la centrele de excelență, sau la alte cursuri care sunt disponibile (și la informatică chiar sunt) trebuie să fie o participare activă, implicată și benevolă.

Există multe comunități, în online, la care se poate cere ajutor atunci când este necesar, a cere ajutor profesorilor, colegilor care au mai multă experiență, forum-urilor online, grupurilor de pe Discord nu este nicio rușine.

În informatică spunem că programăm, deci codarea în limbaj de programare ar trebui să fie un proces continuu.

Pentru câștigarea experienței practice se recomandă utilizarea unor platforme precum infoarena.ro, kilonova.ro, pbinfo.ro, campion.edu.ro, codeforces.com, etc., pentru antrenament și studiu. Acest lucru va duce la îmbunătățirea abilităților de rezolvare a problemelor.

Chiar dacă când vorbim de excelență gândul ne duce spre concursuri, nu acestea ar trebui să fie ținta principală ci și implicarea în diverse proiecte, la început pot fi proiecte mici care stimulează interesul elevului spre ce îl interesează. Și ar putea fi un simplu site web, un joc sau o aplicație utilitară sau educativă. Construirea a ceva tangibil va ajuta în consolidarea învățării noțiunilor teoretice.

Spre a ajunge la excelență un pas poate fi considerată și colaborarea în diferite comunități. Așa că este recomandat ca elevii, profesorii să se alăture unor grupuri de studiu: colaborarea cu colegii poate oferi noi perspective și poate face învățarea mai plăcută.

Participarea la ateliere, la cursuri și seminarii, la evenimente organizate de universități sau de comunitățile locale care se ocupă de tehnologie, crearea de rețele poate duce la oportunități de mentorat și stagii.

Și să nu uităm că se pot explora diferite zone, pentru că Informatica este vastă. Sunt diverse domenii precum dezvoltarea web, machine learning, securitatea cibernetică și baze de date deci poate fi găsit ceva ce place cel mai mult.

Pentru elevii de liceu practica pe timp de vacanță în diferite companii locale pe diferite domenii sunt un bun prilej pentru a câștiga experiență în lumea reală și pentru a vedea ce i se potrivește fiecăruia cel mai bine.

A rămâne la curent și a continua să înveți, chiar dacă ai câștigat anumite concursuri este o obligație. Nu trebuie omis faptul că tehnologia evoluează rapid, apar limbaje noi de programare așa că a rămâne la curent cu cele mai recente tendințe, instrumente și tehnologii din domeniu este esențială. Se pot urmări bloguri, podcasturi și cursuri online.

În informatică, este esențială învățarea pe tot parcursul vieții: trebuie luat în considerare că există certificări suplimentare sau cursuri online în domenii de interes, chiar și în afara curriculum-ului școlar și/sau universitar.

A face performanță în informatică înseamnă și a-ți dezvolta abilități software, sau abilități de comunicare: trebuie antrenată capacitatea de a comunica clar idei complexe, deoarece acest lucru este crucial în munca în echipă și prezentări.

Tot legat de partea de dezvoltare personală ar fi legat de rezolvarea problemelor și gândirea critică. Aceste abilități sunt esențiale și în informatică. Cum le putem dezvolta? Prin angajarea în activități care ne provoacă gândirea analitică.

A rămâne perseverent și curios înseamnă de fapt a accepta provocările: informatica poate fi o provocare uneori. Toate provocările și perseverența pot fi privite ca oportunități de a învăța.

Nu în ultimul rând trebuie cultivată curiozitatea: întotdeauna trebuie să înțelegem „de ce”-ul din spatele conceptelor. O mentalitate curioasă poate conduce la o explorare cât mai profundă. Deci ca o concluzie aș încheia cu un citat dat de un asistent pe www.quora.com

„Excelența în informatică este o călătorie care implică învățare și creștere continuă. Fiind proactiv, curios și implicat, puteți construi o bază solidă și puteți dezvolta abilitățile necesare pentru a excela în acest domeniu interesant. Mult succes la studiu!”

Bibliografie/Webografie

Frâncu Cătălin, Psihologia concursurilor de informatică- Editura L&S, București 1997

www.quora.com

www.spire.co

infoarena.ro

TEMĂ PENTRU CERCURILE DE ELEVI
POLINOMUL CARACTERISTIC AL UNEI MATRICE.
TEOREMA CAYLEY-HAMILTON

Prof. Carp Gabriela Dorina

Colegiul Național "Dragoș Vodă" Câmpulung Moldovenesc

Articolul își propune să abordeze o temă utilă pentru pregătirea elevilor care fac parte din grupele de performanță matematică, clasa a XI-a. Sunt prezentate noțiunile teoretice referitoare la polinomul caracteristic al unei matrice, teorema Cayley-Hamilton și unele aplicații ale acestora. Competențele specifice care vor fi urmărite prin parcurgerea acestei teme se referă la observarea unor proprietăți ale matricelor de ordinul doi și trei, identificarea asemănărilor dintre operațiile cu matrice și cele cu aplicații liniare și realizarea unor corelații între probleme ale algebrei liniare și cele propuse la concursurile și olimpiadele școlare. Parcurgerea acestei teme, va conduce elevii spre însușirea unele metode de rezolvare, care le va oferi deschiderea spre autoinstruire și spre învățarea continuă.

A. Noțiuni teoretice

Fie $A \in M_n(\mathbb{C})$

Definiția 1

Polinomul $p_A(X) = \det(XI_n - A) = X^n - \delta_1 X^{n-1} + \delta_2 X^{n-2} - \dots + (-1)^{n-1} \delta_{n-1} X + (-1)^n \delta_n$ se numește **polinomul caracteristic** al matricei $A = (a_{ij})_{1 \leq i, j \leq n}$, unde δ_i reprezintă suma minorilor principali de ordin i din matricea A , pentru orice $i = \overline{1, n}$.

Așadar,

$$\delta_1 = a_{11} + a_{22} + \dots + a_{nn} = \text{tr} A, \quad \delta_n = \det A,$$

$$\delta_2 = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} a_{11} & a_{13} \\ a_{31} & a_{33} \end{vmatrix} + \dots + \begin{vmatrix} a_{n-1n-1} & a_{n-1n} \\ a_{nn-1} & a_{nn} \end{vmatrix} \quad \text{etc.}$$

Utilizând notațiile de mai sus, avem :

$$p_A(X) = X^n - (\text{tr} A) X^{n-1} + \delta_2 X^{n-2} - \dots + (-1)^{n-1} \delta_{n-1} X + (-1)^n \det A.$$

În particular pentru o matrice de ordinul doi, relația este: $p_A(X) = X^2 - (\text{tr} A)X + \det(A)$, iar pentru o matrice de ordinul 3, $A \in M_3(\mathbb{C})$, avem $p_A(X) = X^3 - (\text{tr} A)X^2 + \text{tr}(A^*)X - \det(A)$, unde A^* este reciproca matricei A , adică verifică relația $A \cdot A^* = \det(A) \cdot I_3$.

Teorema Cayley - Hamilton

Dacă $A \in M_3(\mathbb{C})$, atunci $p_A(A) = O_n$, adică orice matrice pătratică este rădăcină a polinomului său caracteristic, deci

Așadar, dacă $A \in M_2(\mathbb{C})$ relația devine :

iar dacă $A \in M_3(\mathbb{C})$, avem

$$A^3 - (trA) \cdot A^2 + (trA^*) \cdot A - \det(A) \cdot I_3 = O_3.$$

Voi prezenta în continuare câteva exerciții în a căror rezolvare vom utiliza aceste rezultate.

B. Exerciții

1. Dacă $A, B \in M_n(R)$ astfel încât $A \cdot B = B \cdot A$, atunci $\det(A^2 + B^2) \geq 0$.

Soluție Din $AB = BA$ avem $A^2 + B^2 = (A + iB)(A - iB) = (A + iB) \overline{(A + iB)}$ și atunci

$$\det(A^2 + B^2) = \det(A + iB) \det(\overline{A + iB}) = \det(A + iB) \cdot \det(\overline{A + iB}) = |\det(A + iB)|^2 \geq 0.$$

2. Fie $A, B \in M_2(\mathbb{C})$ astfel încât $trA + trB = 0$. Să se arate că $A(A + B)B = B(A + B)A$.

Soluție Cum $A, B \in M_2(\mathbb{C})$ avem $A^2 - (trA)A + (\det A) \cdot I_2 = O_2$ și $B^2 - (trB)B + \det(B) \cdot I_2 = O_2$.

Atunci :

$$A(A + B)B = A^2B + AB^2 = ((trA) \cdot A - \det(A) \cdot I_2) \cdot B + A((trB) \cdot B - \det(B) \cdot I_2)$$

$$= (trA + trB) \cdot AB - (\det A) \cdot B - (\det B) \cdot A \quad (1)$$

$$\text{Analog avem : } B(A + B)A = BA^2 + B^2A = (trA + trB) \cdot BA - \det(A) \cdot B - \det(B) \cdot A \quad (2)$$

Tinând cont că $trA + trB = 0$, din relațiile (1) și (2), rezultă egalitatea cerută.

3. Fie $A \in M_2(\mathbb{Q})$ astfel încât $\det(A^2 - 2I_2) = 0$. Arătați că $A^2 = 2I_2$ și $\det A = -2$.

Soluție Considerăm polinomul caracteristic al matricei A:

$p_A(X) = \det(A - XI_2) = X^2 - (trX)X + \det(X)I_2$. Din relația Cayley - Hamilton avem

$$A^2 - (trA)A + (\det A)I_2 = O_2.$$

Atunci :

$$0 = \det(A^2 - 2I_2) = \det[(A - \sqrt{2}I_2) \cdot (A + \sqrt{2}I_2)] = p_A(\sqrt{2}) \cdot p_A(-\sqrt{2}) \quad \text{deci} \quad p_A(\sqrt{2}) = 0 \quad \text{sau} \\ p_A(-\sqrt{2}) = 0.$$

$A \in M_2(Q) \Rightarrow p_A(X) \in Q[X]$ și atunci, cum $p_A(\sqrt{2})=0$, rezultă că $\sqrt{2}$ și $-\sqrt{2}$ sunt rădăcini ale polinomului $p_A(X)$. La fel pentru cazul $p_A(-\sqrt{2})=0$. Ca urmare, cum polinomului $p_A(X)$ are gradul II, avem $p_A(X) = (X - \sqrt{2})(X + \sqrt{2}) = X^2 - 2$. De aici $\det(A - XI_2) = X^2 - 2$. Pentru $X=0$, avem $\det A = -2$.

$$p_A(A) = A^2 - (trA)A + \det(A)I_2 = O_2 \text{ și } p_A(A) = A^2 - 2I_2, \text{ obținem } A^2 - 2I_2 = O_2 \text{ și } A^2 = 2I_2.$$

4. Dacă $A \in M_n(R)$ astfel încât $A^3 = A + I_n$, arătați că $\det A > 0$.

Soluție $A^3 = A + I_n \Rightarrow (\det A)^3 = \det(A + I_n) \Rightarrow \det(A)$ și $\det(A + I_n)$ au același semn.

$I_n = A^3 - A = A \cdot (A^2 - I_n) = A(A - I_n)(A + I_n) \Rightarrow 1 = \det A \cdot \det(A - I_n) \cdot \det(A + I_n)$. Cum $\det A$ și $\det(A + I_n)$ au același semn, avem $\det(A - I_n) > 0$.

$$A^3 = A + I_n \Rightarrow A^3 - I_3 = A \Rightarrow (A - I_n)(A^2 + A + I_n) = A \text{ și } \det(A - I_n) \cdot \det(A^2 + A + I_n) = \det A. \Rightarrow$$

$$\det(A - I_n) \cdot \det \left[\left(A + \frac{1}{2} I_n \right)^2 + \left(\frac{\sqrt{3}}{2} I_n \right)^2 \right] = \det A.$$

$$\text{Folosind rezultatul exercițiului 1, avem } \det \left[\left(A + \frac{1}{2} I_n \right)^2 + \left(\frac{\sqrt{3}}{2} I_n \right)^2 \right] \geq 0.$$

Cum $\det(A - I_n)$ obținem $\det A \geq 0$.

Din relația : $1 = \det(A) \cdot \det(A - I_n) \cdot \det(A + I_n)$, avem $\det(A) > 0$.

5. Se dă matricea $A \in M_3(R)$ cu proprietatea $trA = trA^* = 0$. Demonstrați că pentru orice matrice $B \in M_3(R)$ are loc inegalitatea $\det(A^3 + B) \cdot \det(A^9 + B^3) \geq 0$

Soluție $A \in M_3(R)$ și atunci $A^3 - (trA)A^2 + (trA^*)A - \det A \cdot I_3 = O_3$.

$$\text{Cum } trA = trA^* = 0, \text{ avem } A^3 = \det(A) \cdot I_3 \text{ și } A^3 + B = \det(A) \cdot I_3 + B \quad (1)$$

$$\text{Atunci } A^9 = (\det A)^3 \cdot I_3 \text{ și}$$

$$A^9 + B^3 = (\det A)^3 \cdot I_3 + B^3 = [\det(A) \cdot I_3 + B] \cdot [(\det(A))^2 \cdot I_3 - \det(A) \cdot B + B^2] \quad (2)$$

Din relațiile (1) și (2) avem

$$(A^3 + B)(A^9 + B^3) = [\det(A) \cdot I_3 + B]^2 \cdot [\det(A)^2 \cdot I_3 - \det(A) \cdot B + B^2] \text{ și de aici}$$

$$\det(A^3 + B) \cdot \det(A^9 + B^3) = \det[\det(A) \cdot I_3 + B]^2 \cdot \det[\det(A)^2 \cdot I_3 - \det(A) \cdot B + B^2].$$

$$\text{Evident } \det[\det(A) \cdot I_3 + B]^2 \geq 0.$$

Din egalitatea $B^2 - (\det A) \cdot B + \det(A)^2 I_3 = \left(B - \frac{\det(A)}{2} I_3 \right)^2 + \left(\frac{\sqrt{3}}{2} \det(A) \cdot I_3 \right)^2$ și folosind rezultatul exercițiului 1, rezultă relația cerută.

Bibliografie

1. Vasile Pop, Viorel Lupșor - *Matematică pentru grupele de performanță cl a XI-a* , Editura Dacia Educațional, Cluj Napoca , 2004
2. Mortici Cristinel, *Probleme pregătitoare pentru concursurile de matematică*, Editura Gil, Zalău, 1999

ROLUL TEHNOLOGIEI ÎN PROIECTAREA DIDACTICĂ

*Casoni Andreea, Șc. Gimn. „Liviu Rebreanu”/
Grădinița „Rândunica” Tg. Mureș*

Conceptul de proiectare didactică s-a impus datorită preocupării de a conferi activității instructiv-educative rigurozitate științifică și metodică și datorită apariției în didactica modernă a unor orientări și tendințe. Proiectarea activității didactice constituie premisa și condiția necesară pentru realizarea unui demers didactic eficient. Proiectarea activității didactice este determinată de cerința creșterii calității și eficiente instruirii. Orice activitate trebuie să fie eficientă și este cu atât mai eficientă cu cât este proiectată mai bine. Proiectarea activității didactice reprezintă un ansamblu de procese și operații de anticipare a acesteia. Dezvoltarea tehnologiilor informațiilor și comunicării și avantajele folosirii acestora reprezintă o realitate a lumii actuale față de care școala prin specialiștii săi trebuie să manifeste deschidere, capacitate de asimilare, adaptare și valorificare eficientă în raport cu beneficiarii săi direcți. Atât timp cât acceptăm, ca profesori, că tehnologia modernă care facilitează accesul la informații și relaționarea rapidă și complexă cu medii dintre cele mai diverse ocupă astăzi un loc foarte important în viața elevilor noștri, trebuie să înțelegem și că acest aspect poate și trebuie valorificat și în activitatea noastră.

Domeniul educațional evoluează o dată cu tehnologia, integrând-o la toate nivelele. Este normal să ținem pasul cu această evoluție și să ne adaptăm vremurilor în care trăim. De ceva timp, tehnologia a început să își facă tot mai mult simțită prezența și în sălile de clasă care se transformă, în metodele de predare care evoluează, în viața elevilor care sunt din ce în ce mai ancorați în realitatea virtuală. Așadar, este necesar să apelăm la acest domeniu în efortul nostru de a oferi o educație modernă, completă, copiilor. Deoarece tehnologia e tot mai prezentă în activitatea de zi cu zi a vieților noastre, trebuie să începem să îi pregătim pe copii pentru viitor, ținând cont de acest aspect. Elevii deja își îndreaptă atenția către tehnologie, în acest caz, rolul dascălilor fiind acela de a-i îndruma corect pe copii spre folosirea inteligentă a mediului online. Este necesar ca elevii să fie încurajați să își îndrepte atenția către tehnologie. Ea este viitorul, ea reprezintă majoritatea joburilor, ea este cea care susține dezvoltarea durabilă și sustenabilă. În plus, studenții sunt deja familiarizați cu multe dintre platformele și gadget-urile de pe care pot învăța. Acest lucru face procesul de educație mult mai simplu, etapa de familiarizare a copiilor cu tehnologia nemaifiind necesară. Mai mult decât atât, conexiunile rapide care se pot face între școli, studenți și profesori cresc ritmul de predare și de învățare. Evoluția tehnologiei se desfășoară

într-un ritm alert. Acest lucru permite cadrelor didactice să dezvolte planuri de lecție creative, provocatoare și inovatoare, reușind să le ofere astfel elevilor experiențe de învățare memorabile. Tehnologia facilitează învățarea individuală și tinde să elimine diferențele educaționale dintre elevi. Astfel, fiecare elev poate accesa oricând și de oriunde conținuturile educaționale puse la dispoziție de profesor pentru a înțelege anumite concepte. Elevii se simt confortabil în prezența tehnologiei; mulți o folosesc de la vârste fragede. Introducerea unor conținuturi educaționale noi cu ajutorul instrumentelor digitale, cunoscute și folosite de elevi, îi determină pe aceștia să se simtă mai încrezători în capacitatea lor de a învăța noul material și dornici să-i ajute pe colegi în utilizarea tehnologiei. Eliminarea necesității folosirii manualelor fizice, opțiunea de a urma cursuri online, fără a părăsi țara sau chiar casa, și existența bazelor de date au redus semnificativ costurile educației. Studenții nu trebuie nici măcar să se înscrie la un program complet pentru a învăța de la cele mai bune universități din lume. De obicei pentru studenți, majoritatea revistelor academice oferă versiuni digitale complete ale cărților tipărite. De asemenea, o mulțime de materiale educaționale pot fi descărcate chiar pe telefonul, ceea ce face procesul de învățare accesibil tuturor. Datorită tehnologiei, educația devine din ce în ce mai flexibilă și mai accesibilă. Cursurile online se bucură de o popularitate din ce în ce mai mare, motiv pentru care tot mai multe unități de învățământ completează educația tradițională cu acestea pentru a crește performanțele academice ale elevilor. În prezent, profesorii se pot bucura de o gamă largă de instrumente și aplicații digitale care pot îmbunătăți experiența de învățare a elevilor.

Noile tehnologii de informare și comunicare ocupă un loc tot mai important în societate, astfel încât s-a pus problema integrării lor și în învățământ. Ele propun noi posibilități de documentare, de învățare și de formare, permițând accesul nelimitat la cultură. În învățământ, aceste noi tehnologii presupun corelarea a trei aspecte complementare: tehnologie, metodologie și pedagogie. Un avantaj evident al noilor tehnologii este accesul nelimitat și imediat la informații care permite profesorilor din toate colțurile lumii să stabilească mai ușor contacte în vederea schimbului de idei și informații cu caracter pedagogic și cultural, pentru a coopera și derula proiecte educative. Videoconferințele, corespondența electronică, grupurile de discuții sunt doar câteva dintre mijloacele de comunicare oferite de Internet, care permit profesorilor să iasă din cadrul tradițional al sălii de clasă pentru a se deschide spre lume. Un rol important pe care îl are implicarea tehnologiei în sfera educațională, este acela că ajută elevii să își crească nivelul de încredere în sine. Lucrul în echipă, dar și individual, în unele cazuri, îi ajută pe copii să se conecteze unii cu alții, să colaboreze și chiar să intre în competiție. În plus, evaluarea studenților nu mai este făcută în funcție de vârstă și de anul de studiu în care sunt. Prin intermediul tehnologiei, vocea studenților este auzită în mod egal și aprecierea se face în funcție de realizările

acestora, eliminându-se astfel, din procesul de evaluare, componenta subiectivă. Prin intermediul tehnologiei se poate face chiar și o diferențiere a elevilor. Fiecare are o latură pe care o poate dezvolta mai mult. Fie că este vorba despre latura artistică, vizuală, muzicală, practică sau matematică, nu mai există o uniformizare. Fiecare copil are posibilitatea să aleagă cum să se exprime mai bine, care să fie ritmul lui de învățare, precum și metoda.

Aplicațiile, instrumentele sau platformele educaționale sunt o modalitate excelentă de a completa învățarea tradițională la clasă, oferind atât resurse și conținut digital pentru elevi cât și spații virtuale pentru realizarea de activități educative diverse. Aceste aplicații, instrumente și platforme includ adesea caracteristici precum conținut interactiv, chestionare și jocuri, îndrumare și mentorat virtual și combinații ale acestora – parcursuri de învățare personalizate și pot fi folosite pentru a ajuta elevii să învețe, să-și dezvolte abilități, să-și formeze atitudini – de la matematică și științe (STEM) până la arte și științe sociale. În plus, multe dintre aceste aplicații, instrumente și platforme includ funcții de consemnare a rezultatelor și analiză (comparativă), care le permit cadrelor didactice să monitorizeze progresul elevilor/studenților și să măsoare eficacitatea intervențiilor educative. Utilizarea calculatorului în școala nu trebuie să fie limitată doar la un anumit domeniu, de exemplu informatica; calculatorul trebuie să-și găsească loc și în cadrul altor discipline, într-un mod rațional și bine gândit. Un prim avantaj îl constituie chiar faptul că elevii, chiar și cei din ciclul primar, fiind deja familiarizați cel puțin cu utilizarea internetului și a mediilor de socializare, pot fi, în principiu, convinși să le utilizeze și în activitatea școlară. Internetul, spațiu virtual labirintic, vine spre noi cu bune și cu rele. Ca adulți, reușim, probabil, mult mai ușor să evităm anumite capcane ale bombardamentului cu informații disperate, haotice și care necesită efort de ordonare.

În prezent, tehnologia face parte din viața tuturor elevilor. Copiii folosesc zilnic smartphone-urile și tabletele pentru a comunica cu prietenii și pentru a rezolva diverse sarcini școlare. Acestea pot fi utilizate cu responsabilitate și în cadrul orelor de curs, elevul fiind mult mai implicat în învățarea academică atunci când folosește un instrument familiar. Copiii au o atracție față de tehnologie, iar aceasta poate fi exploatată, motivându-i să învețe mai mult și mai eficient. Tehnologia însă vine să sprijine elevii în procesul de învățare, în munca lor, dar rolul de referință al profesorului rămâne de neînlocuit pentru obținerea unui act educativ de calitate. Pentru o utilizare eficientă a noilor tehnologii în activitatea didactică, este recomandat să se țină cont de limitele echipamentului informatic și este de preferat ca elevii să fie ghidați de către profesori în activitățile de redactare și de căutare a informației pe internet, pentru ca acestea să contribuie într-adevăr la dezvoltarea unei gândiri critice dar și a unor abilități de management al informației și învățării. Noile tehnologii permit totodată profesorului să desfășoare

activități variate și să folosească diferite suporturi. De asemenea echipamentul informatic presupune un aspect ludic, foarte apreciat de elevi. Profesorii care știu să folosească eficient noile tehnologii au constatat o reducere a timpului necesar pregătirii lecțiilor și posibilitatea centrării pe nevoile elevului. Deși mulți profesori preferă metodele de predare tradiționale, beneficiile combinării acestora cu metodele care integrează tehnologia sunt nenumărate. Introducerea tehnologiei în educație a permis profesorilor să-și adapteze lecțiile în funcție de stilurile de învățare ale elevilor și să promoveze învățarea diferențiată.

Integrarea tehnologiilor informatice și comunicaționale (TIC), în procesul de predare-învățare-evaluare, a devenit în ultimele două decenii o prioritate a politicilor educaționale pe toate meridianele lumii întrucât se deschid noi orizonturi pentru practica educației: facilitarea proceselor de prezentare a informației, de procesare a acesteia de către elev, de construire a cunoașterii. Integrarea TIC în activitatea didactică, din această perspectivă, poate avea un dublu avantaj: pe de o parte, permite accesul rapid la informații, pe de altă parte, contactul cu aceste informații poate fi orientat într-o manieră constructivă și eficientă de documentare și adesea îl preferă consultării unei bibliografii tradiționale (cărți, studii, reviste etc). Rolul profesorului este important aici în formarea elevilor în direcția selectării judicioase și critice a surselor pe care le au la dispoziție. Faptul că elevul înțelege că nu orice informație găsită pe internet este valoare, ci numai cea care răspunde unei teme, unor ipoteze de lucru sau ca dovadă în susținerea unor argumente este adevăratul câștig al întâlnirii dintre tehnologie și educație.

Tehnologiile multimedia oferă utilizatorului diferite combinații, imagine, sunet, voce, animație, video, pe când, tehnologiile hipermedia combină multimedia cu hypertextul, facilitând navigarea fără obstacole între diferite tipuri de date: texte, sunete, imagini fixe, imagini animate. Rolul cadrului didactic din învățământului tradițional, de transmițător al informației, se poate transforma în cel de facilitator al învățării prin regândirea propriei misiuni: crearea unui ambient care să-i permită elevului să-și construiască, să-și dezvolte cunoașterea, cu ajutorul TIC.

Se poate spune că integrarea resurselor TIC în educație este benefică și duce la o creștere a performanțelor școlare, cu condiția ca elevii să posede cunoștințe de utilizare a calculatorului. Calculatorul nu trebuie să fie doar un instrument pentru a prezenta conținuturile existente într-o altă manieră, ci trebuie să ducă la modificarea modului de gândire și stilului de lucru la clasă al profesorilor, cristalizate în secole de învățământ tradițional, în care eram prea puțin preocupați de personalitatea și de posibilitățile elevului. Cu ajutorul unei tablete sau al unui laptop, elevii și studenții pot accesa un univers vast de resurse educaționale, cum ar fi cărți, articole academice, tutoriale video, simulări interactive și

cursuri online. Aceste instrumente deschid porți către o învățare autonomă și diversificată, consolidând cunoștințele în ritmul propriu al fiecărui elev.

Platformele de învățare online și aplicațiile educaționale pot adapta conținutul și metodele de predare în funcție de nevoile și progresul fiecărui student. Această abordare personalizată crește implicarea și motivația elevilor, permițându-le să atingă potențialul maxim. Instrumentele de colaborare online permit elevilor și profesorilor să comunice și să lucreze împreună de la distanță. Aceste soluții dezvoltă abilități precum colaborarea în echipă, rezolvarea problemelor și gândirea critică, pregătind elevii pentru viitoarele provocări profesionale. Nu toți elevii învață la fel, iar tehnologia oferă o gamă largă de resurse adaptabile la diferite stiluri de învățare, cum ar fi conținutul vizual, auditiv sau kinestezic. Pasionați de gadgeturi smart, aplicații interesante, resurse digitale sau jocuri online spectaculoase, elevii rezonează mai greu cu vechile metode de învățare. Din fericire, dezvoltarea tehnologiei a presupus și dezvoltarea unor produse educaționale create în acord perfect cu noile generații de elevi. Tehnologia nu are limite. Dezvoltarea ei este continuă. Folosirea tehnologiei în școli, în domeniul educației, le oferă elevilor posibilități nelimitate de învățare și evoluție. Limitările date de resurse și acces redus la informație dispar o dată cu pătrunderea tehnologiei în domeniul educației. În plus, profesorii pot veni cu diverse metode noi de a atrage studenții și de a-i ține captivați. Unele școli nu beneficiază de resursele materiale și educaționale necesare pentru a reuși să le ofere elevilor experiențe valoroase de învățare. Dar tehnologia suplinește aceste lipsuri prin accesul nelimitat la informație, acces care se poate face cu costuri reduse. Integrarea tehnologiei în procesul educațional este un lucru benefic din foarte multe puncte de vedere. E important ca acest ritm al schimbării adus de procesul tehnologic să fie menținut și la nivel pedagogic, astfel profesorii să îmbrățișeze această schimbare și să evolueze o dată cu mediul în care trăiesc. Școlile încep din ce în ce mai mult să se îndrepte spre tehnologie și, astfel, să pregătească mai bine generațiile pentru viitor.

În concluzie tehnologia sculpează arhitectura creierului nostru este aceea că doar în funcție de timpul petrecut și de activitățile desfășurate pe dispozitivele tehnologice putem vorbi de efecte benefice sau nocive. Un lucru este cert, trăim într-o perioadă în care trebuie să ne adaptăm „sănătos” la dezvoltarea galopantă a tehnologiei. Așa cum nu putem discuta în general despre efectul alimentației asupra sănătății, și în cazul utilizării tehnologiei nu putem face evaluări globale (dezvoltarea tehnologică este benefică sau nocivă) mai degrabă ar trebui să ne educăm cu privire la utilizarea eficientă a acesteia. Preferința copiilor pentru utilizarea mijloacelor tehnologice ar trebui utilizată cu scopul de a-i motiva și implica în sarcini curriculare și extracurriculare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Andron D., Kifor Ș. „Tehnologii digitale în activitatea didactică”, Editura Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, 2021;
2. Apostolache R., „Competența pedagogică digitală”, Editura Polirom, Iași, 2022;
3. Ceobanu C, Cucos C., Istrate O., Pânișoară, I.O., Educația digitală, Ed. Polirom, București, 2020;
4. <https://www.twinkl.ro/teaching-wiki/resursele-educationale-deschise>;

ROLUL INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Gabriela Cernat, Grădinița nr.3, Bragadiru, județ Ilfov

Educația Timpurie este ramura fundamentală care stă la baza educației, unde schimbările care se produc favorizează nivelul de cunoaștere și dezvoltare multilaterală.

Importanța instrumentelor digitale joacă un rol esențial pentru formarea, atât a cadrelor didactice competente, cât și pentru dezvoltarea personalității preșcolarilor.

Instruirea cu ajutorul instrumentelor digitale reprezintă o metodă didactică de învățământ care valorifică principiile de modelare și de analiză cibernetică a activității de instruire în contextul noilor tehnologii, informaționale și comunicaționale, caracteristice societății de tip postindustrial.

Fiecare din tehnologiile digitale este însoțită de un ghid de utilizare care ne ajută să utilizăm corect instrumentele oferite de acestea în cadrul activităților cu preșcolarii.

Învățarea asistată de instrumente digitale impune regândirea și restructurarea procesului educativ, o intensificare a cercetărilor privind psihologia cognitivă.

Cadrele didactice trebuie să urmărească, în alegerea instrumentelor digitale, valențele pedagogice ale acestora (gradul de interacțiune, de comunicare și colaborare, dezvoltarea competențelor secolului al XXI-lea, etc.).

Câteva dintre aplicațiile și instrumentele digitale care se pot utiliza în facilitarea învățării on-line și în susținerea grădiniței de acasă sunt:

- Învățarea prin intermediul jocurilor virtuale - pentru că utilizarea calculatorului în educația preșcolarilor permite transmiterea și asimilarea noilor cunoștințe într-un mod atractiv pentru copii. Procesul de educație este mult mai eficient. Copiii învață prin jocuri interactive, sunt puși în situația de găsi repede soluții și de a lua decizii pentru rezolvarea problemelor.

- Software educațional - reprezintă orice produs software fiind o alternativă sau unica soluție față de metodele educaționale tradiționale (tabla, creta, etc.).

- Calculatorul - este un mijloc de instruire care ține atenția copilului activă pe tot parcursul activității de învățare. Imaginația, la vârsta preșcolară, intră într-o nouă fază de dezvoltare, capătă noi aspecte.

Instruirea diferențiată individuală, pe nivel de vârstă, cu ajutorul softului educațional, poate fi o alternativă de succes. Operarea pe calculator este o nouă strategie de lucru a educatoarei cu copiii, prezintă importante valențe formative și informative, este un nou mod de instruire.

În alegerea instrumentelor digitale, educatorii trebuie să urmărească valențele pedagogice ale acestora:

- Gradul de interacțiune,
- Gradul de comunicare și colaborare,
- Gradul de dezvoltare a competențelor specifice.

Principala activitate în grădiniță este jocul, sub toate formele sale astfel că, în strategia didactică, se vor folosi instrumente digitale care pot să păstreze simțul ludic, dar care să ofere și posibilitatea de a capta atenția și a menține interesul copiilor pe toată durata activității, îmbinând aspectul formativ cu cel informativ într-un context creativ, urmărind în același timp crearea de abilități și competențe specific activității propuse.

Instrumente digitale care ajută în cadrul procesului de predare-învățare și asimilarea de cunoștințe:

- Jocurile didactice - sunt instrumente care facilitează munca în sincron în cadrul conferințelor on-line.

Dintre instrumente recomandate puteți utiliza:

- Worldwall - este o aplicație utilă pentru cadrele didactice deoarece se pot crea jocuri interactive pentru susținerea învățării, fiind posibile de la 1 până la 8 modele. De exemplu: Cuvântul lipsă, Anagrame, Puzzle, Rebus, Adevărat sau Fals, Sortează, Chestionare, Spânzurătoare, Deschide cutia, etc. Este un instrument digital ușor de utilizat și plăcut de copii datorită elementelor ludice inserate. <https://wordwall.net>

- Learningapps - este o platformă care oferă modele de aplicații, precum și posibilitatea creării de conținut; Există aplicații interesante (de exemplu: rebus, unește perechile, puzzle, completează cuvântul lipsă, etc.). Avantajul este că se pot ușor partaja (link, cod de incorporare) sau pot fi folosite drept material de învățare pe platforma LearningApps (creând clase în care puteți să îi invitați pe copii; se pot face și sondaje pentru a măsura feed-back-ul) - <https://learningapps.org/>

- Instrumentul digital Wheel of names - este o metodă interactivă de captare a atenției copiilor, aici putem selecta în ce ordine să răspundă copiii în cadrul unei activități, la fel și la dezvoltarea limbajului, unde avem povestea Scufița Roșie, în care preșcolarii rotesc roata și, la semnalul educatorului, povestesc un fragment din povestea dată. Aceștia învață jucându-se și se concentrează fiind atenți să observe unde anume se va duce săgeata.

- „Pereții virtuali” sunt aplicații digitale care oferă spațiu de afișare colaborativ, atât pentru varianta text, cât și pentru imagine, video, site-uri web. Printre cele mai cunoscute sunt Padlet și lino.it.

- Padlet - este o aplicație care permite utilizatorilor să afișeze materialele în acest perete virtual. Peretele este o pagină web care permite utilizatorilor încărcarea diferitelor materiale pe o temă dată, a oricăror materiale de tipul documentelor, prezentărilor, legăturilor spre diferite site-uri web. Este gratuită, dar necesită crearea unui cont. Te poți loga cu contul de yahoo, gmail sau Facebook.

- Aplicații Feed-Back - sunt instrumente de măsurare a impactului învățării, de sondaj și evaluare. Printre cele mai cunoscute sunt: Quizizz, Kahoot, Mentimeter, etc.

- Kahoot - este un instrument on-line pentru feed-back cu ajutorul căruia se creează teste interactive pentru copii.

- Jocuri on-line - sunt aplicații plăcute de către copii și de cadrele didactice deoarece își păstrează simțul ludic. Cele mai utilizate la vârstele timpurii sunt puzzle-urile on-line.

- JigsawPlanet - este o aplicație care permite încărcarea unui fișier de tip text sau fotografie și decuparea sub forme de piese în funcție de complexitatea dorită (de la 3 la câteva sute de bucați). Este o aplicație gratuită și nu necesită crearea de cont de utilizator.

- Creatoare on-line - sunt aplicații ușor de folosit, foarte vizibile, care ajută la crearea de colaje, slide-showuri, filmulețe, animații. Cele mai cunoscute sunt: Pizap, Pixl, Kizoa, Animoto.

Procesul instructiv-educativ atât de complex devine scena a trei actori: educatorul, copilul și calculatorul, care împreună caută să asigure succesul demersului didactic. Educatorul are rolul schimbat, el nemaifiind actorul principal care dirijează întregul proces didactic. Copilul este un adept al utilizării calculatorului în procesul didactic, mai ales în contextul ultimilor ani. Jocurile sunt dominate de activități de simulare; copilul este pus în fața unor situații problemă pe care trebuie să le rezolve cu ajutorul unor reguli și prin diferite modalități de acțiune care vizează atingerea scopurilor.

Utilizarea calculatorului în educație are marele avantaj de a facilita trecerea de la acumularea pasivă de informații de către copii la învățarea prin descoperire, ei învață să învețe, dezvoltându-și în acest mod abilitățile și strategiile cognitive pe care le vor folosi și adapta în diverse alte situații.

Calculatorul nu poate înlocui cadrul didactic, care rămâne o prezență activă, vie, în comunicarea cu copii, iar relația aceasta nu poate fi substituită de lecțiile interactive.

Utilizarea calculatorului în procesul de predare - învățare - evaluare reprezintă o metodă modernă de activitate didactică, interactivă și dirijată.

Cheia pentru introducerea cu succes a tehnologiei în predare și învățare constă în acordarea unei atenții sporite managementului proceselor, strategiei, structurii și mai ales rolurilor și deprinderilor.

Adevăratele sisteme interactive de învățare sunt cele care pot evolua prin sistemele multimedia sau pedagogice și care ajung să ușureze predarea și învățarea. Este important ca educatorul utilizator să poată diferenția un soft educațional (în accepțiunea clasică a învățării asistate de calculator) de un soft utilitar sau de soft-urile de prezentare (tematice).

Principalele aspecte care vizează trecerea spre învățarea școlară sunt legate de realizarea obiectivelor privind educarea limbajului și a comunicării orale (cu aspectele: fonetic, lexical și gramatical) precum și educarea comunicării scrise, prin pregătirea pentru scris-citit alături de cunoștințele matematice și cele de cunoaștere a mediului; am considerat că mai ales în cadrul acestor activități este necesară integrarea calculatorului.

În concluzie, procesul de educație este mult mai eficient prin utilizarea calculatorului în educația preșcolarilor facilitând transmiterea și asimilarea noilor cunoștințe într-un mod atractiv. Calculatorul este un mijloc de instruire care ține atenția copilului activă pe tot parcursul activității educative.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, „Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii”, Editura Aramis, București, 2002;
2. Cucoș, Constantin, „Informatizarea în educație. Aspecte ale virtualizării formării”, Editura Polirom, Iași, 2006;
3. Curriculum pentru educație timpurie 2019;
4. Clapou, Crina; Găzdac, Vasilica, „Instrumente digitale în învățământul preșcolar - sugestii pentru cadrele didactice”, ISJ Bistrița Năsăud, 2020;
5. Poenaru, Vasile, „Calculatorul, prietenul nostru”, Ed.Coresi, București, 2005;
6. S.M. Cioflica, B. Iliescu, „Prietenul meu, calculatorul”, (Ghid de utilizare pentru preșcolari), Ed. Tehno-Art, Petroșani, 2003.

ABORDĂRI INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE REGĂSITE ÎN CADRUL INSTRUIRII PRACTICE

Nicoleta Chesaru , Colegiul Economic "Delta Dunării" Tulcea,

În ultimii ani societatea românească a suportat procese de transformare prin tranziția către post industrialism. Societatea bazată pe cunoaștere reprezintă provocări pentru sistemul de educație și formare profesională. Alături de asigurarea accesului la educație, de dobândirea unui nivel ridicat de calificare, relevanța și calitatea pregătirii celor care învață devine semnificativă.

Asigurarea calității în învățământul profesional și tehnic capătă noi valențe și implică noi roluri instituționale. Au influență demersurile înregistrate la nivel european în acest domeniu deoarece au inspirat dezvoltările din învățământul românesc, ceea ce a determinat adoptarea cu titlu de experiment, încă din anul 2003, a unor elemente vizând asigurarea calității la nivelul unității de învățământ.

- ❖ Puncte forte în instruirea practică: formarea și dezvoltarea abilităților și competențelor absolvenților pe plan profesional, reducerea absenteismului și a abandonului școlar.
- ❖ Puncte slabe în instruirea practică: mijloace materiale insuficiente pentru atingerea obiectivelor; agenții economici colaboratori prin convenția-cadru nu au o infrastructură perfect adaptată cerințelor lucrului cu elevii.
- ❖ Consider că subiectul este de importanță națională, fiind o componentă principală în actul educațional din mediul liceal tehnologic și profesional.

Definim practica prin activitatea desfășurată de către elevii liceelor tehnologice și profesionale, în baza planului de învățământ.

Stagiile de practică, sunt parte integrantă a procesului educațional, se realizează în scopul aprofundării competențelor acumulate de către elevi pe parcursul anilor de studii și formării abilităților practice stabilite de Cadrul Național al Calificărilor pe domenii de formare profesională.

Tipurile stagiilor de practică în învățământul vocațional-tehnic sunt:

- ☐ practică de instruire;
- ☐ practică tehnologică;
- ☐ practică de certificare competențe;
- ☐ practică de diplomă;
- ☐ stagiul de practică ce precede susținerea proiectului de diplomă, stagiul de practică ce precede examenele de absolvire.

Practica tehnologică are drept scop familiarizați cu specificul unității economice; dezvoltarea abilităților practice aplicate în producere; colectarea și documentarea informației pentru realizarea raportului asupra practicii, proiectului de curs.

Practica de diplomă are drept scop activitatea profesională în cadrul unității economice; perfectarea abilităților practice obținute și aplicate în producere; colectarea și documentarea informației pentru realizarea raportului asupra practicii, proiectului de diplomă.

Practica ce precede susținerea proiectului de diplomă, ce precede examenele de absolvire are drept scop dezvoltarea abilităților practice și validarea pregătirii teoretice în activitatea profesională; colectarea și documentarea informației pentru realizarea proiectului de diplomă, susținerea examenelor de absolvire.

Efectuarea orelor de instruire practică se poate realiza în două moduri: în laboratoarele școlii sau la agenții economici, mai ales atunci când se urmărește formarea competențelor precum: tranziția de la școală la locul de muncă; inițierea unei afaceri; lucrul în echipă. Pentru aceasta, fiecare școală încheie convenții-cadru cu anumiți agenți economici, în funcție de calificările existente.

Pe fondul măsurii de intrare în lichidare a SAM-urilor, rata de cuprindere în învățământul secundar superior a înregistrat o scădere ușoară de la un an la altul. Acest trend se menține și după reintroducerea, începând cu anul școlar 2012/2013, a învățământului profesional (Sistemul de învățământ 2014 – Publicație).

Textul legii folosește încă două noțiuni specifice: organizatorul de practică care este instituția de învățământ preuniversitar, care desfășoară activități instructiv-educative, formative și partenerul de practică care poate fi societate comercială, instituție centrală ori locală sau orice altă persoană juridică ce desfășoară o activitate în corelație cu specializările cuprinse în nomenclatorul Ministerului Educației Naționale și care poate participa la procesul de instruire practică a elevilor. Conform Legii nr. 258 / 2007, elevul care desfășoară activități practice pentru consolidarea cunoștințelor teoretice și pentru formarea abilităților spre a le aplica în concordanță cu specializarea pentru care se instruieste este denumit de lege practicant.

Instruirea practică se organizează și se desfășoară pe baza unui contract cadru de colaborare sau a unei convenții, încheiată între organizator și partenerul de practică. Ea se poate organiza și în unitățile / instituțiile de învățământ pentru elevi, cât și pentru cei care provin de la alte unități / instituții de învățământ. Astăzi, elevii tind să-și asume responsabilitatea propriului proces de învățare. Dar acest lucru s-ar putea întâmpla numai atunci când ar putea avea experiențe interactive. Doza utilizării tehnologiei digitale moderne ar putea fi, de asemenea, un aspect care trebuie luat în considerare. Și acest lucru ar putea fi înțeles numai atunci când ne dăm seama că un bun proces educațional ar trebui să se concentreze în primul rând pe relația dintre profesor și elev. Multe studii au arătat de-a lungul timpului cât de important ar putea fi feedback-ul profesorului pentru un elev timid și cum calitatea acestui feedback are puterea de a transforma un student mediu într-unul bun. Trebuie să avem în vedere că factori precum motivația nu ar putea fi înlocuiți cu un anumit tip de utilizare a tehnologiei.

Rămâne întrebarea: *Tehnologia digitală „afectează” de fapt o schimbare a practicilor sociale în educație?* Trebuie să considerăm că tehnologia digitală nu duce în mod inevitabil la un tip de schimbare în educație sau altul - indiferent dacă este pozitiv sau negativ. Determinismul tehnologic de acest tip ne-ar induce în eroare să credem că suntem dependenți de părțile interesate pentru a induce schimbări în activitățile educaționale și o transformare a culturii noastre de învățare.

Această lucrare se concentrează doar pe creșterea punctului de vedere care ar putea apăra practicile noastre educaționale de adaptarea la orice nouă formă de tehnologie digitală modernă, cu un accent pe costurile și avantajele pe care le implică în dezvoltarea gândirii științifice. Deși informațiile despre acest subiect trebuie descoperite și studiate în continuare, putem spune că orice acțiune trebuie să acopere nevoile societății de astăzi. Influența la nivel național adusă de instruirea practică, se traduce prin introducerea în societate mai ales în plan economic a înnoirii unor categorii socio-profesionale din piața muncii și facilitării transparenței dintre agenții economici și viitorii angajați.

BIBLIOGRAFIE

1. Arthur, E. (2013). Digital Education Revolution – Did It Work?. [online] Education Technology Solutions. Available at: <https://educationtechnologysolutions.com.au/2013/05/digital-education-revolution-did-it-work/> .
2. Didactica tehnică - Prof. Ec. Ion CHIOSA, Prof. Niculae ȘERBAN. Disponibil la: http://www.ccdcs.ro/uploads/1/0/8/2/10821265/publicatie_isbn_2011_didactica_tehnic.pdf Legea Educației. Disponibilă la: <http://lege5.ro/Gratuit/geztsobvgi/legea-educatiei-nationale-nr-1-2011>
3. Hiller, B. (2017). Digital education revolution? A call to shape the digital transformation - EPALÉ - European Commission. [online] EPALÉ - European Commission. Available at: <https://ec.europa.eu/epale/en/blog/digital-education-revolution-call-shape-digital-transformation>
4. Legea Educației. Disponibilă la: <http://lege5.ro/Gratuit/geztsobvgi/legea-educatiei-nationale-nr-1-2011>
5. Mueller, P. and Oppenheimer, D. (2014). The Pen Is Mightier Than the Keyboard. Psychological Science, 25(6), pp.1159-1168.
6. Programul PHARE TVET. Instruire și Consultanță pentru Dezvoltarea ÎPT Disponibil la: <http://www.tvet.ro/Anexe/4.Anexe/4.8.4.%20Anexa%201.pdf>
7. Sistemul de învățământ 2014 – Publicație. Disponibil la: <http://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/03/PUBLICATIE-Sistemul-de-invatamant-2014.pdf>

DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ: CREAREA UNOR EXPERIENȚE DE ÎNVĂȚARE CAPTIVANTE PENTRU COPIII DIN CLASA PREGĂTITOARE ÎN „ȘCOALA ALTFEL”

*Prof. învățământ primar Chiac Teodora Valentina
Școala Gimnazială „Sfinții Constantin și Elena” București*

Activitățile propuse pentru programul „Școala Altfel”, din luna decembrie, sunt gândite pentru a oferi copiilor din clasa pregătitoare o experiență unică, captivantă și educativă, într-un spirit festiv și prietenos. Scopul acestor activități este de a stimula creativitatea, colaborarea, învățarea prin joc și de a promova valori importante, precum respectul, responsabilitatea și adoptarea unor obiceiuri sănătoase.

Având în vedere apropierea sărbătorilor de iarnă, fiecare activitate este concepută astfel încât să aducă bucurie copiilor, să dezvolte abilități practice și să contribuie la reducerea dependenței de tehnologie, oferindu-le oportunități de socializare autentică și de învățare interactivă. Programul include ateliere de creație, jocuri educative, povești inspiraționale și activități practice care îmbină utilul cu plăcutul. Prin aceste activități, dorim să creăm un mediu cald și primitor în care fiecare copil să se simtă valorizat și să plece acasă cu amintiri prețioase, care să îi lumineze sărbătorile.

La finalul fiecărei activități copiii primesc întrebări cu scopul de a crea un mediu educațional interactiv și dinamic, care nu doar transmite informații, ci și formează copii reflexivi, comunicativi și încrezători. Astfel, o simplă experiență poate fi transformată într-o oportunitate de învățare mai profundă și mai personală, contribuind la dezvoltarea copiilor pe multiple planuri:

1. Consolidarea învățării

- Întrebările ajută copiii să reflecteze asupra activității și să își clarifice ceea ce au învățat.
- Le permite să-și amintească detalii importante, să facă conexiuni și să internalizeze lecțiile sau conceptele prezentate.

2. Dezvoltarea gândirii critice

- Prin răspunsurile oferite, copiii sunt încurajați să analizeze experiența, să identifice probleme și soluții, și să își formeze propriile concluzii.
- Întrebările deschise stimulează creativitatea și gândirea independentă.

3. Încurajarea exprimării și comunicării

- Copiii își dezvoltă abilitățile de exprimare orală, învățând să-și transmită gândurile și sentimentele.

- Creează un mediu sigur în care copiii se simt ascultați și respectați, ceea ce le crește încrederea în sine.

4. *Evaluarea activității*

- Întrebările oferă învățătorului un feedback direct despre modul în care activitatea a fost percepută și înțeleasă de copii.
- Ajută la identificarea aspectelor care au funcționat bine și a celor care pot fi îmbunătățite.

5. *Promovarea colaborării și socializării*

- Împărtășirea răspunsurilor le permite copiilor să învețe unii de la alții și să vadă perspective diferite asupra aceleiași activități.
- Îi ajută să aprecieze contribuția colegilor lor și să colaboreze mai eficient.

6. *Dezvoltarea auto-reflecției*

- Copiii sunt încurajați să se gândească la propriile alegeri, sentimente și comportamente, ceea ce le dezvoltă abilitatea de a se autoevalua.
- Îi ajută să devină mai conștienți de sine și să înțeleagă cum pot aplica ceea ce au învățat în alte contexte.

7. *Crearea unui moment de încheiere semnificativă*

- Copiii au ocazia să-și exprime bucuria, mândria sau lecțiile învățate, ceea ce îi motivează să participe la viitoarele activități.

Prezint în continuare activitățile propuse pentru elevii clasei pregătitoare în Săptămâna „Școala altfel”, din luna decembrie.

1. **Atelier de creație: ornamente de Crăciun**

Scop: Dezvoltarea creativității și a îndemânării manuale prin realizarea de ornamente personalizate, care să creeze o atmosferă festivă în clasă și să-i bucure pe copii.

Desfășurare:

- **Introducere:** Învățătoarea povestește despre semnificația ornamentelor de Crăciun și despre cum acestea adaugă farmec sărbătorilor.
- **Activitate:** Copiii vor avea la dispoziție o varietate de materiale pentru a crea decorațiuni.
Exemple de ornamente:
 - **Globuri** confecționate din hârtie sau carton, decorate cu sclipici, stickere și panglici.

- **Stele și brăduți:** Decupați din hârtie colorată și decorați cu culori, paiete sau bucăți mici de materiale reciclabile.
- **Fulgi de zăpadă:** Realizați din hârtie albă pliată, apoi decupați și personalizați.
- **Materiale necesare:** Foarfeci pentru copii, hârtie colorată, lipici, sclipici, paiete, panglici, perforatoare cu modele festive.
- **Întrebările** de la finalul atelierului de creație ar trebui să îi ajute pe copii să reflecteze asupra activității, să-și exprime ideile și să împărtășească experiențele lor. Exemple:

Întrebări despre experiența creativă:

- Ce ornament ai creat astăzi și de ce l-ai ales pe acesta?
- Cum te-ai simțit în timp ce lucrai la ornamentul tău? A fost distractiv?
- Care parte a fost cea mai ușoară? Dar cea mai dificilă?

Întrebări despre procesul creativ:

- Ce idee ai avut când ai început să creezi ornamentul? Ai schimbat ceva pe parcurs?
- Dacă ai mai face încă un ornament, ce ai face diferit?
- Cum te-ai descurcat cu decorațiunile sau culorile? Ce combinații ți-au plăcut cel mai mult?

Întrebări despre colaborare și inspirație:

- Te-ai inspirat din ideile colegilor tăi? Dacă da, ce ai învățat de la ei?
- Cui ai vrea să dăruiești ornamentul tău? De ce?
- Cum crezi că aceste ornamente vor face clasa sau bradul mai frumos?

Întrebări despre sentimentul sărbătorilor:

- Cum crezi că ar reacționa Moș Crăciun dacă ar vedea aceste ornamente?
- Ce înseamnă pentru tine Crăciunul și cum te ajută ornamentele să simți spiritul sărbătorilor?

- **Concluzie:** Fiecare copil prezintă ornamentul creat, iar decorațiunile sunt folosite pentru împodobirea clasei sau a bradului.

2. Educație rutieră: traseu cu obstacole pentru „renii lui Moș Crăciun”

Scop: Învățarea regulilor de circulație printr-un joc interactiv, care dezvoltă atenția și coordonarea.

Desfășurare:

- **Introducere:** Învățătoarea le explică copiilor rolul regulilor de circulație, folosind o poveste în care Moș Crăciun și renii trebuie să livreze cadouri în siguranță.

Povestea lui Moș Crăciun și a renilor responsabili

Într-un colț îndepărtat al Polului Nord, Moș Crăciun și spiridușii erau în plină pregătire pentru noaptea magică a Crăciunului. Jucăriile erau gata, sania era lustruită, iar renii așteptau nerăbdători să pornească în marea călătorie. Însă, înainte de a pleca, Moș Crăciun a ținut o ședință importantă cu renii săi.

– Dragii mei, anul acesta trebuie să fim foarte atenți la regulile de circulație. Drumul nostru va trece prin orașe mari, sate mici și peste multe treceri pentru pietoni. Este important să respectăm toate semnele și regulile pentru ca toți copiii să primească darurile în siguranță!

Rudolf, renul cel curios, a ridicat cornul și a întrebat:

– Moșule, dar ce reguli trebuie să respectăm? Noi zburăm, nu mergem pe drumuri!

Moșul a zâmbit și a început să le explice:

– Chiar dacă zburăm, vom ateriza de multe ori, iar acolo trebuie să fim atenți. Pe pământ, oamenii au semne speciale care îi ajută să fie în siguranță. Trebuie să le respectăm și noi. Hai să vă dau câteva exemple!

Primul semn: Semaforul

– Veți vedea un semafor care arată culorile roșu, galben și verde. Dacă este **roșu**, ne oprim și așteptăm. Dacă este **galben**, ne pregătim. Iar dacă este **verde**, putem merge mai departe. Întotdeauna verificăm dacă drumul este liber!

Rudolf și ceilalți reni au dat din cap, înțelegând.

Al doilea semn: Trecerea de pietoni

– Dacă vedem o **trecere de pietoni**, ne oprim și lăsăm copiii și părinții să traverseze. Este important să nu-i grăbim, chiar dacă suntem nerăbdători să livrăm cadouri.

Blitzen, renul cel rapid, a întrebat:

– Și dacă nu e nimeni acolo, putem trece?

– Da, dar întotdeauna ne uităm în stânga și în dreapta înainte să pornim! – a răspuns Moșul.

Al treilea semn: Stop

– Uneori, vom vedea un semn mare, roșu, pe care scrie **STOP**. Aici trebuie să ne oprim complet, să verificăm dacă e liber drumul, și abia apoi să pornim. Acest semn ne spune să fim foarte atenți.

Aventurile renilor pe drum

În acea noapte de Ajun, Moș Crăciun și renii lui au avut multe aventuri. La un moment dat, au aterizat într-un oraș mare, iar Rudolf a văzut un semafor roșu.

– Oprim! – a strigat el.

Și bine a făcut, pentru că exact atunci trecea o mașină de pompieri care mergea să ajute pe cineva.

Mai târziu, lângă o școală, au văzut o trecere de pietoni. Doi copii traversau fericiți spre casă, ținând în mâini globuri de Crăciun. Renii s-au oprit și i-au lăsat să treacă.

– Foarte bine, dragii mei! – i-a lăudat Moș Crăciun.

Când au văzut semnul STOP într-un sat mic, Blitzzen și Comet au vrut să treacă mai departe, dar Rudolf le-a amintit regula.

– Oprim! Trebuie să verificăm dacă drumul este liber!

Și aveau dreptate, pentru că în acel moment trecea o familie cu un cărucior plin de cadouri.

Un mesaj pentru copii

Când s-au întors acasă, Moș Crăciun a fost foarte mândru de renii săi.

– Ați fost adevărați eroi ai regulilor de circulație! Pentru că le-am respectat, toți copiii au primit darurile în siguranță.

Apoi Moșul a adăugat:

– Și voi, dragi copii, sunteți ca niște mici reni care merg pe drumurile Moșului. Nu uitați să respectați semaforul, să folosiți trecerile de pietoni și să opriți la semnul STOP. Astfel, toată lumea va fi în siguranță, iar eu voi avea și mai multe motive să vă aduc cadouri!

Și astfel, Moș Crăciun și renii lui au devenit un exemplu de respect pentru regulile de circulație, aducând bucurie și lecții valoroase tuturor copiilor.

Morala poveștii:

Respectarea regulilor de circulație ne protejează și ne ajută să ajungem la destinație în siguranță, fie că suntem copii, pietoni sau reni ai Moșului!

- **Activitate:** Se amenajează un traseu în clasă sau în sala de sport, care include:
 - **Semne de circulație:** stop, trecere de pietoni, sens unic (realizate din carton sau imprimate).
 - **Treceri pentru pietoni:** marcate pe podea cu bandă adezivă.
 - **Obstacole:** conuri sau jucării pe care copiii trebuie să le ocolească.
 - Copiii vor fi „reni” care ghidează o „sanie” improvizată (o cutie sau o jucărie mare) prin traseu.
- **Materiale necesare:** Bandă adezivă colorată, semne de circulație din carton, conuri, jucării.

- **Întrebările** care să-i ajute pe copii să reflecteze asupra regulilor învățate, să asocieze activitatea cu situații reale, să-și evalueze experiența, și să înțeleagă importanța respectării regulilor de circulație pot fi:

Întrebări despre învățarea regulilor de circulație:

- Ce semne de circulație ai întâlnit pe traseu? Îți amintești ce înseamnă ele?
- Cum trebuie să procedezi atunci când ajungi la o trecere de pietoni?
- Ce ai învățat despre semafor și ce trebuie să faci când vezi culoarea roșie? Dar verde?
- De ce crezi că este important să respectăm regulile de circulație?

Întrebări despre experiența traseului:

- Cum te-ai simțit în rolul de „ren al lui Moș Crăciun”? A fost ușor sau dificil să urmezi traseul?
- Care parte a traseului ți-a plăcut cel mai mult? De ce?
- A existat vreo situație în care ai făcut o greșeală pe traseu? Ce ai învățat din acea situație?

Întrebări despre aplicarea regulilor în viața de zi cu zi:

- Când mergi pe stradă sau cu părinții tăi, unde ai mai văzut semnele de circulație pe care le-ai întâlnit în joc?
- Cum poți să-i ajuți pe cei din jur să fie mai atenți la reguli, așa cum ai fost tu astăzi?
- Ce crezi că poți face pentru a fi un pieton sau un biciclist responsabil?

Întrebări pentru consolidarea învățării:

- Dacă ai putea să inventezi un semn nou pentru „renii Moșului”, cum ar arăta și ce ar însemna?
- Ce le-ai spune prietenilor sau familiei tale despre ce ai învățat astăzi?

- **Concluzie:** La final, toți copiii primesc o diplomă simbolică de „Reni responsabili”.

3. Atelier de prevenire a obiceiurilor nesănătoase:

Povestea micului spiriduș sănătos

Scop: Promovarea obiceiurilor sănătoase (alimentare, igienă personală, exerciții fizice) printr-o poveste interactivă și activități practice.

Desfășurare:

- **Introducere:** Învățătoarea le povestește copiilor despre un spiriduș care trebuie să-l ajute pe Moș Crăciun, dar care nu poate face față oboselii pentru că nu are obiceiuri sănătoase.

Povestea micului spiriduș sănătos

A fost odată, într-un colț îndepărtat al Tărâmului de Gheață, un spiriduș mic pe nume Luca. Luca era cel mai tânăr dintre spiridușii Moșului și avea o energie nemaipomenită, însă nu era foarte atent la obiceiurile sănătoase. Luca adora dulciurile, se culca târziu și petrecea ore întregi pe tableta lui, încercând să creeze noi jucării virtuale pentru copii.

Într-o zi, Moș Crăciun l-a chemat pe Luca în atelierul său:

– Dragă Luca, am nevoie de ajutorul tău! Lista cadourilor este foarte lungă anul acesta și trebuie să lucrezi alături de ceilalți spiriduși pentru a pregăti totul la timp. Ești pregătit?

– Desigur, Moșule! – a răspuns Luca entuziasmat.

Dar după doar câteva ore de lucru, Luca era deja foarte obosit. Îl dureau ochii de la statul pe tabletă, iar mâinile lui erau prea slăbite pentru a manevra uneltele spiridușilor. În plus, după ce mâncase numai prăjiturile la micul dejun, stomacul lui începea să facă zgomote ciudate.

Moș Crăciun l-a observat pe Luca stând abătut într-un colț și l-a întrebat cu blândețe:

– Ce s-a întâmplat, micule spiriduș?

Luca i-a povestit despre oboseala lui și despre faptul că nu se simte bine. Moșul i-a zâmbit și i-a spus:

– Dragul meu, să fii un spiriduș al Moșului înseamnă mai mult decât să ai energie. Trebuie să ai grijă de tine și să adopți obiceiuri sănătoase. Îți voi da o listă specială, iar dacă o urmezi, vei vedea cât de puternic vei deveni!

Luca a privit curios lista Moșului:

- *Mănâncă alimente sănătoase:* Fructe, legume și cereale care îți dau putere să lucrezi toată ziua.
- *Fă mișcare:* Aleargă, dansează sau joacă-te afară cu ceilalți spiriduși. Mișcarea te va face mai puternic!
- *Dormi bine:* Odihna te ajută să fii plin de energie dimineața.
- *Limitează timpul petrecut pe tabletă:* Bucură-te de jocuri și povești cu prietenii, nu doar de cele virtuale.
- *Păstrează-te curat:* Spală-te pe mâini înainte de masă, spală-te pe dinți de două ori pe zi și fă duș regulat.

Hotărât să-și ajute prietenii și Moșul, Luca a început să urmeze lista. În loc de prăjiturile, a mâncat mere și nuci. A ieșit afară și s-a jucat cu ceilalți spiriduși, alergând prin zăpadă. Seara, a pus tableta deoparte și s-a culcat devreme, visând la magia Crăciunului.

După câteva zile, Luca era ca nou! Avea energie să lucreze, să creeze jucării și să împacheteze cadouri. Spiridușii l-au felicitat, iar Moș Crăciun i-a dăruit un clopoțel special:

– Acesta este clopoțelul sănătății, Luca. Sună-l ori de câte ori simți că uiți să ai grijă de tine.

Luca a zâmbit și a promis să îi învețe și pe ceilalți copii de pe lista Moșului despre importanța obiceiurilor sănătoase. Așa a devenit micul spiriduș sănătos cel mai bun ajutor al Moșului, iar Crăciunul a fost mai magic ca niciodată!

Morala poveștii: Atunci când avem grijă de sănătatea noastră, suntem mai fericiți, mai puternici și pregătiți pentru orice provocare!

După ce le citim povestea, este important să implicăm copiii într-o discuție interactivă, care să le stimuleze gândirea și să îi ajute să înțeleagă mesajul povestirii. Putem adresa următoarele întrebări:

Întrebări de înțelegere a poveștii:

- De ce credeți că Luca era obosit și nu putea să-l ajute pe Moș Crăciun?
- Ce i-a spus Moș Crăciun lui Luca pentru a-l ajuta să devină mai puternic?
- Care sunt câteva dintre obiceiurile sănătoase pe care Luca a început să le practice?

Întrebări despre relaționarea personală:

- Voi ce mâncați ca să aveți energie pentru joacă sau pentru școală? Ce alte alimente sănătoase cunoașteți?
- Vă place să faceți mișcare? Ce activități preferați să faceți pentru a vă păstra energia?
- Cât de important credeți că este somnul? Vă culcați devreme ca să aveți energie a doua zi?

Întrebări pentru învățare și aplicare:

- Cum putem să-l ajutăm și pe Luca să-și amintească să fie sănătos? Ce sfaturi i-am putea da?
- Ce obiceiuri sănătoase am putea să aplicăm și noi acasă sau la școală?
- Dacă ați avea un clopoțel magic ca Luca, când l-ați folosi și pentru ce?

Activitate creativă:

- După discuții, putem propune copiilor să deseneze o scenă din povestea spiridușului sau să creeze o listă de „Obiceiuri sănătoase pentru spiriduși și copii”. Acest lucru va consolida lecția și va face activitatea mai atractivă.

• **Activitate:**

- **Poveste interactivă:** Copiii participă răspunzând la întrebări legate de ce ar trebui să mănânce spiridușul, cum ar trebui să se spele sau ce exerciții fizice ar trebui să facă.
- **Sortare:** Copiii primesc cartonașe cu imagini (alimente sănătoase și nesănătoase, activități sănătoase vs. nesănătoase) și trebuie să le sorteze.

- **Joc de mimă:** Copiii mimează obiceiuri sănătoase precum spălatul pe mâini, spălatul pe dinți, alergatul etc.
- **Materiale necesare:** Cartonașe cu imagini, foi de desen, creioane colorate.
- **Concluzie:** Spiridușul învață de la copii să fie sănătos, iar Moș Crăciun primește ajutorul lui. Învățătoarea face un rezumat al obiceiurilor discutate.

4. Educație financiară: Monedele spiridușilor

Scop: Introducerea conceptelor de economisire și planificare financiară printr-un joc interactiv.

Desfășurare:

- **Introducere:** Învățătoarea le povestește copiilor despre spiridușii care strâng monede pentru a-l ajuta pe Moș Crăciun să cumpere cadouri.
- **Activitate:**
 - Fiecare copil primește un număr de „monede” (din hârtie sau plastic).
 - În clasă se organizează un „stand” cu obiecte de „vânzare” (jucării, decorațiuni, dulciuri).
 - Copiii trebuie să decidă ce cumpără, învățând să facă alegeri și să economisească.
 - Învățătoarea introduce ideea de „prioritate” (de exemplu: cumpără mai întâi un cadou pentru Moș Crăciun).
- **Materiale necesare:** Monede/cartonașe, obiecte simbolice pentru „vânzare” (jucării mici, ornamente).

La finalul activității, **întrebările** ar trebui să ajute copiii să reflecteze asupra alegerilor lor, să înțeleagă conceptele financiare de bază și să aprecieze importanța economisirii și a prioritizării.

Întrebări despre alegerile făcute:

- Ce ai cumpărat astăzi cu monedele spiridușilor? De ce ai ales aceste lucruri?
- Ai mai avut monede rămase la final sau le-ai folosit pe toate? De ce?
- Ce ai fi cumpărat dacă ai fi avut mai multe monede?
- Ai găsit ceva ce ți-ai dorit, dar nu ți-au ajuns monedele? Ce ai învățat din această situație?

Întrebări despre prioritizare:

- Care a fost primul lucru pe care ai vrut să-l cumperi? De ce l-ai considerat important?
- Dacă ar fi trebuit să cumperi ceva pentru Moș Crăciun, ce ai fi ales?
- Cum te-ai decis între lucrurile care ți-au plăcut? A fost ușor sau dificil?

Întrebări despre economisire și planificare:

- De ce crezi că este important să economisim „monedele spiridușilor”?
- Cum crezi că spiridușii lui Moș Crăciun își planifică cumpărăturile pentru a avea suficienți bani pentru toate jucăriile?
- Ce ai face diferit dacă ai participa din nou la acest joc?

Întrebări pentru aplicații în viața reală:

- Ce faci atunci când primești bani sau o sumă mică de la părinți? Economisești sau îi folosești imediat?
- Care sunt lucrurile pentru care ai vrea să economisești bani în viața reală?
- Întrebări creative:
- Dacă ai fi un spiriduș care creează monede, ce ai face pentru a-i ajuta pe copii să învețe să economisească?
- Cum arată „pușculița ta magică”? Ce ai pune în ea pentru Crăciun?

Aceste întrebări îi vor ajuta pe copii să facă legătura între activitatea practică și realitatea gestionării banilor, într-un mod distractiv și accesibil pentru vârsta lor.

- **Concluzie:** După ce termină de „cumpărat”, copiii discută despre alegerile lor și ce au învățat din activitate.

5. Jocuri interactive pentru stimularea creativității și a socializării:

„Găsește cadoul Moșului”

Scop: Dezvoltarea gândirii logice și a lucrului în echipă printr-o activitate captivantă pentru reducerea dependenței de tehnologie.

Desfășurare:

- **Introducere:** Învățătoarea le spune copiilor că Moș Crăciun a ascuns un cadou special în clasă, iar ei trebuie să-l găsească urmând indicii.
- **Activitate:**
 - Clasa este amenajată cu indicii ascunse în diferite locuri (cartonașe cu ghicitori simple sau desene care indică locul următor).
 - Fiecare indiciu îi duce pe copii la alt loc, iar activitatea continuă până descoperă „cadoul” (o cutie mare decorată sau un simbol special).
 - Copiii lucrează în echipe, încurajând colaborarea și gândirea colectivă.

- **Materiale necesare:** Cartonase cu ghicitori/indicații, „cadoul Moșului” (cutie decorată), mici recompense pentru toți copiii.

La finalul activității, **întrebările** ar trebui să ajute copiii să reflecteze asupra procesului de colaborare, să își împărtășească experiențele și să identifice lecțiile învățate.

Întrebări despre experiența trăită:

- Cum te-ai simțit în timpul vânătorii de comori? A fost distractiv?
- Care indiciu ți s-a părut cel mai ușor? Dar cel mai dificil?
- Ai descoperit cadoul Moșului? Cum ai reușit să găsești indiciile?

Întrebări despre colaborare și lucru în echipă:

- Cum v-ați ajutat unii pe alții să descoperiți indiciile?
- Cine din echipă a avut o idee bună care v-a ajutat să mergeți mai departe?
- Cum crezi că ar fi fost jocul dacă nu ați fi lucrat împreună?

Întrebări despre rezolvarea problemelor:

- Ce ai făcut atunci când nu ai știut unde să cauți următorul indiciu?
- Ai încercat mai multe soluții pentru a găsi cadoul? Care a funcționat cel mai bine?
- Cum te-ai simțit când ați găsit cadoul Moșului?

Întrebări despre creativitate și descoperire:

- Dacă ai fi Moș Crăciun, unde ai ascunde un cadou pentru a face jocul mai interesant?
- Ce indiciu ai inventa tu pentru a face vânătoarea mai dificilă?
- Cum crezi că Moș Crăciun se simte când vede cât de bine colaborează spiridușii săi?

Întrebări despre învățături și concluzii:

- Ce ai învățat astăzi despre lucrul în echipă?
- Cum crezi că ai putea folosi ceea ce ai învățat astăzi în alte activități?
- Dacă ai juca din nou acest joc, ce ai face diferit?
- **Concluzie:** Toți copiii primesc o mică recompensă pentru efortul lor, iar „cadoul” poate fi ceva simbolic, care să rămână în clasă ca amintire.

Bibliografie:

Bianca Gai, Bogdan Vaida, Călin Iepure, Răzvan Curcubătă- Jocuri didactice, Editura SELLification 4 EDUcation, 2021

*** Adresa ISMB nr. 26026/18.09.2024 ref. Prioritățile pentru Programul national „Școala altfel” 2024-2025

MODALITĂȚI DE STIMULARE ȘI FORMARE A CAPACITĂȚII CREATOARE A ELEVILOR ÎN CADRUL DISCIPLINEI OPȚIONALE

*Prof. învă. Primar: Chifu Mihaela
Școala Gimnazială "Vasile Alecsandri" Roman, Neamț*

"...Învăță-l pe copil să-și prețuiască unicitatea, să-și descopere propria valoare și să fie ceea ce este! Să-și înfrunte temerile și să acționeze cu curaj și încredere. Să-și exprime individualitatea, să atingă echilibrul și să-i inspire pe ceilalți. Să-și asculte vocea interioară. Să trăiască viața cu bucurie, să strălucească și să-și reverse lumina asupra celor pe care îi întâlnește pe Cale. Să descopere în toate, frumusețea și măreția lui Dumnezeu." (Educă prin iubire, cu înțelepciune).

Învățătorii au menirea de a identifica și de a stimula potențele creatoare ale elevilor, deoarece așa cum bine se spunea într-o cugetare: *"Munca învățătorului are efect asupra eternității și nu se poate spune niciodată unde se oprește influența sa."*

De aceea trebuie ca un învățător să fie foarte bine pregătit din punct de vedere științific și pedagogic, să fie priceput în a organiza în mod judicios activitatea elevilor, să subordoneze totalitatea mijloacelor sale didactice instruirii și educării elevilor. Se impune, așadar, ca învățătorul să insufle elevilor o atitudine și un stil de gândire creator, să-i orienteze spre nou, să le creeze o atmosferă permisivă, să încurajeze efortul creativ al elevilor încă de la primele manifestări.

Disciplinele opționale, asemeni celorlalte discipline de învățământ, contribuie la dezvoltarea capacității creatoare a elevilor, valorifică însușirile copilăriei: inventivitatea, fantezia, imaginația, elanul spre cunoaștere, etc.

Un tărâm prielnic pentru dezvoltarea creativității oferă și opționalul Literatură pentru copii, ce poate fi ales la clasele I și a II-a, considerând că la această vârstă exprimarea copiilor este în plină formare și poveștile reprezintă universul lor. Pentru dezvoltarea creativității se pot face multe povestiri cu elevi, se poate prezenta doar începutul de către învățător sau planul de idei sub formă de ilustrații. În felul acesta, elevul este liber să interpreteze faptele așa cum dorește el, să-și imagineze povestea sau întâmplarea și să le expună în mod personal. Se pot realiza exerciții de creație și diverse jocuri: Jocul silabelor, Silabe încrucișate, Literele încurcate, etc.

Disciplina "Matematică distractivă" se poate alege la clasa a III-a, constituind un cadru optim pentru cultivarea creativității, deoarece fiecare exercițiu, problemă, joc matematic, problemă în versuri, poveste cu conținut matematic, compunere de probleme, etc. se rezolvă printr-o activitate inventivă.

Se pot folosi scheme de acțiune, semne și simboluri, se compun exerciții și probleme

asemănătoare celor rezolvate sau după teme, după scheme date, după material didactic existent, se organizează jocuri matematice îmbinându-se eficient munca cu distracția, se rezolvă probleme de logică matematică. Toate acestea contribuie nemijlocit la promovarea creativității.

Cu cât elevul e lăsat liber în alegerea datelor și a mijloacelor de rezolvare, activitățile creatoare sunt mai facile.

Prin aceste activități creatoare îl conducem pe elev spre performanță, îl încurajăm să-și dorească mai mult prin muncă susținută și să țină la obiective cât mai mari. Pornind de la disciplinele de bază și cele opționale care au ca obiectiv general stimularea elevilor în dezvoltarea creativității, putem vorbi și despre performanța școlară. Nu vorbim despre performeri, ci despre elevii de nivel mediu, care susținuți și încurajați pot participa la o serie de competiții, care îi pot schimba întreaga sa activitate.

Bibliografie

1. Cojocariu V. M. Educație pentru schimbare și creativitate. București: Editura Didactică și Pedagogică R. A., 2003.
2. Roco, Mihaela - Creativitate și inteligență emoțională, Iași: Editura Polirom, 2004.

Consilierea educațională și duhovnicească în cadrul procesului de învățământ

prof. Chirica Mihaela

Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Cel Mare” Bacău

Prof. Vasile Timiș subliniază ideea mutării centrului de greutate de pe latura informală pe cea formală și rolul important al cadrului didactic care trebuie să pună înaintea de toate consilierea educațională. În ultimul deceniu, evoluțiile sociale, rapide și imprevizibile, au vizat importanța, rolul și funcțiile profesorului. Dascălii competenți sunt conștienți de necesitatea utilizării strategiilor, metodelor activ-participative și a materialelor instructive auxiliare, necesare depășirii obstacolelor cognitive. Este imperios necesar să incorporăm în activitățile practice rezultatele teoriilor recente ale cogniției și inteligenței; este necesară motivarea elevilor pentru învățare, precum și menținerea interesului chiar și în situații de eșec temporar; se impune ca activitățile didactice "să vină în sprijinul diversității și dinamicii rapide a vieții sociale, să fie centrate pe soluționarea de situații-problemă din viața reală", având ca scop reducerea ponderii eșecului școlar. Reforma învățământului în România subliniază importanța comutării accentului de pe latura informativă a procesului educațional pe cea formativă. Ion Bria consemnează: „Elevii vor fi învățați și conștientizați asupra faptului că prin cunoașterea lui Dumnezeu, prin trăirea și mărturisirea credinței, ajungem la un mod de viață care corespunde cu Adevărul: "Eu pentru aceasta am venit, ca oamenii să aibă viață și s-o aibă din belșug" (Ioan 10,10). Credința constituie o "experiență conștientă și personală a tainei lui Dumnezeu celui viu și veșnic". "Viața veșnică aceasta este: să Te cunoască pe Tine, Singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis" (Ioan 17,3). Așa se explică, existența unei legături strânse între credință, trăirea credinței prin cult și modul de a viețui printr-o anumită formă de spiritualitate.

Tot mai mult se vorbește despre consiliere "ca modalitate de sprijin a persoanei care întâmpină dificultăți în existența cotidiană". Prin consiliere se pot clarifica anumite probleme, se poate da o speranță, se pot găsi unele soluții adecvate. Între diferitele tipuri de consiliere: educațională, profesională, informațională, vocațională, de dezvoltare profesională, consilierea duhovnicească are un loc privilegiat. La prima vedere sintagma "consiliere duhovnicească" corespunde cu consilierea pastorală pe care o *realizează* preotul în relația cu enoriașii săi. Consilierea duhovnicească poate fi realizată atât de părinți, dar mai ales de profesorul de religie, "care împreună cu preotul duhovnic poate contribui atât la dezvoltarea capacității

elevilor de a înțelege unele realități duhovnicești cât și la sprijinirea elevilor în vederea rezolvării anumitor probleme”.

În general, prin consiliere înțelegem rezolvarea unor probleme sau sfătuirea cuiva în privința carierei. Consilierea și îndrumarea duhovnicească vizează nu doar rezolvarea situațiilor de criză, ci urmărește și dobândirea de către elevi a unor deprinderi și practici religioase. Profesorul de religie poate influența pozitiv elevii în ceea ce privește felul lor de a vedea pe Dumnezeu, de a-și asuma calitatea de creștin. Din acest motiv, consilierea duhovnicească trebuie văzută din mai multe aspecte. Amintim câteva dintre ele:

Experiența duhovnicească - viața în Hristos - nu este un simplu refugiu pentru neștiutori și neputincioși. Dimpotrivă, elevii pot fi conștientizați de faptul că; "în cel mai autentic înțeles, viața duhovnicească este o alternativă dinamică și plenară de existență, un mod sănătos și viguros de a gândi și acționa, într-o perspectivă optimistă, entuziastă și de pace sufletească". Viața duhovnicească nu trebuie concepută doar ca un mod de refugiu, ci ca izvorul unor bucurii perpetue.

Preotul și profesorul de religie au obligația de a face din ora de religie o *oră de consiliere și îndrumare a elevilor* spre viața cu și în Hristos, spre împărtășirea cu Sfintele Taine, spre o viață responsabilă și mai plină de sens. O educație responsabilă a copiilor nu se poate face în afara unei dimensiuni duhovnicești a acesteia. Într-o lume care își zice a fi creștină, nu putem face educație fără credința în Mântuitorul Iisus Hristos și fără ajutorul lui Dumnezeu. Sfântul Nicodim Aghioritul ne învață că "*adăpostul nostru* este neîncrederea în sine; *scutul* este încrederea și ferma nădejde în Dumnezeu; *povățuitorul nostru* este meditația la suferințele Domnului; *încingătoarele* este abținerea de la patimile trupești; *încălțăminte* este umilința și cunoașterea propriilor neputințe; *pavăza*, lupta în ispite; *sabia* este sfânta rugăciune; *hrana* care ne întărește împotriva inamicilor este continua participare la dumnezeiasca împărtășire; iar *oceanul* cu care se poate vedea inamicul este continua formare a minții de a recunoaște faptele în chip just și deprinderea continuă. Părintele Schmemmann aprecia că "renașterea adevărată a Bisericii va începe cu renașterea euharistică".

Lipsa de orientare și dificultățile întâmpinate de elevi nu pot să nu-l îngrijoreze pe preot și profesorul de religie. Orice tânăr trebuie îndrumat și învățat că postul și rugăciunea ajută atât în ceea ce privește problemele de zi cu zi, cât și în ceea ce privește formarea personalității, modelarea caracterului, felul de a fi. Prin *asceză*, "omul cel vechi se răstignește cu Hristos, astfel încât omul nou să învieze cu El și să trăiască pentru Dumnezeu" (Romani 6,5-11). Scopul „orelor de

consiliere nu este doar cunoașterea elevului de către profesor, ci și acela de a facilita autocunoașterea”. Ideea de transdisciplinaritate, ideea de interdisciplinaritate atât de vehiculate în zilele noastre pledează pentru acest echilibru între cunoaștere și autocunoaștere. "Stilul de lucru, experiența de cunoaștere a elevului, cultura dascălului au influențe formative puternice" Învățământul tradițional se focalizează pe aspecte cognitive ale elevului, nu pe cele afective, formative. Prin acest sistem se urmărește acumularea de cunoștințe secvențial în cadrul disciplinelor școlare și nu interdisciplinar. Astfel, se distanțează latura cognitivă a persoanei de cea afectivă și comportamentală. Învățământul românesc trebuie să aibă ca scop nu doar formarea unor specialiști bine informați, ci și formarea de persoane cu putere de adaptare la solicitările sociale și psihologice ale vieții, școala fiind o instituție socială cu funcții multiple, aptă să răspundă nevoilor sociale și psihologice ale elevilor.

Disciplina de consiliere și orientare "oferă cadrul formal în care profesorul poate să lucreze nu doar cu dimensiunea rațional-intelectuală a elevului, ci și cu cea afectivă și motivațională, atitudinală și socială. Prin consiliera școlară, instituțiile de învățământ își urmează scopul primordial de proces formativ centrat pe elev și totodată răspund nevoilor comunității, dând societății persoane competente pentru viața privată, profesională și publică. Prin consiliere și orientare înțelegem prin "relația și răspunsul oferit altei persoane în așa fel încât acea persoană să fie ajutată să-și exploreze gândurile, sentimentele și comportamentul, să capete o înțelegere mai clară despre sine, să ia hotărâri mai potrivite și să acționeze într-un mod adecvat situațiilor date" Eficiența orelor de îndrumare duhovnicească și consiliere este asigurată de felul în care "profesorul reușește să îmbine măiestria și tactul pedagogic cu cunoașterea psihologică a elevilor săi".

Sfântul Ioan Gură de Aur îi îndemna pe părinți spunând: "Fiecare din voi, părinți și mame, așa cum îi vedem pe pictori făcându-și tablourile și statuile cu multă luare-aminte, tot așa să ne îngrijim și de aceste minunate statui (care sunt copiii). Căci pictorii, punându-și în fiecare zi tabloul înaintea lor, întind culorile cum se cuvine. Iar sculptorii în piatră fac și ei același lucru, îndepărtând ce e de prisos și adăugând ce lipsește. Așa și voi, ca niște făcători de statui să aveți spre aceasta toată zăbava făcând statui minunate lui Dumnezeu: suprimați ce e de prisos și adăugați ce lipsește; și priviți la ele în fiecare zi să vedeți ce înzestrare prisositoare au din fire, ca să o sporiți, și ce deficiență din fire, ca să o suprimați"; "ajutați pentru a trezi și spori sensibilitatea lui, dându-i prin aceasta puterea să se ridice din ele.

Bibliografie:

- Apud. Timiș Vasile, *Misiunea Bisericii și educația -Atitudini Convergențe Perspective*, Presa Universitară Clujeană 1994, p.54.
- Baban A., *Consiliere educațională*, Editura Psinet, Cluj-Napoca, 2001, p.12.
- Bria Ion, Pr., *Credința pe care o mărturisim*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1987, p.6.
- M.E.C., *Management educațional pentru instituțiile de învățământ*, București, 2001, p.301,
- Plosca Marin, *Consilierea de grup în „Revista de consiliere educațională”*, Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică, Cluj-Napoca, 2004, p.56.
- Șchiopu U., Verza E., *Psihologia vârstelor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981, p.54.
- Schmemann Alexandre, *Euharistia. Taina împărăției*, Editura Anastasia, București, 1993, p. 224.
- Staniloae Dumitru, Pr.Prof., *Teologie Dogmatică ortodoxă*, vol.III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București 1997, pg.90.
- Timiș Vasile, *Misiunea Bisericii și educația, Consilierea educațională*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1994, p.61.

TEORIE ȘI PRACTICĂ ÎN EDUCAȚIE

Prof. Chirilă Alexandra Theodora
Colegiul Economic *Dimitrie Cantemir* Suceava

Cadrele didactice consideră că sunt familiarizate cu anumite concepte legate de incluziunea educațională, rezultatele au relevat faptul că unii termeni sunt cunoscuți, însă nu întotdeauna îi pot defini. În ceea ce privește identificarea dificultăților pe care le întâmpină cadrele didactice în aplicarea principiilor educației incluzive, rezultatele au evidențiat dificultăți care țin de organizarea sistemului de învățământ (metodologii, resurse materiale și financiare), de insuficiențele cunoștințe referitoare la anumite dificultăți fizice, intelectuale sau comportamentale ale copiilor, de colaborarea cu instituțiile publice locale, de politica educațională abordată în această perioadă la nivel național (legislația defectuoasă în acest domeniu și lipsa personalului specializat – logopezi, psihologi, kinetoterapeuți etc.). Soluțiile identificate de cadrele didactice fac referire la planificarea și organizarea mai eficientă a activității, consolidarea colaborării cu personal calificat și competent în domeniul psihopedagogiei speciale, creșterea resurselor financiare și materiale, o mai bună comunicare cu părinții și cu comunitatea locală, reformă eficientă la nivelul documentelor de politică educațională și formarea cadrelor didactice în spiritul educației incluzive. Rezultatele au scos în evidență faptul că un mare procentaj de cadre didactice sunt de acord într-o mare măsură cu integrarea copiilor cu deficiențe fizice, cu tulburări emoționale sau de comportament, cu dificultăți de învățare, nefiind de acord cu integrarea copiilor cu sindrom Down sau autism.

De aceea, este absolut necesară formarea și dezvoltarea unei atitudini pozitive a cadrelor didactice față de incluziunea educațională. Ca urmare a transpunerii acestor obiective în practică, se va elabora un program practic de formare a competențelor în educația incluzivă și în lucrul eficient în echipă pentru trainingul formativ. Una dintre cele mai mari provocări ale sistemului educațional actual este reprezentată de educația incluzivă, paradigmă ce presupune nu numai integrarea copiilor cu dificultăți de învățare, ci și adaptarea procesului instructiv-educativ la nevoile și cerințele tuturor copiilor, indiferent de nivelul de dezvoltare fizică sau psihologică pe care îl au sau de mediul social din care provin. Însă, această nouă provocare presupune schimbări la nivel organizațional și metodologic, exprimate atât la nivel de macrosistem educațional (nivelul general al sistemului de învățământ) cât și la nivel de microsistem (nivelul unei unități de învățământ). Educația incluzivă „pleacă de la premisa că diferențele dintre oameni sunt normale, că învățământul trebuie să se adapteze la aceste diferențe și la cerințele specifice de educație care derivă din ele, mai degrabă decât să obligăm copilul să se adapteze unor aserțiuni prefabricate privind scopul și natura învățământului”.

Cunoștințele de specialitate din domeniul incluziunii educaționale nu sunt abordate suficient în cadrul programelor de formare inițială și continuă a cadrelor didactice, prin urmare formarea competențelor necesare abordării educației prin această paradigmă este extrem de dificilă. Provocările actuale pentru educație sunt rezultatul expectanțelor stabilite prin strategiile și politicile educaționale în Europa care pun accent pe necesitatea ca elevii să devină autonomi și responsabili de propria învățare. Pentru cadrele didactice, cărora formarea inițială nu le oferă competențe suficiente pentru activitate în instituția de învățământ, singura soluție la această problemă este formarea continuă.

Identificarea celor mai relevante nevoi de formare continuă și dezvoltare profesională are la bază analiza eficienței procesului instructiv-educativ. Dintre abilitățile necesare pentru formarea continuă a cadrelor didactice menționăm: crearea și menținerea unor medii de învățare favorabile; integrarea TIC în predare și învățare; învățarea din propria experiență; inovarea și apelul la dovezi pentru a informa cu privire la munca depusă; sprijinirea învățării autonome etc. Nevoia de formare a cadrelor didactice și a managerilor din învățământ trebuie armonizată cu dezideratele politicilor educaționale la nivel european și național în strânsă legătură cu politicile de reformă ale învățământului. În învățământul incluziv, având în vedere particularitățile psihoindividuale ale copiilor cu CES, se impune formarea continuă a persoanelor care lucrează în mod direct cu aceștia, deoarece meseria pe care o practică zi de zi reprezintă o provocare. Participarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar la programele de formare continuă actualizează, dezvoltă, dar și completează profilul de competențe stabilit prin formarea inițială. În acest mod, formarea continuă contribuie la un spor de profesionalizare pentru cariera didactică, în vederea definitivării profilului profesional al profesiei didactice.

Nevoile de formare sunt de fapt nevoi de învățare ale membrilor unei organizații care pot fi satisfăcute prin activități de formare și de dezvoltare profesională. Toți profesorii trebuie să posede competențe în educarea copiilor cu cerințe speciale, iar cei care lucrează direct cu această categorie trebuie să posede competențe specifice cu privire la particularitățile fiecărui tip de cerință în parte. În baza analizei rezultatelor obținute vom argumenta direcțiile de acțiune în vederea realizării unor programe de formare continuă care va determina îmbunătățirea calității educației copiilor cu CES. Obiectivele analizei competențelor cadrelor didactice pentru educația incluzivă:

1. studierea percepțiilor și atitudinilor cadrelor didactice din instituțiile preșcolare și clasele primare față de problematica educației incluzive;
2. identificarea gradului de cunoștințe cu privire la specificul educației incluzive și la metodele și tehnicile specifice acesteia;
3. identificarea nevoilor și a obstacolelor percepute/existente în calea implementării educației incluzive.

Chestionarul propus respondenților este prezentat mai jos:

1. Care este numărul de copii în grupele/clasele DVS. Și numărul de copii cu CES?
2. Dotarea grupei/clasei corespunde necesităților copiilor cu CES?
3. În ce măsură credeți că cunoașteți conceptele legate cu incluziunea educațională?
4. Cu ce dificultăți vă confrunțați în aplicarea principiilor educației incluzive și ce soluții ați putea propune?
5. Care categorii de copii credeți că pot fi integrați în învățământul de masă?

Referitor la existența numărului de copii cu dizabilități, mai mult de jumătate din cadrele didactice investigate (51,56%) apreciază numărul de copii la grupă/clasă ca fiind necorespunzător, număr considerat ca fiind mult prea mare pentru realizarea unui act educațional de bună calitate. În ceea ce privește dotarea corespunzătoare a grupei/clasei/școlii pentru a oferi servicii educaționale de calitate, mai mult de jumătate din cadrele didactice respondente este necorespunzătoare sau parțial corespunzătoare, ceea ce relevă existența unor probleme serioase în această direcție.

Optimizarea procesului educației incluzive prin formarea continuă a cadrelor didactice.

Astfel conținutul programelor de formare continuă ar fi:

- Informare asupra specificului educației incluzive.
- Dezvoltarea atitudinilor de acceptare a diversității.
- Metode de promovare ale incluziunii copiilor cu dizabilități.
- Metode și tehnici de predare/învățare în funcție de tipul de deficiențe.
- Dezvoltarea competențelor de lucru la grupă/ clasă în condițiile educației incluzive.
- Adaptarea curriculumului în condițiile educației incluzive și planul Educațional individualizat.
- Metode de evaluare în condițiile educației incluzive etc.

Astfel, în urma traininguri-lor persoanele incluse vor achiziționa o serie de :

- competențe metodologice (însușirea și aplicarea teoriilor și conceptelor moderne privind formarea capacităților de cunoaștere; cunoașterea premiselor conceptualizării, adică toți copiii pot învăța, dar nu în același fel și ritm; realizarea unui curriculum în funcție de nevoile copiilor; utilizarea unor metode moderne de lucru cu copii; adoptarea de strategii didactice care să permită utilizarea eficientă a mijloacelor și auxiliarelor didactice; utilizarea optimă a factorilor spațio – temporali, în vederea eficientizării procesului instructiv – educativ; competențe de comunicare adaptate dizabilității, competențe de relaționare cu cadrele didactice de specialitate - logopezi, cadrul didactic de sprijin, psihologi, cu părinții, cu alte persoane care au legătură cu instituția școlară- reprezentanții autorităților locale);
- competențe psiho-sociale: capacitatea de a înțelege mecanismele de formare a trăsăturilor psiho-morale, capacitatea de relaționare și consolidare a parteneriatelor, capacitatea de a iniția și organiza activități școlare și extrașcolare în vederea favorizării socializării și integrării sociale, capacitatea de a valorifica particularitățile individuale și de grup în scopul unei comunicări mai eficiente, manifestarea atitudinilor pozitive, a respectului de sine și acceptarea recunoașterii valorii celui alt, însușirea unor tehnici de autocontrol, dar și a unor acțiuni conforme normelor democratice);
- competențe de evaluare: utilizarea unor tehnici noi de evaluare, în strânsă legătură cu învățarea diferențiată, elaborarea instrumentelor de evaluare în funcție de noutățile de conținut și obiectivele din curriculum, prin respectarea concordanței cu particularitățile individuale și de grup, cunoașterea extinsă și de profunzime a criteriilor și standardelor de evaluare potrivite sarcinilor de evaluare alese;
- competențe de management al carierei (dezvoltarea capacității de autoformare, manifestarea deschiderii față de tendințele novatoare necesare dezvoltării profesionale prin informarea continuă asupra oportunităților de formare continuă și identificarea aspectelor din propria activitate care necesită înnoirea, stabilirea propriului bilanț de competențe și a propriului program de formare, prin manifestarea unei conduite autoreflexive asupra activităților didactice proprii și asimilarea cunoștințelor de tip organizațional, adoptarea de conduite eficiente pentru depășirea „situațiilor de criză”, prin valorizarea calităților umane și asumarea principiilor deontologice, profesionale, utilizarea metodelor și tehnicilor de control psihocomportamental).

Referințe bibliografice:

1. GHERGUȚ, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași, 2001, 200 p. ISBN: 973-683-819-6
2. UNGUREANU, D., Educația integrată și școala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000, p. 273. ISBN: 978-606-532-012-3
3. VRĂȘMAȘ, T. (coord.), Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale. Aspirații și realități, București, Editura Vanemonde, 2010. ISBN: 978-973-1733-18-0

ÎNVĂȚAREA SOCIAL-EMOȚIONALĂ

**Profesor învăț primar, Angela Chiroșcă
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați**

Învățarea social-emoțională (SEL) a fost un curs realizat într-o mobilitate la Florența în cadrul proiectului ERASMUS+ "S.T.R.I.V.E." Dezvoltarea emoțională este un subiect mult discutat în ultimul timp. Haideți să vedem ce este Învățarea social-emoțională, pe care o voi prescurta SEL care vine de la Social Emotional Learning.

SEL este o metodologie care ajută elevii de toate vârstele să-și înțeleagă mai bine emoțiile, să simtă acele emoții pe deplin și să demonstreze empatie față de ceilalți. Aceste comportamente învățate sunt apoi folosite pentru a ajuta elevii să ia decizii pozitive și responsabile. Învățare socială și emoțională este un termen pentru modul în care copiii dobândesc abilități sociale și emoționale. Include lucruri precum gestionarea emoțiilor dificile, luarea de decizii responsabile, gestionarea stresului, stabilirea de obiective și construirea de relații sănătoase.

Se supune adesea că învățarea social-emoțională se întâmplă în mod natural în cursul dezvoltării copilului, fără a fi predată. Sunt câteva teme pe care noi le abordăm la orele de Dezvoltare personal sau Civică, însă nu sunt suficiente. Dacă elevii nu stăpânesc abilități de gestionare a emoțiilor, apar probleme de comportament, care pot influența rezultatele copilului la școală dar și în relaționarea lui cu ceilalți copii.

În ultimii ani, în sistemul de învățământ se tot pune accent pe realizarea proiectelor în echipă. Aceasta este una din metodele bune prin care putem dezvolta la copii inteligența emoțională. Pentru a realiza proiectul, copiii trebuie să colaboreze în cadrul grupului, să ia decizii, să respecte ideile celor din grup, își autodeleg roluri pentru a lucra împreună pentru binele grupului. În cadrul grupului elevii își dezvoltă cele cinci competențe de învățare socio-emoționale:

1. Conștientizarea de sine

Pentru a vă recunoaște emoțiile și modul în care acestea vă influențează comportamentul; recunoașterea punctelor tari și a punctelor slabe pentru a câștiga mai bine încrederea în abilitățile tale.

2. Autogestionare

Pentru a prelua controlul și stăpânirea gândurilor, emoțiilor și acțiunilor tale în diferite situații, precum și stabilirea și realizarea obiectivelor.

3. Conștientizarea socială

Abilitatea de a te pune în pielea unei alte persoane care poate fi dintr-un mediu sau cultură diferită de cea cu care ai crescut. Să acționezi cu empatie și într-o manieră etică în casa, școala și comunitatea ta.

4. Abilități de relație

Abilitatea de a construi și menține relații sănătoase cu oameni dintr-o gamă variată de medii. Această competență se concentrează pe ascultarea și capacitatea de a comunica cu ceilalți, rezolvarea pașnică a conflictelor și știind când să ceri sau să oferi ajutor.

5. Luarea deciziilor responsabile

Alegerea modului de a acționa sau de a răspunde la o situație se bazează pe comportamente învățate, cum ar fi etica, siguranța, cântărirea consecințelor și bunăstarea celorlalți, precum și a dvs.

Un rol important în dezvoltarea inteligenței emoționale îl au părinții. Ei sunt primii profesori ai copiilor lor, iar modul în care modelează și consolidează competențele SEL acasă este esențial pentru dezvoltarea social-emoțională a copiilor. Iar dacă familia lucrează în parteneriat cu școala, fiecare poate învăța unii de la alții despre ceea ce funcționează cel mai bine pentru fiecare copil în parte.

Inteligența emoțională poate fi îmbunătățită și cultivată mai ales în copilărie, inclusiv prin jocuri distractive pe care vi le recomand în acest material.

1. Nu sunt de acord cu tine

Gândirea critică și autonomă, precum și capacitatea de a argumenta o afirmație, sunt competențe de bază la orice vârstă, ce pot fi antrenate cu succes în copilărie.

Jocul *Nu sunt de acord cu tine* presupune adresarea unor întrebări care fac referire la preferințele personale ale copilului. De exemplu, îi puteți adresa întrebarea “Ce carte ai citit recent și ti-a plăcut?”, iar el va răspunde, poate, “Rățușca cea urâtă”. Pasul următor este să încercați să-l provocați cu un răspuns care să-i contrazică punctul de vedere: “Este o carte mai puțin reușită, nu înțeleg de ce ți-a plăcut”. Sarcina copilului este să încerce să argumenteze de ce o consideră o carte bună.

Indiferent de întrebare, jocul îi învață pe copii să-și apere punctul de vedere și să învețe să-și argumenteze opiniile, fiind excelent de jucat și între frați.

2. Inventatul de povești

Aces joc este foarte eficient în dezvoltarea imaginației. Scopul este să oferiți copilului un set de termeni aparent fără nicio legătură între ei și să-l provocați să inventeze o poveste care să îi conțină. De exemplu: pădure, roată, ceai, mașină, val, lună, invidie, blană, tavan și zăpadă. Vă va surprinde cât de inspirat, amuzant și creativ poate fi un copil care acceptă provocarea!

3. Jocul complimentelor

Acest joc se adresează unui grup de copii, așezați în cerc. Fiecare jucător trebuie să spună câteva cuvinte frumoase copilului de lângă el, privindu-l în ochi. Cel complimentat trebuie să își manifeste recunoștința și să facă același lucru

următorului participant. Dacă este nevoie, interveniți cu exemple ajutătoare, complimentând copilul care începe jocul. Exprimarea în cuvinte a aprecierii pentru cei din jur este o artă, ce poate fi deprinsă de la vârste fragede.

4. Ghici ce s-a întâmplat

Găsiți o fotografie care ilustrează o situație de viață (cineva primește un cadou sau un trofeu, de pildă). Rugați copilul să povestească ce intuiește el că s-a întâmplat înainte de momentul immortalizat și ce acțiuni crede că s-ar putea petrece în continuare.

Acest joc este excelent pentru dezvoltarea logicii și a imaginației, precum și a capacității de empatie și a intuiției. Ajutați copilul să își imagineze povestea în cât mai multe detalii.

5. Continuă povestea

Acest joc se poate juca în doi sau, și mai distractiv, în grup. Cineva începe să povestească o întâmplare, apoi următorul jucător o continuă cu propriile idei și tot așa. Puteți interveni în a aduce povestea într-o direcție logică, astfel încât firul narațiunii să poată fi construit cât mai bine.

Acest exercițiu este foarte amuzant pentru copii, îi ajută să-și dezvolte imaginația și să găsească legături logice între fapte.

Sunt doar câteva jocuri preluate de pe internet. Însă orice joc bine organizat va dezvolta inteligența emoțională la copii.

Limbaul copiilor de ieri și de azi

Profesor Chițu Mădălina,

Scoala Gimnaziala „Leonardo Da Vinci”, Sectorul III

Din experiența didactică am constatat lipsa de inhibiție, exprimarea colocvială, inadecvarea registrului la situația de comunicare și utilizarea argoului ca o consecință a acestor libertăți. Interesul elevilor pentru argou a fost dezvoltat și de conectarea cu realitățile sociale. În rețelele de socializare, în muzică, emisiunile TV și întâlnirile informale, argoul este folosit cu nonșalanță și atât de înrădăcinat, încât unii tineri nu reușesc să-l evite în contextele oficiale, inserând expresii argotice în limba literară, inclusiv în exprimarea scrisă.

Iorgu Iordan definește argoul drept „ceea ce se mai cheamă și jargon, adică vorbirea specială a unor grupuri determinate, precum soldați, lucrători, studenți, artiști, școlari”. Același autor relevă caracterul ludico-expresiv. În plus, se pot preciza și alte finalități ale argoului: pentru a șoca, pentru a marca apartenența la un grup, din nevoia de unicatitate sau de originalitate, din dorința (nevoia) vorbitorilor săi de izolare și de afirmare prin limbaj a solidarității de grup, prin marginalitate și subversiune față de cultura și limba oficială al argoului pe care îl explică prin influența pe care o exercită afectul și fantezia argotizanților. În timp, caracterul criptic este asociat ludicului și expresivității, pentru că dorința vorbitorilor de a se ascunde prin limbaj nu mai este o necesitate, ci un joc, mai ales în cazul grupurilor de tineri, elevi și studenți.

O să analizez manifestările argoului atât în limbajul actual, cât și formele ieșite din uz, având în vedere faptul că aceste forme se înnoiesc permanent.

La nivel fonetic, se utilizau anumite îmbinări fonetice cu valențe expresive: *cașcabaretă*, *jantimoticote*, *a se întititliza* „a se dichisi”, *încoțopenit*, *încocostârcitor*, *chichimichi*, efecte fonetice se produc și prin termenii în care regăsim grupul *rl* sau *rt*: *ghioțârlan*, *gărligan*, *ciorlogar*, *borțochinos*, *popârțache*, *marțafoi*, *fleorțotină*, denumind noțiuni negative,

O altă modalitate de a obține expresivitatea constă în utilizarea formulelor ritmate pe baza asonanței: *mare sculă pe basculă* „grozav, teribil, formidabil”, *de chichi de richi*, *de trei lei ridichi* „de-aia, pentru că așa vreau eu”, *oglindeală la nicovală* „privește în spate cu discreție”.

Reduplicarea unor silabe creează conotații ludice și glumețe, unii termenii aparținând, prin utilizare, registrului familiar: *cacamca* „lucru lipsit de sens, fleac, aiureală”, *sisi* „sifilitic, nebun”.

Pitorescul argoului se realizează prin armonia imitativă și prin suprapunerea mai multor factori precum ritmul, aliterația, asonanța, rima care pot avea efect dezagreabil, comic, ironic: *la țac* și *la țanc* „la momentul oportun”, *cucu!* „minți”, *scârț* „exprimă dezaprobarea”.

Efectul comic este sporit prin antrenarea termenilor străini în construcții precum: *badeangard* „bodygard”, *o cheie, două chei* „O.K, în regulă”, *zăvoi* „postul de radio Vocea Americii” (<The Voice). (utilizate, mai ale, în limbajul copiilor de altădată)

Folosirea substantivelor la nominativ exprimă „o atitudine sau o constatare” în enunțurile: „Să vezi că mă ascultă *târtanul* acela la matematică”. Alte structuri pot arăta deprecieri față de interlocutor sau de o altă persoană: *față de spart borcane, față de bidon turtit*. (elemente de argou mai vechi). Categoria numărului devine expresivă prin suspendarea opoziției între singular și plural. Formele defective de plural (singularia tantum) pot fi obținute prin derivarea cu sufixul învechit – *ache*: *dilimache* „nebun”, *bulache* „prost, fraier” sau prin resemantizarea unor termeni deja existenți: *cașcaval* „bani”, *loz* „bani”, *foc* „hașiș”. (elemente care s-au menținut în uz)

Cele defective de singular (pluralia tantum) dezvoltă ideea de amplificare: *lovele* „bani”, *parai, verzișori* „dolari”, *țoale* „îmbrăcăminte” sau pot marca ironia, neîncrederea, sarcasmul: *cioace* „glume”, *figuri* „mofturi”, *strâmbe* „minciuni”, (elemente de argou mai perimate) *ștouri* „sarcasme”, *texte* „baliverne, vorbărie”.

Exprimarea superlativului se poate obține prin folosirea unor termeni precum: *mortal, adevărat (adevă), supărat, bestial, meseriaș, țeapăn, select, bengos, șucar, bazat, beton, periculos, profi, stil, super* sau prin repetarea cuvântului *benga, bengă, beton, beton, nașpa*. Stoichțoiu-Ichim afirmă că „pentru a exprima mai convingător superlativul cu sens pozitiv, pe lângă termenii argotici cunoscuți (*bestial, mortal, marfă* etc.), considerați „tociți”(învechiți) sub aspectul expresivității, este utilizat cu sens metaforic în limbajul tinerilor, substantivul *beton* (se poate avea în vedere aici și analogia semantică stabilită cu adjectivul *tare*, care în limbajul familiar are valoare apreciativă”.

După constatarea lui Dimitru Irimia, superlativul se poate obține prin „reluarea în forma de genitiv sau de acuzativ a substantivului de proveniență verbală”: *șmecher de șmecher, băiat de băiat, ciumegul ciumegilor*, construcții folosite în mass-media sau de către adolescenți.

În limbajul actual cele mai noi forme de realizare a superlativului se pot exprima și prin anglicisme din categoria împrumuturilor: *ful* (<engl. *full* „plin”), *cool* (<engl. *cool*), *best* (<engl.

good, comp. *better*, superl *best*) sau *strong* (<engl. *strong*).

Expresiile și locuțiunile scot în evidență sentimente precum: uimirea (*a-i cădea fața, a da pe spate, a-i cădea ochii în gură*), indiferența: (*a-l durea în paișpe/ în bigă/ la cinci metri în față*) nervozitatea (*a călca pe nervi, a i se pune pata, hașul*).

Dinamismul argoului se realizează prin împrumuturile englezismelor *a kidnapa* „a răpi”, *kidnapare* „răpire”, *killer* „ucigaș”, *blank* „(în limbajul studenților) copiată pe coală albă, format A4, pe care studenții scriu zgâriat, cu o mină de pix, care nu mai are pastă, ca să nu fie descoperiți de profesori la examene”. De asemenea, se menționează polisemia lui *cool* „(muz.) stil în jazzul modern, caracterizată printr-o interpretare interiorizată, reținută, cu sonorități puțin vibrante, aproape detimbrate, cu o frază relaxată, refuzând orice efuziune afectivă sau temperamentală”, termenul fiind utilizat cu mai multe conotații: „original, unic”, „distractiv, amuzant”, „la modă”, „nebun, neobișnuit”. Termenul *hot* are următoarele semnificații „adj. inv. fierbinte ~jazz stil de jazz cu sonorități ample, caracterizat printr-un tempo rapid, puternic accentuat ritmic și improvizații expresive 2. (fig.) înflăcărat”. Alte sensuri sunt: „atrăgător, provocator”, „lasciv, concupiscent”. *Crazy* „nebun, dezechilibrat” poate semnifica și „exuberant”, „excentric, extravagant”, iar *O.K.* „în regulă, corect”, „recomandabil”, „bun, calitativ”. Valorificând componenta ludică, se creează derivate și compuse a căror expresivitate este potențată de aspectul fonetic neobișnuit: *manfișism* „nepăsare” și *manfișist* „indolent, nepăsător” (<fr. *je m'en fiche*).

Lingvistul ieșean Milică consideră că „viața școlărească” a generat numeroase câmpuri argotice, existând termeni pitorești care să denumească noțiuni precum: „corigența” (*corist, septembrist, olimpic*), „repetenția” (*reptilă* „repetent”) absența nemotivată de la ore” (*a avea o fereastră, a da o gaură, a da o spargere, a se da lovit, a duce curca la raze*), „necunoașterea lecției” (*a fi plopist/pomist/în afară/la furat, tufă de Veneția*); copiatul” (*a se camufla*); denumirea materiilor: *geogravarză* „geografie”; *matescârță* „matematică”; *istroacă* „istorie”; *biologos* „biologie”; *românskaia* „limba și literatura română”; sau forme trunchiate: *conta* „contabilitate”; *bio* „biologie”; *francă* „franceză”; *info* „informatică”; *mate* „matematică”.

Pentru note s-au consemnat mai multe denumiri, împrumutate și în argoul studenților: *baston, chibrit* „nota 1”; *lebeduță, nouă cu talpă* „nota 2”; *cocoșatul, ghebosul, opt cu ferestrele deschise* „nota 3”; *scaun* „nota 4”; *chintă* „nota 5”; *umflatul* „nota 6”; *topor* „nota 7”; *barosanul* „nota 10”; *colacul, sfântul, trei cu geamuri* „nota 8”.

Pentru specializarea semantică, seria poate fi completată de alți termeni ai activităților

didactice: *iepure* „elev care fuge de la ore, mai ales de la anumite obiecte la care a câpătat o notă bună”; *plăcintă* „notă scrisă către Direcțiune”; *fraier cu cioc* „profesor care poate fi păcălit de toți elevii”; *mamutul* „pedagogul sau șeful de pedagogi”; *profetă* „profesoară”; *lenevită* „boală imaginară inventată ca scuză pentru absențe”; *a se pune cu burta pe carte* „a se apuca de învățat”; *boabă* „1. corigență, restanță *perlă* „afirmație involuntar comică, ridicolă făcută de elevi sau studenți în timpul unui examen oral sau scris, care trădează ignoranța celui examinat; *a se pune cu burta pe carte* „a se apuca de învățat”; *a se pune cu burta pe carte* „a se apuca de învățat”; *a se camufla* „a face fițuici”; *a îngrășa porcul în ajun* „(șc., stud.) a încerca să recupereze în ultimul moment materia pentru un examen/ o lucrare”; *la sânge* „(d. un examen, un competiție, concurs) greu, dur, dificil, solicitant (d. un control) extrem de riguros.

În limbajul actual se utilizează trunchierea care constă în suprimarea silabelor de la sfârșitul cuvintelor: *diriga* „dirigintă”, *la re* „la revedere”, *nașpa* „nașparliu”, *prof* „profesor” *șme* „șmecher” și în sigle, modelul pentru aceste prescurtări fiind engleza: *aka* „also known as”, „*brb* „be right back”, *DJ* „disc jockey- prezentator la un post de radio”, *imho* „in my humble opinion”, *lol* „laughing aut loud sau lot of laughs”, *OK* „în regulă, bine”, *pls* „please”.

În concluzie, disimularea, spiritul contestatar, nonconformist și ludic, fantezia reprezintă caracteristicile limbajului copiilor care refuză subordonarea și respectarea conveniențelor. Schimbările de ordin sociocultural influențează exprimarea tinerilor, aceștia fiind atrași de media și mediul virtual de unde „împrumută” diverse structuri.

Bibliografie:

IORDAN, Iorgu (1975), *Stilistica limbii române*, ediție definitivă, Editura Științifică, București.
MILICĂ, Ioan (2009), *Expresivitatea argoului*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
STOICHIȚOIU-ICHIM, Adriana (2001), *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, Editura All, București.
ZAFIU, Rodica (2010), *101 cuvinte argotice*, Editura Humanitas, București.

1. Problematica mentoratului în practica pedagogică – context actual european și național

Educația și formarea cadrelor didactice este considerată o prioritate a reformei învățământului, luând în calcul importanța sa pentru modernizarea celorlalte componente ale sistemului de educație. Învățământul de înaltă calitate este determinat într-o mare măsură de ceea ce profesorii știu, potențialul și dăruirea lor. Pentru a ajunge la rezultate remarcabile, educabililor trebuie să li se asigure un corp profesoral bine pregătit și motivat. Nicio reformă a educației nu se poate realiza dacă se ignoră importanța pregătirii teoretice și practice specifice profesiei didactice. Este necesar să se pună în practică programe de mentorat și formare a cadrelor didactice în sistemul de învățământ.

Profesorul trebuie să fie: calificat pentru un nivel superior de educație, cu o gamă recunoscută de competențe profesionale, capabil să exercite un grad semnificativ de autonomie și judecată profesională continuă.

Pregătirea inițială a profesorilor încadrarea și debutul în carieră trebuie să stabilească bazele pentru acest statut.

Programele de pregătire profesională a cadrelor didactice din România au suferit modificări în ultima perioadă date atât de schimbarea structurii învățământului superior, dar și de schimbarea planurilor de învățământ în cadrul departamentelor de pregătire a personalului didactic. Legea învățământului a adus un val de schimbări în sfera formării inițiale și continue a personalului didactic. Intrarea României în Uniunea Europeană a condus, la crearea, în toate domeniile vieții, unei interdependențe între țara noastră și alte țări europene. Astfel, învățământul românesc trebuie să se alinieze exigențelor impuse, raportându-se permanent la evoluțiile europene, având consecințe rapide în ceea ce privește cerințele de calificare și perspectivele de mentorat, dezvoltare profesională a cadrelor didactice. În prezent profesorii au o misiune importantă, responsabilitățile lor sunt în creștere, iar mediile în care aceștia lucrează sunt tot mai solicitante.

În cadrul organelor Uniunii Europene, comisiile cu atribuții în domeniul învățământului analizează posibilitățile prin care educatorii pot fi pregătiți mai eficient decât în prezent pentru sarcinile importante pe care le au în marea societate europeană. În acest context, Consiliul Europei și Comisia Europeană au stabilit programul de activitate Educație și Formare, program ce a inclus formarea unor Grupuri Expert, printre care unul centrat pe profesori și formatori. Acestui grup i s-a cerut să analizeze practici ale politicilor care aveau ca scop îmbunătățirea educației și a performanței profesorilor și formatorilor în contextul procesului de schimbare a rolului lor în societate, al creșterii complexității și responsabilităților cadrelor didactice, dar și în contextul unor medii din ce în ce mai dificile în care își desfășoară activitatea.

Mentoratul este esențial pentru dezvoltarea profesională în toate etapele din cariera unui profesor, toți profesorii ar trebui să se vadă pe ei însuși ca mentori nu doar de către studenți și cadrele didactice recent calificate. Abilitățile necesare ar trebui să fie dezvoltate și actualizate, prin formarea inițială a profesorilor, inducție și formare continuă. Aceste abilități în mentorat sunt folosite pentru a sprijini dezvoltarea colegilor, precum și pentru a ajuta profesorii să ofere tuturor tinerilor un suport personal de înaltă calitate, ca parte a curriculumului pentru excelență.

La nivel european se subliniază importanța educării cadrelor didactice în privința calității învățământului. Comunicarea Comisiei Europene din 2017 privind dezvoltarea școlară și excelența în învățământ subliniază importanța acordării unui sprijin specific cadrelor didactice în faza incipientă. Așa cum arată Manualul Comisiei Europene pentru factorii de decizie privind admisia în profesia de profesor ” punctul în care cadrele didactice noi pregătite se transferă de la educația inițială și intră în viața profesională este considerat crucial pentru angajarea și dezvoltarea profesională ulterioară și pentru reducerea numărului de profesori care părăsesc profesia” (Comisia Europeană, 2010, p. 9).

Formarea cadrelor didactice trebuie să se axeze pe competențe profesionale de tip metodologic, să se bazeze pe practica reflexivă a profesiei, pe lărgirea orizontului cunoașterii prin studierea unor domenii caracteristice prin multiculturalism, formare prin munca în echipă, formarea de competențe de analiză situațională și de orientare în medii socio culturale cât mai diverse.

Profesia didactică trebuie să fie o progresie cu calificări și statut înalt. Pregătirea cadrelor didactice trebuie, de asemenea, să se poată baza pe cercetare în educație, este nevoie de un flux în ambele sensuri între învățământ și activitățile relaționate cu acest domeniu și cercetarea în toate componentele procesului de predare-învățare.

În majoritatea țărilor europene pregătirea inițială cadrelor didactice (mentoratul) se face acum alături de formarea de specialitate și în multe cazuri are beneficiul de a fi inclusă în studiile universitare.

Acest lucru este bine venit atâta vreme cât caracteristicile cheie ale pregătirii profesorilor sunt protejate: formarea inițială trebuie recunoscută ca făcând parte dintr-un proces continuu în care profesorii își reînnoiesc cunoștințele și competențele pe parcursul carierei, instituțiile de învățământ superior trebuie să realizeze formarea inițială în parteneriat cu unitățile de învățământ preuniversitar în care studenții se pregătesc să devină profesori. Astfel școlile trebuie să colaboreze cu universitățile pentru a stabili echilibru în programa de mentorat a profesorilor. Din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, educația de calitate a cadrelor didactice necesită o strânsă cooperare între instituțiile de învățământ superior, instituțiile specializate în formarea continuă și școli, care să fie dezvoltată prin măsuri legislative și sprijinte financiar.

2. Competențele profesionale didactice din perspectiva mentorului și a sistemului instituțional de evoluție în carieră

„Zadarnic vei vrea să-l înveți pe cel ce nu e dornic să fie învățat, dacă nu-l vei fi făcut mai întâi dornic de a învăța”
(Comenius)

Mentorii reprezintă o categorie profesională desemnată, de obicei, sub denumirea „îndrumători de practică pedagogică”. Principala misiune a acestei categorii profesionale este aceea de a facilita procesul integrării profesionale a debutanților în unitățile școlare de învățământ în care își desfășoară activitatea.

Mentorul trebuie să fie preocupat de formarea unor comportamente profesionale creative și autonome, modalitatea de a împărtăși noilor veniți din experiența sistemului și a bunelor practice, precum și transmiterea către generațiile viitoare de profesori a valorilor educaționale esențiale. Acest lucru presupune atașament față de profesia didactică, respect pentru cei implicați în această activitate.

Mentorul trebuie să ghideze și să ofere suport debutanților în cariera didactică. Activitățile gestionate de către mentor ar trebui să acopere toate categoriile de comportamente profesionale presupuse de profesia didactică și de activitatea specific din cadrul școlii.

O dimensiune importantă o reprezintă relația interpersonală de încredere, respect, siguranță afectivă. Ea este presupusă de competențele sociale și relaționale ale mentorului, dar care nu se regăsesc în mod explicit între sarcinile și atribuțiile care îi sunt desemnate.

Cadrul didactic mentor are competențe de:

- comunicare, folosește metode diverse și eficiente de comunicare, adecvate situațiilor concrete în vederea realizării scopurilor educaționale în raport cu conținutul comunicării, folosește în comunicare un registru lingvistic expresiv, specific profesiei;
- sursă de informații: posedă cunoștințe de operare a mijloacelor informatice aplicabile în activitatea de mentorat, receptează, asimilează și comunică permanent;
- asigură coeziunea grupului, comunică în mod deschis opiniile proprii, pe care le susține cu argumente clare și logice, respectă opiniile și drepturile celorlalți, rezolvă diverse probleme ale grupului într-un mod agreat și acceptat de către toți membrii grupului;
- comunică informații specifice activității pedagogice, are un sistem funcțional de cunoștințe din domeniul pedagogic, cu accent pe metodologia predării- învățării- evaluării, selectează și comunică informațiile esențiale, în funcție de obiectivele practicii pedagogice;
- competență și experiență profesională (privit de elevi și colegi ca un profesor remarcabil, bine pregătit profesional, bun manager al clasei, se simte confortabil în funcția de profesor, este conectat cu profesori din alte școli și alte țări, cunoaște politicile și procedurile din domeniul educației, colaborează bine cu elevii, părinții și colegii, are disponibilitate și deschidere pentru învățarea de-a lungul întregii vieți);
- competențe de consiliere: promovarea în relațiile cu cel mentorat a principiilor autoresponsabilizării și autodezvoltării, motivarea cadrelor didactice debutante pentru învățarea pe tot parcursul vieții, prevenirea problemelor legate de confidențialitate, imparțialitatea și integritatea mentorului;
- competențe de leadership, stabilește un scop sau o direcție pentru un grup pe care-i determină să acționeze împreună, prin competență și convingere, în vederea realizării misiunii propuse.

Sistemele de valori actuale sunt în continuă schimbare datorită dinamicii economice sau geo- politice. Un mentor valabil astăzi ar putea fi complet depășit mâine. De aceea formarea mentorilor și dezvoltarea noilor competențe prin învățarea permanentă, prin procesul de formare continuă este foarte important. Se spune că cel mai dificil este nu să alegi oameni, ci să le recunoști celor pe care i-ai ales întreaga valoare și să-i ajuți să-și atingă maximum de potențial. Mentorabilii care răspund de activitatea de mentorat trebuie să fie bine pregătite, ar trebui să fi atins un nivel academic ridicat și să aibă experiență practică solidă în domeniul predării, precum și competențe necesare unui proces de predare de calitate. Într-o lume în schimbare, în conformitate cu conceptual de învățare de-a lungul vieții, educația, mentoratul și dezvoltarea cadrelor didactice ar trebui să reprezinte un proces continuu coerent începând cu pregătirea inițială (cu o componentă practică solidă), integrarea și continuând cu dezvoltarea profesională. Trebuie depus efort pentru a se asigura că: toate cadrele

didactice primesc sprijin și orintare suficientă și eficientă în primii ani de carieră, este nevoie de promovarea unei abordări reflexive, prin care cadrele didactice debutante să își revizuiască în mod continuu propria muncă individual și de grup.

Bibliografie

Comisia Europeană/EACEA/Eurydice, Carierele cadrelor didactice în Europa: acces, progres și sprijin. Raport Eurydice. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2018

Niculescu Maria, Ghid de practică pedagogică pentru tutori- mentori, Univerisitatea de Vest Timișoara, Departamentul de Pregătire a Personalului Didactic, Timișoara 2010,

Doina Șpiță, Managementul Mentorului, suport teoretic și exemple de bună practică, Fundația Euroed/ Iași 2020

Joița Elena, Pregătirea practică a studenților, Universittaea Craiova, 2006

Didactica modernă la biologie promovează învățătura centrată pe elev și anume pe dezvoltarea personalității elevului, care studiind de-a lungul anilor, va trebui să ajungă o persoană capabilă de a se orienta în viața cotidiană nu numai prin comunicare, dar și prin implicarea nemijlocită în diferite situații. Pornind de la căutarea celor mai eficiente metode pentru a-l călăuzi pe elev, ca mai apoi acesta să poată să aplice cunoștințele și deprinderile formate la orele de biologie, în viața cotidiană.

Consider că tema aleasă este una actuală, deoarece în ultimii ani se vorbește tot mai mult despre metodele de instruire care influențează formarea competențelor pentru viață.

Scopul demersului investigativ constă în identificarea și valorificarea celor mai eficiente metode folosite la lecțiile de biologie, întru sporirea interesului, calității rezultatelor școlare și aplicarea priceperilor și deprinderilor formate, în viața cotidiană și cea personală. Astfel, eu consider că folosirea unor metode variate și eficiente contribuie la realizarea conexiunii biologiei școlare cu viața cotidiană la elevi. Realizarea scopului revendică următoarele obiective: - studierea și analiza literaturii științifice, care vizează acest subiect; - selectarea unui set metodologic care va asigura rezultatele scontate; - aplicarea metodelor de instruire, orientate spre dezvoltarea formării competențelor pentru viață; - formarea priceperilor și deprinderilor de aplicare a cunoștințelor în practică, adică conexiunea dintre biologia școlară cu viața cotidiană.

Obiectivul major în studierea acestei teme a fost selectarea și abordarea strategiilor didactice de formare a competențelor, care vor face conexiunea dintre biologia școlară și viața cotidiană.

Pentru a forma diverse competențe, elevul are nevoie de trei componente importante:

- a) Cunoștințe: Atunci când dorim să gândim corect, trebuie să urmăm regulile exacte ale rațiunii.
- b) Abilități: Atunci când elevul poate să înțeleagă conexiunile dintre idei, să găsească soluții, să construiască și să evalueze argumente, să rezolve situații de probleme, etc.
- c) Atitudini:

Practica perseverentă conduce la îmbunătățiri, dacă există motivația potrivită. Societatea contemporană solicită școlii să pregătească o personalitate cu viziunile sale, o personalitate creativă, practică, care să se poată integra în societate. De aceea, la lecții, se pune accent mai mult pe lucrul elevului. El este acel, care trebuie să găsească, să descopere, să concluzioneze. Profesorul doar îl ghidează. Pentru o eficientizare a lecției, este necesar să practicăm cele mai optimale tehnologii, ținând cont, desigur, de particularitățile de vârstă ale elevilor, de contingentul de elevi din clasă și de alte aspecte importante. Spectrul metodelor, procedeele și tehnicilor utilizate la lecțiile de biologie este vast. La lecție putem întrebuința atât metode tradiționale, cât și metode interactive.

În categoria metodelor interactive sunt incluse toate metodele care provoacă o stare de învățare activă, o învățare care se bazează pe activitatea proprie. Sunt metodele care duc la formele active ale învățării, adică

învățarea explorativă, învățare prin rezolvare de probleme, learning by doing (învățare prin acțiune), învățare creativă; sunt metodele care antrenează elevii în efectuarea unor activități de studiu independent, de muncă cu cartea, învățare prin cercetare, exerciții de creație, lucruri practice, etc. Implementarea în practica educațională. În continuare voi enumera cele mai frecvent folosite metode și subiectul lecției la care poate fi aplicată fiecare din aceste metode și tehnici. Metoda “Ce știu? Ce vreau să știu? Ce am învățat?” poate fi aplicată la foarte multe lecții.

Tehnica “Diagrama Venn”, o tehnică de organizare grafică a informației, rezultând din două sau mai multe idei/teme, care au asemănări și deosebiri- Lecția Tesuturi vegetale și animale clasa a X-a

Tehnica “Graficul T” – tehnică care analizează și sistematizează informația, o folosesc, de obicei, pentru a depista și enumera avantajele și dezavantajele a două structuri-Lecția Mutațiile clasa a IX-a

Metoda “Turul galeriei” este o metodă eficientă pentru învățare reciprocă . Elevii capătă deprinderi de a opera cu termeni biologici, de a identifica structurile identificate. Această tehnică permite abordarea funcțională și practică a conținuturilor predate. De exemplu: Lecția Analizatorul vizual

Tehnica “Arborele genealogic”, se centrează pe sistematizarea informației. De exemplu: “Ecosistemele și componentele lor”,

Metoda “Clustering” o întrebuițez de cele mai dese ori la brainstorming Lecția Neuronul-proprietăți

Tehnica “Păianjenul”, care este realizată deseori și cu plăcere de către elevi

Tehnica “Fishbone” este un instrument de analiză. Se realizează în grup, prin procesul de brainstorming și este utilizată pentru identificarea cauzelor, problemelor. O pot utiliza și la subiectul „Igiena sistemelor osoase și muscular”

Metoda “Diamantul” are ca obiectiv dezvoltarea capacității de a sintetiza principalele probleme, informații, idei ale unui text sau ale unei teme date.lecția Clasa Aves

Tehnica “Proiectul de grup” este o activitate de grup stimulativă, generând un comportament contagios și o străduință competitivă.

Metoda “Joc de simulare” sau “Jocul de rol”. Jocurile simulative sunt veritabile ocazii de antrenament, pentru îndeplinirea unor roluri reale din viață.Lecția Patologia glandelor endocrine clasa aXI-a

Lecțiile de biologie sunt de neconceput fără activități practice. În acest caz, cele mai des aplicate metode la lecțiile de biologie sunt observația, experimentul, aplicația practică, lucrarea de laborator – metode care au un caracter aplicativ și formează la elevi priceperi și deprinderi practice. Activitățile practice sunt cele mai îndrăgite de către elevi. Cu o deosebită plăcere au studiat structura unor organe, în cadrul orei la subiectul „Sistemul digestiv, respirator, circulator și excretor la om”

Experimentul biologic îmi permite să urmăresc procesul de realizare, de obținere a unui produs, precum și atitudinea elevilor față de disciplina predată. Interesul se intensifică mai ales atunci, când elevii sunt puși în rolul de experimentatori. Drept dovadă pentru mine, dar și pentru alți profesori, este faptul că elevii sunt nerăbdători să vină la lecțiile de biologie și vin cu o mare satisfacție și interes. Un rol important în formarea competențelor o are și comunicarea. Didactica modernă la biologie promovează învățarea centrată pe elev și mai cu seamă, pe dezvoltarea personalității lui, care studiind de-a lungul anilor să ajungă o persoană capabilă de a se orienta în viață prin comunicarea eficientă, în diverse situații. Un mare rol în formarea competențelor de

comunicare este ca elevul să comunice într-un limbaj specific argumentat. Astfel putem asigura formarea unui cetățean activ sporind capacitatea de exprimare orală, scrisă, coerentă și convingătoare, practicarea unei gândiri constructive, pentru a se integra în societate. În formarea competențelor de comunicare specifice biologiei, elevii își dezvoltă capacitatea de a lansa idei, deprinderi de a organiza un discurs, de a prezenta informația pregătită în Power Point. Lucrând în grup, elevii își dezvoltă abilitățile de a explica mai clar noțiunile biologice, însușesc mai ușor terminologia și pot opera cu termenii biologici specifici. În concluzie, pot spune că sensul major al referințelor actuale în predarea învățarea biologiei constă în deplasarea accentului de pe predarea informațiilor de către profesor, pe dobândirea cunoștințelor funcționale de către elevi, pe formarea capacităților mentale și a atitudinilor creative, dar și a dezvoltării fizice a copilului/elevului, și per ansamblu, pe formarea competențelor în domeniul ales din perspectiva profesională ulterioară. Deci, prin intermediul metodelor variate și eficiente, aplicate la ore, se realizează conexiunea biologiei școlare cu viața cotidiană la elevi. Prin aceasta poate fi încă o dovadă și faptul că mulți elevi pe care i-am instruit au îmbrățișat profesii ce au tangențe cu disciplina biologie.

Bibliografie

1. Goraș M., Gînju S., Rudei L., Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta gimnazială de învățământ la biologie. Chișinău: Lyceum, 2011.
2. Cartaleanu T. Formare de competențe prin strategii didactice interactive. Chisinau: Pro Didactica, 2008.
3. Bîrnaz N. Didactica biologiei. Chișinău, 2013.
4. Nedbaliuc R., Coropceanu E., Nedbaliuc B. Proiectarea didactică. Biologie și chimie. Chișinău, 2015.
5. Resurse Internet, www.didactic.ro

Fascinanta meserie de diriginte

Profesor Cîmpan Brîndușa Luminița, Colegiul „Alexandru cel Bun”, Gura Humorului

Sunt profesor la Colegiul „Alexandru cel Bun” de peste 30 de ani și am trecut prin diverse „încercări” ca diriginte. Am coordonat clase cu specializările *Turism și alimentație*, *Științe sociale*, *Filologie*, *Științe ale naturii*, *Matematică-informatică-intensiv limba engleză* și am trăit experiențe speciale cu fiecare, am lucrat împreună cu elevii la crearea amintirilor care ne bucură și ne apropie.

Începutul a fost mereu dificil, e o perioadă dedicată descoperirii, cunoașterii și nu e ușor să înțelegi ce vrea și ce poate fiecare dintre cei 26/28/30 elevi care-și pun speranțele și încrederea în tine. Chiar din prima oră de consiliere, la fiecare generație de elevi, am încercat să le insuflu dorința de a se implica în activități extracurriculare, de a da tot ce au mai bun pentru a-și depăși zona de comfort. Fie că a fost vorba despre participarea la Balul Bobocilor, la activitățile de voluntariat din cadrul Proiectului Național *Let's Do It Romania* din luna septembrie a fiecărui an, fie că i-am încurajat să participe la activitățile propuse de Fundația *Te Aud România*, cu sediul în oășul Gura Humorului, elevii mei au reușit să învețe despre punctualitate, responsabilitate, dedicare și lucru în echipă.

Un eveniment cu tradiție la Gura Humorului este *Toamnă la Voroneț*, Festivalul Internațional de Film, Fotografie și Diaporamă, care i-a solicitat în fiecare an ca elevi voluntari și care le-a oferit șansa să întâlnească personalități din lumea cinematografiei românești cu care au comunicat, s-au fotografiat și au intrat într-o lume fascinantă, vibrantă. Este vorba despre regizori, actori, sunetiști, operatori de film, fotografi, personaje reale cu care au intrat în contact elevii mei și cu care au trăit momente festive și unice.

Implicarea în activități caritabile sau în organizarea unor evenimente caritabile, cum ar fi *Spectacolul de Crăciun* al Consiliului Elevilor de la Colegiul „Alexndru cel Bun”, au fost noi oportunități de a realiza decoruri, de a oferi daruri celor mai puțin avantajați de viață, de a cânta colinde pe scenă sau de a se bucura de atmosfera specifică Sărbătorilor de Iarnă. Nimic nu se compară cu bucuria oferită unor copii de la Centrele de plasament sau din familii care merită să vibreze ca și ceilalți oameni din comunitate.

Participarea la Clubul de Debate, la Clubul de Arte Vizuale, la Clubul de Teatru/în limba engleză, la Clubul de Robotică, chiar dacă presupune timp alocat, le-a adus fericirea premierii la concursuri diverse la nivel județean sau național sau a vernisării unor expoziții de pictură de Zilele Orașului.

Am susținut mereu implicarea elevilor meu în proiecte de orice fel și în activități care să le solicite imaginația și creativitatea, prin redactarea unor articole în revista Colegiului „Alexandru cel Bun”, *Deveniri*, premiată la nivel județean și național. Ziua Europeană a Limbilor a presupus participarea lor la activități care să-i motiveze să învețe și să utilizeze cunoștințele de limbă străină în contexte non-formale.

Școala reprezintă un spațiu în care dobândirea de cunoștințe în vederea construirii unei cariere viitoare poate fi asociată mereu cu dobândirea unor abilități și competențe dar mai mult decât atât, cu formarea unui caracter puternic și a unei personalități cu care pot face față lumii mereu în progres din jurul lor. Nu este suficient să li se transmită elevilor informații, mult mai important este să fie încurajați să le afle singuri, să le selecteze și să identifice mesajele subliminale ale vieții din jurul lor. Noi, cei care ar trebui să fie alături de ei până la finalul liceului, suntem

datori să le înlesnim cunoașterea, să le deschidem ferestrele lumii, astfel asigurând, cu certitudine, formarea lor ca oameni frumoși și capabili să confrunte provocările permanente.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: De la Standard la Excelență

Prof. Ciobanu Dana-Mihaela

Școala Gimnazială „Sfântul Gheorghe” Giurgiu

Educația, în orice societate, piatra de temelie a progresului. În contextul unei lumi aflate într-o continuă schimbare, sistemele educaționale tradiționale sunt supuse unei presiuni fără precedent de evoluție. De la simple metode standardizate, care pun accentul pe conformitate și memorare, până la modelul axat pe excelență, personalizare și inovare, transformarea educației devine nu doar o necesitate, ci și o oportunitate de a redefini viitorul.

Sistemele de educație tradiționale au fost concepute pentru a răspunde nevoilor unei economii industriale, unde uniformitatea și productivitatea erau prioritare.

Acestea se bazează pe:

- Curriculum rigid, care rareori ține cont de interesele sau abilități individuale.
- Evaluări standardizate, ce măsoară succesul pe baza unor criterii universale, ignorând diversitatea umană.
- Accent pe cantitate, nu pe calitate – numărul de ore, volume de informații, și nu neapărat impactul educațional.

Aceste caracteristici fac dificilă dezvoltarea creativității, a gândirii critice și a abilităților necesare în secolul XXI.

De la standard la excelență: O nouă paradigmă

Trecerea unui model standardizat la unul bazat pe excelență implică schimbări fundamentale la toate nivelurile educaționale. Această transformare este ghidată de câteva principii esențiale:

1. Personalizarea învățării

Fiecare elev este unic, cu propriile talente, interese și ritm de învățare. Un model educațional modern posibilitatea adaptării curriculumului în funcție de aceste nevoi. Tehnologiile digitale, cum ar fi platformele de învățare online și inteligența artificială, joacă un rol esențial în această personalizare.

2. Accent pe competențe, nu doar pe cunoștințe

În loc să pună accent exclusiv pe transmiterea informațiilor, educația orientată spre excelență dezvoltă competențe esențiale:

Gândire critică și soluționarea problemelor.

Abilități de comunicare și colaborare.

Creativitate și inovație.

3. Educație bazată pe proiecte și experiențe practice

În locul lecțiilor tradiționale, elevii sunt implicați în proiecte interdisciplinare care le permit să aplice teoria în situații reale. Acest tip de învățare promovează implicarea activă și înțelegerea profundă a subiectelor.

4. Rolul profesorului ca facilitator

Profesorii nu mai sunt furnizori de informații, ci ghizi care inspiră, motivează și sprijină elevii să-și descopere potențialul. Aceasta presupune și investiții majore în formarea continuă a cadrelor didactice.

Tehnologia ca motor al transformării

Tehnologia este un factor esențial în această revoluție educațională. De la platforma de e-learning la realitate virtuală și inteligență artificială, aceste instrumente oferă acces la resurse educaționale diversificate și creează oportunități de învățare imposibil de imaginat în trecut. Inteligența poate analiza progresul fiecărui drept și poate oferi sugestii personale pentru a putea avea.

Realitatea augmentată și virtuală transformă lecțiile teoretice în experiențe captivante. Conectivitatea globală permite accesul la cele mai bune practici educaționale din întreaga lume.

Excelența în educație: O responsabilitate colectivă

Trecerea de la standard la excelență nu este doar responsabilitatea școlilor. Este un efort colectiv care implică:

- Guvernele, prin politică educațională vizionare și finanțare adecvată.
- Profesorii, prin gajamentul de a-și face constant metodele de predare.
- Părinții, care trebuie să susțină și să încurajeze implicarea copiilor lor.
- Comunitatea și mediul privat, prin parteneriate și programe de susținere a inovației în educație.

În concluzie, transformarea educației de la standard la excelență este o călătorie complexă, dar esențială pentru viitorul nostru colectiv. O educație de calitate nu înseamnă transmiterea de informații, ci formarea unor oameni capabili să se adapteze, să creeze și să inspire. Într-o lume care cere tot mai multă inovație, această transformare asociată unui viitor prosper și sustenabil.

Educația nu mai poate fi un simplu proces standardizat; trebuie să devină o experiență personalizată, incluzivă și orientată spre excelență.

În cadrul frazei, cei doi termeni ai raportului de subordonare sunt propoziția regentă, adică propoziția care este determinată, și propoziția subordonată, adică propoziția care determină. Propoziția regentă sau supraordonată poate fi atât o propoziție principală, cât și o propoziție care la rândul ei este subordonată alteia.

Exemplu: *Puii n-au priceput,^{1/} dar mama lor ^{2/} care înțelesese ^{3/} că e un vânător,^{4/} a rămas încremenită ^{2/}.*
(I. Al. Brătescu-Voinești, *Opere*, I, p. 40)

1. PP „dar” 2. PP

3. AT (2)

4. CD (3)

Observație:

Termenii **propoziție regentă** și **propoziție principală** nu sunt echivalenți. Fraza de mai sus are două propoziții principale (P_1 și P_2), dar numai una este regentă (P_2) pentru P_3 . Celelalte propoziții sunt subordonate (P_3 și P_4), dar numai una (P_3) este regentă pentru P_4 și subordonată față de P_2 . Așadar, regentă poate fi atât o propoziție principală, cât și o propoziție care la rândul ei este subordonată alteia.

„Propoziția subordonată sau secundară este o propoziție care depinde din punct de vedere gramatical de altă propoziție, îndeplinind, în formă de propoziție, funcția unei părți de propoziție a regentei.”¹ Din această definiție rezultă că propozițiile subordonate corespund, în cadrul frazei, părților de propoziție.

Ideea corespondenței dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate corespunzătoare a fost lansată printr-un studiu fundamental al Mioarei Avram². Această nouă teorie a fost acceptată în unanimitate și introdusă atât în cercetările de specialitate, cât și în metodologia școlară.

Corespondența părților de propoziție și propozițiile subordonate se realizează în cadrul unui sistem determinat, pe baza paralelismului relațional și funcțional care se stabilește între două niveluri aparținând aceleiași ierarhii. În planul sintaxei se recunoaște, în general, nivelul părților de propoziție, cel al sintagmelor, al propozițiilor și cel al frazei. Fiecărui nivel îi corespunde o unitate sintactică specifică: partea de propoziție, sintagma, propoziția și fraza. Sintaxa tradițională și, în parte, cea structurală, afirmă existența a trei unități (parte de propoziție, propoziție și frază) sau a patru unități (parte de propoziție, sintagmă, propoziție și frază).

¹*** *Gramatica limbii române*, vol. II, p. 255.

² Mioara Avram, *Despre corespondența dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție*, în *SG*, I, 1956, p. 141-165.

Ion Diaconescu afirmă că „Urmărind raporturile de corespondență, se va constata că partea de propoziție se corelează funcțional cu propoziția, iar sintagma se corelează relațional cu fraza. Părțile de propoziție și propozițiile sunt unități funcționale, purtătoare ale unor funcții (subiect-subiectivă, atribut-atributivă), în timp ce sintagma și fraza sunt unități relaționale, niveluri la care se proiectează relațiile generatoare de funcții.”³

Corespunzând părților de propoziție, subordonatele au denumiri derivate din denumirile acestora: propoziții subiective, atributive, complementive directe, indirecte, de agent și circumstanțiale: de loc, de timp etc. De altfel, definirea propozițiilor subordonate se face prin referință directă la părțile de propoziție corespunzătoare: propoziția subiectivă îndeplinește funcția de subiect al propoziției regente; propoziția predicativă îndeplinește funcția de nume predicativ al unui verb copulativ din regentă etc.

Mai mult, în manualele școlare, în diverse tratate de sintaxă, propozițiile subordonate sunt descrise într-un loc comun cu părțile de propoziție: subiect-subiectivă, atribut-atributivă, complement direct-completivă directă etc. În cercetările de orientare generativ-transformațională nu se mai face distincția între cele două planuri, unități sintactice, astfel încât partea de propoziție și propoziția ajung să fie expresia acelorași categorii operaționale care se supun acelorași reguli.

Corespondența dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate corespunzătoare se definește pe baza unor *trăsături comune*⁴ care caracterizează cele două unități:

- Față de termenul regent, atât partea de propoziție, cât și propoziția subordonată corespunzătoare, îndeplinesc aceeași funcție sintactică. Ambele unități sunt definite ca „unități homofuncționale, care se realizează în condiții gramaticale similare: subiect-subiectivă, nume predicativ-predicativă, atribut-atributivă, complement-completivă, circumstanțial-circumstanțială.”⁵

Exemple:

<i>elevul silitor</i>	(un nume sau un substitut al numelui, în calitate de
<i>elevul care este silitor</i>	regent, reclamă funcția de atribut pentru toate
	unitățile dependente sau subordonate)
<i>Poate învăța mai bine.</i>	(calitate tranzitivă a verbului determinat face
<i>Poate să învețe mai bine.</i>	posibilă apariția unui complement direct sau a unei
	propoziții subordonate complementive directe)

- Partea de propoziție și propoziția subordonată se realizează ca determinați ai aceluiași

³ Ion Diaconescu, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale. Construcție și analiză*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 65.

⁴ Ion Diaconescu, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale. Construcție și analiză*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 64 -76; Mioara Avram, *Despre corespondența dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție*, în *SG*, I, 1956, p. 141-165.

⁵ Ion Diaconescu, *op. cit.*, p. 69.

termen regent. Această calitate de regent caracterizează părțile de vorbire care au capacitatea de a regiza o relație sintactică și de a îndeplini, în același timp o funcție: substantivul și substitutele sale, verbul, adjectivul, adverbul și, în unele situații interjecția. Trăsăturile semantice și gramaticale ale termenului regent pot influența atât raportul de frecvență, cât și realizarea celor două unități corespondente. Este știut faptul că pe lângă un regent adjectival o frecvență mai mare cunoaște partea de propoziție, în timp ce propoziția subordonată dispune de o mai mare libertate de construcție pe lângă un regent verbal.

Exemple:

bun *ca pâinea caldă*

dulce *ca mierea*

A venit *deși nu l-a chemat nimeni.*

A venit *de unde a avut treabă.*

- Partea de propoziție și propoziția subordonată corespunzătoare se realizează ca expresie sintactică a aceleiași relații de dependență sau de subordonare. Modalitățile de exprimare a relației de determinare, alegerea elementelor de relație sunt condiționate fie de conținutul raportului, de funcția pe care o actualizează determinantul, fie de unele trăsături semantice și gramaticale ale termenului regent. Astfel un substantiv „abstract” poate fi determinat de un verb la infinitiv sau de o propoziție atributivă care are ca marcă relațională conjuncțiile *că, să, dacă*:

dorința de a reuși în viață

Dorința să reușească în viață...

- Paralelismul dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate este relevat și de prezența unor relatori comuni. Astfel unii dintre ei, specifici nivelului sintagmatic se regăsesc ca elemente constitutive în structura celor cu care se operează la nivelul frazei. Pe această bază se pot stabili următoarele *paralelisme*⁶:

a. Prepoziție sau locuțiune prepozițională – locuțiune conjuncțională:

din cauza/din cauză de — din cauză că

din pricina — din pricină că

cu/în scopul (de a) — cu scopul să

etc.

Exemple:

Din cauza ploii *nu a ajuns la timp.*

Ioana e mai înaltă decât sora ei.

Din cauză că a plouat *nu a ajuns la timp.*

Ioana e mai înaltă decât este sora ei.

⁶ Ion Diaconescu, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale. Construcție și analiză*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 64 -76; Mioara Avram, *Despre corespondența dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție*, în *SG*, I, 1956, p. 141-165.

b. Prepoziție sau locuțiune prepozițională – prepoziție sau locuțiune

prepozițională + pronume sau adjectiv relativ-interogativ:

Cu — cu+ cine, ce, care, cât, ceea ce

La — la+ cine, ce, care, cât, ceea ce

De — de+ cine, ce, care, cât, ceea ce

Pe lângă — pe lângă+ cine, ce, care, cât, ceea ce

Exemple:

*Mă sfătuiesc **cu fratele** meu.*

***De cine** te temi?*

*Mă sfătuiesc **cu cine mi-e frate**.*

*Mă tem **de cine nu spune adevărul**.*

c. Prepoziție – prepoziție + adverb relativ

Spre deosebire de pronumele relative, care pot fi precedate de orice prepoziție sau orice locuțiune prepozițională, adverbele relative *unde*, *când* și *cum* prezintă un inventar restrâns de prepoziții pe care le selectează. În plus, o prepoziție în combinație cu un adverb nu mai are rolul de indicator de funcție, așa cum se întâmplă în cazul adverbelor relative.

de, din, de la, dinspre, din către — de (pe) + unde, când

în, la, până în (la) înspre, către — până + unde, când

pe, prin, pe vremea — pe + unde, când

Exemple:

*El vine **de la bibliotecă**.*

*Nu a mai dat nici un semn de viață **de un an**.*

*El vinde **de unde a avut treabă**.*

*Nu a mai dat nici un semn de viață **de când a plecat**.*

Cu toate acestea, corespondența dintre subordonate și părțile de propoziție are și unele limite. Mioara Avram, cea care a lansat ideea corespondenței, vorbește despre ele încă de la începutul studiului său⁷. Deși „părțile de propoziție și propozițiile subordonate sunt proiecția acelorași relații față de același termen regent, îndeplinind aceeași funcție sintactică, ele prezintă totuși și unele trăsături distinctive...”⁸ Este vorba de trăsături ce dau specificitate fiecărei unități:

- În primul rând, propoziția predicativă nu corespunde predicatului, ci numai numelui predicativ. Nu există o subordonată care să corespundă predicatului verbal sau verbului copulativ al predicatului nominal. Predicatul nu poate fi corespondent, deoarece este autonom, la nivelul propoziției nu depinde de un regent și se caracterizează prin incidență zero. Propozițiile subiective și predicative sunt subordonate secundare, deși subiectul și predicatul sunt părți principale de propoziție. Printre părțile de propoziție se găsesc părți principale care pot constitui singure o propoziție, în timp ce propozițiile subordonate nu pot constitui o frază fără o propoziție principală.
- Dacă partea de propoziție se realizează structural ca unitate simplă, nepredicativă, ca proiecție a

⁷ Mioara Avram, *Despre corespondența dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție*, în SG, I, 1956, p. 141-165.

⁸ Ion Diaconescu, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale. Construcție și analiză*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 72.

unei relații de dependență la nivel sintagmatic:

***Studiind**, vei reuși în cariera ta.*

*El a sosit **la răsăritul soarelui**.*

propoziția se realizează ca unitate complexă, predicativă, ca proiecție a aceleiași relații de dependență, însă la nivelul frazei.

***Dacă vei studia**, vei reuși în cariera ta.*

*El a sosit **când a răsărit soarele**.*

- În timp ce realizarea părților de propoziție ca unități sintactice este marcată de prezența prepozițiilor și a locuțiunilor prepoziționale (înțelese ca mijloace analitice de proiecție a unei relații de determinare la nivel sintagmatic), dar și de procedeul flexiunii, realizarea propozițiilor subordonate, ca unități sintactice corespondente părților de propoziție, este marcată de prezența conjuncțiilor și a locuțiunilor conjuncționale, a pronomelor și a adjectivelor relative-interogative, a adverbilor relative-interogative.

Exemple: *Mă plimb **cu prietenul meu**.*

*E ușor **a vorbi**.*

*Mă plimb **cu cine mi-e prieten**.*

*E ușor **să vorbești**.*

Din punctul de vedere al sferei de întrebuințare, există deosebiri mari între o parte de propoziție și propoziția subordonatoare corespunzătoare. De exemplu, subiectul este mult mai des folosit în vorbire decât subordonata subiectivă.

Propozițiile consecutive, condiționale, concesive și apozitiile sunt mai frecvent folosite decât corespondentele corespunzătoare, în timp ce complementele instrumentale, sociative, de agent și de relație sunt mai frecvente decât propozițiile corespunzătoare.

- Analizând fenomenul corespondenței din perspectivă semantică, putem observa că nu se poate vorbi în toate cazurile de o identitate de înțeles între ceea ce se comunică printr-o parte de propoziție sau printr-o propoziție subordonată.

Exemple:

*Am venit **cu autobuzul**.*

*S-a dus **la farmacie**.*

*Am venit **cu ce am găsit mai repede**.*

*S-a dus **unde a avut treabă**.*

Această problemă caracterizează, de regulă, propozițiile subordonate construite cu pronume și adverbe relative-interogative.

O consecință a distincțiilor existente, între părțile de propoziție și propozițiile subordonate, este faptul că în unele situații determinate, nu se mai produc procesele de expansiune și de contragere. În astfel de cazuri, unitățile aparțin unui anumit plan, fără a mai fi corespondente, paralele.

Problema corespondenței dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție a fost tratată și de *Gramatica limbii române*, ediția a II-a într-un mod ambiguu. Această ediție a gramaticii

academice distinge în cadrul propoziției mai multe *categorii de părți de propoziție*⁹ cum ar fi: un complement de agent, un complement circumstanțial instrumental, un complement circumstanțial sociativ și un complement circumstanțial de relație, cărora însă nu le recunoaște corespondente printre propozițiile subordonate.

După apariția *Gramaticii limbii române*, ediția a III-a, principiul corespondenței este definit de către Gabriela Pană Dindelegan ca: „Principiu formulat pentru sintaxa limbii române, dar valabil pentru organizarea sintactică a oricărei limbii, care stabilește că, în structura unui enunț complex (a unei fraze), oricărei părți secundare de propoziție îi corespunde o propoziție subordonată, îndeplinind aceeași funcție: complementului direct îi corespunde propoziția completivă directă, complementului de agent*- completiva de agent etc. Subiectului și numelui predicativ le corespund propoziția subiectivă și, respectiv, propoziția predicativă, argument suplimentar pentru susținerea dependenței celor două poziții sintactice față de centrul verbal al propoziției. Principiul corespondenței stă la baza mecanismelor sintactice de contragere* și expansiune*, oferind, pentru o limbă dată mijloace de obținere a unor structuri sinonime*.”¹⁰

Bibliografie:

1. *** *Gramatica limbii române*, vol. I, *Vocabular, fonetica și morfologia*, vol. al II-lea, *Sintaxa*, Editura Academiei Române, București, 1954;
2. *** *Limba română, Fonetică- vocabular -gramatică*, București, Editura Academiei Române, 1956;
3. *** *Gramatica limbii române*, vol. I, *Morfologia*, vol. al II-lea, *Sintaxa*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Academiei Române, București, 1963;
4. *** *Gramatica limbii române*, vol. I, *Cuvântul*, vol. al II-lea, *Enunțul*, București, Editura Academiei Române, 2005;
5. Iordan, Iorgu, *Limba română actuală*, în *LR, III*, 1954, nr. 4, p. 38-43;
6. Avram, Mioara, *Despre corespondența dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție*, în *SG, I*, 1956, p. 141-164;
7. Diaconescu, Ion, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale, Construcție și analiză*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989;
8. Bidu-Vrănceanu, Angela, Călărașu, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaș, Mihaela, Pană Dindelegan, Gabriela, *Dicționar de științe ale limbii*, ediția a II-a, București, Editura Nemira&Co, 2005.

⁹ GA₂, II, p. 9; Mioara Avram, *Despre corespondența dintre propozițiile subordonate și părțile de propoziție*, în *SG, I*, 1956, p. 142.

¹⁰ Angela Bidu-Vrănceanu, Cristina Călărașu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaș, Gabriela Pană Dindelegan, *Dicționar de științe ale limbii*, ediția a II-a, București, Editura Nemira & Co, 2005, p. 146-147.

Portofoliul – o altfel de metodă de evaluare

Prof. Ciobotaru Daniela

Colegiul Tehnic „Ion Mincu” Focșani

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, școala trebuie să țină pasul și să facă schimbările necesare. Elevul din secolul al XXI-lea se află într-o continuă căutare de sine, în care școala nu mai este o provocare, ci un mijloc de înțelegere a mediului în care trăiește, o posibilitate de antrenare a propriilor aptitudini. În acest secol, provocarea este a profesorului, care trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor elevilor, să le capteze atenția prin mijloace de predare și evaluare inovative. În zilele noastre, informația se află la tot pasul, însă profesorul are rolul de a ghida elevul prin minunatul labirint al cunoașterii, iar pentru acest lucru este nevoie ca actul de predare să fie susținut de o evaluare adecvată, care să urmărească atât cunoștințele acumulate, cât și procesul pe care îl urmează elevul.

Strategiile didactice interactive de predare-învățare corelate cu cele de evaluare conduc la eficientizarea activității desfășurate de profesor la clasă. Astfel, prin utilizarea metodelor alternative de evaluare, se stimulează procesul de reflectare asupra propriilor progrese sau lipsuri ceea ce contribuie la procesul de reînvățare prin reveniri și restructurări la nivelul cunoștințelor existente. Devenind conștient de informațiile acumulate, de nivelul la care se află, elevul se poate concentra pe o nouă învățare, mai eficientă și cu rezultate mai bune. O astfel de metodă poate fi portofoliul.

Portofoliul este văzut ca „o metodă de evaluare cu caracter integrator, complex și flexibil”¹, fie ca „instrument de evaluare destinat profesorului (un model de portofoliu cumulativ ca sursă de informații) sau ca instrument de autoevaluare pentru elev”².

Portofoliul este ghidat de către profesor, însă îi oferă elevului posibilitatea de a se manifesta liber, de a-și etala creativitatea, fie prin elaborarea unor documente, fie prin modul de prezentare.

¹ Stan, Mihail (coord.), Serviciul Național de Evaluare și Examinare – *Ghid de evaluare. Limba și literatura română*, București, Ed. Aramis, 2001, p. 84

² Idem, p. 64

Acesta oferă o imagine completă a progresului înregistrat de elev de-a lungul intervalului de timp pentru care a fost proiectat, prin raportare la criterii formulate în momentul proiectării.

Portofoliul este o metodă flexibilă ce stimulează creativitatea, ingenuozitatea, perseverența și originalitatea elevului printr-o selecție a celor mai bune lucrări ale elevului sau realizări personale care îl reprezintă și îi pun în evidență progresele. Alcătuirea portofoliului este o ocazie bună pentru elev pentru a se autoevalua, pentru a descoperi valoarea competențelor și a eventualelor greșeli. Cu alte cuvinte, portofoliul este un instrument care îmbină învățarea cu evaluarea continuă, sporind motivația învățării.

Portofoliul este o colecție de lucrări având drept scop să demonstreze eforturile elevului, progresul și realizările sale într-un anumit domeniu. Ele trebuie păstrate în locuri accesibile, pentru a putea fi completate ușor. Pentru a-i motiva, este vital ca inițial să se negocieze cu elevii modalitatea de „asamblare”. Portofoliul se referă mai ales la partea scrisă produsă de elev, dar poate cuprinde și alte elemente (fotografii, colaje). Deoarece conținutul portofoliului va fi evaluat la un moment dat, este important a se stabili de la început ce tipuri de materiale vor fi selectate. Pentru rațiuni practice, numărul pieselor din portofoliu trebuie stabilit cu aproximație de la început. Este greu să se evalueze portofolii cu număr diferit de piese, după cum este la fel de greu să se identifice progresul realizat de elev pornind de la un portofoliu cu un număr redus de piese. Portofoliul la limba și literatura română poate conține lucrări scrise, teste, compuneri, fișe de lucru, proiecte, fișe de lectură etc.

Elevii ar trebui să aibă acces tot timpul la portofoliul. Profesorul ar trebui să-l poată vedea, în prezența sau în absența elevilor, acesta fiind un element asupra căruia se va negocia de la început. Părinții ar trebui să poată vedea portofoliul din când în când, în acest fel deschizându-se calea spre implicarea familiei în *ce?*, *cât?* și *cum?* învață copilul lor.

Diseminarea rezultatelor obținute și a progresului realizat stimulează plăcerea de a învăța și facilitează elevilor asumarea responsabilității în propria instruire.

Aprecierea portofoliului are în vedere în primul rând progresul realizat și, de asemenea, efortul depus pentru realizarea lui. De aceea nu se vor aplica aceleași criterii de evaluare tuturor elevilor. La unul vom aprecia, de exemplu, ordinea și rigoarea cu care au fost selectate piesele, mai ales dacă este vorba de un elev mai dezordonat de felul său; la altul putem aprecia piesele care reflectă

efortul de investigare, de aprofundare, de studiu individual, mai ales dacă este vorba de un elev care de obicei se limitează la litera manualului ș.a.m.d.

Deși evaluarea prin intermediul portofoliului este mai puțin riguroasă decât cea realizată prin metodele tradiționale, ea are marele avantaj că o personalizează, oferind totodată informații variate pe baza cărora profesorul își poate întemeia o judecată completă asupra performanțelor elevului.

Scopul realizării portofoliului nu este neapărat cel al evaluării, ci mai ales cel de stimulare a învățării, prin directa implicare a participanților la activitate.

Portofoliul este util pentru învățare și nu pentru simpla colectare a datelor. El nu trebuie să capete doar caracterul de „vitrină” frumos aranjată, ci să permită strângerea unor informații despre activitatea elevului într-o anumită perioadă de timp (semestru, an școlar) și, în funcție de acestea, să ofere o imagine a dezvoltării unor deprinderi, capacități în funcție de obiectivele de învățare propuse. De aceea, este bine să fie centrat pe o temă anume (portofoliu tematic). De exemplu, putem cere elevilor să selecteze fișele de lectură ale cărților care le-au plăcut cel mai puțin, iar într-o discuție ulterioară, în grup, să le aflăm argumentele. Astfel, vom identifica nu numai preferințele, ci și motivele pentru care, în anumite situații, randamentul unora dintre elevii noștri a fost nesatisfăcător.

Așadar, prin folosirea unor metode alternative de evaluare se evită rutina și monotonia, stimulând implicarea activă a elevilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă, deoarece evaluarea nu trebuie să fie un scop în sine, ci să devină o ofertă de stimulare și de diferențiere a propriei învățări. Metodele alternative asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și deprinderilor și asigură o integrare mai ușoară a cunoștințelor asimilate.

Cum îi ajutăm pe copiii cu ADHD?

Prof. Cireș Adriana
Școala Gimnazială Nr. 117,
București

Tulburarea de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD) este o tulburare complexă de neurodezvoltare care poate afecta succesul unui copil la școală, precum și relațiile dintre acestea.

Orice copil poate prezenta multe dintre simptomele individuale ale ADHD. Deci, pentru a face un diagnostic, medicul copilului dumneavoastră va trebui să-l evalueze folosind mai multe criterii.

ADHD este, în general, diagnosticat la copii până la adolescență, vârsta medie pentru diagnosticul ADHD moderat fiind de 7 ani. Sursă de încredere.

Copiii mai mari care prezintă simptome pot avea ADHD, dar de multe ori au prezentat simptome destul de elaborate la începutul vieții.

Un semn comun al ADHD este ceea ce pare a fi incapacitatea de a recunoaște nevoile și dorințele altor persoane. Acest lucru poate duce la următoarele două semne:

1. Nu au răbdare să-și aștepte rândul

Copiii cu ADHD pot avea probleme să-și aștepte rândul în timpul activităților din clasă sau când se joacă cu alți copii.

2. Întrerup discuția

Comportamentul autocentrat poate determina un copil cu ADHD să-i întrerupă pe ceilalți în timp ce vorbește sau participă la conversații sau jocuri din care nu fac parte.

3. Sunt agitați emoțional

Un copil cu ADHD poate avea probleme cu menținerea emoțiilor sub control. Este posibil să aibă explozii de furie în momente nepotrivite.

4. Sunt neliniștiți

Copiii cu ADHD adesea nu pot sta liniștiți. Pot încerca să se ridice și să alerge, să se agite sau să se zvârcolească în scaun atunci când sunt forțați să se așeze.

5. Sunt gălagioși

Fidelitatea poate face dificilă pentru copiii cu ADHD să se joace în liniște sau să se angajeze calm în activități de agrement.

6. Nu-și termină sarcinile date

Un copil cu ADHD poate arăta interes pentru o mulțime de lucruri diferite, dar poate avea probleme să le termine. Pot începe proiecte, treburi sau teme, dar trec la următorul lucru înainte de a termina.

Copiii cu ADHD rămân repetenți în al doilea sau al treilea an și unii vin la școală numai pentru a lua alocația de stat. Pe profesor îl epuizează psihic și este o performanță să-i țină calmi. Acest copii se bat, sunt foarte agitați, vorbesc urât, au un comportament mai degrabă sălbatic.

Dar, ca orice copii, reacționează bine la o vorbă bună, deoarece erau deja obișnuiți cu note proaste și pedepse și sunt imuni la așa ceva

ADHD e celebra tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție, mai prezentă la băieți decât la fete și, spun unii, supradiagnosticată (adică nu toți copiii obraznici au realmente ADHD... unii sunt pur și simplu scăpați de sub control, nu e ceva biologic în neregulă cu creierul lor). Cei cu ADHD nu sunt atenți, nu se controlează, au rezultate proaste la școală, sunt agresivi etc. Pentru așa ceva se dau medicamente și se face terapie. E vorba de copii care nu se pot controla. Lumea în care trăim, în care trăiesc toți copii este o lume unde există și oameni cu ADHD, și cu schizofrenie, și cu HIV sau dependenți de substanțe. Sunt și oameni cu autism sau cu depresii invalidante. În această lume sunt și inși agresivi și turbulenți care s-ar putea să fie, într-o zi șefi.

ADHD-ul se manifestă prin probleme de concentrare, agitație iar în adolescență aceste stări se transformă în excese de furie și acte de violență. Tulburarea afectează în special băieții, care sunt de patru ori mai mulți decât fetele, conform studiilor. În cele mai multe cazuri, simptomele debutează înainte de vârsta de 12 ani și sunt prezente în orice mediu: familial, școlar, extra-școlar.

În 30% din cazuri, dacă boala nu este tratată, copilul poate ajunge un infractor. De altfel, un studiu realizat de Direcția Generală a Penitenciarelor arată că 85% dintre deținuți suferă de ADHD și au tulburări grave de comportament.

Dar, tulburarea poate fi tratată cu succes.

„Există mai multe modalități de intervenție. Prima modalitate de intervenție, mai ales dacă vorbim de un copil mic, până în perioada în care intră la școală, este cea comportamentală, adică terapie cognitiv comportamentală. Această terapie este indicată atât pentru copii, cât și pentru familiile lor. Pe lângă abordarea comportamentală, poate fi nevoie și de o abordare psiho-farmacologică,” a spus pentru Digi24 dr. Laura Mateescu, medic primar psihiatrie pediatrică la Spitalul de Psihiatrie Obregia.

După ce copilul a fost diagnosticat, există posibilitatea de a-i înțelege mai bine comportamentul. Identificarea ADHD oferă cunoștințele necesare pentru a începe luarea deciziilor privind modul în care poate fi abordată afecțiunea copilului și instrumentele/ajutorul/tratamentul care vi se potrivesc amândurora, recomandă adhd.ro. Pot fi învățate care sunt elementele declanșatoare ce trebuie evitate și care sunt problemele cu care se pot confrunta cel mai adesea tinerii care sunt hiperactivi, impulsivi și a căror capacitate de concentrare este afectată.

Dr. Frederic Kochman, autorul cărții „Cum să trăim mai bine cu un copil hiperactiv”, afirmă că „părinții trebuie să devină experți în această afecțiune”, potrivit Agerpres. Ei trebuie să își adapteze comportamentul și metodele educative în funcție de situația copilului. Este bine să învețe tehnici de comunicare în situații de criză, exerciții de relaxare, ca să nu mai vorbim de cunoașterea posibilităților terapeutice în ceea ce privește controlul ADHD.

Cum puteți ajuta copilul cu ADHD? Copiii și adolescenții cu ADHD ignoră mai greu stimulii irelevanți și care îi distrag. Prin urmare, este important să acordați atenție mediului în care așteptați performanțe intelectuale de la copilul dumneavoastră, de exemplu în situații de învățare, recomandă specialiștii de la adhd.ro. De obicei, există un interval de timp maxim în care un copil cu ADHD poate să lucreze cel mai bine înainte să aibă nevoie de o pauză sau de schimbarea sarcinii. O metodă eficientă de a preveni sentimentul eșecului este să propuneți pauze regulate înainte de epuizarea atenției.

Acasă, copilul are nevoie de sprijin și de o structură. Aceasta poate lua forma planificării săptămânale, prin care stabiliți când și unde se fac temele, care sunt lucrurile care trebuie luate la școală sau pentru alte activități, care sunt hainele de purtat în ziua următoare.

Programele au efecte optime atunci când sarcinile se finalizează la aceeași oră în fiecare zi. Regulile simple creează sentimentul unei structuri, de exemplu temele trebuie terminate înainte de joacă, televizor sau calculator. Este important ca, dimineața, copilul să aibă suficient timp la dispoziție în general și să mănânce micul dejun. Seara, mulți copii sunt extrem de obosiți și au nevoie de programe stabilite pentru a putea să se relaxeze și să meargă la culcare la timp ca să doarmă suficient. Încercați să stabiliți un program împreună.

Un sistem de recompense cu timp petrecut în fața ecranului „câștigat” după finalizarea unei anumite sarcini poate fi o idee bună pentru copiii mai mici, în timp ce copiii mai mari vor avea nevoie de alte forme de stimulente.

În vacanță, copilul dumneavoastră se regăsește în afara structurii zilnice a școlii și a programului regulat, prin urmare este posibil să constatați o înrăutățire a comportamentului. Din această cauză, folosirea programului regulat în astfel de perioade este și mai importantă.

Una dintre cele mai importante probleme este aceea că mulți copii cu ADHD se confruntă cu mari dificultăți atunci când încearcă să finalizeze sarcini pe care le consideră dificile și plictisitoare. Pe de altă parte, chiar și sarcinile dificile pot merge bine dacă sunt distractive sau interesante. Pentru succesul copilului, este esențial să implicați profesorii și să vă asigurați că aceștia primesc cât mai multe informații posibil.

Parinții copiilor diagnosticați cu ADHD, o tulburare comportamentală manifestată printr-un pronunțat deficit de atenție, sunt deseori copleșiți de provocările zilnice majore în a-și controla copiii.

Statisticile arată ca aproximativ jumătate dintre părinții cu copii care prezintă tulburări de comportament și rezistență în fața disciplinei se confruntă zilnic cu impulsivitatea și agresivitatea celor mici.

Studiile de specialitate arată ca aproape 5% din copiii de vârstă școlară prezintă o parte din simptomele ADHD-ului, un procent suficient de mare încât să valideze necesitatea unei informări complete a tuturor părinților despre conduita pe care ei înșiși trebuie să o adopte în lupta cu deficitul de atenție al minorilor pe care îi au în îngrijire.

Părinții (dar și educatorii) copiilor care suferă de ADHD sunt, adesea, exasperați de comportamentul neadecvat și iritant al acestora și, adesea, în încercarea de a-i „potoli” pot, de fapt, să toarne gaz pe foc.

1. Comunicarea prietenoasă și clară. Acești copii au, în mod esențial, nevoie de un mediu prietenos, nu ostil (așa cum se întâmplă adesea pentru cei din jur) și de multă comunicare și trebuie încurajați și ajutați să se exprime verbal. Cărțile, filmele, jocurile sunt toate importante, însă nimic nu este mai util decât discuțiile cu acești copii. Părinții trebuie să folosească orice prilej pentru a le îmbogăți copiilor vocabularul denumind obiecte și noțiuni, dând explicații și exersând pronunția acestor cuvinte cu micuții lor. Explicațiile clar formulate sunt absolut necesare ori de câte ori copilul primește o sarcină. Părintele și educatorul trebuie să se așeze lângă el și să discute împreună pentru a se asigura că a înțeles ce are de făcut.

2. Claritate. Copilul cu ADHD nu ia bine înțelesul indicațiilor, nu aude ce i se spune (trec cuvintele pe lângă el), uită de la mână până la gură. Explicațiile și claritatea formulării instrucțiunilor ajută la prevenirea acestor neînțelegeri. Copilului trebuie să i se spună foarte clar ce se așteaptă de la el și ce nu, ce îi este permis și ce nu. Foarte util e ca instrucțiunile să fie făcute și verbal, și în scris și așezate la vedere, așa încât să și le aducă aminte mai ușor. Instrucțiunile verbale trebuie “explicitate”, de pildă, Nu o bate pe Clara nu e suficient de clar, dar Nu o lovi, nu o împinge, nu o plesni, nu o trânti pe Clara arată limpede ce NU are voie să-i facă Clarei.

3. Răbdarea. Unui copil care are ADHD nu trebuie să i se vorbească niciodată în grabă sau răstit, lui nu trebuie să i se transmită un flux masiv de informații odată, nu trebuie repezit și nici presat să facă ceva sau să dea un răspuns contra cronometru. El se plictisește relativ ușor, ceea ce ne pune suplimentar la încercare răbdarea, dar și inventivitatea și originalitatea părinților și educatorilor lui.

4. Consecvența. Este un factor cheie pentru cooperarea cu un copil care are ADHD. Lipsa de consecvență a adultului creează confuzie copilului și învățarea unui comportament durează cu mult mai mult. De multe ori, adultul renunță la o anumită tehnică mai înainte ca aceasta să-și dovedească utilitatea.

5. Achitarea sarcinilor. Dacă sarcina primită este mai complexă, să fie defalcată în etape mai mici, îndeplinite pas cu pas. Între sarcini, are nevoie de pauze scurte pentru relaxare. La teme, să fie supravegheat în mod constant. Pentru ca el să se concentreze mai bine la ceea ce are de făcut, trebuie îndepărtați stimulii care i-ar putea distra atenția (jucării, televizor etc).

La școală. Un copil cu ADHD este un factor de perturbare a clasei, de aceea e bine ca:

- Locul lui în clasă să fie cât mai aproape de cadrul didactic și mai departe de uși și ferestre.
- Să i se acorde timp de gândire când i se cere să răspundă la întrebări
- Când devine neatent, să nu fie certat și pedepsit, ci să i se solicite să facă ceva.
- Folosirea de materialele didactice îi mărește interesul.

6. Repetiția. Este un mijloc eficient de a-l învăța pe copil un lucru anume. De exemplu, dacă trebuie să pună pantofii într-un anume loc, să nu îi spunem de fiecare dată când vine în casă unde să îi ducă, ci atunci când îi arătăm prima dată să îl punem să repete acțiunea, de la început la sfârșit, de zece până la douăzeci de ori.

Nu în ultimul rând... Acești copii, din pricina etichetărilor, reproșurilor și umilințelor la care sunt supuși, își pierd stima de sine, încrederea în ei, devin anxioși și depresivi chiar mai

înainte de adolescență. Ei au nevoie să se știe iubiți necondiționat. Atenție, deci, la tot ce le spunem și la cum ne purtăm cu ei.

Folosirea tablei inteligente pentru lecția „Reprezentarea suprafeței Pământului”

Profesor Ciungu Nicolae Cătălin, Școala Gimnazială Băiculești-Argeș

Pentru o lecție despre reprezentarea suprafeței Pământului, tabla inteligentă poate aduce beneficii semnificative. Iată câteva idei despre cum să o utilizezi eficient:

1. Introducerea conceptului de proiecții cartografice

Folosește tabla inteligentă pentru a afișa imagini și animații cu diferite tipuri de proiecții cartografice (ex: proiecția Mercator, proiecția azimutală, proiecția cilindrică, etc.). Elevii vor putea observa cum variază dimensiunea și forma continentelor pe diferite hărți.

2. Demonstrații interactive ale reliefului și formei Pământului

Afișează o imagine 3D a Pământului și folosește funcțiile tactile ale tablei pentru a roti globul, explorând continentele și oceanele. Elevii pot analiza relațiile spațiale dintre diferite regiuni, contribuind la o înțelegere mai profundă a suprafeței Pământului.

3. Exerciții de trasare a meridianelor și paralelelor

Proiectează o hartă goală și invită elevii să traseze direct pe ecran meridiane și paralele pentru a înțelege mai bine conceptul de coordonate geografice. Această activitate îi ajută să înțeleagă cum este împărțit Pământul în emisfere și cum se localizează diferite puncte.

4. Analizarea diferențelor dintre hărțile fizice și politice

Afișează, în paralel, o hartă fizică și una politică. Elevii pot observa și discuta diferențele, cum ar fi frontierele politice față de caracteristicile fizice ale reliefului. Tabla inteligentă permite suprapunerea acestora pentru comparații vizuale.

5. Activități practice cu resurse interactive

Utilizează aplicații sau resurse interactive care le permit elevilor să schimbe tipul de proiecție sau să mărească/scadă diverse zone de pe hartă. Astfel, vor înțelege mai ușor distorsiunile ce apar în reprezentarea suprafeței Pământului pe o hartă plană.

6. Rezolvarea unor teste și jocuri interactive

Creează teste interactive sau jocuri cu întrebări de tip quiz pe subiectul proiecțiilor cartografice și caracteristicilor suprafeței Pământului. Acestea îi vor ajuta să își fixeze cunoștințele într-un mod dinamic și captivant.

Avantajele folosirii tablei inteligente:

Elevii sunt implicați activ prin interacțiunea directă cu tabla.

Vizualizarea 3D a Pământului și a reliefului facilitează înțelegerea spațială.

Accesul la resurse multimedia face lecția mai atractivă și mai ușor de înțeles.

Folosirea tablei inteligente poate transforma lecția într-o experiență practică, ușor de înțeles și captivantă.

Bibliografie:

- Manualul de Geografie, Clasa a V-a, Editura Art Klett, Autori: Silviu Neguț, Carmen-Camelia Rădulescu, Ionuț Popa, Publicat în: 2022;

-https://www.digitaliada.ro/materiale-concurs/documente/1108-Ghid_utilizare_Tabla_interactiva.pdf;

-<https://www.edupedu.ro/video-tutorial-pentru-profesori-functiile-principale-ale-tablei-interactive-de-care-avem-nevoie-la-clasa-prezentate-in-cursul-seed-cel-mai-nou-curs-pentru-cadrele-didactice-inregistrare-sunt/amp/>;

- Arhiva personală de fotografii.

Probleme de matematică pe ceas

Marian Ciuperceanu ¹⁾

Ceasul – instrument de măsură a timpului- poate fi sursa de inspirație a unor probleme de matematică, abordabile la mai multe clase de învățământ primar sau gimnazial ori de fizică liceală.

Vom prezenta, în cele ce urmează câteva probleme care pot fi încadrate în capitolul de unități de măsură, de combinatorică sau de geometria unghiurilor, toate privind cu atenție ... ceasul cu afișaj electronic ori cel clasic, cu ace indicatoare. Dacă privim poziția și mișcarea acelor (orar, minutar sau secundar) ceasului, nu putem să nu ne gândim la mișcarea circulară și la vitezele unghiulare cu care ia contact elevul de liceu în lecțiile de fizică.

Problema 1. Ceasul cu afișaj electronic arată acum ora 20:24. Când va mai afișa ceasul aceleași cifre cu cele ale anului în care suntem (cifra “0”, „4” și de 2 ori cifra „2”) ?

Soluție. Orele afișate de ceas cu ajutorul cifrelor regăsite în anul 2024, obținute prin combinarea cifrelor distribuite pe ore și minute, sunt: 02:24, 02:42, 04:22, 20:24, 20:42, 22:04, 22:40, 24:02, 24:20.

Problema 2. Ce unghiuri pot să facă, în timp de o oră, acul orar și acul minutar?

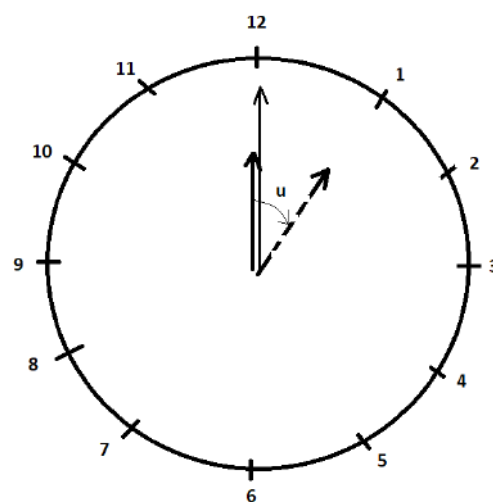
Soluție. Alegem să ne gândim la ce valori pot lua unghiurile dintre orarul și minutarul unui ceas între ora 12:00 și 13:00. Cum minutarul se deplasează mai repede decât orarul, observăm că în timp de oră unghiul dintre indicatoare va crește continuu. Valoarea minimă a unghiului va fi de 0^0 , la ora 12:00, în exemplul nostru, iar cea maximă va fi atinsă la ora 13:00.

Bineînțeles că, în timp de o oră, minutarul nu va apuca să se suprapună peste

orar și unghiul maxim va fi :

$$360^0 - u = 360^0 - \frac{360^0}{12} = 330^0.$$

Deci unghiurile făcute de cele două indicatoare, în timp de o oră, aparțin intervalului $[0^0; 330^0]$.

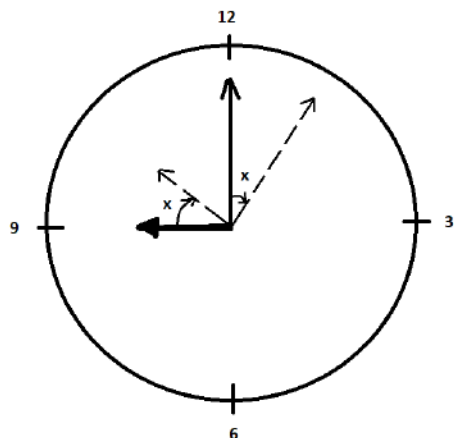

¹⁾ Profesor pentru învățământ primar, Colegiul Național “Frații Buzești”, Craiova

Problema 3. La ora 9:00 acele minutar și orar ale ceasului sunt perpendiculare între ele. Care va fi următoarea oră la care cele două ace indicatoare vor fi, din nou, perpendiculare?

Soluție. Cum minutarul este mai rapid decât orarul, chiar dacă fiecare se deplasează, între ora 9:00 și 10:00, cele două nu vor mai forma un unghi de 90° .

Căutăm perpendicularitatea celor două indicatoare după ora 10:00. Pentru aceasta, în timpul t (necunoscut) acul orar va „mătura” un unghi x (necunoscut și el), iar minutarul va „mătura” același unghi x .

Aplicând regula de trei simplă pentru acul orar:

$$12 \text{ h} = 720 \text{ min} = 43\,200 \text{ s} \dots\dots\dots 360^\circ$$

$$t \text{ (s)} \dots\dots\dots x^\circ$$

obținem unghiul:

$$x = \frac{t}{43\,200} \cdot 360^\circ \tag{1}$$

Făcând același demers pentru minutar:

$$1 \text{ h} = 60 \text{ min} = 3600 \text{ s} \dots\dots\dots 360^\circ$$

$$t \text{ (s)} \dots\dots\dots x^\circ + 360^\circ$$

$$x + 360^\circ = \frac{t}{3600} \cdot 360^\circ \tag{2}$$

Din relațiile (1) și (2), deducem :

$$\frac{t}{43\,200} \cdot 360^\circ + 360^\circ = \frac{t}{3600} \cdot 360^\circ$$

După ora 9:00, găsim că va fi nevoie să mai treacă timpul $t = 3927, (27) \text{ s} = 65, (45) \text{ min} = 1 \text{ h } 5, (45) \text{ min}$ pentru ca, din nou, indicatorul orar și minutar să fie perpendiculare. Ora la care se va întâmpla acest lucru va fi: $9 \text{ h} + 1 \text{ h } 5, (45) \text{ min} = 10 \text{ h } 5, (45) \text{ min}$, adică aproximativ 10:06.

Problema 4. Este ora 9:16 și acele orar și minutar ale ceasului par să fie într-o poziție specială. Care este unghiul făcut de cele două indicatoare?

Soluție. În 16 minute, orarul se deplasează din dreptul poziției cifrei 9 pe ceas cu unghiul :

$$x = \frac{16 \text{ min}}{720 \text{ min}} \cdot 360^0 = 8^0$$

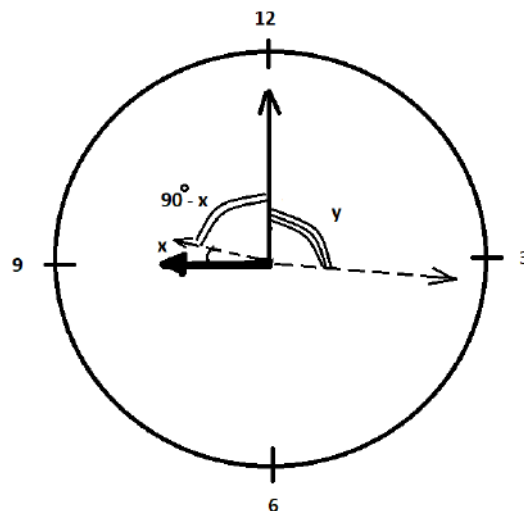
În aceleași 16 minute, minutarul se deplasează din dreptul poziției 12 pe ceas cu unghiul:

$$y = \frac{16 \text{ min}}{60 \text{ min}} \cdot 360^0 = 96^0$$

Unghiul făcut de orar și minutar la ora 9:16 va fi:

$$90^0 - x + y = 90^0 - 8^0 + 96^0 = 178^0$$

Cum $178^0 \cong 180^0$, într-adevăr cele două ace indicatoare par unul în prelungirea celuilalt.

Problema 5. La miezul nopții , acele orar și minutar ale ceasului se suprapun.

- Care va fi următoarea oră la care aceste indicatoare se suprapun?
- La ce ore se suprapun “limbile” ceasului?

Soluția 1. a) După miezul nopții, următoarea suprapunere a acului orar și minutar ar trebui să fie după ora 1:00, nu însă la 1:05, deoarece orarul s-a mișcat puțin, dar suprapunerea nu va fi departe de această oră. În timpul t_1 , orarul se deplasează făcând cu poziția inițială un unghi x , iar minutarul se deplasează „măturând” un unghi $x + 360^0$.

Cum timpul scurs și unghiul „măturat” de fiecare din “limbile” ceasului sunt mărimi direct proporționale, vom avea:

$$\{12 \cdot 60 \text{ min}; t_1\} \text{ d.p. } \{360^0; x\} \quad \text{de unde:} \quad \frac{12 \cdot 60 \text{ min}}{360^0} = \frac{t_1}{x}$$

$$\{60 \text{ min}; t\} \text{ d.p. } \{360^0; x + 360^0\} \quad \text{de unde rezultă:} \quad \frac{60 \text{ min}}{360^0} = \frac{t_1}{x + 360^0}$$

Împărțind relațiile de mai sus, găsim: $12 = \frac{x + 360^0}{x}$
și unghiul $x = \frac{360^0}{11} = 32,72^0$. Timpul necesar următoarei suprapuneri va fi:

$$t_1 = \frac{12 \cdot 60 \text{ min} \cdot \frac{360^0}{11}}{360^0} = \frac{720^0}{11} = 65,45 \text{ min} = 1 \text{ h } 5,45 \text{ min} = 1 \text{ h } 5 \text{ min } 27,27 \text{ s}$$

și ora următoarei suprapuneri a acelor ceasornicului va fi aproximativ 1:05.

b) Intervalul de timp dintre două suprapuneri succesive fiind același:

$t_1 = 1 \text{ h } 5 \text{ min } 27,27 \text{ s}$, găsim timpii următoarelor suprapuneri: $t_2 = 2t_1 = 2 \text{ h } 10 \text{ min } 54,54 \text{ s}$..., $t_{11} = 11t_1 = 12 \text{ h}$.

Soluția 2. Definind viteza unghiulară ω ca raportul dintre unghiul „măturat” în unitatea de timp: $\omega = \frac{\Delta \alpha}{\Delta t}$, obținem viteza unghiulară a acului orar:

$$\omega_{orar} = \frac{2\pi}{T_{orar}}$$

viteza unghiulară a acului minutar al ceasului:

$$\omega_{minutar} = \frac{2\pi}{T_{minutar}}$$

Condiția celei de-a k-a suprapuneri se scrie:

$$\alpha_{minutar} - \alpha_{orar} = k \cdot 2\pi$$

$$\omega_{minutar} \cdot t_k - \omega_{orar} \cdot t_k = k \cdot 2\pi$$

$$t_k \cdot \left(\frac{2\pi}{T_{minutar}} - \frac{2\pi}{T_{orar}} \right) = k \cdot 2\pi$$

Am notat cu T perioada de timp cât respectivul ac indicator al ceasului descrie un cerc complet.

Obținem astfel timpul celei de-a k-a suprapuneri ca fiind:

$$t_k = k \cdot \frac{T_{minutar} \cdot T_{orar}}{T_{orar} - T_{minutar}} = k \cdot \frac{1h \cdot 12h}{12h - 1h} = k \cdot \frac{12}{11} h$$

Dând valori lui k, găsim:

$$t_1 = \frac{12}{11} h = 1h \ 5 \text{ min } 27,(27)s$$

$$t_2 = 2 \cdot \frac{12}{11} h = 2 \cdot [1h \ 5 \text{ min } 27,(27)s] = 2h \ 10 \text{ min } 54,(54)s \quad \dots$$

$$t_{11} = 11 \cdot \frac{12}{11} h = 12h.$$

BIBLIOGRAFIE

1. Colecția Revistei *Gazeta Matematică* –Seria B.
2. Colecția *Revistei de Matematică din Timișoara*.

Metode interactive în predarea noțiunilor de gramatică în clasele gimnaziale

prof. Ciurescu Adriana

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Analizând poziția cadrului didactic în fața problemelor instruirii și ale învățării, profesorul Ioan Neacșu afirmă că „Educatorii sunt solicitați astăzi, în mod continuu, să promoveze învățarea eficientă. Și nu orice învățare eficientă, ci una participativă, activă și creativă.”

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai important decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă, ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

Trebuie, deci, să ne modificăm modul în care gândim prezentul și viitorul educației pe care îl dăm generației următoare având în vedere aceste aspecte. Nu ne mai putem permite o unitate școlară “muzeu”, orientată spre trecut, care pune accent pe cunoștințe, ci avem nevoie de o școală ce-i pregătește pe copii pentru viitor, punând accent pe competențele sociale și de comunicare.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv – educativ, având un caracter activ – participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității elevului.

Creierul funcționează asemenea unui computer, acesta din urmă a fost proiectat și creat după modelul de funcționare al creierului. Pentru ca un computer să înceapă să funcționeze trebuie să apăsăm butonul de pornire. În cazul în care profesorul este „pasiv”, butonul „pornire” al creierului nostru este activat. Unui computer îi este necesar pentru a fi în stare de funcționare de un soft adecvat pentru a interpreta datele introduse și creierul nostru are nevoie să facă unele conexiuni cu ideile ancoră deja cunoscute. Când învățarea este „pasivă”, creierul nu face aceste legături. Un computer nu reține informația procesată decât dacă acționăm butonul „salvare”. Creierul nostru trebuie să testeze informația sau să o explice altcuiva pentru a o stoca.

Profesorul viitorului se vede astfel nevoit să-și redimensioneze continuu rolurile și ipostazele, manifestând un comportament deschis și o atitudine pozitivă, activizantă și reflexivă, promovând o învățare interactivă și stimulând potențialul creator al elevilor săi.

Profesorii își inundă elevii cu propriile gânduri profunde și bine organizate. Profesorii recurg prea des la explicații și demonstrații de genul „hai-să-ți-arăt-cum”. Desigur că, prezentarea poate face o impresie imediată asupra creierului, dar în absența unei memorii excepționale, elevii nu pot reține prea mult pentru perioada următoare. Un profesor, oricât de strălucit orator ar fi, nu se poate substitui creierelor elevilor și deci nu poate face activitatea care se desfășoară în mintea fiecăruia.

Elevii înșiși trebuie să organizeze ceea ce au auzit și văzut într-un tot ordonat și plin de semnificații. Dacă elevilor nu li se oferă ocazia discuției, a investigației, a acțiunii și eventual a predării, învățarea nu are loc.

Lecția de predare-învățare devine astfel „o aventură a cunoașterii” în care copilul participă activ, după puterile proprii, întâmpinând probleme și situații dificile, examinându-le și descoperind soluții plauzibile. Elevul este implicat atât în procesul de predare, de învățare și de evaluare, iar disciplina devine autodisciplină a muncii și interesului, asigurată de satisfacția cooperării.

Conduita creativă a cadrului didactic este unul din factorii care asigură dezvoltarea potențialului creativ al elevilor. Instruirea interactivă redimensionează rolurile și ipostazele cadrului didactic. Inventarul acestora este făcut de către Mușata Bocoș, menționând că un cadru didactic este:

- pedagog care nu impune informațiile ci construiește „dispozitive de învățare”, practicând o pedagogie diferențiată și individualizată;
- proiectant, tutore, manager, moderator, organizator și gestionar al conținuturilor, activităților și experiențelor de învățare;
- mediator al învățării elevului într-un cadru euristic; partener al elevului într-o relație educațională interactivă;
- coordonator al muncii elevilor;
- animator, activizant și catalizator al activității de formare;
- scenograf, pregătind decorul desfășurării învățării eficiente;
- actor al demersurilor instructiv-educative;
- coevaluator, alături de elev al procesului și produsului învățării.

Bibliografie

1. Olguța Oprea, *Tehnologia instruirii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970;
2. Mușata Bocoș, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2002.

Metode inovative de predare – învățare în învățământul preșcolar

***Prof.înv.preșcolar Codreanu Andreea-Mădălina
Liceul Tehnologic „Nicolae Oncescu” Ianca, jud.Brăila***

„Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie.”

Gaston Mialaret

Pentru a atinge un nivel optim în proiectarea și realizarea unei activități educaționale, se pune accent pe felul cum se desfășoară aceasta și implică probleme organizatorice, procedurale și materiale. Astfel apare termenul de „tehnologie didactică”, care acceptă două puncte de vedere; primul se referă la ansamblul mijloacelor audio-vizuale ce se utilizează în practica educativă, iar al doilea se referă la ansamblul structural al metodelor, mijloacelor de învățământ, al strategiilor de organizare a predării-învățare, puse în aplicație, în strânsă corelare cu obiectivele pedagogice, conținuturile transmise, formele de realizare a instruirii și modalitățile de evaluare. Drumul parcurs pentru atingerea obiectivelor educaționale constituie metoda didactică. Etimologic, termenul metodă provine din grecescul „methodos”, care înseamnă „drum spre”. Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”. (M.Ionescu, V.Chiș, p.126)

Când se alege o metodă, se ține cont de finalitățile educației, de conținutul procesului instructiv, de particularitățile de vârstă și de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor școlare, de natura mijloacelor de învățământ, de experiența și competența cadrului didactic.

În învățământul de tip tradițional se cultivă competiția între elevi cu scopul ierarhizării acestora și activitatea individuală. Competiția stimulează efortul și productivitatea individului și pregătește elevii pentru viață, care este foarte competitivă, dar poate genera conflicte și comportamente agresive, lipsă de comunicare între colegi, marginalizarea nedreaptă a unora dintre aceștia, amplifică anxietatea și teama de eșec, cultivă egoismul.

Modelul învățământului modern face apel la experiența proprie a elevului, promovează învățarea prin colaborare, pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții. Munca în grup stimulează interacțiunea dintre elevi, creșterea stimei de sine, încrederea în forțele proprii, diminuează anxietatea față de școală și intensifică atitudinile pozitive față de cadrele didactice. În același timp, munca în grup, prin colaborare, nu pregătește elevii pentru viața care este foarte competitivă, metodele activ – participative aplicate în activitatea pe grupe sunt mari consumatoare de timp și necesită experiență din partea cadrului didactic, iar elevilor le trebuie timp ca să se familiarizeze cu acest nou tip de învățare.

Metodele de învățământ bine alese și aplicate duc la realizarea obiectivelor informaționale și formative ale lecției și ale activităților extrașcolare. Nicolae Iorga aprecia că „metoda cea mai bună are valoarea pe care i-o dă omul care o întrebuințează. Ea nu are valoare generală democratică, prin care orice minte omenească ajunge a nimeri pe același la aceeași siguranță în țintă. Iar valoarea omului care întrebuințează metoda atârână, desigur și de o anume inteligență, care nu e apanajul oricui, dar atârână și de mijloacele pe care i le pune la îndemână numai cultură generală, multilaterală, dând trei virtuți fără care nici știința în cel mai înalt sens al cuvântului nu se poate.

Aceste trei virtuți sunt: orizont, disciplină și omenie”. În școlile din România se practică în proporție mai mare modelul tradițional față de cel modern, ținându-se spre implementarea celui din urmă, dar fără anularea primului, ci realizarea unei simbioze structurale între cele două. Modelul modern nu va putea supraviețui fără fundamentul celui tradițional.

Profesorul trebuie să deprindă măiestria de a le combina și a le demonstra eficiența și aplicabilitatea în diverse experiențe de învățare, înclinând balanța în favoare celui modern, mult mai ușor acceptat de elevi.

Organizarea clasei

Tradițional:

- Preșcolarii sunt la măsute, unii în spatele celorlalți, câte unul sau câte doi, toți au privirile ațintite înainte (acolo sunt catedra și educatoarea). Asta li se cere: privirea în față.

Modern

- Copiii sunt pretutindeni în clasă.
- Ei se grupează / sunt grupați potrivit opțiunilor de studiu și resurselor asigurate de profesor.
- Copiii privesc unii la alții, față în față. Ei comunică. Toți au șansa dialogului efectiv.
- În parteneriat cu profesorul ei vor găsi răspunsurile...

Rolul elevului

Tradițional:

- Urmărește prelegerea, expunerea, explicația profesorului.
- Încearcă să rețină și să reproducă ideile auzite.
- Acceptă în mod pasiv ideile transmise.
- Lucrează izolat.

Modern:

- Realizează un schimb de idei cu ceilalți.
- Cooperează în rezolvarea sarcinilor de lucru.
- Exprimă puncte de vedere proprii.
- Argumentează, pune și își pune întrebări cu scopul de a înțelege.

Rolul profesorului

Tradițional:

- Expune, ține prelegeri
- Impune puncte de vedere.
- Se consideră și se manifestă “ca un părinte”.

Modern:

- Facilitează și moderează învățarea
- Ajută elevii să înțeleagă și să explice punctele de vedere.
- Este partener în învățare.

Modul de realizare a învățării

Tradițional:

- Învățarea are loc predominant prin memorare și reproducere de cunoștințe.
- Învățarea conduce la competiție între elevi, cu scopul de ierarhizare.

Modern:

- Învățarea are loc predominant prin formare de competențe și deprinderi practice.
- Învățarea se realizează prin cooperare.

Evaluarea

Tradițional:

- Vizează măsurarea și aprecierea cunoștințelor (ce știe elevul).
- Pune accent pe aspectul cantitativ (cât de multă informație deține elevul).

- Vizează clasificarea elevilor.

Modern:

- Vizează măsurarea și aprecierea competențelor (ce știe să facă elevul cu ceea ce știe).
- Vizează progresul în învățare la fiecare elev.
- Pune accent pe elementele de ordin calitativ (valori, atitudini).

În concluzie, profesorul trebuie să deprindă măiestria de a le combina și de a le demonstra eficiența și aplicabilitatea în diverse experiențe de învățare, înclinând balanța în favoarea celui modern, mult mai ușor acceptat de copii.

1. Căpiță, Laura, Căpiță, Carol, *Tendințe în didactica istoriei*, Editura Paralela 45, 2005
2. Dulamă, Maria Eliza, *Strategii didactice*, Ed. Clusium, 2000
3. Ionescu, M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
4. Păcurari, Otilia, Târcă, Anca, Sarivan, Ligia, *Strategii didactice inovative*, suport de curs, Centrul Educația 2000+, București, 2003
5. <https://revistaprofesorului.ro/traditional-si-modern-in-procesul-de-predare-invatare-in-invatamantul-prescolar/>
6. <http://ccdmures.ro/cmsmadesimple/uploads/file/rev8sp/lbrom6.pdf>

Abordarea inovativă a procesului didactic în educația timpurie

*Prof.înv.preșcolar Codreanu Andreea Mădălina
Liceul Tehnologic „Nicolae Oncescu” – G.P.P.Ianca, jud.Brăila*

Motto: „Educația nu este pregătirea pentru viață, educația este viața însăși” John Dewey

Educația preșcolară reprezintă stadiul inițial al sistemului de învățământ formal, destinat copiilor cu vârste cuprinse între aproximativ 3 și 6 ani. Această etapă este concepută pentru a oferi copiilor un mediu stimulant și sigur în care să învețe și să se dezvolte într-un mod holistic, având în vedere aspectele cognitive, sociale, emoționale și fizice ale dezvoltării lor.

Perioada preșcolară este crucială în dezvoltarea copilului din mai multe motive:

- **Fundamentarea competențelor de bază:** Educația preșcolară oferă oportunități pentru copii să-și dezvolte abilitățile de bază în domenii precum limbajul, matematica, științele, creativitatea și abilitățile sociale. Aceste competențe servesc ca temelie pentru învățarea continuă pe tot parcursul vieții.
- **Stimularea curiozității și a explorării:** În mediul preșcolar, copiii sunt încurajați să exploreze lumea din jurul lor prin intermediul jocului și al activităților practice. Această explorare activă stimulează curiozitatea și setea de cunoaștere, pregătindu-i pentru învățarea ulterioară.
- **Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale:** Educația preșcolară oferă oportunități esențiale pentru copii să învețe să interacționeze cu alți copii și adulți într-un mediu structurat și susținător. Ei învață să-și exprime emoțiile, să-și dezvolte empatia și să înțeleagă importanța cooperării și a respectului reciproc.
- **Promovarea independenței și a abilităților de rezolvare a problemelor:** În cadrul educației preșcolare, copiii sunt încurajați să devină mai independenți și să-și dezvolte abilitățile de rezolvare a problemelor. Ei învață să-și facă alegeri, să-și gestioneze timpul și să-și depășească obstacolele într-un mediu sigur și susținător.
- **Pregătirea pentru școală și pentru viață:** Educația preșcolară îi pregătește pe copii pentru tranziția către învățământul primar și pentru viața în societatea modernă. Aceasta îi ajută să dobândească abilitățile necesare pentru a avea succes în școală și în viața de zi cu zi, precum și să-și dezvolte o atitudine pozitivă față de învățare și explorare.

Educația preșcolară joacă un rol esențial în dezvoltarea copilului, oferindu-le acestora fundația necesară pentru a deveni adulți încrezători, autonomi și bine pregătiți pentru provocările vieții. Este o perioadă critică în care se pot forma bazele pentru succesul pe termen lung al copilului în domeniul academic și al vieții în general.

Metodele inovative de predare și învățare reprezintă abordări și tehnici educaționale care implică utilizarea unor strategii noi, creative și adaptative pentru a sprijini procesul de învățare al elevilor. Aceste metode se bazează pe cercetările recente în domeniul educației și pe înțelegerea în continuă evoluție a nevoilor și caracteristicilor individuale ale elevilor. Ele pun accentul pe implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, pe dezvoltarea abilităților lor critice și creative și pe crearea unui mediu de învățare stimulant și relevant.

Este important să aplicăm metode inovative de predare și învățare în educația preșcolară din mai multe motive:

- Răspuns la nevoile individuale: Copiii preșcolari au nevoi și ritmuri de învățare diferite. Metodele inovative permit personalizarea procesului de învățare pentru a se potrivi mai bine nevoilor și abilităților individuale ale fiecărui copil, astfel încât să se asigure că toți copiii sunt sprijiniți în maximizarea potențialului lor.
- Stimularea imaginației și creativității: Metodele inovative de predare și învățare încurajează explorarea, jocul și creativitatea în procesul de învățare. Acestea oferă copiilor oportunități ample de a-și folosi imaginația și de a-și dezvolta gândirea creativă, care sunt esențiale pentru dezvoltarea lor holistică.
- Promovarea abilităților sociale și colaborative: Multe metode inovative implică activități de grup și colaborare între copii. Aceste activități nu numai că promovează dezvoltarea abilităților sociale, cum ar fi comunicarea și lucrul în echipă, dar și încurajează empatia, înțelegerea și respectul reciproc.
- Încurajarea gândirii critice și rezolvării de probleme: Metodele inovative încurajează gândirea critică și rezolvarea de probleme prin intermediul activităților practice și provocărilor relevante pentru vârsta copiilor. Acestea îi încurajează pe copii să pună întrebări, să exploreze și să experimenteze în mod activ pentru a-și dezvolta abilitățile de rezolvare a problemelor.
- Pregătirea pentru lumea modernă: În lumea modernă, este important ca elevii să dobândească abilități relevante pentru secolul 21, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea de probleme, colaborarea și comunicarea. Metodele inovative de predare și învățare sunt concepute pentru a încuraja și dezvolta aceste abilități încă din primele etape ale educației.

Aplicarea metodelor inovative de predare și învățare în educația preșcolară este esențială pentru a asigura că copiii sunt pregătiți să facă față provocărilor și oportunităților lumii moderne. Aceste metode creează un mediu de învățare stimulant și adaptabil, care îi încurajează pe copii să-și dezvolte abilitățile, creativitatea și curiozitatea, pregătindu-i pentru succesul în viață.

Exemplificate metodele inovative de predare și învățare pentru preșcolari menționate anterior:

Învățare prin joc:

Un exemplu ar putea fi utilizarea unui colț de joacă tematic în clasă, unde copiii pot explora roluri și scenarii diferite, cum ar fi un magazin alimentar sau un spital de jucărie. Prin intermediul acestor jocuri, copiii pot învăța despre concepte matematice simple, cum ar fi numărarea și sortarea, sau pot dezvolta abilități sociale, cum ar fi colaborarea și rezolvarea problemelor.

Metoda Montessori:

Într-o clasă Montessori, copiii ar avea acces la materiale didactice specifice și structurate, cum ar fi materialele sensoriale sau de matematică. Un exemplu ar putea fi utilizarea "cilindrilor de formă", unde copiii învață să facă corespondența între formele geometrice și orificiile corespunzătoare dintr-un bloc de lemn, dezvoltând astfel coordonarea ochi-mână și recunoașterea formelor.

Abordarea Reggio Emilia:

Pentru a implementa abordarea Reggio Emilia, educatoarea ar putea organiza un proiect de explorare a naturii în curtea școlii. Copiii ar putea să colecteze mostre din mediul lor înconjurător, să le studieze folosind lupi de mărime și să documenteze observațiile lor prin desene și discuții în grup. Acest proiect ar promova curiozitatea și investigarea activă, iar rezultatele ar putea fi expuse într-un "atelier al naturii" creat în clasă.

Învățarea bazată pe proiecte:

Un exemplu de proiect ar putea fi construirea unei "orașe din carton". Împreună, copiii ar putea planifica și construi un oraș folosind cutii de carton, hârtie colorată și alte materiale reciclabile. În timp ce lucrează la acest proiect, copiii pot învăța despre concepte precum spațiul și comunitatea, pot dezvolta abilități practice, cum ar fi tăierea și lipirea, și pot colabora pentru a rezolva problemele întâmpinate în timpul construcției.

Aceste exemple ilustrează modul în care metodele inovative de predare și învățare pot fi aplicate în practică în contextul educației preșcolare, oferind copiilor oportunități ample de explorare, descoperire și dezvoltare.

Bibliografie:

Otilia Clipa - "Educația preșcolară în România. Strategii de formare continuă"

Luminița Olteanu-"Educație și formare continuă. Strategii de intervenție și dezvoltare personală"

Viorica Trif - "Metode inovative de predare și învățare în educația timpurie"

Katz, L. G., & Chard, S. C. (2013). Angajarea minților copiilor: Abordarea proiectului. Grupul de publicații Greenwood.

Montessori, M. (1964). Metoda Montessori: Pedagogia științifică aplicată educației copiilor în casele pentru copii. Editura Schocken Books.

Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (Eds.). (1998). Cele o sută de limbaje ale copiilor: Abordarea Reggio Emilia în educația timpurie a copiilor. Editura Ablex Publishing Corporation.

Pianta, R. C., Barnett, W. S., Burchinal, M., & Thornburg, K. R. (2009). Efectele educației preșcolare: Ce știm, în ce măsură politicile publice sunt sau nu aliniate cu baza de dovezi și ce mai trebuie să știm. știința psihologică în interes public, 10(2), 49-88.

INSTRUMENTE INTERACTIVE: ÎMBUNĂTĂȚIREA EXPERIENȚEI EDUCAȚIONALE PRIN TEHNOLOGIE

Prof. Adriana Cojocaru - Școala Militară „Basarab I”

Abstract:

Trăim în secolul culturii digitale, iar una dintre preocupările sistemului de învățământ românesc este adaptarea continuă la noile tendințe în ceea ce privește metodele de predare moderne. Integrarea sistemelor digitale moderne, precum computerul sau tabla interactivă, în procesul educațional a devenit o necesitate și nu mai este privită ca un fenomen modern. Tabla interactivă a devenit o componentă esențială în educație, aducând un suflu nou și transformând modul în care elevii (studenții) și profesorii interacționează cu informația.

Cuvinte cheie: tablă interactivă, dispozitive digitale moderne, resurse educaționale, tablă smart, realitate virtuală.

Integrarea dispozitivelor digitale inteligente în educație

Într-o lume în continuă evoluție tehnologică, procesul de învățare este reinventat în mod constant. Noile generații intră în contact de la vârste tot mai fragede cu tehnologia modernă. Faptul că sunt obișnuiți cu astfel de stimuli de mici face ca integrarea dispozitivelor digitale inteligente în cadrul cursurilor să reprezinte singura soluție suficient de atractivă încât să îi motiveze, să îi determine să fie activi la ore și să îi ajute să rețină mai ușor informația.

Rolul profesorului nu mai este doar acela de a transmite informația către elevi. Provocarea constă acum în captarea atenției acestora și menținerea concentrării lor pe parcursul întregii ore de curs. Totodată, profesorul trebuie să fie informat cu privire la noile tehnologii în educație și metodele de predare-învățare moderne. Doar așa va putea înțelege tinerele generații și le va oferi informații de calitate și atractive la ore.

Prin folosirea constantă și eficientă a acestor tehnologii, elevii își formează abilități importante în domeniu chiar de la vârste mici. Astfel tabla interactivă este un sprijin pentru a desfășura lecții interesante, captivante și eficiente. În clasă se pot folosi resursele informatice în diferite etape ale lecțiilor. Tabla interactivă poate fi folosită cu aceeași eficiență și interes atât de profesori, cât și de elevi la aproape toate disciplinele de învățământ, prezentând și avantajul că informațiile șterse și secvențele închise pot fi readuse la nevoie în orice moment.

Tabla interactivă poate fi folosită ca și calculator, ca tablă de scris tradițională, dar și pentru a face prezentări interactive, putând realiza pe ea o serie de acțiuni:

- Accesarea directă a unor site-uri de pe internet;
- Vizualizarea unor imagini, materiale informative, filme educative;
- Exportul fișierelor în următoarele formate: pagină web, imagine (GMP, GIF, JPEG, PNG), Power Point, PDF;
- Realizarea unor schițe care pot fi salvate în calculator în vederea folosirii sau îmbunătățirii ulterioare;
- Prezentări interactive și multimedia;
- Importul Clipart-urilor din galerie;
- Importul și prezentarea unor fișiere PPT;
- Editarea de texte:
 - ✓ scrierea cu diferite stilouri de grosimi și culori diferite;
 - ✓ inserarea unor texte cu scriere de diferite culori;
 - ✓ scrierea pe pagini liniate pentru limba română și matematică, clasa I;
 - ✓ convertirea scrisului de mână în scris electronic;
- Editarea de imagini:
 - ✓ desenarea cu creioane speciale sau cu degetul;
 - ✓ utilizarea funcției recunoaștere formă;
- Liniatura cu pătrățele sau diferite pagini personalizate existente în galerie etc.

Beneficiile tablei interactive în educație

Beneficiile utilizării unei table interactive în educație sunt multiple, se văd într-un timp scurt și pot aduce îmbunătățiri semnificative în procesul de învățare.

- *Captivarea atenției elevilor:* Utilizarea tablei interactive în clasă poate captiva și menține atenția elevilor pe tot parcursul lecției, prevenind plictiseala și crescând implicarea.
- *Stimularea creativității și inventivității:* Tabla digitală oferă elevilor noi funcționalități și opțiuni de învățare, stimulându-le creativitatea și inventivitatea.
- *Îmbunătățirea memoriei:* Prezentarea informațiilor cu ajutorul imaginilor ajută elevii să rețină informațiile mai bine, combinând memoria auditivă și vizuală.
- *Interacțiune și participare activă:* Tabla interactivă încurajează interacțiunea și participarea activă a elevilor în procesul de învățare, stimulând curiozitatea și motivația.
- *Colaborare și lucrul în echipă:* Utilizarea ei permite elevilor să lucreze împreună la proiecte, să împărtășească idei și să rezolve probleme în mod colectiv, stimulând spiritul de echipă și cooperarea.

Această tablă oferă o experiență modernă și inovatoare elevilor, făcând procesul de învățare mai plăcut și interactiv, asemănându-se cu un mediu de joacă. Cu toate acestea, există multe alte avantaje pe care le poate aduce în procesul de învățare.

Un instrument valoros în procesul de învățare

Tabla interactivă oferă un nivel ridicat de flexibilitate și adaptabilitate, ceea ce o face foarte valoroasă în diferite contexte educaționale. Poate fi utilizată cu ușurință cu ajutorul unor stilouri special create, pentru a sprijini procesul de învățare și a se adapta la nevoile specifice ale elevilor.

Ajută la personalizarea conținutului în funcție de nevoile elevilor.

Se pot crea lecții interactive și atrăgătoare, adaptate nivelului și ritmului de învățare al fiecărui elev în parte. Pot fi adăugate imagini, videoclipuri și alte elemente multimedia pentru a spori înțelegerea și reținerea informațiilor. De asemenea, profesorii au posibilitatea să adapteze exercițiile și sarcinile în funcție de nivelul de cunoștințe și abilități ale elevilor, oferindu-le oportunitatea de a învăța într-un mod personalizat și eficient.

Ideală în diferite contexte educaționale

Un alt avantaj al tablei interactive în educație este posibilitatea de a o utiliza în diferite contexte educaționale. Aceasta poate fi utilizată în clasele tradiționale, în susținerea orelor de curs online sau în săli de cursuri speciale. De asemenea, poate fi utilizată în cadrul diferitelor discipline, de la matematică și științe până la limbi străine și arte. Prin adaptarea și ajustarea conținutului în funcție de specificul fiecărui context, tabla interactivă poate fi integrată cu succes în orice tip de educație, oferind un mediu interactiv și captivant pentru elevi.

Captează atenția elevilor

Cu ajutorul tablei smart se stimulează atenția și implicarea elevilor în procesul de învățare, prevenind plictiseala și creșterea angajamentului. Prin intermediul ei, elevii pot explora funcționalitățile acesteia și pot descoperi noi modalități de utilizare, ceea ce stimulează creativitatea și inventivitatea lor.

Utilizarea tablei interactive promovează, de asemenea, colaborarea și lucrul în echipă între elevi. Ei pot lucra împreună la proiecte, pot împărtăși idei și pot rezolva probleme colectiv. Caracterul interactiv al tablei îi încurajează pe elevi să fie mai atenți și să participe activ la procesul de învățare, stimulându-le curiozitatea și motivația de a învăța.

Contribuie la creșterea gradului de concentrare

Unul dintre aspectele esențiale ale procesului educațional este angajamentul și concentrarea elevilor în timpul lecțiilor. Acestea sunt factori cheie care pot influența în mod semnificativ rezultatele de învățare și participarea activă a elevilor. O metodă eficientă de a captiva atenția elevilor și de a stimula interesul lor este utilizarea tablelor interactive în procesul de predare. Acestea au capacitatea de a transforma lecțiile obișnuite într-o experiență inedită și interactivă

pentru elevi. În ultimii ani, profesorii au observat o îmbunătățire semnificativă a creșterii atenției și implicării elevilor în timpul lecțiilor.

Tabla interactivă stimulează creativitatea și memoria elevilor

Un alt beneficiu al utilizării tablelor interactive în educație este creșterea creativității și inventivității elevilor. Aceste table oferă funcționalități și opțiuni noi, care permit elevilor să își exprime creativitatea și să găsească soluții inovatoare pentru rezolvarea problemelor. Prin integrarea de imagini, videoclipuri și prezentări interactive, tablele interactive facilitează învățarea vizuală și înțelegerea conținutului într-un timp mai scurt.

Prezentarea informațiilor cu ajutorul imaginilor și videoclipurilor specifice ajută elevii să își rețină informațiile mai bine. Combinarea memoriei auditive și vizuale facilitează procesul de învățare și îmbunătățește reținerea informațiilor.

Orele plictisitoare sunt istorie!

Folosirea unei table interactive va încuraja colaborarea și lucrul în echipă. Elevii pot lucra împreună la proiecte, își pot împărtăși ideile și pot rezolva probleme colectiv, folosind caracteristicile interactive ale tablelor. Aceasta abordare promovează spiritul de echipă și cooperarea între elevi, iar tablele interactive le oferă instrumentele necesare pentru a colabora eficient.

Tabla interactivă facilitează interacțiunea și colaborarea în sala de clasă, atât între profesori și elevi, cât și între elevi. Aceasta oferă o platformă interactivă și captivantă pentru a dezvolta și discuta idei, lucra în echipe și îmbunătăți abilitățile de comunicare.

S-a observat că rezultatele din ultimii ani reflectă un trend pozitiv în ce privește motivația elevilor și performanțele lor academice.

Acces facil la resurse educaționale și multimedia

Accesul facil la o varietate de resurse educaționale și multimedia este poate unul dintre cele mai importante avantaje ale unei table smart. Acum, elevii pot accesa și utiliza diferite materiale de învățare într-un singur dispozitiv. Astfel, nu mai este nevoie să se deplaseze între diferite surse și să transporte cărți și alte materiale, ci pot găsi totul la îndemână pe tabla interactivă.

Resursele educaționale disponibile pe o tablă interactivă includ:

- Imagini
- Videoclipuri
- Prezentări interactive
- Aplicații educaționale

Acestea pot fi utilizate de către profesori pentru a îmbogăți lecțiile, pentru a face învățarea mai atractivă și mai interactivă și pentru a consolida cunoștințele elevilor.

Tabla interactiva adună toate instrumentele la un loc!

Obişnuiţi să aibă nevoie de caiete, manuale, creioane şi alte instrumente de scris, elevii nu mai sunt nevoiţi să transporte în ghiozdane toate aceste instrumente care sunt şi foarte grele, ele fiind şi un factor ce le poate afecta în acest fel sănătatea fizică, din cauza greutăţii permanente pe care o transportă zi de zi la şcoală. Astfel, cu tabla digitală, accesul la resurse educaţionale şi multimedia este foarte facil şi la îndemână, iar efortul elevilor este redus semnificativ.

De ce să optăm pentru utilizarea tablelor interactive în educaţie

Atunci când vine vorba de planificarea lecţiilor, o tablă interactivă poate fi de mare ajutor. Prin intermediul ei, profesorii pot crea şi organiza materialele didactice într-un mod structurat şi uşor de urmărit. Aceasta are o serie de funcţionalităţi care facilitează procesul de predare şi învăţare, permiţând profesorilor să acceseze rapid şi eficient informaţii şi resurse relevante.

Tabla interactiva - o necesitate, nu doar un trend!

Tablele interactive au devenit o resursă esenţială în educaţia modernă, oferind o experienţă de învăţare captivantă şi interactivă pentru elevi de toate vârstele. Popularitatea lor se datorează numeroaselor beneficii pe care le oferă atât elevilor, cât şi profesorilor.

Acestea au transformat modul în care elevii învaţă şi profesorii predau. Prin natura lor interactivă, captivantă şi versatilă, ele oferă o experienţă de învăţare mai bogată şi mai eficientă, contribuind la o educaţie modernă şi de calitate pentru toţi.

Viitorul tablelor interactive în învăţământ

Tehnologia avansează în ritm rapid, şi tablele interactive nu fac excepţie. Cu posibile îmbunătăţiri în recunoaşterea vocii, realitate augmentată şi inteligenţă artificială, tablele de mâine vor fi şi mai avansate. Aceste evoluţii vor oferi oportunităţi noi pentru învăţământul personalizat, adaptat nevoilor fiecărui elev.

Integrarea tablelor interactive cu alte tehnologii

În era tehnologiei, tablele interactive nu funcţionează izolat. Acestea pot fi integrate cu alte dispozitive, cum ar fi tablete, smartphone-uri şi sisteme de realitate virtuală pentru a partaja conţinut fără fir.

Această sinergie tehnologică permite un nivel de interacţiune şi colaborare fără precedent. De exemplu, un elev poate să-şi trimită notaţii din tabletă direct pe tabla interactivă, facilitând discuţii grupate sau revizuirea unui proiect în timp real. Integrarea cu sistemele de realitate virtuală poate transforma sala de clasă într-un mediu, unde conceptele abstracte devin palpabile şi uşor de înţeles.

Susținerea dezvoltării durabile prin table interactive

În contextul global al schimbărilor climatice și al necesității de a reduce consumul de resurse, tablele interactive aduc o contribuție semnificativă. Reducând necesitatea de a utiliza hârtie și alte resurse tradiționale, ele contribuie la conservarea mediului înconjurător. Mai mult, prin promovarea educației digitale, se pregătesc elevii pentru o lume în care tehnologia și durabilitatea vor merge mână în mână.

Profesorii pot, de asemenea, să integreze conținut educațional despre dezvoltarea durabilă, profitând de interactivitatea oferită de aceste table pentru a ilustra și a sublinia importanța protejării mediului.

Tablele interactive sunt o dovadă clară a impactului erei digitale asupra educației. În combinație cu abordări pedagogice inovatoare, aceste instrumente au potențialul de a revoluționa modul în care învățăm, făcând procesul mai interactiv, personalizat și adaptat nevoilor secolului în care trăim.

Concluzii:

Tabla interactivă reprezintă o resursă valoroasă în cadrul procesului educațional, oferind numeroase beneficii pentru elevi și profesori. Prin folosirea constantă și eficientă a acestor tehnologii, elevii își formează abilități importante în domeniu chiar de la vârste mici. Astfel tabla interactivă este un sprijin pentru a desfășura lecții interesante, captivante și eficiente. Orice tip de lecție poate fi predată într-un mod atrăgător pentru elevi, de la lecții de științe ale naturii, până la exerciții de matematică, fizică sau chiar de scriere. Prin intermediul interactivității, vizualizării clare a informațiilor, diversității în metodele de predare, accesului la resurse online și facilitării monitorizării și evaluării, această tehnologie contribuie la îmbunătățirea calității și eficacității învățământului.

Bibliografie:

- Covaci, Alexandru, Tabla interactivă și Smart Notebook 11, Cluj-Napoca, 2014
- Constantin, Liliana-Violeta și Dinică, Livia, Eficiența utilizării TIC în procesul instructiv-educativ
- [Modalități de utilizare a tablei interactive în procesul educațional | eduȘcoală](#)
- [Ce este o tablă interactivă și ce avantaje aduce? OfficeClass](#)

Despre Chimie și Dor

Prof. Cojocaru Camelia

Chimia este știința care studiază compoziția, structura proprietățile și transformările substanțelor (DEX 2016). Disciplină de studiu din clasa a VII-a, chimia este des asimilată reacțiilor și echilibrului chimic (chimia anorganică) sau lanțurilor benzenice-uneori nesfârșite (chimia organică).

În sens conotativ, termenul *chimie* capătă alte valori într-o structură ce devine uzuală în limbajul actual "*a exista chimie între ei*", adică, a exista relaționare benefică, astfel încât structura și trăsăturile amândurora să interfereze, să producă reacții și să devină un nou compus.

Prin transdisciplinaritate, chimia devine un termen literar. Există chimie între cupluri celebre ale literaturii române?

Să zicem că da. Și să luăm ca exemplu un roman al experiențelor – "*Maitreyi*" scris de Mircea Eliade și studiat în clasele liceale.

Allan și Maitreyi sunt cele două personaje principale. Iubirea lor este chimie pură? Atracția și, în același timp, iubirea se manifestă ca un schimb de civilizații (orientală și occidentală), cu valențe diferite și număr de atomi diferiți. Dacă privim din această perspectivă relația lor, valența lumii orientale este superioară. (Maitreyi reușește să-l fascineze pe Allan prin enigmatică sa structură). Aceasta chimie nu e intamplatoare. Prin legile fizicii, două elemente cu poli opuși se atrag. (ceea ce Eliade explica prin termenul "*coincidentia oppositorum*").

Totuși, în termen strict profan, chimia poate duce substanțele la interacțiune, rezultând compuși noi, cu proprietăți noi.

Raportată la cuplul amintit, *chimia* nu a reușit să ducă la bun sfârșit reacția. A fost un dezechilibru chimic, pe care l-au acceptat cei doi. Ieșiți din cuplu, din *reacție*, fiecare a simțit că este altfel, că suferise sau se bucurase. Că trăise intens și că nu va putea renunța la ce a fost. *Chimia* celor doi oferise un compus nou, nu comun, ci individual - DORUL, cel atât de românesc, cel atât de greu de definit.

Poate, de aceea, Allan încheie romanul astfel: "*Aș vrea să văd ochii Maitreyei.*"

Ochii- simbol al existenței, al ființei, al conștiinței, al comprehensiunii, devin aici simbolul dorului, al stării de neliniște și de *chimie* neîmplinită.

Colegiul Tehnic Forestier Campina, Prahova

Săptămâna Altfel: Oportunități și Provocări în educația modernă

Prof. înv. preșc. Colonescu Daniela
Grădinița cu PP "Crai Nou", Bacău

„Săptămâna Altfel” este o activitate educațională anuală desfășurată în școlile din România, în cadrul căreia elevii sunt încurajați să participe la activități extracurriculare, diferite de rutina zilnică a lecțiilor obișnuite. Această săptămână este dedicată dezvoltării abilităților non-formale ale elevilor și oferă oportunitatea de a explora diverse domenii, activități culturale, artistice, științifice sau sociale, într-un cadru mai puțin rigid decât cel al școlii tradiționale.

Scopul „Săptămânii Altfel”

Scopul principal al acestei săptămâni este acela de a stimula creativitatea, gândirea critică și implicarea activă a elevilor în învățare, în afaceri educaționale și în diverse domenii de interes personal. De asemenea, „Săptămâna Altfel” își propune să îmbogățească experiențele de învățare ale elevilor prin activități diverse care promovează colaborarea, respectul față de diversitate și înțelegerea diferitelor domenii de activitate.

În această perioadă, elevii pot participa la vizite educaționale, ateliere, sesiuni de formare sau proiecte comunitare. Astfel, „Săptămâna Altfel” își propune să completeze și să extindă procesul educativ clasic, oferind tinerilor ocazia de a învăța prin experiență.

Structura activităților din „Săptămâna Altfel”

Activitățile din „Săptămâna Altfel” sunt foarte variate și pot include:

- Ateliere de creație: În care elevii pot învăța să picteze, să scrie poezii, să realizeze proiecte tehnico-științifice sau să participe la activități de teatru și dans.
- Vizite educaționale: La muzee, teatre, centre științifice, instituții publice sau firme, pentru a înțelege mai bine aplicabilitatea cunoștințelor teoretice în viața reală.
- Activități de voluntariat: Elevii pot participa la acțiuni de ajutorare a comunității, cum ar fi strângerea de fonduri, colectarea de alimente sau organizarea de campanii de conștientizare.
- Evenimente sportive și recreative: Acestea pot include competiții de sport, jocuri de echipă sau activități recreative care să contribuie la dezvoltarea spiritului de echipă și la sănătatea fizică a elevilor.
- Ateliere de dezvoltare personală: Activități care se concentrează pe abilități de viață, cum ar fi comunicarea eficientă, gestionarea timpului sau activități de autocunoaștere.

Fiecare școală este liberă să aleagă activitățile care se potrivesc cel mai bine cu specificul elevilor săi și cu resursele disponibile, dar toate trebuie să aibă ca obiectiv dezvoltarea unui învățământ centrat pe elev, bazat pe experiențe și nu doar pe transmiterea unidirecțională de cunoștințe.

Beneficiile „Săptămânii Altfel”

- Încurajarea creativității: Elevii sunt încurajați să gândească în mod diferit și să își exprime ideile într-un mod liber, prin activități care nu sunt limitate la structurile rigide ale programului școlar tradițional.
- Dezvoltarea abilităților non-formale: „Săptămâna Altfel” ajută elevii să învețe abilități practice care nu sunt neapărat parte din programa școlară oficială, dar care sunt esențiale pentru viața personală și profesională.
- Consolidarea învățării prin experiență: Elevii au ocazia să aplice ceea ce au învățat în școală în contexte reale, ceea ce le sporește motivația și interesul față de învățătura tradițională.

- Promovarea învățării colaborative: Activitățile sunt adesea organizate pe grupe, ceea ce încurajează munca în echipă, comunicarea și colaborarea între colegi.
- Creșterea implicării în comunitate: Multe dintre activitățile propuse în cadrul „Săptămânii Altfel” implică și comunitatea locală, ceea ce ajută elevii să se implice mai activ în viața comunității lor și să dezvolte un sentiment de responsabilitate socială.
- Reducerea stresului școlar: Oferind elevilor o pauză de la rutina zilnică a examenelor și lecțiilor, „Săptămâna Altfel” reduce presiunea și stresul școlar, contribuind la o atmosferă mai relaxată și mai motivantă în școli.

Provocările „Săptămânii Altfel”

În ciuda avantajelor sale, „Săptămâna Altfel” nu este lipsită de provocări. Printre acestea se numără:

- Lipsa resurselor financiare: Organizarea unor activități extracurriculare poate implica costuri suplimentare, care nu toate școlile își permit să le acopere.
- Probleme de logistică: Planificarea și coordonarea unui program variat de activități poate fi dificilă, mai ales pentru școlile din mediile rurale sau izolate.
- Dificultăți în motivarea elevilor: Deși majoritatea elevilor sunt entuziasmați de ideea de a participa la activități extracurriculare, unii dintre ei pot rămâne mai puțin implicați sau chiar dezinteresați, mai ales dacă activitățile nu sunt foarte bine alese sau nu li se potrivesc.

Concluzie

„Săptămâna Altfel” reprezintă o oportunitate valoroasă de a învăța într-un mod mai liber, mai interactiv și mai practic. Aceasta completează învățământul formal, permițând elevilor să își dezvolte abilități esențiale pentru viitor și să participe activ la viața școlii și a comunității. Deși există provocări, „Săptămâna Altfel” poate contribui la crearea unei educații mai incluzive și mai creative, care pune elevii în centrul procesului educativ, oferindu-le un cadru de învățare mai motivant și mai diversificat.

Bibliografie:

Gârbovan, M. (2017). Educația non-formală și importanța acesteia în dezvoltarea tinerelor generații. Editura Universitară.

Ionescu, M., & Popescu, D. (2020). Abilități de viață pentru tineri: Educația prin experiență. Editura Humanitas.

Stoica, A., & Munteanu, F. (2019). Activități educative extracurriculare în școli: modele și bune practici. Editura Polirom.

Radu, V. (2022). Săptămâna Altfel: Impactul activităților extracurriculare asupra elevilor din învățământul preuniversitar. *Revista Educația și Societatea*, 15(3), 45-56.

Mihăilescu, A. (2021). Săptămâna Altfel în școlile românești: Provocări și beneficii. Editura Pro Universitaria.

În cadrul științei, valorile servesc drept fundament pentru interpretarea și explicarea realității și de apreciere a tuturor cunoștințelor [3, 209].

Evaluarea este o dimensiune foarte importantă a procesului de învățământ întrucât furnizează informații despre calitatea și funcționalitatea acestuia, în ansamblul său, cât și a unor componente ale sale (mijloace, metode, forme de organizare, conținut, caracteristicile factorului uman implicat în desfășurarea lui etc). Evaluarea reprezintă o „știință a valorii”, a evalua înseamnă, conform definițiilor actuale, „a emite judecăți de valoare despre procesul și produsul învățării elevului, pe baza unor criterii calitative prestabilite” [5, p.308].

Teoria evaluării cuprinde multiple “domenii și acțiuni, integrate într-un sistem, vizând atât elevii, profesorii, unitățile de învățământ, procesul de învățământ, produsele procesului și sistemului etc.”, iar “Evaluarea este activitatea prin care se formulează o judecată de valoare despre un obiect (indivd, situație, acțiune etc.), prin intermediul unei confruntări dintre referent- modelul ideal (așteptări, intenții) și conținuturile disciplinelor de studiat și obiectul evaluat- ceea ce este observat, reținut, anume procesul și/sau produsul evaluat” [4, p.134]

Esența schimbărilor în ultimul deceniu, conform cercetărilor derivă din aceea că însăși „evaluarea școlară este concepută și raportată la un sistem de valori”.

Evaluarea școlară nu este doar un instrument pentru măsurarea cunoștințelor elevilor, ci și un oglindă a valorilor pe care o societate le consideră importante. În esență, atunci când evaluăm un elev, nu evaluăm doar cât de bine a învățat un anumit conținut, ci și cât de bine a internalizat anumite valori și atitudini.

După Cazacu T. *sistemul de valori educaționale*, ca elemente-cheie, include:

1. Valori general-umane, care sunt valorile fundamentale ale omenirii: Viață, Adevăr, Frumos, Dreptate, Libertate, Sacru etc.
2. Valori specifice naționale: țara, poporul, simbolică statului (imn, stemă, drapel), limbă națională, conștiință națională, istoria națională, cultura națională, tradițiile, credința, arta populară etc.
3. Valori educaționale stabilite pe dimensiunile educației: intelectuale, morale, estetice, fizice, tehnologice etc.
4. Valori curriculare stabilite pe arii curriculare și/sau discipline: competențe-cheie /transversale/ transdisciplinare; competențe specifice disciplinelor școlare; unități de competențe; unități de conținut; activități de învățare și produse recomandate etc.
5. Valori instrumentale: cunoștințe, capacități, atitudini, abilități/ competențe de tip comunicativ, tehnologic etc.
6. Valori colective: ale clasei, ale grupului de elevi, ale grupurilor sociale/prosociale, ale familiei
7. Valori individuale, care sunt definitorii pentru orice ființă umană: identitatea, familia, credința, prietenii, educația, preferințele, dragostea, cariera, timpul liber, integritatea, demnitatea, igiena personală, stilul individual, sănătatea, imaginea de sine, gândirea critică, autodisciplina etc. [1].

În practica școlară modernă, ceea ce urmează să fie evaluat este specificat pe bază de *competențe*. Educația axată pe competențe, valori și atitudini reflectă achizițiile cercetărilor științelor educației conform cărora, grație deținerii competențelor, educabilul poate realiza, în mod exemplar, transferul și mobilizarea cunoștințelor și a abilităților în contexte și situații reale de viață. Cele opt competențe-cheie recomandate de Comisia Europeană în anul 2018, reprezintă finalitatea principală a învățământului preuniversitar și sunt înțelese „ca ansamblul multifuncțional și transferabil de cunoștințe, abilități și aptitudini”. Curriculumul național contribuie pe niveluri de învățământ, la formarea și dezvoltarea competențelor-cheie, astfel: clasa pregătitoare asigură punțile către dezvoltarea competențelor-cheie, învățământul primar și cel gimnazial sunt centrate pe formarea

competențelor-cheie, învățământul liceal este centrat pe dezvoltarea și diversificarea competențelor-cheie.

Competența este “capacitatea, respectiv potențialul de depășire a unor cerințe complexe date de situații specifice. Acțiunea competență presupune atât un aport corespunzător de cunoștințe și abilități, cât și unul de valori, motivații și trăsături de personalitate ale individului, aceasta fiind influențată de conjuncturile externe și de condițiile cadru ale unei situații”. (Strauch, 2011). Competențele sunt “ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse”. (Nota de prezentare a disciplinei Matematică și explorarea mediului).

Fiecare disciplină școlară prin competențele specifice pe care le cultivă, contribuie la formarea unor anumite valori la elevi. Cu alte cuvinte, în timp ce elevii învață matematică, istorie sau literatură, nu doar că dobândesc cunoștințe specifice, dar și dezvoltă anumite trăsături de caracter, atitudini și perspective asupra lumii. De exemplu, disciplina matematică cultivă valori precum precizie, logică, raționament, rezolvarea de probleme, gândire critică, perseverență. Prin rezolvarea de exerciții și probleme, elevii învață să fie atenți la detalii, să gândească logic și să găsească soluții creative.

În era internetului, *tehnologia* joacă un rol important în evaluare. Evaluarea digitală a cunoscut o creștere semnificativă în ultimii ani, oferind noi oportunități de a integra procesul de evaluare în predarea și învățarea școlară. Designul constructivist al evaluării digitale pune accent pe implicarea activă a elevilor în procesul de evaluare, oferindu-le posibilitatea de a-și construi propriile cunoștințe și de a reflecta asupra propriei învățări. Progresul tehnologiei oferă oportunități atractive de a proiecta evaluări active și situative, care permit cunoașterea completă a elevului și observarea întregului său proces de învățare. Aceste instrumente asigură o învățare deplină și leagă activitatea școlară de viața lor din fiecare zi [2].

Spiritul critic este o valoare ce evidențiază dezvoltarea gândirii critice care îi ajută pe elevi să analizeze problemele în mod logic, să evalueze informațiile și să ia decizii bine fundamentate. În contextul educației, și mai ales la disciplinele științifice, cum este matematica, dezvoltarea gândirii critice poate fi facilitată prin tehnologie, care oferă instrumente interactive, aplicații și platforme care stimulează analiza și rezolvarea de probleme.

Gândirea critică este definită ca fiind abilitatea de a reflecta, analiza și evalua informațiile într-un mod rațional și obiectiv, având ca scop rezolvarea eficientă a problemelor. În matematică, această capacitate implică înțelegerea profundă a conceptelor, abordarea creativă a problemelor și capacitatea de a găsi soluții alternative.

Jean Piaget, unul dintre cei mai influenți psihologi ai dezvoltării cognitive, subliniază importanța dezvoltării treptate a gândirii logice și critice la copii. La vârsta școlară mică (6-10 ani), elevii se află în stadiul de operații concrete, în care încep să gândească logic și să aplice raționamente pe probleme simple și tangibile.

Dezvoltarea gândirii critice în matematică se face în principal prin:

- Rezolvarea de probleme: Elevii sunt puși în fața unor probleme pentru a găsi soluții, explorând mai multe căi de rezolvare.
- Argumentare matematică: Ei trebuie să își justifice soluțiile, să explice procesele și să verifice corectitudinea acestora.
- Analiza erorilor: Elevii învață să identifice erorile în propriile lor calcule sau în ale colegilor și să propună corecturi.

Tehnologia joacă un rol important în facilitarea învățării, oferind elevilor acces la resurse variate și metode de învățare inovatoare. Prin intermediul aplicațiilor și platformelor digitale, gândirea critică poate fi stimulată în mod interactiv.

Beneficiile utilizării tehnologiei în matematică:

- Simulări și jocuri interactive: Aplicațiile educaționale permit elevilor să exploreze diverse concepte matematice, să vadă reprezentări vizuale și să încerce soluții diferite într-un mediu sigur.
- Feedback instant: Platformele digitale oferă feedback imediat, ceea ce ajută elevii să corecteze greșelile și să învețe din ele.

- Învățare personalizată: Aplicațiile adaptative ajustează nivelul de dificultate al problemelor în funcție de progresul elevilor, astfel încât fiecare copil să lucreze la propriul ritm.
- Colaborare: Tehnologia permite colaborarea între elevi prin platforme de învățare online, stimulând astfel discuțiile și schimbul de idei.

Metodologia formării gândirii critice în matematică prin intermediul tehnologiei-Obiective:

- Dezvoltarea capacității elevilor de a analiza și rezolva probleme matematice.
- Promovarea reflecției critice asupra soluțiilor oferite.
- Dezvoltarea abilității de argumentare și justificare a proceselor matematice.

Metode de lucru:

1. *Probleme deschise și explorare digitală:* Elevilor li se oferă probleme deschise, care au mai multe soluții posibile. Aceștia utilizează aplicații educaționale, precum Kahoot!, Mathletics sau Geogebra, pentru a explora soluții diferite și pentru a vizualiza rezultatele. Astfel, ei sunt provocați să gândească critic și să analizeze mai multe variante de răspuns.
2. *Feedback interactiv:* După fiecare răspuns oferit într-o aplicație, elevii primesc feedback instant. Profesorul poate încuraja o discuție pe baza feedbackului primit, solicitând elevilor să își justifice răspunsurile și să corecteze eventualele greșeli. Acest proces ajută la cultivarea gândirii critice, prin reflecție asupra greșelilor și înțelegerea pașilor corecți.
3. *Învățare colaborativă:* Utilizând platforme de colaborare precum Google Classroom sau Microsoft Teams, elevii pot lucra în grupuri pentru a rezolva probleme complexe, fiecare aducând contribuții la soluția finală. Aceasta încurajează gândirea critică prin dezbaterile ideilor și justificarea soluțiilor în fața colegilor.
4. *Analiza greșelilor și auto-corecția:* Profesorul folosește tehnologia pentru a arăta elevilor greșeli comune sau erori în raționament. Elevii folosesc aplicații pentru a revizui soluțiile și a corecta erorile, învățând să fie critici cu propriile lor calcule.

Prezentare schematică a metodologiei:

Faza 1: Introducerea problemelor deschise

- Elevii primesc o problemă deschisă în cadrul unei aplicații (ex: Geogebra).
- Profesorul încurajează explorarea soluțiilor multiple.

Faza 2: Utilizarea tehnologiei pentru feedback și reflecție

- Elevii primesc feedback instant din aplicații și discută răspunsurile cu colegii.
- Reflectează asupra propriilor greșeli și soluții.

Faza 3: Învățare colaborativă

- Elevii lucrează în grupuri, folosind platforme online pentru a colabora și a discuta soluțiile.

Faza 4: Auto-corecție și evaluare

- Elevii revizuiesc răspunsurile, identifică greșelile și propun soluții corectate, încurajând o gândire mai profundă.

Dezvoltarea gândirii critice la elevii din învățământul primar prin intermediul tehnologiei în cadrul disciplinei matematice este un proces esențial pentru formarea valorii de spirit critic. Tehnologia nu doar că facilitează acest proces, ci îl face și mai accesibil și interactiv. În același timp, elevii își dezvoltă autonomia în gândire și învățare, devenind capabili să își analizeze raționamentele și să își corecteze greșelile. O metodologie bine fundamentată și implementată, bazată pe tehnologie, poate oferi un mediu stimulant pentru a dezvolta gândirea critică în matematică de la o vârstă fragedă.

Bibliografie:

1. CAZACU, T. (coord.) Perspective metodologice de formare/dezvoltare a competențelor disciplinare ale elevilor în context axiologic. IȘE, Chișinău: Cavaoli, 2015. 152 p. ISBN 978-9975-48-087-1.
2. CEOBANU, C., CUCOȘ, C., ISTRATE, O., PÂNIȘOARĂ, I.O. *Educația digitală*. Ediția a II-a. Iași: Editura Polirom, 2022, 511 p. ISBN 978-973-46-8938-5.
3. MANOLESCU, Marin. *Referențialul în evaluarea școlară*. București: Editura Meteor Press, 2015, 353 p. ISBN 978-606-28-0265-3.

Performanța în educație se referă la atingerea unor standarde înalte de competențe și cunoștințe, care să reflecte atât progresele academice ale elevilor, cât și dezvoltarea lor personală. Performanța poate fi privită atât ca o valoare, cât și ca o orientare valorică, în funcție de contextul în care este analizată.

Performanța este considerată o valoare atunci când este apreciată și promovată ca un ideal de atins. În educație, de exemplu, performanța este asociată cu atingerea unor standarde ridicate, succesul academic și progresul constant. Aceasta devine o valoare atunci când este recunoscută și respectată ca o calitate dorită și esențială pentru dezvoltarea personală și profesională (într-o școală care valorizează performanța, elevii sunt încurajați să își atingă potențialul maxim și să obțină rezultate excelente în diverse domenii).

Performanța poate fi și o orientare valorică, atunci când reprezintă o direcție sau un principiu care ghidează comportamentele și acțiunile indivizilor. În acest caz, performanța nu este doar un obiectiv final, ci un mod de a aborda activitățile, în care efortul și progresul constant sunt prioritizate (un elev care are o orientare valorică spre performanță își va organiza studiile astfel încât să obțină rezultate bune, să se îmbunătățească constant și să își fixeze noi provocări academice).

Astfel că, performanța poate fi atât o valoare, adică o calitate sau ideal recunoscut de societate și educație, cât și o orientare valorică, adică un principiu sau direcție care ghidează comportamentele și acțiunile indivizilor în căutarea excelenței.

La disciplina matematică, performanța este crucială deoarece matematica constituie un pilon fundamental în educația copiilor. Integrarea tehnologiei în procesul de învățare al matematicii permite elevilor să își dezvolte abilități specifice într-un mod interactiv, personalizat și eficient, crescând astfel performanța.

Formarea performanței în matematică prin tehnologie poate avea ca fundamentare teoretică următoarele teorii:

Teoria învățării active – Încurajează elevii să participe activ la procesul de învățare prin rezolvarea problemelor și explorarea conceptelor matematice. Utilizarea tehnologiei susține acest model prin aplicații și platforme care oferă interacțiuni dinamice și vizuale.

Teoria constructivistă – Promovează ideea că elevii construiesc noi cunoștințe pe baza experiențelor anterioare. Platformele educaționale digitale permit elevilor să exploreze concepte matematice la propriul ritm, oferind feedback în timp real și oportunități de repetare a exercițiilor până când înțelegerea este completă.

Tehnologia în învățare – Tehnologia îmbunătățește învățarea matematicii prin resurse vizuale (grafice, animații), platforme de exerciții interactive (Khan Academy, Matific) și programe educaționale care permit evaluarea în timp real. Aceasta personalizează învățarea, motivând elevii și facilitând accesul la resurse multiple.

Obiectivele formării și dezvoltării performanței în matematică prin tehnologie:

- Dezvoltarea logicii și a raționamentului – Matematica stimulează gândirea critică și capacitatea de a face conexiuni între diverse concepte.
- Formarea bazei academice pentru viitor – Performanța la matematică în clasele primare influențează succesul academic ulterior, pregătind elevii pentru studii avansate în științele exacte.
- Creșterea încrederii în sine – Elevii care obțin rezultate bune la matematică își consolidează încrederea în abilitățile lor cognitive, devenind mai motivați în procesul de învățare.

Metodologia formării performanței în matematică prin tehnologie:

Utilizarea Platformelor Digitale Interactive

- Aplicații și platforme precum Khan Academy, Matific sau IXL oferă exerciții personalizate, ajustate la nivelul fiecărui elev. Aceste platforme permit feedback imediat și progres monitorizat, ceea ce stimulează performanța.
- Gamificarea învățării – Activitățile interactive și jocurile educaționale permit elevilor să se concentreze și să-și îmbunătățească abilitățile matematice într-un mod distractiv și atractiv.

Învățarea diferențiată și personalizată

- Tehnologia permite personalizarea lecțiilor în funcție de nivelul fiecărui elev. Prin evaluări adaptive, profesorii pot identifica rapid lacunele în învățare și pot oferi exerciții suplimentare pentru a stimula performanța.
- Elevii au posibilitatea de a parcurge lecțiile în ritmul propriu, ceea ce le permite să aprofundeze cunoștințele și să își îmbunătățească rezultatele fără presiunea unui ritm prestabilit.

Evaluarea performanței în timp real

- Platformele digitale oferă posibilitatea de evaluare automată și feedback imediat. Acest lucru permite profesorilor să monitorizeze progresul fiecărui elev și să intervină prompt cu activități de remediere sau extindere.
- Evaluarea sumativă și formativă: Elevii sunt evaluați în mod continuu prin teste interactive, iar rezultatele sunt folosite pentru a ajusta metodele de predare.

Dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor

- Tehnologia permite elevilor să exploreze scenarii matematice reale și să aplice cunoștințele dobândite într-un context practic. De exemplu, programele de modelare matematică permit simularea unor situații complexe, facilitând dezvoltarea gândirii analitice și critice.

Colaborarea în mediul virtual

- Utilizarea aplicațiilor de colaborare online (Google Classroom, Microsoft Teams) le oferă elevilor posibilitatea de a lucra împreună la rezolvarea problemelor matematice. Colaborarea în echipă și schimbul de idei sporesc înțelegerea și îmbunătățesc performanța.

Prezentare schematică a metodologiei:

Etapă 1: Obiectiv - Dezvoltarea performanței la matematică prin utilizarea tehnologiei

Etapă 2: Utilizarea tehnologiei prin platforme digitale (metode interactive) care oferă feedback imediat și evaluare online reflectivă

- Elevii primesc feedback instant din aplicații și evaluarea rezultatelor,
- Reflectează asupra propriilor greșeli și soluții.

Etapă 3: Personalizarea învățării și adaptarea lecțiilor

- Elevii lucrează și învață în ritm propriu grupuri, folosind platforme online.

Etapă 4: Dezvoltare gândirii critice și rezolvarea de probleme

- Elevii își dezvoltă capacitatea de a analiza și rezolva probleme matematice, de a găsi soluții noi, creative.

Etapă 4: Monitorizarea performanței elevilor, autocorecție și intervenție promptă

- Elevii revizuiesc răspunsurile, identifică greșelile și propun soluții corectate, încurajând o gândire mai profundă.

Integrarea tehnologiei în predarea matematicii în clasele primare are un impact semnificativ asupra performanței elevilor. Platformele interactive, evaluările în timp real și personalizarea învățării permit elevilor să își îmbunătățească abilitățile matematice, să își construiască încrederea și să obțină rezultate mai bune. Metodologia bazată pe tehnologie, nu doar că stimulează

performanța academică, dar îi pregătește pe elevi să își dezvolte competențele necesare într-o societate digitalizată.

Bibliografie:

1. CEOBANU, C., CUCOȘ, C., ISTRATE, O., PÂNIȘOARĂ, I.O. *Educația digitală*. Ediția a II-a. Iași: Editura Polirom, 2022, 511 p. ISBN 978-973-46-8938-5.
2. MANOLESCU, M. , FRUNZEANU, M. *Perspective inovative ale evaluării în învățământul primar*. București: Editura Universitară, 2016, 230 p. ISBN 978-606-28-0438-1.
3. POTOLEA, D., NEACSU, I., IUCU, R.B., PÂNISOARA, I-O. *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*. Iași: Polirom, 2008. 542 p. ISBN 978-973-46-1159-1.

„EDUCAȚIA ESTETICĂ – FACTOR ESENȚIAL ÎN EVOLUȚIA COPILULUI PREȘCOLAR”

Constantin Dana Monica
Grădinița „Floare albastră”, București

Preșcolaritatea este apreciată ce fiind vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane; pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și unele dintre cele mai semnificative achiziții ce vor avea ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale.

Vârsta preșcolară este caracterizată și prin potențialul creator al copiilor care trebuie stimulat prin activarea originalității, perseverenței, precum și a intereselor cognitive și artistice.

Pornind de la aceste motivații, am încercat să optimizăm întreaga activitate cu copiii în grădiniță, oferindu-le condiții pentru a se manifesta în mod creativ.

Astfel, am îmbunătățit activitățile artistico-plactice, cele de educare a limbajului, activitățile muzicale, activitățile practice și am creat un stimulent puternic în pregătirea serbărilor și a celorlalte programe distractive.

Ținând cont că activitățile artistice, în general, sunt o expresie a inspirației, a tehnicii și a măiestriei personale am planificat aceste activități conform programei și am urmărit obiective ca :

- Formarea unor deprinderi de lucru pentru realizarea unor desene, picturi, modelaje;
- Realizarea unor corespondențe între diferitele elemente de limbaj plastic și forme, obiecte din mediul înconjurător(natură, artă, și viață socială).
- Stimularea expresivității și creativității prin desen, modelaj;
- Formarea și consolidarea unor abilități practice specifice nivelului de dezvoltare motrică;
- Dezvoltarea simțului practic;
- Cultivarea, prin muzică, a imaginației și creativității;
- Dezvoltarea creativității și expresivității limbajului oral.

În acest context nu trebuie trecut cu vederea că activitățile artistice(plastice) oferă posibilitatea copilului să cunoască în mod direct însușirile materialelor cu care lucrează, să le denumească, să-și formeze un anumit bagaj de cunoștințe care să cuprindă forma, culoarea și funcționalitatea acestor materiale.

În realizarea celor mai simple tehnici, din partea copilului sunt angajate gândirea, imaginația, reprezentările de formă, de mărime, de culoare, de spațiu, în vederea executării unor mișcări precise, automatismele realizându-se pe baza unor mișcări mentale și prin exerciții bine conduse de educatoare.

De asemenea, copilul trebuie să descopere sistematic un evantai de probleme: acoperirea spațiului plastic; încercarea de trecere de la „ măzgăleală” la grafierea semnelor relevante(soare, copac, floare, casă, iarbă, nor, pasăre); descoperirea calității constructive a culorii, a tonurilor închise, deschise, calde, reci.

Colțul „artă” din clasă a antrenat copiii în realizarea diverselor teme planificate pe parcursul anului școlar. Astfel, în cadrul activităților de desen, pictură copiii au reprezentat grafic prin linii, puncte, cercuri, și ovale diferite obiecte: casă cu gard, fructe și legume, flori diverse, oameni de zăpadă, sanie, oameni, soare, nori, fulgi de zăpadă etc.

Pe diferite suporturi de lucru (hârtie, carton, lemn) cu instrumente diversificate (pensule, burete, ceară, degete) și cu vopsele adecvate picturii s-au realizat lucrări deosebite: peisaje din natură, flori, pomi, viețuitoare, obiecte din mediul înconjurător. Tehnicile diverse folosite: stropire, fuzionare, esrompare, dactilopictură au dat libertate copiilor în realizarea temelor.

În activitățile de modelaj s-a ținut cont de tehnicile de lucru: modelarea cu vârful degetelor, prin mișcări de aplatizare, translatorii, prin ciupire cu vârful degetelor, prin întinderea plastilinei cu bețișorul, copiii au modelat fructe, legume, jucării, viețuitoare, flori, măștișoare, pomi etc.

Activitățile practice(manuale) au întregit efortul artistic al copiilor prin utilizarea diverselor materiale: hârtie, staniol, material textil, semințe și alte materiale din natură, precum și a unor tehnici care au ținut cont de dezvoltarea motrică a copiilor: aplicație, confecție, origami.

În vederea utilizării cât mai corecte a formei ,ca element de limbaj plastic s-a folosit și jocul „Tangram” care a distrat copiii prin înfățișarea desenului ca un joc. Prin așezarea figurilor în diferite moduri, copiii au obținut umbre semnificative, imagini ale unor case, oameni, păsări, animale etc.

Nu putem trece cu vederea muzica, virtuțile cântecului fiind practic nelimitate. Muzica este nu numai o plăcută îndeletnicire pentru cei mici, ea este o artă a ordinei, a măsurii, a proporției, a echilibrului, a armoniei și, prin aceasta, ea are valențe educative deosebit de valoroase. Actul cântării antrenează gândirea logică, memoria, atenția, imaginația, creativitatea, spiritul de disciplină, colaborarea, toleranța, prietenia. Practicarea sistematică a muzicii îi înlesnește copilului preșcolar însușirea fără efort, sub imperiul predominant al jocului, a unei rostiri clare și frumoase a limbii române, dar și a limbilor străine, a unei motricități ordonate și estetice, a unei integrări fără complexe în colectivitate.

La toate activitățile desfășurate am stimulat participarea afectivă a copiilor, trăirea cântecului atât prin emisia vocală, cât și prin participarea fizică și psihică, elemente deosebit de necesare interpretării. Folosirea jucăriilor muzicale, a tehnicii moderne, implicarea copiilor în jocuri care să-i facă să descopere auditiv muzica, de a avea bucuria unor manifestări spontane și originale pe muzică, conferă educației muzicale meritul de a valorifica la un nivel superior valențele formative ale acestei arte.

În concluzie, activitățile artistice în grădiniță influențează în mod hotărâtor formarea gustului estetic la copii, iar „ acumulările” din acest sector constituie temelia unor talente viitoare. Trebuie să subliniem importanța proiectării integrate a curriculumului care constituie o provocare pe care învățământul preșcolar și-a asumat-o și la nivelul micropedagogic, al practicii zilnice. Astfel, în planul profunzimii cunoștințelor dobândite printr-o atare abordare, plusul calitativ este evidentă; cei care învață identifică mai ușor relațiile dintre idei și concepte, dintre temele abordate în grădiniță și cele din afara ei; baza integrată a cunoașterii conduce la o mai rapidă reactivare a informațiilor; timpul de parcurgere a curriculumului este sporit. În planul relațiilor interpersonale integrarea curriculară încurajează comunicarea și rezolvarea sarcinilor de lucru prin cooperare. De aceea, activitățile integrate se regăsesc tot mai des în planificarea zilnică a activităților din grădiniță.

Aceste activități pot fi adevărate surse de cunoștere și evaluare a dezvoltării personalității copiilor, oferind celor mai puțin activi posibilitatea să se evidențieze. Tehnicile de lucru folosite în activitățile artistice sunt elemente care stârnesc interesul și curiozitatea copiilor, îi implică emoțional și îi apropie de exigențele activității estetice din grădiniță.

Indiferent de achiziții sau vârstă, copilul va folosi activitatea artistică pentru bucuria încercării, explorării, aventurii și comunicării.

BIBLIOGRAFIE

- „Revista Învățământul preșcolar” nr.1-2 1996
- „Revista Învățământul preșcolar” nr.3-4 2005

Modulul de Studiu Interdisciplinar – probă anticipată a bacalaureatului bilingv francofon

Începând cu anul 2006, în urma semnării unui acord bilateral între România și Franța, a fost lansată ideea creării proiectului “De l’enseignement bilingue vers les filières universitaires francophones” a cărui specific este integrarea, în liceele selectate, a unui tip de bacalaureat inedit în România. Elevii absolvenți ai acestor clase de învățământ bilingv în limba franceză, își finalizează studiile cu un examen diferit: două probe suplimentare adăugate structurii obișnuite a bacalaureatului românesc. Prima, Modulul de Studiu Interdisciplinar, probă anticipată de examen pentru că se susține la sfârșitul clasei a XI-a, constă într-o prezentare orală sintetică, în limba franceză, a rezultatului muncii pe parcursul anului școlar, în jurul unei teme alese. A doua, o reprezintă o probă scrisă, în limba franceză, la o disciplină non lingvistică, pe care elevii o studiază timp de doi ani (a XI-a și a XII-a) și pe care o aleg la sfârșitul clasei a X-a, dintr-o multitudine de materii (geografie, economie, fizică, chimie, matematică, istorie).

Am ales să vă prezint mai în detaliu Modulul de Studiu Interdisciplinar datorită beneficiilor pe care acesta le aduce în dezvoltarea gândirii analitice și critice a elevilor. Acesta le acordă o oportunitate fantastică : cea de a-și alege singuri subiectul pe care să îl studieze în detaliu pe parcursul întregului an școlar, până în luna mai, momentul susținerii examenului. Fiecare an este o surpriză, atât pentru elevi, cât și pentru profesorii care intervin (profesori de limba franceză, dar și de discipline non lingvistice). După alegerea temei, se formează grupe de lucru, se formulează subteme și problematici individuale plecând de la care se pornește o muncă de cercetare, de căutare de informații, de selectare și de sistematizare sub coordonarea profesorilor implicați. În cadrul liceului nostru, elevii au oportunitatea de a participa, în fiecare an, la o excursie de cercetare documentară, în timpul căreia au șansa de a întâlni specialiști în domeniu și de a vizita obiective care să îi ajute în înțelegerea practică a lucrurilor (fabrici, ateliere, muzee, etc.). “Învățăm în câteva zile mai mult decât în câteva luni pe băncile școlii!”, afirmă aceștia. Acum înțeleg cu adevărat sensul abordării inter și transdisciplinare în învățare, înțeleg că o regulă învățată pe de rost, fără integrarea concretă în practică, de cele mai multe ori este uitată sau devine inutilă.

Exemplul de problematizare folosit ca suport pentru anul școlar trecut poate fi o ilustrare a modului de organizare a lucrului.

« L'eau dans nos vies » - thème du Module d'Etude Interdisciplinaire 2023-2024

1. L'importance de l'eau dans l'alimentation et dans la santé (Nistor Iulian) + Felea, Rapa, Dinica / Calin

- Quel usage de l'eau dans l'alimentation (recettes, l'eau comme matière première) - Sion Bogdan
- Quel rôle a l'eau dans l'organisme (normalité et dérèglements) - Nistor Iulian
- Quels critères pour recommander un certain traitement balnéaire - Jigla Vlad
- Quel usage de l'eau dans l'alimentation (types d'eau et autres boissons) - Viorica Robert

2. L'eau dans l'économie (Cristea Andreea) + Iordache, Gheorghiu / Constantin

- En quelle mesure l'eau est-elle une source d'énergie en Roumanie ? - Cristea Andreea
- Pourquoi l'eau est-elle importante dans l'agriculture ? (irrigations, fermes piscicoles) - Barnea Raluca
- Comment les transports navals influencent-ils le développement économique d'une région ? - Suditu Andreea
- Comment la mise en bouteille de l'eau peut-elle être source de développement économique d'une région ? - Filimon Raluca

3. L'importance de l'eau dans le tourisme (Bilici Bianca) + Musca, Gheorghiu / Constantin

- Comment la Mer Noire, influence-t-elle le développement touristique de notre zone littorale ? – Bodea Roxana
- En quelle mesure le potentiel touristique balnéaire de notre pays est utilisé à sa juste valeur ? -Bilici Bianca
- Comment peut-on valoriser les ressources hydrographiques de notre pays pour le développement du tourisme d'agrément ? (sports nautiques, pêche) – Cadinoiu Andrei

4. L'influence de l'eau sur la qualité de notre vie (de la société/des communautés) (Fuica Sebastian) + Gheorghiu, Popa, Calin, Mitache

- Pourquoi l'eau est-elle vitale pour le développement des habitats humains? - Fuica Sebastian
- L'eau est-elle un facteur qui influence les changements climatiques ? (connexion entre le réchauffement climatique et les ressources d'eau) - Apostu Markos
- En quelle mesure les risques hydrologiques influencent-ils la qualité de notre vie ? (inondations, sécheresses) - Virgolici Sabin

- Comment gérer de façon soutenable les ressources d'eau en Roumanie ? - Babusanu Ciprian

5. La pollution de l'eau (Daju Roxana) + Rapa, Dinica / Mitache

- Quels sont les facteurs qui polluent l'eau ? - Istrate Rodica
- Pourquoi et comment doit-on épurer l'eau ménagère ? (comparer des échantillons différents d'eau) - Jalba Andreea
- Pourquoi et comment doit-on épurer l'eau résiduelle ? (usage industriel) - Danaila Andreea
- Qu'est-ce que ça veut dire une « eau potable de qualité » (paramètres) - Daju Roxana

Constantin Nicoleta Simona, profesor de limba franceză,
coordonator MEI 2023-2024

Colegiul Economic “Virgil Madgearu”, Galați

CALITATE ȘI CREATIVITATE. CREATIVITATEA CA JOC AL INTELIGENȚEI

prof. Cornea Grațîela,

Școala Gimnazială Nistorești

”Creativitatea nu este o dimensiune în plus a personalității, nu este o capacitate psihică autonomă, ci efectul conlucrării optime și al organizării unor procese psihice variabile în condiții variabile” (Rau I., Introducere în psihologia contemporană, 1991)

În toate ipostazele sale, în dezvoltarea, definirea și evoluția sa, omul manifestă o caracteristică importantă și anume capacitatea, potențialul creativ, calitate ce devine o condiție esențială a progresului lumii și cunoașterii, cu implicațiile în dezvoltarea socio-economice. Resursele creative sunt nelimitate drept pentru care creativitatea reprezintă o valoare social umană și educațională de foarte mare importanță.

Dacă avem în vedere etimologia termenului „creativitate”, vom observa că acesta provine din limba latină, din cuvântul „creare”, ce înseamnă „a zămisli”, „a făuri”, „a naște”, ceea ce presupune că definește un proces dinamic, o transformare din vechi în nou. În lucrările de specialitate, termenul „a crea” este definit ca „a produce ceva nou în raport cu ceva vechi, cunoscut, uzual, banal”. Termenul „creativitate” a fost introdus în vocabularul psihologic în 1937 de psihologul american Gordon W.Allport, dar, de multe ori, se folosesc cu același sens termenii inspirație, imaginație, talent, supradotare.

Creativitatea poate fi definite în strânsă legătură cu inteligența ca aptitudine generală care se exprimă în producerea noului.

Conținutul și specificul procesului creative au fost abordate diferit prin prisma diferitelor teorii:

- Psihanaliza- actul creative este un act de sublimare a impulsurilor reprimite, ce are la bază dinamica inconștientă.
- Neopsihanaliza- procesul creative este rezultatul activ- preconștient.
- Asocianismul procesul creative implică asocierea elementelor din care rezultă o combinație nouă.
- Behaviorismul- procesul creației presupune asociații neuronale între stimuli și răspunsuri.
- Operaționalismul- creativitatea este un act mintal, act al gândirii prin care se generează și se rezolvă probleme.

Formele imaginației

Cea mai frecventă formă de imaginație solicitată în fiecare zi și la care se face apel în mod obișnuit în învățământ este imaginația reproductivă. Ea constă în capacitatea noastră de a ne reprezenta diferite locuri, fenomene, întâmplări numai pe baza unor relatări verbale, fără sprijinul unui material concret, intuitiv. Elevii își pot imagina foarte bine cum arată tundra pe baza descrierilor făcute de profesor, chiar dacă li se prezintă o planșă, precum bătălia de la Podul-Înalt poate fi reconstituită mintal, fără a avea la dispoziție nici un montaj filmat.

În capitolul „Recunoașterea creativității copiilor” din lucrarea „Creativitatea ca mod de viață”, Teresa M. Amabile propune mai multe exemple pentru a demonstra că nu putem considera atitudinea creativă ca fiind specifică unei persoane, mai ales când afirmăm „Copilul acesta este foarte creativ”. Astfel, se folosește greșit cuvântul „creativ” ca sinonim pentru „dotat”, dar creativitatea nu este același lucru cu talentul său cu inteligența. Rolul școlii în formarea comportamentului creator este foarte important, deoarece rămâne principalul instrument pe care societatea îl folosește pentru cultivarea creativității la membrii ei tineri, de vârstă școlară.

În lucrarea „Psihologie generală”, Andrei Cosmovici a interpretat creativitatea în relație cu imaginația în capitolul „Imaginația și creativitatea”, considerând creativitatea o capacitate mai complexă, ce face posibilă crearea de produse reale ori mentale, fiind o importantă resursă de progres.

În țara noastră, cercetările asupra creativității au început după 1965, fiind abordate anumite probleme, cum ar fi: gândirea creativă, creativitatea individuală și de grup, creativitatea tehnică, etc. Psihologul Alexandru Roșca consideră creativitatea „ansamblu unitar al factorilor subiectivi și obiectivi care duc la realizarea, de către indivizi sau grupuri, a unui produs original și de valoare.” În categoria factorilor subiectivi sunt incluși factorii intelectuali și factorii de personalitate, iar din categoria factorilor obiectivi fac parte factorii sociali și factorii biologici.

Nu putem vorbi despre creativitate dacă nu avem în vedere și gradul de originalitate pe care îl are produsul creat sau activitatea individului. Din acest punct de vedere, de multe ori creativitatea se aseamănă cu talentul, deoarece o persoană dă dovadă de talent dacă dă dovadă de originalitate. Paul Popescu-Neveanu subliniază faptul că orice om este creativ într-o anumită măsură, considerând că se poate vorbi de creativitate de nivel redus, de nivel mediu sau creativitate de nivel superior, din care face parte și talentul.

În ultimii ani, creativitatea a devenit o problemă foarte importantă, deoarece se consideră că omul modern trebuie să fie un om creativ, capabil să se adapteze noilor condiții sociale,

economice, pe care le creează societatea. Astfel, creativitatea a devenit o condiție principală a progresului economic și social, pentru a crește calitatea vieții. Fiind un fenomen complex, creativitatea este strâns legată de celelalte procese psihice, întrucât la realizarea procesului creator participă întregul sistem psihic uman, creativitatea depinzând de memorie, de gândire, de imaginație, de voință, de atenție. Nu putem stimula creativitatea fără să avem în vedere și aceste procese psihice. Creativitatea nu mai este identificată cu inteligența, ci este considerată „un fenomen psihologic complex, independent, alături de alte variabile ale psihicului uman, cu care se găsește însă într-o strânsă intercorelație operațională”.

După părerea Erikăi Landau, creativitatea este o completare a inteligenței, cea mai înaltă treaptă a inteligenței. Cu toate acestea, creativitatea presupune și îndrăzneală, nonconformism, curiozitate, dorința de a cunoaște, inițiativă, originalitate. Teresa M. Amabile susține că „oamenii extrem de creativi au tendința de a fi nonconformiști”, dar au și o forță psihică și emoțională deosebite. De aceea, rolul școlii este educarea creativității, dar nu trebuie oferite doar condițiile necesare pentru dezvoltarea capacităților și aptitudinilor necesare pentru a fi creativi, ci și valori morale pentru a-și îndrepta creativitatea în sens pozitiv.

În cazul elevilor, creativitatea reprezintă capacitatea acestora de a identifica probleme și de a găsi soluții cât mai diferite de cele existente. În urma unui studiu realizat la elevii de gimnaziu, s-a constatat că elevii cu un nivel ridicat al creativității manifestă o bună percepție de sine, precum și un set de valori și motivații care îi fac să se diferențieze de colegii lor. De cele mai multe ori, aceste trăsături pot determina anumite probleme, mai ales neacceptarea de către colegi.

De asemenea, profesorii nu apreciază formularea unor judecăți originale de către elevi, dar și implicarea emoțională a acestora în sarcinile pe care le rezolvă.

În mediul școlar, profesorii utilizează relativ puțin creativitatea elevilor, iar percepțiile lor asupra creativității sunt centrate pe aspectele intelectuale și pe rezolvarea de probleme. Scopul explorării creativității în școală îl reprezintă găsirea unor modalități de stimulare și recompensare a comportamentului creativ al elevilor. **Dintre indicatorii abilităților** creative ale elevilor se poate observa:

- Curiozitatea
- Puterea de concentrare
- Adaptabilitate
- Puterea de muncă
- Independența

- Nonconformismul
- Capacitatea de a risca
- Intoleranța față de plictiseală

Caracteristici ale creativității

P. Popescu Neveanu:

- Fluiditate(ușurința și rapiditatea asociațiilor între imagine și idei, debitul verbal)
- Flexibilitate(modificarea, restructurarea mersului gândirii eficiente în raport cu cerințele)
- Originalitatea(maniera individuală, personală de abordare a problemelor)
- Ingeniozitate

Al. Roșca:

- Productivitatea
- Utilitatea și eficiența
- Noutatea și originalitatea

Y. Pietranski:

- Exprimare și formulare coerentă și inteligibilă a rezultatelor nou obținute
- Însemnătate, valoare din punct de vedere social, economic, cultural, tehnic sau științific.

În jurul conceptului de creativitate au apărut o serie de „mituri”, cum ar fi:

- **Ideile creative** sunt în exclusivitate produsele inspirației iluminatorii. Cercetările au arătat că ideile creatoare sunt rezultatele unui efort susținut, dar și al implicării într-o activitate timp îndelungat.
- **Randamentul școlar** reprezintă principalul indicator al creativității elevilor. Elevul cu rezultate foarte bune este, de multe ori, elevul care prezintă doar opinia profesorului și redă cu fidelitate informațiile existente în manual.

Cu toate acestea, s-a observat că elevii care au note mari nu sunt foarte creativi.

Elevii creativi au deficiențe în formarea capacităților pe care le solicită mediul școlar. S-a observat că putem vorbi de creativitate științifică, tehnică, artistică, socială. Un elev care este creativ la literatură, nu va da dovadă de un comportament creativ și în găsirea unor soluții inedite la matematică.

Creativitatea solicită un nivel ridicat al inteligenței.

Nivelele creativității:

C.W. Tazlor distinge cinci niveluri ale creativității:

- Creativitatea expresivă- caracterizată prin spontaneitate și libertatea de expresie, nu prin originalitate, calitate și valoarea ei.
- Creativitatea productive- însușire de informații, formarea și dezvoltarea unor priceperi, a unor tehnici, originalitatea fiind minima.
- Creativitatea inventive-flexibilitatea în perceperea de relații noi și neuzuale între elemente.
- Creativitatea inovatoare- modificarea semnificativă a principiilor ce stau la baza unui domeniu.
- Creativitatea emergentă- dezvoltarea la cel mai abstract și profund nivel de principii și ipoteze noi ce revoluționează un domeniu.

Metode pentru stimularea creativității

Stimularea creativității este un demers socio-educational complex ce cuprinde simultan fenomene de activizare (incitare și susținere), antrenare, cultivare și dezvoltare a potențialului creator. Trebuie, însă precizat faptul că premisele naturale, dispoziționale oferă o bază mult mai largă pentru dezvoltarea creativității decât este ea realizată în activitățile instructiv-educative în care sunt antrenați cadrele didactice și elevii. În acest sens, ca scop practic este necesar să avem în vedere întregul sistem al condițiilor sau factorilor favorizanți afirmării și dezvoltării creativității.

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care, pe de o parte, să combată blocajele, iar pe de alta, să favorizeze asociația cât mai liberă a ideilor, utilizând astfel la maximum resursele inconștientului.

Cea mai răspândită metodă este așa numitul **brainstorming** (metoda Osborne), când un grup de 10-12 persoane își exprimă pe rând și în mod liber tot ce le vine în minte în relație cu o anumită problemă propusă. Alți specialiști analizează apoi ce sugestii benefice poate oferi una sau alta din ideile exprimate.

Se fac următoarele recomandări privind activitatea grupului de brainstorming:

- evitarea oricărei critici în emiterea ideilor noi;
- acceptarea oricăror idei prin eliberarea de frânele posibile ale autocontrolului inhibitiv sau ale evaluării care poate bloca ritmul căutărilor noi;
- extinderea cât mai mare a numărului de idei pentru a amplifica astfel șansele de apariție a soluțiilor noi și valoroase;

- valorificarea constructivă a ideilor altora prin reformularea și combinarea originală a lor, pentru sporirea disponibilității creatoare a grupului.

După desfășurarea ședinței, ideile, care au fost consemnate cu fidelitate, se supun unei analize critice în vederea găsirii soluției adecvate la problema pusă. Strategiile „asaltului de idei” pot fi adaptate cu prudență în anumite forme de desfășurare creativă a activităților instructiv-educative școlare.

O altă metodă asociativă este și *sinectica*. În acest caz, se caută metafore, comparații, în relație cu dificultatea aflată în discuție. Apoi aceleași persoane descifrează consecințele imaginilor evocate.

Asemenea procedee au dat unele rezultate, de aceea există instituții unde ele sunt practicate din când în când. Dar nu orice problemă se prestează la o astfel de „dezbateri” (de pildă nu sunt accesibile problemele matematice care implică scrierea expresiilor formulate).

Brainwritingul (metoda 6-3-5) este vorba de împărțirea unei adunări în grupuri de 6 persoane, în care fiecare propune trei idei într-un timp maxim de 5 minute. Primul grup discută problema și, pe o fișă sunt trecute trei idei, fiecare fiind capul unei coloane ce se va completa de către celelalte grupuri. După 5 minute, fișa este trecută unui alt grup care adaugă alte trei idei în coloane, sub celelalte ș.a.m.d. până ce fiecare fișă trece pe la toate grupurile. Conducătorul strânge foile, le citește în fața tuturor și se discută pentru a se hotărî care din propuneri să fie însușită.

Pshilips 6-6 este tot o metodă menită să consulte un număr mare de persoane. Această mulțime se grupează în câte 6 persoane, urmând a discuta problema timp de 6 minute. Mai întâi animatorul explică metoda și avantajul ei, apoi expune problema. Se urmărește ca grupurile să fie cât mai eterogene. Fiecare își alege un coordonator și se discută timp de 6 minute. La urmă, fiecare grup își anunță părerea. Urmează o discuție generală, după care se trage concluzia. În felul acesta, într-un timp scurt, se consultă opinia multora: 4-5 minute organizarea, 6 minute discuția în colectiv, 2 minute raportează rezultatul fiecare; dacă sunt 10 grupe = 20 minute. Deci avem circa 30 minute. Discuția finală poate dura 30 minute, deci în circa o oră se pot rezuma părerile a 60 de persoane. Când e vorba de o problemă complexă, se pot organiza grupuri de 4 membri, având la dispoziție 15 minute.

Discuția panel. Termenul *panel* în engleză „jurați”. Și în acest caz este vorba de participarea unor colectivități mai mari. Discuția propriu-zisă se desfășoară într-un grup restrâns („jurații”), e format din persoane competente în domeniul respectiv. Ceilalți pot fi zeci de persoane – ascultă

în tăcere ceea ce se discută. Aceștia pot intervenii prin biletele transmise „juraților”. Uneori biletele sunt de hârtie colorată: cele albastre conțin întrebări, cele albe – sugestii, cele roșii – păreri personale. Mesajele sunt primite de unul din membrii participanți la dezbateri, care introduce în discuție conținutul unui bilet atunci când se ivește un moment prielnic (i se spune „injectorul de mesaje”). Discuția este condusă de un „animator”. La urmă persoanele din sală pot interveni și în mod direct, prin viu grai. În încheiere, animatorul face o sinteză și trage concluzii.

Discuțiile panel sunt organizate aproape zilnic de posturile de televiziune. Auditorul (zeci de mii de persoane) urmărește discuția acasă și poate interveni prin telefon. Ceea ce lipsește discuțiilor televizate sunt sintezele și concluziile animatorului, totul rămâne în „aer” și cetățenii nu știu ce să creadă!. De altfel, nu sunt discuții urmărind creația, ci numai informația.

Metode de dezvoltare a creativității într-un mod individual sunt:

- Sesizarea, ierarhizarea și reformularea problemelor;
- Goana după idei-nici o idee nu este respinsă înainte de a fi verificată;
- Familiarizarea cu literatură din domenii de specialitate cât mai îndepărtate;
- Cultivarea unei activități preferate;
- Acumularea de idei și note originale;
- Finisarea ideilor noi prin formulare, expunere, redactare.

Astfel în procesul învățării școlare trebuie pus accent pe formularea obiectivelor instructive-educative, care se vor reflecta în conținutul învățământului, dar se pune accent și pe atitudinea profesorului, pe relația sa cu elevii în abordarea unor metode specifice și nespecifice (metode active, de observație independent- problematizarea, învățarea prin descoperire). Însă și activitatea în afara clasei și extrașcolară este deosebit de valoroasă și trebuie valorificată.

Bibliografie

Amabile, M.Teresa, Creativitatea ca mod de viață, Editura Științifică & Tehnică, București, 1997, pag. 168-171

Cucoș Constantin - Pedagogie, Editura Polirom, Iasi, 1998, pag 54-56

Ene Denisa-Elemente de pedagogie și psihologie pentru examenele de titularizare și definitivat, editura Rovimed, Bacău, 2016, pag46

Joița Elena-Pedagogie și elemente de psihologie școlară, Editura Arves, Craiova, 2003, pag70-76

Gârboveanu Maria-Imaginația, componentă a activității intelectuale, în „Revista de Pedagogie”, nr.4/1975, pag.75-77

Gârboveanu Maria- Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București ,1981, pag 85-87

Stoica Ana, Creativitatea elevilor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983, pag 145-147

CREȘTEREA RANDAMENTULUI ȘCOLAR PRIN PRACTICAREA ART TERAPIEI ȘI A ERGOTERAPIEI

Autori:

Ioana CORUJAN

Școala Gimnazială Horea, Cluj-Napoca

Scăderea accentuată și continuă a capacității de concentrare și a interesului pentru învățare, întâlnite la elevii noștri, ne-a determinat să facem diverse încercări pentru a remedia aceste stări și urmările lor negative. Am ales astfel să lucrăm cu elevii noștri, în cadrul unor opționale, ateliere de creație, cercuri artistice permanente sau pur și simplu în cadrul unor activități extracurriculare, în diverse tehnici artistice cum ar fi: pictura pe sticlă și lemn, modelarea unor materiale pentru obținerea produselor finite folosite la expoziții tematice (lut, fimo), pictură pe hârtie, grafică, tricotaje și altele.

Trebuie ca elevii noștri să învețe că în această lume în care ne străduim să ne integrăm și să fim buni cu noi și cu semenii noștri, suntem datori să ne conservăm specificitatea noastră, să ne cunoaștem tradițiile, să le redescoperim, să le păstrăm, dar în același timp să le facem cunoscute lumii întregi.

Am optat pentru realizarea acestor activități datorită preponderenței pe care o au reprezentările vizuale în procesul învățării. Dacă la clasă lecția cu un conținut teoretic, presupune asimilarea unor cunoștințe specifice și însușirea unor priceperi și deprinderi cu specificul disciplinei predate, activitățile extracurriculare, vin să completeze materialul ilustrativ din manuale și să corecteze printr-o atentă selecție perceperea eronată a reprezentărilor într-o lume care te agresează prin imagine în general și prin kitch în special.

Astefl se urmărește dezvoltarea simțului estetic al elevilor, să faciliteze formarea abilităților și deprinderilor practice, dar și determinarea acestora în conștientizarea rolului pe care îl are învățarea în dezvoltarea personală. Munca în echipă, solidaritatea dintre elevii care participă la aceste activități, determinarea de a duce la bun sfârșit o sarcină și demersul permanent de a transpune propria sensibilitate în minilucrări ce urmăresc să stârnească interesul și în spectatori expozițiilor noastre, aceleași sentimente frumoase și pure, toate canalizate eficient, ne conving că demersul nostru didactic va fi, dacă nu complet, îmbogățit prin aplicarea acestor metode în activitățile noastre extracurriculare.

Studiul efectuat prezintă, pe lângă partea teoretică și o serie de lucrări practice și tehnicile de realizarea ale acestora. Se cuvine făcută precizarea că aceste lucrări au fost concomitent realizate în două școli clujene, cu eșantioane de elevi diferiți ca vârstă și preocupări.

Concluziile la care am ajuns noi, dascălii, pot fi astfel extrapolate la generația actuală de elevi, fără prea mari marje de eroare. Ca anexe prezentăm fotografiile din timpul atelierelor de lucru,

lucrările unor elevi precum și gândurile împărtășite de ei, pentru a fi de folos atât dascălilor cât și elevilor și colegilor lor de generație.

- **Art-terapia** reprezintă folosirea terapeutică a creației artistice pentru îmbunătățirea stării emoționale a persoanelor care au diferite dificultăți de viață sau a celor care își doresc dezvoltarea personală. Atelierele de art-terapie propun un loc de exprimare liberă și creativă a emoțiilor, ideilor, frustrărilor, anxietăților în forme și culori, un suport și o însoțire în evoluția ficăruia de către un psihoterapeut specializat care asigură un cadru protector, bazat pe încredere.

Art-terapia folosește tehnici creative precum desenul, pictura, modelajul, teatrul, dansul, muzica sau marionetele, pentru a ajuta fiecare persoană să se înțeleagă pe sine, să se elibereze de anxietățile acumulate, de tensiuni și să faciliteze comunicarea și relaționarea.

Ideea de bază în art-terapie este aceea ca procesul creativ ajută oamenii în dezvoltarea abilităților personale și interpersonale (comunicare, relaționare, inteligență emoțională), în creșterea stimei de sine și a autoconștientizării, în gestionarea comportamentului și reducerea stresului, în dezvoltarea capacităților cognitive prin stimularea atenției, imaginației și a gândirii; toate acestea desfășurându-se în atelierul de art-terapie sub îndrumare unui psihoterapeut ce coordonează întreaga activitate.

Art-terapia nu trebuie confundată cu arta. În artă beneficiarul este opera de artă, în art-terapie beneficiarul este omul, arta fiind un mijloc de dezvoltare pus la dispoziția lui.

În art-terapie nu se formează artiști, nu este nevoie de experiență, competență sau talent, deoarece arta reprezintă doar o metodă prin care ne înțelegem mai bine propriile trăiri și conflicte interioare. Finalitatea artei o reprezintă tabloul, sculptura, filmul sau dansul. Finalitatea Art-terapiei o reprezintă dezvoltarea personală, vindecarea emoțională și transformarea individuală.

În Europa, încă de la mijlocul secolului al XIX-lea medicii au constatat că prin creația plastică se poate obține o ameliorare a stării psihice la mulți pacienți. Pictatul, munca în casă sau grădină, era menit să elimine plictiseala și să scoată pacienții din izolare.

La începutul secolului al XX-lea, diferiți autori au manifestat interes, pentru picturile și desenele bolnavilor psihici. Interesul suscitât de arta psihopatologică a permis organizarea unor expoziții internaționale cu producțiile artistice ale bolnavilor psihici.

Abordarea științifică a acestor modalități de expresie patoplastică a avut drept consecință apariția numeroaselor studii, înființarea instituțiilor de profil, apariția unor publicații periodice și desfășurarea unor reuniuni internaționale pe această temă. Artă poate vindeca diferite stări patologice. Această idee este foarte veche și a fost aplicată încă din antichitate. Personalități ale acelor timpuri cum ar fi Platon, Aristotel, Plutarh, Pitagora recomandau în scop terapeutic contemplarea operelor de artă. Privind o lucrare de artă ești obligat să te concentrezi la ea, uiți de problemele care te sâcâie.

În China și Japonia virtuțile artei erau folosite pentru a trata stări psihice precare. Această terapie stimula însănătoșirea. Pacienților li se recomanda pentru vindecarea stărilor fizice și în special psihice, să picteze, să deseneze în natură. Era o terapie și prin culoare. În ultimul timp cercetările medicale au adus în plus concluzia că virtuțile terapeutice ale artei sunt legate de tipul și de subiectul lucrărilor, de pregătirea intelectuală și de maladia pacientului.

În cazul melancoliilor cronice și depresiunilor nervoase grave folosirea terapiei culorilor a primit o largă aplicare în S.U.A., Japonia, China, fosta URSS, Franța ș.a. Cercetările au arătat că nu orice lucrare de artă are un impact pozitiv asupra sănătății. Unele lucrări prin cromatica și subiectul lor, au un efect neliniștitor și de aceea, trebuie evitate în terapia pacienților. Cei mai mulți dintre elevi ajung la psihoterapeut când se simt împinși din interiorul ființei lor, de o forță nevăzută care cere o schimbare. Atunci când tratamentul psihoterapeutic nu mai depinde în totalitate de un schimb verbal, de o vindecare exclusiv prin intermediul cuvântului, se impune poate o altă abordare.

Art terapia poate fi un act curativ atât în sens cathartic dar mai ales comunicativ. Este un alt mod de abordare a elevilor care nu verbalizează și nu pot exprima emoțiile prin intermediul cuvântului. Din aceasta categorie mai fac parte: copiii mici, persoane cu dizabilități mentale și/sau deficit de dezvoltare psihică sau verbală, persoane care au trecut prin traume severe etc.

Exprimarea artistic-simbolică poate determina inconștientul să de vină conștient, poate aduce la suprafață imagini care se află în profunzimile inconștientului. Dobândirea unei maturități emoționale în terapie prin intermediul artei poate fi la îndemana oricărui elev.

Apropo toate tipurile de psihoterapii cunoscute acum, folosesc mai mult sau mai puțin elemente de art terapie în procesul de vindecare interioară și încurajează cât mai mult spontaneitatea astfel încât elevul să devină conștient de propria persoană și de propria existență în lume.

Artele vizuale sunt din ce în ce mai prezente în procesul terapeutic. În funcție de tiparul de gândire pe care îl deține elevul, terapeutul se poate orienta folosind tehnici diferite sau materiale diferite. De exemplu, pentru un elev cu un tipar de gândire preponderent vizual folosirea desenului sau picturii, a culorilor este un avantaj. Pentru acei elevi care sunt auditiv-kinestezici terapia prin mișcare, dans, muzică este mult mai benefică, evident ca adjuvant atunci când aceștia își verbalizează cu greutate emoțiile.

Trebuie însă, făcută o precizare: art-terapia nu înseamnă a aștepta din partea elevului capodopere în materie de artă. Multe dintre lucrări pot avea într-adevăr o valoare artistică într-un sens pur academic. Ceea ce este important în art-terapie este recunoașterea unor tipare comportamentale și de gândire prin exprimarea unor emoții care transpuse în desen sau în orice alt tip de produs a artelor vizuale, producându-se o conștientizare a elevilor în ceea ce privește felul în care pot aduce schimbări în viața lor. Dacă în artă finalitatea o constituie tabloul, sculptura, filmul sau dansul, în art-terapie finalitatea o constituie vindecarea emoțională și transformarea individuală. Nu sunt necesare pregătiri prealabile, talentul sau altă competență în domeniul artei, aceasta fiind doar o metodă prin care ne putem înțelege mai bine trăirile și conflictele interioare.

Rolul psihoterapeutului în acest proces de transformare interioară este de a susține și ghida elevul, de a încuraja exprimarea liberă și spontană, de a oferi un spațiu securizant și armonios, astfel încât acesta să se exprime cât mai autentic.

Pentru exprimarea liberă a emoțiilor, anxietăților, frustrărilor, ideilor, tensiunilor, pentru înțelegerea de sine și facilitarea comunicării și relaționării, art-terapia folosește tehnici ca: desenul, pictura, imageria activă, jocul de rol, poveștile terapeutice, teatrul creativ, dansul,

mișcarea, muzica, mânuirea de marionete, modelajul, lucrul cu corpul, sculptura, tehnica colajului, basmele, fotografia, etc. Ședințele de art-terapie se desfășoară în grup sau individual, și durează 60 sau 100 de minute.

Art-terapia este eficientă în tratarea: anxietății, atacurilor de panică, fobiilor, a depresiei, travaliului de doliu, adicțiilor, traumelor diverse, timidității, problemelor de relaționare și comunicare, problemelor fizice, cognitive și neurologice, negativismul, hiperactivitatea, tulburări ale somnului, tulburări de expresie, boli cronice, boli degenerative (ex. Alzheimer).

Scopurile art-terapiei sunt:

- prevenirea și reducerea stresului;
- îmbunătățirea capacității de comunicare și relaționare;
- redobândirea și întărirea stimei de sine;
- dezvoltare personală;
- rezolvarea conflictelor ;
- dezvoltarea creativității;
- dezvoltarea randamentului școlar;

Art-terapia nu este un test al creativității sau al abilității de a dansa și desena ci este o metodă de autodescoperire. De multe ori doar experiența creării unei lucrări în timpul ședinței de art-terapie poate produce vindecare spontană, înțelegere profundă și rezolvarea de probleme.

Toti am făcut castele de nisip la mare, am mazgălit cu creioane colorate lungi siruri de pagini albe, când eram mici. Am modelat lutul și plastilina, la gradinită, am recitat poezii. Am jucat în piese de teatru. Am dansat și cântat. Am decupat și am lipit colaje. Spontaneitatea din primii ani de viață se pierde treptat. Fără să vrem totuși și în viața adultă construim zilnic mici piese de art terapie. Arta este în noi. Toți ne putem exprima mai mult sau mai puțin prin intermediul ei.

• **Ergoterapia** reprezintă forma cea mai generală de activitate lucrativă cu o sferă mare de cuprindere. În cadrul ei intră o mare gamă de activități - de la cele mai simple, elementare, de tipul muncilor gospodărești, executate în cadrul spitalului de către bolnavi împreună cu personalul încadrat în acest scop, până la activitățile profesionale diferențiate în funcție de profilul acestora (croitorie, lucrul manual, atelier mecanic, tâmplărie, agricultură). Important în acest sens este caracterul simbolic al acestor activități de exercițiu pentru refacerea aptitudinilor individuale, modificate de boală.

În cazul ergoterapiei, se pune accentul pe reeducarea gestualității, a îndemânării, dezvoltarea expresivității, readaptarea subiecților la efort și revenirea lor la o activitate profesională cu efect de resocializare. Prin aceasta bolnavii își redobândesc autonomia și demnitatea. Ele se recapătă într-o manieră simbolică, prin intermediul "obiectelor" produse de aceștia și a efectelor lor asupra celor care le-a produs.

Activitățile ergoterapeutice cu ajutorul uneltelor, contribuie la progresul capacităților de coordonare individuale. Obiectivele pentru activitățile de ergoterapie sunt:

- dezvoltarea deprinderilor manuale;
- dezvoltarea respectului față rezultatele muncii lor;
- consolidarea deprinderilor tehnice;

- consolidarea abilităților de a finaliza lucrul început și disciplina păstrării materialelor în ordine;
- educarea răbdării, respectării regulei, cooperarea cu alte persoane în vederea realizării unor lucrări de grup;

Activitățile ergoterapeutice pun accentul pe reeducarea gestualității, a îndemânării, învățarea unor deprinderi noi, utile, dezvoltarea expresivității, readaptarea/adaptarea la efort.

Bibliografie

1. ARON RUBIN, Judith, *The art of art therapy*, New York: Brunner/Mazel, 1984
2. READ, Herbert, *Modern Sculpture*, Thames and Hudson, London & New York, 1999
3. ALLEN, Pat B., *Art is a way of knowing*, Boston: Shambhala Publications, Boston, 1995.
4. MALCHIODI, Cathy A., *The soul's palette: drawing on art's transformative power health and well-being*, Shambhala Publication, Boston, 2002.

- Exemple de bună practică

Dreptul profesorului de a media conflictele în educație

Prof. înv. primar, Cosma Monica
Școala Gimnazială nr. 5 Piatra Neamț

“ Cel ce urcă muntele plin de credință, luminează
cărările, CREDINȚA fiind singurul tovarăș la acest drum greu. “

Ernest Bernea

*Poate profesorul să urce muntele, semănând împăcarea, spre a
culege sus, pe creastă, roadele dulci ale acesteia ?*

Prinde uneori gust de aguridă, când fructele mâniei încețoșează
“marea de lumină” a înțelegerii ?

Școala e cel dintâi loc al medierii, care face trecerea de la familia
mică, la marea familie, societatea, de la sine la celălalt.

Primul grup în care elevii comunică între ei, se percep unii pe
ceilalți, învață să socializeze, stabilind relații interpersonale este
clasa.

Profesorul își asumă cu responsabilitate diverse roluri: *educator*,
consilier, *diriginte*, învățându-i să coopereze, să intre în competiții
și să se angajeze “ sine ira et studio”, să reacționeze constructiv în
situații de dispută.

- **Medierea** este o formă de educație socială durabilă, des abordată
de către profesor, urmărind dezvoltarea abilităților de comunicare,
astfel încât elevii să ajungă să înțeleagă și să-și rezolve singur, în
mod pașnic, problemele.
- **Profesorul** intervine imparțial în “ furtună”, nu impune o soluție,
dar îi poate ajuta să o găsească prin colaborarea părților,
reflectarea conflictului reciproc, astfel încât să înțeleagă *disputa*
conform propriilor sisteme de valori. *Dezvoltă apoi un proces
creativ de grup și adoptă decizii de grup.*

- **Laura Rose** oferă **profesorului-mediator** unele sugestii de mediere a unor situații conflictuale:
- **Iubește elevii !**
 Stabilește relații și încurajează elevii.
 Tratează fiecare elev cu respect.
 Întreține o atmosferă de concentrare în sala de clasă.
 Acționează în vederea afilierii și maturizării fiecărui elev.
 Elaborează planuri specifice pentru elevii cu nevoi speciale, ajută-l, nu este nevoie să-l determini să gândească: “ Trebuie neapărat să câștig ! ”
- **Așteaptă-te la cel mai bun comportament din partea elevilor și comunică-le acest lucru:**
 Stabilește reguli și standarde simple pentru ceea ce consideri a fi comportament dezirabil (transmite siguranța, fii amabil și eficient; elevii trebuie să simtă că în sala de clasă sunt în siguranță din punct de vedere fizic, intelectual și emoțional).
 Utilizează jocul de rol pentru a le transmite un comportament respectuos, dezirabil.
 Nu cheltui energie, schițând răspunsuri pentru fiecare răspuns greșit.
- **Stabilește planuri în vederea sprijinirii comportamentului dezirabil:**
 Pregătește lecții care să aibă înțeles pentru elevii cu predispoziții și interese diferite.
 Anticipează posibilele probleme de disciplină în scopul prevenirii lor.
 Utilizează umorul și ironia într-o manieră stimulativă pentru fiecare răspuns greșit.
- **Profesorul-mediator** abordează asertiv și cooperant disputele și, prin aceasta, devine un model de comportare eficientă, pentru elevii săi, în contextul declanșării unor dispute.

- Dacă ar deveni *agresiv*, abdicând de la atitudinile firești de până atunci, ar stârni în jur un val de sentimente negative. Acuzele aduse elevilor, blamul, lipsa de respect, sarcasmul, furia se pot întoarce ca un bumerang împotriva lui, știut fiind faptul că “acel ce seamănă vânt culege furtună”.
- Dacă ar deveni *pasiv*, mimând suferința, spre a evita implicarea într-un conflict, aceste atitudini au valoare de supraviețuire, atâta timp cât profesorul nu are nicio satisfacție profesională, iar conflictul nu e rezolvat.
- Profesorul este un *temerar*. El știe să surmonteze ascuțișurile orgoliilor și-l deprinde și pe copil să caute sămânța înțelegerii, mai întâi în adâncurile ființei lor, spre a o cultiva între semeni.
- Disputa poate avea forme constructive, atât din punct de vedere emoțional, spiritual cât și fizic, doar dacă e gândită pozitiv. Ajută la sănătatea mentală și individuală, la descoperirea propriilor valori și credințe, putând fi o sursă de maturizare. Capacitățile de management ale conflictelor pot fi învățate. Prin multă râvnă, profesorul își îmbunătățește comunicarea, negocierea și medierea conflictelor.

Operationalizarea obiectivelor operationale.

In activitatiile instructiv-educative,precizarea clara,concreta,operationala a obiectivelor face ca aceasta sa reprezinte elemente de reper in prelucrarea,derularea,evaluarea si reglarea activitatilorinstructiv-educative.

Operationalizarea obiectivelor reprezinta demersul operatia de transpunere cu ajutorul verbelor de actiune a scopurilor procesului de invatamant in obiective specifice si a acestora in obiective concrete.

Prin precizarea unor comportamente cognitive si psihomotorii observabile si daca este posibil,masurabil.

Practic,operationalizarea obiectivelor educationalepresupune detalierea,concretizarea si contextualizarea acestora,astfel incat ele sa exprime schimbarile comportamentale,asteptate de la subiectii instruirii,respectiv:prestatia de moment,performanta,competenta. Obiectivele operationale fiind finalitati educationale definite concret si vizand comportamente observabile si masurabile,permit adoptare unei strategii precise care ii ajute pe educati sa obtina performantele anticipate de educator si ulterior constientizate si asumate de educati.

Unii pedagogi propun si analizeaza trei cerinte ale operationalizarii:

- 1.) Un obiectiv operational precizeaza o modificare calitativa acapacitatilor elevilor. Modificarile constatate reprezinta achizitii,cunostinte,comportamente,abilitati.
- 2.) Pentru fiecare obiectiv operational trebuie sa se precizeze situatiile de invatare sau conditiile care determina modificarile proiectate.
- 3.) A treia componenta este nivelul realizarii mai precis,nivelul minim de realizare a obiectivului operational.

In acord cu aceste cerinte ale operationalizarii este necesar sa se parcurga urmatoorii pasi:

- precizarea comportamentelor esentiale care asigura atingerea obiectivului esential.
- formularea unor obiective particulare concrete cu ajutorul unor verbe care exprima o actiune observabila.
- selectionarea obiectivelor specifice pentru atingerea obiectivului general.
- descrierea conditiilor de instruire in care este pus elevul cand trebuie sa demonstreze ca a atins obiectivul respectiv.
- specificarea criteriului de evaluare,respectiv specificarea performanteiminime acceptabile
- se impun urmatoarele precizari si cerinte de formulare:
- sunt corelate cu activitatile didactice determinante respectiv,lectiile,lucrarile de laborator,etc.
- avand un caracter concret,ele se urmaresc si se ating pe termen scurt.

- se refera la elev,condeseaza si descriu ceea ce urmeaza sa stie sau sa faca elevul (respectiv prestatia,performanta sau competenta pe care acesta trebuie sa o dovedeasca.pe parcursul sau la finalul unei secvente de instruire.
- se refera la modificarile evolutive,calitative si cantitative ale prestatiilor,performantelor si competentelor elevilor la noile achizitii ale acestora.
- se formuleaza in termeni de produs al invatarii,respectiv prin precizarea a ceea ce trebuie sa demonstreze ca stie sau stie sa faca.
- nu se confunda cu continutul,cu ideile principale din lectie.
- ele se refera la activitatea de invatare a elevilor (ce trebuie sa stie si sa faca) si nu la cea a profesorului.
- nu se confunda cu scopurile care sunt mult mai generale si nu se pot realiza intr-o singura activitate didactica.

Un model de operationalizare care se bazeaza pe urmatoarele trei conditii de operationalizare:

- 1.) Descrierea comportamentului observabil prestatiei performantei sau competentei.
- 2.) Precizarea conditiilor de productie si manifestare a comportamentului.
- 3.) Stabilirea criteriilor de reusita/de acceptare a performantei standard.

- descrierea comportamentului observabil este cerinta de a preciza si detalia in obiectiv conduita elevului,rezultatul invatarii realizate de acesta si performantele pe care le va dovedi elevul,utilizandu-se verbe de actiune,evitandu-se verbele cu aspectul lard de tipul,,a cunoaste” „a sti” „a asimila” a se familiariza cu „a aprecia”.
- precizarea conditiilor de productie si manifestare a comportamentului.Astfel fraza prin care se precizeaza conditiile de realizare a unui obiectiv operationalincepe cu sintagmele „cu ajutorul” „utilizand” „folosind” „de baza” „pornind de la” „avand la dispozitie”.
- stabilirea criteriilor de reusita,de acceptare a performantei standard.Se refara la numarul minim de raspunsuri corecte,numarul incercarilor admise,numarul maxim de omisiuni admise,numarul maxim de greseli admise,modul de lucru apreciat in numar de raspunsuri corecte,reusita elevului in procentaje.Alte modele de operationalizare a obiectivelor in care numarul cerintelor de operationalizare variaza intre doua si cinci.Exemplu de obiectiv cu trei componente:-sa indice cel putin trei plante medicinale din regiuneanatala,pe baza cunostitelor din viata cotidiana.Exemplu de obiectiv cu doua componente:-sa explice transformarile suferite de alimente in cavitatea bucala cu ajutorul diapozitivelor.In actuala viziune curriculara demersul de operationalizare lasa loc manifestarii,flexibilitatii si creativitatii pedagogice a cadrului didactic.

Bibliografie: Bocoș.Mustață ; Jucan.Dana (2022) Fundamentele pedagogiei:Teoria si metodologia curriculumului. Editura Paralela 45 -Pitesti-

COLABORAREA GRĂDINIȚĂ – FAMILIE

Prof. Iuănuțiu Narcisa
Școala Gimnazială Grigore Silași

În actul de educare a copilului preșcolar, o componentă importantă constituie procesul informativ-educativ la care contribuie *familia și grădinița*.

Familia este factorul educativ prioritar, întrucât educația începe din familie, aceasta fiind modelul pe care copilul îl imită și-l urmează. În familie copilul își face pregătirea pentru viață. Contribuția familiei este cu atât mai mare cu cât copilul este mai mic și scade pe măsură ce etapele de creștere înaintază pe treptele superioare ontogenezei.

Familia oferă mediul în care copilul se naște, trăiește primii ani ai vieții, se dezvoltă și se formează pentru viață. Aceasta reprezintă primul instrument de reglare a interacțiunilor dintre copil și mediul social. Are rolul central în asigurarea condițiilor necesare trecerii prin stadiile de dezvoltare ale copilăriei, condiții ce stau la baza structurării personalității individului. În relațiile sale cu mama, cu tata și cu frații, copilul se integrează în relațiile sociale, se apropie de societate, își cunoaște valorile și începe să-și formeze imaginea de sine.

Mediul în care copilul se naște, trăiește primii ani ai vieții, se dezvoltă și se formează pentru viața îl oferă familia. Astfel, familia are rolul central în asigurarea condițiilor necesare trecerii prin stadiile de dezvoltare ale copilăriei, condiții ce stau la baza structurării personalității individului. Apariția unei persoane mici în orice familie, care la început este complet dependentă de adulți și își inspiră tandrețe aduce cu ea un enorm sens al responsabilității, privind modul în care să o îngrijești și să o educi. Părinții sunt primii educatori deoarece ei sunt primii cu care copilul interacționează constant încă din prima zi a vieții; familia este modelul pe care copilul îl imită. Totodată, modul de viață al familiei este principalul reper în viață al copilului. Comunicarea intrafamilială influențează decisiv dezvoltarea psihofizică a copilului, formarea personalității lui. Copiii își observă proprii părinți cum acționează în rolul de părinți. Primele deprinderi de viață sănătoasă ale copilului sunt dezvoltate în familie (deprinderi igienice, de alimentație sănătoasă), acestea constituind suportul dezvoltării ulterioare și își pun amprenta asupra întregii personalități.

Tot în familie, copilul își însușește limbajul. Volumul, calitatea vocabularului, corectitudinea exprimării depinde de modelele oferite de părinți, de felul în care aceștia interacționează și îi solicită pe copii. În familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, ordinea, răbdarea etc.

În realizarea acestor sarcini, *modelul parental* ajută cel mai mult, părinții oferind copilului exemple de comportamente în diferite contexte.

De la părinți, cei mici vor învăța să aprecieze ce este bine și ce este rău, ce este drept și ce este nedrept, ce este frumos și ce este urât în comportamente. Ei sunt primele modele pentru modul în care să acționeze ulterior ca părinți.

La vârsta preșcolară un factor educativ important este *grădinița*, care desfășoară un amplu proces instructiv-educativ și are cadre cu pregătire profesională corespunzătoare, ce aplică metode și procedee pedagogice consacrate.

Educatorea grupei trebuie să cunoască specificul fiecărui stadiu de dezvoltare a copilului, disponibilitățile intelectuale precum și particularitățile lui comportamentale și caracteriale. Ea se preocupă de socializarea preșcolarului prin integrarea lui în mediul grădiniței, oferindu-i prilejul să cunoască mediul înconjurător, organizând vizite în împrejurimile grădiniței, în cartier, în oraș, la școală, la locul de muncă al părinților etc. Treptat, cu multă răbdare, educatoarea este cea care cultivă încrederea în propriile posibilități ale copiilor, integrând în jocuri și activități copii timizi, efectuând munca suplimentară individualizată cu copiii cu deficiențe verbale, folosind jocul și jucăriile existente pentru a-i apropia de acestea.

Grădiniței îi revine *rolul de partener în relațiile ei cu familia* iar acest rol derivă din faptul că este un serviciu specializat, cu cadre pregătite pentru realizarea sarcinilor educației copiilor cu vârste cuprinse între

3-6/7 ani.

Există două dimensiuni principale ale implicării reciproce a instituției de învățământ și familiei în favoarea copilului: *dimensiunea relației copil - părinte* și *dimensiunea relației grădiniță - familie*.

Dimensiunea relației copil - părinte vizează controlul frecvenței, al rezultatelor școlare, îndeplinirea sarcinilor și susținerea spirituală și materială a activității didactice a copilului. Cealaltă dimensiune se referă la alegerea unității de învățământ, la contactele directe ale părinților cu cadrele didactice. Aceste contacte pot fi întâlniri colective dintre cadrele didactice și asociațiile părinților, reuniunile de informare a părinților cu privire la diferite conținuturi și metode școlare.

Relația grădiniță - familie nu se poate constitui fără asigurarea unei condiții de bază, fundamentală: cunoașterea familiei de către educatoare, a caracteristicilor și potențialului ei educativ. Educatoarea trebuie să cunoască mai multe aspecte ale vieții de familie, deoarece aceasta o ajută în cunoașterea și înțelegerea copiilor cu vârste cuprinse între 3-6/7 ani.

Grădinița nu poate face minuni, iar educația dată în aceasta instituție nu va avea rezultate bune, dacă nu se va sprijini și nu va colabora cu familiile copiilor. Nu putem educa în mod **just** un copil fără a-l observa atent, fără a-l studia, fără a-i înțelege personalitatea.

Căldura raporturilor dintre părinți și educatoare, încrederea și respectul reciproc se stabilesc prin schimbul de informații - pentru care trebuie să găsim întotdeauna timpul necesar. Astfel, educatoarea poate ajuta familia în cel mai simplu și natural mod să urmeze calea justă în raporturile cu copilul său, să prevină îndepărtarea lui sufletească, să înlăture eventualele carențe educative. Complexitatea problemelor lumii contemporane cere deschiderea și flexibilizarea raporturilor în parteneriatul educațional. Implicarea, ca agenți ai educației, a diferitelor instituții și persoane din comunitate dezvoltă în prezent o imagine complexă și dinamică a influențelor educaționale. Grădinița, fiind puntea de legătură cu familia, are și menirea de a asigura părinților asistență de specialitate, informându-i asupra etapelor de evoluție a copiilor și venind în sprijinul celor ce întâmpină dificultăți în înțelegerea rolului de părinți și în îndeplinirea cu succes a educării copiilor.

Ocaziile de a discuta cu părinții pentru a găsi împreună soluții problemelor cu care se confruntă copilul trebuie căutate chiar și atunci când ele nu se oferă cu ușurință. În general ele sunt prilejuate de acele momente în care copilul este introdus ori este extras din programul grădiniței. Altfel spus, cele mai frecvente ocazii pe care le are educatoarea de a comunica cu părinții sunt: când părinții aduc copiii la grădiniță; la sfârșitul programului, când părinții își iau copiii de la grădiniță; cu prilejul diferitelor evenimente festive ce se organizează la nivelul grădiniței: sărbători diverse, festivități de început de ciclu ori la sfârșit de ciclu preșcolar; vizite la domiciliu, lectorate cu părinții, consultații pedagogice.

Cu cât cunoaștem mai bine familiile copiilor, cu atât mai eficient va fi parteneriatul cu ele. Cu cât părinții vor cunoaște mai bine programul educațional, cu atât va fi mai coerentă influența ambilor factori educaționali și a ambelor medii educaționale. Cu cât colaborarea dintre educator și părinți este mai strânsă cu atât mai bine ambii actori vor cunoaște mai bine copilul.

Dialogul educatoare-părinte se poate organiza, fie individual prin *consultații*, cu fiecare familie, fie în *adunările organizate cu părinții*; se informează reciproc, ceea ce contribuie atât la buna desfășurare a procesului educațional din grădiniță, cât și la o bună educație în familie. Dar, dialogul deschis bazat pe încrederea reciprocă cere timp pentru a fi clădit.

Unii părinți, care au avut experiențe negative în timpul propriilor lor ani de școală, se pot simți intimidati de prezența unor cadre didactice. Alții, care au fost învățați că educatorul *știe cum este mai bine*, nu pun la îndoială faptele acestuia. Educatoarele la rândul lor pot să fi avut experiențe negative; probabil unii părinți le-au dat lecții despre cum să-și facă meseria. Aceste atitudini sau sentimente pot obstrucționa o bună comunicare.

Participarea părinților la activități ale grupei reprezintă un alt prilej de cunoaștere a părinților, dar și un mod prin care aceștia sunt familiarizați cu programul grupei, cu conținutul și metodele didactice, cu materialele didactice și mijloacele necesare desfășurării activităților, cu modul de comunicare și abordare a situațiilor problematice, cu semnificația respectului față de copil. Relația părinte-educatoare astfel contribuie la constituirea unor relații pozitive între familie-grădiniță, la o coerență a practicilor educaționale și a cerințelor referitoare la copil.

Vizitele periodice la domiciliu vor fi programate la momentele convenabile acestora și-i oferă educatoarei posibilitatea de a cunoaște familia și copilul în mediul lor propriu. Familia va fi încurajată să viziteze la rândul ei sala de grupă în orice moment. Copiii vor fi atât de încântați de ideea că educatoarea lor îi vizitează. Gazdele își pot imagina că o astfel de vizită ar putea însemna comunicarea unor vești proaste astfel este necesar ca să se informeze părinții cu ce scop sunt vizitați. La începutul vizitei, se reia prezentarea scopului acesteia; se deschide discuția prin a arăta câteva aspecte pozitive, întotdeauna, chiar și atunci când

scopul vizitei este acela de a exprima îngrijorarea în anumite privințe. Vizitele la domiciliu pot fi utile atât pentru educatoare cât și pentru familii. Educatoarea poate afla lucruri interesante despre: cultura familiei respective; modul de interacționare; talentele și aptitudinile membrilor acesteia; are șansa de a se discuta pe larg despre progresele și succesele individuale ale copilului. De aceea se pot aduce câteva mostre din activitatea copilului la grădiniță pentru a le arăta părinților, bucurându-se astfel de atenția educatoarei și vede cum aceasta intră în contact comunicational cu copilul. Părinții pot împărtăși: idei legate de anumite preocupări, neînțelegeri, sau obiective specifice referitoare la copilul lor.

Parteneriatul grădiniță-familie se poate realiza și prin **întâlnirile formale cu toți părinții** desfășurate în cadrul formal al negocierilor dintre administrarea grădinițelor și asociația părinților. În cadrul acestor întâlniri părinții trebuie implicați în luarea unor decizii menite să asigure securitatea copiilor, stabilirea meniului zilnic corespunzător pentru menținerea sănătoasă a copilului.

Participarea părinților la excursii, vizite, serbări, aniversări. La serbare pot participa părinți și rude ale copiilor. Părinții pot fi implicați nu doar în organizarea acestor evenimente, dar pot veni și cu sugestii, propuneri de teme, de activități.

Lectoratele cu părinții, organizate sistematic, au drept scop o vie propagandă pedagogică în rândul comunității. Părinții de la un întreg nivel beneficiază, în cadrul lectoratelor, de prezența și consilierea unor specialiști din domeniul psihopedagogiei sau a unor reprezentanți ai instituțiilor cu care grădinița derulează programe în parteneriat (poliție, dispensar medical, instituții culturale, ONG-uri). Comitetul de părinți al clasei, ales anual, constituie nucleul colaborării grădiniței cu familiile copiilor, fiind forul organizat în vederea găsirii și aplicării de soluții viabile la problemele de ordin socio-gospodăresc.

Realizarea unor vitrine cu material informativ de specialitate poate stimula interesul și curiozitatea părinților. Consultarea unora dintre acestea (cărți, broșuri, referate, planuri de intervenție, etc.) contribuie la lărgirea experienței pedagogice a părinților și, implicit, la o implicare potrivită în anumite situații educaționale.

Realizarea unor afișe speciale poate avea un rol stimulat de a oferi copiilor condiții corespunzătoare de viață, de activitate intelectuală, de hrană etc., pentru eliminarea exploatării copiilor, determinarea părinților a-și integra copiii în activități recreative, în cluburi ale copiilor etc.

Sărbătorirea în comun a unor evenimente din viața constituie momente de cunoaștere reciprocă și de implicare în actul educativ.

Factorii de modelare a personalității umane trebuie să interacționeze ca un tot unitar, sub forma unui sistem bine încheiat, pentru atingerea țelului comun: *educarea copilului*. Pentru aceasta, este nevoie de un schimb permanent de informații, de completare și valorificare a influențelor dirijate spre micul învățăcel.

Bibliografie:

1. **Băran, Adina**, (2004), *Parteneriat în educație: familie – școală – comunitate*, Editura Aramis Print, București
2. **Bunescu, G., Alecu, G., Badea, D.**, (1997), *Educația părinților. Strategii și programe*, Editura Didactică și Pedagogică, București
3. **Dumitrana, Magdalena**, (2000), *Copilul, familia și grădinița*, Editura Compania, București
4. **Dumitrana, Magdalena**, (2011), *Cum crește un pui de om*, Editura Compania, București
5. **Mateiaș, Alexandra**, (2003), *Copiii preșcolari, educatoarele și părinții, Ghid de parteneriat și consiliere*, Editura Didactică și Pedagogică, București
6. **Vrășmaș, Ecaterina Adina**, (2002), *Consilierea și educația părinților*, Editura Aramis, București

Educația viitorului: Inovații și practici care transformă învățarea

Prof. Costin Iulia Andreea, Sc. Gim., Grigore Silași” Beclean, BN

Educația a fost întotdeauna un pilon al progresului uman, iar în era modernă, aceasta se află într-un proces continuu de transformare. Schimbările tehnologice rapide, diversitatea culturală și nevoia de a pregăti elevii pentru o lume dinamică și imprevizibilă au impulsivat apariția unor abordări inovatoare și a unor practici excepționale în domeniul educației. Acest articol explorează tendințele care definesc educația contemporană și modul în care acestea modelează viitorul învățării.

1. Transformarea digitală a educației

Unul dintre cele mai marcante aspecte ale evoluției educației este integrarea tehnologiei.

Instrumentele digitale au revoluționat modul în care se predă și se învață:

- **Învățarea online și hibridă:** Platformele precum Google Classroom, Zoom și Moodle oferă acces la resurse educaționale de oriunde, oricând. Acest model flexibil permite elevilor să personalizeze ritmul și stilul de învățare.
- **Realitatea augmentată (AR) și virtuală (VR):** Aceste tehnologii creează experiențe imersive, transformând lecțiile în explorări captivante. De exemplu, elevii pot explora anatomia umană în detaliu sau pot călători în trecut pentru a studia istoria.
- **Inteligența artificială (AI):** Algoritmii AI permit adaptarea conținutului la nevoile fiecărui elev, oferind feedback personalizat și identificând lacunele în cunoștințe.

2. Abordarea centrată pe elev

În educația modernă, accentul se mută de la predarea bazată pe profesor la învățarea centrată pe elev. Această schimbare valorifică unicitatea fiecărui individ și îi permite să devină protagonistul propriei educații.

- **Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning):** Elevii lucrează la proiecte practice care rezolvă probleme reale, dezvoltând abilități de gândire critică și colaborare.
- **Învățarea social-emoțională (SEL):** Educația nu mai înseamnă doar cunoștințe academice, ci și dezvoltarea inteligenței emoționale, empatiei și abilităților sociale.
- **Metode de evaluare alternativă:** Testele standardizate sunt completate de portofolii, autoevaluări și feedback constructiv, care oferă o imagine mai completă asupra progresului elevului.

3. Incluziune și diversitate

Educația contemporană recunoaște importanța incluziunii și a diversității în școli:

- **Educația incluzivă:** Elevii cu nevoi speciale beneficiază de sprijin adaptat, asigurându-se că toți au acces la o educație de calitate.
- **Curriculum diversificat:** Programele educaționale reflectă diversitatea culturală, încurajând respectul și înțelegerea între elevi.

4. Accent pe competențele pentru viitor

Într-o lume în continuă schimbare, accentul se pune pe competențele care îi pregătesc pe elevi pentru provocările viitorului:

- **Gândirea critică și rezolvarea problemelor:** Aceste abilități sunt esențiale într-o societate unde informația este din belșug, dar interpretarea ei necesită discernământ.
- **Colaborarea și comunicarea:** Educația modernă subliniază importanța muncii în echipă și a abilităților interpersonale.
- **Adaptabilitatea și învățarea continuă:** Elevii sunt încurajați să fie flexibili și să îmbrățișeze învățarea pe tot parcursul vieții, pentru a rămâne relevanți în cariera lor.

5. Implicarea comunității în educație

Educația nu mai este exclusiv responsabilitatea școlilor; familiile, comunitățile și organizațiile joacă un rol esențial.

- **Parteneriate între școli și industrie:** Acestea facilitează oportunități de învățare practică, cum ar fi stagiile și mentoratul.
- **Voluntariatul și implicarea civică:** Elevii sunt încurajați să participe la activități care au impact pozitiv asupra comunității lor.
- **Rolul părinților:** Educația colaborativă, în care părinții sunt parteneri activi, îmbunătățește rezultatele elevilor.

6. Exemple de practici excepționale

- **Școli verzi:** Unele instituții adoptă modele sustenabile, integrând educația ecologică și practici de protejare a mediului în curriculum.
- **Clase fără frontiere:** Inițiativele care conectează elevii din diferite părți ale lumii prin tehnologie promovează schimburile culturale și înțelegerea globală.
- **Învățarea personalizată:** Școli care să ofere platforme digitale ce permit elevilor să-și stabilească propriile obiective academice și să avanseze în ritmul lor.

Educația este într-o continuă evoluție, iar abordările inovatoare și practicile excepționale transformă modul în care copiii învață și se pregătesc pentru viitor. Integrarea tehnologiei, personalizarea procesului educațional, promovarea incluziunii și concentrarea pe competențele viitorului sunt doar câteva dintre direcțiile care modelează viitorul educației. Această revoluție educațională nu doar că îmbunătățește performanțele academice, ci și contribuie la formarea unor cetățeni activi, empatici și bine pregătiți pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

Aplicații Multimedia în Proiectarea Didactică Inovativă: Tema „Iarna” – Extindere cu Exemple Detaliat

Prof. Marius Adrian Crăciun

Prof. înv. primar, Ancuta Maria Crăciun

Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu” Maieru

1. Crearea unei descrieri colective pe tema „Iarna”

Obiective:

- Dezvoltarea capacității de descriere.
- Promovarea colaborării între elevi.

Aplicații utilizate:

1. Jamboard:

- Profesorul creează un panou digital cu întrebări ghidate (ex. „Cum arată cerul iarna?”, „Ce sunete auzi în timpul unei zile de iarnă?”). Elevii răspund prin post-it-uri digitale.
- **Exemplu aplicativ:** Fiecare elev contribuie cu un detaliu, iar la final, clasa construiește o descriere completă despre peisajul de iarnă.

2. Voki:

- Crearea unui avatar care „povestește” o scenă de iarnă.
- **Exemplu aplicativ:** Elevii programează un avatar să descrie un moment al zilei (dimineață geroasă, seară liniștită) folosind propoziții descriptive.

3. ThingLink:

- Elevii încarcă o imagine cu peisaj de iarnă și adaugă etichete interactive care conțin detalii descriptive.

2. Lectura și analiza textelor literare tematice

Obiective:

- Identificarea temelor și imaginilor artistice.
- Dezvoltarea abilităților de interpretare critică.

Aplicații utilizate:

1. Nearpod:

- Profesorul încarcă un fragment din poezia „Iarna” de George Coșbuc și adaugă întrebări interactive (identificarea figurilor de stil, analiza imaginii centrale).
- **Exemplu aplicativ:** Elevii marchează cuvintele-cheie din text și răspund la întrebări deschise.

2. Flipgrid:

- Elevii înregistrează răspunsuri video la întrebări despre textele analizate.
- **Exemplu aplicativ:** Răspunsuri video la întrebarea „Cum surprinde poetul atmosfera specifică iernii?”.

3. QuiverVision:

- Elevii colorează o scenă de iarnă, apoi o animă folosind aplicația de realitate augmentată. După activare, descriu în scris sau oral scena respectivă.

3. Compuneri creative inspirate de iarnă

Obiective:

- Dezvoltarea creativității și a abilităților de exprimare scrisă.
- Utilizarea structurii narative pentru a crea povești captivante.

Aplicații utilizate:

1. Storyboard That:

- Elevii creează benzi desenate cu teme de iarnă, incluzând personaje, decoruri și dialoguri.
- **Exemplu aplicativ:** O poveste despre un fulg de zăpadă care călătorește prin oraș, fiecare scenă fiind ilustrată cu imagini și replici.

2. Microsoft Sway:

- Realizarea unei compuneri multimedia, integrând text, imagini și sunete.
- **Exemplu aplicativ:** O compunere narativă intitulată „Magia primei ninsori”, unde elevii adaugă imagini și efecte sonore (ex. sunet de vânt sau zăpadă care scârțâie).

3. Toontastic:

- Elevii creează povești animate cu teme de iarnă, alegând personaje, decoruri și povestind fiecare scenă.

4. Jocuri educative și activități interactive

Obiective:

- Consolidarea cunoștințelor despre iarnă.
- Dezvoltarea gândirii critice și a vocabularului.

Aplicații utilizate:

1. LearningApps:

- Crearea de activități interactive precum „Potrivește cuvântul” sau „Completează propoziția”.
- **Exemplu aplicativ:** Elevii potrivesc expresii despre iarnă cu imaginile corespunzătoare (ex. „fulg de zăpadă” – imaginea unui fulg).

2. Escape Room virtual pe Genial.ly:

- Profesorul creează un „escape room” cu întrebări despre iarnă. Elevii răspund pentru a „scăpa” dintr-o casuță înzăpezită.
3. **Blooket:**
- Jocuri tip concurs în care elevii răspund la întrebări despre caracteristicile anotimpului iarna, tradiții sau obiceiuri.

5. Realitatea augmentată și virtuală pentru explorarea temei „Iarna”

Obiective:

- Descoperirea peisajelor de iarnă prin tehnologie imersivă.
- Crearea unei conexiuni vizuale și emoționale cu tema studiată.

Aplicații utilizate:

1. **CoSpaces Edu:**
 - Elevii construiesc o scenă 3D cu tematică de iarnă, adăugând elemente dinamice (căderi de zăpadă, sunete de vânt).
 - **Exemplu aplicativ:** Crearea unei scene cu sărbătorile de iarnă într-un sat tradițional românesc.
2. **Merge Cube:**
 - Vizualizarea tridimensională a unor imagini legate de iarnă, cum ar fi fulgi de zăpadă sau animale specifice anotimpului.
3. **Google Earth:**
 - Explorarea virtuală a locurilor unde iarna este spectaculoasă (ex. Munții Carpați, Laponia). Elevii descriu experiența și fac legătura cu elemente literare.

Bibliografie

1. Mayer, R. E. (2001). *Multimedia Learning*. Cambridge University Press.
2. Ministerul Educației din România. (2023). *Ghid pentru utilizarea instrumentelor digitale în predare*.
3. Site-ul oficial Canva: www.canva.com
4. Platforma Storybird: www.storybird.com
5. Google Expeditions: edu.google.com
6. Audacity: www.audacityteam.org
7. Scratch: scratch.mit.edu
8. ThingLink: www.thinglink.com
9. Flipgrid: www.flipgrid.com
10. Padlet: www.padlet.com

RESURSE EDUCATIONALE DESCHISE ÎN MATEMATICĂ

Liceul Teoretic de Informatică „Grigore Moisil”,
Iași, Iași

Profesor Ines Crețu , Liceul Teoretic de Informatică “Grigore Moisil” Iași

Implementarea celor mai adecvate scenarii didactice bazate pe tehnologiile digitale în activitățile de predare-învățare-evaluare poate beneficia de utilizarea resurselor educaționale deschise -OER . Aceste resurse pot fi folosite de către profesori pentru a sprijini procesul de învățare al elevilor și pentru a crea un mediu de învățare interactiv și captivant.

Resursele educaționale deschise (OER - Open Educational Resources) reprezintă materialele de învățare, instrumentele și resursele digitale care sunt disponibile gratuit și pot fi utilizate, modificate și distribuite de către oricine. Acestea includ manuale, cursuri online, prezentări, videoclipuri, jocuri și multe altele.

CONTEXTUL folosirii OER:

Iată câteva exemple de resurse educaționale deschise care pot fi utilizate în implementarea scenariilor didactice bazate pe tehnologiile digitale:

1. Platforme de învățare online: Există numeroase platforme online care oferă resurse educaționale deschise, cum ar fi Khan Academy, Coursera, edX și Udemy. Aceste platforme oferă cursuri online într-o varietate de subiecte și pot fi utilizate pentru a sprijini învățarea individuală sau în cadrul unor activități de învățare în clasă.
2. Materiale de învățare digitale: Există o gamă largă de materiale de învățare digitale disponibile ca resurse educaționale deschise. Acestea pot include prezentări, videoclipuri, animații, jocuri și alte tipuri de conținut interactiv. Aceste materiale pot fi utilizate pentru a introduce și a explora noi concepte într-un mod captivant și interactiv
3. Platforme de colaborare și partajare: Există platforme și instrumente online care facilitează colaborarea și partajarea de resurse între profesori. Acestea pot include platforme de partajare de lecții, forumuri de discuții și rețele sociale pentru profesori. Prin colaborarea și partajarea de resurse, profesorii pot beneficia de experiența și expertiza altor profesori și pot accesa o varietate de materiale și idei pentru a-și îmbunătăți practica didactică
4. Instrumente de creare și editare: Există numeroase instrumente digitale care permit profesorilor să creeze și să editeze propriile resurse educaționale deschise. Aceste instrumente pot include programe de editare video, instrumente de creare a prezentărilor, instrumente de creare a jocurilor și multe altele. Utilizarea acestor instrumente poate permite profesorilor să personalizeze și să adapteze resursele educaționale în funcție de nevoile și interesele elevilor lor.

Utilizarea resurselor educaționale deschise în implementarea scenariilor didactice bazate pe tehnologiile digitale poate aduce numeroase beneficii, cum ar fi accesul la materiale de învățare de înaltă calitate, personalizarea învățării în funcție de nevoile individuale ale elevilor și crearea unui mediu de învățare interactiv și captivant

În era digitală, OER-ul a devenit tot mai popular și accesibil datorită tehnologiei și internetului. Există numeroase platforme și site-uri web care oferă resurse educaționale deschise, cum ar fi:

1. Khan Academy- Khan Academy oferă o gamă largă de lecții video, exerciții și probleme practice în matematică. Aceste resurse sunt organizate pe diferite niveluri și subiecte, de la matematică de bază până la matematică avansată.

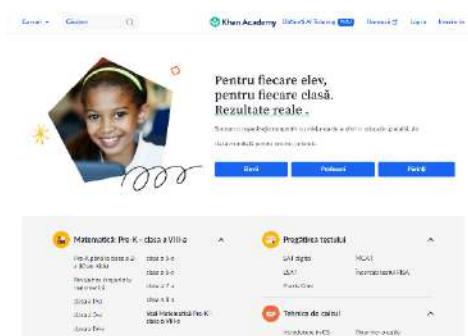

Fig. 1. <https://www.khanacademy.org/>

2. Coursera - O platformă care oferă cursuri online gratuite și plătite de la universități și instituții de învățământ de top din întreaga lume

Fig. 2. <https://www.coursera.org/>

3. edX - O platformă similară cu Coursera, care oferă cursuri online gratuite și plătite de la universități de prestigiu.

Fig. 3. <https://www.edx.org/>

4. OpenStax: OpenStax este o inițiativă care oferă manuale gratuite și de înaltă calitate în diferite domenii, inclusiv matematică. Aceste manuale sunt disponibile în format digital și pot fi descărcate gratuit.

Fig. 4. <https://openstax.org/>

5. Mathigon: Mathigon este o platformă interactivă de învățare a matematicii, care oferă lecții și activități captivante. Aceste resurse sunt concepute pentru a ajuta elevii să înțeleagă conceptele matematice într-un mod interactiv și distractiv.

Fig. 5. <https://ro.mathigon.org/>

6. MIT OpenCourseWare: MIT OpenCourseWare este o inițiativă a Institutului de Tehnologie din Massachusetts care oferă acces gratuit la materialele de curs utilizate la MIT. Acestea includ și cursuri de matematică, care pot fi urmate online.

Fig. 6. <https://ocw.mit.edu/>

7. Mathway: Mathway este o aplicație și un site web care oferă soluții pas cu pas pentru problemele de matematică. Utilizatorii pot introduce o problemă și aplicația va oferi soluții și explicații detaliate.

Fig. 7. <https://www.mathway.com/>

Acestea sunt doar câteva exemple de platforme și site-uri care oferă resurse educaționale deschise. Există multe altele disponibile pe internet, iar numărul lor crește în mod constant. Utilizarea resurselor educaționale deschise poate fi benefică atât pentru elevi și studenți, cât și pentru profesori și alte persoane interesate de învățare

Valoarea acestor OER (Open Educational Resources) în matematică constă în faptul că sunt resurse educaționale deschise disponibile gratuit și pot fi utilizate, distribuite și adaptate în scopuri educaționale. OER-urile în matematică sunt o modalitate excelentă de a accesa materiale de învățare de calitate, fără a fi nevoie să plătiți pentru manuale sau alte resurse tradiționale. De asemenea, ele oferă flexibilitate și posibilitatea de a adapta materialele la nevoile și stilul de învățare al fiecărui elev. Inteligența artificială Chatgpt generează și asociază OER .

BIBLIOGRAFIE

1. [edX](http://www.edx.org) – www.edx.org
2. [OpenStax](http://www.openstax.org) – www.openstax.org
3. [MIT Professional Education](http://professional-education-gl.mit.edu) – professional-education-gl.mit.edu
4. Angela Andrei CS II , Carmen Bostan CS II , Petre Botnariuc CS I , Irina Geană CS , Andra Făniță CS III , Mihai Iacob CS III , Olimpius Istrate conf. univ. dr. , Speranța Țibu CS II ,2018 , *Resurse Educaționale Deschise : Definiere , Practici și Nevoi de Dezvoltare*

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ

Educatia constituie obiectul de studiu al pedagogiei, abordabil din perspectiva dimensiunii sale functional-structurale (Pedagogie, Stiintele pedagogice/ educatiei).Definirea educatiei la nivelul unui concept pedagogic fundamental, presupune stabilirea unor repere metodologice necesare pentru delimitarea functiilor specifice activitatii de formare-dezvoltare a personalitatii si a structurii specifice de proiectare si de realizare a acesteia.

Educatia este un tip particular de actiune umană, o interventie sau directionare, o categorie fundamentală a pedagogiei

Educatia este un fenomen social care a insotit istoria omenirii de la inceputurile ei si va continua sa existe de-a lungul existentei acesteia. Ea conserva si transmite experienta de cunoastere teoretica si practica, valorile culturii si civilizatiei de la o generatie la alta.

Sfera de reprezentare a educației, extinsă continuu la scară socială, generează o multitudine de abordări realizate de pedagogie, dar si de alte stiinte socioumane. Diferenta specifica o asigură conceptele pedagogice fundamentale care sustin „nucleul epistemic tare” sau „matricea disciplinară de bază”. Conceptele pedagogice fundamentale asigură abordarea educației ca obiect epistemic”, respective ca obiect de studiu specific pedagogiei, cercetat la nivel global, (profund, esențial) dinamic (în evoluție istorică).” (Panisoara & Manolescu, 2019)

In perspectivă istorică, pedagogia a evoluat de la stadiul sentintelor empirice, spontane (pedagogia populară”) până la cel al reflectiei sistematice de factura filosofică sau științifică. Intruchipările actuale ale pedagogiei se înscriu într-un spectru destul de larg ; unele directii de cercetare se bazează pe studierea faptelor prin experimentare și cercetare

cantitativă a datelor cu privire la educație, altele se bazează pe interpretare și speculație sau pe factori de ordin teoretic. Ambele traiecte de evoluție sunt benefice și necesare progresului acestei științe. “ (Cucos, 2014)

Pedagogia este un tip de discurs în continuă îmbogățire și expansiune. De astfel, pedagogia a evoluat ascendent în decursul istoriei, parcurgând mai multe **etape**

:a)**pedagogia populară**; aceasta constă în cumulum de observații, generalizări sau abstractizări spontane, exprimate în proverbe, sentințe empirice, care sintetizează experiența educativă de la nivelul comunităților

. b)**pedagogia filosofică**; este vorba de o formă a pedagogiei bazată pe reflecție, deducție filosofică, pe intuiții uneori geniale ale marilor gânditori cum ar fi :Socrate, Platon, Aristotel, Toma d'Aquino, Comenius, Rousseau etc.

c)**pedagogia experimentală**; această specie a pedagogiei s-a dezvoltat în a doua jumătate a secolului al XIX-lea când în locul deducției se impune studiul faptelor prin recursul la metoda experimentală; premisa constă în a pleca de la intuirea directă a realităților educaționale prin observația sistematică și prin măsurători, continuând cu decelarea și interpretarea adevărurilor obținute;

d)**pedagogia ca ramură disciplinară științifică**; este vorba de pedagogia actuală care s-a autonomizat atât de mult și și-a perfectat arsenalul investigativ, cercetarea dobândind un caracter interdisciplinar.

Stadiile de mai sus sunt relevante și datorită faptului că ele nu au dispărut, ci se manifestă simultan, complementar, printr-o circularitate ideatică ce asigură o îmbogățire epistemică.

Realitatea ne confirmă faptul că practicile pedagogice au evoluat de la un învățământ în care activitatea de predare și autoritatea cadrului didactic erau **centrate** spre un învățământ care pune elevul sau grupul de elevi în activitate, plasându-i în centrul atenției sale prin recurs sistematic la demersuri de achiziție de cunoștințe.

Se impune imperios trecerea de la o pedagogie implicită și opacă la o pedagogie explicită și transparentă. Numai așa elevul poate negocia raportul sau achizițiile, le poate accepta, critica și chiar refuza. În acest context li se permite copiilor să depășească stadiul cunoștințelor empirice, parțiale, incomplete, limitate sau chiar eronate, și să dobândească prin efort propriu cunoștințe științifice, să-și construiască și să-și modeleze personalitatea într-o direcție favorabilă, pozitivă. Iar acest lucru este posibil prin intermediul instruirii și învățării interactive.

Acest fapt poate fi pus în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, care face posibilă atingerea finalităților educaționale formative și informative și care ocupă o poziție centrală în curriculum-ul școlar.

Metoda de învățământ este o tehnică, o modalitate de lucru, o manieră de a acționa practic, în mod sistematic și planificat în vederea realizării practice a activităților anticipate și proiectate mintal. Orice metodă are potențial formativ și un potențial de activizare specific intrinsec, anumite resurse latente, ele putând fi exploatate, valorificate și apoi transformate în valențe activizatoare. Se ajunge astfel la metodele active care îi dau posibilitatea copilului să-și însușească prin efort propriu cunoștințele, direcționat de cadrul didactic. Metode active sau active-participative sunt modalități de acțiune educativă centrate pe copii/elevi și mai exact pe activitatea de învățare a acestuia. Ele vizează și asigură antrenarea și activizarea structurilor cognitive, operatorii și afective ale elevului în direcția utilizării potențialului său psihic, fizic și afectiv și a transformării lui într-un coparticipant implicat profund în propria lui instruire și formare, într-un constructor al propriei cunoașteri prin activități și sarcini de lucru individuale sau cooperative, independente sau interdependente.

Nu se poate afirma că metodele tradiționale nu sunt eficiente iar cele moderne sunt eficiente deoarece orice metodă are atât valențe specifice cât și limite specifice determinate de contextual educațional de personalitatea cadrului didactic și a elevilor care le utilizează.

Totuși metodele active și participative sunt adevărate pârghii nu numai de educație, ci și de socializare, apărute ca reacție la progresele de ordin economic, tehnic, științific al societăților. Ele reprezintă un plan de acțiune transpus într-un ansamblu de operații mintale și practice care-l ajută pe elev să dobândească cunoștințe, priceperi, deprinderi, atitudini, îl pune să gândească, să-și formeze opinii proprii despre subiectul propus, opinii pe care să le poată susține și argumenta.

Aceste metode implică mai mult tact din partea dascălilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător, pentru fiecare găsind gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul în concordanță cu situația. Da într-adevăr nu va fi ușor dar cu răbdare, perseverență, profesionalism și responsabilitate veți reuși să descifrați, să înțelegeți, să aplicați și să vă bucurați în egală măsură de oportunitățile pe care aceste metode moderne le deschid în beneficiul copiilor și al dascălilor deopotrivă. Orice metodă poate deveni accesibilă la orice vârstă dacă avem încredere în minunea acestei lumi care este COPILUL. El este cel care așteaptă de la noi zilnic noutăți. Să nu-l dezamăgim! Dacă am optat pentru această nobilă profesie de a educa, să o facem cu gândul la copil și la viitor.

Aplicarea metodelor moderne solicită timp, creativitate, diversitate de idei, angajare în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în capacitatea personală de a le aplica creator în vederea eficientizării procesului instructiv educativ. Dar dacă veți cunoaște foarte bine copiii, dorințele lor, problemele și emoțiile lor, veți alege metodele adecvate și veți obține avantajele pe care acestea le oferă.

Așadar să pornim odată cu copiii la descifrarea, organizarea și aplicarea metodelor noi în activitatea instructiv-educativă. Calitatea activității noastre la clasă este ”cartea de vizită ” din care banalul și rutina trebuie șterse. Rețeta este să avem curaj, dorință și încredere în noi că vom reuși. În școala modernă accentul trebuie să cadă pe învățarea prin acțiune, deoarece aceasta stimulează gândirea și trăirile individului, astfel încât se ajunge la o modalitate comprehensivă de a evalua personal o serie de valori. Procesele formative îl pot pregăti pe elev pentru stăpânirea și utilizarea informației, în scopul atingerii idealurilor personale. Principiul fundamental după care se conduce procesul de predare-învățare este cel al participării active și conștiente a copilului la asimilarea

cunoștințelor și formarea personalității sale. Devenit subiect al educației, el se dezvoltă prin acțiuni, prin activitate personală. Elevul nu trebuie să-și însușească în mod pasiv cunoștințele, ci să joace un rol activ, dezvoltându-și tehnici pe care le va aplica în învățare și datorită cărora își va mări șansele de reușită. În cadrul școlii moderne: elevul devine subiect al procesului instructiv-educativ, nu se urmărește doar achiziția de cunoștințe, ci și dezvoltarea capacităților și aptitudinilor elevilor; în stabilirea obiectivelor se ține seama de competențele pe care le posedă fiecare elev, în funcție de care se stabilesc sarcinile, așadar are loc o abordare diferențiată a elevilor; elevii sunt informați asupra obiectivelor urmărite și a modului în care se va verifica realizarea lor; sursele de informare sunt mult mai diversificate; profesorul creează condițiile pentru ca elevii însuși, cu forțele de care dispun, să descopere și să-și însușească cunoștințele, dezvoltându-și priceperile și deprinderile specifice; predarea se sprijină, în mare măsură pe activitatea independentă și productiv-creativă a elevilor; sunt utilizate frecvent metodele centrate pe acțiune, cercetare, explorare, pe tehnici de muncă intelectuală, de auto-instruire; încurajează independența elevului în gândire și acțiune, stimulează la elevi efortul de autocontrol; o bună îmbinare a învățării individualizate și pe grupuri.

A realiza o lecție bună nu înseamnă a-i determina pe elevi, pe preșcolari să rețină cât mai multe cunoștințe prezentate verbal de către profesor, ci a-i face să participe activ la procesul de predare-învățare. În școala modernă sarcina profesorului nu se mai rezuma la predare și ascultare. Rolul său este îndeosebi acela de a organiza, îndruma și evalua activitatea instructiv-educativă a elevilor. Tipurile de activități practicate și strategiile utilizate pun elevii în situații de muncă efectivă, în cadrul cărora iau contact, în mod diferențiat, cu conținutul de însușit. Acționând sub conducerea profesorului, ei își vor forma un sistem de capacități și deprinderi absolut necesare pentru a-și desăvârși pregătirea, pe baza unor relații de cooperare, comunicare reală și încredere reciprocă.

Bibliografie:

Breben S., Gognea E., *Metode interactive de grup*, Editura, Arves, 2007

Ionescu Miron, *Educația și dinamica ei*, Editura, Tribuna învățământului, București, 1998

Frățilă, Ion, *Tendințe în evoluția probei de învățământ*,
Revista, *Învățământul preșcolar*, nr.2-3 1991

SCHIMBAREA ÎNCEPE CU NOI

DĂESCU ADELA ROXANA

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT
„CONSTANTIN BRÂNCUȘI”, TG-JIU

Experiențele educative în educația timpurie presupun o explorare holistică a personalității micului învățăcel, abordând astfel un pachet de activități integrate, multidimensional, aducând laolaltă toate disciplinele, corelând achizițiile cognitive, sociorelaționale, spiritual-artistice, acțional pragmatice etc..

Astfel, reforma în educația antepreșcolară și preșcolară trebuie să răspundă experiențelor emoționale și intelectuale actuale și viitoare, menținând interesul și identificând realele nevoi ale beneficiarilor educației.

”Educația timpurie este o necesitate care pleacă de la faptul că achizițiile copilului în primii ani de viață sunt enorme și decizive. Dacă un copil nu este suficient stimulat în această perioadă, poate rămâne cu un deficit de dezvoltare. În acești primi ani, fiecare domeniu de dezvoltare (social, emoțional, cognitiv, lingvistic și fizic) le susține pe celelalte și niciunul nu operează independent.”¹

Tocmai această idee este promovată și de noul Curriculum pentru educație timpurie revizuit în anul 2019.

Dacă în învățământul primar, gimnazial, se pune accent pe conținuturi, programă, calificative și note, în educația preprimară reforma are la bază câteva principii și valori:

- ”Principiul educației centrate pe copil (cunoașterea, respectarea și valorizarea unicității copilului, a nevoilor, trebuințelor și caracteristicilor acestuia);
- Principiul respectării drepturilor copilului (dreptul la educație, dreptul la liberă exprimare etc.);
- Principiul învățării active (crearea de experiențe de învățare în care copilul participă activ și poate alege și influența modul de desfășurare a activității);
- Principiul dezvoltării integrate (printr-o abordare integrată a activităților, multidisciplinară/ interdisciplinară);
- Principiul interculturalității (cunoașterea, recunoașterea și respectarea valorilor naționale și ale celorlalte etnii);
- Principiul echității și nondiscriminării (dezvoltarea unui curriculum care să asigure, în egală măsură, oportunități de dezvoltare tuturor copiilor, indiferent de gen, etnie, religie sau statut socio-economic);

¹ Liliana Stan, *Educația timpurie probleme și soluții*, Editura Polirom, București, 2016, p.77

- Principiul educației ca interacțiune dintre educatori și copil (dependența rezultatelor educației de ambele părți participante în proces, atât de individualitatea copilului, cât și de personalitatea educatorului³ / părintelui).

În relație cu valorile promovate de acest curriculum, practica/ opțiunile metodologice ale educatorilor vor fi orientate de următoarele principii ale aplicării Curriculumului pentru educația timpurie:

- Principiul individualizării (organizarea activităților ținând cont de ritmul propriu de dezvoltare a copilului, de nevoile sale, asigurându-se libertatea copiilor de a alege activități și sarcini în funcție de nevoile lor),

- Principiul învățării bazate pe joc (jocul este activitatea copilului prin care acesta se dezvoltă natural, prin urmare trebuie să stea la baza conceperii activităților didactice de toate tipurile),

- Principiul diversității contextelor și situațiilor de învățare (oferirea unui mediu educațional de contexte și situații de învățare diverse, care să solicite implicarea copilului sub cât mai multe aspecte: cognitiv, emoțional, social, motric),

- Principiul alternării formelor de organizare a activității: frontal, în grupuri mici, în perechi și individual și a strategiilor de învățare,

- Principiul parteneriatului cu familia și cu comunitatea (este necesar ca între educatoare și familie să se stabilească relații de parteneriat care să asigure continuitate și coerență în demersul educațional; familia reprezintă un partener activ, nu doar receptor al informațiilor furnizate de educatoare referitoare la progresele realizate de copil; totodată e importantă înțelegerea valorii educației, pentru comunitate și participarea comunității, în perioadele timpurii).²

Indiferent însă de filosofia educației abordate, noi, educatorii, suntem de acum promotorii schimbării în educație. De la parteneriatele încheiate cu părinții până la cele cu diverși parteneri din comunitate, grădinița își propune o schimbare palpabilă, ce are în centru copilul și bunăstarea lui la toate nivelurile. Așadar, prin intermediul atelierelor de creație părinte-copil (*Magia Crăciunului, De Crăciun toți, împreună*) sau a serbărilor de 8 martie, de sfârșit de an, părinții devin agenți ai schimbării și influențează pozitiv climatul organizațional prin relații de încredere și apreciere a actului educativ, responsabilizându-se față de educația copiilor.

De asemenea, o alternare în procesul instructiv-educativ a metodelor tradiționale cu cele inovative, conduce la o educație de calitate, pornind de la cele patru întrebări : *De ce?, Cum?, Cine?, Cu ce?* . ” Obiectivul central nu îl constituie numai pregătirea pentru școală, ci și formarea nucleului de personalitate în și prin relațiile sociale pe care le oferă grădinița.”³

Grădinița nu trebuie să devină o școală, ea trebuie să ofere ocaziile jocului în sensul de a-l dezvolta pe copil, făcând trecerea de la informal la formal. Copilul trebuie apropiat de cunoașterea normelor, regulilor de viață, de concepte de bază pe care le va folosi ulterior la școală, fără a simți efort în învățare (învățarea prin joc, prin descoperire). Mediul din grădinița reformată dă dreptul copilului la copilărie și dezvoltare, în sensul promovării identității proprii.

² MEN, Curriculum pentru Educație Timpurie, 2019, p.4-5

³ Emil Păun, Romiță Iucu, *Educația preșcolară în România*, Editura Polirom, Iași, 2002, p.63

Reforma în educația timpurie propune un echilibru permanent între activitățile intelectuale și cele socioafective, de dezvoltare psiho-motorie și a limbajului, cultivând capacitatea exploratorie, independența și spiritul de responsabilitate, totul sub egida unui curriculum creativ.

”Sarcina cea mai importantă a educației este de a ne *învăța cum să învățăm*. Deci educația nu reprezintă doar o serie de procese de modelare a potențialului uman. Cunoașterea și relațiile sociale au atins un înalt grad de diversificare și complexitate, astfel încât sistemul educațional a devenit o victimă naturală a trei suferințe: surplusul de cunoaștere, anacronismele și nepotrivirile”.⁴ Tocmai de aceea, a fi dascăl astăzi reprezintă o provocare de a vedea în viitor, prin intermediul implementării unor noi educații (educație sanitară, rutieră, financiară, ecologică etc.) ce ajustează, acolodează și adaptează individul la noi cerințe și contexte mai mult sau mai puțin cunoscute.

Trebuie reținut un ultim aspect: ”educația pentru schimbare nu se adresează doar cadrelor didactice sau elevilor, ci devine un imperativ al tuturor factorilor educativi (familie, mass-media, instituții culturale, comunități locale etc.),și nu își propune ab initio acceptarea ca valoroase a tuturor elementelor de noutate, cu roce risc”⁵, ci necesită o analiză riguroasă pentru selectarea elementelor cu adevărat fiabile, valoroase.

Schimbarea nu trebuie să devină un scop în sine, ci un factor care determină progresul. Să renunțăm la a face cunoștință elevului doar cu cunoscutul, ci și cu necunoscutul, să căutăm succesul împreună, profesor –elev, ferindu-ne de teama de eșec, controlându-ne propriile puteri și eforturi, înlăturând elementele de blocaj.

BIBLIOGRAFIE

- MEN, Curriculum pentru Educație Timpurie, 2019;
- Valerica Anghelace, *Managementul schimbării educaționale*, Editura Institutul European, Iași, 2012;
- Emil Păun, Romiță Iucu, *Educația preșcolară în România*, Editura Pollirom, Iași, 2002;
- Ioan-Ovidiu Pânișoară, *Profesorul de success-59 de principia de pedagogie practică*, Editura Pollirom, Iași, 2015;
- Sir Ken Robinson, *O lume ieșită din minți-revoluția creative a educației*, Editura Publica, București, 2011;
- Liliana Stan, *Educația timpurie probleme și soluții*, Editura Pollirom, București, 2016.

⁴ Emil Păun, Romiță Iucu, *Educația preșcolară în România*, Editura Pollirom, Iași, 2002, p.90-91

⁵ Valerica Anghelace, *Managementul schimbării educaționale*, Editura Institutul European, Iași, 2012, p.242-243

SCHIMBURI DE BUNE PRACTICI ÎN CADRUL PROIECTELOR ERASMUS+

Prof. Oana-Maria Lungu și Danciu Mirela-Gabriela

Liceul Teoretic "Ioan Pascu" Codlea, Brașov

Erasmus+ este programul UE în domeniile educației, formării, tineretului și sportului pentru perioada 2021-2027. Educația, formarea, tineretul și sportul sunt domenii-cheie care sprijină cetățenii în dezvoltarea lor personală și profesională. Educația și formarea de înaltă calitate, favorabile incluziunii, precum și învățarea informală și nonformală conferă, în ultimă instanță, tinerilor și participanților de toate vârstele calificările și competențele necesare pentru participarea lor semnificativă la societatea democratică, pentru înțelegerea interculturală și pentru tranziția de succes pe piața muncii.

În perioada 2017 – 2019 în școala noastră s-a derulat proiectul *Ambassadors for Peace*, un schimb de bune practici cu următoarele țări partenere: Italia, Franța, Finlanda, Croația, Grecia și România. Deoarece am colaborat foarte bine cu coordonatorul acestui proiect, a luat ființă un nou proiect numit *Eur`Hop* care este o extensie a proiectului "Ambassadors for Peace". Acest nou proiect s-a derulat în perioada 2020 – 2023.

În urma evaluării raportului final al proiectului anterior, s-a acordat întregului proiect un certificat de calitate intitulat *Bonne pratique*.

Proiectul *Eur`hop* are la bază dansul, ca formă de exprimare a tinerilor, acesta fiind de fapt și scopul acestui proiect. De ce dans? Pentru că dansul este un mod frumos de a ne exprima atunci când cuvintele nu sunt suficiente. Toți vrem să fim înțeleși, însă cuvintele nu pot explica emoțiile pe care le simțim la fel de puternic și profund ca dansul. Martha Graham spunea că dansul este limbajul ascuns al sufletului. Dansul reprezintă nu doar o formă de artă, ci și de mișcare și dezvoltare și solicită nu doar corpul ci și mintea, fără a obosi. Perioada adolescenței vine cu provocările ei, iar acest proiect, „Eur`Hop”, oferă posibilitatea ca adolescenții să își exprime trăirile, să se exprime așa cum simt, să exprime valorile culturale și să comunice prin dans cu comunitatea, cu elevii din țările partenere. *Dansez și mă exprim* reprezintă tema proiectului deoarece întrunește obiectivele proiectului: exprimarea tinerilor prin dans și plăcerea pentru mișcare.

Dansul este considerat unul dintre cele mai expresive forme de comunicare. El ajută tinerii adolescenții să se exprime liber și să militeze pentru drepturile lor. Îi ajută să se modeleze din punct de vedere fizic și de ce nu, emoțional și spiritual.

Dansul este o bună modalitate de a ne cunoaște mai bine pe noi înșine, de a ne cunoaște mai bine unii pe alții, de a socializa sănătos și asumat și în felul acesta de a ne desprinde puțin de obiceiurile vechi, de a reduce timpul petrecut prea mult în fața dispozitivelor electronice.

Activitățile proiectului s-au concretizat în schimburi de bune practici, care au avut loc în fiecare țară parteneră, în întâlnirile săptămânale derulate în cadrul Clubului Erasmus din școală din care fac parte elevii din proiectul Erasmus, în participarea elevilor din club la concursurile județene și naționale *Made for Europe* și în evenimentele derulate în cadrul școlar cu ocazia *Erasmus Day*. Schimburile de bune practici sunt întâlniri între grupuri de tineri din cel puțin două țări diferite, care se reunesc pentru o perioadă scurtă cu scopul de a pune în aplicare în comun un program de învățare nonformală (un mix de ateliere de lucru, exerciții, dezbateri, jocuri de rol, simulări, activități în aer liber etc.) cu privire la un subiect care îi interesează, căutând inspirație în obiectivele europene pentru tineret. Perioada de învățare cuprinde o perioadă de planificare înainte de depunerea cererii, etapa de pregătire înainte de schimb, precum și evaluarea și monitorizarea, după schimb.

Deoarece anul 2020 a fost un an provocator din toate punctele de vedere, activitățile proiectului s-au derulat în sistem online. Astfel, s-a stabilit un logo al proiectului, iar logo-ul care a întrunit cele mai multe voturi a fost cel propus de către Croația, s-au organizat videoconferințe de intercunoaștere, s-a prezentat școala, profesorii și elevii din proiect în sistem video și s-au prezentat biografii ale unor dansatori consacrați. Anii 2021, 2022 și 2023 au reprezentat o binevenită gură de aer în ceea ce privește flexibilitatea de implementare a tematicilor lucrate în fiecare țară parteneră în care s-a derulat schimbul de bune practici.

Rezultatele muncii și feedback-ul tuturor celor implicați în proiect, profesori și elevi deopotrivă, au fost grăitoare prin implicare și dedicare, pasiune și răbdare, energie creatoare și spirit de echipă.

De ce să alegi Erasmus? Proiectele Erasmus+ reprezintă mai mult decât o mobilitate, ele sunt o experiență de viață. Nu o spun doar cadrele didactice implicate, ci o spun zecile de elevi care au participat în mobilitățile ERASMUS+. Mărturiile lor, chiar și după ani de zile de la o mobilitate, relaționarea lor cu alți copii și familii din alte țări îi determină să își dorească să mai aleagă un astfel de program și la facultate.

Bibliografie:

<https://www.erasmusplus.ro/>

Despre solidaritate în acțiune: Meci Caritabil la Liceul Tehnologic „Oltea Doamna”

"Atunci va zice Împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine. Atunci dreptii Îi vor răspunde, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând și Te-am hrănit? Sau însetat și Ți-am dat să bei? Sau când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat? Sau când Te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la Tine? Iar Împăratul, răspunzând, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut." (Mat. 25, 34-40)

Urmând îndemnul Mântuitorului, într-un spirit de comuniune și unitate, elevi, părinți, profesori și părinți parohi s-au unit, în data de 23 noiembrie 2023, pentru a desfășura un meci caritabil de fotbal cu un scop nobil - sprijinirea unui tânăr curajos, elev al Liceului Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca. Evenimentul a avut loc în Sala de Sport a Orașului Dolhasca, aducând împreună participanți și susținători într-o atmosferă plină de entuziasm și generozitate. Miza acestui eveniment caritabil a fost sprijinirea financiară a tânărului Chiriac Daniel-Dumitru, elev al liceului nostru, care a suferit un accident în timp ce încerca să își facă un selfie pe un tren, în gara din Dolhasca. În urma incidentului, Daniel a fost electrocutat și s-a ars, necesitând tratament medical intensiv și sprijin pentru procesul său de recuperare.

Școlile implicate în această inițiativă inedită au fost Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca, Colegiul Tehnic „Al.I. Cuza” Suceava, C.S.S. „Nicu Gane” Fălțiceni, alături de Școlile Gimnaziale Budeni și Gulia, și au beneficiat de susținerea celor două parohii, Parohia „Învierea Domnului”, Dolhasca și Parohia „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, Siliștea Nouă. Toate aceste entități s-au mobilizat pentru a crea un eveniment memorabil și a aduna fonduri pentru a veni în ajutorul lui Daniel. Meciul de fotbal a fost un spectacol impresionant, în care elevii și profesorii au arătat nu doar abilități sportive remarcabile, ci și o inimă mare pentru a sprijini un semen în nevoie. Fiecare gol marcat a fost primit cu bucurie și entuziasm, reflectând determinarea comunității de a face o diferență în viața lui Daniel. Acest meci nu a fost doar despre fotbal, ci a fost despre o comunitate care se adună pentru a-și sprijini unul dintre membrii săi în momente dificile, subliniind importanța empatiei, generozității și puterii pe care le avem atunci când acționăm împreună.

Generozitatea celor prezenți a fost uluitoare, iar sumele colectate din donații au depășit toate așteptările. Comunitatea a demonstrat că, în fața adversităților, ne putem uni forțele și putem oferi un sprijin real celor care au nevoie. Suma totală strânsă în cadrul acestui meci caritabil a fost donată în întregime pentru a acoperi costurile tratamentului și recuperării lui Daniel. Această demonstrație de solidaritate și implicare comunitară a lăsat o amprentă puternică în inimile tuturor celor implicați și ne arată că, atunci când suntem uniți, putem face minuni.

A fost o experiență impresionantă să vedem cât de puternic ne putem uni pentru a ajuta pe unul dintre colegii noștri în momentele dificile prin care trece.

Întocmit, Prof.Drd. Dăscălescu Adrian-Florentin

Jocul de rol în ora de limba și literatura română

Jocul de rol este o metodă de învățare activă, bazată pe explorarea experienței participanților, pe activități de simulare a unor interacțiuni umane¹, oferindu-le un scenariu în care fiecare persoană are de jucat un anumit rol. Elementul principal al metodei este discuția și învățarea din propria experiență, dar și din a celorlalți (prin activitatea de evaluare). Aceasta face explicite valorile implicite care orientează diferitele comportamente și atitudini umane. Jocul de rol constă în simularea unor acte de limbaj, a unor tipuri de discurs, a unor relații sau activități etc.

Învățarea bazată pe joc de rol reprezintă acea modalitate de participare activă și interactivă a elevilor în procesul didactic, care constă în desfășurarea de activități de simulare a relațiilor interumane, profesii, status-uri sociale, funcții, situații, stări de lucruri, fenomene etc., activități urmate de analiza reprezentărilor, sentimentelor, atitudinilor observate în timpul interpretării personajelor. Jocurile de rol reprezintă cea mai importantă subcategorie a jocurilor de simulare. Este o activitate de expresie, care, solicitând elevilor să interpreteze și să exerseze comportamente sau ansambluri de comportamente², îi implică profund în instruire și îi activează din toate punctele de vedere (cognitiv, afectiv și psihomotoriu).

El face parte din categoria metodelor active de predare-învățare și se bazează pe simularea unor funcții, relații, activități, fenomene, sisteme etc. Prin aplicarea acestei metode, elevii devin „actori” ai vieții sociale pentru care, de altfel, se pregătesc; întrucât ei vor ocupa în societate poziții sau statusuri profesionale, culturale, științifice etc., este util să „joc” rolurile corespunzătoare acestora, formându-și astfel anumite competențe, abilități, atitudini, comportamente, convingeri³ etc.

Există trei etape ale unei sesiuni standard de joc de rol: pregătirea, jocul și discuția⁴.

1. Pregătirea jocului:

- în etapa de pregătire, profesorul stabilește scopurile activității (competențele pe care vrea să le dezvolte prin jocul de rol), în funcție de acestea, prezintă scenariul, descrie situația și rolurile.
- rolurile pot fi atribuite de profesor sau elevii pot fi lăsați să-și împartă rolurile între ei.
- o componentă opțională a etapei de pregătire este de a acorda timp actorilor principali pentru a se întruni și a schița intriga generală a jocului lor.
- se va nota pe o pagină o descriere a scenariului care va fi jucat de participanți.

¹ Bocoș M. (2007), *Didactica disciplinelor pedagogice: un cadru constructivist*, Ediția a II-a, revizuită, Editura Paralela 45, p. 245

² Bocoș M. (2002), *Instruire interactivă, Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, p. 295

³ Ionescu M. Bocoș M. (2009), *Tratat de didactică modernă*, Editura Paralela 45, Pitești, p. 264

⁴ Sâmbăian F., Dobra S., Halaszi M., Davidoiu-Roman A., Corcheș H., (2020) *Ghidul profesorului, Clasa a V-a*, Editura Art Educațional, București, p. 107

-se va consemna o descriere de câte un paragraf pentru fiecare rol principal (o descriere poate include principalele obiective și preocupări ale persoanei care joacă acel rol, eventual poate include unele dialoguri-cheie sau o declarație care să fie citită de persoana care interpretează rolul). Sunt numeroase variații posibile, totul este ca descrierile să fie clare.

-alternativ, ar putea fi util ca persoanele care joacă rolurile să fie spontane și să reacționeze așa cum li se pare potrivit în acel moment. În acest caz, nu va fi alocat un timp pentru ca actorii să își planuiască jocul și nu vor exista descrieri sau linii directoare scrise.

-Tot acum, profesorul va menționa criteriile de evaluare care vor fi avute în vedere. Observatorii (cei de la care se așteaptă feedback) vor fi instruiți asupra modului în care vor utiliza fișele de evaluare. Profesorul se va asigura că observatorii au înțeles criteriile de evaluare.

2. Performarea jocului de rol:

- participanții își joacă rolurile;

-dacă jocul depășește timpul alocat, profesorul poate da actorilor un avertisment și jocul poate continua un minut sau două, dar apoi va fi oprit;

-dacă jocul este prea scurt, profesorul trebuie să încurajeze actorii să-și îmbogățească jocul, să ofere sugestii pentru a adăuga discursuri, un monolog al acțiunii.

3. Analiza jocului de rol:

-această secvență este importantă pentru că acum participanții discută despre ceea ce s-a întâmplat. Observatorii pot să interpeleze actorii – de ce au avut o anumită poziție, de ce au spus ceva anume sau de ce au întreprins o anumită acțiune. Explicațiile și discuțiile rezultate sunt importante pentru ca participanții să înțeleagă mai bine dinamica socială asociată cu o anumită situație de pe teren. Ei vor oferi feedback punctual, pe baza fișei de evaluare.

Învățarea bazată pe joc de rol este o metodă didactică activă pentru că elevii își exersează și își dezvoltă capacitatea de reflecție personală, capacitatea de empatie, de înțelegere a opiniilor, trăirilor și aspirațiilor altora, capacitățile de comunicare și cooperare în muncă, de participare activă la reflecția comună, deci atât capacitățile de comunicare, cât și cele de metacogniție. De asemenea, prin folosirea acestei strategii, elevii își formează o serie de competențe transversale, cum ar fi: învăț să formuleze situații-problemă și să le rezolve, învăț să stabilească ipoteze de plecare/de start, a lucra în grup și a participa la conducerea colectivă. Elevii își dezvoltă fantezia, care asigură premisele gândirii divergente și ale creativității și descoperă noi cunoștințe, abordări și experiențe, își dezvoltă curajul de a acționa liber și spontan, spiritul activ, critic și creativ.

Jocul de rol poate fi doar prima etapă a unei discuții sau dezbateri⁵. O modalitate de a implica mai mulți elevi în interpretarea rolurilor este de a le da posibilitatea să interpreteze în perechi rolurile mai complicate. Interpretarea în pereche va scurta timpul de pregătire a rolului.

⁵ Pavelescu M. (2010), *Metodica predării limbii și literaturii române: ghid pentru susținerea examenelor de definitivare și de acordare a gradelor didactice*, Editura Corint, București.

Jocul de rol poate fi folosit cu succes în orele de limba și literatura română dedicate elementelor de interculturalitate care vizează tradițiile populare care însoțesc Crăciunul și care aduc multă bucurie atât copiilor cât și oamenilor mari din diferite comunități etnice. Se poate discuta și despre alte obiceiuri legate de sărbătorile de iarnă, din alte părți ale țării sau chiar din alte țări, urmând ca elevii să definească ei înșiși tradițiile și obiceiurile și să înțeleagă că acestea diferă în funcție de regiune și de popor, dar că există și elemente comune.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: De la Standard la Excelență

Prof. Derzsi-Ráduly Kázmér, Liceul Tehnologic „Baróti Szabó Dávid”, Baraolt

Conducerea școlii trebuie să se preocupe de elaborarea și actualizarea unui plan de promovare a școlii care să evidențieze rolul instituției în dezvoltarea academică, socială, emoțională, estetică și fizică a elevilor. Imaginea instituțională este importantă și se completează cu rezultate cuantificabile, ca de exemplu: număr de absolvenți, performanțe, integrare în muncă sau în alte structuri de învățământ. Trebuie să ne străduim pentru transformarea educației și atingerea excelenței.

Imaginea școlii este promovată prin educație de calitate, individualizarea învățării, acces la ofertele educaționale, combaterea discriminării, reducerea violenței și participarea la activități extrașcolare. Dacă facem tot posibilul ca elevii să aibă acces la mai multe posibilități decât ceea ce este de ajuns pentru atingerea standardelor atunci putem să atingem excelența în educație.

Egalitatea de șanse în fața educației și asigurarea unui învățământ de calitate pentru toți sunt, pentru majoritatea unităților de învățământ, obiective prioritare. Nici Liceul Tehnologic ” Baróti Szabó Dávid” nu face excepție.

Există o gamă largă de metode pentru atingerea obiectivelor privind transformarea educației. Noi am încercat printre altele să îmbunătățim performanțele elevilor și dezvoltarea lor academică, socială, emoțională cu ajutorul proiecturilor Erasmus + și ROSE.

Elevii Liceului Tehnologic “Baróti Szabó Dávid” au avut ocazia să participe în programe ERASMUS +. Programul pentru educație, tineret și sport organizat de Uniunea Europeană pentru perioada 2014-2020 s-a enumerat între inițiativele cu cele mai mari succese și cele mai spectaculoase rezultate.

În anul școlar 2018-2019 opt dintre elevii noștri din clasa a X-a, învățământ profesional au făcut trei săptămâni de practică la Wrocław, Polonia. Datorită frumuseții orașului și peisajului înconjurător elevii noștri s-au întors acasă cu niște amintiri frumoase pe lângă experiența profesională. În cursul celor trei săptămâni elevii au lucrat pe diferite puncte de lucru a fabricii de mibilă din Wrocław. În timpul liber au participat la excursii și vizite la muzee. Vizita la lagărul de de la Auschwitz-Birkenau a fost o experiență de neuitat.

16 de elevi din clasa a X-a, liceu tehnologic, profilul protecția mediului au participat la practică de specialitate la Lisabona, Portugalia. Datorită organizării perfecte programul a oferit în fiecare clipă ceva nou, ceva fenomenal. În prima săptămână elevii au participat la experimente în laboratorul Universității de Chimie din Lisabona. În celelalte două săptămâni au lucrat în laboratoarele din Institutul Național de Cercetare Sanitară Dr. Ricardo Jorge.

Elevii au participat la cursuri interesante, au lucrat în laboratoare dotate cu cele mai moderne aparate și au făcut experimente foarte utile pentru dezvoltarea lor profesională. În timpul liber au vizitat atracțiile din Lisabona.

În perioada noiembrie 2022- aprilie 2024 am derulat un program de parteneriat cu școala “Nyíregyházi Egyetem Eötvös József Gyakorló Általános Iskola És Kollégium” din Ungaria. Programul Erasmus+ 2022-1-HU01 (Small-scale partnerships in school education)- In the framework of the project: Experience pedagogy, forest school and active tourism; nr. ID: KA210-SCH-00008438.

Succesul proiectului de parteneriat între cele două școli se datorează oportunității de a se dezbate diferite teme inovatoare, fapt ce a dus la câștigarea proiectului în doar 30 de școli, cu toate că a fost publicat în toate cele 27 de state membre ale Uniunii Europene. Ungaria este reprezentată de 5 școli, iar una dintre ele este Universitatea din Nyíregyháza, Școala „Eötvös József”, care a primit cea mai mare finanțare (60.000 de euro).

Datorită amplexării temei alese, precum și pe baza celor sus evidențiate, opinia specialiștilor care au evaluat materialul elaborat în cadrul proiectului a fost următoarea: „Ideea concepută în proiect este excelentă. Instituțiile de învățământ din țară și din UE vor avea de câștigat din acest program model intitulat Pedagogie experiențială, școală forestieră și turism activ. Abordarea este deosebit de pozitivă în sensul că se străduiește să dezvolte un program care este experiențial și combină metodele informale cu educația tradițională, formală. Pe lângă alegerea temei, care este importantă în sine, este de asemenea, pozitiv că se evidențiază importanța incluziunii și preferința pentru soluții diferențiate pentru a se asigura că programul eșantion care urmează să fie dezvoltat oferă cât mai mult posibil studenților cu mai puține oportunități.”

Programul proiectului prezintă crezul pedagogic al școlilor partenere, modul lor de gândire privind educația și formarea. Desigur, implementarea „pedagogiei experiențiale” nu este o noutate în munca educațională a unui profesor de școală, fie în cadrul școlii, fie în programe, activități desfășurate „în afara școlii”. În ultima perioadă, activitățile extrașcolare câștigă tot mai mult teren. Prin conectarea acestei practici cu educația tinerelor pentru mediu și sustenabilitate, precum și prin participarea tinerilor la un astfel de program va avea un efect pozitiv ce nu poate fi înlocuit cu nimic

altceva. Asociind toate acestea cu turismul activ care include implementarea diferitelor forme de mișcare, cu un stil de viață sănătos, de exemplu, plimbări în natură, ciclism, sporturi nautice etc, efectul va fi/poate fi și mai elementar pentru toți participanții.

În cadrul programului ROSE – program educational pentru licee - am derulat proiectul cu titlul: “Pregătit pentru Bacalaureat” având ca obiectiv general îmbunătățirea frecvenței și rezultatelor școlare prin valorificarea potențialului elevilor cu respectarea standardelor calitative ale educației formale și non-formale, în vederea creșterii numărului de elevi care participă și promovează examenul de bacalaureat.

Programul pune accent pe consiliere și orientare profesională, dezvoltarea personală și coaching, dezvoltarea socială și emoțională dar și pe educația incluzivă a elevilor.

Beneficiarii direcți care vor fi selectați respectându-se egalitatea de șansă, în toți cei 3 ani de proiect, vor fi:

- 80 elevi pe an din clasele IX-XII cu vârste între 15-20 ani, cu rezultate slabe la evaluarea națională și mediocre la disciplinele de bacalaureat, elevi cu condiție socială precară, cu părinți plecați în

străinătate, cu o situație materială precară, provenind din familii dezorganizate și/sau monoparentale, lipsiți de motivație, cu tendințe de absenteism, cu probleme de comunicare, de integrare în comunitate.

Acești elevi vor participa la una sau mai multe activități, în funcție de nevoile acestora:

- anual aproximativ 80 de elevi din clasele IX-XII la activitățile remediale la matematică și la limba și literatura română, câte 20 de elevi pe an de studiu, dintre elevii cu medii generale cuprinse între 4 și 6, iar în clasa a IX-a dintre elevii cu note mici la evaluarea națională și la testările inițiale aplicate la începutul ciclului.
- aproximativ 60 de elevi din clasele IX-XII la activitățile de dezvoltare – a comunicării, a gândirii critice, a capacității de înțelegere și corelare în limba maternă, câte 20 elevi în fiecare an de proiect. (elevii pot fi aceeași implicați și la alte discipline)
- aproximativ 15 elevi din clasele a XII-a cu rezultate slabe la chimie în vederea pregătirii examenului de bacalaureat (elevii pot fi aceeași implicați și la alte discipline)
- 80 elevi din clasele IX-XII la activitățile de consiliere psihopedagogică și profesională, câte 20 elevi pe an de studiu,
- 120 elevi din clasele IX-XII la tabăra transdisciplinară organizată la sfârșit de an, câte 40 elevi în fiecare an de proiect.

Beneficiarii indirecți:

- 7 profesori (7 profesori - proiectează și desfășoară nemijlocit activitățile remediale ale proiectului, 2 profesori-implicați direct în activitățile de consiliere, 4- organizează excursia).
- 1 psihopedagog, angajat CJRAE – activități de consiliere, toți profesorii școlii.
- echipa de proiect.
- colegii elevilor din grupul țintă,
- părinții elevilor implicați și ai colegilor lor, potențiali angajatori locali

În afara activităților în proiect sunt incluse și dotări cu bunuri: 60 bucăți mobilier individual(bancă+scaun), 3 catedre, 3 bucăți de tablă verde, 3 smart TV, 3 videoproiectori, 3 flipcharturi, o multifuncțională, 21 laptopuri, 16 buc camera web pentru videoconferințe și o tablă interactivă.

Orele remediale se pot ține și online iar dotările chiar ajută acest lucru. În felul acesta cred că proiectul va fi de folos în îmbunătățirea frecvenței și rezultatelor școlare și în acest fel contribuie la transformarea educației și ne duce mai aproape de excelență.

MATEMATICA ȘI FIZICA

*Prof. Claudia Diaconescu – Armășescu
Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Rm. Vâlcea*

Pentru *matematicieni*, o anumită disciplină matematică are la bază un anumit număr de concepte primitive nedefinite, legate prin anumite relații fundamentale denumite axiome. Obiectul disciplinei este de a stabili, pe bază de raționament, adevărul unor propoziții, denumite „teoremele” disciplinei, prin care se stabilesc proprietăți și relații între noile concepte definite cu ajutorul conceptelor primitive.

Fizicianul pornește de la fapte date de observația directă a unor situații din natură, sau date de experiență, care este observația în condiții special create pentru a elimina unele trăsături mai mult sau mai puțin întâmplătoare care însoțesc mai totdeauna fenomenele din natură. Fizicianul creează și el concepte și stabilește relații între ele. Dar criteriul adevărului unei propoziții este pentru el verificarea în real, prin observație sau experiență.

Mecanica newtoniană este identică cu *geometria euclidiană* din punctul de vedere al procedurii folosite. La baza procedurii lui Newton stau o serie de concepte fundamentale, ca cele de spațiu, timp, masă și forță și o serie de propoziții fundamentale care constituie axiomele disciplinei. Ca și în cazul geometriei, verificarea experimentală directă a unora dintre axiome poate fi extrem de grea: aceasta se întâmplă, spre exemplu, pentru principiul inerției. Atât la suprafața pământului, cât și în spațiul cosmic care ne înconjoară nu putem sustrage nici un corp acțiunii gravitației pământului sau ale altor corpuri cerești. Verificarea se face indirect, verificând consecințele principiului.

Geometria euclidiană este o consecință directă a simțurilor noastre, reprezentând cea mai simplă aproximare a realității.

În secolul al XIX-lea s-a constatat că postulatul lui Euclid este doar o ipoteză și această descoperire a avut o însemnătate excepțională pentru știință, deoarece a permis construcția a două *geometrii neeuclidiene*: o geometrie în care printr-un punct exterior unei drepte se pot duce mai multe paralele la acea dreaptă și o geometrie în care printr-un punct exterior unei drepte nu se poate duce nici o paralelă la dreapta respectivă.

Modelul clasic al realității este cel al lui Newton, care consideră spațiul fizic ca un spațiu euclidian tridimensional. Însă, începând cu apariția geometriilor neeuclidiene, matematicienii au știut că în gândire sunt posibile și alte geometrii decât cea euclidiană și astfel, în termeni moderni, *spațiul fizic este o varietate riemanniană*, adică un spațiu care nu este euclidian, dar care în jurul fiecărui punct se comportă aproximativ ca un spațiu euclidian.

În anul 1887 *fizicianul Michelson* efectuează o experiență al cărei rezultat nu poate fi explicat în modelul newtonian al spațiului fizic și astfel, ceea ce matematicienii gândiseră doar ca o posibilitate logică, este aplicat de *Albert Einstein* la realitatea fizică, la începutul secolului al

XX-lea, când acesta concepe teoria generală a relativității, teorie care dă o aproximare mai precisă a spațiului înconjurător.

În această teorie, spațiul și timpul, care în concepția lui Newton erau entități independente, sunt unificate într-o varietate spațio-temporală cvadridimensională (varietate riemanniană cu patru dimensiuni) în care spațiul este „curb”, curbura fiind accentuată în vecinătatea corpurilor de masă foarte mare, cum ar fi Soarele. O analogie pentru această „curbare” este aceea cu o suprafață care se curbează în spațiu.

Șocul produs în lumea fizicii de *teoria relativității* (confirmată de o serie de experimente) este splendid ilustrat de o epigramă englezească:

„Natura și legile ei erau ascunse în beznă,
Dar Dumnezeu a spus “Să fie Newton !”
Și s-a făcut lumină.
Veni peste un timp diavolul și exclamă “Să fie Einstein!”
Și totul reîntră în beznă ”.

În concluzie *un adevăr matematic a putut să prefigureze un adevăr fizic* și acesta nu este singurul caz în istoria descoperirilor despre natură. Astfel, de exemplu, cercetări de calculul probabilităților au avut o importanță deosebită în dezvoltarea fizicii atomice. Din cercetări de acest gen a rezultat concluzia că legile mecanicii newtoniene nu sunt aplicabile la scară atomică, ceea ce a condus la formularea unor legi mecanice noi, care constituie obiectul mecanicii cuantice.

Dintre toate științele naturii, cea care folosește cel mai mult matematica este fizica. Dar fizica nu s-a mărginit numai la rolul de beneficiar al ajutorului neprețuit pe care i l-a dat matematica, ci a contribuit, la rândul său, în mod substanțial la crearea și dezvoltarea unor capitole importante ale matematicii. De fapt cele mai multe capitole ale matematicii au apărut pe baza unor impulsuri venite din afara matematicii și în special din fizică.

Astfel, *calculul diferențial și integral* a fost creat de *Newton și Leibniz* pentru nevoile mecanicii.

Odată cu fondarea mecanicii cuantice au apărut în fizică probleme care au dus la crearea de către matematicieni a teoriei distribuțiilor și sub impulsul mecanicii cuantice, matematicienii s-au ocupat sistematic de operatorii nemărginiți, ramură importantă a analizei funcționale.

Exemplele care arată simbioza reciproc avantajoasă a matematicii și fizicii, sunt numeroase.

Am dat numai câteva exemple care sunt mai importante și mai caracteristice.

Contribuția fizicii la crearea și dezvoltarea unor capitole ale matematicii este remarcabilă. Dar, dacă aruncăm o privire asupra istoriei matematicii, vom constata că există unele capitole ale ei care s-au dezvoltat pe baza unor impulsuri interne ale disciplinei. Un exemplu este studiul distribuției numerelor prime în șirul numerelor naturale. Alt exemplu este crearea, în secolul al XIX-lea, a geometriilor neeuclidiene. De asemenea calculul probabilităților, această disciplină

care ocupă un loc foarte important în matematica modernă, s-a născut în urma investigațiilor făcute de *Pascal și Fermat* asupra jocurilor de noroc.

În încheierea acestei sumare treceri în revistă a relațiilor dintre matematică și fizică, subliniez că în lumea actuală, matematica are o contribuție directă și de multe ori decisivă în dezvoltarea tuturor științelor naturii, având un caracter mult mai general și mai abstract decât acestea. Matematica a apărut din practică și se poate afirma că cele mai multe idei ale matematicii moderne își găsesc originea în observație și în contactul cu problemele puse de științele naturii.

Bibliografie

- [1] M. Drăgănescu, C. Iacob: *Matematica în lumea de azi și de mâine*, Editura Academiei, București, 1985.
- [2] C. Udriște, O. Dogaru, A. Cojocaru: *Comentarii matematice*, Editura Politehnica București, 1995.
- [3] *** : *Relațiile dintre matematică și științele naturii și societății*, Editura Academiei, 1969.

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ ȘI TRANDISCIPLINARĂ A CONȚINUTURILOR ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE A DISCIPLINELOR TEHNICE

Prof. Ing. Dima Elena-Cristina

Liceul Tehnologic „Radu Negru,, Galați

Societatea în care trăim și în care vor trăi elevii pe care îi pregătim are nevoie de oameni care să gândească interdisciplinar, care să treacă cu ușurință de la un domeniu la altul și care să-și îndeplinească cu succes rolurile sociale pentru care sunt pregătiți. Un învățământ interdisciplinar poate să-i ajute pe viitorii absolvenți să dobândească o privire de ansamblu asupra vieții și universului, să asimileze mai temeinic valorile fundamentale. Abordarea interdisciplinară pornește de la ideea că nici o disciplină de învățământ nu constituie un domeniu închis, ci se pot stabili legături între discipline (module).

Rezolvarea de probleme poate fi considerată cea mai importantă forță motrice a integrării, datorită relevanței sale practice. Problemele cu care ne confruntăm în viața profesională, socială sau personală impun judecăți și decizii care nu sunt, de regulă, limitate în jaloanele disciplinare. Aceste probleme au un caracter integrat, iar rezolvarea lor impune corelații rapide și semnificative, sinergie și acțiune contextualizată. În mod tradițional, conținutul disciplinelor școlare a fost conceput cu o accentuată independență a unor discipline față de altele, adică fiecare disciplină de învățământ să fie de sine stătătoare. Astfel, cunoștințele pe care elevii le acumulează, reprezintă cel mai adesea un ansamblu de elemente izolate, ducând la o cunoaștere statică a lumii. Aceste aspecte sunt în contradicție cu varietatea mare a legăturilor și interacțiunilor dintre fenomene și cu caracterul dinamic al acestora.

Posibilitățile de corelare a cunoștințelor dintre diferitele obiecte de învățământ sunt nelimitate. Important este ca predarea – învățarea interdisciplinară să fie văzută ca o modalitate modernă de realizare a eficienței lecțiilor, iar profesorul, pentru a-și atinge obiectivele propuse trebuie să se pregătească din timp și să apeleze la capacitatea sa creatoare. Predarea – învățarea interdisciplinară, prin corelarea obiectelor de studiu reprezintă noul în lecții, care activează pe elevi, le stimulează creativitatea și contribuie la unitatea procesului instructiv – educativ, la formarea unui om cu o cultură vastă.

Avantajele interdisciplinarității sunt:

- realizarea educației elevilor;
- formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii;
- formarea capacității lor de a aplica cunoștințele în practică;

- fixează și sistematizează mai bine cunoștințele, o disciplină o ajută pe cealaltă să fie mai bine însușită.

- permite elevului să acumuleze informații despre obiecte procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai școlarității;

- clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe discipline;

- creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor școlare;

- permite aplicarea cunoștințelor în diferite domenii;

- constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoștințe și volumul de învățare.

La disciplinele tehnice, problema „calității” se pune privitor la orice proces tehnologic și la orice produs – conform normelor tehnice în vigoare. Totuși, este necesar să se insiste pe aspectul educativ, pe schimbarea de mentalități păgubitoare, pe sensibilizarea elevilor, pe faptul că lor le revin responsabilități majore în viitorul imediat apropiat, pe formarea unor atitudini în raport cu problema calității și a mediului.

Tehnologie și educație – o combinație de cuvinte a cărei conotație include, astăzi, în mod obligatoriu comunicare, colaborare, dezvoltare, altfel spus - pluridisciplinaritate, interdisciplinaritate, transdisciplinaritate. Transdisciplinaritatea privește - așa cum indică prefixul „trans” - ceea ce se află în același timp și între discipline, și înăuntrul diverselor discipline. Din confruntarea între discipline, a fenomenelor și proceselor complexe, transdisciplinaritatea face să apară noi puncte de intersecție între discipline. Finalitatea ei este înțelegerea lumii prezente, unul din imperativele sale fiind unitatea cunoașterii. Transdisciplinaritatea se deosebește de pluri și interdisciplinaritate prin finalitatea sa - înțelegerea lumii prezente.

În condițiile actuale, în care profesorii trebuie să creeze programe, realizând C.D.Ș. (Curriculum la Decizia Școlii) / C.D.L. (Curriculum în Dezvoltare Locală), interdisciplinaritatea în cadrul unei arii curriculare poate constitui un punct de plecare. Având în vedere cele arătate mai sus, consideram că interdisciplinaritatea constituie un principiu ce trebuie aplicat, o modalitate de gândire și acțiune, ce decurge din evoluția științei și a vieții economico-sociale. Obiectivul fundamental al oricărui sistem educațional este formarea la elevi a culturii generale. Organizarea unilaterală a informației într-un sistem rigid este însă total nepotrivită cu această intenție.

Aportul fiecărei discipline nu trebuie să se constituie în ceea ce este specific disciplinelor, ci prin ceea ce au acestea în comun, elemente transferabile, elemente care asigură caracterul general. În acest fel, prin educația, în care curriculumul depășește barierele unei singure discipline, se vor forma competențele specifice, dar și transferabile, necesare dezvoltării personale a elevului (competența de a învăța să învețe, competențe sociale, metodologice). Pe baza unei astfel de educații deschise și flexibile se poate realiza specializarea profundă prin formarea unor competențe generale durabile în

timp. Abordarea integrată, specifică transdisciplinarității, este centrată pe lumea reală, pe aspectele relevante ale vieții cotidiene, prezentate așa cum afectează și influențează ele viața noastră.

Cunoștințe sau competențe? Competențe de a ști sau de a face? Iată câteva întrebări des întâlnite în rândul cadrelor didactice. Pentru a răspunde corect la ele, sunt necesare precizări referitoare la noțiunea de competență: Ce este ea? Care este relația dintre competențe și obiective? Cum se evaluează formarea competenței? Competența este capacitatea unei persoane sau a unui grup de persoane de a realiza o sarcină – de învățare, profesională sau socială – la un nivel de performanță prestabilit de un standard, într-un context dat. Competențele sunt de diferite tipuri, grade și niveluri de dezvoltare.

CONCLUZIA este că, proiectarea inter sau transdisciplinară nu a condus și probabil nici nu va conduce la „desființarea” disciplinelor; acestea vor continua să existe în planurile de învățământ dar, „permeabilizate” și interconectate.

BIBLIOGRAFIE

1. Epure, Carmen „Inter și transdisciplinaritate în învățământul tehnic”, Ed. Politică, 1966.
2. Basarab Nicolescu „TRANSDISCIPLINARITATE – Manifest,, - Editura Polirom, Iasi, România
3. Jean Piaget, Dimensiunile interdisciplinare ale psihologiei, Ed. Didactică și Ped., 1972. 9. Dorin Poenaru, „Cercetări interdisciplinare și aplicații bazate pe fizica nucleară și atomică”, Curierul de fizică nr.3, 2002

BRAINSTORMING-UL CA METODĂ PENTRU ANTRENAREA CREATIVITĂȚII

Prof. Dincă Alin

Liceul Tehnologic Transporturi Auto Timișoara

Brainstorming-ul (Metoda Osborn) este una dintre cele mai cunoscute metode de stimulare a creativității, elaborată în anul 1948 de către Alex Osborn, ca fiind o metodă intuitivă și eficientă pentru generarea activă a ideilor într-un grup. Metoda are la origine o metodă similară folosită în India cu peste 400 de ani în urmă, denumită „Prai – Barshana” („Prai” = ”în afară de voi înșivă ”, iar „Barshana” = ”problemă ”), metodă care nu admitea nici o critică la soluțiile elaborate de către un grup.

Brainstorming-ul reprezintă o deliberare creativă , cu scopul de a genera într-un interval de timp relativ scurt, în cadrul unui grup, o multitudine de idei care pot servi la soluționarea unei probleme puse în discuție.

În practica școlară , brainstorming-ul poate fi abordat ca un cadru de învățare activ-participativă extrem de familiară pentru elevi.

Principiile de bază ale brainstorming-ului

Metoda de creație propusă de Osborn se bazează pe două principii fundamentale:

1. Principiul amânării criticii și autocriticii (principiul evaluării amânate);
2. Principiul asigurării calității prin cantitate.

Pentru o reușită cât mai bună a ședinței de brainstorming, pe lângă cele două principii fundamentale mai trebuie respectate:

- căutarea ideilor să se facă în voie încurajându-se și ideile care aparent și la prima vedere sunt ieșite din comun, dar care, analizate inginereste pot da soluțiile cele mai surprinzătoare și eficiente;
- combinarea și îmbunătățirea ideilor formulate atât de gândirea personală cât și din cea a membrilor grupului de căutare.

Tehnica desfășurării ședinței de brainstorming

Ședința de brainstorming se desfășoară într-un cadru adecvat prin respectarea principiilor de bază , a regulilor de încurajare a tuturor ideilor, precum și a combinării, asocierii și elaborării unor idei derivate din cele proprii sau ale membrilor grupului de creație.

Orice ședință de brainstorming cuprinde etapele :

1. enunțarea temei și discuțiile pe marginea ei;
2. reformularea temei: „Cum să ?”
3. alegerea unei reformulări esențiale și notarea ei: „În câte moduri putem să ... ?”
4. încălzirea;
5. brainstorming-ul propriu-zis;
6. cea mai fantezistă idee.

Evaluarea și selectarea ideilor

Prin evaluare se urmărește să se identifice cele mai bune și interesante idei care pot fi aplicate în practică , precum și demonstrarea faptului că efortul participanților la ședința de creație nu a fost în zadar, ideile lor fiind urmate de acțiune. În vederea pregătirii evaluării și selectării ideilor, trebuie parcurse următoarele operații preliminare:

1. secretarul echipei pregătește o listă dactilografată la trei rânduri a tuturor ideilor sugerate, atât în timpul ședinței, cât și după ședință ;
2. conducătorul grupului verifică lista, asigurându-se că fiecare idee a fost expusă concis și clar și clarifică pe categorii logice ideile emise (de regulă 5-10 categorii);
3. lista obținută este apoi trecută prin ciurul evaluării pentru a selecta sugestiile cele mai importante. Există două metode principale de efectuare a evaluării :
 1. evaluarea efectuată de toți participanții;
 2. evaluarea prin intermediul unei echipe restrânse.

Metoda brainstorming prezintă următoarele avantaje :

- toți membrii grupului de brainstorming iau parte la proces, dar în mod independent unii de alții, situație care le conferă certitudinea că opiniile lor sunt prețuite și utilizate în continuare pentru soluționarea definitivă a problemei;
- prin faptul că obligă participanții să aleagă cele mai bune idei, metoda poate genera, prin intermediul fertilizării încrucișate, alte soluții, care pot fi adăugate de lider pe lista inițială ;
- având la dispoziție lista de idei, participanții pot descoperi ulterior că unele idei au devenit aplicabile în practică .

Limitele brainstorming-ului:

- ✓ poate fi obositor sau plictisitor pentru participanți;
- ✓ sunt oferite soluții nu și realizări efective;
- ✓ nu poate înlocui cercetarea de durată ;
- ✓ reușita unei ședințe depinde de calitățile moderatorului.

Bibliografie

1. Bălășoiu Doina, Bălășoiu T - ., Tehnici de creativitate”, Editura Economică-Preuniversitaria, 2000
2. Belous V., Doncean Gh. - , Ghidul inventatorului. Demersuri, tehnici și metode de creație tehnică, Editura Performantica, 2001.
3. Cerghit I., Neacșu I., Negreț-Dobridor I. Pânișoară I. O - ., Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, 2001.
4. Nițurcă C., Stanciu T., - “Didactica disciplinelor tehnice” – Editura Performantica, Iași, 2006

INOVAȚIA ȘI CREATIVITATEA– PREMISE ALE PERFORMANȚEI ÎN EDUCAȚIE

Profesor înv.preșc.Dincă Florentina Victoria
G.P.P.“Căsuța Poveștilor”Pitești

În contextul actual, al schimbărilor rapide, al competiției acerbe și accelerate care ne influențează viața, ne dinamizează mediul, ne impune noi determinări, ne provoacă la o regândire a sistemelor și a structurilor economice și sociale, dintre identitatea națională și globalizare, se fac eforturi de adaptare a societății la exigențele lumii de mâine. Trăim într-o lume bazată pe competiție și eficiență, a cărei forță rezidă în cunoaștere.

În cadrul competiției globale, Uniunea Europeană și -a propus ca scop cardinal crearea unei societății bazate pe cunoaștere. Un element fundamental îl constituie creativitatea. Astăzi mai mult decât oricând, creativitatea reprezintă o condiție fundamentală a calității educației, una dintre premisele esențiale ale performanței.

Creativitatea este acea caracteristică a gândirii care folosește inventiv experiența și cunoștințele acumulate, oferind soluții și idei originale. Ea face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale, constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Și cum noutatea, azi, nu se obține cu ușurință, o altă componentă este voința, perseverența în a face numeroase încercări și verificări.

Gândirea creatoare este deosebit de complexă și are la bază o serie de factori care-i permit combinările, transformările, implicările, relațiile, identificările sau evaluările. Pe lângă coeficientul de inteligență, un rol important în creativitate, îl au: ereditatea, capacitățile intelectuale, aptitudinile, caracterul, mediul socio-cultural, efortul susținut de pregătire și investigație. Cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor contemporane. Stimularea creativității tinerilor se poate realiza printr-o susținută și elevată pregătire teoretică și practică; dinamizarea inițiativei și muncii independente, a spiritului critic științific; dinamizarea activității de documentare și experimentare independentă; receptivitatea față de nou; pasiune pentru știință în concordanță cu aptitudinile fiecăruia. Deosebit de importantă este atitudinea profesorului, relația sa cu elevii. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și ceea ce privește metodele de educare și instruire. În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive, puternice în școala din trecut. Se cer relații distinse, democratice, între elevi și profesori, ceea ce nu înseamnă a coborî statutul social al celor din urmă, apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor – e vorba de acele metode active, din păcate prea puțin utilizate în școala românească.

Creativitatea este motorul inovării și factorul cheie al dezvoltării personale, ocupaționale, antreprenoriale și sociale și al bunăstării tuturor indivizilor în societate. (Logo-ul Anului European 2009).

Obiectivul specific este de a sublinia, printre altele, următorii **factori care pot contribui la promovarea creativității și capacității de inovare:**

- (a) Crearea unui mediu favorabil inovării și adaptabilității într-o lume aflată în continuă schimbare; trebuie luate în considerare toate formele de inovare, inclusiv pe plan social și antreprenorial;
- (b) Evidențierea deschiderii spre diversitate culturală drept mijloc de încurajare a comunicării interculturale și promovarea unei mai strânse legături între arte, precum și cu școlile și universitățile;

- (c) Stimularea sensibilității estetice, dezvoltării emoționale, gândirii creative și intuiției la toți copiii la vârsta cea mai fragedă, inclusiv în învățământul preșcolar;
- (d) Sensibilizarea în privința importanței creativității, a inovării și a spiritului antreprenorial pentru dezvoltarea personală, precum și pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă, precum și încurajarea unei mentalități antreprenoriale, în special în rândul tinerilor, prin cooperarea cu mediul de afaceri;
- (e) Promovarea educării în domeniile matematic, științific și tehnologic a aptitudinilor de bază și avansate favorabile inovării tehnologice;
- (f) Încurajarea deschiderii de către schimbare, creativitate și rezolvarea problemelor în competențe favorabile inovării, care se pot aplica unei varietăți de contexte profesionale și sociale;
- (g) Lărgirea accesului la o serie de forme creative de exprimare atât prin intermediul învățământului formal cât și prin activității neformale și informale pentru tineret;
- (h) Sensibilizarea publicului, atât în interiorul, cât și în exteriorul pieței muncii, în ceea ce privește importanța creativității, a cunoașterii și a flexibilității într-o epocă a schimbărilor tehnologice și a integrării globale rapide pentru o viață prosperă și satisfăcătoare precum și oferirea mijloacelor care să permită cetățenilor să-și îmbunătățească oportunitățile de angajare în toate domeniile în care creativitatea și capacitatea de inovare joacă un rol important;
- (i) Promovarea designului drept activitate creativă care contribuie în mod semnificativ la inovarea precum și la dobândirea de aptitudini de gestionare a inovării și a designului, inclusiv noțiunii de bază în materie de protecție a proprietății intelectuale;
- (j) Dezvoltarea creativității și a capacității inovatoare în organizațiile private și publice prin formare și încurajarea acestora de a utiliza mai bine potențialul creativ atât al angajaților, cât și al clienților.

Măsurile care trebuie luate pentru a se atinge obiectivele stabilite mai sus includ următoarele activități realizate, național, regional sau local, legate de obiectivele Anului European:

- (a) Conferințe, evenimente și inițiative de promovare a dezbaterii și de sensibilizare în privința importanței creativității de inovare;
- (b) Campanii de informare și promovare pentru a difuza mesajele-cheie;
- (c) Identificarea de exemple de bune practici și difuzarea de informații privind promovarea creativității de inovare;
- (d) Relizarea de sondaje și studii la nivel comunitar sau național.

În concluzie, ca premise ale performanțelor în învățământ, creativitatea și capacitatea de inovare au un rol important, iar obiectivele pe care școala contemporană ar trebui să le aibă în vedere, pot fi următoarele:

- * Să sprijine toate formele de creativitate printre care cea artistică, în cadrul programelor școlare aferente ciclurilor de învățământ preșcolar, primar, gimnazial și vocațional;
- * Să creeze un context care să permită tinerilor să dobândească competențe de exprimare a propriei personalități, necesare de-a lungul vieții;
- * Să promoveze diversitatea culturală ca sursă a creativității și inovatiei;
- * Să încurajeze utilizarea TIC ca modalitate de exprimare creativă a propriei personalități;
- * Să contribuie la formarea unui spirit antreprenorial mai pregnant;
- * Să sensibilizeze linia publică cu privire la perceperea inovației drept modalitate de promovare a dezvoltării durabile;
- * Să aducă în atenția publicului strategiile regionale și locale bazate pe creativitate și inovație ;

Excelența și competențele esențiale, în special cele legate de antreprenariat, creativitate și tehnicile de învățare dezvoltate în toate sistemele și la toate nivelurile de educație și de formare. Atât școlile cât și învățământul și formarea profesională dețin o contribuție majoră la facilitarea procesului de inovare. Învățământul și formarea profesională de înaltă calitate, de exemplu, pot

contribui la favorizarea inovării la locul de munca. Se pot face multe pentru educarea spiritului creativ în școală, apare necesitatea modificării modului de gândire și a stilului de lucru în clasă, cristalizat în secole de învățământ tradițional, prea puțin preocupat de această latură a personalității elevului, care capătă în zilele noastre o valoare din ce în ce mai însemnată.

Bibliografie

Ana Avramescu, *"Creativitatea și cultivarea ei în școală"*

<http://eur-lex.europa.eu/ro/dossier>

www.create2009.europa.eu

TIPURI DE ALGORITMI UTILIZAȚI ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA BIOLOGIE

Prof. DINCĂ IULIANA EMILIA
GRADUL I
LICEUL TEORETIC “VLAD ȚEPEȘ” TIMIȘOARA

Termenul de algoritm vine de la numele lui Al Horessi, matematician arab de la începutul secolului al IX-lea. Este o succesiune de operații care, aplicate în aceeași ordine logică obligatorie, face posibilă rezolvarea problemelor de același tip, pornind de la înțelegerea și însușirea operațiilor pe care se bazează.

1. Algoritmi de conținut teoretic :

- Studiarea unor specii de plante, fiind parcurse mai multe etape, precum studiul mediului de viață, alcătuirii plantei, în corelație cu condițiile de mediu-rădăcinii, tulpinii, frunzelor, florii, fructului, sămânței, importanței plantei respective
- Studiarea unui ecosistem conform unui algoritm reprezentat de redescoperirea mai întâi a biotopului-factorilor geografici, geoloegici, mecanici, fizici, chimici și apoi a biocenozei
- Studiarea unui sistem de organe după reperele topografie, morfologie externă, anatomie, fiziologie

2. Algoritmi motrici (de execuție), specifici studiului științelor biologice:

- Pentru efectuarea unei lucrări practice de disecție a unui organism animal elevii trebuie să aibă în vedere materialele necesare, modul de lucru-etapele disecției, observațiile, concluziile activității practice
- Cazul efectuării și observării unui preparat microscopic, elevii parcurg pregătirea lamei, lamelei, așezarea materialului biologic pe lamă, picurarea unei picături de apă, așezarea preparatului microscopic pe măsuța microscopului, fixarea lui cu vazeții, fixarea obiectivului, manevrarea vizei (vizelor), astfel încât să avem o imagine clară

3. Algoritmi de modelare a schemelor de hibridare, schițându-se mai întâi genitorii, apoi gameții, structurile genetice, rezultate în F1, încrucișarea acestora, formarea de către aceștia a gameților, combinarea probabilistică a acestora, structura genetică a indivizilor din F2

4. Algoritmi de explorare, dezasamblare și reasamblare a unor modele cum ar fi mulajul florii de cireș, mulajele sistemului nervos, în seria vertebratelor, mulajul corpului omenesc etc.

5. Algoritmi de legare a bazelor azotate complementare: adenina-timina ($A=T$), timina-adenina ($T=A$), guanina-citozina ($G=C$), citozina-guanina ($C=G$); componente importante ale ADN fac posibilă după înțelegerea conștientă de către elevi a mecanismului de legare a lor, stabilirea structurii unui segment din macromolecula de ADN, pe baza cunoașterii elementelor de structură ale unei catene.
 - Tot pe baza complementarității bazelor azotate, dar și a cunoașterii structurii ARN, pot fi percepute transcripția-sinteza ARN, folosindu-se ca matriță una din cele două catene complementare ale ADN-ului, translația, sinteza unei catene polipeptidice după instrucțiunile conținute în mesajul genetic din ARNm
 - Acești algoritmi sunt folosiți în predarea și învățarea mecanismelor moleculare ale transmiterii caracterelor ereditare, din capitolul “Ereditatea și variabilitatea lumii vii”, la clasa a IX-a, dar și în predarea-învățarea temelor “Acizii nucleici”, “Sinteza proteinelor”, din clasa a XII-a
6. Algoritmi de identificare, corelați cu observarea independentă și sistematică și cu lucrările practice efectuate în natură sau în laborator, determină optimizarea predării și învățării temelor de sistematică vegetală și animală
7. Algoritmi de determinare, cu mare valoare pentru folosirea în practică a cunoștințelor de anatomie și sistematică vegetală și animală, duc la descoperirea cunoștințelor privitoare la filogenia acestora
 - Aceasta se face cu eficiență mărită prin observarea materialului natural și conservat, prezentarea mai multor indivizi biologici din aceeași familie și observarea în paralel a caracterelor de asemănare a indivizilor din același grup sistematic
 - Prin analiza și compararea acestora elevii surprind caracterele comune, generale, ale viețuitoarelor prezentate
8. Algoritmi de analiză genetică – analiza pedigreeului unei familii pentru depistarea posibilității de a avea copii cu o anumită însușire ereditară, cu o anumită maladie ereditară, analiza cariotipului unui individ pentru depistarea unei maladii ereditare, analiza unei scheme de hibridare pentru indicarea unui fenomen genetic.
9. Algoritmi de rezolvare de probleme de biomatematică
 - Algoritm pentru calcularea cantității de sânge din corpul unui organism uman, a cantității de apă, de plasmă, elemente figurate din compoziția sângelui unui om
 - Algoritm de calculare a unor volume respiratorii la oameni, cunoscându-se valoarea altora: spre exemplu calcularea capacității vitale pulmonare a unui om, cunoscându-se volumul curent, volumul inspirator de rezervă și volumul expirator de rezervă

- Algoritm de rezolvare de probleme de genetică pe baza legilor mendeliene, teoriei cromozomiale a eredității, a mecanismelor de determinism genetic al sexelor.

Bibliografie

1. Mariana Ciobanu – Didactica științelor biologice, Editura didactică și pedagogică, București, 2008.
2. Gabriela Cristea – Pedagogie generală. Ediția a II-a, Editura didactică și pedagogică, București, 2008
3. Crenguța Lăcrămioara Oprea – Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2009
4. Mariana Marinescu – Didactica biologiei. Teorie și aplicații, Editura Paralela 45, București 2018.

Rolul metodelor interactive în grădiniță

prof.Dinicică Karina, Grădinița PP nr.38 Timișoara

În învățământul preșcolar, interactivitatea reprezintă o importantă componentă a actului educațional și presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, generând o ploaie de idei, opinii și argumente.

Metodele interactive prezintă un set de metode active și o serie de activități și jocuri desfășurate cu scopul de a stimula învățarea și dezvoltarea individului. Aceste noi metode interactive se bazează pe colaborarea dintre copii în timpul unei activități, oferă o nouă experiență interrelaționând în grupuri de învățare activă, aceea de a studia, investiga și căpăta încredere în capacitățile individuale ale fiecăruia.

Prin metodele interactive copilul intră în necunoscut, într-o aventură a descoperirii de noi cunoștințe, se descoperă pe sine în universul copilăriei, în cadrul colectivului de copii. În lumea minunată a copilăriei există comunicare interumană, prietenie, cooperare. Acționând alături de ceilalți din grup, începe să rezolve sarcini și să se simtă că este persoană importantă, capabilă să ia decizii pentru bunul mers al activității de grup.

Specific metodelor interactive este faptul că oferă ocazia copiilor de a-și concretiza nevoia de a lucra împreună, într-un climat colegial de înțajutorare și de sprijin reciproc, îi motivează pe copii, le oferă o încărcătură afectivă deosebită.

Aplicarea acestor metode solicită din partea copiilor un efort intelectual susținut, deoarece aceștia sunt puși în situația de a emite idei, de a găsi soluții pentru problemele nou apărute, oferă preșcolarilor posibilitatea de a acționa și de a lua inițiativă în activitățile propuse fără să le fie teamă și fără să fie șovăitori, lasă copiilor posibilitatea să fie creativi, să ia deciziile la momentul oportun, să se manifeste într-un mod cât mai firesc, nemaexistând rigurozitatea și strictețea „verigilor” din cadrul activităților clasice. Aceste metode permit preșcolarilor să asimileze sau să-și consolideze concepte sau deprinderi prin stimularea lor de a afla informații interesante pentru cunoașterea a ceea ce îi înconjoară și îi ridică semne de întrebare. Pentru a fi accesibile și atractive pentru copii, aceste metode se desfășoară sub forma unor jocuri cu sarcini și reguli care să fie antrenante, atractive.

Metoda Lotus (floare de nufăr) - pornește de la o temă principală din care derivă 8 teme secundare concretizate în opt idei ce vor deveni teme abordate în activitatea pe grupuri mici. Am aplicat metoda Lotus în cadrul domeniului știință (DS) având ca temă „Toamna, anotimpul bogăției”. Ca obiectiv urmărit a fost evaluarea cunoștințelor despre anotimpul toamna pe baza reprezentărilor formate în urma desfășurării activităților pe parcursul a patru săptămâni în care au avut ca temă centrală „Toamna”. Copiii au avut la îndemână un material bogat și variat (tablouri specifice anotimpului toamna, frunze și flori presate, legume și fructe proaspete, imagini cu fructe și legume specifice toamnei, flori de toamnă.)

Pornind de la tema principală „Toamna, anotimpul bogăției”, am derivat opt teme secundare care să fie abordate în activitatea pe grupuri mici. Copiii au fost împărțiți în opt grupuri și fiecare a abordat o temă secundară. Fiecare grup punându-și întrebări, a clasificat aspecte, a elaborat idei. Am intervenit acolo unde am văzut că grupul întâmpină greutăți. Un lider al fiecărui grup prezintă sinteza a ceea ce s-a rezolvat în grup. Celelalte grupuri pun întrebări sau completează ideile lor. Fiecare grup a avut și material cu care a lucrat în funcție de

tema sa. Astfel s-au realizat colaje, lucrări colective. Rolul nostru a fost de a sintetiza rezultatele muncii lor, de a le aprecia munca depusă. Prin această metodă am observat că preșcolarilor li se stimulează inteligența și potențialul creativ.

Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise asemănările dintre două obiecte, idei, concepte iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Am folosit această metodă în cadrul Domeniului Limbă și Comunicare, la convorbirea „Totul despre animale”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între animalele domestice și animalele sălbatice. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „În lumea poveștilor” cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate. În cadrul acestui joc, copiii au realizat o diagramă Venn în care au așezat în cele două cercuri personajele specifice fiecărei povești, iar în arealul în care se suprapun cele două cercuri au așezat personajele comune.

Metoda „Schimbă perechea” are ca scop stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucrul în echipă. Am folosit metoda în cadrul Domeniului Om și Societate (DOS) la activitatea practică cu tema „Tablou de toamnă”. Ne-am propus realizarea unui tablou de toamnă prin lucru în pereche. Fiecare pereche are sarcina de a lipi două - trei elemente. La semnal -două băți din palme, se „schimbă perechea”. Copiii din interiorul careului se mută pe scaunul din dreapta și continuă lucrul. Perechiile se schimbă astfel încât fiecare copil să facă pereche cu toți copiii din grupă. În cadrul acestei activități copiii s-au consultat între ei și au realizat o lucrare colectivă, stimulând creativitatea copiilor prin crearea conținuturilor tablourilor și compunerea spațiului liber.

Metodele interactive stimulează comunicarea, activează copiii și formează capacități cum ar fi: spiritul critic constructiv, independența în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe de rezolvare a sarcinilor de învățare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., „Metode interactive de grup”- Ghid metodic, Editura Arves, 2002;
2. Cerghit, I., „Metode de învățământ”, Editura Didactică și Pedagogică București, 1997.
3. Ciolan L., „Învățarea integrată – Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Editura Polirom, 2008

PLUSURI ȘI MINUSURI ÎN ACTIVITATEA PROFESORULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT DESFĂȘURATĂ ÎN ȘCOALĂ ȘI ÎN AFARA EI

**Profesor,
Dobă Amalia Oana**

Formarea și dezvoltarea capacităților fizice la om este rezultatul evoluției istorice a speciei umane. Astfel, predispozițiile pentru alergare, sărituri, cățărare, respective pentru viteză, rezistență, forță, îndemânare, precizie sau suplețe în efectuarea unor acte motrice au fost treptat înscrise ca informații genetice, transmise la urmași. Numai că aceste informații nu devin automat capacități, caracteristici corporale de bază, dacă nu sunt exersate într-un mod organizat, cu o anumită regularitate și intensitate. Omul nu posedă de la natura un *echipament fizic* pentru o anumită ocupație, ci doar posibilități pentru multiple activități. Educația fizică ocupă un loc special în ansamblul educației generale. Mai întâi pentru că educația noastră generală începe cu cea fizică și ne însoțește toată viața. Exercițiul fizic, jocurile de mișcare nu sunt doar simple acte motrice, dar și un laborator în care se dezvoltă gândirea, aprecierile și regulile morale sau criterii de apreciere estetică. Principiul de bază al educației fizice ar fi –să învățăm să trăim conform naturii corpului nostru.

Reforma educațională în societatea noastră nu poate fi făcută fără oameni care nu au motivație creatoare ce să implice nevoia de noutate, de orientare în dorința de a-și valorifica capacitățile de învățare permanentă în acțiuni specifice procesului de învățământ. Educația fizică și sportul acționează cel mai direct asupra personalității elevului, iar perfecționarea organizării și desfășurării activității de educație fizică și sport, la nivel național, se înscrie în măsurile de optimizare a întregului ansamblu social și al învățământului pe toate componentele educației. În ultimii ani activitatea de educație fizică și sport școlar a înregistrat un real recul.

- Diminuarea nejustificată a timpului alocat activităților motrice la vârstele prepubertare și pubertare, neglijându-se contribuția substanțială a acestora la stimularea proceselor de creștere și dezvoltare fizică și psihică, la menținerea unei stări optime de sănătate.
- Neincluderea educației fizice cu număr optim de lecții în trunchiul comun.
- Înțelegerea superficială a educației fizice și sportului la vârste școlare, prin reducerea efectelor acestora la sfera biologică; educația fizică și sportul sunt activități cu mare pondere în dezvoltarea proceselor intelectuale, în modelarea afectivității, în socializare. Creșterea numărului de elevi scutiți medical datorită, în principal, lipsei de educație motrică a elevilor dar și lipsei interesului părinților care nu cunosc și nu aplică dictonul ”mens sana in corpora sano”.
- Dezinteresul multor profesori de educație fizică generat de marginalizarea acestei activități de către managementul unităților școlare.

- Aplicarea unei metodologii neatractive de desfășurare a lecțiilor de educație fizică și sport, care anulează independent elevilor în lecție, a activității în grup și în final are efect de îndepărtare a elevilor față de activități specifice.
- Neimplicarea comunității locale în susținerea activității de educație fizică, privind dotarea materială (materiale sportive, recondiționarea bazelor materiale) și finanțarea competițiilor sportive cu elevi.
- Dificultăți în selecționarea tinerilor care să facă față sportului de performanță.

Numai dacă dăm curs imboldului de comunicare prin sport și cuvânt putem desăvârși deplinătatea noastră.

- Cunoașterea și aplicarea prevederilor legale specifice domeniului învățământului preuniversitar în general și al educației fizice și sportului școlar în special.
- Îndeplinirea sarcinilor și atribuțiilor specifice funcției.
- Aplicarea planurilor cadru la aria curriculară educație fizică și sport.
- Aplicarea noilor programe școlare, atât la educație fizică, cât și la disciplinele sportive și, care asigură unitatea cerințelor și libertatea cadrului didactic în stabilirea metodologiei.
- Aplicarea noului sistem național școlar de evaluare și a unor orientări metodice noi.
- Stabilirea unor noi criterii de evaluare a profesorilor, atât la sportul de performanță cât și la educație fizică.
- Aplicarea unor criterii de evaluare instituțională a unităților de performanță (licee și clase cu program sportive, cluburi sportive).
- Stabilirea obiectivelor și activităților de management specific postului.
- Organizarea unor activități în colaborare cu terți, persoane fizice sau juridice, cu mass-media, menite să promoveze obiectivele domeniului educației fizice și sportului școlar.
- Formarea continuă a cadrelor didactice și organizarea unor simpozioane județene\ nationale- anuale cu problematica din educația fizică și sportul școlar.
- Colaborarea permanentă a inspectoratului de specialitate cu inspectorii școlari generali, șefii centrelor metodice în evaluarea activității cadrelor didactice.

În prezent sporește enorm rolul educației fizice, ținând seama de schimbările majore din condițiile de viață, din mediul natural, social și uman. Dacă ar fi să ne referim la importanța acesteia în educația școlară, în educația generală a noilor generații, considerăm că o astfel de educație este o zonă prioritară a formării și dezvoltării umane. Dar, atât populația, cât mai ales factorii politici, de administrație socială centrală și locală, nu dau semene să înțeleasă rolul major al educației fizice școlare, universitare sau a celei pentru adulți.

Aceasta se observă din numărul mic de ore alocate în planul de învățământ, în insuficiența mijloacelor materiale (baze sportive, materiale sportive, săli de sport) și, desigur, în lipsa încurajărilor personale în practicarea cotidiană a exercițiilor fizice. Sperăm ca viitorul să fie mai bun și în această zonă.

BIBLIOGRAFIE

DRAGNEA, A., (1984) - Măsurarea și evaluarea în educație fizică și sport Editura Sport – Turism, București.

DRAGNEA, A., (1991) - Teoria și metodică dezvoltării calităților motrice, Compendiu, M.T.S., București.

DRAGNEA, A., BOTA, A., TEODORESCU, S., STĂNESCU, M., ȘERBĂNOIU, S., TUDOR, V., (2006) - „Educație fizică și sport- teorie și didactică- FEST”, București,

Abordări inovative în educația incluzivă pentru elevii cu Cerințe Educaționale Speciale

Autor: Dorgo Diana-Andreea

Școala Gimnazială Albești

În ultimii ani, educația elevilor cu cerințe educaționale speciale determinate de prezența unei dizabilități a devenit o preocupare aparte în rândul specialiștilor, mai ales odată cu apariția conceptelor de educație integrată, incluziune școlară și școală incluzivă, care au determinat modificări fundamentale în percepția actului educativ.

Analizând particularitățile specifice ale procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de dizabilitate se ajunge la concluzia că una dintre calitățile esențiale ale curriculumului școlar presupune un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permit fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să fie diferențiate. Argumentele care stau la baza unui curriculum flexibil și ușor de adaptat cerințelor educaționale ale fiecărui elev sunt:

- respectarea dreptului fiecărui copil la instrucție și educație pe măsura potențialului și capacităților sale;
- formarea unui registru comportamental care să permită pe termen lung adaptarea și integrarea lui socială;
- asigurarea legăturii cu faptele reale de viață și familiarizarea cu o serie de obișnuințe privind activitățile de utilitate practică și de timp liber;
- dezvoltarea capacităților necesare pentru rezolvarea independentă (în limitele permise de tipul și gradul dizabilității) a problemelor de viață, de autocontrol în situații dificile și practicarea unor metode și tehnici de muncă intelectuală care să asigure eficiență în adaptarea și integrarea școlară și socială.

Modalitățile de adaptare a strategiilor didactice și a conținuturilor educației speciale în contextul modernizării și reformării serviciilor educaționale destinate copiilor cu cerințe educaționale speciale determinate de abilități presupun o analiză atentă a următoarelor aspecte:

- tipul și gravitatea deficienței/ tulburărilor diagnosticate, rolul și importanța diagnosticului diferențial în susținerea unui program recuperator și educațional eficient;

- vârsta copilului, decalajul între vârsta cronologică și vârsta mintală;
- experiența de viață a copilului în familia din care provine- gradul de implicare a familiei în dezvoltarea și evoluția sa normală, susținerea afectivă și materială, educația oferită și atitudinea membrilor familiei față de problemele speciale ale copilului;
- ruta școlară a copilului- dacă a urmat sau nu un program de învățământ preșcolar sau al unei școli, rezultatele școlare obținute, problemele privind modul și potențialul de învățare al copilului;
- atitudinea și modalitățile de implicare a familiei și resurselor comunitare în activitățile educative ale copiilor cu cerințe educative speciale- interesul pentru educarea și integrarea copiilor cu dizabilități în viața socială normală;
- pregătirea psihopedagogică a educatorilor – cunoașterea metodelor de lucru cu această categorie de copii, a limitelor și posibilităților lor de învățare, a modalităților și formelor de evaluare;
- strategia și modalitățile de organizare a activităților de predare-învățare la clasă, stilul și maniera de lucru ale fiecărui educator în parte, capacitatea cadrelor didactice de a accesibiliza conținutul învățării la nivelul de înțelegere al fiecărui elev din clasă, disponibilitatea educatorilor de a desfășura activități diferențiate și individualizate;
- politica educațională adoptată de instituția școlară în ceea ce privește organizarea și structurarea activităților educative extrașcolare din perspectiva cerințelor educaționale speciale ale copiilor cu dizabilități.

În scopul eficientizării procesului de învățare pentru elevii cu cerințe speciale/ dizabilități sunt aduse în prim plan, mai ales în ultimii ani, câteva repere fundamentale:

- a) *Învățarea interactivă* presupune folosirea unor strategii de învățare focalizare pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și prin interacțiunea dintre cadrele didactice și elevi sau dintre cadre didactice (eficiența învățării presupune activitatea în echipă a cadrelor didactice și a specialiștilor) ca o modalitate permanentă de lucru.
- b) *Elaborarea în comun a obiectivelor învățării* se referă la valorificarea resurselor oricărui elev, deoarece fiecare participant la actul învățării are experiențele și interesele personale de care trebuie să se țină cont în proiectarea activităților didactice.

- c) *Demonstrația, aplicația și feedbackul* se referă la faptul că orice proces de învățare este mai eficient și mai ușor de înțeles dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate la situații reale de viață, existând și un feedback continuu de-a lungul întregului proces.
- d) *Modalitățile de sprijin în actul învățării.* Elevii cu cerințe educaționale speciale au nevoie, în anumite momente de un sprijin activ în învățare, atât în timpul activităților desfășurate în clasă, cât și al celor din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educațional cu anumite categorii de specialiști, cu familiile elevilor sau cu anumite instituții din comunitate; în general, cele mai utile metode și tehnici de sprijinire a învățării elevilor cu cerințe speciale sunt asigurarea unui confort socioafectiv favorabil învățării, învățarea de la copil la copil, colaborarea între elevi la activitățile de predare-învățare, parteneriatul cu părinții în învățare, comunicarea cu alți specialiști din afara școlii, implicarea unor structuri sau instituții din cadrul comunității care au tangențe cu problematica educației, dezvoltarea continuă a școlii, a practicii educatorilor și a formelor de învățare, cunoașterea și analiza conduitelor de învățare specific fiecărui elev.
- e) *Evaluarea continuă a învățării-* fiecare educator trebuie să demonstreze o atitudine și o conduită flexibilă în timpul activităților de predare-învățare favorabile unei evaluări permanente. Disponibilitatea de a asculta toate răspunsurile și de a aprecia fiecare intervenție a elevilor, prezentarea concluziilor pentru fiecare pas al activității, colaborarea cu alți educatori și specialiști în cadrul parteneriatului de predare-învățare sunt câteva aspecte ce asigură caracterul formativ al învățării.

Metodele activ-participative utilizate în practica instructiv-educativă permit elevilor satisfacerea cerințelor educaționale prin efort personal sau în colaborare cu alți colegi. Specific acestor metode este faptul că stimulează interesul pentru cunoaștere, este facilitat contactul cu realitatea înconjurătoare, sunt subordonate dezvoltării mintale și nivelului de socializare a elevilor. În contextul educației integrate, aceste metode constituie o resursă importantă în proiectarea activităților educative deoarece stimulează și dezvoltă foarte mult învățarea prin cooperare (lucrul în perechi sau în grupe mici de elevi), facilitând astfel comunicarea, relaționarea, colaborarea și sprijinul reciproc pentru rezolvarea unor probleme sau pentru explorarea unor teme noi; sunt favorizate astfel cunoașterea reciprocă dintre elevi, înțelegerea și acceptarea reciprocă, precum și integrarea copiilor cu cerințe speciale în colectivul școlii de masă.

În anii '90 aceste metode au cunoscut o dezvoltare și o diversificare mare o dată cu aplicarea programului *The Reading and Writing for Critical Thinking Project- RWCT* (Lectura și scrierea

pentru dezvoltarea gândirii critice). Acest program a debutat în SUA și apoi s-a extins în peste 40 de țări, majoritatea europene. Aceste metode, pe lângă eficiența lor în activitatea didactică, dezvoltă o serie de aptitudini și capacități referitoare la spiritul de toleranță, ascultarea activă, luarea deciziilor, autonomie personală, responsabilitate și participare socială, formarea opiniilor și înțelegerea corectă a realității.

Experiența practică de până acum în aplicarea metodelor de învățare prin cooperare a evidențiat o serie de rezultate dintre care cele mai evidente sunt:

- creșterea motivației elevilor pentru activitatea de învățare;
- încredere în sine bazată pe acceptarea de sine;
- competențe sociale sporite;
- atitudine pozitivă față de personalul didactic, disciplinele de studiu și conținutul acestora (de cele mai multe ori conținutul lecțiilor suferă o serie de modificări și adaptări care să favorizeze spiritul de investigație, descoperirea noului și cooperarea între elevii clasei);
- relații mai bune, mai tolerante cu colegii, indiferent de apartenența etnică sau culturală, clasa socială, capacitatea intelectuală sau unele deficiențe ale colegilor;
- capacități sporite de a percepe o situație, un eveniment sau o serie de obiecte și fenomene și din perspectiva celuilalt;
- confort psihic sporit, dezvoltarea capacității de adaptare la situații noi, creșterea capacității de efort.

Pentru fiecare moment sau etapă a lecției se pot folosi o serie de metode sau tehnici de lucru, incluse într-o strategie adaptată disciplinei, conținutului, vârstei și performanței elevilor. Mai jos prezentăm câteva strategii de învățare prin cooperare care pot fi aplicate cu mare eficiență și în condițiile educației incluzive:

1. *Predicțiile în perechi*- pot fi folosite la diverse discipline, dar mai ales la cele din ariile curriculare Limbă și comunicare, Om și societate, Consiliere și orientare. Elevii vor fi grupați în perechi (având eventual o foaie de hârtie și un creion). Profesorul le oferă o listă de câteva cuvinte dintr-o povestire, o relatare sau un scenariu dinainte construit de profesor (cu informații din conținutul lecției respective). Fiecare pereche, în urma discuțiilor, va trebui să construiască o compunere sau un scenariu pe baza predicțiilor în jurul listei de cuvinte oferite. Această activitate poate fi făcută o singură dată, la început,

sau poate fi repetată în decursul lecturării textului de către profesor, permițându-le elevilor să-și modifice predicțiile la un moment la altul al acțiunii descrise în text. În acest mod elevii pot fi implicați în desfășurarea acțiunii textului, sunt încurajați să emită idei și să-și valorifice experiența socială și culturală pe care o dețin.

2. *Interviul în trei etape (2-4 elevi)*- profesorul adresează o întrebare sau lansează o problemă elevilor grupați câte trei sau câte patru. Fiecare elev se gândește singur la o soluție, formulând-o chiar și în scris. Apoi, în perechi elevii se intervievează reciproc în legătură cu răspunsul sau soluția indentificată, după care perechile se alătură altor perechi formând grupuri de câte 4-6 elevi în care fiecare elev prezintă soluția partenerului sau celeilalte perechi.
3. *Unul stă, trei circulă(3-5 elevi)*- în grupul casei, elevii lucrează la o problemă sau o sarcină care se finalizează cu obținerea unui produs, de preferință realizabil în mai multe feluri. După acest moment elevii numără de la 1 la 3, 4 sau 5. Se numerotează și grupele din clasă. La semnalul profesorului se rotesc: de exemplu, elevii cu numărul 1 se deplasează la grupul 1, elevii cu numărul 2 la grupul 2 și așa mai departe. În fiecare grup va rămâne un elev gazdă care va primi colegii celorlalte grupe oferind informații și răspunsuri la întrebările adresate de colegii oaspeți. Elevul gazdă se alege prin tragere la sorți sau se stabilește un număr de purtat de unul dintre membrii grupului care va fi gazda(spre exemplu, elevii cu numărul 4 sunt gazde, iar ceilalți circulă). Elevii care circulă la celelalte grupe adună informații noi pe care le vor prezenta colegilor din grupul inițial după ce se întorc la grupurile casă. Elevul care a fost gazdă comunică și celorlalți comentariile făcute de vizitatori. În urma acestui schimb de experiență elevii finalizează produsul, valorificând experiența acumulată prin vizitele la celelalte grupe. Aparent este o metodă complicată, însă după câteva exerciții ea devine destul de familiară elevilor din clasă.
4. *Masa rotunda/ Cercul* – este o tehnică de învățare prin colaborare care presupune trecerea din mână în mână a unei coli de hârtie si a unui creion în cadrul unui grup mic. De exemplu, un elev din grup notează o idee pe hârtie și o dă vecinului din stânga. Acesta scrie și el o idee și transmite hârtie și creionul următorului. Există și o altă variantă a acestei metode în care fiecare membru al grupului are un creion de o anumită culoare diferită de a celorlalți și se transmite doar coala de hârtie. Această ultimă variantă are avantajul că obligă fiecare elev din grup să contribuie în mod egal la exprimarea ideilor și permite profesorului identificarea mai ușoară a elevilor care alcătuiesc grupul.

Cercul este forma orală a mesei rotunde în care fiecare membru al grupului contribuie cu o idee la discuție, în mod sistematic, de la dreapta la stânga.

5. *Creioanele la mijloc*- se aplică mai mult ca o regulă în activitățile în grupul tipic de învățare prin colaborare (3-6 membri) unde fiecare elev își semnalează contribuția punându-și creionul pe masa. Persoana care a pus creionul pe masa nu mai are voie să intervină până când toate creioanele colegilor au fost puse pe masa. Astfel, toți membri grupului sunt egali și nimeni nu trebuie să domine, iar pentru a evalua activitatea de grup, profesorul alege un creion și solicită elevului respectiv să prezinte contribuția sa la discuția respectivă. În acest fel elevii pot învăța să asculte și să respecte colegii, învață să fie toleranți și să valoreze opinia celorlalți.

Învățarea interactivă și activitatea diferențiată favorizează lucrul în echipă al profesorilor (co-teaching), fiind incluși și educatorii specializați în diferite forme de terapie educațională sau profesorii de sprijin, specializați în activitățile cu elevii integrați în învățământul obișnuit.

Bibliografie:

Bocoș, M-D., *Instruirea interactivă*, Editura Polirom, 2013

Gherguț A., Frumos L., Raus G., *Educația specială. Ghid Metodologic*, Editura Polirom, 2016

Gherguț A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrate*, Editura Polirom, 2001

Gherguț A., *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, 2013

Tehnici inovative în predarea lecturii

Prof. înv. primar Carmen Drăgan

Școala Gimnazială “I.G. Duca”, București

Abordarea lecturii în școală rămâne o provocare și este de la sine înțeles că rolul profesorului este esențial în a găsi soluții, mai mult sau mai puțin inovative, pentru a-i face pe elevi să descopere că pot fi vrăjitori adevărați și că, citind, lumea devine mult mai frumoasă. Nu e ușor, mai ales pentru dascălul de lectură care întâlnește, în școală și în afara ei, multe și neașteptate obstacole.

Astfel, primul pas constă în **motivarea** elevilor pentru lectură, prin metode moderne, active, prin proiectarea unor activități interesante, care să-i transforme pe elevi, din cititori neimplicați, dezinteresați, în cititori naivi, curioși, care să înceapă să intuiască magia lecturii. Cum s-ar putea proceda în acest sens în clasele primare? Ce poate face învățătorul? Încurajează elevii să vorbească despre impresiile de lectură și să le descrie folosind registrul emoțional. Imaginează activități prin care să încurajeze entuziasmul în a descoperi cititul (de exemplu dramatizări ale unor episoade, prezentarea unor filme legate de ceea ce au citit și discuții pe marginea lor, crearea unui roman grafic pornind de la cartea citită etc.). Încurajează elevii să discute despre experiențele lor de lectură (dar și despre literatura de ficțiune în general). Încurajează elevii pentru răspunsurile date și le adresează mesaje pozitive: *Foarte bine! Interesant răspuns! Îmi place cum ai formulat exemplul!* etc. Mai departe, după ce prima, dar și cea mai grea țintă a fost atinsă, se abordează teme simple, explicite, familiare, aparținând universului lor de referință. Învățătorul poate propune sarcini de lucru simple – pentru explorarea lumii ficționale și pentru a-i ajuta pe elevi să extragă informația esențială dintr-un text. Propune, pornind de la text, activități care să valorifice creativitatea și să stimuleze imaginația și talentele elevilor. Stimulează elevii în a răspunde creativ (scriere creativă, desene). Propune sarcini de lucru pentru a-i motiva pe elevi să citească și să discute despre cele citite. Adună și folosește experiențele pozitive legate de lectură. În acest fel, elevii stabilesc legături între experiențe familiare, situații și figuri din viața reală și cele din cartea citită. În acest punct, e esențial ca învățătorul să îi încurajeze pe elevi să se implice în „lumea” cărții, să citească pentru a-și lărgi cunoștințele despre viață. Cum stărnim

interesul pentru lectură? Putem încerca să folosim cărți cu un format mai puțin obișnuit. Se spune că o carte îți poate fi cel mai bun prieten. Și pentru că prietenii sunt diferiți, copiii trebuie să afle că și cărțile sunt diferite: subțiri și groase, cu multe desene, culori, cu personaje, sau doar cu scris, cu fermoar, cu lacăt, Dintre toate cele enumerate, **cărțile uriașe** au un impact special asupra micilor școlari. Un **Muzeu al cărților** e mai mult decât binevenit pentru a atrage atenția asupra cartilor. **Putem crea momente speciale destinate exclusiv lecturii.** „*E vremea poveștilor*” poate fi un moment distinct în fiecare zi. **Înainte, în timpul și după citirea textelor putem folosi metode active**, metodele gândirii critice, prin care elevii sunt antrenați să interogheze orice text citit, să reflecteze și să dea un răspuns personal – să aibă o opinie pertinentă și să reacționeze emoțional față de cele citite. Iată câteva:

1. **Văd....Mă gândesc....Mă întreb...** – este o tehnică care la clasele mici poate fi folosită la începutul fiecărui text citit. Se arată elevilor o imagine/ilustrație care are legătură cu textul ce urmează a fi citit și se explorează prin:

Văd... - Ce vezi în imagine? Ce vezi pe această pagină?....Copiii sunt încurajați să dea detalii despre ceea ce văd.

Mă gândesc... – La ce te gândești când privești această imagine? Pentru a le fi mai ușor să răspundă corect, copiii pot fi îndrumați cu *Mă gândesc că....*, astfel evitându-se eroarea de a pune o întrebare (*Mă gândesc de ce are ochii roșii...* ceea ce este incorect)

Mă întreb... – Pune o întrebare legată de ceea ce ai văzut. Privește această imagine...La ce întrebare ai vrea să ți se răspundă?

2.**Turnirul întrebărilor reciproce.** Elevii sunt rugați să recitească textul, să găsească aspecte nediscutate sau alte aspecte originale și să formuleze întrebări deștepte pentru colegii lor. Se pot organiza concursuri între echipe.Vor primi câte un punct pentru fiecare întrebare deșteaptă și câte un punct pentru fiecare răspuns corect.

3. **Ciorchinele** - este o tehnică de predare-învățare care încurajează elevii să gândească liber și deschis.

4. **Harta cu figuri** – este o tehnică care poate fi folosită și pentru abordarea textelor informative. Are ca scop selectarea/ realizarea elementelor reprezentate prin simboluri și poziționarea lor în spațiul ales. Copiii sunt împărțiți pe grupe, li se cere să realizeze o “hartă” care reprezintă o scenă/o imagine/o situație din textul citit pe care trebuie să poziționeze simboluri în funcție de informațiile aflate din text.

5. Lectură creativă. Pentru stimularea lecturii creative, de profunzime, cu sens pentru elevi, se pot formula sarcini care să valorifice abilitățile individuale și profilul fiecărui elev, din perspectiva inteligențelor multiple. Textul literar sau nonliterar este abordat interdisciplinar și elevii învață să caute în text cu creionul în mână, să interogheze, să reflecteze, să integreze și să reevalueze ideile și sentimentele exprimate în text.

6. Lectura cu predicții – este una dintre tehnicile cele mai plăcute de copii și este o lectură active. Se împarte textul în fragmente și se folosește tabelul de mai jos, care va fi derulat progresiv, pe măsură ce se fac predicții și se completează ultima coloană:

Ce crezi că se va întâmpla? Ce dovezi ai?/ Pe ce te bazezi? Ce s-a întâmplat?

7. Organizatori de tip cauză-efect – care pot lua diferite forme și pot fi folosiți pentru orice tip de text.

8. Cadranale – metoda poate fi folosită completând în fiecare cadran desene/cuvinte/ enunțuri plecând de la procesele comprehensiunii vizate de PIRLS, pe textul de explorat.

9. Diagram Venn - Două cercuri mari care se suprapun parțial. Ea poate fi folosită pentru a descrie asemănări (porțiunea de suprapunere) între două texte sau între două personaje și diferențe (restul cercurilor) între alte idei, concepte. Elevii pot complete individual asemănările, apoi se pot grupa în perechi pentru deosebiri sau invers.

10. Lasă-mi ultimul cuvânt. Elevii aleg aspecte interesante din temă, scriu/ desenează ideea pe o fișă, iar pe verso, un comentariu despre idee (acord sau dezacord, dezvoltarea ideii etc.). Un elev prezintă ideea aleasă, dar nu și comentariul. Alți elevi sunt invitați să comenteze aceeași idee, dar ultimul cuvânt îl are cel care a ales ideea, pentru a reflecta asupra celor spuse de colegul care a avut ultimul cuvânt.

Toate aceste metode îi transformă pe copii din cititori obligați în cititori pasionați.

AUTOCUNOAȘTERE, DEZVOLTARE EMOȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ- EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII PERSONALE A ȘCOLARULUI MIC

Prof. înv.primar Luminița Gabriela Drăgan, Școala Gimnazială „Sfântul Andrei”, Brăila

Autocunoașterea se învață, iar școala este principalul loc de realizarea a acestui proces, alături de familie, cercul de prieteni etc. În sfera mesajelor externe de confirmare (sau nu) a capacităților și trăsăturilor proprii, orice persoană include și propriile constatări, ca urmare a activității sale încununate de succes sau eșec. Procesul autocunoașterii are dinamica sa marcată de subiectivism, reevaluări, corecții, confirmări, re-ierarhizări valorice și se poate concretiza în suport psihologic pentru acțiunea de realizare a unor proiecte cu privire la carieră sau poate rămâne un simplu act de introspecție pasivă.

La școlarii mici jocurile de autocunoaștere , de prezentare și cunoaștere interpersonală îi vor ajuta pe copii: să descrie propria persoană; să exploreze concepția de sine; să valorifice calitățile personale și ale grupului; să recunoască propria valoare și valoarea altora; să examineze cercul lor de prieteni și relații; să analizeze în ce măsură sunt dezvoltate deprinderile personale; să respecte diferențele dintre membrii grupului.

Jocul ”Bună ziua! Vă salut!”!

Scopul jocului:

-stimularea comportamentului pozitiv;coeziunea grupului de elevi;antrenarea memoriei.

Participanții stau în cerc. O persoană merge în jurul cercului și lovește ușor pe umăr un alt participant. Persoana atinsă începe să se miște în jurul cercului în sens invers, până când cei doi se întâlnesc. Ei se salută de trei ori spunându-și prenumele, apoi își continuă drumul în sens invers în jurul cercului, alergând pentru a ajunge la locul liber. Cel care rămâne fără loc, merge din nou în jurul cercului. Jocul continuă până când fiecare persoană a participat cel puțin o dată.

Jocul ”Prenumele și calitatea mea”

Sopul jocului:

-concentrarea atenției;

-exersarea cunoașterii de sine și a celorlalți

-coeziunea grupului de elevi;

Cel care începe jocul își spune prenumele apoi îl asociază unui adjectiv care descrie o trăsătură dominantă a sa și care începe cu prima literă a prenumelui , de exemplu : Sorin- sensibil,

Ina- isteafă, Tudor –talentat, Cezar- creativ, Barbu- bun. Următorul va repeta ce a zis vecinul său și va adăuga prenumele și adjectivul său. Al treilea participant va adăuga și el prenumele și adjectivul său . Se continuă în acest mod până când toti participanții și-au spus prenumele și calitatea lor.

Jocul ” Cine poate?”

Scopul jocului:

- stimularea comportamentului pozitiv prin respectarea regulilor de joc;
- concentrarea atenției; exersarea cunoașterii de sine și a celorlalți.

Toți copiii stau în picioare, în cerc;

- cadrul didactic face afirmații precum „Eu pot juca fotbal.”;
- toți copiii care pot juca fotbal intră în mijlocul cercului.
- cadrul didactic alege activități și abilități atât pentru băieți cât și pentru fete;
- elevii sunt invitați, pe rând, să facă câte o afirmație despre sine;
- cadrul didactic apreciază elevii pentru implicarea în joc.

Jocul ”Portretul”

Scopul activității :

- să își formeze o stimă de sine prin prisma părerilor celorlalți ;
- să își formeze o imagine mai clară despre ceilalți ;

Materiale : foi albe, creioane colorate, carioci.

Metode : lucrul individual, conversația euristică.

Desfășurarea activității :

Se alege un elev care va fi așezat în fața clasei pentru a i se face portretul. Fiecare elev desenează pe foaia care circulă printre ei maxim 2-3 linii în vederea formării portretului persoanei respective. După ce se ajunge la ultimul participant se prezintă portretul și se discută despre el. La sfârșit „modelul” își spune părerea despre portret.

Jocul ” Transmite coletul”

Animatorul impachetează din timp un cadou mic în multe straturi de hârtie. Pe fiecare strat este scrisă o însărcinare sau o întrebare. Exemplu: „ cântă o piesă”, „ îmbrățișează persoana de lângă tine”, „ numește culoarea ta preferată”, „ spune cum te cheamă” care e cel mai înalt copil din clasă,, ”cui îi place inotul?” etc. Animatorul poate include o muzică „ energică” sau poate bate din palme. Participanții transmit coletul aruncându-l unul altuia. Când animatorul oprește muzica sau încetează să bată din palme, persoana care are în mâna coletul, desface un strat de hârtie si îndeplinește însărcinarea sau răspunde la întrebarea scrisă. Activitatea continuă până când toate straturile de hârtie sunt desfăcute.

Jocul "Cunoaște-ți vecinul"

Pasul 1: Participanții vor fi așezați în cerc, în picioare.

Pasul 2: Jumătate dintre participanți, tot a doua persoană, va face doi pași în față, formându-se astfel un cerc mai mic în interior. Participanții se vor grupa doi câte doi, rămânând în forme de cerc.

Pasul 3: Perechile se vor întoarce cu spatele unul la celălalt.

Pasul 4: Coordonatorul va da startul, iar atunci persoanele vor începe să pășească spre dreapta/stânga, cercurile învârtindu-se în sensuri opuse. E important ca ei să rămână cu spatele la celălalt cerc cât timp se învârt.

Pasul 5: La următorul semnal al coordonatorului, toți se vor opri și se vor întoarce cu fața spre persoana care este în spatele lor, după care își vor spune numele. ("La semnalul meu, vă opriți și vă întoarceți cu fața spre cel din spatele vostru, după care vă veți prezenta.")

Pasul 6: După ce participanții și-au spus numele, coordonatorul va pune o întrebare, iar participanții își vor spune răspunsul unul altuia. Întrebările vor fi legate de caracteristici/preferințe ale oamenilor. Se va lăsa pentru fiecare întrebare un timp (2-3 minute)

Jocul este poate cea mai bună metodă prin care poți vorbi/ interacționa cu un copil. Prin joc copiii se relaxează, își spun ce îi bucură sau îi apasă, își îmbunătățesc relația cu părintele sau profesorul.

Bibliografie:

Băban, A. Consiliere educațională, Ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere, Editura PSINET SRL, Cluj-Napoca, 2004

Popovici, Anca, Comunicarea eficientă. Ghid pentru consiliere și orientare, Editura SINAPSIS, Cluj-Napoca, 2007

ABORDAREA TRANSDISCIPLINARĂ/ INTERDISCIPLINARĂ- STRATEGII EFICIENTE ÎN ACTIVITATEA CU ELEVII

Prof. învă. primar Luminița Gabriela Drăgan, Școala Gimnazială „Sfântul Andrei”, Brăila

Literatura de specialitate relevă mai multe niveluri de integrare curriculară :

Monodisciplinaritatea - centrată pe obiecte de studiu independente;

Pluridisciplinaritatea -constă în suprapunerea unor elemente ale diverselor discipline care colaborează.

Interdisciplinaritatea -cooperarea între discipline înrudite,presupune intersectarea unor arii curriculare.

Transdisciplinaritatea - întrepătrunderea mai multor discipline,sub forma integrării curriculare cu posibilitatea constituirii în timp a unei discipline noi sau al unui nou domeniu al cunoașterii prin ceea ce se numește fuziune, faza cea mai radicală a integrării.

Abordarea transdisciplinară:

- Oferă elevilor cadrul formal,adekvat pentru organizarea cunoștințelor;
- Este potrivită pentru toate nivelurile de abilitate intelectuală ori stil de învățare;
- Este centrată pe elev în totalitate participativă bazată pe experiențe anterioare;
- Elevul se deprinde de timpuriu cu strategia cercetării;
- Activitățile transdisciplinare au o valoare diagnostică;
- Lasă mai multă libertate de exprimare și acțiune atât pentru elev cât și pentru profesor;
- In realizarea activităților pot fi implicați mai mulți factori educaționali

Iată demersul didactic al unei lecții de matematică ,la clasa aII-a, desfășurată sub forma unui concurs intitulat “Personaje din povești in lumea matematicii” Se cere elevilor să recunoască personajele din povești reprezentate în imaginile de la tablă și să precizeze titlurile !- “Azi,ne vom întoarce în lumea poveștii și vom face o călătorie alături de personajele îndrăgite in lumea matematicii.Veti avea parte de multe surprize.Personajele din povești vă vor propune multe exerciții de adunare și scădere cu numerele de la 0 -100”

1.Proba I propusă de Scufița Roșie

Se rezolvă sarcinile propuse pe spatele jetoanelor cu flori

Elevii citesc exercițiile și rezolvă oral, apoi așază florile în coșulețul pentru bunica (exercițiile propuse se referă la noțiuni însușite la disciplinele: comunicare, matematică, dezvoltare personală)

2.Proba II propusă de Pinocchio

Calculează și compară:

24+35----72-30 59-40-----17+14 76+12-----31- 6

3.Proba III propusă de Alba ca Zăpada

Află numărul necunoscut

$17 + a = 79$; $31 - a = 8$; $a + 32 = 9$

4.Proba IV propusă de Pitici

Scrie un bilet adresat Albei ca Zăpada în care să o avertizezi despre pericolele din pădure.

5.Proba V propusă de Capra cu trei iezi

Capra a pregătit pentru lup 48 de sarmale. Lupul a mâncat 25 sarmale. Câte sarmale au rămas?

Se împart elevii în patru grupe ;fiecare grupă are de rezolvat sarcini diferite

. Lucru pe grupe

I grupă-Puzzle

Ordonează cuvintele pentru a obține o problemă.Rezolvă!

a II- a grupă- Problemele lupului

Unește textul problemei cu întrebarea potrivită

aIII-a grupă

Alcătuiește o problemă care să se rezolve prin exercițiul : $25 + 5 + 20 =$

aIV a grupă

Separă cuvintele în propoziție

Copiilorleplacpoveștile.

- Mărește cu 32 numărul de silabe din care sunt formate toate cuvintele din propoziție.
- Află suma tuturor literelor din care sunt formate cuvintele acestei propoziții.

Un reprezentant al fiecărei grupe va ieși în față și va prezenta rezolvarea exercițiului propus grupei.

CLASA : aIV- a - PROIECT INTERDISCIPLINAR

10 ani de istorie personală

DURATA: 3 săptămâni

Domeniile curriculare

Limbă și comunicare;

Matematică și științe;

Educație civică

Istorie

Obiective:

- Cunoașterea sensului noțiunii de istorie a familiei
- Enunțarea celor mai semnificative evenimente privind originea familiei lor;
- Plasarea în timp a anilor de naștere ai membrilor familiei;
- Manifestarea interesului pentru căutarea și cercetarea urmelor ,documentelor care atestă trecutul familiei ;
- Redactarea corectă a unor texte privind evenimentele din familie
- Dezvoltarea colaborării cu părinții, cu învățătoarea, între elevi
- Aplicarea cunoștințelor, deprinderilor și a abilităților dobândite anterior

RESURSE PROIECT

a) *resurse umane:*

- Elevii clasei
- Parintii elevilor,sustinatori ai proiectului
- Învățătoarea clasei

b)*resurse temporale:* 3 săptămâni

c) *resurse materiale* :, albume fotografii personale, copie certificat de naștere, texte redactate de elev în care redă aspecte din copilărie aflate de la adulți, coală albă, mare ,materiale care redau ceea ce îi place copilului să facă (desen, fotografii, colecții , altele)

EVALUAREA PROIECTULUI

- expoziție cu lucrările elevilor;
- portofoliul de prezentare al activității ;

CD cu fotografiile realizate pentru fiecare elev

- impresii în mass-media locală

Temele proiectului

1 Nașterea mea (certificat de naștere, text redactat, fotografii)

- arborele genealogic al familiei mele

2. Evenimente importante petrecute în cei 10 ani

- sărbători religioase;
- zile de naștere
- diplomele mele

3. Hobby-ul meu

- Ce pasiune am ?(compunere)

-Colecțiile mele

Activitățile transdisciplinare îi ajută pe elevi:

-să colaboreze în grup;

-să se bucure de succesele colegilor;

-le formează deprinderi practice elementare și de muncă organizată;

-să-si dezvolte gândirea critică dar și conștientizarea modului în care deciziile individuale afectează propria persoană, grupul din care face parte și comunitatea.

Modul de proiectare a acestor activități depinde de creativitatea fiecărui cadru didactic.

Marshall McLuhan spune că „Elevul viitorului va fi un explorator”. Pentru aceasta el va conștientiza importanța învățării prin cercetare și importanța realizării conexiunilor între discipline. De aceea e necesar ca în toate activitățile desfășurate să alegem acele metode, tehnici de lucru, care au menirea de a dezvolta creativitatea, flexibilitatea gândirii elevilor noștri.

Bibliografie:

1.Ciolan, Lucian-Învățarea Integrată, Editura Polirom, Iași, 2008

2.Oprea, Crenguța-Lăcrămioara-Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007

3.Petrescu, Ploma și Pop, Viorica, Transdisciplinaritatea o nouă abordare a situațiilor de învățare, Editura Didactică și Pedagogică, București 2006

METODE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII

Raluca Alexandra Dragne, Școala Gimnazială „Prof. Paul Bănică”

„A fi creativ înseamnă a vedea același lucru ca toată lumea, dar a te gândi la ceva diferit.”

Mihaela Roco

Creativitatea reprezintă un fenomen deosebit de complex, fiind expresia organizării optime a unor factori de personalitate deferiți. Mult timp s-a considerat că actul creației este o caracteristică a unui număr restrâns de persoane dar de fapt ea este o trăsătură general-umană, toți oamenii fiind creativi într-o măsură mai mare sau mai mică. Așadar, când rezolvăm o problemă într-o manieră inedită, când găsim o utilitate unui obiect banal sau când inventăm ceva este implicată creativitatea. Orice elev are disponibilități creative care apar nu doar la elevii supradotați: aptitudinile speciale, imaginația, cutezanța, ingeniozitatea, nonconformismul „sunt dimensiuni ale personalității care se învață în sistemul de învățământ”(Stoica, A., 1983). Scopul educației creative este de a da elevului posibilitatea să folosească din plin întregul său potențial.

Creativitatea înseamnă îndrăzneală; tot ceea ce este nou este incert și nonconformist. Pentru a se putea avânta în necunoscut, individul trebuie să dispună de acea libertate interioară, de acel sentiment de siguranță, provenite din lumea sa înconjurătoare. Lipsa de creativitate se datorează însă unei insuficiente înțelegeri a fenomenelor, lipsei sentimentului de libertate interioară sau lipsei de libertate a condițiilor externe.

Scopul oricărei educații creative este acela de a face posibilă afirmarea și dezvoltarea potențialului creativ al fiecărui copil din ciclul primar. Totuși, în întregul învățământ mai mult este apreciată gândirea reproductivă și conformistă și mi puțin cea creatoare și originală.

Încă din clasele primare, învățătorul trebuie să aplice acele strategii didactice de predare și învățare care să-i determine pe elevi să dobândească cunoștințele în mod independent, să găsească soluții originale la diverse probleme cognitive și să aplice creator cunoștințele în situații diversificate și unde se poate în contexte interdisciplinare.

Aplicarea unor metode euristice, cu mari valențe problematizante, facilitează dezvoltarea gândirii și imaginației creatoare.

Învățarea de tip euristic îl ajută pe elev să gândească independent, să privească și să analizeze o problemă din puncte de vedere diferite, să descopere direcția firească, corectă.

Foarte importantă pentru educarea creativității este atitudinea cadrului didactic. Învățătorul/profesorul creativ oferă învățarea autoinițiată, atmosfera neautoritară, îi încurajează pe elevi să învețe

suplimentar, încurajează procesele gândirii creative. Aceasta înseamnă că el îi îndeamnă pe copii să caute noi conexiuni între date, să asocieze, să-și imagineze, să găsească soluții la probleme, să facă presupuneri nebănuite, să emită idei, să perfecționeze ideile altora și să orienteze aceste idei în direcții noi.

În activitatea zilnică, la catedră, întâlnim situații variate care presupun o adaptare rapidă la cerințele educative, la resursele materiale, informaționale și mai ales umane.

Preocuparea pentru dezvoltarea spiritului creativ a condus și la elaborarea unor metode și procedee specifice de stimulare a creativității.

Metodele de stimulare a creativității elevilor aplicate la limba română au fost: brainstorming-ul, metoda cadranelor, explozia stelară, rețeaua discuțiilor, rețeaua personajelor, cvintetul și jocul didactic.

Brainstorming-ul („furtună în creier”), l-am folosit la începutul unității „Baba iarnă într-o sat”, în evocare, când elevii au fost solicitați să noteze la ce se gândesc când aud cuvântul „iarnă”. Această metodă poate fi folosită la toate materiile de învățământ.

Pentru aplicarea metodei cadranelor am distribuit elevilor fișe, împărțite în patru cadrane pentru lecția „Iarna pe uliță”, de George Coșbuc având următoarele sarcini:

- ❖ Găsirea unor cuvinte cu sens asemănător;
- ❖ Scrierea unor cuvinte care descriu anotimpul iarna;
- ❖ Alcătuirea unor propoziții în care cuvântul „coastă”, să aibă mai multe înțelesuri;
- ❖ Realizarea unui desen.

Pentru textul „Muma lui Ștefan cel Mare”, am folosit ca metodă, explozia stelară, elevii trebuind să formuleze cât mai multe întrebări, plecând de la cuvântul Ștefan cel Mare, scris în interiorul steluței și folosindu-se de întrebările „Cine?”, „Ce?”, „Unde?”, „Când?”, „De ce?”. Pentru caracterizarea personajului principal am folosit ca metodă rețeaua personajelor.

Rețeaua discuțiilor am folosit-o la orele de lectură, sarcina de lucru fiind ca elevii să aducă argumente în favoarea și contra unui personaj.

Scopul jocului „Cuvântul interzis” este dezvoltarea vocabularului elevilor, a imaginației creatoare. Ca sarcină de lucru, elevii trebuiau să răspundă la întrebări, fără să folosească un cuvânt care se stabilise că este interzis (exemplu: iarna). Alte jocuri didactice au fost: „Strategia alfabetului”, „Eu spun una, tu spui multe”, „Dacă nu-i așa, cum e?”, „Pot însemna și altceva?”, „Ce știi despre mine?”.

Din categoria tehnicilor de stimulare a creativității se pot utiliza dramatizările, jocurile de rol, compunerea de poezii, completarea de rebus, completarea unor rime, schimbarea finalului unui text, realizarea de dialoguri, prilej cu care elevii sunt puși în situații imprevizibile, fiind nevoiți să apeleze la fantezia și imaginația lor.

În cadrul orelor de matematică putem influența gândirea creativă a elevilor prin diferite modalități:

- ❖ Propunerea unor exerciții variate de calcul oral și scris, gradate din punct de vedere al dificultății, care să apeleze la resursele intelectuale ale elevilor;
- ❖ Formularea unor întrebări care să se adreseze gândirii, să-i încite pe elevi la căutare, redescoperire, analiză, interpretare, soluționare, verificare;
- ❖ Rezolvarea unor probleme care să-i pună pe elevi în situația „să vadă” rezolvarea, să întrebe, să combine, să structureze, să caute modalități multiple de prelucrare a datelor, să le dezvolte în timp raționamentul deductiv și reprezentările spațiale;
- ❖ Compunerea de probleme, activitate care-i învață pe elevi să selecteze date, să le combine, să formuleze întrebări, să descopere căi de rezolvare, să valideze rezultatele. Este o modalitate de a activa vocabularul, de a spori nivelul de cunoștințe, de a stimula activitatea intelectuală;
- ❖ Jocul matematic, valoros și plăcut prin libertatea de gândire și acțiune de cultivare a încrederii, de manifestare a inițiativei. Folosit cu pricepere, el aduce surpriza, așteptarea, întrecerea și suprimă stările de încordare;
- ❖ Curiozitățile matematice, problemele versificate asigură un veritabil exercițiu mintal, stimulează curiozitatea, promovează îndrăzneala, verifică istețimea, dezvoltă capacitățile intelectuale.

Folosind metodele de stimulare a creativității în procesul de învățare, crește randamentul școlar la toate disciplinele.

Astăzi este unanim recunoscută ideea că cea mai mare bogăție a unei țări o constituie inteligența și creativitatea oamenilor, concepțiile și atitudinile acestora față de muncă. Este necesar ca școala să formeze personalități creatoare, receptive față de schimbări, capabile să se integreze dinamic într-o lume nouă și complexă .

În consecință, noi învățătorii suntem „creatorii” oamenilor de mâine și de aceea trebuie să-i educăm cum se cuvine.

Bibliografie:

- Cerghit , I., Metode de învățământ , Editura Polirom, Iași , 2006
Salavastru, D., Psihologia Educației, Editura Polirom, Iași,2004
Stoica , A., Creativitatea elevilor , Editura Didactică și Pedagogică. , București, 1983

PERFORMANȚĂ LA FIZICĂ

PROF.GIANINA DUDUIALĂ

COLEGIUL NAȚIONAL MIHAI EMINESCU PETROȘANI

Concursurile sau olimpiadele școlare la fizică pot contribui la deșablonizarea practicilor educative, la lărgirea plajei de învățare, la asumarea de către elevi a unei formări responsabile, autocontrol și dăruire. Ele nu înlocuiesc practicile școlare obișnuite, dar le continuă, le problematizează și le amplifică. Unii copii care se manifestă la nivel mediu în timpul activităților didactice curente pot străluci cu ocazia unor concursuri școlare –olimpiade județene, sesiuni de comunicări științifice, etc. În mare măsură, concursurile și olimpiadele bine profesate pot suplini ceea ce nu face educația formalizată, instituționalizată, prin activitățile obișnuite .

Concursurile și/sau olimpiadele școlare implică, ca orice situație de învățare, și dimensiuni bune, profitabile, dar antrenează și efecte negative la nivel de copil sau de clasă. Un concurs cu mari implicații emoționale pentru copil poate conduce la întărirea unor percepții, la construirea sau afirmarea stimei de sine, la conturarea unei maniere de a înfrunta prejudecățile vieții. Elevii nu sunt egali și, ca urmare, fiecare are nevoie să fie pregătit în raport cu predispozițiile personale. Un învățământ modern trebuie să asigure această diferențiere a pregătirilor avansate, a recunoașterii valorilor, a așteptărilor împlinite. Cui poate mult trebuie să i se pretindă mai mult !

Avantajele participării la concursuri școlare și extrașcolare:

- 1.Valorificarea interesului pentru un anumit domeniu. Pregătindu-se pentru un concurs, copilul are ocazia să afle o mulțime de lucruri noi, pe care poate nu le-ar fi aflat dacă nu ar fi participat la competiție. De asemenea, pregătirea pentru olimpiade sau concursuri îl poate orienta pe copil către o viitoare carieră.
- 2.Învățarea unor lucruri sau abilități noi. În afară de informațiile noi despre domeniul pentru care se pregătește, copilul învață să își organizeze timpul, să facă față unei competiții și învață valoarea efortului și disciplinei. Pregătindu-se pentru un concurs , un copil are ocazia să învețe ce înseamnă perseverența, răbdarea și responsabilitatea.
- 3.Testarea cunoștințelor asimilate. Concursurile școlare sunt o modalitate de a verifica nivelul de pregătire la care se află copilul.
4. Învață să facă față eșecului. Un rezultat slab la un concurs sau ratarea unui loc pe podium pot fi ocazii de a învăța să facă față eșecului. Deși pare paradoxal, un eșec poate fi o lecție mai importantă pentru un copil decât un succes. A gestiona stările emoționale care apar în astfel de momente, a nu renunța și a identifica factorii care au dus la un rezultat slab sunt abilități care îl vor ajuta pe copil atunci când se va confrunta cu alte situații dificile.

5. Creșterea stimei de sine. Atunci când participarea la o competiție se încheie cu un rezultat bun, copilul învață să aibă încredere în sine și descoperă că și-a depășit limitele. Toate acestea contribuie la creșterea stimei de sine.

6. Concursurile școlare mai stimulează spiritul de inițiativă, abilitățile sociale și de comunicare, imaginația și le oferă o nouă oportunitate de a asimila cunoștințe noi. Desigur că printre altele vor influența și rezultatele școlare și vor diminua efortul depus pentru, timpul câștigat dedicându-l aprofundării domeniului preferat.

Dezavantajele participării la concursuri:

1. Competițiile sunt o sursă de stres. Atunci când copilul își dorește foarte mult un premiu sau consideră că rezultatele obținute sunt extrem de importante, stresul este inevitabil. Pentru a contracara acest efect al participării la concursuri, este bine să îl învățăm pe copil să privească un concurs ca pe o situație în care va avea ocazia să își testeze limitele, să învețe lucruri noi și să își îmbunătățească anumite abilități. Un premiu obținut la un concurs școlar nu trebuie să devină un scop în sine.

2. Starea de epuizare fizică și psihică. Atunci când copiii nu stăpânesc foarte bine abilitatea de organizare a timpului pentru a se pregăti pentru competiție, este foarte posibil să apară oboseala, care, în timp poate duce la scăderea imunității organismului. Pentru a evita acest lucru, învățăm-l pe copil să își gestioneze eficient timpul.

3. Copilul dispune de mai puțin timp liber. Intervalul de timp acordat relaxării va fi mai redus datorită nevoii de a se pregăti pentru concurs.

4. Relațiile sociale pot avea de suferit. Copiii care se pregătesc pentru olimpiade sau concursuri școlare alocă mai puțin timp ieșirilor în oraș, preferând să petreacă timpul învățând sau exersând. Este bine să ne asigurăm că, din când în când, copilul acordă timp și prietenilor. Păstrarea legăturii cu prietenii apropiați îl ajută pe copil să își păstreze echilibrul emoțional și să facă față mai bine stresului.

5. Majoritatea concursurilor câștigă o bulina roșie datorită modului de desfășurare.

6. Participarea la concursuri școlare înseamnă și absențe, ce-i drept - motivate, de la cursurile școlare, ceea ce înseamnă că la revenirea la școală, copilul va fi nevoit să muncească dublu la materiile la care a absentat.

Exemplu: OLIMPIADA DE FIZICĂ, ETAPA PE ȘCOALĂ, CLASA A VII-A

Problema 1

Sarcina 1- Înotător

Un râu curge cu o viteză $v_{\text{râu}} = 2 \frac{\text{m}}{\text{s}}$. Răzvan poate înota cu o viteză maximă față de apă $v_{\text{max}} = 1,5 \frac{\text{m}}{\text{s}}$. Arată că dacă Răzvan vrea să traverseze râul înot este imposibil ca el să iasă pe malul opus exact în dreptul locului prin care a intrat în apă.

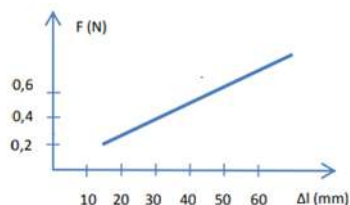
Sarcina 2- Ușor

Emma Bloom, personaj din filmul *Copiii domnișoarei Peregrine: Între două lumi*, este mai ușoară decât aerul și trebuie să poarte pantofi cu talpa din plumb ca să nu se ridice în aer. Știind că masa fetei (fără pantofi) este $M = 0,01 \text{ kg}$!, forța ascensională (vertical în sus) pe care o simte fata din partea aerului este $F = 0,6 \text{ N}$, iar accelerația gravitațională este $g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$, determină masa minimă a pantofilor pentru ca fata să rămână pe sol. Arată că nu are sens ca aceștia să fie confecționați din plumb ($\rho_{\text{plumb}} = 11,34 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$).

Problema 2

Mara și Andrei au de realizat un montaj, folosind mai multe resorturi. Pentru a determina constantele elastice ale resorturilor, Mara face următoarele determinări: • pentru resortul 1: întinde resortul aplicând forțe de diferite valori și măsoară alungirile corespunzătoare. Rezultatele sunt înregistrate în tabelul de mai jos.

F (N)	Δl (mm)
0,25	6
0,75	18,5
1,5	38

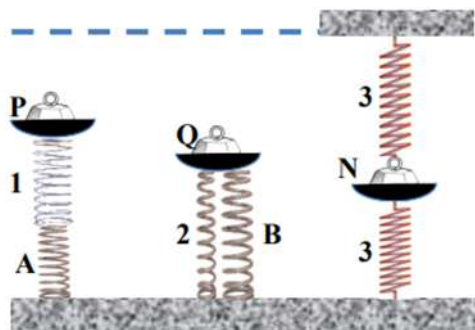

- pentru resortul 2 Mara trasează graficul alăturat.

Problema 3

Andrei realizează montajul alăturat, resorturile fiind inițial nedeformate, iar capetele P, Q, N fiind coliniare. Pe talerele, de mici dimensiuni și de masă neglijabilă, din P, Q și N se așează câte un corp de masă m .

- 1) Calculează constantele elastice ale resorturilor 1 și 2.
- 2) Cunoscând valoarea constantei elastice a resortului 3, $k_3 = 15 \frac{\text{N}}{\text{m}}$, calculează constantele elastice ale resorturilor A și B, astfel încât după așezarea corpurilor pe talere, punctele P, Q, N să rămână coliniare.

BIBLIOGRAFIE

<https://www.scoalaargeseana.ro/didactica-magna/741-concursurile-scolare-si-importanta-acestora-in-formarea-personalitatii-elevului>

<https://www.constantincucos.ro/2012/05/la-ce-folosesc-concursurile-si-olimpiadele-scolare>

<https://lumea-parintilor.ro/2024/05/08/olimpiadele-scolare-in-romania/>

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Dumitrașcu Cornelia Diana

Grădinița ” 101 Dalmățieni”

Sector 4, București

Activitățile extrașcolare în învățământul preșcolar joacă un rol semnificativ în dezvoltarea copiilor, oferindu-le oportunități de a-și descoperi talentele și pasiunile într-un cadru diferit de cel formal, dar în același timp stimulativ și educativ. Activitățile extrașcolare completează educația din grădiniță și contribuie la formarea unor abilități și competențe esențiale pentru dezvoltarea personală și socială. Ele stimulează creativitatea, spiritul de echipă și curiozitatea, ajutând copiii să devină mai încrezători în forțele proprii și mai pregătiți pentru provocările viitoare.

Una dintre cele mai populare activități extrașcolare pentru copiii preșcolari este **educația fizică prin sport și jocuri**. Participarea la activități sportive, cum ar fi dansul, gimnastica sau mini-fotbalul, ajută copiii să își dezvolte abilitățile motrice și coordonarea. În plus, sportul contribuie la dezvoltarea unei vieți active și sănătoase, oferindu-le copiilor ocazia de a-și consuma energia într-un mod constructiv. Activitățile fizice dezvoltă și disciplina, perseverența și spiritul de echipă, valori care vor fi utile copiilor pe tot parcursul vieții. În plus, prin practicarea sporturilor, copiii învață ce înseamnă să își stabilească obiective și să lucreze pentru a le atinge, un exercițiu benefic pentru încrederea în sine.

Activitățile artistice** (cum ar fi desenul, pictura, modelajul și teatrul) sunt, de asemenea, extrem de importante în învățământul preșcolar. Copiii preșcolari au o creativitate naturală pe care activitățile artistice o încurajează și o dezvoltă. Prin intermediul desenului și al picturii, cei mici învață să își exprime sentimentele și gândurile, explorând lumea din jurul lor. Modelajul le oferă o experiență senzorială unică, ajutându-i să își dezvolte dexteritatea și coordonarea. În cadrul teatrului, copiii pot interpreta diferite roluri, stimulându-le creativitatea și capacitatea de comunicare. Prin joaca de-a actoria, ei învață să își exprime emoțiile și să comunice mai eficient cu ceilalți.

Muzica și dansul sunt alte activități extrașcolare benefice pentru preșcolari. Participarea la ore de muzică, unde copiii învață să cânte, să folosească instrumente simple și să recunoască ritmuri, are un efect pozitiv asupra dezvoltării cognitive și emoționale. Ritmul muzicii îi ajută pe copii să își îmbunătățească coordonarea și să își dezvolte simțul ritmic, iar dansul le permite să își exprime liber energia și să își dezvolte încrederea în sine. De asemenea, studiile au arătat că muzica poate stimula dezvoltarea limbajului și a abilităților matematice, fiind o activitate complexă ce integrează mai multe arii de dezvoltare.

Activitățile de explorare a naturii și de educație ecologică sunt din ce în ce mai des incluse în programele extrașcolare pentru preșcolari. Prin excursii la ferme, vizite la grădini botanice sau activități de grădinărit, copiii învață despre natură, despre plante și animale, despre

importanța protejării mediului și a unui stil de viață responsabil. Astfel de activități îi ajută să își dezvolte spiritul de observație și să înțeleagă mai bine lumea înconjurătoare. Totodată, interacțiunea directă cu natura contribuie la reducerea stresului și la dezvoltarea unui respect profund față de mediul înconjurător.

Un alt tip de activitate extrașcolară valoroasă este ****învățarea prin jocuri logice și activități educative****, care ajută la dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor. Activitățile de tip puzzle, construcțiile din cuburi, jocurile de memorie și alte jocuri logice stimulează atenția, răbdarea și capacitatea de concentrare a copiilor. Prin aceste activități, copiii își dezvoltă abilități cognitive esențiale și învață cum să abordeze provocările într-un mod organizat și creativ.

****Activitățile de lectură**** sunt, de asemenea, extrem de valoroase pentru copiii preșcolari. Cititul poveștilor le stimulează imaginația și le îmbogățește vocabularul, fiind o activitate care îi apropie de lumea cărților și de plăcerea lecturii. Educatorii și părinții pot organiza sesiuni de lectură interactive, în care copiii sunt încurajați să discute despre povești și să își exprime gândurile. Prin intermediul lecturii, copiii își dezvoltă capacitatea de concentrare și memoria, și sunt expuși la concepte și valori care îi ajută să își formeze o perspectivă asupra lumii.

În concluzie, activitățile extrașcolare în învățământul preșcolar au un impact semnificativ asupra dezvoltării copiilor, oferindu-le oportunități de a explora, de a experimenta și de a se exprima liber. Fie că este vorba de activități artistice, sport, muzică, explorarea naturii sau jocuri educative, toate acestea contribuie la formarea unui copil echilibrat, curios și încrezător în propriile forțe. Integrarea acestor activități în programul preșcolar este esențială pentru a crea o experiență educațională completă, care să le ofere copiilor bazele unei dezvoltări armonioase și pline de sens.

Metode activ-participative în învățământul preșcolar

Profesor Învățământ Preșcolar- Dumitru Mihaela

Grădinița nr.211- Sector 3, București

Metodele activ-participative reprezintă o alternativă la didactica tradițională în beneficiul copiilor și al nostru în egala măsură. Prin metodele activ-participative copiii își exersează capacitatea de a selecta, combina, învăța, lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și adult. Interactivitatea presupune atât cooperare cât și competiție, în cadrul căreia copilul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun. Utilizarea metodelor active și interactive în grădiniță solicită o anumită adaptare. Voi exemplifica două metode și tehnici active și interactive utilizate cu succes în activități.

Metoda „Proiectul Tematic”

Metoda „Proiectul Tematic” este o metodă intens și cu succes utilizată. Tema este stabilită în funcție de preferințele și propunerile copiilor. Prin această metodă copiii își formează unele deprinderi de muncă intelectuală, învățând să-și formuleze probleme și să caute singuri calea de a le rezolva.

Astfel, pe durata a 5 săptămâni am derulat proiectul tematic **„Toamna harnică și de roade harnică”** în cadrul căruia au fost implicați copii, părinți, bunici, educatoare. Subtemele proiectului au fost: **„De vorba cu Zâna Toamna” ; „Coșul cu fructe de toamna”; „Hora legumelor vesele”; „Coronița cu flori de toamna” ; „ Carnavalul Toamnei –Evaluarea Proiectului”**. S-au strâns materiale necesare activității didactice cum ar fi: frunze de toamna, castane, fructe de toamna, legume de toamna , flori de toamna, cărți, atlase, reviste. S-au făcut plimbări în natură , vizite pentru realizarea obiectivelor, descoperiri la fața locului. Totul s-a materializat în fotografii, albume, expoziții, iar la final copiii au fost îmbrăcați în fructe și legume de toamnă și au participat la Parada Costumelor de Toamnă. Preșcolarii au primit diplome.

Avantajele metodei:

- Stimulează operațiile gândirii;
- Are la bază învățarea prin cooperare , iar responsabilitățile sunt diferențiate pe grupuri;
- Copiii se consultă în toate etapele proiectului devenind parteneri în rezolvarea problemelor;

Dezavantajele metodei:

- Este de lungă durată ;
- Este costisitor din punct de vedere material si financiar.

Metoda „Schimbă perechea “

Această metodă este o metodă de predare –învățare interactivă de grup care stimulează comunicarea și rezolvarea de probleme prin lucrul în perechi.

Categoria de activitate: DOS- Activitate practică

Tema: Crizantema (rulare-lipire)

Material didactic: Hârtie creponată, pastă de lipici, coli de desen.

Sarcina didactică : Să ruleze bucăți de hârtie, să lipească bucățile de hârtie pe foile de desen, redând forma petalelor crizantemei.

Desfășurare : Li se transmite copiilor că vor rula bucățile de hârtie primite sau vor lipi hârtia rulată redând forma unei crizanteme. Ei vor alege se sarcină vor să îndeplinească , apoi se grupează în perechi (unul rulează hârtia creponată , iar altul lipește hârtia rulată, redând forma unei crizanteme). La un semnal al educatoarei se schimbă perechea.

Avantajele metodei:

- Dezvoltă inteligențele multiple;
- Stimulează cooperarea și ajutorul reciproc;
- Stimulează învățarea în perechi activând întregul colectiv.

Dezavantajele metodei:

- Îi defavorizează pe cei mai lenți ;

Prin utilizarea unor asemenea metode se realizează o implicare efectivă, activă a copiilor în procesul de învățare. Copiii devin conștienți de propria lor gândire , își activează vocabularul, iar interesul și motivația vor fi asigurate pe întregul parcurs al activităților. Programa activității instructiv –educative lasa libertatea de a organiza cât mai creativ și personalizat actul didactic. Fiecare cadru didactic își alege propriul demers, personalizat, modern, care să fie compatibil cu stilul didactic, cu obiectivele și conținuturile activităților.

Bibliografie:

- “Metode interactive de grup”- ghid metodic, Breben S.,Gongea E., Ruiu G., Fulga M., Editura Arves, 2002.
- Curriculum pentru educatia timpurie- 2019
- “Piramida cunoașterii, Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar”,Editura Diamant ,Pitești

Rolului formativ al învățării

Feedbackul constant: Învățarea formativă implică oferirea feedback-ului în timp real și regulat. Acest feedback se concentrează nu doar pe ceea ce este corect sau greșit, ci și pe modul în care elevul poate îmbunătăți și dezvolta competențele sale.

Evaluarea continuă: În loc să se concentreze exclusiv asupra unor evaluări finale, procesul formativ implică evaluări periodice care măsoară progresul și înțelegerea în timp real. Aceste evaluări pot fi variate, inclusiv discuții, proiecte, teste scurte și alte mijloace.

Implicarea activă a elevilor: Elevii sunt încurajați să-și asume un rol activ în propria lor învățare. Prin participarea la discuții, activități practice și autoevaluare, ei devin conștienți de propriile lor puncte tari și puncte slabe, ceea ce contribuie la dezvoltarea unui spirit critic și reflexiv.

Ajustarea învățării: Procesul formativ permite profesorilor să ajusteze și să adapteze instruirea în funcție de nevoile specifice ale elevilor. Astfel, se creează un mediu de învățare personalizat care poate maximiza progresul individual.

Învățarea prin colaborare: Învățarea formativă poate încuraja colaborarea între elevi. Prin lucrul în echipe, schimbul de idei și interacțiunea socială, elevii pot învăța unii de la alții și își pot dezvolta abilitățile sociale.

Dezvoltarea abilităților de gândire critică și rezolvare de probleme: Învățarea formativă promovează dezvoltarea abilităților de gândire critică și rezolvare de probleme. Elevii sunt încurajați să analizeze și să înțeleagă conținutul, să identifice problemele și să găsească soluții într-un mod activ.

În general, rolul formativ al învățării pune accentul pe procesul de învățare în sine, oferind oportunități continue de îmbunătățire și dezvoltare, și nu doar pe evaluarea finală a rezultatelor.

Învățarea joacă un rol crucial în dezvoltarea copilului, având impact asupra aspectelor cognitive, emoționale, sociale și fizice ale creșterii lor. Iată câteva moduri în care învățarea contribuie la dezvoltarea copiilor:

Dezvoltarea cognitivă: Prin intermediul învățării, copiii își dezvoltă abilități cognitive precum gândirea critică, memoria, rezolvarea problemelor și abilitățile de luare a deciziilor. Învățarea îi ajută să exploreze și să înțeleagă lumea înconjurătoare, să facă conexiuni între concepte și să dezvolte limbajul.

Dezvoltarea emoțională: Procesul de învățare contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor, ajutându-i să înțeleagă și să gestioneze propriile emoții, precum și să dezvolte empatie față de alți oameni. Învățarea le oferă, de asemenea, oportunități de a-și exprima sentimentele și de a învăța cum să interacționeze cu ceilalți într-un mod sănătos și constructiv.

Dezvoltarea socială: Învățarea în mediul școlar sau în interacțiunile sociale cu alți copii îi ajută pe cei mici să învețe reguli sociale, să dezvolte abilități de comunicare și să-și formeze relații interpersonale. Prin colaborare și jocuri de echipă, copiii învață să lucreze împreună și să își dezvolte abilități sociale esențiale.

Dezvoltarea fizică: Anumite tipuri de învățare, cum ar fi participarea la activități sportive sau artistice, contribuie la dezvoltarea fizică a copiilor. Exercițiile fizice și participarea la diverse activități îi ajută să își îmbunătățească coordonarea motorie și să-și mențină sănătatea fizică.

Stimularea creativității: Învățarea încurajează gândirea creativă și imaginația. Copiii sunt expuși la o varietate de subiecte și activități care îi provoacă să gândească în mod creativ, să exploreze soluții neconvenționale și să își dezvolte propriile idei și perspective.

Autonomia și încrederea în sine: Prin depășirea provocărilor și învățarea de noi abilități, copiii își construiesc autonomia și încrederea în sine. Succesele din procesul de învățare îi motivează să-și asume riscuri, să își stabilească obiective și să-și dezvolte încrederea în propriile abilități.

Prepararea pentru viitor: Învățarea creează fundația pentru dezvoltarea pe termen lung a copiilor, pregătindu-i pentru viața adulților. Le oferă cunoștințe și abilități esențiale, pregătindu-i pentru provocările și oportunitățile care vor apărea în viața lor ulterioară.

În concluzie, învățarea este un element esențial în dezvoltarea globală a copiilor, influențând multiple aspecte ale vieții lor și contribuind la formarea adulților viitori.

Educația ca ajutor oferit vieții

*Prof. pentru înv. preșcolar Duțescu Carmen Daniela
Școala Gimnazială Gura Șuții, Județ Dâmbovița*

Cuvântul cheie de la care pornesc este „viața”, deoarece Maria Montessori și-a definit metoda ca educație pentru viață: **„Educația unui copil mic, așadar, nu are ca scop pregătirea lui pentru școală, ci pentru viață.” – Maria Montessori.**

Potrivit prelegerilor din cadrul cursului, abordarea Montessori vizează modul cum ajutăm viața. Copilul, încă de la naștere, face cuceriri care să-l facă „stăpân” pe propria lui viață, fără să depindă de adult. Copilul este de multe ori reprimat de adult, care este mai puternic, mai impunător și care îl constrânge să se adapteze la un mediu ostil lui. Adulții, de cele mai multe ori uită un aspect important: **„Copilul e începutul vieții adultului, mai mult, el l-a creat pe adult” – Maria Montessori.**

Maria Montessori afirma într-una dintre lucrările sale că una dintre cele mai importante abilități ale omului este capacitatea de a se adapta mediului. Această abilitate nu se moșteneste, fiecare om își dezvoltă propriul mod de adaptare. Educația se bazează pe rolul constructiv și facilitator al adaptării pe care îl are copilul în ansamblul vieții umane. Pe măsură ce crește, copilul își dezvoltă inconștient propria adaptare la mediu. Pentru a putea educa un om, trebuie să înțelegem omul în relație cu mediu, dar mai ales cu stilul său de adaptare la acesta. Activitatea creativă inconștientă a copilului, în relație cu mediul, dar și cu ceilalți oameni, are drept rezultat dezvoltarea umană.

Potrivit Mariei Montessori, în centrul educației nu se află educatorul, ci copilul. Copilul este dornic să învețe biologic, de la naștere, astfel că adulților le rămâne sarcina de a-i crea copilului condițiile potrivite, mediul adaptat nevoilor lui și experiențele de învățare, urmând să intervină doar în momentul în care îi este solicitat ajutorul. Adultul, fie el părinte, fie educator, are rolul de a ghida, de a conduce, de a-i lumina calea copilului, ca un far, o lanternă. Pornind de la convingerea că fiecare copil este dornic în mod biologic să învețe, treaba adultului rămâne aceea de a îi crea condițiile potrivite și a interveni doar atunci când îi este solicitat ajutorul: **„Când nu are nevoie de ajutor, nu interveni.” – Maria Montessori.**

Maria Montessori a acordat importanță educației copilului de la naștere, observând și descoperind copilul. Educația și potențialul uman se obțin prin importanța acordată fiecărei

perioade sensibile din viața copilului. Personalitatea umană dispune de resurse potrivite fiecărei arii majore de dezvoltare umană, iar acestea direcționează creșterea în scopul efectuării diferitelor activități. Experiențele pe care copilul le trăiește realizând aceste activități îi vor fi utile la un moment ulterior al dezvoltării sale. Pregătirea indirectă îl va ajuta pe copil să fie un adult independent, care poate lua parte la activitățile caracteristice speciei umane, adaptate modelelor comportamentale și regulilor comunității în care acesta a crescut.

Consider că este important să înțelegem că educația pentru viață începe de la naștere și că este necesar să tratăm copilul ca pe o ființă umană de sine stătătoare. Educația are un rol indispensabil în dezvoltarea și formarea omului. Maria Montessori a afirmat că situația critică în care se găsește specia umană astăzi se datorează relației distorsionate pe care aceasta o are cu mediul înconjurător. Doar cu ajutorul educației putem aduce echilibru în această relație dintre om și mediu. Scopul educației va fi îndeplinit în momentul în care punem în aplicare deplina înțelegere a ființei umane și al rolului pe care îl are copilul în formarea personalității umane.

În concluzie, educația ar trebui să fie gândită și aplicată ca un sprijin pentru viață, pornind de la naștere și unindu-i pe toți pentru un scop comun și spre un singur centru, contribuind la „construcția pe care sufletul omenesc este chemat să-o înfăptuiască, construcție înțeleasă ca o dezvoltare a întregului potențial imens cu care este dotat copilul, fiul omului”¹.

În încheiere am ales un citat de care aș vrea să ținem mai mult cont când ne dorim să contribuim la educația unui copil: **„Educația nu poate fi eficientă decât dacă ajută un copil să se deschidă cu privire la viață.” – Maria Montessori**

¹ Maria Montessori, „*Mintea absorbantă*”, Editura Vremea, București, 2017, p.24

Bibliografie

1. Maria Montessori, „Mintea absorbantă”, Editura Vremea, București, 2017;
2. Maria Montessori, „De la copilărie la adolescență”, Editura Vremea, București, 2018;
3. Articol „Education for Human Development: Understanding Montessori, Mario M. Montessori, Jr. Capitolul 1- Educația ca un sprijin pentru viață”.

Atitudinea adultului față de greșeală, în educația copilului

*Prof. pentru învă. preșcolar Duțescu Carmen Daniela
Școala Gimnazială Gura Șuții, Județ Dâmbovița*

Pornind de la citatul **„Învățați prin predare, nu prin corectare.” – Maria Montessori**, consider că adultul trebuie să se concentreze pe ceea ce îl învață pe copil, nu pe ceea ce trebuie să corecteze, deoarece copilul trebuie să lucreze liber, independent, corectându-și singur greșelile în mod natural. Adulții, de cele mai multe ori, intervin atunci când un copil lucrează fie pentru a lăuda, fie pentru a pedepsi sau corecta greșelile, ceea ce va conduce către scăderea interesului și a energiei. Atunci când adulții îl corectează pe copil, îi răpește șansa acestuia de a ști că a greșit, de a conștientiza greșeala și de a cauta în mod natural soluții.

Un lucru important pe care l-am observat în viața de zi cu zi este oportunitatea copilului de a învăța care se ivește atunci când noi, adulții, greșim și le arătăm acest lucru. Copiii văd că este ceva normal în a greși, că toată lumea poate greși, dar că important este să găsim soluții, să căutăm o rezolvare. Această atitudine față de greșeală le oferă copiilor încredere în ei. Copilul nu va avea mai puțin respect față de adultul care a greșit, nici nu va micșora demnitatea adultului.

Pe parcursul vieții, multe dintre greșeli se corectează spontan, iar noi asta ne dorim să le dezvoltăm copiilor: spontaneitatea. Copilul, încă din primul an de viață, face greșeli, dar pe care le corectează natural, „crescând și trăindu-și propria experiență”¹. Oferindu-i copilului un mediu adecvat dezvoltării, propice învățării, punându-i la dispoziție materialele de lucru speciale, care să ofere un control al erorii vizibil și tangibil, îi vom crea condițiile care să îi permită să se concentreze, să lucreze independent, să se corecteze și să se perfecționeze, în mod natural, copilul dobândind capacitatea de a-și corecta erorile și siguranța de sine. Acest lucru reiese și din citatul **„Educația este un proces natural desfășurat de copil și nu se dobândește prin ascultarea cuvintelor, ci prin experiențe din mediu.” – Maria Montessori**.

Impactul pe termen lung al atitudinii adultului față de greșeală în relația cu copilul îi poate influența întreaga viață. Atunci când adultul este strict, exigent, nu îi permite copilului să

¹ Maria Montessori, „*Mintea absorbantă*”, Editura Vremea, București, 2017, p.246

greșească, îl corectează, îl pedepsește sau îi oferă recompense/premii și laude excesive pentru ceea ce face, îi răpește copilului dorința de a încerca să caute soluții singur. Consider că atitudinea aceasta îi va „știrbi” copilului încrederea în sine, încrederea că poate și singur, va deveni un adult care va aștepta confirmarea celorlalți, care va avea nevoie de aprobarea celor din jur, care va fi nesigur, temător și care nu va mai face lucrurile cu plăcere din teama de a nu greși. Un copil care este criticat frecvent, învață să-i judece pe alții. În schimb, dacă atitudinea adultului față de greșeală va fi una pozitivă, dacă adultul va vedea greșeala ca pe o șansă de a învăța din experiența respectivă, viitorul adult, va avea încredere în el, va ști că poate găsi soluții, va face ceea ce îi place cu interes, fără teama că dacă va greși, va fi o tragedie. Dacă un copil se simte acceptat și înțeles, va învăța să aibă încredere în el.

Tendința multora dintre noi este să considerăm greșelile ca pe ceva negativ, dar greșelile au o valoare pozitivă. Conștientizarea propriilor greșeli sporește interesul față de o activitate. În loc să ne descurajeze, greșelile ne pot încuraja să depunem eforturi mai mari, să căutăm soluții și să învățăm din acea experiență.

Standardul înalt al exigențelor față de copil, din punctul meu de vedere, nu este compatibil cu prietenia cu greșeala, dar nici cu reușita și succesul unui copil. De ce le mai multe ori, acest standard înalt al exigențelor față de copil, conduce la înăbușirea dorinței de a învăța, de a experimenta, de a face lucrurile cu pasiune, cu interes, cu plăcere, copilul nu se va concentra, nu va deține controlul erorii și nu va cauta soluții în mod natural, ci va încerca să se încadreze într-un anumit tipar, va face lucrurile cu teamă, va fi demotivat, stresat și va avea tot timpul senzația că nimic din ceea ce face nu este îndeajuns, că îi va dezamăgi pe cei din jurul său: ***„Preocuparea noastră principală nu este ca un copil să învețe să facă ceva fără greșeli. Preocuparea noastră reală este ca un copil să facă ceea ce are nevoie, cu interes.”***

„Educația unui copil mic, așadar, nu are ca scop pregătirea lui pentru școală, ci pentru viață.” – Maria Montessori

Bibliografie

1. Maria Montessori, „Mintea absorbantă”, Editura Vremea, București, 2017;
2. Maria Montessori, „Copilul în familie”, Editura Vremea, București, 2015;
3. Articol „Greșelile și corectarea lor”, de A. M. Joosten

POVESTEA NOASTRĂ ERASMUS + - O EXPERIENȚĂ INTERNAȚIONALĂ EXTRAORDINARĂ

*Prof. pentru înv. preșcolar Duțescu Carmen Daniela
Școala Gimnazială Gura Șuții, Județ Dâmbovița*

Proiectele de mobilitate în domeniul educației și formării profesionale sprijină oportunitățile de învățare și formare a persoanelor implicate în acest domeniu. De asemenea, aceste proiecte susțin dezvoltarea organizațională prin furnizarea de experiență internațională furnizorilor de formare și a altor organizații din domeniul educației și formării profesionale.

Inițiativa lansării unui proiect Erasmus+ în care școala noastră să fie implicată a fost, de la început, o provocare pe care ne-am dorit-o și la care am vrut să participăm, ca urmare a unei necesități pe care am identificat-o și căreia i-am definit obiective și finalități.

Proiectul Erasmus + "Campionii incluziunii" este primul proiect european al școlii noastre.

Obiectivele propuse sunt următoarele:

1. scăderea nivelului de absenteism cu 15% pe perioada implementării proiectului.
2. dezvoltarea unui mediu de educație incluzivă reflectată în scăderea cazurilor de discriminare și a ratei conflictelor între elevi.
3. creșterea motivației elevilor în procesul de învățare.

În perioada 22-26 aprilie 2024 a avut loc prima mobilitate din cadrul proiectului Erasmus+ „Campionii incluziunii”, care s-a desfășurat în Istanbul, Turcia. Doua cadre didactice ale Școlii Gimnaziale Gura Șuții (Gheorghe Doina Carmen - profesor pentru învățământul preșcolar și Ivănescu Ana Vicenția - profesor de limba română) au participat la cursul „Inclusion starts with I-Learning to live together”.

În cadrul proiectului „CAMPIONII INCLUZIUNII” cu numărul de referință 2023-1-RO01-KA122-SCH-000120890, finanțat de către Uniunea Europeană prin programul Erasmus+, a avut loc cea de-a doua mobilitate în perioada 20.05.2024 - 29.05.2024. Cadrele didactice participante (Duțescu Carmen Daniela - profesor pentru învățământ preșcolar și Cerchez Gabriela - profesor învățământ primar) au fost găzduite de Școala Gimnazială Aliartos din Grecia. În cele zece zile de job shadowing, cadrele didactice au observat și participat la orele de curs, la diverse activități educaționale și la activități culturale. Această experiență este una benefică, menită să ducă la îndeplinirea obiectivelor proiectului. Cadrele didactice au împărtășit exemple de bune practici, diverse metode și tehnici privind incluziunea școlară. Acestea au analizat modul de desfășurare al fenomenului de incluziune școlară în școala gazda atât în timpul orelor de curs, cât și în timpul pauzelor și în timpul liber. Profesorii au petrecut timp prețios alături de profesioniști în ceea ce privește incluziunea școlară, au observat îndeaproape munca acestora cu elevii, descoperind metode, mijloace și tehnici inovative, cu aplicabilitate în practica școlară.

Un numar de 8 elevi defavorizați de la Scoala Gimnaziala Gura Sutii, însoțiti de doua cadre didactice au fost găzduiți în perioada 20.05.2024 - 24.05.2024 de Școala Gimnazială Aliartos din

Grecia. Elevilor și cadrelor didactice le-a fost prezentat sistemul educațional din Grecia, au participat la ore de curs și au interacționat cu partenerii din școala gazdă.

În cadrul proiectului Campionii Incluziunii, cu numărul de referință 2023-1-RO01-KA122-SCH-000120890, finanțat prin Programul Erasmus+, 4 cadre didactice cu specializări diferite au participat la cursul „Facing diversity: inclusive education strategies for students with fewer opportunities”, desfășurat în Malaga, Spania, în perioada 12 - 16 iunie 2024.

În timpul mobilității mele la Școala Gimnazială Aliartos, am avut ocazia să observ sistemul școlar din Grecia și modul în care se țin cursurile la această școală. Activitățile de mobilitate la care am participat s-au desfășurat pe o durată de 10 zile.

Am urmat cursuri precum matematică, studii religioase, muzică, educație fizică, engleză, TIC, istorie, geografie, studii sociale, arte, dans și chiar limba greacă. Lecțiile au fost foarte antrenante și am fost impresionată de faptul că fiecare profesor are propriul laborator, cu diverse materiale. Am fost impresionată în mare parte de laboratorul de muzică, care avea multe instrumente muzicale, inclusiv chitare, viori, tastaturi electronice pe care elevii le foloseau. Am observat că elevii sunt foarte curioși și creativi. De asemenea, am observat că studenții lucrează în mare parte în grupuri.

Am participat și la diverse activități culturale, precum un spectacol muzical și de dans, un atelier de tradiții locale. Am făcut un tur ghidat în jurul orașului Aliartos și am vizitat cele mai importante instituții, clădiri și monumente din orașul locație, cum ar fi Centrul Cultural, Primăria, Muzeul, Atelierul Mecanic, Biroul Administrativ, Biserica, Grădinița, Liceul.

Pe lângă participarea la cursuri, programul de mobilitate pentru job shadowing a inclus și:

- prezentarea școlii gazdă,
- introducere în programul săptămânal, în școală și activități externe de săptămână / weekend,
- activități de spargere a gheții,
- tur cu ghid pe jos în orașul gazdă,
- activități culturale în orașul gazdă,
- vizită culturală în orașul Theba și Atena,
- jocuri de societate și jocuri de strategie,
- activități privind promovarea unui climat pozitiv la școală, instrumente de mediere și negociere în lupta împotriva excluderii studenților cu mai puține oportunități.
- meșteșuguri și origami,
- activități în aer liber și extrașcolare,
- mese rotunde: înțelegerea și recunoașterea principalelor factori care duc la prezența scăzută și la părăsirea timpurie a școlii,

Ca urmare a participării la această activitate de mobilitate:

- mi-am exersat și îmbunătățit abilitățile de vorbire a limbii engleze,
- am învățat cum să folosesc materiale care sprijină stilurile de învățare ale elevilor mei,
- am învățat să adaptez predarea în funcție de diferitele lor stiluri de învățare,
- am învățat cum să îi motivez pe elevi în procesul de învățare,

- mi-am îmbunătățit abilitățile în domeniul internetului și TIC (am învățat cum să folosesc Instrumentele Web 2 și Instrumentele și aplicațiile Web 3 pentru crearea de jocuri digitale),
- am învățat cum să comunic pentru a crea un climat pozitiv în clasă și cum să gestionez mai bine bullying-ul,
- am învățat diverse tehnici de evaluare (bazate pe proiecte) care înlocuiesc evaluarea tradițională,
- am învățat să proiectez activități care să promoveze incluziunea în rândul elevilor,
- am învățat să implic elevii și să-și îmbunătățească frecvența la școală implicându-i mai des în activități și jocuri în aer liber,
- am învățat cum să folosesc instrumentele audio-vizuale și proiectele în educație pentru a stimula curiozitatea și creativitatea elevilor,
- am făcut schimb de practici și experiențe cu colegi dintr-o altă țară și dintr-un sistem școlar diferit cu privire la diverse aspecte ale marginalizării și incluziunii, bullying, motivația învățării, frecvența la școală.

Ce a însemnat experiența Erasmus+ pentru școala noastră?

- călătorii și aventură,
- locații de vis,
- prieteni noi,
- tradiții și obiceiuri diferite,
- învățarea prin joacă, cooperare și prin proiecte,
- schimb intercultural,
- dezvoltare personală,
- îmbunătățirea abilităților lingvistice,
- amintiri de neuitat.

Exercitiile fizice si sportul - antidotul sedentarismului

Practicarea exercitiilor fizice are multiple efecte benefice asupra organismului, inclusiv puterea de a trata si mai ales de a preveni diferite boli. Efectele lor favorabile sunt insa cunoscute de foarte mult timp. In atichitate Hipocrate, parintele medicinei recomanda practicarea exercitiilor fizice ca metoda curabila in „bolile fara febra”. Principiul esential al vietii inseamna armonie, iar exercitiul fizic constituie mijlocul cel mai important de sustinere a ei.

Caracterul de masa al sporturilor se datoreaza azi unor noi necesitati sociale si economice legate in cea mai mare parte de combaterea efectelor sedentarismului. Sedentarismul, prin urmarile sale si in special prin favorizarea diferitelor boli, afecteaza foarte mult bugetul statelor. Boala cere sume mari pentru tratament, pierderea a numeroase zile de munca, fara sa mai vorbim de faptul ca randamentul in munca al oricarei persoane sedenare-respectiv a aceleia care are o meserie sedentara si neglijeaza sa compenseze aceasta situatie prin miscare suplimentara – este mult mai scazut.

Efectele benefice ale exercitiului fizic au loc la nivelul fiecarui organ in parte si a organismului in general. Astfel, o serie de modificari structurale si functionale, care se produc in masa musculara in timpul exercitiilor fizice, se evidentiaza numai dupa un timp, prin cresterea numarului si grosimii fibrelor musculare si ca atare, prin mult ravnita dezvoltare si reliefare a muschilor.

De asemenea efectuarea sistematica a exercitiilor fizice duce la cresterea rezistentei organismului omului. Tot din efectele de durata ale practicarii exercitiilor fizice sunt imbunatatirea respiratiei pulmonare si dezvoltarea toracelui. De asemenea, exercitiul fizic imbunatateste substantial functiile stomacului, intestinelor, ficatului, pancreasului, digestia fiind mai buna si tranzitul intestinal mai rapid (prevenirea constipatiei), iar utilizarea alimentelor mai eficienta. De fapt, miscarea, cerand in important consum energetic, duce la utilizarea mai buna a elementelor, combatand depunerea lor sub forma de grasime, la nevoie, stimuleaza mobilizarea rezervelor de zahar si grasimi din organism, avand efecte remarcabile in reducerea obezitatii.

In ciuda efectelor negative ale sedentarismului, precum si a binefacerilor exercitiului fizic, lucruri prezentate mai sus, realitatea este destul de sumbra.

În ultimul deceniu, educația a cunoscut transformări semnificative, adaptându-se la nevoile unei societăți în continuă schimbare. Evoluția educațională nu este doar o simplă reacție la provocările contemporane, ci și o oportunitate de a redefini modul în care gândim despre învățare. În acest context, abordările inovatoare și practicile excepționale joacă un rol crucial în crearea unui sistem educațional mai eficient și mai accesibil.

1. Abordări Inovatoare în Educație

a) Învățarea personalizată

O tendință importantă în educație este trecerea de la un model de învățare uniformă la unul personalizat. Folosind tehnologia, educația personalizată permite adaptarea materialelor didactice la nevoile individuale ale elevilor. Platformele de învățare online, aplicațiile educaționale și programele de tutorat se aliniază la ritmul și stilurile de învățare ale fiecărui elev, sporind motivația și eficiența.

Pentru învățarea personalizată este necesar să stabilim un plan individual de învățare. Acesta are scopul de a susține și ghida procesul de învățare pe termen lung. Acest plan ia în considerare nevoile, interesele, stilul de învățare și obiectivele specifice ale individului, fie că este vorba despre un elev, student sau adult în proces de formare.

Elementele esențiale ale unui plan individual de învățare pot include:

- Obiective: Stabilirea unor obiective clare și realiste, pe termen scurt și lung, legate de competențe, cunoștințe sau abilități ce trebuie dezvoltate.
- Strategii de învățare: Identificarea metodelor și tehnicilor de învățare care se potrivesc cel mai bine stilului personal al individului, cum ar fi învățarea vizuală, auditivă sau kinestezică.
- Resurse: Enumerarea materialelor și resurselor necesare pentru a sprijini procesul de învățare, inclusiv cărți, cursuri online, tutori sau grupuri de studiu.

- Evaluare: Stabilirea unor criterii și metode pentru evaluarea progresului, care pot include teste, proiecte sau feedback din partea profesorilor sau mentorilor.

- Calendar: Crearea unui program sau a unui termen limită pentru atingerea obiectivelor, pentru a menține motivația și a organiza eficient timpul.

- Revizuire și ajustare: Planul ar trebui să fie un document flexibil, care să fie revizuit și ajustat periodic în funcție de progresul realizat și de eventualele schimbări în obiectivele sau resursele disponibile.

Un plan individual de învățare este instrumentul care permite persoanelor să devină mai autonome în procesul de învățare, să își dezvolte abilități de auto-management și să își atingă potențialul maxim.

b) Educația STEAM

Integrarea științei, tehnologiei, ingineriei, artei și matematicii (STEAM) a devenit un model pedagogic care cultivă gândirea critică și creativitatea. Proiectele STEAM implică elevii în probleme reale, încurajându-i să colaboreze, să experimenteze și să inoveze. Prin abordarea interdisciplinară, educația devine mai relevantă și captivantă.

Educația STEAM reprezintă o abordare didactică care integrează disciplinele științifice (Science), tehnologice (Technology), inginerie (Engineering), arte (Arts) și matematică (Mathematics). Scopul acestei abordări este de a oferi elevilor abilități și cunoștințe interdisciplinare care să le permită să rezolve probleme complexe, să gândească critic și să fie inovatori.

Iată câteva caracteristici ale educației STEAM:

- Învățare practică: Elevii sunt încurajați să participe activ la experimente și proiecte, să colaboreze și să dezvolte soluții practice la întrebări și provocări.

- Gândire critică și creativitate: STEAM promovează nu doar abilitățile analitice, ci și gândirea creativă, având în vedere integrarea artelor.

- Colaborare interdisciplinară: Abordarea STEAM încurajează lucrul în echipă și colaborarea între diferite discipline, facilitând înțelegerea conexiunilor dintre ele.

- Relevanța în lumea reală: Proiectele și temele abordate sunt adesea bazate pe probleme reale, astfel încât elevii să înțeleagă aplicabilitatea cunoștințelor în contexte actuale.

- Folosirea tehnologiei: Educația STEAM integrează adesea tehnologie avansată, cum ar fi programarea, robotică sau designul digital, pregătind elevii pentru viitorul digital.

Această abordare devine din ce în ce mai populară în școli, deoarece se dovedește eficientă în dezvoltarea de competențe necesare în societatea contemporană. Implementarea educației STEAM poate ajuta la pregătirea elevilor pentru cariere în domenii de viitor, cum ar fi știința, tehnologia, ingineria și artele.

c) Învățarea prin experiență

Învățarea prin experiență, care include stagii, proiecte comunitare și activități în aer liber, oferă oportunități valoroase pentru elevi de a aplica cunoștințele în contexte practice. Această metodă dezvoltă abilități esențiale, cum ar fi lucrul în echipă, rezolvarea problemelor și adaptabilitatea.

Învățarea prin experiență este un proces educațional în care cunoștințele și abilitățile sunt dobândite prin participarea activă la activități concrete, și nu doar prin studiu teoretic. Acest tip de învățare se bazează pe ideea că oamenii învață mai bine atunci când sunt implicați direct în activitatea de învățare și au ocazia să reflecteze asupra propriei experiențe.

Conceptul de învățare prin experiență este adesea asociat cu modelul propus de David Kolb, care identifică patru etape ale procesului de învățare experiențială:

- Experiența concretă: Participarea directă la o activitate sau la o experiență.
- Observația reflexivă: Reflectarea asupra acelei experiențe și analizarea a ceea ce s-a întâmplat.
- Conceptualizarea abstractă: Formularea unor concluzii sau principii pe baza observațiilor efectuate.
- Experimentarea activă: Aplicarea noilor cunoștințe și concepte în situații viitoare.

Învățarea prin experiență este frecvent utilizată în educația informală, formarea profesională, studii de caz, stagii de practică și alte modalități care implică învățarea activă. Aceasta poate crește angajamentul și motivația elevilor, oferindu-le oportunități de a aplica ceea ce au învățat în contexte reale.

2. Practici Excepționale în Educație

a) Inovații în metodologia de predare

Profesorii care adoptă metode interactive, cum ar fi învățarea prin joc sau metoda Socratică, contribuie la crearea unui mediu de învățare stimulat. Aceste metode nu numai că îmbunătățesc înțelegerea materialului, dar și dezvoltă abilitățile de gândire critică ale elevilor.

Învățarea prin joc este un concept educațional care se bazează pe utilizarea jocurilor ca instrumente de învățare. Această abordare promovează dezvoltarea abilităților cognitive, sociale și emoționale ale copiilor într-un mod interactiv și plăcut.

Principiile cheie ale învățării prin joc includ:

- Motivație și implicare: Jocurile captează atenția și susțin motivația, făcând procesul de învățare mai atractiv pentru copii.

- Încurajarea creativității: Prin joc, copiii pot explora și experimenta, ceea ce le stimulează imaginația și gândirea creativă.

- Dezvoltarea abilităților sociale: Atunci când joacă în grup, copiii învață să colaboreze, să comunice și să rezolve conflicte, dezvoltându-se social și emoțional.

- Învățare activă: Jocurile presupun participarea activă a copiilor, ceea ce facilitează învățarea prin experiență concretă, nu doar prin teorie.

- Adaptarea la diferite stiluri de învățare: Prin diversitatea jocurilor, fiecare copil poate găsi metode care să se potrivească stilului sau ritmului său de învățare.

În concluzie, învățarea prin joc este o metodă eficientă și plăcută de educație care contribuie la dezvoltarea holistică a copiilor, integrând cunoștințele teoretice cu experiențele practice.

Metoda socratică de învățare este o tehnică de predare și învățare care se bazează pe întrebări și dialoguri, numită după filosoful grec Socrate. Această metodă se concentrează pe stimularea gândirii critice și a reflecției prin intermediul întrebărilor deschise, mai degrabă decât prin predarea directă a informațiilor.

Principiile cheie ale metodei socratice includ:

- Întrebări deschise: Profesorul sau facilitatorul pune întrebări care nu au un răspuns corect sau greșit clar, încurajând astfel discuții ample și explorări ale conceptelor.
- Dialog și discuție: Participanții sunt încurajați să comunice între ei, să își exprime opiniile și să își susțină argumentele, ceea ce duce la formarea unui mediu de învățare colaborativ.
- Auto-reflecție: Metoda provoacă participanții să analizeze și să reflecteze asupra propriilor credințe și ipoteze, ajutându-i să își dezvolte o înțelegere mai profundă a subiectului.
- Deschiderea la noi perspective: Prin discuții și întrebări, participanții pot descoperi aspecte pe care poate nu le-au luat în considerare anterior.
- Critica constructivă: Această metodă încurajează analizarea ideilor și argumentelor în mod critic, fără a fi percepută ca o atacare personală.

Metoda socratică este adesea utilizată în domenii precum filosofia, educația juridică și dezvoltarea personală, deoarece ajută la dezvoltarea abilităților de gândire critică și argumentare. Aceasta poate fi eficientă în crearea unui mediu de învățare activ, în care participanții sunt motivați să își exploreze cunoștințele și să învețe unii de la alții.

b) Tehnologia în sala de clasă

Integrarea tehnologiei, cum ar fi tabletele sau platformele online, a revoluționat modul în care se desfășoară predarea. Aplicațiile educaționale și resursele digitale facilitează accesul la informație, oferind elevilor ocazia să-și dezvolte abilități digitale esențiale. Educația hibridă, care combină activitățile față în față cu cele online, devine din ce în ce mai populară.

c) Formarea continuă a cadrelor didactice

Un alt aspect esențial al evoluției educației este accentul pe formarea continuă a cadrelor didactice. Profesioniștii din domeniul educației trebuie să fie la curent cu cele mai recente cercetări și practici inovatoare. Atelierele de formare, conferințele și grupurile de suport ajută profesorii să își îmbunătățească abilitățile și să își adapteze metodele de predare.

3. Provocări și Oportunități

În ciuda progreselor, sistemul educațional se confruntă cu provocări, cum ar fi inegalitatea în accesul la resurse, presiunea standardizării și nevoia de a pregăti elevii pentru o piață a muncii în continuă schimbare. Însă, aceste provocări oferă și oportunități. Crearea unor politici educaționale mai incluzive și sprijinirea inovației la nivel local sunt pași esențiali pentru a asigura o educație de calitate pentru toți elevii.

Educația este într-o continuă evoluție, iar adoptarea abordărilor inovatoare și practicilor excepționale este fundamentală pentru a răspunde nevoilor actuale ale elevilor și ale societății. Într-o lume în schimbare rapidă, formarea unei generații pregătite să facă față provocărilor viitoare depinde de capacitatea noastră de a reconceptualiza învățarea și de a promova un mediu educațional dinamic și accesibil. Cu eforturi colective și viziune, educația poate deveni motorul schimbării și al progresului social.

Bibliografie:

- Drăghicescu, R., Inovația în educație: Teorii și practici, Editura Polirom, 2019
- Mihăilescu, E., Pedagogia alternativă: Abordări creative în educație, Editura Universității din București, 2020
- Popescu, D., Educația incluzivă: Provocări și soluții, Editura Trei, 2021
- Sava, C., Educația digitală: O nouă paradigmă în învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, 2022
- Răducu, M., Creativitatea în educație: Teorii și practici, Editura Fundației „Romania de Măine”, 2023
- Pop, I. & Georgescu, R., Abordări inovatoare în educația timpurie", Revista de Științe Sociale și Educație, vol. 5, nr. 2, pp. 45-57, 2021

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI ÎN ROMÂNIA: INOVAȚII, TENDINȚE ȘI PROVOCĂRI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

*Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Căndești
Loc. Căndești, jud. Buzău*

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață, integrarea în câmpul muncii și alte aspecte importante ale vieții. De asemenea, educația contribuie și la asigurarea unui venit pentru cei care vor ajunge la vârsta de pensionare.

În România, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor.

Însă care este progresul educației în România? Ce tendințe par să se urmeze? Și care vor fi provocările pe care le va întâmpina sistemul educațional din România? Toate aceste aspecte vor fi abordate în următoarele rânduri ale acestui articol, așadar, te invităm la o scurtă sesiune de lectură!

Inovațiile în educație

În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ.

Astfel, utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc.

De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile.

Mai mult decât atât, aceste noi descoperiri ale vremurilor noastre au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informației și comunicațiilor, inteligența artificială, robotica sau biotehnologiile.

Tendențele în educație

Una dintre tendințele actuale în educație are legătură cu dezvoltarea unor abilități și competențe care să pregătească copiii pentru nevoile actuale ale lumii moderne.

Astfel, accentul a început să fie pus pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă și analitică, dar și întreprinderea anumitor skill-uri de comunicare, lucru în echipă și digitale.

În același timp, educația a devenit tot mai centrată pe elev, iar profesorii au început să joace rolul „călăuzitorilor”, meniți să îi ajute elevii să-și descopere talentele și să-și dezvolte potențialul.

Totodată, în ultimii ani, educația non-formală a început să câștige din ce în ce mai mult teren, prin activități precum voluntariatul, proiectele sociale sau de mediu, educația artistică și activitățile sportive. Acestea oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar.

De asemenea, educația interculturală și despre societate sunt și ele tendințe care au luat avânt în ultima perioadă, și care au ca scop dezvoltarea unei conștiințe globale și a unei atitudini pozitive față de diversitatea culturală și socială.

Provocările cu care se confruntă sistemul nostru educațional

În ciuda inovațiilor și tendințelor pozitive, sistemul educațional din România are și „merele sale stricate.”

Una dintre cele mai mari probleme fiind cea a accesibilității la educație, mai ales în mediile rurale sau defavorizate. Din nefericire, mulți copii nu au acces la o educație de calitate din cauza infrastructurii inadecvate, lipsei de resurse și a profesorilor necalificați.

În același timp, absenteismul elevilor, abandonul școlar, corupția în sistemul educațional și subfinanțarea acestuia sunt și ele probleme regăsite în majoritatea instituțiilor de învățământ din România.

Mai mult decât atât, ce se presupune a fi pregătire pentru viitorii adulți este în realitate fix opusul, întrucât în România aproximativ 40% din studenți sau absolvenți nu muncesc în domeniile pe care le-au studiat. Iar acest lucru îi poate încuraja pe studenți să își piardă încrederea și motivația în a studia anumite domenii.

Soluții și perspective pentru educația românească

Un lucru este sigur, pentru a face față provocărilor care s-au ivit în ultimii ani și pentru a îmbunătăți sistemul educațional din România, este necesară implementarea unor soluții, care să implice autoritățile, profesorii, elevii și părinții.

Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate.

De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experiență plăcută și satisfăcătoare în acest sistem.

Totodată, este necesar ca programa școlară să fie actualizată, astfel încât să se încurajeze dezvoltarea abilităților și competențelor relevante pentru cerințele din piața muncii și viața în societatea actuală.

Un alt aspect important este dezvoltarea parteneriatelor între școli, companii, organizații sau instituții ale statului, astfel încât elevii să aibă acces la oportunități de învățare și de dezvoltare a abilităților în afara programului școlar.

În final, putem spune că sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece, cu toate acestea, pentru ca toți elevii să se bucure de un viitor mai bun și de șanse egale, sunt necesare și mai multe eforturi, care să privească problematica educației din toate unghiurile sale.

ȘCOALA ȘI EDUCAȚIA. ÎNTRE TRADIȚIONAL ȘI MODERN

*Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Căndești
Loc. Căndești, jud. Buzău*

Programa de limba română are drept scop realizarea unor competențe care reflectă limba în funcțiune, mai puțin teoretizarea acesteia. Își propune, așadar, o înțelegere aprofundată a limbajului oral și scris și utilizarea corectă a acestuia în situații diverse de viață.

Studiul limbii române în școală oferă tuturor elevilor posibilitatea de a-și însuși limba literară, cu scopul de a-și îmbogăți zestrea lingvistică personală și de a-și dezvolta gândirea pentru o comunicare eficientă și corectă.

Dar se știe că eficiența pedagogică depinde, într-o egală măsură, de resursele psihosociale ale elevilor și de metodele alese de profesor în demersul didactic. Dintre acestea, metodele au o importanță covârșitoare în proiectarea și realizarea activității didactice, iar cheia succesului depinde de inteligența și talentul profesorului de a alege metoda adecvată conținutului vizat și contextului în care va fi expus acest conținut.

Istoricul Vasile Pârvan aprecia că „Nu biruința e frumoasă, nu biruința e sublimă, ci drumul până la ea.”

Așadar, metoda didactică bine aleasă va imprima farmec demersului didactic și va seduce, irevocabil, elevul, care va participa cu entuziasm, conjugându-și efortul cu cel al cadrului didactic, în vederea atingerii obiectivelor propuse.

În sens etimologic (metha=către și odos= cale), metoda didactică reprezintă calea, modalitatea, procedeul și tehnica adecvată pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ.

Din punct de vedere didactic, metoda reprezintă o suită de procedee care se armonizează între ele, în vederea atingerii obiectivelor propuse, într-o situație de învățare.

Metoda didactică îl pune pe elev față în față cu ceea ce reprezintă

conținutul educațional și îi determină acestuia o anumită conduită, anumite emoții și convingeri, îi stârnește interesul pentru conținutul dat, îl ajută să-și însușească noțiuni de ordin științific, tehnic și artistic. În acest sens, mai mulți cercetători contemporani, între care I.Cerghit și C.Cucoș apreciază că metoda didactică are caracter polifuncțional, întrucât ea contribuie la realizarea mai multor obiective.

Astfel, metoda didactică prezintă funcții, precum:

- funcția cognitivă (elevul are acces la cunoaștere);
- funcția formativ-educativă (elevul capătă deprinderi intelectuale, își formează atitudini, manifestă sentimente și comportamente);
- funcția instrumentală (metoda este puntea între obiective și rezultate);
- funcția normativă (metoda optimizează acțiunea, în vederea obținerii celor mai bune rezultate);
- funcția motivațională (elevul este mobilizat psihic pentru a-și însuși noile cunoștințe).

O metodă se definește prin predominanța unor caracteristici la un moment dat, caracteristici ce se pot metamorfoza astfel încât metoda să fie satisfăcătoare într-o clasă, complementară sau chiar contrară. Astfel, o metodă tradițională poate evolua spre modernitate, în măsura în care secvențele procedurale care le compun îngăduie restructurări inedite sau când circumstanțele de aplicare a acelei metode sunt cu totul noi. În unele metode moderne surprindem secvențe destul de tradiționale sau descoperim că variante ale acestei metode erau de mult cunoscute și aplicate.

Fiecare metodă apare sub forma unor variante și aspecte diferite, încât, în mod difuz, în cadrul unei metode, de exemplu cea clasică, se pot naște treptat tendințe către modernism. Ele apar și se concretizează în variante metodologice compozite, prin difuziunea permanentă a unor trăsături și prin articularea a două sau mai multe metode. O variantă de clasificare a metodelor educaționale se poate pronunța în jurul axei istorice: metode

clasice, tradiționale (modelul clasic) și metode moderne (modelul modern).

MODEL DE REALIZARE A ÎNVĂȚĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL TRADIȚIONAL

- ⊗ memorarea și reproducerea cunoștințelor transmise de cadrul didactic ;
- ⊗ competiția cu scop de ierarhizare;
- ⊗ se poate realiza și individual.

AVANTAJE:

- ♣ Stimulează productivitatea;
- ♣ promovează aspirații mai înalte;
- ♣ pregătește elevii pentru viața competitivă.

LIMITE:

- ♣ generează conflicte, agresivitate;
- ♣ lipsa comunicării și a încrederii, amplifică teama de eșec, egoismul;

MODEL DE REALIZARE A ÎNVĂȚĂRII ÎNTR-UN ÎNVĂȚĂMÂNT MODERN

- ⊗ apel la experiența proprie;
- ⊗ promovează învățarea prin colaborare;
- ⊗ dezvoltă gândirea critică în confruntări.

AVANTAJE:

Stimulează:

- ♣ argumentarea unei opinii;
- ♣ cooperarea în rezolvarea sarcinilor și problemelor de lucru (de învățare).
- ♣ inițiativa, spiritul întreprinzător,
- ♣ curajul, asumarea riscurilor, implicare personală, gândire liberă, creativă, critic.

LIMITE:

- ♣ sunt cronofage;
- ♣ volumul de informații de transmis este mai mic;

♣ informația este mai puțin organizată, de aceea elevii o pot însuși parțial sau greșit;

Noile tehnologii au produs schimbări, modificări în toate domeniile și era de așteptat ca la un moment dat acest progres să influențeze și procesul de predare-învățare. Astfel elevii sunt nevoiți să învețe să gestioneze un număr impresionant de informații, să le analizeze, să ia decizii să-și dezvolte cunoștințele pentru a face față provocărilor tehnologice actuale. În ceea ce privește personalul didactic, sunt necesare eforturi de formare profesională. Totalitatea instrumentelor care aparțin tehnologiei informațiilor și comunicării sunt binecunoscute sub denumirea de TIC. În această categorie se includ: calculatorul, internetul, poșta electronică, imprimanta, videoproiectorul. Toate acestea reprezintă realități pe care elevii le experimentează în fiecare zi. La rândul lui, cadrul didactic este pus în situația de a opta între continuarea demersului său educațional în mod conservator, folosind metodele tradiționale, ignorând tendințele de schimbare sau acceptarea provocării și implementarea în același timp a noilor tehnologii în activitatea sa didactică. În cadrul orelor de limba și literatura română, instrumentele TIC facilitează procesul de predare-învățare și uneori chiar și evaluare, ne oferă posibilitatea de a căuta, ne învață a colecta și procesa în mod corect informația și de a o folosi într-o manieră critică și sistematică. De asemenea, se dezvoltă abilitatea de a folosi instrumente digitale pentru a produce, prezenta și înțelege singuri informații complexe; abilitatea de a accesa, căuta și folosi servicii bazate pe internet. Folosirea mijloacelor TIC sprijină dezvoltarea gândirii critice, a creativității și în același timp dezvoltă o atitudine critică și reflexivă față de informația disponibilă. În activitatea de dascăl, cu ajutorul unui calculator se pot elabora și redacta pe calculator planuri de lecții, schițe, desene, scheme, fișe de lucru individuale sau de grup, pentru elevi; aceste materiale, stocate sub forma de fișiere, pot fi periodic actualizate. De asemenea, se pot utiliza facilități multimedia pentru a susține auditiv și vizual teoria (prezentări multimedia), se pot accesa

informații de pe CD-uri, dischete, etc. La ora de limba română, se poate favoriza utilizarea mesajelor instantane, similare comunicării prin chat room prin care, elevii pot să comunice unii cu ceilalți și în afara clasei; primesc reacții cu privire la produsele la care lucrează; exersează comunicarea utilizând limbajul scris; se implică în discuții interactive, la distanță; lucrează împreună la un proiect, în timp real, în grupuri sau perechi; schimbă informații bazate pe text, documente și alte resurse. Publicațiile electronice – afișe, prezentări, publicații (broșuri, buletine informative, ziare), site-uri sau bloguri – create de elevi pe parcursul unei unități de învățare, reprezintă un exemplu de integrare creativă a tehnologiilor informatice și comunicaționale în procesul de predare-învățare-evaluare.

Un alt avantaj al mijloacelor TIC constă în faptul că elevii pot consulta cărți on-line, materiale informative, pot selecta informația necesară (pot realiza fișe de lectură, fișe cu citate, aspecte critice, interpretări ale anumitor critici, autori).

În general, în școlile din România se practică, într-o proporție mai mare, modelul tradițional în detrimentul celui modern. Dar ultimii ani au scos în evidență apropierea de modelul modern, de o comunicare mai profundă între elev și profesor, de o educație bazată mai mult pe descoperire, cercetare, inițiativa elevului atras cu pasiune de informațiile primite. În mod sigur o metodologie de succes va implica împletirea celor două modele (clasic și modern), având proporții diferite între ele în funcție de situația momentului, de colectiv și bineînțeles de obiectivele educaționale urmărite.

În acest caz, așa cum am mai spus, profesorul trebuie să dea dovadă de multă înțelepciune în alegerea metodelor și, mai ales, de echilibru. Nu se recomandă alegerea exclusivă a metodelor tradiționale, nici a metodelor moderne. Cadrul didactic trebuie să țină seama de factorii care influențează actul didactic: obiectivele propuse, conținutul învățării, particularitățile de vârstă și intelectuale ale elevilor, de dotarea materială

și să aleagă din „arsenalul de metode” la dispoziția sa pe cele mai potrivite momentului instruirii.

BIBLIOGRAFIE:

- ♣ Albulescu, I; Albulescu, Mirela, *Predarea și învățarea disciplinelor socioumane*, Editura „Polirom”, Iași, 2000;
- ♣ Bernat, Simona, *Tehnica învățării eficiente*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003;
- ♣ Cerghit, I, *Metode de învățământ*, Editura „Polirom”, Iași, 2006;
- ♣ Ionescu, M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 2001;
- ♣ Moise, C., 1996, *Concepte didactice fundamentale*, Editura „Ankarom”, Iași, 1996.

INNOVATIVE APPROACHES AND EXCEPTIONAL PRACTICES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Monica Felherț Liceul Tehnologic Nr 1 Salonta

The field of English language teaching (ELT) is undergoing significant changes in today's fast-paced educational environment. Traditional rote-learning methods are being replaced by a variety of innovative teaching strategies that not only improve language proficiency but also engage students in a more interactive and meaningful way. This essay examines some of the most effective approaches to teaching English, highlighting how these methods can encourage creativity, critical thinking, and communication skills among students. The emphasis is on incorporating real-world applications, technology, collaboration, and creativity into daily English lessons, along with practical examples and insights for classroom implementation.

Project-Based Learning (PBL): Real-Life Applications of Language Skills

Project-Based Learning (PBL) is recognized as one of the most impactful strategies in contemporary language education. PBL prioritizes student-driven inquiry and collaboration, culminating in the creation of a tangible product or solution. This method allows students to engage actively in solving real-world problems, enhancing both their motivation and understanding of language skills.

In an English classroom, a PBL task might include developing a travel brochure for an English-speaking country. Students would research historical landmarks, cultural practices, and significant events, using their findings to craft persuasive and informative content. This project incorporates essential skills such as reading comprehension, writing for various purposes, and presenting information to an audience, which are vital for language proficiency.

Another example of PBL is a "Community News Podcast," where students investigate and record a podcast about local events or topics of interest. The planning, scripting, recording, and editing processes provide practical opportunities to practice writing, listening, and speaking in a real-world context. Through such projects, students not only hone their language skills but also learn collaboration, time management, and problem-solving—key competencies for the 21st century.

Gamification: Engaging Students through Play

Gamification involves incorporating game design elements, such as competition, rewards, and levels, into the classroom to create a more engaging learning environment. By integrating games into

English lessons, teachers can motivate students to actively participate in their learning and make the experience enjoyable.

For instance, an English teacher might implement an "Escape Room Challenge" to reinforce grammar and vocabulary. In this activity, students work in teams to solve a series of language-related puzzles or riddles to "escape" the classroom. Each puzzle might focus on different aspects of language learning, such as matching synonyms or correcting grammatical errors. This approach not only promotes teamwork and problem-solving but also transforms language practice into an adventure, encouraging deeper engagement with the material.

Additionally, platforms like Kahoot! or Quizlet Live can be used to create vocabulary quizzes or grammar challenges. These interactive, competitive games allow students to answer questions in real-time, with immediate feedback reinforcing learning and providing a low-pressure environment for practicing language skills. Effective gamification can enhance student engagement, reduce anxiety, and improve learning outcomes by making language education more interactive and enjoyable.

Role Plays and Simulations: Bringing Language to Life

Role plays and simulations serve as powerful tools for helping students practice real-world language use. By immersing students in realistic scenarios, these activities facilitate language practice in context, promoting fluency and confidence.

A straightforward yet effective role-play activity is the "Job Interview Simulation." In this exercise, students assume the roles of interviewer and interviewee. The interviewer poses typical interview questions, while the interviewee responds using appropriate language and strategies. This task enables students to practice formal language, build confidence in speaking, and navigate common social situations. For example, students might prepare answers to questions like "What are your strengths and weaknesses?" or "Where do you see yourself in five years?" This allows them to practice grammar and vocabulary while learning to present themselves professionally.

Another engaging simulation is the "Restaurant Role-Play," where students play the roles of customers and restaurant staff. One group might act as servers, while others order food. This activity provides a chance to practice functional language, such as requesting the menu, making orders, and addressing complaints. Teachers can enhance the authenticity of the simulation by providing menus and order pads, encouraging full engagement with the activity.

These role plays and simulations allow students to practice speaking in realistic, contextualized situations, helping them develop language skills essential for everyday communication. Furthermore,

these activities foster creativity, as students must improvise dialogue and adjust their language to suit various situations, enhancing their fluency.

Digital Storytelling: Combining Creativity and Language Learning

Digital storytelling presents a modern, engaging method for developing language skills through technology and creative expression. It involves utilizing multimedia tools—such as videos, images, and audio—to create stories that can be written, recorded, and shared online. This approach encourages students to express their creativity while practicing vital language skills like writing, speaking, and listening.

In an English class, students might be tasked with creating a personal narrative using digital tools. After drafting their story, they could record their voice narrating it and complement the text with images or videos. This project enhances their writing and speaking skills while also developing digital literacy.

Another example of digital storytelling involves group projects where students create a short video story. The group collaborates to write a script, assign roles, rehearse, and film their story, using editing tools to add music and effects. This collaborative effort requires various language skills, including writing, speaking, and listening, as well as problem-solving and teamwork. Platforms like Canva and Adobe Spark assist students in creating visually appealing digital stories, allowing them to focus on language while incorporating multimedia elements.

Task-Based Learning (TBL): Focusing on Real-World Communication

Task-Based Learning (TBL) is another innovative method that emphasizes using language to complete meaningful tasks. Instead of focusing solely on isolated language exercises, TBL prioritizes communication and collaboration through tasks reflecting real-life language needs.

One example of TBL is the "Event Planning" task. In this activity, students collaborate to organize a class picnic, creating a guest list, selecting a venue, writing invitations, and planning food and activities. This task requires them to use English for practical purposes, such as writing formal invitations and negotiating with peers. It also fosters teamwork, critical thinking, and problem-solving skills.

Another TBL scenario might involve students figuring out how to navigate an unfamiliar city. In pairs or small groups, they practice language related to asking for directions and using maps. This type of activity helps students apply functional language in context, making their learning relevant and practical.

Conclusion

Innovative approaches to teaching English are transforming the landscape of language education. Strategies like Project-Based Learning, Gamification, Role Plays, Digital Storytelling, and Task-Based

Learning provide students with engaging, meaningful opportunities to practice their language skills. These methods not only improve students' proficiency in English but also cultivate critical 21st-century skills such as creativity, collaboration, and problem-solving. By integrating these innovative practices into the classroom, teachers can create a dynamic and effective learning environment that prepares students for the challenges and opportunities of the modern world.

Bibliography

- Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching* (4th ed.). Pearson Education.
- Richards, J. C., & Renandya, W. A. (2002). *Methodology in Language Teaching: An Anthology of Current Practice*. Cambridge University Press.
- Prensky, M. (2001). *Digital Game-Based Learning*. McGraw-Hill.
- Ur, P. (2012). *A Course in English Language Teaching*. Cambridge University Press.
- Jones, K. (1982). *Simulations in Language Teaching*. Cambridge University Press.
- Lightbown, P. M., & Spada, N. (2013). *How Languages Are Learned* (4th ed.). Oxford University Press.

Serbările de Crăciun: Un Instrument Eficient în Combaterea Abandonului Școlar

Eva Fenechiu

Liceul Tehnologic de Transporturi Transilvania/

Colegiul de Muzica Sigismund Toduta , Cluj Napoca

Abandonul școlar rămâne o provocare majoră în multe comunități, având consecințe profunde asupra viitorului copiilor și asupra societății în ansamblu. Pentru a reduce acest fenomen, școlile adoptă diverse strategii menite să creeze un mediu mai atractiv și mai incluziv pentru elevi. Printre acestea, serbările de Crăciun joacă un rol important, fiind un mijloc inovator și cultural pentru a spori implicarea elevilor și a familiilor lor în viața școlară.

Importanța serbărilor de Crăciun în viața școlii

Serbările de Crăciun nu sunt doar evenimente festive, ci reprezintă oportunități pentru:

- **Dezvoltarea sentimentului de apartenență:** Participarea la activități de grup îi ajută pe elevi să se simtă valorizați și parte a unei comunități. Acest sentiment de apartenență este esențial în prevenirea abandonului școlar, mai ales în cazul copiilor vulnerabili.
- **Implicarea părinților:** Prin invitarea părinților la serbări, școlile creează o punte de legătură între familie și instituție, ceea ce poate îmbunătăți percepția părinților despre educație.
- **Promovarea creativității și talentului:** Elevii pot să-și descopere și să-și exprime talentele artistice prin rolurile interpretate, cântări, sau confecționarea decorațiunilor. Astfel, serbările devin o platformă pentru dezvoltare personală.

Rolul serbărilor în reducerea absenteismului

Organizarea unei serbări atrăgătoare motivează elevii să vină la școală pentru repetiții, să se implice în activități creative și să colaboreze cu colegii. Serbările pot crea o rutină pozitivă care reduce absenteismul, deoarece:

- **Elevii se simt responsabili:** Când au un rol în serbare, fie ca actori, cântăreți sau decoratori, elevii simt că participarea lor este importantă.
- **Creează amintiri pozitive:** Experiențele plăcute la școală îi motivează pe copii să continue să participe la activități școlare.

Combaterea barierelor sociale și emoționale

În special în comunitățile defavorizate, serbările de Crăciun pot ajuta la reducerea barierelor sociale:

- **Accesibilitatea:** Aceste evenimente sunt gratuite și includ adesea toți elevii, indiferent de situația lor economică.

- **Incluziunea:** Implicarea tuturor copiilor, indiferent de performanțele lor academice, oferă un spațiu egal de afirmare.
- **Sprijin emoțional:** Atmosfera festivă, interacțiunea cu colegii și aprecierea din partea publicului ajută la creșterea stimei de sine.

Exemple de bune practici

1. **Serbările tematice:** Organizarea unor spectacole care includ elemente tradiționale, dar și activități moderne, cum ar fi prezentarea de scenete bilingve, poate atrage atenția elevilor și a părinților.
2. **Ateliere de Crăciun:** Elevii pot confecționa ornamente și cadouri, dezvoltând abilități practice și lucrând în echipă.
3. **Colaborarea cu comunitatea:** Invitarea unor artiști locali sau organizarea unei colecte de sărbători implică comunitatea în evenimentele școlii.

Concluzie

Serbările de Crăciun sunt mai mult decât simple festivități; ele reprezintă un mijloc eficient de a întări legătura dintre școală, elevi și familiile acestora. Prin crearea unui mediu primitor și incluziv, școlile pot contribui la reducerea absenteismului și a abandonului școlar, oferind copiilor șansa de a vedea școala ca pe un spațiu sigur și plin de oportunități. Acest efort colectiv, susținut de cadrele didactice, părinți și comunitate, poate schimba în bine traseul educațional al elevilor.

ABORDĂRI INOVATIVE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Flitan Alina Diana

Școala Gimnazială Bălcești, jud. Gorj

În zilele noastre, învățământul a cunoscut un adevărat progres, în special datorită faptului că tehnologia a evoluat, prețurile au devenit mult mai accesibile pentru oamenii de rând, iar școlile au reușit să se doteze cu aparaturi care vin în sprijinul procesului de predare-învățare-evaluare. Cadrele didactice au urmat diverse cursuri de formare pentru a stăpâni diverse strategii și metode moderne de predare.

1. „Cross over teaching” – Învățarea prin suprapunere

Deși acest tip de predare nu include tehnologia, este o experiență care îmbogățește atât elevii cât și școala. În acest caz, procesul de învățământ se petrece într-un context informal, cum ar fi locurile de tip after-school, sau vizitele la muzee și diferitele prezentări. Profesorul poate asocia contextul educațional cu experiențele elevilor. Acest tip de predare este îmbogățit prin adăugarea unor întrebări suplimentare pe o anumită temă discutată. Elevii pot susține apoi dezbateri în sala de clasă, în funcție de notițele lor din excursiile sau vizitele desfășurate în diverse locații, pot prezenta pozele realizate și le pot dezbate împreună.

2. Predarea cu ajutorul „Smart-boardului”

Smart board-ul reprezintă o modalitate eficientă de a trezi clasa „la viață”, în timp ce elevii sunt ajutați să aibă o experiență mai înălțătoare în ceea ce privește nivelul de implicare și de înțelegere.

3. Predarea cu ajutorul metodei „Flipping Classroom” – Clasa răsturnată

Clasa răsturnată a devenit o metodă de predare foarte eficientă, a cărei popularitate a crescut tot mai mult. Cu ajutorul acestei tehnici elevii devin participanți activi ai procesului de învățământ, învățarea devenind centrată pe ei, iar profesorii având rolul de a asigura resursele necesare de învățare. Elevii au obligația să adune toate informațiile necesare învățării. Folosind diferite instrumente tehnologice sunt încurajați să își „construiască cunoștințele”, să completeze informațiile lacunare și să ceară lămuriri atunci când este necesar.

Deși mulți pun la îndoială dacă este bine să oferi elevilor responsabilitatea de a învăța în acest fel, s-a dovedit faptul că profesorii din întreaga lume atunci când adoptă acest mod de predare-învățare, ating performanțe extraordinare, elevii sunt mai „prinși” de subiect pentru că îl experimentează și se implică mult mai mult.

Această metodă de învățare este una din celor mai bune metode prin care se antrenează învățarea independentă. A „răsturna” o clasă înseamnă a schimba „ordinea” în care cunoștințele și deprinderile se formează. Elevii, în loc să învețe în clasă exclusiv, învață la domiciliu prin vizionarea de filmulețe, realizate de profesori. În clasă se desfășoară discuțiile, activitățile practice și proiectele. Elevii analizează și aplică cunoștințele lor prin interacțiunea cu toți elevii clasei, dar și cu profesorul.

4. Învățarea prin colaborare

Această metodă inovativă de predare implică încurajarea elevilor de a participa la diverse proiecte. Astăzi, trăim într-o lume globalizată și colaborările sunt o competență de viață foarte importantă pentru toate carierele și toate afacerile. Profesorii pot ajuta elevii să își formeze deprinderile de colaborare în sala de clasă, permițând elevilor să studieze și să lucreze în grup, la realizarea diferitelor teme și obiective propuse.

De exemplu, prin atribuirea unor teme de grup sau încurajarea elevilor de a lucra împreună la diverse piese de teatru, prezentări sau alte rapoarte. Astăzi, colaborarea ca o formă de predare a devenit o unealtă de predare foarte acceptată, unde responsabilitatea grupului de elevi, o are fiecare elev în parte, prin rolul pe care îl deține în grupul respectiv. Unii elevi colectează informații, alții le redactează, alții caută imagini, un lider împarte sarcinile și prezintă la final întregul proiect.

Cunoscându-se, elevii știu cel mai bine cum să își împartă rolurile în grup, de exemplu cel mai dezinvolt vorbește în public-în fața clasei, cel care are competențe mai bune în domeniul IT caută informații pe internet sau redactează proiectul etc. Această formă de predare învață elevii ce înseamnă empatia, competențele de negociere, munca în echipă și rezolvarea de probleme.

5. Învățarea cu ajutorul realității virtuale

Tehnologia realității virtuale implică ajutarea elevilor să învețe prin interacțiunea cu lumea 3D. De exemplu, în locul unei ore obișnuite și plictisitoare de istorie, profesorii pot folosi tehnologia 3D pentru a explora civilizații străvechi, pot călători în diverse țări la orele de geografie sau chiar să călătorească în spațiu la o oră de științe.

Tehnologia realității virtuale oferă elevilor o valoroasă oportunitate de a învăța într-o anumită manieră inovativă care creează o amintire durabilă și de impact în mințile lor. Învățarea devine mai distractivă și ajută elevii să rețină informațiile pentru un timp mai îndelungat.

6. Învățarea cu ajutorul tehnologiei de printare 3D

Profesorii care caută metode inovative de predare, cu siguranță pot apela la folosirea imprimantelor 3D. Această metodă câștigă acceptare globală în special în sistemele înalte de educație unde imprimantele 3D sunt folosite pentru crearea prototipurilor și fac conceptele complexe mult mai ușor de înțeles. În clasele cu un nivel mai scăzut profesorii pot folosi imprimantele 3D pentru a predă conținut care întâi a fost predat cu ajutorul manualelor și ajutând elevii să înțeleagă mai bine în special subiectele de la examinările naționale.

7. Învățarea cu ajutorul sistemelor de stocare CLOUD

Folosirea tehnologiilor la clasă permite profesorilor să experimenteze metode inovative de predare. Folosirea sistemelor de stocare de tip CLOUD este o metodă prin care profesorii pot stoca resurse de predare vitale, cum ar fi proiecte didactice, notițe, lecturi audio, filmări etc. Acestea pot fi accesate de către elevi din confortul casei lor, de câte ori au nevoie, fiind doar la un click distanță de accesul la informațiile necesare. De asemenea este folositor pentru elevii care din diverse motive nu au participat la ore, astfel ei putând recupera orele pierdute în timp util.

8. Tehnologii și metode inovative de predare

Folosirea tehnologiilor la clasă, ajută elevii să se angajeze într-un anumit tip de învățare cu diferiți stimuli și creează un mediu de învățare activ. Face conținutul predat mult mai interesant și învățarea distractivă.

Pentru profesori tehnologia oferă nenumărate resurse pe care le pot folosi în funcție de nevoile elevilor.

Bibliografie:

1. Aigerim Mynbayeva, Zukhra Sadvakassova and Bakhytkul Akshalova, (2017) „Pedagogy of the Twenty-First Century: Innovative Teaching Methods”;
2. Alexandra Hanna Licht, Evita Tasiopoulou, Patricia Wastiau, (2017) „Open Book of Educational Innovation”, European Schoolnet;
3. Bacigalupo, M. Kampylis, P. Punie, Y. Van Den Brande, (2016) EntreComp: „The Entrepreneurship Competence Framework”, Luxemburg: Publication Office of the European Union;
4. Balanskat, A. & Englehardt, (2014) „Computing our future: Computer programming and coding priorities, school curricula and initiatives across Europe” European Schoolnet;

TULBURĂRILE COMPORTAMENTALE LA ELEVII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR: CAUZE, MANIFESTĂRI ȘI SOLUȚII

**Prof. Gabor Mihaela -
Centrul Școlar de Educație Incluzivă numărul 1 Bacău**

Tulburările comportamentale la elevii din învățământul primar sunt din ce în ce mai frecvente, afectând atât performanțele școlare, cât și interacțiunile sociale ale acestora. Aceste comportamente perturbatoare sunt provocate de o combinație de factori emoționali, sociali și de dezvoltare, iar înțelegerea cauzelor și identificarea soluțiilor adecvate este esențială pentru sprijinirea dezvoltării armonioase a elevilor. În acest articol, vom explora principalele tipuri de tulburări comportamentale, cauzele acestora, cum se manifestă în mediul școlar și metodele de intervenție ce pot fi utilizate pentru a ajuta elevii și profesorii.

Tulburările comportamentale sunt acele manifestări care interferează cu învățarea, interacțiunea socială și respectarea normelor stabilite în cadrul școlar. Acestea includ atât probleme emoționale, cât și dificultăți în controlul impulsurilor, de la agitație și lipsa de concentrare, la agresivitate și comportamente opoziționiste. În funcție de intensitatea și frecvența lor, aceste comportamente pot varia de la tulburări ușoare, care au nevoie de ajustări minore, la probleme severe ce necesită intervenții specializate.

Tulburările comportamentale pot fi clasificate în mai multe categorii, printre care se numără:

- Tulburările de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD): caracterizate prin dificultatea de a se concentra, hiperactivitate și impulsivitate.
- Tulburările opoziționiste și provocatoare: se manifestă prin neascultare, sfidare a autorității și comportamente agresive.
- Tulburările de anxietate: copiii prezintă frici exagerate sau evitări în fața anumitor activități sau situații sociale.
- Tulburările de comportament agresiv: tendința de a răni, verbal sau fizic, alte persoane.

Aceste comportamente, chiar dacă sunt mai frecvente la o vârstă mică, pot interfera serios cu viața școlară, dacă nu sunt abordate corespunzător.

Identificarea cauzelor tulburărilor comportamentale este esențială pentru a dezvolta soluții eficiente. Printre principalii factori determinanți se numără:

- Factori biologici și genetici: anumiți copii sunt predispuși la tulburări comportamentale din cauza predispozițiilor genetice sau dezechilibrelor neurochimice.

- Factori de mediu: instabilitatea familială, violența domestică sau lipsa unei susțineri emoționale adecvate contribuie la tulburările comportamentale.

- Factori educaționali: un stil educațional autoritar sau, din contră, permisiv, poate favoriza dezvoltarea acestor comportamente.

- Factori emoționali: elevii care experimentează anxietate, stres sau sentimente de inferioritate pot manifesta comportamente neadecvate pentru a atrage atenția sau pentru a se proteja.

Tulburările comportamentale au un impact semnificativ asupra activităților din cadrul școlar. Printre manifestările obișnuite se numără:

- Dificultatea de a urma instrucțiunile: elevii cu tulburări de atenție și hiperactivitate au probleme în a respecta cerințele profesorilor.

- Agresivitate verbală sau fizică: poate apărea ca răspuns la frustrare sau din cauza lipsei de abilități de gestionare a emoțiilor.

- Izolarea de colegi: în cazul copiilor cu anxietate, aceștia pot evita interacțiunile sociale, afectându-și capacitatea de integrare în grup.

- Neatenția și întreruperile frecvente: elevii care nu se pot concentra își distrag adesea colegii și perturbă activitatea de învățare.

Aceste manifestări creează un climat tensionat în clasă și pun dificultăți suplimentare asupra profesorilor, care sunt nevoiți să găsească soluții rapide și eficiente pentru a menține un mediu de învățare propice.

Pentru a gestiona și ameliora tulburările comportamentale la elevii din învățământul primar, este necesară o colaborare strânsă între profesori, părinți și, în cazurile severe, specialiști. Câteva strategii utile includ:

- Implementarea strategiilor de management al comportamentului: profesorii pot folosi tehnici de recompensare a comportamentelor pozitive și redirecționarea atenției în momentele de agitație.

- Crearea unui program structurat: rutina zilnică și regulile clare oferă stabilitate, iar elevii pot fi mai predispuși să urmeze instrucțiunile într-un mediu previzibil.

- Implicarea consilierilor școlari și a psihologilor: aceștia pot oferi sesiuni de consiliere și suport emoțional, care îi ajută pe copii să-și înțeleagă emoțiile și să învețe tehnici de autoreglare.

- Instruirea profesorilor: dezvoltarea competențelor în tehnici de gestionare a comportamentelor dificile îi ajută pe educatori să adopte o abordare empatică și eficientă.

- Susținerea familiei: părinții joacă un rol major în gestionarea acestor tulburări. Participarea lor activă în procesul educativ și colaborarea cu școala sunt esențiale pentru succesul pe termen lung.

Intervenția precoce este esențială pentru a preveni agravarea tulburărilor comportamentale. Copiii care primesc sprijin la o vârstă mică au șanse mai mari să-și îmbunătățească comportamentele și să își dezvolte abilități sociale sănătoase. Implicarea activă a profesorilor și a familiei în identificarea și gestionarea timpurie a acestor manifestări este un pas crucial în dezvoltarea emoțională și academică a copilului.

Tulburările comportamentale la elevii din învățământul primar sunt complexe și variate, necesitând o abordare multidisciplinară și empatică. Înțelegerea cauzelor, identificarea timpurie a manifestărilor și aplicarea unor soluții adecvate contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor și la crearea unui climat școlar pozitiv. Prin intervenții adecvate și implicarea activă a profesorilor, părinților și specialiștilor, copiii cu tulburări comportamentale pot beneficia de sprijinul necesar pentru a-și dezvolta abilitățile de adaptare și a atinge succesul atât în plan școlar, cât și personal.

Bibliografie :

1. Comer, R. J., & Gould, E. (2012). Psihologia dezvoltării copilului. București: Editura Trei.
2. Păunescu, M., & Costache, A. (2014). Psihologia educațională și tulburările comportamentale la copii. București: Editura Universitară.
3. Șchiopu, U., & Golu, M. (1997). Psihologia copilului: De la naștere până la adolescență. București: Editura Didactică și Pedagogică.

MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE A EMOȚIILOR LA ELEVI PRIN INTERMEDIUL DISCIPLINEI DEZVOLTARE PERSONALĂ

*Prof.înv.primar Gheorghîța Gălbinașu
Școala Gimnazială "Gheorghe Lazăr" Corbu, jud. Constanța*

Disciplina **Dezvoltare personală (DP)** este dedicată activităților de învățare care au ca scop *dezvoltarea capacității elevului de a se autocunoaște și de a-și exprima într-o manieră pozitivă interesele, aptitudinile, trăirile personale, abilitățile de relaționare și comunicare, reflecțiile cu privire la învățare.* Din perspectiva disciplinei de studiu, demersul didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului. În cadrul disciplinei, se formează în primul rând *abilități* și se dezvoltă *atitudini*, finalitatea fiind *dobândirea încrederii în sine, starea de bine a copiilor, pregătirea lor pentru viață și pentru viitor.*

Profilul de formare al elevului din perspectiva disciplinei DP vizează trei dimensiuni ale dezvoltării personalității elevului:

- Manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți;
- Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copii și adulți cunoscuți;
- Utilizarea abilităților și a atitudinilor specifice învățării în context școlar.

În activitățile la clasă, dedicate construirii profilului de formare și dezvoltării competențelor elevilor, există o raportare permanentă la ceea ce gândesc, simt, precum și cum se comportă elevii. Ei vor fi invitați să conștientizeze cine sunt, să analizeze emoțiile pe care le au, să se raporteze echilibrat la ceilalți (la diversitate), să fie motivați să învețe cu succes, să exploreze ce meserii/profesii ar dori să practice în viitor. Competențele „învățate” la Dezvoltare personală reprezintă acele achiziții transferabile necesare obținerii succesului școlar, în carieră și în viață.

Strategiile didactice recomandate pentru orele de Dezvoltare personală sunt cele activ-participative. Disciplina are un accentuat caracter explorator și practic-aplicativ, care presupune implicarea directă a elevilor. Elevii conștientizează, exersează abilități și atitudini într-un mediu prietenos

de învățare, devin responsabili pentru modul în care se implică în jocurile și activitățile propuse. Este foarte important ca activitățile să-i ajute pe copii să se simtă bine, să le placă și, astfel, să fie motivați intrinsec să învețe. Sarcinile de lucru pot fi realizate individual, în perechi/echipă, independent sau facilitate de cadrul didactic. O activitate poate debuta cu un scurt *brainstorming* care valorifică ideile creative și experiențele anterioare ale elevilor.

Metodele și tehnicile art-creative permit utilizarea unei palete largi de resurse (de la cele uzuale, precum creioanele și colile colorate, pensule și acuarele, foarfece, lipici, la materiale reciclabile, elemente din natură, bucăți de material textil, plastic sau lemnos etc.) care antrenează și motivează elevii. Este recomandată crearea unor produse diverse, colorate, originale, care să valorifice imaginația și creativitatea elevilor. *Jocul de rol și simularea* (dramatizare, marionete, teatru) pregătesc copilul pentru situații reale de viață și facilitează dezvoltarea comunicării verbale și nonverbale, a empatiei, a toleranței. Lucrul în echipă antrenează strategiile de rezolvare a conflictelor și modalitățile de comunicare eficientă. Problematizarea oferă oportunitatea de a căuta soluții pentru diferite situații de tip investigativ și de a stimula curiozitatea naturală elevilor. Exercițiile și jocurile vor combina mișcarea, verbalizarea, manipularea unor obiecte. *Conversația euristică, dezbateră și discuțiile de grup* permit elevilor să se raporteze, să învețe și să valorizeze atât experiența personală, cât și experiența colegilor. Tehnicile specifice dezvoltării gândirii critice (de exemplu: *turul galeriei, ciorchinele, jurnalul cu dublă intrare, pălăriile gânditoare* etc.) asigură exprimarea propriilor opinii și creează premisele dezvoltării asertivității. Utilizarea unor secvențe din filme sau a imaginilor din planșe/cărți de povești reprezintă, printre altele, suporturi intuitiv-concrete indispensabile învățării la această vârstă.

Un joc pe care l-am folosit de curând în activitatea la clasă , în cadrul întâlnirii de dimineață la clasa pregătitoare , este următorul:

Ø Cum merge un om fericit

Având în vedere faptul că emoțiile și corpul sunt strâns legate între ele, putem să ne ajutăm de corp pentru a deveni conștienți de felul în care ne simțim. Acest joc îi ajută pe copii să experimenteze diferite emoții și să învețe să își controleze propriile trăiri. El contribuie la dezvoltarea emoțională a copiilor, dar este și un prilej de bună dispoziție.

Descrierea jocului

Mai întâi, solicitam copilul să se plimbe prin clasa așa cum face el de obicei, timp de un minut. Apoi, trebuie să schimbe felul de a merge, și să se plimbe ca un om foarte grăbit. Se plimba ca un om grăbit cam un minut, după care spune-i să schimbe tipul de mers, și de data asta să meargă ca un om foarte nervos. Lasă-l să se plimbe ca un om foarte nervos încă un minut. Propune-i apoi să schimbe mersul, și să se plimbe ca un om foarte supărat. După ce se plimbă un minut ca un copil supărat, invită-l să se plimbe ca un om temător.

Rând pe rând, invită-l să experimenteze timp de câte un minut mersul unui om nesigur, a unui copil plictisit, a unui copil curios, a unui copil încrezător, apoi mersul unui copil vesel, a unui copil optimist, a unui copil fericit, și apoi mersul unui om mândru de sine.

Este important să păstrezi ordinea în care îi prezinți emoțiile: mai întâi pe cele negative și apoi pe cele pozitive. Dacă copilul experimentează emoțiile negative la început, se și eliberează de ele. De asemenea, faptul că la sfârșit trăiește emoții pozitive îl va face să rămână cu o stare de spirit bună.

După ce copilul a încercat toate tipurile de mers, întreabă-l cum i-a fost cel mai ușor să meargă, și ce tip de mers nu i-a plăcut deloc.

Concluzii:

· Observând felul în care participă copilul la joc, îți poți da seama mai multe despre viața lui emoțională. Dacă micuțul are dificultăți să meargă ca un om care are o stare de spirit bună, este posibil ca și în viața de zi cu zi să trăiască prea puțin din acea emoție (unor copii le vine foarte greu să meargă ca niște oameni fericiți, în acel moment se opresc și ies din joc). Dacă copilul refuză să meargă ca un om care are o stare negativă (furie, tristețe, etc.), este posibil ca el să se simtă copleșit de acea stare, și să se teamă să o experimenteze, pentru ca emoția să nu pună stăpânire pe el.

· Copiilor le vine mai ușor să experimenteze mersul unui om care are aceeași stare de spirit pe care o au ei de obicei. Unui copil care în majoritatea timpului se simte furios îi va veni foarte ușor să meargă ca un om nervos. De asemenea, copiilor le vine mai greu să meargă cu o stare de spirit cu care nu sunt obișnuiți (spre exemplu un copil care este foarte rar furios nu prea va ști cum să meargă atunci când i se cere să se plimbe ca un om nervos).

· Prin acest joc, copilul învață și faptul că el poate să aibă acces la o stare de spirit pozitivă, dacă dorește acest lucru. Pentru un copil care este în majoritatea timpului trist, doar faptul de a simula starea de veselie și încredere în sine îl poate face să se simtă mai bine.

BIBLIOGRAFIE:

MEN - Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a), aprobată prin ordinul ministrului Nr. 3418/19.03.2013

<https://inteligentaemotionalasite.wordpress.com/2016/02/19/4-jocuri-pentru-exprimarea-emotiilor/>

<https://psihologpentrucopii.ro/2011/07/jocuri-de-dezvoltare-emotionala-pentru-copii/>

ZILELE COPILĂRIEI

Proiect Parteneriat Educațional -cu părinții și comunitatea locală-

Inițiatori proiect: Prof. Gavrilescu Elena-Nicoleta, Grădinița PP „Ștefan cel Mare și Sfânt” Dorohoi

**”Copilăria este cadoul pe care ni-l face viața! Ai grijă de el ca peste ani
amintirile copilăriei să fie cadouri neprețuite!”**

Horățiu Mălăieles, actor

ARGUMENT

Ce este copilăria? Copilăria este oaza de liniște și bucurie, minunea pe care o primim cadou de la viață, este nevoia de mirare, lumea miracolului și a magiei la care ne întoarcem cu toții din când în când. Cine nu s-a bucurat vreodată de sutele de povești care ne-au marcat copilăria? Să ne aducem aminte de anii copilăriei, să fim din nou copii pentru o clipă, într-o lume de basm.

Ziua Internațională a Copiilor -1 Iunie oferă, an de an, un prilej de mare bucurie, o „întâlnire” fericită a celor mari cu cei mici prin participarea împreună la acțiuni și evenimente inedite, atractive pentru copii și aducătoare de amintiri și nostalgii pentru cei mari, care mai păstrează însă un crâmpei din sufletul lor de copil.

Proiectul de față oferă o astfel de ocazie, de întâlnire a tuturor: copii, părinți, dascăli, comunitate locală într-o lume inocentă, hazlie, plină de neastâmpăr și energie: LUMEA COPILOR.

Prin acest proiect, dorim să spunem împreună un alt fel de „La mulți ani copiilor și copilăriei!”, să-i lăsăm să se exprime liber prin cântec, desen și joc, oferindu-le posibilitatea de a fi creativi și de a trăi experiențe pozitive.

DESCRIEREA PROIECTULUI

În perspectiva sărbătoririi Zilei Internaționale a copilului, mi-am propus desfășurarea unui proiect educațional care să se desfășoare timp de 4 zile, pe parcursul cărora preșcolarii să aibă posibilitatea de a participa la activități diverse și atractive.

Vor fi inițiate următoarele acțiuni de pregătire a proiectului;

- discuții cu partenerii proiectului în vederea identificării materialelor necesare și a activităților ce se pot desfășura în colaborare;
- elaborarea programului de desfășurare;
- Popularizarea în rândul copiilor și a părinților.

Desfășurarea acestui proiect dorește să creeze comunități de învățare, în vederea cultivării și valorificării potențialului creator al copiilor, a spiritului de cooperare, oferind oportunități de integrare socială.

SCOP

- Implicarea copiilor în activități sociale cu caracter ludic, educativ și care oferă șanse egale, posibilități de dezvoltare a spiritului de cooperare, oportunități de integrare socială.

OBIECTIVE URMĂRITE

Pentru cadre didactice:

- Familiarizarea cadrelor didactice cu noi strategii și stiluri manageriale de proiect și parteneriat;
- Abilitarea cadrelor didactice cu capacitatea de a construi un mediu educativ care să motiveze copilul în procesul de ocrotire și întrajutorare a celorlalți;

Pentru copii:

- Să identifice drepturile și îndatoririle copilului prin intermediul activităților desfășurate;
- Să exprime plastic sentimente, atitudini, trăiri personale, legate de tema propusă;
- Să stabilească relații de prietenie cu alți copii prin derularea în comun a unor evenimente;
- Să manifeste atitudini pozitive față de copiii aflați în dificultate;
- Să participe activ și afectiv la sărbătorirea Zilei Copilului;
- Să-și afirme activ talentul artistic și sportiv la toate activitățile cultural-sportiv-educative, dar respectând anumite norme cerute de momentul, locul și contextul evenimentului;

Pentru părinți/alți parteneri:

- Conștientizarea părinților și a celorlalți factori educativi de rolul lor în dezvoltarea și educarea copiilor;

GRUP ȚINTĂ

- Preșcolarii și părinții acestora, cadrele didactice din grădiniță.

RESURSE PROIECT

Umane:

- Coordonatorii și echipa de proiect;
- Copiii implicați în proiect;
- Părinții copiilor;

- Membri ai Asociației Parentis.

Materiale:

- **Auxiliare:** cretă colorată, baloane, recuzită (costumații-personaje din povești), jucării de pluș, animale de companie; ciocolată;
- **Logistică:** aparate foto, camere video.

Financiare:

- Sponsorizări;
- Contribuții proprii ale cadrelor didactice;
- Asociația Parentis.
- Primăria Dorohoi

Temporale: Lunile mai-iunie

REZULTATE SCOTATE

- Promovarea imaginii grădiniței și a școlii în comunitate;
- Creșterea implicării părinților și a comunității locale în activitățile grădiniței și ale școlii.

MEDIATIZAREA

- Prezentarea proiectului în cadrul cercului pedagogic, comisiilor metodice și a întâlnirilor cu părinți;
- Publicarea unui articol referitor la proiect în Revista Grădi Nouă (revista grădiniței).

MONITORIZAREA

- Activitățile se vor desfășura la termenele prevăzute.

EVALUARE

- Impresii despre proiectul educațional prezentat pe site –ul și pe pagina de facebook a grădiniței;
- Fotografii, diplome;
- Realizarea produsului finit al proiectului: album în format electronic cu activitățile desfășurate.

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR

Nr. Crt.	Activitatea	Locul desfășurării	Data	Responsabili
1.	<i>Desene pe asfalt</i>	Piațeta Grigore Ghica	1 iunie (ora 10.00)	Cadrele didactice participante la proiect, părinți
2.	<i>Parada personajelor de basm</i>	Piațeta Grigore Ghica	1 iunie (orele 11.00-13.00)	Cadrele didactice participante la proiect,

				părinți, 3-5 actori pentru interacțiune
3.	<i>Vânătoarea de ciocolată în parcul Zânelor</i>	Parc	1 iunie	Cadrele didactice participante la proiect și părinți, 3-5 actori pentru interacțiune
4.	<i>Campania: „Donează un pluș pentru un zămbet”</i>	Grădiniță. Piațeta Grigore Ghica	1 iunie	Cadrele didactice participante la proiect, părinți, Reprezentanți DAS și DGASPC
5.	<i>Teatru pentru copii în aer liber</i>	Piațeta Grigore Ghica	2 iunie (ora 10-11)	Cadrele didactice participante la proiect, părinți, actori
6.	<i>Film pentru copii</i>	Cinematograf Melodia	3-4 iunie	Cadrele didactice participante la proiect, părinți, Reprezentanți Casa Municipală de Cultură
7.	<i>Concurs pufoșenie- categoria animale de companie</i>	Piațeta Grigore Ghica	4 iunie	Cadrele didactice participante la proiect, părinți.

COORDONATORI:

- Grădinița cu program prelungit ”Ștefan cel Mare și Sfânt” Dorohoi
- Asociația „Parentis”
- Primăria
- Casa Municipală de Cultură
- Direcția de Asistență Socială
- Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Copilului.

EDUCAȚIA ÎN EVOLUȚIE. ABORDĂRI

GEORGIU ALEXANDRU,
COLEGIUL NAȚIONAL LIVIU REBREANU

Educația, ca proces fundamental pentru dezvoltarea societății, se află într-o continuă transformare, adaptându-se la cerințele unei lumi în schimbare. În contextul progresului tehnologic și al nevoii crescute de competențe diverse, abordările inovatoare și practicile excepționale devin elemente-cheie pentru asigurarea relevanței sistemului educațional. Conform lui Fullan și Quinn (2016), școlile trebuie să își redefinească scopurile, punând accent pe formarea cetățenilor globali, capabili să navigheze într-o lume interconectată.

Contextul transformării educaționale - societatea contemporană este caracterizată de o dinamică accelerată în toate domeniile vieții. Digitalizarea, globalizarea și schimbările economice și sociale impun o regândire a paradigmelor educaționale. Dacă educația tradițională avea drept obiectiv principal transmiterea de cunoștințe, în prezent accentul se mută pe formarea competențelor transversale, a gândirii critice și a creativității.

Pe acest fundal, noile tehnologii, învățarea online și resursele educaționale deschise, transformă radical procesele de predare și învățare, oferind oportunități pentru personalizarea învățării și pentru accesibilitatea educației.

Abordări inovatoare în educație

a. Învățarea bazată pe competențe (competency-based learning)-această abordare pune accent pe progresul individual al elevului, permițându-i să avanseze în funcție de nivelul său de înțelegere, nu doar pe baza unui calendar prestabilit. Astfel, elevii își pot dezvolta competențele în ritmul lor, sprijiniți de instrumente digitale și evaluări formative.

b. Tehnologia în educație- utilizarea realității virtuale (VR) și a realității augmentate (AR) oferă experiențe imersive care stimulează învățarea prin descoperire. De asemenea, platformele de învățare online permit accesul la resurse globale, democratizând educația și reducând barierele geografice. Tehnologia digitală este una dintre cele mai mari forțe transformatoare din educație. Platformele de învățare online, realitatea virtuală și inteligența artificială oferă oportunități fără precedent pentru personalizarea procesului educațional (Siemens, 2005).

c. Învățarea socială și emoțională (SEL) – o altă direcție inovatoare în educație este integrarea dimensiunilor sociale și emoționale în curriculum. Aceasta urmărește să dezvolte abilități precum empatia, gestionarea emoțiilor și colaborarea, pregătind elevii pentru viață, nu

doar pentru carieră. Un alt aspect crucial al educației inovatoare este promovarea competențelor socio-emoționale, esențiale pentru succesul în viața personală și profesională. Potrivit CASEL (2020), SEL include dezvoltarea abilităților de autoreglare, empatie și reziliență.

d. Gamificarea - introducerea elementelor de joc în procesul educațional motivează elevii și face învățarea mai atractivă. Prin utilizarea punctajelor, nivelurilor și recompenselor, gamificarea contribuie la creșterea implicării și la învățarea activă.

3. Practici excepționale: exemple și studii de caz

Educația inovatoare nu este doar teorie, ci și practică. În lume, numeroase școli și profesori adoptă strategii excepționale care pot servi drept modele: Finlanda, cunoscută pentru sistemul său educațional centrat pe elev, implementează o pedagogie transdisciplinară, unde materiile sunt integrate în jurul unor teme comune.

Modelul Montessori, care promovează învățarea autonomă și respectul pentru ritmul individual al copilului, continuă să inspire educatori din întreaga lume. Singapore, care excelează în matematică și științe, aplică metoda "învățării prin înțelegere profundă" în locul memorării mecanice.

4. Provocări și perspective - deși inovațiile educaționale oferă oportunități imense, ele vin și cu provocări:

Disparități tehnologice deoarece nu toți elevii și profesorii au acces la resurse digitale de calitate.

Formarea cadrelor didactice, tranziția către noi metode de predare necesită investiții în pregătirea profesorilor.

Rezistența la schimbare, schimbarea paradigmelor tradiționale întâmpină adesea reticență din partea sistemelor rigide.

Cu toate acestea, viitorul educației depinde de capacitatea de adaptare a societății. O abordare colaborativă, care implică guverne, profesori, părinți și elevi, este esențială pentru o educație echitabilă și sustenabilă.

5. Concluzii - educația în evoluție este o necesitate, nu doar un ideal. Abordările inovatoare și practicile excepționale deschid noi perspective pentru o lume în care cunoștințele, abilitățile și valorile sunt mai importante ca oricând. Prin asumarea unei viziuni progresiste, educația poate deveni un motor al schimbării pozitive și al dezvoltării globale.

Bibliografie

1. Bond, M. (2021). "Schools and Emergency Remote Education during the COVID-19 Pandemic: A Systematic Review." *Educational Technology Research and Development*, 69(5), 1-25.

2. Brackett, M. A., et al. (2019). *Permission to Feel: Unlocking the Power of Emotions to Help Our Kids, Ourselves, and Our Society Thrive*. Celadon Books.
3. Fullan, M., & Quinn, J. (2016). *Coherence: The Right Drivers in Action for Schools, Districts, and Systems*. Corwin Press.
4. Siemens, G. (2005). "Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age." *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2(1), 3-10.
5. Thomas, J. W. (2000). *A Review of Research on Project-Based Learning*. The Autodesk Foundation.
6. CASEL (2020). "What is SEL?" Retrieved from www.casel.org

PREDAREA OREI DE RELIGIE ÎN CONTEXTUL ACTUAL

ABORDĂRI PERSONALE

GEORGIU ALEXANDRU,
COLEGIUL NAȚIONAL LIVIU REBREANU

Într-o lume aflată în continuă schimbare, ora de religie are un rol esențial în formarea morală, spirituală și culturală a elevilor. Cu toate acestea, predarea religiei în contextul actual impune noi provocări și necesită o adaptare constantă la realitățile societății moderne. Pentru a rămâne relevantă, această disciplină trebuie să îmbine tradiția cu inovația, utilizând metode pedagogice creative și tehnologii moderne.

❖ Provocările predării religiei în contemporaneitate

- Diversitatea culturală și religioasă: societatea globalizată aduce în școli elevi cu credințe și valori diverse, ceea ce necesită o abordare incluzivă și respectuoasă față de toate confesiunile.
- Tehnologia și influența digitală: elevii sunt tot mai conectați la mediul digital, iar educația religioasă trebuie să concureze cu multiple surse de informație, nu întotdeauna corecte sau benefice.
- Necesitatea de relevanță: pentru a atrage interesul elevilor, ora de religie trebuie să răspundă problemelor contemporane, cum ar fi etica tehnologică, criza ecologică și relațiile interpersonale.

❖ Abordări inovatoare în predarea religiei

➤ Utilizarea tehnologiei în predare

- Platforme educaționale și aplicații: platforme precum Google Classroom sau aplicații interactive pot fi folosite pentru a crea lecții captivante, cu materiale multimedia, teste interactive și resurse personalizate.
- Realitatea augmentată (AR) și virtuală (VR): elevii pot explora locuri sfinte, precum Ierusalimul, prin experiențe virtuale, conectându-se mai profund cu subiectele studiate.
- Resurse video și podcasturi: filme documentare, podcasturi cu teologi sau interviuri cu personalități religioase pot completa materialul tradițional.

➤ Învățarea experiențială

- Proiecte și activități comunitare: implicarea elevilor în activități caritabile sau vizite la biserici și mănăstiri le permite să aplice valorile creștine în viața de zi cu zi.

- Ateliere creative: desene, piese de teatru sau poezii pe teme religioase stimulează creativitatea și înțelegerea mai profundă a mesajului creștin.

➤ Predarea interactivă

- Debate-uri: elevii pot discuta teme controversate din perspectivă religioasă, dezvoltând gândirea critică și empatia.
- Storytelling: povestirea unor evenimente biblice într-un mod captivant și adaptat vârstei le oferă elevilor o înțelegere mai profundă a textelor sacre.
- Gamificarea: jocuri educative, cum ar fi quiz-uri sau competiții bazate pe cunoștințe religioase, fac învățarea mai plăcută și motivantă.

❖ Practici excepționale în predarea religiei

- Proiectul „Religia în lumea modernă”: elevii cercetează rolul credinței în viața contemporană și prezintă studii de caz despre personalități religioase actuale care au contribuit la pace și dreptate socială.
- „Prietenia între religii”: o activitate care implică dialog interconfesional, în care elevii descoperă valorile comune și diferențele între religii, promovând respectul și toleranța.
- Ateliere de spiritualitate: momente de reflecție, rugăciune și meditație în cadrul orei de religie ajută elevii să-și dezvolte relația personală cu Dumnezeu.

❖ Integrarea valorilor creștine în curriculum

Ora de religie trebuie să fie o punte între învățătura creștină și viața cotidiană. Astfel, valorile precum iubirea, dreptatea, iertarea și solidaritatea pot fi integrate în lecții care abordează teme actuale:

- Ecologia: îngrijirea creației divine și responsabilitatea față de natură.
- Etica digitală: utilizarea responsabilă a tehnologiei în conformitate cu valorile creștine.
- Criza valorilor morale: analizarea problemelor sociale, precum violența sau nedreptatea, prin prisma învățăturilor religioase.

❖ Concluzii

Predarea orei de religie în contextul actual necesită o abordare echilibrată între tradiție și inovație. Folosind metode creative și tehnologii moderne, profesorii pot transforma această oră într-un spațiu de dialog, învățare profundă și formare spirituală. Prin adaptarea la nevoile și interesele elevilor, ora de religie poate contribui semnificativ la dezvoltarea unei generații mai empatică, responsabilă și conectată cu valorile esențiale ale vieții.

PEDAGOGIA ȘI ROLUL EI ÎN EDUCAȚIE

Prof. Gabriel Gheorghiu
Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași

Pedagogia se centrează pe înțelegerea și practicarea educației. Descoperă și inventează tehnici și metode de învățare și de formare. Încearcă să înțeleagă nevoia general umană de educație și să o satisfacă adecvat.

Felul în care oamenii înțeleg educația determină și felul în care se raportează la Pedagogie. Înțelegem din aceasta că Pedagogia este un domeniu extrem de influențat de cultura din care facem parte, de gânditorii epocii noastre, de viața socială și de contextul istoric.

Cuvântul „pedagogie” provine din grecescul: paidos (copil) + agoge (a conduce) și înseamnă călăuzirea copilului, educația copilului.

La început, Pedagogia se prezenta ca o sumă de observații, generalizări, proverbe și practici asupra creșterii și educației copilului. Învățămintele erau transmise în cadrul comunității, de la o generație la alta, prin viu grai, prin practici și prin ritualuri. Chiar dacă transmiterea era orală și prea puțin structurată, comunitatea puna o presiune foarte mare și nu lăsa prea multă libertate de invenție în cazuri particulare. Regula lui „așa se face” era păzită prin amenințarea excluderii din comunitate pentru cei care nu se supuneau. Dar sigur că strictețea varia de la ritualul riguros la simplul sfat de cumsecădenie¹.

Pedagogia, ca știință a educației își are începuturile încă din antichitate, existența și dezvoltarea vechilor civilizații nefiind posibilă în afara instituțiilor de educație a căror organizare a reprezentat, încă de acum câteva milenii, o necesitate obiectivă. Astfel Vechiul Egipt, Mesopotamia, India, China – au dezvoltat cunoștințe de matematică și astronomie, artă sau medicină care nu ar fi fost posibile fără o riguroasă organizare a unor instituții de învățământ. Totuși o dezvoltare remarcabilă a culturii și a civilizației și, implicit, a preocupărilor pentru educarea și formarea tinerelor generații o vom găsi mai puternică și mai bine așezată în lumea greco-romană. Aceasta a reușit să realizeze o desprindere clară a gândirii de sub autoritatea religiei, o instituire a unei culturi raționale, științifice, putându-se afirma că știința și, prin aceasta, educația, s-a născut odată cu gândirea greacă².

Spiritul Evului Mediu caracterizat în acest sens, prin restricții, dogmatisme și orizonturi limitate sau chiar închise, bazat pe învățăturile ceștine, într-un cuvânt printr-un imobilism educațional și științific, va fi nevoit să cedeze în fața noilor cuceriri și progrese înregistrate în

¹ <https://speranta.farca.ro/pedagogia-note-de-curs/>

² *Istoria pedagogiei*, Universitatea „Spiru Haret”, București, 2015, p. 5.

domeniul tehnologic. Ele nu vor lărgi doar orizontul cunoașterii ci vor transforma considerabil și spațiul mental. Răsturnarea structurilor economice și sociale „deplasarea forțelor active ale Occidentului, tulbură mințile, iată deci sfârșitul Evului Mediu”³. Este momentul trecerii într-un alt plan, al unei epoci noi, cea a Renașterii. „Ca o consecință și în strictă concordanță cu exigențele formative, cu necesitățile sociale și cu orizontul mental al noii epoci, pedagogii Renașterii vor refuza ferm sistemul educativ și de învățământ medieval”⁴, proces de predare care consta în lectura și comentarea aproape exagerată a unor autori a căror autoritate nu putea fi contestată. Și se va produce schimbarea. Umanistul olandez, **Erasmus din Rotterdam** cu preocupări din cele mai variate, filosofie, **pedagogie**, filologie, a adus o contribuție deosebită la laicizarea învățământului, la construirea unui nou ideal de viață, umanist.

Pedagogia primește acum un suflu nou, larg, enciclopedic inspirat și propus de **Rabelais**, idei pe care le vom regăsi în paginile celebrului său roman *Gargantua și Pantagruel*, unde va face schița unei educații moderne „bazată pe observarea realității, pe dezvoltarea armonioasă a facultăților cognitive și practice”⁵ punând mai puțin accent pe lectura cărților. Se surprinde un program de educație integrală care să urmărească cultivarea tuturor facultăților creative ale copilului, dezvoltarea armonioasă a personalității, unde să fie incluse atât jocul sau exercițiile fizice care să alterneze cu studiul (este cam ceea ce ne propunem și noi astăzi – interdisciplinaritatea!). Era o aspirație către omul universal. Pedagogia Renașterii va fi strâns legată de studiul și de modelele antichității, de aprofundarea civilizației, culturii și a limbii latine care era văzută ca o cultură superioară.

Și ceilalți gânditori ai Renașterii, **Juan Luis Vives (1492-1540)**, **Michel de Montaigne (1533-1592)**, **Tommaso Campanella (1568-1639)** fac referiri concludente la problema educației, consideră că buna educare poate ajuta și întări înclinațiile pe care omul le moștenește de la natură, că educația nu poate „să facă pe orb să vadă”, ci călăuzește pe calea cea bună o însușire care există deja într-o anumită măsură⁶. Idealul educativ este cuprins de „personalitate armonioasă trupească și sufletească, dornică de a cunoaște și a respecta adevărul, de a se supune normelor bunei purtări față de superiori. Vocația trebuie să orienteze traseul formativ al copilului. Ceea ce întreprinde individul trebuie să realizeze cu plăcere și în concordanță cu înclinațiile originare. E nevoie de un om cu judecată, care prelucrează și reflectează asupra a ceea ce primește. Benefică pentru cel care învață cum nu este multilateralitatea cunoașterii, ci multilateralitatea putinței și posibilității de a cunoaște sau întreprinde”⁷. Sunt lucruri extraordinare vizualizate de acești gânditori în ceea ce privește

³ LAROUSSE, *Istoria Universală*, vol. 2, *De la Evul Mediu la Secolul Luminilor*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006, p. 367.

⁴ Ovidiu Drimba, *Istoria culturii și civilizației*, vol. 11, Editura Saeculum I.O., București, 2004, p. 12.

⁵ *Ibidem*, p. 14.

⁶ Lidia Stupacenco, *Pedagogie. Bazele generale ale pedagogiei*, Bălți, 2006, p. 18.

⁷ *Ibidem*

educația, pedagogia, într-o perioadă când știm bine că Biserica avea încă o influență deosebită în organizarea vieții omului, a conduitei și a „orizontului său de cunoaștere”.

Totuși bazele generale ale pedagogiei vor fi puse în secolul al XVII-lea, având ca exponent pe **Ian Amos Comenius**, la care trebuie insistat deoarece vine cu idei și concepte noi despre educație. Contemporan cu evenimentele Războiului de 30 de ani, război ce avea să aducă schimbări complexe, sensibile legate de problemele cetățenilor în fața legilor, de instruirea copiilor în limba maternă, de formarea unei culturi naționale, viziunea acestuia a fost deosebit de profundă și merită să amintim câteva din ideile care stau la baza formării pedagogiei ca știință. Potrivit lui, omul este parte a naturii dezvoltându-se pe baza unor principii, precizează necesitatea de creare a unui Centru unde să fie adunate toate ideile despre educație pentru a putea fi aprofundate devenind tot mai evidentă necesitatea unei științe care să studieze educația. Va elabora cerințe potrivit cărora omul trebuie să cunoască toate lucrurile și pe sine, a formulat obiectivele educației, intelectuală, morală și religioasă, a elaborat principiile didacticii care fac referire la continuitate și sistematizare, intuitivitatea, sau regula de aur a didacticii precum și la accesibilitate.

Comenius va elabora „o sistemă didactică” originală de învățământ, numită sistemă de învățământ pe clase și lecții. Analizând toate aceste idei putem susține că, datorită marelui pedagog a fost fundamentată pedagogia ca știință cu obiectul de studiu - educația. De asemenea, Comenius a elaborat bazele generale ale științei - pedagogia, care sunt fundamentele necesare pentru dezvoltarea de mai departe a teoriei educației și teoriei instruirii ca părți componente ale pedagogiei⁸.

Se face astfel deschiderea spre un nou capitol, cel al pedagogiei clasice, unde două personalități, **J.J. Rousseau (1712-1778)** și **Johann Heinrich Pestalozzi (1746-1827)** au dovedit capacități deosebite în ceea ce privește formarea și educarea copilului.

Primul gânditor preconiza o pedagogie nonviolentă, o educație liberă și firească a copilului, în aer liber, într-un mediu izolat de societate unde să fie permanent în contact cu obiectele și fenomenele. Se putea forma astfel „un om sănătos, armonios dezvoltat din punct de vedere fizic, pe deplin racordat la existența proximală, lipsit de artificialitate, un om al unui raport echilibrat între rațional și sufletesc”⁹. La fel ca la Comenius, educația este concepută pe categorii de vârstă.

Cel de al doilea, pedagog elvețian a elaborat sistemul său de gândire pedagogică întemeiat pe observare, reflecție pedagogică și experimentare practică. Ocupându-se de organizarea învățământului elementar, el a promovat îmbinarea armonioasă dintre munca productivă și instruirea (instrucția). Potrivit tot lui, la baza naturii umane se află puterea intelectuală, cea morală

⁸ *Istoria Pedagogiei, op. cit., p.22.*

⁹ *LAROUSSE, Istoria universală, vol.3, Evoluția lumii contemporane*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006, p. 20.

și cea fizică. Puterea intelectuală îl determină pe om să afle adevăruri: puterea morală îl determină să fie demn; puterea fizică îi dă posibilitatea să muncească și să acționeze.

În comparație cu pedagogia clasică, centrată mai mult pe profesor, care pune accent pe actul de predare, pe impunerea cunoștințelor și pe autoritatea profesorală unde elevilor le era rezervat un rol pasiv, acela de a asculta, de a fi cuminți, de a înregistra și reproduce discursul magistral, cea contemporană va fi centrată pe elev, pe grupul de elevi și pe experiențele de învățare elaborate de profesori potrivit ofertei încorporată în curriculum.

Se trece treptat la o pedagogie care îl face pe elev mult mai responsabil în procesul propriei instruiți și formări. Putem vorbi astăzi despre o pedagogie interactivă, care valorizează activitatea cognitivă și practică a elevilor, interacțiunile și confruntările de idei ce se dezvoltă în procesul învățării. Schimbul de concepte și strategii înregistrat în evoluția pedagogiei, de la pedagogia ascultării la cea a acțiunii și apoi la cea a interacțiunii, devine fundamental în educația contemporană.

Apelând la elemente de pedagogie comparată și abordând probleme de ordin practic legat de formarea profesorilor în perspectiva pedagogiei experimentale, modernizarea practicilor pedagogice pe plan mondial, și chiar contribuții românești semnificative la dezvoltarea pedagogiei științifice, experimentale, se poate argumenta sintagma de „revoluție pedagogică” de realizare a unei instruiți și formări eficiente a elevilor, de la copilăria timpurie, la perioada studiilor universitare și postuniversitare, la educația de-a lungul întregii vieți. În aceste condiții școala modernă se află în căutare de noi structuri de învățare eficiente și active fiind vorba de o pedagogie a experiențelor interactive, de învățare asistată de calculator și învățare avansat distribuită, care să se plieze pe cerințele beneficiarului.

Pe baza studiilor comparative, pedagogia contemporană trebuie să aibă în vedere și opțiunea antreprenorială a noilor structuri de educație, respectiv proiectarea școlii potrivit nevoilor comunității. Învățarea cu ajutorul tehnologiei moderne și mai ales învățarea avansat distribuită, care oferă servicii oricând, oricui și oriunde apar cerințe educaționale devine astăzi provocarea majoră a pedagogiei¹⁰.

Singura soluție viabilă de schimbare a școlii este formarea profesorilor. O formare a profesorilor centrată pe elev, cu urmărirea individualizată a progresului, cu extragerea principiilor educative din practică, cu analiza propriilor experiențe, cu adăugarea interesului pentru dezvoltarea personală și formarea moral-afectivă, oferă o cu totul altă perspectivă.

Profesorii astfel formați nu vor mai putea lucra tehnicist și abrutizat, ei înșiși vor schimba natural sistemul făcând școala să se potrivească firescului lor și al copiilor¹¹.

¹⁰ Vasile Chiș *Provocările Pedagogiei Contemporane*, Presa Universitară Clujeană, 2002, p. 221

¹¹ <https://speranta.farca.ro/pedagogia-note-de-curs/>

BIBLIOGRAFIE:

- Berger, G., *Omul modern și educația sa*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973;
- Chiș, Vasile, *Provocările Pedagogiei Contemporane*, Presa Universitară Clujeană, 2002;
- Cucoș, C., *Pedagogie și axiologie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995;
- Drimba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, vol. 11, Editura Saeculum I.O. , București, 2004;
- Herivan, M., *Meridiane pedagogice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973;
- <https://speranta.farca.ro/pedagogia-note-de-curs/>
- Istoria pedagogiei*, Universitatea „Spiru Haret”, București, 2015;
- LAROUSSE, *Istoria Universală*, vol. 2, *De la Evul Mediu la Secolul Luminilor*, vol. 3, *Evoluția lumii contemporane*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006;
- Mialaret, G., *Introducere în pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981;
- Stupacenco, Lidia, *Pedagogie. Bazele generale ale pedagogiei*, Bălți, 2006;

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

*Ghinea Adina
Școala Gimnazială nr. 16 Galați*

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;

- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgască perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin

intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educățională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;
- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;
- dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;
- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasă și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și

non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

Educația în Evoluție: Abordări Inovatoare și Practici Excepționale

Prof. Gomboș Diana

Colegiul Național “Mihai Viteazul”, București

Introducere

Educația este un pilon fundamental în dezvoltarea oricărei societăți. De-a lungul decadelor, aceasta a trecut prin numeroase transformări, adaptându-se la schimbările sociale, tehnologice și economice. Abordările educaționale de succes s-au dezvoltat de-a lungul timpului, având scopul de a răspunde nevoilor unei lumi în continuă schimbare. În prezent, vedem o revoluție a educației, caracterizată prin inovare și utilizarea tehnologiilor avansate, care ne permit să transformăm învățarea într-un proces mult mai interactiv, personalizat și accesibil. În acest articol, vom analiza câteva dintre cele mai importante abordări inovatoare și practici excepționale din educație, care au un impact semnificativ asupra elevilor și asupra sistemelor educaționale din întreaga lume.

Abordările inovatoare în educație

1. Învățarea personalizată

Una dintre cele mai importante evoluții din educație este trecerea de la un sistem educațional uniform la unul bazat pe învățarea personalizată. Aceasta se referă la adaptarea materialelor și metodologiilor de învățare pentru a satisface nevoile fiecărui elev, în funcție de stilul său de învățare, ritmul și interesele sale. În loc să fie tratat un întreg grup de elevi la fel, învățământul personalizat permite fiecărui elev să progreseze într-un ritm propriu, având la dispoziție resursele necesare pentru a învăța în modul cel mai eficient pentru el.

Această abordare este susținută de tehnologiile educaționale moderne, care permit colectarea și analiza datelor despre performanțele elevilor. De exemplu, platformele educaționale online pot urmări progresul fiecărui elev, ajustând automat sarcinile și activitățile în funcție de evoluția acestora. Aplicațiile educaționale care folosesc inteligența artificială pentru a crea trasee de învățare personalizate sunt din ce în ce mai folosite, transformând educația într-un proces mult mai interactiv și eficient.

2. Învățarea bazată pe proiecte (PBL - Project-Based Learning)

În învățarea tradițională, elevii sunt învățați teorie, iar adesea nu înțeleg legătura dintre cunoștințele dobândite și aplicarea acestora în viața reală. Abordarea bazată pe proiecte (PBL)

schimbă acest lucru, încurajând elevii să aplice cunoștințele într-un context practic. Elevii sunt implicați în rezolvarea unor probleme reale, lucru care le dezvoltă gândirea critică, creativitatea și abilitățile de colaborare. Această metodă este deosebit de eficientă în domenii precum științele, ingineria și educația antreprenorială.

PBL promovează învățarea activă, în care elevii sunt responsabili de învățarea lor, iar profesorii devin ghizi în procesul educațional. În loc ca elevii să primească informații pasiv, în învățarea bazată pe proiecte, aceștia sunt provocați să își pună întrebări, să cerceteze, să colaboreze cu alți colegi și să aplice conceptele în situații reale. Un exemplu de succes al acestei metode este aplicarea PBL în școlile din Finlanda, un sistem educațional adesea considerat model datorită abordării sale inovative și eficienței.

3. Educația digitală și tehnologiile educaționale

Un alt exemplu semnificativ de inovare în educație este integrarea tehnologiilor digitale. Tehnologiile au revoluționat modul în care predăm și învățăm, oferind elevilor acces la o varietate de resurse educaționale online, cursuri interactive, aplicații educaționale și platforme de învățare colaborativă. În plus, educația digitală ajută la dezvoltarea abilităților digitale, care sunt esențiale într-o lume în care tehnologia joacă un rol tot mai important.

Platformele de învățare online, cum ar fi Moodle, Google Classroom sau platformele educaționale bazate pe inteligență artificială, permit profesorilor să creeze lecții personalizate și să urmeze progresul fiecărui elev. În plus, educația digitală ajută la crearea unor medii de învățare flexibile, care permit elevilor să învețe oriunde și oricând. Aceasta este o soluție deosebit de eficientă pentru educația la distanță, dar și pentru formarea continuă a adulților.

Practici excepționale în educație

1. Educația socio-emoțională

Un alt domeniu în plină expansiune este educația socio-emoțională, care se concentrează pe dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale elevilor. Aceste abilități sunt esențiale nu doar pentru succesul academic, dar și pentru sănătatea mintală și bunăstarea pe termen lung a elevilor. Educația socio-emoțională ajută elevii să înțeleagă și să regleze emoțiile, să își dezvolte empatia și să îmbunătățească abilitățile de comunicare și colaborare.

Mai multe școli din întreaga lume au implementat programe de educație socio-emoțională, cum ar fi *The RULER Program* dezvoltat de Universitatea Yale, care învață elevii cum să recunoască, să înțeleagă și să regleze emoțiile lor și ale celor din jur. Aceste programe au avut un impact semnificativ asupra performanțelor academice ale elevilor și asupra relațiilor interpersonale din școli.

2. Educația incluzivă

Educația incluzivă este o abordare care garantează accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de mediul lor social, capacitățile intelectuale sau fizice. Aceasta presupune adaptarea materialelor educaționale și a metodei de predare pentru a răspunde diversității elevilor. Școlile care promovează educația incluzivă sunt mai deschise și mai acceptante, iar elevii dezvoltă abilități importante de adaptabilitate și colaborare.

Un exemplu remarcabil de educație incluzivă este modelul implementat în școlile din Suedia, care oferă suport individualizat pentru elevii cu dizabilități și încurajează integrarea acestora în clasele obișnuite. Acest model a avut un impact pozitiv asupra tuturor elevilor, promovând toleranța și diversitatea în rândul acestora.

Concluzie

Educația continuă să evolueze și să se adapteze la schimbările rapide ale societății și ale tehnologiei. Abordările inovatoare, cum ar fi învățarea personalizată, educația digitală, învățarea bazată pe proiecte și educația socio-emoțională, au un impact semnificativ asupra elevilor, ajutându-i să își dezvolte competențele necesare pentru a face față provocărilor viitorului. În același timp, practicile excepționale, cum ar fi educația incluzivă, contribuie la crearea unor medii de învățare echitabile și deschise pentru toți. Pentru a răspunde provocărilor educaționale globale, este esențial să continuăm să implementăm și să susținem aceste abordări inovative, care pun elevul în centrul procesului de învățare și care se bazează pe valori fundamentale de diversitate, echitate și colaborare.

Bibliografie

1. Robinson, K. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. Viking.
2. Mitra, S. (2012). *The Hole in the Wall: Self-Organizing Systems in Education*. Tata McGraw-Hill.
3. Duckworth, A. (2016). *Grit: The Power of Passion and Perseverance*. Scribner.
4. David, D. (2017). *Pedagogia digitală: Formarea profesorilor în era tehnologiei*. Editura Polirom.
5. Weil, Z. (2004). *The Power of Humane Education*. New Society Publishers.

Educația - De la Standard la Excelență

Prof.înv.preșcl: Gomoescu Georgiana Cătălina

Educația reprezintă unul dintre pilonii de bază ai dezvoltării unei societăți și ai formării indivizilor. De-a lungul timpului, conceptul de educație a evoluat, adaptându-se la noile cerințe și așteptări sociale, economice și tehnologice. Într-o lume în continuă schimbare, este crucial ca sistemul educațional să nu rămână blocat în standarde și metode învechite, ci să aspire la excelență. Această transformare presupune un proces complex, care implică inovație, personalizare și o abordare holistică a dezvoltării elevilor și studenților.

1. De la Standardizare la Personalizare în Educație

Sistemele educaționale tradiționale au fost concepute pentru a produce o forță de muncă omogenă, adaptată unei economii industriale, bazată pe standarde comune pentru toți elevii. Astfel, accentul era pus pe transmiterea unui set fix de cunoștințe și abilități. În acest context, elevii erau evaluați prin testări standardizate, iar succesul era definit în mare măsură de notele obținute, nu de dezvoltarea individuală.

Pentru a atinge excelența, educația trebuie să se îndrepte spre personalizare, adică să recunoască nevoile, abilitățile și interesele fiecărui copil. Asta înseamnă adaptarea metodelor de predare și a materialelor educaționale pentru a răspunde particularităților fiecărui individ. Tehnologia joacă un rol esențial în acest proces, prin intermediul platformelor de învățare adaptivă care oferă conținut personalizat și feedback instant.

2. Încurajarea Gândirii Critice și a Creativității

Un sistem educațional axat pe excelență nu se limitează la transmiterea de informații, ci stimulează gândirea critică, capacitatea de analiză și creativitatea. Într-un sistem bazat pe standardizare, elevii sunt deseori încurajați să memoreze informații și să repete tipare, mai degrabă decât să pună întrebări și să exploreze idei noi.

Transformarea către excelență înseamnă, așadar, o abordare care să permită elevilor să gândească liber, să pună întrebări și să își dezvolte propriile opinii. Metodele interactive, cum ar fi dezbaterile, studiile de caz și proiectele interdisciplinare, sunt esențiale pentru a susține această schimbare. De asemenea, profesori trebuie să fie antrenați să devină facilitatori ai învățării și să creeze un mediu propice pentru explorare și experimentare.

3. Utilizarea Tehnologiei pentru Inovație în Învățare

Tehnologia a revoluționat toate aspectele vieții moderne, iar educația nu poate face excepție. De la clasele online la platformele de învățare interactivă și inteligența artificială, tehnologia oferă instrumente puternice pentru a transforma educația. Prin utilizarea tehnologiei, procesul de învățare devine mai flexibil, accesibil și captivant pentru elevi.

În locul materialelor statice, cum sunt manualele, tehnologia permite accesul la resurse interactive și actualizate în permanență. De exemplu, platformele de învățare online, cum ar fi Khan Academy, permit elevilor să învețe în ritmul lor propriu, iar programele educative care folosesc realitatea virtuală fac posibilă explorarea unor concepte abstracte într-un mod interactiv. Toate aceste instrumente contribuie la atingerea excelenței educaționale, făcând procesul de învățare mai atractiv și mai eficient.

4. Formarea Profesorilor ca Lideri în Educație

Un factor esențial în transformarea educației este rolul profesorilor. Pentru a facilita tranziția de la un sistem standardizat la unul axat pe excelență, profesorii trebuie să devină lideri în educație, să fie motivați, pregătiți și susținuți în procesul de adaptare la noile metode. Formarea continuă a cadrelor didactice este esențială pentru a le oferi abilități de comunicare, pedagogie modernă și tehnici de predare inovatoare.

Prin programe de mentorat, cursuri de perfecționare și acces la resurse educative moderne, profesorii pot dezvolta abilități de leadership și pot inspira elevii să devină ei înșiși lideri. Acest lucru contribuie la crearea unei comunități educaționale bazate pe colaborare, respect reciproc și încurajare continuă a excelenței.

5. Măsurarea Performanței și Succesului prin Progres și Competențe

Pentru a transforma educația într-un sistem de excelență, este necesar să regândim metodele de evaluare. Evaluările tradiționale se bazează adesea pe teste scrise și examene standardizate, care nu reflectă întotdeauna dezvoltarea reală a elevilor. În schimb, evaluarea pentru excelență implică o abordare holistică, bazată pe competențe și progres individual.

Această metodă de evaluare se axează pe dezvoltarea abilităților practice, cum ar fi comunicarea, colaborarea, adaptabilitatea și capacitatea de rezolvare a problemelor. De exemplu, un portofoliu de proiecte finalizate, competențe dobândite și evaluări formative continue reprezintă o modalitate eficientă de a măsura succesul unui elev într-un mod mult mai autentic și relevant pentru dezvoltarea sa.

6. Conectarea Educației la Realitatea Societății

O educație de excelență trebuie să fie relevantă și adaptată cerințelor sociale și economice actuale. Asta înseamnă că sistemul educațional trebuie să fie conectat la piața muncii și să ofere competențele necesare pentru a pregăti tinerii pentru viitor. Educația bazată pe excelență presupune un parteneriat între școli, companii și comunitate, pentru a asigura oportunități de învățare practică și de dezvoltare a competențelor esențiale.

Programele de internship, proiectele realizate în colaborare cu companii și simulările din viața reală sunt câteva exemple de metode care îi pot ajuta pe elevi și studenți să își dezvolte competențele necesare pentru a reuși pe piața muncii.

Concluzie

Transformarea educației de la standard la excelență este un proces de lungă durată, dar absolut necesar pentru a răspunde provocărilor acestui secol. Prin personalizarea învățării, încurajarea gândirii critice, utilizarea tehnologiei, formarea profesorilor, schimbarea metodelor de evaluare și conectarea educației la nevoile societății, putem crea un sistem educațional mai performant, mai incluziv și mai adaptabil. Excelența în educație înseamnă, în esență, pregătirea indivizilor pentru a deveni cetățeni activi, responsabili și creativi, capabili să contribuie la dezvoltarea unei societăți mai prospere și mai inovatoare.

EXCELENȚA ÎN EDUCAȚIE

Prof. Violeta-Marilena Grecea

Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Râmnicu Vâlcea

Excelența în educație este un obiectiv care nu se referă doar la performanțele academice superioare, ci și la dezvoltarea completă a elevilor și la crearea unui sistem educațional care să favorizeze gândirea critică, inovația și progresul continuu. Obținerea excelenței în educație presupune o colaborare activă între profesori, elevi, părinți și comunitate, într-un cadru care să sprijine învățarea continuă și să răspundă nevoilor diversificate ale fiecărui individ.

Pentru atingerea excelenței în educație, sistemul educational trebuie să ofere un **curriculum** bine structurat, dar în același timp flexibil, care promovează gândirea critică și creativitatea. Acesta este esențial pentru obținerea excelenței. Educația nu trebuie să fie doar o pregătire pentru examene, ci o modalitate prin care elevii să dobândească anumite competențe esențiale pentru viață, precum rezolvarea de probleme, colaborarea, lucrul în echipă, comunicarea eficientă și adaptabilitatea. Materiile trebuie să încurajeze descoperirea, cercetarea și dezvoltarea abilităților de învățare continuă, adaptându-se la nevoile și interesele elevilor.

În acest context, rolul profesorilor este central în atingerea excelenței educaționale. Aceștia trebuie să fie nu doar transmisători de informație, ci și mentori care să inspire și să motiveze elevii. Un profesor excelent este dedicat înțelegerii nevoilor fiecărui elev și adaptării stilului de predare pentru a maximiza învățarea. Formarea continuă a cadrelor didactice și susținerea acestora în dezvoltarea profesională sunt elemente fundamentale pentru a asigura un învățământ de calitate.

În secolul XXI, secolul în care elevii folosesc tehnologia la orice pas, s-a dovedit că utilizarea acesteia la clasă poate transforma procesul educațional, oferind oportunități pentru învățare personalizată și acces la resurse educaționale diverse. Platformele online, aplicațiile educaționale și instrumentele interactive pot sprijini elevii în dezvoltarea abilităților lor și pot facilita colaborarea între profesori și elevi. Totuși, este important ca utilizarea tehnologiei să fie echilibrată și să fie integrată într-un mod care să completeze, nu să înlocuiască, interacțiunea directă dintre elev și profesor.

Excelența în educație nu se măsoară doar prin performanțele academice, ci și prin dezvoltarea unui caracter puternic și a unor abilități socio-emoționale esențiale. Educația trebuie să sprijine elevii să învețe să își gestioneze emoțiile, să lucreze în echipă, să ia decizii responsabile și să dezvolte empatie. Crearea unui mediu școlar pozitiv, bazat pe respect și înțelegere, este esențială pentru atingerea excelenței. De asemenea, trebuie să existe o colaborare strânsă între școli, părinți și comunitate. Părinții

joacă un rol crucial în sprijinirea învățării elevilor, oferindu-le un cadru de încredere și susținere. De asemenea, parteneriatele între școli și diverse organizații din comunitate pot îmbogăți experiențele educaționale ale elevilor, oferindu-le acces la stagii de practică, workshopuri sau proiecte externe care le dezvoltă abilități valoroase.

Pentru a atinge excelența în educație, evaluarea trebuie să fie un proces continuu, orientat către îmbunătățirea abilităților elevilor, nu doar un mijloc de a măsura performanțele. Profesorii trebuie să ofere feedback constructiv, care să ajute elevii să înțeleagă atât punctele forte, cât și aspectele care necesită îmbunătățiri. Evaluările formativă și sumativă trebuie să fie integrate într-un proces de învățare continuă și adaptivă. Dar, fără o motivare adecvată a elevilor, nu se va ajunge niciodată la rezultate deosebite. Motivarea este esențială pentru a-i ajuta pe elevi să își atingă potențialul maxim. Un sistem educațional care promovează excelența trebuie să identifice și să valorifice interesele, talentele și pasiunile fiecărui elev. Crearea unui mediu în care elevii se simt încurajați să își urmeze pasiunile și să depășească provocările este o condiție esențială pentru dezvoltarea lor completă.

Excelența în educație presupune și cultivarea spiritului de inovație. Elevii trebuie să fie încurajați să gândească original și să aplice ceea ce învață în soluționarea problemelor reale. Crearea unor oportunități pentru cercetare, participarea la proiecte de inovare și integrarea metodelor didactice moderne sunt fundamentale în formarea unei generații de tineri capabili să contribuie la dezvoltarea societății.

Atingerea excelenței în educație este un proces complex, dar posibil, care necesită implicare, dedicare și o viziune clară asupra rolului educației în dezvoltarea unei societăți. Printr-un curriculum inovator, profesori motivați și un sistem care sprijină dezvoltarea completă a elevilor, educația poate deveni motorul schimbării pozitive. Excelența nu este un obiectiv fix, ci un drum continuu care presupune adaptabilitate, colaborare și o viziune pe termen lung pentru viitorul tinerelor generații.

Bibliografie:

Eric Jensen , "Teaching with the Brain in Mind" de 2nd Edition, Editura Ascd, 2005

Ken Robinson, "Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education", Editura Penguin Books, 2016

Resurse digitale utile pentru elevi și profesori

prof.înv.primar Grigore Răduța-Mărioara

Școala Gimnazială,,Miron Costin Suceava

Platformele educaționale sunt resurse online pentru elevi și profesori, concepute pentru a facilita procesul de învățare și predare. Ele includ o varietate de materiale cum ar fi : lecții video, explicații textuale, exerciții interactive, teste, design grafic etc.

În general lecțiile video sunt însoțite de imagini, exerciții interactive, explicând conținutul într-un mod accesibil și atractiv adesea acesta fiind însoțit de exemple concrete. Exercițiile interactive sunt utile deoarece le permit elevilor să evalueze progresul sau regresul. Platformele educaționale au propriile caracteristici și atuurile lor.

Candva este o platformă utilă în crearea materialelor vizuale(pliante,afișe, fișe de lucru, postere, documente, prezentări de carte etc.), dar ajută și elevii să dezvolte competențe esențiale în design grafic ori să utilizeze tehnologiile digitale.

LiveWorksheets e o platformă online educativă care permite transformarea fișelor de lucru tipărite în fișe interactive online. LiveWorksheets e un instrument excellent pentru a aduce inovația și interactivitatea în materialele educaționale. Le permite profesorilor să creeze resurse personalizate care să se potrivească stilurilor diverse de învățare ale elevilor, făcând activă și eficientă învățarea . E o modalitate modernă și interactive de a aborda educația cu beneficiile sale.

Padlet e o aplicație online interactivă ce funcționează ca un panou de afiș digital, unde utilizatorii pot colabora. El este un instrument colaborativ valoros care facilitează partajarea ideilor și informațiilor într-un format vizual plăcut. E potrivit pentru utilizarea în medii educaționale, profesionale, dar și personale.

EduBoom e o platformă îndrăgită de elevi și profesori deoarece lecțiile sunt structurate pe niveluri de școlarizare, pe discipline, având lecții video, aplicații și teste. E structurată pentru a facilita învățarea prin folosirea unui limbaj ușor de înțeles. Metodele moderne de predare îi ajută pe elevi să sintetizeze conținutul și să-l asimileze. Lecțiile video sunt scurte și ușor de parcurs, adaptate programelor școlare actuale. Resursele ei sunt gândite pentru a sprijini învățarea și a oferi un support educațional interactiv accesibil. E o platformă unde te poți bucura de materiale bine structurate, ușor de parcurs și captivante.

Pinteres facilitează munca profesorului prin oferta de materiale variate din diverse domenii de activitate.

Tabla înmulțirii.ro ajută în reținerea tablei înmulțirii prin aplicații, exerciții, evaluare, dar și obținerea unei diplome pentru parcurgerea exercițiilor, înmulțirii cu fiecare număr.

Utilizarea unor instrumente digitale poate transforma testarea cunoștințelor într-o activitate distractivă și interactivă, reducând anxietatea pe care mulți elevi o resimt atunci când aud cuvântul „test”. Aceste aplicații sunt folositoare mai ales pentru recapitulări sau învățarea prin joc. Se recomandă precauție în cazul în care doriți să le utilizați pentru teste oficiale, la care elevii vor fi evaluați printr-o notă în catalogul școlar, deoarece pot apărea dificultăți tehnice.

Kahoot este un instrument foarte bun pentru testarea cunoștințelor tuturor elevilor, în timp real, la curs. Este nevoie de prezența profesorului pentru ca elevii să vadă întrebările. Alte aplicații, precum **Educaplay**, **Quizizz** sau **LearningApps**, pot fi utilizate atât la curs, cât și în afara lui (de exemplu, ca temă de acasă), deoarece pot fi accesate oricând printr-un link oferit de profesor. **Quizlet** permite crearea de *flashcards*, niște cartonașe foarte utile pentru procesul de învățare, deoarece elevii se pot autoevalua și pot decide ce informații necesită aprofundare.

Tehnologiile de facilitare a predării online ajută la interacționarea cu elevi și e și un mod de a îi ajuta pe elevi să nu involueze, câteva exemple de astfel de platforme sunt: Zoom, Google Meet și Google Classroom. Poți folosi ca tablă virtuală, OpenBoard, care permite să încarci toate materialele de care aveți nevoie la fiecare lecție – manuale digitale, imagini, fișe de lucru, filme video și a oferă acces la o mulțime de instrumente extrem de utile: casetă de scriere, marker pentru sublinierea conținuturilor esențiale, lupă, rigle, compas etc.

Wordwall este o platformă educațională care permite profesorilor să creeze o varietate de activități interactive, cum ar fi puzzle-uri, jocuri, flashcard-uri, activități de tip trivia și multe altele.

Mentimeter este o companie suedeză cu sediul în Stockholm, care dezvoltă și menține o aplicație eponimă folosită pentru a crea prezentări cu feedback în timp real.

Kinderpedia este o platformă de management al proceselor educaționale. Utilă activităților din școli și grădinițe, iar Kidibot e o platformă educațională ce ajută copiii să citească și să învețe mai mult.

Livresq e o platformă de creare de lecții interactive și cursuri online ce pot fi descărcate și apoi încărcate în alte platforme. Ea integrează și inteligența artificială pentru a ajuta cadrele didactice să creeze lecții și cursuri, mai bune și mai repede. Toate materialele funcționează și se adaptează automat pe orice dispozitiv cu browser.

Twinkl este o editura educațională online, care produce materiale didactice. Resursele educaționale sunt create de profesori cu experiență. Pe lângă materialele didactice puse la dispoziție există jocuri și povești.

Învățarea online se realizează prin experiențe de învățare individuale sau ghidate de profesor, medii sincrone sau asincrone folosind diferite dispozitive cu acces la internet.

Elevii pot participa și învăța din orice locație, fiind independenți spațial (de oriunde) pentru a învăța și interacționa cu profesorii

și colegii lor. În învățarea online, elevii pot utiliza conținutul de învățare online pe care îl găsesc în diverse formate (text, video, audio, grafice etc.) prin utilizarea de metode didactice și tehnologii diferite, stabilindu-și de cele mai multe ori obiective, un timp și un ritm de învățare propriu (oricând). De reținut că mediile online, atât cele sincrone cât și cele asincrone, pot promova dezvoltarea socială și abilitățile de colaborare, precum și relațiile personale între participanți.

Resursele educaționale deschise (RED) câștigă acțiune în sectorul educațional ca o modalitate accesibilă și eficientă de a folosi materialele de învățare. Resurse educaționale deschise sunt orice tip de material educațional, cum ar fi prelegeri, materiale de lectură, programe de curs, teme pentru acasă și conținut multimedia care este disponibil gratuit online, fără restricții de drepturi de autor. Utilizarea resurselor educaționale deschise de către educatori și studenți deopotrivă, are atât beneficii, cât și provocări asociate cu adoptarea lor.

Beneficiul principal al utilizării resurselor educaționale deschise constă în economiile de costuri pentru cursanți. Prin accesarea materialelor gratuite sau la preț redus dintr-o varietate de surse online sau prin biblioteci, elevii pot economisi bani pe manuale și alte materiale de învățare tradiționale. În plus, profesorii pot încorpora resurse educaționale deschise existente în clasele lor în loc să creeze altele noi de la zero; acest lucru reduce nu numai costurile, ci și timpul petrecut pentru crearea materialelor didactice. În cele din urmă, deoarece multe resurse educaționale deschise sunt actualizate în mod regulat cu informații actuale despre un anumit domeniu sau domeniu, ele rămân actualizate mult mai ușor decât manualele publicate în mod tradițional, care necesită actualizări periodice cu cheltuieli considerabile pentru a le menține la zi.

Pe lângă economiile de costuri, există și alte avantaje asociate cu utilizarea resurselor educaționale deschise în practica didactică: Acestea oferă instructorilor flexibilitate atunci când proiectează cursuri datorită gamei vaste de subiecte abordate de diferiți autori; permit procese de evaluare *inter pares* în care experții dintr-un domeniu pot evalua calitatea înainte de a o împărtăși altora; facilitează colaborarea între elevi\studenți din cadrul instituțiilor, deoarece toată lumea are acces la același set de materiale; în cele din urmă, ele încurajează implicarea eleviilor, deoarece explorarea media interactive încorporate în unele OER le permite cursanților să devină participanți activi, mai degrabă decât receptori pasivi în propriul proces de învățare.

Bibliografie:

1.Andreiescu, Carmen Vasilica 2024 „*Platforme educaționale*” Editura Atelier

2.Pinteres

Învățarea prin tehnologie în lucrul cu elevii cu CES

Profesor itinerant Gugu Ileana

Școala Gimnazială Specială Târgoviște

Tehnologia informației și comunicării este tot mai mult folosită în scop educațional prin mijloacele de prezentare, stocare și procesare a informației. Această tehnologie este deosebit de valoroasă în procesul de învățare a copiilor, și în mod deosebit a celor cu cerințe educaționale speciale (CES). De aceea, folosirea tehnologiei informatice este de mare importanță la acești copii reușind ca prin folosirea unei taste să indice o alegere, să exprime dorințe, necesități.

Termenul cerințe educaționale speciale desemnează o abordare educativă diferențiată și specializată a elevilor cu deficiențe mentale, dizabilități fizice, afecțiuni somatice, etc. Este o provocare să lucrezi cu copiii cu CES, având în vedere caracteristicile și manifestările tulburărilor cu care se confruntă, dar nu este imposibil deoarece și ei au potențial pentru dezvoltare, doar că este necesar să se descopere cele mai potrivite moduri prin care să fie activat.

Studiile din domeniu au relevat influența pozitivă asupra calității actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeele didactice interactive, având ca rezultat creșterea motivației pentru învățare, crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, facilitarea învățării în ritm propriu, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoaștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înțelegerea realității. Alois Gherguț descrie câteva metode de învățare prin cooperare eficiente și în cazul copiilor cu cerințe educative speciale.

Printre acestea se numără:

- Brainstormingul: elevii prezintă sau scriu tot ce știu despre un anumit subiect.
- Știu/Vreau să știu/ Am învățat : se vorbește despre ceea ce elevii știu deja despre o temă anume și după aceea se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la finalul ei se verifică ce au aflat elevii după parcurgerea conținuturilor.
- Turul Galeriei : în grupuri de trei sau patru elevi se lucrează la o sarcină ce are ca rezultat un produs, care poate fi expus în clasă. Fiecare grup va examina atent lucrările celorlalte grupe, rotindu-se de la un produs la altul și se poate discuta pe margine acestora. Astfel, prin feedbackul oferit de colegi se consolidează anumite cunoștințe și se valorizează produsul obținut în grup.
- Activitatea dirijată de citire – gândire : presupune fragmentarea unui text astfel încât elevii pot face predicții despre ce se va întâmpla în fragmentul următor.

În calitate de profesor itinerant, întotdeauna încerc să găsesc cele mai potrivite căi prin care să îmi însoțesc elevii către cunoaștere și integrare. Nu este simplu, dar cu dăruire, imaginație și multă răbdare se pot crea strategii eficiente care să îi sprijine în acest sens. Având ca reper

lucrări de specialitate cu informații despre elemente de pedagogie și specificul dezvoltării psihoindividuale ale unui copil cu deficiențe, am realizat programe de intervenție și activități de învățare adecvate nevoilor fiecăruia. Nu folosesc ca pe o “rețetă” metodele și procedeele didactice despre care am citit, ci le adaptez contextului. Am observat că scenariile didactice care cuprind metode și tehnici interactive sunt eficiente, mai ales în cazul elevilor cu CES care sunt integrați în școlile de masă alături de colegi cu o dezvoltare tipică deoarece încurajează socializarea, spiritual de toleranță și suport.

În învățământul cu cerințe educative speciale, utilizarea calculatorului și a softului educațional se face în funcție de posibilitățile de învățare a fiecărui copil, de interesul pe care acesta îl are pentru munca la calculator și nu în ultimul rând, se ține cont de vârsta pe care o are copilul cu CES. Lecțiile interactive pe suport electronic pot fi utilizate cu succes în învățământul special, dacă sunt proiectate special pentru elevii cu un anumit tip de deficiență sau dacă sunt personalizate, în funcție de cerințele fiecărui elev în parte. De exemplu, elevii cu autism reacționează mult mai eficient la stimulul verbal, dacă este inclusă o comandă ce conține numele elevului care parcurge o lecție electronică. Calculatorul poate stimula unele procese, poate antrena elevul în anumite jocuri, le poate dezvolta creativitatea.

În procesul instructiv-educativ cu copiii cu CES, utilizarea calculatorului și a softului educațional facilitează: adaptabilitate la nevoile / particularitățile psiho-fizice ale copiilor; abordarea materialului de studiat într-o manieră interactivă; stimularea motivației pentru învățare prin prezența componentei ludice; oferirea sentimentului de confort (ameliorarea imaginii de sine) copiilor cu CES.

Pentru a direcționa potențialul creativ al elevilor cu CES spre acele zone în care ei au șansele cele mai mari de manifestare eficientă, de realizare afectivă, este necesar: să se utilizeze tehnologia în procesul de predare – învățare cu copiii cu CES; să se utilizeze softuri educaționale specializate în învățare și terapii specifice; să se proiecteze lecții în care să integreze tehnologia modernă.

În cazul elevilor cu dificultăți de învățare are unele avantaje: corectare instantanee, repetarea exercițiilor, individualizarea temelor și a ritmului de învățare, interacțiunea continuă cu elevul, evaluarea continuă a nivelului de învățare și a înțelegerii elevului, uniformitatea modului de prezentare, aplicare și evaluare și nu în ultimul rând, creșterea motivației.

Pentru a valorifica potențialul real al fiecărui elev cu cerințe speciale este necesară o evaluare adecvată și elaborarea unui plan educațional individualizat, care să includă utilizarea tehnologiile de acces și a instruirii asistate de calculator în funcție de particularitățile și nevoile fiecărui elev cu cerințe speciale. Instruirea asistată de calculator alături de tehnologiile de acces nu exclud metodele tradiționale de predare învățare, ci doar le completează pentru ca întregul proces de învățământ să se adapteze nevoilor elevilor cu cerințe speciale.

Dezvoltarea tehnologiei a dus și la diversificarea softurilor educaționale ce facilitează înlocuirea unui tip de demers didactic clasic cu unul modern, în care profesorul nu este decât un coordonator al activității și nu principala sursă de informare. Softul educațional este o metodă progresivă și motivantă ce contribuie la eficientizarea predării/învățării/ evaluării, modernizarea actului didactic, încurajarea inovației didactice, la accesibilizarea cunoștințelor, creșterea randamentului. În sens larg prin „soft educațional” se înțelege un program proiectat care poate fi folosit în instruire/învățare. Este o alternativă la metodele tradiționale. În practică, există mai multe tipuri de softuri educaționale, ce pot fi utilizate în funcție de scopul activității didactice sau extradidactice:

1. Softuri interactive de învățare – programe cu un înalt grad de individualizare a parcursului educațional, în funcție de nivelul de pregătire a copilului, ce se bazează pe strategii care permit feedbackul și controlul permanent.
2. Softuri de simulare – reprezentarea controlată a unui fenomen sau sistem real prin intermediul unui model de comportament similar.
3. Softuri de investigare – explorarea de către elevi a unui mediu din care aceștia pot culege informațiile necesare rezolvării sarcinilor de învățare.
4. Softuri tematice – subiecte/teme din diferite arii curriculare/domenii, contribuind la extinderea cunoștințelor în diverse domenii.
5. Softuri de testare/evaluare – programe de verificare a cunoștințelor, prezentate într-o gamă foarte largă de produse, în funcție de momentul testării, scopul, tipologia interacțiunii etc.
6. Softuri educative – programe sub formă de jocuri didactice, prin care copiii sînt implicați în situații de învățare

Integrarea softurilor educaționale poate răspunde cu succes solicitărilor diverse de învățare ale elevilor cu cerințe speciale, pe lângă adaptarea curriculară, sprijin individual, sau integrarea unor mijloace și materiale didactice suplimentare.

Softuri educaționale pentru elevii cu CES

Deficiența auditivă -Soft educational TARA

Se adresează atât copiilor cu hipoacuzie cât și celor cu retard intelectual sau de limbaj. Softul cuprinde mai multe tipuri de limbaj: vorbit, scris și mimico-gestual și ajută copiii să dobândească abilități de adaptare la mediu, ajută la construirea de asocieri cognitive, între sunet și reprezentarea imaginilor.

DFB(Dattilologia Fonologica Bimanuale)

Software-ul propus a fost conceput și proiectat pentru nevoile persoanelor surde, în scopul de a îmbunătăți dobândirea de competențe lingvistice în ambele sensuri (înțelegere a mesajului emis și ca emitent).

Deficiența psihomotorie - eViacam Program care înlocuiește funcționalitatea locomotorie permițând utilizatorului să miște cursorul mouse-ului prin mișcarea capului. Programul funcționează pe orice calculator cu o cameră web, fără accesorii suplimentare.

Simon listens Soft pentru persoanele cu dizabilități fizice, creat pentru a le da posibilitatea de a utiliza chat-ul, pentru a scrie e-mailuri, pentru a naviga pe internet, pentru a face internet-banking și multe altele. Este un program open-source de recunoaștere a vorbirii ce permite înlocuirea mouse-ului și a tastaturii.

Deficiența vizuală – Sinteză vocală

Cea mai bună interacțiune a nevăzătorilor cu aplicațiile informatice este cititorul de ecran și sinteză vocală.

Balabolka Soft de convertire a unui text în format audio.

Magnifier (lupa)

Un utilitar de afișare care face ecranul calculatorului mai ușor de citit pentru persoanele cu deficiențe de vedere, prin crearea unei ferestre separate care afișează o porțiune mărită a

ecranului

Tulburări de comportament/tulburări socio –afective

SENSwitcher Programe concepute pentru a ajuta la predarea competențelor în domeniul TIC pentru persoanele cu dificultăți de învățare multiple și profunde și pentru cei care vor să-și dezvolte abilități de lucru cu dispozitivele de intrare și de asistență pentru copii foarte mici începători în lucrul cu calculatorul

FacilitOffice Pprodus propus elevilor cu dizabilități cognitive, senzoriale, neuro-motorii, dificultăți de învățare și reprezintă un set de programe de procesare de text și prezentări dintre cele mai comune, ce au ca scop ameliorarea autonomiei în adaptarea școlară și, vine în ajutorul profesorilor făcând mai eficientă predarea;

Expresiile feței

Aplicație Jawa ce permite modificarea expresiilor faciale ale modelelor prezentate cu ajutorul diverselor opțiuni sau, alegând expresii predefinite, care este recomandat în tulburări de comportament și tulburări afective și de relaționare (autism ș.a.)

Tulburări de limbaj –LOGOPEDIX și Evalogos

Sunt softuri specializate în logopedie, destinate tuturor copiilor cu dislexie, dislalie și întârzieri de limbaj, fiind adaptabile atât pentru copiii preșcolari, învățământul primar și permițând dezvoltarea conținutului prin adăugarea de noi cuvinte, sunete, imagini, filme.

Sebran's -ABC

Conține imagini în culori, o muzică plăcută și jocuri captivante, cu ajutorul cărora copiii pot învăța să scrie și să citească. Programul este disponibil în diferite limbi, inclusiv română, engleză, franceză, spaniolă și germană.

Integrarea tehnologiei informației și comunicării în procesul incluziv de predare – învățare a elevilor cu CES este indiscutabilă cu atât mai mult, cu cât se așteaptă de la sistemul de învățământ să pregătească elevii pentru folosirea eficientă a calculatoarelor în viața de zi cu zi. Programele de calculator adaptate specificului fiecărei deficiențe sunt ușor de utilizat și permit elevilor să studieze cu plăcere. Astfel, utilizarea tehnologiei informatice în procesul de predare – învățare le permite copiilor cu dizabilități să se simtă încrezători ajutându-i să se adapteze la cerințele școlii, contribuie la socializarea lor, permite învățarea competențelor de bază pentru o viitoare profesie.

Referințe bibliografice:

1. Blujdea Elena. Exemple de folosire a hardware-ului și a software-ului în lecții –abordarea individualizată și diferențiată. Disponibil de la: https://www.eduform.snsh.ro/images/ppt/201811_A_3_3.pdf
2. Dumitru-Daniel VOLMER. UTILIZAREA SOFTULUI EDUCAȚIONAL ÎN ACTIVITĂȚILE ELEVILOR CU DIZABILITĂȚI. Disponibil de la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/370-374_3.pdf

METODE INTERACTIVE DE GRUP

Prof. Huci Diana

Școala Gimnazială „Ioan Cîmpineanu” Câmpineanca/

Grădinița P.N. Câmpineanca, Vrancea

Metodele interactive de grup promovează învățare în colaborare, interacțiunea copiilor și a personalității lor, aducând un mare beneficiu activității cu rezultate evidente. Interactivitatea presupune cooperarea și colaborarea participanților la joc, cât și competiția, aducând un grad de interacțiune între acestea.

Lucrul în echipă dezvoltă preșcolarilor capacitatea de a învăța în colaborare și cooperare, accentuează propriul proces de învățare și implicare în activitate.

Condițiile de desfășurare a unei activități de învățare în colaborare ar putea fi:

- relațiile de înțelegere între membrii grupului;
- acceptarea din partea tuturor a planului de lucru, a ideilor și posibilităților de lucru pentru atingerea scopului final;
- adoptarea unui mod comun de comunicare și lucru, de evaluare a rezultatelor.

Pentru a se putea desfășura activitățile de învățare colaborativă în grădiniță, educatoarea trebuie să cunoască foarte bine grupul de copii, să transmită informația și ceea ce au de lucru fără a monopoliza discuția, să comunice obiectivele urmărite și timpul de lucru.

Metodele de învățare în colaborare oferă și pot consolida atitudinile pozitive față de învățare, a performanțelor, a atitudinilor față de școală, a rezultatelor și interacțiunea între colegi.

Metode colaborative folosite la activitățile din grădiniță:

Scheletul de recenzie este o metodă de rezumare a unui conținut de idei ce presupune capacitatea preșcolarului de a face o descriere, o povestire sau un rezumat la ceea ce știe sau a auzit. Metoda cuprinde cerințe șablon, dar soluționarea problemei date cere adaptarea la conținutul situației găsite.

Metoda R.A.I. – Răspunde –Aruncă – Interogază este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor învățate. Această metodă are la bază dezvoltarea capacităților copiilor de a comunica, de a relaționa ceea ce știu, au învățat sau vor să cunoască.

Harta poveștii este o metodă prin care copiii trebuie să descopere dintr-un text auzit/citit elemente cum ar fi autorul, personaje pozitive, negative, locul, timpul, etc prin care pot face legătura cu alte povești știute sau create.

Schimbă locul urmărește ca sarcina individuală să fie preluată de coleg și să continue pentru îndeplinirea sarcinii date, la rândul lui să fie atent pentru a prelua de la alt coleg. Prin această metodă se urmărește ca activitatea să fie de la cea individuală la cea colectivă și în perechi fără a-și pierde interesul.

Metoda piramidei – Bulgărele de zăpadă urmărește ca activitatea să treacă prin mai multe faze și anume de la cea individuală la lucrul în perechi, apoi în grupuri mai mari până la a face soluții colective pentru îndeplinirea sarcinii date.

Comerțul cu probleme, o tehnică ce se desfășoară în perechi formate aleatoriu, identificând un număr de rezolvări la situațiile ivite, punând întrebări sau creând alte probleme pentru celelalte echipe ce trebuie să le rezolve. Toți membrii trecând prin toate fazele metodei vor formula concluzii cu ceea ce au învățat de la ceilalți prin descoperirea de noi soluții.

Bibliografie:

Neacșu, I., 2015, *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Polirom, București;
Nicu, A., Conțiu, E., R., 2010, *Instrumente pentru învățarea prin cooperare*, Editura Aramis;
***, 2000, *Noi repere ale educației timpurii în grădiniță, P.R.E.T., Modulul 3*, București, Ed. Educația 2000+

ȘCOALA COMUNITARĂ

PROF.DR. ADELINA IACOB, ȘCOALA GIMNAZIALĂ DACIA ORADEA

**PROF.DR. EC. BONCA DANA VALERIA, ȘCOALA POSTLICEALĂ "HENRI
COANDĂ" ORADEA**

O analiză a experienței din practica organizațională internațională ne facilitează relevarea unor elemente importante în evoluția organizațiilor școlare: *educația comunitară, dezvoltarea comunitară, școala comunitară, comunitate educațională*. Toate aceste sintagme aduc în comunitățile școlare noi linii de acțiune.

Comunitatea educațională este fundamentată pe modele de interacțiune care vizează cu precădere formarea și dezvoltarea unor competențe de colaborare, în cadre formale, organizate, care permit realizarea unui proces de proiectare și implementare, diseminare a expertizei educaționale.

Astfel, cuvintele cheie ale discursului despre comunitatea educațională sunt: *incluziunea, influența și nu în ultimul rând, comunitatea*. Aceste *competențe de colaborare* implică: incluziunea, influența, comunitatea, interacțiunea.

Educația comunitară este o sintagmă diferită de cea a *școlilor comunitare*, nefiind sinonime. Dezvoltarea comunității implică o filozofie a educației comunitare, în care școala comunitară are rolul de a susține dezvoltarea elevilor, a familiilor, a comunității întregi. În acest context, școlile comunitare sunt pârgii concrete de implementare a educației comunitare, transpunere în practică a proceselor și obiectivelor acesteia (Williams, P., Vilson, M., 2005, pp. 52-53).

Putem considera educația comunitară drept o oportunitate pentru actorii educaționali sau actorii comunitari interesați de educație, în vederea gestionării eficiente a problemelor de natură educațională. Eforturile celor din comunitate, în a sprijini educația și a o ridica la standarde de calitate superioară, se înscriu într-o relație sinergică. Filosofia educației comunitare permite transferul responsabilității educației comunității întregi. Devine însă foarte importantă investigarea nevoilor și resurselor comunității, astfel încât educația să sprijine dezvoltarea comunității.

Prin implementarea modelului școlii comunitare, este sprijinită de fapt comunitatea ca întreg, inițiativele acesteia, procesul schimbării și al dezvoltării acesteia. "Dezvoltarea comunitară este o etichetă tolerantă pentru o familie, relativ dezorganizată, de practici sau modele de intervenție locală, care au sau tind să aibă ca rezultat mai binele comunității. Individualizările în această familie vin din multiple direcții: domeniul mai binelui, inițiatorul

intervenției, modul de a da viață gândului, intenției de dezvoltare, actorii schimbării, tipul de comunitate” (Sandu, D. 2005, p. 15):

Școala comunitară reprezintă un tip de școală care se bucură de o atitudine înalt suportivă a comunității și implicit de implicarea actorilor comunitari în demersul paideutic și în general în viața organizației școlare. Structurile de conducere ale școlii (Consiliul școlii comunitare) facilitează plierea serviciilor școlii pe nevoile comunității.

Școlile comunitare nu reprezintă un model de organizație școlară foarte des întâlnit, întrucât sunt necesare condiții și resurse specifice, atât pentru comunitatea de referință, cât și pentru școală. Enumerăm câteva *caracteristici* importante ale unei școli comunitare:

- Școala comunitară dezvoltă un curriculum care este centrat pe nevoile și cerințele comunității;
- Membrii comunității beneficiază de oportunitățile oferite de școala comunitară; și se implică activ în viața organizației școlare;
- Școala comunitară are ca parteneri atât părinții cât și alți actori comunitari;
- În școala comunitară sunt activități educaționale accesibile membrilor comunității de toate vârstele;
- Utilitățile școlii devin resurse pentru comunitate;
- Oferta școlară se pliază pe nevoile comunității, susținând dezvoltarea acesteia;

Analiza modelelor școlilor comunitare trebuie să pornească de la actorii sociali/comunitari care își asumă responsabilitatea pentru domeniul educațional, inclusiv pentru finanțarea acesteia, la diferite nivele.

Un element de context general, foarte important, este cel dat de politica descentralizării, întrucât acolo unde se implementează descentralizarea, s-a simțit nevoia unor structuri noi, care să transforme comunitatea într-un întreg, la modul real. Utilizarea în comun a resurselor, adaptarea serviciilor pe așteptările și nevoile beneficiarilor direcți și indirecti, asumarea în acest context a responsabilității educației de către actori comunitari, reprezintă câteva elemente care asigură premisele unei școli comunitare.

Școala comunitară oferă experiențe de învățare nu numai colectivității de elevi, ci și tinerilor și adulților din comunitate, centrându-se pe schimbarea de valori, cunoștințe, comportamente. „Schimbarea intervenită în aceste dimensiuni nu se limitează la copii și tineri de vârstă școlară, schimbarea poate avea loc oricând la toți oamenii de toate vârstele. Astfel avem baza pentru a considera curriculum drept un curriculum ce se întinde din zori până seara târziu, șase zile pe săptămână, pe durata întregului an” (Williams, P., Vilson, M., 2005, p. 43). În

acest context, resursele comunității sunt utilizate pentru a satisface nevoile educaționale ale beneficiarilor direcțiși ale comunității. Trebuie subliniat faptul că școala comunitară oferă activități diverse, prinse într-un program unitar: activități de educație formală, educație informală pentru adulți, experiențe sociale, asistență medicală, cetățenie, apartenență comunitară, educație pentru viață. În fapt, prin curriculum-ul propus, școala comunitară pregătește indivizii pentru adaptarea la condițiile sociale, pentru integrarea socială. A pregăti oamenii pentru a face față schimbării, reprezintă un deziderat foarte important pentru școala comunitară, acest tip de organizație având statutul unei forțe dinamice care are potențial în a schimba și modela comunitatea.

Totodată, școala comunitară are statutul unui laborator de dezvoltare umană, unde copiii, tinerii, adulții, beneficiază de experiențe de învățare într-un cadru organizat. Astfel, beneficiarii serviciilor școlii comunitare primesc educație pentru viață, au oportunități de valorizare a potențialului propriu, dobândesc abilitățile de bază pentru inserția socială și profesională, devin conștienți de sentimentul apartenenței la comunitate.

În Anglia de exemplu, principiile după care funcționează școala comunitară sunt legate de:

1. Comunitatea școlară și comunitatea părinților sunt parte din viața comunității locale ;
2. Exploatarea activităților informale ca oportunități privind parteneriatul activ cu părinții;
3. Părinții trebuie să fie implicați permanent în activitățile școlii.

Până în anul 1980 serviciile educaționale au fost livrate într-un cadru național stabilit de guvern. Schimbările care au marcat ulterior sistemul de învățământ s-au centrat pe următoarele aspecte: guvernul stabilește integral curriculum-ul școlar; școlile cu autonomie realizează o autonomie proprie în limitele unei finanțări și a unor politici guvernamentale; standardele naționale sunt asigurate printr-un sistem de inspecții naționale; rolul autorităților locale este de a sprijini școala și a oferi consultanță, fără să exercite control asupra ei; fiecare unitate școlară are un Consiliu Școlar de Guvernare, o structură care este formată din cadre didactice, reprezentanți ai elevilor, ai autorității locale, ai părinților, director, șefi de catedră; Este important de subliniat faptul că toate școlile au deschidere spre comunitate, chiar dacă nu sunt școli comunitare prin definiție. Școlile comunitare sunt considerate centrele focalizate ale comunității, fac parte natural din acestea. Principalul element de specificitate este dat de faptul că permite participarea în școală și a altor categorii de actori, decât principalii beneficiari, elevii. Sunt oferite programe educaționale pentru adulți, unele academice altele nu (dans, pictură, meserii, pasiuni, arte, etc.). Sunt găzduite activități culturale care promovează educația interculturală, activități care permit integrarea persoanelor cu dizabilități. Trebuie subliniat

faptul că în unele școli comunitare, adulților li se permite să participe la activitățile obișnuite de la clasă, prin care se parcurge curriculum-ul obligatoriu.

Alte elemente caracteristice școlilor comunitare din Anglia sunt: facilități pentru activități sportive, uneori chiar și piscine; o creșă unde personalul sau oamenii care participă la activități își pot lăsa copiii; o gamă foarte variată de activități educaționale pentru adulți/învățare pe tot parcursul vieții; un club al tinerilor, unde aceștia pot merge seara; un grup al mamelor cu copii mici; spațiu amenajat pentru întâlnirile și activitățile grupurilor comunitare; oportunități de voluntariat pentru membrii comunității pentru a ajuta la conducerea centrului; festivaluri, concerte, grupuri de teatru locale, facilități locale pentru formațiile de muzică și evenimente speciale” (Williams, P., Vilson, M., 2005, p. 30)

Unele școli comunitare oferă programe de tip a doua șansă, punând pe piață însă o ofertă informală, anumite cursuri desfășurându-le chiar în comunitate, în afara școlii, acolo unde beneficiarii respectivi trăiesc. Școlile comunitare nu sunt foarte multe în Anglia, dar potrivit autorilor mai sus citați, reprezintă o minoritate semnificativă. Fiecare școală încheie un acord de parteneriat cu părinții, acesta cuprinzând ca elemente obligatorii: misiunea și viziunea școlii, obiectivele școlii, așteptările față de elevi și părinți, responsabilitățile părinților. Părinții înființează Asociații ale părinților, cu rolul de a sprijini școala, inclusiv financiar și în actul decizional. Totodată, părinții au posibilitatea de a participa la Serile curriculum-ului, la Serile părinților și alte activități utile pentru aceștia, Serile de analiză la care participă elevii și părinții. Sunt constituite și structuri specifice, precum Consiliul Școlar de guvernare, care are menirea de a răspunde de calitatea demersului educațional în fața părinților și a finanțatorilor.

Școala comunitară generează schimbări la nivelul elevilor (rezultate, comportamente, oportunități de voluntariat, de dezvoltare personală), la nivelul profesorilor (prestație, formare, parteneriate, voluntariat), la *nivelul comunității* (școala devine un centru, un nucleu de formare pentru comunitate, o sursă de dezvoltare).

În esență, școala comunitară presupune un alt mod de a gândi, simți, acționa, având ca fundament asumarea responsabilității școlii ca liant în cadrul comunității. Actorii cu atribuții în educația copiilor este necesar să beneficieze de un cadru optim de colaborare.

Considerăm ca fiind foarte importantă preocuparea de a asigura premisele implementării modelului școlii comunitare, având în vedere faptul că este în tot mai mare măsură agreată paradigma școlii ca agent al formării în comunitate.

BIBLIOGRAFIE

Marțian N., 2018, *Școala și comunitatea*. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca

Schein, E., H., *Organizational Culture and Leadership*, Josey-Bas Publisher, Ediția a III-a, San Francisco, SUA, 2004;

Sandu, Dumitru, 2005, *Dezvoltare comunitară. Practică și ideologie*, Editura Polirom, Iași

Sandu, D., 1996, *Sociologia tranziției. Valori și tipuri sociale din România*, București, Editura Staff

Stăiculescu Camelia, 2006, *Managementul parteneriatului școală și comunitate*, în Managementul grupului educat, Editura ASE, Bucureti

Williams, P., Vilson, M., 2005, Relația școală-comunitate, Ghidul formatorului, în cadrul Proiectului Accesul la educație al grupurilor dezavantajate cu focalizare pe romi.

APLICAȚIILE MATERIALELOR MAGNETOREOLOGICE.

Prof. Iftime Iulian ,Iftime Mihaela

Colegiul Tehnic ION CREANGĂ Tg. Neamț

Materialele magnetoreologice (MR) sunt suspensii stabile de particule feromagnetice ultrafine, cu dimensiuni de ordinul a $0,05-10\ \mu\text{m}$, într-un mediu fluid purtător, izolator.

1 Caracterizarea generală a materialelor MR

La aplicarea unui câmp magnetic, materialele MR au capacitatea de a-și modifica vâscozitatea cu până la șase ordine de mărime, datorită formării lanțurilor de particule aliniate. Fenomenul este ilustrat în Fig.1.

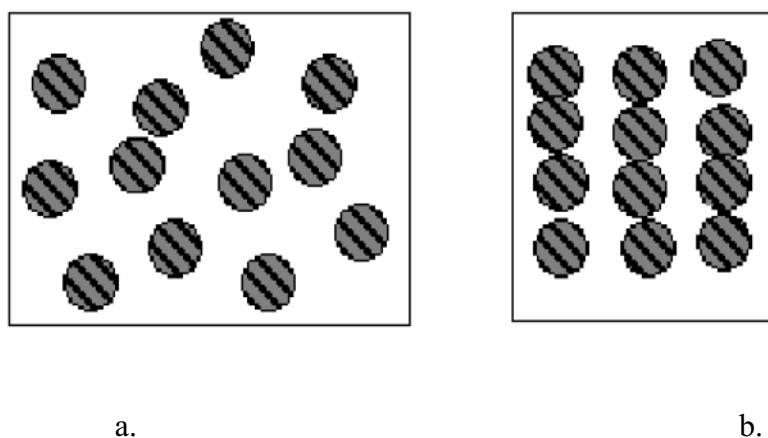

Fig.1 Ilustrare schematică a comportamentului reversibil al particulelor din cadrul materialelor MR: (a) dispunere dezordonată, în absența câmpului magnetic extern; (b) aliniere după o direcție unică, la aplicarea câmpului

Formarea lanțurilor „de perle”, cum mai sunt numite șirurile de particule MR aliniate din Fig.1(b), este însoțită de modificarea proprietăților reologice (elasticitate, plasticitate, vâscozitate), magnetice, electrice, termice, acustice, etc. însă principalul efect este creșterea vâscozității aparente. La îndepărtarea câmpului magnetic, particulele revin la starea dezordonată din Fig 1(a) .

În structura unui material MR se regăsesc 3 componente majore: particulele feromagnetice, fluidul purtător și stabilizatorul.

1. **Particulele feromagnetice** dispersate au formă sferică și ocupă cca. 20-50 % din volumul materialului MR. În mod curent, se utilizează pulbere din material magnetic moale (remagnetizabil) cum ar fi carbonil de fier (FeCO). Un exemplu de astfel de pulbere este S-3700, obținută de societatea ISP, prin descompunerea pentacarbonilului de fier, $\text{Fe}(\text{CO})_5$. Compoziția chimică a particulelor acestei mărci este: Fe-max 1 %C-max 0,7 %O –max 1 %N.

2. **Fluidul purtător** servește ca mediu continuu de izolare și trebuie să aibă o vâscozitate de 0,01-1 Pa·s la 400C. Fluidele purtătoare utilizate în mod curent sunt: apa, glicolul, kerosenul și uleiul sintetic sau mineral (siliconic).

3. **Stabilizatorul** are rolul de a păstra particulele suspendate în fluid, împiedicându-le să se strângă împreună sau să se depună gravitațional. Stabilizarea se face în mod diferit, în funcție de concentrația particulelor:

a) la concentrații mici, în jur de 10 %, stabilizarea constă din formarea unui gel care favorizează dispersia și lubrifierea, modifică vâscozitatea și inhibă uzura. Un exemplu de astfel de stabilizator este silicagelul, format din particule ultrafine și poroase de silice, care au capacitatea de-a absorbi mari cantități de lichid;

b) la concentrații mari, de până la 50 %, stabilizarea se face cu substanțe tensioactive, neutre sau ionice care aderă pe suprafața particulelor, favorizând dispunerea lor în structuri fin dispersate, ramificate spațial. Materialele ER se obțin prin măcinarea în mori cu bile, unde se introduc toate componentele materialului, inclusiv fluidul purtător și se produce fărâmițarea și amestecarea lor sub efectul ciocnirilor bilelor, la turații de ordinul a 2000 rot./min.

Un material MR „bun” este caracterizat prin:

- (i) vâscozitate inițială scăzută;
- (ii) valori ridicate ale tensiunii de forfecare la anumite valori ale intensității câmpului magnetic;
- (iii) dependență neglijabilă de temperatură și înaltă stabilitate.

După cum s-a mai menționat, cele mai bune proprietăți **MR le are fierul pur**.

Trebuie precizat că materialele MR au proprietăți superioare materialelor ER.

Datorită atât superiorității lor față de materialele ER cât și proprietăților lor reologice ușorcontrolabile, materialele MR sunt utilizate cu succes în **aplicații, la controlul șocurilor și vibrațiilor**.

2 Aplicațiile materialelor MR

Aplicațiile materialelor MR se regăsesc în cadrul aceluiași categorii generale, întâlnite și la materialele ER – dispozitivele controlabile și structurile adaptive. Cele mai răspândite dispozitive controlabile cu materiale MR sunt amortizoarele. Câteva tipuri de amortizoare cu materiale MR sunt prezentate schematic în Fig 2

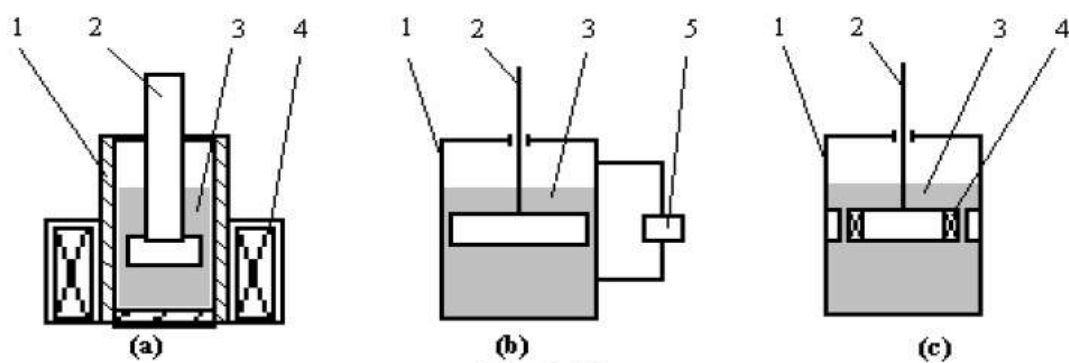

Fig 2. Tipuri de amortizoare controlabile cu materiale MR: (a) amortizor clasic; (b) amortizor cu supapă exterioară de reglare; (c) amortizor cu supapă de reglare încorporată:
1-cilindru, 2-piston, 3-fluid MR, 4-bobină electromagnetică, 5-supapa de reglare a deb

Amortizorul MR clasic, din Fig. 3(a), are dezavantajul că efectul electromagnetului (4) trebuie să acopere tot diametrul cilindrului, deci o regiune destul de mare, ceea ce necesită un câmp magnetic foarte puternic. Variantele de amortizoare din Fig.3 (b) și (c) folosesc o valvă de reglare a debitului care, din punct de vedere funcțional, este o rezistență hidraulică controlată. Viteza de trecere a fluidului MR (4) prin supapa (5) este reglată prin intermediul unui câmp magnetic perpendicular pe direcția fluxului. Supapa de control al debitului este un ansamblu de cilindri și inele coaxiale, la exteriorul cărora s-a înfășurat o bobină din sârmă de cupru. Solenoidul astfel format generează un câmp magnetic perpendicular pe axa supapei, care poate atinge, de exemplu, o intensitate de 300 kA/m, la un curent de 1,2 A și un număr de 1000 de spire. Un exemplu de utilizare a dispozitivelor controlabile cu fluide MR sunt amortizoarele de la scaunele șoferilor de pe camioanele grele, frânele și ambreiajele controlabile, sistemele de frânare de la simulatoarele de conducere auto, etc. Amortizoarele controlabile cu fluid MR sunt candidați foarte promițători pentru sistemele de reglare a rigidității structurilor adaptive, în special în cazurile cu risc ridicat de expunere la calamități naturale cum ar fi furtunile mari sau cutremurele. Un astfel de amortizor pentru protecție antiseismică, produs de firma Lord, este schițat în Fig.3.

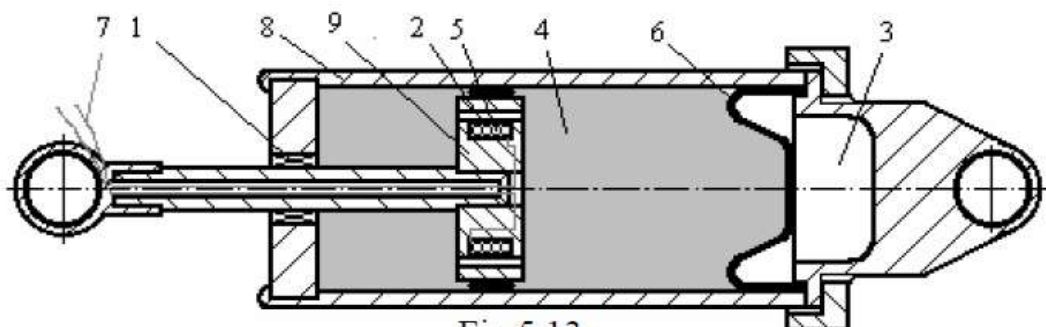

Fig.3 Schema unui amortizor controlabil cu material MR: 1-lagăr și etanșare, 2-orificiu inelar, 3-acumulator de presiune, 4-fluid MR, 5- bobină electromagnetică, 6- diafragmă elastică, 7-sârme de alimentare a electromagnetului, 8-cilindru, 9-piston

O aplicație aparte a fluidelor MR o reprezintă **finisarea de mare precizie**. Materialul de prelucrat este adus în contact cu fluidul MR exact în zona care trebuie îndepărtată. La aplicarea câmpului magnetic, fluidul MR – care până atunci se rotea odată cu piesa de prelucrat – își mărește brusc vâscozitatea, ceea ce duce la desprinderea unui strat superficial, numai în zona vizată. Dacă procesul este calibrat corect și condus prin calculator, se asigură o precizie de prelucrare tipică de 50 μm , pentru operațiile de superfinisare .

În cadrul materialelor inteligente, au mai fost incluse recent încă două categorii „senzoriale” – materialele optice și particulele de marcare – care ocupă însă fracțiuni neglijabile din piața mondială. În comparație cu materialele cu memoria formei – care sunt considerate în mod unanim drept primele care au fost utilizate în aplicații adaptive, celelalte materiale inteligente pot fi considerate „în primele stadii ale copilăriei”

Materialele electrorheologice (ER) au fost descoperite în 1949, de către W.M. Winslow. Materialele ER sunt soluții de particule coloidale, polarizabile, cu dimensiuni de ordinul a 1-100 μm , în solvenți izolatori, cu constantă dielectrică ridicată.

Bibliografie.

Leandru-Gheorghe Bujoreanu, (2002), MATERIALE INTELIGENTE, Editura Junimea
Monica Lohan, Materiale Inteligente cu memoria formei,
Ladislau Véká,(2008), Nanofluides magnetice si fluide Magnetoreologice
Alexandru Mihai Ghita, Materiale electro și magnetoreologice

PREMIZE PENTRU OPTIMIZAREA LECȚIEI DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT ȘI ADAPTAREA LOR PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Ilieșiu Leonida Gabriel

Col. Naț. „L. Rebreanu” Bistrița

O perspectivă importantă în contextul integrării sociale o reprezintă abordarea preventivă. Această concepție subliniază efectele benefice ale mișcării și activităților fizice asupra menținerii și îmbunătățirii stării de sănătate. Ea presupune identificarea factorilor de risc (sedentarism, izolare socială, obiceiuri alimentare nefaste etc) și conceperea de programe ca antidot.

Cerințele educative speciale (CES) - se referă la cerințele educative consecutive unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrică, fiziologică etc., ca urmare a unor condiții psiho-afective, socio-economice sau de altă natură (cum ar fi absența mediului familial, condiții de viață precare, anumite particularități ale personalității copilului etc.), care plasează subiectul într-o stare de dificultate în raport cu ceilalți. Această stare ne permite o existență sau o valorificare în condiții normale a potențialului intelectual sau aptitudinal de care acesta dispune și include un sentiment de inferioritate și accentuează condiția sa de persoană cu cerințe speciale.

Cerințele educaționale speciale solicită abordarea actului educațional de pe poziția elevului deficient sau aflat în dificultatea de a înțelege și valorifica conținutul învățării și nu de pe poziția profesorului sau educatorului care va desfășura activitatea instructiv-educativă în condițiile unei clase omogene sau pseudo-omogene.

Integrarea școlară – reprezintă procesul de includere în școlile de masă /clase obișnuite a copiilor considerați ca având cerințe educaționale speciale, dorindu-se astfel o schimbare de atitudine față de problematica și posibilitățile de implicare activă și efectivă în viața comunității a persoanelor cu cerințe speciale. Contactele între copiii normali și cei cu CES stimulează puternic integrarea lor. De aceea, școlarizarea trebuie asigurată pe cât posibil în mediul școlar obișnuit, făcând apel la asistență și la alte mijloace de susținere. Dacă situația individuală a copilului cere o educație specializată, obișnuită sau combinarea celor două, se impune:

- asigurarea unei strânse relații între mediul educațional specializat și cel obișnuit;
- asigurarea contactelor între copiii valizi și cei deficienți, de aceeași vârstă;
- stimularea tranziției spre mediul școlar obișnuit, dacă aceasta este posibilă și dacă este dorită;

Alegerea tipului de unitate de învățământ trebuie să se facă după o evaluare minuțioasă, în cursul căreia părinții și copilul deficient trebuie asistați de o echipă multidisciplinară, de specialitate, care utilizează tehnici de orientare pedagogică ținând seama de atitudini, dorințe și nevoi particulare ale copilului.

Obiectivele educației și sportului adaptat

Obiectivele educației fizice și sportului la copiii deficienți sunt derivate din obiectivele cu caracter general ale educației, fiind repartizate în două categorii: generale și specifice (în funcție de deficiențele existente).

Obiectivele cu caracter general delimitează cadrul în care trebuie să se desfășoare întregul proces, cu elementele sale de conținut, structură și forme de organizare, particularizate în funcție de :

- factori care țin de subiecți: caracteristici de vârstă, sex, tip de deficiență, nivel de dezvoltare fizică, experiență motrică etc);
- factori specifici cadrului didactic (specialitate, vârstă, devotament, creativitate, personalitate etc);
- factori privind infrastructura (spații de lucru, săli, terenuri, materiale, condiții igienice, implicarea conducerii unității, timpul alocat exercițiilor fizice, echipament etc);
- actele normative și de documentare care reglementează desfășurarea educației fizice și sportului în instituțiile respective (instrucțiuni, ordine, programe, manuale, documente de diferite tipuri);
- formele de organizare posibil de pus în practică în instituțiile vizate, lecții cu anumite structuri, activități extra-clasă în unitate sau în afara unității;
- sistemul de evaluare acceptat în unitatea respectivă de învățământ (motric-complex, psiho-motric, socio-motric).

Toate aceste elemente constituie condiții care într-o măsură mai mare sau mai mică se iau în discuție în vederea stabilirii obiectivelor.

Trebuie să amintim că obiectivele se stabilesc în funcție de țelurile pe termen lung și pe termen scurt formulate de societate pentru subiecții în discuție, însă nivelul realizărilor este condiționat în mare măsură de factorii amintiți mai sus.

Obiectivele cu caracter general ale educației fizice și sportului adaptat nu se deosebesc fundamental de cele fixate pentru copiii normal dezvoltați, diferența fiind de nuanță. Acestea vizează aspecte privind: starea de sănătate (rezistența la îmbolnăviri, deprinderi de călire a organismului, respectarea condițiilor igienice etc.): aspecte corporale – procesele de creștere și dezvoltare, atitudine corectă a corpului, activitatea funcțională și capacitatea de adaptare la efort; aspecte de motricitate – însușirea și perfecționarea deprinderilor și priceperilor motrice, dezvoltarea calităților motrice; aspecte psihice și psiho-motrice – stimularea proceselor cognitive,

afective, motivaționale, volitive, dezvoltarea ambidextriei, orientării spațiale, senzorio-motricității etc; aspecte sociale – formarea elementelor de socio-motricitate, transferul deprinderilor sociale din domeniul sportului în viața socială.

Astfel obiectivele pot fi schematizate în următoarele planuri:

Biologic

- optimizarea stării de sănătate;
- favorizarea unei dezvoltări armonioase și a unei capacități funcționale corespunzătoare vârstei;
- prevenirea și corectarea deficiențelor fizice, de postură și formarea unei atitudini corporale corecte;
- realizarea (în mod implicit) a unor efecte terapeutice, sanogenetice (terapie corectivă, recreațională, sport-terapie, programe de sănătate etc.).

Motric

- îmbunătățirea motricității generale prin formarea unui sistem de deprinderi și priceperi motrice variate și asigurarea unor indici crescuți ai calităților motrice;
- dezvoltarea potențialului psiho-motric al subiecților;
- maximizarea potențialului biomotric existent care să favorizeze obținerea unor performanțe profesionale, sportive, sociale;

Psihologic

- formarea unui comportament adaptiv adecvat prin educarea componentelor cognitive, afective, volitive, motivaționale;
- acceptarea propriei condiții ca prim pas al realizării integrării sociale;
- facilitarea exprimării subiecților deficienți conform propriilor abilități și capacități;

Social

- dezvoltarea capacității de relaționare cu mediul fizic și social;
- stimularea comunicării între diferitele categorii de copii, cu sau fără CES;
- încurajarea relațiilor sociale atât la indivizii deficienți cât și între aceștia și persoanele valide;
- realizarea unei noi imagini despre grup sau propria persoană, a unei valorizări superioare a competențelor existente.

Bibliografie:

1. Albu, C-tin. „Educația fizică în liceu”, Editura Sport-Turism, București, 1981
2. Scarlat, E. „Lecția de Educație Fizică și Sport-metode și mijloace”, Editura Sport-Turism, București 1981
3. Cârstea, Gh. „Teoria și metodica EFS”, Editura Universul, București, 1993
4. Ungureanu, D. „Educație integrată și școală inclusivă”, Editura de Vest, Timișoara, 2000.

THE ROLES OF THE GAME IN TEACHING GRAMMAR

Prof. Ilieșiu Ramona

Școala Gimnazială Nr. 1 Bistrița

When it comes to learning grammar, studies show that memorization isn't necessarily the only way to go. Anyone who loves language knows that there are more effective and fun ways to teach it. One of these is games.

Games are essential activities because they help children apply grammar and use it in a fun way. As Gordon Lewis and Gunther Bedson mention in their book *"Games for Children"*:

Games add variation to a lesson and increase motivation by providing a plausible incentive to use the target language. (Gordon & Gunther, 2004:5)

In the perspective that learning is an ongoing process, contexts where gaming for classroom-based learning happens, can be established as a dynamic learning environment through the various, frequent, and prompt interactions between players and the systematic environment of a game. (Baek, 2010:XV)

While language learners are focused on the activity, they not only accumulate information subconsciously but there's a better chance that they'll retain it all and be able to use that learning. Playing games, they will be able to practice and internalize grammar phenomena extensively rather than just learning a bunch of rules superficially.

More than that, students are delighted to be asked to do something that feels like an out-of-class activity and in which they control what is going on in the classroom – they become subjects, while for a lot of the 850 hours yearly they spend in school they are objects of teaching.

Games have several important roles in teaching and learning. The first significant role is the motivational one. Almost by their very definition, games are motivational because they are what people associate with leisure activities. (Miller, 2008:25). Students are often more motivated to play games than they are to do deskwork. Games create a relaxed atmosphere during their development – they encourage collaboration, they lack the feeling of threatening, and the tension generated by awaiting the result is a positive one. Games are different from other types of activities because they facilitate attaining success. The influence of chance, present in many games, help even less skilled students to have the opportunity to succeed, which is less probable in conventional tasks. Moreover, taking part in a collective game, students are satisfied by belonging to the winning team, while failure during the game isn't so painful and it doesn't influence their motivation.

The second important role is the organizing one, each game allowing better time management for both student and teacher and also requires some flexibility in the constitution of groups or teams and organization of classroom. During the game, all students are active, working together towards a common goal. The 15-20 minutes the average game lasts, is a period of intense involvement. Students' actions are determined and controlled by the rules of the game. They cooperate within a group, compete against themselves, work in pairs or move freely around the classroom.

Another essential role of games is the educational one. Taking part in a game that asks for knowledge, skills and abilities for interaction with other competitors, form behavioral rules which allow the manifestation of the instructive influence of the teacher. Therefore, this is a strategy that facilitates the forming of a personal scale of values.

For both teacher and student, games have a cognitive role, allowing students to express freely, feeling they are in a real universe, fact which is not possible during formal activities. They present opportunities for players to practice and enhance cognitive skills (Blumberg, Fish, 2013:7) and also allow the teacher to observe individual characteristics such as: leadership abilities, temperament, need of success, the extravert or introvert character, source and dynamics of motivation, way of thinking or the proper approach to self-evaluation. The teacher is free to find out what the students actually know, without being the focus of their attention.

Not less important is the teaching role of games. Considering the fact that all students are activated – they have to take individual responsibility for what they think the grammar is about, games allow forming different abilities, such as: intellectual, speaking or strategy, skills which are essential for playing the game. Serious work is taking place in the context of a game. Finding the correct pairs or arguing after throwing the dice lightens and entertains the classroom atmosphere in a way that most people do not associate with the grammar part of a course.

Although we recognize the role of games in the improvement of the teaching and learning process, we must be absolutely sure that the techniques used have already been applied and verified. We must also keep in mind that games are efficient only if they are correctly built and developed and related to students' ages.

REFERENCES

1. Baek, Youngkyun - Gaming for Classroom-Based Learning: Digital Role Playing as a Motivator of Study, Republic of Korea, USA: Information Science Reference (an imprint of IGI Global), 2010
2. *Blumberg, C. Fran and Fish, M. Shalom - Digital Games: A Context for Cognitive Development, in New Directions for Child and Adolescent Development, number 139, 2013*
3. *Lewis, Gordon & Bedson, Gunther - Games for Children, Oxford, New York, Auckland, Cape Town, Das es Salaam, Honk Kong, Karachi, Kuala Lumpur, Madrid, Melbourne, Mexico City, Nairobi, New Delphi, Shanghai, Taipei, Toronto: Oxford University Press, 2004*
4. *Miller, Christopher Thomas - Games: Purpose and Potential in Education, New York: Springer, 2008*

Excelența în educație. Cultură și educație

Prof. Înv. Primar, LAVINIA- ANDREEA ILINA

Școala Gimnazială Ștefan cel Mare, Alexandria

Trăim într-o lume ambiguă în care totul este relativ, în care societatea promovează, mai degrabă, non-valorile, unde mentalul colectiv este îmbolnăvit de mass-media iar cadrele didactice devin nuliți în ochii celor pe care îi educă. Și toate acestea în ciuda eforturilor și muncii noastre considerabile, a luptei cu morile de vânt, uneori, și a perseverenței în a schimba oamenii, educația lor și lumea de maine.

Educația, ca termen definit pedagogic, este procesul prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Idealul educațional în sistemul de învățământ românesc este acela de a crea și forma o personalitate multilateral dezvoltată care să se adapteze cerințelor societății la un moment dat. Așadar tot procesul de învățământ trebuie astfel organizat și dezvoltat astfel încât să conducă la crearea acestui tip de personalitate. Într-o lume care se află în permanentă evoluție, în permanentă schimbare, capacitatea de adaptabilitate trebuie să se regăsească mai întâi la noi, la cadrele didactice, la părinți, la formatori. Înainte de a-i educa și pregăti pe copii pentru schimbare trebuie ca noi să ne autoeducăm în spiritul inovării, al schimbării și introducerii metodelor și comportamentelor educative moderne pe care să le implementăm în mentalul colectiv și nu numai. Faptul că trăim într-o societate imprevizibilă ne obligă, putem spune, la o perfecționare permanentă, atât pe noi, ca persoane, cât și pe noi, ca subiecți ai procesului de învățământ

Lipsa punctelor de reper, anihilarea valorilor autentice prin suprapunerea subculturii, neimplicarea elitelor sau mai bine spus implicarea nesemnificativă duce la o deteriorare continuă a noțiunii de cultură în ansamblu ei și la marginalizarea oricărui tip de eveniment de sorginte culturală. Nimeni nu spune că ar trebui ca fiecare cetățean să fie un adevărat actant cultural însă inducerea lipsei de respect față de actul cultural provoacă o atitudine de respingere a formelor conexe de reprezentare ceea ce duce în timp la radicalizarea conceptului de model cultural prin impunerea unor forme valorice de cea mai joasă ținută și prin creionarea unor false valori reprezentate de oportuniști și veleitari. Este absurd să crezi astăzi că România nu are valori

culturale sau ca societatea românească n-a avut de-a lungul timpului repere sau referințe culturale de cea mai înaltă ținută, cu vizibilitate atât națională cât și internațională.

De aici rezultă necesitatea de reabilitare a valorilor culturale naționale și repunerea lor într-un circuit firesc la nivel referențial. Fără această reabilitare avem toate șansele de-a aduce prejudicii maxime culturii în general dar și societății românești în ansablul ei. Pentru că în ciuda aparențelor, țara noastră încă mai are din punct de vedere comportamental o atitudine de societate colectivistă prin poziționarea în fața valorilor și prin angoasa față de nevoia de auto-afirmare. Într-un studiu purtând amprenta inconfundabilă a distinsului Hofstede se afirmă că în țările collectiviste, indivizii se supun regulilor grupului social de care aparțin și că societatea este fragmentată în astfel de grupuri, unite prin interese comune. Grupurile au scopul promovării intereselor membrilor în detrimentul celorlalte grupuri. Mentalitatea colectivistă consideră că resursele sunt limitate și că aceste puține resurse moștenite trebuie distribuite în așa fel încât să obțină cât mai multe, în detrimentul celorlalți, și exclude posibilitatea multiplicării resurselor de către fiecare individ.

Ca factor principal de formare a resurselor umane necesare tuturor sectoarelor vieții sociale, educația se constituie și ca unul dintre factorii de dezvoltare a societății. Nevoia unor reconsiderări în modul de realizare a educației este provocată de schimbarea societății. Identificarea schimbărilor produse în viața socială care au impact asupra educației devine astfel necesară, ea fiind de natură să sugereze zonele și chiar reconsiderările care se impun. Având în vedere că în perioada actuală societatea românească presupune schimbări în toate planurile vieții sociale, este firec ca și în sistemul de educație să se producă reconsiderările pe care le cere consolidarea unei societăți democratice.

Dinamica valorilor culturale ar trebui până la urmă să fie vizualizată la adevărata dimensiune socială și în cotextul globalizării ținând cont de perspectivele deschise de formele multiculturalității și de conexiunile realizate în interiorul Uniunii Europene prin intermediul diverselor programe finanțate cu fonduri nerambursabile. Chiar legea fundamentală a statului român, Constituția, prevede: statul trebuie să asigure păstrarea identității spirituale, sprijinirea culturii naționale, stimularea artelor, protejarea și conservarea moștenirii culturale, dezvoltarea creativității contemporane, promovarea valorilor culturale și artistice ale României pe plan internațional. Iată deci că avem toate premisele pentru a considera oportună o altfel de dinamică a valorilor culturale și o re poziționare – în funcție de criteriile de competență a tot ceea ce înseamnă reprezentare culturală atât la nivel național cât și la nivel internațional.

Procesul de adaptare a educației la schimbările intervenite în societate nu înseamnă o simplă acomodare la context, ci impune, de regulă, o reevaluare a structurilor, funcțiilor și dimensiunilor acțiunii educative, astfel încât să îi permită individului să se pregătească pentru ziua de mâine. Eficiența educației este determinată de adaptabilitatea și autoreglarea ei la problematica societății și la spațiul social în care se derulează. Tot ca o formă de adaptabilitate și evoluție au apărut și noile educații.

Bibliografie:

Văideanu, George. (1988). Educația la frontiera dintre milenii. București. Editura Politică

Durkheim, Emile. (1980). Educație și sociologie. București. EDP

Roșca, D.D., (1970), Temeiuri filosofice ale ideii naționale, în Studii și eseuri filosofice, București: Editura Științifică.

„Cauzele și efectele abandonului școlar”.

Abandonul școlar constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcăți pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală. Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învățământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar și cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva **cauze**:

* Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

* Cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.

* Climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecința a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

* Factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.

* Factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

* Anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Principalele **obiective în cadrul unui program de prevenire** a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun **măsuri de prevenire** a abandonului școlar: - psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;

- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
 - psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
 - juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă” – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă” care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia „negative”, aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de

învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educativ, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar, o problema gravă în România.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unui liceu. La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.

Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009).

EDUCAȚIA ÎN EVOLUȚIE: ABORDĂRI INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE

Prof. înv. preșc. Iuliana Ionescu

GPP nr. 1 Valu lui Traian, jud. Constanța

Educația reprezintă temelia societății, o punte către progres și un instrument indispensabil pentru dezvoltarea individuală și colectivă. De-a lungul timpului, sistemele educaționale au evoluat pentru a răspunde nevoilor diversificate ale lumii în continuă schimbare. Astăzi, într-o eră marcată de tehnologie avansată și globalizare, educația se află într-un proces intens de transformare, adoptând abordări inovatoare și practici excepționale pentru a modela viitorul generațiilor următoare.

I. Provocările educației contemporane

Sistemele educaționale tradiționale se confruntă cu numeroase provocări într-o lume dinamică. Printre acestea se numără adaptarea la noile tehnologii, integrarea diversității culturale, dezvoltarea gândirii critice și promovarea incluziunii. Pandemia globală a evidențiat fragilitatea sistemelor educaționale convenționale, accelerând tranziția spre metode digitale de predare. Aceste schimbări rapide au creat o nevoie urgentă de soluții inovatoare care să îmbunătățească accesul, eficiența și relevanța educației.

II. Abordări inovatoare în educație

1. Tehnologia ca partener educațional

Digitalizarea a transformat radical procesul educațional, deschizând noi orizonturi prin utilizarea inteligenței artificiale, realității virtuale și platformelor de învățare online. Aceste instrumente permit personalizarea învățării, oferind elevilor și studenților acces la resurse adaptate nivelului lor de competență. Spre exemplu, aplicațiile educaționale precum Duolingo sau Khan Academy permit utilizatorilor să progreseze în ritmul lor propriu, oferind feedback instantaneu.

2. Metode interdisciplinare

Educația modernă adoptă tot mai frecvent metode interdisciplinare, care conectează discipline diverse pentru a stimula creativitatea și soluționarea problemelor complexe. STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) a devenit un concept central în învățământul contemporan, dar tendințele recente includ și abordări STEAM, integrând artele în mixul educațional.

3. Educația bazată pe proiecte

O altă tendință inovatoare este învățarea bazată pe proiecte (PBL – Project-Based Learning), care permite elevilor să exploreze probleme reale și să dezvolte soluții creative. Această metodă încurajează colaborarea, gândirea critică și responsabilitatea, pregătindu-i pe tineri pentru provocările profesionale viitoare.

III. Practici excepționale din întreaga lume

1. Finlanda: Modelul educațional axat pe elev

Sistemul educațional finlandez este adesea considerat un etalon datorită accentului pus pe bunăstarea elevilor și flexibilitatea curriculumului. Orele scurte, temele reduse și libertatea profesorilor de a adapta predarea la nevoile clasei contribuie la crearea unui mediu propice învățării.

2. Japonia: Disciplina și valorile colective

Educația în Japonia este cunoscută pentru accentul pus pe disciplină, respect și munca în echipă. Elevii participă activ la menținerea ordinii și curățeniei în școli, învățând să fie responsabili față de comunitatea lor.

3. India: Promovarea educației pentru toți

Proiecte precum „Teach for India” sau „Barefoot College” se concentrează pe aducerea educației în zonele rurale defavorizate, utilizând metode creative pentru a implica copiii în procesul de învățare, chiar și în condiții dificile.

IV. Viitorul educației: tendințe și perspective

1. Educația globală și multiculturală

Globalizarea impune dezvoltarea unor competențe interculturale, astfel încât elevii să poată interacționa eficient într-o lume diversă. Curricula viitorului va include tot mai multe elemente care promovează empatia, gândirea globală și responsabilitatea socială.

2. Inteligența artificială în educație

AI-ul joacă un rol din ce în ce mai important, oferind profesorilor instrumente pentru evaluarea progresului elevilor și personalizarea învățării. Chatbot-urile educaționale și sistemele de tutorat digital devin tot mai comune, revoluționând procesul educațional.

3. Sustenabilitatea în educație

Pe măsură ce criza climatică devine tot mai acută, educația are datoria de a forma cetățeni conștienți de importanța protejării mediului. Programele educaționale care integrează sustenabilitatea vor modela generații responsabile.

V. Concluzie

Educația înseamnă mai mult decât transferul de cunoștințe; este un proces continuu de formare a indivizilor și a societăților. Abordările inovatoare și practicile excepționale joacă un rol esențial în acest proces, asigurând că învățământul răspunde cerințelor unei lumi în perpetuă schimbare. Prin valorificarea tehnologiei, promovarea incluziunii și adaptarea la provocările viitorului, educația poate deveni cu adevărat forța care transformă lumea. Numai prin investiții susținute în educație putem construi o societate mai echitabilă, mai inovatoare și mai prosperă.

Bibliografie

1. Darling-Hammond, L. (2019). *The Flat World and Education: How America's Commitment to Equity Will Determine Our Future*. Teachers College Press
2. Fullan, M. (2021). *Leading in a Culture of Change*. Jossey-Bass
3. Sahlberg, P. (2015). *Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland?*. Teachers College Press
4. Zhao, Y. (2012). *World Class Learners: Educating Creative and Entrepreneurial Students*. Corwin Press
5. www.khanacademy.org – Platformă educațională online.
6. www.montessori.org – Resurse despre educația Montessori
7. www.ibo.org – Site-ul oficial al International Baccalaureate

ASPECTE INTERDISCIPLINARE ALE STUDIULUI SUNETELOR: FIZICĂ ȘI INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ

Maria Ionescu, Liceul Teoretic „Ion Barbu”, București

Abordarea interdisciplinară facilitează o înțelegere mai profundă a lumii complexe în care trăim și conferă noi valențe procesului educațional. În acest context, tema „Sunetul” oferă o oportunitate explorării conexiunilor între diverse discipline, de la știință și artă la tehnologie și psihologie.

Sunetul este o vibrație mecanică ce se propagă prin diferite medii. Fizica acusticii oferă fundamentele pentru a înțelege proprietățile undelor sonore (frecvența, amplitudine, timbru) și impactul acestora asupra mediului înconjurător și asupra corpului uman. Integrarea acestor concepte în educație poate încuraja elevii să exploreze fenomene precum ecoul, ultrasunetele sau efectele poluării fonice.

În domeniul artistic sunetul este o formă fundamentală de expresie, prin sunet se transmit emoții și se creează conexiuni interumane. Integrarea artelor sonore în educație stimulează creativitatea și gândirea critică, oferind elevilor ocazia de a experimenta diferite forme de expresie.

Tehnologia are un rol esențial în revoluționarea percepției și utilizării sunetului în educație. De la aplicații de recunoaștere vocală până la realitatea virtuală, elevii pot explora sunetul într-un mod interactiv și captivant.

Fizica sunetelor, domeniu ce explorează proprietățile și comportamentul undelor sonore, oferă perspective noi pentru dezvoltarea și îmbunătățirea performanțelor inteligenței artificiale (IA). Aceste descoperiri aduc beneficii directe în ceea ce privește procesarea, generarea, interpretarea și utilizarea sunetului de către sistemele IA, cu aplicații extinse în diverse industrii.

Sunetul are un rol important în dezvoltarea inteligenței artificiale (IA), oferind una dintre cele mai naturale și universale forme de interacțiune dintre om și tehnologie. De la recunoașterea vocală și procesarea limbajului natural până la generarea de sunete și muzică, sunetul contribuie semnificativ la dezvoltarea IA, transformând modul în care oamenii interacționează cu lumea digitală.

Unul dintre cele mai evidente roluri ale sunetului în IA este recunoașterea vocală. Sisteme precum Alexa, Siri, Google Assistant sau Cortana utilizează algoritmi avansați pentru a interpreta comenzi vocale. Aceste tehnologii au evoluat prin antrenarea modelelor de IA pe baze de date masive de sunete, permițând o înțelegere precisă a limbajului uman, inclusiv a accentelor, dialectelor și inflexiunilor.

Recunoașterea vocală a fost revoluționată de rețele neuronale profunde, care analizează caracteristicile acustice ale sunetului, precum frecvența și intensitatea, pentru a converti vorbirea în text. Aceste progrese facilitează utilizarea dispozitivelor de către persoane cu diverse abilități, inclusiv cei cu dizabilități motorii sau vizuale.

IA nu doar „aude” sunetele, ci și „înțelege” sensul lor prin procesarea limbajului natural. Sunetul servește ca un canal esențial pentru interacțiuni mai umane și mai intuitive cu mașinile. Sistemele NLP utilizează sunetul pentru a analiza nu doar cuvintele, ci și tonul, ritmul și alte nuanțe vocale care indică intenții, emoții sau contexte.

Chatboții avansați și asistenții vocali integrează analize ale sunetului pentru a răspunde într-un mod adaptat, permițând o experiență personalizată pentru utilizatori. Astfel, IA devine capabilă să distingă între o întrebare curioasă și una urgentă doar prin tonalitatea vocii.

Sunetul are un rol important în antrenarea algoritmilor de învățare automată. Analiza sunetului implică transformarea undelor sonore în reprezentări matematice care sunt procesate de rețele neuronale convoluționale sau recurențiale. Aceste metode permit recunoașterea modelelor și clasificarea sunetelor, de la detectarea vorbirii până la identificarea sunetelor ambientale.

Un exemplu este utilizarea IA pentru recunoașterea timpurie a bolilor prin analiza vocii, cum ar fi detectarea simptomelor Parkinson sau Alzheimer. În acest sens, sunetul devine nu doar o unealtă de comunicare, ci și un mijloc de diagnostic și intervenție.

IA a evoluat și în domeniul generării de sunete și muzică, deschizând noi frontiere în creativitatea digitală. Modele precum OpenAI Jukebox și WaveNet pot genera compoziții muzicale originale sau sunete sintetice extrem de realiste. Aceste sisteme se bazează pe învățarea unor structuri complexe ale sunetului din bazele de date muzicale și acustice.

În industria divertismentului, IA contribuie la crearea de coloane sonore personalizate, efecte sonore pentru jocuri video sau chiar la restaurarea sunetului în filme clasice. Aceasta demonstrează cum IA poate recrea și inova sunetul, depășind limitele umane.

În robotică, sunetul îmbunătățește percepția multisenzorială a roboților, permițându-le să navigheze și să interacționeze cu mediul. De exemplu, roboții echipați cu microfoane avansate pot identifica sunetele din mediul înconjurător pentru a determina locația unei persoane sau pentru a detecta pericole, precum scurgeri de gaze sau alarme.

Această capacitate de „auz” artificial este integrată cu alți senzori, precum camere video, pentru a crea sisteme complexe de detectare și reacție, utile în domenii precum securitatea, asistența medicală sau explorarea spațială.

Pe măsură ce IA devine din ce în ce mai capabilă să interpreteze și să genereze sunete, apar și provocări etice. De exemplu, tehnologiile de clonare vocală, cum ar fi cele utilizate pentru *deepfakes* audio, ridică întrebări legate de securitatea datelor și de protecția identității. În educație și industrie se impune dezvoltarea unor cadre etice care să ghideze utilizarea responsabilă a tehnologiilor bazate pe sunet.

Dezvoltarea ChatGPT, un model avansat de limbaj bazat pe tehnologia OpenAI, s-a concentrat inițial pe procesarea textului scris. Totuși, pe măsură ce cerințele pentru interacțiuni mai naturale au crescut, sunetul a început să joace un rol important în extinderea capacităților acestui model. Această integrare a sunetului reflectă evoluția tehnologiei în direcția unei comunicări mai umane, accesibile și versatile.

Odată cu integrarea tehnologiilor de recunoaștere vocală (speech-to-text), ChatGPT a fost conectat la sisteme capabile să convertească sunetul în text, facilitând astfel o interacțiune vocală inițială. Această funcționalitate a permis utilizatorilor să vorbească cu sistemul, în special prin intermediul unor platforme externe sau aplicații de tip asistent virtual.

Conversia sunetului în text a extins posibilitatea de a utiliza ChatGPT de persoanele cu dificultăți în utilizarea tastaturii sau pentru scenarii în care input-ul vocal este mai eficient (de exemplu, în mașini sau asistență rapidă).

Un pas semnificativ în utilizarea sunetului de ChatGPT a fost introducerea generării vocale (text-to-speech). Această tehnologie a permis modelului să redea răspunsurile sub formă vocală, creând astfel un flux bidirecțional al interacțiunii vocale. Generarea vocală a fost realizată prin integrarea cu tehnologii precum WaveNet sau alte motoare de sinteză vocală avansate.

În fazele avansate, ChatGPT a început să integreze capacități de analiză a sunetului. Acest lucru a permis modelului să analizeze nu doar cuvintele rostite, ci și alte caracteristici acustice, cum ar fi tonul, volumul sau ritmul. Această funcționalitate a deschis noi posibilități, cum ar fi detectarea emoțiilor (modelul poate ajusta răspunsurile pentru a se potrivi stării emoționale detectate) și diagnostice vocale (evaluarea unor anomalii vocale care ar putea indica probleme de sănătate, cum ar fi afecțiuni respiratorii sau neurologice). Odată cu dezvoltarea tehnologiilor de realitate augmentată și virtuală, sunetul a devenit un element important al interacțiunilor imersive.

Pe măsură ce ChatGPT continuă să integreze și să utilizeze sunetul, apar provocări precum confidențialitatea datelor și reducerea erorilor în medii zgomotoase.

Noile descoperiri în modelarea matematică și fizică a undelor sonore permit o înțelegere mai profundă a modului în care sunetele interacționează cu diferite medii. Aceste descoperiri pot fi integrate în IA pentru: simulări sonore realiste, detectarea și interpretarea semnalelor subtile, compresia și transmisia datelor audio, procesare acustică cuantică, antrenarea IA cu sunete complexe, IA adaptată percepției umane.

În viitor se dorește dezvoltarea unor modele capabile să înțeleagă conversații complexe în timp real, integrarea tehnologiei de clonare vocală etică, pentru aplicații educaționale și creative și extinderea

capacităților de interpretare a sunetelor non-vocale, cum ar fi sunetele ambientale sau semnalele acustice complexe.

Toate aceste conexiuni interdisciplinare conduc la necesitatea studierii sunetului în mod integrat, elevii fiind motivați pe parcursul întregului proces de învățare, atât de multiplele aplicații ale acestui concept în domenii diverse, dar și de rolul pe care îl are sunetul în evoluția noilor tehnologii.

Bibliografie:

Dima, V, *Bioacustica*, Editura Universității din București, București, 2001.

Jiao, L. et al, *AI meets physics: a comprehensive survey*, Artificial Intelligence Review (2024) 57:256, <https://doi.org/10.1007/s10462-024-10874-4>

<https://pubs.aip.org/aip/acp/article-abstract/3232/1/040010/3316679/Parkinson-s-disease-detection-from-voice-using?redirectedFrom=fulltext>

<https://openai.com/index/chatgpt-can-now-see-hear-and-speak/>

<https://www3.nasa.gov/specials/Quesst/science-of-sound.html>

METODE ȘI TEHNICI ALTERNATIVE DE EVALUARE

Bibliotecar, Iordache Tanța

Școala Gimnazială "Constantin Gheorghe Marinescu" Galați

Este cunoscut faptul că procesul educațional are trei componente: predare-învățare-evaluare, primele două depinzând în mare măsură de modul cum este proiectată evaluarea.

Evaluarea în procesul de învățământ este o activitate de colectare, organizare și interpretare a datelor privind efectele directe ale relației învățător-elev cu scopul de a eficientiza funcționarea întregului sistem educațional. Rezultatele evaluării constituie și elemente de sprijin în luarea de decizii privind modificările curriculumului, efectuării de prognoze și anticipării costurilor economice ale educației. Deci, scopul major al evaluării este să ofere datele necesare care să permită luarea celor mai bune decizii educaționale.

Evaluarea rezultatelor școlare urmărește să determine modul în care obiectivele stabilite se realizează în învățare. Ea reprezintă un proces continuu și de durată putându-se face la începutul programului de instruire, pe parcursul acestuia sau la finalul său.

Se pot deduce următoarele aspecte:

- a) evaluarea este o componentă indispensabilă a procesului instructiv-educativ;
- b) independența celor trei elemente ale evaluării: informații, aprecieri, decizii. Informațiile sunt baza de date care, preluate duc la formularea aprecierilor; aprecierile sunt estimări ale situației prezente sau prognoze ale rezultatelor viitoare, iar deciziile sunt opțiuni pentru anumite modalități de acțiune. În același timp, informațiile culese prin evaluare sunt în funcție de deciziile ce urmează să fie adoptate.
- c) evaluarea nu se rezumă la o singură acțiune (cum ar fi notarea elevilor) ci este constituită dintr-o succesiune de activități etapizate, având deci caracterul unui proces.

Actul de evaluare are avantajul de a focaliza atenția asupra acelor efecte, intenții și așteptări ale procesului educațional aflate în prim-plan.

Evaluare în învățământ reprezintă un teritoriu problematic și în același timp un domeniu de expertiză de o asemenea complexitate încât nu este surprinzătoare prezența unei largi varietăți de concepții.

Formularea explicită a scopului este relevantă pentru domeniul evaluativ, asigurând pe deoparte delimitarea acestuia față de alte tipuri de activități (de exemplu cercetarea științifică) și, pe de altă, specificitatea proiectării sale.

Evaluarea se poate astfel raporta la unul sau mai multe dintre următoarele scopuri:

- a) Fundamentarea deciziilor
- b) Priza de conștiință/ Conștientizarea problemei
- c) Influențarea evoluției sistemului evaluat.

Principalele funcții ale evaluării sunt:

-Funcția diagnostică are în vedere depistarea lacunelor și greșelilor elevilor și înlăturarea acestora. Răspunsul primit de evaluator îi permite acestuia să-și modifice modul și tehnicile de predare și să verifice dacă elevul a interpretat corect cunoștințele transmise.

Funcția diagnostică prin teste de tip diagnostic.

-Funcția prognostică pune în evidență performanțele viitoare ale elevilor. Acest lucru prezintă o importanță deosebită deoarece, spre exemplu, se pot lua la timp decizii privind orientarea școlară și profesională a elevilor. Funcția prognostică se realizează prin teste de aptitudini dar și prin teste pedagogice care verifică mai ales calitatea învățării și a capacității solicitate de activități viitoare.

-Funcția de selecție intervine atunci când dorește clarificarea și admiterea candidaților la examenele și concursurile școlare. Testele standardizate de tip normativ oferă posibilități mai mari pentru realizarea unei selecții obiective.

Evaluarea are și funcții specifice:

-Funcția de stimulare a activității de învățare (funcția motivațională).

-Funcția de orientare școlară.

Putem distinge următoarele forme de evaluare:

1. Evaluarea inițială la care se realizează la începutul unei secvențe, unui capitol sau unui ciclu de învățământ.
2. Evaluarea continuă care are loc tot pe parcursul desfășurării procesului de învățământ. Aceasta se vizează nu atât comportamentele finale ale elevului, cât mai ales formarea unor judecăți asupra eficacității învățării.

Ca metode și procedee în evaluarea continuă amintesc:

-Observarea și aprecierea verbală (de tipul ”bine”, ”foarte bine”, ”ai progresat” etc)

-Chestionarea orală- se realizează cu precădere în timpul lecțiilor și se desfășoară frontal sau individual.

Chestionarea finală are loc în ore special destinate: la sfârșit de capitol, de module, de an școlar sau la examene.

-Lucrările scrise permit ca într-un timp scurt să se verifice cunoștințele unui mare număr de elevi.

-Testele docimologice conțin seturi de itemi cu ajutorul cărora se evaluează nivelul asimilării cunoștințelor și al capacităților de a opera cu ele. Un tip special de teste îl reprezintă testele standardizate a căror principală calitate este că pot fi administrate, cotate și interpretate în condiții identice (standard), ele permițând efectuarea de comparații între elevi sau grupuri de elevi.

-Verificarea prin lucrări practice oferă posibilitatea evaluării capacității elevilor de a aplica cunoștințele în practică, precum și gradul de stăpânire a priceperilor și deprinderilor formate.

-Verificarea prin proiecte permite o apreciere complexă și nuanțată a învățării și mai ales identificarea unor elemente de performanță individuale a elevilor, care își au originea în motivația lor intrinsecă pentru activitatea desfășurată.

Evaluarea cumulativă, sumativă și globală este în esență normativă și se face la intervale mai mari de timp, oferă posibilitatea aprecierii modului în care au fost atinse obiectivele proiectate. În evaluarea sumativă, instrumentul cel mai recomandat este testul standardizat.

Evaluarea de proces (a rezultatelor școlare) presupune o anumită metodologie în stabilirea căreia trebuie date răspunsuri la următoarele întrebări: cui folosește evaluarea?; pe cine evaluăm?; când evaluăm?; cu ce instrumente evaluăm?.

În realizarea evaluării obiectivele evaluatorului asigură:

- ✓ apropierea evaluării de o evaluare criterială
- ✓ acordarea unui statut nou eroilor elevilor
- ✓ semnalarea erorilor și reușitelor înregistrate
- ✓ furnizarea de instrumente necesare elevilor
- ✓ schimbarea ideii de a "corecta" cu ideea că doar subiectul evaluat "se poate corecta pe sine".

Elevul va avea obiective importante:

- conștientizarea scopului sarcinii de lucru
- înțelegerea criteriilor necesare realizării sarcinii respective
- participarea colectivă la elaborarea sau modificarea instrumentelor propuse.

Individualizarea actului educativ presupune forme de evaluare care nu se limitează la a constata un rezultat, ci a analiza cum operează elevul în situația de autonomie relativă, care sunt reprezentările sau atitudinile care îl blochează, care sunt instrumentele care îi lipsesc.

În fața noastră avem un legat set de instrumente de evaluare care se constituie în metode alternative (complementare). Dintre acestea amintesc: chestionarele, grilele, referatele, eseurile, activitățile experimentale, portofoliile.

Prin folosirea metodelor alternative se realizează următoarele finalități ale evaluării:

- cunoștințe și capacități
- atitudini (practice, sociale, științifice)
- interese
- capacitatea de a face aprecieri de valoare (opinii, adaptări atitudinale și comportamentale).

Pentru evaluarea achizițiilor ce vizează capacități superioare, precum și a calităților de ordin atitudinal și comportamental, la clasele III-IV se pot realiza cu succes următoarele metode alternative:

Investigația- care reprezintă o posibilitate pentru elev de a aplica în mod creator cunoștințele și de a explora situații noi de învățare. Promovează interrelațiile în grup și deprinderi de comunicare.

Proiectul- este o activitate mai amplă ce permite o apreciere complexă și nuanțată a învățării, ajutând la identificarea unor calități individuale ale elevilor. Este o formă de evaluare puternic motivantă pentru elevi, deși implică un volum de muncă sporit.

Proiectul reprezintă o formă de evaluare complexă ce conduce la aprecierea unor capacități și cunoștințe superioare.

Portofoliul- este un instrument de evaluare complex ce include experiența și rezultatele relevante obținute prin celelalte metode de evaluare. Urmărește progresul global înregistrat de elev, nu numai în ceea ce privește cunoștințele achiziționate pe o unitate mare de timp, ci și atitudinile acestuia.

Autoevaluarea- îi ajută pe elev să-și dezvolte capacitățile de autocunoaștere și de autoevaluare, să-și autoevalueze și să-și valorifice atitudini și comportamente.

Examenele- sunt modalități de evaluare externă care certifică, la sfârșit de ciclu școlar, cunoștințele și comportamentele elevilor. Se știe că itemii reprezintă elemente componente ale unui instrument de evaluare și pot fi: simple întrebări, un enunț urmat de o întrebare, exerciții, probleme, întrebări structurate, esuri. În construirea itemilor se parcurg următoarele etape:

- precizarea disciplinei de studiu, a clasei și a capitolului;
- definirea obiectivului pe care itemul îl măsoară;
- formularea enunțului;
- schema de notare;
- observații.

Din punct de vedere al tipului de răspuns așteptat itemii se împart în:

1. Itemi obiectivi:
 - itemi tip pereche
 - itemi cu alegere duală
 - itemi cu alegere multiplă
2. Itemi semiobiectivi:
 - itemi cu răspuns scurt
 - întrebări structurate
3. Item cu răspuns deschis:
 - itemi tip rezolvare de probleme
 - eseu structurat
 - eseu nestructurat

În elaborarea itemilor este necesar să folosim un limbaj precis și clar, să ne asigurăm că itemii sunt independenți unul față de altul. Se pot redacta o serie de itemi, legați toți de o singură situație (de exemplu, o serie de itemi care se aplică unui text, unui tablou, unei scheme etc). Trebuie să evităm situația în care răspunsul la un item să depindă de răspunsul la alt item.

După cum s-a mai arătat, calitatea evaluării depinde în mare măsură de instrumentele utilizate și de condițiile de administrare a testului. Calitatea instrumentului de evaluare reprezintă, la rândul ei, un element abordabil sub diferite aspecte, între care eficacitatea educațională a testului în ansamblu sau raportat la componente, claritatea și lizibilitatea redactării formulării și prezentării conținutului, a organizării componentelor, modului de administrare a testului etc.

Evaluarea trebuie să aibă un caracter stimulator, indiferent de metoda folosită. Ea nu trebuie să-i schimbe pe elevi, să-i demotiveze, și dimpotrivă să-i încurajeze și să-i stimuleze să învețe mai bine. Ca să îndeplinească această cerință evaluarea trebuie concepută și prezentată elevilor ca o sarcină comună firească și nu ca o sancțiune. Evaluarea trebuie înțeleasă ca o modalitate de ameliorare a predării și a învățării, de eliminare a eșecului și de realizare a unui progres constant în pregătirea fiecărui elev.

INOVAȚIE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE PENTRU VIITORUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

prof. Irimia-Matei Elena

Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sf. Andrei”,

Gura Humorului, Județul Suceava

Educația reprezintă un pilon fundamental al dezvoltării societății. Pe măsură ce tehnologia și globalizarea avansează, sistemul educațional se află într-o continuă schimbare. În acest context, este esențial ca profesorii, elevii și autoritățile educaționale să adopte abordări inovative și să implementeze practici excepționale pentru a răspunde noilor provocări. Lucrarea de față își propune să analizeze câteva dintre cele mai relevante schimbări din educație, cu exemple de bune practici și tendințe care modelează învățământul contemporan.

1. Educația în contextul evoluției tehnologice

- **Transformările tehnologice:** Tehnologia a avut un impact considerabil asupra educației în ultimii ani. Folosirea internetului, a platformelor online de învățare și a resurselor digitale a transformat procesul educațional. De exemplu, utilizarea aplicațiilor educaționale ca *Kahoot!* sau *Quizlet* a revoluționat metodele de învățare prin interactivitate și gamificare.
 - *Exemplu:* În școlile din România, unii profesori au adoptat aplicații de învățare online, precum *Google Classroom*, care le permit elevilor să aibă acces la materialele didactice, să participe la discuții și să își predea temele digital.
- **Abordări inovatoare:** Una dintre cele mai notabile inovații educaționale este învățarea personalizată, care se adaptează la nevoile fiecărui elev. Platformele educaționale interactive și instrumentele de evaluare continuă permit învățarea într-un ritm propriu, iar profesorii pot monitoriza progresul elevilor în timp real.
 - *Exemplu:* Unele platforme educaționale, cum ar fi *Edmodo* sau *Moodle*, oferă posibilitatea de a crea trasee educaționale personalizate. Profesorii pot să stabilească teme, să furnizeze resurse suplimentare și să aplice teste de evaluare, totul într-un spațiu digital accesibil elevilor.

2. Practicile excepționale în educație

- **Pedagogia centrată pe elev:** În locul unei învățături unidirecționale, în care profesorul predă și elevul ascultă, pedagogia modernă pune accent pe activitatea elevului. În cadrul acestei abordări, elevii sunt implicați activ în procesul de învățare, fiind încurajați să pună întrebări, să lucreze în grupuri și să descopere soluții.
 - *Exemplu:* Metoda „flipped classroom” (clasa inversată) este un exemplu de inovație care pune elevul în centrul procesului educațional. În această metodă, elevii studiază materialele acasă (de exemplu, prin videoclipuri educaționale), iar timpul de la școală este dedicat discuțiilor, rezolvării de probleme și activităților interactive. Astfel, elevii sunt mai implicați și pot învăța în ritmul lor propriu.
- **Educația inclusivă:** Un alt aspect esențial al educației moderne este incluziunea. Educația trebuie să fie accesibilă tuturor elevilor, indiferent de abilități sau condiții speciale. Implementarea unor strategii de învățare diferențiată și a unui curriculum flexibil poate asigura un învățământ echitabil.
 - *Exemplu:* În multe școli, profesorii folosesc tehnologia pentru a sprijini elevii cu dificultăți de învățare. De exemplu, aplicațiile de citire și dictare pentru elevii cu dislexie, sau platformele interactive care permit învățarea prin jocuri, pot sprijini integrarea acestora în procesul educativ.

3. Rolul formării continue a cadrelor didactice

- **Profesionalizarea cadrelor didactice:** Este esențial ca profesorii să fie pregătiți continuu pentru a adopta noile metode educaționale. Formarea continuă le permite să rămână la curent cu cele mai recente tehnici și să aplice practici eficiente în sala de clasă.
 - *Exemplu:* Programele de formare continuă, cum ar fi cele oferite de diverse organizații educaționale și universități, pot include cursuri de utilizare a tehnologiilor educaționale sau formarea în domeniul educației incluzive.
- **Comunități de învățare:** Un alt concept esențial este învățarea colaborativă între profesori. Crearea unor grupuri de practică și a unor comunități de învățare între profesori poate facilita schimbul de idei și dezvoltarea unor metode inovative.
 - *Exemplu:* În multe școli, profesorii formează grupuri de colaborare în care împărtășesc materiale didactice, tehnici de predare și soluții pentru gestionarea clasei. Astfel, învățarea continuă devine o activitate colectivă, nu doar individuală.

4. Provocările educației viitorului

- **Găsirea unui echilibru între tehnologie și educația tradițională:** În ciuda beneficiilor aduse de tehnologie, este important ca aceasta să nu înlocuiască complet interacțiunea umană și tradițiile educaționale. Tehnologia trebuie integrată armonios în procesul educativ, păstrând, totodată, importanța valorilor umane, a empatiei și a relației profesor-elev.
 - *Exemplu:* Deși aplicațiile educaționale pot fi extrem de utile, învățarea interpersonală rămâne un aspect important al educației. Profesorii trebuie să creeze un echilibru între folosirea tehnologiei și încurajarea interacțiunii directe în clasă.
- **Pregătirea pentru profesii care nu există încă:** Într-o lume în continuă schimbare, este important ca elevii să învețe abilități care le vor permite să se adapteze rapid noilor cerințe ale pieței muncii. Abilități precum gândirea critică, creativitatea, rezolvarea de probleme și capacitatea de a învăța pe tot parcursul vieții devin esențiale.
 - *Exemplu:* Proiectele educaționale bazate pe rezolvarea de probleme reale sau pe abordări interdisciplinare pot stimula aceste abilități. De exemplu, în cadrul unor cursuri care combină matematica cu științele sociale, elevii învață să rezolve probleme complexe prin colaborare și gândire critică.

Concluzie:

Educația trebuie să evolueze în paralel cu schimbările tehnologice și sociale ale lumii moderne. Abordările inovatoare și practicile excepționale reprezintă cheia pentru un sistem educațional adaptat nevoilor viitorului. De la integrarea tehnologiilor digitale la promovarea educației incluzive și a colaborării între profesori, fiecare pas spre inovare este un pas important pentru formarea unei educații de calitate. Astfel, educația nu trebuie doar să transmită cunoștințe, ci să pregătească tinerii pentru a face față unui viitor incert și provocator.

Bibliografie:

1. **Marian, A.** (2019). *Inovația în educație: Teorii și practici contemporane*. Editura Universitară.
2. **Sandu, D.** (2018). *Educația pentru viitor: Transformări și provocări*. Editura Didactică și Pedagogică.
3. **Păun, M.** (2021). *Abordări inovatoare în învățământul românesc*. Editura Polirom.
4. **Bălan, C.** (2017). *Pedagogia modernă și învățământul hibrid*. Editura Academică.
5. **Popescu, I.** (2020). *Educația inclusivă: Provocări și soluții*. Editura Lumen.
6. **Blaga, L.** (2016). *Metode și tehnici de învățare activă*. Editura Humanitas.

7. **Zaharia, R.** (2022). *Transformarea educației în era digitală*. Editura Pro Universitaria.

IMPORTANȚA POVEȘTILOR ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI CU CES

Profesor Loredana Istrate

Centrul Județean de Resurse Educaționale, Vaslui

Motto: „Poate că povestea este partea cea mai frumoasă a vieții omenești... Cu povești ne leagă lumea, cu povești ne adoarme... Ne trezim și murim cu ele.” (Mihai Eminescu)

Lumea poveștilor reprezintă o lume aparte, în care oamenii trăiesc emoții deosebite, o lume a teatrului, a poeziei, a muzicii și a jocului, o lume reală transpusă într-un mod spectaculos. Poveștile au fost create ca sursă de plăcere. Ele reprezintă provocarea la care sunt ademeniți copiii, mici și mari. Îndemnul de a citi povești reprezintă un îndemn la iubire și speranță, de a avea curajul să fim buni într-o lume rea, de a fi frumoși într-o lume urâtă, curajul de a cunoaște o lume nouă, care ne deschide porțile către „orice e posibil”, o lume care ne transpune în pielea personajelor și ne transformă în ceea ce nu credeam că putem să fim, o lume fantastică, ce ne imprimă emoții deosebite și ne modelează rațiunea.

Poveștile au un mare rol educational, copiii cresc cu povești. Trăirile provocate de eroii din povești îi fac pe aceștia să își dorească să fie ei înșiși personaje pozitive astfel încât, mesajul transmis este imediat recepționat de către copii având un real impact educațional în privința atitudinii și comportamentului acestora. Copiii descoperă consecințele unor fapte și atitudini, învață strategii de viață și încep să-și gestioneze comportamentul social, aplicând în viața de zi

cu zi ceea ce deslușesc în lecturi. Întâmplările deosebite și acțiunile desfășurate în povești le dezvoltă imaginația, creativitatea și gândirea spontană.

Basmele și poveștile sunt esențiale în dezvoltarea gândirii și a limbajului. De aceea, un număr cât mai mare de cărți citite echivalează cu un limbaj mai bogat și mai armonios. Cu toții cunoaștem contribuția pe care a adus-o marele psiholog și fiziolog elvețian, J. Piaget în privința teoriei dezvoltării copilului. Acesta a studiat capacitățile intelectuale ale copiilor, evidențiind modurile lor de manifestare spontană în mediul lor natural de viață. A discutat cu sute de copii de până în doisprezece ani, studiindu-le gândirea, imaginația, limbajul și comportamentul. A constatat că inteligența umană se dezvoltă încă de la naștere, în etape bine definite și că, până la șapte ani, copiii gândesc calitativ diferit față de adulți. Gândirea lor este influențată de sentimente, de emoțiile trăite de aceea este vital ca aceste emoții să fie variate și constructive. Poveștile ne oferă acest rol, de a crea emoții variate, pe care noi, părinții și profesorii, avem datoria de a le coordona astfel încât ele să poată dezvolta armonios un copil inteligent și fericit.

Există nenumărate basme și povești scrise în lumea întreagă. S-au remarcat scriitori talentați care au reușit să captiveze atenția extrem de rafinată a copiilor. În literatura noastră, un mare pedagog și scriitor de basme și povești este Ion Creangă, numit și maestrul al basmelor, care, cu un talent literar nativ, a reușit să fascineze generații întregi. Nu există copil care să nu cunoască cel puțin o poveste scrisă de el, „Capra cu trei iezi”, „Punguța cu doi bani”, precum și binecunoscuta operă „Amintiri din copilărie”, din care cu toții am avut de învățat câte o morală. Ion Creangă a fost un spirit deschis spre teoriile și inovațiile din pedagogia întregii lumi pe care ar fi dorit să le știe aplicate și la noi, dar, înainte de toate, a fost un om îndrăgostit de profesia

sa și de copii, un om legat prin toate fibrele ființei lui de pământul pe care s-a născut, de tradițiile populare. În activitatea sa didactică și de autor de cărți școlare, de aproape un sfert de veac, **Creangă** se dovedește un deschizător de drumuri pentru că:

- luptă împotriva învățării mecanice prin stimularea gândirii elevilor și participarea lor activă la lecții;
- creează literatura pentru copii din Romania, valoroasă pentru formarea viitoare a tinerilor;
- recomandă cunoașterea individualității copiilor și respectarea particularităților de vârstă;
- precizează rolul învățătorului, acela de a lumina mintea copiilor, de a-i învăța să cunoască lumea reală și de a le forma deprinderi practice;
- demonstrează importanța pe care o are practica școlară pentru generalizarea experienței pozitive și stimularea creației pedagogice.

Petre Ispirescu este, de asemenea, un mare culegător de basme populare românești pe care le-a repovestit cu un har remarcabil. Povești ca „Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte”, „Greuceanu”, „Sarea în bucate” au îmbogățit viața tuturor copiilor.

Mihai Eminescu, considerat cea mai importantă voce poetică din literatura română, a scris și el povești minunate. Merită menționați și Tudor Arghezi, B.S. Delavrancea, I. Slavici, toți, scriitori consacrați ai literaturii noastre.

În ultimii ani, se remarcă tot mai mulți scriitori români care se afirmă atât la noi în țară, cât și în plan internațional. Autori de proze scurte sau poezii, cu toții au reușit să se evidențieze prin umor sau prin povești pline de emoție. Literatura pentru copii este o lume plină de haz,

plină de învățăminte și lecții importante de viață. Copiii, mai mari sau mai mici, se identifică și trăiesc aventurile personajelor, singura limită fiind propria imaginație.

Un aport inestimabil este adus de Biserică prin Biblie. Sunt multe cărți prezentate în forme adecvate copiilor în care sunt descrise pilde ale creștinismului, pentru a-l face cunoscut pe Isus Hristos copiilor.

Așadar, poveștile și poeziile s-au scris și se scriu în continuare. Copiii se identifică cu personajele din povești deoarece acestea întruchipează problemele din viața lor reală. În povești se află, de cele mai multe ori, răspunsurile la întrebări, soluțiile la probleme. Cu ajutorul poveștilor ei reușesc să depășească momente dificile, evadând din lumea reală în cea de basm în care pot deveni altcineva și în care pot învinge răul. Efectul psihologic pozitiv este puternic resimțit, copiii învață să aibă curaj, încredere în forțele proprii și caută soluții pentru a-și rezolva creativ dificultățile întâmpinate în realitate. În acest mod, ei dezvoltă noi capacități cognitive și învață noi forme de comportament dobândind abilități ce le permit să acționeze eficient în mediul lor de viață. Până la vârsta de șapte ani predomină egocentrismul, copiii cred că totul se învâрте în jurul lor și că toate lucrurile au viață, funcționând ca și ei (gândire caracterizată prin animism). Între șapte și unsprezece ani, se dezvoltă gândirea structurată, concretă și logică, copiii pot înțelege cu adevărat semnificațiile unor acțiuni.

Basmele și poveștile oferă o mare bucurie și sunt de un real folos și pentru copiii cu CES. Ele contribuie la dezvoltarea unor atitudini sănătoase, la speranță și încredere în sine, în fața provocărilor și problemelor vieții. Cu atât mai mult, pentru copiii cu CES poveștile oferă, prin

personajele și modul în care se soluționează orice problemă, soluții la problemele lor reale, trezindu-le speranța că schimbările extraordinare există.

Bruno Bettelheim, un mare specialist în psihologie infantilă a studiat comportamentul emoțional al copiilor considerând că problemele pot fi depășite tocmai prin abordarea fricilor trăite: *„copilului trebuie să-i stimulezi imaginația, să îl ajuți să își dezvolte inteligența și să își clarifice emoțiile; să fie cât mai familiarizat cu fricile, anxietățile și aspirațiile sale; să iei în serios dificultățile pe care le resimte și în același timp să promovezi încrederea copilului în sine și în viitorul său”*. El consideră că basmele (potrivite vârstei lor) reprezintă calea cea mai sigură în a-i ajuta să depășească inhibițiile și fricile trăite, să se accepte așa cum sunt și să privească spre viitor cu mai multă lumină, bunătate și speranță.

Copiii sunt însuflețiți de vorbele înțelepte și cu tâlc scrise de autori în cărțile de povești. Elocvente, în acest sens, sunt îndemnurile pe care le exprimă eroii poveștilor, spre exemplu: Peter Pan, un personaj de renume însuflețit de scriitorul englez J.M. Barrie:

„Visele pot deveni realitate dacă ne dorim ceva suficient de mult. Poți avea totul în viață dacă vei sacrifica orice altceva pentru asta”.

„În momentul în care te îndoiești că poți zbura vei înceta pentru totdeauna să fii capabil de asta”.

Putem spune că un rol deosebit în educația și dezvoltarea copiilor îl au și poveștile terapeutice, acestea devin astfel un instrument prețios care va scoate la iveală emoții și sentimente ce riscă să rămână ascunse în inconștient: angoase, frici, dorințe, obsesii,

culpabilități, invidii, întrebări la care nu le-am găsit, dar nici căutat, răspunsuri.” (Pașca, 2004, p. 24)

Maria Dorina Pașca (2004) afirmă că: „Obiectivul poveștilor este să păcălească subiectul prin blocarea mecanismelor sale de apărare și intrarea în contact cu inconștientul și multitudinea de soluții depozitate în acesta.

Poveștile au multe dintre caracteristicile importante ale comunicării eficiente și anume:sunt interactive,educă prin atracție,trezesc și hrănesc imaginația,dezvoltă abilități de rezolvare a problemelor,crează posibilități pentru îndeplinirea obiectivelor,invită la o luare a deciziilor independentă.

S. Filipoi (1998), în „Basme terapeutice pentru copii și părinți”, demonstrează faptul că, „indiferent de vârstă, avantajele folosirii conștiente și intenționate a basmului ca mesaj terapeutic sunt aceleași”, amintind că *basmul terapeutic iluminează* deoarece se adresează intuiției și fanteziei, reprezentând o lecție de viață care sparge vechiul tipar al conflictului cu care este familiarizat;*basmul terapeutic este un vehicul* foarte potrivit pentru modele comportamentale și valori morale, schimbarea de poziție îi este doar sugerată și are mai mult caracter de joc;*mesajul terapeutic este preluat la fel ca mesajul unui vis*, nefiind legat direct de experiența vieții reale;*basmul aduce soluții cu totul neașteptate*, cu efort emoțional pozitiv, ajungând chiar să contrazică logica și obișnuința.

Așadar, copiii trebuie încurajați să citească, sau să li se citească dacă singuri nu o pot face. Poveștile și poeziile au rol terapeutic și dezvoltă judecăți de valoare. Vor învăța să-și exprime mai ușor sentimentele dar și să înțeleagă că există anumite reguli și conduite care stau

la baza funcționării unei societăți, și care, dacă sunt încălcate, îi transformă în personaje negative, precum cele din povești, iar personajele negative întotdeauna suferă consecințele faptelor sale. Spre deosebire de filme sau desene animate, poveștile creează o conexiune aparte între povestitor și ascultător, o comunicare bidirecțională bazată pe întrebări, răspunsuri și comentarii care trezesc curiozitatea copiilor. Povestea îi învață pe copii să asculte, să pună întrebări, să intuiască, să descrie, să concluzioneze, contribuind necondiționat la o dezvoltare armonioasă a inteligenței și limbajului acestora.

BIBLIOGRAFIE:

1. Harword Robin; „Psihologia copilului”, Editura Polirom, București, 2010;
2. Piajet Jean; „Judecata morală la copil”, Editura Codex, București, 2012;
3. Perian Gheorghe; „Studii de literatură română recentă / Teme și motive literare în proză scurtă”, Editura Limes, București, 2016;
4. Bratu Bianca; „Preșcolarul și literatura (Studiu și antologie)”, Ed. Did. și Ped. Buc., 1977;
5. Revista de povestiri ; <http://www.revistadepovestiri.ro/proza-scurta-de-concurs/>;
6. Revista Convorbiri literare; <http://convorbiri-literare.ro/>;
7. <https://ro.wikipedia.org/wiki>.

Perioada interbelică a însemnat pentru romanul românesc un amplu proces de modernizare la temelia căruia s-au așezat studii și lucrări de teoretizare și conceptualizare ale unor importanți romancieri ai perioadei. Unul dintre conceptele îndelung discutate ale perioadei a fost *autenticitatea*. Prevalența în literatură a năzuinței la autenticitate apare, în concepția lui Dumitru Micu „ca un fapt natural de sincronism, prin care se exprimă spiritul veacului”.

Derivat din adjectivul „autentic”, substantivul *autenticitate* desemnează însușirea de a fi necontrafăcut, de a fi adevăr indubitabil. Corespunde, în literatură, mai ales în cea de la sfârșitul secolului al XIX-lea, actului de identificare a creației artistice cu datul de viață trăit de autor. Conceptul de *autenticitate* a prezentat o serie de particularități și nuanțe de la o epocă literară la alta: în epocile religioase, autenticitatea însemna concordanță cu pretinse adevăruri revelate, iar filosofi, în special Platon, au înțeles-o ca adecvare la propriile lor concepții despre lume. A fost necesară, opinează D. Micu, „insurecția romantică pentru ca ideea de autenticitate să se identifice cu aceea de adevăr concret și autenticul să fie căutat exclusiv în real. În realul existenței mundane”.

O contribuție care îmbogățește substanțial bibliografia referitoare la romanul românesc interbelic o aduce criticul literar universitar Lăcrămioara Berechet cu amplul eseu, *Modele cultural-literare la marginea imperiilor*. Plasat în cadrul conceptului de „geografie literară” (Cornel Ungureanu, criticul universitar timișorean), eseuul supune unei analize marcate de evidentă originalitate alte concepte, precum „canonul”, „modelul cultural-literar”, „centrul”, „marginea”, ultimele două văzute într-un raport de interferență (centrul exprimând „starea de normalitate”, marginea adaptând „propriile tipare de cultură la paradigmele unor centre de urgență culturală”).

Sunt identificate câteva modele românești, unele trecând dincolo de clasificările propuse de Eugen Lovinescu ori G. Călinescu. Modelelor apusene- balzacian și proustian - li se adaugă cel al Europei Centrale- mitteleuropean-, balcanic-bizantin și oriental, acestea două din urmă încadrându-se unui tradiționalism paseist (Nicolae Filimon, Emanoil Bucuța, Panait Istrati, Mihail Sadoveanu).

În spațiul central-european „apar psihanaliza, se modelează avangardele care vor schimba esențial discursul literaturii secolului al XX-lea, aici se dezvoltă o literatură cosmopolită, crepusculară, ireversibil nostalgică, purtând și însemnele Levantului, o literatură interesată atât de tonurile grave ale psihologiei abisale, cât și de ironia subțire, de zicerile în răspăr. Pe de o parte dadaismul, expresionismul, experimente literare care înnoiesc definitiv gândirea literară, pe de altă

parte mitul, alegoria, simbolul, instrumentele unei gândiri arhaice. Acestea pot coexista, creând o nouă sensibilitate postromantică grafată pe energiile creatoare ale universalismului mentalului colectiv”. Alte trăsături ale locului: „menținerea clivajului bine-rău în paradigmele gândirii veacului al XX-lea, mândria națională de a nu îngenunchea în fața călăului, generând în literatură mitul voievodului salvator”.

Cât privește modelul mitteleuropean, acesta ar fi oarecum specific Ardealului și Banatului. I se încadrează Liviu Rebreanu cu *Pădurea spânzuraților*, dar și Mihail Sadoveanu cu romanul *Locul unde nu s-a întâmplat nimic* (aflat la <<granița>> imperiilor), ca și Max Blecher. Fiecare dintre modelele enunțate sunt susținute de romancieri și opere, în cazul unor teme commune, fiecare autor proiectându-și propriul model. Concluzia este concisă și concludentă: „romanul românesc interbelic fiind din această perspectivă, oglinda unui multiculturalism de sinteză nesegregar”. De exemplu, Camil Petrescu este adeptul modelului vestic, în vreme ce la Mircea Eliade se poate vorbi despre o interferență- „cuprindere”, cum spune autoarea- a vestului european cu cel oriental „de expresie indică”. Romane ale lui Camil Petrescu, Anton Holban, H.P-Bengescu, Mircea Eliade, Mateiu Caragiale, Liviu Rebreanu, G. Călinescu, Max Blecher, proze semnate de Vasile Voiculescu sunt circumscrise unui model ori mai multor (chiar în cazul unui singur scriitor), marcate de o identitate absolută. Marginea își capătă, prin contactul cu centrul, o personalitate proprie. Este posibil un efect de bumerang printr-o mișcare inversă, ofensivă asupra centrului. Ceea ce este în consens cu această concluzie finală: „Mircea Eliade numea această margine un spațiu punte, alții îl numesc un spațiu de interferență ori un spațiu al sintezelor rânduitoare. Marginile pot fi numite și manualele de istorie ale centrelor”.

Autenticitate în concepția lui Mircea Eliade

Mircea Eliade este „cel dintâi care introduce în literatura română o problemă de tip existențialist. Asta vrea să spună, înainte de orice, o intuiție globală a lumii și a existenței. Este ceea ce lipsește spiritului nostru”. Poetica autenticității este teoretizată de către autor în *Solilocvii*, *Fragmentarium*, *Oceanografie*, *Insula lui Euthanasius*. Cea mai clară definiție a conceptului o aflăm dintr-o însemnare notată în *Fragmentarium*: „Autenticitatea” tinde întotdeauna să exprime <<concretul>>; este, deci, o tehnică a realului, o reacțiune împotriva schemelor abstracte (romantice sau pozitivistice), împotriva automatismelor psihologice. <<Autenticitatea>> este un moment în marea mișcare către <<concret>>care caracterizează viața mentală a ultimului sfert de veac (succesul fenomenologiei, Proust, noul hipocratism în medicină, valoarea acordată „experienței iraționale” în cercetarea religiilor, interesul pentru etnografie și folclor. <<Autenticitatea>> nu poate fi integrată mentalității secolului al XIX-lea; căci nu confundă <<realul>> cu <<pipăibilul>>. Acordă importanță documentelor, experiențelor, numai pentru că acestea participă la <<real>>; evită, astfel, automatismele, schemele formale, iluziile.

Departa de a trăda o atitudine antimetafizică, autenticitatea exprimă o puternică sete ontologică de cunoaștere a realului”. Se înțelege de aici că experiența, care stă la baza oricărei forme de autenticitate în sfera literaturii, se bazează pe concret. Mai apoi conchide: „Magia crede că omul poate fi și face orice. <<Autenticitatea>> se mulțumește cu mai puțin: nu poți fi orice, nu poți face orice. Nu poți fi, bunăoară, geniu sau creator de lumi, sau Dumnezeu (cum afirmă magia). Dar poți fi tu însuși (adică fără nicio alterare: sincer, actual, viu) și poți face o sumă de lucruri prin propria ta forță sufletească; lucruri care, laolaltă, alcătuiesc lumea ta, la organizarea căreia ai luat și tu parte și pe care ți-ai construit-o după nevoile și puterile tale. Autenticitatea este, așadar, o atitudine vulgară, populară, a idealismului. Dar atât <<autenticitatea>>, cât și idealismul sunt eșuări ale conștiinței magice. Crezi că lumea o poți face și desface prin voința ta (magie); te convingi de absurditatea acestui demiurgism și atunci crezi că lumea o faci cunoscând-o (idealismul); te mulțumești, în cele din urmă, să trăiești<<autentic>> o cât de mică părticică din această lume (<<autenticitate>>). Se înțelege că literatura are posibilitatea să prezinte o experiență ce s-a petrecut anterior. A fi autentic presupune, ca factor esențial, trăirea experienței ca atare. Pentru Mircea Eliade, autenticitatea se traduce printr-o angajare totală în real, în *concret*, angajare ce se realizează prin *experiență* sau *trăire* a unor *fapte*, iar experiența personală duce la înțelegere (în prefața la ***Oceanografie***: „Fiind o simplă carte de înțelegere, deci de experiență personală și de afirmare, mă temeam să nu fie considerată altfel decât ceea ce este considerată în realitate.”)

Mircea Eliade asociază autenticitatea cu universalitatea și libertatea. În eseu *Originalitate și autenticitate* Eliade opune cele două principii printr-un raționament simplu: dacă originalitatea presupune automat individualitate, autenticitatea e garantată de universalitate. „În fața originalității, eu propun autenticitatea. Care, de fapt, înseamnă același lucru, în afară de ceremonialul, de tehnica și fonetica inerentă în orice. A trăi tu însuși, a cunoaște prin tine, a te exprima pe tine. (...). Cu cât ești mai autentic, mai tu însuși, cu atât ești mai puțin personal, cu atât exprimi o experiență universală sau o cunoaștere universală”.

Rezolvarea paradoxului prin care autenticitatea se opune originalității e găsită de teoretician tot în atributele autenticității. Astfel, autenticitatea înseamnă universalitate pentru că aceasta din urmă presupune ieșirea din timp, abolirea istoriei, deci intrarea în universal: „nu poți experimenta nimic pe viu, deci nu poți cunoaște imediat, real, ci printr-o transparență, prin mijlocire, prin relații....”.

Ieșind de sub incidența timpului și a oricăror forme condiționate de istorie, trăirea autentică înseamnă și libertate. Prin experiență omul ajunge la libertate: „Singura libertate posibilă o concep prin experiență, căci nu pot scăpa de anumite lucruri decât trăindu-le, nu pot limpezi anumite obsesii decât privindu-le în față, și nu pot cunoaște adevărata dragoste decât depășind-o. [...] Și ca să obții această libertate după care tânjește omul modern, nu este altă cale practică, eroică, iar nu

contemplativă, decât aceea a experiențelor. Numai experimentând totul poți cunoaște real viața omenească, poți ajunge un om întreg. Și numai o astfel de cunoaștere, adică o astfel de realizare face posibilă libertatea omului nou, deschizându-i calea adevăratei creații și adevăratei fericiri”.

Pentru Anton Holban și Camil Petrescu, autenticitatea era apanajul psihologismului: „care a reținut din om doar individul, și, din complexitatea vieții lui interioare și exterioare, doar acele automatisme psihice care-l fac unic și irepetabil”. Mircea Eliade nu numai că respinge psihologismul, dar vede în autenticitate modalitatea de a depăși individualismul, posibilitatea de a te include în universal prin experiență. Atât Mircea Eliade, cât și Eugen Ionescu, Mihail Sebastian, Octav Șuluțiu au, la adresa jurnalului, doar aprecieri superlative: „Un jurnal intim are, pentru mine, o mai universală valoare omenească decât un roman cu mase, cu zeci de mii de oameni. *Faptele* celui dintâi, fiind cu desăvârșire autentice și atât de exprimate, încât depășesc personalitatea experimentatorului și se alătură celorlalte fapte decisive ale existenței, reprezintă o substanță peste care nu se poate trece. Dimpotrivă, un roman cu zece mii de oameni este o simplă carte *făcută*, cu personaje, cu originalitate. Preferința e motivată prin aceea că faptele din jurnal sunt autentice, revelă „o experiență autentică, adică nealterată și neliteraturizată”, în timp ce un roman „este o carte *făcută*”. Pe același temei acorda prioritate jurnalelor intime și Mihail Sebastian: „aceste jurnale au un accent de adevăr, pe care literatura nu-l realizează niciodată pe de-a-ntregul. Fiindcă literatura, oricât ar fi de bună, simulează”.

În opinia lui Eugen Ionescu, jurnalul este „preferabil romanului, tragediei, poemei și celorlalte genuri literare, pentru că e mai complet (...) și mai adevărat”, pentru că oferă cititorului puțința de a „vedea viața fără sufleur”. Dumitru Micu vine cu următoarea precizare: „întâiul teoretician român al autenticității n-a pledat niciodată în favoarea jurnalului, n-a acordat acestei specii, necondiționat, caracter de autenticitate; dimpotrivă, a denunțat supralicitările în acest sens”. Nu este suficient, după Camil Petrescu, a scrie „eu” pentru a fi autentic; „sunt și povestiri la persoana întâi care nu sunt autentice”, „Un jurnal poate să fie searbăd și precar ca o compoziție școlărească.

În perioada interbelică jurnalul românesc „se contaminează de adevărul autenticității în cheie oriental-indică prin Mircea Eliade. Introspecția prelungită a personajului-narator, din perspectiva actorială a homodiegezei, fixează strădania de a salva experiența din fluxul distrugător al timpului istoric. Pagina de jurnal păstrează, în litera scrisă, experiențele ratate în ordinea sacrului relevat, experiența de inițiere care se mai pot salva doar prin re-cunoaștere. Instanța auctorială rememorează la distanță de timp experiența, o adâncește în sine, oferindu-și șansa cunoașterii în ordinea instaurată de supremația spiritului asupra materiei. Astfel procedează naratorul în „Șantier” sau în „Maitreyi”, romane în care se folosesc, drept material documentar al lumii reprezentate artistic, caietele jurnal ale autorului”.

Având în vedere mărturisirea lui Mircea Eliade în *Oceanografie*: „ca să treci mai departe trebuie să știi și altceva: să mori (...) să mori în fiecare zi, cu fiecare operă, cu fiecare pagină scrisă (...) de aceea cred eu că jurnalul, însemnările intime, notele fără importanță, conțin atâta sete de veșnicie” se poate afirma că „scriitura diaristă dezvăluie uimitorul fapt de cunoaștere al camuflării: marile adevăruri se ascund în chipul umil și cenușiu al întâmplărilor cotidiene. Jurnalul inițiază în miracolul fiecărei întâmplări, oricât de banale, după cum mărturisește autorul în *Oceanografie*. Misterul se camuflează în morfologiile umile ale cotidianului. Acest tip de privire ispășește cunoașterea de condiționările istorice, eliberează și redă dimensiunea universală a experienței trăite”.

În *Fragmentarium*, (în eseul „Despre destinul romanului românesc”), Mircea Eliade precizează diferențele dintre roman, pe de o parte, și nuvelă, dramă pe de altă parte. În nuvelă predomină întâmplările, iar în dramă ciocnirile. Apoi conchide: „romanul este o carte cu oameni. Se poate scrie un roman fără întâmplări și fără conflicte. Este suficient să trăiască, acolo, un singur om”. Este, totuși, de dorit ca în roman să fie înfățișați „oameni remarcabili” și romanul să impună tipuri „în care drama existenței se desfășoară în toată plinătatea ei”. Romanul românesc, precizează Mircea Eliade, cu excepția lui *Ion*, nu are personaje memorabile și „asta explică de ce literatura română nu se impune în literatura universală; pentru a scăpa de acest handicap, romanul trebuie să creeze „personaje-mituri”; asta vrea să spună că individul participă la procesul cunoașterii, la drama existenței, are destin”. Mircea Eliade vine cu explicația: „Nu e vorba de un tip, avar, amant, gelos etc.- ci de un personaj care să participe cât mai total la drama existenței; să aibă destin, să-l doară carnea, să știe lupta cunoașterii etc. Un popor- prin folclorul și prin istoria lui- creează mituri. O literatură- mai ales prin epica ei- creează personajele-mituri. Forța creatoare a unui romancier constă, în primul rând, în capacitatea sa de a crea oameni- oameni noi și mulți. Nu simpla reproducere de personaje (tatăl bun, tatăl pervers, femeia vinovată, fiul risipitor, fecioara înșelată etc.)- creație de oameni noi, adică de oameni care participă la eforturile de cunoaștere ale contemporaneității”.

„Romanul trebuie să fie creatorul unor eroi excepționali, cu o capacitate absolută de a-și asuma plener suferința, ratările. Personaje cu destin, mituri literare”. Personajul predilect în romanul modern este acela care are „o conștiință teoretică a lumii (weltanschauung); asta înseamnă că individul trebuie să aibă conștiința propriului destin”, fapt ce nu se întâmplă în romanul românesc, după opinia lui Mircea Eliade : „nu știm dacă există în literatura românească un singur personaj care s-a sinucis din disperare sau din simpla dramă metafizică. Sunt multe, însă care s-au sinucis din dragoste, sau din plictiseală, sau de foame. În romanul românesc, nu există niciun mistic, niciun exaltat, niciun cinic. Drama existenței nu se coboară până la rădăcinile ființei. Personajele românești

sunt, încă, departe de a participa la marea bătălie contemporană care se dă în jurul libertății, a destinului omului, a morții și a ratării”.

În prefața de la *\$antier* devine mult mai vehement la adresa unor mentalități conservatoare care excludeau zona spiritului din materia primă a romanului: „Nu înțeleg de ce-ar fi o carte în care se descrie o meserie oarecare sau o cocotă, și n-ar fi tot atât de roman o carte în care s-ar descrie lupta unui om viu cu propriile sale gânduri, sau viața între carte și vis. Descrierea fazelor unui cancer nu e întru nimic justificată, din punctul de vedere al realității sale, decât descrierea fazelor unei cunoașteri oarecare (de pildă, învățarea unei limbi străine, sau a agriculturii, sau a matematicilor). De ce a unei cocote ar fi mai interesantă decât transcrierea justă a dramei lăuntrice a unui matematician sau metafizician? Orice se întâmplă în viață poate constitui un roman. Și în viață nu se întâmplă numai amoruri, căsătorii sau adultere; se întâmplă și ratări, entuziasme, filozofii, morți sufletești, aventuri fantastice. Orice e viu se poate transforma în epic. Orice a fost trăit, sau ar putea fi trăit.” Așadar, „romanul trebuie să își încorporeze în lumea reprezentată artistic o dată cu personajele și lumea acestora, să citeze teoriile, conceptele și pe oamenii care le trăiesc, să spună poveștile rătăcirilor metafizice”.

Dacă Mircea Eliade respinge obiectivismul și excesul de analiză psihologică, acceptă în schimb, și chiar recomandă intruziunea teoriei în roman. Dedică acestui subiect două studii în *Fragmentarium*, „Teorie și roman” și „Ideile în epică”, reluându-l accidental și în alte studii. În primul eseu decretează că „epicul pur este o prostie”, și că „este absurd să interzici <<teoria >> într-o operă epică”. În sprijinul său îi invocă pe Rabelais, Sterne, Butler, Proust, Stendhal, care au știut să pună teoria în cantitatea necesară în roman. Tot de aici deducem și ce înseamnă *teorie în roman* pentru Mircea Eliade. El o asimilează, în bună parte, cunoașterii și poate aduce informații prețioase despre om și epoca în care a trăit: „adică inteligență, demnitate umană, curaj în fața destinului, dispreț față de truisme. De ce fug romancierii de această misiune a epicului: de a oglindi o epocă nu numai sub aspectul ei social, ci și sub aspectul ei teoretic și moral; adică de a oglindi eforturile contemporane către cunoaștere, încercările de a valorifica viața, de a soluționa problema morții, într-un cuvânt de ce fug de responsabilitate, de ce ezită să creeze oameni noi, oameni care să trăiască și cu inteligența în 1930, nu numai cu instinctele? O mare operă nu oglindește numai societatea contemporană, ci mai ales granițele cunoașterii la care a ajuns insul, victoriile sale teoretice”.

În „*Ideile în epică*”, prozatorul, decis să apere o formulă romanească viabilă, polemizează vehement cu criticii literari care sunt neîncrezători față de romanul de idei. Conștient fiind de rezerva cu care criticii români privesc romanul de idei, Mircea Eliade o explică prin influența franceză. Francezii, care au avut cei mai mari scriitori-teoreticieni au început să fie alergici la romanele înțesate cu teorie, iar noi, mult prea influențați de francezi, am preluat atitudinea, ignorând

faptul esențial că scriitorii români n-au făcut niciodată abuz de inteligență sau cultură în romanele lor. Cealaltă explicație, tot atât de valabilă, e „în afară de această influență franceză, se observă în oboseala față de romanele de idei, și un nou fel de snobism. Snobismul simplității și al ignoranței“.

Partizan al romanului de idei, Mircea Eliade este împotriva romanului social, cu justificarea că după revoluția franceză, au fost scrise sute de romane cu preoți, șefi de tâlhari, țărani, însuflețiți de sentimente înalte, viconți sadici, etc., din care n-a rămas nimic. Când Balzac a încercat să facă roman social, a reușit, „numai întrucât a creat tipuri, a creat oameni excepționali”. Așadar: „Eu nu prea cred în romanul social, în romanul polemic sau manifest. Avem destule documente de istorie literară la îndemână ca să nu ne mai lăsăm păcăliți de modă”.

Mircea Eliade respinge excesul de metafore în roman într-o însemnare din *Fragmentarium*: „această libertate pe care o capătă lucrurile de a se lăși la infinit, de a deborda, de a ieși din granițele lor și de a alerga în sus și în jos (...) căutând un semn care să le exprime- mi se pare halucinant”. Este reacția pe care o are și Camil Petrescu față de calofilie, „reacția motivată într-o proză preponderent lirică, rapsodică. Din aceleași motive va fi pus în discuție medelenismul. Eliade vrea- și face ca atare- o proză directă, normal prozaică, demonstrativă (nu în sens didactic sau propagandistic), în funcție de condiția individului. Acest limbaj a părut multor critici sărac și neglijent. (...) Eliade vrea să prozaizeze stilul romanului românesc, să-l scoată de sub vraja formulărilor solemn lirice, să facă, în fine, din roman un gen al frumuseții prin exactitate”. Prin urmare, „Mircea Eliade refuză redactarea calofilă, ceremonialul stilistic care sufocă retrăirea experienței. Stilistica este înlocuită de confesiunea totală, care elimină problema invenției”.

Bibliografie:

1. Dumitru Micu, „În căutarea autenticității”, vol. I, Editura „Minerva”, București, 1992
2. Eugen Simon, „Mircea Eliade, spirit al amplitudinii”, Editura „Demiurg”, București, 1995
3. Lăcrămioara Berechet, „Modele cultural-literare la marginea imperiilor”, Editura ”Ovidius University Press”, Constanța, 2009
4. Mircea Eliade, „Oceanografie”, Editura „Humanitas”, București, 2003
5. Nicolae Manolescu, „Istoria critică a literaturii. 5 secole de literatură”, Editura „Paralela 45”, Pitești, 2008
6. Mircea Eliade, „Fragmentarium”, Editura „Destin”, Deva, 1990
7. Mircea Eliade, „Șantier”, Editura „Humanitas”, București, 2003

SITUAȚIA ROMANULUI ROMÂNESC ÎN PERIOADA INTERBELICĂ

Prof. Elena-Daniela Ivan

Liceul Economic „Virgil Madgearu”, Constanța

Problematica romanului a fost îndelung abordată în ultima sută de ani, cu multe interpretări contradictorii. Ar fi imposibil să i se dea acestei specii epice o definiție generală clară, întrucât „romanul e un gen etern, mult mai vechi și mult mai rezistent în mod curent, mult mai puțin supus transformărilor decât s-ar părea; el se bazează pe sentimentul de expectație pe care îl trezește publicului, fiind esențialmente „o povestire”, cu funcțiune concomitent informativă și deconectantă”.

S-a spus că romanul derivă din epopeea antică, dar dacă în poemele homerice domină relația om-divinitate, în această specie multiplicarea perspective asupra condiției umane este central de interes.. „Romanul se alimentează din marele bazin al vieții”, izvorăște din ea și îi valorifică toate experiențele. Românii nu au avut un Homer care să creeze epopee, însă a existat genul popular care a creat balade ce au constituit premise pentru nuvele. În perioada sămănătoristă nuvelele au ocupat un loc de frunte, defavorizând romanul care întârzia să apară. Dezvoltarea unilaterală a literaturii noastre, care a dus culmile clasicității la un număr restrâns de genuri și specii literare, se resimțea acut în secolul al XIX-lea, în maturizarea tardivă și lentă a romanului.

Pentru Eugen Lovinescu sincronizarea literaturii române cu literaturile europene occidentale însemna, înainte de toate, afirmarea spiritului de obiectivitate și analiză, intelectualizarea opticii scriitoricești și întoarcerea privirii nostalgice de la realitățile rurale, de care nu se putea detașa literatura „țăranistă” de orientare sămănătorită și poporanistă, spre subiecte din viața citadină, care îi solicită scriitorului mai multă luciditate, reflexivitate, spirit de observație. Criticul explica deficiențele romanului românesc de atunci, prin faptul că „literatura noastră este încă în faza lirică”, de aceea „sub aparență epică, romanele românești sunt, în realitate, creațiuni obiective în care scriitorii își fixează momentele vieții și suferința lor”. Romanul s-a confruntat, de-a lungul timpului, cu două inconveniente: documentul pitoresc și lirismul. Romanticii au cultivat cititorilor de romane gustul pentru laturile excepționale și zguduitoare ale vieții. Romancierul realist, în trecerea de la romantism la realism, a trebuit să se ferească de posibilele învinuiri de lipsă de gust estetic, de inspirație, proprii doar scriitorilor mediocri.

Evoluția romanului românesc evidențiază efortul de a se cuceri niveluri mai profunde, dar și complexe ale realității obiective. Romanul lui Nicolae Filimon (1863) poate fi considerat actul de naștere pentru această specie literară. Însă, până la apariția *Ciocoilor vechi și noi*, nu se poate ignora

faptul că în 1705, Dimitrie Cantemir realizase *Istoria ieroglică* ce conține elemente românești, Mihail Kogălniceanu scrisese *Tainele inimii*, iar Mihai Eminescu, *Geniu pustiu*.

În a doua perioadă, care durează până la apariția romanului *Ion*, de Liviu Rebreanu, romanescul își schimbă structura, aceasta prezentând o formă a verosimilității. Scriitorii pun mai mult accent pe tipicitatea umană, iar *Dan* de Al. Vlahuță, *Ciclul Comăneștenilor* al lui Duiliu Zamfirescu, *Arhanghelii* lui In Agârbiceanu, *Mara* lui Ioan Slavici se apropie de modelul european în perioada sa secundă.

Maturizarea romanului românesc interbelic a fost influențată de anumiți factori, dintre care sunt de menționat: mutațiile fundamentale în mentalitatea culturală (psihanaliza lui Sigmund Freud, „instituționalismul” lui Henri Bergson, „fenomenologia” lui Edmund Husserl) și, în mentalitatea literară, *schimbarea percepției asupra speciei literare* (literatura nu mai este considerată *divertisment*), stimularea scriitorilor și a lectorilor pentru problema romanului prin dezbaterile și articolele din presa vremii, dar și apariția unei generații de prozatori talentați.

Procesul de modernizare a literaturii române și de sincronizare a ei cu literatura europeană (proces semnalat de Eugen Lovinescu în două cărți de referință: „Istoria literaturii contemporane” și „Istoria civilizației românești moderne”) se desăvârșește în perioada interbelică, ce „echivalează cu apariția și impunerea romanului românesc modern. Este vârsta maturității depline și a europenizării unei forme literare, care, de acum înainte, acaparează centrul universului și cunoaște cele mai spectaculoase experiențe estetice”. În romanul românesc interbelic coexistă modele epice, care s-au confruntat neînterupt- „modelul narativ obiectivat și modelul narativ experimental”, iar modelul narativ obiectivat (sau balzacian) reprezintă emblema modernității.

Specie cu cel mai întârziat ecou la noi, romanul devine acum un adevărat promotor al modernismului. Se repetă, astfel, la nivelul literaturii române, situația altor literaturi, dar acolo în timp oportun: „Ca un adevărat parvenit, romanul a obținut un succes extraordinar într-un timp foarte scurt pe seama cuceririlor dobândite pe teritoriile vecinilor săi, pe care le-a absorbit cu răbdare până la transformarea întregului domeniu literar în colonie”. Oferind, în primul rând, posibilitatea unui spațiu închis, el ajunge la o „compenetrație a genurilor”, la o ștergere a granițelor dintre genuri. Chiar dacă, pentru o vreme, individualizarea romanului e insuficientă, privilegiile lui deosebite atrag magnetic scriitorii, indiferent de domeniul de afirmare: „Din literatură, romanul face pur și simplu ce vrea: nimic nu-l împiedică să exploateze, în folos propriu, descrierea, narațiunea, drama, eseul, comentariul, monologul, discursul; sau să fie, după placul său, pe rând sau simultan, fabulă, istorie, apolog, idilă, cronică, povestire, epopee; nicio prescripție, nicio prohibiție nu-l limitează la alegerea unui subiect, a unui decor, a unui timp, a unui spațiu, nimic nu-l obligă să respecte în mod absolut singura interdicție la care se supune în general, cea care-i determină vocația prozaică; el poate, dacă o va crede necesar, să conțină poeme, sau pur și simplu să fie <<poetic>>”.

Așa se face că literatura interbelică stă, cel puțin în domeniul prozei, sub afirmarea agresivă a romanului. Succeselor înregistrate li se adaugă și scrieri subintitulate de autori drept „romane” și care, după anumite opinii, nu s-ar încadra aici. Apare, așadar, ca normală atitudinea unor critici, unor „beletriști” privind posibilitățile și limitele romanului, substanța lui, vocația românilor pentru roman etc. Toate aceste discuții despre situația romanului românesc au ca scop formarea unor conștiințe estetice superioare, moderne, a înțelegerii speciei.

Dat fiind că studiile, articolele sunt numeroase iar unele foarte cunoscute, mă voi opri numai asupra câtorva, cu un ecou mai bogat. După studiul lui Garabet Ibrăileanu, *Creație și analiză*, cel dintâi care încearcă explicații ale evoluției speciei, ecoul cel mai amplu l-a stârnit articolul lui Mihail Ralea, „De ce nu avem roman?”. Criticul pleacă de la constatarea că emulația romanului e de suprafață, intenția fiind „de a se umple o lacună” și că cele mai multe dintre scrierile recomandate de autori ca romane sunt „străine de caracterul acestui fel de literatură”. Are sau nu dreptate Mihail Ralea? Răspunsul este negativ, dacă ne gândim că după *Ion* al lui Liviu Rebreanu literatura românească a consemnat și alte succese, dintre care pot fi amintite: *Pădurea spânzuraților*, *Balaurul* și *Fecioarele despletite*, *Moartea unei republici*, 1924, de Felix Aderca, *La Medeleni*, *Venea o moară pe Siret* etc. Are, însă, dreptate fiindcă observația lui se referă la scriitorii „mijlocii”, care-i produc această ușoară criză de scepticism. Cauza lipsei romanului la noi este văzută din perspectiva lui F. Brunetière, în *Evoluția genurilor*. Romanul vine din epopee, iar noi n-am avut epopee, am avut, în schimb, balade, din care, susține Mihail Ralea, a apărut nuvela. Între limitele nuvelei s-ar consuma proza noastră. De aceea, romanul e însușit prin imitație. Neavând o burghezie, n-a avut cine să importe specia pe gustul burgheziei. Romanul nu apare și nu se dezvoltă decât în mediul burghez, unde fiecare individ constituie o personalitate, căci romanul e văzut ca „povestea vieții și a sufletului individualităților private cele mai caracteristice.” Cât timpul individual „nu este complet degajat de mediu”, romanul nu se poate impune. Dacă Mihail Ralea nu vorbește despre o respingere totală a romanului pe motiv de inaptitudine, Ovidiu Papadima încearcă să justifice aceasta prin existența unui fatalism care se reduce la relatarea întâmplării ca atare. Este tocmai ceea ce caracterizează povestirea, căci romanul presupune conflicte ale personajului care își caută forma reflectării neliniștitei sale conștiințe. „Nu suntem țară de romancieri” susține criticul, ci „o țară magnifică de povestitori, aproape fără nicio încordare, și de aici vine vigoarea povestirii în detrimentul romanului”. După Pompiliu Constantinescu romanul românesc va deveni universal atunci când personajele vor avea o autonomie internă- idee regăsită și la Mihail Ralea. Discutând despre relația dintre roman și realitate, el afirmă: „Pornind de la realitatea istorică, romanul își capătă prestigiul din mitul ficțiunii: lumea epică e suprastructură, față de realitatea brută”. Romanul nostru e social, el urmărind ilustrarea unor momente din evoluția societății. Personajul ori se va adapta prin imoralitate (parvenitul), ori va fi „un învins din exces de sensibilitate și individualism

pasiv” (inadaptatul). Psihologiile fiind cele două, personajele devin „concepte” simplificatoare. Când va ieși de sub agresiunea socială, se va emancipa, va deveni personaj al unui adevărat roman, universal, va face trecerea de la genul autohton documentar și descriptiv, la genul pur general omenesc”. În sensul teoriei sale apreciază romanul *Ion*, deși problema lui nu-i „prea complexă” și *La Medeleni*, eșuat fiindcă a aplicat „global metoda poemului în proză la roman”. Șerban Cioculescu remarcă încă lipsa unei conștiințe clare privind înțelegerea romanului, a concepției epice rămase inerte, ceea ce duce, fatal, la opere care se bazează pe „tehnica nuvelei prelungite sau a înșăilării de mai multe nuvele.” Vladimir Streinu optează pentru acel roman în care „dinamica interioară și aceea exterioară” intră în sinteză. Deși apreciază scrierile lui Camil Petrescu și ale Hortensiei Papadat-Bengescu, vede în „romanul analitic, autobiografic sau subiectiv” tendința de reducere drastică a personajelor. Axat pe „materialul de experiență sufletească” al personajului, experiență personală, deci, romanul devine un fel de autobiografie, riscă să se manierizeze. Ne aflăm, crede criticul, într-un moment de indiscutabilă „lirizare a epocii”. În „Mișcarea prozei” atrage atenția asupra altei primejdii. Constatând că în prima etapa s-a realizat trecerea de la proza scurtă (schiță, nuvelă) la roman, acum urmează transformarea romanului în cronică, lipsa invenției epice ar fi compensată prin „transcrierea evenimentelor din realitatea contingentă a epocii”. Situația se explică prin confuzia unor scriitori care „disting destul de greu între ficțiunea care dă sentimentul realității și realitatea însăși care nu operează asupra spiritului cu farmecul ficțiunii”, exceptându-i pe G. Călinescu și I.M. Sadoveanu.

Dacă Eugen Lovinescu nu a făcut prea multe considerații teoretice asupra romanului românesc în epocă, privind destinul acestuia (nu se ignoră, desigur, ideea lui despre maturizarea romanului prin evoluția dinspre rural spre urban, impunând o psihologie complexă, deci de la subiectivitate la obiectivitate), G. Călinescu, în schimb, și-a exprimat opiniile de nenumărate ori. În mare, dorința lui era să consacre literatura sa românească prin ideile teoreticianului. Romanul este literatură, adică un act deliberat, o elaborare lucidă care are o intenție artistică bine precizată. După ce acesta este gândit în toate articulațiile, poate fi scris. Conștiința artistică presupune o construcție controlată. Afirmând că romanul, „sinteză epică”, este o invenție doar în structură, „un act de cunoaștere, metodic și liniștit ca o disecție, sau, dacă vreți, pasionat și rece, cu nervii supravegheați”, teoreticianul se plasează în opoziție cu adepții autenticității. Se observă că cele mai multe dintre articolele lui pot fi privite ca polemici, directe sau indirecte, la tezele lui Camil Petrescu, el însuși abordând polemic întrebarea titlu a lui Mihail Ralea, „De ce nu avem roman?”. Fiind împotriva unor convenții românești, romancierii autenticității cad ei înșiși în convenție. În „Document și transfigurare” scria: „S-a început și la noi să se socotească romanul ca un gen aparte, pentru care nu e nevoie de talent, ci de autenticitate... Unui romancier i se poate ierta să n-aibă stil, culoare lexicală, dar el trebuie să fie scriitor, adică trebuie să dea oricărui fapt pe care pune mâna o

astfel de structură, încât acela să nu se mai poată explica decât ca un mod al personalității sale. Construcția, autenticitatea, masivitatea, sentimentul de viață, toate acestea sunt condiții de amănunt și adesea simple iluzii critice. Fundamentală rămâne putința de transfigurare a lumii, de absorție a ei în lumea interioară.” „Tipurile umane sunt puține” afirma G. Călinescu în „Individ și tip”. În „Camil Petrescu, teoretician al romanului” combătea opiniile romancierului, afirmând: „Nu trebuie să fii moralist leibnizian ca să nu vezi că pe lume sunt rase, popoare, oameni buni, oameni răi, ambițioși și apatici, zgârșiți și risipitori. Ba chiar am fi îndreptățiți să zicem că numai categoriile sunt reale, indivizii fiind simple aparențe ale tipurilor”. Mai apoi, decreta: „Romanul nu apare decât când ne dăm seama că începe să se organizeze o lume de tipuri și de caractere. Exemplară în sfera romanului rămâne opera lui Balzac, fiindcă aici documentul istoric devine unul fictiv și capătă „o înaltă semnificație umană” prin „viziunea caracterologică umană, reflectată de tipologia personajelor”. În felul acesta adeziunea pentru clasicism e justificată. În *Sensul clasicismului*, după ce afirmă: „fiecare nație de pe lume e îndreptățită să speră că va fi sortită să exprime de la locul ei terestru adevărurile universale”, trage concluzia că noi „suntem geografic și spiritual, mai aproape decât mulți alții de străvechea Heladă”. Și despre dispariția frontierelor dintre specii pe care le înregistrează romanul se exprimă G. Călinescu, în „Nicio graniță”: „Pentru cronicarul român genurile își au legile lor fixe (întocmai ca în manualele de școală): poezia lirică e una, cea epică e alta, nuvela e nuvelă, romanul e roman. Și fiindcă e vorba acum despre roman, acest fel de compunere trebuie să fie neapărat epic, să dea impresia de viață, să fie obiectiv, să nu fie liric și câte și mai câte. În realitate, nu există decât teoreticește un gen strict al romanului, și singura definiție ce i s-ar putea da e aceasta: scriere de dimensiuni mari, bizuită pe fapte ca elemente de documentare a conștiinței umane... Romanul modern este, în fond, o posibilitate largă pentru scriitor de a-și exprima sufletul în integralitatea lui. Nicio graniță și nicio condiție nu i se poate pune afară de aceea, de la sine înțeleasă, a calității literare”. Asupra acestei concluzii va reveni în „Prejudecăți”: „Singurul indiciu serios de valoare îl dă aspectul literar al romanului, urma aceea de inhibare a inefabilului personal în materialul obiectiv. În „Câteva cuvinte despre roman” după ce face constatarea că în special prin Liviu Rebreanu s-a schimbat mentalitatea cititorului, în sensul că există romane românești, vorbește despre existența unor teme românești, „care nu trebuie inventate, ci numai scoase din îndelunga observare a marii literaturi și tratate”. Temele ar fi șase la număr, însă ca și în alte situații, nu le limitează la atât, ceea ce înseamnă că dorește să indice un curs pentru o perioadă anume. Iată care sunt, după G. Călinescu, subiectele romanului: „1. Istoria tânărului care vrea să pătrundă cu orice chip în viață, subordonând toate afecțiunile acestei pasiuni: ambițiosul plat, comun; 2. Istoria ambițiosului idealist, în stare de toate înfrângerile pentru glorie, putând oscila între ratare grandilocventă și geniul posac; 3. Istoria femeii nesatisfăcute, căzând la maturitate în dezordinea pasiunii romantice; 4. Istoria bărbatului matur, plictisit de căsnicie, distrugându-și viața

și familia în experiențe erotice tardive; 5. Istoria bărbatului sau a femeii care, neizbutiți ei înșiși în viață, își revarsă energiile asupra copiilor, devenind personaje odioase pentru alții și apăsătoare pentru propria lor progenitură; 6. Romanul incapacității de adaptare, care nu duce la lirism, ca în nuvelistica noastră, ci la invidie și alte câteva, dar foarte puține”, încheie criticul.

Romancierii despre roman

De multe ori mai novatori, mai intuitivi decât criticii s-au dovedit unii romancieri care și-au exprimat părerile la un mod polemic, ironic sau de credință. Mă voi opri numai asupra câtorva romancieri ale căror idei contribuie, mai mult sau mai puțin, la afirmarea unui climat efervescent.

Numeroase sunt interviurile acordate de Liviu Rebreanu în *Adevărul*, *Rampa*, *Jurnalul literar și artistic*, *Viața literară* etc, reproduse în *Jurnal*, mărturisirile directe, dar care nu dovedesc atracția spre teoretizare. Aceasta, declara romancierul, este o treabă a criticilor. Câteva observații ajută, totuși, la crearea unui adevărat colocviu despre romanul românesc. Fără să se fi declarat explicit anticalofil, fundamentală pentru el rămâne intenția, exprimarea ei precisă, neîmbrăcată în veșminte iluzorii artistice, căci „cred că e mult mai ușor a scrie <<frumos>>, decât a te exprima exact”. Expresia stă la baza operei, dar nu ca scop în sine, ci ca mijloc: „De dragul unei fraze strălucite sau a unei noi împerechieri de cuvinte, nu voi sacrifica niciodată o intenție. Prefer să fie expresia bolovănoasă și să spun într-adevăr ce vreau, decât să fiu șlefuit și neprecis. Strălucirile stilistice, cel puțin în opere de creație, se fac mai totdeauna în detrimentul preciziei și al mișcării de viață.” Romancierul poate să fie obiectiv prin detașarea și perspectiva în timp și spațiu. Pentru el, elementul fundamental care face legătura între „moment” și „personaj” este psihologia: „Ca autor, trebuie să ai fiecare moment în tine. Să trăiești intens sau să te transpui în personajul ce necesită acțiunea, pentru a vedea cum trebuie să caracterizezi pornirile lui. Să descrii evoluția psihică de la un moment la altul și tot atât factorii ce cauzează sentimentele. În zadar vei căuta să descrii o scenă, dacă nu vei scoate în evidență psihologia personajului respectiv. Căci ceea ce urmărește lectorul este, de multe ori, starea psihologică în raport cu momentul. Prin urmare, psihologia este punctul fundamental al romanului”. Într-un alt amplu interviu din **Adevărul literar și artistic** Liviu Rebreanu încearcă să definească specia în mai multe variante, fără ceva deosebit, însă. Reținem ceea ce el considera „o definiție mai încheată: romanul este o construcție de artă care fixează curgerea vieții (această viață care e nestatornică, fluidă, fără de tipar)”. Interesante sunt, în schimb, previziunile despre acest „gen etern, nemuritor” cum îl eticheta. Observând că „în formula interioară a romanului se statornicește o nouă obiectivitate: aceea a neorealismului, formulă care cuprinde pe toți scriitorii vremii”, este convins că romanul psihologic nu se va bucura de același interes, viitorul aparținând romanului social: „Pentru viitor însă, pe măsură ce viața se va standardiza, iar regimurile sociale ori viața însăși va impune o unificare a simțămintelor lor,

romanul psihologic își va pierde interesul. Atunci va fi domnia romanului social. Spre deosebire de colegii ultraanaliști, socot că romanul social are mai mult viitor decât trecut.”

Observații interesante, dovedind simț critic pătrunzător, face Mihail Sebastian, care intenționa să publice cel puțin două volume din *Romanul românesc*, intenție nerealizată, lăsând totuși un *Jurnal de roman. Considerații asupra romanului românesc*. Foiletoanele critice publicate între 1927-1928 în *Cuvântul*, cronicile literare despre unele romane, interviurile constituie o contribuție remarcabilă, prea puțin relevantă, la formarea conștiinței estetice despre roman. Impactul produs de contactul cu literatura lui M. Proust și A. Gide a fost, se pare, foarte puternic. Încercând să afle în ce constă specificul romanului modern, pleacă de la faptul că acesta, „specie epică definită, se lichidează”: „Povestea logic construită în jurul unei intrigi cu desfășurare gradată și motivată perfect, cu personaje scrutate în ordinea importanței lor epice, acest întreg angrenaj de amănunte psihologice și întâmplări încheindu-se toate într-un deznodământ echilibrat nu se împacă nici cu respirația cititorului de astăzi și nici cu cerințele esteticii sale”. Romanul secolului nostru, spre deosebire de cel al secolului trecut, nu cunoaște nicio lege. În sfera epicului îl mai țin doar aventura și biografia. Într-o polemică indirectă cu Felix Aderca, care susținea că romanul lui Marcel Proust compromite romanul așa cum apărea el în veacul anterior, Mihail Sebastian va afirma în *Universul literar* că romanul nu va dispărea, ci se va modifica, mergând dincolo de sfera epicului, iar romancierul francez „nu s-a mulțumit și nu a putut să se supună complet unui gen constituit deja, ci l-a reluat pe propria lui socoteală și i-a impus un salt”. Nu grija exagerată pentru stil, ci profunzimea observației, sinceritatea sentimentului și tensiunea gândirii dau romanului gravitate, apreciindu-l pe Stendhal: „Mă întorc continuu și ascultător la Stendhal. Această artă de pasiune și reflecție e arta însăși. Ea ne învață, încă o dată, că lirismul e noțiune neartistică”. Tehnica literară, invenția formală se învechesc. Durabile într-o operă sunt oamenii cu nefericirile lor și bucuriile lor, cu gesturi simple și bucurii banale: „Un roman este o carte cu oameni. Definiția poate părea sumară. Eu rămân însă la ea și nu știu alta mai complexă. Romancierul are datoria de a crea atmosfera în care viața să se desfășoare plauzibil. În asta stă toată arta romanului”. Dacă Liviu Rebreanu sau Hortensia Papadat-Bengescu aveau precis conturată shița romanului conceput, Mihail Sebastian o realizează din mers: „Cred că un roman începe de la această senzație de nedefinire și vag, printr-un efort către distinct și cunoaștere. Trăiești un timp într-o ambianță de probabilitate și incertitudini, până când simți că a sosit ceasul convertirii lor în fapte și zile. Din variantele unui om, o alegi pe cea mai fermă; din toate bănuielile unei situații, te fixezi la vecinătatea celei mai profunde...” Crede că în roman un rol deosebit îi revine monologului interior, cititorul putând urmări aventura spiritului neîngrădit în convenții, în reguli. În deplasarea acțiunii romanului dinspre rural spre urban, Mihail Sebastian se oprește la provincie. N-a fost încă scris romanul provinciei, consideră el: „Provincia noastră n-a fost abordată decât în două maniere. Tragediile ei se consumă la tipul veleitarului și al

inadaptatului”. Universul provinciei este unul grav pueril, festiv și atent, atmosfera este de morgă și de îngrijorare. Schița care prezintă provincia rareori o poate prezenta, și numai în instantanee. Singurul capabil să o releve este romanul: „Romanul cu cadre largi, cuprinzătorul repertoriu al acestor personaje neutilizate, așteaptă. Dar mai ales așteaptă să fie scrisă drama provinciei. Provincia este creatoare de tipuri. Centrul mare și agitat, capitala de țară distruge prin mișcare și mulțime valoarea gestului și expresivitatea lui. Pe ulițele depărtate ale târgului oamenii gesticulează.” (*Jurnal de roman*). Să mai notăm doar că literatura confesivă nu înseamnă întoarcerea spre romantism, ci șansa psihanalizei, totul fiind prezentat rece și sobru: „Trebuie să scriu o carte care să fie a mea. Nu un roman, ci un jurnal, o carte de descărcare personală. De revizuire și punere la loc a câtorva idei și probleme”. Sistematic, analitic, Mihail Sebastian e un critic viu, lejer în exprimare, dar ferm.

Necesitatea unei schimbări radicale în romanul românesc a susținut-o și Camil Petrescu, în „Noua structură și opera lui Marcel Proust”. Eseul începe prin constatarea că „de aproape un veac încoace niciun scriitor n-a tulburat mai adânc conștiința literară a lumii și mai ales n-a concentrat asupra lui în așa măsură intelectualitatea contemporană decât Marcel Proust” Acest studiu, apărut în *Teze și antiteze* (1933), sintetizează concepția lui C. Petrescu despre artă și literatură, pledoaria sa pentru intelectualizarea romanului, citadinizarea și modernizarea lui, prin aducerea la zi a formulelor estetice, în vederea pătrunderii în circuitul european.

Camil Petrescu aduce o atitudine de respingere a romanului tradițional, sămănătorist, repudiind orice manifestare artistică ce nu izvoră dintr-o frământare adâncă a spiritului uman, orice încercare de virtuozitate gratuită, ostentativă, care urmărea doar impresionarea prin jocul meșteșugit al actorului. În lucrarea amintită, Camil Petrescu supune unui examen critic direcția veche în proza tradiționalistă, lipsită de sincronizarea cu ultimele descoperiri ale științei și filosofiei, romanul reflectând, în concepția scriitorului, spiritul epocii sale. Concluzia eseistului în privința sincronismului literatură-știință- filosofie este că mutația esențială care s-a produs la începutul secolului în știință și filosofie se reflectă incontestabil în artă, sub forma unei noi structuri, în care subiectivitatea joacă un rol primordial.

Nicolae Manolescu statuează două principii ce ar sta la baza prozei camilpetresciene: „renunțarea la ierarhia de semnificație a evenimentelor exterioare” și „cultivarea evenimentului comun, banal, cotidian”. Consecințele acestora sunt coborârea vieții românești „de pe scenă pe stradă”, Camil Petrescu „deteatralizează astfel romanul” renunțând la „emfaza care marca în romanul doric vorbirea și gesturile personajelor”. Mutarea vieții românești pe alte coordonate dă naștere, astfel, unei proze analitice de factură subiectivă, caracterizată de substanțialitate (selectarea numai a acelor elemente din realitate care prezintă relevanță pentru ilustrarea firului narativ: „Autenticitatea presupune neapărat substanțialitatea și, de fapt, amândouă atributele nu sunt decât

moduri de existență ale obiectului”) și autenticitatea (ilustrarea realității prin propria conștiință: „Singura realitate pe care o pot povesti este realitatea conștiinței mele, conținutul meu psihologic”, afirma Camil Petrescu).

În acest concert închinat romanului românesc interbelic, o voce singulară, înnoitoare este cea a lui Mircea Eliade. În general scriitorul nutrește credința că generația lui este sortită să aibă un rol inovator, să ctitorească o cultură smulsă din inerția răsăriteană, marcată de filosofia unei „generații de creație” întemeietoare, bazate pe înțietatea spiritului tineresc, a existențialismului european - varianta românească fiind „trăirismul”, termen pus în circulație, ironic, de Șerban Cioculescu - pe refuzul resemnării. Prin ideile sale poate fi considerat teoretician al „autenticității” și „experienței”. În culegerea de eseuri intitulată *Fragmentarium* exprimă câteva idei în studiul pe care editorii l-au intitulat „Autenticitate”: aceasta, autenticitatea, este un corespondent literar (artistic) al realului, se încadrează mentalității secolului al XX-lea: „<< Autenticitatea>> ca stil de viață și gândire, ar fi, așadar, o degradare a conștiinței magice. Magia crede că omul poate fi orice. <<Autenticitatea>> se mulțumește cu mai puțin: nu poți fi orice, nu poți face orice. Nu poți fi, bunăoară, geniu sau creator de lumi sau Dumnezeu (cum afirmă magia). Dar poți fi tu însuși (adică, fără nicio alterare: sincer, actual, viu), și poți face o sumă de lucruri prin propria ta forță sufletească: lucruri care, laolaltă, alcătuiesc lumea ta, la organizarea căreia ai luat și tu parte, și pe care ți-ai construit-o după nevoile și puterile tale. Autenticitatea este, așadar, o atitudine vulgară, populară...”

Romanul, susține Eliade, trebuie considerat o formă de cunoaștere prin autenticitate, ca reacție contra schemelor romanești. În „Teorie și roman” consideră epicul pur o „prostie”, căci „o mare creație epică reflect, în bună parte, și mijloacele de cunoaștere ale epocii, sensul vieții și valoarea omului, cuceririle științifice și filozofice ale veacului”. Divagația sau „teoria”, cum spune scriitorul, dă strălucire romanului atunci când nu-i exagerată, „nu se încadrează unui profetism extra-artistic”, intră, deci, în economia cărții. „O mare operă nu oglindește societatea contemporană, ci mai ales granițele cunoașterii la care a ajuns insul, victoriile sale teoretice”. Mircea Eliade consideră că tot ce se referă la viață poate să devină substanță românească. Respingând „epicul pur”, el este pentru „romanul de idei” unde divagațiile monologale, informațiile, controversale ideologice se întind pe bune pagini.

În eseu „Despre destinul romanului românesc” consideră că romanul trebuie să se sprijine pe acele personaje reprezentând „oameni remarcabili”, apți să justifice tema romanului respectiv, să devină tipuri. Referindu-se la romanele lui Liviu Rebreanu referitoare la crearea de tipuri, Mircea Eliade constată: „Din nefericire, cel mai puternic romancier al nostru, Liviu Rebreanu, ne-a dat prea puține tipuri. Marele său talent mișcă mai repede mulțimile, pământurile, satele. În afară de Ion, nu văd alt personaj-mit în romanele magnifice ale lui Liviu Rebreanu”. Personajele romanului românesc nu au „o conștiință teoretică a lumii” (excepția fiind Fred din *Patul lui Procust*, crede

autorul eseului). Și o altă constatare: „Nu știu dacă există în literatura românească un singur personaj care s-a sinucis din disperare sau din simpla dramă metafizică. Sunt multe, însă, care s-au sinucis din dragoste sau din plictiseală, sau de foame”. La finalul acestor considerații referitoare la absența „personajelor mituri” conchide: „În romanul românesc nu există niciun mistic, niciun exaltat, niciun cinic. Drama existenței nu se coboară până la rădăcinile ființei. Personajele românești sunt, încă, departe de a participa la marea bătaie contemporană care se dă în jurul libertății, al destinului omului, al morții și al ratării”.

Discuțiile și disputele referitoare la roman în general („moartea romanului”, „antiromanul”, „noul roman”...), ca și cele despre romanul românesc continuă și în zilele noastre, îndeosebi prin pozițiile criticilor. Indiferent de tematică, de personaj, de „axa stilistică”, romanul rămâne specia în proză cu o mare priză la cititorul contemporan.

Bibliografie:

1. E.M. Forster, „Aspecte ale romanului”, „Editura pentru Literatură Universală”, București, 1968
2. Pompiliu Constantinescu, „Romanul românesc interbelic”, Editura „Minerva”, București, 1977
3. Aurel Sasu, Mariana Vartic, „Bătălia pentru roman- Antologie”, Editura „Albatros”, 1997
4. Gheorghe Glodeanu, „Poetica romanului românesc interbelic- O posibilă tipologie a romanului”, Editura „Libra”, București, 1998
5. Marthe Robert, „Romanul începuturilor și începuturile romanului”, Editura „Univers”, București, 1983
6. Nicolae Rotund, „Tudor Arghezi, prozatorul”, Editura „Ex Ponto”, Constanța, 1996
7. Camil Petrescu, „Teze și antiteze”, Editura „Gramar”, București, 2012
8. Nicolae Manolescu, „Arca lui Noe”, Editura „100+1Gramar”, București, 1999
9. Mircea Eliade, „Fragmentarium”, Editura „Destin”, Deva, 1990
10. Mihail Sebastian, „Eseuri, Cronici. Memorial”, Editura „Minerva”, București, 1972

Paralel cu eforturile de fixare în scris a basmului popular, apare basmul cult, care preia motivele și tehnicile narative ale acestuia. Chiar culegătorii de folclor devin povestitori, ca în cazul lui Petre Ispirescu, care actualizează și recrează basmul, păstrând funcțiile principale, formulele fixe, oralitatea, anumite expresii, dar adăugând o tentă ușor moralizatoare sau aluzii mitologice de sorginte livrească. Scriitorii devin ei înșiși autori de basme, cunoscuți fiind Nicolae Filimon, Alexandru Odobescu, Ion Creangă, Mihai Eminescu, Ion Luca Caragiale, Ioan Slavici, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Mihail Sadoveanu.

Basmul cult, împlinit printr-o inserție expresivă specifică stilului marilor scriitori, își armonizează structurile narative, dobândind unitate și fluentă discursivă, preluând viziunea scriitorului și integrând teme și motive caracteristice ale operei acestuia. Scriitorul respectă de regulă structura și tipologia basmului popular, dar poate aduce modificări ale viziunii naratorului, alternând persoana a treia cu persoana întâi și a doua, creând o comunicare mai directă cu cititorul și dând uneori o nuanță subiectivă expunerii faptelor. În același timp, se pot identifica particularități ale stilului, modalități portretistice și motive proprii autorului în scenariul basmului, care îi conferă originalitate și atractivitate. Basmul cult estompează de cele mai multe ori miraculosul și fantasticul, dându-le o mai mare verosimilitate, și în același timp reduce caracterul convențional al unor secvențe narative, adaugându-le semnificații și efecte specifice literaturii culte.

G. Călinescu numea basmul cult „o oglindire a vieții în moduri fabuloase”, identificând, deci, drept notă distinctivă a genului prezența elementului *fabulos* sau *himeric*: „Basmul e un gen vast, depășind cu mult romanul, fiind mitologie, etică, știință, observație morală etc. Caracteristica lui este că eroii nu sunt numai oameni, ci și anume ființe himerice, animale. Ființele neomenești din basm au psihologia și sociologia lor misterioasă. Ele comunică cu omul, dar nu sunt oameni. Când dintr-o narațiune lipsesc acești eroi himerici, n-avem de-a face cu un basm.”

În „Morfologia basmului”, Vladimir Propp centrează analiza asupra *funcției* înțeleasă ca acțiune a personajului și definită din punctul de vedere al semnificației sale pentru desfășurarea basmului considerat ca întreg („ceea ce *fac* personajele este important; cine face un anumit lucru este o chestiune secundară”). Autorul pune insistent în lumină stereotipia basmului rusesc în special și a celui universal în general. Astfel, descoperă că acțiunile personajelor sunt aproximativ

aceleași mereu și derulate în aceeași ordine. El va numi aceste acțiuni *funcții*: „Funcțiile personajelor constituie elemente fixe, stabile ale basmului, independent de cine și în ce mod le îndeplinește. Ele sunt părți componente fundamentale ale basmului”. Numărul acestor funcții este, în concepția lui Propp, limitat, mai exact 31.

1. *Absența*- unul dintre membri familiei este absent sau părăsește casa (o plecare temporară);
2. *Interdicția*- o interdicție adresată eroului (o cameră, a douăsprezecea ușă etc.);
3. *Încălcarea*- interdicția nu este respectată (de obicei, răufăcătorul îndeamnă la încălcare);
4. *Iscodirea*- răufăcătorul iscodește cum stau lucrurile (unde a ascuns un obiect, cum confecționează ceva etc.)
5. *Divulgarea*- obținerea acestor informații;
6. *Vicleșugul*- cel rău izbutește să-și înșele victima;
7. *Complicitatea involuntară*- lăsându-se păcălită, victima își ajută inconștient dușmanul.

Aceste prime șapte funcții constituie un fel de secvență pregătitoare; acțiunea propriu-zisă începând odată cu funcția a opta:

8. a) *Prejudicierea*- răufăcătorul face un rău sau aduce o pagubă unuia dintre membrii familiei;
- b) *Lipsa*- unuia din membrii familiei îi lipsește ceva, dorește să aibă un lucru oarecare)
9. *Mijlocirea*, momentul de legătură- nenorocirea sau lipsa sunt comunicate; eroul i se adresează o rugămintă sau o poruncă, este trimis undeva sau lăsat să plece;
10. *Contraacțiunea incipientă*- eroul se hotărăște să înceapă contraacțiunea;
11. *Plecarea*- eroul pleacă de acasă;
12. *Prima funcție a donatorului*- eroul este pus la încercare (atacat, iscodit etc.), pregătindu-se astfel înarmarea lui cu unealta zdravănă sau cu ajutorul magic;
13. *Reacția eroului*- la acțiunea donatorului;
14. *Transmiterea obiectului magic*- eroul intră în posesia uneltei, armei năzdrăvane;
15. *Deplasarea spațială*- eroul este adus- în zbor, călare, pe jos- la locul unde se află obiectul căutării sale;
16. *Lupta*- eroul și răufăcătorul se luptă;
17. *Marcarea, însemnarea*- eroul este însemnat (i se face un semn pe corp sau i se dă un obiect);
18. *Victoria*- răufăcătorul este învins;
19. *Remedierea*- nenorocirea sau lipsa inițială este remediată;
20. *Întoarcerea*- eroul se întoarce;
21. *Urmărirea*- eroul este urmărit, iar urmăritorul se transformă în animale, fenomene ale naturii etc.;

22. *Salvarea*- eroul scapă de urmărire;
23. *Sosirea incognito*- eroul se întoarce acasă sau în altă țară și nu este recunoscut;
24. *Impostura*- falsul erou formulează pretenții neîntemeiate;
25. *Încercarea grea*- eroul este pus în fața unei grele încercări (mâncat/ băut peste măsură, foc, ghicit, ascuns etc);
26. *Soluția*- încercarea este trecută cu succes;
27. *Recunoașterea*- eroul este recunoscut;
28. *Demascarea*- răufăcătorul sau falsul erou este demascat;
29. *Transfigurarea*- eroul capătă o nouă înfățișare;
30. *Pedepsirea*- răufăcătorul este pedepsit;
31. *Căsătoria*- eroul se căsătorește și se înscăunează împărat.

Propp atrage atenția supra faptului că nu sunt obligatorii într-un basm toate funcțiile și că ele se pot manifesta și în perechi, cum ar fi: interdicție-încălcare, luptă-victorie, urmărire-salvare.

În lumina acestor delimitări ale funcțiilor, formalistul rus definește basmul fantastic după indicii structurale: „este o narațiune construită pe o succesiune ordonată a funcțiilor amintite, în diverse variante ale acestora și din care pot lipsi unele funcții, iar altele pot fi reluate”.

În „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă, se manifestă o bună parte din aceste funcții: *absența*, necesitatea plecării eroului de acasă (Împăratul Verde, fratele craiului, nu are moștenitori la tron și cere un nepot); *înzestrarea cu unelte și instrumente magice* (fiul cel mic dobândește hainele, armele și mai ales calul năzdrăvan); interdicția de a se feri de omul Roș și de omul Spân; *încălcarea ei* de către fiul cel mic și curajos; *deplasarea spațială* între două împărății; *vicleșugul* (Spânul își înșală victima și pune stăpânire pe ea); *sosirea incognito* (personajele sosesc sub identitate schimbată în împărăția lui Verde-Împărat); *pretențiile neîntemeiate ale falsului erou* (sălățile din Grădina Ursului, pietrele prețioase din Pădurea Cerbului și fata Împăratului Roș); *încercările grele* (încercările sunt trecute de erou); *recunoașterea* (eroul va fi dezvăluit în cele din urmă); *demascarea falsului erou*, în consecință a Spânului; *pedeapsa* (falsul erou este pedepsit, Spânul este omorât de cal); *căsătoria* (eroul se căsătorește cu fata Împăratului Roș și se înscăunează împărat).

Referindu-se strict la personaje de poveste, Propp consideră că funcțiile personajelor reprezintă elementele fundamentale ale basmului. Prezentând funcțiile înlănțuite într-o sintagmatică ideală, autorul vorbește despre mai multe tipuri de personaje: *eroul*, *răufăcătorul*, *donatorul*, *ajutorul*, *fata de împărat și tatăl ei*, *trimițătorul*, *falsul erou*. Aceștia sunt angrenați, fiecare, în mai multe sfere de acțiuni. Astfel, sfera acțiunilor *eroului* cuprinde: plecarea sa în căutare, reacția la cererile donatorului, căsătoria; *falsul erou* întreprinde aceleași acțiuni, mai puțin căsătoria; *răufăcătorul* săvârșește următoarele acțiuni: prejudicierea, lupta cu eroul,

urmărirea; *donatorul* este implicat în pregătirea transmiterii uneltei magice și în înzestrarea eroului cu această unealtă; acțiunile *ajutorului* presupun: deplasarea spațială a eroului, lichidarea nenorocirii sau lipsei, salvarea eroului urmărit, soluționarea încercărilor grele la care este supus eroul și transfigurarea acestuia; sfera acțiunilor *fetei de împărat și ale tatălui ei* cuprinde: poruncirea încercărilor grele, însemnarea, recunoașterea, pedepsirea celui de al doilea răufăcător, căsătoria; în fine, *trimițătorul* are un singur rol, acela de a-l trimite pe erou în căutare. Astfel, exemplificând, Harap-Alb este *eroul*, Spânul este *răufăcătorul*, dar și *trimițătorul* uneori, calul e *ajutorul*, Sfânta Duminică este *donatorul*, frații sunt *falșii eroi*; se adugă *fata împăratului Roș și tatăl ei*.

Spre deosebire de Propp, care acordă prioritate funcției, în sensul de acțiune a personajului, A. J. Greimas consideră ca invariante *actanții*, *predicatele* și *circumstanțele*, atunci când examinează structura elementară a semnificației narative, narațiunea este astfel redusă la o secvență de evenimente (funcții, motive) asumate de entități logice: *actanții* povestirii. Având ca suport alte modele (Vladimir Propp, Lucien Tesnière, Étienne Souriau), Greimas propune un model universal al povestirii pe baza căruia pot fi construite o infinitate de parcursuri narative. „Actanții apar sub forma de sememe construite, ca locuri stabile în interiorul rețelei axiologice”, considerând că „microuniversul semantic nu poate fi definit ca întreg de semnificație decât în măsura în care poate apărea în fața noastră ca spectacol simplu, ca structură actanțială”.

Destinator → Obiect → Destinatar

Adjuvant → Subiect ← Opozant

În „Povestea lui Harap-Alb”, structura actanțială este:

a) la plecarea lui Harap-Alb spre Împăratul Verde:

Craiul → împărăția lui Verde Împărat → Harap-Alb

(destinator) (obiectul) (destinatar)

Calul, Sfânta Duminică → Harap-Alb ← Spânul

(adjuvant) (subiect) (opozant)

b) la plecarea lui Harap-Alb spre Împăratul Roș:

Spânul ← fata Împăratului Roș → Harap-Alb

(destinator) (obiect) (destinatar)

cele cinci personaje himerice → Harap-Alb ← Spân

albinele, furnicile (subiect) (opozant)

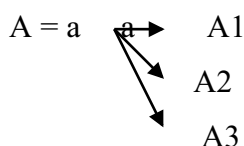
(adjuvanți)

Cele trei „cupluri actanțiale”, cum le numește Greimas- „subiect/ obiect”, „destinator/ destinatar”, „adjuvant/ opozant”- constituie modelul actanțial mitic bazat pe obiectul dorinței și vizat de subiect. El este situat ca obiect de comunicare între destinator și destinatar, iar obținerea

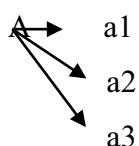
lui este facilitată de acțiunea adjuvanților sau, după caz, împiedicată de acțiunea opozanților. Greimas propune un model actanțial ce oferă o nouă viziune asupra personajului, prin forma *actant* (a structurii narative profunde) și *actor* (a structurii superficiale discursive). Actanții sunt clase de actori ce nu pot fi stabiliți decât pornind de la un corpus de texte. Cu alte cuvinte, actantul reprezintă o categorie generală, tipul de personaj (de exemplu răufăcătorul), în timp ce actorul este persoana implicată în diegeză; poate să aibă/ să fi avut o existență reală (ex. Spânul). Actanții sunt doar niște roluri, fiecare dintre acestea putând fi asumat de un actor (uman sau de alt fel). Un singur actor, a, poate sincretiza mai mulți actanți: Sfânta Duminică este și *adjuvant* și *donator* (a= A1, A2, A3- ex. nr. 1). Un actant, A, poate fi reprezentat de mai mulți actori (A= a1, a2, a3); adjuvantul este reprezentat în „Povestea lui Harap-Alb” de actori, precum: Păsărilă, Setila, Gerilă, calul năzdrăvan etc.

ACTANȚI (A)- roluri; ACTORII (a)- personaje (cu nume și identitate)

Exemplul nr. 1

Exemplul nr. 2

În „Structura actanților povestirii”, din volumul „Despre sens”, Greimas notează: „Pentru a spori cunoștințele noastre despre modelele de construire și îmbinare a personajelor în discursul narativ, ne propunem să vedem dacă, pornind de la o structură de bază unică, se poate explica atât generarea actanților unei povestiri cât și numărul de povestiri posibile în funcție de distribuirea diferită a acestor actanți”. Vorbind despre rolurile pe care și le poate asuma un actor, Greimas continuă: „Dacă așa stau lucrurile, jocul narativ se joacă nu la două, ci la trei nivele distincte: rolurile, unități actanțiale elementare ce corespund câmpurilor funcționale concrete, intră în compunerea a două feluri de unități mai largi: actorii, unități ale discursului, și actanții, unități ale povestirii”.

Toate aceste analize dedicate basmului au, în ciuda diferențelor care le separă, un scop comun, acela de a identifica universalile povestirii sau structura lor. În acest sens, Tzvetan Todorov afirma: „Gramatica universală este deci sursa tuturor universalelor și ea ne dă însăși definiția omului. Nu numai toate limbile, ci și toate sistemele semnificante se supun aceleiași gramatici. Ea este universală nu numai pentru că este răspândită în toate limbile lumii, ci pentru că ea coincide cu structura universului însuși, iar universul narațiunii se supune, de asemeni, gramaticii universale”.

Bibliografie:

„POVESTEA LUI HARAP-ALB” – ION CREANGĂ
PARTICULARITĂȚILE BASMULUI CULT

Prof. Andina-Elena Jercan

Colegiul „Ferdinand I” Măneciu

Basmul popular vine din străfundul mileniilor ca o dovadă că omul poate visa că viața va deveni mai frumoasă și ușoară, că binele și dreptatea pot învinge.

Basmul cult este, însă, opera romanticilor. Începând cu scriitorii germani, precum frații Grimm, romanticii de pretutindeni culeg folclor și prelucrează motivele care vor deveni de largă circulație, multe ca nuclee ale basmelor.

La noi, perioada de aur a basmului cult este cea a marilor clasici: Mihai Eminescu, Ion Creangă, Ioan Slavici, Ion Luca Caragiale. Acestia transfigurează în formule personale motivele de basm, le combină în mod specific și le înnobilează cu semnificații filosofice, cu paremi educative, maniera romantică, armonizând cu cea clasică.

Toate păstrează, totuși, esența tematică: lupta dintre bine și rău; păstrează înlocuirea cotidianului monoton și cenușiu cu fantasticul și mai păstrează structura elegantă dată de povestitorii populari care au știut să-și smulgă din cotidian ascultătorii prin formule inițiale de mare sinceritate. Hiberbolizând comic, ei mărturisesc că întâmplările au loc „pe când se îmbrățișa lupul cu mielul,... pe când făcea plopul pere și răchita micșunele”...

Pe parcursul basmelor foarte lungi, același născocitor inteligent și fin cunoscător al sufletului și puterii omenești alungă oboseala ascultătorului și îi ațâță curiozitatea, plasând formule mediane precum: „cuvântul din poveste/ înainte mult mai este”, iar în final, și autorii de basm cult își desprind cititorii din fabulos, mărturisind o ultimă oară că i-au purtat prin lumi imaginare, prin vise, unde răul, urâtul și neadevărul pot fi eliminate: „am încălecat pe-o căpșună / și v-am spus o gogonată minciună”.

Recunoscut și mult citit ca autor de basme culte este, în primul rând, Ion Creangă, iar P. „ovestea lui Harap-Alb” ocupă loc principal. Naratorul din Humulești îi imprimă adânc pecetea originalității sale, nota comică, jovialitatea,

erudiția paremiologică și convertirea fantasticului spre realitate, în general, spre locurile Moldovei, ale tinutului Neamț, în special.

Dublează permanenta temă de basm a luptei dintre bine și rău cu tema concretă a tensiunii dintre încălcarea sfatului părintesc și pedeapsa meritată pentru greșală.

Cu o viziune clară asupra destinului omenesc ca o luptă grea, Ion Creangă îmbogățește basmul său cu valențele unei nuvele fantastice și chiar ale unui bildungsroman, eroul titular maturizându-se, parcurgând drumul de inițiere de la adolescentul „boboc în trebi de aiestea”- naiv, deci ușor de păcălit- până la prințul înțelept și oțelit de multe și grele încercări.

*

„Povestea lui Harap-Alb “ preia particularitățile basmului popular, după cum preia chiar segmente de subiect din mai multe basme populare, din care țese un întins basm nou. Personaje populare din basme culese de el din copilărie dobândesc măști noi, atitudini, capacități și chiar un limbaj mai apropiat de realitate, decât de fantastic. Între secvențele narative, Creangă intervine cu comentariul jovial care apreciază destinul omenesc, al celor de jos, ca și al celor care cârmuiesc împărății.

Coordonata spațială este destul de asemănătoare cu cea din basmele populare: la un capăt de lume – un crai cu trei feciori, la celălalt capăt –

Verde -Impărat, cel mai bogat din cuprinsul pamântului. Incepe tot acum, să se contureze coordonata umană. Lângă cei doi stăpânitori, încep să apară, pe rând, pe măsura desfășurării subiectului, personaje supranaturale, precum Sfânta Duminică, dar și personaje negative, mai întâi spânul. Se va opune radical protagonistului și îl putem numi antagonistul.

Coordonata temporală, ca și cea spațială, este tot nedeterminată, decât vag: „amu cică era odată...”.

Perspectiva narativă este cea a povestitorului omniscient.

Tehnica narativă este cea convingătoare, care umanizează fantasticul, convertindu-l către realitate: crai și împărați, chiar animale fabuloase personificate, uriași cu inimi bune se poartă țărănește și vorbesc moldovenește: unul dintre uriașii-prieteni ai protagonistului îi urează lui Roș-Impărat: „Să ne trăiești, Luminația-Ta, trei zile cu cea de-alaltăieri!”

Tehnica descrierii este specifică lui Creangă, tușele fiind îngroșate cu penelul umorului, chiar ale grotescului. Gerilă „era ceva de spăriet: avea niște urechi clăpăuge, ... niște buzoaie groase si debălăzate”... Ochilă „tare-i de jălit,... frate cu Orbilă, văr-primare cu Chiorilă, nepot de soră lui Pândilă, din sat de la Chitilă, peste drum de Nimerilă, ori din târg de la Să-l-cați, megieș cu Căutați și De-Urmă-nu-i-mai-Dati!”... „Numai Harap-Alb nu aducea nicio supărare,... era părtaș la toate, și la pagubă, și la câștig, și prietenos cu fiecare”...

Antiteza dintre protagonist și toți ceilalți se continuă, descrierea-portret arătând și pe cei de cel mai înalt rang- precum Impăratul Roș- „era un om pâclișit și răutăcios la culme”...

Comentariul naratorului nepereche păstrează mereu nota de jovialitate: încredere și haz de necaz, căci pe cei răi, răul îi așteaptă : „și-a mai da și Impăratul Roș și peste oameni, nu tot peste butuci ca pân-atunci.”

O particularitate a acestui basm cult este narațiunea alertă, nuanțată, chiar și prin rime interioare, în afară de citarea de proverbe adecvate întâmplărilor și de cântecele comice, scânteind de semnificații filosofice, adevărate concluzii la cea mai bogată experiență de viață : „Lumea asta e pe dos,

Toate merg cu capu-n jos;

Puțini suie, mulți coboară,

Unul macină la moară și apoi acel unul are atunci în mână și pânea, și cuțitul, și taie de unde vrea și cât îi place, tu te uiți și n-ai ce-i face.”

Ironie, Ochilă îndeamnă: „haidem, că ne așteaptă omul Țapului roș cu masa-ntinsă, făcliile aprinse și brațele deschise...”

Și odată pornesc ei, teleap-teleap-teleap!

Oralitatea stilului este întreținută permanent de fraza armonioasă, densă, de citarea de proverbe înțelepte și vesele, de onomatopee, de locuțiunile sugestive ale limbajului viu-popular și, mai ales, de dialog. Este o altă particularitate a acestui basm cult, care, astfel ne pare – nu citit – ci auzit, într-un însoțit pridvor, unde ascultăm pe cel mai înzestrat povestitor-actor: dialogul ne dă posibilitatea să deslușim chiar nuanța glasurilor- de la acela distinct al naratorului, la glasurile personajelor, inclusiv, ale celor supranaturale.

Dialogul eroilor acestui basm dinamizează, pigmentează original acțiunea.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: De la standard la excelență

Claudia Florina Julia, profesor titular pe catedra de discipline economice, Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu”, Hida, Sălaj

Rezumat

Într-un context educațional dinamic, marcat de avansul tehnologic și schimbările rapide ale pieței muncii, transformarea educației de la standard la excelență devine o prioritate. Acest articol explorează limitele sistemului educațional tradițional, subliniază importanța centrelor de învățare personalizate și propune strategii pentru adaptarea educației la cerințele societății moderne. Accentul este pus pe integrarea abilităților interdisciplinare, folosirea tehnologiei și promovarea gândirii critice, în scopul pregătirii elevilor pentru un viitor plin de provocări.

Cuvinte-cheie: educație, transformare, excelență, adaptabilitate, tehnologie, gândire critică

Introducere

Educația, în esența sa, este mai mult decât o simplă transmitere de cunoștințe. Este un proces care trebuie să inspire, să motiveze și să dezvolte abilitățile elevilor. Totuși, modelul educațional tradițional, centrat pe standardizare și conformare, nu mai răspunde cerințelor unei economii globale, unde creativitatea, rezolvarea problemelor și adaptabilitatea sunt esențiale.

Pornind de la experiența mea ca profesor de marketing, consider că sistemul educațional actual trebuie să depășească paradigma uniformității, orientându-se spre excelență prin inovare, interdisciplinaritate și flexibilitate.

Standardizarea: Avantaje și limite

Modelul educațional standardizat are o serie de avantaje clare, printre care:

- **Organizarea clară a curriculumului**, care facilitează evaluarea.
- **Accesibilitatea educației**, oferind o bază uniformă pentru toți elevii.

Cu toate acestea, limitele acestui sistem sunt tot mai evidente:

1. **Lipsa personalizării:** Elevii au ritmuri și stiluri de învățare diferite. Sistemele standardizate nu pot răspunde nevoilor fiecăruia.
 2. **Concentrarea pe memorare:** Acest model încurajează mai degrabă reproducerea informației decât înțelegerea profundă.
 3. **Nepregătirea pentru viitor:** Abilitățile esențiale pentru secolul XXI, precum creativitatea sau competențele digitale, nu sunt suficient dezvoltate.
-

Excelența în educație: Un nou model de învățare

Educația de excelență nu este un lux, ci o necesitate. Ea presupune:

- **Centrare pe elev:** În loc să cerem elevilor să se adapteze la un sistem rigid, ar trebui să construim un mediu educațional care să le recunoască unicitatea.
 - **Dezvoltarea abilităților relevante:** Gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea sunt competențe esențiale pentru succesul în viitor.
 - **Integrarea tehnologiei:** Într-o lume digitalizată, elevii trebuie să utilizeze tehnologia nu doar ca instrument, ci ca mijloc de învățare și creație.
-

Strategii pentru transformare

Pentru a trece de la standard la excelență, trebuie să implementăm următoarele:

1. Curriculum flexibil și interdisciplinar

Educația trebuie să includă discipline relevante, precum antreprenoriatul, marketingul digital sau sustenabilitatea. Integrarea acestor subiecte poate pregăti elevii pentru provocările economice reale.

2. Inovație în metodele de predare

Predarea bazată pe proiecte și învățarea experiențială ar trebui să fie în prim-plan. Aceste metode permit elevilor să aplice cunoștințele teoretice în contexte reale.

3. Dezvoltarea competențelor digitale

Tehnologia trebuie să fie mai mult decât un instrument auxiliar. Introducerea realității augmentate, a simulărilor interactive sau a platformelor e-learning poate transforma complet procesul de învățare.

4. Formarea continuă a cadrelor didactice

Profesorii trebuie să fie echipați pentru a utiliza tehnologia și metodele inovatoare. Programele de formare profesională sunt esențiale pentru a încuraja adoptarea noilor paradigme educaționale.

5. Parteneriate cu sectorul privat

Colaborarea dintre școli și companii poate oferi elevilor experiențe practice valoroase, precum stagii de practică sau mentorat.

Studiu de caz: Educația economică la Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu”

Ca profesor de discipline economice am observat cât de eficient poate fi un curriculum adaptat realităților pieței muncii. Prin proiecte practice, precum crearea unor planuri de afaceri complete și complexe, prin simulări ale activității economice reale prin firme de exercițiu, elevii învață să

aplice teoriile economice în mod creativ și practic. Rezultatele sunt evidente: elevii sunt mai motivați, mai implicați și mai bine pregătiți pentru viitor.

Concluzii

Transformarea educației de la standard la excelență nu este doar o necesitate, ci și o oportunitate. Implementând un model educațional centrat pe nevoile elevului, care să valorifice tehnologia și să promoveze inovația, putem crea un sistem care nu doar că pregătește tinerii pentru viitor, ci le oferă și șansa de a-l modela.

Rolul nostru, al cadrelor didactice, este esențial în acest proces. Prin dedicare, viziune și curaj, putem deveni catalizatorii acestei schimbări.

Bibliografie:

1. Fullan, M. (2016). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press.
2. Robinson, K. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. New York: Viking.
3. OECD (2020). *The Future of Education and Skills 2030*. Paris: OECD Publishing.

ELABORAREA ȘI REDACTAREA UNEI LUCRĂRI ȘTIINȚIFICE DE ISTORIE LOCALĂ/REGIONALĂ

Cosmin-Mircea Julan

Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad

Hazardul, întâmplarea sau preferința pentru un subiect, o problemă sau o temă anume au prezidat și prezidează alegerea temei unei cercetări științifice. Uneori se aleg subiecte la modă, care trec în spiritul timpului, sau pe care anumite circumstanțe le impun ca priorități ale cercetării. Cercetarea științifică planificată, în cazul în care cercetătorul este angajat și încadrat într-un colectiv care lucrează după prioritățile unui plan de cercetare mai general. Stabilirea proiectului viitoarei cercetări, care conține principalele probleme urmărite pe parcursul cercetării, care în final vor constitui cuprinsul elaboratului științific rezultat în urma cercetării.

Informarea științifică, constă în întocmirea unei liste bibliografice cuprinzând toate sau majoritatea studiilor scrise care au legătură direct sau indirectă cu tema propusă. Lista bibliografică va cuprinde și lucrări generale, sinteze, care au rolul de a orienta și trasa cadrul general în care tema stabilită se încadrează. Pentru realizarea acestei etape cercetătorul apelează la instrumente de lucru, bibliografii generale sau bibliografii tematice, de care dispune orice istoriografie. În ultimul timp, un instrument util de informare bibliografică oferă internetul și un număr important de site-uri care aduc repede la îndemâna cercetătorului o mare parte dacă nu toate titlurile adiacente temei avute în atenție.

Urmează, ca o etapă importantă, consultarea și studierea aprofundată a studiilor, articolelor și lucrărilor convergente temei cercetate, ca și fișarea informației și concluziilor sugerate de materialul documentar consultat. Un loc important în documentare îl ocupă extragerea informației din colecțiile de izvoare și documente publicate. Este necesară o disciplină deosebită în organizarea materialului pe fișe și ordonarea acestora, fapt ce facilitează identificarea facilă a informației în timpul redactării lucrării.

O altă fază foarte importantă constă în identificarea unor noi surse documentare. Cele mai multe se află în depozitele arhivistice, dar și în muzee, în arhivele unor instituții sau persoane private. Alte surse, precum cele orale sunt identificate după cercetarea de teren în urma interviurilor sau a unor anchete realizate de cercetător. Cu această etapă se încheie faza documentării științifice, când întreg materialul, sau cea mai mare parte a sa este fișat, clasat, organizat, două criterii cronologice, tematice, în funcție de viziunea autorului și de planul inițial.

Urmează apoi etapa finală, cea a creației științifice, în care cercetătorul reface pe baza întregului material, viziunea sa despre fenomenul sau procesul studiat. Este vorba de o operațiune de reconstituire și interpretare a materialului faptic oferit de varietatea surselor consultate.

Rezultatul cercetării științifice poate lua forme diferite. Ea poate lua forma unui raport științific, articol, studiu sau a unei sinteze de mare anvergură. Lucrarea științifică rezultată în urma cercetării trebuie așadar redactată. Înainte de toate cercetătorul elaborează un cuprins, ce însumează conținutul cercetării organizat pe secțiuni, capitole, subcapitole, paragrafe.

A doua fază constă în redactarea propriu-zisă a lucrării. În această primă redactare avem a face cu prelucrarea primară a informației istorice rezultate în urma documentării. Urmează o a doua redacție în care textul este cizelat, se înlătură informația puțin semnificativă, și se pune accentual pe analiza și interpretarea proceselor istorice, se cizează limbajul, coerența ideilor, înlănțuirea firească și coerența generală a lucrării. Tot acum se elaborează concluziile lucrării. Un rol important în orice cercetare științifică revine aparatului științific sau aparatului critic al lucrării. Acesta constă din notele infrapaginale, notele de subsol, lista bibliografică, anexele și indicii lucrării.

Notele infrapaginale sunt necesare pentru a oferi cititorului posibilitatea verificării pertinentei interpretării surselor sau corectitudinea concluziilor la care a ajuns autorul. Prin intermediul lor cercetătorul își dezvăluie referințele la care a apelat în cercetarea sa și laboratorul științific. Realizarea unor trimiteri corecte reprezintă condiția obligatorie a însușirii de către tânărul cercetător a regulilor de bază ale meseriei de istoric.

Lista bibliografică poate fi integrală sau selectivă, cuprinde totalitatea sau marea majoritate a surselor citate sau utilizate pe parcursul cercetării și se organizează după anumite reguli și preferințe pe secțiuni. Acestea pot fi: lucrări teoretice, bibliografii, dicționare, enciclopedii, izvoare editate și inedite, lucrări generale, lucrări speciale. Toate titlurile sunt date în ordinea alfabetică, după numele autorului, sau autorilor, titlul lucrării, cărții sau studiului, locul apariției, editura, anul și eventual numărul de pagini.

Anexele lucrării cuprind de obicei reproduceri după documente istorice, iconografice, dar și grafice, tabele, schițe, hărți care sintetizează și uneori cuantifică informația istorică care se pretează acestei operațiuni. Unii autori sau anumite lucrări impun plasarea în anexe a unor cronologii a perioadei și evenimentelor studiate, liste cu personalități istorice, etc., spre a facilita înțelegerea problemei studiate. Unele lucrări plasează și indici, care pot fi de mai multe categorii: indici de nume, de locuri, de materii, indici generali sau indici de reviste. Rostul lor este acela de a facilita lucrarea mai ales de către specialiștii care caută o anumită informație iar sistemul de indici îl conduc direct la acesta.

Odată aceste operațiuni realizate lucrarea (articol, studiu, sinteză) este predată spre imprimare și publicare, ajungând astfel la îndemâna publicului larg sau a celui foarte specializat.

Bibliografie:

1. Adăscăliței, Felicia, Bercea, Marilena, Dumitrescu, Doru, Lazăr, Liviu, Manea, Mihai, Popescu, Mirela, Elemente de didactică a istoriei, Editura Nomina, București, 2010.
2. Căpiță Laura, Căpiță, Carol, Tendințe în didactica istoriei, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.
3. Căpiță Carol, Căpiță, Laura, Utilizarea surselor istorice primare în predarea istoriei, Editura Universității din București, București, 2011.
4. Dulamă, Maria Eliza, Fundamente despre competențe. Teorie și aplicații, Editura Presa universitară clujeană, Cluj-Napoca, 2010.
5. Gruber, Gabriela, Abordări și competențe didactice specifice istoriei, în Mara Elena Lucia (coordonator), „Tendințe actuale în didactica specialității”, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2013.
6. Manea, Mihai, Palade, Eugen, Sasu, Nicoleta, Istorie. Predarea istoriei și educația pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative, București, Editura Educația 2000+, 2006.
7. Stradling, Robert, Să înțelegem istoria secolului XX, Editura Sigma, București, 2002.

Rolul evaluării și al feedback-ului în formarea și dezvoltarea școlară a elevilor

Prof. înv. primar Jurcuț Gheorghina
Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Oradea

„Copiii învață ceea ce trăiesc!

Dacă trăiesc în încurajare, copiii învață să fie încrezători.

Dacă trăiesc în acceptare, copiii învață să iubească.

Dacă trăiesc în aprobare, copiii învață să se placă pe sine.

Dacă trăiesc încurajați de recunoaștere, copiii învață că este bine să ai un țel.

Dacă trăiesc împărțind cu ceilalți, copiii învață generozitatea.

Dacă trăiesc în bunăvoință și considerație, copiii învață respectul.

Dacă trăiesc în prietenie, copiii învață că e plăcut să trăiești pe lume.”

(Doroty Law Nolte)

Consider că dascălii au menirea și în același timp bucuria de a forma oameni pentru societatea în care trăim. Este cea mai mare satisfacție să fii sprijin pentru acei micuți „boboci” în drumul vieții lor, urcând alături de ei fiecare scară, dar mai ales să știi că ai avut un mare rol când el a ajuns undeva sus.

Citatul de mai sus vrea să subliniază tocmai rolul pe care dascălul îl are în formarea odraslelor ce le sunt încredințate spre a fi educate. Ei sunt cei care învață copiii „să fie încrezători”, „să iubească”, „să fie generoși”, „să fie respectuoși”; să învețe că trebuie să trăiești frumos alături de ceilalți.

Atenția dată comunicării în clasele primare nu este întâmplătoare. Elevii sunt pregătiți în școală pentru viață și, în primul rând, ei au nevoie de competențe de comunicare.

Pe parcursul învățământului obligatoriu, elevii trebuie să-și formeze competențele de comunicare fără de care nu ar face față cu succes cerințelor societății: să se exprime corect, clar și coerent în limba română, să asculte, să înțeleagă și să producă mesaje orale și scrise, în diverse situații de comunicare.

Experiența didactică personală, dar și cea împărtășită de colegi mi-a confirmat că e nevoie de strategii didactice complexe pentru cultivarea sau ameliorarea acestui aspect.

Lucrând sistematic cu sarcini care să vizeze dezvoltarea competențelor de comunicare orală ne vom pregăti elevii nu doar în vederea obținerii unor rezultate excelente la evaluările

finale, ci, mai ales, pentru a face față situațiilor reale în care vor avea de înțeles diverse informații primite pe cale audio-vizuală ori vor fi nevoiți să țină un discurs reușit în fața unui public pretențios.

În acest context, evaluarea joacă un rol primordial. Radu (2000, p. 159-160) precizează că evaluarea „este mai mult decât o operație sau o tehnică, fiind o acțiune completă, un ansamblu de operații mintale, intelectuale, atitudinale, afective despre care se presupune că menționează: conținuturile și obiectivele ce trebuie evaluate; în ce scop și în ce perspective se evaluează; când se evaluează; cum se evaluează; în ce fel se prelucreză datele; pe baza caror criterii se apreciază”.

Integrarea evaluării în structura activității didactice de către concepțiile pedagogiei moderne determină amplificarea funcției educative a acesteia, situând-o într-o poziție cheie în procesul instructiv-educativ. Această consecință derivă dintr-o firească înțelegere a evaluării ca „știință a valorii” (Cerghit, 2008, p. 287). A evalua înseamnă, între altele, a emite judecăți de valoare, ceea ce presupune a te raporta la valori sau a face trimitere la un sistem de valori.

Dintre cele trei componente ale spiralei educației, predare- învățare-evaluare, cea din urmă este considerată „un subiect sensibil în orice sistem de învățământ” deoarece efectele acțiunilor evaluative se fac simțite nu numai în interiorul sistemului educațional, ci și în afara lui, respectiv în plan cultural, social și chiar politic (Stoica, 2003, p. 13).

Este important ca toți elevii să fie educați pentru a-și dezvolta capacitățile de a-și evalua propria învățare. Funcția primară de evaluare este de a sprijini învățarea prin generarea unui feedback de la care elevii să știe încotro merg, cum vor ajunge acolo și spre ce altceva ar putea merge în continuare. Această evaluare implică o colaborare activă elev-profesor și necesită ca profesorii să demonstreze că folosesc evaluările în interpretările lor formative.

Evaluarea formativă imediată este foarte eficientă ca formă de feedback. Black și William (1998, apud Hattie, 2014) pleacă de la premisa că evaluarea în vederea învățării este bazată pe cinci factori cheie:

- Elevii sunt implicați activ în propriul proces de învățare;
- Elevilor li se oferă un feedback eficient;
- Activitățile de predare sunt adaptate ca răspuns la rezultatele evaluării;
- Se recunoaște influența evaluării asupra motivației și stimei de sine a elevilor.

Pentru ca feedbackul să fie și mai eficient, trebuie să ne asigurăm că este primit și utilizat, să cunoaștem mai multe despre modul în care elevii își propun obiective bazate pe dezvoltarea competențelor și despre cum profesorii și elevii își stabilesc ținte pentru învățare.

Feedback-ul este esențial pentru a îmbunătăți performanța și, de asemenea, prioritar să fie folosit în mod constant.

Feedbackul care se produce în cadrul și prin interacțiunea didactică are implicații majore asupra elevului: acesta va căpăta încredere în sine dacă știe că este susținut și apreciat de ceilalți colegi și, implicit, profesorii clasei. Imaginea de sine este susținută de aprecierile verbale care dau valoare, încurajează, motivează elevul. Sub aspect emoțional, influența este cea mai mare, datorită impactului pe care îl are asupra „sinelui” elevului, care are nevoie sub aspect emoțional de: *încredere, valorizare, evaluare* care să-i confirme în permanență cum este văzut, privit și apreciat de către alții.

Shute (2008, apud Hattie, 2014, pp. 277-278) a descris nouă modalități de a folosi feedbackul pentru a optimiza învățarea:

- Focalizează feedbackul asupra sarcinii, nu asupra celui care învață;
- Oferă feedback elaborat (reacții referitoare la „ce”, „cum” și „de ce”);
- Prezintă feedback elaborat în unități gestionabile (pentru a evita supraîncărcarea cognitivă);
- Fii specific și clar în mesajele de feedback;
- Păstrează feedbackul într-o formă cât mai simplă, dar nu simplistă (în funcție de nevoile celor care învață și de constrângerile instrucționale);
- Reduc neclaritățile referitoare la performanță și obiective;
- Oferă feedback imparțial, obiectiv, scris sau prin intermediul computerului;
- Promovează o orientare spre obiectivul educațional prin intermediul feedbackului (mutarea atenției de la rezultat la procesul de învățare);
- Oferă feedback după ce elevii au încercat o soluție (ceea ce duce la un plus de autoreglare).

Autoarea a observat, de asemenea, legăturile avute cu nivelul de achiziție al elevului: utilizează feedback imediat, directiv sau de îndreptare, pentru elevii cu rezultate slabe și feedback ulterior de facilitare și de verificare pentru elevii cu rezultate deosebite.

Prin urmare, feedbackul creează echilibrul, armonia, autoreglarea relației interpersonale și a activității de învățare. El contribuie la urmărirea și evidențierea progresului educațional al elevilor. Comunicarea face ca profesorul și elevii să devină parteneri, să colaboreze pentru același obiectiv, să trudească și să se bucure, pentru că au colaborat în atingerea competențelor necesare a fi dezvoltate. Profesorul fiind cel care ridică nivelul motivațional al elevului, întărirea în timp a comportamentului.

Bibliografie:

1. Cerghit, I., (2008), *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, Iași
2. Hattie, J., (2014), *Învățarea vizibilă – Ghid pentru profesori*, Editura Trei, București
3. Radu, I.T., (2000), *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, București
4. Stoica, A., (2003), *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Editura Humanitas Educațional, București

De-a lungul carierei, am întâlnit și lucrat atât cu elevi aflați în risc de abandon școlar, cât și cu copii cu cerințe educaționale speciale cauzate de varii afecțiuni și condiții (tetrapareză spastică, hipoacuzie, autism, probleme de vedere, disgrafie, dificultăți de învățare cauzate de intervenții chirurgicale pe creier la vârste fragede etc.), integrați în învățământul de masă. În toate cazurile, am colaborat cu dirigintele clasei, cu consilierul școlar sau profesorul însoțitor și, nu în ultimul rând, cu părinții elevilor pentru a-mi putea adapta stilul de lucru și așteptările la nivelul și stilul de învățare al copilului.

Consider că pentru a lucra eficient cu copiii cu cerințe educaționale speciale este primordială o foarte bună cunoaștere a elevului sau elevei în cauză: ce stil de învățare are (vizual, auditiv, kinestezic etc.), care sunt factorii care îi pot declanșa o criză (dacă este cazul), ce poate face fizic și ce nu, ce fel de activități îl solicită prea mult, care este nivelul său real de cunoștințe, cum se simte să răspundă în fața colegilor de clasă ori să interacționeze cu ei, poate lucra în echipe sau grupuri, care este atitudinea celorlalți elevi față de el sau ea.

Pentru a lucra eficient cu copiii aflați în risc de abandon, am conceput fișe de lucru sau mini-caiete de exerciții prin care să recupereze materia, măcar cunoștințele și abilitățile cele mai importante. Am discutat deschis cu ei despre interesele și dorințele lor de pregătire pentru o viitoare ocupație, precum și despre nevoia de educație. I-am lăsat să lucreze în ritmul lor și i-am lăsat să răspundă când se simțeau pregătiți, fără a insista să se expună în fața colegilor, dacă nu doreau.

Ca profesor de Limba engleză la toate nivelele educaționale, am observat că anumite metode și activități didactice pot fi adaptate la mai multe clase și îi implică pe toți elevii:

1. Pictionary

Pornind de la un joc de societate inventat de Robert Angel și Gary Everson în 1985, joc în care cineva încearcă să definească un cuvânt printr-un desen, iar altcineva să-l ghicească, Pictionary a devenit o metodă de predare – învățare a vocabularului și a scrierii. Metoda constă în crearea unui dicționar cu imagini, planșe tematice în care cuvintele sunt explicate prin imagini, și este eficientă pentru toate categoriile de elevi. Accentul cade pe

vizual, imaginile trebuie să fie sugestive, iar cuvintele pot fi scrise cu fonturi potrivite pentru nevoile copiilor (scris punctat, colorat, mai mare, fonturi speciale pentru dislexici / disgrafici etc.). Metoda poate fi folosită pentru introducerea oricărei categorii de vocabular, pentru fixarea vocabularului prin exerciții de copiere și completare, și pentru trecerea către alte metode sau momente ale lecției.

O activitate inovatoare în care am folosit Pictionary s-a întins pe durata mai multor ore și am aplicat-o la Clasa pregătitoare (în care aveam un elev cu deficiențe de învățare), în ultima parte a anului școlar, ca metodă de recapitulare a vocabularului învățat pe tot parcursul anului. Copiii învățaseră deja toate literele de tipar, așa că am organizat tematic câteva planșe: numerele de la 1 la 10, culorile, membrii familiei, salutarile, animale sălbatice, animale domestice, haine. Deasupra fiecărei imagini era scris cuvântul în engleză, iar copiii l-au scris, din nou, sub imagine. La final, toate planșele au fost lipite sub forma unei cărțițele, primul lor *mini-dictionary* pe care și l-au scris cu mâna lor.

2. Find your pair - „Găsește-ți perechea!”

Metoda constă în utilizarea cartonașelor pentru a forma perechi: cuvânt – imagine, pentru vocabular, cuvânt – cuvânt, de exemplu pentru verbele neregulate sau gradele de comparație. Metoda funcționează, iarăși, pentru toți elevii, indiferent de nivel sau de nevoi. Fiecare elev primește sau își alege un cartonaș, iar apoi își caută „perechea” plimbându-se prin clasă și interacționând cu colegii. În cazul în care este un număr impar de elevi, soluția este să participe și profesorul.

3. Exersarea pronunției în cor, dar...

Elevii de clasele primare sunt mai dornici să participe la astfel de exerciții de învățare / corectare a pronunției. Evident, pe măsură ce sunt mai mari, copiii, adolescenții devin reticenți să mai facă astfel de „jocuri”. Cu toate acestea, este o metodă eficientă de fixare care le permite și elevilor timizi să participe, fără a-i expune în fața colegilor. Am încercat să gândesc diferite abordări ale acestei metode, astfel că la clasele mai mici repetăm cuvintele în cor, dar imitând diferite animale. Așa repetăm de cinci-șase ori lista de cuvinte, o dată ca pisicile, o dată ca ursuleții etc. La clasele mai mari, depinzând de elevi, am putut să aplic metoda folosind ritmuri de rap sau, pur și simplu, am folosit o transcriere fonetică românească. I-am încurajat, de asemenea, să repete pronunția cuvintelor împreună cu colegul de bancă și să se corecteze unul pe altul.

4. First letter, Last letter - „Fazan” – varianta în engleză

Jocul în engleză funcționează diferit de limba română: cuvântul trebuie să înceapă cu ultima literă doar, iar copilul este „închis” dacă repetă cuvântul. Personal, îl aplic în scris, ca activitate frontală, pentru că în engleză într-un fel se scrie, în altul se citește, iar copiii trebuie să știe sigur cu ce literă se termină cuvântul. Jocul poate fi folosit ca activitate de Lead-in / captarea atenției sau la finalul orei, ca mod de relaxare. Este o metodă bună de a recapitula și vocabularul activ, și cel pasiv, și pot participa toți elevii, indiferent de nivel. Copiii vin la tablă și scriu câte un cuvânt, respectând regula jocului. Jocul nu este obligatoriu, astfel că elevii nu sunt expuși, dacă nu doresc să se implice, iar profesorul asigură ajutorul necesar pentru ca elevii să scrie corect cuvintele. L-am jucat prima dată, acum mulți ani, la o clasă în care am avut un elev incredibil de inteligent, dar în scaun cu roțile. Scriam eu la tablă în locul lui.

5. „Scategories” sau „Țări, orașe, ape, munți...”

Jocul poate fi adaptat la Limba engleză într-o multitudine de variante care se pliază pe tematica lecției. Activitatea poate fi făcută individual, pentru elevii cu nivel mai ridicat de stăpânire a limbii engleze, sau pe perechi, unde elevii își pot alege partenerul. Astfel, elevii cu nevoi speciale pot alege colegul sau colega cu care se simt cel mai confortabil să lucreze și pot participa la exercițiu. Categoriile alese se pot stabili în funcție de preferințele profesorului raportate la tematica lecției sau a capitolului: substantive / verbe / adjective, hobby-uri / haine / animale etc.

Bineînțeles, mai sunt și alte metode de învățare care pot fi adaptate la nevoile speciale ale elevilor, implicându-i, totodată, și pe ceilalți elevi. Consider că lucrul pe perechi sau în grupuri mici este foarte benefic și cu rezultate pozitive, atât pentru elevii cu CES sau aflați în risc de abandon, cât și pentru colegii lor. Accentul cade pe empatie și colaborare, colegii îi pot susține în rezolvarea activităților și pot, de asemenea, învăța de la ei. Foarte importante sunt mediul de lucru, susținerea eforturilor, atât din partea profesorului, cât și a colegilor, stabilirea de cerințe clare și succinte, adaptarea nivelului exercițiilor la nivelul elevilor (am lucrat cu elevul meu în scaun cu roțile la un nivel mult mai ridicat decât cu restul clasei) și la stilul lor de învățare. Reiterez faptul că o strânsă colaborare cu persoanele de sprijin din jurul copilului este foarte importantă, dar, într-un final, cel mai bun să răspundă la întrebarea „ce funcționează pentru el?” este chiar copilul în cauză.

Excursie de studiu: Košice - Tarnow- Cracovia- Auschwitz- Birkenau- Zakopane

Kovács Enikő
Liceul Teoretic „Tamási Áron” Odorheiu Secuiesc

Excursia de studiu a claselor X.A, X.E a avut loc în perioada Școala Altfel, unde elevii au fost însoțiți de diriginți. Printre obiectivele călătoriei s-au numărat vizitarea atracțiilor turistice, istorice și culturale din Slovacia și Polonia, aprofundarea relațiilor între clase și stabilirea de noi prietenii. Grupul a ajuns mai întâi în Košice, unde a vizitat Catedrala Sfânta Elisabeta, în stil gotic. În cripta Rákóczi, biserica inferioară a catedralei principale, doi elevi au depus o coroană de flori pe mormântul lui Francisc Rákóczi al II-lea, iar un alt elev a recitat rugăciunea de ispășire a lui Francisc Rákóczi al II-lea cu titlul „*Engesztelő imádság*”. Ulterior, grupul a vizitat Casa din Rodosto, fondată în 1991, care este o replică a casei lui Francisc Rákóczi al II-lea și a colegilor săi exilați din Rodosto. Grupul a făcut o scurtă plimbare prin centrul orașului Košice, care este bogat în monumente istorice, arhitecturale, inclusiv Turnul Orbán, fântâna, Teatrul de Stat, statuia Immaculata (Columna Ciumei Fecioarei Maria), Biserica Premonstratensiană, cea mai veche casă din oraș, unde prințul Gabriel Bethlen și-a ținut nunta în 1626, și statuia scriitorului Sándor Márai, ridicată în 2004. Vizita le-a permis elevilor să-și îmbogățească cunoștințele, să înțeleagă mai bine trecutul, diversitatea istorică și culturală a orașului.

În dimineața următoare, elevii și diriginții lor au vizitat orașul Tarnow, unde au văzut sarcofagul lui József Bem, așezat pe șase stâlpi de piatră înconjurat de apă, având inscripția de pe sarcofag în limba maghiară: "Părintele Bem, cel mai mare general al Revoluției din 1848-1849". Două eleve au depus o coroană de flori pe malul lacului, iar un elev a recitat poemul „*Az erdélyi hadsereg*” de Sándor Petőfi.

După Tarnow, grupul a vizitat obiectivele istorice, culturale și arhitecturale din Cracovia, cum ar fi Biserica cu două turnuri a Sfântei Maria, Catedrala Wawel - unde au vizitat mormântul reginei Hedvig de origine maghiară și cripta lui István Báthory -, Castelul Regal Wawel- sediul conducătorilor Poloniei medievale - și Universitatea Jagello. Participanții au fost foarte impresionați de farmecul Orașului Vechi din Cracovia, motiv pentru a reveni cu plăcere. Orașul Cracovia, cu istoria sa impresionantă și atmosfera sa unică, le-a oferit elevilor un cadru excelent pentru a explora nu doar trecutul, ci și pentru a interacționa cu colegi din cealaltă clasă.

În ansamblu, vizita la Cracovia a fost o experiență educativă și personală valoroasă, în care elevii au învățat nu doar despre istoria și cultura poloneză, ci și cum să-și facă noi prietenii,

cum să colaboreze mai eficient, cum să fie mai empatici, deschiși față de ceilalți și cum să construiască amintiri comune.

A treia zi a fost dedicată vizitei la Auschwitz-Birkenau, probabil cel mai îngrozitor lagăr de concentrare din lume. Astăzi este un muzeu de stat. Elevii noștri vor învăța despre Holocaust în a doua jumătate a clasei a X-a. Ei au avut ocazia să vadă ororile și inumanitățile care au avut loc în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Ei au fost șocați de ceea ce au văzut în timpul turului de 3,5 ore. Însoțiți de ghizi, elevii au vizitat lagărele Auschwitz I și Auschwitz II Birkenau. Mulți elevi au înțeles cât de valoroase sunt cunoștințele despre trecut, pentru a preveni repetarea greșelilor acestora.

În a patra zi grupul a vizitat Zakopane. Telecabina ne-a dus în vârf, unde vremea frumoasă ne-a oferit o panoramă uimitoare a Munților Înalți Tatra, un paradis turistic polonez. În faimoasa piață elevii au putut cumpăra brânză, gemuri, suveniruri de artă populară, genți și haine de iarnă.

În timpul excursiei, elevii au avut ocazia să observe similitudinile și diferențele culturale, istorice și au fost nevoiți să folosească limba engleză, astfel au realizat importanța limbii engleze ca limbaj global, esențial pentru comunicare în medii internaționale, pentru a depăși barierele lingvistice.

Excursia le-a oferit elevilor șansa de a se conecta mai profund între ei, de a împărtăși experiențe, amintiri comune, de a lărgi orizonturile, oferindu-le nu doar cunoștințe despre istorie și cultură, dar și despre cum să formeze relații unii cu alții.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ

Prof. înv. primar LĂSCUZEANU EMILIA EMINE
ȘCOALA GIMNAZIALĂ “FEDERICO GARCIA LORCA”

Educația reprezintă fundamentul oricărei societăți moderne și este, fără îndoială, unul dintre cele mai puternice instrumente de schimbare și progres. În ultimii ani, se pune tot mai mult accent pe necesitatea de a transforma sistemele educaționale pentru a răspunde provocărilor unei lumi în continuă schimbare. În această transformare, un concept esențial este trecerea de la standarde minime de performanță la un model bazat pe excelență. Dar ce înseamnă acest lucru și cum poate fi implementat cu succes?

1. Provocările actuale ale educației

Sistemele educaționale din întreaga lume se confruntă cu o serie de provocări, de la resurse insuficiente și infrastructură depășită, până la inegalitățile de acces și diferențele semnificative între educația rurală și cea urbană. În multe cazuri, scopul principal al educației este asigurarea unui nivel minim de cunoștințe și abilități, care să permită absolvenților să se integreze în piața muncii. Însă această abordare nu mai este suficientă într-o lume globalizată, unde cerințele economice și sociale se schimbă rapid.

În acest context, trecerea de la „standard” la „excelexență” nu este doar o reformă de natură pedagogică, ci și un răspuns la cerințele unei economii globale competitive și inovative. Excelexența în educație înseamnă nu doar performanță academică ridicată, ci și dezvoltarea de abilități critice, creative și antreprenoriale, care să permită elevilor să navigheze cu succes provocările unei lumi în continuă transformare.

2. De la standard la excelexență: Ce presupune această schimbare?

Transformarea educației dintr-un sistem bazat pe standarde minime într-unul orientat spre excelexență implică mai multe schimbări fundamentale:

- **Curriculum centrat pe competențe:** În locul unui curriculum fix, care urmărește predarea unui set limitat de informații, este necesară o abordare care să pună accent pe dezvoltarea competențelor transversale – gândire critică, rezolvare de probleme, creativitate, comunicare eficientă, lucru în echipă și învățare continuă. Elevii nu trebuie să fie doar receptori pasivi ai informației, ci să fie provocați să aplice ceea ce învață în contexte variate.
- **Educație personalizată:** Fiecare elev are ritmuri și stiluri de învățare diferite. În loc să se aplice aceleași standarde pentru toți, educația excelexentă ar trebui să ofere oportunități pentru personalizarea învățării, prin abordări care să țină cont de nevoile, talentele și interesele fiecărui elev. Acesta este un pas important pentru a permite fiecărei persoane să atingă potențialul său maxim.
- **Profesori ca facilitatori ai învățării:** Schimbarea paradigmei educaționale presupune și o schimbare în rolul profesorilor. În loc de a fi doar transmitători de cunoștințe, educatorii

trebuie să devină facilitatori ai procesului de învățare, să încurajeze gândirea independentă, să sprijine inovația și să creeze un mediu de învățare stimulat și adaptat nevoilor elevilor.

- **Tehnologia ca aliat al excelenței:** Integrarea tehnologiei în procesul educațional este esențială pentru a sprijini excelența. Platformele de învățare online, instrumentele digitale interactive și accesul la resurse educaționale globale pot transforma modul în care elevii învață și își dezvoltă abilități. De asemenea, tehnologia poate facilita învățarea personalizată și evaluarea continuă a progresului elevilor.

3. Cum se poate măsura excelența în educație?

Excelența nu se măsoară doar prin examene și note, iar evaluarea ar trebui să fie mai cuprinzătoare. Pe lângă performanțele academice, excelența educațională include și dezvoltarea competențelor emoționale și sociale, capacitatea de a lucra în echipă, gândirea critică, creativitatea și adaptabilitatea la schimbare. De aceea, evaluările ar trebui să fie mai diverse și să includă:

- **Evaluarea formativă continuă:** În loc de examene mari la sfârșitul anului, educația excelentă presupune evaluări periodice care să urmărească progresul elevilor în timp și să le ofere feedback constant. Aceasta permite ajustarea procesului de învățare și sprijinirea elevilor în mod individualizat.
- **Evaluarea abilităților transversale:** Pe lângă cunoștințele teoretice, ar trebui evaluată și capacitatea elevilor de a rezolva probleme complexe, de a lucra în echipă și de a se adapta la situații noi. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul pe termen lung.
- **Evaluarea impactului social:** Un sistem educațional excelent ar trebui să se reflecte nu doar în performanțele individuale ale elevilor, ci și în beneficiile aduse întregii societăți. Educația excelentă produce cetățeni responsabili, inovați și capabili să contribuie la dezvoltarea comunităților lor.

4. Provocările și oportunitățile transformării educației

Schimbarea unui sistem educațional tradițional într-unul bazat pe excelență nu este o sarcină ușoară și presupune depășirea unor obstacole semnificative, cum ar fi rezistența la schimbare din partea unor profesori sau instituții educaționale, lipsa resurselor sau inegalitățile structurale dintre diferitele regiuni.

Totuși, oportunitățile oferite de această transformare sunt uriașe. Un sistem educațional axat pe excelență poate contribui la dezvoltarea unui capital uman de înaltă calitate, capabil să răspundă provocărilor economice și sociale ale viitorului. De asemenea, poate stimula inovația, creând un mediu în care elevii sunt încurajați să gândească creativ și să caute soluții noi pentru problemele cu care se confruntă societatea.

5. Concluzie

Transformarea educației, de la un sistem bazat pe standarde minime la un model orientat spre excelență, nu este doar o nevoie urgentă, ci și o oportunitate imensă pentru întreaga societate. Este un proces complex, care presupune schimbări atât în structura curriculară, cât și în mentalitățile educatorilor și ale elevilor. Totuși, rezultatele unei educații excelente sunt evidente:

elevi mai bine pregătiți, capabili să se adapteze și să inoveze, care pot contribui la construirea unui viitor mai bun pentru toți.

Pentru a transforma cu adevărat educația, trebuie să ne angajăm într-un proces continuu de îmbunătățire și să fim dispuși să investim resursele necesare pentru a asigura un sistem educațional de calitate superioară, care să reflecte valorile excelenței. Doar astfel vom putea construi o educație care să răspundă nevoilor unui viitor incert și provocator.

ROLUL EDUCAȚIEI ÎN DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO-EMOȚIONALE

*Prof. înv. preșcolar Lazăr Elena Georgiana
Grădinița cu Program Normal nr.6 Roșiori de Vede, jud. Teleorman*

Vârsta preșcolară se caracterizează prin dezvoltare accelerată în toate planurile: fizic, cognitiv și socio-emoțional. Aceste planuri se află în strânsă interacțiune și pot fi separate doar artificial, pentru a fi investigate sau înțelese mai ușor. De exemplu, capacitatea de a inhiba un răspuns (funcție cognitivă) depinde în mare măsură de maturarea ariilor cerebrale frontale (aspect fizic) și are consecințe importante la nivelul interacțiunilor sociale, de exemplu așteptarea rândului (aspect socio-emoțional). Din această cauză, mulți cercetători care investighează diverse aspecte cognitive fac acest lucru în strânsă relație cu funcționarea socio-emoțională, vorbind despre cogniție socială, respectiv funcții cognitive puse în slujba adaptării sociale. Cu toate acestea, în broșura de față ne vom centra pe dezvoltarea socio-emoțională la preșcolari, pentru a detalia câteva aspecte fundamentale pe îndelete.

În perioada preșcolară, copilul denumeste și recunoaște emoțiile proprii și ale persoanelor din jur, acest lucru permițându-i să răspundă adecvat la propriile trăiri emoționale, cât și la ale celorlalți. La vârsta de 3 ani, copilul denumeste și recunoaște emoții precum: bucuria, furia, frica și tristețea, ajungând ca la vârsta de 5-6 ani această paletă de etichete verbale să fie mult mai amplă, fiind incluse de exemplu și rușinea, vinovăția sau jena. În perioada preșcolară, limbajul emoțiilor câștigă rapid în acuratețe, claritate și complexitate și, ceea ce este cel mai semnificativ, raportarea la posibilele cauze ale sentimentelor oamenilor este din ce în ce mai frecventă.

Din moment ce sunt capabili să vorbească despre emoții înseamnă că pot avea o viziune mai obiectivă asupra emoțiilor, pot să încerce să înțeleagă propriile emoții și să asculte ce spun alții despre emoțiile lor. Limbajul emoțiilor are așadar implicații semnificative pentru dezvoltarea emoțională a copilului. În eforturile lor de a înțelege cauzele emoțiilor, preșcolarii încep să asocieze diferite sentimente cu situații tipice cum ar fi, de exemplu, recunoașterea faptului că ceva care te împiedică să-ți îndeplinești scopurile sau pierderea a ceva drag te va face trist

(Harris, 1989; Stein, & Levine, 1989). Ei realizează așadar asocierea între emoții, pe de o parte, și gânduri și așteptări cu privire la evenimente, pe de altă parte. Sesizarea conexiunilor dintre sentimente și gânduri la vârsta preșcolară este reflectată și în înțelegerea faptului că emoțiile pot fi evocate și prin intermediul gândurilor despre evenimente trecute. De exemplu, până la vârsta de cinci ani copiii înțeleg faptul că cineva poate să fie trist când vede o pisică care îi amintește de pisica pe care ea/el tocmai a pierdut-o (Lagattuta, Wellman, & Flavell, 1997; Lagattuta & Wellman, 2001). O tendință interesantă care se observă la preșcolari este faptul că ei înțeleg mult mai bine cauzele emoțiilor negative decât a celor pozitive (Dunn, & Hughes, 1998; Fabes et al., 1991). Înțelegerea emoțiilor de către preșcolari este totuși încă limitată. Ei au dificultăți în înțelegerea modului în care emoțiile se pot baza pe credințe/gânduri false. Putem ilustra acest lucru cu un experiment foarte cunoscut în literatura de specialitate despre testarea diferenței dintre aparență și realitate, o variantă a testului bazat pe credințe false. Un xperimentator îi arată unui copil o cutie de bomboane și îl întreabă ce crede că se află înăuntru. Copilul răspunde că sunt bomboane și este foarte surprins când i se arată că sunt de fapt creioane. Copilul este întrebat apoi consideră că s-ar simți un alt copil când ar vedea cutia (înainte să afle ce e de fapt înăuntru) - de regulă, pe la 3 ani copilul spune că acesta din urmă va fi surprins, la fel cum a fost și el, și nu bucuros (cum ar trebui să fie, pentru că încă nu cunoaște conținutul real al cutiei). Prin aceasta ni se arată că încă la 3 ani copiii transferă propriile emoții și credințe asupra celorlalți și nu pot ține cont de credințele false ale celorlalți (de Rosnay, Pons, Harris, & Morrell, 2004; Harris, Johnson, Hutton, Andrews, & Cooke, 1989; Rosnay & Harris, 2002; Schaffer, r,2007). De la 4-5 ani însă, copiii vor fi capabili să rezolve cu succes testul.

Datorită faptului că preșcolarii încep să facă distincția dintre realitate și aparență, aceștia încep să înțeleagă faptul că modul în care își exprimă emoțiile influențează dinamica relațiilor cu ceilalți oameni. Înțeleg faptul că o persoană nu-și arată adevăratele sentimente pentru a proteja astfel o altă persoană, începând să folosească regulile de exprimare emoțională (norme transmise social cu privire la felul în care este adaptativ să-ți exprimi emoțiile în diferite circumstanțe) (Banerjee, 1997; Cole, 1986). Pe măsură ce copiii cresc, discuțiile despre emoții sunt integrate în conversațiile zilnice, în citirea poveștilor, în discuții despre evenimente ce urmează să se întâmple, în istorii personale etc. Rolul acestor conversații pentru înțelegerea emoțiilor derivă din:

a) creșterea competențelor lingvistice, care oferă un fundament lexical pentru împărtășirea experiențelor psihologice care sunt, de altfel, foarte dificil de definit, înțeles și comunicat celorlalți.

b) faptul că adulții vorbesc cu copiii despre oameni. Astfel, ori de câte ori un copil întreabă ‘‘de ce?’’ despre sentimente sau comportamente pe care le observă la alții, ei sunt învățați implicit despre cum funcționează mintea. Conversațiile educator/părinte-copil despre dorințe, sentimente, comportamente și gânduri îi ajută pe copii să înțeleagă mecanismele psihice - cuvintele categorizează experiența psihologică dându-i coerență și criterii pentru înțelegerea acesteia. Mai mult decât atât, conversațiile despre emoții oferă un cadru de transmitere a valorilor culturale, evaluărilor morale, atribuirilor cauzale și a altor sisteme de credințe ale părinților și educatorilor .

Cu privire la acest aspect, în comparație cu regulile explicite date de părinți copiilor, referirile la sentimente și emoții sunt un predictor mult mai important pentru dezvoltarea timpurie a conștiinței la copii (Laible & Thompson, 2000). Educatorii și părinții care discută mai frecvent și mai elaborat despre emoții au copii care pot conceptualiza emoțiile mult mai exact și mai variat (Brown & Dunn, 1996; Denham, Zoller, & Couchard, 1994; Dunn, Brown, & Beardsall, 1991). Există o serie de elemente de elaborare a conversațiilor care oferă copilului baza pentru înțelegerea emoțiilor, cum ar fi: descrierile făcute de adulți, explicațiile date de către adulți cu privire la cauzele emoțiilor și la consecințele acestora, întrebările cu privire la modul în care au înțeles emoțiile, transmiterea/explicarea și învățarea strategiilor de management ale emoțiilor (Ontai & Thompson, 2002).

Toate aceste cercetări ne arată că experiențele emoționale și sociale se dezvoltă simultan cu mecanismele cognitive care devin mai complexe în perioada preșcolară, și, pentru o înțelegere completă , dezvoltarea copilului trebuie să fie privită atât din perspectiva dezvoltării socio-emoționale, cât și a celei cognitive Copiii își pot exercita abilitățile de autoreglare emoțională, precum gestionarea emoțiilor negative generate de posibilitatea de a fi eliminat din joc. Reglarea cu succes a emoțiilor negative și continuarea jocului vor spori competența socială a copilului. Totodată, acest joc implică abilități de interacțiune socială, ca de exemplu așteptarea rândului de a primi mingea și de a urma regulile. Pentru că această perioadă este importantă din punctul de vedere al formării identității de gen, implicarea copiilor de ambele genuri în joc va contribui la o înțelegere mai extinsă a rolurilor de gen și la diversificarea repertoriului de comportamente.

În concluzie, stimulând implicarea copiilor în acest joc, educatoarele vor putea să dezvolte abilitățile de cooperare, de așteptare a rândului, de urmare a regulilor și de gestionare a emoțiilor negative ale preșcolarilor.

Informațiile de mai sus fac referire la copiii care se dezvoltă tipic. Pe lângă aceștia, există și copii care au trasee atipice de dezvoltare, trasee care pot merge de la dificultăți minore (de ex., tendința de izolare de grupul social) până la probleme mai grave (de ex., autism) sau, la polul opus, până la copii cu performanțe deosebite la vârste foarte mici (de ex., pianiști de performanță la 6 ani). Pentru a putea interveni eficient în cazul copiilor cu dezvoltare atipică este vital să cunoaștem care este traseul tipic, iar mai apoi să evaluăm dezvoltarea în funcție de acest traseu. Cunoașterea în stadiul actual al cercetării prezintă încă multe necunoscute privind dezvoltarea umană, însă, după cum se observă și din această broșură, se cunosc deja numeroase aspecte. În consecință, recomandarea specialiștilor este de a realiza evaluări frecvente ale dezvoltării copiilor, strict cu scopul de a observa care e nivelul de dezvoltare și ce ar trebui ameliorat. Această evaluare nu se referă în primul rând la testarea de cunoștințe, ci, dimpotrivă, la evaluarea funcțiilor cognitive și socio-emoționale care pot deveni predictorii pentru traseul de dezvoltare al copilului. În consecință, evaluarea la vârsta preșcolară trebuie să cuprindă mai ales observații periodice pe baza unor criterii precise și care să evidențieze punctele forte și punctele slabe din dezvoltarea copilului. Firește, specialistul este cel care va lucra cu cazurile atipice, însă de cele mai multe ori cadrul didactic este persoana cea mai potrivită pentru a semnaliza posibile dificultăți pe traseul de dezvoltare al copilului. Rigurozitatea evaluării bazată pe cunoștințe preluate din cercetarea fundamentală va ajuta cadrul didactic pe de o parte să nu se precipite atunci când apare un semn pentru prima dată și să nu pună un „diagnostic” precoce, iar pe de altă parte nici să nu aștepte până când se instalează o anumită tulburare.

BIBLIOGRAFIE

- Dumitrana M., Dezvoltarea psihică umană, Editura V&I INTEGRAL, București, 2000
- Cozărescu, M., Ștefan, L., Psihologia educației, Teorie și aplicație, București Editura ASE, 2004
- Miclea, M. Psihologie cognitivă, Editura Polirom, Iași, 1999

- Sălăvăstru, D., Psihologia educației, Editura ARAMIS, București, 2003.
- Alexandru, J., Breben, S. și ceilalți, Cunoașterea copilului preșcolar, Editura Lyceum , 2000
- Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 – 6/7 ani, MECTS, 2008
- Catrinel, A. Ștefan, Kallaz Eva, Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari, Ghid practic pentru educatori, ASCR 2007

Importanța chimiei în dezvoltarea abilităților STEAM

Liceul Tehnologic "Vasile Sav" Roman-prof. Leancă Paula

Educația STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică) reprezintă un cadru educațional integrat care îmbină aceste domenii pentru a stimula creativitatea, gândirea critică și rezolvarea problemelor într-un mod interdisciplinar. Chimia, ca ramură fundamentală a științei, joacă un rol esențial în acest context, contribuind semnificativ la dezvoltarea abilităților de gândire analitică și de rezolvare a problemelor. În cadrul educației STEAM, chimia nu este doar o disciplină teoretică, ci un vehicul pentru înțelegerea și aplicarea conceptelor din domeniile conexe, cum ar fi tehnologia și ingineria.

Chimia în contextul STEAM

Chimia este fundamentul multor descoperiri științifice, iar în educația STEAM, este văzută ca o punte între teoriile științifice abstracte și aplicațiile lor practice. De exemplu, în chimie, elevii învață despre structura materiei, reacțiile chimice și legile care guvernează procesele naturale. Aceste cunoștințe sunt esențiale pentru înțelegerea fenomenelor din alte domenii ale științei, precum biologia sau fizica, și pentru dezvoltarea unor soluții inovative în domenii aplicate, cum ar fi medicina și ecologia. În cadrul STEAM, chimia este strâns legată de domeniile tehnologiei și ingineriei, deoarece multe dintre invențiile tehnologice moderne depind de procese chimice. De exemplu, dezvoltarea de noi materiale pentru electronice, baterii, nanotehnologie sau biotehnologie este strâns legată de principiile chimiei. Elevii care învață chimie pot explora și aplica aceste principii în proiecte practice, cum ar fi construirea de prototipuri sau dezvoltarea de soluții tehnice pentru provocări globale, cum ar fi schimbările climatice sau crizele energetice.

Matematica joacă un rol crucial în chimie, fiind folosită pentru a descrie relațiile cantitative dintre substanțele chimice și pentru a modela reacțiile chimice. În educația STEAM, integrarea chimiei și matematicii ajută elevii să înțeleagă cum să aplice concepte matematice, cum ar fi proporțiile, ecuațiile și calculele statistice, pentru a analiza datele experimentale și pentru a prezice comportamentele substanțelor chimice. Aceste abilități sunt fundamentale atât în cercetarea științifică, cât și în dezvoltarea tehnologiilor inovatoare.

Importanța chimiei în dezvoltarea abilităților STEAM

Chimia încurajează dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor. Experimentele chimice și studiile de caz permit elevilor să observe direct fenomenele naturale și să dezvolte soluții pentru a înțelege și a manipula reacțiile chimice. Această abordare hands-on contribuie la dezvoltarea abilității de a gândi logic și de a analiza informațiile într-un mod structurat. Chimia poate stimula creativitatea elevilor, mai ales atunci când este combinată cu alte domenii din STEAM. De exemplu, în designul materialelor sau în dezvoltarea de soluții tehnologice inovatoare, elevii pot explora posibilitățile chimice în combinație cu arta, cum ar fi designul de produse ecologice sau de soluții tehnologice durabile. Educația STEAM promovează colaborarea între diverse discipline. În acest context, chimia oferă o bază solidă pentru lucrul în echipă, deoarece elevii pot combina cunoștințele chimice cu expertiza în tehnologie, inginerie, matematică sau arte pentru a rezolva

probleme complexe. De exemplu, într-un proiect de inginerie, elevii pot utiliza principiile chimice pentru a crea noi materiale sau pentru a dezvolta procese sustenabile de producție.

Exemple de aplicații ale chimiei în STEAM

1. *Proiecte de nanotehnologie*--Nanotehnologia este un domeniu în care chimia joacă un rol major. Elevii care studiază chimia pot explora modul în care structurile atomice și moleculare afectează proprietățile materialelor și pot contribui la dezvoltarea unor nanomateriale cu aplicații în domenii precum medicina (medicamente țintite), energia (baterii mai eficiente) sau tehnologia (dispozitive electronice mai mici și mai eficiente).
2. *Proiecte ecologice*--În cadrul educației STEAM, elevii pot explora soluții chimice pentru provocările ecologice globale, cum ar fi reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, reciclarea și gestionarea deșeurilor. De exemplu, prin înțelegerea proceselor chimice implicate în degradarea poluanților, elevii pot dezvolta soluții sustenabile pentru protecția mediului.
3. *Biotehnologie și sănătate*--Biotehnologia, un domeniu în plină expansiune, utilizează principii chimice pentru dezvoltarea de noi tratamente și tehnologii pentru sănătate. Prin educația STEAM, elevii pot învăța despre procesele biochimice implicate în viața de zi cu zi și pot contribui la proiecte inovative în domeniul medicamentelor, alimentației sau protecției împotriva bolilor.

Rolul educației STEAM în formarea elevilor

Educația STEAM joacă un rol fundamental în dezvoltarea abilităților și cunoștințelor elevilor pentru a face față provocărilor unei lumi în continuă schimbare. Această abordare educațională este esențială în formarea unei generații de tineri capabili să gândească critic, să rezolve probleme complexe și să inoveze în diverse domenii, toate acestea fiind necesare pentru a răspunde cerințelor economiei globale și ale societății în ansamblu.

Unul dintre cele mai importante beneficii ale educației STEAM este promovarea gândirii critice. Prin abordarea integrată a disciplinelor științifice și tehnice, elevii sunt încurajați să analizeze, să sintetizeze și să aplice cunoștințele în soluționarea unor probleme complexe. De exemplu, un elev care învață chimie poate utiliza principiile acesteia pentru a înțelege fenomene fizice sau pentru a rezolva probleme de inginerie. În plus, educația STEAM îi învață pe elevi să abordeze problemele din perspective multiple și să găsească soluții inovative.

Educația STEAM promovează colaborarea interdisciplinară, ceea ce este esențial într-o lume interconectată, în care soluțiile la problemele globale nu pot veni doar dintr-o singură disciplină. Multe dintre problemele complexe de azi, cum ar fi schimbările climatice, energia sustenabilă sau dezvoltarea de tehnologii medicale avansate, necesită abordări interdisciplinare. În acest context, elevii care învață într-un mediu STEAM sunt încurajați să lucreze împreună, să își împărtășească ideile și să creeze soluții comune, combinând cunoștințele din știință, tehnologie, inginerie, matematică și arte.

STEAM aduce o componentă creativă esențială, prin integrarea artelor alături de știință și tehnologie. Artele sunt considerate esențiale pentru încurajarea gândirii inovatoare, deoarece acestea stimulează imaginația și experimentarea. Elevii care sunt expuși la educația STEAM învață să privească lumea cu o perspectivă diferită, să dezvolte soluții inovative și să aplice tehnologiile în moduri noi și neobișnuite. De exemplu, un proiect care combină arta și tehnologia poate ajuta la crearea de produse interactive sau la dezvoltarea unor soluții de design inovative pentru produsele tehnologice.

Educația STEAM joacă un rol crucial în pregătirea elevilor pentru carierele viitorului. Într-o lume în continuă schimbare, în care tehnologiile emergente, precum inteligența artificială, nanotehnologia, biotehnologia și robotica, sunt din ce în ce mai prezentate în viața de zi cu zi, este esențial ca tinerii să aibă abilități de gândire critică, rezolvare a problemelor și colaborare interdisciplinară. Domeniile STEAM sunt nu doar atractive din punct de vedere al inovației, dar sunt și esențiale pentru dezvoltarea economică și socială. O educație bine structurată în domeniile STEAM le oferă elevilor nu doar cunoștințe teoretice, ci și experiențe practice, pregătindu-i pentru o gamă largă de profesii viitoare.

Un alt aspect important al educației STEAM este capacitatea sa de a pregăti elevii să abordeze probleme globale, cum ar fi schimbările climatice, sănătatea publică, securitatea energetică și dezvoltarea durabilă. Educația STEAM le oferă elevilor instrumentele necesare pentru a înțelege și a aborda aceste provocări. De exemplu, elevii care studiază chimie și biologie pot participa la proiecte care dezvoltă soluții pentru problemele de mediu, în timp ce cei care studiază ingineria pot lucra la dezvoltarea de tehnologii sustenabile. Prin urmare, educația STEAM contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, conștienți de impactul acțiunilor lor asupra planetei.

Într-o eră în care tehnologia și cunoștințele evoluează rapid, este crucial ca elevii să învețe nu doar un set de informații, ci și cum să învețe și să se adapteze la schimbări. Educația STEAM promovează un model educațional care încurajează curiozitatea continuă, învățarea prin proiecte și experimentare, ceea ce le permite elevilor să dobândească abilități de învățare pe tot parcursul vieții. Astfel, aceștia vor putea să se adapteze rapid la noi tehnologii și să răspundă provocărilor care apar în carierele lor și în societate.

Concluzie

În concluzie, educația STEAM nu este doar un mod de a învăța despre știință și tehnologie, ci o abordare completă, care formează tineri capabili să abordeze probleme complexe, să gândească creativ, să colaboreze eficient și să dezvolte soluții inovative. Prin integrarea chimiei și altor discipline științifice cu tehnologia, ingineria, matematica și artele, educația STEAM le oferă elevilor nu doar cunoștințele necesare pentru a înfrunta provocările lumii moderne, ci și abilități esențiale pentru succesul într-o lume globalizată și aflată în continuă schimbare. Chimia joacă un rol esențial în educația STEAM, fiind un pilon de bază în dezvoltarea gândirii critice, inovării și rezolvării problemelor complexe. Integrarea chimiei cu alte domenii precum tehnologia, ingineria, matematica și artele permite elevilor să înțeleagă mai bine conexiunile dintre știință și societatea modernă și să aplice aceste cunoștințe pentru a dezvolta soluții inovative pentru provocările globale. Prin urmare, promovarea chimiei în educația STEAM este crucială pentru formarea unui viitor sustenabil și tehnologic avansat.

Bibliografie

1. "STEAM: A Revolution in Education"*** - autor: **Samantha J. McCarty
2. "The STEM Shift: A Guide for Teachers and Educators"*** - autor: **John C. Bagnato
3. "The Importance of STEAM Education for the Future" - Journal of Education and Learning
4. Edutopia - STEAM Education [Edutopia STEAM](<https://www.edutopia.org/steam>)

Comment gérer l'intercompréhension en classe de FLE?

prof. Lolea Alina- Colegiul Economic "Francesco Saverio Nitti"

« Une Europe de polyglottes n'est pas une Europe de personnes qui parlent couramment beaucoup de langues, mais, dans la meilleure des hypothèses, de personnes qui peuvent se rencontrer en parlant chacune sa propre langue et en comprenant celle de l'autre, mais qui, ne sachant pourtant pas parler celle-ci de façon courante, en la comprenant, même péniblement, comprendraient le « génie », l'univers culturel que chacun exprime en parlant la langue de ses ancêtres et de sa tradition. »¹

En tant que professeur de français, on est toujours confronté à l'intercompréhension car les apprenants ressentent le besoin de s'exprimer dans leur langue maternelle (en roumain).

On a constaté que l'intercompréhension se manifeste surtout dans les situations suivantes :

- 1) on pose une question aux élèves, ils la comprennent, mais ils répondent en roumain
- 2) on demande aux élèves la compréhension d'une consigne d'activité et ils veulent la confirmation de la consigne en roumain
- 3) on donne un texte à lire en français et parfois, sans les avoir demandé à traduire le texte, les élèves veulent traduire le texte en roumain
- 4) on passe un document sonore et les élèves répondent aux questions avec des phrases ou des mots en roumain

Dans toutes les situations ci-dessus, le professeur de FLE devrait réaliser que le phénomène de l'intercompréhension entre langues apparentées (dans notre cas, le français et le roumain) a des effets bénéfiques et pour le professeur et pour l'élève.

D'une part, il faut être conscient qu'au niveau débutant surtout, l'intercompréhension joue un rôle extrêmement important : elle encourage l'élève dans l'apprentissage de la langue française et crée une image positive de soi.

Elle représente aussi une sensibilisation à l'apprentissage du français.

D'autre part, le professeur de FLE doit soutenir l'effort de l'élève en valorisant toutes les situations d'intercompréhension qui concernent l'enseignement, l'apprentissage et l'évaluation.

En même temps, en valorisant l'intercompréhension, le professeur de FLE réussit à souligner l'importance des deux cultures (française et roumaine) dans une Europe qui mélange des traditions différentes, dans une Europe « unie dans la diversité ».

Les méthodes qui peuvent être utilisées pour exercer l'intercompréhension sont relativement récentes ou en cours d'élaboration.

« Elles diffèrent, entre autres, par le public qu'elles visent (élèves, étudiants, professionnels en formation...), par le périmètre des langues qu'elles enseignent et par le support qu'elles

¹ Umberto Eco, *La recherche de la langue parfaite dans la culture européenne*, traduction de Jean-Paul Manganaro, éd. du Seuil, Paris, 1994

utilisent : stages, réseaux en ligne, sites internet... Les équipes de chercheurs et de didacticiens s'attachent à développer deux domaines prometteurs : d'une part, l'extension de la compétence de lecture à la compétence d'écoute ; d'autre part, le passage, au moyen de la même méthodologie, à d'autres familles de langues que la seule famille de langues de l'apprenant. »²

Les méthodes proposées peuvent être consultées en utilisant le lien suivant : <http://www.dglf.culture.gouv.fr/>

L'intercompréhension comme l'un des outils de la diversité linguistique reste un sujet d'actualité :

« La discussion sur les perspectives et les chances de succès de l'intercompréhension bat son plein et il faut bien reconnaître que certaines questions importantes n'ont pas encore trouvé de réponse satisfaisante. Les questions les plus immédiates concernent les deux aspects suivants :

- a) le champ et le niveau de compréhension qui peuvent être atteints par l'intercompréhension
- b) la mise en œuvre de l'intercompréhension dans les programmes des établissements d'enseignement

S'agissant du premier aspect, l'essentiel est de savoir si l'intercompréhension permet à l'intéressé de saisir uniquement les principaux éléments du message oral ou écrit, ou si, dépassant cet objectif, elle lui permet de comprendre le message en détail et en profondeur, comme cela est souvent nécessaire. »³

En guise de conclusion, réfléchissons à cet exercice pratique :

« No hay malas hierbas ni hombres malos ; sólo hay malos cultivadores » (Victor Hugo)

« Hay personas silenciosas que son mucho más interesantes que los mejores oradores. » (Benjamin Disraeli)

Bibliografie :

1. Umberto Eco, *La recherche de la langue parfaite dans la culture européenne*, traduction de Jean-Paul Manganaro, éd. du Seuil, Paris, 1994
2. <http://www.culture.gouv.fr/culture/dglf/publications/intercomprehension.pdf>
3. <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/DoyeFR.pdf>

² <http://www.culture.gouv.fr/culture/dglf/publications/intercomprehension.pdf>

³ <http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/DoyeFR.pdf>

ORIGINILE TEATRULUI IONESCIAN, DE LA ARTA PLASTICĂ LA CEA TEATRALĂ

Prof. Iulia Luca

Școala Gimnazială „Ioan Vlăduțiu”, Luduș, Mureș

Interesul nostru în cercetarea de față este acela de a căuta anticipările operei importante a lui Ionescu, atât cea dramatică, cât și cea autobiografică, deși această operă a fost scrisă într-o altă limbă decât cea a debutului său literar. Prin prisma unei priviri retrospective asupra activității literare a lui Ionescu din perioada românească, am putea observa că întreaga sa creație stă sub semnul încercărilor, de multe ori neconcludente, care lăsau prea puțin să se întrezărească activitatea sa literară din perioada franceză. E vorba, mai degrabă, de un parcurs al omului, dar și al literatului, parcurs jalonat de încercări, de căutări, de contestări care, toate, constituie portretul unei personalități aflată într-o febrilă căutare, marcată de incertitudini și de obsesii tulburătoare.

Chiar dacă nu explicite, vom găsi în scrierile de tinerețe prefigurări și anticipări ale operei majore a scriitorului sau preocupări care aveau să îl anunțe pe dramaturgul de mai târziu. Observăm că până la apariția piesei *Englezește fără profesor*, Ionescu nu acordase o atenție specială genului gramatic, problema teatrului aparând foarte rar în publicistica autorului din acei ani. Totuși, în ciuda puținelor referințe în articolele sale din anii '30 privind teatrul, descoperim câteva însemnări ale căror elemente comune sunt negația, paradoxul și spiritul de revoltă. Cu totul ocazional se întâlnesc în publicistica ionesciană a anilor '30 însemnări despre teatru, aceste cronici conțin aceleași note acide, criticul arătându-se nemulțumit de producțiile teatrale, de interpretarea actorilor, deci de teatru, în general.

Mai târziu, în 1934, Eugen Ionescu își precizează poziția față de teatru într-un articol din ziarul Naționalul, intitulat *Contra teatrului*, articol care începe cu o afirmație șocantă și anume : „Teatrul este o formulă de artă vulgară.”¹ Autorul își explică afirmația prin faptul că teatrul este o artă pentru gloată, care folosește prea multe trucuri vizibile și, fiind o artă a convențiilor, ucide esteticul : „Este știut că teatrul este o artă de convenții. Dar convențiile mecanizează, ucid viața esteticii”. După părerea criticului, teatrul nu mai este capabil să creeze o adevărată atmosferă spirituală și nu poate exprima decât ceea ce este prea facil în ființa umană, cu alte cuvinte nu poate transpune decât conflicte grosolane și prea evidente. Ionescu este de-a dreptul enervat de mecanicismul convențiilor teatrale, contestând artificialul, convenționalul și ceea ce este inesențial din existență : „Nu știu ce lipsă de libertate îmi reprezintă aceste lucruri ; cu câtă tristețe îmi pare că ficțiunea este oprimată de realitatea contingentă, trasă îndărăt. Poezia sugerează. Teatrul prezintă bucăți diforme, impure, dintr-o realitatea periferică [...] Teatrul nu mărește just proporțiile: teatrul diformează, îngreuiază. Teatrul nu poate crea atmosfera. Atmosfera este spirituală, abstractă, și teatrul nu

are la îndemână decât decoruri materiale sau gesturi care sfarmă armonia oricăror stări”. Remarcăm faptul că numitorul comun al acestor texte este exprimarea nemulțumirii față de lipsa de vigoare a spectacolului teatral, a teatrului în general, a lipsei lui de subtilitate, acesta fiind o artă a „ațelor albe, a trucurilor accentuate”. Putem considera acest text ca o anticipare, pentru că în scrierile ionesciene de mai târziu, acesta pleacă tocmai de la critica adusă teatrului tradițional, așa cum o făcea în 1934. Tocmai îngroșarea „ațelor” a efectelor determină redescoperirea și înviorarea teatralității: „Convenția nouă pe care avea să o propună Eugen Ionescu după 1950 se va întemeia nu pe eliminarea celei vechi, ci pe exagerarea ei paroxistică, pe îngroșarea ce putea produce în scenă o stare de incertitudine; numai illogicul, insolitul, misterul pot reîmpropăta forța consumată a dramaticului¹⁶”.

Scrisorile din Paris publicate în *Viața românească* în perioada 1938-1946 arată un lucru important în evoluția concepției despre teatru a lui Ionescu și anume, creșterea interesului acestuia față de genul dramatic. Acestea cuprind însemnări de spectator sau relatări cu privire la viața teatrală de la Paris. Citind cu atenție aceste epistole, nu putem să nu remarcăm faptul că eseistul începe să analizeze, să investigheze condiția estetică a teatrului, iar faptul că vede *Les parents terribles* a lui Cocteau la *Théâtre des Ambassadeurs*, îi dă speranțe în a căuta șansele teatrului. Vede și *Ondine* de Giraudoux și acest fapt îl determină să chibzuiască asupra „prejudecăților distincției genurilor și asupra „odioasei superficialități [...] prozaica mediocritate a teatrului naturalist”. Pentru Ionescu nu există un teatru neuman, doar că umanitatea trebuie căutată „în realitățile esențiale” și anume, în metafizică, „în lumea fantastică pe care omul o poartă în sine”, misiunea teatrului fiind cunoașterea, cunoașterea acestor realități esențiale. Astfel teatrul devine poezie, invenție, dramă și adevăr. Observăm aici un prim crochiu de program, o apropiere de genul dramatic prin promovarea unui „teatru de invenție fantastică prin care să fie revelată realitatea cea mai interioară (suntem în descendența teoriilor suprarealismului) care să esențializeze viața (adică să apeleze la realități arhetipale) și să pună probleme de cunoaștere, adică să interogheze și nu să imite mai prost viața”. Un teatru, așadar, de cunoaștere, un teatru care să evoce „lupta spiritului împotriva materiei.”

Pentru a exista, teatrul trebuie să acorde un loc important metafizicului și să îl aducă în fața spectatorului, să renunțe la convenții și la teatralitate, în schimb, să exprime și ceea ce este invizibil, adică illogicul coincidențelor, iraționalul, groaza. Dar ca toate acestea să fie realizate, este nevoie de o schimbare a scenariului și a regulilor convențiilor în teatru, lucru pe care Ionescu îl va începe în 1943, scriind prima sa anti-piesă, *Englezește fără profesor*, care mai târziu va deveni *Cântăreața cheală*, în care nu vom întâlni nici conflict vizibil, nici intrigă încheată, nici personaje bine definite, nici unitate de timp, de spațiu, ci un amalgam de automatisme verbale și de banalități.

Există în partea a doua a volumului *Nu, Fals itinerar critic*, o întrerupere a discursului critic la adresa criticii, prin intercalarea a trei capitole denumite *Intermezzo* care au, probabil, după cum afirmă Mariano

Martin Rodriguez, rolul interludiilor în teatru și anume, acela de a reduce „tensiunea intelectuală, prin introducerea unor texte autonome, aparent mai ușoare, care să alunge senzația de monotonie creată de o singură temă pe parcursul întregii cărți, demonstrând, în același timp, capacitatea autorului de a cultiva și alte tipuri de proză”. *Intermezzo nr 1 (Fără legătură aparentă cu textul)* este o înlănțuire de jocuri de cuvinte, un fel de monolog mimat, al cărui subiect este uimirea în fața cuvintelor : „Deschid gura : «a» - și mă mir, «rîs» - și-mi vine să rîd, «to» -și pufnesc în rîs, «te» - și casc ochii, și pe urmă, fiindcă vreau eu: «les». Și a ieșit «A-ris-to-te-les»”. Aceste enumerări inconsecvente ne amintesc de manifestele avangardiste, pe de o parte, dar și de caracterul ludic al textului *Englezește fără profesor*, regăsit aici într-o formă inițială : „Eu am obiceiuri ! o-bi-ce-iuri ! obicei-uri ! o-biceiuri ! obice-iuri !”. În această istorioară întâlnim procedeul degradării acțiunii ca și cum ar fi vorba de un mecanism stricat. Ionesco ridiculizează faptul că totul servește drept pretext politicii. În această privință, nuvela de față se poate considera fără îndoială o precursoră a pieselor de teatru care exploatează același procedeu. / [Trad. Noastră]

Cel de-al doilea intermezzo (*În definitiv, Domnule dragă*) pare a fi o confesiune existențială, în care autorul ne vorbește despre starea lui spirituală, despre temerile lui, în special frica de moarte. Însă, considerăm că cel mai relevant pentru problematica abordată, este cel de-al treilea intermezzo (*Trifoi cu patru foi*), deoarece este singura exemplificare din opera ionesciană anterioară piesei *Englezește fără profesor* și *Sclipiri* care conține o idee absurdă. Un fapt neînsemnat cum este acela al cantității trifoiului cu patru foi în lume declanșează crize politice, războaie, revoluții. Absurdul crește în intensitate odată cu execuția unei bătrâne care se piaptănă în liniște, în loc să participe, ca toată lumea, de altfel, la dezbateri și atinge punctul culminant când un chinez, încercând să lămurească controversa asupra procentului de trifoi cu patru foi, se cuvine a fi condamnat, pentru că numele său Pep-te Ne-Le este asemănător cu *pieptene*. Acest intermezzo, în aparență cu puține elemente comune cu restul volumului *Nu*, nu este doar o implăscență antiștiințifică, ci are rolul de a evidenția ridicolul patimilor ideologice care provocau războiul, în așa fel încât cei care nu acceptau ideologia actuală erau condamnați, așa cum fusese arsă bătrâna pentru că se pieptăna. Ionescu se pronunță aici împotriva oricărei ideologii totalitare. Unul din pionierii redescoperirii creației românești a lui Ionescu, E.H. Van der Linden spunea, referitor la acest al treilea intermezzo: „Dans cette petite histoire nous rencontrons le procédé de la dégradation de l'action comme d'une mécanique brisée. Ionesco y ridiculise le fait que tout est prétexte à la politique. En cela, on peut certainement considérer cette nouvelle comme précurseur des premières pièces de théâtre qui exploitent ce même procédé”.

În continuare vom încerca să demonstrăm că între postura de critic de artă a lui Eugen Ionescu și teatrul acestuia există o evidentă legătură, cronicile plastice pe care tânărul eseist le scria pentru diverse publicații, fiind adevărate anticipări ale felului în care viitorul dramaturg își concepe, ordonează și

realizează producția dramatică. Se știe că, încă din perioada bucureșteană, Ionescu a fost un fervent vizitator al galeriilor de arte plastice, faptul concretizându-se în cronici plastice dedicate fie vreunui pictor, fie vreunui eveniment artistic de gen. Tânărul Ionescu se dovedește un fin critic și realizează în cronicile sale crâmpeie de povești care, pentru el, și mai apoi pentru cititorul cronicilor, răzbat din pânzele analizate. În cronicile sale publicate în revista Liceului „Sf. Sava”, viitorul dramaturg demonstrează o sensibilitate pentru artele plastice, este bine informat asupra picturii, emite judecăți teroretice despre armonia culorilor, despre lirism și emoție în pictură. Tânărul critic dovedește reale calități de scenarist, am putea spune, înzestrat cu o sensibilitate acută, realizând cronici impresioniste în care pânzele luate în discuție devin adevărate scene de viață. Ne surprinde faptul că în cronicile plastice ale perioadei, Ionescu abandonează spiritul critic mușcător, lăsându-se cuprins de o bucurie mărturisită în fața unui tablou, lăsându-se „condus de impresii, înlăturând din discursul său pseudo-critic orice alt criteriu de valoare”. Aceasta este dovada sensibilității scriitorului față de pictură și de cultivarea formelor, fapt ce va anunța înclinația și opțiunea sa de mai târziu pentru teatru și pentru textul dramatic în sine.

Îi place Tonitza pentru că „îndeplinește cele două condiții indispensabile oricărui artist : este personal și emoționează. De o extraordinară sensibilitate, Tonitza reușește să exprime admirabil durerea : nu o durere deznădăjduită, revoluționară, ci, dimpotrivă, o profundă înduioșare, o înfrățire pînă la identificare cu oamenii, copii, păpuși, flori, lucruri”. Intr-un alt loc, când pictura are ca obiect un interior sau un peisaj, criticul se străduiește să accentueze detaliile pânzei, compunând pentru ea o adevărată atmosferă : „Într-unul din Divanurile cu perne o rază de soare pătează în alb covorul, într-altul o rază luminează un colier de chihlimbar.

Parcurgând cu atenție însemnările criticului din aceste cronici de tinerețe, putem reține câteva idei și noțiuni importante care se vor repeta până târziu în scrisul său și anume : libertatea spiritului său, preferința pentru pictura lirică, pentru emoție în artă, respingerea retorismului liniilor, suspiciunea față de geometrismul artei moderne. Cât despre suprarealism, Ionescu îl consideră depășit și îi impută faptul că nu a reușit să transforme mișcarea artistică într-una aplicată, pragmatică : „suprarealismul nu este cultură, ci neantizarea ei ; nu este însă nici libertatea, ci automatism mecanic, determinare”. În cronicile sale plastice se prefigurează viitorul dramaturg a cărui țință va fi construirea unor imagini vii care să poată întrupa dinamica stărilor emoționale ale personajelor. Ionescu este preocupat să compună nu doar o redare critică care are la bază tabloul, ci tinde să realizeze imagini șocante care să rămână în memoria vizuală a cititorului. Tânărul critic de artă trăiește de timpuriu experiența unei transpuneri în cuvânt a picturii și se poate afirma că încă din perioada amintită, acesta se află în mod inconștient în căutarea și explorarea unui adevărat limbaj teatral. Multe dintre trăsăturile pieselor sale dramatice se prefigurează în conceptualizări condensate, schițe, fruste ale cadrului, în grija criticului pentru descrierea și descifrarea expresiei fețelor care se vor

regăsi în realizarea personajelor sale : „Tragedia limbajului se întrevade deja în această convertire de semne, căci Eugen Ionescu este evident preocupat de a compune nu doar o descriere critică inspirată de tablouri, ci adevărate sintagme-imagini, vignete textuale menite să rămână imprimare pe retina cititorului”. Astfel, în piesa *Jacques sau Supunerea*, personajul Robertei, așa cum este descris de către Roberta Tatăl, pare a fi desprins dintr-o pânză suprarealistă : „Și bubițe verzi sub pielea bej. Sâni roșii pe fond mov. Un buric strălucitor. O limbă ca suc de roșii. Umeri panne și toate biftecurele celei mi necesare înalte considerațiuni. Ce-ți mai trebuie”.

Înainte de a se dedica el însuși picturii, Ionescu s-a dovedit deosebit de preocupat de arta modernă. În fața petelor de culoare enigmatice pe care le prezintă tablourile, în fața acestor linii care se frâng și se întretaie, el vede un joc al forțelor opuse, o tensiune întru totul asemănătoare cu ceea ce se petrece pe scenă. Dacă, așa cum o spune el însuși în *Note și contranote*, „teatrul are un mod propriu de a folosi cuvântul și acesta e dialogul, e cuvântul de luptă, de conflict”, tabloul îi apare de asemenea ca un teren al confruntării.

La Ionescu, pictura a apărut ca o modalitate privilegiată de a regăsi lumina pierdută. Această căutare a luminii în arta picturală își are originea indubitabilă în legătura cu pictura, deosebit de strânsă, pe care a avut-o Ionescu în copilăria sa. Bunăoară, icoana reprezintă persoana care, prin transfigurare a trăit plinătatea pătrunderii spirituale. Prin strălucirea sa, ea stă mărturie pentru experiența luminii. Când Ionescu îi împrumută lui Berenger, în *Regele moare*, dorința de a fi pe icoane, de a fi reprezentat pe icoane, acest fapt nu reprezintă dorința singulară de a rămâne în memorie, ci și aceea de a trăi experiența luminii înainte de moarte.

Privind parcursul cronicarului, dramaturgului și al pictorului amator Ionescu, îl găsim chiar de la primele sale scrieri în căutarea, după cum zicea și Alina Gabriela Mihalache, a unei modalități de a reprezenta dinamica imaginii plastice, intensitatea acesteia, prin îmbinarea unui limbaj ambiguu și banal cu ultrarealitatea artistică, după cum însuși Ionescu o va numi, adică expresia universală pe care imaginația o clădește și care trebuie să răzbată. Viitorul dramaturg își formează din timp propria teorie despre teatru și artă, cuvintele cheie inventariate fiind realitate fantastică, ultrarealitate, adevăr, respectiv realism, realitate, menținând astfel câteva din șabloanele care dominau scrisul său de la debut. Această revelație a imaginii care apare în primele sale cronici plastice se va concretiza în timp prin opțiunea scriitorului pentru textul dramatic, devenind principiu de construcție a piesei. Aceasta vine din dorința sa de a impune, în creația artistică, o altă viziune, piesele sale dând impresia că sunt „micro-evenimente declanșate ad-hoc în interiorul imaginii date”. Prin importanța pe care imaginea o are în întregul pieselor Ionescu accentuează, ca și gruparea lui Breton, partea spectaculară a textului dramatic, renunțarea la convenția teatrală tradițională, pentru a sonda noi deschideri spre sensibilitatea spectatorului.

BIBLIOGRAFIE

1. **Esslin**, Martin, Ionesco and the Fairytale Tradition în „The Dream and the Play: Ionesco's Theatrical Quest”, Moshe Lazar, Malibu, Undena Publications, 1982.
2. **Hubert**, Marie-Claude, Eugene Ionesco, Les Contemporains, Seuil, Paris, 1990
3. **Ionescu**, Eugen, *Nu*, București, Editura Humanitas, 1991.
4. **Ionesco**, Eugene, *Căutarea intermitentă*, traducere de Barbu Cioculescu, Editura Humanitas, București, 2002.
5. **Ionescu**, Eugen, *Război cu toată lumea*, ediție îngrijită și bibliografie de Mariana Vartic și Aurel Sasu, vol. I-II, București, Editura Humanitas, 1992.
6. **Ionesco**, Eugene, *Théâtre complet*, édition présentée par Emmanul Jacquart, Gallimard, La Pléiade, Paris, 1991.
7. **Ionesco**, Eugene, *Note și Contranote*, Traducere din limba franceză și cuvânt introductiv de Ion Pop, Editura Humanitas, București, ed. II, 2002.
8. **Ionesco**, Eugene, *Între viață și vis. Convorbiri cu Claude Bonnefoy*. Traducere din franceză de Simona Cioculescu, Editura Humanitas, București ed. I, 1999.
9. **Ionescu**, Gelu, *Anatomia unei negații. Scrierile lui Eugen Ionescu în limba română (1927-1940)*, Col. Universitas, București, Ed. Minerva, 1991.
10. **Mihalache**, Gabriela, Alina, Eugen Ionescu/Eugène Ionesco de la Teatrul Suprarealist la teatrul postdramatic, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2016.
11. **Rodriguez**, Mariano, Martin, IONESCO înainte de La Cantatrice chauve. Opera absurdă românească, versiunea românească Iulia Bobăilă, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2009.
12. **Simion**, Eugen, *Tânărul Eugen Ionescu*, București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2009.
13. **Van der Linden**, E.H., *Ionesco. De l'auteur roumain à l'écrivain français*, în „Neophilologus”, LIX.

STEM în educația timpurie. Cum stimulăm învățarea bazată pe investigație

GRAD PP NR.3 PETROSANI

PROF INV. PRESC. LUPAN CARMEN

Educația S.T.E.A.M.

Combină patru științe și arta a căror inițială îi compun denumirea.

S- Sience (Știință)

T- Tehnology (Tehnologie)

E- Engineering (Inginerie)

A- Arts (Artă)

M- Mathematics (Matematică)

Rezultatul acestui mix de știință și artă propune un mediu de învățare atractiv pentru participanții la acest tip de educație, unde se pune accent pe aplicarea metodelor învățate în viața de zi cu zi.

Integrând conceptele educației STEAM, subiectele și standardele evaluării avem o modalitate de a schimba demersul procesului de învățare obișnuit.

Într-o societate marcată profund de ascensiunea tehnologiilor digitale, sistemele de învățământ resimt o presiune din ce în ce mai mare de a-și adapta curriculum-ul, astfel încât să răspundă nevoilor societății de mâine.

Kinderpedia a fost alături de First7 în organizarea webinarului cu tema “Stem în Educația Timpurie”, cu scopul de a explora, alături de *Pamela Mundy*, expertul internațional în educația timpurie, cele mai recente descoperiri în domeniul învățării prin investigație.

„Copiii sunt precum cimentul ud: toate lucrurile cu care aceștia intră în contact lasă o urmă asupra lor. ” Dr Haime Ginot

Ca părinți și educatori, trebuie să ne întrebăm cum văd copiii lumea și cum se văd pe ei înșiși în raport cu ceilalți. Care sunt experiențele care le-au schițat această viziune și cum pot educatorii să schimbe sau să completeze această imagine?

Disciplinele STEM (**știință, tehnologie, inginerie și matematică**) declinate în activități specifice preșcolarilor le stârnesc acestora curiozitatea, îi ajută să se concentreze și să rămână activi într-o sarcină mai mult de 45 de minute și le oferă satisfacția de a rezolva probleme din realitatea cotidiană.

Educația STEM nu se limitează la acumularea cunoștințelor despre matematică și științe. La bază, conceptul STEM îi ajută pe copii să dezvolte moduri noi de a gândi, încurajând curiozitatea și analiza. Implementarea acestora la vârste mici, când mințile sunt la cel mai înalt grad de maleabilitate, determină modul în care copiii se raportează la învățare pe tot parcursul școlii și al vieții.

Cum se îmbină creativitatea cu disciplina?

Copiii învață cel mai eficient fără hârtie și creion. Prin știință și prin creativitate, copiii își pot exprima ideile și sentimentele. Dar, așa cum spune Norman Podhoretz, învățarea reprezintă o împletire miraculoasă a energiei pure pe care o au copiii cu opusul acesteia - disciplina care îi definește pe adulți.

Copiii văd lucrurile cu claritate pentru că nu și-au dezvoltat toate acele filtre care pe noi, adulții, ne împiedică să vedem lucrurile pe care nu ne așteptam să le vedem, spune **Pamela Mundy**. În societatea grăbită în care trăim, îi zorim pe copii și nu le dăm ocazia să termine activitățile în care sunt adânciți. Copiii sunt deja niște exploratori extraordinari. Au capacitatea uimitoare de a absorbi totul din jur și sunt conștienți și armonizați cu instinctele și cu simțurile lor.

Cei mici văd lumea cu ochii plini de fascinație. Pentru ei, totul e simplu. Ar trebui să ne inspirăm din înțelepciunea cu care sunt înzestrați și să urmăm cei cinci pași către fericire așa cum i-a propus un copil de cinci ani: joacă-te, mănâncă înghețată, fă-ți prieteni, iubește tot ce te-nconjoară, ia-ți un câine.

Momente prețioase de posibilitate invizibilă

Timpul pe care copiii îl petrec la grădiniță sau la școală face loc, din când în când, unui fenomen pe care Pamela Mundy îl numește “o posibilitate invizibilă”. Aceasta se referă la o posibilă descoperire pe care copiii ajung să o facă dacă explorarea nu le este întreruptă de indicațiile adulților din jur. Pamela ne încurajează să-i observăm cu atenție, să ne abținem din a le da sugestii și să participăm tăcut la explorare, ghidați de acești savanți înnașcuți. În loc să le dăm sugestii prin care să-și îmbunătățească jocul, ar trebui să-i întrebăm ce văd, ce părere au, ce întrebări le trec prin minte.

În educația timpurie, matematica poate fi folosită pentru a-i ajuta pe cei mici să înțeleagă fenomene științifice precum vântul și să rezolve probleme care țin de inginerie. Activitățile pe bază STEM nu sprijină exclusiv **dezvoltarea noțiunilor de matematică și științe, ci oferă deopotrivă ocazia de a îmbunătăți abilitățile limbajului**. Deși fiecare disciplină din sfera STEM este importantă, în cadrul activităților din educația timpurie ne concentrăm cu

precădere pe felul în care ele se îmbină și se conectează într-o rețea de cunoștințe. Atunci când se combină cu alte discipline, limbile străine, de exemplu, STEM oferă un context mai amplu în care să discuți despre matematică și științe.

STEM creează oameni cu inițiativă în rezolvarea problemelor

Cum le stimulăm curiozitatea astfel încât să devină oameni de știință pasionați de a descoperi răspunsul la cele mai îndrăznețe întrebări? Cum le insuflăm pasiunea pentru întrebări, să formăm inginerii de mâine?

Copiii sunt protagoniștii, educatorii sunt cercetătorii, iar părinții sunt partenerii lor în procesul de învățare.

Jocul și exploratul sunt moduri de învățare activă care stimulează creativitatea și gândirea critică. Mediile de învățare, locurile în care copiii pot demonta și reconstrui lucruri – precum radiouri vechi, mașinuțe, aparate, ceasuri – reprezintă al treilea educator sau educatorul tăcut.

Rolul familiei în susținerea unui viitor STEM pentru copii

Famiiliile sunt parteneri cheie, alături de profesori și școli, în conturarea unui viitor STEM pentru copii. Parteneriatul școală familie presupune implicare în dezvoltarea și extinderea învățării și accesului la STEM. În Statele Unite, **carierile STEM cresc de două ori mai repede decât alte domenii**, dar proiecțiile economice prevăd că ar putea exista până la 2,4 milioane de locuri de muncă STEM neocupate până în 2018. Pentru a răspunde cererii în creștere de profesioniști STEM și pentru a dezvolta următoarea generație de lideri, ***trebuie să ajutăm elevii să își dezvolte competențele și abilitățile STEM, necesare pentru oportunitățile de carieră în acest domeniu.***

Majoritatea oamenilor se gândesc la medici, contabili sau oameni de știință atunci când vine vorba de cariere STEM, însă există o gamă largă de alte cariere, cum ar fi domeniul IT care este în plină dezvoltare, ingineria sau cercetarea din diferite domenii.

Ce pot face adulții pentru a încuraja învățarea eficientă?

- Să-i încurajeze pe copii să exploreze și să-și manifeste interesul de a descoperi lucruri noi
- Să-i ajute pe copii să facă ceea ce vor fără să preia controlul sau să dea indicații
- Să se alătore jocului fără să-și impună propriile idei
- Să ajute la crearea rolurilor și poveștilor
- Să-i încurajeze pe copii să încerce lucruri noi. Să le stimuleze încrederea verbal și prin limbajul trupului

- Să fie atenți la felul în care copiii se implică în activități. La provocările pe care le înfruntă, la eforturile lor, la felul în care gândesc și învață. Să discute mai mult despre proces decât despre rezultat
- Să sublinieze felul în care atât copiii, cât și noi, adulții, devenim mai pricepuți prin exercițiu și efort și că putem învăța din greșeli
- Să-i încurajeze pe copii să își aleagă activitățile
- Să le stimuleze copiilor interesul prin acordarea atenției și prin calm atunci când aceștia sunt suprastimulați
- Să recunoască și să răspundă diferitelor stiluri de învățare
- Să-i ajute pe copii să devină conștienți de țelurile lor, să-și facă planuri și să-și analizeze progresele și succesele
- Să fie preciși cu aprecierile, în special în ceea ce privește efortul, felul în care copiii se concentrează, încearcă abordări noi, perseverează, rezolvă probleme și au idei noi
- Să-i încurajeze pe copii să învețe împreună și unii de la alții
- Să se asigure că cei mici au timp să se joace și să exploreze
- Să le asigure copiilor oportunitatea de a repeta și de a-și consolida cele învățate
- Să respecte efortul și ideile copiilor, astfel încât ei să se simtă încrezători să-și asume riscuri

Stem se bazează pe o curiozitate neobosită cu privire la lumea care ne înconjoară

Tehnologia este o componentă a conceptului STEM, iar cei care abordează aceste discipline își dezvoltă abilități care îi pregătesc pentru roluri care au tehnologia la bază. Educația STEM nu depinde însă de tehnologia digitală, mai ales în cazul educației copiilor de vârste mici. Jocul cu cuburi, grădinaritul și puzzle-urile sunt exemple de educație STEM, precum și vizitele la muzeu. Acestea pot avea loc oricând și cu puține resurse.

S-ar putea să te intereseze și **Fete în STEM: Să le vedem și să le recunoaștem competențele.**

Ce ar putea face adulții pentru a stimula creativitatea și gândirea creativă?

- Să folosească vocabularul specific gândirii și învățării: gândește, știi, amintește-ți, află, idee, sens, plan, confuzie, descoperire.
- Să fie un exemplu pentru cei mici. Să le arate că procesează anumite idei, că e firesc să nu știi totul, să nu înțelegi unele lucruri, că poți fi curios și chiar nedumerit și că te poți gândi și că poți afla răspunsuri.
- Să încurajeze gândirea deschisă continuând după prima idee, ce altceva am putea face?
- Să aprecieze eforturile și ideile copiilor, astfel ca aceștia să îndrăznească să riște cu o idee nouă.
- Să pună accent pe întrebări și pe multiple răspunsuri.
- Să-i încurajeze pe cei mici să facă conexiuni între experiențe anterioare.

- Să le dea feedback copiilor și să-i ajute să-și evalueze progresul. Să discute cu ei despre cum se descurcă, cum au de gând să procedeze, ce a funcționat și ce ar schimba data viitoare.

Cum sprijină Kinderpedia implicarea familiei în procesul educativ al copilului?

Tehnologia are rolul de a sprijini procesul de învățare. Pe de o parte prin facilitarea accesului la educație de calitate, cu conținuturi bogate și relevante și interacțiuni prompte și variate între elevi și profesori, precum și prin înlesnirea comunicării dintre școală, grădiniță și familie.

Pe **Kinderpedia**, părinții află în timp real cum s-a desfășurat ziua celor mici la școală sau grădiniță: de la prezență, stare de spirit, participare, la cât au mâncat și cât au dormit, în cazul copiilor mai mici. Atunci când sunt la curent cu proiectele și progresul copiilor de la școală, părinții pot continua procesul educațional acasă și îi pot sprijini pe copii acolo unde au nevoie.

Kinderpedia creează mediul propice unui parteneriat între școală și familie și plasează colaborarea elev-profesor-părinte chiar în centrul actului de învățare.

Abandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii, implică dezvoltarea unor programe educaționale inovatoare, sprijinul personalizat pentru elevi, și crearea unui mediu școlar pozitiv.

Drumul către o educație durabilă, inițiative pentru prevenirea abandonului școlar și părăsirea timpurie a școlii

Prof. învă. prescolar: Lupan Carmen Elisabeta
Grăd. Cu PP Nr. 3 Petroșani

Drumul către educație durabilă este un concept ce se referă la eforturile de a dezvolta un sistem educațional robust și sustenabil, care să ofere acces la învățare de calitate, să promoveze dezvoltarea personală și să contribuie la prosperitatea pe termen lung a comunităților. Acest drum implică implementarea unor strategii și programe educaționale care să țină cont de nevoile actuale și viitoare, să promoveze egalitatea de șanse și să pregătească indivizii pentru a deveni membri activi și responsabili ai societății. Educația durabilă vizează nu doar acumularea de cunoștințe, ci și dezvoltarea abilităților sociale, emoționale și civice, contribuind astfel la o societate mai echitabilă și mai prosperă.

Combaterea și abordarea acestor cauze într-un mod adecvat pot contribui la prevenirea abandonului școlar și la îmbunătățirea șanselor de succes educațional.

Dificultatea de învățare se referă la provocări sau obstacole întâmpinate de către elevi în procesul de învățare și realizare școlară. Aceste dificultăți pot lua diverse forme și pot afecta diferite aspecte ale performanței. Iată câteva exemple de dificultăți:

- dificultăți în a înțelege conceptele sau informațiile predate în clasă
- dificultățile în lectură și scriere pot afecta capacitatea elevilor de a accesa și a procesa informațiile scrise
- dificultățile în rezolvarea problemelor matematice sau în înțelegerea conceptelor matematice
- elevii cu tulburări de atenție, cum ar fi ADHD, pot întâmpina dificultăți în menținerea atenției și concentrării pe sarcinile școlare
- dificultățile în păstrarea și recuperarea informațiilor din memorie pot afecta rezultatele la teste și examene

Este important să se înțeleagă că dificultățile de învățare pot fi rezultatul unor factori variabili, iar abordarea acestor dificultăți prin intervenții personalizate și sprijin adecvat poate ajuta elevii să depășească obstacolele și să-și atingă potențialul.

Lipsa de sprijin educațional reprezintă unul dintre factorii importanți care pot contribui la abandonul școlar. Aceasta poate avea mai multe aspecte:

- absența sprijinului sau implicația părinților și a membrilor familiei în educația copilului
- relația dintre elev și profesori
- absența serviciilor de consiliere și orientare în școală
- un mentorat adecvat
- elevii cu nevoi speciale au nevoie adesea de sprijin suplimentar

Există mai mulți factori care pot contribui la reducerea motivației elevilor pentru a continua studiile. Acești factori pot varia în funcție de circumstanțe individuale, dar sunt și

cauze comune.

Elevii care întâmpină dificultăți semnificative în a înțelege materialele de învățare sau care se confruntă cu eșecuri constante pot să-și piardă încrederea în propriile capacități și să devină nemotivați. Un mediu școlar caracterizat de bullying, conflict, sau de o relație dificilă cu colegii și cadrele didactice poate descuraja elevii să rămână implicați în procesul de învățare. Influențele negative din partea prietenilor sau a comunității, care nu pun accent pe importanța educației, pot influența decizia elevilor de a abandona studiile. Sprijinul familial sau lipsa completă a sprijinului din partea familiei poate reduce motivația elevilor pentru a-și continua studiile.

Prevenirea se referă la acțiunile și strategiile implementate pentru a împiedica sau a reduce apariția unei probleme sau a unei situații nedorite. Este un concept care se aplică în diverse domenii, inclusiv în sănătate, educație, criminalitate, mediu și multe altele. Prevenirea este o abordare practică care are ca scop evitarea sau reducerea impactului negativ al unei situații, în locul gestionării acesteia după ce a apărut.

Îmbunătățirea relației dintre elevi și cadrele didactice este crucială pentru crearea unui mediu de învățare pozitiv și eficient. Iată trei idei pentru a îmbunătăți această relație: organizarea de ședințe periodice de comunicare deschisă între elevi și cadrele didactice, implementarea unor mecanisme de feedback bidirecțional, organizarea de evenimente culturale, ședințe de lucru în echipă sau proiecte comunitare.

Abandonul timpuriu al școlii poate avea consecințe semnificative și de durată atât pentru indivizi, cât și pentru societate în ansamblu.

Educația joacă un rol în înțelegerea informațiilor despre sănătate. Persoanele cu nivel de educație mai scăzut pot avea un nivel mai scăzut de sănătate. Indivizii care au abandonat școala prematur pot fi supuși stigmatizării sociale și pot întâmpina dificultăți în integrarea în comunitate.

Există o corelație între nivelul de educație și implicarea în activități criminale. Persoanele cu educație mai scăzută pot fi mai vulnerabile. Abandonul timpuriu poate contribui la perpetuarea unui ciclu al sărăciei, în care generațiile viitoare sunt, la rândul lor, afectate.

Aceste consecințe subliniază importanța investiției în educație și eforturile pentru prevenirea abandonului timpuriu al școlii, deoarece aceasta are un impact semnificativ asupra vieții individuale și a societății în ansamblu.

BIBLIOGRAFIE:

1. C. Neamțu, Devianța școlară, Iași, Editura Polirom, 2003
2. I. Crețu, E., (1999), Probleme de adaptare școlară, Editura ALL Educațional, București
3. Voicu, B., (2010), Renunțarea timpurie la educație: posibile căi de prevenire, București
4. Gheorghiu, M., (2009), O Românie de secol XIX- fruntaș în UE la abandon școlar, în Revistă de Pedagogie și Asistență Socială, FICE nr.35, Abandonul școlar-context, concepte, cauze și prevenție. Editura Universitară, București

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR ÎN DEZVOLTAREA COPIILOR PREȘCOLARI

Profesor, Lupan Carmen Elisabeta

Grădinița cu Program Prelungit Nr.3 Petrosani

„Ieri, am făcut un om de zăpadă!” mi-a spus un copil la „Întâlnirea de dimineață”. Era ianuarie, iar afară era o zăpadă proaspătă, de jumătate de metru. Eram încântată. „A fost distractiv, nu-i așa? Ai reușit să-i pui pantaloni de zăpadă?” Copilul s-a uitat la mine. Evident, am greșit total. Încet și condescendent, mă corectează: „Am făcut un om de zăpadă pe computer, nu afară!”. Asta era...A făcut un om de zăpadă digital. Educația în aer liber este considerată a fi mult mai motivantă, stimulativă și cu un impact puternic asupra procesului de învățare.

Educația în aer liber (Outdoor Education) este o formă organizată de învățământ care se desfășoară în aer liber și pregătește copilul pentru viața în aer liber, bazându-se pe filozofia, teoria și practica educației experiențiale și a educației ecologice. Față de sistemul tradițional de instrucție și educație, educația în aer liber prezintă anumite avantaje: mobilizează exemplar resursele corporale și mintale, copiii sunt mult mai sensibili când se află în mijlocul naturii; produce efecte educative mai puternice și mai durabile privind dobândirea capacității de stăpânire a unor situații complexe, de inovare, de conducere, de spirit de echipă și de comunicare.

Atunci când este planificată o activitate outdoor este necesară realizarea unor conexiuni cu „domeniul” pe care dorim „să-l scoatem în aer liber”. Activitățile de Educație Outdoor se desfășoară în natură, în mediu natural și finalitatea acestora o reprezintă schimbările vizibile produse la nivelul comportamentului copiilor. Din acest motiv, Educația Outdoor are un caracter nonformal.

Educația Outdoor se adresează tuturor celor trei nivele de învățare: nivelul acumulărilor de cunoștințe (Cognitiv); ♣ nivelul deprinderilor fizice (Motric); ♣ nivelul individualizării unor trăsături de comportament (Afectiv). ♣ În funcție de activitățile alese, obiectivele programului de Educație Outdoor pot face parte din oricare aceste trei categorii.

Astfel, copiii pot învăța mai multe lucruri despre mediul înconjurător în care își desfășoară activitatea, relațiile dintre componentele acestuia și cum pot să-și aducă aportul la protejarea lui; învață despre propria persoană, propriile limite și cum pot fi acestea depășite; comunică și colaborează eficient în cadrul unui grup. Scopul urmărit în activitățile outdoor este de a dezvolta personalitatea fiecărui participant. În cele ce urmează voi oferi o serie de exemple practice referitoare la modul de integrare a educației outdoor în activitățile din cadrul grădiniței. Domeniul limbă și comunicare După ce povestea „Coliba iepurașului” a fost prezentată în sala de grupă, am solicitat copiilor să schimbe firul epic al acesteia. Punerea în

scenă a avut loc în natură, lângă o pădurice. Copiii au fost pregătiți pentru activitate cu o zi înainte. La locul de desfășurare au fost spontani, fiind încurajați să improvizeze.

Am început o poveste alegând din natură o floare, un copac, o pasăre, un animal și am încurajat copiii să continue povestea. În cadrul plimbărilor în natură au descoperit cu ce literă încep diverse obiecte pe care le-au întâlnit. „Ce ne povestește...” (copacul, iarba, floarea...) Copiii așezați lângă copac ascultă în liniște sunetele din natură: „Ce sunet ați auzit? De unde vin?”, „Dacă copacul ar putea vorbi, ce poveste ar spune?” Toate aceste activități contribuie la dezvoltarea imaginației, creativității, exprimării literare și artistice. Domeniul științe oferă oportunități diversificate: Pentru o învățare interactivă, scoși în curtea grădiniței, copiii au format diverse— figuri geometrice;

Întreaga grupă a adunat o grămadă de pietre. Am ales o piatră, iar fiecare copil a— comparat piatra aleasă de el cu piatra mea (mai mică, mai mare, mai rotundă, mai tare, etc.);

Copiii au adunat frunze, care au fost sortate după mărime, culoare, formă;

— Drumețiile în pădure, construirea de căsuțe pentru păsările, acțiunile de— ecologizare a râului Jiul, plantarea și îngrijirea florilor au contribuit la dobândirea de cunoștințe cu privire la mediul înconjurător, la poluare și consecințele acesteia.

În scopul trezirii interesului copiilor pentru cunoașterea mediului înconjurător, am organizat o activitate cu tema: „Pădurea, prietena mea”, aceasta desfășurându-se în pădurea de pe muntele Parang. Deplasarea s-a făcut pe jos, cu cântec și voie bună. Activitatea s-a desfășurat în varianta interdisciplinară și a fost realizată prin intermediul unui joc didactic interactiv. Prin experimentare, prin observare la fața locului, copiii au fost mult mai motivați să învețe, au găsit cu ușurință răspunsuri la întrebările lor. Domeniul estetic-creativ oferă posibilitatea manifestării depline a creativității și sensibilității copilului. Desenele, colajele, afișele cu mesaj ecologic constituie o îmbinare a esteticului cu informația științifică. Prin aceste activități, obiectele din materiale refolosibile capătă valoare artistică. Am vizitat „Monumentul Eroilor” din centrul localității și i-am încurajat să-și exprime părerea față de acesta. Prin acest gen de activități își dezvoltă vorbirea, exprimarea, creativitatea, gândirea analitică și critică. Creioanele colorate ale naturii: copiii au adunat frunze, pământ, crenguțe. Apoi au fost puși să le fricționeze pe hârtie pentru a determina ce culoare are „creionul” lor natural. În cadrul Educației muzicale am organizat concursuri muzicale în aer liber și am participat împreună cu copiii la diferite spectacole.

Aceștia au realizat, în aer liber, diverse instrumente muzicale din materiale refolosibile, pe care le-au folosit pe parcursul activităților. Domeniul psiho-motric se pliază cel mai bine pe acest concept de educație outdoor. Această arie disciplinară contribuie la dezvoltarea fizică și psihică a copilului într-un mod armonios. Există multe beneficii pentru activitățile în aer liber. Afară, copiii se pot juca în mod energic, pot folosi vocile puternice și se eliberează excesul de energie. Pot experimenta mediul natural și se pot consolida abilități fizice, angajându-se în preocupări sociale, cognitive și creative.

Copiii care se joacă în aer liber demonstrează o dezvoltare fizică și psihică armonioasă, imaginație și abilități verbale și sociale dezvoltate, față de copiii care se joacă în interior. Expunerea la soare este necesară pentru producerea vitaminei D în organism. Domeniul om și societate Regulile de comportare corectă față de natură trebuie respectate de toți. Totul pornește de la deprinderi simple. Hârtiile, ambalajele alimentelor, sticlele și alte deșeuri nu se aruncă la întâmplare. Spațiile verzi cu flori trebuie curățate și prin grija micilor ecologiști ai grădiniței. În acest sens am organizat acțiuni de ecologizare periodice. Împreună cu copiii am realizat un calendar al evenimentelor religioase. Am oferit informații despre simbolurile religioase și am efectuat vizite la biserică

Concluzii Natura, peisajul, locurile natale impresionează copilul încă din primii ani ai vieții. Coloritul, forma, mișcarea, ritmul provoacă copiilor stări de bucurie care, treptat, se statornicesc, alcătuind și îmbogățind conținutul afectiv al copilului. În natură, copiii se manifestă deosebit, sunt mai activi, cu o permanentă bună dispoziție. Aici se identifică cu mediul și comunicarea devine naturală și spontană.

Acest mod de învățare caracteristic educației outdoor, se numește experiențial „Înveți cu creierul, mâinile și inima!”

Bibliografie selectivă:

1. Berman, M. G., Jonides, J., & Kaplan, S. (2008) Beneficiile cognitive interacționează cu natura, *Psychological Science*, 19(12), 1207-1212.
2. Lucaciu, Gh., (2004) Activități recreative, note de curs, Facultatea de Educație Fizică și Sport Oradea
3. Salade, D.,(1998) Dimensiuni ale educației, Editura Didactică și Pedagogică RA, București
4. Sbenghe, T., (2002) Kinesiologie, Știința mișcării, Editura Medicală, București

ORIGINILE OMULUI FAUSTIC

Prof.dr. Maftai Valeria

Colegiul Național „Ion Luca Caragiale”, Ploiești

Motto: *Atunci șarpele a zis către femeie: „Nu, nu veți muri! Dar Dumnezeu știe că în ziua în care veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul.” (Facere 3,4-5)*

Omul, ființă rațională prin excelență, a fost întotdeauna preocupat de tot ce înseamnă devenire, evoluție, progres. Limitarea existențială implică, însă, și o condiționare cognitivă. Ființă efemeră, omul nu are acces la adevărul ultim, existența sa se raportează la microcosmos, iar cunoașterea absolută nu îi este dată. Ce este însă acest „absolut”? Poate fi visul etern al omenirii de-a ști cât mai mult, tot mai mult, de-a deține totul. Începând chiar de la Adam și Eva, omenirea n-a vrut să recunoască nicio interdicție și a experimentat totul, în încercarea de a se ridica la statutul absolut al perfecțiunii, concurându-l astfel pe Dumnezeu.

Încă de la începuturile existenței sale, omul a vrut să fie egalul Divinității, de aceea nu trebuie să ne mire numeroasele sale încercări de a transcende, variind ca modalitate de la adorarea plină de fervoare (misticismul), până la suprema negare (nihilismul). Începând cu miturile Eladei despre zborul lui Icar și până la zborul intergalactic al mileniului al III-lea, omenirea nu a făcut decât să își îmbogățească visul, să-l studieze din toate unghiurile posibile. Astfel, privind în diacronie, am putea adăuga că omul nu este o ființă rațională înzestrată doar cu darul vorbirii și capacități afective și volitive, ci și cu aspirația eternă spre absolut, spre intangibil – omul se naște cu zestre faustică. Omul faustic este însăși reflectarea condiției umane condamnată la efemeritate, visând însă eternitatea.

Așa cum orice istorie își are originile ei, și aceea a omului faustic are un început. Istoria ontologică face ca acesta să coincidă cu însuși începutul existenței, cu facerea lumii, când Creatorul a stabilit legile universului și ordinea *tuturor văzutelor și nevăzutelor*.

Ca orice legitate, și cosmogonia presupunea o ierarhie prestabilită și, implicit, subordonarea unor entități în raport cu altele. Religia creștină a indicat aici primul motiv de rebeliune, acela al îngerilor față de atotputernicia divină. Cel care îndrăznește să atenteze la statutul divinității este Lucifer „purătorul luminii” – nume deosebit de sugestiv pentru acela care a încălcat primul ordinea sacralului și a deschis calea unui lung șir de revoltați. Versiunea cea mai cunoscută a legendei lui Lucifer provine din Bizanț: *A patra zi, când au făcut Dumnezeu luminile cele mari și stelile, întru acea zi au căzut Luciafărul din cer, care era mai*

mare peste o ceată de îngerî, pentru că s-au mândrit întru sine și au zis că-și va pune scaunul său împotriva scaunului lui Dumnezeu; ce cum au cutezat , îndată s-au desfăcut ceriul și au căzut împreună cu toată ciata lui (Evseev,2001,p.98).

Căderea îngerilor era primul avertisment pe care Dumnezeu îl dădea Creației sale, arătând că exista o limită peste care nu se putea trece fără a suporta consecințele. Creându-l apoi pe om, îi dădu în stăpânire tot pământul, dar îi interzise să se înfrupte din pomul *cunoașterii binelui și răului*. Continuarea legendei biblice o știm cu toții. Comiterea păcatului originar a însemnat începutul istoriei omenirii. Adam și Eva reprezintă în același timp începutul și sfârșitul, căci prin ei umanitatea a prins viață, însă tot prin ei a cunoscut și moartea. Adam și Eva au fost primii oameni și, prin urmare, și primii muritori. Fără de ei n-ar fi existat viața, însă nici moartea.

Darul vieții nu este, însă, singurul pe care strămoșii ni l-au lăsat. Tot lor omenirea le datorează curajul de-a fi trecut limita, de-a se fi ridicat deasupra interdicției și a fi sperat la mai bine. Acest fapt a constituit de atunci și va constitui în continuare, atât timp cât omenirea va exista, imboldul de a continua, idealul ce merită urmat, țelul care să dea sens unei existențe altfel prea puțin motivate. Dumnezeu a creat omul după chipul și asemănarea sa, dar nu i-a oferit și același statut de egalitate. Am putea considera tentativa Evei ca fiind dovada unei aspirații democratice, pentru că omul se va dovedi de-a lungul istoriei preocupat de statutul egalității. Dacă fructul oprit era singura interdicție care fusese impusă cuplului edenic, aceasta era implicit și singura deosebire ce făcea distincția între omul creat și modelul după care fusese conceput: cunoașterea Binelui și a Răului. Ascultând de imboldul luciferic, cuplul edenic se consideră nedreptățit și înlocuiește gratitudinea cu nerecunoștința, ținând mai sus decât îi era permis. Gestul lor, condamnat pentru eternitate, blestemând omenirea la o existență efemeră, mult încercată, va rămâne ca o marcă a damnării ființei umane. Necesitatea transcenderii și nevoia unui ideal suprem a rămas și va rămâne emblema sufletului uman. De atunci și până astăzi, istoria nu a făcut decât să ilustreze că omenirea se află într-un cerc vicios care nu se va deschide decât atunci când va conștientiza zădărnicia împotrivirii și omul se va închina cu supunere. Clipa aceea este din ce în ce mai îndepărtată și mai puțin probabilă, căci omul a acumulat de-a lungul veacurilor orgoliul unui *homo sapiens* prea puțin dispus să cedeze în fața omnipotenței imanentului ascuns.

Stăpân al lumii, cuceritor al tehnicii și descoperitor al legilor universului, omul a ajuns rapid să sfideze puterea divină și să ignore prezența acesteia. De când Adam și Eva primiseră pământul în dar spre a-l stăpâni și lucra, trecuse mult prea mult timp, și sentimentul de îndatorire și recunoștință față de Creator nu a mai fost simțit ca propriu, legătura s-a pierdut în timp. Când și când, imboldit de teamă sau de nevoi, omul și-a amintit că există cineva mai

puternic, o entitate a cărei superioritate n-o putea înțelege sau cuprinde, la care a strigat ori de câte ori a fost cuprins de disperare. În momentele de împlinire și de fericire, omul nu se mai raporta însă la divinitate, meritul îi revenea în întregime – reușita constituia încă o izbândă și o dovadă pentru măreția și capacitatea sa de autorealizare. Odată ce a gustat bucuria reușitei, omul nu i-a mai putut uita savoarea. Secole întregi stau mărturie tenacității și voinței sale. Departe de a se căi de gestul strămoșilor de a fi călcat interdicția divină, oamenii au continuat ceea ce Adam și Eva au început, au continuat să își croiască drum spre taina cunoașterii absolute, uzând de cunoștințele lor și raportându-se mereu la absolut. Nae Ionescu (apud Voia, 1996, p. 51) justifică păcatul primordial prin predeterminarea ființei umane spre un statut superior, omul fiind conceput după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Omul a fost creat între anumite limite. Posibilitatea de a trece dincolo de aceste bariere nu există, iar simpla încercare constituie un păcat. Din punct de vedere simbolic, păcatul original reprezintă tocmai acest fapt: mai întâi, conștiința superiorității, a cvasidivinității omului, și în al doilea rând, tendința de a încălca tocmai ceea ce e interzis. Dorind mai mult decât i se cuvine sau îi este permis, omul cade într-un exces care îi este fatal. Pentru Adam și Eva a însemnat pierderea nemuririi lipsite de orice angoasă și înlocuirea ei cu o existență precară, pusă tot timpul sub semnul neliniștii și interogației. Omul pierduse pentru totdeauna pacea Paradisului.

În al doilea rând, păcatul original a însemnat și primul pact pe care omul l-a „semnat” cu diavolul; lăsându-se ispitit de cuvântul șarpelui, Eva s-a asociat cu acesta în încercarea de a rivaliza cu divinitatea. Unele mitologii creștine au afirmat că șarpele era însuși Lucifer care-l ispitea pe om, să comită aceeași greșeală pe care el însuși o făcuse, pentru a arăta că omul, creație divină, își trădează Creatorul. Urmând îndemnul șarpelui, Eva comite primul act faustic, acceptând alianța diavolului, pentru a cunoaște taina ultimă. Adevărul le dezvăluie însă condiția lor umilă, de care nu pot decât să se rușineze. Pedepsa nu este atât izgonirea din Rai, cât conștientizarea „micimii” omenești. Paradisul pierdut este tocmai condiția divină a Absolutului pe care în zadar o vor căuta tot restul vieții. Omul, din neștiință sau din ambiție, renunță la fericire pentru a își face din ea, ulterior, unicul scop în viață. Am numit cu termenul generic de fericire ceea ce se consideră în mod variat a fi „adevărul ultim”, „absolutul”, „idealul suprem” etc., deoarece, indiferent pentru care dintre acești termeni am opta, împlinirea lor ar însemna deplina satisfacție, adică, mai simplu, fericirea.

Spuneam că omul își va consacra întreaga existență urmării unei himere, pedeapsa pentru a fi nesocotit darul divin al vieții eterne. Cu trecerea secolelor însă, omul a uitat că vina îi aparține și a început să hulească cerul și a sa intransigență. Omul ajunge să se revolte împotriva Divinității care îi limitează condiția și îi impune bariere. Vorbim astfel despre o revoltă metafizică ce contestă scopul omului și al Creației. Deși toate porțile i se închid, omul

continuă să spere și să sondeze Înaltul. Tocmai natura superioară cu care a fost înzestrat îl împiedică să se resemneze și să se declare înfrânt. Într-un fel, revolta devine instrumentul de interogare, modalitatea de revendicare a dreptului la fericire. Tot ce obține este doar năzuința spre un absolut palid, frumos, dar atât de îndepărtat.

Revoltatul metafizic neagă ordinea creației, iar revolta sa are ca scop tocmai instituirea unei noi ierarhii care să nu îl mai restricționeze, să nu-i mai limiteze orizontul. Rezultă astfel, după cum afirma Albert Camus, că și cea mai elementară rebeliune exprimă, în mod paradoxal, aspirația spre ordine. Omul nu acceptă ierarhia sacralului pentru că aceasta presupune încremenirea ontologicului într-o veșnicie oarbă, lipsită de orice perspectivă, având ca unică certitudine existența imanentului și imposibilitatea transcenderii. Ființa umană nu poate înțelege intransigența cerului sub forma unui act protector, nu vede în datul existențial gestul mărinimos și bunăvoința divină. Așa cum aminteam anterior, omul s-a depărtat de Tatăl ceresc într-atât, încât nu îi mai recunoaște paternitatea, ba mai mult, îi contestă primordialitatea absolută. Cuceritor al universului, omul nu înțelege să i se pretindă obediență și supunere față de o forță nevăzută însă omniprezentă: creatorul universului. Ființa umană avea nevoie de o realitate concretă, palpabilă, iar impasibilitatea divinității nu face decât să-i confirme convingerea că pentru a-și atinge scopul va trebui să lupte singur, uzând de orice armă. Albert Camus afirmase că *Revoltatul metafizic nu e deci în mod sigur ateu, cum s-ar putea crede, ci e hulitor de nevoie*(Camus,1994,p.80). Vom vedea însă că trecerea timpului și istoria vor schimba mult perspectivele, sfârșind prin a pune omul și transcendentul pe poziții radicale. Ființa umană nu mai avea răbdare: nu mai voia semne și minuni, încetase demult să ceară ajutor și nu mai era dispusă la compromisuri. Așteptarea se dovedise prea lungă și drumul drept mult prea dificil. Pe deplin conștient de acum de zădărnicia revoltei, omul va încerca să „smulgă” taina, uzând de orice mijloc. Caracterizat prin efemeritate și supus hazardului, omul nu are însă instrumentele necesare tentativei supreme. Precaritatea condiției sale nu îl determină să renunțe ci, din contră, îi întărește dorința de a transcende. Nu mai are decât o singură soluție, la care recurseseră și strămoșii săi: alianța cu diavolul.

Bibliografie:

1. Camus Albert, *Omul revoltat*, Editura Sophia, București, 1984;
2. Eseev Evseev Ivan, *Dicționar de simboluri*, Editura Amacord, Timișoara, 2001;
3. Ionescu Nae apud Voia Vasile, *Tentația limitei și limita tentației*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1997.

BENEFICIILE MUNCII ÎN ECHIPĂ

ÎN ÎNVĂȚAREA MATEMATICII ÎN CICLUL PRIMAR

Manole Luminița, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

Trăim într-o lume în continuă schimbare în care școala este preocupată de pregătirea pentru viață a tinerei generații. Studiile recente arată că în toate domeniile de activitate cheia succesului este munca în echipă. În acest sens, noi dascălii, trebuie să-i ajutăm pe elevi să-și însușească cunoștințele, să-și formeze priceperi și deprinderi, capacități legate de comunicare, colaborare și cooperare - abilități de lucru în echipă.

În procesul didactic beneficiile muncii în echipă sunt multiple și constau în :

- Stimularea spiritului competițional, elevii fiind încurajați să lucreze împreună, să se autodepășească;
- Facilitarea schimbului de experiență și cunoștințe astfel că fiecare elev va fi mai conștient de propriul său comportament și stil de învățare;
- Pregătirea pentru provocările din afara mediului educațional, elevii devenind mai comunicativi, extrovertiți și pregătiți să pună în aplicare cele învățate în orice alt mediu;
- Formarea unei imagini obiective privind propriile competențe; lucrul în cadrul unei echipe coordonată de un cadru didactic conduce la cunoașterea unor opinii, noi idei;
- Familiarizarea cu mediul de lucru pe care îl vor întâlni atât în mediul academic cât și cel profesional;
- Dezvoltarea abilităților de comunicare; comunicarea deschisă cu colegii și cu profesorul fiind foarte importantă pentru a ajunge la performanță.

Pentru a beneficia de aceste avantaje este necesară reconfigurarea procesului instructiv educativ și folosirea în activitatea didactică a strategiilor didactice interactive. Brainstorming-ul, Ciorchinele, Explozia stelară, Știu / Vreau să știu / Am învățat, Cubul, Metoda cadranelor, Pălăriile gânditoare, Diagrama Venn, sunt strategii ce permit și impun sarcini de lucru ce pot fi rezolvate în echipă pentru dezvoltarea și succesul elevilor.

Brainstorming-ul sau „**Furtuna în creier**” stimulează creativitatea elevilor și optimizează dezvoltarea relațiilor interpersonale. Metoda are ca scop emiterea unui număr mare de soluții privind modul de rezolvare a unei probleme, în vederea obținerii unei soluții complexe, creative, de rezolvare a problemei.

Etape: 1. *Etapă de pregătire* cu faza de pregătire, faza de antrenament creativ; faza de pregătire a ședinței;

2. *Etapa productivă, de emitere de alternative creative* cu stabilirea temei de lucru, a problemelor de dezbătut și faza de soluționare a problemelor formulate.

3. *Etapa selecției ideilor emise, care favorizează gândirea critică* cu analiza listei de idei emise și evaluarea gândirii critice și faza optării pentru soluția finală.

Avantajele metodei constau în: stimularea creativității, dezvoltarea gândirii critice și a capacității de argumentare, dezvoltarea competențelor de comunicare, formarea și dezvoltarea capacității reflective, participarea activă a elevilor, sporirea încrederii în sine, a spiritului de inițiativă, dezvoltarea climatului educațional pozitiv.

Limitele sunt: - consum mare de timp, reușita metodei depinde de calitățile moderatorului de a conduce discuția în direcția dorită, poate fi obositoare și solicitantă pentru participanți, propune soluții posibile de rezolvare a problemei, nu și o rezolvare efectivă a acesteia.

Am folosit metoda cu profesionalism, flexibilitate și inspirație în compunerea de probleme cu scopul de a stimula creativitatea, apreciind efortul elevilor, fără a înlătura vreo variantă propusă. Am cerut elevilor, împărțiți în grupe, să compună probleme folosind cuvintele *produs, sumă, diferență* folosind numerele de pe etichete: 24, 168, 15, 10. Problemele compuse de elevii unei grupe au fost următoarele:

1. Cu cât este mai mare produsul numerelor 24 și 15 decât diferența numerelor 168 și 10?
2. Aflați suma dintre produsul numerelor 24 și 168 și diferența numerelor 15 și 10;
3. Cu cât este mai mic produsul numerelor 10 și 15 decât suma numerelor 168 și 24?
4. Care este diferența dintre produsul numerelor 24 și 10 și suma numerelor 168 și 15?
5. Aflați produsul dintre suma numerelor 15 și 10 și diferența numerelor 168 și 24.

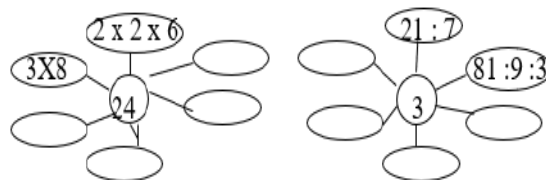
Metoda „**Ciorchinele**” este un brainstorming necesar care stimulează evidențierea legăturilor dintre idei. E o modalitate de a realiza noi idei sau de a releva noi sensuri ideilor, de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe evidențiind modul de a înțelege o anumită temă, conținut. Metoda este mai eficientă dacă se lucrează în grup deoarece antrenează elevii, crește motivarea intrinsecă deoarece li se solicită să descopere fapte, să aducă argumente pro și contra, iar munca în echipă dezvoltă atitudinea de toleranță față de ceilalți și sunt eliminate motivele de stres iar emoțiile se atenuează. Metoda funcționează după următoarele etape:

1. Se scrie un cuvânt / temă (care urmează a fi cercetat) în mijlocul tablei sau a unei foi de hârtie.
2. Elevii vor fi solicitați să-și noteze toate ideile, sintagmele sau cunoștințele pe care le au în minte în legătură cu tema respectivă, în jurul cuvântului din centru, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial.

3. În timp ce le vin în minte idei noi și le notează prin cuvintele respective, elevii vor trage linii între toate ideile care par a fi conectate.

4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Am fixat înmulțirea numerelor naturale prin această metodă:

Explozia stelară este o metodă de învățare în cooperare, ce dezvoltă spontaneitatea și creativitatea de grup, abilitățile de lucru în echipă și se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri. Pe o stea mare este scrisă o idee centrală înconjurată de întrebările: Ce? Cine? Unde? De ce? Când? pe baza cărora grupurile de copii formulează idei referitoare la tema centrală. Metoda presupune parcurgerea următoarelor etape: propunerea problemei, organizarea clasei în mai multe grupuri, fiecare dintre acestea notând problema pe o foaie de hârtie; elaborarea, în fiecare grup, a unei liste cu întrebări diverse, care au legătură cu problema de discutat; comunicarea rezultatelor activității de grup; evidențierea celor mai interesante întrebări și aprecierea muncii în echipă.

La lecția „Unități de măsură pentru lungime”, una din grupe și-a întrebat colegii: Ce este metrul? Cine folosește metrul? Unde folosim metrul? De ce avem nevoie de metru? Când folosim multiplii metrului?

Știu / Vreau să știu / Am învățat – este metoda de muncă în echipă ce presupune implicarea activă a participanților, dezvoltarea capacității de a trăi anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii în alegerea soluțiilor optime, dezvoltarea relațiilor interpersonale, prin valorificarea ideilor fiecăruia.

În predarea ordinii efectuării operațiilor și folosirea parantezelor rotunde am utilizat întâi metoda Brainstorming pentru reactualizarea cunoștințelor predate anterior și pentru identificarea informațiilor necesare înțelegerii ordinii efectuării operațiilor și folosirea parantezelor rotunde. Metoda cuprinde un tabel cu trei rubrici „Știu”, „Vreau să știu”, „Am învățat”, iar completarea acestora am făcut-o respectând următorii pași:

Am împărțit clasa în patru grupe apoi:

a) Am cerut elevilor să spună ce știu despre operațiile matematice învățate, am conturat ideile esențiale legate de operațiile studiate – idei pe care le-am trecut în tabel, după care am cerut elevilor să dezvolte fiecare idee notată.

b) Am clarificat ideile greșite și neclaritățile apărute, apoi am completat a doua coloană cu elementele necunoscute. Înainte de a trece la a treia coloană i-am întrebat pe elevi ce alte informații ar dori să cunoască.

c) Discutând cu elevii și folosindu-mă de exemple concrete am clarificat toate problemele necunoscute sau înțelese greșit și astfel a fost posibil să completăm cea de a treia rubrică „Am învățat” cu toate cunoștințele noi pe care le-au aflat în urmă.

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT
- adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea sunt operații matematice - termeni, sumă, descăzut, scăzător, diferență, factori, produs, deîmpărțit, împărțitor, cât - adunarea și scăderea sunt operații de ordinul I - înmulțirea și împărțirea sunt operații de ordinul II	- cum se rezolvă un exercițiu numai cu operații de ordinul I - cum se rezolvă un exercițiu cu operații de ordinul II - cum se rezolvă un exercițiu cu operații de ordinul I și de ordinul II - cum se rezolvă un exercițiu cu operații de ordinul I sau de ordinul II și cu paranteze rotunde - cum se rezolvă un exercițiu cu paranteze și cu operații de ordinul I și de ordinul II	- exercițiile cu operații de ordinul I sau de ordinul II se rezolvă în ordinea în care sunt scrise - într-un exercițiu cu operații de ordinul I și II se rezolvă mai întâi cele de ordinul II în ordinea în care sunt scrise, apoi cele de ordinul I în ordinea în care sunt scrise - într-un exercițiu cu paranteze se efectuează întâi exercițiile din paranteză, apoi operațiile rămase, respectând ordinea efectuării operațiilor

Cubul este metoda ce presupune explorarea unui subiect din mai multe perspective, care evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut. Am folosit un cub din hârtie pe fețele căruia erau scrise sarcinile: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează. Am împărțit clasa în patru grupe și, câte un elev a aruncat cubul cerându-le colegilor să îndeplinească sarcina înscrisă pe fața de sus a acestuia.

Exemplu: 1. **Descrie** cum poți rezolva în două moduri exercițiul $(3 + 5) \times 7 =$

2. **Compară** produsul numerelor 6 și 5 cu produsul numerelor 3 și 10.

3. **Asociază** operațiile cu rezultatul:

3×6	6×9	8×7
56	18	63

4. **Argumentează** valoarea de adevăr a calculului matematic, efectuând proba: $6 \times 8 = 48$ și $56 : 6 = 7$.

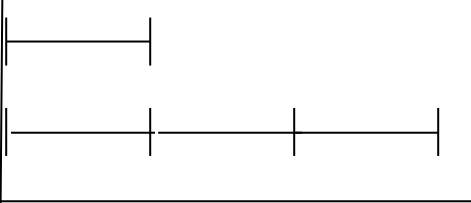
5. **Analizează** care operație are prioritate și rezolvă corect: $34 - 5 \times 3 + 28 : 7 =$

6. **Aplică** proprietățile cunoscute ale înmulțirii pentru a rezolva exercițiul mai rapid:

$$2 \times 6 \times 3 = \quad 2 \times 8 \times 5 =$$

Cadranele reprezintă un demers didactic pentru orele de consolidare și recapitulare. Elevii împărțiți în patru echipe au de rezolvat sarcinile. Prin trasarea a două axe perpendiculare fișa de lucru este împărțită în patru cadrane, ce conțin o sarcină de lucru pe care elevii împărțiți în echipe trebuie să o rezolve.

Exemplu: I – textul problemei; II – reprezentarea grafică a problemei; III – rezolvarea problemei; IV – rezolvarea problemei printr-un exercițiu.

I	II
La o librărie s-au adus 23 cărți cu poezii și de 3 ori mai multe cărți cu povești. Câte cărți s-au adus în total la librărie?	
III	IV
1. Câte cărți cu povești s-au adus? $3 \times 23 = 69$ (cărți cu povești)	$23 + (3 \times 23) = 23 + 69$ $= 92$ (cărți)

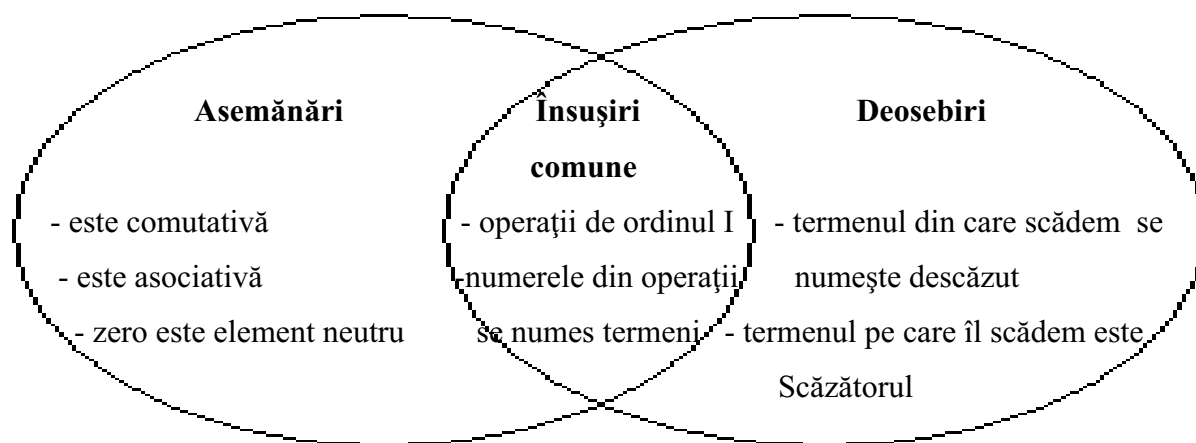
Metoda **Pălăriilor gânditoare** este o metodă de muncă în echipă ce stimulează creativitatea participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt 6 grupe, adică 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare. În consolidarea înmulțirii cu numerele naturale în centrul 0-100 elevii au fost împărțiți în grupe de câte șase, fiecare din ei primind o pălărie colorată și a avut de rezolvat următoarele sarcini, pornind de la datele pe care le-au avut la dispoziție.

3 buchete formate din 4 trandafiri roșii și 3 trandafiri albi, vinde 3 buchete

Pălăria albastră – a clarificat/a ales soluția corectă de rezolvare a problemei; **Pălăria albă** – a compus problema pe baza datelor primite; **Pălăria roșie** și-a exprimat sentimentele (bucuria primirii unui buchet de flori/tristețea că ele au fost rupte); **Pălăria neagră** – a identificat greșelile; **Pălăria verde** – a găsit o altă modalitate de rezolvare a problemei; **Pălăria galbenă** – a rezolvat problema.

Diagrama Venn -

poate fi utilizată în învățarea sau fixarea cunoștințelor, putând constitui și o modalitate de evaluare. Scopul ei este să evidențieze asemănări, deosebiri și elemente comune în cazul a două concepte. Elevii pot gândi și lucra în perechi, pot să comunice și să completeze diagrama, apoi se pot grupa pentru a-și compara cercurile, completând împreună zona de intersecție a celor două elemente comune celor două concepte. Elevii au reprezentat ceea ce știu despre adunare și scădere:

Metodele și exemplele prezentate sunt modalități prin care putem crea situații de învățare centrate pe dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor direct, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Elevii puși să lucreze în grup, pe echipe învață să colaboreze la analizarea unei probleme sau a unei tematici, să clarifice și să dezvolte afirmațiile lor pentru a răspunde întrebărilor și criticilor colegilor, să-și dezvolte capacitatea de exprimare pentru a realiza o comunicare eficientă a ideilor, să combată constructiv ideile colegilor. În concluzie pot spune că munca în echipă contribuie la dezvoltarea și succesul elevilor consolidând atitudinile pozitive față de învățare, îmbunătățind rezultatele școlare, ale elevilor, stima de sine și promovând interacțiunea pozitivă și sprijinul reciproc între elevi.

Bibliografie

1. Gliga I. – Învățarea activă, Ministerul Educației și Cercetării, București 2001;
2. Ionescu, M., Radu I.-, „Didactica modernă”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
3. Oprescu N. – Activism și activizare în învățământul primar, Ed. D.P. București, 1991;
4. Oprea C – Strategii didactice interactive Editura Didactică și Pedagogică R.A. București 2007
5. Schiau Ioan – Gândire critică – metode active de predare – învățare, Ed. Dacia Cluj – Napoca, 2004

STUDIU - EDUCAȚIA INCLUZIVĂ, EDUCAȚIA PENTRU TOȚI

Înv. Aurica Marc – Școala Gimnazială Câmpeni

Școala are datoria de a asigura șanse egale tuturor elevilor. A asigura șanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale.

Educația incluzivă a devenit parte integrantă a educației pentru toți și constituie răspunsul școlii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduși elevii împreună într-o sală de clasă și într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, cautându-se maximizarea potențialului tuturor.

Fiecare copil este unic, cu necesități diferite. Noi, adulții, părinți și dascăli deopotrivă, încercăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulți fericiți, iubitori și eficienți. Însă există copii marginalizați, defavorizați și/sau excluși de la educație. Aceștia sunt cei pentru care educația incluzivă a devenit o șansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă și cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese și moduri de învățare diferite - strategii de predare-învățare adecvate și individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătățește procesul de învățare pentru toți elevii, cu și fără nevoi speciale. A asigura șanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale.

Pentru ca activitatea instructiv –educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Rolul esențial în educația integrată îl deține învățătorul clasei, care devine principalul factor de acțiune și de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevi.

O categorie de copii pentru care educația incluzivă reprezintă o șansă la învățământul de masă, în care ei să se dezvolte alături de viitorii lor semeni, colegi de serviciu, vecini, prieteni, lideri de echipă, subordonați, sunt cei care manifestă tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție. Hiperactivitatea specifică preșcolarilor și școlarilor mici cu ADHD este cauzată de o serie de deficiențe cerebrale ale copiilor, de faptul că impulsurile și informațiile nu se transmit într-o manieră normală datorită insuficienței secreției neurotransmițătorilor. Conform cercetărilor realizate de specialiști, alte cauze ar fi plictiseala, supradotarea, conflictele psihice, tulburările emoționale, depresie, mediu familial conflictual, deficit de atenție, deficit de învățare, auz sau vâz, tulburări tiroidiene, alergii alimentare.

Educația incluzivă promovează egalitatea șanselor, oferind sprijin pentru învățare și acestor copii, care nu reușesc să se adapteze la exigențele școlii, care întâmpină dificultăți în învățare, care uneori vor, dar...nu pot.

Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masă ci și adaptare la cerințele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaționale alături de copii normali, dar și responsabilitatea de a le asigura în același timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv – educative derulate în școală. Dar în condițiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copii la clasă este încă destul de mare, când prezența unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu ADHD reprezintă doar o dorință a învățătorului, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor și a psihologului din școală (acolo unde acesta există).

B.A., elev în clasa întâi, este unul dintre copiii cu astfel de nevoi speciale. A fost diagnosticat cu tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție încă de la grădiniță. În urma evaluării problemelor copilului, planul terapeutic a cuprins medicație și ședințe de psihoterapie. Este monitorizat de medicul psihiatru, care la evaluări a reconsiderat dozele utilizate sau i-a schimbat tratamentul.

În perioada evaluării inițiale, l-am descoperit pe B. A. ca pe un copil special. Testele au dovedit în mare măsură competențe specifice particularităților de vârstă. A demonstrat încă din perioada preabecedară deprinderea de a citi în ritm propriu cuvinte și propoziții cu grad mediu de dificultate. Manifestă creativitate și o mare curiozitate în abordarea diferitelor exerciții-joc propuse în cadrul activităților. Cu toate acestea, problemele nu au întârziat să apară.

Încă din primele zile, am observat că era distras cu ușurință de orice stimul. Întrerupea lecția cu întrebări sau remarci, de multe ori fără legătură cu contextul. Nu își aștepta rândul, exprimându-și nemulțumirea verbal, chiar zgomotos. Vorbea continuu, deranjându-și colegii.

Am aflat că și acasă acesta era distras ușor de stimulii externi, avea dificultăți în organizarea sarcinilor și activităților, era refractar în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor școlare date pentru acasă, deși erau reduse ca volum și grad de dificultate.

La școală, am instituit măsuri individualizate, care să ducă la ameliorarea comportamentului băiatului, să-i trezească interesul și curiozitatea, să-l stimuleze și să-l motiveze în învățare. Am discutat și cu familia despre modalități de lucru care să ducă la remediarea problemelor, prezentându-le necesitatea legăturii strânse părinte-educator.

De asemenea, din comportamentul copilului și din informațiile primite, am înțeles că toate aceste manifestări - neatenție, distractibilitatea, autocontrolul slab - pot să reclame o problemă mai

gravă, și de aceea, în urma consultării cu psihologul școlii, am decis să discut cu familia, pentru a-i îndruma către un specialist. Așa am aflat că, de fapt, copilul urma un tratament medicamentos și până la debutul școlar avusese parte de psihoterapie, fiind diagnosticat cu ADHD.

În aceste condiții am realizat un plan de intervenții și am continuat măsurile de lucru, aplicându-le consecvent, pentru a-l ajuta pe copil. Recompensele, alegerea unor sarcini plăcute, atractive, realizate după cele obligatorii, sarcinile de lucru aplicate gradat, cu pause pentru relaxare, feedback imediat pentru fiecare comportament pozitiv, feedback din partea unui coleg – partener de studiu, izolarea față de distractori prin așezarea băncii aproape de catedră, stabilirea unor reguli clare, nu foarte numeroase, în clasă și acasă, folosirea unui mod adecvat de formulare a solicitărilor de ajutor ale copilului, antrenarea în organizarea informației, o bună perioadă de timp a fost însoțit la școală de mama, bunica sau bona, în funcție de programul fiecăreia. A fost necesară o astfel de măsură pentru a-l determina să-și canalizeze atenția spre activitatea școlară și a-l face să nu mai vorbească fără încetare. Încet, au început să apară și rezultatele.

Intervenția din mediul școlar a presupus, permanent, încurajarea copilului să relaționeze cu ceilalți colegi, activități, jocuri în care să fie implicat alături de copii, astfel încât să îmi stabilesc ținte individuale și, în același timp, să nu se simtă diferit de ceilalți. S-a constatat că un copil cu ADHD poate fi cel mai afectat în urma interacțiunii cu ceilalți. Organizând activități pe echipe, am căutat ca B. A. să primească sarcini de lucru pe care să le facă ușor și cu plăcere, care să îl pună în valoare și prin care să câștige încrederea colegilor, astfel încât aceștia să observe calitățile lui și să-l aprecieze. Am avut parte și de sprijinul unor părinți din clasă care l-au apropiat pe copil, l-au invitat la zilele aniversare (de obicei, nu era primit la astfel de manifestări). Participarea la spectacole, vizite, alături de ceilalți colegi, l-a motivat pe B. A., oferindu-i confort psihologic. Cu aceste ocazii a exersat abilități sociale și a încercat să manifeste autocontrol, deși pe termen scurt.

Ca orice copil cu ADHD, B.A. vrea să învețe bine, să fie răsplătit pe mama, pe profesori. El face eforturi considerabile pentru ca cei apropiați, familia, profesorii, colegii să fie mândri de el. Când nu reușește este dezamăgit și descurajat, se manifestă prin neliniște motorie și reacții verbale repetitive.

În tot acest timp, am ținut permanent legătura cu familia și împreună am intervenit, astfel încât tehnicile comportamentale să fie aplicate atât în mediul de acasă cât și în mediul școlar. Comunicarea cu familia despre programele școlii și despre progresul elevului, ajută familia să conștientizeze rolul modelului în educație, rolul părinților în integrarea copilului în societate. Poate că această intervenție de a convinge familia să folosească reguli asemănătoare și acasă, de a nu-și manifesta slăbiciunea, folosind metode agresive în corecția copilului este un aspect important și mai dificil de atins. Este una din problemele pe care le-am întâmpinat cu mama copilului, care, depășită de situație, recurge deseori la pedepse fizice intrând în dezacord cu metodele folosite la școală.

Pe de altă parte, părinții acestor copii au nevoie de înțelegere, încurajare, susținere, sfaturi pertinente, pentru că ei trăiesc o dramă, conștient sau nu, drama părintelui care se simte incapabil să-și ajute copilul, care nu este auzit, ascultat care este înfierat pentru că nu știe cum să-și învețe copilul. De cele mai multe ori, ei nu înțeleg și nu recunosc problema cu care se confruntă și, de aceea, au nevoie de sprijin și multă răbdare.

Putem răspunde provocării, oricât de dificil ar fi, pentru a dezvolta o școală favorabilă incluziunii, în care implicarea și cooperarea dintre educatori, părinți, comunitate va găzdui toți copiii și le va facilita accesul la cunoștințele, aptitudinile, deprinderile de care au nevoie în viață. Acești copii sunt adulții de mâine, care ne pot asigura o viață mai bună. Incluziunea oferă posibilitatea copiilor de a se simți bineveniți și egali celorlalți, fără a fi stigmatizați. Indiferența noastră și izolarea nu rezolvă problema, ci duce la adâncirea tulburării copiilor cu ADHD și se poate finaliza cu formarea unui adult inadaptabil și profund nefericit.

La un nivel fundamental, incluziunea este, de fapt, corectitudine. Depinde și de noi să le deschidem drumul pe care pornesc, pentru că nu putem să-i ignorăm și nici să-i excludem. Ei vor fi cei alături de care vor trăi copiii noștri, ei sunt copiii noștri, adulții de mâine.

Este nevoie ca dascălul să aibă în vedere faptul că “fiecare om în același timp seamănă cu toți, seamănă cu unii și nu seamănă cu nimeni”(V.Pavelcu), căci așa cum nu există doi fulgi de nea în natură care să aibă același desen, două apusuri de soare identice, tot așa omul – copil este unic - unicitate irepetabilă.

Esențială este modalitatea prin care putem stârni curiozitatea și imaginația fiecărui copil. Stă în puterea educatorului să găsească bobul de rouă și raza de lumină pe care să le insereze în sămânța cu rod curat a minții copilului, astfel încât acesta să rodească și să înflorească. Și totuși, cel mai important lucru este să putem să facem ca rozul zâmbetului să persiste pe fețele pure ale copiilor noștri. Zâmbetul este un gest tandru de prietenie. El destinde sufletul împovărat și redă speranța celui descumpănit. Este nevoie uneori de un singur zâmbet, căci el durează un moment, dar se păstrează în minte, veșnic!

Bibliografie:

Vrăjmaș, Ecaterina, *Introducerea în educația cerințelor speciale*, Editura Cedis, București, 2004

Vrăjmaș, Traian, *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Editura Aramis, București, 2001

Gherguț, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate și incluzive în educație*, editura Polirom , București, 2006

"Viitorul unei națiuni este hotărât de modul în care aceasta își pregătește tineretul", afirma încă din secolul al XVII-lea marele umanist olandez Erasmus. Pentru dezvoltarea socială și umană la nivelul întregii lumi, factorul educațional este recunoscut ca fiind o componentă indispensabilă pentru adaptarea indivizilor la provocările noului mileniu. Acțiunea educativă trebuie să armonizeze datele oferite de ereditate și mediu, în mod creator și adaptat fiecărui individ (sau grup de indivizi). Aceasta deoarece ceea ce s-a dovedit, într-un moment dat sau pentru un individ, benefic, poate fi daunator într-un alt moment pentru un alt individ.

Educația, din punct de vedere etimologic, reprezintă influențarea sistematică și conștientă a dezvoltării facultăților intelectuale, morale și fizice ale copiilor și tineretului precum și totalitatea metodelor folosite în acest scop. Calitatea în educație se referă la totalitatea însușirilor esențiale ale sistemului educațional și reprezintă „valoarea pe care societatea o acordă serviciilor educaționale și educației în ansamblul ei”. Calitatea educației poate fi privită ca un ansamblu de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate. Calitatea și eficiența sunt doi piloni importanți ai reformelor educaționale din toată lumea, care trebuie avute în vedere la construirea sistemelor naționale de management și de asigurare a calității și în învățământul românesc. Sunt necesare eforturi suplimentare ale tuturor actorilor implicați în proces pentru a spori calitatea, accesibilitatea, relevanța, eficiența, echitatea educației.

Educația de calitate:

- Este centrată pe clienții și beneficiarii serviciilor educaționale;
- Este oferită de instituții responsabile;
- Este orientată pe rezultate;
- Respectă autonomia individuală și are la bază autonomia instituțională;
- Este promovată de lideri educaționali;
- Asigură participarea actorilor educaționali și valorizarea resursei umane;
- Se realizează în dialog și prin parteneriat;
- Se bazează pe inovație și pe diversificare;
- Abordează procesul educațional unitar, în mod sistemic;
- Are ca obiectiv îmbunătățirea continuă a performanțelor;

- Înțelege interdependența între furnizorii și beneficiarii implicați în oferta de educație.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese:

- a) planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării;
- b) monitorizarea rezultatelor;
- c) evaluarea internă a rezultatelor;
- d) evaluarea externă a rezultatelor;
- e) îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu, iar organizația furnizoare de educație trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calitatii, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri ameliorative.

Școala trebuie să contribuie la egalizarea șanselor tuturor copiilor la educație și la dezvoltarea potențialului lor, precum și la orientarea pregătirii școlare și profesionale. În învățământul contemporan se pune accentul pe funcția formativă. Educația de calitate este un drept al fiecărui copil. Ne străduim mult la nivel global să reducem abandonul școlar, însă nu e suficient să readucem/mentinem copiii în școală, contează și ceea ce primesc aici. Investim 10–12–15–18 ani în educația formală, mai mult decât în majoritatea activităților unei vieți umane, e firesc să dorim și să așteptăm ca această investiție să merite.

Școala este responsabilă de asigurarea internă a calității, dar calitatea se asigură prin dialog și pe bază de parteneriat cu toți actorii implicați. Educația este un proces care se desfășoară în clasă, dar și în afara ei, un proces de lungă durată, cu efecte vizibile în timp și la care participă mai mulți actori: elevi, părinți, cadre didactice. Funcționarea relației corecte în triada educațională elev- părinte – școală contribuie la realizarea unui învățământ de calitate. O familie bine informată despre actul educațional și de ceea ce se întâmplă cu copilul lor în școală, ajută școala în a oferi educație de calitate. Gradul de implicare a tuturor determină succesul/insuccesul actului educațional, succes apreciat în funcție de standardele de referință naționale, precum și așteptările beneficiarilor. O educație de calitate se poate face numai într-o școală modernă, cu o dotare bună, cu profesori de elită, o școală în care domnește disciplina și seriozitatea, în care părinții sunt interesați și implicați activ în serviciul de educație de calitate oferit de școală, un consiliu de administrație profesional, o comunitate conștientă de calitatea viitorilor cetățeni ce ies pe porțile lăcașului de educație și care investesc resurse financiare și umane pentru dezvoltarea ei.

Asigurarea calității educației în context formal se realizează mai ales prin modul în care cadrul didactic organizează demersul didactic, pentru atingerea competențelor vizate de programă. În viziune modernă, rolul profesorului este de a facilita și intermedia învățarea, de a fi partener în învățare, de a-i

ajuta pe elevii săi să înțeleagă, să argumenteze puncte de vedere proprii, de a alege strategii adecvate prin care să-i pregătească pe elevi să facă față și să se integreze optim unei societăți aflate într-o dinamică fără precedent. Elevii doresc de la dascălii lor: competență, zâmbet și încredere. În afară de cunoștințe și informații elevii așteaptă de la noi suflet încălzit la lumina zâmbetului, care se transmite pe chipurile și în ochii lor puri și încrezători.

În lucrarea ”Managementul calității totale în educație, teorie și cum se pune în practică, dr. Myron Tribus menționează: “Calitatea în educație este ceea ce face ca învățarea să fie o plăcere și o bucurie. Bucuria învățării este mereu schimbatoare. Ceea ce este atrăgător la o varsta este infantil la alta. Trebuie angajare permanentă să-l faci pe elev să fie atașat de învățatură. Este nevoie de experiență în ceea ce privește calitatea pentru a crea un elev independent”. Fiecare copil are un potențial educativ înăscut care trebuie doar descoperit și activizat. Aceasta este misiunea sfântă a școlii, a educatorilor, deoarece, după cum spunea Comenius : “E îndoielnic să existe o oglindă atât de murdărită, încât să nu reflecte totuși imagini într-un fel oarecare; e îndoielnic să existe o tablă atât de zgrunțuroasă încât să nu putem scrie totuși ceva pe ea. Dacă se întâmplă însă ca oglinda să fie plină de praf sau pete, înainte de a ne folosi de ea trebuie să o ștergem, iar o tablă prea zgrunțuroasă trebuie s-o dăm la rindea. “

Bibliografie:

Josan, Simona, „*Lecții de management și calitatea educației*” , „Tribuna învățământului” nr.649, 2005.

Iucu, R., B., „*Teoria și metodologia instruirii*”, București: P.I.R., 2005.

Cucoș, C., „*Pedagogie*”, Ed. Polirom, Iași, 2000.

Voiculescu, E., „*Metodologia predării-învățării-evaluării*”, Ed. Ulise, Alba-Iulia, 2002.

Ioan Neacșu, „*Asigurarea calitatii în educație*”, Ministerul Educației și Cercetării, Ed. Școala Galateana, 2006;

Myron Tribus, „*Managementul calității totale în educație; Teorie și cum se pune în practică*”.

STUDIU-STIMULAREA MOTIVAȚIEI PENTRU ÎNVĂȚARE PRIN ACTIVITĂȚI EDUCATIVE FORMALE ȘI NONFORMALE

înv. Aurica Marc - Școala Gimnazială Câmpeni

În viziunea postmodernistă a educației, cunoașterea e o rezultată a interacțiunii dintre ideile și experiențele noastre despre lume și viață. Ea trebuie să fie funcțională, pragmatică. Din acest considerent, elevului trebuie să i se ofere prilejuri de a realiza conexiuni între cunoștințele învățate la clasă și cele dobândite în afara lecțiilor și a perimetrului școlii, pe căi nonformale și informale, care trebuie să se înscrie într-o relație de complementaritate.

Educația formală este educația intenționată, sistematică și evaluată, încredințată specialiștilor din domeniul acceptat instituțional, juridic, statal și social, al educației. Acest tip de educație cuprinde totalitatea influențelor și acțiunilor organizate sistematic, gradate cronologic și elaborate în cadrul unor instituții specializate, în vederea formării personalității umane. Educația formală, ca formă oficială, este întotdeauna evaluată social. Evaluarea realizată în cadrul educației formale trebuie să urmărească dezvoltarea capacităților de autoevaluare ale elevilor.

Educația formală este importantă prin faptul că facilitează accesul la valorile culturii, științei, artei, literaturii și tehnicii, la experiența social-umană, având un rol decisiv în formarea personalității, conform nevoilor individuale și sociale.

Pentru ca educația formală să stimuleze interesul pentru învățare, e necesar să avem în vedere cele câteva limitări ale acesteia, care pot influența pozitiv sau negativ evoluția acesteia: -centrarea pe performanțele înscrise în programe lasă mai puțin timp imprevizibilului și studierii aspectelor cotidiene, cu care se confruntă elevii;

- există tendința de transmitere-asimilare a cunoștințelor în defavoarea dezvoltării-exersării capacităților intelectuale și a abilităților practice;

- orientarea predominantă spre informare și evaluare, ceea ce-i poate îndepărta pe elevi ;

- alegerea unor activități antrenante, motivante, atractive care să-i stimuleze pe elevi să se implice;

- în desfășurarea acestora să fie folosite metode activ- participative care să-i implice pe elevi în propria lor formare, cu accent pe aspectul practic;

- să se desfășoare într-un cadru plăcut, bine organizat, încurajator, motivant, valorizator pentru toți elevii;

Educația nonformală este cea mai nouă abordare a învățării prin activități plăcute și motivante. Avantajele sale multiple înglobează bifarea tuturor deprinderilor specifice sistemului tradițional de învățământ, cu un aport suplimentar de abilități câștigate în condițiile unei libertăți de exprimare maxime. Educația nonformală înseamnă orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează

o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică. Acest tip modern de instruire elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a cunoaște și de a te dezvolta.

Din punct de vedere etimologic, termenul de educație nonformală își are originea în latinescul “nonformalis”, preluat cu sensul “în afara unor forme special/oficial organizate pentru un anumit gen de activitate”. Nonformal nu e sinonim cu needucativ, ci desemnează o realitate educațională mai puțin formalizată sau neformalizată, dar întotdeauna cu efecte formativ-educative.

Din punct de vedere conceptual, educația nonformală cuprinde ansamblul activităților și al acțiunilor care se desfășoară într-un cadru instituționalizat, în mod organizat, dar în afara sistemului școlar, constituindu-se ca “o punte între cunoștințele asimilate la lecții și informațiile acumulate informal”.

Obiectivele educației nonformale nu urmăresc să excludă modul tradițional de educație, ci să completeze instruirea pur teoretică prin activități atractive, la care să aibă acces un număr cât mai mare de tineri. Acestea sunt: - completarea orizontului de cultură din diverse domenii

- crearea de condiții pentru formarea profesională

- sprijinul alfabetizării grupurilor sociale defavorizate

- asigurarea unui mediu propice exersării și cultivării diferitelor înclinații, aptitudini și capacități.

Caracteristicile educației nonformale: în primă instanță, specific educației nonformale este locul în care ea se desfășoară: într-un cadru instituționalizat, dar în afara școlii. Caracteristice acestui tip de educație sunt activitățile care contribuie la perfecționarea individuală. Educatorul nonformal trebuie să dețină mai multă flexibilitate, adaptabilitate și rapiditate, dar și un entuziasm răsunător. Acțiunile corespund strict intereselor, aptitudinilor și dorințelor participanților. În plus, doritorii nu sunt obligați să se alăture programului și nu primesc calificative oficiale. Totuși, în funcție de formele de instruire nonformală, există și situații în care sunt acordate diplome și certificate de absolvire.

Tipurile de educație nonformală: educația nonformală se împarte în două tipuri principale, variind în funcție de activitățile specifice: - activități extradidactice: cercuri de discipline, ansambluri sportive și artistice, concursuri, olimpiade etc.

- activități extrașcolare: proiecte de ecologie și formare civică, excursii, acțiuni social-culturale (în clubul elevilor, la muzeu, la teatru, în biblioteci etc.)

Educația nonformală însoțește cu succes formarea educațională a tinerilor și rămâne una dintre variantele optime pentru susținerea plăcerii de cunoaștere și de afirmare profesională în lumea contemporană.

Pentru ca activitățile în care sunt implicați elevii să crească interesul acestora pentru învățare, indiferent că se pliază pe principiile educației formale sau nonformale, ele trebuie să asigure un cadru

favorabil intersectării, combinării și valorificării integrate a cunoștințelor și competențelor (de comunicare, de interrelaționare și civice) elevilor, iar din această perspectivă, cadrul didactic trebuie să devină un mediator între mediul educațional formal și cel nonformal.

Bibliografie:

1. Cucoș, C., Psihopedagogie, Editura Polirom, Iași, 1998 ;
2. Joița, E., Pedagogie și elemente de psihologie școlară, Editura Arves, Craiova, 2003;
3. Toader, A.D., Psihologia schimbării și educația. Polarități și accente ale procesului educațional, EDP, București, 1995.

Educația în evoluție-practici excepționale

Profesor învățământ preșcolar, Mardale Andreina Daniela

Grădinița Nr. 38, București

Educația prin joc devine astăzi o alternativă în grădinițe, școli, dar și acasă prin care cel mic deprinde aptitudini și calități benefice pentru toată viața. Jocul ajunge să fie foarte important încă din primii ani de viață a celui mic. El construiește relația dintre părinte și copil și totodată este cheia învățării și a dezvoltării celui mic. Cercetătorii și educatorii din întreaga lume au descoperit că educația prin joc este cea mai bună metodă prin care copilul poate dobândi abilități precum cercetarea, exprimarea, experimentarea și lucrul în echipă, dar și calități precum creativitate și curiozitate. De asemenea, experiența și cunoștințele pe care cel mic le dobândește jucându-se se reflectă asupra dezvoltării intelectuale și emoționale. În epoca digitală în care trăim, tehnologia a devenit omniprezentă în toate aspectele vieții noastre, inclusiv în domeniul educației. De-a lungul anilor, s-a desfășurat o tranziție în etape, de la educația tradițională la cea modernă, bazată pe tehnologie. Cu toate acestea, întrebarea esențială rămâne: Cum putem utiliza tehnologia în mod eficient, menținând totuși valorile și beneficiile educației clasice?

Educația tradițională a reprezentat, de-a lungul timpului, coloana vertebrală a sistemelor educaționale. Acest model implică predarea în clasă, manuale școlare tipărite, testele scrise și interacțiunea directă între profesori și elevi. Metodele tradiționale au fost, și încă sunt, apreciate pentru structura și disciplina pe care le oferă. Aceste metode tradiționale și-au dovedit eficiența de-a lungul timpului, elevii dobândind un vast bagaj de cunoștințe și o cultură generală din diverse domenii. Lipsa instrumentelor digitale nu a constituit un minus în desfășurarea activităților educative.

Tehnologia informațională este o nouă etapă în evoluția societății, un nou stil de viață, care presupune folosirea intensă a informațiilor în toate domeniile existenței și activității umane, iar grădinița are un rol important, deoarece aceasta reprezintă „punctul de pornire” pentru societatea de mâine. Datorită dezvoltării tehnologiei informației și comunicațiilor, grădinița trebuie să se reinventeze pentru a oferi copiilor tot ceea ce au nevoie pentru a se dezvolta, deoarece motivarea reprezintă un punct cheie al învățării eficiente, iar motivarea se obține prin feedback, răspunsuri, gândire și implicare activă pentru ca obiectivele să fie îndeplinite.

Introducerea tehnologiilor digitale și Internetului în actul educațional nu este utilă doar pentru faptul că mediul digital este un mediu prietenos cu copiii și care stârnește curiozitatea acestora. Principiul pe care se bazează folosirea în scopuri educative este că permite atât copiilor cât și cadrelor didactice, accesul la informații de actualitate ce se află în baze de date, muzee, biblioteci online. În acest mod se poate experimenta și interacționa direct cu specialiștii domeniului respectiv, se pot prezenta idei, se pot realiza schimburi de resurse prin e-mail, chat și video conferințe. Cadrele didactice pot realiza excursii virtuale în centre de cercetare, în muzee de știință sau artă, în acele spații în care, fără internet nu ar avea acces.

Învățarea cu ajutorul jocurilor digitale se axează pe simulare, pe descoperire, joc de rol, cu scopul de a evita diferențele dintre teorie și practică. Prin intermediul jocului digital, copiii experimentează și să investighează o problemă simulată într-un mod practic și pragmatic. Avantajul utilizării jocurilor de simulare într-o situație educațională este că oferă ocazia copiilor de a depăși problemele și situațiile autentice într-un mediu sigur. În rezolvarea problemei prin intermediul jocului digital, care uneori presupune și greșeli, devierea, urmărirea unui drum eronat, jucătorii învață prin experiența de a-și corecta greșelile, de a reîncerca și readapta metode, procedee, judecăți. Jocuri de simulare urmărește atât pe motivația cât mai ales pe implicarea și pe dezvoltarea abilităților copiilor – factorii importanți ai învățării.

Folosirea tehnologiilor moderne, a calculatorului în educația preșcolarilor facilitează transmiterea și însușirea unor cunoștințe într-un mod captivant pentru copii. Astfel, procesul educațional devine mult mai eficient. Copiii învață prin joc, sunt puși în situația de a identifica soluții și de a lua hotărâri prin joc pentru rezolvarea problemelor.

Calculatorul reprezintă un mijloc de instruire care captează atenția copilului în timpul activității de învățare. În ziua de astăzi, calculatorul este utilizat direct sau indirect, acesta fiind un partener de lucru al omului, și de “joacă” al copilului.

Pentru copiii din grădiniță, transpunerea obiectivelor didactice printr-un joc educativ desfășurat pe calculator îi determină pe aceștia accepte în mod inconștient sarcinile propuse pentru că acestea pot fi realizate mai ușor. În acest mod parcurgând povestea propusă și participând la jocul propus, copilul își însușește cunoștințe fără a i se părea grea activitatea de învățare. Prin combinarea celor trei elemente: joc, tehnologia modernă și obiective se realizează finalitatea propusă în actul educațional. Mediul atractiv, cu personaje drăguțe care îi transmit anumite sarcini, îl transpun în spațiul virtual, iar copilul nu resimte presiunea rezultatului. Rezultatele sale sunt percepute ca o finalitate a propriilor acțiuni. Scenariul didactic este foarte important: obiectivele educaționale sunt transpuse în joc pentru a fi atractive. Comparativ cu metodele clasice de învățare, în care obiectivele sunt precizate concret, sarcinile cuprinse într-un joc educațional sunt atractive și antrenante.

Jocurile educative pot aborda diferite subiecte care au rolul de a forma anumite priceperi, deprinderi, comportamente. Fiecare obiectiv stabilit necesită o abordare creativă și diferită. Jocurile educaționale presupun în special obiective educaționale, apoi interactivitate, atractivitate și mișcare. Prin ele se dezvoltă atenția și imaginația utilizatorului. Softul educațional realizat pentru copii este educativ, distractiv și interactiv. Softurile educaționale se clasifică după funcția pedagogică pe care o pot îndeplini în cadrul unui proces de instruire: exersare, prezentare interactivă de noi cunoștințe, prezentarea unor modele ale unor fenomene reale (simulare), verificarea cunoștințelor, dezvoltarea unor capacități sau aptitudini printr-o activitate de joc.

Softurile PitiClic, Logico sau Pro-Edu ajută preșcolarii să învețe ceasul, rolul igienei, noțiuni despre animale. În cadrul acestora copiii pot descoperi mai multe variante de joc. Preșcolarii își pot dezvolta cunoștințele, rezolvând sarcinile primite. În cadrul altor jocuri interactive, copilul este recompensat cu o diplomă pe care își poate nota numele sau cu

lucrarea pe care a avut de realizat o jucărie, un mijloc de transport, o colorează și are posibilitatea de a le printa.

În concluzie, se poate afirma că jocurile digitale educative reprezintă un mijloc atractiv de realizare a obiectivelor propuse în cadrul activităților din grădiniță. Cadrul didactic trebuie să stăpânească foarte bine tehnologia digitală, să ofere copiilor posibilitatea de a explora și desfașura diferite tipuri de joc, adaptate nivelului vârstei și care să fie în concordanță cu tema abordată. În acest mod, învățarea devine plăcere, iar copiii se vor implica activ în cadrul fiecărei activități.

Bibliografie

- Cristea, I.M., Jocul didactic – teorie și aplicații, Sillabus, Academia, 2015
- MECT. Curriculum pentru învățământul preșcolar. MECT, 2008.
- Neacșu, I. Metode și tehnici de învățare eficientă. Editura Militara, București, 1990.
- Ordean, Grațian. Primii pași în lumea calculatoarelor. Editura Sigma Plus, Deva, 2001.
- Oprea, C. L. Strategii didactice interactive. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007
- Planchard, E., Introducere în pedagogie, Editura Didactica și Pedagogica, 1976
- Poenaru, Vasile-., Calculatorul, prietenul nostrum”, Ed. Coresi, București, 2005 3. S.M.
- Cioflica, B. Iliescu, „Prietenul meu, calculatorul”, (Ghid de utilizare pentru preșcolari), Ed. Tehno-Art, Petroșani, 2003.
- TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație. Impactul formativ al utilizării AEL în educație. București, 2004.

Transformarea educației

Educația a suferit în ultimul timp multe transformări, atât teoretic cât și practic.

Procesul de educație începe din timp, noi, cadrele didactice o numim educație timpurie, deoarece încă din copilărie, individul se poate modela. Pe parcurs, ajungând la o vârstă în care am absolvit ciclul primar deja digitalizarea a fost introdusă.

Cu toate că multe cadre didactice consideră că încă folosesc în procesul instructiv-educativ metodele tradiționale, ele demult numai sunt un musthave ce dobândește un feedback pozitiv. Ele sunt înlocuite cu metodele moderne (jigsaw, schimbă perechea, tehnica Lotus, etc).

Din ce în ce mai mult se utilizează digitalizarea și învățarea prin experimentare, folosind tehnica STEAM.

Astfel, utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și cadrele didactice să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc.

De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile.

Mai mult decât atât, aceste noi descoperiri ale vremurilor noastre au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informației și comunicațiilor, inteligența artificială, robotica sau biotehnologiile.

În concluzie, sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece în vederea formării unor indivizi pregătiți pentru societatea viitoare.

ABORDĂRI INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE ÎN MATEMATICĂ

PROF. ANGELA MARIAN

LICEUL TEHNOLOGIC “HENRI COANDĂ”, TÂRGU JIU

În predarea matematicii, abordările inovatoare și practicile excepționale sunt esențiale pentru a stimula interesul elevilor și pentru a-i ajuta să înțeleagă mai bine conceptele. Iată câteva abordări moderne care pot face procesul de învățare mai captivant și mai eficient, dezvoltând totodată abilități esențiale pentru gândirea critică și creativitatea elevilor.

1. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

- **Descriere:** Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în proiecte care au relevanță practică și aplicabilitate în viața reală. De exemplu, un proiect poate implica crearea unui plan de afaceri, iar elevii trebuie să aplice noțiuni de matematică financiară, statistică și optimizare.
- **Exemplu de aplicare:** Elevii pot lucra la un proiect de „construire a unei case”, în care trebuie să calculeze suprafețele și volumele, să gestioneze un buget și să înțeleagă costurile materialelor. Acest tip de proiect îi ajută să vadă cum se aplică matematica în situații reale.

2. Matematica vizuală și instrumentele digitale (ex. GeoGebra, Desmos)

- **Descriere:** Instrumentele digitale permit elevilor să exploreze concepte matematice prin intermediul graficelor și animațiilor. De exemplu, GeoGebra poate fi folosit pentru a vizualiza funcții, grafice și transformări geometrice.
- **Exemplu de aplicare:** Profesorul poate crea o lecție interactivă de geometrie în care elevii să exploreze proprietățile triunghiurilor sau să

începe să învețe despre locuri geometrice prin manipularea figurilor. În Desmos, elevii pot vizualiza și modifica parametrii unei funcții pentru a înțelege cum afectează aceștia graficul.

3. Gamificarea și jocurile didactice

- **Descriere:** Integrarea elementelor de joc în predarea matematicii poate transforma orele într-o experiență de învățare plăcută. Elevii pot participa la activități tip „quiz”, „escape room” matematic sau „ștafetă matematică”.
- **Exemplu de aplicare:** O activitate de tip „escape room” poate implica echipe de elevi care rezolvă probleme pentru a avansa la „următorul nivel” sau pentru a „evada”. Problemele pot fi legate de algebră, geometrie, probabilități și pot stimula colaborarea și gândirea critică.

4. Matematica aplicată în contexte interdisciplinare

- **Descriere:** Conectarea matematicii cu alte discipline poate îmbunătăți înțelegerea și relevanța conceptelor. De exemplu, integrarea matematicii cu științele naturale (fizică, biologie) sau cu științele economice ajută elevii să vadă aplicabilitatea matematicii.
- **Exemplu de aplicare:** Într-o lecție comună de matematică și biologie, elevii pot învăța despre modelarea populațiilor folosind ecuații diferențiale simple sau pot explora simetriile din natură prin intermediul geometriei.

5. Învățarea prin descoperire și explorare (Inquiry-Based Learning)

- **Descriere:** În această abordare, profesorul îi ghidează pe elevi să descopere conceptele matematice prin explorare, punând întrebări și stimulând curiozitatea. În loc să prezinte soluția, profesorul îi încurajează pe elevi să descopere singuri calea de rezolvare.
- **Exemplu de aplicare:** Într-o lecție despre funcții, profesorul ar putea oferi exemple de tabele cu valori și să-i provoace pe elevi să descopere regula funcției, punând întrebări despre tiparele observate.

6. Abordarea "Flipped Classroom" (Clasa răsturnată)

- **Descriere:** În modelul de "flipped classroom", elevii studiază conceptele de bază acasă (prin video-uri, articole sau materiale online) și petrec timpul la clasă rezolvând probleme și discutând concepte avansate cu profesorul.
- **Exemplu de aplicare:** Profesorul înregistrează o lecție video despre derivare pe care elevii o urmăresc acasă. La clasă, aceștia aplică teoria în rezolvarea unor probleme practice, iar profesorul îi ajută direct în clarificarea conceptelor complexe.

7. Modelarea matematică și rezolvarea de probleme complexe

- **Descriere:** Modelarea matematică presupune aplicarea conceptelor matematice pentru a rezolva probleme complexe și situații reale. Această abordare îi ajută pe elevi să înțeleagă procesul prin care matematica poate descrie și rezolva situații din lumea reală.
- **Exemplu de aplicare:** Profesorul propune o problemă de optimizare, cum ar fi maximizarea profitului într-o afacere imaginară, și îi provoacă pe elevi să construiască modele matematice pentru a găsi soluția.

8. Încorporarea inteligenței artificiale și a instrumentelor de învățare adaptivă

- **Descriere:** Platformele de învățare adaptivă bazate pe AI, cum ar fi Khan Academy sau Smartick, pot ajusta automat nivelul de dificultate al exercițiilor în funcție de performanțele elevului, oferind o experiență de învățare personalizată.
- **Exemplu de aplicare:** Elevii își rezolvă exercițiile pe o platformă adaptivă, care le ajustează dificultatea în funcție de progresul lor. Profesorul poate monitoriza progresul fiecărui elev și poate interveni acolo unde este necesar.

9. Ateliere și cluburi de matematică orientate spre rezolvarea creativă a problemelor

- **Descriere:** Cluburile și atelierele de matematică îi încurajează pe elevi să participe la activități extracurriculare de rezolvare a problemelor, concentrându-se pe metode creative și provocări matematice care depășesc programa obișnuită.
- **Exemplu de aplicare:** În cadrul clubului, profesorul propune probleme de logică și provocări matematice, cum ar fi concursurile de tip „Math Olympiad”, care necesită gândire laterală și soluții inovatoare.

10. Integrarea matematicii cu artele vizuale (Matematica prin Artă)

- **Descriere:** Această metodă folosește arta pentru a ajuta elevii să înțeleagă concepte matematice precum simetria, fractalii, proporțiile și geometria. Elevii creează lucrări artistice inspirate din concepte matematice.
- **Exemplu de aplicare:** Elevii creează desene sau modele care reprezintă fractali, cum ar fi triunghiul Sierpiński sau arborele lui Pitagora, iar profesorul discută proprietățile acestor forme matematice.

Aceste abordări inovatoare sunt menite să transforme modul de predare și să ofere elevilor o experiență de învățare activă, captivantă și relevantă, facilitând nu doar învățarea matematicii, ci și dezvoltarea unor abilități esențiale de viață.

Bibliografie recomandată

1. Bârlogeanu, S. *Ghid practic de didactică a matematicii*. Editura Humanitas Educațional, . București, 2007
2. Cerghit, I. *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București, 2006
3. Radu, I. *Didactica disciplinelor matematice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012

4. Ionescu, M., & Radu, I. *Didactica modern*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
5. National Research Council *Adding It Up: Helping Children Learn Mathematics*, National Academy Press, Washington, D.C., 2001

INSTRUMENTE DE EVALUARE ON-LINE

Prof. Dorina Marin
Școala Gimnazială „Gheorghe Lazăr”
Corbu – Constanța

Transformarea învățării și a evaluării nu este marcată doar de situația pandemică prin care a trecut toată lumea, dar și de progresul TIC, care permite integrarea tehnologiei în activitățile zilnice, iar educația nu este o excepție. În perioada organizării învățământului la distanță, utilizarea platformelor digitale, a rețelelor de socializare și a resurselor digitale ne-a determinat pe toți, cadre didactice, elevi, și chiar și părinți, să ne mutăm întreaga activitate on line.

Pentru profesori, întreg procesul educațional s-a desfășurat o perioadă lungă, prea lungă, în sistem on-line. Acest fapt a dus la formarea rapidă a cadrelor didactice pentru realizarea activității didactice într-un sistem pe care nu credeam că-l vom utiliza prea curând. Astfel, am fost obligați să utilizăm metode și instrumente de evaluare variate, care să demonstreze eficiență, satisfacție, confort și motivație.

Conceptul de evaluare online (la distanță) nu este un termen absolut nou. Despre modalitățile de evaluare a studenților la distanță au vorbit anterior cercetătorii din SUA și din spațiul european. Provocarea pentru cadrele didactice constă nu doar în a se îndepărta de conceptul de evaluare ca document Word prin simpla înlocuire a unei bucăți de hârtie cu un document electronic, dar în a folosi tehnologia pentru a-i ajuta pe elevi să devină autonomi în învățare. În contextele online, implicarea este absolut esențială; aceste instrumente trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă și mai semnificativă.

Numeroase și variate instrumente de evaluare pot fi utilizate de profesor și pot fi de natură formativă sau sumativă. Instrumentele de evaluare formativă sunt chestionarele, sarcinile și întrebările și discuțiile din clasă pe care profesorii le folosesc pentru a evalua și ghida (sau pentru a forma) procesul de învățare al elevilor lor. Instrumentele de evaluare sumativă sunt eseurile și testele finale date la sfârșitul unui proiect, curs, semestru, unitate, program sau an școlar.

Inovația, având în vedere noutatea evaluării în sistem online, în procesul de educație constă în preocuparea cadrelor didactice de a găsi metode, soluții ingenioase care să aibă rolul de a menține elevul și nevoile sale de învățare în prim plan, fie că este vorba de o lecție de predare, consolidare, evaluare sau autoevaluare. Introducerea metodelor interactive în procesul de predare nu mai este o noutate, multe cadre didactice folosesc cu succes calculatorul, proiectorul, tableta, Internetul în diferitele etape ale lecției. Totuși, în etapa de evaluare și mai ales autoevaluare, nu foarte mulți folosesc ”gadgeturile”, cu care elevii sunt extrem de obișnuiți, din diverse motive.

Iată câteva instrumente web dintre cele utilizate de mine pentru evaluări – atât sumative, cât și formative.

Google Meet, inclus acum gratuit în instrumentele Google, ne-a permis organizarea de întâlniri online cu elevii pentru a desfășura evaluările orale.

Google Classroom ne-a permis să aplicăm evaluări scrise, care puteau fi corectate, iar feedback-ul direct acordat fiecărui elev ne-a facilitat comunicarea și învățarea. Testele online, sub formă de întrebări cu răspuns multiplu, pentru care am pledat, oferă feedback prin notare automată, incluzând răspunsurile corecte și direcționând elevii către conținutul de învățare care explică răspunsurile corecte.

Google Jamboard, folosit în evaluările interactive și, uneori, în cele formative, este un mod facil de vizualizare a unor răspunsuri scurte; toți elevii pot vedea toate răspunsurile date pe ”fișe cu lipici” virtuale. Astfel, pot fi valorificați toți elevii, aceștia, la rândul lor, acumulând tot mai multe variante de răspuns la întrebările cadrului didactic.

Google Forms face posibilă conceperea unor formulare care pot fi utilizate în evaluările formative și/sau sumative. Testele scrise pot conține o varietate de itemi, nu doar din cei cu alegere dublă sau multiplă. Acest instrument îi permite profesorului să includă imagini sau fragmente video pentru interpretare, ca material de reflecție pentru elev sau ca bază de operare pentru anumiți itemi. Elevii pot fi evaluați atât cu ajutorul întrebărilor deschise, cât și al celor închise.

Quiz a fost utilizat inițial în cadrul lecțiilor, pentru feedback la sfârșitul activității. Recurgeam la el pentru a primi informații referitoare la gradul de percepere a subiectului predat, pentru ca ulterior să-l aplic frecvent și în evaluările formative interactive, și în cele formative punctuale sau pe etape. Așa elevii puteau afla imediat dacă au realizat corect un test cu răspunsuri la alegere. Cu un pic de măiestrie și creativitate, utilizam distractori potriviți, obținând teste pentru a căror rezolvare elevii urmau să facă apel la gândire, raționament, logică și deducție. În plus, cu instrumentul dat, elevii pot relua testul, îl pot rezolva repetat, acesta transformându-se într-un instrument de învățare.

Kahoot, instrument îndrăgit pentru interactivitatea sa și diversitatea itemilor tipizați, utilizat pentru evaluare formativă. Baza pedagogică a acestei aplicații este faptul că elevii devin „profesori”, construind ei înșiși teste. Wordwall oferă multe tipuri de activități potrivite pentru evaluare, mai ales în învățământul primar. În timp, aceste instrumente web au fost completate cu alte câteva, loc de durată găsindu-și platformele care ofereau un rezultat sau feedback prompt elevilor, dar și informații relevante mie, profesorului.

Lucrarea de față prezintă un instrument on-line deosebit de eficient și ușor de folosit și de aplicat, atât la clasele primare, cât și la cele gimnaziale, în procesul de evaluare (inițială, continuă sau sumativă) și autoevaluare. Sub numele de **Plickers**, aplicația poate fi utilizată în beneficiul tuturor participanților la procesul de evaluare.

Evaluarea elevilor – în diferitele stadii: inițială, continuă, sumativă, presupune un grad de efort atât din partea cadrului didactic, cât și din partea elevilor. Dacă, în general, rolul elevului se rezumă la a susține diferitele teste și în unele cazuri, la a se autoevalua și autocorecta, rolul profesorului este ceva mai complex. Cadrul didactic trebuie să țină cont de un minim set de argumente în gândirea, conceperea, evaluarea testelor pe care le propune elevilor. Metodele tradiționale de evaluare sunt bine cunoscute și uzitate frecvent la toate nivelurile de învățământ. Acestea crează un anumit grad de satisfacție și confort, pornind de la ideea că ceea ce este experimentat și implementat de mulți și de o mai lungă perioadă, are șanse ridicate de succes. Elevii au însă un disconfort, aproape întotdeauna când sunt evaluați.

Ce pot face cadrele didactice să diminueze, sau chiar să elimine acest disconfort?

Unul dintre răspunsurile pe care le dau frecvent profesorii este ca testul să cuprindă elemente de care elevii sunt interesați, adecvate vârstei, nivelului de pregătire și înțelegere. Trebuie să admitem că este dificil să gândești un test "universal" în condițiile în care un profesor predă atât la ciclul primar cât și la ciclul gimnazial. Și totuși, există un lucru care ar putea să combine toate cele de mai sus, astfel încât elevii să-și dorească să fie testați mai des decât de obicei, indiferent de nivelul de vârstă. Introducerea a unui singur "gadget" în procesul de evaluare poate schimba perspectiva elevilor asupra întregului proces. Elevii care se pregătesc să susțină un test de limbă recunoscut în plan internațional – de obicei elevi din ciclul liceal – sunt familiarizați cu testele asistate de tehnologie.

Dar ce ne facem cu cei din școala primară și gimnazială, care nu beneficiază atât de mult de testare asistată de calculator, deși, la rândul lor, sunt familiarizați cu folosirea unei tablete, a unui smartphone și cu navigarea în spațiul virtual. Mă alătur celor care sunt convinși că aceste abilități ale elevilor trebuie folosite în favoarea lor, putând fi folosite și la testările din clasă.

Un bun început ar putea fi folosirea aplicației Plickers (<http://plickers.com>) – un instrument interactiv și totodată, o modalitate versatilă de a crea teste de tip grilă și adevărat/ fals pentru elevii din ciclul primar și gimnazial. Aplicația are o interfață extrem de prietenoasă, tocmai prin simplitate și ușurința cu care și un cadru didactic mai puțin experimentat poate să creeze o clasă (prin introducerea numelui elevilor), un test. Profesorul are posibilitatea să-și formuleze întrebările, numărul de răspunsuri, tipul de răspunsuri, poate adăuga imagini pe baza cărora va formula întrebările. Elevii nu au nevoie de lucrare scrisă, deoarece aplicația permite proiectarea (cu ajutorul unui videoproiector) întrebărilor și a variantelor de răspuns, aceștia răspunzând doar prin ridicarea unui card (unic prin formă și personalizat) ce este oferit gratuit de aplicația Plickers.

Avantajele acestui tip de evaluare online sunt multiple, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Elevii se simt mult mai confortabil știind că participă la un nou mod de a fi testați și că această nouă metodă implică și gadgeturi și aplicații pe care ei le folosesc zilnic (Internet, tabletă, smartphone). Simplul fapt că nu mai scriu răspunsurile pe o foaie, ci răspund cu ajutorul unui card pe care profesorul îl scanează cu tableta sau telefonul inteligent, faptul că răspunsurile lor sunt "live" îi motivează să se concentreze asupra evaluării cu mai multă responsabilitate. De asemenea, elevii sunt câștigați și prin faptul că la finalul testului pot primi scorul/ nota pe loc, aplicația afișând pentru fiecare participant la test răspunsurile corecte și pe cele incorecte (acestea fiind marcate distinct prin culoarea roșie). Elevii mai pot primi și fișa individuală cu răspunsurile date, astfel încât să se poată realiza autoevaluarea și autocorectarea, care se pot face direct în clasă.

Profesorii care folosesc aplicația Plickers beneficiază de avantaje de asemenea. Nu mai este necesar ca testele să fie corectate în afara clasei, aplicația oferind notele/ scorul elevilor. Notarea este deci obiectivă, pe măsura cunoștințelor elevilor. De asemenea, aplicația oferă reprezentări grafice cu răspunsurile elevilor, făcând astfel ierarhizarea lor mai ușoară. Primele trei întrebări care au primit cele mai slabe răspunsuri din parte elevilor sunt afișate, astfel încă profesorul poate să-și facă o idee generală asupra celor mai importante elemente asupra cărora trebuie să se revină în perioada ce urmează testului.

Notele finale, precum și răspunsurile elevilor la fiecare întrebare sunt centralizate într-un tabel care poate fi exportat în Excel, pentru ca aceste date să poată fi prelucrate ulterior sau stocate. Acestea sunt arhivate în cadrul aplicației și pot fi accesate ușor prin indicarea clasei și a datei la care a fost dat

testul. Întrebările pot fi editate, mutate, puse într-o oarecare ordine, șterse, modificate prin niște operațiuni simple și vizibile.

Aplicația Plickers oferă gratuit cardurile pentru răspunsuri (ce pot fi imprimate și laminate) pe care profesorul le poate duce și folosi la orice clasă (fiecare card are un număr, astfel putând fi atribuit câte unul fiecărui elev din clasă în ordinea alfabetică, de exemplu). Fiecare latură a cardului reprezintă varianta de răspuns pe care elevul o va arăta pentru a fi scanată.

Aplicația și metoda în sine funcționează foarte bine și la ciclul primar, dar și la ciclul gimnazial. La limba engleză, se pot testa o sumedenie de aspecte cu această aplicație: simple traduceri, exerciții de tipul "fill in", exerciții de "spelling", exerciții de vocabular, de recunoaștere a timpului verbal, prepoziții prin folosirea unei imagini, exerciții de citire și înțelegere a unui text scurt, pluralul substantivului, etc.

Aplicația Plickers poate fi folosită de atât de învățători cât și de profesorii care predau alte materii decât limba engleză. Cadrele didactice beneficiază de sprijinul celor care manageriază această aplicație, prin serviciu "Help", unde se pot adresa cu întrebări, nelămuriri, cărora li se oferă răspunsuri într-un timp foarte scurt.

O altă aplicație des folosită în sistemul educațional, mai nou în cel online, este Aplicația Kahoot. Importanța utilizării aplicației Kahoot se datorează obiectivității evaluării rezultatelor. Astfel, factorul uman implicat în evaluare este prin natura sa subiectiv, de aceea și actul evaluativ este influențat de subiectivism. Printr-o evaluare asistată de calculator, elevul nu va mai avea senzația că a fost defavorizat într-un fel sau altul. Apoi, feed-back-ul este imediat atât pentru elev cât și pentru profesor. Folosirea acestei aplicații asigură corelarea imediată a răspunsurilor, elevul dându-și astfel seama ce parte a materiei stăpânește mai puțin, iar profesorul își poate proiecta mult mai rapid activitățile de reglare. Nu trebuie uitat și faptul că reduce factorul stress. De aceea, utilizarea acestei aplicații în evaluare încurajează crearea unui climat de învățare plăcut, relaxant. Este foarte important faptul că elevii percep utilizarea acestei aplicații ca pe un joc, ei nu simt că sunt evaluați, sunt relaxați și dornici de competiție. Apoi, stocarea rezultatelor elevilor la diferite teste și interpretarea grafică a acestora permite crearea unei baze on-line cu informații referitoare la nivelul de cunoștințe al elevilor și oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității acestora pe o perioadă mai lungă de timp. Trebuie să nu se uite faptul că diversificarea modalităților de evaluare face ca folosirea acestor aplicații să îmbogățească practica evaluativă, evitând rutina și monotonia și îmbunătățind calitatea actului de predare-învățare-evaluare.

Bibliografie:

1. <http://www.napavalley.edu/Academics/OnlineEd/Documents/For%20Instructors/DesigningOnlineTests.pdf>
2. <http://www.uwec.edu/AcadAff/resources/edtech/upload/Best-Practices-in-Online-Teaching-Strategies-Membership.pdf>
3. <http://www.aahe.org/assessment/principles.htm>
4. Joița, E. (2007). Formarea pedagogică a profesorului. Instrumente de învățare cognitivconstructivistă. București: E.D.P.

SUCCESUL SI INSUCCESUL SCOLAR

Problema insuccesului si a succesului scolar i-a preocupat pe multi dascali, parinti, dar si pe unii elevi. Acestia s-au intrebat „De ce acest copil nu poate aa invete mai bine?”, „De ce nu-i place la scolaa?”, „Ce trebuie sa fac eu ca parinte sau profesor sa-l indemn spre invatatura?”. Unii, inasa si-au pus intrebari precum: „Ce-i determina pe unii copii sa invete?”, „De ce acest copil are succes scolar sau de ce are note bune?”, „Cum s-a produs aceasta dorinta de a invata si de a fi un viitor om intelectual?”etc. Aceste intrebari pot continua pentru ca numarul lor este mare. Au fost cercetatori care au dorit sa afle raspunsul la aceste intrebari. Multe dintre ele au fost descoperite, unele sunt pe punctul de a se descoperi, inasa pentru toate acestea este nevoie de timp si multa munca.

Se fac teste, se urmareste evolutia copilului, se vorbeste cu familia (pentru a vedea din ce fal de familie provine), se analizeaza modul de predare al cadrelor didactice (pentru a constata eventualele lipsuri), toate, ajungand la descoperirea intrebarii „De ce unii copii, indiferent de varsta, au succes pe plan scolar, iar altii nu?”

Nu numai inteligenta este factorul care determina insuccesul scolar, ci si factori de ordin somato-fiziologic (dezvoltarea fizica, starea de sanatate etc), factorii afectiv-motivationali si de personalitate. Factori precum anomaliiile, sanatatea, stresul, oboseala, duc la o dezvoltare subreda. Din moment ce apar astfel de factori ei determina aparitia a mai multoe factori precum lenea, rea-vointa, nepasarea, lipsa de atentie, de energie, maturizare insuficienta etc.

Factorii familiali ai insuccesului scolar

Cand vorbim de acesti factori familiali ne indreptam atentia spre familie, mediul apropiat al copilului pentru a observa cauzele aparitiei insuccesului. Situatia economica a familiei, statutul socioprofesional al parintilor, nivelul cultural, stilul educational familial, structura familiei,

relatiile intrafamiliale si tipul de coeziune familiala. Situatia economica precara si insatabila, nivelul scazut la veniturilor afecteaza traiectoria scolara a elevului in mai multe feluri. In primul rand saracia face ca multe familii sa nu poata suporta cheltuielile de scolarizare ale copilului si atunci ele recurg la intreruperea scolaritatii. Nu mai este un secret ca in ultimi ani se inregistreaza o rata ridicata de abandon scolar, cauzata tocmai din aceasta cauza. Problemele cele mai grave sunt atunci cand copiii sunt obligati sa abandoneze scoala, inainte de a o termina. In toata lumea exista abandon scolar, insa in tatile mai slab dezvoltate acest lucru se intampla mai des.

Apoi mai apar si conflictele intrafamiliale, relatiile tensionate, din cauza neajunsului sau din cauza neputintei de a-l da pe copil la scoala, toate avand o influenta negativa asupra copilului. Si agresivitatea, instabilitatea emotionala duce la abandon scolar. In plus familiile defavorizate au sanse mult mai mici sa sa-si trimita copiii la scoala. Limbajul in familie este un lucru important in educatia elevului, la fel ca si relatia mama-copil. M. Gill (1976) a demonstrat ca elevii slabi traiesc intr-un climat tensionat, instabil, in care apar dezacorduri intre parinti cu privire la educatia copilului si prin culpabilizari reciproce. Mamele sunt prea permissive, dau dovada de slabiciune, sunt anxioase, superprotectoare, iar tatii irascibili si rigizi, nu au rabdare, nu sunt calmi, au pareri diferite, au anumite vicii, uneori chiar acte de violenta. Astfel, copilul isi pierde increderea in propriile forte, are un sentiment de invinovatire, este timid, anxios sau dimpotriva obraznic, neastamparat, violent.

Apar si alte probleme in ceea ce priveste relatia cu familia mai ales cand este vorba de o familie conjugala, monoparentala, adoptiva sau reconstruita. La fel ca intr-o familie normala pot aparea reactiile enumerate mai sus si sa duca la nereusita scolara.

Factori de ordin scolar

Dotarea scolii, calitatea echipamentului, a programelor, organizarea procesului de invatamant, pregatirea profesorilor, stilul educational, trasaturile de personalitate, relatia profesor-elev, relatia scoala-familie, toate fac parte din insuccesul /succesul scolar. Dezavantajul scolilor din mediul rural este tocmai in reducerea acestor necesitati importante care stau la baza instruirii.

R. Glaser sustine ca exista doua medii scolare: cel selectiv si cel adaptativ. Mediul scolar selectiv se refera la adaptarea elevului la conditiile oferite de scoala, el fiind capabil sa se adapteze unor conditii exterioare impuse, favorizand actualizarea doar a unora dintre potentialitatile de care dispune elevul. Mediul scolar adaptativ ofera conditii mult mai variate, permitand exprimarea posibilitatilor fiecaruia. Programul incarcat, manualele prea multe care utilizeaza un limbaj greu accesibil, diferenta ritmului de invatare a elevilor, precum si impunerea anumitor conditii de invatamant dau nastere la oboseala, dezinteres. Pentru stabilirea programului si a orarului scolar este nevoie sa se tina cont de curba efortului, de capacitatea psihica si fizica, de gradul ridicat de oboseala ca elevii sa poata face fata cerintelor.

Metodele de predare-invatare constituie o a doua problema a nereusitei. De cele mai multe nu gardul de dificultate al unor materii este problema, ci metodele folosite de profesor. Utilizarea metodelor care favorizeaza o invatare activa, precum problematizarea, invatarea prin descoperire, studiul de caz, focul de rol, dezbaterile, determina o schimbare in activitatea scolara a elevului. Rigiditatea metodelor de predare-invatare, accentul pus pe memorare si reproducere, precum si activitatile de tip exclusiv frontal genereaza probleme de invatare multor elevi. Nu se poate impune intregii clase un ritm de lucru si metode care sa le convina numai catorva copii, deoarece s-ar ajunge la un nivel scazut de invatare. Tot mai mult se vorbeste despre strategii de diferentiere si personalizare care sa vizeze continuturile, metodele de predare-invatare, formele de organizare a invatarii si metode de evaluare.

Un alt factor care determina insuccesul scolar este reflectat in relatia profesor-elev. Daca profesorul are relatii numai cu cei care invata bine apare un decalaj intre elevi, intre dorintele de invatare, nevoia de exprimare si incredere in cunostintele pe care le au. Nepasarea, lipsa stimulării, evaluare superficiala, lipsa recompenselor dau nastere la rezultate insuficiente. J. Kanopnický a ajuns la concluzia ca exista patru faze care determina aparitia esecului scolar:

In prima faza copilul este nemulțumit de scoala pentru ca nu intelege lectiile, nu rezolva problemele si deco apar goluri in cunostinte, priceperi, deprinderi, complexe de inferioritate.

Faza a II-a se caracterizeaza prin aparitia unor lipsuri grave in cunostintele si incapacitatea elevului de a rezolva independent sarcinile de lucru.

In faza a III-a apar notele nesatisfacatoare, urmate de corigente, comportament violent, nepasator.

Faza a IV-a se refera la nepromovarea clasei, chiar daca scoala si familia incearca sa inlature esecul scolar.

Vazand care sunt factorii care determina aparitia insuccesului scolar este nevoie sa se cunoasca metode de prevenire si inlaturare a acestor esecuri:

- ❖ Realizarea educatiei in zonele defavorizate si atenuarea discrepantelor dintre anumite regiuni ale tarii cu privire la conditiile de educatie, la atentia acordata elevilor si alocarea de resurse materiale.
- ❖ Imbunatatirea colaborarii dintre scoala si familie
- ❖ Cresterea rolului invatamantului prescolar pentru ca multe din cunostintele pe care le dobandesc se datoreaza acestei perioade.

Utilizarea platformelor didactice în predarea contabilității pentru creșterea performanțelor școlare

Prof. dr. Adriana Martiniuc

Utilizarea platformelor didactice în predarea contabilității și a disciplinelor economice, în general, este un subiect de mare actualitate, având în vedere evoluția rapidă a tehnologiei educaționale și nevoia de a adapta metodele de învățare la cerințele unei economii din ce în ce mai digitalizate. Atingerea excelenței în învățare depinde acum și de modalitățile de utilizare a mijloacelor moderne de învățare

Mijloacele moderne de învățare sunt diverse, utilizate pe tot parcursul orelor de curs sau pentru anumite secvențe ale lecțiilor. Instruirea asistată¹ de calculator vizează mai multe paliere care subliniază beneficiile în planul coordonării lecției și al orientării către strategii constructiviste până la facilitarea atingerii obiectivelor de învățare și diferențierii instruirii în clasă. Extinzând, putem spune că astfel se atinge excelența în învățarea contabilității.

Platformele didactice pot îmbunătăți atât procesul de învățare, cât și cel de predare, prin integrarea unor resurse și instrumente care facilitează interacțiunea, colaborarea și evaluarea continuă. Acestea sunt utilizate la orele de curs, precum și în cadrul orelor de laborator și instruire practică. Programele informatice utilizate în contabilitate fiind o realitate a entităților economice.

Mijloacele educative devin astfel, platformele didactice, care pot fi utilizate în predarea contabilității, așa cum sunt structurate în *figura 1*. Accesul la resurse educative diverse permite utilizarea acelor care sunt cele care sunt potrivite tipului de lecție, iar provocarea cadrului didactic este de a selecta, adapta și utiliza.

Platformele didactice permit cadrelor didactice să utilizeze materiale de studiu, precum:

- **Cursuri video** – prin care se explică concepte contabile complexe (ex. bilanțuri, conturi de profit și pierdere, fluxuri de numerar) prin exemple video sau animații.
- **Manuale electronice și fișe de lucru:** Împărtășirea de resurse adiționale care ajută studenții să înțeleagă mai bine subiectele discutate.
- **Cazuri practice:** Platformele pot oferi acces la studii de caz interactive, unde elevii pot rezolva probleme contabile reale.

Fig. 1 Tipuri de materiale didactice

¹ *Educația Digitală*, Ciobanu c., Cucoș C., Istrate O., Pânișoară I.O., Editura Polirom, Iași, 2022, p. 175

Platformele educaționale reprezintă o reflectare în realitate a preocupărilor din ultimii ani ai Uniunii Europene pentru digitalizare. Astfel, liniile de dezvoltare a aplicațiilor sunt orientate către învățarea elevilor, învățarea elevilor de către profesori, precum și învățarea cadrelor didactice.

Platformele didactice utilizare pentru învățarea elevilor, **pot fi clasificate** în funcție de mai multe criterii, după scopul lor, tipul de conținut oferit, interactivitatea, sau modul de acces, după cum urmează:

Fig. 2 Clasificare platforme didactice

a. După scop și utilizare

a.1 Platforme pentru educație formală - sunt dedicate instituțiilor de învățământ (școli, universități), unde sunt gestionate cursuri, examene, note și comunicarea între profesori și elevi/studenți. De exemplu:

- **Moodle** – oferă instrumente pentru gestionarea cursurilor și evaluarea studenților.
- **Google Classroom** – utilizată pentru managementul cursurilor și sarcinilor școlare.
- **Blackboard** – un sistem mai complex pentru educație universitară, incluzând gestionarea cursurilor și resurselor didactice.
- **Adservio** – un sistem complex pentru gestionarea bazei de date a școlii, dar și de desfășurare a orelor de curs, punerea la dispoziție a resurselor didactice.

a.2 Platforme pentru educație non-formală - sunt utilizate pentru activități extracurriculare, de formare continuă, sau învățare pe tot parcursul vieții, destinate unui public larg. De exemplu:

- **Coursera** – oferă cursuri online de la universități și instituții educaționale de top.
- **Udemy** – o platformă de învățare online care oferă cursuri pe diverse teme.
- **EdX** – oferă cursuri online de la universități și organizații de prestigiu.

a.3 Platforme pentru educație informală și autoformare - utilizatorii pot învăța independent, fără o structură formală. De exemplu:

- **Khan Academy** – un site educativ cu lecții video, multidisciplinară
- **Duolingo** – pentru învățarea limbilor străine, utilizând tehnici de gamificare.

b. - După tipul de conținut

b.1 Platforme de cursuri video - oferă învățare bazată pe video, cu lecții care pot fi urmărite în ritmul propriu. De exemplu:

- **YouTube** (pentru educație) – foarte utilizat pentru lecții video pe diverse teme.
- **LinkedIn Learning** – oferă cursuri video, mai ales în domenii precum afaceri, tehnologie și design.

b.2 Platforme de învățare interactivă -se bazează pe activități interactive, jocuri educaționale și simulări. De exemplu:

- **Kahoot!** – platformă care permite crearea de jocuri educative pentru testarea cunoștințelor
- **Quizlet** – folosește flashcards interactive pentru învățare
- **Scratch** – pentru învățarea programării prin jocuri și animații interactive.

c. După tipul de interacțiune

c.1 Platforme sincrone - permit interacțiuni în timp real, cum ar fi sesiuni live de învățare sau video-conferințe. De exemplu:

- **Zoom** – folosită pentru lecții live, seminarii web și sesiuni de formare
- **Microsoft Teams** – platformă pentru educație și comunicare în timp real.

c.2 Platforme asincrone - permit utilizatorilor să învețe în ritmul propriu, prin accesarea materialelor educaționale preîncărcate. De exemplu:

- **Moodle** (pentru educație formală) – permite învățarea auto-dirijată prin lecții, teste și forumuri.
- **Canvas** – o platformă similară Moodle, cu aplicare și în învățământul universitar.

d. După modelul de afaceri

d.1 Platforme gratuite - sunt accesibile fără costuri, dar pot oferi opțiuni suplimentare contra cost (cursuri plătite, certificate, etc.). De exemplu:

- **Khan Academy**
- **Duolingo**
- **Coursera** (multe cursuri sunt gratuite, dar cu opțiune de plată pentru certificate)

d.2 Platforme pe bază de abonament - necesită un abonament lunar sau anual pentru acces complet la conținutul educațional. De exemplu:

- **LinkedIn Learning**
- **MasterClass**
- **Udemy** (pentru anumite cursuri)

d.3 Platforme cu plată pe curs: utilizatorii plătesc doar pentru cursurile individuale la care doresc să participe. De exemplu:

- **Udemy**
- **EdX** (majoritatea cursurilor certificate sunt contra cost)

e. După utilizarea tehnologiilor

e.1 Platforme tradiționale - folosesc un model bazat pe lecții preîncărcate și materiale scrise sau video. De exemplu:

- **Moodle**
- **Blackboard**

e.2 Platforme bazate pe inteligența artificială și adaptivitate - utilizează inteligența artificială pentru a adapta lecțiile și materialele educaționale în funcție de performanțele și preferințele utilizatorului. De exemplu:

- **Socrative** – folosește tehnologia pentru a oferi feedback instantaneu elevilor.
- **Smart Sparrow** – folosește învățarea adaptivă pentru a personaliza lecțiile în funcție de progresul elevilor

f. După domeniul educațional

f.1 Platforme pentru educația preșcolară și școlară - sunt orientate spre copii și adolescenți, oferind materiale didactice și activități interactive. De exemplu:

- **ABCmouse** – pentru copii mici, cu activități educaționale interactive.
- **Edmodo** – platformă socială pentru educație, destinată învățământului preuniversitar.

f.2 Platforme pentru educația universitară - sunt destinate studenților și profesorilor universitari, oferind cursuri avansate și resurse academice. De exemplu:

- **Coursera** (pentru universitari)
- **EdX** (cu cursuri de la universități renumite)

g. După nivelul de suport oferit

g.1 Platforme cu suport complet - oferă suport extensiv pentru utilizatori (asistență pentru profesori, elevi, părinți, etc.), incluzând tutori virtuali, consiliere și sesiuni de formare. De exemplu:

- **Moodle**
- **Blackboard**

g.2 Platforme cu suport limitat - oferă mai mult materiale educaționale și mai puțin suport interactiv direct. De exemplu:

- **Duolingo** – se concentrează pe învățare autonomă.

În concluzie, platformele didactice sunt extrem de diversificate și pot fi clasificate în funcție de mai multe criterii, adaptându-se nevoilor diferitelor tipuri de de lecții. Ele sunt o realitate a vieții școlare, care se află într-o continuă schimbare și adaptare. Diversitatea acestora, permite extinderea ariei de studiere a contabilității, utilizarea platformelor educaționale pentru educația elevilor, perfecționarea cadrelor didactice asigură noi orizonturi pentru realizarea excelenței educaționale, transferul de la standard la performanță.

Bibliografie:

Educația Digitală, Ciobanu C., Cucos C., Istrate O., Pânișoară I.O, Editura Polirom, Iași, 2022

Comunicarea digitala. Provocări si perspective, A. Nechita-Vingan, Editura: EIKON, București, 2024

Webografie

<https://educatia-digitala.ro/>

<https://livresq.com/>

VALORIFICAREA ÎNVĂȚĂRII BAZATE PE PRACTIĂ ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ A ELEVILOR

Alina MELNIC, Liceul Tehnologic Transporturi Auto Timișoara

O tranziție eficientă de la școală la viața activă răspunde atât aspirațiilor absolvenților de a se integra mai bine din punct de vedere profesional, respectiv de a obține rapid progrese semnificative în propria cariera, cât și așteptărilor mediului de afaceri, care își dorește absolvenți bine pregătiți și familiarizați cu practicile organizaționale la locul de muncă.

Răspunsurile sistemelor de învățământ preuniversitar la dinamica pieței muncii au condus la introducerea progresivă a unor modele de învățare bazate pe competențe, ca modalitate de creștere a capacității de angajare a absolvenților și de adaptare ulterioară la transformările constante ale mediilor profesionale. Aceste modele includ într-o mai mare măsură abilitățile, atitudinile și aptitudinile individuale necesare practicării unei profesii și redefinesc rolul transmiterii de cunoștințe teoretice și practice în diferite domenii de studiu, accentuând dimensiunea lor aplicativă și posibilitatea de transferabilitate în diferite situații și contexte (Rothwell [2].; Van der Heijden [3]).

Cunoștințele specializate și competențele tehnice („hard skills”) se schimbă în ritm accelerat, iar previziunile nu pot surprinde în totalitate, sub aspect informațional și tehnic, ce se va cere peste 3 - 5 ani într-o profesie. Cerințele care rămân constante sunt aptitudinile personale și sociale numite „soft skills”, în special atitudinea față de muncă, față de învățare și față de ceilalți angajați. Ele trebuie să constituie nucleul proceselor de învățare, alături de conceptele fundamentale, metodele de cunoaștere, structurile de gândire științifică și creativitatea aplicativă, ca bază dezvoltării profesionale pe parcursul întregii vieți.

Învățarea prin practică este una dintre cele mai active metode experiențelor, care transcende învățarea tradițională, prin care informațiile sunt transferate predominant verbal și pasiv. Știința a dovedit că atunci când facem ceva cu propriile mâini, ne amintim mult mai bine. „Piramida învățării” poziționează învățarea practică la baza procesului, pe baza unor dovezi științifice care au demonstrat că 75% din ceea ce învățăm vine din experiențe practice și doar 5% din învățarea teoretică.

Conceptul de a învăța prin practică are rădăcini în filozofiile educaționale ale mai multor autori. Astfel, în opinia lui John Dewey, educația nu ar trebui să fie doar un transfer de informații de la profesor la elev, ci un proces continuu de reconstrucție și creștere. Pentru Dewey învățarea înseamnă reflecție asupra practicii și este eficientă atunci când cel care învață o consideră utilă [4]. Prin principiul „learning by doing”, Dewey a trasat o orientare importantă în învățare, prin care orice experiență a unei persoane poate fi valorificată în pregătirea experiențelor lui viitoare.

Teoria învățării experiențiale a lui Kolb extinde în continuare aceste idei. Potrivit lui Kolb [1], învățarea este un proces în care cunoașterea este creată prin transformarea experienței. Această teorie propune un ciclu de învățare în patru etape:

- experiența concretă (cel care învață întâlnește experiențe noi sau reinterpretează experiențele existente);
- observația reflexivă (cel care învață reflectă asupra experienței din diferite perspective);
- conceptualizarea abstractă (cel care învață își formează idei noi sau modifică concepte abstracte existente pe baza reflecției);
- experimentarea activă (cel care învață aplică ideile lumii din jurul său pentru a vedea ce rezultate poate obține).

Învățarea prin practică cuprinde câteva componente esențiale, care o diferențiază de metodele tradiționale de învățare. Acestea includ:

- participarea activă (elevii nu sunt destinatari pasivi ai informațiilor, ci sunt implicați activ în procesul de învățare);
- relevanță pentru lumea reală (activitățile de învățare simulează aspecte și contexte din lumea reală, făcând experiența de învățare mai relevantă și mai semnificativă);
- reflecția (elevii sunt stimulați să se gândească la ceea ce s-a făcut, la ce s-a învățat și la modul în care se aplică în alte contexte);
- învățarea colaborativă (această abordare implică adesea activități de grup, promovând munca în echipă și abilitățile de comunicare);
- rezolvarea problemelor (elevii sunt încurajați să gândească critic și să rezolve probleme, încurajând abilitățile de gândire de ordin superior).

Există numeroase avantaje ale abordării învățării prin practică:

- reținerea sporită și înțelegerea mai profundă a cunoștințelor prin implicarea activă în procesul de învățare;
- echiparea elevilor cu abilități practice esențiale în lumea reală;
- învățarea din greșeli (făcând greșeli în mod intenționat și corectându-le, elevul va înțelege mai bine subiectul și își va dezvolta capacitatea de adaptare);
- stimularea gândirii critice și dezvoltarea abilităților de rezolvare;
- creșterea implicării și a motivației printr-o abordare care face învățarea mai captivantă și cu o utilitate bine definită pentru elevi;
- încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și stimularea dorinței de autoîmbunătățire continuă.

Învățarea prin practică nu poate înlocui în totalitate învățarea teoretică, ci trebuie să fie complementară acesteia, să o completeze și să o consolideze.

Învățarea teoretică ne ajută să înțelegem ideile și tehnicile importante necesare pentru a face o treabă mai bună și a înțelege o situație. Prin predarea teoretică, elevii sunt sprijiniți să înțeleagă de ce „ceva” este semnificativ înainte de a învăța cum să facă acel „ceva” în practică. Construirea unei punți între „De ce?” și „Cum?” îi ajută pe elevi să înțeleagă ideile din spatele conceptelor, metodelor, tehnicilor, proceselor cu care vor opera, astfel încât să discearnă asupra ce funcționează mai bine și de ce. Dacă cunoștințele practice sunt dobândite prin experiență lor personală, cunoștințele teoretice sunt experiența dobândită de la mulți alții, îmbogățindu-le înțelegerea și capacitățile generale. Elevii trebuie să conștientizeze faptul că, pentru a deveni mai buni, trebuie să învețe de la cei mai buni și că, atunci când abilitățile lor practice ating un plafon pe care nu îl pot depăși, se pot îmbunătăți prin înțelegerea informată a altora. La locul de muncă, învățarea practică este cheia pentru înțelegerea și demonstrarea faptului că poți realiza o anumită sarcină. Cu toate acestea, ignorarea importanței învățării teoretice va împiedica progresul pe termen lung. A ști cum să faci ceva este vital pentru a dovedi că poți să faci ceva.

Învățarea practică în diferite contexte, poate fi realizată în mai multe forme. În învățământul primar și gimnazial, învățarea practică se realizează de regulă, prin experimente științifice, prin excursii sau pe bază de proiecte. În învățământul liceal și cel profesional, învățarea practică se realizează preponderent pe bază de proiecte, prin studii de caz, prin simulări și jocuri de rol, prin lucrări de laborator, prin instruirea practică în atelierele școlii sau prin stagii realizate la firme și companii. În lumea profesională, învățarea prin practică este crucială pentru dezvoltarea continuă și se poate realiza prin ucenicie, prin instruirea la locul de muncă sau prin participarea la ateliere și sesiuni de training axate pe dezvoltarea abilităților.

Deși învățarea prin practică are numeroase beneficii, prezintă și anumite provocări:

- resurse intensive (această abordare a învățării poate necesita mai multe resurse în ceea ce privește materialele, timpul și personalul);
- dificultăți de evaluare (evaluarea învățării prin practică poate fi mai complexă decât testările și examenele tradiționale, fiind necesare metode și instrumente specifice, care să permită inclusiv recunoașterea și transferul unor rezultate ale învățării obținute în timpul unui stagiul respectiv certificarea unei calificări conform specificațiilor din standardele profesionale);
- ritmuri variate de învățare (elevii pot învăța la ritmuri diferite, ceea ce poate fi dificil de gestionat într-un cadru de grup).

Încorporarea tehnologiei în învățarea prin practică revoluționează peisajul educațional. Instrumentele și platformele digitale oferă noi modalități de a crea experiențe de învățare captivante și interactive, inclusiv acolo unde mediul local de afaceri nu poate sau nu este dispus să ofere elevilor oportunități de învățare prin practică.

Astfel, realitatea virtuală poate oferi medii simulate în care elevii pot exersa abilitățile și pot experimenta într-un cadru sigur, controlat. Realitatea augmentată poate îmbunătăți mediul real în care elevii învață, oferind experiențe interactive care îmbină realul și virtualul în timp ce simulările online permit elevilor să se implice în scenarii realiste și procese de luare a deciziilor.

Rolul educatorilor este esențial în implementarea cu succes a învățării prin practică. Ei trebuie să fie facilitatori, mentori și ghizi. Aceasta implică:

- proiectarea activităților de învățare prin practică (crearea de activități care sunt semnificative, provocatoare și aliniate cu obiectivele de învățare);
- oferirea de îndrumare și sprijin, permițând în același timp elevilor să își asume învățarea și un grad cât mai ridicat de autonomie;
- asigurarea unui mediu de învățare în care elevii se simt în siguranță să experimenteze, să facă greșeli și să învețe din ele.

Învățarea prin practică este o abordare educațională dinamică și eficientă, care răspunde nevoilor elevilor din actualele generații. Punând accent pe participarea activă, relevanța în lumea reală și gândirea critică, învățarea practică pregătește elevii nu doar pentru succesul școlar, ci și pentru învățarea pe tot parcursul vieții, respectiv pentru excelența profesională.

Pe măsură ce peisajul educațional continuă să evolueze, integrarea învățării prin practică în pregătirea profesională va fi esențială pentru a forma unor elevi adaptabili, calificați și motivați să învețe din orice experiență.

Bibliografie:

- [1] Dewey, J. *Fundamente pentru o știință a educației* (1992), București, 3Editura Didactică și Pedagogică;
- [2] Rothwell, A.; Herbert, I.; Rothwell, F. (2008) *Self-perceived employability: Construction and initial validation of a scale for university students*, Journal of Vocational Behavior, 75,
- [3] Van der Heijde, C. M.; Van der Heijden, B.I.J.M. (2006) *A competence-based and multidimensional operationalization and measurement of employability*”, Human Resource Management, 45;
- [4] Cocoradă, E. *Introducere în teoriile învățării*. (2010), Iași Polirom.

Importanța educației STEAM în grădiniță

Educația timpurie joacă un rol esențial în formarea abilităților de bază ale copiilor și în dezvoltarea lor integrală. Integrarea activităților STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică) în programele de grădiniță poate stimula curiozitatea naturală a copiilor și poate încuraja gândirea critică și creativă. Acest referat explorează importanța și beneficiile educației STEAM în grădiniță și impactul acesteia asupra dezvoltării cognitive, motorii, sociale și emoționale a copiilor.

Dezvoltarea abilităților cognitive și motorii

1. Stimularea gândirii critice și a rezolvării problemelor: Activitățile STEAM oferă copiilor oportunități de a explora, experimenta și descoperi. Prin intermediul proiectelor și experimentelor, copiii învață să observe, să pună întrebări și să găsească soluții la probleme. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor.
2. Îmbunătățirea abilităților motrice fine și grosiere: Activitățile care implică construcții, desen, modelare și manipularea diverselor materiale ajută la dezvoltarea abilităților motrice fine. De asemenea, activitățile care necesită mișcare și coordonare, cum ar fi jocurile de grup și activitățile în aer liber, contribuie la dezvoltarea abilităților motrice grosiere.

Stimularea curiozității și a interesului pentru învățare

1. Învățare prin joc și explorare: Activitățile STEAM sunt concepute pentru a fi captivante și distractive, stimulând dorința naturală a copiilor de a explora și a învăța. Jocurile interactive și proiectele practice le permit copiilor să înțeleagă concepte științifice și tehnologice într-un mod accesibil și atractiv.
2. Promovarea descoperirii active: Prin participarea la activități STEAM, copiii sunt încurajați să descopere prin experiență directă. Acest tip de învățare activă le permite să înțeleagă mai bine principiile științifice și tehnologice și să își dezvolte abilitățile de gândire independentă.

Îmbunătățirea abilităților sociale și de colaborare

1. Lucrul în echipă și cooperarea: Activitățile STEAM implică adesea proiecte de grup, în care copiii trebuie să colaboreze și să comunice pentru a atinge un obiectiv comun. Aceste experiențe îi învață pe copii să lucreze împreună, să își împărtășească ideile și să își respecte colegii.
2. Dezvoltarea empatiei și a abilităților de comunicare: Prin colaborare și interacțiune, copiii își dezvoltă empatia și abilitățile de comunicare. Ei învață să asculte, să ofere și să primească feedback și să rezolve conflictele într-un mod constructiv.

Promovarea creativității și a imaginației

1. Integrarea artei în activitățile STEAM: Artă joacă un rol crucial în activitățile STEAM, permițând copiilor să își exprime creativitatea și să își dezvolte imaginația. Proiectele artistice, cum ar fi desenul, pictura și modelarea, le oferă copiilor oportunități de a explora idei noi și de a crea lucrări originale.

2. Stimularea gândirii inovative: Activitățile STEAM încurajează copiii să gândească în mod inovativ și să vină cu soluții creative la probleme. Prin combinarea cunoștințelor din diferite domenii, copiii învață să abordeze provocările din perspective noi și să dezvolte abilități de gândire flexibilă.

Exemple de activități STEAM pentru grădiniță

1. Știință: Experimente simple Descriere: Realizarea de experimente simple, cum ar fi amestecarea culorilor sau explorarea reacțiilor chimice folosind oțet și bicarbonat de sodiu. Obiective: Învățarea conceptelor de bază de știință, dezvoltarea abilităților de observare și formularea ipotezelor.

2. Tehnologie: Jocuri educaționale pe tablete Descriere: Utilizarea aplicațiilor educaționale care includ jocuri interactive de matematică, desen sau explorare științifică. Obiective: Dezvoltarea abilităților digitale, învățarea conceptelor de bază de matematică și știință prin jocuri interactive.

3. Inginerie: Construcții cu lego Descriere: Construirea de structuri și modele folosind seturi de Lego. Obiective: Dezvoltarea abilităților motrice fine, înțelegerea conceptelor de bază de inginerie și construcție, stimularea creativității.

4. Artă: Pictură și colaje Descriere: Crearea de picturi și colaje folosind diverse materiale (vopsele, hârtie colorată, lipici). Obiective: Dezvoltarea abilităților artistice, exprimarea creativității, îmbunătățirea coordonării ochi-mână.

5. Matematică: Jocuri de numărare și sortare Descriere: Jocuri care implică numărarea obiectelor, sortarea pe categorii și recunoașterea formelor geometrice. Obiective: Dezvoltarea abilităților de numărare și sortare, învățarea formelor geometrice și a conceptelor de bază de matematică.

Integrarea activităților STEAM în grădiniță oferă numeroase beneficii pentru dezvoltarea globală a copiilor. Aceste activități nu numai că stimulează curiozitatea și interesul pentru învățare, dar și dezvoltă abilități esențiale precum gândirea critică, creativitatea, colaborarea și comunicarea. Prin implementarea activităților STEAM, educația timpurie devine o experiență captivantă și plină de sens, care pregătește copiii pentru succesul viitor.

Bibliografie

Ministerul Educației Naționale (2019). Ghidul de implementare a activităților STEAM în învățământul preșcolar. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Preda, V. (2017). Educația STEAM: Integrarea științei, tehnologiei, ingineriei, artei și matematicii în grădiniță. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.

Popescu, C. (2018). Dezvoltarea abilităților cognitive la preșcolari prin activități interdisciplinare. București: Editura Universitară.

Neagu, M. (2020). Proiecte STEAM pentru preșcolari: Metode și resurse. București: Editura Aramis.

Gheorghe, A., & Tănase, G. (2019). Activități practice și jocuri didactice în grădiniță. Timișoara: Editura Mirton.

Zamfir, A. (2015). Învățarea prin joc: Ghid practic pentru educatori. Cluj-Napoca: Editura Napoca Star.

Lazăr, M. (2018). Impactul activităților STEAM asupra dezvoltării competențelor sociale la copii. Iași: Editura Junimea.

ABORDAREA EDUCAȚIEI DIN PERSPECTIVA RELAȚIEI CU SOCIETATEA

Elena-Aurica Mihai, Liceul Economic „P.S. Aurelian” Slatina

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai societății, iar transformarea sa continuă este esențială pentru a răspunde provocărilor unei lumi în schimbare rapidă. Conceptul de educație a evoluat de la un sistem standardizat, bazat pe uniformitate și repetitivitate, către un model ce pune accent pe excelență, inovație și dezvoltare personală. Această tranziție, însă, nu este un proces simplu; ea implică schimbări profunde în metodele de predare, structura instituțională și mentalitatea colectivă.

Sistemul de educație standardizat a apărut ca răspuns la nevoile unei epoci industriale. Modelul său urmărea să creeze indivizi bine pregătiți pentru roluri predeterminate, să formeze o forță de muncă disciplinată și să transmită un set clar de cunoștințe. În acest context, uniformitatea a fost percepută ca un avantaj, iar succesul era măsurat prin testări și rezultate cuantificabile. Scopul său fiind acela de a oferi acces egal la educație și pentru a forma o forță de muncă bine pregătită, capabilă să răspundă cerințelor economiei industriale. Totuși, odată cu globalizarea și dezvoltarea tehnologică, acest sistem a început să-și arate limitele. Standardizarea nu reușește să cultive creativitatea, gândirea critică și adaptabilitatea – abilități indispensabile în societatea contemporană. În plus, ignoră diversitatea elevilor, tratându-i ca pe entități omogene, și reduce importanța contextului cultural, social și personal al fiecărui individ.

Caracteristicile sistemului de educație standardizat pot fi sintetizate ca fiind: implementarea unui curriculum fix și universal, evaluările făcute pe teste, încurajarea uniformității în actul de predare.

Pentru o mai bună înțelegere, se impune o detaliere a acestora:

- **Curriculum fix și universal**, presupune ca programa școlară fiind stabilită de autoritățile educaționale și aplicată uniform la nivel regional sau național. Elevii învață aceleași subiecte, în același mod și ritm, fără a lua în considerare interesele sau aptitudinile lor individuale.
- **Evaluare bazată pe teste**, constă în faptul că progresul elevilor fiind măsurat prin teste standardizate, care evaluează cunoștințele și competențele dobândite pe baza unor criterii uniforme. Scopul este de a compara rezultatele între elevi, școli și regiuni.
- **Structură ierarhizată prin controlul exercitat** de către autoritățile centrale (ministerele educației), care controlează direct ce, cum și când se predă. Profesorii urmează directive rigide, iar inovația pedagogică este adesea limitată.

- **Accent pe conformitate**, elevii fiind încurajați să memoreze și să reproducă informații, în loc să-și dezvolte gândirea critică sau creativitatea. Accentul cade pe învățarea „corectă” a unui set prestabilit de informații, mai degrabă decât pe explorare și descoperire.
- **Uniformitatea în metodele de predare**, profesorii folosind aceleași metode și resurse educaționale pentru toți elevii, tratându-i ca pe un grup omogen, fără a adapta predarea în funcție de diferențele individuale.

Pentru a ilustra mai bine acest sistem educativ, voi prezenta în continuare atât avantajele cât și dezavantajele sale.

În primul rând consider că avantajele sistemului de educație standardizat constau în:

- **Accesibilitate și echitate**, oferind un cadru educațional egal pentru toți elevii, asigurând accesul la un nivel minim de cunoștințe de bază.
- **Claritate și organizare** având o structură bine definită permite o planificare eficientă și facilitează măsurarea progresului.
- **Pregătire pentru roluri fixe** fiind util în era industrială, când era nevoie de lucrători care să execute sarcini repetitive și să urmeze reguli stricte.

Pe de altă parte, **dezavantajele sistemului de educație standardizat sunt următoarele:**

- **Ignorarea diversității**, deși este știut că elevii au stiluri de învățare, talente și ritmuri de dezvoltare diferite, dar acest sistem nu oferă flexibilitate pentru a răspunde acestor diferențe.
- **Lipsa de inovație și creativitate** prin utilizarea predării rigide și accentul pe memorare, fapt care descurajează creativitatea, gândirea critică și rezolvarea de probleme.
- **Stresul asupra testării**, atât pentru elevi cât și pentru profesorii care sunt presăși să obțină rezultate bune la teste, ceea ce reduce procesul educațional la o competiție numerică.
- **Pregătire insuficientă pentru viitor**, deoarece într-o lume în schimbare rapidă, abilitățile necesare se extind dincolo de cunoștințe teoretice; elevii trebuie să învețe să colaboreze, să inoveze și să se adapteze.

Deși acest model a fost eficient în trecut, lumea modernă necesită o abordare mai flexibilă și personalizată. Societățile post-industriale pun accent pe competențe precum gândirea critică, adaptabilitatea și colaborarea – aspecte care nu sunt cultivate în mod eficient de un sistem standardizat. De aceea, multe țări explorează metode de transformare a educației, orientându-se spre modele centrate pe excelență și individualizare.

Transformarea educației presupune o schimbare fundamentală de paradigmă, de la un sistem bazat pe conformitate, la unul centrat pe excelența individuală. Aceasta implică

recunoașterea faptului că fiecare elev are un potențial unic, iar educația trebuie să fie o experiență personalizată, care să valorifice punctele forte și interesele fiecăruia.

Un astfel de model se concentrează pe:

- **Metode de predare inovatoare** prin încurajarea învățării bazată pe proiecte, gândirea critică și colaborarea interdisciplinară devin priorități. Aceste abordări oferă elevilor oportunități de a explora, experimenta și crea, mai degrabă decât să memoreze informații.
- **Tehnologie integrată** care presupune utilizarea inteligenței artificiale, a realității virtuale și a platformelor online permite personalizarea învățării, accesul la resurse diversificate și monitorizarea progresului în timp real.
- **Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale**, deoarece excelența nu se limitează la cunoștințele academice, educația modernă include și formarea abilităților de leadership, empatie, reziliență și comunicare.

Într-un sistem centrat pe excelență, profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un ghid și un mentor care facilitează procesul de învățare. Rolul său este să inspire, să motiveze și să sprijine dezvoltarea individuală a fiecărui elev. Aceasta presupune o pregătire continuă a cadrelor didactice, care trebuie să își dezvolte abilități pedagogice avansate și să fie deschise la noile tehnologii și metode de predare.

Implementarea unui sistem educațional bazat pe excelență nu este lipsită de obstacole. Inegalitățile economice, rezistența la schimbare și lipsa resurselor pot întârzia transformarea. Totuși, beneficiile sunt evidente: o forță de muncă mai bine pregătită, o societate mai inovatoare și mai incluzivă și, cel mai important, indivizi capabili să-și atingă întregul potențial.

Pentru a depăși aceste provocări, este necesar un efort comun din partea guvernelor, a instituțiilor educaționale și a comunității. Investițiile în infrastructură, formarea continuă a profesorilor și crearea unor politici educaționale flexibile sunt pași esențiali în acest proces.

Transformarea educației de la standard la excelență este mai mult decât o necesitate; este o obligație morală față de generațiile viitoare. Într-o lume în care schimbarea este singura constantă, educația trebuie să devină un catalizator al progresului, nu un obstacol. Prin cultivarea excelenței, putem crea o societate mai echitabilă, mai inovatoare și mai umană, în care fiecare individ să-și găsească locul și să contribuie la binele comun.

Proiect de activitate educațională outdoor

EXCURSIA TEMATICĂ – O FORMĂ DE EDUCARE A SPIRITULUI

Mihai Simona-Oana - Colegiul Național "Barbu Știrbei"

Călărași – leagăn al culturii și al istoriei

Determinând viitorul tinerilor prin orientarea activităților, societatea își determină propriul său viitor, întrucât tinerii dintr-un anumit moment vor forma ceva mai târziu viitoarea societate, iar natura acestei societăți va depinde în mare măsură de ghidarea care s-a realizat în activitățile elevilor. Lumea modernă, prin dinamismul ei, prin flexibilitatea sa, prin deschiderea spre inovații, solicită un model al personalității umane care ar fi capabil să facă față cerințelor secolului al XXI-lea, care s-a anunțat ca un mileniu al schimbărilor continue. Educația devine imboldul progresului social, exigențele timpului determină noi abordări și valorificări ale științelor pedagogice, psihologice, politice, sociale, economice în scopul formării unei generații tinere capabile să asigure în continuare un nivel de bunăstare a vieții, o interacțiune socială sporită, condiții optime pentru dezvoltarea umană. Orientarea esențială este democratizarea învățământului, asigurarea calității învățământului fiind o necesitate a modernizării.

O democrație este cu atât mai puternică cu cât mai mulți cetățeni fac uz de ea și cu cât mai mulți se integrează cu adevărat într-un spațiu social comun, participând la viața comunității. Școala formează tineri care la vârsta adolescenței, caracterizată de vulnerabilități, tentații și dorința de afirmare, pot fi atrași de false valori și modele care le pot influența traseul existențial în sens negativ.

Pentru ca influența străzii și subcultura să nu pună stăpânire pe tânăra generație, spațiul educațional al școlii trebuie să interfereze cu spiritul, valorile și zestrea culturală a neamului nostru – fundament pentru o educație solidă și corectă. Câteva sondaje de opinie realizate printre elevii liceelor din așa-zisul grup țintă al proiectului vor evidenția nevoia de cunoaștere și de conștientizare a moștenirii culturale călărășene în rândul acestor tineri. Astfel, se impune necesitatea organizării de excursii tematice și de învățare prin care să le cultivăm tinerilor ideea conservării valorilor culturale autohtone, ca repere fundamentale în vederea redefinirii identității comunitare. Ciclul de excursii tematice „Călărași – un leagăn al culturii și al istoriei” reprezintă suportul aplicativ pentru activitățile din cadrul cercurilor de elevi, având o dimensiune socială, care pune accent pe educația pentru cetățenie democratică, proactivă, cu rol de susținere a educației outdoor.

Excursia reprezintă o formă de activitate informală care face posibil contactul nemijlocit cu lumea vie, oferind prilejul elevilor de a efectua observații asupra obiectelor și fenomenelor așa cum se prezintă ele în stare naturală. Excursia școlară ca metodă de învățământ este folosită tot mai mult în toate tipurile de școli, pentru aproape toate obiectele de învățământ.

Cu ajutorul excursiei se pot transmite noi cunoștințe, se pot fixa și sistematiza informațiile dobândite la lecții, se realizează aplicații practice, se pot verifica diferite concepte și teorii căpătate în școală sau în alte călătorii sau vizite.

Printre scopurile proiectului se identifică implicarea elevilor în actul de descoperire a culturii, civilizației, istoriei și geografiei județului Călărași, generând, astfel, comportamente prosoziale responsabile și creșterea motivației pentru învățare și atingere a succesului în viață.

Printre obiectivele acestui proiect se evidențiază:

- valorizarea competențelor individuale de socializare;
- încurajarea creativității și a gândirii critice prin exersarea unui dialog permanent cu ghizii și specialiștii de la obiectivele turistice vizitate; -
- promovarea spiritului de echipă și de fairplay prin înlesnirea unui schimb de bune practici între elevi, având la bază nevoia de cunoaștere și curiozitatea;
- valorificarea în teren a informațiilor dobândite în cadrul cercurilor sau în contexte formale și informale (literatură, geografie, biologie, istorie, fizică etc.);
- responsabilizarea elevilor prin activități de învățare practică, în context non- și informal;
- diseminarea rezultatelor proiectului pe site-urile fiecărei unități școlare din care fac parte elevii beneficiari.

Obiectivele informative au în vedere îmbogățirea cunoștințelor și dezvoltarea orizontului de cunoaștere prin îmbinarea noțiunilor din domeniile culturii, istoriei și științelor. Obiectivele educative se probează prin experimentarea aspectului practic al învățării și formarea deprinderilor de observare a diferitelor aspecte cu privire la schimbările pe care personalități din diferite domenii le-au realizat în patrimonial cultural-științific.

Obiectivele specifice sunt de natură cognitivă:

- conectarea elevilor la realitatea imediată și învățarea în mijlocul naturii, acolo unde ne relaxăm, unde ne încercăm cu energie și unde relațiile elev-profesor, elev-elev devin mai prietenoase, iar procesul instructiv-educativ mai plăcut;
- ancorarea în realitate a cunoștințelor teoretice referitoare la mediul înconjurător, dobândite în clasă;
- angajarea elevilor în procesul de cunoaștere și înțelegere a noțiunii de mișcare mecanică, a terminologiei, conceptelor și metodelor specifice studiului mișcării rectilinii uniforme;
- dezvoltarea capacităților de explorare, investigare a realității și experimentare cu ajutorul unor instrumente și procedee specifice;
- dezvoltarea atitudinii critice în ceea ce privește efectele științei asupra tehnologiei și dezvoltării sociale.

Obiectivele specifice sunt și de natură afectiv-atitudinală: să dovedească un comportament asertiv; să împărtășească date din experiența personală; să exerseze gândirea critică, chiar și psihomotorii: să selecteze și să realizeze fotografii, articole și reportaje, să-și dezvolte spiritul de echipă, să exerseze exprimarea literară, cursivă, să-și dezvolte simțul estetic.

Printre resursele materiale necesare în acest proiect se numără: caietele de notițe ale elevilor/ghizilor, pixuri, creioane, aparate foto, reportofoane, instrumente de măsurare tradiționale (cronometru, riglă, ruletă), broșuri și pliante informative, teste, diferite corpuri din natură, laptop.

Constituirea și instruirea grupurilor de elevi se vor efectua printr-o ședință specială de instructaj, ocazie cu care profesorii/consilierii responsabili precizează scopul excursiei, traseul cu punctele cele mai importante, materialele necesare fiecărui elev pentru activitatea desfășurată (caiete de notițe, pixuri, creioane, aparate foto-video, reportofoane), precum și echipamentul adecvat și măsurile de securitate impuse deplasărilor.

M-am gândit la o serie de **activități** care să modeleze personalitatea tinerilor liceeni și care să-i determine să-și completeze universul cunoașterii:

- cercetarea bibliografiei scriitorului **Ștefan Bănulescu**, cel care și-a petrecut viața de licean în Călărași și realizarea unui interviu imaginar cu acesta, sub formă de concurs de compuneri dialogate;
- documentarea despre istoricul **Grădinii Zoologice**, cercetarea speciilor și modalitatea de adaptare a acestora la noul mediu, șezătoare în mijlocul naturii, mai exact în **Parcul Dumbrava**, prin identificarea unor metode de ecologizare a mediului înconjurător(elevii vor putea să stabilească factorii poluanți în mediul lor urban și metodele de înlăturare a acestora);
- ateliere de calcul a unui corp scufundat în apă – aplicarea Legii lui Arhimede – Evrika!, în apa **brațului Borcea**, renumit la noi în oraș;
- ateliere de măsurare a mișcării anumitor corpuri care plutesc la suprafața apei și viteza diferitelor corpuri pe apă, în același loc;
- definirea noțiunilor din fizică: Poziția unui corp, Mobilitatea; Sistemul de referință; Starea de mișcare; Starea de repaus etc.
- **cunoașterea personalităților culturale** care marchează cu statui emblematice orașul (ex. Carol I, Burebista);
- documentare și tematică pentru un articol în revista școlii care să promoveze **modelele culturale din zonă** (dr. Pompei Samarian (istoric al Medicinii), Nicolae Bănescu (prodecan, decan, rector al Universității din Cluj, director al Operei și teatrului Național din același județ), Ștefan Bănică (un actor cu renume în țara noastră), Dan Mateescu (membru al Academiei Române), Stere Farmache (Președinte al Bursei de Valori București), Ionel Banu (violonist, dirijor ilustru), Constantin Pantazi (general și ministru de război), Mircea Ciumara (fost ministru al Finanțelor și al Industriei și Comerțului în guvernarea CDR), Maria Cuțarida-Crătunescu (prima femeie medic din România) etc.
- **vizita la Muzeul Dunării de Jos**, unde elevii vor culege date despre istoricul muzeului inaugurat oficial în 1951, având ca profil arheologia și vor face un filmuleț de promovare a acestui muzeu;
- crearea unei **prezentări moderne a festivalurilor susținute în Călărași** (Festivalul Mondial de caricatură „Dictatorii Râsului”, Festivalul Internațional de Film „7 Arte”, Festivalul Național de Folk „Chitara Dunării”, Festivalul Internațional de Folclor „Hora mare”, Festivalul Național de Literatură „Alexandru Odobescu”, Festivalul de Muzică Ușoară „Flori de Mai”, Festivalul Național de poezie tânără „Mihai Eminescu”, Festivalul Național de Teatru Amator „Ernest Maftei”);
- realizarea unor eseuri care să susțină tema **„Importanța culturii în societatea contemporană”, - identificarea de repere media pentru promovarea fondului cinegetic și în alte țări** (reportaje, fotografii, interviuri cu directorul de la Ocolul Silvic, postări pe site-urile de socializare, afișe, articole în presa locală) etc.

În privința diseminării acestui proiect cred că este necesar un atelier de consolidare a informațiilor dobândite în timpul excursiilor, organizat pe cercuri de documentare, pentru definitivarea materialelor - articole, eseuri, CD-uri cu înregistrări video și prezentări în diferite programe, albume foto cu imagini ș.a.

Prin urmare, este extrem de util să apelăm la excursiile tematice și să diversificăm metodele instructiv-educative, mai ales în acest context al globalizării în care riscăm să ne pierdem valorile și modelele. Tocmai de aceea, am considerat că un start inteligent ar fi cunoașterea și promovarea fondului cultural autohton, pentru ca în viitorul apropiat elevii noștri să devină ambasadorii de succes ai județului atât în țară, cât și peste hotare.

Bibliografie:

- Andrei, P., „Filosofia valorii”, Editura Polirom, Iași, 1997;
- Gheorghilaș, A., „Geografia Turismului/Metode de analiză în turism”, Editura Universitară, București, 2011;
- Alui Gheorghe, A., „Părintele Iustin Pârvu și morala unei vieți câștigate”, Editura Conta, Piatra Neamț, 2007;
- Busuioc, M., F., „Strategii de dezvoltare și promovare a turismului cultural în România”, Editura Universitară, București, 2008;
- Cobianu-Băcanu, Maria, „Cultură și valori în perioada de tranziție”, Editura Economică, București, 1994;
- Djuvara, N., „O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri”, Editura Humanitas, București, 2005;
- Donisă, I., „Bazele teoretice și metodologice ale geografiei”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977;
- Florea, M., „Drumuri și condeie. Turism cu manualul de literatură”, Editura pentru Turism, București, 1974;
77. Gerea, Carmen, „Globalizare și turism: cazul României, în Amfiteatrul Economic, Comerț și Globalizare”, Nr. 17/2005, Editura ASE, București, 2005;
- Ianoș, I., „Globalizare culturală și cultură globală. Global și local în geografia culturală”, Editura Universitară, București, 2010;
- Mazilu, Mirela, „Turismul – o relație privilegiată cu dezvoltarea durabilă”, în Revista de Marketing Online, Vol. 1, nr. 4, 2005;
- Neacșu, M., C., „Orașul sub lupă. Concepte urbane. Abordare geografică”, Editura ProUniversitaria, București, 2010;
- Noica, C., „Între suflet și spirit”, Editura Humanitas, București, 1996;
- Rotariu, I., „Globalizare și turism: cazul României”, Editura Continent, Sibiu, 2004;
- Samaritan, Pompei, „Istoria orașului Călărași (Ialomița) de la origine până la anul 1852”, Ed. Agora, Călărași, 1995;
- Tudor, Constantin, „Călărași – Mic îndreptar turistic”, Editura Sport – Turism, București, 1984;

Vianu, T., „Filosofia culturii și teoria valorilor”, Editura Nemira, București, 1998.
<http://www.arhivelenationale.ro/index.php?lan=0&jud=87>
<https://ro.wikipedia.org/wiki/C%C4%83l%C4%83ra%C8%99i>

TRANSDISCIPLINARITATEA. ABORDAREA SITUAȚIILOR DE ÎNVĂȚARE

PROF. MIHĂILĂ ANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PROF. EUGENIU CORBU” SAT PODGORIA

Sistemul de învățământ românesc nu este încă, în totalitate pregătit să răspundă nici noilor exigențe impuse de lumea în care trăim și nici schimbărilor de esență pe care le aduce noul secol pe întregul mapamond. Conservatorismul, depersonalizarea, elitismul și inegalitatea de șanse, segregarea școlii de persoană, familie, comunitate și societate sunt doar câteva dintre tarele care trebuie depășite.

În aceste condiții, ce ar trebui să știi și cum să faci astfel încât să fii un bun dascăl la catedră? Cum să predai astfel încât să ajungi la mintea și la sufletul copilului?

Răspunsul este pe cât de simplu, pe atât de complex: comutând accentul de pe latura informativă a procesului educativ spre cea formativă, atât de deficitară până nu demult și focalizându-ne pe aspectele cognitive ale elevului, urmărind pregătirea lui secvențială și integrată pe discipline școlare, armonizând cunoștințele și latura cognitivă a persoanei cu cea afectivă, atitudinală și comportamentală. În felul acesta vom reuși să tratăm elevul ca pe o persoană reală, implicată activ în propriul său proces de formare și dezvoltare.

Învățământul românesc trebuie să aibă ca scop nu doar absolvenți bine informați, ci formarea de persoane cu resurse adaptative la solicitările sociale și psihologice ale vieții, cu un sistem axiologic ferm conturat.

În fapt, scopul ultim al educației este **pregătirea pentru viață a elevului**. În acest sens, este vitală conceperea școlii ca o instituție socială cu funcții multiple, aptă să răspundă eficient nevoilor psihologice și sociale ale elevului, să asigure cadrul optim pentru starea sa de bine, pentru diminuarea și prevenirea tulburărilor de adaptare specifice vârstei, pentru formarea unor cetățeni responsabili ai societății civile.

În orice sistem de educație, învățarea ar trebui să se spijine pe următorii piloni aflați în interacțiune directă: „a învăța să știi”, „a învăța să faci”, „a învăța să faci împreună”, „a învăța să fii” (J. Delors) și „a învăța să te transformi pe tine însuși și să schimbi societatea” (Shaffer).

Tradițional, în sistemul românesc de învățământ, predomină abordarea monodisciplinară, cu unele influențe pluridisciplinare și chiar transdisciplinare în cazul unor discipline la decizia școlii. Organizarea informației este unilaterală, corectă, riguroasă, dar nu pune accent pe elementele transferabile.

Ce sa stii?

Ca aceste lucruri să fie posibile, profesorul, pentru a fi un bun dascăl la catedra trebuie:

- sa-si iubeasca meseria,
- să dețină cunoștințe pedagogice, cunoștințe specifice disciplinei pe care o predau, cunoștințe de metodica disciplinei și nu în ultimul rând, talent și vocație pentru profesiunea de dascăl,
- sa cunoasca particularitatile de varsta si individuale ale copiilor,
- Un om pe cât de luminos, pe atât de voios. Un dascăl trebuie sa știe să impună la clasă profesionalism, decență, respect,
- Sa se adapteze cerințelor prezentului prin învățare continuă, aplicand pricipiul: „Vreau să învăț, participand la diverse cursuri de pregatire profesionala din care pot invata că, la oră, elevul trebuie să se simtă bine, să zâmbească“,

Cum sa fac?

- Sa păstreze un model de seriozitate didactică,
- Pentru eficientizarea și creșterea calității învățământului este necesară stimularea creativității, a capacității de a gândi pe cont propriu în detrimentul memorării, a plăcerii de a descoperi, dar și a celei de a crea obiecte/lucruri utile, a unui anumit pragmatism și a îndemnării
- Este nevoie de adaptarea programei școlare la piața muncii, iar asta, din păcate, implică mari mișcări de reorganizare a spațiilor de învățământ, dotări suplimentare, o mobilitate mai mare a programelor școlare și a auxiliarelor, ore de pregătire suplimentară pentru profesori. Dacă nu le vom face însă, vom continua să alimentăm demotivarea și întrebarea retorică: la ce bun să mai mergem la școală?
- Dascălul trebuie să îndrepte elevul spre adevăratele valori, fiind el insusi un model pentru elevii sai, sa dovedeasca creativitate/originalitate in desfasurarea activitatilor didactice, sa cunoasca nivelul fiecărei clase si al fiecarui elev, sa-si incurajeze elevii pentru fiecare progres observat,
- Sa-si organizeze spatiul educational in functie de activitatile desfasurate,

- Sa responsabilizeze părinții în privința școlii prin organizarea unor activități educative în care să respecte personalitățile individuale ale elevilor,
- Sa dețină tactul pedagogic necesar pentru a obține ajutorul părinților, care este neprețuit,
- Sa fie un bun ascultător, adică să dețină abilități de comunicare. Comunicarea reprezintă cel mai mare potențial al învățământului, iar un stat responsabil ar trebui să știe ce să facă pentru a prezerva și valorifica acest potențial. Și, uimitor, profesorul mai poate fi în continuare un mentor și un model. Marea majoritate a dascălilor sunt personalități. Ca în orice aspect al vieții însă nu putem generaliza. Tinerii sunt avizi de cunoaștere, de valori, depinde de noi să le deschidem drumul spre ele.

Asadar, elevul trebuie implicat activ în propriul sau proces de formare și dezvoltare. De aceea, învățământul românesc trebuie să aibă, ca scop nu doar absolvenți bine informați, ci formarea de persoane cu resurse adaptative la solicitările sociale și psihologice ale vieții.

Strategiile negocierii și conflictele între elevi

Prof. înv. primar Mihăilă Simona-Elena,
Liceul Teoretic „Ioan Pascu”-Codlea

Profesorul se confruntă în fiecare zi cu un număr foarte mare de conflicte. El trebuie să fie un pacificator care utilizează constructiv conflictul, în vederea atingerii finalităților educaționale stabilite. Cauzele concrete ale conflictului pot fi :

Atmosfera competitivă. Elevii au fost obișnuiți să lucreze individual pe bază de competiție, lipsindu-le deprinderea de a munci în grup, încrederea în colegi și profesori. Ei nu doresc decât victoria asupra celorlalți și dacă nu o obțin își pierd stima de sine. Competiția apare în toate momentele, chiar în cele în care ea este neproductivă.

Atmosfera de intoleranță. În clasă se formează ”biserițe”, iar lipsa sprijinului între colegi duce de multe ori la singurătate și izolare. Apar resentimente față de capacitățile și realizările celorlalți, neîncrederea și lipsa prieteniei.

Comunicare slabă. Aceasta reprezintă solul cel mai fertil pentru conflict. Cele mai multe conflicte pot fi atribuite neînțelegerii sau percepției greșite a intențiilor, sentimentelor, nevoilor și acțiunilor celorlalți. Elevii nu știu să-și exprime în mod pozitiv nevoile și dorințele, sau le este frică să facă asta.

Exprimarea nepotrivită a emoțiilor. Orice conflict are o componentă afectivă. Conflictele se pot accentua atunci când elevii au sentimente deplasate, nu știu să-și exprime supărarea sau nemulțumirea într-un mod neagresiv, își suprimă emoțiile și sunt lipsiți de autocontrol.

Principalele **strategii posibil de adoptat de către profesori** pentru a crea un sentiment de coeziune unei clase de elevi sunt:

- crearea unui climat în care elevii să fie convinși că pot să își exprime opiniile și sentimentele lor în mod deschis și sincer; pentru aceasta profesorul îi va solicita sistematic să își exprime ideile și opiniile, pe care le va încorpora în discuțiile și activitățile clasei;
- crearea unor mecanisme prin care elevii pot să ajute la buna desfășurare a activităților clasei (de exemplu, prin însărcinarea elevilor, pe rând, să se ocupe de manevrarea aparaturii de laborator, sau de întreținerea sa);
- promovarea unor valori sociale favorabile cooperării, împărțirii echitabile a sarcinilor;
- crearea unor oportunități elevilor clasei de a se ajuta unul pe altul;
- recunoșterea și menționarea publică, de fiecare dată, a celor care au contribuit cu ceva (oricât de puțin) la desfășurarea cu succes a unor activități.

Utilizarea repetată și consecventă a tehnicilor de rezolvare a conflictelor de către profesori va face ca elevii să fie capabili, după un timp, să-și rezolve singuri conflictele și să nu le aducă de fiecare dată în fața profesorului. Acest lucru are efecte benefice asupra atmosferei din clasă, contribuind la crearea unei comunități educaționale în care elevii se sprijină unii pe alții.

Caracteristicile acestora sunt:

Cooperare. Elevii sunt obișnuiți de către profesor să lucreze împreună, să aibă încredere unii în ceilalți și să-și împărtășească preocupările.

Comunicare. Elevii sunt învățați să comunice cu acuratețe ceea ce au de spus și să-i asculte atent pe ceilalți.

Toleranță. Elevii sunt obișnuiți să respecte și să valorizeze pozitiv diferențele între oameni, să înțeleagă propriile prejudecăți și modul în care acestea acționează.

Expresie emoțională pozitivă. Elevii sunt învățați de către profesor să-și exprime sentimentele, în special supărarea sau nemulțumirea, în modalități neagresive și nedistructive. Totodată ei învață auto-controlul.

Pornind de la o abordare a sălii de clasă propusă de Emil Stan, ca un spațiu de confruntare, unde nu întotdeauna profesorul beneficiază de o poziție privilegiată, de multe ori sursele confruntării se află în exterior (frustări sociale, probleme familiale etc.) dar acest lucru nu înseamnă că profesorul le poate ignora.

Se consideră că dimensiunea terapeutică a rolului social al profesorului, se impune în prezent cu tot mai multă pregnanță. Pentru a face față noilor condiții, profesorul poate recurge – cum nota Saunders – la trei tipuri de strategii:

- **strategii de evitare**

Aceste strategii se referă la cultivarea unei toleranțe largi din partea profesorului, stimularea bolii, plasarea conflictului în registrul glumei. Dacă a dovedit constant toleranță, un profesor aflat în dificultate poate ignora momentan criza creată în clasă fără a-și pierde credibilitatea. Sub masca bolii profesorului poate evita implicarea într-un conflict pe care simte că nu-l va putea stăpâni, fără ca acest lucru să-i compromită autoritatea în viitor. Același rost îl are și utilizarea registrului glumei. De asemenea, Saunders sublinia fără echivoc și „precaritatea” acestor strategii: „Strategiile de evitare pot să aibă o anumită valoare de supraviețuire, dar ele nu rezolvă mare lucru, atâta timp cât profesorul nu câștigă nici o satisfacție profesională iar conflictul nu este rezolvat”.

- **strategii de diminuare**

Se referă la acțiuni de amânare, răspunsuri tangențiale, evitarea, apeluri la generalizare.

Acțiunile de amânare, așa cum sugerează chiar numele, implică amânarea unor decizii pentru a evita precipitarea unei crize sau pentru că profesorul nu este sigur de urmările imediate ale deciziilor pe care urmează să le ia.

Răspunsurile tangențiale sunt acelea care vizează problemele periferice, ignorând deliberat sursele principale de conflict.

Profesorul recurge la *evitare* când este invitat să ia poziție într-un conflict, știind dinainte că orice poziție ar adopta, aceasta ar duce la escaladarea conflictului.

Apelul la generalizare este utilizat când profesorul vrea să descurajeze o solicitare imperioasă din partea unui elev; el trebuie să demonstreze elevului că, venită din partea lui devine nerezonabilă. Saunders notează că acest tip de strategii este nesatisfacător, pentru că nu rezolvă situația conflictuală.

Aceste strategii includ **strategiile de putere** și **strategiile de negociere**.

Un profesor poate recurge și la **strategiile de putere și strategiile de negociere**. Astfel, la **strategiile de putere** recurge când aplică metoda *divide et impera* (efectul ar fi fragmentarea situației conflictuale sau a masivității grupului de elevi angajați în conflict), când recurge la procedee axate pe principiul pseudo-puterii, adică preferând amenințări pe care știe că nu le va traduce în practică, de fiecare dată când manipulează recompense, dar din când în când face apel la tradiția școlii: „*Nu așa se procedează în școala noastră*”.

Strategiile de negociere se pot aplica doar când deznodământul situației conflictuale nu pare a fi iminent, iar „actorii” par dispuși să accepte o soluție rațională. În acest sens Saunders amintește trei procedee:

- compromisul;
- apelul la afiliere;
- pseudo-compromisul.

Compromisul reclamă o atenție sporită din partea profesorului, deoarece poate constitui un precedent la care elevii pot recurge ulterior.

Apelul la afiliere nu se poate produce decât dacă există deja un sistem curent și acceptat de permisivitate și interdicții care să le permită elevilor „neutri” să se desolidarizeze de „turbulenți” fără ca acest lucru să afecteze relațiile lor ulterioare. De aceea profesorul trebuie să recurgă la acestea doar în ultima instanță și numai dacă are siguranța respectivului sistem de permisivitate și interdicții.

Pseudo-compromisul ridică probleme ulterioare detensionării situației, legate de posibila stare de frustrare pe care o poate resimți elevul, dacă nu a înțeles între timp că pretențiile lui sunt absurde sau exagerate.

În același context cu Saunders, C. Watkins și H. Wagner sugerează câteva exigențe a căror respectare poate contribui la detensionarea unei situații conflictuale:

- Evită amenințările cu elevii în fața clasei, deoarece poziția lor poate câștiga noi aderenți.
- Întrebă elevul dacă disputa este atât de importantă pentru el încât să merite o asemenea escaladare.
- Evită amenințările de orice fel, mai ales acelea care pot fi percepute ca amenințări fizice.
- Caută acea alternativă care să dea câștig de cauză amândorura.
- Încurajează elevul să spună cât mai multe despre percepția sa asupra stării conflictuale.
- Explică în mod limpede propria percepție asupra stării conflictuale respective.

Alte câteva strategii au fost fixate de Laura Rose:

1. *Iubește elevii:*

- Stabilește relații și încurajează relațiile elevilor.
- Tratează fiecare elev cu respect.
- Stabilește o atmosferă de concentrare în sala de clasă.
- 1. *Așteaptă-te la cel mai bun comportament din partea elevilor și comunică-le acest lucru:*
- Stabilește reguli și standarde simple pentru ceea ce consideri a fi comportament dezirabil.
- Nu accepta mai puțin, manifestă explicit dezacordul tau.
- Nu cheltui energie schițând răspunsuri pentru fiecare comportament greșit.

II. *Stabilește planuri în vederea sprijinirii comportamentului deziderabil:*

- Pregătește lecții care să aibă înțeles pentru elevii cu predispoziții și interese diferite.
- Exersează comportamentele de bază din sala de clasă.
- Oferă recompense elevilor care își îndeplinesc sarcinile.
- Utilizează umorul și ironia într-o manieră stimulativă pentru elevi.
- Spune: „Te rog să iei o pauză, revino cât de repede poti!”.
- 1. În cazul unor comportamente perturbatoare repetate, profesorul trebuie să aibă consecințele deja pregătite; utilizarea lor trebuie combinată cu o atitudine care spune:
- „*Tu ai responsabilități față de tine și față de colegi*”; consecințele pot fi selectate în conformitate cu unul din următoarele sisteme de disciplină: Glasser, Canter, Jones etc.
- Mesaje centrate pe elev: „*Dacă tu nu-ți faci treaba, nu pot să te ajut în nici un fel*”.
- „Ședinte” care ar putea conduce la un contract și la sublinierea unor consecințe posibile.
- 1. În cazul comportamentului scandalos și care riscă să capete amploare profesorul are nevoie de un plan de urgență:
- Transmite un mesaj clar cu vedere la ceea ce înseamnă un mediu sigur, cu granițe.
- Elevul va trebui să-și sune părinții sau să le scrie o scrisoare (dacă greșeala lui nu ridică și alte probleme).
- Folosește consecințele pe care elevul le-a acceptat prin contract.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, (coordonator), Perfecționarea lecției în școala modernă. EDP, București, 1988.
2. CORNELIUS, Helena, FAIRE, Shoshana, Știința rezolvării conflictelor. Editura Știință și Tehnică, București, 1996.
3. Iucu, Romiță, Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională. Ed. Polirom, Iași, 2006.
4. Jinga, Ioan, Conducerea învățământului. EDP, București, 1993.
5. Luchian, Daniel, Gheorghe, Managementul în perioade de criză. Editura Lumina Lex, București, 1998.
6. Nicola, Ioan, Microsociologia colectivului de elevi. E.D.P., București, 1974.
7. Păun, Emil, Școala o abordare sociopedagogică. Iași, Editura Polirom, 1999.
8. Stan, Emil, Managementul clasei de elevi. Editura TEORA, București, 2003.

PROVOCĂRI EDUCATIONALE ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Prof. Alina Mihăilescu
C.N.I. "MATEI BASARAB" Râmnicu Vâlcea

De-a lungul timpului mulți istorici au încercat să definească conceptul de educație. Iată câteva dintre acestea:

- Educația are drept scop să dea sufletului și corpului întreaga frumusețe și perfecțiune de care sunt susceptibile (Platon).
- A educa înseamnă a cultiva curățenia sufletească și buna - cuviința a copiilor și tinerilor, a-l crește pe copil moral și în evlavie (Ioan Hrisostom).
- Educația urmărește realizările întregii perfecțiuni de care natura omului este capabilă (Kant).
- Educația este dezvoltarea naturală, progresivă și sistematică a tuturor facultăților (Pestalozzi).
- Educația este o operație prin care un spirit formează alt spirit, și o inimă formează o altă inimă (J. Simon).
- Educația este acțiunea generațiilor adulte asupra celor tinere, cu scopul de a le forma acestora din urma anumite stări fizice, intelectuale și mentale necesare vieții sociale (E. Durkheim)

Putem enumera câteva ipostaze ale educației:

- educația ca proces - acțiune de transformare în sens pozitiv și pe termen lung a ființei umane;
- educația ca acțiune de conducere - dirijarea evoluției individului spre stadiul de persoană responsabilă;
- educația ca acțiune socială - activitate care are rol de formare a individului pentru a se putea integra în societate.
- educația ca ansamblu de influențe - acțiuni deliberate sau neintenționate care contribuie la formarea omului.

Principalele roluri ale educației sunt: socializarea individului mai precis integrarea acestuia în viața socială și economică și individualizarea acestuia care scoate în evidență trăsăturile particulare individului.

Prin urmare, educația fie este parte a societății și vizează pregătirea omului pentru exercitarea diferitelor roluri sociale fie evidențiază calităților generale și specifice ale ființei umane;

Educația reprezintă cadrul social în care acționează omul și care trebuie să răspundă anumitor cerințe sociale culturale, economice, profesionale, morale.

În țările dezvoltate educația are un rol economic deosebit. Economia actuala are nevoie de forța de muncă bine pregătită. Sectoarele aflate într-o continuă dezvoltare - arta și design-ul, comunicațiile și tehnologiile informaționale, profesiunile din domeniul cultural și al divertismentului - au toate nevoie de forța de muncă educată.

Factorul esențial al evoluției individului pe scara socială îl reprezintă educația. Ignoranța nu conduce decât la o muncă grea, incomodă, plictisitoare și, deseori, la a nu munci deloc. Ameliorarea vine o dată cu educația și doar cu ea; fără educație nu există nimic și singurul recurs plauzibil este la crimă și violență.

Educația este considerată un obiectiv strategic ea fiind cea care îi ajută pe oameni să învețe lucruri noi de-a lungul vieții și să dezvolte abilitățile necesare societății în care trăiesc. Menirea ei este aceea de "a înălța pe culmi mai nobile de viață omul, comunitatea etnică și umanitatea, prin cultivarea valorilor spiritului".

Educația a apărut o dată cu societatea umană, suferind pe parcursul evoluției sale, transformări majore. Începând cu pregătirea tinerei generații pentru viața socială educația a parcurs un drum lung devenind o adevărată știință cu statut propriu. Secolul nostru este unul al informaticii, al călătoriilor în spațiu, al noilor descoperiri în toate domeniile de activitate și prin urmare confruntă oamenii cu tot felul de provocări cărora trebuie să le facă față.

Realitatea contemporană demonstrează că educația are un rol important și complex. Este foarte clar că azi avem nevoie de o educație dinamică care pune bază pe valorile autentice. Specialiștii sunt de acord că educația trebuie să fie permanent în centrul preocupării tuturor popoarelor. Tot ei susțin faptul că învățământul trebuie să țină pasul cu societatea și să ofere soluții pentru eventualele probleme care ar apărea.

Omenirea se confruntă azi cu diverse situații care necesită reacții prompte și rapide și acestea se pot forma și dezvolta numai prin intermediul educației. De aceea, societate modernă consideră că abandonarea valorilor tradiționale ale educației și lipsa unui sistem de educație bazat pe promovarea valorilor în toate domeniile vieții sociale constituie o problemă majoră.

Viitorul educației constituie o prioritate a comunității mondiale; națiunile au nu numai dreptul, dar și datoria de a se sprijini reciproc pentru ca prin educație, cultură și știință, să promoveze pacea, progresul și prosperitatea.

Se afirmă pe bună dreptate, că unul dintre elementele definitorii ale societății contemporane este schimbarea. Societatea contemporană a moștenit multe din problemele sociale, economice și politice ale trecutului și care sunt încă nerezolvate. Dintre aceste probleme menționăm: terorismul

internațional, rasismul, creșterea numărului săracilor, etc. Națiunile lumii caută azi soluții la acestea și speră în rezolvarea lor.

Conceptul de educație; definiție, origine și trăsături

Pentru a putea discuta despre domeniul educației trebuie mai întâi să explicăm ce este și care sunt principalele ei trăsături.

Din punct de vedere etimologic termenul *educație* provine din termenii latinești *educare* – educare (a alimenta, a hrăni, a îngriji, a crește), ca și *educare* – educare (a duce, a conduce, a scoate din..., a ridica, a înalta).

Una din aceste definiții ar fi aceea că educația este un fenomen social care a însoțit istoria omenirii de la începuturile ei și va continua să existe de-a lungul existenței acesteia. Ea păstrează și transmite mai departe cunoaștere teoretică și practică precum și valorile culturii și civilizației de la o generație la alta.

Bibliografie:

Stan Liliana, Dezvoltarea copilului și educația timpurie, Editura Polirom, București, 2016

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ÎN EDUCAREA COPIILOR

Prof. înv. preșc. Mihăilescu Mihaela
Grădinița cu P.P. Nord 1, Râmnicu Vâlcea

Să fii capabil să recunoști, să înțelegi și să îți gestionezi emoțiile tale și ale celorlalți înseamnă să ai inteligență emoțională. O inteligență emoțională ridicată este asociată cu relații interpersonale mai bune, succes la școală și la locul de muncă și bunăstare psihologică. La fel ca IQ-ul, inteligența emoțională (EQ) este rezultatul factorilor genetici, dar și al experiențelor de viață. Copilul poate avea niște trăsături de personalitate care sunt pur și simplu parte din ființa lui, dar cercetările arată că interacțiunea directă cu persoanele din jur poate influența inteligența lui emoțională.

În timpul primilor ani de viață, copiii se pot simți copleșiți de emoții până când învață cum să gestioneze felul complex de a recunoaște, înțelege și controla propriile emoții și pe ale celorlalți. Hrănindu-i abilitățile emoționale, se va vedea o creștere pe fiecare an care trece. Copilul trebuie stimulat din punct de vedere emoțional încă de la naștere, ținând cont de următoarele aspecte:

- Să îl ajutăm să învețe despre emoții: să fie capabil să recunoască și să numească emoțiile este primul pas în a învăța cum să le gestioneze.
- Să îl ajutăm să înțeleagă emoțiile: denumind emoțiile și vorbind despre ele sunt căi grozave de a ajuta copilul să înțeleagă de ce simte ceea ce simte. De exemplu, dacă plânge când pleacă bunică, spune-i că și tu ești trist că pleacă bunică, asta îi va da sens emoțiilor lui. Trebuie să învățăm copiii că emoțiile nu sunt rele, ele sunt ceva peste care trebuie să treci. Dacă este restricționat, i se spune că este rușine să își manifeste reacțiile emoționale, copilul va crede că este ceva în neregulă cu el și sentimentele lui. În schimb, dacă i se spune că este în regulă să se simtă așa, i se explică de ce se simte așa și că poate trece peste, atunci copilul va reveni foarte repede la starea de relaxare. Un alt exemplu: copilul aruncă castronul pe jos atunci când îi spui că nu mai are voie să mănânce dulciuri. Trebuie să i se spună că este în regulă să se simtă furios, dar nu e bine să arunce lucrurile. Asta îi arată că sentimentele lui sunt în regulă, dar comportamentul, nu. Pe termen lung asta îl va învăța pe copil că nu ne putem controla emoțiile, dar ne putem controla felul în care le gestionăm.
- Să îi arătăm ce să facă cu emoțiile negative: în primii ani de viață răspunsurile la emoțiile negative vor fi la fel de intense ca emoția însăși (se poate enerva și mușca sau lovi, de exemplu). Îl putem învăța instrumente prin care să gestioneze furia într-un fel sănătos, cum ar fi să respire adânc sau să verbalizeze emoția (sunt furios!). De

- asemenea, de la început, copilul este foarte atent la felul în care adulții își gestionează propriile emoții. Dacă adultul țipă, va învăța să țipe și el. Dacă adultul folosește o tehnică de calmare, va învăța că este posibil să îți reglezi emoțiile. Nimeni nu face asta perfect de fiecare dată. Să educi un copil e greu, mai ales în astfel de situații limită, în care și adulții sunt puși la încercare. Totuși, dacă pur și simplu adultul este conștient de felul cum își gestionează emoțiile și își dă silința de fiecare dată să modeleze ceea ce vrea să învețe copilul, este o lecție importantă în reglarea emoțiilor.
- Să îi arătăm ce să facă cu emoțiile pozitive: Așa cum poate gestiona emoțiile negative, poate fi învățat să gestioneze și emoțiile pozitive. De exemplu, prima dată când reușește să facă ceva, poate nu știe cum să reacționeze, dar dacă adultul de lângă el îi zâmbește, îl aplaudă, copilul învață că atunci când este mândru de el, poate să se bucure, să sărbătorească.
 - Să îi modelăm și să îi încurajăm empatia: Abilitatea de a-și imagina ceea ce altcineva simte și de a răspunde cu grijă, este o abilitate care evoluează în timp, dar începe în copilărie, când îi arăți copilului empatie când simte discomfort. Poți să modelezi empatia în interacțiunile din viața reală.

Dezvoltarea emoțională a copilului poate fi cu urcușuri și coborâșuri, dar efortul pe care îl depunem în ghidarea acestei dezvoltări, în special în primii ani, ne poate aduce în punctul în care vom culege beneficiile de a avea copii cu o inteligență emoțională sănătoasă.

Bibliografie:

- Daniel Goleman, Inteligența emoțională, Editura Curtea veche, 2018.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ

MIHAILOVICI BIANCA- VALERIA

PROFESOR LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

LICEUL TEHNOLOGIC PUCIOASA

Educația a fost întotdeauna un pilon esențial al societății, iar în ultimele decenii, aceasta a suferit o transformare semnificativă. Treptat, accentul s-a mutat de la obținerea unui standard minim de învățare, la dorința de a atinge excelența în procesul educațional. Această schimbare nu este doar un răspuns la cerințele societății contemporane, dar și o necesitate în fața provocărilor globale cu care ne confruntăm, precum tehnologia în continuă evoluție și globalizarea.

Până nu de mult, educația era axată pe atingerea unui anumit standard de cunoștințe, măsurat prin teste standardizate și examene naționale. Scopul principal al acestui sistem era să garanteze că toți elevii obțin aceleași cunoștințe fundamentale, indiferent de background-ul lor socio-economic sau de instituția de învățământ. În multe cazuri, acest model s-a concentrat pe predarea unui curriculum uniform, cu puțină flexibilitate în adaptarea la nevoile și talentele individuale ale elevilor.

În ultimii ani, însă, conceptul de excelență educațională a început să câștige teren. Excelența nu se mai măsoară doar prin simpla dobândire de cunoștințe, ci prin dezvoltarea abilităților critice, a creativității, a gândirii independente și a competențelor transversale care pregătesc elevii pentru o lume în continuă schimbare. Acest nou model educațional pune accent pe diversitate, adaptabilitate și pe încurajarea elevilor să depășească limitele impuse de standarde.

Unul dintre principalele motoare ale acestei transformări este tehnologia. Instrumentele digitale și accesul la internet au transformat complet modul în care elevii și profesori interacționează cu informația. Educația nu mai este un proces pasiv, în care elevul doar primește cunoștințe, ci una activă, în care elevii devin participanți activi în învățare, având acces la resurse variate, personalizate în funcție de nevoile lor. Platformele de învățare online, realitatea augmentată și inteligența artificială sunt doar câteva dintre inovațiile care contribuie la personalizarea educației, făcând-o mai interactivă și mai captivantă.

Un alt factor important este schimbarea atitudinii față de evaluare. Dacă în trecut evaluarea se realiza strict prin examene și teste, astăzi se pune mai mult accent pe evaluarea

continuă și pe dezvoltarea unor abilități esențiale, cum ar fi rezolvarea de probleme, gândirea critică, colaborarea și comunicarea. De asemenea, procesul educațional a început să fie mai centrat pe elev, iar profesorii sunt văzuți mai mult ca mentori sau ghizi, nu doar ca furnizori de informații.

Transformarea educației de la standard la excelență nu este lipsită de provocări. Unul dintre cele mai mari obstacole rămâne inegalitatea de acces la educație de calitate. În multe zone ale lumii, inclusiv în unele regiuni din România, există diferențe semnificative între școlile din mediul urban și cele din mediul rural, atât în ceea ce privește infrastructura, cât și resursele educaționale disponibile. De asemenea, implementarea unor tehnologii moderne necesită investiții considerabile, care nu sunt întotdeauna disponibile în toate sistemele educaționale.

Cu toate acestea, oportunitățile sunt imense. Trecerea de la standard la excelență în educație presupune nu doar crearea unor curriculumuri mai flexibile, dar și formarea unor profesori mai bine pregătiți, care să poată implementa aceste schimbări. În plus, excelența educațională presupune o mai mare colaborare între instituțiile educaționale, mediul privat și societatea civilă, pentru a asigura că toți copiii au șansa să dezvolte abilități care le vor permite să reușească într-o lume din ce în ce mai globalizată și tehnologic avansată.

Concluzie

Transformarea educației de la standard la excelență este esențială pentru a răspunde provocărilor lumii moderne. Acesta nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru construirea unei societăți mai echitabile, mai inovative și mai pregătite pentru viitor. Implementarea cu succes a acestei schimbări depinde de angajamentul continuu al tuturor actorilor implicați, de la profesori și elevi, până la autoritățile educaționale și comunitățile locale. Fiecare pas în această direcție va aduce mai aproape viziunea unei educații nu doar de standard, ci de excelență.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ

Prof. Anca-Mariana Mihalca,

Școala Gimnazială „Profesor Nicolae Simache”, Ploiești

Educația nu este pregătirea pentru viață. Este Viața însăși. (John Dewey)

Pășind în viață, omul este modelat prin educație. Mai întâi, de educația primită în familie, apoi, cercul se lărgeste, căci drumul lui se intersectează cu al educatorilor specializați: învățători, profesori. Profesori rămân purtătorii de valori umane, de tradiții, de valori științifice, în egală măsură, insuflând dragostea de cunoaștere. Ei sunt deschizători de minți, de drumuri, fiind deschiși la inovație.

Fiecare copil este înzestrat de la natură cu anumite calități care, descoperite la timp, îl vor putea pune în valoare ca OM, spre folosul comunității și spre mulțumirea personală, asigurându-i SUCCESUL prin validarea socială.

Educația, în forma gândită în zilele noastre, se raportează la anumite standarde, o resursă importantă ce orientează acțiunile educative, în scopul sprijinirii și stimulării învățării, pentru a avea ca rezultat dezvoltarea firească și deplină a copilului. Aceste standarde, în sens larg, reprezintă un set de afirmații ce reflectă așteptările școlii privind ceea ce ar trebui să știe și să poată face elevii în fiecare domeniu de învățare, la o anumită vârstă. Ele oglindesc finalități și realități educaționale, la care se raportează atât familia, cât și școala și societatea. De asemenea, ele includ valori ale națiunii, orientează și îmbunătățesc practicile potrivit dezvoltării copilului într-o anumită perioadă a vieții, având în vedere, integral, toate domeniile dezvoltării lui. O școală prietenoasă va încerca, prin stabilirea standardelor și prin urmărirea atingerii lor, să respecte drepturile fiecărui copil, să ofere o educație bazată pe viața reală, să asigure incluziunea, să fie flexibilă, accesibilă.

În contextul dezvoltării accelerate a tehnologiei, a accesului facil la informație, a descoperirii unor noi modalități de a ne educa, se impune orientarea spre excelență, dincolo de standarde. Excelența în educație a fost și rămâne un țel important, dar, în lumea de azi, dobândește o și mai mare importanță. Acest tip de educație urmărește să descopere, să dezvolte și să promoveze potențialul tuturor copiilor, prin educație personalizată, prin mentorat, prin cultivarea vocației. Astfel, este de dorit conceperea unor programe specifice, orientate spre dezvoltarea abilităților tuturor copiilor, fără discriminări. Educația de excelență promovează dezvoltarea inteligențelor multiple, creativitatea, realizarea personală, susține

legătura cu familia, astfel că va avea drept rezultat un individ dezvoltat armonios, într-un mediu echilibrat. Finalitatea excelenței educaționale este întărirea fundamentului unei societăți morale puternice, care promovează valoarea personală a individului.

În egală măsură, educația de excelență vizează și copiii înzestrați, talentați, excepționali, însă nu se poate vorbi despre un profil psihologic unic. Apar tot mai multe Centre de Excelență, în care sunt acceptați elevii cu capacitate intelectuală superioară, pe baza unor teste standard, cu toate că folosirea numai a acestora este insuficientă. Este binevenită activitatea acestor centre, dar este nevoie de o perspectivă mai amplă asupra acestei categorii de elevi lipsite de omogenitate, căci combinarea fericită a aptitudinilor, a capacităților intelectuale și a trăsăturilor de personalitate îi face să fie cu totul speciali.

În societatea modernă, supusă schimbării vizibile, zi de zi, se impune identificarea unor repere clare ce permit dezvoltarea, prin educație, a individului, tot atât de rapidă și de eficientă ca dezvoltarea tehnologiei.

Jocuri ale identității: Annie Ernaux, “Confesiunea adolescenței”

Monica Mitea

Prof. Colegiul Național “Ion Maiorescu” – Giurgiu

În Argumentul cărții sale “Nostalgiiile identității”, autoarea Andreea Deciu formulează un set de întrebări care constituie miza cărții: “[...] ce înseamnă a avea identitate personală? Cum sunt eu, ca persoană, recognoscibilă în timp de către ceilalți? Cum sunt eu recognoscibilă mie însămi? Care este legătura dintre felul meu de a trăi în prezent și trecutul ca depozitar al gândurilor, senzațiilor și intențiilor mele? Cum mă redefinesc pe mine în fiecare moment semnificativ al vieții mele, și cum mă las construită și redefinită de Celălalt, care la rândul său devine proiectul construcției mele?” În lumina acestor întrebări poate fi foarte bine abordată cartea autoarei franceze Annie Ernaux “Confesiunea adolescenței”.

Naratoarea de acum povestește despre “fata din 1958” – care nu este alta decât ea la 18 ani (adolescenta!) – ca și cum ar fi o străină. Resimțită de ceilalți “ca o anomalie, ca o abatere de la bunul-simț, ca o perturbare”, dispărută din conștiința lor, fata din 1958 stăruie în memoria naratoarei de azi, însă și ea mărturisește: “Am vrut să o uit pe fata aceea.” De ce? Pentru că sentimentul care a însoțit-o în acei ani a fost rușinea. Ce anume generează rușine la o adolescentă? Corpul și manifestările sale, dorințele, visurile.

Andreea Deciu (urmându-l pe Paul Ricoeur) explică în cartea deja amintită (“Nostalgiiile identității”) existența a două tipuri de identitate: “identitatea idem” și “identitatea ipse”. Identitatea ipse “stimulează alteritatea, schimbarea, pe când cea idem este responsabilă de “stabilitate, consecvență, identitate cu sine.” (p. 19) Dacă privim “Confesiunea adolescenței” a scriitoarei franceze Annie Ernaux prin această grilă de lectură, remarcăm un refuz total al identității idem: “Fata asta sunt eu? Sunt eu ea? Fata din

fotografie nu sunt eu”. O simte pe adolescența din ’58 atât de străină, încât are tendința de a vorbi despre sine, cea de atunci, la persoana a III-a. Cum spuneam, sentimentul care o însoțește adesea este rușinea: pentru corpul său, pentru propriile dorințe, pentru visurile pe care le are, pentru mama sa. Se vede pe sine “stângace și ciudată, prost-crescută, nesigură”. Intensitatea vieții ei constă în lectură. Dilemele identității își fac simțită prezența în pendulările permanente între pronumele pentru persoana I/a III-a și în tendința de a face mereu precizări: “eu sunt cea care scrie”/”această fată care am fost eu”. Parcă simte absența unui pronume personal diferit pentru fiecare moment al vieții, care să reflecte faptul că eu-rile nu se suprapun; “Eu sunt fantoma ei, care locuiește în ființa ei dispărută.”

O legătură pe care o trăiește cu un monitor din tabără o face să ia cunoștință de ceea ce am numi azi bullying: persiflări, cuvinte vulgare, devine obiect de dispreț și batjocură. Standardul de normalitate este dat de convingerile societății, o societate a cărei lege o constituie preeminența masculinului, resimțită ca împovăratore de către Annie Duchesne (adolescența din ’58). Numai și numai în raport cu acest fals standard, ea eșuează. Faptul de a aduce acest tip de comportament în discuție (chiar și prin opera literară), precum și directetea limbajului din descrierea experiențelor avute o înscriu pe Annie Ernaux într-o mișcare feministă mai amplă în epoca pe care o trăim, care “denunță” povara socială a hegemoniei masculine. În contrast cu oprobiul social, fata din ’58 este “mândră de ceea ce a trăit”. Când se insinuează rușinea? Când își conștientizează refuzul identității?

Gândirea de sine, poate și sub influența lecturilor din Simone de Beauvoir, o face să înțeleagă poziția femeii “atunci când bărbații sunt la același nivel cu transcendența.” Deși pare “fără strălucire sau relief “, conștientizarea de sine îi conferă o individualitate puternică; ca orice singularitate, se simte refuzată de societate: “Annie Duchesne nu era dorită în colonie.” Încearcă să se conformeze [...], să semene cu ceilalți, să participe la atmosfera [...]” Creează un mecanism cameleonic de adaptare prin

camuflarea propriei identități, plătind tribut societății prin neieșirea (cel puțin aparentă) din rând, prin integrare, prin dorința de a trece neobservată.

Referitor la limbajul frust folosit de Annie Ernaux în scrierile sale (vezi și prima nuvelă din aceeași carte, “Pasiune simplă”), am căutat îndelung un criteriu pertinent care să facă diferența între obscen și artistic, criteriu care să funcționeze pe mai multe planuri, de exemplu și în cazul filmelor. Cum diferențiez un film pentru adulți de un film artistic în care apar scene intime? Un răspuns la această întrebare formulează Ioana Pârvulescu în cartea sa “Întoarcere în secolul 21”: “Există o distincție cât se poate de limpede și de ușor de înțeles între cărțile pornografice și cele literare, cu subiect erotic: tocmai efectul pe care scontează. Cele dintâi urmăresc un efect *extraliterar* (s.a.). Adică, în ce-l privește pe cititor, stârnirea simțurilor, iar în ce-l privește pe autor, banii. [...] Miza unei cărți de literatură, în care apar scene erotice oricât de șocante, oricât de îndrăznețe, este întotdeauna clar estetică.” (p. 26)

Nu aș fi sigură că ceea ce face naratoarea din “Confesiunea adolescentei” este o modalitate de recuperare de sine prin memorie, dimpotrivă, cel puțin la început, se configurează o încercare de a disocia două identități (ale aceleiași persoane) care par să nu aibă nimic una cu cealaltă, după cum mărturisește: “Nu construiesc un personaj de ficțiune. Deconstruiesc fata care eram.”

Prin scris abia, fata din '58 este “eliberată”. Prizonieră mai bine de cincizeci de ani în acest labirint, punerea în poveste este eliberatoare. Abia acum, când fata devine text, identitățile se suprapun, se reunesc: “Pot spune: ea sunt eu, eu sunt ea.”

La o lectură atentă detectăm în reflecțiile asupra interferenței realitate/scris - trăire/imaginație un fel de “revoltă” implicită la adresa teoriei eu empiric/eu narativ și a totalei separări teoretice a celor două. În realitate, eul narativ nu este așa strict separat de eul empiric și, oricât ar fi scrisul o mască, ies la lumină în narațiune

flash-uri “empirice”. Narațiunea (mai ales cea autobiografică, dar nu numai ea) revelează aspecte psihice ale autorului ei. Realitatea este filtrată prin scris: “Am început să devin o ființă literară, cineva care vede lucrurile de parcă ar trebui scrise într-o zi.” “[...] ceea ce contează nu este ceea ce se întâmplă, ci ceea ce facem cu ceea ce se întâmplă.” “Nu sunt interesată de cultură, există un singur lucru care contează pentru mine, să înșfac viața, timpul, să înțeleg și să mă bucur.”

Lumea este poveste. Pentru că atunci când povestesc, redau reprezentarea mea. Iar atunci când povestesc într-un roman, când transpun totul în artă, notez reprezentarea reprezentării. Arta este poveste la pătrat. Spusă o singură dată sub această formă: “Mi se pare că toate acestea ar fi putut fi scrise altfel.”

Se descotorosește naratoarea de fata din '58 încredințând-o hârtiei? Face pace cu sine? Capătă o nouă identitate? Se vindecă prin poveste? “Nu știu exact ce este acest text.” – mărturisește ea. Eu știu: Literatură. De Nobel.

Bibliografie

Ernaux, Annie: “Confesiunea adolescenței”, în “Pasiune simplă. Confesiunea adolescenței”, Ed. Pandora Publishing, București, 2022

Deciu, Andreea: “Nostalgiiile identității”, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001

Pârvulescu, Ioana: “Întoarcere în secolul 21”, Ed. Humanitas, București, 2009

Daniel Goldman în cartea sa *Inteligența emoțională* sublinia importanța dezvoltării emotionale, autocontrolului și autoreglării. Studiul său pe subiecți cu același nivel de inteligență, a scos în evidență că pentru a reuși în viață e necesară dobândirea unor abilități care țin de inteligența emoțională. În literatură de specialitate în ultimul timp a apărut un nou termen și anume acela de reziliență a cărei definiție simplă rezidă în capacitatea ființelor umane de a se adapta într-o manieră pozitivă la situații nefavorabile. Totuși, începând cu anii 60, conceptul a suferit numeroase schimbări. La început, a fost considerată înăscută, mai apoi atenția s-a îndreptat atât spre factorii individuali cât și cei familiali, sociali dar și culturali.

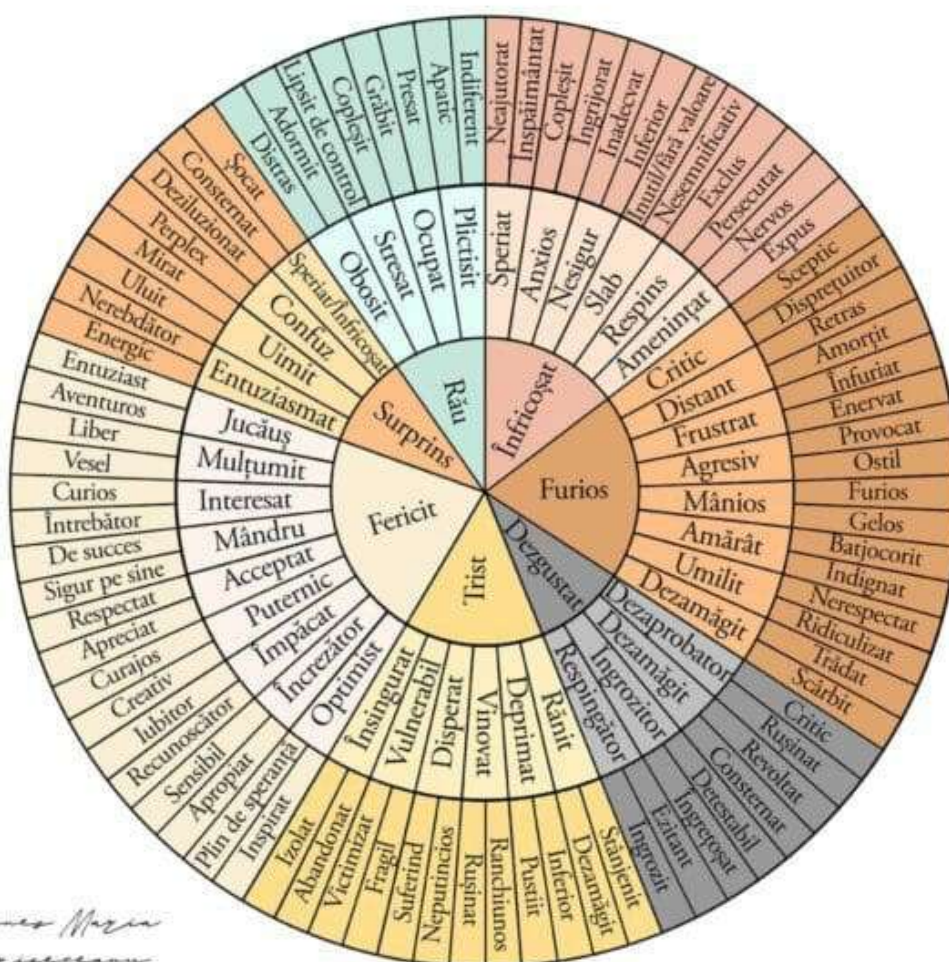
Dezvoltarea emoțională reprezintă procesul prin care o persoană își formează și își gestionează emoțiile, învață să relaționeze cu ceilalți și să-și exprime sentimentele într-un mod sănătos. Este un aspect esențial al dezvoltării generale și începe din copilărie, continuând pe parcursul întregii vieți. Dezvoltarea emoțională își are bazele în relația de atașament cu părinții sau îngrijitorii. În care învață emoțiile de bază (bucurie, frică, furie, tristețe) și denumirea lor, punându-se bazele reglării emoțiilor prin confortul oferit de adulți. Între 3 și 6 ani se dezvoltă empatia și învățarea de a interpreta emoțiile altora, aparând emoții mai complexe (rușine, mândrie) punându-se astfel bazele mecanismelor de autoreglare emoțională. În adolescență se realizează conștientizarea mai profundă a propriilor emoții și a impactului lor asupra celorlalți, creșterea capacității de a face față situațiilor stresante., explorarea identității, perioadă tumultuoasă în viața oricărei persoane. La maturitate o persoană cu inteligență emoțională deține capacitatea de a gestiona conflictele și de a menține relații sănătoase și manifestă reziliență emoțională în fața dificultăților.

Consumul unor substanțe interzise debutează cel mai adesea în adolescență când autocontrolul, autoreglarea sunt mai puțin dezvoltate și presiunea grupului asupra adolescentului este foarte mare. În perioada adolescenței există o acutizare a emoțiilor care duce la adoptarea unor comportamente de risc.

O modalitate de prevenție a consumului de substanțe este educația emoțională prin dezvoltarea conștiinței emoționale. Dacă elevii au o conștiință emoțională dezvoltată sunt mai puțin predispuși să adopte comportamente de risc, cum ar fi consumul de substanțe.

La orele de terapii specifice se pot desfășura activități care să vizeze dezvoltarea conștiinței emoționale prin indentificarea emoțiilor, recunoașterea lor și numirea lor. Un instrument valoros pentru aceste lecții este reprezentat de roata emoțiilor.

ROATA EMOȚIILOR

Pentru a-i ajuta pe elevi să identifice, denumească mai specific emoțiile pe care le trăiesc se începe din mijlocul cercului identificând emoțiile de bază, apoi se identifică emoția din al doilea

și al treilea cerc, emoția cât mai specifică, ajutându-l cu exemple acolo unde nu cunoaște termenii,. Elevul mai poate fi sprijinit să identifice emoția, ascultând ce l s-a întâmplat și denumind emoția. Spre exemplu un elev declară că este trist, citește emoțiile din al doilea cerc, rănit și din al treilea cerc stânjenit. Se discută termenii cu elevii pentru a înțelege mai bine emoția identificată. Mă simt stânjenit, rănit, trist atunci când văd că prietenul meu cel mai bun a făcut o captură de ecran cu conversațiile noastre și le-a trimis altei persoane.

O altă resursă importantă pentru cunoașterea cât mai amănunțită a emoțiilor se găsește în anexele cărții *Drama neglijării emoționale din copilărie* de Jonice Webb, unde pentru obosit sunt identificate 22 de nuanțe: epuizat, uzat, suprasolicitat, stors de vlagă, neșurat, încordat, leșinat, încărcat, secăt, apăsăt, fără vlagă, supraîncărcat, hărțuit, grăbit, asuprit, grăbit, ostenit, prăjit, terminat, consumat, măcinat, folosit.

Un alt exercițiu foarte îndrăgit de elevi este învățarea emoticoanelor existente pe facebook care pe lângă cuvintele ce denumesc emoția sunt mici emoticoane cu legătură iconică cu fața unei persoane care trăiește emoția respective.

Dezvoltarea emoțională la copii se realizează doar într-un mediu sigur și afectuos, care să sprijine identificarea și exprimarea emoțiilor, și mai târziu învățarea unor tehnici simple de gestionare a stresului, cum ar fi respirația profundă.

La adulți și adolescenți, dezvoltare emoțională se realizează prin practicarea ascultării active și comunicarea deschisă, încurajarea auto-reflecției și conștientizarea emoțională, investirea în relații sănătoase și activități care promovează starea de bine.

La orice vârstă se recomandă exersarea empatiei și toleranței, gestionarea stresului prin tehnici precum meditația sau sportul, solicitarea sprijinului profesional atunci când este necesar (psihoterapie, consiliere).

Dezvoltarea emoțională este esențială pentru a trăi o viață echilibrată și împlinită, iar investiția în acest proces aduce beneficii pe termen lung.

Bibliografie:

Curs%20SOCEM/Dezvoltare-sociala-si-emotionala_ghid-pentru-liceu_ONLINE.pdf

<https://www.paginade psihologie.ro>

ABORDAREA ÎNVĂȚĂRII DIN PERSPECTIVA **STEAM** LA PREȘCOLARI

Prof. Înv. Preșcolar Ioana Molea

Grădinița ” MagicLandOne ” ,Cluj-Napoca

Într-o societate marcată profund de ascensiunea tehnologiilor digitale, sistemele de învățământ resimt o presiune din ce în ce mai mare de a-și adapta curriculum-ul, astfel încât să răspundă nevoilor societății de mâine. O introducere timpurie în conceptele de bază poate ajuta copiii să dezvolte gândirea critică. Metoda de învățare **STEAM** trebuie aplicată încă de la o vârstă fragedă a copilului. Grădinița este locul ideal, iar educatorii o aplică folosind mai multe jocuri interesante pentru a integra primele concepte. Învățarea se va baza pe curiozitatea naturală a copiilor permițându-le să participe activ la activități: explorarea, adresarea întrebărilor, manipularea. Cu cât un concept este promovat mai devreme, cu atât copilului îi va fi mai ușor să-l folosească. Astfel, **STEAM** este o metodă de învățare importantă și esențială pentru copii, pe lângă cunoștințele necesare vieții de zi cu zi. **STEAM** ajută într-un mod desăvârșit la rezolvarea problemelor, dezvoltarea gândirii critice și creative, inovare, dezvoltarea laturii inventive, a logicii, curiozității și autonomiei. Astfel, această metodă încurajează curiozitatea, experimentarea colectivă și încrederea în sine, legând experiențele învățate la grădiniță de concepte din lumea reală. Folosirea metodei **STEAM** înseamnă și a oferi copiilor și anumite competențe digitale, care vor trebui să evolueze zilnic și care le vor fi de ajutor

Particularități ale educației STEAM.

Pentru mult timp cele patru științe (**STEAM**: Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics) au fost preluate și predate copiilor ca elemente separate. Apoi a apărut acest tip de educație ce le-a împletit, adăugând arta. Cheia succesului în societate este să oferim copiilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a se descurca, chiar mai mult de atât, într-o lume ce se află într-o continuă schimbare. Educația **STEAM** se concentrează pe procesul de învățare la fel de mult ca pe

rezultate. Educația **STEAM** oferă oportunități de învățare experiențială și oferă elevilor posibilitatea de a gândi critic și de a se autoeduca. Copiii sunt pur și simplu provocați să preia o problemă și să o rezolve. Prin **gândirea critică** ei trebuie să își pună întrebări și să afle răspunsuri potrivite. De aici înțelegem că acest tip de educație încurajează **perseverența**. Copiii sunt încurajați să asculte opiniile celorlalți și să împărtășească cunoștințe. Învăță că pot sprijini lumea într-un mod pozitiv prin noile cunoștințe acumulate ce le vor pune în aplicare.

Partea cea mai distractivă este aplicarea. După ce elevii au toate informațiile și au analizat soluțiile actuale, ei pot începe să-și creeze propriile soluții și procese de rezolvare a problemei. Aici utilizează abilitățile proprii, procesele și cunoștințele ce au fost acumulate în etapele anterioare.

Beneficiile educației STEAM:

- trezește interesul elevilor prin faptul că împletește știința cu arta;
- intervine în dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor;
- elevii se implică în procesul de învățare;
- împărtășesc cu ceilalți ideile proprii sau descoperirile, fac asta cu plăcere;
- dezvoltă abilitățile de comunicare;
- dezvoltă sentimentului de empatie;
- dezvoltă participanții din punct de vedere cognitiv;
- dezvoltă creativitatea și imaginația;
- clădește baza unui viitor adult ce deține capacități, deprinderi și soluții;
- formează „inovatori, educatori, lideri și cursanți ai secolului XXI.”

În ultimele decenii s-a înregistrat o evoluție în sistemele de învățământ. Totul s-a schimbat, de la mediul fizic la curriculum, profesori, elevi, metode de predare și evaluare etc.

Paralela între cele două sisteme de Educație : Sistemul de Educație Tradițional și Educația STEAM:

Sistemul de Educație Tradițional

- programele nu sunt integrate;
- copiii preiau informații separat de la fiecare disciplină și nu reușesc mereu să facă o legătură între ele;
- elevii nu înțeleg de multe ori la ce le ajută unele discipline;
- intervine plictiseala;
- este multă muncă individuală;
- nu se dezvoltă abilitățile necesare secolului XXI;
- profesorii transmit cunoștințele însă nu le integrează într-un context mai larg, multidisciplinar ;
- nu există legătura clară dintre cunoștințele de la clasă cu viața reală.
- clasele sunt amenajate fără să aibă ca bază feedback-ul etc;

Educația STEAM:

- pune accent pe dezvoltarea abilităților specifice secolului XXI;
- încurajează perseverența;
- propune anteprenariat în gândire;
- încurajează lucrul în echipă;
- profesorul acționează ca un mentor ce ghidează copilul spre dezvoltare;
- profesorul organizează informațiile pe care le transmite elevilor într-un mod facil, accesibil elevilor;
- evaluarea se bazează pe proiecte, pe munca în echipă, pe cooperarea din timpul evaluării;

- participanții sunt motivați și dornici de învățare;
- sunt pregătiți să fie următoarea generație de anteprenori.

Educația **STEAM** este un proces structurat de integrare a științelor exacte și a artei, cu scopul de a forma viitori adulți inteligenți, ușor adaptabili societății și capabili de a pune în valoare cunoștințele acumulate pe întregul proces al educației, într-o lume aflată în continuă evoluție și transformare.

Bibliografie:

1. Dragu, A. & Cristea, C (2003). Psihologie și pedagogie școlară. Ediția a II-a revăzută și adăugită. Constanța: Ovidius University Press;
2. Șchiopu, U.& Verza, E.(1981). Psihologia vârstelor. București: Editura Didactică și Pedagogică;
3. Eryl Nash, „Transformă știința în artă! – Ghid esențial STEAM.”, Editura Niculescu Kids, 2021;
4. Cassie F. Quigley, Danielle Herro, „An educator’s guide to STEAM”, Editura Teachers College Press, 2019
5. www.revistaprofesorului.ro

EVOLUȚIA EDUCAȚIEI

Prof. înv. primar, Monenci Roxana

Școala Primară nr.2 Cîmpani de Pomezau

Educația este un proces dinamic, aflat într-o continuă schimbare, care reflectă atât transformările sociale, culturale și economice, cât și avansurile științifice și tehnologice. În ultimele decenii, educația a fost marcată de o revoluție a învățării, datorită noilor metodologii didactice, a tehnologiilor educaționale și a schimbărilor în percepția asupra rolului profesorului și al elevului. În acest context, practici inovative și excepționale în educație devin cheia formării unei societăți educaționale flexibile, care poate răspunde provocărilor viitorului. Acest articol își propune să exploreze evoluția educației, evidențiind metodele inovative care au fost implementate și cele care promet să revoluționeze educația în continuare.

1. Transformarea Rolului Profesorului: De la Transmitător la Facilitator

Unul dintre cele mai importante aspecte ale educației moderne este schimbarea rolului profesorului. În trecut, educatorul era perceput ca un simplu transmitător de cunoștințe, iar învățarea se desfășura într-o manieră unidirecțională. Totuși, în prezent, procesul educativ s-a transformat într-un schimb interactiv și colaborativ, iar profesorul a devenit un facilitator al învățării. Acest model pune accent pe dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă ale elevilor, nu doar pe memorarea informațiilor.

Metodele inovative care contribuie la această schimbare includ învățarea bazată pe proiecte, învățarea prin descoperire și învățarea colaborativă. Aceste metode permit elevilor să exploreze teme complexe, să colaboreze între ei și să aplice cunoștințele în situații reale, făcând astfel învățarea mai relevantă și mai atractivă.

2. Învățarea Personalizată: Fiecare Elev Este Unic

Una dintre inovațiile esențiale în educație este învățarea personalizată. Aceasta recunoaște diversitatea elevilor și nevoile lor individuale de învățare. În loc să se aplice un model uniform de învățământ, învățarea personalizată se concentrează pe adaptarea conținuturilor și metodelor pedagogice în funcție de ritmul și stilul fiecărui elev. Astfel, elevii care au dificultăți pot beneficia de mai mult timp și suport, iar cei cu performanțe excelente pot fi provocați cu activități suplimentare.

Tehnologiile educaționale joacă un rol esențial în realizarea acestui tip de învățare. Platformele digitale, cum ar fi software-ul educațional adaptiv, ajută la crearea unui mediu în care elevii pot învăța în ritmul lor, iar profesorii pot monitoriza progresul și interveni atunci când este necesar.

3. Tehnologia în Educație: Un Motor al Inovației

Tehnologia a transformat complet educația, iar integrarea sa în procesul didactic a deschis noi orizonturi pentru elevi și profesori. De la utilizarea internetului pentru acces la informație și până la dezvoltarea de aplicații și platforme educaționale inovative, tehnologia a permis crearea unui mediu de învățare interactiv și colaborativ.

În cadrul educației moderne, realitatea augmentată (AR), realitatea virtuală (VR), inteligența artificială (AI) și învățarea automatizată sunt doar câteva dintre tehnologiile care promet să redefinească modul în care elevii învață. De exemplu, utilizarea realității augmentate poate oferi elevilor oportunitatea de a explora subiecte complexe, cum ar fi biologia sau astronomie, într-un mod mai profund și mai vizual. Inteligența artificială poate personaliza învățarea pentru fiecare elev în parte, în timp ce aplicațiile bazate pe AI pot oferi feedback instantaneu, contribuind la îmbunătățirea performanței academice.

4. Învățarea Colaborativă: Dezvoltarea Abilităților de Comunicare și Colaborare

Într-o eră în care colaborarea și comunicarea sunt esențiale, învățarea colaborativă a devenit o practică inovatoare esențială în educație. Metodele de învățare bazate pe grupuri ajută elevii să dezvolte abilități sociale și să învețe unii de la alții. De asemenea, acest tip de învățare stimulează dezvoltarea abilităților de leadership, rezolvarea de probleme și gândirea critică, prin intermediul activităților de grup.

Învățarea colaborativă poate include activități precum proiecte comune, dezbateri, prezentări de grup și sesiuni de brainstorming. Prin aceste activități, elevii învață nu doar informații academice, dar și cum să lucreze împreună pentru a atinge un obiectiv comun, o competență extrem de valoroasă în lumea profesională actuală.

5. Educația pentru Viitor: Abilități pentru o Lume în Schimbare

În contextul schimbărilor rapide din societate, educația trebuie să pună accent pe dezvoltarea unor abilități esențiale care vor defini succesul în viitor. Acestea includ gândirea critică, creativitatea, rezolvarea de probleme, abilitatea de a învăța continuu și competențele digitale. Aceste abilități nu pot fi învățate prin metodele tradiționale de predare, care se concentrează pe transmiterea de cunoștințe statice. În schimb, educația viitorului trebuie să fie mai flexibilă și mai dinamică, adaptându-se rapid la nevoile și cerințele unei lumi în continuă schimbare.

În acest sens, învățarea bazată pe competențe și învățarea prin experiență sunt două abordări inovative care se concentrează pe dezvoltarea unor abilități transferabile și relevante în orice domeniu de activitate. De asemenea, învățarea continuă, în contextul schimbărilor tehnologice rapide, devine o prioritate esențială, iar educația trebuie să formeze nu doar cunoștințe, ci și mentalitatea de învățare continuă.

6. Practici Excepționale în Educație: Modele de Succes

Mai multe școli și instituții educaționale din întreaga lume au implementat practici inovative care au dat rezultate excepționale. De exemplu, școlile care folosesc modele de învățare bazate pe proiecte permit elevilor să aplice cunoștințele într-un context real, dezvoltându-și abilități esențiale de problem-solving și gândire critică. De asemenea, școlile care integrează tehnologia în mod creativ, utilizând platforme de învățare online, video-conferințe și simulări interactive, au reușit să depășească multe dintre limitările învățământului tradițional.

Un alt exemplu de practică excepțională este implementarea educației STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) care pune accent pe dezvoltarea abilităților tehnice ale elevilor, pregătindu-i pentru o carieră într-o lume digitală și tehnologică. Aceste practici inovative nu doar că îmbunătățesc performanțele academice, dar contribuie și la formarea unui caracter puternic, bazat pe principii de colaborare, reziliență și adaptabilitate.

Concluzie

Educația este într-o continuă evoluție, iar practici inovative și excepționale sunt esențiale pentru a răspunde cerințelor unei lumi dinamice și aflată într-o schimbare constantă. Abordările moderne, cum ar fi învățarea personalizată, învățarea colaborativă și integrarea tehnologiei educaționale, sunt doar câteva dintre direcțiile care formează viitorul educației. Profesorii nu mai sunt doar furnizori de informație, ci facilitatori ai învățării, care sunt capabili să răspundă nevoilor individuale ale elevilor și să le dezvolte abilități esențiale pentru succesul viitor. În acest context, este esențial ca educația să pună un accent tot mai mare pe dezvoltarea abilităților transferabile și pe învățarea continuă, pregătind astfel elevii nu doar pentru carierele lor, ci și pentru a deveni cetățeni responsabili într-o lume interconectată.

Bibliografie:

1. Cristea, S., Dicționar de termeni pedagogici, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998
2. Mecu, C., Conceptele de calitate a învățământului superior și cultura calității. *Analele Universității Libere Internaționale din Moldova (Seria Economie)*, (7), 114-116, București, 2008
3. Ciolan, L., Iucu, R., Nedelcu, A., & Șerban, M., Cadru de referință privind excelența profesională bazată pe pedagogii inovative și incluzive și guvernare anticipativă, antreprenorială și agilă. Editura Universității din București, București, 2024

JOCURILE DINAMICE ÎN INSTRUIREA UNEI ECHIPE DE BASCHET U13 M

*Prof. Corina Elena Moroșan,
Clubul Sportiv Școlar "BEGA" Timișoara*

Premisa Pornesc de la premisa că utilizând în mod rațional și conștient jocurile de mișcare în cadrul procesului de inițiere în baschet se vor obține rezultate semnificative cu privire la îmbunătățirea indicilor calităților motrice a tinerilor baschetbaliști, în special a vitezei și îndemânării, calități ce se educa la această vârstă

Obiective Articolul are ca obiectiv evidențierea importanței utilizării jocurilor de mișcare în vederea dezvoltării capacității motrice specifice jocului de baschet.

Rezultate Studiul, cercetarea, experimentul care mi-au demonstrat ponderea cu care jocurile de mișcare contribuie la dezvoltarea capacității motrice a tinerilor baschetbaliști, reprezentate prin rezultatele obținute sunt reperul de care avem nevoie în antrenamentul practic cu sportivii juniori.

Concluzie Articolul se vrea a fi o poartă de acces care să faciliteze crearea unor relații strâns legate între antrenori și copii și totodată un mijloc care să ușureze și să eficientizeze procesul de inițiere specific în baschet prin introducerea jocurilor de mișcare în antrenamentul sportiv.

Cuvinte cheie: baschet, mișcare, jocuri

ABSTARCT

Background The present study starts that by using rationally and consciously movement games in the basketball initiation process, I will obtain significant results regarding the improvement of the motor quality indices of young basketball players, especially the speed and skill qualities that are being educated at this age

Aims The objective of the article is to highlight the importance of using movement games in order to develop motor skills specific to the game of basketball

Results The study, the research, the experiment demonstrated to me the weight which movement games contribute to the development of the motor capacity of young basketball players, represented by the results obtained, are the benchmarks we need in practical training with junior athletes

Conclusions The article wants to be a gateway that facilitates the creation of close relationships between coaches and children and at the same time a way to facilitate and streamline the specific initiation process in basketball by introducing movement games into sports training

Key words basketball, movement, games

Importanța temei

Articolul de față se vrea a fi un îndemn adresat celor care lucrează cu copiii pentru folosirea jocurilor de mișcare în cadrul pregătirii fizice și specifice jocului de baschet și nu numai. Procesul de pregătire și de practicare organizată a jocului de baschet influențează pozitiv dezvoltarea multilaterală a populației școlare, contribuind pe lângă caracterul ei sanotrofic (de întărire a sănătății) și la dezvoltarea unor calități morale și de voință. Jocul de baschet reprezintă un mijloc excelent al educației fizice și implicit al educației într-un spirit democratic al celor ce-l practică, educare ce trebuie să se realizeze permanent în activitatea de educație fizică și sportivă, atât în lecțiile de clasă, în antrenamente cât și prin joc.

Actualitatea temei

Baschetul este jocul sportiv ce poate fi practicat de copii și tineri de ambele sexe, oameni cu o vârstă ceva mai înaintată, atât în scop competițional cât și ca activitate fizică recreativă, de întreținere sau ludică. Este jocul sportiv ce dispune de una dintre cele mai bogate palete de procedee tehnice, de acțiuni tehnico-tactice de la cele mai simple până la cele mai complexe. Acest fapt solicită practicanților o pregătire continuă și perseverentă, iar profesorilor, eșalonarea treptată în predare a succesiunii de învățare și perfecționare a tehnicii și tacticii acestui joc, lucru care contribuie la conferirea unei note sporite de spectaculozitate.

Jocul presupune un plan, fixarea unui scop și fixarea anumitor reguli, ca în final să se poată realiza o anumită acțiune ce produce satisfacție. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa. Jocul este o dimensiune fundamentală omului indiferent de vârstă, căci jocul cultivă imaginația, spiritul de competiție, de prietenie și întraajutorare dar, fără îndoială și inteligența. El îl transportă pe participantul la joc, prin forța gândirii, pe alte teritorii și timpuri necunoscute de noi, indiferent de felul acestuia: ritualic, erotic de cărți, de lumini, electronic etc.

Jocului i s-au atribuit numeroase sinonime, fie lexicale (joacă, zbenguială, distracție; dans, horă; întrecere, partidă, dispută, întâlnire, meci; rol artistic, interpretare) fie metaforice (iubirea, moartea, viața) conturate în diverse moduri.

Prima vârstă a omului stă sub semnul jocului, care însă îl fascinează și pe adult, prin frumusețe și libertate. Vocația pentru joc desăvârșește condiția omului de făuritor și înțelept, probându-i imaginația și spiritul creator.

Tendințe și noutăți

Jocul de mișcare este un exponent al jocurilor didactice aplicate în domeniul educatiei fizice și sportului. El are o structură preponderent motrică, care desfășurată sub formă de întrecere, provoacă bună dispoziție tuturor participanților ce se angrenează cu toată plenitudinea forțelor pentru obținerea succesului. Se desfășoară întotdeauna după reguli bine precizate, individual sau pe echipe, pe spații limitate, cu sau fără obiecte de joc, constituind principalul mijloc de activizare a participanților pentru îndeplinirea unor obiective instrucționale cu caracter motric.

Este cunoscut faptul că majoritatea antrenamentelor sunt construite din sisteme de mijloace de acționare care uneori datorită complexității sarcinii pe care o au de îndeplinit sunt pe alocuri greoaie și nestimulative.

Acest lucru nu trebuie să se întâmple în antrenamentele cu copiii, pentru că riscul de a îi îndepărta de acest sport crește în mod semnificativ. Subliniem faptul că multe din mijloacele de acționare utilizate pentru dezvoltarea calităților motrice specifice jocului de baschet pot fi înlocuite cu succes de jocurile de mișcare.

Jocul copiilor este considerat autentic, adică mai apropiat de creația divină. Jocul copiilor este un joc sincer pentru că ei nu înțeleg și nu acceptă conversațiile sociale și cognitive. Jocul lor ignoră barierele temporale și spațiale. Pentru fiecare copil joaca nu este doar un obiect de distracție ci și o exprimare a personalității și de explorare a lumii. Copilăria și jocul alcătuiesc un spațiu ideal.

Psihologii recunosc că jocurile au un rol capital în istoria afirmării personalității la copil și în formarea caracterului său.

Există câteva lucruri de remarcat: în primul rând, jocul fortifică un copil din punct de vedere fizic, îi imprimă gustul performanțelor precum și mijloacele de a le realiza. În al doilea rând, jocul creează deprinderi pentru lucrul în echipă, pentru sincronizarea acțiunilor proprii cu ale altora, în vederea atingerii unui scop comun. În al treilea rând, jocul provoacă o stare de bună dispoziție, de voie bună, oferindu-i omului posibilitatea de a uita pentru un timp de toate celelalte și de a se distra, dându-i parcă mai multă poftă de viață

Jocurile de mișcare se împart în jocuri școlare și jocuri sportive. Jocurile școlare sunt cele care pot fi folosite pentru realizarea obiectivelor didactice și educative, și care au reguli proprii, dar și modificabile, se pot juca într-un timp și efectiv flexibil, cu mijloace didactice sau fără. Odată cu modificarea regulilor se influențează complexitatea și greutatea jocului. Rezolvarea cu succes a unor probleme ale jocului, constituie eficiența acestuia. Caracteristica dominantă este întrecerea, care dezvoltă spiritul competitiv al copiilor.

Jocurile școlare se clasifică astfel: jocuri cu alergare și de-a prinselea; jocuri de tip șatfetă; jocuri de întrecere; jocuri de luptă; jocuri cu mingea.

În majoritatea jocurilor cu mingea, faza jocului depinde direct de starea mingii, care poate fi aruncată sau lovită în diverse feluri de către jucători.

La clasele mici (primar), jocurile dinamice ajută la însușirea deprinderilor de bază și utilitar aplicative în condiții variate. În această fază se recomandă ca jocurile selectate să fie cât mai simple, să nu aibă multe reguli (max.3-4). Deoarece copii la vârsta aceasta sunt deficitari la calitatea capacităților fizice, se recomandă ca la alegerea jocurilor de mișcare să se opteze pentru acelea care conțin alergări pe distanță scurtă, sărituri simple, prinderi și aruncări fără împărțirea colectivului pe echipe, mai mult se utilizează bilateral, deoarece spiritul de cooperare nu este dezvoltat. Copiii trebuie învățați să se joace, la fel cum învață toate deprinderile. Folosirea jocurilor de mișcare urmărește învățarea coordonării mișcărilor și o atenție deosebită se acordă dezvoltării calităților de bază, viteza și îndemânarea.

Începând cu clasele III-IV, se fie utilizate și jocuri de forță și rezistență. La această vârstă se dezvoltă memoria, atenția devine mai stabilă, copii pot să rezolve acțiuni mai complexe și dificile. Se poate trece la jocuri cu caracter de întrecere, cu combinații și cu mai multe variante de mișcări, cu diferite obiecte. Se pot organiza jocuri cu elemente de forță și rezistență, dar cu durată scurtă. Durata jocurilor să nu depășească 12-15 minute. Se pot introduce mai multe și mai complexe reguli. Întrecerile prin jocuri de mișcare, treptat capătă dificultăți mai sporite, care dezvoltă capacitatea de adaptare psiho-motorie.

La clasele V-VI preocuparea copiilor pentru propriul corp (în special a musculaturii) permite practicarea jocurilor de mișcare cu exerciții de forță și sub formă de întrecere. Elevii se pot organiza în echipe, jocurile au o durată mai lungă și reguli mult mai numeroase. Se introduc o serie de elemente tehnice din gimnastică acrobatică, diverse deprinderi utilitar aplicative, elemente pregătitoare pentru însușirea unor tehnici de bază a jocurilor sportive. În fiecare echipă, fiecare elev să aibă rolul de conducător, aceasta mobilizându-i să contribuie la creșterea gradului de răspundere pentru activitatea desfășurată.

La clasele VII-VIII, jocurile de mișcare de desfășurare mai mult pe echipe, având caracter de întrecere. La această vârstă capacitatea de coordonare a mișcărilor scade datorită disproporției dintre membre și trunchi și slabei dezvoltări musculare în raport cu creșterea osoasă, de aceea profesorul are sarcina să dozeze cu multă atenție efortul elevilor.

La această vârstă interesul copiilor este tot mai mult orientat spre jocurile sportive, spre caracterul de întrecere, cu dorința de a ieși învingători.

În scopul obținerii unei eficiențe maxime și pe planul instructiv-educativ este necesar să se aibă în vedere judicioasă, corecta alegere, organizare, desfășurare și conducere a jocurilor de mișcare (dinamice).

Concluzii

Pot spune ca introducerea jocurilor dinamice specifice jocului de baschet, a determinat o crestere a eficienței a lecțiilor de antrenament sportiv lucru care confirma ipoteza enunțata inițial in lucrare.

Îmbunătățirea rezultatelor în baschetul juvenil sunt dominate de calitatea motrică viteza, pe un fond permanent de pregătire fizică generala cu o eficientizare maximă a calității motrice îndemânare în toate compartimentele sale: coordonare neuromotrie; orientarea corpului și a segmentelor în spațiu; simțul echilibrului.

Am constatat o imbunătățire a însușirii jocului de baschet prin introducerea jocurilor dinamice in antrenamentele sportive. Raspunsul copiilor a fost unul pozitiv, ceea ce ma face sa cred că introducerea jocurilor dinamice in antrenament este de un real folos.

Majoritatea antrenorilor (44%) folosesc jocurile de mișcare pentru dezvoltarea calităților motrice de bază și specifice, iar restul, pentru încălzirea generală a organismului (28%) și pentru dezvoltarea deprinderilor motrice de bază și acelor specifice (28%)

Majoritatea antrenorilor (57%) introduc jocurile de mișcare în antrenamentele de consolidare/perfecționare, unii (28%) în orice tip de antrenament, iar alții (15%) doar în antrenamentele de învățare Majoritatea antrenorilor (72%) acordă 10-15 min pentru jocuri de mișcare în cadrul unui antrenament, iar restul (28%) acordă 20-25 min pentru acestea.

Majoritatea antrenorilor (57%) se confruntă cu dezordinea în cadrul aplicării jocurilor de mișcare, unii (28%) cu nerespectarea întocmai a regulilor, iar alții (15%) se confruntă cu dozarea necorespunzătoare a jocurilor de mișcare

Majoritatea antrenorilor (57%) subliniază faptul că jocurile de mișcare dezvoltă spirit de colaboare și înțajutorare, unii (28%) remarcă faptul că jocurile de mișcare dezvoltă interesul pentru mișcare, iar alții (15%) observa faptul că jocurile sunt o modalitate facilă de rezolvare a sarcinilor antrenamentelor

Bibliografie

- [1] Andrieș, V. (2011). Jocuri dinamice pentru toate anotimpurile. Iași: Pim.
- [2] Cârstea, G. (2000). Teoria și metodică educației fizice și sportului. București: An-Da.
- [3] Grădinaru, C., (2009) Probleme de instruire în jocul de baschet, Editura Politehnica Timișoara
- [4] Predescu, T., & Moanță, A. (2001). Baschetul în școală. Instruire - învățare. București: Semn.
- [5] Sabău, G. (2005). Jocurile dinamice și deprinderile motrice. G.M.I.

*IMPORTANȚA UTILIZĂRII PLATFORMELOR DE ÎNVĂȚARE ÎN DEZVOLTAREA
FORMATULUI BLENDED-LEARNING, ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL*

Conceptul de blended learning este un concept de educare modern, flexibil, care are ca scop dobândirea de către fiecare cursant a unor cunoștințe de nivel tehnic ridicat. Sistemul este bazat pe concepte și metode de studiu inovative care cuprind studiul în sala de clasă asistat de trainer, studiu individual și studiul online.

Învățarea bazată pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învățare a noțiunilor teoretice. Dar interacțiunea dintre profesor și educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învățării mai bună, prin învățarea asociată. Învățarea asociată este un program educațional formal sau non formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă.

Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de „învățare personalizată”, sau cel de „instruire personalizată”, astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori, singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic, pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării.

„Tehnologiile sunt doar niște unelte care pot fi folosite în mai multe domenii, cu precădere în educație, dar cel mai important este modul cum se aplică. Este cunoscut faptul că în educație tehnologiile media sunt folosite în diferite combinații, iar cei șase piloni media sunt:” (Bates, Anthony Wiliam, 2015)

- *învățarea față-n-față*
- *text*
- *(stil)grafică*
- *audio (inclusiv vorbirea)*
- *video*
- *computerul (inclusiv animații, simulări și realități virtuale)*

Blended learning-ul este un termen care descrie o modalitate de învățare mixtă, ce combină metodele de învățare tradiționale cu studiul independent obținând astfel o nouă metodologie hibridă de învățare. Acesta reprezintă o schimbare majoră în strategiile didactice prin introducerea calculatorului în actul de predare-învățare-evaluare.

Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte. Profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedbackului instantaneu.

Acest tip de învățare permite elevilor să își personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare, moderne și în afara sălii de clasă. Acest tip de învățare pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie iar profesorii își pot îmbunătăți lecțiile. Acesta este un mod modern de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față, fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională.

Învățarea bazată pe tehnologie s-a dovedit a fi eficientă atunci când se dorește păstrarea elevilor în sala de clasă sau în educația online. Această metodă nu este monotonă dar îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse.

Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual iar profesorul îi identifică mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat, ceea ce îmbunătățește atitudinea elevilor față de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra într-un ritm propriu.

Învățarea mixtă include și software-ul care înregistrează automat datele elevilor și le măsoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor precum și părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat iar feedback-ul se realizează instantaneu.

Dacă nu este planificată și executată corect, învățarea mixtă poate avea și unele dezavantaje mai ales în ceea ce privește resursele tehnice sau instrumentele folosite.

În prezent există mai multe produse de software utilizate în procesul de instruire, ca de exemplu:

- *Sisteme pentru antrenare (exersare) (Drill&Practice)*-reprezintă cel mai vechi mod de utilizare a calculatorului ca mijloc didactic și care generează spre rezolvare diverse probleme date aleatoriu, fără a se oferi un răspuns corect ci, obligând la rezolvarea corectă a problemei respective pentru a putea trece la o altă problemă; cu alte cuvinte, obligă cursantul să încerce diferite metode de rezolvare până ajunge la răspunsul corect și își însușește problema generată.

- *Sisteme tutoriale*-sunt utilizate într-un mod de acțiune de tip tutorial în care are loc o interacțiune între cei doi parteneri și oricare dintre ei poate lua inițiativa, ceea ce presupune participarea activă a educabililor.
- *Sisteme pentru simulare*-relizează simularea unor situații din lumea reală sau imaginară, contribuind astfel la dezvoltarea intuiției elevului și la luarea rapidă a deciziilor ca urmare a experienței avute în acele momente critice prin care a trecut.

Device-urile devin astfel nu doar o sursă de documentare și/sau de informare, ci și o cale de acces spre un nou model de predare-învățare, mult mai eficient. Resursele astfel disponibile sunt vaste (există peste 80.000 de aplicații educative în App Store), însă cercetările în domeniul științelor educației arată că învățarea autentică, rezultând în capacitatea de transfer a cunoștințelor dobândite în viața reală nu se poate produce decât ca urmare a interacțiunilor umane - învățare dirijată.

Avantajele utilizării tehnologiei sunt evidente. Computerele au o capacitate de stocare a informației care depășește evident posibilitățile oricărui alt sistem cu aceeași funcționalitate, inclusiv a bibliotecilor (bibliotecile virtuale au ajuns la un volum de informație enorm, fără a necesita infrastructură fizică, precum în cazul bibliotecilor convenționale).

Capacitatea de a transfera informație, rapid și ieftin, indiferent de distanța fizică, în timp real, este un avantaj incontestabil, ceea ce permite sistemelor informatice să devină o completare deosebit de eficientă a bibliotecilor clasice (sau chiar să le înlocuiască, acolo unde nu există posibilitatea fizică a existenței unei biblioteci tradiționale), iar volumul datelor/informațiilor transmise este considerabil.

Aceste avantaje au putut fi convertite în apariția și consolidarea unui sistem nou de învățământ, și a unei noi modalități de învățare, învățarea on-line. Sistemul a dobândit o amploare evidentă și este utilizat la scară globală, acoperind un domeniu tot mai amplu de auto-instruire sau instruire la distanță, dar se impune precizarea că interacțiunea umană necesară învățării rămâne o componentă indispensabilă, care este acoperită prin componenta tutorială a acestor cursuri (fie prin completarea activității on-line cu sesiuni de tutoriat realizate prin participare efectivă a cursanților și tutorelui, fie prin tutoriale secondate de discuții directe în spațiul virtual) și prin componenta ce facilitează relațiile reciproce între participanți (forumuri, sarcini de lucru elaborate în grup), vizând participarea activă a celui ce învață.

Evoluția tehnologică explozivă a ultimilor ani a permis nu doar reducerea considerabilă a dimensiunilor dispozitivelor de stocare și gestionare a datelor, dar și a performanțele tot mai înalte ale acestor dispozitive, și disponibilitatea lor tot mai largă, deci accesul foarte ușor la performanțe tot mai înalte.

Utilizarea aplicațiilor în activitatea didactică este deosebit de utilă, nu doar în cazul învățării limbilor străine (poate cele mai multe aplicații educaționale sunt platforme sau softuri pentru învățarea și exersarea limbilor străine), dar poate fi o variantă mult mai creativă de a realiza proiecte, de a evalua cunoștințe și competențe, de a antrena anumite deprinderi de lucru. Singurul inconvenient

este generat de aceeași evoluție tehnologică explozivă care ne oferă această oportunitate dar ne și obligă la reactualizarea permanentă a informației oferite sau utilizate în predare sau evaluare.

Există de asemenea o serie de aplicații ce ar putea fi utilizate în accesarea informațiilor de pe platforme, în realizarea materialelor de utilizat în predare, cum ar fi PowerPoint, hărți conceptuale, astfel încât să se realizeze în cât mai mare măsură implicarea activă și motivarea elevilor. Modul de lucru va fi adaptat, prin derularea activităților practice pe platforma clasei virtuale a cursului, unde vor putea fi accesate toate materialele abordate la curs și unde vor fi încărcate temele și proiectele realizate în vederea evaluării, atât individual, cât și în echipe mici care vor realiza materiale colaborativ în mediul virtual (sub Google Drive), utilizând aplicații ca Padlet, Mentimeter, Kahoot, Socrative, platforma Moodle.

Rolul computerului în instruire devine tot mai important, pe măsura avansului tehnologic și a ritmului progresului tehnologiilor. Folosirea computerului a evoluat deci, de la simpla utilizare ca acces la informația disponibilă în spațiul virtual, trecând prin furnizarea amplă de material didactic în predare - cu precizarea necesității actualizării permanente a acestor resurse - la softuri care facilitează învățarea limbilor străine sau a aplicațiilor care permit realizarea de proiecte. Astfel, computerul nu mai este doar un mijloc de informare sau de ilustrare a cunoștințelor de predat, ci devine un instrument util în simularea, aplicarea și consolidarea cunoștințelor, exersarea unor abilități de lucru, evaluare și autoevaluare, ceea ce permite elevilor competențe suplimentare - de obținere și gestionare a informațiilor, de explorare, selectare și sistematizare a informațiilor.

Dintre platformele de învățare accesate atât de elevi cât și de cadrele didactice putem aminti:

- **Padlet** - un bun exemplu de aplicație colaborativă pentru uz didactic, (<https://padlet.com>), accesibilă din Google Play, sau din App Store, și care permite elaborarea colaborativă de materiale ce pot fi ilustrate prin imagini. Aceasta face ca aplicația Padlet să fie utilă atât profesorului, în abordarea mai motivantă a predării, dar mai ales cursanților, care au posibilitatea realizării temelor într-un format atractiv. Aplicația este deosebit de intuitivă, versatilă, permite creativitate nu doar în personalizarea formatelor de redactare, cât mai ales în posibilitatea de ilustrare a materialelor elaborate.

Aplicația permite nu doar editarea colaborativă de text, ca în cazul Google Document, ci un plus de creativitate prin ilustrarea acestui text cu imagini (fotografii, selfie-uri), filmulețe, interviuri, desene, etc. Este o bună modalitate de a prezenta rezultatele unui proiect de echipă, prin care elevii pot fi evaluați într-o manieră eficientă, creativă și mai ales motivantă.

De asemenea, aplicația permite o elaborare foarte simplă și o ilustrare bogată. Necesită cont, dar există opțiune de cont gratuit suficient de generoasă, iar odată creat contul se poate genera imediat un produs creativ. Toate produsele create rămân în contul utilizatorului, de unde pot fi refolosite, modifi-cate, clonate /duplicate. Accesarea produselor arhivate este simplă, acestea fiind vizibile imediat ce este accesat contul de utilizator.

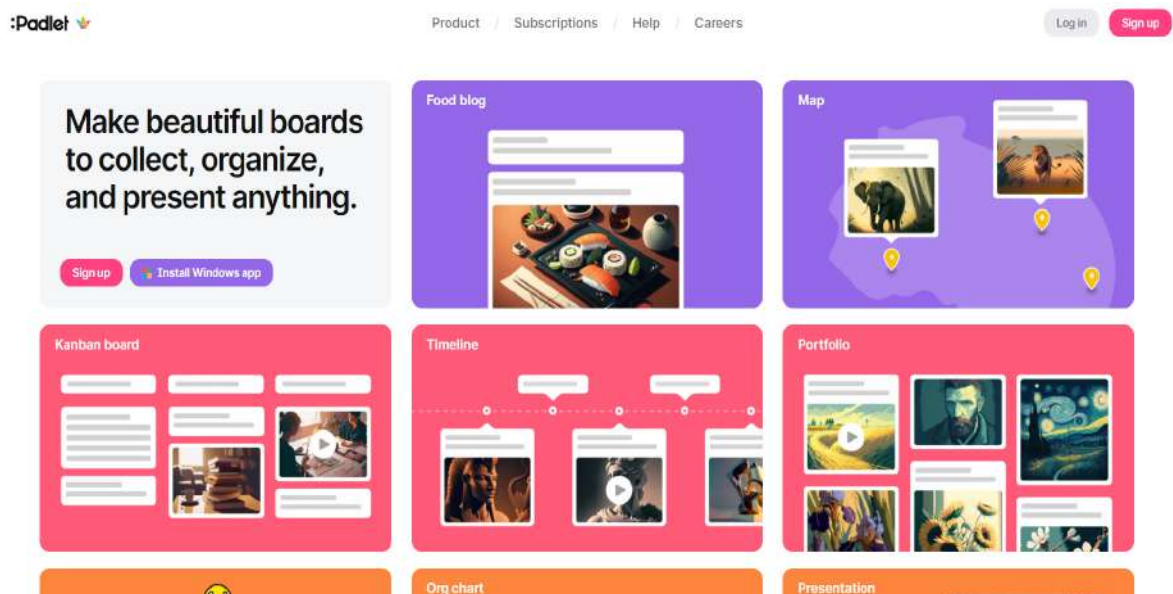
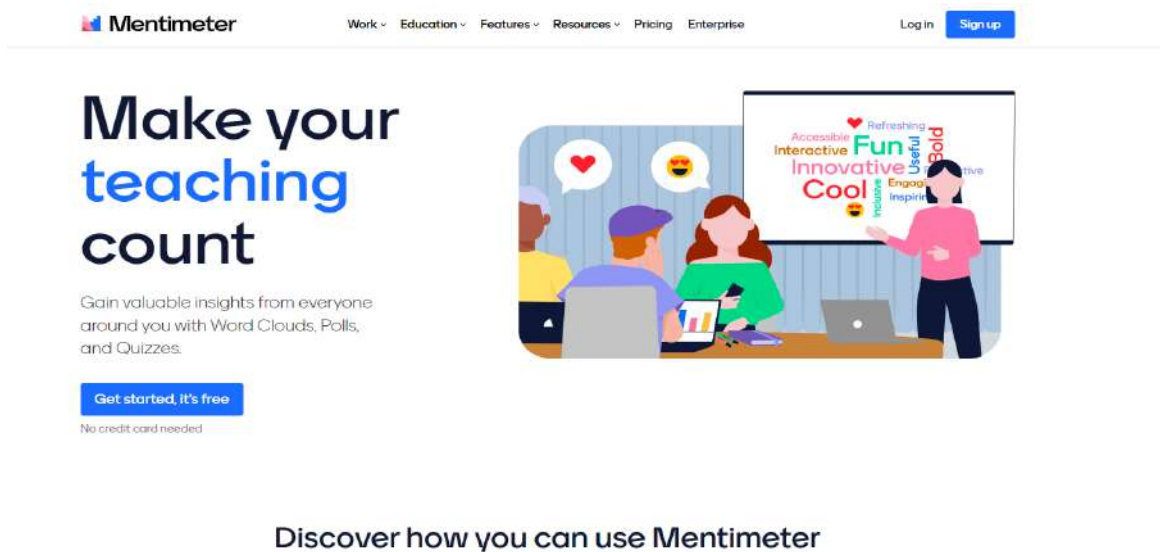

Fig. 1.1.

- **Mentimeter** – (<https://www.mentimeter.com/>) este o aplicație care îți permite să interacționezi cu un grup țintă în timp real. Este un instrument pentru sondaje unde poți pune întrebarea și grupul țintă poate da răspunsul folosind un telefon mobil sau orice alt dispozitiv conectat la internet.

Pentru a crea un sondaj se va apăsa pe butonul "New presentation" (Prezentare nouă), apoi se va alege numele acesteia. În partea dreaptă va fi meniul pentru editarea tipului de întrebare. După această alegere veți pune titlul întrebării și opțiunile de răspuns și modul în care vor fi afișate. Ultimul pas este prezentarea, ce se realizează cu ajutorul butonului "Present" din dreapta sus. După prezentarea întrebării în partea de sus a ecranului va fi vizibil un cod. Grupul țintă va accesa pagina aplicației și va introduce codul afișat în spațiul destinat acestuia, această acțiune fiind precedată de răspunderea întrebării pe dispozitivul propriu și afișarea rezultatului pe ecranul cu întrebarea.

Discover how you can use Mentimeter

Fig. 1.2.

- **Kahoot!** – (<https://kahoot.com/>) este o platformă gratuită cu ajutorul careia se pot crea teste interactive. A fost inventată pentru a fi accesibilă tuturor persoanelor, la clasă sau în alte medii de învățământ din întreaga lume. Aplicația este folosită, acum, de peste 50 de milioane de utilizatori. Creează un joc distractiv în câteva minute, îl numim "kahoot". Poți face o serie de întrebări, formatul și numărul de întrebări depinde doar de alegerea ta. Poți adăuga imagini, clip-uri video și diagrame întrebărilor tale pentru a face testul cât mai plăcut.

Kahoot-urile se joacă cel mai bine în grup, de exemplu, o clasă. Jucătorii răspund întrebărilor de pe propriile dispozitive, în timp ce întrebările și răspunsurile sunt afișate pe un ecran comun, pentru a uni lecția. Jocul creează un "moment-foc de tăbără", încurajând jucătorii să interacționeze. Pe lângă puterea de a crea propriul kahoot, jucătorii pot să caute prin milioanele de jocuri deja existente. Învățarea prin joc promovează discuția și impactul pedagogic, chiar dacă jucătorii sunt în aceeași cameră sau în părți diferite ale lumii. După un joc, încurajează jucătorii să creeze și să distribuie propriile lor kahoot-uri pentru a aprofunda înțelegerea, stăpânirea și scopul, precum și pentru a se angaja în discuții peer-led.

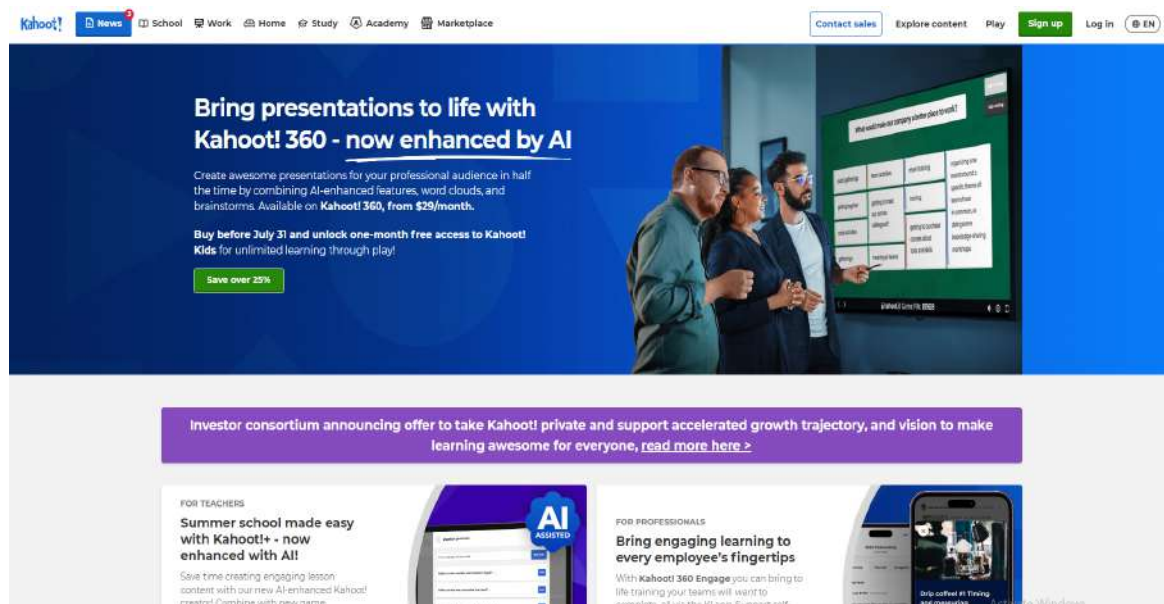

Fig. 1.3.

- **Quizizz** - (<https://quizizz.com/?lng=en>) un instrument pentru a crea jocuri online distractive cu chestionare

Quizizz este o platformă de învățare care folosește gamification pentru a face conținutul captivant și captivant. Participanții se pot implica în învățare live, asincronă, folosind orice dispozitiv, în persoană sau de la distanță. Profesorii și formatorii primesc date și feedback instantaneu, în timp ce cursanții folosesc funcțiile de gamification în chestionare distractive, competitive și prezentări interactive.

Quizizz este un instrument de evaluare online care permite profesorilor și studenților să creeze și să folosească propriile teste. După ce le-a oferit studenților un cod unic de acces, un test poate fi

prezentat în direct ca o competiție cronometrată sau folosit ca teme pentru acasă cu un anumit termen limită. După finalizarea chestionarelor, elevii își pot revizui răspunsurile.

În plus, datele obținute sunt compilate într-o foaie de calcul pentru a oferi instructorului o privire de ansamblu clară asupra performanței elevilor pentru a analiza tendințele și a determina zonele pe care să se concentreze în viitor. Acest feedback imediat poate fi folosit de profesori pentru a revizui viitoarele activități de învățare și pentru a schimba focalizarea materialului pentru a pune mai mult accent pe conceptele cu care elevii se luptă.

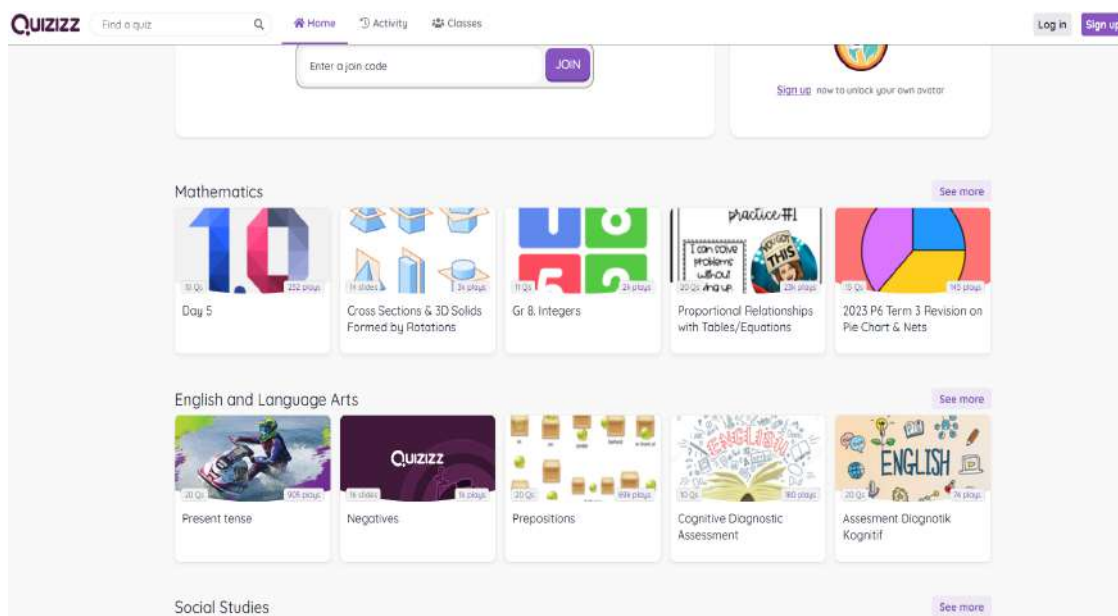

Fig. 1.4.

- **Platforma Moodle** (<https://moodle.org/>) oferă un mediu constructivist, interactiv și integrat, centrat pe învățare și în acest context al învățării vor fi evidențiate în continuare avantajele care se remarcă din punctul de vedere al profesorului, dar și din cel al elevului, cu precizarea că nu se va detalia modul de administrare al unei platforme Moodle, deoarece cele ce urmează se focalizează pe aspectele privitoare la platforma Moodle din perspectiva utilizatorilor, profesori și/sau elevi.

Principiul de bază în Moodle este constructivismul social, ceea ce presupune o învățare prin colaborare, bazată pe proiecte și sarcini individuale și de grup. Astfel, învățarea devine eficientă când profesorul construiește un material de învățare, pentru ca elevii săi să interacționeze cu acest material de învățare și să experimenteze, pentru a înțelege. În acest context, elevul este parte a unei comunități de învățare, în care este pus în situația de a înțelege ce are de făcut, de a explica celorlalți și de face împreună.

Platforma Moodle oferă profesorilor o multitudine de instrumente utile în predare-învățare-evaluare și însăși modalitatea de definire a cursurilor permite o adaptare la nevoile educabililor – elevi, studenți sau alte categorii care trec printr-un proces de formare, fie inițială, fie continuă. Este important de spus că educabilii pot parcurge un astfel de curs când, unde și cum doresc, deoarece prin forma și structura sa, un curs realizat și implementat pe o platformă Moodle este adaptat necesităților

lor, accesibil oricând și oriunde, chiar și în afara clasei, permițând colaborarea prin instrumente de comunicare moderne precum forum, chat, blog sau wiki.

Avantajele pe care le oferă Moodle se pot remarca doar în urma elaborării, implementării și utilizării cursurilor pentru orice disciplină școlară și în care se recomandă să fie integrate cât mai multe activități și resurse. Avantajele evidențiate în urma utilizării Moodle sunt atât din partea profesorului care propune elevilor săi cursuri atractive, cât și din partea elevilor, aceștia din urmă fiind încântați de învățarea prin e-learning și de tot ceea ce presupune aceasta. Poate că un dezavantaj care ar trebui menționat este timpul care trebuie alocat creării și elaborării cursurilor, însă faptul că un curs odată elaborat poate fi utilizat ori de câte ori apare această necesitate, diminuează considerabil acest dezavantaj.

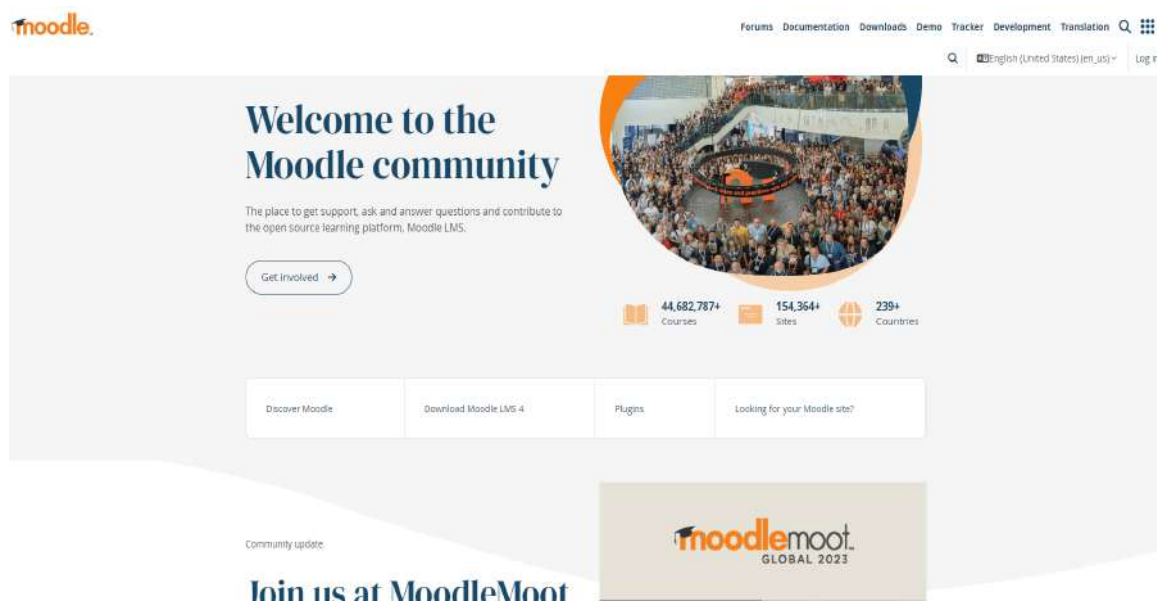

Fig. 1.5.

CONCLUZII

Așadar, internetul este foarte util în învățare, atât a celor mici, cât și a celor mari. Pentru cei mici tehnologia este atractivă, iar pentru cei mari trebuie să existe o motivație puternică pentru a o utiliza în mod eficient.

- Învățarea în clasă îi ajută pe elevi și pe profesori să se cunoască mai bine. Acest lucru permite profesorilor să cunoască elevii și să evalueze mai bine punctele forte și punctele slabe, să acționeze ca mentori și să ghideze studenții în posibilitățile lor de carieră.
- Într-o clasă tradițională, elevii pot să-și împărtășească în mod direct opiniile și să-și clarifice propriile întrebări cu profesorul, obținându-și astfel răspunsurile imediat.

- Înțelegând modelul de întrebări și răspunsuri și sugestiile oferite de profesori cu experiență, elevii pot găsi mai multe informații utile decât atunci când utilizează note și sugestii online generalizate.
- De asemenea, învățarea în clasă este mai utilă datorită unei interacțiuni continue între elevi și profesori, deoarece îi ajută pe elevi să scape de temerile lor cu privire la examene.
- În cele din urmă, interacțiunile cu profesorii buni contribuie la motivația elevilor de a obține note mari.

Bibliografie:

- Albulescu, I., Catalano, H. (coord) (2021). Procesul de instruire în mediul online. București: edituraDPH
- Bates, A. W. (2015). *Teaching in a digital age*, from <https://www.tonybates.ca/teaching-in-a-digital-age/>
- Ceobanu C., Cucos, C., Istrate O., Pânișoară, I.O (2022). Educația digitală. Iași: Ed. Polirom.
- Cerghit, I., (1997), *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Cucoș, C. (2016), *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași

Webografie:

- ✓ <https://padlet.com/>
- ✓ <https://www.mentimeter.com/>
- ✓ <https://kahoot.com/>
- ✓ <https://quizizz.com/?lng=en>
- ✓ <https://moodle.org/>
- ✓ <https://www.elearning.ro/platforma-educationala-moodle-un-succes-in-e-learning>
- ✓ <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>

ACTIVITĂȚI CREATIVE CU ELEVII CES

8 MARTIE

PROFESOR ITINERANT

MOVILEANU CLAUDIA - LICEUL TEORETIC „IOAN PASCU” CODLEA, JUDEȚUL
BRAȘOV

Psihologii și pedagogii au considerat de-a lungul timpurilor că dezvoltarea unui copil nu se poate realiza în lipsa jocului și a activităților recreative. Aceasta îi oferă copilului posibilitatea de a se dezvolta în plan social, emoțional, fizic și intelectual și ceea ce este deosebit de important, de a se cunoaște pe sine. În cazul elevilor CES, aceste activități îi ajută pe elevi să își exprime emoțiile, să interacționeze cu ceilalți, să achiziționeze cunoștințe și tehnici de lucru care îi vor fi necesare pentru adaptarea la cerințele școlii..

În cadrul cabinetului de resurse, aceste activități au devenit o tradiție. Fiecare activitate didactică aleasă îi ajută pe copii să facă progrese, să inițieze acțiuni de a dăruir lucruri realizate cu propriile mâini pentru cei dragi, în cazul nostru mamelor. Bucuria surprizei îi fac pe acești elevi să se simtă utili, valoroși, responsabili, independenți, integrați și acceptați. Lucrările acestor elevi din timpul anului școlar sunt expuse pe holurile școlii.

Participarea activă a copiilor la aceste activități este influențată de antrenarea lor zilnică în activități variate și capabile să-i cucerească prin farmecul lor, să le dezvolte imaginația și să le incite gândirea.

Exemple de activități realizate cu elevii școlii în cabinetul de resurse cu ocazia zilei de

8 martie

1. Prima activitate realizată se intitulează „**Flori din gips și mesaj pentru mama**”

Elevul A. David, clasa I -a B, Liceul Teoretic „Ioan Pascu”. Codlea, Brașov.

Descrierea activității:

1. Alegerea tehnicii (pictură) și a materialelor (hârtie colorată, bețe de frigărui, figurine de gips, acuarele).

2. David a ales culoarea colii de hârtie și evenimentul

(8 martie).

3. Pictarea florilor și a frunzelor turnate de mine ca model.

4. Scrierea textului în partea de jos a paginii și scrierea autorului.

5. Lipirea florilor și a frunzelor pe un băț de frigărui (de către profesor), folosind un pistol de lipit.

Acest elev deși este atât de micuț este un elev cu o capacitate extraordinară, atent, sociabil, comunicativ și afectuos. Realizează cu mult drag activități de acest gen, având multă răbdare și atenție în tot ceea ce face. Sarcina trebuie să fie precisă, clară și ușor de realizat pentru ca ceea ce ne propunem să fie dusă la bun sfârșit.

2. A doua activitate se numește „**Felicitări de 8 martie**”

Elevele B. Daria, clasa a- IV-a B și S. Amalia I -a B, Liceul Teoretic „ Ioan Păscu”. Codlea, Brașov.

Descrierea activității:

1. Alegerea tehnicii (decupare, lipire) și a materialelor (hârtie glasă și colorată, lipici, foarfecă, modele de perforatoare, carioci sidefate tip acuarele).

2. Decupare cu sprijin parțial a colii de hârtie pentru a da forma felicitării. Cu ajutorul unei foarfeci zimțate se realizează marginile felicitării.

3. Alegerea modelelor și a culorilor pentru realizarea florilor și tiparul pentru frunze.

4. Poziționarea și lipirea florilor.

5. Decorarea cu culori acrilice a florilor.

6. Scrierea textului.

BIBLIOGRAFIE

Cucoș, C. Pedagogie, Ed. a II –a, rev. și adăug. - Iași, Editura Polirom, 2006.

Vlad, M., Curriculum Național pentru Învățământul special și Special integrat, Iași, Ed. Spiru Haret, 2010.

REFERAT

PROF. ITINERANT CLAUDIA MOVILEANU
LICEUL TEORETIC „IOAN PASCU”, CODLEA, JUD. BRAȘOV.

Prima Școală Românească - Șcheii Brașovului *Programa școlară*

Un document necatalogat, din aceeași perioadă, ne arată programa propusă de Ioan Popazu pentru școala din Șcheii Brașovului. Programa prevedea :

La clasa I: cunoașterea slovelor până la citit; citire română cu slove; cele patru operații de aritmetic din cap și o parte pe tabla; cunoașterea literelor latine și silabisirea lor; istorii morale.

La clasa a II-a: religie din catehismul mic; etimologia limbii române; geografia generală de Africa și de America, pe scurt; limba germană, gramatica la verburile regulate, numai cu paradigma și praxa; geografia generală de Europa și Asia, pe scurt; cele patru speții de numeri numiți.

La clasa a III-a: religie, gramatica germană, traducerea românească din „Jugendfreund”, sintaxul român cu aplicaciune la prietenul tinerimii, caligrafia română, germană și latină, repetarea celor patru speții și regula de trei simplă, geografia patriei spețială, geografie, socoteala- regula de trei compusă și regula soțietății.

La clasa a IV-a: religie, limba latină – text român cu litere, gramatica- formele regulate ale verbelor, cinci declinări regulate, cinci conjugari, regulile genului, adjectivul, pronumele, numeralul ordinal și cardinal, prepoziția, adverbul; traduceri din latină în română și din română în latină, limba maternă - text român cu slove; gramatica- subiect, predicat, sintaxul sau învățătura despre prepozițiune, sintaxul tuturor părților, cuvântare. Felurile propoziției: principală, absolută și relatică, incidentă, splicatorie și definitivă, simplă și compusă, dreaptă și întoarsă, activă și pasivă, plină și eliptică. Ortografia cu interpuncțiunea. Citire cu înțeles și dreapta intonare; deprinderi silistice. Geografia – descrierea suprafeței terestre, apa și uscatul, munții și râurile, împărțirea țărilor despre popoare și staturi. Aritmetica - patru speții,

frangerile simple și zecimile, regula de trei simplă. Istoria naturală – zoologie, animale sugătoare, păsări, pești și amfibii. Repetarea gramaticii și sintaxul german.

În același document ne este prezentat și programa școlară pentru fete. Fetele învățau numai trei clase și în mare parte programa era asemănătoare cu cea a băieților. La clasa I fetele nu aveau “socoteala din cap”, iar în clasa a II-a era introdus în plus “dialogurile germane”. Însă pentru clasa a III-a, programa era total diferită față de a băieților, deoarece cum am mai spus, fetele aveau trei clase și din această cauză programa trebuia schimbată, cam în felul următor: fetele învățau Catehismul moral și al sănătății, traducere din românește în nemțește și viceversa, cu aplicarea gramaticii; geografia Imperiului Austriac, repetarea celor patru speții concrete și regula de trei simplă, caligrafia cu deprinderi, geografia patriei, astronomia populară ca studiu extraordinar, desen și istoria patriei și națiunii, pe scurt.

În anul 1850 primul gimnaziu brașovean își deschide porțile cu programa școlară care se aseamănă cu “planul scolastic” din Șchei¹. Protocolul ședinței a fost semnat la 2 Februarie în anul 1841 și ne arată că la școala din Șchei funcționau patru clase de băieți și una de fete, conduse de Andronic Androne (prima clasă), Nicolae Preda (clasele II și III), Iosif Barac (clasa a IV- a) și Toma Moldovan pentru clasa de fete.

La 4 Ianuarie, anul 1842, obștea din Șchei înaintează un nou memoriu, în care-și manifesta din nou nemulțumirile din pricina școlilor, cerând să se facă statornica și vecinica întocmire folositoare.

În ședința din 21 Iunie, anul 1841, Ioan Popazu face cunoscută dania prințului sârb, la care se adaugă dania localnicilor Vasile Moroianu Ciric și soția sa Maria, care au dat un loc de fâneață din Poiana Brașovului precum și Anastasie Constantin și soția sa Anastasia, care dăruiesc 200 fl. pentru tinerimea care va umbla la școală. Sub aspect financiar, școala se confruntă cu o situație grea. Prin memorii, dascălii școlii și chiar obștea își exprima nemulțumirea față de calitatea învățământului.

În 14 Noiembrie, anul 1843, Ioan Popazu recomandă să se ia în considerare memoriile dascălilor și ale obștei și propune ca în viitor dascălii să se numească dintre absolvenții facultăților de la Viena. Printr-o statistică din anul 1847 se menționează că la aceea dată școala era frecventată de 171 de elevi, dintre care 71 erau scutiți de taxe școlare pentru că erau săraci. Funcționând cu noul gimnaziu, vechea școală șcheiană păstrează calitatea de școală elementară până în anul 1947, iar din 1961 ea va deveni muzeu.

¹ Oltean, V. (2004). „Prima Școală Românească”, Iași, p.170.

Activitatea desfășurată de Prima Școală de-a lungul timpului, a fost de mare folos evoluției ulterioare a învățământului românesc. De asemenea, scrisul românesc și evoluția limbii literare și-au pus bazele în acest lăcaș de cultură, impunând graiul din zona Brașovului în întreaga țară, prin răspândirea tipăriturilor lui Coresi. Prima Școală Românească devine astfel un monument al umanității, mai precis, un monument al culturii române.

“...Școalele sunt o fântână din care se adapă obștescul norod cu îndeșularea învățăturii și a înțelepciunii”...(Grigore Ghica Voevod), , în 1748, în hrisovul pentru deschiderea “școalelor moldovene”

BIBLIOGRAFIE

1. Oltean, V. Acte, documente și scrisori din Șcheii Brașovului. București: Editura Minerva, 1981.
2. Oltean, V. Junii din Șcheii Brașovului. Iași: Editura Tipo Moldova, 2005.
3. Oltean, V. Tiparul Coresian. Brașov: Editura Tipo Brașov Documente. Periodice, 2000.

Rolul educației outdoor în învățământ preșcolar

Prof. pt. învăț. preșcolar Munteanu Claudia
Școala Gimnazială "Angels", Păulești / Prahova

Educația outdoor este un concept relativ nou în contextul educativ românesc, însă ea începe din ce în ce mai mult să capteze interesul actorilor educaționali din sistemul de învățământ formal. Există numeroase accepțiuni pentru termenul de educație outdoor, însă pentru a da o definiție simplă putem spune că această formă de educație se bazează pe învățarea în aer liber. Termenul de educație outdoor, poate include educația pentru mediu, activități recreative, programe de dezvoltare personală și socială, drumeții, aventură, etc.

Caracteristicile cheie ale educației outdoor:

- *Educația outdoor ofera posibilitatea contactului direct cu natura* – protecția mediului reprezintă un subiect de interes mondial, urbanizarea masivă a produs un efect nociv asupra mediului și prin faptul că oamenii nu constientizează impactul pe care acțiunile lor non-ecologice le au asupra mediului – educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu;
- *Educația outdoor reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare* – un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun “cei 4 pereți ai unei săli de clasă” poate oferi elevilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc;
- *Educația outdoor facilitează procesul de învățare al elevilor care întâmpină dificultăți în acest sens* – educația outdoor oferă un climat diferit de învățare ce permite elevilor care în mod usual întâmpină dificultăți de învățare și au un nivel scăzut de performanță școlară, să devină mai motivați, cu mult mai capabili;
- *Educația outdoor oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea societății*

De cele mai multe ori educația primită la școală are un aspect teoretic(cognitiv). Profesorii au de urmat o programă încărcată și prea puțin timp la dispoziție ca să o predea unei clase numeroase. În educația outdoor copiii învață totul în mod practic, activ, prin experiențe personale la care apoi reflectă pentru a extrage învățăturile. Acest mod de învățare, se numește experiențial-*Înveți cu creierul, mâinile și inima!*.

Există o serie de programe de educație outdoor care pot fi utile în diferite contexte și în funcție de nevoile existente/identificate, astfel ca se pot utiliza astfel de programe axate pe sănătate și educație fizică, știința mediului, management și psihologie.

Un exemplu de program de educație outdoor axat pe educație fizică ar putea avea efect preventiv-educativ-terapeutic, ar putea duce la scăderea numărului de elevi cu obezitate crescută din școală (programul ar putea include exerciții fizice, plimbări în aer liber, discuții libere cu elevii într-un cadru relaxant și motivant); un program de educație outdoor axat pe știința mediului ar avea ca efect informarea elevilor cu privire la problemele de mediu din comunitatea lor, conștientizarea cu privire la impactul pe care acțiunile lor le au asupra mediului (se poate organiza o activitate de ecologizare, sau

orice alte activități relevante în abordarea problemei identificate - o caracteristică importantă a educației outdoor este aceea că permite un grad ridicat de creativitate).

Un aspect important al educației outdoor este acela că poate contribui la creșterea nivelului de bunăstare al indivizilor; pe lângă nevoile de bază ale unei persoane, există și o serie de nevoi la care educația outdoor poate răspunde și anume: nevoia de a fi respectat, inclus social, de a fi activ și responsabil, nevoia de a te simți în siguranță.

Nevoia de a se simți respectat – derularea de diferite activități în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai deschis, va comunica, își va exprima propriile opinii, se va simți băgat în seamă și va simți ca deciziile sale contează pentru ceilalți; elevii pot fi consultați cu privire la diferite jocuri sau activități.

Nevoia de a fi responsabil – activitățile outdoor permit copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini (educația outdoor este printre altele o forma de învățare organizată și structurată, astfel ca profesorul trebuie să aibă în vedere implicarea tuturor elevilor în activitățile propuse); sub supravegherea profesorului/educatorului, fiecare copil primește diferite responsabilități și sarcini pentru atingerea scopului propus (spre exemplu daca se optează pentru o activitate de ecologizare, un elev poate primi sarcina de a curăța pomii, un elev are sarcina de a uda florile – este important însă ca prin comunicarea cu elevul, profesorul să-i insuflă acestuia sentimentul că prin ceea ce întreprinde el, mediul va fi mai curat, astfel el va conștientiza că are o responsabilitate față de protejarea mediului.

Nevoia de a fi activ – implicarea în diferite activități sportive, jocuri, plimbări tematice, nu va aduce decât beneficii dezvoltării fizice, psihice ale elevului. Jocul este o caracteristică principală a copilăriei, de aceea este important ca elevii să fie stimulați în mod constant să se joace, să alerge, să participe la diferite activități în mod activ.

Nevoia de a fi inclus social – poate cea mai importantă caracteristică a educației outdoor este aceea că este o modalitate de succes de a depăși unele dificultăți ale copilului (psihice, fizice, sociale, emoționale sau economice), astfel încât acesta să fie inclus social, să simtă că aparține unei comunități; se consideră ca mediul din interiorul clasei este mai degrabă unul competitiv, în timp ce cel din afara clasei este unul suportiv, care permite copiilor să se exprime, să relaționeze cu ceilalți, să colaboreze.

Nevoia de a se simți în siguranță - un aspect pe care literatura de specialitate îl consideră important în abordarea educației outdoor este că aceasta trebuie să țină cont de această nevoie. Interiorul clasei este mult mai sigur pentru elevi, în timp ce mediul exterior implică diferite riscuri și situații neprevăzute care pot avea efect negativ. Profesorul trebuie să identifice posibilele riscuri care pot să apară și să conceapă un plan de management al riscului, despre care vom vorbi mai târziu întrucât este un aspect deosebit de important care i-a făcut pe unii specialiști în domeniu să neghe utilitatea utilizării educației outdoor.

Educația outdoor reprezintă suma acțiunilor întreprinse de profesori, instructori, trainer, formatori, într-un mediu natural/sălbatic, folosind metode experiențiale, pentru a produce schimbări la nivelul abilităților fizice, intra și interpersonale și al comportamentului față de mediu, în rândul participanților. Educația din școală rămâne săracă dacă nu este completată de ceea ce se poate adăuga din afara perimetrului ei. O școală inovativă va prelua și va integra astfel de situații, le va face aliat, sursă de întărire, de revigorare, de extensie a ariei ei de acțiune.

Bibliografie:

1. Cucoș, C-Doxologia, decembrie 2012
2. Manual de educație outdoor -Liflong Learning Programme 2010-2012

Transformarea Educației: Abordări Inovatoare și Practici Excepționale

Introducere

Educația contemporană se află într-un proces de transformare profundă, caracterizat de trecerea de la modele tradiționale la paradigme inovatoare, axate pe nevoile elevului modern. Simpozionul internațional "Transformarea educației: de la standard la excelență" evidențiază necesitatea urgentă de a adopta practici pedagogice care să stimuleze gândirea critică, colaborarea și creativitatea. În acest context, este esențial să analizăm și să înțelegem abordările inovatoare care modelează educația viitorului, alături de practicile excepționale care au demonstrat rezultate remarcabile în diverse contexte educaționale.

Abordări inovatoare în educație

1. Învățarea bazată pe competențe

O paradigmă inovatoare care redefinește educația este învățarea bazată pe competențe. Acest model pune accent pe dobândirea și aplicarea practică a cunoștințelor, permițând elevilor să progreseze în ritmul propriu. În loc să fie evaluați pe baza unor standarde fixe și uniforme, elevii sunt încurajați să își dezvolte competențe esențiale pentru viața reală, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea. În Finlanda, de exemplu, acest model a transformat în mod semnificativ calitatea educației, plasând elevul în centrul procesului de învățare.

2. Tehnologia educațională și învățarea personalizată

Un alt element central în transformarea educației este integrarea tehnologiei în procesul didactic. Platformele digitale și inteligența artificială permit personalizarea învățării, adaptând conținutul educațional la nevoile individuale ale fiecărui elev. Exemple notabile includ utilizarea instrumentelor de învățare adaptivă, care analizează progresul elevului și oferă resurse personalizate pentru a îmbunătăți performanța. În SUA, programele de învățare bazate pe inteligență artificială au crescut nivelul de angajament al elevilor și au redus decalajele educaționale.

3. Învățarea prin proiecte și experiențe practice

O altă inovație importantă este învățarea prin proiecte, care încurajează elevii să rezolve probleme reale prin colaborare și cercetare. Această metodă stimulează curiozitatea și dezvoltă abilități transversale. Școlile din Danemarca, de exemplu, au implementat cu succes proiecte interdisciplinare în care elevii lucrează în echipe pentru a găsi soluții la probleme din viața reală, consolidând atât cunoștințele teoretice, cât și competențele practice.

Practici excepționale în educație

1. Școli orientate spre incluziune și diversitate

O practică excepțională o reprezintă școlile care promovează incluziunea și diversitatea, oferind un mediu de învățare echitabil pentru toți elevii. Prin utilizarea de metode diferențiate și sprijin individualizat, aceste instituții asigură că fiecare elev are acces egal la oportunități de învățare.

În Canada, școlile orientate spre incluziune au demonstrat că elevii cu diverse nevoi educaționale pot obține performanțe excelente atunci când sunt sprijiniți într-un mediu pozitiv și incluziv.

2. Programe de dezvoltare socio-emoțională

Dezvoltarea competențelor socio-emoționale este o altă practică excepțională care contribuie la excelență. Aceste programe ajută elevii să își gestioneze emoțiile, să dezvolte empatia și să construiască relații sănătoase. În Japonia, integrarea lecțiilor de mindfulness și meditație în curriculum a condus la îmbunătățirea performanțelor academice și a stării generale de bine a elevilor.

3. Implicarea comunității și a partenerilor externi

Un alt exemplu remarcabil este colaborarea dintre școli și comunități, care îmbogățește experiența educațională prin parteneriate cu organizații locale, instituții culturale și companii. Această abordare oferă elevilor oportunități de învățare practică și implicare civică. În Germania, programele de tip "școală deschisă" facilitează conexiunile cu comunitatea, creând o punte între educație și viața reală.

Concluzie

Transformarea educației de la standard la excelență necesită adoptarea unor abordări inovatoare și implementarea de practici excepționale care să răspundă cerințelor unei societăți aflate în continuă schimbare. Învățarea bazată pe competențe, tehnologia educațională, incluziunea, dezvoltarea socio-emoțională și implicarea comunității sunt doar câteva dintre elementele esențiale care pot asigura succesul educațional. Prin participarea la simpozioane internaționale și colaborarea între profesioniști, educația globală poate evolua spre un viitor mai echitabil și mai performant.

Bibliografie

Fullan, M. (2013). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press.

Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London: Routledge.

OECD (2018). *The Future of Education and Skills: Education 2030*. Paris: OECD Publishing.

Autor articol Prof. Mureșan Cristina Maria

Liceul Teoretic Traian Vuia Făget, Timiș

CREATIVITATE PRIN JOCUL DIDACTIC

FLORINA MUSCA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „OLTEA DOAMNA” ORADEA

Învățarea nu mai poate avea ca unic scop memorarea și reproducerea de cunoștințe: în societatea contemporană, o învățare eficientă presupune explicarea și susținerea unor puncte de vedere proprii, precum și realizarea unui schimb de idei cu ceilalți. Pasivitatea elevilor în clasă, consecință a modului de predare prin prelegere, nu produce învățare decât în foarte mică măsură. De fapt, prelegerea presupune că toți elevii pot asimila aceleași informații, în același ritm, ceea ce este departe de realitate.

Pentru elevi, este insuficient dacă, în timpul unei ore, ascultă explicațiile profesorului și văd o demonstrație sau un experiment. Este mult mai eficient dacă elevii participă în mod **activ** la procesul de învățare: discuția, argumentarea, investigația, experimentul, devin metode indispensabile pentru învățarea eficientă și de durată. Așadar, învățarea devine eficientă doar atunci când îl punem pe elev să acționeze!

Trecerea la o metodologie mai activă, **centrată pe elev**, implică elevul în procesul de învățare și îl învață aptitudinile învățării, precum și aptitudinile fundamentale ale muncii alături de alții și ale rezolvării de probleme. Metodele centrate pe elev implică individul în evaluarea eficacității procesului lor de învățare și în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare.[1]

Apariția noilor programe, centrate pe achizițiile elevilor, impune anumite schimbări în didactica fiecărei discipline. Diversificarea metodelor de învățare, a modurilor și formelor de organizare a lecției, a situațiilor de învățare, constituie cheia schimbărilor pe care le preconizează noul curriculum. Asigurarea unor situații de învățare multiple creează premise pentru ca elevii să poată valorifica propriile abilități în învățare.

Opțiunea pentru o metodă sau alta este în stransă relație cu personalitatea profesorului, gradul de pregătire, de predispoziție, precum și stilurile de învățare, nivelul de inteligență, capacitatea de abstractizare a grupului cu care se lucrează.

Jocul didactic este un tip specific de activitate, prin care învațătorul consolidează, precizează și chiar verifică cunoștințele elevilor, le îmbogățește sfera lor de cunoștințe, pune în valoare și le antrenează capacitățile creatoare ale acestora. Atunci când jocul este utilizat în procesul de învățământ, el dobândește funcții psihopedagogice semnificative, asigurând participarea activă a elevului la lecții, sporind interesul de cunoaștere față de conținutul lecției, responsabilizarea fiecărui elev față de grupul din care face parte, formarea abilității elevilor de a se relaționa și a lucra eficient în cadrul grupului, dezvoltă elevilor o gândire critică.[2]

Exemplu de activitate: Jocul Next. (un joc aplicat în cadrul orelor de matematică, dar care se poate adapta și pentru disciplinele socio-umane)

Instucțiuni privind desfășurarea jocului.

În joc se evidențiază următoarele roluri

- a) coordonatorul jocului - profesorul
- b) ajutorul coordonatorului – un elev din clasă
- c) fiecare echipă își alege căpitanul său, care va organiza activitatea echipei.

Jocul se va desfășura în următoarele concursuri

I. „Rezolvarea problemelor”.

II. „Concursul nominal”.

III. „Cutia misterioasă”.

IV. „Next”.

Concursul I „Rezolvarea problemelor”. Scopul desfășurării acestui concurs-evidențierea priceperilor și deprinderilor practice de rezolvare a problemelor.

Căpitanii celor două echipe vor trage câte o fișă pe care vor fi enunțurile standardizate pregătite de profesor din timp. Enunțurile problemelor vor fi proiectate. **(Anexa 1)**

Echipele lucrează asupra însărcinărilor, apoi, un membru al echipei face explicațiile la tablă. Pentru răspunsul deplin la tablă echipa va acumula 2 puncte pentru fiecare exercitiu .

Concursul II, „Concursul nominal”

În procesul desfășurării „Concursul nominal” membrii echipelor ce concurează nemijlocit **vor pune întrebări membrilor echipei adverse**, indicînd de fiecare dată concret cui i se adresează întrebarea respectivă. Oricărui membru la acest concurs i se va pune cel mult o întrebare. Echipa nu are dreptul să-l ajute pe cel căruia i se adresează întrebarea. Pentru încălcarea regulii, echipa de asemenea va fi amendată. Pentru acest concurs fiecare echipă pregătește din timp 2 întrebări a câte 2 puncte

Concursul III „Cutia misterioasă”

Problemele propuse pentru „Cutia misterioasă” le pregătește profesorul. Aceste întrebări și enunțuri pot fi mai complicate, în general nonstandart, la tema respectivă.

Cele două echipe care concurează vor extrage pe rînd câte o fișă din cutie, pe care va fi scris enunțul respectiv (enunțurile se vor proiecta). **(Anexa 2)**

Concursul IV „NEXT”

Concursul „NEXT” este dedicat fixării și evaluării cunoștințelor teoretice la tema respectivă. Sunt pregătite din timp câte 10-20 întrebări teoretice (definiții, proprietăți, formule etc...) pentru fiecare din cele două echipe. Concursul se va desfășura în următorul mod:

Profesorul va pune întrebările pregătite membrilor echipei. Primul jucător al fiecărei echipe va scrie răspunsul pe foaie, respectiv va răspunde la întrebare. Foaia va trece la următorul jucător pentru a răspunde la întrebarea a doua, al treilea jucător la întrebarea a treia...next...Echipele răspund la aceeași întrebare în același timp. Astfel fiecare membru al echipei aduce, sau nu, un punctaj echipei. Pentru fiecare răspuns corectă echipa va acumula câte un punct. **(Anexa 3)**

4. Totalurile concursului, evaluarea (fără apreciere cu note).

La finele fiecărui concurs se vor trece totalurile și se va completa tabelul: **(Anexa 4)**

Se apreciază activitatea clasei în asamblu și a unor elevi, care au demonstrat atitudini deosebite, se evidențiază obiectivele care au fost realizate și care nu.

Concursuri Echipe	„Rezolvare problemelor”	„Concursul Nominal”	„Cutia Misterioasă”	„NEXT”	Puncte de penalitate	TOTAL
I						
II						

Profesorul trebuie să știe cum să se adapteze diverselor activități, el avînd mai multe roluri în același timp fiind controlor, organizator, furnizor, investigator, meditator, consultant și nu în ultimul rînd participant. El trebuie să posede anumite calități didactice, cum ar fi: creativitatea prin întocmirea regulilor jocului, capacitatea de a expune clar și convingător ideile, talentul de a aprecia rapid și corect situația.

BIBLIOGRAFIE

[1] Cerghit Ioan, Metode de învățământ, Editura polirom, 2006 pag 123

[2] <https://iteach.ro/experiencedidactice/jocurile-didactice-si-rolul-lor-in-formarea-si-dezvoltarea-prescolarului>

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ

Autor: Aura Nacu

Profesor la Școala Gimnazială "Maria Rosetti", București

Educația Personalizată: O Nouă Viziune asupra Învățării Matematicii

Unul dintre pilonii educației moderne este personalizarea învățării, care oferă profesorilor oportunitatea de a adapta ritmul și metoda de predare la nevoile fiecărui elev. În locul unui model de învățare unitar, platformele de învățare online permit elevilor să parcurgă lecțiile în ritmul lor, în funcție de competențele și nevoile individuale.

Personalizarea înseamnă să ofere fiecărui elev exact resursele de care are nevoie. Spre exemplu, un elev care are dificultăți cu trigonometria poate primi exerciții suplimentare, în timp ce unul avansat poate explora subiecte mai complexe. Această abordare nu doar facilitează învățarea matematicii, ci și le dezvoltă elevilor autonomia și motivația de a progresa.

Învățarea Bazată pe Proiecte: Transformarea Matematicii într-o Experiență Practică

Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning) este o metodă inovatoare care îi încurajează pe elevi să aplice conceptele matematice în contexte reale. De exemplu, un proiect în care elevii construiesc un model de pod îi ajută să aplice teorema lui Pitagora, trigonometria sau geometria într-un mod practic și relevant. Astfel, matematica devine mai mult decât o colecție de formule abstracte – devine un instrument pentru a înțelege și modela lumea din jur.

Un proiect de analiză statistică, în care elevii colectează și analizează date despre subiecte de interes, nu doar că îi învață statistica, dar le dezvoltă și abilități de interpretare a datelor, relevând importanța matematicii în deciziile informate și raționale.

Utilizarea Realității Virtuale și Augmentate: Vizualizarea Conceptelor Abstracte

Realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR) sunt tehnologii care deschid noi căi de explorare în educația matematică, ajutând elevii să vizualizeze concepte greu de imaginat. Graficul unei funcții 3D sau un sistem de coordonate complex, de exemplu, pot fi dificil de înțeles prin reprezentări bidimensionale pe tablă. Cu ajutorul VR și AR, aceste concepte devin interactive și ușor de perceput.

Prin aplicații de realitate augmentată, elevii pot explora cum variază graficul unei funcții când ajustăm parametrii acesteia, făcând geometria spațială mai intuitivă și captivantă. Astfel, matematica devine un domeniu dinamic și vizual, care își dezvoltă frumusețea și relevanța în moduri captivante.

STEM și STEAM: Integrarea Matematicii în Domenii Interdisciplinare

Matematica este fundația abordării STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) și a STEAM, unde se adaugă artele, pentru a încuraja creativitatea și inovarea. Prin aceste abordări, elevii

învață cum conceptele matematice sunt aplicabile în inginerie, tehnologie și științe naturale, precum și în domeniul artistic.

În cadrul unui proiect STEAM, elevii pot folosi matematica pentru a crea modele geometrice, pentru a programa algoritmi de generare a fractalilor sau pentru a înțelege principiile fizice din spatele unui robot. Astfel, ei percep matematica nu doar ca pe un set de reguli, ci ca pe un limbaj creativ prin care își pot exprima ideile și inovația.

Învățarea la Distanță: O Nouă Modalitate de a Preda și a Învăța Matematica

Învățarea la distanță a devenit parte integrantă a educației și deschide noi modalități de colaborare și predare. Platformele de e-learning permit accesul la resurse interactive, simulări de probleme matematice și exerciții autocorectate, toate acestea ajutând profesorii să urmărească progresul elevilor și să le ofere feedback instant.

Aplicațiile interactive, cum ar fi Whiteboard.fi , permit profesorilor să urmărească soluțiile elevilor în timp real, facilitând înțelegerea și corectarea imediată. Aceste instrumente contribuie la implicarea activă a elevilor, menținând matematica interesantă și accesibilă, indiferent de locația elevilor.

Învățarea Social-Emoțională: Dezvoltarea Răbdării și a Rezilienței prin Matematică

Învățarea social-emoțională (SEL) este esențială în dezvoltarea abilităților de colaborare, comunicare și gestionare a emoțiilor. Deși poate părea surprinzător, lecțiile de matematică pot contribui semnificativ la dezvoltarea acestor competențe. Lucrul în echipe, perseverența în fața problemelor dificile și capacitatea de a accepta provocările sunt abilități esențiale în matematică și în viață.

Prin discuții despre strategiile de rezolvare a problemelor, profesorii îi pot încuraja pe elevi să-și împărtășească ideile și să colaboreze, învățând să respecte perspectivele celorlalți. În acest fel, matematica devine un context propice pentru dezvoltarea răbdării, a încrederii și a rezilienței – calități care sunt fundamentale pentru succesul în orice domeniu.

Toate acestea transformă predarea dintr-un proces rigid într-o călătorie de descoperire. Educația personalizată, tehnologiile avansate, proiectele interdisciplinare și dezvoltarea competențelor social-emoționale ne permit să oferim elevilor mai mult decât simple cunoștințe matematice: le oferim un set de instrumente pentru a înțelege lumea și a contribui la progresul acesteia.

Într-o educație în continuă evoluție, matematica nu mai este doar o disciplină pentru examene, ci un fundament pentru gândirea creativă, analitică și practică. Rolul nostru este de a ghida elevii într-o experiență educațională care nu doar le dezvoltă competențele academice, ci și abilitățile esențiale pentru a deveni oameni de succes și inovatori ai viitorului.

Bibliografie

1. Ionescu, M., & Radu, I. (2001). Didactica modernă. Editura Dacia, Cluj-Napoca.
2. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom, Iași.
3. Neacșu, I. (1999). Învățarea eficientă. Editura Polirom, Iași.
4. Cucoș, C. (2009). Teoria și metodologia educației. Editura Polirom, Iași.
5. Cristea, S. (2010). Fundamentele pedagogiei. Editura Didactică și Pedagogică, București.
6. Stanciu, M. (2003). Managementul educațional. Editura Polirom, Iași.
7. Ghidionescu, D. (2012). Inovația în educație: teorie și practică. Editura Didactică și Pedagogică, București.
8. Pânișoară, I. O. (2015). Motivația în învățare și succesul școlar. Editura Polirom, Iași.
9. Oprea, C. L. (2007). Strategii didactice interactive. Editura Didactică și Pedagogică, București.
10. Bocoș, M. (2013). Instruirea interactivă. Editura Paralela 45, Pitești.

« ÉVOLUTION DE LA DIDACTIQUE DU FLE : L'IMPORTANCE DE L'ÉDUCATION INTERCULTURELLE »

Diana Lucia Nazîru, Lycée Technologique «Gheorghe K. Constantinescu» Brăila

Une discipline se définit en fonction de son histoire et de son rapport à l'histoire. L'enseignement des langues vivantes, et notamment du français langue étrangère, s'est renouvelé de façon spectaculaire au cours des vingt dernières années. Un examen critique de l'enseignement dit traditionnel a tout remis en cause: objectifs, conceptions, méthodes, moyens utilisés, dynamique de la classe de langue, rôle et formation des enseignants, programmes, examens. À partir d'un constat d'échec des anciennes méthodes et d'analyse de leur inefficacité, un travail plus constructif a été entrepris. Cet effort d'élaboration d'une nouvelle pédagogie est loin d'être achevé, mais il est suffisamment avancé toutefois pour qu'on puisse faire un bilan et entrevoir les perspectives d'avenir.

Parmi les principales raisons qui en ont favorisé ce renouvellement, on trouve au départ un changement de conception éducative. L'évolution s'est produite dès que les exigences à peu près exclusivement littéraires ont commencé à reculer devant celles d'une nouvelle culture où la communication et les échanges prenaient beaucoup plus d'importance.

À ces exigences culturelles s'est ajoutée une ambition plus idéaliste, mais commune à la plupart des éducateurs: les sociétés humaines du XXIème siècle, malgré les conflits qui les déchirent ou les opposent, sont toutefois moins ethnocentriques que jadis et recherchent la compréhension internationale. Cette éducation interculturelle vise à former des élèves capables d'apprécier les diverses cultures qui se côtoient dans une société multiculturelle, et donc d'accepter d'évoluer au contact de ces cultures pour que cette diversité devienne un élément positif, qui enrichit la vie culturelle, sociale et économique du milieu. Pour ce faire, l'école doit amener les élèves à transcender les particularismes, à favoriser les attitudes positives. Il faut donc savoir comment agir sur les comportements et les attitudes. Comme ces changements requièrent beaucoup de temps, il faut agir tôt auprès des jeunes qui formeront la nouvelle génération. La tâche n'est pas facile, considère Lussier Denise, puisqu'il s'agit de susciter l'ouverture aux autres cultures tout en développant sa propre identité.

Enfin, le dernier facteur socio-culturel a joué en faveur du renouvellement des méthodes: l'explosion scolaire, phénomène mondial commun au pays surdéveloppés et encore le progrès technologique.

Le tableau suivant, conçu par Christian Puren dans *La compétence culturelle et ses composantes* (2013: p.5), présente schématiquement les différentes composantes de la compétence culturelle telles que'elles ont été privilégiées au cours de l'évolution de la didactique du français.

Composantes	Définitions	Domaine privilégié	Activités de référence		Constructions didactiques correspondantes
1. trans-culturelle	Capacité à retrouver, dans les grands textes classiques, sous la diversité des manifestations culturelles, le „fonds commun d'humanité" (É. Durkheim), celui qui sous-tend tout l'„humanisme classique" ou encore, actuellement, la „Philosophie des Droits de l'Homme", capacité à reconnaître son semblable dans tout être humain	valeurs universelles	langagières	culturelles	Méthodologie traditionnelle (XIX-ème siècle)
			traduire	reconnaître	
2. méta-culturelle	Capacité à mobiliser les connaissances culturelles acquises et extraire de nouvelles connaissances culturelles à partir de documents authentiques représentatifs de la culture française, consultés en classe ou chez soi.	connaissances	parler sur, commenter	repérer analyser interpréter extrapoler réagir juger comparer	Méthodologie directe, active (1920-1960)
3. inter-culturelle	Capacité à gérer les phénomènes de contact entre cultures différentes lorsque l'on communique avec des étrangers dans le cadre de rencontres ponctuelles, d'échanges,				

	de voyages ou de séjours touristiques, en particulier repérant les incompréhensions causées par ses représentations préalables de la culture de l'autre, et les mécompréhensions causées par les interprétations faites sur la base de son propre référentiel culturel.	représentations	parler avec, communiquer	rencontrer découvrir	Approche communicative (1980-1990)
4. pluri-culturelle	Capacité à gérer culturellement le vivre ensemble dans une société multiculturelle.	attitudes et comportements	activités de médiation	co-habiter	Didactique du plurilinguisme (2000-jusqu'à présent)
5. co-culturelle	Capacité à adopter et créer une culture d'action commune avec des personnes de cultures différentes devant mener ensemble un projet commun.	conceptions		co-agir	Perspective actionnelle (2000-jusqu'à présent)

C. Puren (2013: p.5) considère ainsi que dans la mesure où dans la perspective actionnelle l'enseignement-apprentissage d'une langue-culture étrangère a comme objectif la formation d'un acteur social, et où on y demande aux apprenants d'agir entre eux socialement, la *conception* occupe dans la problématique culturelle co-culturelle la place qu'occupait la *représentation* dans la problématique interculturelle.

Conformément au tableau ci-dessus, les apprenants doivent agir, co-agir, collaborer, s'entraider mutuellement pour mieux progresser collectivement dans leur apprentissage.

Dans le parcours de la didactique du FLE, la dimension culturelle de la langue a été timidement prise en compte. Depuis l'avènement de l'approche communicative, les objectifs de l'enseignement des langues étrangères se sont modifiés tout en considérant la communication comme le but essentiel de tout apprentissage. C'est ainsi que C. Puren (2013: p.5) démontre l'importance de la communication en admettant qu' *apprendre une langue, c'est apprendre à se comporter de manière adéquate dans des situations de communication où l'apprenant aura quelque chance de se trouver en utilisant les codes de la langue cible.*

En fait, nous pouvons dire que c'est l'approche communicative qui a anticipé les études interculturelles en envisageant la culture comme un système de valeurs, de conduites et de règles sociales régissant les individus et les groupes. Cette culture invisible intervient constamment dans les échanges et constitue un élément central dans la production et l'interprétation des énoncés.

Ainsi, la composante culturelle s'instaure comme un élément de la compétence communicative. Elle est conçue comme un ensemble de connaissances relevant de la culture cible et qui permettraient de prévoir d'éventuels malentendus, d'éviter certains blocages et d'éclairer certaines situations conflictuelles. En didactique du FLE, la dimension interculturelle est aujourd'hui davantage prise en considération. On parle de plus en plus souvent de la nécessité d'enseigner une langue-culture. La compétence interculturelle devient une condition indispensable de la perspective actionnelle.

Vu l'ampleur que prend la mondialisation avec l'internationalisme de l'économie, de la culture, des échanges sociaux, le progrès et l'apparition des nouvelles directions dans la didactique sont indispensables. À l'époque de la mondialisation et de la globalisation, la notion d'interculturalité est une notion-clé. Si l'approche communicative se basait sur le développement des compétences communicatives, la perspective actionnelle continue le développement des mêmes compétences en ajoutant la compétence interculturelle.

Depuis une décennie, on constate que la composante culturelle s'impose progressivement comme un objet à part entière de l'enseignement-apprentissage du français langue étrangère. On assiste à un regain d'intérêt pour l'enseignement des langues étrangères, y compris les cultures qu'elles charrient et des problèmes se rapportant au contact des langues et des cultures. Le souci de l'efficacité de la communication a inspiré les partisans de l'approche communicative à prendre davantage conscience de la culture de l'apprenant, de ses représentations et de la culture cible.

Motivation pour l'enseignement-apprentissage du FLE

Dans le domaine de l'enseignement-apprentissage des langues étrangères, la motivation est essentielle pour réaliser des tâches et satisfaire le but final de transmettre la langue étrangère. La motivation dans le sens de provoquer le désir d'apprendre est essentielle dans l'enseignement du FLE. Cette provocation du désir demande quelque chose de nouveau, de différent, quelque chose qui anime l'apprenant. L'une des sources de motivation dans les cours de français se trouve dans le contenu des méthodes utilisées en classe. Alors comment adopter une méthode de FLE qui provoque un désir d'apprendre en motivant les apprenants?

Comment créer la motivation des apprenants?

La culture de la France peut provoquer la curiosité et le désir d'apprendre, cette culture différente peut être le moteur du désir et le moteur de la réussite scolaire en classe de FLE.

Aujourd'hui la technologie et l'imprimerie jouent un rôle très important dans la motivation: photos, couleurs, dessins - tout peut encourager et pousser les apprenants à «aimer» ce qu'ils apprennent. Les technologies d'enseignement se multiplient aussi: Internet, vidéo, travail en atelier, etc. La nature des connaissances présentées, accompagnée d'une bonne apparence des manuels peut motiver profondément les élèves. La présence dans ces manuels de la culture française pousse l'élève à penser les différences et les ressemblances culturelles avec sa propre culture. La motivation est synonyme à la curiosité. Alors, si on présente aux apprenants des manuels qui n'éveillent pas une curiosité d'apprendre et de découverte pour une autre culture et qui n'offrent pas une ouverture au monde, la motivation dans ce cas-là reste loin d'être efficace. Aussi, si dans les manuels de FLE on ne représente que la culture locale de l'élève en langue étrangère, la curiosité ne dépasse pas les frontières linguistiques vers l'interculturel et vers une vraie ouverture et découverte de l'autre, sa culture, son mode de vie et ses habitudes.

En conclusion, nous pouvons admettre que le rôle de la culture ne doit jamais être exclu de l'enseignement des langues étrangères, parce qu'apprendre une langue sans une motivation culturelle intégrée dans les manuels de FLE rend les deux langues similaires, car toutes les langues vivantes ont un système de lexique et de grammaire, mais une culture plus ou moins distincte, qui donne à chaque langue un goût spécial.

BIBLIOGRAPHIE

1. Legendre Renald, "Dictionnaire actuel de l'éducation", Éditions Guérin, Montréal, 2000.
2. Lussier Denise et autres, "Les représentations des Autres et des autres cultures dans le contexte de la formation initiale et continue des enseignants", dans G. Zarate et autres, *Médiation culturelle et didactique des langues*, Centre européen pour les langues vivantes, Strasbourg: Conseil de l'Europe, 2003, pp. 191-223.
3. Reboullet André, "Guide pédagogique pour le professeur de français langue étrangère", Hachette F. L. E., Paris, 1971, p. 6.

EDUCAȚIA PENTRU VALORI ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Înv. Preșc. Neagu Elena
Grădinița „Albinița”

Raportându-mă la Legea învățământului preuniversitar nr. 5 din 23 iulie 2023, am putut observa că reiterează în mod expres și clar prin art. 1, alineat 3 „ Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui *sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală*, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii.”, urmat la art. 2 să pună accent pe „ Sistemul de învățământ preuniversitar are la bază următoarele *valori*:

a) colaborarea — dezvoltarea parteneriatelor educaționale cu familia, comunitatea, mediul universitar, cu mediul de afaceri, în vederea parcurgerii traseului educațional de către beneficiarul primar; b) diversitatea — respectarea și valorizarea diferitelor perspective culturale, etnice, religioase, a sensibilității și a empatiei, alături de întărirea și pozitivarea imaginii de sine individuale și colective; c) excelența — atingerea celui mai înalt potențial în educația și formarea profesională care vizează domeniile de competențe ale elevului, competența profesională a personalului didactic de predare/personalului de conducere, de îndrumare și control din învățământ; d) echitatea — respectarea dreptului fiecărui beneficiar primar de a avea șanse egale de acces, de participare la educație și de atingere a potențialului său optim, asigurarea accesului și participării la educație a tuturor copiilor, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora și în acord cu nevoile individuale sau cu nivelul de sprijin necesar; e) incluziunea — asigurarea accesului și participării la educație a tuturor copiilor, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora și în acord cu nevoile individuale sau cu nivelul de sprijin necesar; f) integritatea — asigurarea de repere valorice în educație: onestitate, responsabilitate, atitudine etică; g) profesionalismul — menținerea de standarde ridicate atât în furnizarea actului educațional pentru beneficiarii primari ai sistemului de învățământ preuniversitar, cât și în formarea inițială și continuă a personalului din învățământul preuniversitar; h) respectul — adoptarea unor atitudini și comportamente de relaționare adecvate și pozitive față de toate persoanele implicate în procesul educațional, față de instituții, mediul înconjurător și societate în ansamblu; i) responsabilitatea — asumarea conștientă a îndatoririlor pentru comportamentul și acțiunile proprii, la nivelul tuturor actorilor implicați în procesul educațional” ~~valori pentru asumarea necesarului de incluziune socială și dezvoltare personală.~~

În contextul societății actuale, în care ritmul accelerat al schimbărilor produse la nivel social, economic, digital, tehnologic, informatic, sanitar (Pandemia Covid-19) și a nenumăratelor provocări la care societatea umană este supusă, educația are un caracter continuu, «educația permanentă devine o condiție sine qua non a existenței umane, a adaptării eficiente la mediu.» (Orșan, 2021).

Desigur, valorile ce ar trebui promovate de către educație în România se pot transmite doar prin educația permanentă, în mod complementar cu autoeducația, înglobând aspecte ale formării continue profesionale și aspecte personale, satisfacție personală precum și întregire a personalității.

Se impune implicarea mai multor actori, necesitatea creării unei alianțe în acțiunea educațională:

familia, preșcolarii, grădinița, care va conduce la dezvoltarea completă a persoanei și a sinelui copilului, împărtășind intenții, metode și instrumente educațional-formative.

Educația pentru valori în grădiniță are ca scop nu numai dezvoltarea completă a persoanei și a sinelui, aplicarea principiului de integrare, incluziune, ci și prevenirea unui comportament deviant la preșcolari:

- Respectul

Una din primele valori pentru a învăța un copil este respectul, politețea o "zestre" esențială pentru coexistență, conviețuire. Din primii ani, copilul trebuie să învețe să nu ridice vocea, să respecte persoanele în vârstă și să respecte regulile grupei și ale casei.

- Empatia

Empatia este o abilitate, de obicei spontană, dar uneori trebuie încurajată. Empatia cu înțeles de respect, ca acceptare a celuilalt, ca abilități de ascultare. Chiar și atunci când nu împărtășim alegerile sau opiniile celor din jurul nostru. Învățându-i pe elevi să se pună în locul celuilalt, transmițând acestora că, aceasta este cheia pentru a face prieteni adevărați, pentru a trăi în pace.

- Onestitate

Onestitatea este o valoare care se învață la vârsta fragedă. Este normal ca în unele momente copilul simte nevoia să mintă sau să ascundă un act făcut pentru a evita pedeapsa. În acel moment trebuie să îl învățăm importanța de a spune adevărul pentru a fi demn de încredere.

- Modestie

A fi umil, modest este una dintre valorile fundamentale în educația copiilor, nu înseamnă subestimarea propriilor lor forțe sau privarea de siguranță. Transmiterea valorii umilinței către ei înseamnă a îi ajuta să nu se simtă superiori nimănui și să-și accepte propriile limite, în timp ce le consideră o provocare de a se îmbunătăți. Un copil umil va fi cu siguranță mai fericit, pentru că va învăța să aprecieze lucrurile mici, cele care contează cu adevărat în viață.

- Toleranța

Într-o lume dominată de diversitate, toleranța este o valoare fundamentală pentru dezvoltarea relațiilor umane sănătoase și evitând toate sentimentele și prejudecățile stereotipice. Este important ca copiii să înțeleagă și să accepte diferențele legate de cultură, rasă, religie, dar mai presus de toate diversitatea de opinie. Este necesar ca copii, tinerii să înțeleagă de la început că în lume nu suntem toți egali și, de asemenea, diversitatea trebuie respectată și înțeleasă, întărește depășirea dificultăților în căutarea siguranței, chiar și a celei emoționale.

- Bunătatea

Amabilitatea, bunătatea este o valoare care este învățată și nu este moștenită, o calitate care întărește relațiile sociale și familiale. Copiii, chiar și cei foarte mici, trebuie să învețe întotdeauna să fie buni, chiar și în zilele în care întâlnim acel "nu" categoric. Cu alte cuvinte, trebuie să înțeleagă că starea de spirit proastă nu este un motiv bun pentru a nu se mai comporta bine cu ceilalți.

- Stima de sine

Stima de sine este crucială în fiecare domeniu al vieții. Iubirea de sine afectează capacitatea de a trăi fără presiune excesivă, iar pentru a o dezvolta, copilul trebuie să se accepte și să refuze comportamente incorecte din partea celorlalți.

- Perseverență

Pentru a îi ajuta să facă față primelor obstacole, ar trebui să transmitem copiilor valoarea perseverenței, înțeleasă ca un efort constant. Puterea de a nu renunța, dorința de a învăța să se îmbunătățească, energia de a căuta soluții la posibilele probleme care se vor întâlni de-a lungul anilor. Ar trebui să îi învățăm că există lucruri importante pentru care este bine să luptăm, să

devenim mai maturi și mai responsabili, să ne îmbunătățim.

- Responsabilitate

Pentru a învăța un copil valoarea responsabilității înseamnă să-l faci să înțeleagă că totul are consecințe pozitive și negative și toată lumea trebuie să răspundă pentru acțiunile lor. În primul rând, dezvoltarea acestei calități va fi încurajată prin solicitarea acestuia de a îndeplini sarcini și obligații precise.

- Generozitatea

Este important să îi învățăm pe copii generozitatea, concepută ca o intenție de a fi folositoare altora. În prin educația timpurie, este esențial ca copiii să învețe să fie generoși, de exemplu să își împartă jucăriile cu alți colegi. Puțin câte puțin vor putea să internalizeze această valoare esențială, necesară în viața adultă.

- Prietenie

Una dintre cele mai importante valori pe care un copil trebuie să le dezvolte din copilărie este prietenia. Exemplul nostru face diferența mai mult decât oricând: dacă nu credem în prietenie, dacă nu știm cum să ne încredem sau să ne bazăm pe cei care ne țin mâna, cu greu vom putea transmite acest principiu vital copiilor noștri.

- Iertarea

Învățarea, conștientizarea, copilului de a-și recunoaște greșelile, a cere scuze și a ști cunoașterea modului de a ierta sunt calități fundamentale în procesul de dezvoltare a copilului. La început este o valoare complicată de înțeles, deoarece este într-o fază egocentrică a vieții, în care încă nu acceptă că poate greși.

- Cooperarea

Educarea copiilor în sensul valorii de a coopera înseamnă, încurajarea acestora de a face echipă atunci când este necesar. Unirea forțelor pentru a atinge un obiectiv, învață că, în unele momente ale vieții, pentru a merge mai departe, poate fi necesar ajutorul altora.

- Încrederea

Se manifestă în copii atunci când se simt respectați, înțeleși, încurajați și întâmpinați într-o situație de dialog și respect. Motivul încrederii stă în interiorul fiecăruia dintre noi și, prin urmare, fiecare persoană experimentează acel sentiment de încredere potrivit personalității sale, este foarte fragilă și se pierde cu îndoieli, uitare, distanțare, trădare și imprudență. Este o valoare foarte importantă în educația copiilor, care ar trebui să fie constant hrănită cu bunătate și prietenie.

Din cele expuse mai sus, se poate observa că valorile sunt într-o strânsă interdependență.

Urmărind linia cronologică a vieții, familia ocupă un rol crucial în procesul de formare a copilului (are responsabilitatea de a îl învăța să distingă ceea ce este corect de ceea ce este greșit), urmată de către instituțiile preșcolare, școlare la toate nivelurile de obligativitate și nu numai. Învățarea vieții se întinde pe mai mulți ani, însă valorile educației timpurii ne însoțesc pe tot parcursul acesteia și ne formează pe fiecare dintre noi.

Bibliografie:

Legea învățământului preuniversitar nr. 5, iulie 2023

Orșan, F. (coord.), (2021), Pedagogie și elemente de psihologie. Ediția a IV-a revizuită și adăugită, Institutul European Iași

Orșan, F., (2021), Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului, suport de curs

Pop, R., (2021), Seminar - Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului suport

Programul Național de Educație pentru Valori „Joc, respect și bucurie”, 2022

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Profesor învățământ preșcolar Neagu Elena
Grădinița „Albinuța”

Termenul ecologie a fost introdus pentru prima dată de biologul german Ernest Haeckel în anul 1866, utilizând cuvintele grecești: *oikos* – îngrijirea casei și *logos* - știință, adică "știința studierii habitatului", este o știință biologică de sinteză ce studiază interacțiunea dintre organisme, plante și mediul în care ele trăiesc. Pentru aceasta ecologia analizează îndeaproape structura, funcția și productivitatea sistemelor biologice supraindividuale (populații, biocenoze) și a sistemelor mixte (ecosisteme). Ecologia este în mare parte o știință descriptivă și experimentală. Primul sens a fost cel de "*îngrijirea casei naturii*".

Ecologia este acea ramură a științei care studiază distribuția și abundența organismelor vii, habitatul lor, precum și interacțiunile dintre ele și mediu.

Ecologia – poate fi deci definită ca știința interacțiunii dintre organisme, a interacțiunii materiei vii cu scoarța terestră, a productivității biologice și relațiilor omului cu natura. Ecologia a apărut din necesitatea de a păstra mediul. Pornind de la premisa că ecologia constituie una dintre condițiile supraviețuirii speciei umane, educația ecologică reprezintă calea de a ajunge, prin cunoaștere, la înțelegerea și respectarea naturii, a mediului din care facem parte.

Prin educație, în general, se înțelege un ansamblu de măsuri aplicate în mod sistematic în vederea formării omului, a dezvoltării însușirilor sale intelectuale, morale și fizice în conformitate cu un anumit scop.

Etimologic, termenul "educație" (de la "educ, -educare") înseamnă a crește, a instrui, a forma, a scoate din..., a duce, etc. Educația presupune a scoate individul "din starea de natură" și a-l introduce "în starea de cultură". Despre rolul său, puterea educației și ponderea ei în dezvoltarea psihică a omului s-au formulat, de-a lungul timpului, diverse concepții și teorii.

Punctul de plecare în eforturile de asigurare a permanentizării dezvoltării durabile în mințile oamenilor trebuie să fie instruirea, care îi motivează profund pe tineri pentru a face față provocărilor unei lumi globale, interdisciplinare, îi ajută să înțeleagă probleme majore de dezvoltare și îi încurajează să pună bazele unei societăți viitoare mai bune și mai durabile pentru toți.

„Copiii (mai mici de vârstă) s-ar putea să nu fie suficient de copți pentru a înțelege de ce trebuie să fie îngrijorați de neglijența față de mediul înconjurător, dar sunt suficient de copți pentru a aprecia frumusețea lumii și pentru a începe să-și dezvolte bunele obiceiuri” (Spodek, 1991).

„Prin participarea la activități practice cu teme referitoare la mediu și prin observarea comportamentului potrivit al celor care le pasă, copiii capătă cunoștințele de bază, îndemânarea și valorile care promovează responsabilitatea față de mediu.” (Environement Canada, 1993).

„Ecologia este de fapt o știință care se ocupă cu studiul interacțiunii dintre viețuitoare și mediul lor de viață. Datorită faptului că omul este singurul "animal" care-și poluează în mod deliberat, conștient mediul, termenul de ecologie a luat o tentă spre protecția mediului. Se vorbea despre educație ecologică” (Environement Canada, 1993).

Educația înseamnă formarea unor mentalități și modelarea acestora după niște matrițe care să promoveze valorile societății și a importanței protecției mediului.

Astfel educația ecologică este un proces care se desfășoară în timp, astfel că timpul este unul dintre cei mai buni profesori, bineînțeles combinat cu diferite forme ale învățării și modelării. Însă educația morală nu constă numai în a face să se nască idei drepte, largi și omenești; ea nu constă numai în a face să se nască, prin cuvinte potrivite, sentimente laudabile. Nici ideile, nici sentimentele nu sunt de ajuns; trebuie să urmeze acțiunea. Omul învață mai repede din propriile greșeli decât din cele ale semenilor, însă când e vorba de "reparat", de suportat consecințele greșelilor altora lucrurile se inversează.

Dacă se vrea o educație ecologică în România, țintele sunt copiii preșcolari și școlari, pentru că trebuie educată întreaga generație, pe drept cuvânt, „*un papagal bătrân nu învață să vorbească, așa cum pomul când e mic se-ndreaptă*”. Deprinderea cea mai desăvârșită este aceea care începe a se forma în anii tineri, dar nu fugitiv și în treacăt ci cu cea mai mare seriozitate. Copiii de vârstă mică pot constitui factori de modificare a atitudinilor, comportamentelor adulților prin intermediul proceselor de transfer atitudinal și informațional între generații

În cercetarea atitudinilor copiilor față de mediul înconjurător, Lynn Musser, asistentă în departamentul pentru Dezvoltarea Copilului și Studii ale Familiei, a descoperit : „*copiii cu o atitudine mai mult pro-mediul înconjurător simt că au un control mai mare asupra propriilor lor vieți. Există o asociere între protejarea mediului și un sentiment interior de control și auto-prețuire*”, spune ea.

În Curriculum la decizia școlii, activitatea opțională de educație ecologică se încadrează între activitățile organizate la nivelul mai multor arii curriculare. Având ca finalitate dezvoltarea dragostei și respectul față de lumea înconjurătoare, formarea deprinderilor de cunoaștere, îngrijire și protecție a mediului înconjurător, această activitate opțională se planifică pornind de la un obiectiv complex, de tip interdisciplinar. Ea intersectează categorii de activitate aparținând mai multor arii curriculare; Matematică și Știință (Cunoașterea mediului și chiar Activitatea matematică), Om și Societate, Arte.

Parte integrantă a ofertei educaționale a unității de învățământ, activitatea opțională de ecologie se organizează pe grupe sau grupuri de 10-15 copii se constituie pe criteriul opțiunii părinților și pe nivele de performanță. Pentru desfășurarea acțiunilor ecologice este necesar să se creeze un cadru ambiental specific.

Prin activitățile opționale de ecologie educatoarea orientează micii ecologiști spre formarea de capacități acționale.

Formularea precisă a obiectivelor arată la ce să ne așteptăm de la un preșcolar după instruire și în timpul ei, ce va fi în stare să facă la finele activității și nu în viitorul îndepărtat. Stabilirea clară a obiectivelor oferă posibilitatea de a evalua mai exact rezultatele obținute.

La Tbilisi (UNESCO, 1977) s-au evidențiat cinci categorii de obiective ale educației privind mediul:

1. La nivelul conștiinței: *Formarea conștiinței și sensibilității indivizilor și a diferitelor grupuri sociale față de problemele legate de mediu.*

2. La nivelul cunoștințelor: *Sprijinirea indivizilor și a grupelor sociale în obținerea unei experiențe vaste și a cunoștințelor fundamentale despre mediu și despre problemele mediului înconjurător.*

3. La nivelul raporturilor față de mediu: *Dezvoltarea la indivizi și la grupări diverse de valori, sentimente față de mediu și a motivației interioare pentru a participa efectiv la îmbunătățirea stării mediului și la protecția mediului înconjurător;*

4. La nivelul deprinderilor: Facilitarea dobândirii de deprinderi legate de mediu și de abilități pentru a găsi căile de rezolvare ale problemelor respective;

5. La nivelul participării: Crearea posibilității indivizilor și grupurilor sociale de a avea un rol activ la toate nivelurile, în procesul rezolvării problemelor legate de mediul înconjurător.

Scopul esențial al educației ecologice este îndeosebi acela de a forma la copii bazele unei gândiri și atitudini centrate pe promovarea unui mediu natural propice vieții, de a le dezvolta spiritul de responsabilitate față de ecosistem.

Particularizând cele cinci categorii de obiective ale educației privind mediul din declarația de la Tbilisi (UNESCO, 1977) sunt de evidențiat la nivel preșcolar :

1. La nivelul cunoștințelor: Dobândirea cunoștințelor elementare despre mediu și despre problemele mediului înconjurător;

2. La nivelul priceperilor/ deprinderilor : Formarea priceperilor/ deprinderilor prin intermediul unor abilități cognitive, afective , psihomotorii acumulate;

3. La nivelul sentimentelor: Educarea la copii preșcolari a unor sentimente față de mediu și a motivației pentru a participa efectiv la îmbunătățirea stării mediului și la protecția mediului înconjurător;

4. La nivelul comportamentului: Facilitarea dobândirii de atitudini, obișnuințe legate de protecția mediului. Crearea posibilității de a avea un rol activ în procesul rezolvării unor probleme legate de mediul înconjurător.

Educația ecologică poate fi realizată interdisciplinar, ca activitate integrată pentru oricare dintre cele șase mari teme propuse în Planul de învățământ: „Cine sunt/suntem? ”, „Când, cum și de ce se întâmplă?”, „Cum este, a fost și va fi aici pe pământ?”, „Cum planificăm/organizăm o activitate?”, „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”, „Ce și cum vrem să fim?”.

Domeniile experiențiale prezentate în Curriculum sunt adevărate „câmpuri cognitive integrate”(L. Vlăsceanu) care transcend granițele dintre discipline.

Domeniul științe are la bază gândirea științifică ce are două semnificații:

- gândirea științifică despre conținut se referă la gândirea despre fenomene și procese fizice, biologice sau chimice, implicit dezvoltarea lor;
- gândirea științifică formală, unde accentul cade pe procesul de înțelegere.

Mediul în care se desfășoară activitățile trebuie astfel pregătit încât să permită copiilor o explorare activă și interacțiuni variate pentru a realiza aceste obiective și a forma astfel de comportamente.

Conceptul de „conținuturi” desemnează partea cu cel mai mare grad de concretețe a procesului de învățământ și reprezintă, în fapt, ceea ce se predă și ceea ce se învață în cadrul acestui proces. Conținuturile educației ecologice sunt constituite din activitățile educative și tematicile care se studiază sub diverse forme.

Posibilitatea organizării conținuturilor activităților de educație ecologică, în învățământul preșcolar, trebuie să fie în concordanță cu specificul local și particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor. Studiarea educației ecologice în învățământul preșcolar, fie și la nivelul de activitate opțională sau extra-curriculară, ori ca etapă în cadrul activităților obligatorii, ajută la schimbarea viziunii tinerei generații asupra efectelor progresului societății umane, în ceea ce privește mediul înconjurător.

Prin intermediul disciplinelor care țin de domeniul științe, preșcolarii primesc informații despre mediul înconjurător, despre viața oamenilor și animalelor. În paralel cu dezbaterile temelor privind viața oamenilor, sănătatea și mediul înconjurător, educatoarea vorbește și despre relația dintre acestea, subliniind efectele activităților umane și problemele cauzate mediului.

Educatorea trebuie să antreneze copiii la un exercițiu de gândire, pentru găsirea de soluții de evitare a degradării grave a mediului înconjurător. Acest tip de exercițiu ajută la formarea și exersarea unei mentalități de factură ecologică, fapt care implică atât responsabilizarea față de mediu, cât și formarea aceluia suport cognitiv care să-l ajute apoi să participe la luarea deciziilor în ceea ce privește mediul înconjurător.

Obiectivele sunt atinse cu ajutorul conținuturilor, acestea din urmă reprezentând materia primă necesară îndeplinirii celor dintâi. În linii generale, conținuturile reprezintă „un volum de cunoștințe, priceperi și deprinderi ce trebuie transmise și respectiv însușite de către elevi/preșcolari, în vederea realizării sarcinilor instrucției și educației școlare”¹. Pentru stabilirea conținuturilor educației ecologice, trebuie respectate bine cunoscutele principii didactice:

- principiul caracterului educativ al temelor și sarcinilor propuse, care se referă la selectarea acelor teme care sunt semnificative pentru înțelegerea realității, în vederea formării primelor elemente de conștiință și conduită ecologică;
 - principiul accesibilității conținuturilor, care se referă la selectarea conținuturilor ținând cont de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor;
 - principiul activ-participativ, care subliniază importanța studierii acelor conținuturi care să solicite participarea directă și conștientă a copiilor, realizându-se astfel trecerea prin filtrul gândirii proprii a acestor conținuturi în vederea însușirii lor;
 - principiul sistematizării și continuității în învățare, care presupune ordonarea sistematică a conținuturilor, asigurându-se trecerea firească de la cunoștințele anterioare la cele noi, precum și predarea lor în mod integrat;
 - principiul intuiției (unității între senzorial și rațional), care se referă la selectarea acelor conținuturi care să necesite operarea directă cu obiecte, fenomene etc. sau cu substitute ale acestora (mulaje, imagini ale acestora, etc.) în vederea trecerii treptate de la concret la abstract și general;
 - principiul însușirii temeinice a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor, care evidențiază importanța temeiniciei cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor prin consolidarea permanentă a pașilor anteriori și reproducerea lor de câte ori este nevoie;
- principiul integrării teoriei cu practica, care atrage atenția asupra însușirii acelor cunoștințe, priceperi și deprinderi care pot fi aplicate în situații practice diverse.

Educația ecologică la vârstele timpurii se poate desfășura conform Programei activităților instructiv-educative în grădinița de copii, sub forma unui opțional, și mai precis sub forma unui opțional integrat.

Activitatea opțională se desfășoară pe baza unei programe care să asigure integrarea a cel puțin două domenii aparținând uneia sau mai multor arii curriculare. Educația ecologică este, prin esența ei, o activitate educativă integratoare. Copiii învață despre mediu observând, cântând, spunând poezii, desenând, povestind, făcând mici experiențe. De aceea este necesar și posibil ca educația ecologică să fie o activitate interesantă, pe care, străbătând-o, copiii să învețe să privească mediul ca pe un tot, din care și noi facem parte.²

Problemele mediului nu vor putea fi rezolvate decât de persoanele care vor fi capabile să facă judecățile de valoare astfel încât să se depășească limitele înguste ale intereselor umane.

¹ Călugăru, Daniela. 2007. Educație ecologică și protecție a mediului. Ghid metodic pentru cadrele didactice. Învățământ preșcolar-nivelul II (5-6/7 ani). s.l.: Material finanțat de M.E.C.T. prin Ordin de Ministru nr. 2730/03.12.2007

² Nicoleta Adriana Geamănă, Educație ecologică - îndrumar pentru activitatea în grădiniță și la clasa pregătitoare, Editura Arlequin, 2013, pag. 38

Astfel de persoane nu vor fi foarte multe, decât prin aplicarea unor programe de educație ecologică ferme, coerente și generalizate, adaptate nivelelor vârstelor cărora le sunt adresate, precum și diferitelor grade de pregătire. Problemele legate de mediu trebuie studiate de la cele mai fragede vârste și acest lucru poate fi realizat cu o mare eficiență în cadrul unităților de învățământ.

Este foarte adevărat faptul că nu trebuie să uităm de educația celor "7 ani de acasă" prin care unui copil i se pot transmite cele mai elementare norme de comportament care să constituie fundamentul acțiunilor unui cetățean preocupat de mediul în care trăiește. Dar pentru că nu toți părinții pot realiza acest lucru, fie din neștiință, din ignoranță sau poate numai din lipsă de timp, activitățile ce se desfășoară prin intermediul unităților școlare au o foarte mare importanță.

Pe de o parte, în mod teoretic, grădinița reprezintă un veritabil mijloc de acțiune în formarea generațiilor viitoare adresându-se unui segment larg al opiniei publice (copiii școlarizați și prin intermediul acestora, părinții lor), iar pe de altă parte, în mod practic, procesele instructiv educative fiind dependente de calitatea cadrelor didactice, dar și de cea a preșcolarilor, grădinița, are un rol hotărâtor în crearea unei societăți care să nu fie indiferentă față de mediul său, societate care ar putea deveni distructivă și autodistructivă.

Bibliografie

- 1.Călugăru, Daniela. 2007.Educație ecologică și protecție a mediului. Ghid metodic pentru cadrele didactice.Învățământ preșcolar-nivelul II (5 –6/7 ani). s.l.: Material finanțat de M.E.C.T. prin Ordin de Ministru nr. 2730/03.12.2007
- 2.Ciubotaru M. -,„Educația ecologică în grădiniță”, Ed. CD Press, 2005.
- 3.Geamănă, N. A., Dima, M., Zainea, D., Educația ecologică la vârsta preșcolară – mic îndrumar pentru educatoare, Supliment al revistei învățământul Preșcolar, București, C.N.I. Coresi, 2008
- 4.Ivănescu, M. (coord.), Educație ecologică și de protecție a mediului. Ghid metodic pentru cadrele didactice. Învățământ preșcolar nivelul II (5–6/7 ani), Material finanțat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului prin OM nr. 2730/03.12.2007, 2007b. 24
- 5.Nicoleta Adriana Geamănă, Educație ecologică - îndrumar pentru activitatea în grădiniță și la clasa pregătitoare, Editura Arlequin, 2013.

Educația la granița dintre clasic și digital

În ultimii ani, fenomenul digitalizării a luat amploare la nivel mondial, în cadrul tuturor domeniilor de activitate, fiind un efect al globalizării tot mai răspândite. Nu este deloc surprinzător faptul că până și domeniul educațional a intrat în sfera digitalului, sub o varietate de forme.

Dintre acestea, se pot aminti calculatoarele, laptopurile, telefoanele, tabletele sau aparatura de imprimare și copiere, utilizate atât în mediul școlar, cât și la domiciliul fiecărui elev, având în vedere faptul că în ziua de astăzi, informația este la un click distanță, datorită tehnologiei informaționale tot mai avansate pe scară largă. Pentru ca orele de la diferite discipline de învățământ să fie mai atractive și interactive pentru elevi, profesorii apelează la mijloace audio-vizuale, iar în acest caz, prezentările pe videoproiector sunt la ordinea zilei, informațiile fiind structurate și organizate mult mai bine. Adesea, sunt însoțite de grafice, scheme colaje, desene, imagini sau clipuri pentru o înțelegere mai rapidă a conceptelor-cheie. Simulatoarele electronice au început să fie din ce în ce mai prezente atunci când se dorește evidențierea și modelarea unor aspecte complexe, din realitatea științifică sau socio-economică.

Pentru fixarea cunoștințelor sau în cazul recapitulării și sistematizării acestora, s-a pus accent pe utilizarea aplicațiilor digitale, Kahoot sau Socrative, fiind exemple relevante în acest sens. De altfel, rețelele sociale sau media, precum Facebook, Instagram, Youtube au căpătat la rândul lor, valențe educaționale, reprezentând surse de informare importante, mai ales, în ultimul deceniu, într-o multitudine de domenii (istoric, cultural, turistic, politic, sportiv). Inclusiv Tik Tok-ul poate fi folosit pentru prezentarea succintă a unor noțiuni de bază sau oferirea de exemple în anumite situații de învățare.

Aplicarea digitalizării a fost impusă și de calamități naturale, precum ninsori abundente însoțite de viscol, furtuni, cutremure, alunecări de teren sau alte dezastre de diferite proporții. Totodată, crizele sanitare determinate de anumite epidemii sau chiar pandemii au evidențiat necesitatea implementării educației digitale în detrimentul celei clasice. Un exemplu binecunoscut în acest sens, a fost pandemia de coronavirus ce a afectat din temelii întregul glob în urmă cu patru ani, sub toate aspectele vieții sociale, inclusiv sfera educației. Aceasta a trecut în mediul online prin intermediul mai multor aplicații preferate în funcție de necesități, printre care Zoom, Skype, Google Meet, Google Classroom sau chiar Whatsapp. Televiziunea școlară a început, de asemenea, să fie utilizată, mai ales în vederea pregătirii examenelor naționale, ca de exemplu, emisiunile din cadrul TeleȘcoala. Însă, cu precădere, în ultima perioadă, se constată un trend, digitalul fiind mult mai eficient și accesibil pentru noile generații de elevi și studenți.

Procesul educațional a căpătat noi valențe și s-a dezvoltat tot mai mult instruirea programată. Aceasta reprezintă o tehnică de învățare prin care elevii parcurg în ritm propriu și prin efort independent un conținut de instruire cu ajutorul unui program de un anumit tip care le dă posibilitatea autoverificării după fiecare pas de rezolvare și le oferă în permanență condiții de reușită prin modul său de elaborare. Această tehnică presupune fragmentarea informațiilor de la fiecare disciplină de învățământ în unități elementare, respectiv într-o serie de secvențe simple, înlanțuite logic și ușor accesibile. După fiecare secvență parcursă, elevii vor avea de rezolvat o aplicație (exercițiu, problemă, eseu, întrebări structurate sau alte categorii de itemi), în care trebuie să opereze cu informațiile dobândite în urma parcurgerii secvenței de instruire. Ulterior, răspunsul furnizat este verificat imediat și de fiecare dată cu răspunsul de control, asigurându-se un feedback

rapid și permițând o autoreglare a învățării. În cazul în care elevul nu răspunde corect, programul îi oferă o informare suplimentară, fiind reluat procesul. Nu se trece la secvența următoare până când răspunsul furnizat nu este corect. Fiecare elev lucrează independent, în ritmul său, potrivit particularităților și stilului său de învățare, bazându-se pe aptitudinile și experiența sa. În acest fel, retenția și transferul se produc mult mai ușor și pentru o perioadă mai mare de timp, susținând eficiența și durabilitatea învățării.

Instruirea programată este de trei tipuri. Primul se referă la programarea liniară, în care parcurgerea secvențelor se realizează printr-o singură înlănțuire. A fost studiată și aprofundată de F. Skinner și are următoarele etape: informarea elevului, expunerea sarcinii de învățare, alocarea de timp și spațiu pentru rezolvare, oferirea răspunsului corect. Al doilea tip este cunoscut sub denumirea de programare ramificată, în viziunea lui A. Crowder. Primele trei etape sunt aceleași ca în cazul programării liniare, apoi urmează întărirea pozitivă sau negativă, confirmarea răspunsului și o nouă informare. Prin combinarea celor 2 tipuri, se formează cel de-al treilea tip de programare, respectiv programarea combinată.

În funcție de particularitățile elevilor și de nivelul lor de pregătire, se pot evidenția modificări ale tipurilor de programare pentru îmbunătățirea acestora, având în vedere adaptarea lor la nevoile reale de instruire. Se distinge programarea liniară prin parcurgerea tuturor secvențelor în ordine sau programarea liniară în care anumite secvențe pot fi sărite de elevii cu performanțe ridicate, ceea ce implică adăugarea de noi conținuturi. În ceea ce privește programarea ramificată, programul poate conține secvențe de criteriu sau subprograme adiționale pentru a se adapta în cazul constatării unor deficiențe în pregătire.

De asemenea, instruirea programată necesită existența unui hardware și a unui software pentru implementarea aplicațiilor. În funcție de scopul pentru care a fost creat, softul poate fi soft de exersare, soft de tutorial, soft tematic, soft investigativ, joc didactic, soft simulativ, soft de rezolvare de probleme sau soft de testare/evaluare.

Avântul considerabil luat de instruirea programată din ultima perioadă are drept consecințe principale: formarea și dezvoltarea competențelor digitale, respectiv a deprinderilor practice utile, simularea unor procese și fenomene complexe, realizarea unor modelări, interpretări sau justificări pentru niște concepte abstracte sau greu observabile în realitate. În egală măsură, se pot efectua experimente care în practică ar fi greu de evidențiat din cauza insuficienței materialului didactic. Acestea se pot repeta ori de câte ori este necesar, de un număr suficient de ori, fie în aceleași condiții, fie cu anumite modificări ce se impun, atât pentru acuratețea actului didactic, cât și pentru o mai bună înțelegere a aspectelor modelate.

Instruirea programată prezintă o serie de avantaje pentru formarea traseului educațional al elevilor. Astfel, creează un stil activ de muncă, conduce la creșterea autonomiei acționale, elevul fiind implicat direct și responsabilizat pentru propria formare și informare. În acest scop, motivația pentru învățare, entuziasmul de a afla lucruri noi și nivelul de încredere după fiecare răspuns corect vor fi într-o continuă creștere de la o secvență de instruire la alta. Se pune accent pe autoînvățare, autoverificare și autocontrol, rigorile evaluării nemaifiind atât de stricte și rigide ca în cazul evaluării clasice, realizându-se o conexiune inversă la cel mai înalt nivel. Nu în ultimul rând, această tehnică îndeplinește funcția de școlarizare substitutivă, în cazul în care condițiile sociale sau naturale nu permit prezența fizică a elevilor în instituțiile specializate sau aceștia se confruntă cu anumite probleme medicale care nu fac posibilă intrarea în colectivitate.

Cu toate că beneficiile specificate anterior pe parcursul articolului sunt deosebit de importante, contribuind în mod semnificativ la dezvoltarea durabilă și inovarea în educație, nici limitele acestor tehnici nu sunt deloc de neglijat. Printre acestea, se pot evidenția: o fragmentare excesivă a conținuturilor, o individualizare prea mare a învățării, accentul fiind pus mai mult pe formare decât pe educație. În cazul în care activitățile propuse sunt mai puțin antrenante sau prea puțin interactive, elevii pot obosi repede, conducând la un nivel motivațional redus pentru realizarea sarcinilor de lucru. Se pot crea decalaje prea mari între ritmurile de învățare ale elevilor, având în vedere faptul că fiecare lucrează în mod independent, potrivit stilului său, iar unii elevi pot rămâne în urmă cu parcurgerea și aprofundarea conținuturilor.

Sunt necesare echipe de specialiști bine pregătite și programe riguroase, foarte bine construite pentru aplicarea testelor, ceea ce conduce la costuri de implementare ridicate. În plus, nu toți elevii au acces la internet, dacă se face referire la zonele rurale în care infrastructura telecomunicațiilor nu este suficient de bine dezvoltată. De asemenea, trebuie luate în considerare capacitățile funcționale reduse ale unor mijloace tehnice de instruire; de aceea, acestea trebuie verificate și selectate cu o exigență sporită. Gândirea sintetică pierde tot mai mult teren în favoarea gândirii analitice. Acest lucru îi determină pe elevi să preia informația ca atare, fără să o mai proceseze prin filtrul gândirii și fără a mai face diferența dintre esențial și neesențial.

Astăzi, la nivel mondial, se constată faptul că educația se află la granița dintre clasic și digital. Consider că pentru o pregătire temeinică și durabilă, echilibrul dintre cele două forme trebuie menținut. Atât educația clasică, cât și educația digitală, prezintă atât avantaje, cât și dezavantaje. Este adevărat că educația digitală permite o mai bună adaptare la colective eterogene de elevi, formarea și dezvoltarea competențelor practice utile, o mai bună autoreglare a învățării și creșterea autonomiei acționale, elevul fiind implicat direct în propria instruire, potrivit nevoilor sale reale. Pe de altă parte, însă, colaborarea dintre grupuri, relațiile sociale și interacțiunile afective nemijlocite dintre elevi lipsesc cu desăvârșire.

După cum bine se știe, omul este o ființă socială și nu se poate dezvolta în mod corespunzător decât în relație cu alți oameni. În egală măsură, elevii învață unii de la alții, își stabilesc priorități și responsabilități în funcție de sarcinile de lucru propuse, își asumă un rol în cadrul grupului, dezvoltând atât competențe cognitive (comunicare orală, ascultare activă, sinteză și analiză), cât și competențe afective și atitudinale (toleranță, empatie, cooperare, competiție, motivația de a reuși, respect față de părerile celorlalți). Lucrul în echipă este esențial pentru o mai bună înțelegere și aprofundare a noțiunilor de bază de la fiecare lecție, indiferent de disciplina de învățământ în cauză.

În concluzie, se recomandă alternarea învățământului clasic cu cel digital, ținând de contextele de învățare diverse, de particularitățile și experiențele elevilor, de nevoile de instruire constatate de-a lungul timpului, ambele forme fiind la fel de importante pentru îndeplinirea obiectivelor și finalităților educaționale.

PROVOCĂRILE EDUCAȚIEI ÎN ERA DIGITALĂ

PROF.PENTRU ÎNV.PRIMAR,

NECHITA RAMONA CONSUELA

COLEGIUL NAȚIONAL ȘCOALA CENTRALĂ-BUCUREȘTI

În era digitală, predarea online a devenit o realitate omniprezentă, aducând cu sine provocări semnificative pentru sistemul educațional. Un aspect esențial este accesibilitatea la tehnologie, deoarece elevii provin din medii diferite cu resurse variate. În plus, disocierea de interacțiunea fizică poate afecta dezvoltarea abilităților sociale și comunicative ale elevilor. Deși predarea online oferă flexibilitate, apar și dificultăți legate de motivația elevilor și supravegherea învățării. În concluzie, adoptarea tehnologiei în educație aduce atât oportunități, cât și provocări, iar gestionarea acestora este esențială pentru a asigura un mediu de învățare eficient și echitabil.

O altă provocare majoră a predării online este adaptarea curriculumului tradițional la mediul virtual. Profesorii se confruntă cu necesitatea de a dezvolta conținut adaptat și de a utiliza instrumente tehnologice pentru a menține angajarea și interesul elevilor. În același timp, aceștia trebuie să se adapteze la schimbările rapide din domeniul tehnologiei educaționale, ceea ce poate fi copleșitor.

De asemenea, predarea online ridică probleme legate de evaluarea și monitorizarea progresului elevilor. Într-un mediu virtual, identificarea și prevenirea fraudei în timpul examenelor devin provocări semnificative. Totodată, feedback-ul direct și personalizat devine mai dificil de oferit, având un impact asupra dezvoltării continue a elevilor.

În ciuda acestor provocări, predarea online oferă o serie de avantaje. Ea deschide uși către o gamă largă de resurse educaționale, încurajează autonomia elevilor și oferă flexibilitate în procesul de învățare. Cu toate acestea, pentru a maximiza beneficiile predării online, este crucial să se dezvolte strategii eficiente de gestionare a provocărilor menționate anterior.

În concluzie, provocările predării online în era digitală sunt variate și complexe. Îmbunătățirea accesului la tehnologie, dezvoltarea unor metode inovatoare de predare și

evaluare, precum și gestionarea corectă a interacțiunii online pot contribui la crearea unui mediu de învățare echitabil și eficient în această nouă paradigmă educațională.

De asemenea, un aspect esențial în predarea online este asigurarea unei conexiuni autentice între profesor și elevi. Comunicarea constantă și clară este crucială pentru a compensa absența contactului fizic. Implementarea unor platforme interactive și a unor sesiuni de discuție în timp real poate contribui la construirea unei comunități virtuale coezive, sprijinind procesul educațional.

Însă, trebuie abordată cu atenție și problema inechităților digitale. Elevii din medii socioeconomice defavorizate pot avea acces limitat la dispozitive și conectivitate la internet, ceea ce poate crea discrepanțe în ceea ce privește șansele de învățare. Abordarea acestor inegalități necesită eforturi susținute la nivel guvernamental și instituțional pentru a asigura accesul universal la tehnologie și resurse educaționale.

Un alt aspect important este pregătirea profesorilor pentru mediul online. Dezvoltarea abilităților tehnologice și a metodelor de predare adaptate la mediul virtual reprezintă cheia succesului în această tranziție. Investițiile în formare continuă și sprijin pentru cadrele didactice pot îmbunătăți calitatea actului educațional în era digitală.

În final, predarea online aduce cu sine atât provocări, cât și oportunități. Gestionarea echilibrată a acestora necesită colaborare între actorii implicați în procesul educațional, de la elevi și părinți la cadre didactice și decidenți în domeniul educației. Adaptabilitatea și inovația vor juca un rol crucial în modelarea viitorului educației într-o eră digitală în continuă schimbare.

EDUCAȚIA - DE LA STANDARD, LA EXCELENȚĂ

Prof. Negru Camelia – Școala Gimnazială Nr. 4 Sibiu

Merită educația să ocupe un loc primordial în agenda tuturor factorilor decizionali privind dezvoltarea societății? Cine ar trebui să fie responsabil de educația societății? Doar sistemul educațional sau societatea însăși prin fiecare individ? Răspunsurile pot fluctua ca pondere în funcție de interese sau de eschivări.

Standardul în educație poate fi considerat un model educațional care favorizează conformitatea, învățarea mecanică, fără focalizare pe gândirea critică, însă lipsa unui sistem educațional standard nu poate facilita apariția excelenței în educație.

Schimbările rapide din lumea modernă promovează învățarea prin mijloace tehnologice avansate care reduc efortul individului pentru obținerea succesului, astfel creându-i acestuia un stil de viață alert, stresant, lipsit de gândire critică și de creativitate.

În mediul școlar, apariția inteligenței artificiale (IA) a diminuat dorința de autodepășire a propriilor limite, ușurința apelării la IA favorizând dorința elevilor de a-și termina rapid temele pentru acasă. Pe de altă parte, lipsa unui interes pentru creativitate din partea elevilor este un semnal de alarmă, deoarece poate că tocmai rigiditatea sistemului educațional standard generează dorința de a învăța rapid și superficial prin intermediul IA. Mai mult, lipsa timpului de calitate petrecut de copii în mijlocul familiei (implicarea reală a părinților în viața școlară) conduce spre ideea că refugiul copiilor în jocurile virtuale reprezintă un alt mediu standard de diminuare a gândirii critice și de favorizare a conformismului virtual.

Flexibilitatea în educație poate conduce spre excelență, însă este nevoie ca toată societatea să contribuie, acest aspect fiind posibil doar dacă valorile morale (credința în Dumnezeu, respectul, dreptatea, corectitudinea, empatia, incluziunea, succesul ca rezultat al efortului propriu etc.) sunt considerate pilonii dezvoltării societății. Astfel, putem avea speranța că educația de calitate este perpetuată de fiecare generație, iar efortul din mediul școlar nu este diminuat de alte medii sociale.

În mediul școlar, un aspect important este rigiditatea curriculumului generat de conținutul masiv al predării care reduce timpul de explorare sau de aprofundare a subiectelor de interes personal. Mai mult, conținutul curriculumului nu vizează întotdeauna aspecte de cultură generală, ci mai mult teoretizarea unor procese sau fenomene.

Exelența în educație poate fi generată doar prin găsirea unor soluții de îmbinare armonioasă a utilului cu plăcutul, de creare a unor oportunități pentru toate cadrele didactice, indiferent de disciplina de predare (cu sau fără evaluare externă prin examene naționale).

Predarea tradițională bazată pe memorare și expunere nu diminuează creativitatea, întrucât ajută la dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor; gândirea critică presupune analiza unor noțiuni, iar creativitatea presupune operarea cu acele noțiuni care determină inovația.

Personalizarea procesului educațional este un efort constant al cadrelor didactice care predau discipline cu finalitate externă (examene naționale), însă adaptarea metodelor și a resurselor pentru a răspunde stilurilor de învățare a elevilor este permanent pusă în balanță cu realizarea multiplelor activități extracurriculare și extrașcolare, obligativitatea acestora fiind evidentă pentru toate cadrele didactice. În acest sens, excelența în educație ar putea fi tangibilă în proporții mari prin crearea unui sistem educațional diferențiat în funcție de finalitate (examene naționale, pe de-o parte și proiecte interdisciplinare, pe de altă parte, astfel mediul școlar putând fi echitabil, flexibil și plăcut pentru toți profesorii).

În literatura de specialitate, succesul depinde de doi piloni ai societății (spiritualitatea și pragmatismul), îmbinarea armonioasă a acestora favorizând excelența: „*Devii fericit atunci când accepți ceea ce ai și ceea ce ți-a dat Dumnezeu [...] A veghea permanent ca răul să nu se ivească, a converti durerea în șansă de regenerare și a extrage tot folosul din întâmplările ce apar să constituie un prim pas spre obținerea acestei stări de calm și de mulțumire*” (Cucoș, pag. 110); „*Nu poți diferenția corect pe baza unor presupuneri. Nu poți modela activitățile pe nevoi, dacă nu știi care sunt acestea*” (Beadle, pag. 193).

Bibliografie:

Beadle, Phil – *Cum să predai. Strategii didactice*, Didactica Publishing House, București, 2019

Cucoș, Constantin – *Educația. Iubire, edificare, desăvârșire*, Editura Polirom, Iași, 2008

METODE INOVATIVE IN CADRUL ORELOR DE LIMBA ROMÂNĂ

Ramona Gabriela-Neguți,

Școala Gimnazială „C. Săvoiu”, Tg-Jiu, jud. Gorj

Maria Cosmina Vîlceanu,

Școala Gimnazială Nr. Văgiulești, jud. Gorj

Educația se află într-o continuă transformare, fiind influențată de progresele tehnologice, schimbările sociale și nevoile în permanentă evoluție ale elevilor. Inovația în educație nu reprezintă doar utilizarea noilor tehnologii, ci și implementarea unor metode și strategii didactice care să stimuleze creativitatea, gândirea critică și implicarea activă a elevilor. În cadrul orelor de limba română, aceste inovații sunt esențiale pentru a conecta generațiile actuale cu literatura, cultura și competențele lingvistice, astfel încât să le fie relevante și atractive.

Inovația aduce multiple beneficii, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Elevii devin mai implicați, mai curioși și mai motivați să participe la ore. Creativitatea și gândirea critică sunt stimulate, iar orele devin mai relevante pentru nevoile și interesele lor. De asemenea, tehnologia permite personalizarea procesului de învățare, astfel încât fiecare elev să poată progresa în ritmul propriu.

Pentru profesori, inovație o oportunitate de a ieși din rutina predării clasice și de a transforma orele într-un spațiu de experimentare și colaborare. Cu toate acestea, necesită flexibilitate, timp pentru pregătire și acces la resurse adecvate.

Inovația în educație presupune aplicarea unor noi metode de predare, utilizarea tehnologiei moderne, adaptarea curriculumului la realitățile contemporane și crearea unui mediu de învățare flexibil și dinamic. În cadrul orelor de limba română, aceasta înseamnă să transformăm studiul literaturii, gramaticii și comunicării într-o experiență captivantă pentru elevi.

Exemple de inovații în cadrul orelor de limba română:

a) Integrarea tehnologiei digitale

Utilizarea platformelor educaționale (Kahoot, Google Classroom, Padlet) pentru crearea de quiz-uri interactive sau teme colaborative.

Aplicarea realității augmentate (AR) și realității virtuale (VR) pentru a aduce la viață operele literare. Spre exemplu, elevii pot explora "Luceafărul" de Mihai Eminescu printr-un tur virtual al unei galaxii.

Crearea de podcast-uri sau vloguri educative în care elevii discută teme literare sau recită poezii.

b) Metode active și colaborative

Tehnica *storytelling* poate fi utilizată pentru a rescrie basme sau povești celebre, adaptându-le la realitatea modernă.

Dezbateri pe teme literare sau lingvistice care să dezvolte gândirea critică. De exemplu, „Este sacrificiul lui Ion din romanul lui Liviu Rebreanu justificat?”

Proiectele interdisciplinare, cum ar fi combinarea orelor de limba română cu istoria sau artele plastice, pentru a înțelege mai bine contextul cultural al operelor studiate.

c) Ramificarea procesului de învățare.

Transformarea orelor într-un joc didactic poate crește motivația elevilor. De exemplu, utilizarea unui format de tip escape room literar, în care elevii rezolvă enigme gramaticale sau literare pentru a „evada”.

d) Lectura în contexte moderne

Organizarea de cluburi de lectură online sau offline, în care elevii să-și aleagă cărțile preferate. Compararea textelor clasice cu opere contemporane sau adaptări cinematografice. De exemplu, analiza romanului „Moromeții” alături de filmul regizat de Stere Gulea.

Beneficiile inovației în orele de limba română:

- Crește interesul elevilor pentru literatură și limba română, reducând percepția că aceste discipline sunt depășite.
- Dezvoltă competențe transversale precum gândirea critică, creativitatea, abilitățile de comunicare și colaborare.
- Permite personalizarea învățării, adaptând conținutul la ritmul și interesele fiecărui elev.
- Pregătește elevii pentru cerințele societății moderne, în care comunicarea eficientă și creativitatea sunt esențiale.
- Provocări în implementarea inovației
- Accesul inegal la tehnologie și resurse educaționale moderne.
- Lipsa formării continue a profesorilor pentru utilizarea noilor metode și instrumente.
- Rezistența la schimbare, atât din partea cadrelor didactice, cât și a părinților sau elevilor.

Inovația în educație, inclusiv în cadrul orelor de limba română, reprezintă un pas necesar pentru a transforma procesul de învățare într-unul captivant și relevant. Prin integrarea tehnologiei, aplicarea unor metode moderne și adaptarea la nevoile generațiilor actuale, limba română poate deveni o sursă de inspirație și dezvoltare pentru elevi. Profesorii au un rol esențial în acest proces, fiind cei care modelează nu doar cunoștințele, ci și atitudinile și valorile tinerilor.

Bibliografie

- Ion-Ovidiu Pânișoară, *Inovație și creativitate în educație*.
- Maria Popescu, *Metode moderne de predare în școală*.
- Platforme educaționale: www.kahoot.com, www.googleclassroom.com.

CONTRIBUȚIA JOCULUI DIDACTIC LA DEZVOLTAREA MOTRICITĂȚII FINE A COPIILOR CU CES

Profesor pentru învățământ special preșcolar Nica Cristina, Grădinița Specială,
Cluj-Napoca, Cluj

De-a lungul perioadei preșcolare, motricitatea se caracterizează printr-o intensă dezvoltare, ea contribuind la creșterea posibilităților copilului de a lua contact direct cu lumea înconjurătoare și de a facilita exercitarea unor comportamente practic – acționale.

Activitățile de joc, acțiunile imitative și de mânăuire a obiectelor, precum și deplasările în spațiul ambiant, contribuie la dezvoltarea motricității grosiere, în timp ce desenul, colajele, modelarea plastilinei, mișcările de la nivelul aparatului fono-articulator, stimulează dezvoltarea motricității fine, care are efecte pozitive pentru pregătirea copilului în vederea achiziției scrisului și a comunicării verbale. *(Tomșa, Gh., Oprescu, N., (2007), Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare, Editura V&I Integral, București p. 76.)* Jocul nu constituie doar o distracție ci o ocupație de timp liber care deține un rol important în formarea omului. Edurade Claparede spunea despre copil că „domeniul jocului este paradisul lui, ca și cum ar fi în realitate”.

Copilul evoluează continuu pe parcursul vieții sale, iar implicarea acestuia în procesul de educație este un element cheie pentru asigurarea acestei evoluții. La vârsta preșcolară jocul satisface nevoia de activitate, acțiune și implicare a copilului, nevoie determinată de trebuințe, dorințe, tendințe specifice acestui nivel de dezvoltare psihologică.

Din aceste considerente, în grădinițe, jocul este activitatea fundamentală. Prin joc se dezvoltă, se exteriorizează toată viața psihică a copilului, se dezvoltă cunoștințe, dorințe, sentimente, emoții. Jocul reprezintă de asemenea una din modalitățile prin care copilul caută să cunoască realitatea înconjurătoare. Jucându-se cu diferite obiecte, materiale, în special cu jucării, copilului i se dezvoltă senzațiile și percepțiile vitale, tactil-kinestezice, auditive. Copiii vor percepe mai bine forma, culoarea, mărimea, greutatea, distanța, etc.

În multe jocuri, copilul este pus în situația de a desena, construi sau confecționa diferite obiecte. Aceste jocuri sunt precedate de acțiuni (desfășurate tot sub formă de joc) de analiză și sinteză a însușirilor obiectivelor în mod direct, nemijlocit. Pe această cale se vor dezvolta reprezentările. Fără ele, copiii n-ar putea construi nimic în cadrul jocului.

Pornind de la ideea că grădinița trebuie să ofere fiecărui preșcolar posibilitatea de a beneficia de acele influențe educative care să-i permită atingerea maximă a potențialului său personal, se impune crearea în grădiniță a unor condiții favorizante pentru noi achiziții

în sfera cognitivă, afectivă și psiho-motrică pentru fiecare copil. Astfel propunem următoarea activitate :

- **ACTIVITATEA : “Darurile Zânei Toamnă”**

Etapă confecționării materialelor didactice

În cadrul activităților ALA 1 desfășurate în cadrul grupei, dimineața, copiii vor fi împărțiți în trei centre. Fiecare centru va realiza materialul didactic necesar desfășurării jocului didactic din ziua respectivă. Astfel:

Centrul I:

Deprinderile motrice exersate: rupere, lipire, răsucire hârtie printre degete și bobinare ața.

Copiii repartizați la acest centru vor realiza coșuri pentru fructe și legume. Fiecare copil primește un coș de carton carton gata decupat din A4 pe care trebuie să lipească fâșii de hârtie creponată de culoare maro. Hârtia trebuie răsucită cu degetele apoi lipită pe suprafață de carton a coșului. Pe mânerul de carton al coșului copiii vor bobina ața groasă de culoare mare iar la capăt vor înnoda ața formând o fundă.

Centrul II

Deprinderile motrice exersate: trasare linii drepte, îndoire hârtie pe lung, tăiere cu foarfeca, lipire

Copiii repartizați la acest centru vor realiza jetoanele cu legumele și fructele necesare activității. Fiecare copil va primi o coală de carton pe care educatoarea a delimitat-o în patru prin trasarea de linii punctate. Copiii vor trasa cu carioca neagră linii continue pentru a uni punctele, vor îndoi cartonul pe lung și vor tăia cu foarfeca pe conturul format. Se vor obține patru jetoane de carton. Pe fiecare jeton vor lipi autocolante reprezentând legumele și fructele învățate.

Centrul III:

Deprinderile motrice exersate: modelare, rupere și colorare

Copiii vor primi lut modelator cu uscarea rapidă la aer și modele de legume și fructe, pensule și acuarele. Vor pregăti materialul de modelaj prin frământare și rupere și prin mișcări translatorii ale palmelor vor reda din lut formele cerute. Fiecare piesă modelată va fi pictată în culorile corespunzătoare.

Grupa: mare

Tema anuală de studiu: Cum este / a fost și va fi pe pământ?

Tema săptămânii: „Toamna cea bogată”

Tema activității: “Darurile Zânei Toamnă”

Categorii de activități de învățare: Domeniul științe-Cunoașterea mediului

Forma de realizare: joc didactic

Tipul de activitate: Fixare și consolidare de cunoștințe

Scopul activității:

Verificarea și consolidarea cunoștințelor referitoare la fructele și legumele de toamnă

Obiective operaționale:

Subgrupa I:

- ✓ să identifice prin denumire 3 fructe / legume de toamnă;
- ✓ să asocieze fructul / leguma la imaginea potrivită;
- ✓ să recunoască fructul / leguma după gust;
- ✓ să grupeze fructele și legumele după criteriul dat (fructe / legume).

Subgrupa a II-a:

- ✓ să indice mărul /morcovul denumite de educatoare;
- ✓ să imite verbal cuvintele măr / morcov;
- ✓ să asocieze mărul /morcovul la imaginea potrivită.

Sarcina didactică: recunoașterea legumelor / fructelor specifice anotimpului toamnă, asocierea acestora cu imaginea corespunzătoare, gruparea acestora în două categorii: fructe și legume de toamnă;

Regulile de joc: Copiii aleg, pe rând, câte un fruct / legumă, o / îl denumesc și îl suprapun peste jetonul cu imaginea corespunzătoare.

Copiii iau din coș mărul / morcovul la indicația educatoarei și îl așează peste jetonul cu imaginea corespunzătoare.

Copiii grupează obiectele în două categorii: fructe / legume de toamnă.

Copiii recunosc și denumesc fructul / leguma gustat / gustată în funcție de analizatorul gustativ.

Elemente de joc: mișcarea, surpriza, manipularea materialului, aprecierea, aplauze, recompense.

Strategii didactice:

Metode și procedee didactice:conversatia ,explicatia,demonstratia,exercitiul

Mijloace didactice: coșuri pentru fructe și legume, jetoane cu legume și fructe, planșe infoliate reprezentând legume și fructe, legume și fructe din lut

Forme de organizare a activității: frontal, pe grupe, individual

Descrierea jocului:

Captarea atenției se va face printr-o surpriză din partea Zânei Toamnă, care sub un covor de frunze uscate a ascuns fructe și legume de toamnă pe care le descoperă. Copiii vor fi familiarizați cu tema activității. „Astăzi ne vom juca jocul: „Așează-mă la căsuța mea!” , în care grupăm fructe/ legume de toamnă, denumim, așezăm în căsuța lor, gustăm, și apoi realizăm un cadou pentru Zâna Toamnă, un coș cu fructe și legume, cu ajutorul palmelor și al stampilelor.

Intuirea materialului concret

Copiii vor arăta și denumi fructele și legumele găsite sub covorul de frunze (mere, pere, struguri, cartofi, morcovi, cepe).

Vor fi prezentate sub formă de surpriză imaginile cu fructe și legume de toamnă (măr, pară, strugure, cartof, morcov, ceapă)

Explicarea sarcinilor și prezentarea regulilor jocului didactic

Se explică regulile jocului și modul de desfășurare al acestuia mai întâi pe material concret. Astfel, pe o măsuță din fața copiilor este așezat cosul cu legume și fructe. În jurul cosului sunt puse imagini cu fructe și legume de toamnă. La semnalul educatoarei, un copil vine, alege un fruct/ o legumă, îl/o denumește, apoi îl/o așează peste imaginea corespunzătoare. Jocul se desfășoară până ce fiecare fruct/legumă din cos va fi așezat la căsuța lui.

Jocul de probă se realizează de către educatoare.

Desfășurarea propriu-zisă a jocului

Varianta I

Jocul propriu-zis se desfășoară cu materialele concrete de pe măsuță: mere, pere, struguri, cartofi, morcovi, cepe din lut și care vor fi așezate fiecare la căsuța corespunzătoare, până la golirea coșului.

Varianta a II-a

Copiii li se prezintă o altă surpriză de la Zâna Toamnă, în două boluri vor fi tăiate fructe și legume de toamnă. Copiii descoperă fructul/legumă cu ajutorul analizatorului

gustativ sau olfactiv. Denumesc legume/fructul gustat/ă. Aleg de pe masă morcov, ceapă, cartof, măr, pară, strugure și le așează la coșul potrivit(la legume/fructe).

Varianta a III-a

Pentru asigurarea retenției și a transferului celor învățate, copiii vor primi o fișă de lucru. Pe ea vor fi desenate diferite legume/ fructe de toamnă. Cerința acestuia va fi una diferențiată:

Pune prin trasare de săgeți, în coșul roșu fructele, iar în coșul albastru legumele

Găsește umbra!

Lipește fructul/ leguma la coșul potrivit

BIBLIOGRAFIE:

1. Albu, C.,Albu,A.,Vlad,T.,L. (2006). *Psihomotricitatea-Metodologia educării și reeducării psihomotrice*.Iași:Editura Institutul European
2. Culea, L., (2008). *Aplicarea Noului Curriculum pentru Educație Timpurie- o provocare?*. Pitești:Editura Diana
3. Tătaru,L.,Glava, A., Chiș,O.,(2014). *Piramida Cunoașterii-Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*. Pitești:Editura Diamant
4. Tomșa, Gh., Oprescu, N., (2007). *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare*, București:Editura V&I INTEGRAL

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII ELEVILOR

Prof. înv. primar Nicula Gabriela-Margareta
Liceul Teoretic „Ana Ipătescu” Gherla/Cluj

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

(Maria Montessori – „Descoperirea copilului”)

Acțiunile educative desfășurate în cadrul acestui tip de educație sunt flexibile și vin în întâmpinarea diferitelor interese ale elevilor, care sunt implicați direct în proiectarea, organizarea și desfășurarea activităților. În școala contemporană eficiența educației depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine și de măsura în care reușește să pună bazele formării personalității copiilor.

Educația nonformală își are începuturile încă din timpul fondării educației și conține majoritatea influențelor educative care au loc în afara clasei, fiind activități extrașcolare sau activități opționale. Are un caracter mai puțin formal, dar cu același rezultat formativ, acțiunile educative plasate în cadrul acestui tip de educație, sunt flexibile și vin în întâmpinarea diferitelor interese, în mod particular pentru fiecare persoană. Timpul extrașcolar a fost caracterizat drept „libertate sub control instituțional”. Timpul liber, se caracterizează prin: alegerea liberă și eliberarea de sub obligațiile instituționale; caracterul dezinteresat al activităților; caracterul personal, întrucât încurajează virtuțile dezinteresate.

Dintre funcțiile timpului liber, pot fi amintite: funcția de relaxare, de destindere, care constă în posibilitatea de refacere a organismului după activitatea de bază; funcția de distracție, care se realizează prin delectare și amuzament generând un tonus optimist; funcția educativă, de dezvoltare, care se concretizează în îmbogățirea vieții spirituale și dezvoltarea personalității, formarea capacității de autoorganizare a unui stil de viață elevat, stimularea capacităților creatoare și a stilului participative.

În România, educația nonformală cuprinde diferite activități, desfășurate fie în cadrul școlii, cum ar fi: sesiuni de comunicări științifice, cercuri la diferite discipline, proiecte educative, olimpiade, competiții sportive; fie în afara școlii, cum ar fi vizite, drumeții, excursii, tabere, activitatea pe cercuri din cadrul palatelor și cluburilor de copii. Aceste activități, la fel ca și în cazul educației formale, sunt coordonate de profesori de specialitate, dar, care în aceste situații, au un rol secundar, de moderatori sau coordonatori.

Educația nonformală este diferită față de educația formală, prin aspectul conținutului și formele de realizare, fiind caracterizată prin: caracterul facultativ; elevii sunt implicați în proiectarea, organizarea și desfășurarea activităților; nu se face o evaluare prin note; oferă răspunsuri concrete la cerințele fixate; permite momente de abstractizare, prin utilizarea cunoștințelor din viața practică; pune în valoare aptitudinile și interesele copiilor și ale tinerilor; facilitează promovarea muncii în echipă și a

unui demers pluri și inter-disciplinar; scoate din educație funcția de predare, lăsând loc funcției de învățare.

În clasele I-IV, serbările școlare vin în ajutorul afirmării și formării personalității elevului. În timpul prezentării programului artistic, elevul artist îi va avea ca spectatori pe colegii de școală, dar și pe părinți cărora va trebui să le recite sau să le cânte, exprimând trăirile care îl copleșesc. Realizarea programului artistic presupune o muncă de căutare și de creație din partea învățătorului. În cadrul serbării învățătorul este regizor, coregraf, posionat culegător de folclor, poet, interpret model pentru micii artiști. Importanța unor asemenea festivități ocazionate de sfârșitul de an școlar, de Ziua copilului sau sărbătorile religioase, este deosebită. Ele largesc orizontul spiritual al elevilor, contribuind la acumularea de noi cunoștințe, la îmbogățirea trăirilor afective și sentimentelor estetice.

Pentru ca elevii să-și motiveze participarea la această aleasa activitate, este foarte importantă atmosfera realizată în timpul repetițiilor, caracterizată prin bună dispoziție, dar și prin seriozitate. Șansa de reușită a serbărilor este dată de varietatea programului artistic, în măsură să valorifice talentul de recitator al unora, calitățile vocale, de ritm și grație ale altora, dar și destoinicia pentru realizarea costumelor și decorurilor. Versul, muzica vocală și instrumentală, gimnastica ritmică, scenetele pline de haz, armonios îmbinate, asigură varietatea și dinamismul spectacolului. Micii artiști trebuie încurajați, stimulați, pentru a realiza buna dispoziție și participarea cu interes de-a lungul pregătirii și desfășurării spectacolului. Serbările școlare sunt momente de maximă bucurie atât pentru copii, cât și pentru părinții lor. Ele aduc lumină în suflete, dau aripi imaginației, entuziasmului și rămân de-a pururi ca momente de neuitat în viața fiecăruia. Coșbuc spunea: „Ca să poți povesti sau cânta copiilor, trebuie să-i iubești, să cauți să pricepi firea și lumea aparte în care trăiesc, să știi să cobori până la nivelul personalității lor. Trebuie să iei parte împreună cu dâșii la toate manifestările sufletești; într-un cuvânt, rămânând om mare, să fii cât se poate de copil”.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Spectacolele constituie o altă formă de activitate extracurriculară în școală, prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului.

Parteneriatele ajută elevii să aibă succes la școală și mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice. În cadrul acestor

parteneriate se pot parcurge următoarele conținuturi: transmiterea unor informații despre ecologie, dobândirea unor cunoștințe despre relația om-mediu, educarea unor comportamente și conduite civilizate, îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din diferite domenii, cultivarea unor atitudini de investigare, cercetare etc.

Prin organizarea unor concursuri între grupele aceleiași clase sau între clase diferite (pe diferite faze, pe diferite teme) „Cel mai bun povestitor!” „Cea mai frumoasă poezie recitată!”- promovăm valori culturale și etice fundamentale, sensibilitatea și personalitatea lor suferind modificări pozitive, putând ușor depista tinere talente artistice în vederea cultivării și promovării lor. Concursurile sportive vin ca și o completare a activităților sportive.

O mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care susțin derularea unor proiecte, implicând în mod direct copilul prin personalitatea sa. Aplicată la clasă, metoda proiectului este acceptată cu plăcere de elevi, deoarece permite munca în echipă, unde poate contribui, potrivit înclinațiilor individuale, la realizarea unui scop comun.

Implicarea elevilor în proiectele educative, atât la nivel național, cât și internațional, a crescut în ultimii ani acesta dovedind interesul crescut al elevilor față de unele activități educative. Concursul de creație literară și plastică urmăresc stimularea implicării elevilor în activitățile extrașcolare, descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor artistice și literare ale copiilor din ciclul primar . Prin participarea la astfel de proiecte elevii își dezvoltă aptitudinile artistice și literare ,spiritul de echipă - (în realizarea lucrărilor colective), își vor testa aptitudinile,își vor putea pune în valoare calitățile artistice.

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Diversitatea activităților extrașcolare oferite crește interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feed - back pozitiv.

BIBLIOGRAFIE:

- Marcu, Vasile; Orțan, Florica; Deac, Adina Emilia - Managementul activităților extracurriculare, Ed. Universității, Oradea, 2003;
- Orțan, Florica - Management educațional, Ed. Universității, Oradea, 2004.

Metode și tehnici alternative în stimularea competențelor de receptare și exprimare de mesaje orale și scrise elevilor din ciclul primar

NIȚĂ CRINA ALINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 79- BUCUREȘTI

Formarea și dezvoltarea capacităților de comunicare orală și scrisă a elevilor de vârstă școlară mică reprezintă deziderate ale învățării la disciplina Comunicare în limba română, și nu numai, întrucât ne folosim de comunicare la toate disciplinele și în toate activitățile educaționale desfășurate în școală.

Dacă, pe parcursul ciclului de achiziții fundamentale, cadrul didactic aplică modalități și tehnici variate de exersare a comunicării orale, precum și de remediere a dificultăților întâmpinate de unii elevi, adaptate particularităților psihologice și individuale ale elevilor, atunci există toate șansele ca micii școlari să ajungă la un nivel optim al competențelor de comunicare orală scrisă (emitere de mesaje verbale; recepționare a mesajelor verbale; decodificare a mesajelor verbale).

Dacă elevii care au un nivel scăzut al competențelor de comunicare orală și scrisă (emitere de mesaje verbale; recepționare a mesajelor verbale; decodificare a mesajelor verbale) participă activ la un program coerent de remediere a dificultăților de comunicare orală (pronunție, receptare/înțelegere/decodificare a mesajelor verbale, exprimare orală a ideilor, auz fonematic) în cadrul unui atelier de jocuri și tehnici teatrale, atunci se va constata îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor, creșterea nivelului motivației pentru depășirea acestor dificultăți, precum și dezvoltarea acestor competențe de comunicare orală și scrisă la un nivel corespunzător vârstei / clasei.

1. Conceptul pedagogiilor alternative în clasele primare

Pedagogiile alternative reprezintă o mișcare educațională care a apărut ca reacție la stilul tradițional de predare, ce tinde să fie rigid, uniform și centrat pe profesor. Pedagogiile alternative, printre care se numără Montessori, Waldorf, Reggio Emilia și Freinet, au ca scop crearea unui mediu educațional centrat pe nevoile individuale ale elevilor, punând accent pe dezvoltarea holistică a acestora.

Pedagogia Montessori a fost dezvoltată de Maria Montessori și se bazează pe ideea că fiecare copil are un potențial propriu de dezvoltare, care poate fi atins prin intermediul unui mediu educațional structurat corespunzător. Elevii sunt încurajați să exploreze, să învețe și să-și dezvolte abilitățile într-un mod natural, fără constrângeri rigide. Unul dintre elementele distinctive ale acestei metode este utilizarea materialelor didactice specifice, care facilitează auto-învățarea și auto-corectarea.

De exemplu, pedagogia Montessori consideră că fiecare copil are capacitatea de a învăța în mod natural, iar rolul profesorului este să creeze un mediu propice pentru această învățare, fără a impune constrângeri sau a dicta un ritm fix. Copiii își dezvoltă astfel încrederea în sine și capacitatea de a lua decizii, elemente esențiale pentru o învățare eficientă și sustenabilă.

În pedagogia Waldorf, fondată de Rudolf Steiner, educația este împărțită în trei mari etape de dezvoltare: copilăria timpurie, educația primară și adolescența. În primii ani de școală primară, accentul cade pe dezvoltarea imaginației și pe activități artistice, muzicale și practice. Se evită introducerea prea timpurie a competițiilor și notelor, încurajându-se în schimb dezvoltarea armonioasă și cooperarea între elevi.

Pe de altă parte, pedagogia Waldorf pune accent pe integrarea artei, muzicii și activităților creative în procesul educațional. Aceasta abordează educația dintr-o perspectivă holistică, considerând că fiecare copil are nevoie să își dezvolte nu doar abilitățile cognitive, ci și cele emoționale și sociale. În special în primii ani de școală, activitățile creative și dramatizarea ajută la dezvoltarea unor abilități de comunicare mult mai profunde și naturale.

Pedagogia Reggio Emilia, dezvoltată în Italia, consideră că elevii sunt co-creatori ai învățării, iar profesorii și părinții joacă un rol de parteneri în acest proces. Elevii sunt încurajați să exploreze mediul înconjurător, să pună întrebări și să rezolve probleme într-un mod colaborativ, utilizând diverse „limbaje” de exprimare, cum ar fi arta, jocul sau scrierea.

În fine, pedagogia Freinet pune accent pe colaborare și educație democratică. Elevii sunt implicați în activități practice și în procesele decizionale ale clasei, învățând să comunice eficient și să colaboreze în cadrul unor proiecte comune.

Pedagogia Freinet, prin accentul pus pe cooperare și experiențele reale, reușește să creeze un mediu de învățare bazat pe participarea activă a elevilor. În loc să primească doar informații, aceștia sunt invitați să le descopere, să colaboreze cu colegii lor și să își exprime propriile idei și perspective. Această abordare favorizează dezvoltarea unor abilități de gândire critică și rezolvare a problemelor, extrem de importante în societatea actuală.

Aceste abordări alternative nu exclud în totalitate pedagogia tradițională, dar o completează prin tehnici care aduc flexibilitate și adaptabilitate la nevoile individuale ale copiilor, facilitând astfel dezvoltarea competențelor de receptare și exprimare a mesajelor orale și scrise.

Pe lângă metodele tradiționale, pedagogiile alternative, precum cele promovate de Montessori, Waldorf și Freinet, aduc o perspectivă inovatoare asupra dezvoltării acestor competențe. Aceste pedagogii își centrează atenția pe copil, stimulând învățarea activă și experiențială. În această lucrare, vom explora în detaliu metode și tehnici alternative din aceste pedagogii care pot fi integrate în pedagogia tradițională pentru a stimula competențele de comunicare orală și scrisă ale elevilor din ciclul primar.

Prin integrarea acestor abordări în clasele primare, pedagogiile alternative contribuie la crearea unor medii de învățare mai deschise, mai flexibile și mai adaptate nevoilor fiecărui copil. Ele oferă soluții eficiente pentru provocările educației contemporane, aducând beneficii pe termen lung în dezvoltarea elevilor.

2. Importanța motivației în procesul educațional

Un alt aspect fundamental al pedagogiilor alternative este motivația. Studiile arată că elevii care sunt motivați intrinsec – adică dintr-un interes personal față de învățare – sunt mult mai predispuși să obțină performanțe academice ridicate și să dezvolte o atitudine pozitivă față de educație. În pedagogiile alternative, motivația elevului nu este dictată de factori externi, cum ar fi recompensele sau pedepsele, ci se bazează pe dorința naturală a acestuia de a explora și de a învăța.

Metoda Montessori, de exemplu, promovează ideea că fiecare copil are o curiozitate naturală care trebuie să fie stimulată. În loc să îi forțeze să învețe anumite lucruri într-un timp prestabilit, profesorii creează un mediu de învățare bogat și variat, în care elevii pot explora și descoperi în propriul ritm. Această autonomie îi ajută pe elevi să devină responsabili pentru propria învățare și să dezvolte o atitudine pozitivă față de cunoaștere.

În pedagogia Waldorf, motivația vine din faptul că fiecare lecție și activitate este strâns legată de viața reală și de interesele copiilor. Povestirile, jocurile de rol și activitățile creative fac ca elevii să fie mereu implicați și interesați de ceea ce învață. Fiecare lecție este concepută pentru a fi o experiență plăcută și memorabilă, iar acest lucru stimulează curiozitatea și dorința de a învăța mai mult.

Motivația intrinsecă este esențială și în pedagogia Freinet, care se concentrează pe ideea că elevii învață cel mai bine atunci când sunt implicați activ în procesul educațional. Freinet a fost un mare susținător al ideii de "învățare prin acțiune", iar elevii din cadrul acestui model educațional sunt încurajați să își asume un rol activ, să își exprime opiniile și să colaboreze cu ceilalți colegi. Aceasta nu doar că dezvoltă abilități academice, dar contribuie și la formarea unui caracter responsabil și orientat spre rezolvarea problemelor.

Prin urmare, în pedagogiile alternative, motivația este o componentă centrală care facilitează o învățare profundă și durabilă. Aceasta nu se bazează pe factori externi, ci pe interesele și curiozitatea naturală a elevilor, contribuind astfel la formarea unor indivizi care învață din plăcere și care sunt dispuși să își asume responsabilitatea pentru propriul proces de învățare.

3. Elemente cheie ale abordării pedagogiilor alternative în pedagogia tradițională

Abordarea pedagogiilor alternative poate fi integrată eficient în pedagogia tradițională prin adaptarea unor elemente esențiale care au dovedit eficiență în stimularea învățării active și participative. Aceste elemente pot aduce un suflu nou în predare și pot îmbunătăți interacțiunea elevilor cu materia predată.

Unul dintre aceste elemente este utilizarea materialelor senzoriale, specific pedagogiei Montessori. Materialele senzoriale ajută copiii să înțeleagă concepte abstracte prin intermediul experiențelor directe. De exemplu, învățarea literelor și a sunetelor prin litere tactile poate fi implementată și în cadrul pedagogiei tradiționale, oferind o experiență de învățare mai interactivă. Acest tip de activități poate fi folosit atât în orele de alfabetizare, cât și în cele de matematică sau științe, ajutând copiii să asimileze mai ușor cunoștințele.

Un alt element este integrarea activităților artistice și dramatice, caracteristice pedagogiei Waldorf. În școlile tradiționale, artele sunt adesea separate de curriculumul de bază, dar integrarea acestora în procesul de învățare poate stimula creativitatea și dezvoltarea emoțională a elevilor. De exemplu, dramatizarea textelor literare în timpul orelor de limba română poate contribui nu doar la dezvoltarea abilităților de exprimare orală, ci și la înțelegerea mai profundă a textelor. Aceasta poate fi o alternativă eficientă la metodele tradiționale de predare, în special pentru elevii care au stiluri de învățare diferite.

Cooperarea între elevi, specifică pedagogiei Freinet, este un alt element esențial care poate fi introdus în pedagogia tradițională. În loc să se concentreze doar pe competiție, pedagogia tradițională poate încuraja mai mult colaborarea prin proiecte de grup, activități de scriere colectivă sau realizarea unor ziare de clasă. Aceasta nu doar că stimulează abilitățile de comunicare și de lucru în echipă, dar contribuie și la dezvoltarea unui mediu de învățare bazat pe respect și solidaritate.

Astfel, prin integrarea acestor elemente, pedagogia tradițională poate deveni mai dinamică și mai adaptată nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta poate contribui la crearea unor experiențe de învățare mai relevante și mai motivante, oferindu-le elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele într-un mod natural și plăcut.

4. Impactul pedagogiilor alternative asupra stimulării competențelor de receptare și exprimare a mesajelor orale și scrise la elevii din ciclul primar

Pedagogiile alternative au un impact considerabil asupra dezvoltării competențelor lingvistice ale elevilor din ciclul primar, în special în ceea ce privește abilitățile de receptare și exprimare a mesajelor orale și scrise. Aceste competențe sunt esențiale nu doar pentru parcursul școlar al elevilor, ci și pentru dezvoltarea lor personală și socială.

Unul dintre aspectele cheie ale pedagogiilor alternative este faptul că ele încurajează elevii să se exprime liber și să participe activ la procesul de învățare. Spre deosebire de metodele tradiționale, care pun accent pe repetarea mecanică a informațiilor, pedagogiile alternative stimulează creativitatea și gândirea critică. De exemplu, scrierea creativă în metoda Montessori permite elevilor să își exprime propriile idei și sentimente fără constrângerile unor reguli stricte. Aceasta contribuie la dezvoltarea abilităților de exprimare scrisă într-un mod natural și plăcut, iar elevii învață să folosească limbajul într-un mod expresiv și original.

Literele tactile și formarea cuvintelor

Unul dintre cele mai cunoscute materiale didactice din metoda Montessori sunt literele tactile. Acestea sunt utilizate pentru a stimula simțurile copiilor și pentru a facilita învățarea formelor literelor și asocierea acestora cu sunetele corespunzătoare. Prin intermediul experiențelor senzoriale, copiii reușesc să învețe literele într-un mod interactiv, dezvoltându-și astfel abilitățile de citire și scriere.

Într-o clasă de ciclul primar, profesorii pot introduce litere tactile realizate din materiale precum lemnul sau hârtia abrazivă. Elevii vor explora literele prin atingere, trecând degetele peste forma lor, iar apoi vor încerca să scrie aceste litere pe tablă sau pe hârtie. După ce au exersat scrierea individuală a literelor, pot încerca să compună cuvinte și propoziții simple, dezvoltând astfel abilități de scriere și citire într-un mod natural și stimulat.

Povestirea colectivă: Dezvoltarea limbajului oral și scris

Povestirea colectivă este o altă metodă Montessori care stimulează competențele de limbaj. Această activitate presupune crearea unei povești de către un grup de elevi, fiecare contribuind cu idei și părți narrative. Povestirea colectivă îi încurajează pe copii să colaboreze, să își exprime ideile și să își dezvolte abilitățile de exprimare orală și scrisă.

Profesorul poate prezenta o imagine sau un obiect care să servească drept punct de plecare pentru o povestire. Elevii, pe rând, adaugă câte o propoziție sau un paragraf la povestea colectivă, contribuind la crearea unui fir narativ coerent. La final, povestirea completă este scrisă de către profesor sau de către elevi și citită în fața clasei. Această metodă ajută la dezvoltarea abilităților de receptare și producere a mesajelor scrise, precum și la stimularea creativității și a gândirii critice.

Scrierea creativă: Explorarea literaturii prin joc

Metoda Montessori valorifică scrierea creativă ca o modalitate de a dezvolta competențele lingvistice ale copiilor. Prin scrierea liberă, elevii sunt încurajați să își exprime gândurile și sentimentele într-un mod personal și inovator. Aceasta este o tehnică esențială pentru dezvoltarea abilităților de exprimare scrisă, care le permite elevilor să se joace cu cuvintele și să exploreze noi forme de exprimare.

Profesorul poate oferi elevilor un subiect deschis, cum ar fi "O zi în care m-am simțit foarte fericit" și îi poate invita să scrie o compunere pe această temă. Elevii pot scrie liber, fără să fie limitați de reguli gramaticale stricte, punând accent pe creativitatea și exprimarea personală. După finalizarea textelor, elevii pot citi compunerile în fața colegilor, exersând astfel și competențele de exprimare orală.

La fel de importantă este și povestirea orală din cadrul pedagogiei Waldorf, care ajută elevii să își dezvolte abilitățile de ascultare activă și să înțeleagă mesajele complexe. Ascultarea poveștilor îi ajută pe elevi să își formeze o capacitate mai bună de a înțelege și interpreta textele orale, iar acest lucru contribuie și la îmbunătățirea abilităților de scriere. Elevii sunt încurajați să reproducă poveștile prin desen, scriere sau dramatizare, ceea ce le oferă ocazia de a-și dezvolta competențele de comunicare pe mai multe planuri.

În pedagogia Waldorf, povestirea orală ocupă un loc central în educația copiilor. Profesorii sunt considerați povestitori care transmit înțelepciune și cunoștințe prin intermediul poveștilor și basmelor. Ascultarea activă este o abilitate esențială dezvoltată prin această metodă, iar elevii învață să își dezvolte capacitatea de a asculta și de a recepta mesaje complexe.

Profesorul poate relata o poveste clasică, cum ar fi „Greuceanu” sau „Fata babei și fata moșneagului”, fără a o citi dintr-o carte, ci povestind-o din memorie. După ce elevii ascultă povestea, li se cere să o reproducă prin desen sau să creeze o scenetă bazată pe poveste. Ulterior, elevii sunt încurajați să scrie un scurt rezumat al poveștii sau să descrie un personaj preferat. Această activitate combină receptarea mesajelor orale cu producerea mesajelor scrise, dezvoltând astfel competențele de comunicare în mod creativ.

Dramatizarea: Exprimarea orală și înțelegerea mesajelor

Dramatizarea este una dintre tehnicile fundamentale ale pedagogiei Waldorf, care îi ajută pe elevi să își dezvolte abilitățile de exprimare orală și de interpretare a mesajelor. Prin jocul de rol și dramatizarea poveștilor, copiii învață să comunice într-un mod creativ și să își dezvolte încrederea în sine.

Profesorul poate organiza o activitate de dramatizare în care elevii interpretează diferite personaje dintr-o poveste cunoscută, cum ar fi „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă. Elevii sunt împărțiți în grupuri, fiecare grup având sarcina de a juca o scenă din poveste. După repetiții, scenetele sunt jucate în fața colegilor, iar elevii discută despre mesajele poveștii și despre modul în care personajele și-au exprimat emoțiile. Această activitate îi ajută pe elevi să își dezvolte abilitățile de comunicare orală, să înțeleagă mai bine mesajele transmise prin text și să își dezvolte creativitatea.

În pedagogia Freinet, scrierea colaborativă și tipografia școlară reprezintă activități esențiale pentru dezvoltarea competențelor de receptare și exprimare a mesajelor scrise. Elevii sunt încurajați să creeze și să publice propriile texte, fie sub formă de ziare școlare, fie sub formă de broșuri sau scrisori. Aceasta le permite să își dezvolte abilitățile de scriere într-un context practic, iar colaborarea între colegi contribuie la îmbunătățirea abilităților de comunicare și la formarea unui spirit de echipă.

Tipografia școlară

În pedagogia Freinet, elevii scriu și publică propriile texte sub formă de ziare sau broșuri. Aceste activități oferă copiilor ocazia de a lucra împreună și de a-și dezvolta abilitățile de scriere și editare.

Profesorii pot organiza crearea unui ziar al clasei, în care fiecare elev scrie un articol despre un subiect de interes (de exemplu, o excursie școlară sau un eveniment recent). Articolele sunt compilate și publicate, iar ziarul poate fi citit de întreaga clasă sau chiar distribuit altor clase. Această activitate stimulează colaborarea, responsabilitatea și abilitățile de redactare.

Corespondența școlară

Corespondența școlară este o metodă prin care elevii corespund cu elevi din alte școli, schimbând scrisori în care povestesc despre viața lor de zi cu zi sau despre experiențele educaționale.

Elevii dintr-o clasă pot scrie scrisori colegilor lor din altă școală, descriind activitățile preferate sau evenimente din viața lor. Prin acest schimb de scrisori, elevii își dezvoltă abilitățile de scriere și înțelegerea mesajelor scrise, dar și capacitatea de a stabili relații prin limbaj.

Astfel, pedagogiile alternative reușesc să stimuleze dezvoltarea competențelor lingvistice prin intermediul unor activități interactive și relevante, care îi implică pe elevi în mod activ în procesul de învățare. Aceste metode nu doar că îmbunătățesc abilitățile de receptare și exprimare a mesajelor orale și scrise, dar contribuie și la formarea unor indivizi creativi, critici și capabili să comunice eficient.

5. Exemple de activități din pedagogiile alternative

Pedagogiile alternative propun o gamă largă de activități care pot fi adaptate pentru a stimula dezvoltarea competențelor de comunicare la elevii din ciclul primar. Aceste activități sunt menite să îi ajute pe copii să învețe într-un mod interactiv și plăcut, punând accent pe explorare, colaborare și creativitate.

Profesorii pot oferi elevilor teme deschise, cum ar fi "O zi în care am fost erou" sau "Cum ar fi să trăiești pe altă planetă". Elevii sunt încurajați să scrie fără a fi limitați de reguli stricte, concentrându-se mai mult pe exprimarea ideilor lor. La final, textele pot fi citite în fața clasei, ceea ce contribuie și la dezvoltarea abilităților de exprimare orală.

Jocul de rol în pedagogia Waldorf: Profesorul poate propune elevilor să interpreteze diferite personaje dintr-o poveste sau să recreeze o situație din viața de zi cu zi. De exemplu, elevii pot fi invitați să joace rolurile unor clienți și vânzători într-un magazin, ceea ce le oferă ocazia de a exersa comunicarea orală într-un context realist.

Tipografia școlară în pedagogia Freinet: Elevii scriu și editează articole pentru un ziar al clasei, colaborând pentru a crea conținut autentic. Fiecare elev are responsabilitatea să redacteze un articol, să corecteze și să editeze textele colegilor, ceea ce contribuie la dezvoltarea abilităților de scriere și colaborare.

6. Integrarea pedagogiilor alternative într-o școală tradițională

O școală publică din București, cu un sistem educațional bazat pe pedagogia tradițională, a decis să experimenteze integrarea unor tehnici alternative pentru a îmbunătăți performanțele elevilor în domeniul limbajului. Școala a avut în vedere un grup de elevi din clasa a doua, care prezentau dificultăți în exprimarea scrisă și orală.

Obiective

Principalul obiectiv al acestei inițiative a fost îmbunătățirea abilităților de scriere și vorbire ale elevilor prin utilizarea unor metode mai flexibile și adaptate nevoilor individuale. Profesorii au decis să încorporeze elemente din pedagogia Montessori, cum ar fi învățarea auto-direcționată, și din pedagogia Freinet, prin crearea unui ziar al clasei și integrarea metodei Waldorf prin activități de povestire orală și dramatizare.

Implementarea

Profesorii au început prin introducerea unui program de jurnal zilnic, inspirat de metoda Montessori. Fiecare elev a primit un jurnal personal în care era încurajat să noteze evenimentele zilei, gânduri și observații. De asemenea, o dată pe săptămână, elevii au fost implicați în redactarea unui ziar de clasă, care a inclus articole, desene și povești create de ei.

Pentru a stimula exprimarea orală, profesorii au organizat discuții de grup în fiecare dimineață, în care fiecare elev avea ocazia să vorbească despre un subiect ales. Aceste discuții au fost inspirate din pedagogia Freinet și au încurajat elevii să își dezvolte capacitatea de a comunica idei complexe și de a participa la dezbateri constructive.

În cadrul orelor de limba română, profesorul a relatat povești clasice din folclor, pe care elevii le-au dramatizat ulterior în grupuri. Aceștia au fost încurajați să își creeze propriile scenarii și să interpreteze personajele din povești, ceea ce le-a permis să își dezvolte abilitățile de exprimare orală și să își îmbunătățească înțelegerea textelor narative.

După fiecare activitate de dramatizare, elevii au fost invitați să scrie scurte rezumate ale poveștilor sau să descrie personajele interpretate. Profesorul a observat o îmbunătățire semnificativă a abilităților de scriere și o creștere a interesului elevilor față de lectură și literatură. Elevii au devenit mult mai încrezători în capacitatea lor de a se exprima în scris și oral, iar atmosfera din clasă a devenit mult mai deschisă și cooperativă.

7. Concluzii

Pedagogiile alternative, precum Montessori, Waldorf și Freinet, aduc contribuții valoroase în dezvoltarea competențelor de receptare și exprimare a mesajelor orale și scrise la elevii din ciclul primar. Aceste metode oferă o abordare centrată pe copil, care stimulează creativitatea, colaborarea și învățarea activă, contribuind la formarea unor indivizi capabili să comunice eficient și să gândească critic.

Integrarea acestor metode în cadrul pedagogiei tradiționale aduce beneficii semnificative, transformând procesul de învățare într-o experiență mai dinamică și mai relevantă pentru elevi. Prin activități interactive, cum ar fi scrierea creativă, povestirea colectivă și dramatizarea, elevii își dezvoltă competențele lingvistice într-un mod natural și plăcut.

Pedagogiile alternative, precum Montessori, Waldorf, Reggio Emilia și Freinet, oferă o varietate de metode și tehnici care pot fi integrate cu succes în pedagogia tradițională pentru a stimula competențele de receptare și exprimare a mesajelor orale și scrise la elevii din ciclul primar. Aceste metode pun accent pe dezvoltarea motivației intrinseci, pe colaborare și pe autonomia elevilor, oferind oportunități de învățare adaptate nevoilor individuale.

Prin activități precum scrierea de jurnale, redactarea ziarelor de clasă, proiectele tematice sau jocurile de rol, elevii își dezvoltă nu doar abilitățile lingvistice, ci și competențele sociale și emoționale. Studiul de caz prezentat arată că integrarea pedagogiilor alternative în sistemul tradițional poate aduce rezultate semnificative în îmbunătățirea abilităților de scriere și exprimare orală, creând un mediu educațional mai dinamic și mai incluziv.

În concluzie, pedagogiile alternative reprezintă o soluție eficientă pentru îmbunătățirea calității educației în ciclul primar, contribuind la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru succesul academic și personal al elevilor. Implementarea acestor metode în cadrul educației tradiționale poate avea un impact pozitiv semnificativ, atât asupra performanțelor academice, cât și asupra dezvoltării personale a copiilor.

8. Bibliografie

- Lillard, A. S. (2005). *Montessori: The Science Behind the Genius*. Oxford University Press.
- Nielsen, T. W. (2004). *Rudolf Steiner's Pedagogy of Imagination: A Case Study of Waldorf Education in Australia*. *Research on Steiner Education Journal*.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
- Edwards, C. P., Gandini, L., & Forman, G. (1998). *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach to Early Childhood Education*. Ablex Publishing.
- Honegger, B. (2012). *Freinet Pedagogy: A Practical Approach to Education*. University of Geneva.
- Montessori, M. (1967). *The Absorbent Mind*. Holt, Rinehart and Winston.
- Steiner, R. (2001). *Waldorf Education and Anthroposophy*. Steiner Books.
- Freinet, C. (1994). *Pedagogie a muncii*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (1998). *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Approach*. Praeger.
- Lewin, L. (1998). *Reading and Writing Workshop: A Window Into Readers' and Writers' Thinking*.

UN SAT MINUNAT LA POALE DE CODRU MOMA

Slatina de Criș

**EU CRED CĂ VEȘNICIA S-A NĂSCUT LA SAT. *(Lucian Blaga)*

Și dacă satul acesta îl văd ca o primă dragoste curată a copilăriei mamei mele, dar și a mea , atunci sigur din dragoste a primit și așezarea .Nici prea sus către strâmtorile dealurilor de piatră, la umbra pădurilor ca uriașe perii de basm, nici în largul câmpiei cu vânturi puternice iarna, ci într-un loc binecuvântat de Dumnezeu , la intrarea în Depresiunea Zărandului.

Șoseaua care șerpuiește de la poalele dealurilor ce se prelungesc din Munții Codru Moma trece prin sat.Înainte de intrarea în sat te însoțește pădurea bogată de cer și carpen care se prelungește până în ținutul tainic al Bihorului .

Nu lipsesc din sat nici pământurile fertile, nici cele lutoase și galbene , nici pădurile , nici puțina pășune care a mai rămas , nici misterioasele grădini de pe lângă casele oamenilor.

Din prețioasele aduceri-aminte și din legendele bătrânilor aflăm că satul/ teritoriul satului la începuturile lui ar fi fost în mare parte acoperit de păduri.

Vatra actuală a satului , este înconjurată de ulițe drepte și lungi .Prima atestare documentara a satului dateaza din anul 1506.

Relieful satului este alcătuit din dealuri domoale și o câmpie componentă a Câmpiei Crișurilor. Satul este mărginit de pârauri izvorâtoare din Codru , acestea ajungând să treacă hotarele până să ajungă la Crișuri.

Poate și aceste lucruri au servit oamenilor ca argument îndeajuns pentru a-și întemeia aici sălașuri.Astfel de-a lungul apelor curgătoare , la adăpostul pădurii s-a format această așezare sătească atestată încă din vremuri de demult apuse.La începuturi satul a fost locuit doar de români , puțini fiind locuitori de alte neamuri.

Pentru apărarea acestor meleaguri s- a plătit preț de sânge , dându-si viata mult prea multi.

Nu sunt îndeajuns cuvintele pentru a ne exprima recunoștința noastră în fața memoriei celor care au sfințit aceste locuri cu sângele lor , încercând să pună stavilă de netrecut nelegiuirilor invadatorilor și poate nu este de ajuns nici monumentul ridicat în sat în memoria celor care „N-au avut nici preot , nici paradă,nici mamă-ndoliată la creștet să le șadă.”Iar noi, cei de acum , în semn de jurământ lăsăm pe glia rece o lacrimă să cadă .

Nimic și nimeni nu-i poate știrbi satului din măreție și glorie , nici chiar modernitatea care a bătut la poarta de intrare a satului cu toate certitudinile, dar mai ales cu incertitudinile ei .

DEZVOLTAREA CALITĂȚII MOTRICE VITEZA PRIN SISTEME DE ACȚIONARE SPECIFICE JOCULUI DE VOLEI

Prof. Denisia Roxana Oancea

Liceul Tehnologic "Panait Istrati" Brăila

Viteza.

Viteza de reacție și cea de execuție au un rol important în pregătirea voleibaliștilor. Aceste două forme ale vitezei, din considerente pur practice, vor fi tratate împreună, întrucât, de cele mai multe ori cerințele jocului le solicită astfel cu pondere egală sau diferită.

Sisteme de acționare cu și fără mingea de volei:

- Din poziții diferite, țâșniri la semnale vizuale și auditive. Aceleași exerciții de deplasare, combinate cu schimbări de direcție.
- Alergare în jurul unor mingi așezate pe sol la distanțe diferite, la semnal - ridicarea mingilor.
- Fiecare elev are câte o minge pe care o aruncă în sus, la început la înălțimi mai mari, apoi din ce în ce mai mici. Când mingea se află în aer, se atinge solul cu palmele sau se indeplinesc alte sarcini, după care se prinde mingea imediat.
- Stând între două mingi la 2 m distanță lateral stânga sau dreapta: la semnal auditiv, ridicarea pe rând a mingilor și executarea unui serviciu de sus din minge aruncată.
- Ștafete cu pase de control printre diferite jaloane.
- Lovirea mingii în sol urmată de rostogolire; înainte ca mingea ricoșată să atingă solul, elevul trebuie să se ridice și s-o prindă.
- Câte doi față în față, la 3-4 m unul de celălalt: lovirea simultană a mingilor în sol, schimbarea rapidă a locurilor și prinderea mingilor.
- Câte doi, unul înapoia celuilalt, cel din spate aruncă mingea printre picioarele celui din față, iar acesta aleargă după ea să o prindă cât mai repede.
- Câte doi față în față la distanța de 10-15 m. unul dintre elevi rostogolește mingea pe sol în direcția partenerului, acesta aleargă în întâmpinarea mingii, sare peste ea, se oprește, se întoarce și caută să o prindă cât mai repede din rostogolire.
- Aruncarea simultană și alternativă a două mingi în sus și prinderea lor.
- Aruncarea și prinderea mingii în doi cu viteză maximă.
- Din încrucișat șezând: aruncarea mingii în sus, ridicare rapidă și lovire cu ambele mâini.
- Șezând cu spatele spre un perete, aruncarea mingii peste cap în perete, ridicare, întoarcere 180° și executarea unei pase de sus sau de jos din minge ricoșată.
- Rostogolire înainte, în timpul ridicării, pasa de jos cu două mâini din minge aruncată de un partener.
- Deplasări în teren timp de 1 min, fără oprire și simularea unor procedee tehnice specifice.

- În coloană câte unu, cu câte o minge, în fața profesorului, pasează lung acestuia deplasându-se rapid și oprindu-se lângă el, profesorul execută o pasă lungă lateral sau peste cap, iar elevul sprintează pentru a o ajunge; înaintea acestei pase lungi profesorul poate jongla mingea pentru a dezvolta atenția elevului care o urmărește.
- Preluare din minge aruncată în perete de către un partener aflat în spatele executantului.
- Pasă de control, pasă peste cap, întoarcere bruscă și alergare rapidă la minge reluând exercițiul.
- Profesorul aruncă mingea lângă fileu, iar elevii se deplasează rapid și o trec peste plasă utilizând diferite procedee.
- Doi elevi, folosind aceeași minge, pasează pe rand la perete, cine lovește mingea strigă “eu”.
- Pe perechi, un jucător aruncă mingea, celălalt fiind culcat, se ridică, aleargă și i-o înapoiază pasând.
- Pase în doi, între pase se atinge un obiect din apropiere.
- Câte doi față în față, unul se deplasează cu spatele, celălalt cu fața: cel care se deplasează cu spatele la un moment dat bate din palme, se întoarce și aleargă în timp ce colegul său caută să-l prindă.
- Așezat, fiecare cu o minge: aruncarea mingii în sus, ridicarea și prinderea ei înainte ca aceasta să atingă solul. Mingea se aruncă din ce în ce mai jos.
- Pasarea mingii, printr-un procedeu cunoscut, cu un partener (sau într-un perete) timp de 30 sec. se execută sub formă de concurs, cine realizează mai multe pase.
- Elevii așezați în linie pe un rând, fiecare cu o minge: la semnal se aruncă mingea înainte, cu traiectorie medie, aleargă și prinde mingea înainte ca aceasta să atingă solul. Același exercițiu având poziția de plecare cu spatele spre direcția de aruncare. Același exercițiu șezând cu spatele la un perete, aruncarea mingii peste cap în perete, ridicare și prindere.
- Serviciu peste fileu, sprint, trecere pe sub fileu și prinderea mingii.
- Un partener la servici, executantul în celălalt teren, cu spatele. Când partenerul servește (aude lovirea mingii), executantul se întoarce și face preluarea.
- Același exercițiu, executantul aflându-se în poziția culcat dorsal/facial sau șezând.

Indicații metodice:

Pentru dezvoltarea vitezei (sub toate formele ei) este necesar ca profesorul să abordeze acest obiectiv în întreaga sa complexitate, acționând în activitatea practică în mod corespunzător. Trebuie eliminată confuzia, aproape generalizată prin care, concepțional și practic, dezvoltarea vitezei se rezumă în mod unilateral la dezvoltarea vitezei de deplasare, folosindu-se ca unic mijloc alergarea.

În practica domeniului nu este posibil să se acționeze în mod separat și constant cu mijloace specifice pentru dezvoltarea fiecărei forme de manifestare a vitezei; de aceea se recomandă ca sistemele de acționare să fie astfel selecționate încât să se solicite în diferite poziții (cu o

dominantă) cel puțin două forme de manifestare a vitezei, de exemplu: reacție – execuție, reacție – deplasare, etc. important este să se aibă în vedere în procesul de exersare, pe lângă execuția tehnică propriu-zisă, introducerea concomitentă și solicitarea unor forme de manifestare a vitezei. În funcție de spațiul în care se desfășoară activitatea și de specificul lecției respective, preocuparea pentru dezvoltarea vitezei trebuie să se realizeze permanent, atât prin mijloace specifice, cât și nespecifice.

Un rol important în activitatea elevilor pentru depunerea unor eforturi maxime prin care să se dezvolte viteza îl au întrecerile organizate în forme cât mai variate și atractive, la care să fie angrenat întregul colectiv al clasei sau pe grupe care exersează concomitent.

În efectuarea exercițiilor de viteză, un rol important îl are activitatea de concentrare a atenției.

Bibliografie:

Colibaba, D., Bota, I., - “Jocuri sportive cu teorie și metodică”, Editura Aladin, București, 1990
Ghenadi, V. și colaboratorii – “Volei – obiectivizarea instruirii”, Editura Plumb, Bacău, 1995
Stroie, St. și colaboratorii – “Volei – îndrumar metodic”, Editura Lumina, București, 1996

SISTEME DE ACȚIONARE FOLOSITE PENTRU DEZVOLTAREA CALITĂȚII MOTRICE FORȚA, ÎN VEDEREA PRACTICĂRII JOCULUI DE VOLEI

Prof. Denisia Roxana Oancea

Liceul Tehnologic "Panait Istrati" Brăila

Forța:

Având în vedere faptul că dintre toate calitățile motrice, forța este cea care se dobândește cel mai ușor, dar se pierde tot atât de ușor, preocuparea pentru dezvoltarea și menținerea ei trebuie să fie prezentă în toate antrenamentele „voleibaliștilor”.

Indicații metodice:

În metoda pregătirii trebuie să se respecte următoarele cerințe:

- folosirea cu preponderență a mișcărilor de forță – viteză;
- în cadrul exercițiilor de relaxare după un efort de forță se folosesc exerciții specifice jocului, ca de exemplu, pentru picioare – sărituri; pentru brațe – lovirea mingii la perete cu viteză maximă;
- selecționarea exercițiilor de forță în așa fel încât să corespundă cât mai mult necesităților jocului;
- selecționarea judicioasă a exercițiilor pentru dezvoltarea forței, chiar la o vârstă fragedă. O temeinică grijă pentru selecționarea acestor exerciții nu numai că împiedică procesul de creștere, ci chiar îl ajută. Astfel de exerciții pentru musculatura picioarelor sunt săriturile peste obstacole, săriturile la coardă, peste obstacole cu mingi medicinale în mână, etc., mișcare care solicitând articulațiile și cartilajele picioarelor stimulează procesul dezvoltării lor, contribuind astfel la creșterea copiilor.

Dezvoltarea forței poate începe la vârsta de 13-14 ani, prin exerciții de forță de mare dinamism. Între 14-15 ani dezvoltarea ei este mai lentă și legată de procesul evoluției specifice vârstei.

În volei, viteza de contracție a mușchilor prezintă o deosebită importanță, de ea depinzând, în mare măsură, eficacitatea execuției elementelor și procedeele tehnice. Iată câteva exemple de manifestare a forței explozive: forța explozivă în detentă, forța de lovire a mingii, promptitudinea execuției blocajului, etc. În acest mod se explică faptul că, deși unii jucători au indici mari de dezvoltare a forței, nu sunt capabili să execute o lovitură de atac puternică datorită incapacității lor de concentrare a forței într-o unitate mică de timp.

Sisteme de acționare pentru membrele inferioare:

- Sărituri din ghemuit în ghemuit pe distanța de 10 m., cu întinderea picioarelor;
- Din ghemuit în ghemuit, desprinderi pe verticală;
- Sărituri de pe loc peste diferite obstacole, cu desprinderi pe unul sau ambele picioare;
- Din stând pe un picior, celălalt susținut de un partener în dreptul umerilor, sărituri repetate pe piciorul de sprijin, cu impulsie numai din articulația gleznei;
- Combinații de diferite sărituri ca: săritură în lungime de pe loc, apoi doi pași săriți, săritură pe și peste un obstacol cu desprindere pe unul sau ambele picioare;

- Sărituri sub formă de întrecere pentru atingerea unor obiecte suspendate sau atingerea pe zid a unui semn, cu palma, de pe loc sau din deplasare, cu desprindere pe un picior, obiectul poate fi atins cu mâna, capul sau laba piciorului;
- Cu sprijinul palmelor pe scara fixă, în dreptul pieptului, sărituri succesive pe ambele picioare pe fiecare șipcă până la a 5-a de jos;
- Împingeri pe un picior, sprijinit pe una dintre șipcile scării fixe, celălalt pendulează pe verticală, brațele prinse de a 4-a sau a 5-a șipcă de la punctul de sprijin al piciorului. Îndoirea genunchiului se face lent, iar împingerea într-un timp foarte scurt;
- Din culcat dorsal, cu genunchii la piept, ridicarea unui partener care se așează pe talpi (mișcarea de întindere se execută rapid);
- Genuflexiuni pe un picior cu o minge medicinală în mână;
- Sărituri succesive pe ambele picioare peste banca de gimnastică;
- Culcat dorsal, sprijin cu mâinile la scara fixă, ridicarea picioarelor întinse cu o minge ținută între glezne;
- Sărituri din ghemuit în ghemuit, cu extensie;
- Sărituri cu genunchii la piept;
- Atârnat la scara fixă cu mingea medicinală ținută între glezne, ridicarea genunchilor la piept și coborârea acestora;
- Din stând, aruncarea mingii medicinale ținută între glezne și prinderea ei;
- Sărituri pe ambele picioare, având două mingi medicinale sub braț.

Sisteme de acționare pentru membrele superioare:

- Din stând cu fața la 2 m. de perete, cădere cu palmele pe el, împingere în brațe și revenire în stând;
- Trecerea băncii de gimnastică dintr-o parte în cealaltă pe deasupra capului, câte 2-3 la o bancă;
- Flotări cu palmele pe banca de gimnastică;
- Pe grupe de câte 4 elevi, apucând banca de dedesubt, ridicarea ei cu brațele întinse până la nivelul umerilor și coborâre lentă;
- Câte doi elevi la o bancă ținând-o deasupra capului, coborârea ei, alternativ, pe umărul stâng și apoi pe cel drept;
- Pase în doi de la piept cu mingea medicinală;
- Aruncarea mingii medicinale la distanță cu ambele mâini, de deasupra capului;
- Aruncarea mingii medicinale cu ambele mâini de jos, din apropierea solului, la distanță maximă;
- Din culcat dorsal: aruncarea unei mingi medicinale mici, alternativ, cu un braț și cu celălalt, fără ridicarea trunchiului, apoi cu ridicarea lui până în sezând;
- Aruncarea și prinderea mingii medicinale cu ambele mâini, din ghemuit;

- Aruncarea mingii medicinale cu ambele mâini, cu brațele întinse, peste cap;
- Din culcat dorsal: ducerea mingii de pe abdomen deasupra capului și așezarea ei pe sol;
- Din culcat dorsal, brațele întinse lateral, ținând mingea pe palmă, trecerea ei dintr-o parte în cealaltă până la sol;
- Aruncarea mingii medicinale cu o mână de la umăr, în doi;
- Împingeri în brațe, pe perechi;

Flotări, învingând la revenire rezistența partenerului care apasă umerii acestuia.

Bibliografie:

Achim, St – “Planificarea în pregătirea sportivă”, Editura Ex Ponto, Constanța, 2002

Colibaba, D., Bota, I., - “Jocuri sportive cu teorie și metodică”, Editura Aladin, București, 1990

Ghenadi, V. și colaboratorii – “Volei – obiectivizarea instruirii”, Editura Plumb, Bacău, 1995

Stroie, St. și colaboratorii – “Volei – îndrumar metodic”, Editura Lumina, București, 1996

Jocul de volei, în lecția educație fizică desfășurată în spații improvizate

**Prof. Denisia – Roxana Oancea,
Liceul Tehnologic “Panait Istrati” Brăila**

Jocul de volei practicat în mod științific și metodic de către școlari, contribuie prin efectele efortului fizic și psihic, la întărirea sănătății și dezvoltarea multilaterală a capacităților fizice și intelectuale, morale și volitive ale elevilor, la însușirea unor deprinderi motrice de bază, a unor cunoștințe speciale de tehnică și tactică sportivă. O latură extrem de importantă, care nu are voie să fie neglijată, o reprezintă educarea calităților morale, intelectuale, de voință, precum și a simțului estetic legat de gestul motric și întrecerea sportivă. Astfel, jocul de volei este prezent în lecțiile de educație fizică începând cu clasele primare (minivolei), când se predau elementele de bază din tehnica și tactica jocului, diferite exerciții pregătitoare pentru învățarea procedeelor, fazelor de joc, precum și jocul bilateral, la început cu reguli simplificate, mai târziu, în clase mai mari, în condiții competiționale.

Ideea menționată în titlu, aceea de a optimiza pregătirea elevilor în lecția de educație fizică cu temă din jocul de volei în spații improvizate, constituie un reper conceptual și metodologic fundamental în multe unități școlare care nu dispun de o sală de sport de dimensiuni regulamentare sau nu dispun deloc de o sală de sport, marcând necesitatea trecerii de la “cunoaștere”, la a putea adapta, analiza, rezolva, în ceea ce-l privește pe elev și de la “transmiterea de cunoștințe și evaluarea acestora”, la “formarea de capacități”, competențe și atitudini ale elevilor, în ceea ce-l privește pe profesor.

Capacitățile și atitudinile cu care trebuie abilitați elevii sunt exprimate în actualele documente emise de Ministerul Educației prin obiectivele de referință, față de care trebuie să se raporteze eficiența demersului didactic.

Astfel, conținuturile, inclusiv cele ale jocului de volei, alături de alte metode, forme de organizare, devin mijloace prin care se pot realiza ținte reale, necesare și utile vieții elevului, respectiv obiectivele stipulate de programele școlare.

Folosirea elementelor din volei și a jocului integral în lecție trebuie astfel utilizate încât să contribuie la realizarea obiectivelor educației fizice.

Voleiul se prezintă ca un mijloc al educației fizice accesibil, necesită spațiu mic și instalații puține.

Accesibilitatea voleiului reiese și din faptul că se poate practica și după însușirea unei singure acțiuni, pasa de sus. Această acțiune poate fi folosită la prima lovitură, la a doua și chiar la trecerea mingii peste plasă.

La începători, în prima etapă se poate folosi aruncarea mingii în loc de serviciu sau serviciu din apropierea plasei în etapele următoare.

Jocul poate fi învățat și practicat relativ repede cu condiția folosirii unei instruiți intensive și eficiente pentru însușirea acțiunii fundamentale – pasa de sus.

Folosirea repetată în lecția de educație fizică a unor elemente din volei contribuie la tonifierea musculaturii exterioare a spatelui, tonifierea multiplexelor articulații și ligamente ale coloanei, la dezvoltarea detentei.

Dintre calitățile motrice, voleiul poate contribui în bună măsură la dezvoltarea îndemânării, mai ales pe linia coordonării și ambidextriei, deoarece acțiunile au la bază deprinderi nenaturale și majoritatea se efectuează cu ambele membre. Astfel, pasa de sus, pasa de jos (preluarea), ridicarea, blocajul se efectuează cu ambele brațe, la săritura pentru atac și blocaj participă ambele picioare, etc. Apariția mingii de volei în diferite momente ale lecției “colorează” exersarea și stimulează participarea elevilor în lecția de educație fizică.

Dintre jocurile sportive prevăzute în programa școlară, este singurul care se poate desfășura la nivelul începătorilor și fără instalații.

Înlăturarea factorilor limitativi.

Utilizarea voleiului în școală impune o acțiune eficientă pentru îmbunătățirea metodologiei.

Acestea trebuie să înceapă cu evitarea, înlăturarea unor factori limitativi, din care menționăm:

- însușirea necorespunzătoare a pasei de sus, fără de care nu se poate desfășura jocul bilateral (cuantificare și metodologie deficitară);
- în unele școli se alege voleiul fără procurarea prealabilă a unui număr suficient de mingi;
- nu se folosesc mijloace pentru însușirea organizării și efectuării celor trei lovituri, element deosebit de important pentru însușirea rapidă a jocului bilateral;
- se folosesc în insuficientă măsură mijloace speciale pentru însușirea globală a jocului;
- folosirea în lecția de educație fizică numai de elemente din volei, fără utilizarea jocului bilateral, contribuie la îndepărtarea elevilor de acest joc;
- folosirea insuficientă a jocului cu efectiv redus, cu efective inegale și chiar mixte, însușirea de forme de organizare pe linia acestora poate stimula utilizarea lor în activitatea independentă;
- se utilizează deseori exerciții, forme de organizare puțin eficiente, fără corespondență cu jocul și mai ales cu preponderența exersării statice, aspect ce diminuează contribuția voleiului la realizarea obiectivelor generale ale educației fizice școlare.

Pentru volei, importanța formării unor deprinderi pe linia autopregătirii în general este utilă pentru că acțiunile au la bază deprinderi nenaturale, aspect ce reclamă multe repetări care nu pot fi realizate în lecție, de aceea se impune și însușirea de către elevi a unor exerciții, elemente de întrecere, jocuri pregătitoare care să stimuleze activitatea independentă.

În vederea rezolvării acestui aspect este important ca în lecție să se extindă lucrul independent prin exersare în ritm propriu cu toată clasa, pe grupe valorice. Să se formeze la copii deprinderi de autoorganizare și autoconducere, să se stimuleze participarea conștientă a acestora la pregătirea fizică individuală.

Pe linia voleiului se pot folosi cu mare eficiență exerciții și jocuri pregătitoare, mai ales dintre cele care nu necesită spațiu mare, instalații materiale și bază sportivă pretențioasă. În cadrul acestora va fi permanent prezent elementul de întrecere al elevului cu el însuși sau cu partenerii, în cadrul exersării individuale, pe perechi și pe echipe.

Exersarea la perete a procedurilor de pasare/lovire a mingii crește în eficiență, asigurându-se consolidarea corectă a pozițiilor de lovire a mingii și imprimarea unor traiectorii optime, dacă se aplică indicatori de direcție potriviți cu scopul propus.

În concluzie, înlăturând factorii limitativi, lipsa unei săli de jocuri de dimensiuni regulamentare și a mijloacelor materiale, poate facilita însușirea elementelor din jocul de volei în spații improvizate în cadrul orelor de educație fizică, stimulând activitatea creatoare a elevilor, formându-le trăsături de caracter.

ARTICOL-"ROLUL ACTIVITĂȚILOR DE DEZVOLTARE PERSONALĂ ÎN GRĂDINIȚĂ"

Profesor învă. preșc. Oglice Atena

Grădinița cu Program Prelungit "Floare Albastră"

Mult timp, învățământul românesc a promovat asimilarea de cunoștințe, fără a urmări neapărat funcționalitatea lor. De cele mai multe ori, aceste cunoștințe se dobândeau cu ajutorul memoriei mecanice, pentru a face față unei situații de moment, fără ca în perioada următoare să se regăsească, în situații practice, să fie valorificate și introduse în competențele dobândite de copil.

Noul curriculum are la bază realitatea educațională a vârstelor mici. Ceea ce se promovează acum este flexibilitatea programului instructiv-educativ, cu scopul de a crește calitatea educației la acest nivel de vârstă. Procesul de învățare trebuie să fie centrat pe copil, pornind de la ideea unei învățări cât mai naturale, în accord cu nivelul experiențelor traversate de acesta în viața cotidiană.

Actualul curriculum pentru învățământul preșcolar include în cadrul activităților de dezvoltare personală : rutinele, tranzițiile, activitățile din perioada de după amiază, inclusiv activitățile opționale.

• RUTINELE

Conform noului curriculum, rutinele sunt activitățile -reper după care se derulează întreaga activitate a unei zile. Ele acoperă nevoile de bază ale copilului și contribuie la dezvoltarea globală a acestora. Rutinele înglobează, de fapt, activitățile de tipul: sosirea copilului, întâlnirea de dimineață, micul dejun, igiena-spălatul și toaleta, masa de prânz, somnul/ perioada de relaxare de după – amiază, gustările, plecarea copiilor acasă.

La baza formării rutinelor stă un mecanism fiziologic: formarea unor sisteme de legături temporale sau de stereotipuri dinamice bine consolidate, care permit transformarea unei acțiuni, a unei deprinderi în obișnuințe devenite necesități.

Avantajele și importanța rutinelor:

- Rutina are rolul de a focaliza atenția copilului, de a-l liniști și relaxa;
- Rutina zilnică este foarte benefică pentru copii, datorită faptului că anticiparea a ceea ce va urma conferă un sentiment de siguranță și încredere;
- Copiii mici sunt debusolați de dezorganizarea unei zile, așadar, un ritual, o activitate devenită obișnuință, le crează confort psihic, le conferă încredere și stabilitate;
- Atunci când un copil nu depinde de un program, comportamentul lui reflectă lipsa acestuia, fiind haotic și inconștient.

Când vorbim despre un program vorbim și despre niste reguli pe care copilul ar trebui să le respecte. Un program cu reguli și repere orare clare poate fi agreat și respectat de către copii dacă aceștia participă direct la stabilirea lor.

Sosirea și plecarea copiilor se vor face într-o atmosferă destinsă, astfel încât copilul să perceapă acțiunile ca fiind firești și să nu fie supus stresului schimbării. Aceste momente capătă un bogat conținut educativ, relația educatoare-copil-părinte conferindu-le o veritabilă valoare pedagogică: obișnuirea copiilor de a veni și de a pleca aproximativ la aceeași oră, formarea și dezvoltarea sentimentului de răspundere pentru curățenia corporală și ținuta vestimentară, precum și cunoașterea și respectarea unor reguli legate de sănătate și regimul de viață. Se insistă acum asupra momentului de salut, iar copilul va fi încurajat să se descurce cu dezbrăcatul și cu aranjarea hainelor în locul special amenajat. Indicarea locului unde trebuie depozitate hainele și pantofii de stradă, cu ajutorul unor etichete cu simboluri, pentru identificarea dulăpiorului sau a scăunelului propriu, este pentru copil un bun prilej de decodare. Se formează deprinderi de a saluta adulții și copiii la venirea și plecarea din grădiniță, de a așeza ordonat hăinuțele și încălțăminte în spațiul destinat, de a acorda prioritate adulților și fetițelor (băieților), de a așeza gentuțele la cuier în ordine. Exemple de teme: „Sunt copil politicos!”, „Sunt mic, dar binecrescut!”, „Dulăpiorul fermecat”, „Fiecare la locul lui”, „Ne îmbrăcam/ dezbrăcăm singuri”, „Fac ordine în dulapul cu haine”, „Poftiti, vă rog!”, „Respect pe oricine. Știu că e frumos și bine”, „Fetele au prioritate”, etc.

Spălarea pe mâini îi oferă educatoarei ocazia de a formula mici probleme: numărul balonașelor de săpun, unde merge apa care curge la robinet, de ce trebuie să tragem apa la toaletă, precum și formarea deprinderilor de a se spăla pe mâini înainte și după masă, de a se spăla pe mâini după folosirea toaletei. Exemple de teme: „Nu uitați!”, „Primul lucru mă spăl”, „Curat și sănătos”, „Stop microbilor și bolilor!”, etc.

Servirea mesei nu este un act de sine, ci și un prilej pentru formarea unor deprinderi alimentare favorabile, un stil de viață sănătos. Copiii vor fi îndrumați cu răbdare și perseverență pentru a folosi corect servetelele la masă, de a strânge resturile alimentare și de a le duce la coșul de gunoi, de a mânca singuri fără să se murdărească, să mestece bine și să înghită, de a avea o atitudine corespunzătoare în timpul mesei: să vorbească încet, să nu se joace, să formuleze politicos dorințele. Exemple de teme: „Mica gospodină”, „Facem ordine după ce am luat masa”, „Azi sunt foarte ordonat/ă”, „Ce mese curate”, „Coșulețul vă zâmbește”, „Sunt mare mă descurc singur!”, „Mestec bine alimentele”, „Te rog să-mi dai!”, „Acum mâncăm, joaca mai târziu”, etc.

Somnul de zi al copiilor nu este numai o cerință fiziologică, ci și un prilej oferit copiilor de a câștiga independența prin exersarea unor deprinderi individuale privind îmbrăcarea și

dezbrăcarea. În special la grupele mici, educatoarea va dezvolta un ritual zilnic premergător somnului: lectura unei povești, audierea de muzică, ritual ce îi va ajuta pe copii să-și formeze reflexul de a se odihni. Exemple de teme: „Ne pregătim de culcare”, „Când e patul așezat, eu sunt gata de culcat”, „Moș Ene a venit pe la gene”, „Ascultăm povestea”, „Cine adoarme primul”, etc.

Întâlnirea de dimineață ocupă un rol important în cadrul programului zilnic, reprezintă un moment prin care se creează o atmosferă vie, prietenoasă, în cadrul căreia copiii li se exersează deprinderi și abilități importante, de raportare pozitivă la cei din jur, de recunoaștere a valorii fiecăruia.

Întâlnirea de dimineață nu se derulează în învățământul tradițional, ea se constituie ca o metodă educațională democratică și participativă, cu un accentuat caracter social. Ea este o activitate planificată, structurată, în care educatoarea îi anunță programul zilei, îi învață ritualuri și deprinderi necesare pentru a deveni buni membri ai unui grup. Durata întâlnirii de dimineață este de 15-25 minute, iar locul de desfășurare este același pe tot parcursul unui an școlar.

Principalele calități care conturează întâlnirea de dimineață sunt grija și respectul față de ceilalți, încrederea fiecărui copil că poate împărtăși idei și experiențe importante. Scopul întâlnirii de dimineață este acela de a imprima un sentiment de unitate. Copiii se așează în cerc pentru a se putea vedea unii pe alții, iar educatoarea adoptă aceeași poziție. Rolul educatorului este acela de mediator, va coordona activitatea, va încuraja exprimarea liberă a copiilor, comunicarea, respectul reciproc, de asemenea îi revine sarcina de a crea și întreține o atmosferă caldă, prietenoasă. În acest moment al zilei se stabilește un prim contact emoțional între membrii grupului care învață să se asculte unii pe ceilalți și să comunice, respectând anumite reguli stabilite împreună.

Structura întâlnirii de dimineață

- **Salutul**- prima secvență a întâlnirii de dimineață constă în întâmpinarea tuturor celor prezenți în clasă. Acest moment cultivă norme de bază în comportamentul copiilor, îi învață respectul pentru cei din jur și creează premisele pentru formarea unui colectiv sudat, bazat pe prietenie. În fiecare zi salutul va fi diferit, distractiv, respectuos și mobilizator. Exemple: „Bună dimineața, Ana. Mă bucur că te văd!”, „Bună dimineața, Maria. Ce frumoasă ești azi!”, „Bună dimineața, albiușelor”, „Bună dimineața, copii isteți!”, „Bună dimineața, greierașilor”, etc. Copiii pot fi încurajați să descopere singuri și să propună diferite formule de salut. Orice propunere/ sugestie a copiilor, oricât de năstrujnică sau neobișnuită ar fi, va fi acceptată, lăudată și apreciată. Această practică le dă curaj și încredere.

Prezența copiilor în grădiniță se poate realiza tot în cadrul întâlnirii de dimineață. Fiecare copil are un cartonaș cu un semn individual și numele lui scris pe el. Pe măsură ce evoluează, copiii își recunosc cu ușurință desenul și numele și pot să-și plaseze cartonașul în locul pentru cei prezenți.

- **Împărtășirea cu ceilalți**- este cel mai important moment al întâlnirii de dimineață, deoarece copiii schimbă impresii, opinii, păreri cu ceilalți. Ei își transmit, cu sinceritate, grijiile, problemele, experiențele proprii, părerile despre un anumit eveniment, întâmplări la care au fost martori. Pot fi ajutați de educatoare cu întrebări: „Ce ai văzut în drum spre grădiniță?”, „Văd că mama te-a îmbrăcat mai gros/ mai subțire. De ce?”, „Te-am văzut ieri în parc. Cu cine te jucai?”, etc. Aceste întrebări au rolul de a demara discuția sau de a le oferi subiecte de discuție, puncte de plecare într-o convorbire liberă. Se alege un povestitor care împărtășește cu ceilalți un eveniment, o experiență proprie, o întâmplare importantă pentru el. Povestitorul poate fi numit „omul zilei”. Ceilalți ascultă cu atenție ce spune povestitorul, apoi, pun întrebări, comentează, își expun propria opinie. Copilul care a povestit răspunde la întrebări.

Momentul acesta este foarte important pentru că permite realizarea unei intercunoașteri, oferă copiilor posibilitatea de a se face auziți de ceilalți, de a se exprima în fața celorlalți și de a capta atenția colegilor, de a formula întrebări și răspunsuri, îi învață să asculte, să gândească critic, să facă schimb de impresii. Copiii timizi devin mai încrezători, știind că sunt respectați, ascultați și înțeleși de colegi.

- **Activitatea de grup**- este crearea coeziunii grupului, accentuarea cooperării, includerii și participării. Activitatea de grup încurajează exprimarea liberă, comunicarea, învățarea socială, într-un mediu bazat pe încredere și susținere. Fiecare membru al grupului se integrează jucându-se, cântând, luând parte, alături de grup, la activități distractive, plăcute, energizante, non-competitive. Acest tip de activitate promovează dezvoltarea unității grupei, cooperarea și rezolvarea unor probleme, alcătuirea unui repertoriu de cântece și poezii proprii grupei, „cultivarea coordonării fizice, a agilității și a rezistenței la efort”. Activitățile de grup pot cuprinde: cântece, jocuri muzicale, jocuri cu text și cânt, activități de limbaj, matematică, fizică și de mișcare, jocuri distractive, jocuri intelectuale și sociale, etc.
- **Noutățile zilei**- reprezintă partea finală a întâlnirii de dimineață. Obiectivul principal al acestui moment este furnizarea de informații. Noutățile reprezintă mesaje scurte și directe, scrise sau desenate și afișate, astfel încât să fie vizibile pentru toți. Se pot face anunțuri verbale, scurte, clare, care fac trecerea la următoarele etape ale programului zilnic din grădiniță. Noutățile zilei pot cuprinde: o formulă de salut specială, informații calendaristice, un mesaj despre o nouă și interesantă temă de discuție, informații despre un eveniment

care va avea loc în grădiniță, o anumită sarcină/ cerință care trebuie urgent îndeplinită, anunțuri speciale, surprize, evenimente, întâmplări deosebite.

Importanța întâlnirii de dimineață constă în faptul că promovează principiile democratice în rândul copiilor mici, încurajându-i pe aceștia:

- să facă alegeri;
- să ia decizii;
- să-și asume responsabilități;
- să respecte opiniile celorlalți, exprimându-le totodată și pe cele proprii;
- să fie suficient de încrezători pentru a împărtăși idei și experiențe importante cu ceilalți;
- să fie disponibili pentru semenii;

• TRANZIȚIILE

Tranzițiile sunt activități de scurtă durată, care fac trecerea de la momentele de rutină la alte tipuri/ categorii de activități de învățare, de la o învățare la alta, în diverse momente ale zilei. Mijloacele de realizare a acestui tip de activitate variază foarte mult, în funcție de vârsta copilului, de contextul momentului și de calitățile cadrului didactic. În acest sens, ele pot lua forma unei activități desfășurate în mers ritmat, a unei activități care se desfășoară pe muzică sau în ritmul dat de recitarea unei numărători sau a unei framântări de limbă, a unei activități în care se execută concomitent cu momentul de tranziție, respectiv un joc cu text și cânt cu anumite mișcări cunoscute deja de copii, etc.

Mișcarea este esențială pentru creșterea copiilor. Împreună cu educatoarea copiii pot face gimnastică de înviorare pe versuri.

Exemple: „Să ne legănăm, „Întind brațele în față
Să ne balansăm, Ca o caracatiță,
Brațele în sus, Fă ca mine dacă vrei
Către cer, zburăm!” Un-doi-trei, un-doi-trei.”

Pentru însușirea corectă a onomatopeelor se pot selecta și recita versuri:

„Rața lunecă pe lac	„Ursul vine-n cetișor
Și se-aude: mac, mac, mac!”	Vorbind singur: mor, mor, mor!”
„Sus pe deal, nu știi de ce,	„Oac, oac, oac,
Capra strigă be-he-he!”	Broscuțele sar în lac!”

Copiilor le plac jocurile de cuvinte, așadar versurile din folclorul copiilor nu trebuie neglijate. Exemplu:

„Tica, tica, tica,
mi-a mâncat pisica

toată mîncărica
și m-am dus la școală
cu burtica goală”

Jocurile / poeziile liniștitoare sunt de mare folos înaintea începerii activităților. Exemple:

„Ne jucăm, ne jucăm	„Unu-i soarele pe cer
Cu degetul mare ,ne jucăm	Bine e la soare.
Când degetul mare a obosit	Două aripi duc în zbor
Arătătorul a și sosit...”	Rața călătoare...”

Frământările de limbă, structurile ritmate și numărători pentru captarea atenției copiilor în timpul jocurilor și al activităților în grădiniță.Exemple:

„Patru urși de plastilină	„Un,doi,trei,patru,cinci,
Au găsit o mandarină	Baba cumpără opinci,
Și-au tăiat patru felii	Cumpără și-o portocală,
Și le-au pus în farfurii.”	Dumneata să ieși afară!”

Cântecele și jocurile cu text și cânt pot constitui prețioase mijloace de realizare a tranzițiilor. Acestea pot fi folosite în funcție de tema proiectului în derulare sau de tipul activităților ce trebuie tranzitate. Se pot utiliza doar fragmente sau cântecul/ jocul cu cântec în totalitate.

3. ACTIVITĂȚILE OPȚIONALE

Activitățile opționale intră tot în categoria activităților de învățare, respectiv a celor de dezvoltare personală și se includ în programul zilnic al copilului în grădiniță. Ele sunt alese de către părinți, din oferta prezentată de unitatea de învățământ la 15 septembrie și aprobată de către Consiliul de Administrație și de Comisia Metodică din grădiniță, în urma analizei condițiilor materiale și umane existente.

Aceste activități sunt realizate de către educatoare sau de către profesori specializați în diferite discipline.În cazul desfășurării unui opțional de către educatoare, aceasta va stabili obiectivele, conținuturile și modalitățile de realizare în funcție de tipul de opțional ales, nivelul grupei, particularitățile individuale ale copiilor ,durata opționalului,etc.În acest caz, educatoarea va întocmi o planificare

pentru opționalul ales și o va supune Comisiei metodice din grădiniță în vederea avizării.

Activitățile opționale vizează diferențiere și individualizare și vin în sprijinul valorificării și dezvoltării unor aptitudini individuale și a unor nevoi personale.

4. ACTIVITĂȚILE DESFĂȘURATE ÎN PERIOADA DUPĂ-AMIEZII

Activitățile desfășurate în perioada după – amiezii sunt activități recuperatorii pe domenii de învățare, recreative, de cultivare și dezvoltare a înclinațiilor- sunt tot activități de învățare.

Acestea respectă ritmul propriu de învățare al copilului și aptitudinile individuale ale lui și sunt corelate cu tema săptămânii/tema proiectului și cu celelalte activități din programul zilei.

Ca o concluzie putem spune că la acest început de mileniu, învățământul preșcolar capătă noi ponderi în sistemele de învățământ modernizate iar spusele lui J.J.Rousseau rămân și peste ani l-a fel de adevărate în privința educației:

„Apropie-l (pe copil) de probleme și lasă-l să răspundă singur, să-și întemeieze ce știe, nu pe ce i-ai spus tu, ci pe ceea ce a înțeles el, să nu învețe știința, ci să o gândească. Să-i mențină trează curiozitatea, condiție de a-l apropia de lumea științei. Să-l sfătuim pe copil să observe, să cerceteze și să descopere.”

Bibliografie:

Adina Glava, Maria Pocol, Lolica-Lenuta Tataru , *Educația timpurie: ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar*, Editura Paralela 45, 2009;

Revista Învățământului Preșcolar nr: 1-2/ 2009

Revista Învățământului Preșcolar nr. 3-4/ 2009

Articol-"Educația timpurie ca domeniu multiplu și complex de studiu și acțiune"

*Profesor inv. preșc. Oglice Atena
Grădinița cu Program Prelungit "Floare Albastră"*

Educația timpurie se constituie într-o abordare pedagogică ce acoperă un interval în care au loc transformări profunde și achiziții fundamentale în dezvoltarea copilului, subliniindu-se faptul că învățarea începe de la naștere și se derulează pe tot parcursul vieții. Educația timpurie este astfel, prima treaptă de pregătire pentru educația formală, pregătind intrarea copilului în sistemul de învățământ obligatoriu, odată cu intrarea în clasa pregătitoare.

Note distinctive ale educației timpurii:

- copilul este unic și abordarea lui trebuie să fie holistă (comprehensivă sub toate aspectele dezvoltării sale)
- vârstele mici recomandă o abordare integrată a serviciilor de educație timpurie (îngrijire, nutriție, educație)
- adultul/ educatorul, la nivelul relației didactice, apare ca un partener matur de joc, care cunoaște toate detaliile și regulile care trebuie respectate
- activitățile desfășurate în cadrul procesului educațional sunt adevărate ocazii de învățare situațională
- părintele este partenerul-cheie în educația copilului, iar relația familie – grădiniță – comunitate este hotărâtoare (*Curriculum pentru Învățământul Preșcolar, 3-6/7 ani*, M.E.C.T., 2008).

Focalizarea pe educația timpurie este firească, știut fiind faptul că dezvoltarea copiilor este rapidă în această etapă de vârstă, iar valorificarea potențialului pe care îl are copilul creează pentru acesta premisele performanțelor lui ulterioare. Cercetările în domeniul educației timpurii au evidențiat corelații puternice între frecventarea grădiniței și comportamentele copiilor ca elevi.

Mai concret, remarcăm:

- progresul semnificativ în plan intelectual pentru copii, indiferent de mediul din care provin
- efectele pozitive asupra viitoarei integrări sociale și reducerea comportamentelor deviante precum și a eșecului școlar
- descoperirea de către fiecare copil a propriei identități, a autonomiei și dezvoltarea unei imagini de sine pozitive

- dezvoltarea abilităților sociale prin interacțiunile generate de mediul de învățare
- comportamente centrate pe sarcină
- dezvoltare socio-emoțională
- motivație și atitudini pozitive față de învățare.

Valori promovate de orice curriculum pentru educație timpurie:

- Drepturile fundamentale ale copilului (dreptul la viață și sănătate, dreptul la familie, dreptul la educație, dreptul de a fi ascultat și de a se exprima liber)
- Dezvoltarea globală a copilului
- Incluziunea, ca proces de promovare a diversității și toleranței
- Non-discriminarea și excluderea inechității sociale, culturale, economice și de gen (asigurarea de șanse egale tuturor copiilor, indiferent de gen, etnie, religie printr-o abordare educațională echilibrată)

Principii și cerințe în educația timpurie:

■ Abordarea holistă a dezvoltării copilului care presupune considerarea și acordarea în permanență a unei atenții egale tuturor domeniilor de dezvoltare: dezvoltarea fizică, sănătatea, dezvoltarea limbajului și a comunicării, dezvoltarea cognitivă și dezvoltarea socio-emoțională a acestuia

■ Promovarea și practicarea unei educații centrate pe copil și pe dezvoltarea globală a acestuia, în contextul interacțiunii cu mediul natural și social

■ Adecvarea întregului proces educațional la particularitățile de vârstă și individuale

■ Individualitatea fiecărui copil trebuie recunoscută și, de aceea, fiecare copil trebuie tratat în acord cu nevoile sale

■ Fiecare copil trebuie să aibă oportunități egale de a se juca, de a învăța și de a se dezvolta, în funcție de potențialul său

■ Evitarea exprimărilor și a prejudecăților de tip discriminator de către cadrul didactic, personalul non-didactic, copii și părinți. De asemenea, cadrul didactic nu trebuie să manifeste prejudecăți față de copii din cauza comportamentului părinților

■ Promovarea și aplicarea principiilor incluziunii sociale; luarea în considerare a nevoilor educaționale individuale specifice ale copiilor. Toți copiii trebuie să se simtă acceptați și valorizați. Niciun copil nu trebuie exclus sau dezavantajat datorită etniei, culturii, religiei, limbii materne, mediului familial, deficiențelor, sexului sau nivelului capacităților sale. Un sistem care separă unii de alții copii și care consideră că cei mai capabili sunt mai importanți și demni de apreciere nu poate fi considerat un sistem incluziv.

■ Celebrarea diversității: trăim într-o lume diversă și, de aceea, este important ca diversitatea să fie recunoscută, asumată și apreciată într-o manieră pozitivă. Nici o cultură nu

este superioară alteia. Plecând de la această premisă, se va pune accent pe incluziune, recunoscând dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și considerând că educația tuturor copiilor este la fel de importantă. Valorizarea experienței culturale și educaționale cu care copilul vine din familie și comunitate este temelia dezvoltării și evoluției lui ulterioare.

■ Centrarea demersurilor educaționale pe nevoile familiilor în scopul creării unui parteneriat strâns cu acestea, incluzând participarea părinților la organizarea și desfășurarea activităților

■ Valorificarea principiilor învățării autentice, semnificative (în care copilul este autor al propriei învățări prin implicarea sa activă și prin interacțiunea cu mediul, în contexte semnificative pentru vârsta și particularitățile sale individuale)

■ Respectarea coerenței și a continuității curriculumului pentru educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între naștere și 7 ani și respectarea coerenței și a continuității cu curriculumul pentru învățământul primar

■ Respectarea standardelor europene și internaționale privind educația timpurie

Finalitățile educației timpurii sunt:

✓ Dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității copilului, în funcție de ritmul propriu și de trebuințele sale, sprijinind formarea autonomă și creativă a acestuia

✓ Dezvoltarea capacității de a interacționa cu alți copii, cu adulții și cu mediul pentru a dobândi cunoștințe, deprinderi, atitudini și conduite noi; încurajarea explorărilor, exercițiilor, încercărilor și experimentărilor, ca experiențe autonome de învățare

✓ Descoperirea, de către fiecare copil, a propriei identități, a autonomiei și dezvoltarea unei imagini de sine pozitive

✓ Sprijinirea copilului în achiziționarea de cunoștințe, capacități, deprinderi și atitudini necesare

Efecte ale educației timpurii pe termen lung:

➤ Copiii care au beneficiat de educație timpurie de calitate se simt mai atrași de școală, manifestă atitudini pozitive față de învățare, obțin rezultate mai bune, sunt motivați și doresc să finalizeze întregul parcurs școlar, ceea ce duce la scăderea absenteismului, creșterea ratei de școlarizare și reducerea abandonului școlar

➤ Educația timpurie contribuie la egalizarea șanselor copiilor (copiii în situații de risc, care provin din medii socio-culturale dezavantajate, cei care prezintă dizabilități sau aparțin unor grupuri etnice minoritare), la progresul acestora și ulterior la integrarea în societate

➤ Educația timpurie contribuie substanțial la realizarea idealului paideic prin factorii implicați: calitatea personalului din grădiniță; mediul educațional organizat pe centre de activitate/interes; numărul de copii din grupă; calitatea proiectării demersurilor instructiv-educative la nivel

macro și micro (demers personalizat, care presupune elaborarea de instrumente didactice de interpretare personală a programei școlare în funcție de contextul educațional)

Tot ceea ce se întâmplă în jurul nostru invită la o revalorizare a locului educației în contextul vieții contemporane. Pe de o parte, este din ce în ce mai acută nevoia de a oferi individului instrumente reale de a se înțelege pe sine și pe de altă parte, pentru o mai bună conviețuire într-o lume complexă. Educația diferențiată și personalizată a copiilor poate fi unul dintre răspunsurile școlii la această problemă. Dacă pentru mult timp copilul trebuia să se adapteze grădiniței sau școlii, în zilele noastre este din ce în ce mai evident că grădinița și școala trebuie să se adapteze nevoilor specifice și particularităților copilului. Abordarea diferențiată aduce în discuție adaptarea învățământului la particularitățile psihofizice ale copilului, ceea ce presupune o foarte bună cunoaștere a copilului în ceea ce privește temperamentul, priceperile și deprinderile, interesele, potențialul intelectual, trăsăturile de personalitate, etc. Pe de altă parte, dincolo de aceste caracteristici individuale, educatorii trebuie să cunoască „ereditatea socio-culturală” pe care copilul o aduce din familie. La nivelul sistemului educațional, demersul didactic tradițional dominant era caracterizat de predarea frontală prin utilizarea aceluiași metode de lucru și sarcini pentru toți copiii fără a se ține seama de particularitățile individuale. Această corelare necorespunzătoare între volumul, gradul de complexitate a cunoștințelor, metodele de învățare și particularitățile socio-emoționale și cognitive ale copiilor poate avea drept consecință demotivarea și apoi insuccesul școlar și chiar social, pe termen lung.

Respectarea diferențelor individuale duce la crearea unor situații de învățare care să permită copiilor progresul pe căi diferite, pentru realizarea aceluiași obiective. Definitiv pentru progresul copiilor este modul în care aceștia conectează informațiile și procesele psihice specifice învățării. Implicarea unei multitudini de procese psihice potențează caracterul formativ al demersului educațional și creează condițiile favorabile pentru activitatea ulterioară de învățare. Ca proces, învățarea implică o serie de componente psihice, diferite de la un copil la altul. Drept urmare, organizarea situațiilor de învățare urmează să asigure condiții favorabile activității de învățare ca proces complex de informare și formare, de asimilare a cunoștințelor și dezvoltare a componentelor structurale ale personalității umane. Aceasta implică crearea situațiilor de învățare care să determine o participare activă a copilului în procesul de învățare prin interacțiuni directe.

Teoria inteligențelor multiple formulată de Gardner argumentează ceea ce se constată, de altfel, în viața cotidiană: avem stiluri de învățare distincte, ceea ce solicită o abordare diferită, individualizată, pe durata întregului proces de educație și formare. Fiecare individ trebuie să fie tratat în așa fel, încât să se asigure o dezvoltare armonioasă a personalității sale, în funcție de dominantele sale de personalitate. Învățarea individualizată poate fi definită ca acțiune a cadrului

didactic în direcția proiectării și realizării activității didactice/ educative în funcție de particularitățile biopsihosocioculturale ale fiecărui individ. Aceasta se realizează prin individualizarea obiectivelor, a mijloacelor de învățământ și a metodelor de predare – învățare – evaluare – autoevaluare.

Premise ale învățării individualizate sunt:

- ✓ Dreptul de a fi diferit sau dreptul la diversitate este un drept fundamental al omului.
- ✓ În activitatea de învățare, între copii există diferențe semnificative de ritm, volum, profunzime și stil.
- ✓ Egalitatea șanselor în ceea ce privește educația trebuie să se instituie prin recunoașterea și respectarea diferențelor de capacitate înăscută și dobândită.
- ✓ Egalitatea accesului la educație presupune o școală adaptată posibilităților aptitudinale și nevoilor fiecăruia.

Indiferent de rolul pe care îl avem în grădiniță ne aflăm într-o poziție de receptor/ inițiator al interacțiunii cu copilul, preluând într-o mare măsură acțiunile parentale. Tot ceea ce-l înconjoară pe copil trebuie să îl susțină să exploreze, să experimenteze, să se dezvolte. Dincolo de mediul fizic în care se derulează activitatea din grădiniță, mediu care este deosebit de important, este necesar să recunoaștem importanța intervenției fiecărui membru al personalului, didactic, nedidactic sau auxiliar, fiecare membru în echipă, se va regăsi într-o mai mare sau mai mică măsură în relațiile pe care copilul învață să le construiască cu adulții din jurul său și, în același timp, în dezvoltarea integrată a acestuia.

În derularea activității în grădiniță, într-un spațiu destinat copilului și dezvoltării acestuia, fiecare gest are o semnificație de îngrijire, creștere și dezvoltare a copilului și este important ca toți profesioniștii să dețină același tip de aptitudini și atitudini în raport cu copilul:

- căldură și afecțiune;
- răspuns imediat la nevoile copilului;
- disponibilitate de a răspunde întrebărilor copilului;
- sancționare educativă, constructivă a comportamentelor inacceptabile ale copilului;
- respect;
- deschidere și comunicare;
- limite clare și bine precizate;
- recunoașterea calităților și a reușitelor;
- nediscriminarea;
- confidențialitate și încredere reciprocă.

Bibliografie:

- Chircev, A., Rosca, Al., *Studii de psihologie pedagogică*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1958
- Birch, A., *Psihologia dezvoltării*, București, Editura Tehnica , 2000.
- Cucoș, C., *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2006.
- Ezechil, L., *Prelegeri de didactica generală*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2003.
- Jinga, I., Istrate, E., *Manual de Pedagogie*, București, Editura All, 2006.
- Verza, E., Verza, E.F., *Psihologia vârstelor*, București, Editura ProHumanitate, 2000.
- Botiș, A., L. Mihalca (2007), *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până în 7 ani - Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar*, București UNICEF, Centrul Parteneriat pentru Egalitate
- Tomșa, Gh., Oprescu, N. (2007), *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare*, București, Editura V&I Integral.

ARTICOL-ROLUL UNITĂȚII DE EDUCAȚIE TIMPURIE ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI ȘI IMPLICIT ÎN A CREA „STAREA DE BINE,, A COPILULUI

*Profesor inv. preșc. Oglice Atena
Grădinița cu Program Prelungit "Floare Albastră"*

”Copiii învață mai bine atunci când sunt într-un climat socio-afectiv sigur, când relaționează plăcut cu părinții, cu educatorii și cu ceilalți din jurul lor”. - John Bennet, UNESCO, 2004

“Punctele forte de caracter care contează atât de mult pentru succesul tinerilor nu sunt înnașcute; ele nu apar în noi prin magie, ca rezultat al norocului sau al unor gene bune. Și nu sunt doar o alegere. Ele sunt înrădăcinate în chimia creierului și sunt modelate, în mod măsurabil și previzibil, de mediul în care copiii cresc ” - Paul Tough

Curriculumul pentru educația timpurie se fundamentează pe un set de finalități formulate în documentul de politici educaționale, Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie (RFIDT). Acest document reprezintă un set de enunțuri care reflectă așteptările privind ceea ce ar trebui copiii să știe și să fie capabili să facă.

Aceste așteptări sunt definite pentru a sprijini creșterea și dezvoltarea normală și deplină a copiilor de la naștere până la intrarea în școală. Conform documentului menționat, finalitățile educației timpurii au în vedere o abordare holistică, vizând cele cinci domenii ale dezvoltării copilului:

- dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală;
- dezvoltarea socio-emoțională;
- capacități și atitudini în învățare.
- dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii;
- dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii;

Principiile ce urmează a fi enumerate, indică valorile fundamentale care stau la baza elaborării Curriculumului pentru educația timpurie:

Principiul educației centrate pe copil (cunoașterea, respectarea și valorizarea unicității copilului, a nevoilor, trebuințelor și caracteristicilor acestuia);

Principiul respectării drepturilor copilului (dreptul la educație, dreptul la liberă exprimare etc.);
Principiul învățării active (crearea de experiențe de învățare în care copilul participă activ și poate alege și influența modul de desfășurare a activității);

Principiul dezvoltării integrate (printr-o abordare integrată a activităților, multidisciplinară/interdisciplinară);

Principiul interculturalității (cunoașterea, recunoașterea și respectarea valorilor naționale și ale celorlalte etnii);

Principiul echității și nondiscriminării (dezvoltarea unui curriculum care să asigure, în egală măsură, oportunități de dezvoltare tuturor copiilor, indiferent de gen, etnie, religie sau statut socio-economic);

Principiul educației ca interacțiune dintre educatori și copil (dependența rezultatelor educației de ambele părți participante în proces, atât de individualitatea copilului, cât și de personalitatea educatorului / părintelui);

În relație cu valorile promovate practica/ opțiunile metodologice ale educatorilor sunt orientate de următoarele principii ale aplicării Curriculumului pentru educația timpurie:

Principiul individualizării (organizarea activităților ținând cont de ritmul propriu de dezvoltare a copilului, de nevoile sale, asigurându-se libertatea copiilor de a alege activități și sarcini în funcție de nevoile lor);

Principiul învățării bazate pe joc (jocul este activitatea copilului prin care acesta se dezvoltă natural, prin urmare trebuie să stea la baza conceperii activităților didactice de toate tipurile);

Principiul diversității contextelor și situațiilor de învățare (oferirea unui mediu educațional de contexte și situații de învățare diverse, care să solicite implicarea copilului sub cât mai multe aspecte: cognitiv, emoțional, social, motric);

Principiul alternării formelor de organizare a activității: frontal, în grupuri mici, în perechi și individual și a strategiilor de învățare;

Principiul parteneriatului cu familia și cu comunitatea (este necesar ca între educatoare și familie să se stabilească relații de parteneriat care să asigure continuitate și coerență în demersul educațional; familia reprezintă un partener activ, nu doar receptor al informațiilor furnizate de educatoare referitoare la progresele realizate de copil; totodată e importantă înțelegerea valorii educației, pentru comunitate și participarea comunității în perioadele timpurii).

Vizând cele cinci domenii de dezvoltare ale copilului, dar și valorile și principiile care au stat la baza elaborării Curriculumului pentru Educație Timpurie, unitatea de educație timpurie își propune următoarele direcții care să conducă la dezvoltarea copilului, precum și la crearea stării de bine:

- Abordările pedagogice să fie centrate pe copii, să susțină mai eficient dezvoltarea generală a copiilor, să ofere sprijin pentru strategiile lor de învățare și să promoveze dezvoltarea lor cognitivă și non-cognitivă, printr-o axare mai ținută asupra învățării practice, asupra jocurilor și interacțiunilor sociale;
- Alegerea, organizarea activităților și a instrumentelor pedagogice să facă obiectul unui dialog între educatoare și copii. Educația timpurie ar trebui să ofere un spațiu social, cultural și fizic sigur și primitor, în care copiii să beneficieze de o serie de posibilități de a-și dezvolta potențialul;

Conform studiilor privind pedagogia optimă în educația timpurie, un copil și un adult receptiv sunt condiții esențiale pentru învățare și dezvoltare.

- Proiectarea programului educațional să se bazeze pe premiza fundamentală că educația și îngrijirea sunt inseparabile.

Activitățile de îngrijire implică în mod obișnuit o comunicare intensă, precum și interacțiuni pozitive și reciproce între copii și adulți, în acest fel ele încurajând un sentiment de apartenență și încredere.

- Implicarea și cooperarea părinților să fie relevantă, permițând cadrelor didactice să se bazeze pe experiența și pe cunoștințele părinților, iar părinților, să beneficieze de cunoștințele și sprijinul personalului specializat.

Prin urmare, educația și îngrijirea timpurie a copiilor trebuie considerate drept baza sistemelor de educație și de formare, fapt care se traduce prin asigurarea condițiilor optime de dezvoltare în perspectivă a competențelor cheie. O educație timpurie coerentă în toate mediile implicate (familie, grădiniță, comunitate etc.) reprezintă contextul necesar unui echilibru între aspectele socio-emoționale, învățare și starea de bine.

Având la îndemână toate aceste documente și instrumente, grădinița/ creșa este unitatea de educație timpurie care reprezintă primul cadru educativ și prima etapă educațională din viața copiilor, sub îndrumarea specialiștilor, care alături de părinți sunt arhitecții șefi ai creierului copilului. Încă din copilăria timpurie creierul copilului este pregătit pentru învățarea abilităților necesare pentru tot restul vieții.

Grădinița/ creșa creează contextul social și educațional foarte important pentru dezvoltarea copilului și implicit pentru crearea stării de bine. Principala sursă și mijloc de învățare, în copilăria timpurie este jocul.

Pe parcursul dezvoltării lor, copiii au nevoi diferite. Pe parcursul primilor doi ani de viață, aceste nevoi sunt legate în mod special de reținerea și reglarea emoțională pe care mama, tatăl sau adultul care se ocupă de îngrijirea sa, le pot transmite în acțiunile lor zilnice, completând interesul pentru explorare într-un mediu sigur.

După vârsta de 2-3 ani, copilul este pregătit pentru o educație formală, în afara mediului său familiar. Indiferent că este vorba de creșă sau de grădiniță, aceasta perioada reprezintă o oportunitate pentru dezvoltarea integrală a copilului. Pregătirea copilului pentru această etapă poate fi provocatoare, dar cu o colaborare bună între părinți și educator, aceasta poate fi un succes în scurt timp.

În grădinița/ creșă se desfășoară educația timpurie formală, dar și nonformală, cele două fiind complementare, iar prin colaborarea grădiniță-familie, grădiniță-comunitate, se are în vedere atingerea scopului final, dezvoltarea holistică și armonioasă a copilului.

Educația timpurie formală, precum și cea nonformală, oferă copiilor experiențe de creștere și dezvoltare prin joacă și interacțiune cu alți copii. Le permite să devină încrezători într-un mediu sigur și susținut, oferind un cadru de apartenență. Mersul la grădiniță oferă copiilor abilități de viață și oportunități de a avea succes în toate domeniile de dezvoltare, punând o bază solidă pentru călătoria lor educațională. Grădinița este locul în care se extind cunoștințele copiilor despre ei înșiși, familie, cultură, mediul lor și comunitate.

Există numeroase beneficii pe care grădinița le are în dezvoltarea copilului:

Dezvoltarea limbajului și abilităților cognitive. Datorită tipurilor de activități de la grădiniță, copiii mici sunt expuși unui mediu interesant prin care își îmbunătățesc vocabularul și deprinderile de conversație. Educatorii sunt cei care contribuie la dezvoltarea abilităților lingvistice prin joacă și activități. Pe lângă abilitățile lingvistice, grădinița este mediul ideal pentru dezvoltarea abilităților cognitive ale unui copil prin activitățile practice care le stimulează mintea.

Contribuie la dezvoltarea socială și emoțională. La fel de importantă ca dezvoltarea cognitivă, copiii sunt învățați să-și dezvolte abilitățile sociale și emoționale. Acestea oferă copiilor oportunități de a construi prietenii și de a avea interacțiuni sănătoase cu ceilalți oameni din jurul lor. Copiii învață să-și gestioneze emoțiile și să rezolve singuri conflictele.

Un mediu sigur pentru explorare. Educația timpurie oferă copiilor un cadru sănătos pentru încurajarea curiozității și a explorării. Grădinița oferă cadrul pentru folosirea jocului și a creativității. Cu atât mai mult, existența unui mediu nou, departe de casă, îi poate ajuta pe copii să-și dezvolte încrederea și să-și descopere identitatea. Ca parte a independenței în creștere a copilului, aceștia dezvoltă abilități cheie de autoreglare între vârsta de trei și cinci ani.

Sprijină tranziția de la grădiniță la școală. Educația timpurie sprijină tranziția copilului către următoarea etapă prin activități specifice, integrându-i în comunitate. Tocmai de aceea, este de subliniat importanța activităților de grup la grădiniță, fiind un element esențial în felul în care copilul va integra trecerea de la educație timpurie la mediul școlar.

Copilăria este o etapă extrem de delicată, în care are loc dezvoltarea personalității celui mic. Este cu atât mai important cu cât s-a demonstrat că cele mai multe dintre probleme adulților își au originea în această etapă a vieții. Fără îndoială, cheia unei educații potrivite pentru orice copil este găsirea echilibrului între susținerea adulților din jurul său și limitele sănătoase pe care le primește.

Dezvoltarea personalității este rezultatul atributelor cognitive, emoționale, motivaționale și temperamentale care determină viziunea copilului despre sine, despre lumea sa și despre viitor. Acest lucru este influențat în mare măsură de tipul de atașament pe care copiii îl formează cu îngrijitorul lor principal în anii preșcolari. Dacă mediul din primii doi-trei ani de viață este cel din familie, după această vârstă copilul va încerca să se integreze într-un nou mediu – cel de la grădiniță.

În cadrul acestui mediu de educație timpurie, cel mic va continua să dezvolte o gamă largă de abilități, de la cele fizice, sociale, emoționale, de limbaj și alfabetizare până la abilitățile de gândire (cognitive). Rolul educatorilor devine tot mai important pentru dezvoltarea acestor elemente care țin de personalitatea copilului. Un bun educator va fi empatic și va încuraja copilul să exploreze și să descopere lumea din jurul său, păstrând limite sănătoase și învățându-l ce înseamnă apartenența la un grup.

După prima parte a educației timpurie (doi-patru ani), urmează o perioadă foarte intensă și utilă pentru dezvoltarea copilului și pentru pregătirea acestuia pentru școală. Etapa grupelor mijlocii și mari este perioada în care preșcolarul învață abilitățile sociale necesare pentru a se juca și a lucra cu alți copii. Pe măsură ce crește, capacitatea lui de a coopera cu un număr mai mare de colegi crește. Deși copiii de patru-cinci ani pot fi capabili să joace jocuri care au reguli, acestea se pot schimba frecvent la voința copilului dominant. Este comun ca într-un grup mic de copii preșcolari să se evidențieze un copil dominant care tinde să-i conducă pe alții, fără prea multa rezistență din partea celorlalți copii. Este normal ca preșcolarii să-și testeze limitele fizice, comportamentale și emoționale, aceștia având nevoie de limite bine definite din partea adulților-îngrijitori.

Rolul pe care educația timpurie îl joacă în pregătirea copilului pentru școală este extrem de important. Interacțiunile din primii ani de copilărie vor stimula creșterea și dezvoltarea creierului, îndrumându-i pe copii să învețe în ritmul lor și să fie cât mai bine pregătiți pentru următorul pas de a merge la școală.

Rolul grădiniței în dezvoltarea copiilor este complex și esențial. Crearea unui mediu interesant pentru educația timpurie bazată pe empatie și explorare, pe joacă și curiozitate presupune nu numai un educator pregătit și dedicat, ci și un mediu adaptat celor mici. Tocmai de aceea, amenajarea acestui spațiu trebuie să fie o prioritate pentru educatori și manageri, precum și un criteriu de selecție a grădiniței pentru părinți. În acest fel, copilul va putea beneficia de cel mai bun loc pentru dezvoltarea sa armonioasă.

Mediul educațional este un factor activ și decisiv în procesul de dezvoltare și învățare al copilului mic. Specialiștii îl numesc al treilea educator, pe lângă cadrul didactic și resursele înnăscute ale copilului.

Calitatea mediului va influența dezvoltarea autonomiei copilului, progresele acestora din punct de vedere fizic și cognitiv, formarea personalității acestora și, implicit, traseul școlarizării lor și viața de adult de mai târziu.

Cadrele didactice sunt încurajate să urmărească construirea unui mediu educațional sigur, stimulat și prietenos pentru copiii de la naștere la 6 ani care:

- să exprime grijă pentru starea de bine a copilului, liniște, ordine, armonie;

- să-i permită copilului să exploreze liber spațiul, să se manifeste: să poată alerga, să poată cânta, să poată râde zgomotos;
- să-i confere copilului o stare de siguranță, securitate fizică și emoțională pentru a putea să exploreze, să experimenteze și să integreze experiențele trăite;
- să evite supraîncărcarea, însă, în același timp să-i incite curiozitatea copilului;
- să permită copilului să se exprime și să primească răspunsuri și confirmări ale reușitelor sale din partea unui adult, aspect important din punct de vedere afectiv pentru el;
- să reflecte diversitatea culturală;
- să exprime adaptare la particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor

Plecând de la premisele că primii 5 ani din viață reprezintă o perioadă unică pentru dezvoltarea creierului, care pune bazele învățării pentru tot restul vieții, că 85% din creșterea creierului se produce în primii trei ani de viață și că jocul este principala sursă și mijloc de învățare în copilăria timpurie, și nu în ultimul rând mediul educațional care este un factor activ și decisiv, putem concluziona că unitatea de educație timpurie are rol definitoriu pentru dezvoltarea copilului și poate asigura cu brio „starea de bine,, a copilului prin multitudinea și diversitatea activităților desfășurate, într-un mediu educațional sigur și motivant.

Bibliografie:

- *Aplicarea noului Curriculum pentru educație timpurie – o provocare*, Editura Diana, Pitești, 2009;
- *Educație timpurie, nivel preșcolar – Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020*, EDP S.A.;
- *Scrisori metodice 2022,2023*
- *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani – Ordin 3851 din 2010*
- *Curs „Cum ne antrenăm parentingul apreciativ?,, - Asociația Holtis*
- *De la senzație la cunoaștere -Daniela Răileanu, Iuliana Alecsa, Dorina Vieriu – DPH, 2021*
- *Învăță altfel cu Pedagogia pozitivă – Audery Akoun, Isabella Pailleau – DPH, 2017*
- *Invitație la joc - Daniela Răileanu, Liliana Bujor, Laura-Nadia Serdenciuc – DPH, 2022*

Educația - element esențial în competiția economică globală

Profesor Oneț Claudia, Liceul Teoretic „Grigore Moisil”, Timișoara

Educația este mijlocul prin care se poate îmbunătăți calitatea vieții, nivelul câștigului personal și aportul la productivitatea unei societăți. O societate productivă și inovativă nu poate exista fără educație. Vitalitatea economică pe termen lung este strâns legată de educație.

De școlarizare depinde nivelul și starea culturii, dar și a economiei.

Învățarea este atât un proces biologic și psihologic, cât și unul social și cultural. Valoarea educației se reflectă în calitatea vieții pe care o persoană și în productivitatea pe care persoana respectivă o pune în slujba societății. Fiecare individ s-a născut cu dorința de a-și ameliora continuu propria condiție.

Școala începe din familie și continuă până în meserie. Învățământul este un proces continuu de-a lungul întregii vieți. Numai așa se poate ține pasul cu progresul tehnologic și științific dar și cu noile descoperiri.

Câștigul personal al unei persoane este strâns legat de nivelul de școlarizare al acestuia. Beneficiile sociale a unei forțe de muncă cu un nivel de educație relativ ridicat sunt productivitatea crescută și calitatea superioară a sistemului economic atât intern, cât și extern. Beneficiile de natură non-monetară includ o rată a criminalității reduse, o participare civică mai intensă, o stare de bine și relaxare socială. Un sistem educațional puternic este astfel de o importanță critică pentru calitatea vieții viitoare a fiecărei persoane.

Investiția în educație este o investiție în economie. Educația este cheia prosperității economice, ea însuși fiind motorul economiei. Din acest motiv se naște necesitatea existenței unui sistem educațional de calitate, competitiv. Având în vedere acest lucru trebuie definită calitatea în educație, precum și metodele de asigurare și păstrare a nivelului calității.

În societate grăbită în care trăim, cu o programă școlară supraîncărcată, a desfășura activități extrașcolare și din aria curriculară reprezintă pentru dascăl o adevărată provocare. Deși educația curriculară realizată prin procesul de învățământ este foarte importantă, ea nu epuizează toate metodele, tehnicile și strategiile didactice menite să formeze elevul.

Asigurarea calității educației exprimă capacitatea de a oferi programe de educație, în conformitate cu standardele europene. Calitatea în educație este un demers dinamic ce presupune implicarea și responsabilizarea, pe de o parte, precum și gândire strategică și control pe de altă parte, transpus în practică prin descentralizare.

În vederea asigurării calității în educație este necesară existența unor cadre didactice având experiență și pregătire temeinică, care doresc să se implice în procesul de predare - învățare, să fie buni organizatori, conectați permanent la schimbările mediului în care își desfășoară activitatea. Profesorul are rol esențial în procesul de predare - învățare.

Pentru a fi eficienți, profesorii trebuie să se folosească de o rezervă impresionată de talent și abilități pedagogice, precum și de calități specifice umane. Metodele de predare nu devin eficiente prin ele însele, ci sunt puse în valoare de inteligența și priceperea profesorului.

În timp ce metodele constituie tehnici transmisibile, aptitudinile personale rămân atributele fiecăruia. Modul de proiectare și realizare a procesului didactic devine o artă întrucât depinde de însușirile personale.

Metodologia asigurării calității educației precizează că asigurarea calității educației centrată preponderent pe rezultatele învățării. Rezultatele învățării sunt exprimate în termeni de cunoștințe, competențe, valori și atitudini care se obțin prin parcurgerea și finalizarea unui nivel de învățământ sau program de studii.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese: planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea rezultatelor, evaluarea internă a rezultatelor, evaluarea externă a rezultatelor și prin îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Școlarizarea este unul dintre cei mai importanți contribuitori la aptitudinile unei persoane și la capitalul uman existent. Resursa umană brută, prin educație și sănătate se transformă în capital uman, adică în capital productiv. Câștigurile unei persoane, unei companii multinaționale sau societății în general sunt direct proporționale cu valoarea capitalului uman.

Concluzii

Nivelul economic și cel educațional sunt strâns legate între ele.

Cultura și educația unui popor pot influența bunăstarea materială și productivitatea economică.

Teoriile moderne au demonstrat că managementul educațional este foarte important în stabilirea direcțiilor de dezvoltare în învățământ.

Bibliografie:

1. Ioan Bontaș, Pedagogie, Editura All, București, 1998;
2. Octavia Costea, "Educația nonformală și informală: realități și perspective în școala românească", Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009;
3. M. Călin, "Teoria educației", Editura All, București, 1995;
4. Memorandum cu privire la învățarea permanentă, 2000.

EDUCAȚIA ÎN EVOLUȚIE: ABORDĂRI INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE

Mara Andreea Oprea

Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra Neamț

- „1.Copilul este o persoană în devenire: eu îl respect.*
- 2.Copilul este curios: eu discut cu el.*
- 3.Copilul se minunează: eu îl conduc să caute frumosul.*
- 4.Copilul vrea să-și asume personalitatea: eu îl ajut să se cunoască.*
- 5.Copilul caută un model: eu îi ofer un exemplu.*
- 6.Copilul descoperă corpul său: eu îi arăt că sănătatea este o forță.*
- 7.Copilul se îndoiește de el: eu apreciez ceea ce el face.*
- 8.Copilul vrea să devină independent: îl invit să fie responsabil.*
- 9.Copilul nu se cunoaște decât pe sine: eu îl învăț și altele.*
- 10.Copilul are nevoie de un ideal: eu îl ajut să dea un sens vieții sale.”*

Decalog din “Pour l’enfant” a lui Georges Grinda

În ultimii ani au existat diverse schimbări în sistemul de învățământ românesc.

Acest fapt a determinat și o modificare a percepției în care cadrele didactice înțeleg să își exercite profesia, mai ales că în noile condiții este nevoie de o legătură tot mai puternică între școală și societate.

Cadrul didactic poate afla ceea ce trebuie să schimbe în modul său de a-și exercita profesia, doar prin contact permanent cu elevii, ceilalți colegi cadre didactice, conducerea unităților școlare, inspectorii școlari și părinți. Se știe că școala nu înseamnă doar predarea la catedră.

Realitățile din instituțiile de învățământ, realități pe care ni le oferă actorii școlii, ne duc la această concluzie. De aceea este necesară o *repunere în discuție a valorilor* pe care trebuie să le transmită școala și modul în care acestea trebuie transmise. Acest fapt ar reprezenta începutul unei schimbări reale în educație impunându-se chiar o schimbare a *viziunii asupra educației*.

Schimbarea atitudinii didactice în mediile școlare actuale este o problemă complexă. Societatea folosește diverse stereotipii în încercările ei de abordare a problemelor învățământului. În acest sens se desfășoară multe programe dar de multe ori acestea nu se finalizează cu rezultatele scontate.

Cadrele didactice doresc sincer să pregătească cât mai bine generația următoare, multe dintre ele implicându-se energic în activitatea educațională și în cea a școlii ca instituție, dar unele influențe negative exterioare pot avea repercursiuni negative asupra actului educațional. Acești dascăli sunt mai predispuși să accepte noul și metodele moderne de predare-învățare dar pe de altă parte există și cadre didactice care nu au interesul să admită că schimbările sunt necesare.

Dascălii se află în situația de a fi confrunțați cu un număr mare de schimbări ale mediului educațional: resurse reduse, aglomerare de activități, noi cerințe și așteptări ale pieței forței de muncă și ale agenților educaționali, apariția unor noi tehnologii educaționale, împreună cu toate implicațiile complexe ce decurg din acest proces și de aceea este lesne de înțeles cum se simt și cum ar putea reacționa cei implicați în procesul instructiv-educativ al noilor generații. În acest sens, rezistența la schimbare își face simțită prezența și reprezintă o provocare pentru oricine se află în sistemul de învățământ.

Multe cadre didactice folosesc în activitatea lor modele de instruire construite treptat pe baza unor cunoștințe teoretice dar și a propriei experiențe didactice.

Apariția noilor cerințe și adoptarea noilor metode și strategii didactice, explorarea și experimentarea unor noi strategii bazate pe rezolvarea de probleme reprezintă o sarcină dificilă. Renunțarea la stilul academic clasic și adaptarea la un stil de muncă în echipă reprezintă o altă barieră greu de trecut de către unele cadre didactice.

Schimbările în stilul de instruire nu se realizează peste noapte ci este nevoie de mult calm și conștientizare, pentru că învățământul viitorului se va baza pe schimbarea continuă.

Abordarea unor noi metode și strategii didactice nu trebuie să anuleze vechile metode și nici să le considere apriori greșite, ci mai degrabă se impune o împletire a celor două stiluri prin măiestria cadrului didactic capabil să depășească bariera ridicată în procesul schimbării.

În contextul unei școli care se schimbă, fiecare cadru didactic se poate confrunta cu nevoia de a-și modifica propriile valori, atitudini și comportamente în ceea ce privește actul și stilul de predare. Este bine știut că fiecare cadru didactic are un stil de predare personal cu o anumită dominantă și de aceea este recomandată adaptarea stilului de predare personal la stilurile de învățare ale elevilor deoarece ei sunt personalități diverse care pot să aibă o capacitate diferită de receptare a noilor informații.

De aici izvorăște nevoia dezvoltării profesionale continue care trebuie să fie un obiectiv major pentru fiecare cadru didactic.

Deosebit de importante în managementul educațional de modelare a destinului tinerilor sunt rolurile de bază ale cadrului didactic: planificare, organizare, comunicare, conducere, coordonare, îndrumare, motivare, consiliere, control și evaluare.

Proiectul de formare a ființei umane, promovat de reforma învățământului românesc, vizează trei aspecte: individual (împlinirea vocațională prin cultură), interindividual (echilibru moral - relațional) și social (afirmarea prin competență profesională).

Problematica tinerei generații are tulburătoare semnificații în devenirea poporului român, cu tradiții milenare și o bogată zestre ereditară, pentru a preveni „șocul viitorului” în condițiile dezvoltării exponențiale a științei, a schimbării modului de acțiune umană și a integrării economiilor naționale la scară mondială.

Dascălii cu vocație profesională, preocupați de propria pregătire psihopedagogică și de specialitate, se pot adapta ușor la noile cerințe prin realizarea unor lecții atractive, susținute de un material didactic adecvat, extinderea strategiilor activ-participative, centrate pe metodologia operaționalizării obiectivelor și pe criterii de performanță, armonizarea tehnicilor de evaluare predictivă, formativă și sumativă, tratarea interdisciplinară și transferul cunoștințelor într-un cadru motivațional cu deschidere către viață.

Trecerea de la tradiție la inovație, personalizarea actului educațional prin diversificarea metodelor interactive, adaptarea curriculumului școlii la mediul socio-cultural, aplicarea teoriei inteligențelor multiple, pentru a diversifica abilitățile specifice de a interacționa eficient cu lumea, constituie puncte de reper în abordarea diferențiată a conținutului învățământului, cunoașterea elevilor și a disponibilităților acestora de învățare.

Demersul managerial trebuie să aibă ca finalitate corelarea resurselor materiale, financiare și umane în structuri organizaționale optime pentru formarea cu costuri minime a unor tineri responsabili, autonomi și creativi, dotați cu scheme operaționale flexibile și cunoștințe de bază, pentru a face față situațiilor impuse de viață.

În scenariile didactice, dascălii veritabili se bazează pe principii didactice eficiente în procesul educațional: însușirea conștientă și activă a cunoștințelor, intuiția, îmbinarea teoriei cu aplicațiile practice, însușirea temeinică a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor, sistematizarea și continuitatea, tratarea individuală a elevilor.

Indiferent de disciplina predată, o lecție activă se sprijină pe metode și procedee active care să insuflă elevilor motivația de a dobândi cunoștințe noi, pe cât posibil printr-un studiu activ, intensiv. Profesorul trebuie să cunoască mecanismele și finalitățile învățării pentru a regiza lecții atractive, de înaltă ținută științifică. Trebuie să corecteze eventualele disfuncționalități care apar în demersul didactic printr-o permanentă conexiune inversă.

Originalitatea sa în optimizarea actului educațional se manifestă în alegerea conținutului cerut de programa școlară, a metodelor de predare activ-participative, centrate pe elev, a mijloacelor de învățământ eficiente realizării obiectivelor propuse, dar și a relațiilor stabilite cu elevii într-un cadru motivațional interactiv, de trăiri cognitive intense, bazate pe fluxuri informative bidirecționale între educator și educat.

Într-o societate aflată în schimbare accelerată, caracterizată prin fluctuații și dezechilibre, educația de excelență devine imperios necesară.

Excelența umană, în toate formele sale, reprezintă una dintre cele mai bogate moșteniri ale omenirii, ea fiind o sursă sigură de progres material și spiritual. De aceea trebuie să identificăm și să sprijinim orice persoană capabilă de performanță intelectuală, în speță elevii care vor beneficia de condiții educaționale speciale ce vor fi proiectate pentru ei în vederea dezvoltării aptitudinilor, atât în folosul lor personal, cât și în cel al societății de ansamblu.

Este de preferat ca identificarea și selecția tinerilor capabili de performanță să se facă încă din primele clase de gimnaziu, când disponibilitatea la efort intelectual este mare.

Strategiile de identificare, instruire și evaluare a elevilor incluși în programele centrelor de excelență presupun în primul rând aderența la o filosofie a educației, care recunoaște diferențele de capacitate dintre indivizi și faptul că echitatea nu este sinonimă cu egalitatea, sau că egalitatea șanselor de succes în educație nu presupune uniformizarea mediilor educaționale.

Identificarea copiilor cu aptitudini speciale reprezintă o parte integrantă a procesului complex de asistență instructiv-educatională și socială a copiilor, adolescenților și tinerilor capabili de performanță.

În funcție de fiecare situație întâlnită în practică se folosesc diverse metode, tehnici și procedee de identificare, în mod individual sau în complementaritate, și anume: nominalizările efectuate de profesori, analiza datelor biografice și autobiografice, analiza performanțelor, chestionare/liste de caracteristici psihocomportamentale, examinări prin teste psihologice (de inteligență, aptitudini, creativitate, interese), probe de cunoștințe și performanțe academice.

Procesul identificării trebuie să fie timpuriu, cu utilizarea unor metode diferite, flexibile, actualizate. Se disting, de regulă, două etape în procesul identificării, și anume:

- a) inițial, este selecționat prin nominalizările profesorilor, ale părinților, un număr mai mare de elevi (de obicei mai mulți pentru gimnaziu), 70-80 pentru fiecare grupă, mai puțin pentru liceu – în jur de 30 de elevi pentru fiecare grupă
- b) ulterior selecția finală – constă în testul de cunoștințe în urma căruia va fi precizat grupul de elevi care va susține programul special de pregătire.

Gifted education este o educație individualizată, centrată pe individ, educația potențialului natural, al cărei concept central este “nature and nurture”- hrănirea aptitudinilor și abilităților naturale ale copilului.

Gifted education reprezintă un program de educație validat la nivel internațional cu rezultate excelente care urmărește două direcții de acțiune:

1. educația abilităților, aptitudinilor și potențialului fiecărui copil.
2. o educație specializată pentru copiii cu nevoi speciale de educație.

Copiii cu nevoi speciale de educație sunt acei copii care din motive de tip genetic, social, economic sau cultural au nevoi speciale de educație, printre care se numără și copiii capabili de performanță înaltă, copii înzestrați și talentați.

Gifted education reprezintă o uriașă rețea școlară la nivel mondial caracterizată prin promovarea celor mai bune curricule, profesori și celor mai bune practici naționale și internaționale de dezvoltare a abilităților, aptitudinilor, talentului și potențialului natural al copiilor printr-o educație de înaltă calitate, bazată pe adaptarea stilurilor de predare și curriculum la nevoile și personalitatea copilului; printr-o curriculum îmbogățită, mentorat, tutoring, accelerare (enrichment, mentoring, tutoring, acceleration) – un sistem de învățământ care a produs extraordinare rezultate și performanțe acolo unde a fost adoptat, în țările cu o economie avansată.

Nu este o educație elitistă, nu se adresează unui procent redus din populația școlară ci, prin programele de enrichment, acceleration, tutoring și mentoring sunt promovate, formate și dezvoltate abilitățile naturale și potențialele tuturor categoriilor de copii.

Fiecare copil este înzestrat de natură cu har și potențial.

Gifted education este o educație de excelență care urmărește să descopere, să dezvolte și să promoveze potențialul tuturor categoriilor de copii, abilitățile, aptitudinile și potențialele lor naturale (conceptul „nature and nurture” – hrănirea potențialului natural) prin intermediul unei educații individualizate, o curriculum de nivel internațional, accelerare, îndrumare, mentorat, un mediu de formare armonioasă, echilibrată, și personal talentat, cu vocație.

Educația de excelență îmbogățește și respectă sistemul educațional actual. Însă prin programa sa, programele, metodele și practicile noi de predare de nivel internațional, gifted education se identifică drept o ofertă educațională specializată/ diferențiată.

Gifted education pune accent pe așa numita *fereastră de oportunitate în educație*: perioada de formare a abilităților cognitive, sociale, afective și estetice care este foarte scurtă și se regăsește la vârsta cea mai fragedă a copilului (de la câteva luni - 12 ani).

Cercetări mondiale indică faptul că educația timpurie are o importanță fundamentală în formarea inteligenței, creativității, abilităților și aptitudinilor; ele arată că de calitatea educației la o vârstă fragedă depinde evoluția omului în întregul său: la 3 ani fiecare copil este înzestrat (“gifted”), toți mugurii dezvoltării potențialului său sunt activați: este creativ, este atent, doritor de învățare, are simțul dreptății, are umor, e capabil să se concentreze, e capabil de efort susținut, și cel mai important, este motivat.

Aceleași cercetări arată că la 10 ani, inteligența și creativitatea sunt deja formate în proporție de 95-98%.

Gifted education nu vine în contradicție, ci se suprapune și respectă sistemul de învățământ existent, însă se constituie cu o curriculă, programe și metodologii de învățământ și practică ce pot îmbogăți oferta grădinițelor, școlilor, liceelor și universităților, la alegerea lor.

Este momentul critic în care trebuie să înceapă și în România un program gifted education, un sistem de educație orientat către dezvoltarea capacităților individuale ale copiilor și orientarea acestora către nevoile acute de dezvoltare naționale și de rezolvarea problemelor naționale și internaționale.

Noi avem șansa acum să dezvoltăm o alternativă educațională orientată spre amplificarea, diversificarea, orientarea și utilizarea calităților copiilor cu potențial deosebit.

În plus, copiii cu abilități deosebite, neintegrați într-un sistem educativ care să le acopere nevoile speciale de educare și instruire, au o incidență crescută de risc de integrare socială sau economică, ceea ce îi transformă într-o categorie ce trebuie protejată prin măsuri educative specifice – un fapt reflectat de legislația mondială din domeniu.

Educația copiilor supradotați și talentați a devenit „top priority” în întreaga lume. Începută ca o reacție în lanț după lansarea primului Sputnik, educația copiilor supradotați și talentați s-a extins de la domeniul științific sau tehnologic până la leadership și managementul de sistem social.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ball S., Davitz J., Psihologia procesului educațional, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978
2. Bârzea C., Artă și știința educației, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995
3. Gardner H., Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences, New York: Basic Books, 1983
4. Gardner H., Multiple intelligences: The theory in practice, New York: Basic Books, 1993
5. Romiță I., Managementul clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2006
6. <https://giftededu.ro/ce-inseamna-gifted-education-sau-educatia-de-excelenta/>

Tehnica holografiei

Prof. dr. OPRIȘAN CRISTIAN-DAN

Liceul "Regina Maria" Dorohoi

Una dintre cele mai importante aplicații ale interferenței luminii o constituie holografia optică. Holografia (noțiunea provine din cuvintele grecești "holos" = întreg, respectiv "graphos" = a înregistra, altfel spus "înregistrare completă") este o metodă de înregistrare/reproducere a undelor luminoase, bazată pe obținerea unei figuri de interferență, figură formată din unda provenită de la o sursă și reflectată de un obiect (unda-obiect) și unda venită direct de la sursă (unda de referință).

Tehnica a fost propusă de către fizicianul britanic Denis Gabor (1900-1979), în articolul intitulat "A new microscopic principle", publicat în revista Nature, în 1949. În 1956 el a perfecționat metoda, reușind inversarea hologramei. În 1971, a primit Premiul Nobel pentru Fizică pentru această descoperire.

Trebuie menționat că, în 1920, fizicianul polonez Mieczyslaw Wolfke a afirmat că figurile de difracție de raze X pe un cristal pot fi utilizate pentru a reconstitui imaginea optică a respectivului cristal, fapt pentru care el este considerat a fi precursorul holografiei.

Conform lui Denis Gabor, reconstrucția frontului de undă, adică obținerea imaginii unui obiect se face în două etape:

1. *Obținerea imaginii pe un ecran.* Pe ecran ajung simultan două unde coerente (unda de referință, respectiv unda împrăștiată de către obiect). Astfel, pe ecran se va înregistra atât informația de amplitudine, cât și informația de fază a undei difractate, deoarece prin suprapunerea undelor în termenul de interferență este prezentă și informația despre fază. Figura de interferență obținută este numită *hologramă*.
2. *Redarea imaginii* După dezvoltare, utilizând o undă de reconstrucție, se obține imaginea obiectului care a generat unda difractată. Cele două etape alcătuiesc *holografia*.

Primele holograme au fost de calitate slabă, deoarece nu existau încă surse de lumină coerente și cu intensitate mare. Imediat după inventarea laserului (1960), fizicienii americani Emmett N. Leith și Juris Upatnieks au obținut, în 1962, primele holograme, printr-un procedeu superior celui propus de către D. Gabor.

În 1963, fizicianul rus Yuri N. Denisiuk a pus la punct holografia 3-D, în care unda de referință are sens invers undei obiect, citirea hologramei făcându-se prin reflexie. Metoda lui Denisiuk îmbină holografia cu fotografia color (descoperită de Gabriel Lippmann), obținând imagini color 3-D. Reconstituirea imaginii obiectului se face chiar cu lumină naturală.

Trebuie precizat faptul că în anul 1965, fizicianul american George W. Stroke a descoperit o metodă de înregistrare și redare a hologramelor, numită "metoda transformatei Fourier fără lentile", o metodă importantă în filtrarea și memoria holografică a datelor

Spre deosebire de fotografie, în care avem de-a face cu puncte conjugate obiect-imagine, la hologramă, fiecare punct al înregistrării conține informații despre lumina difractată de către fiecare punct al obiectului. O fotografie este o reprezentare 2-D a unui obiect, iar o hologramă permite perceperea adâncimii (imagine 3-D).

Fotografia oferă informații privind amplitudinea undei luminoase, pe când holograma oferă, în plus, și informații privind faza undei (din teoria interferenței se știe că defazajul este dat de formula: $\Delta\varphi = 2\pi \cdot \Delta x / \lambda$, unde Δx este diferența de drum dintre unda obiect și unda de referință. iar λ este lungimea de undă a radiației folosite).

Ochiul uman normal și fotografia în culori înregistrează doar lungimea de undă și amplitudinea undei luminoase, pe când holografia înregistrează și faza undei. Procedul holografic transformă variațiile de fază în variații de amplitudine, ca urmare a interferenței.

Metoda de înregistrare a unei holograme este următoarea: un fascicul laser este împărțit în două cu ajutorul unui divizor (lamă semitransparentă). Fasciculul 1 (fasciculul-obiect) iluminează obiectul opac, iar fasciculul 2 (fascicul de referință) iluminează emulsia de pe hologramă. Cele două unde interferă, obținându-se franje de interferență (adică holograma obiectului).(fig.1).

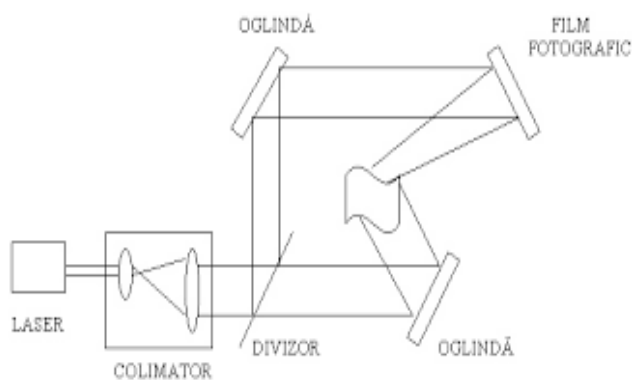

fig. 1

Citirea informațiilor înregistrate pe hologramă se realizează printr-un proces invers: holograma trebuie iluminată cu un fascicul laser coerent cu cel folosit la înregistrare și orientat sub același unghi de incidență cu acel fascicul.

Orice hologramă va transmite trei fascicule:

- 1) Un fascicul care se propagă pe aceeași direcție cu fasciculul incident.
- 2) Un fascicul care formează o imagine virtuală, care coincide cu poziția inițială a obiectului (reprezintă unda difuzată de obiect, reconstituită integral în amplitudine și fază).
- 3) Un fascicul care formează o imagine reală pe cealaltă față a hologramei (un fascicul convergent care formează imaginea reală a obiectului, fără ajutorul unui sistem optic). Ambele imagini obținute (reală și virtuală) sunt 3-D și sunt simetrice în raport cu holograma. (fig.2).

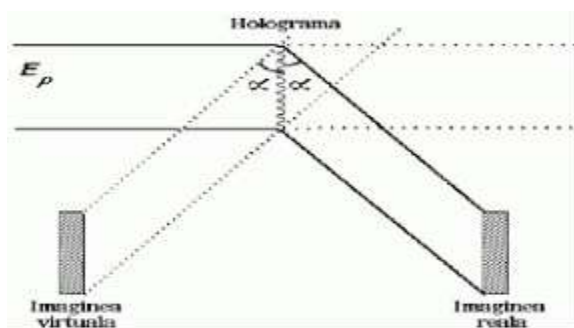

fig. 2

Orice fragment de hologramă poate reconstitui întreaga imagine, iar pe o placă se pot înmagazina informațiile holografice primite de la mai multe obiecte.

În cazul holografiei color se folosesc două fascicule laser cu lungimi de undă diferite, care vor crea o hologramă care permite reconstituirea imaginii colorate a obiectului.

Holografia optică are numeroase aplicații: cinematografia, televiziunea, microscopia electronică holografică (fig.3), holografia în sunete și infrasunete. Teoria holografiei a stimulat și diferite ipoteze legate de funcționarea memoriei.

Cu ajutorul interferometriei holografice, în care unul dintre fasciculele de lumină trece prin holograma unui obiect nedeformat, iar celălalt trece prin holograma unui obiect deformat, se obțin imagini de interferență în care se pot vizualiza mișcările de vibrație ale corpurilor, turbulența fluidelor, precum și o serie de alte procese rapide.

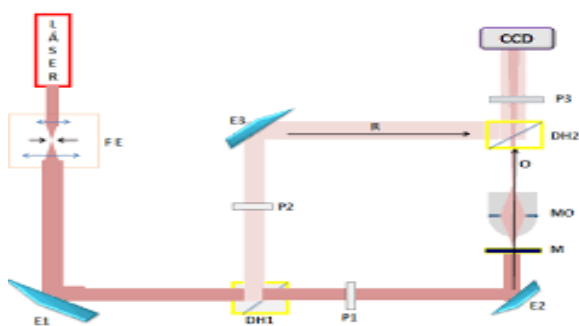

fig. 3

Bibliografie:

1. Anghel, T. – "Din ce este construită lumea – fizica pe care nu o înveți la școală", Ed. Corint Educațional, București, 2021
2. Cucurezeanu, I ș.a. – "Aplicații ale holografiei optice", Editura Tehnică, București, 1984
3. Ința, I., Dumitru, S. – "Complemente de fizică", vol. I, Ed. Tehnică, București, 1982
4. Oxford Univ. – "Dicționar de fizică" (trad. din lb. engleză), Ed. All, București, 2009
5. Vințeler, E. – "Dicționar de fizică teoretică", Ed. Enciclopedică, București, 1999
6. Vlad, V. – "Introducere în holografie", Ed. Academiei RSR, București, 1973
7. Vlad, V. ș.a. – "Prelucrarea optică a informației", Ed. Academiei RSR, București, 1976

PROIECT STEAM- SISTEMUL SOLAR

Prof. Daniela Orășanu- Școala Gimnazială Nr.7 Botoșani

- Titlu- **Incursiune în Spațiul cosmic**
 - Coordonatorul echipei - **Prof. Daniela Orășanu**
 - Echipa - **30 de elevi din clasa a III-a D, Școala Gimnazială Nr.7 Botoșani**
 - Cuvinte cheie- **galaxie, astronomie, spațiu, planete, sistem solar**
 - Tipuri de activități desfășurate; **STEAM- pe grupe**
 - Matematică - măsurători, comparații**
 - Știință- informații științifice, filme**
 - Tehnologie - pregătirea modelelor, mandalelor, puzzle-urilor**
 - Arte - învățarea unui cântec despre univers, realizarea de machete**
 - **Resurse**
 - Wikipedia, National Geographic- informații științifice despre univers, distanțe, comparații între corpurile cerești. Cartea Moza - imagini 3D și informații despre soare, lună, planete, praf cosmic
 - Google Earth - aplicații pentru măsurarea distanței
 - Foi de carton, piese de puzzle, lipici, forme de planete, mandala- machete
 - **Material didactic pentru utilizarea resurselor online-** Conexiune la internet, tablă interactivă (IWB), laptopul profesorului
 - **Resurse digitale și instrumente digitale**
 - <https://ro.wikipedia.org/wiki/Univers>
 - <https://www.mozaweb.com/ro/search?search=universul&view=grid&sort=grouped&pg=1>
- Prezentarea imaginilor 3D ale soarelui, lunii, pământului, informații științifice în funcție de caracteristicile de vârstă ale elevilor, Google Earth
- You Tube.com <https://www.youtube.com/watch?v=7yKarPLI2l0>
- <https://youtu.be/7yKarPLI2l0>
- <https://youtu.be/9OLSneQeFyA>
- <https://coloriage.info/>

Rezumat

Proiectul nostru STEAM este despre Univers. Prin disciplinele de studiu Matematică, Științe, Arte vizuale și Abilități practice, elevii au încercat să aducă universul mai aproape de ei. Este un proiect integrat în care am folosit cunoștințele dobândite la diverse discipline educaționale. Pornind de la lecția de Științe - Despre Univers, am creat lucruri utile, practice, bazate pe dezvoltarea competențelor pentru secolul XXI. Folosind tehnologia modernă, copiii au putut să facă conexiuni între elemente, au vizionat un film despre misterele universului, au

realizat modele ale sistemului solar, mandale, puzzle-uri.

Obiective

Până la sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

- să identifice elementele constitutive ale sistemului solar
- să descrie planete, corpuri cerești
- să identifice distanțe și să le compare
- alcătuiască un model care să reprezinte universul
- alcătuiască un puzzle, machete, postere

Tendințe:

Învățarea colaborativă: elevii învață de la colegi și își oferă reciproc feedback pe parcursul lecției, cu accent pe activitatea pe echipe, elevii lucrează în perechi cu abilități mixte, cu accent pe colaborare și rezolvarea problemelor.

Învățare activă: elevii sunt implicați activ, prin discuții, observație, rezolvarea problemelor și alte metode.

Educație în aer liber: învățarea în afara sălii de clasă într-un mediu „real”, observarea, pe cerul înstelat, a unor elemente prezente

Învățare între egali: elevii lucrează în perechi cu abilități mixte, cu accent pe colaborare și rezolvarea problemelor.

Învățare STEM: accent sporit pe știință, tehnologie, inginerie și matematică, arte - disciplinele din curriculum.

Această activitate se va concentra pe câteva **abilități cheie ale secolului XXI:**

Conștientizare globală: elevii vor fi mai conștienți de sentimentul lor de loc și vor avea o cunoaștere geografică îmbunătățită a planetei pe care o locuiesc.

Abilități tehnologice și alfabetizare digitală: studenții vor lucra în principal cu dispozitive digitale pentru a accesa site-uri web online.

Gândire critică: elevii vor explora idei și vor discuta și vor lua în considerare alte puncte de vedere.

Creativitate și inovație: elevii vor discuta și dezbate provocarea la îndemână. Ei vor colabora pentru a genera idei și ipoteze în timp ce învață cum să răspundă la o provocare.

Colaborare: elevii vor îndeplini sarcinile în perechi/grupe.

Comunicare: elevii vor lucra la abilitățile lor de măsurare, citire, scriere, vorbire și ascultare pentru a se angaja în discuții utile și pentru a finaliza activitățile de lecție.

Rezolvarea problemelor: elevii se vor confrunta cu o problemă din viața reală și își vor dezvolta capacitatea de a găsi răspunsuri.

Abilități sociale: elevii vor lucra în grup și își vor îmbunătăți abilitățile de comunicare pe măsură ce își dezvoltă abilitățile de colaborare

Leadership și responsabilități: elevii își vor dezvolta capacitatea de a se ghida și motiva reciproc.

Universul mai aproape de noi - La ora de Științe, am avut de parcurs lecția despre Univers. Copiii au fost foarte interesați de această problemă și au decis să rămână cu acest subiect. Aici s-a născut proiectul nostru. Analiza nevoilor copiilor. Tema emoționantă. Am urmărit filmul împreună pe canalul de YouTube, foarte explicit și frumos realizat.

- <https://youtu.be/9OLSneQeFyA>

Curiozități matematice ale universului La matematică am învățat despre distanțe, măsurători și folosind Brainstorming am reușit să înțeleagă că nevoia lor este mai mare,

curiozitatea la fel și le-am arătat distanțele aproximative dintre diferite corpuri cerești, dintre pământ și soare etc. , cu aplicația Google Earth, dar și cu ajutorul videoclipului.

<https://youtu.be/7yKarPLI2l0>

Utilizarea site-ului web

<https://eltngl.com/search/showresults.do?N=200+4294918431&Ntk=NGL&Ntt=younglearnerspromotion&Ntx=mode%2Bmatchallpartial&homePage=false>

am intrat în lumea universului stelar, apoi au învățat curiozități despre pământ, soare, lună pe wikipedia

Activitate de grup Elevii sunt împărțiți în 5 grupe. Fiecare grup primește o sarcină:

Grupa 1 - faceți o machetă a universului, colorând obiectele primite și apoi asamblați-le

Grupa 2 – Poster – Planetele Sistemului Solar

Grupa 3- Poster- Curiozități astronautice

Grupa 4 – machetă și informații despre Univers

Grupa 5 - asamblați puzzle-ul

Elevii lucrează în echipă, se ajută reciproc, colaborează, rezolvă sarcini

A urmat învățarea cântecului

<https://youtu.be/EeQ7FPGUkFU>

Evaluarea s-a realizat prin organizarea unei expoziții, apoi elevii au primit note, aprecieri și aplauze.

Rolul antrenorului în procesul complex al antrenamentului

Prof. Maria Ostan
Liceul cu Program Sportiv Vaslui

"Meseria lor este cea mai ingrătă: o meserie extrem de solicitantă și de nesigură, care în mod constant îi supune presiunilor de tot felul. De ce acceptă toate acestea? De ce continuă să profeseze?"

Bill Libby, The Coaches

Ampla dezvoltare a activității sportive stimulată puternic de creșterea numărului de competiții atât pe plan național cât și internațional, a determinat creșterea considerabilă a preocupărilor teoretice și metodologice referitoare la pregătirea științifică a celor implicați în această activitate.

Antrenamentul este un proces deosebit de complex, la realizarea lui cât mai bună contribuind o serie de factori:

- + baza tehnică materială (săli, aparate);
- + conducerea științifică a antrenamentului;
- + alimentație corespunzătoare;
- + raționalizare bună a efortului;
- + folosirea mijloacelor netradiționale de pregătire.

Specializarea aparaturii pe ramura de sport, este determinată de cerința optimizării fiecărei componente a antrenamentului, dintr-un sport sau altul, de obținerea celui mai bun randament.

Colaborarea cu alte științe - biomecanica, psihologia, igiena, fiziologia generală și a efortului, matematica, informatica, pedagogia, ajută la fundamentarea pe baze științifice a pregătirii sportivilor, care permit folosirea celor mai eficiente mijloace, a metodelor și procedurilor metodice capabile să eficientizeze randamentul, în vederea creșterii performanței sportive.

Antrenamentul este condus de antrenor, care are un rol deosebit de important.

Antrenorul caută să obțină rezultate cât mai bune pe linia perfecționării umane, atât în ceea ce privește latura fizică, cât și cea psihică.

El trebuie să pretindă permanent un efort maxim din partea sportivului sau a echipei atât sub aspect fizic cât și psihic.

De asemenea, conduce la realizarea performanțelor sportive înalte, contribuie nemijlocit la formarea lor morală și fizică, la conturarea unei personalități puternice și complete.

Antrenorul trebuie să fie un bun pedagog, organizator (să prevadă și să planifice totul), un bun teoretician și tehnician (să cunoască foarte bine toate aspectele și secretele sportului pe care îl practică), să aibă capacitatea să conceapă aparate și instalații care să-l ajute în perfecționarea procesului de pregătire.

Rolul antrenorului nu se oprește aici, trebuie să fie un bun psihopedagog, să fie apropiat de fiecare sportiv, astfel, el poate să-l ajute, să-i acorde o mai mare libertate de acțiune și decizie.

Antrenorul trebuie să aibă spirit inovator, improvizator, să consulte permanent materiale de specialitate și din domenii ajutătoare, cauta să extragă tot ce l-ar putea ajuta să facă eforturi pentru îmbunătățirea și perfecționarea metodelor și mijloacelor de lucru, să folosească toate noutățile.

Rolul antrenorului este foarte complex, de la pregătirea, desfășurarea, analiza antrenamentului, la formarea și organizarea echipei.

Antrenamentul (în cadrul jocurilor sportive) are mai multe forme:

- ✚ general, cu întreaga echipă, fizic, tehnic, tactic;
- ✚ pe compartimente, posturi și cupluri;
- ✚ pentru portari;
- ✚ de individualizare, separat sau în cadrul echipei;
- ✚ de recuperare pentru jucătorii accidentați;
- ✚ de recuperare pentru jucătorii supraantrenați.

Una din activitățile principale ale activității antrenorului este formarea echipei ca un colectiv omogen, bine organizat, unit și grupat în jurul antrenorului și al obiectivelor majore.

Forma sportivă este rezultatul unei munci intense și al unui proces extrem de complicat, la care concură foarte mulți factori și care solicită toate cunoștințele, experiența și capacitatea antrenorului.

Alături de factorii de bază- fizic, tehnic, teoretic, psihic, apar pe primul plan și elemente de refacere, sănătate, medicație, motivație.

Problema de bază a activității zilnice a unui antrenor este pregătirea și conceperea lecției de antrenament, să-și stabilească sarcinile și temele lecției de antrenament.

Un rol important îl are în alegerea mijloacelor și a exercițiilor cu care se desfășoară antrenamentul. Alegerea celor mai corespunzătoare mijloace este dificilă, trebuie să fie alese în funcție de coeficientul de utilitate și de coeficientul de solicitare.

Antrenorul trebuie să urmărească efectul exercițiilor alese, apoi, trebuie să stabilească dozarea exercițiilor în funcție de sarcinile lecției.

Conducerea și dirijarea lecției de antrenament este activitatea practică de bază care solicită antrenorului un efort deosebit atât din punct de vedere fizic cât și psihic și intelectual.

Trebuie să creeze o atmosferă optimă de lucru, cu angajament fizic și psihic total, să asigure o atmosferă generală din timpul antrenamentului care să se caracterizeze prin seriozitate și muncă asidua, conștiinciozitate, neexcluzând și o notă de entuziasm tineresc, astfel încât sportivii să aibă o participare conștientă, activă și creatoare la fiecare exercițiu sau mișcare.

Antrenorul va cauta să mențină o atmosferă de bună dispoziție și entuziasm.

Victoria sau înfrângerea au puternice influențe asupra atmosferei generale din echipă și firește, asupra antrenamentelor, acestea putând fi atât pozitive cât și negative, antrenorul va trebui să depisteze la timp și apoi să orienteze totul spre realizarea obiectivelor generale și specifice ale lecției de antrenament.

Explicațiile și indicațiile pe care antrenorul le dă în timpul antrenamentului, trebuie să fie cât mai condensate, concise și clare. De asemenea, dinamismul antrenorului determină, în bună măsură densitatea, intensitatea și dinamica lecției.

Demonstrațiile directe efectuate de antrenor sunt aproape obligatorii la nivelul juniorilor și al începătorilor, iar uneori chiar și la niveluri superioare, în consecință antrenorul trebuie să fie capabil să demonstreze diferite procedee tehnice. Are obligația de a face analiza antrenamentelor, și de a da probe și norme de control pentru a verifica nivelul de pregătire al sportivilor.

În antrenamentul modern, antrenorul este înconjurat de către o echipă de specialiști: psihologi, medici, masori, cu care trebuie să fie într-o strânsă legătura pentru obținerea de rezultate cât mai bune.

FACTOR MOTIVATOR PENTRU COPILUL MEU

WEBINAR DESTINAT PĂRINȚILOR

CONSILIER ȘCOLAR,
MIHAELA-SIMONA PANDURU

ANTRENAMENT AL EMOȚIILOR

- ❖ Discuții despre exteriorizare (forma emoției)
- ❖ Scenariul eșecului
- ❖ Miza
- ❖ Model de calmare

ASISTAREA RITMULUI ÎNVĂȚĂRII

Sesiuni de muncă
organizată
(feedback)

Pauze de mișcare,
relaxare

Facilitarea unui stil de
viață sănătos (odihna)

L	MA	MI	J	V	S	D

Gând – emoție - comportament

- ❑ Atenție la gânduri - un gând negativ se poate înlocui/formula altfel, cu formulări afirmative care vizează potențialul real al copilului.
- ❑ Interpretarea emoției este mai importantă ca emoția însăși (foaia mototolită, cui pe cui se scoate)
- ❑ Acționăm ca urmare/rezultat al convingerilor noastre (Pot, Știu cine sunt)

Sugestii pentru părinți

1. Fă diferența între persoană și **COMPORTAMENT**.

Persoana- cum este?

Comportament- ce **face**?

Exemplu

- ▶ Ești neatent – persoană
- ▶ Te uiești pe geam când eu ... – comportament

Exercițiu : ești leneș

Spune CE SĂ FACĂ, numește comportamentul pe care îl dorești de la copil (ce te aștepti de la el).

2. Transformă-l pe NU FĂ așa... în **pozitiv**.

Exemplu

- ▶ NU țipa la mine!- VORBEȘTE cu un ton mai scăzut
- ▶ NU trânti ușa!- ÎNCHIDE ușa încet.

Exercițiu

NU mai pierde vremea !

Ai putea să mă ajuți cu aspiratul prafului în sufragerie?

Povestește-mi cum a fost la școală/cu prietenii tăi.

3. Transformă directivele (comenzile) în ÎNTREBĂRI

Exemple

- Strânge masa!- Cum am stabilit să facem fiecare, după ce mâncăm? Cum facem să ajungă vasele în curate în dulap ?

ATENȚIE LA TON (ton blând, glumeț, fără ironie).

- Fă-ți temele!- CE ai de făcut azi? CÎND ți-ai propus să faci? CUM te-ai gândit să îți împarți timpul?

4. EMPATIZEAZĂ cu copilul tău.

- Înțelege-i sentimentele.” Îmi pare rău că treci prin asta....., te înțeleg că îți este greu...”
- Acceptă emoția sa (chiar dacă este neplăcută: furie, revoltă, indignare etc.)
- Normalizează emoția. “E normal, e firesc să simți așa...”

Evită minimalizarea : “doar de atâta lucru..., lasă că nu e chiar așa ..”

- Ajută-l să o exprime (desen, dans, muzică, plimbare, sport, discuție, respir adânc)
- Oferă exemplu cu o situație din viața ta, când ai trăit și tu aceleași emoții și arată-i că înțelegi și că accepți emoțiile sale

5. Transformă critica in DISCUȚIE.

- ▶ Responsabilizează-l. Pune-l pe copil să vadă **CONSECINȚELE** acțiunilor sau a non-acțiunilor sale, evită să îi explici tu, să îi aduci doar argumentele tale și părerea ta.
- ▶ Afla-i opinia, pune ÎNTREBĂRI. Află și **PĂREREA** lui.
 - Ce crezi tu...? Cum vezi tu situația asta?
 - Ce părere ai tu ? Care crezi că ar fi urmarea ...?
 - Ce s-ar întâmpla dacă...?

6. Stimulează-l să gândească.

- Orientează-l spre **SOLUȚII**. Pune-l să găsească soluții, evită și să îi dai tu soluțiile.

Cum vezi tu rezolvarea la situația asta?

Ce soluții ar putea fi astfel încât...?

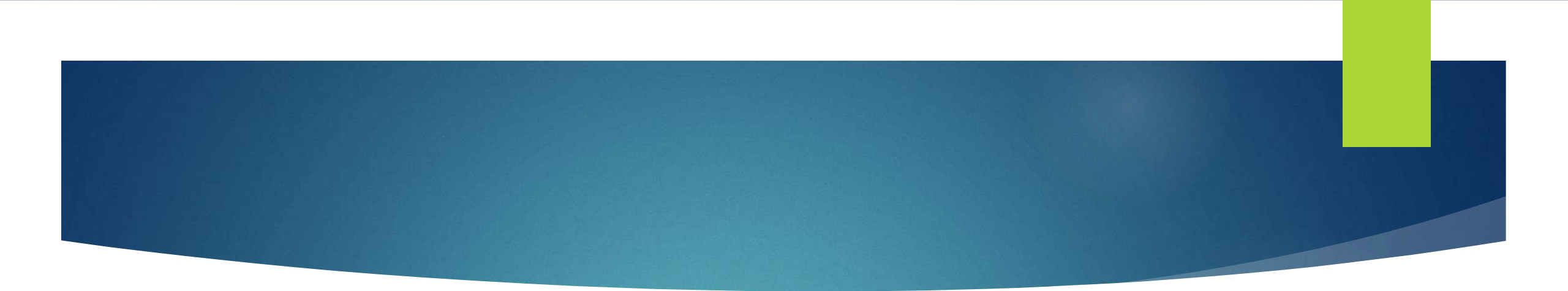
7. Fă-i SURPRIZE drăguțe.

Ce l-ar **bucura** pe copilul tău?

- ▶ Exemple: mâncarea sau desertul preferat, timp petrecut împreună (jocuri în familie, vizionari de filme, documentare, concursuri, emisiuni de divertisment, seară de glume), bilețele lăsate la ușă cu diverse mesaje, bilet la cinema etc.

8. Oferă suport emoțional.

- ▶ **Încurajează-l** că poate, că știe, că o să se descurce atât cât știe, că va fi bine.
- ▶ Amintiți-i că sunteți acolo pentru el, ori de câte ori are nevoie, că îl susțineți și îl sprijiniți, indiferent de situație.
- ▶ Asigură-l că tot timpul, în orice situație, oricât de grea sau de neplăcută este, **EXISTĂ ȘI SE GĂSESC SOLUȚII.**

ASIGURĂ-L DE DRAGOSTEA TA,
INDIFERENT DE CE SE ÎNTÂMPLĂ.

Concluzii

G(-)

Em(-)
(Î.s. -)

C(-)

m+p+em(-)

Eșec

G=gânduri
Em=emoții
Î.s.= stimă de sine
C=comportament
M+=miză crescută
p+=presiune
nesănătoasă

Concluzii

G+

Em(*)

C(+)

M+Î.s.

Succes

Concluzii

1. Ajută-l să gândească realist.
2. Discutați modalități de exteriorizare constructivă a emoțiilor.
3. Creionează un scenariu al eșecului în care copilul rămâne iubit și acceptat.
4. Miza împreună cu încrederea în sine va conduce spre succes.

Con

PREDAREA BAZATĂ PE ATAȘAMENT- O ABORDARE EDUCAȚIONALĂ CENTRATĂ PE RELAȚII

*Profesor Papanaga Ana-Maria Cristina
Școala Gimnazială „Al. I. Cuza, Podu Iloaiei*

Într-un context educațional în continuă schimbare, predarea bazată pe atașament devine din ce în ce mai relevantă, datorită capacității sale de a crea un mediu de învățare sigur și favorabil dezvoltării emoționale și cognitive a elevilor. Această abordare își are rădăcinile în teoria atașamentului dezvoltată de psihologul John Bowlby, care a subliniat că relațiile sigure și de încredere sunt esențiale pentru dezvoltarea sănătoasă a individului. Implementarea acestei teorii în educație înseamnă construirea unor legături solide între profesori și elevi, încurajând un mediu propice pentru creștere și învățare.

În lucrarea intitulată „Predarea bazată pe atașament”, Louis Cozzolino, psiholog și expert în neuropsihologie, îmbină principiile neuroștiinței cu pedagogia, oferind perspective asupra modului în care relațiile și conexiunile emoționale influențează procesul de învățare și explorează modul în care interacțiunile pozitive și legăturile de atașament sănătoase între profesori și elevi pot îmbunătăți performanțele academice și bunăstarea emoțională a elevilor.

Predarea bazată pe atașament este un model pedagogic care recunoaște rolul fundamental al relațiilor pozitive între profesor și elev. În esență, un profesor care aplică acest model este mai mult decât un simplu transmițător de cunoștințe; el devine un punct de sprijin emoțional și un facilitator al dezvoltării personale. Aceasta implică adoptarea unei abordări empaticе și responsabile, în care profesorul creează un spațiu în care elevii se simt în siguranță să-și exprime ideile și emoțiile.

Această metodă nu exclude obiectivele academice, ci le îmbunătățește prin sprijinul emoțional și psihologic oferit elevilor. Un mediu de învățare pozitiv, bazat pe relații de încredere, sporește motivația intrinsecă și angajamentul elevilor față de procesul educațional.

Predarea bazată pe atașament aduce beneficii atât pe plan academic, cât și emoțional. Elevii care se simt sprijiniți și apreciați au șanse mai mari să dezvolte o atitudine pozitivă față de învățare. Ei sunt mai implicați, mai curajoși în a-și exprima opiniile și mai rezilienți în fața

eșecurilor. Pe termen lung, aceștia își dezvoltă o imagine de sine sănătoasă și abilități sociale solide. Mai mult, studii psihologice și educaționale au demonstrat că elevii care beneficiază de relații de atașament sigure au o capacitate mai mare de a gestiona stresul și de a menține o bună sănătate mentală. Acest lucru îi ajută să fie mai pregătiți să facă față provocărilor din afara școlii și să își construiască un viitor echilibrat.

Cu toate acestea, adoptarea acestei metode nu este lipsită de dificultăți. Printre cele mai comune provocări se numără lipsa de timp și resurse pentru a cultiva relații individualizate cu fiecare elev, precum și percepțiile greșite care asociază empatia cu o scădere a autorității profesorului. Totuși, prin traininguri adecvate și sprijin instituțional, aceste provocări pot fi depășite.

În concluzie, predarea bazată pe atașament este mai mult decât o strategie educațională; este o filosofie ce promovează creșterea și dezvoltarea elevului într-un mod holistic. Profesorii care aleg să adopte această abordare investesc în viitorul elevilor lor, contribuind nu doar la succesul lor academic, ci și la dezvoltarea lor emoțională și socială. Pe termen lung, un astfel de model de predare creează adulți încrezători, empatici și pregătiți să se integreze cu succes într-o societate complexă și dinamică.

Bibliografie: Cozzolino, Luis-*Predarea bazată pe atașament*, Editura TREI, București, 2017

DIRECȚII ȘI ORIENTĂRI ÎN DRAMATURGIA INTERBELICĂ

Prof. dr. Pașcu Marinela
Colegiul Tehnic „D. Ghika”, Comănești
Independent Researcher

1.1 Teme și tendințe

Impresia de ansamblu pe care o lasă dramaturgia interbelică este oarecum influențată de prejudecata că ea nu se ridică la valoarea poeziei și a prozei din aceeași perioadă, genuri care atinseseră apogeul. Eugen Lovinescu o considera aridă și lipsită de profunzime, iar G. Călinescu nu i-a acordat un capitol special în *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, cum este cazul poeziei și al prozei. Dezvoltarea limitată a teatrului românesc între cele două războaie mondiale a dat naștere la o multitudine de dezbateri și, desigur, la multe speculații, dintre care aceea a lui Marin Ion Sadoveanu care explica această stare de lucruri prin ignorarea formelor de teatru popular, cât și prin scăderea interesului publicului față de spectacol, este una relevantă.

După Camil Petrescu, criza teatrului românesc era mai degrabă pusă pe seama lipsei actorilor și a regizorilor. Mihai Sebastian, de exemplu, considera că Teatrul Național nu promovează o literatură originală. În același spirit, G. M. Zamfirescu cerea oamenilor de teatru să promoveze cu mai multă hotărâre repertoriul național. Cu toate acestea, în ciuda impresiei generale de stagnare, teatrul interbelic a cunoscut momente de dezvoltare notabile. Între 1920 și 1940 existau câteva teatre cum ar fi Teatrul Național din București, Iași, Cluj și Craiova. Existau însă și grupări particulare de teatru, conduse de actori, care promovează teatrul boulevardier, convențional și oarecum mediocru, despre care au exprimat opinii critice Arghezi, Blaga, N. D. Cocea, Camil Petrescu, Liviu Rebreanu, Victor Ion Popa. Așadar, se încuraja regenerarea repertoriului și orientarea spre valorile autentice, cât și încurajarea tinerei generații de dramaturgi.

Dintre dramaturgi se impun cu piese de valoare Victor Eftimiu și Mihail Sorbul, care debutaseră înainte de primul Război Mondial, apoi Camil Petrescu, G. Ciprian, G.M. Zamfirescu, Victor Ion Popa, Tudor Mușatescu, Mihail Sebastian, Mircea Ștefănescu, Al. Kirițescu și Ion Luca. Scriu teatru și poezii Lucian Blaga, Ion Minulescu, O. Goga, V. Voiculescu, prozatorii L. Rebreanu, Gib Mihaiescu, H. P. Bengescu, Ion Marin Sadoveanu și

chiar criticii Nicolae Iorga, Eugen Lovinescu, G. Călinescu. Această emulație privind implicarea în scrierea pieselor de teatru are efecte benefice atât asupra calității textului, cât și a calității spectacolului, din punct de vedere regizoral, scenografic și actoricesc. Desigur, apar numeroase studii teoretice menite să crească calitatea textului și a reprezentațiilor teatrale. În *Falsul tratat pentru uzul autorilor dramatici* și în articolul *Sensul regiei interioare* Camil Petrescu pune problema modalităților moderne de materializare scenică a textului literar. De exemplu, Ion Sava este cunoscut pentru originalitatea montărilor cu măști ale pieselor lui Shakespeare, promovând detașarea de text și valorificarea creativității regizorului. G. M. Zamfirescu era preocupat de tehnica decorului, iar Tudor Vianu publica o excelentă analiză a artei actorului. Pe de altă parte, numeroși scriitori și oameni de teatru discută pe tema fenomenului teatral, formulează teorii în legătură cu dramaturgia sau încearcă să pună bazele unei estetici a teatrului. De exemplu, Camil Petrescu și-a scris teza de doctorat cu titlul *Modalitatea estetică a teatrului*, în 1937.

După cum s-a observat deseori, încă de la începuturile sale, teatrul românesc s-a concentrat pe satira politică și socială. Pe de altă parte, persistentă se dovedește tradiția teatrului de inspirație istorică ale cărei baze fuseseră puse de Hasdeu și Alecsandri. Scriu piese istorice Camil Petrescu, Lucian Blaga, Nicolae Iorga, Victor Eftimiu, Al Kirițescu, Ion Luca. Dar cele mai multe piese sunt însă inspirate din contemporaneitate. Viața socială, politică, familială va furniza material pentru comedii, pentru drame sau pentru comedii tragice. Rezultatul acestei ancorări în prezent este lărgirea ariei tematice. Victor Ion Popa și Tudor Mușatescu scriu despre târgul de provincie, G. M. Zamfirescu despre periferia orașelor, iar Camil Petrescu și Mihail Sebastian despre drama intelectualilor. Sa nu uităm piesele pe teme folclorice sau mitologice ale lui Lucian Blaga, G. Călinescu sau Ion Luca.

Se diversifică și modalitățile dramatice cultivându-se comedia, drama psihologică, drama istorică, teatrul filosofic, comedia tragică, gen hibrid cultivat de Mihail Sorbul și G. M. Zamfirescu, și chiar feeria, cu subiecte din mitologia română sau universală. Se experimentează noi formule de construcție dramatică, apelându-se la psihanaliză, la sondarea absurdului, a teatrului epic, în genul Bertolt Brecht ceea ce conferă dramaturgiei românești un suflu modernist și novator.

Pe de altă parte se diversifică tipologia umană, apărând caractere noi: intelectualul animat de idealuri înalte și nobile, personajul care vrea să progreseze moral, eroina care consideră iubirea forță a destinului și salvarea ființei, micul burghez, arhetipul creatorului. Toți sunt inadaptații care caută soluții existențiale. De exemplu, Gelu Ruscanu, din *Jocul Ielelor*, animat de ideea dreptății absolute, domnișoara Nastasia din „mahalaua veseliei”, eroina lui G. M. Zamfirescu, Marin Miroiu, descoperitorul *Stelei fără nume*, sau Carmen Anta, sălbatica și inocenta eroină a lui Victor Ion Popa, cu toții sunt animați de un spirit de frondă, refuzând o existență meschină și mediocră, aspirând la integritate morală. Însă cei mai mulți se resemnează sau se sinucid, fiindcă lupta este inegală și îi depășește. Chiar și cei care au dobândit prosperitatea materială precum Chirică din *Omul cu mârțoaga* sau Spirache Necșulescu din *Titanic-Vals* sfârșesc în nostalgia idealurilor neatinse. Toți acești eroi sunt integri, demni, dar contribuția lor la schimbarea lumii este minoră, fiindcă nu au puterea să zdruncine temeliile sistemului în care trăiesc.

2.2 Inovații estetice, tehnice și stilistice

De remarcat că în perioada interbelică se impun în literatura română drama de idei și mitul dramatic. Creatorul dramei absolute, al dramei de idei este, fără îndoială, Camil Petrescu, ale cărui piese își țin structura dramatică pe revelațiile ivite în conștiința extrem de lucidă a eroilor cu un simț al răspunderii dincolo de obișnuit. Conflictul dramatic nu ia naștere din confruntarea unor caractere sau a unor situații problematice, nici nu este dominat de destin, ca în tragedia greacă, ci are loc în conștiința personajelor, chinuită de prăpastia între real și ideal. Evident că această optică dramatică influențează radical și construcția personajului, un intelectual, un cerebral, care filtrează realitatea prin prisma ideilor și care trăiește drame interioare provocate de intense procese de conștiință, asemeni lui Andrei Pietraru sau Pietro Gralla. Pieseale lui Camil Petrescu au fost mereu umbrite de prejudecata caracterului lor nescenic, tocmai din acest motiv, al luptei interioare, care este greu de redat în exterior. Tensiunea interioară a replicilor, resorturile sufletești profunde care le-au dat naștere, autenticitatea psihologică a personajelor, finețea și subtilitatea indicațiilor de regie sunt captivante la lectura pieselor, dar greu de regizat, de prins în spectacol. Cu toate acestea, piesele

nu se reduc la dezbateri aride de idei, deoarece tensiunea dramatică este maximă, punctată de momente de suspans și răsturnări dinamice de situație.

Pe aceeași linie a dramei de idei se situează și piesele lui Lucian Blaga care mută conflictul din planul exterior al acțiunii, în planul interior al conștiinței. Însă Blaga valorifică tendințele și principiile psihanalizei în opere precum *Daria*, *Tulburarea apelor*, valorificând domeniul subconștientului în spiritul de mai târziu al americanilor Tennessee Williams și Eugene O'Neill. De o cu totul altă factură este teatrul lui G. M. Zamfirescu, care se inspiră din mediul periferiei, spațiu în care se nasc și se sting vise și idealuri. De exemplu, *Cuminecătura* este o adaptare dramatică după nuvela Alexandru Lăpușneanul de Costache Negruzzi, iar *Domnișoara Nastasia* a fost numită comedie tragică.

Sub influența lui Caragiale se dezvoltă însă o adevărată pleiadă a comediei: George Ciprian, V. I. Popa, Tudor Mușatescu, Al. Kirițescu, Mihail Sebastian. Comedia interbelică are o notă aparte din care nu lipsesc latura poetică, sentimentalismul și poezia bufonă. Aproape toți dramaturgii cultivă comedia lirică care introduce un element ce temperează sarcasmul satiric. Un comediograf remarcabil este Tudor Mușatescu, dramaturgul satiric al burgheziei provinciale și creator de replici memorabile. *Titanic Vals* este o satiră a parvenitismului politic și a farsei alegerilor prin construcția unui conflict comic în care personajul principal este propulsat în lumea politică împotriva voinței sale. Despre târgul de provincie scrie și Victor Ion Popa în *Take, Ianke și Cadâr*, dar lumea lor este cea a oamenilor simpli care își doresc liniște și armonie, în ciuda prejudecăților sau a acceselor de mândrie și egoism. Satira este permanent atenuată de nota lirică. Piesa excelează în comicul de limbaj, prin simțul dialogului excelent stăpânit de un dramaturg ce aspiră la a creiona atmosfera taifasului provincial, pitoresc și așezat, ca și lumea pe care o reflectă. O excelentă comedie de moravuri este *Gaițele* lui Al. Kirițescu, care zugrăvește o lume în descompunere. Mihail Sebastian continuă tradiția satirică a teatrului românesc cu *Ultima oră*. Se valorifică prototipul intelectualului idealist, dar și se satirizează presa ușor coruptibilă, și se amuză pe seama spiritului mercantil al burgheziei. Pe de altă parte, *Steaua fără nume* este o comedie lirică bazată pe contrastul între vis și realitate.

În ce privește comedia românească interbelică două observații critice sunt necesare: în primul rând se pledează pentru echilibru moral, iar o invariantă a creațiilor din această perioadă este existența unui personaj care iese de sub incidența satirică a autorului, fiind purtătorul unor

valori morale. Astfel de personaje sunt Spirache Necșulescu, Take, Ianke și Cadâr, Mircea Aldea, Marin Miroiu, Alexandru Andronic, Chirică „omul cu mârțoaga” sau „rățoii” lui G. Ciprian. În al doilea rând, este necesar să semnalăm și că toate comediiile de satiră socială și politică au conturat puține tipuri memorabile, concentrându-se pe atmosferă, pe implicațiile demagogiei și mercantilismului. Caragiale construia prototipuri memorabile. Comedia interbelică însă excelează prin tablouri de epocă: familia care parvine și își schimbă total stilul de viață, târgul de provincie cu aer patriarhal, moșierimea în descompunere, marea burghezie și lupta pentru ascensiune. Majoritatea pieselor sunt comedii de moravuri, cu accentuat caracter de cronică, ceea ce pune în umbră capacitatea lor de generalizare artistică.

În acest context, George Ciprian este unul dintre cei mai originali comediografi, iar influența prietenului său, Urmuz este evidentă în predilecția pentru straniu și parodie.

BIBLIOGRAFIE:

1. Brădățeanu, Virgil, *Comedia în dramaturgia românească*, București, Editura Minerva, 1970
2. Brădățeanu, Virgil, *Viziune și univers în noua dramaturgie românească*, București, Editura Cartea Românească, 1977
3. Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, 1941

EXPRESIONISMUL, EXPRESIE A CRIZEI EXISTENȚIALE INTERBELICE

Panțâru Beatrice

Clasa a XI-a G

Colegiul Tehnic D Ghika, Comănești

Îndrumător: prof. dr. Marinela Pașcu

Expresionismul presupune o viziune specifică asupra vieții și lumii în care realitatea este percepută ca un coșmar din care ființa umană nu se poate trezi și pe care îl percepe cu intensitate tragică.¹ Percepția voit distorsionată a lumii are rolul de a crea momente extrem de intense care să transmită idei și să inducă stări de spirit. Curentul se naște dintr-o reacție de opoziție a unui grup de pictori din Germania la mulțimea de convenții estetice rigide, dar și la rigiditatea politică a nazismului. Finalitatea acestor intenții se concretizează într-o artă spectaculoasă ca formă și culoare, dar și în principii estetice revoluționare. Deși nu a fost considerat un curent de sine stătător și nici o școală artistică, expresionismul este de fapt o perspectivă, un fel de a privi lucrurile, un stil de creație și de interpretare, manifestându-se la nivel estetic, în tonuri violente, țipătoare, contradictorii, un amalgam de verticale și diagonale, linii frânte, numeroase curbe și discontinuitate în exces. Este cunoscut faptul că naziștii nu îi agreau pe expresioniști, operele lor sunt confiscate și eliminate din muzee deoarece nu empatizau cu doctrina partidului nazist și se opuneau violenței. Celebrul tablou al lui Eduard Munch, *Țipătul* este una dintre emblemele mișcării expresioniste. În literatură, expresionismul este cunoscut ca reacție la realism și naturalism, căutând să se opună relatării de evenimente în ordine logică și cronologică, surprinzând o realitate spirituală, legată de numele unor scriitori precum Franz Kafka sau James Joyce, iar la noi și de poezia lui Lucian Blaga, în prima sa etapă de creație cel puțin, dar mai ales de dramaturgia sa.

Însă în dramaturgie mișcarea teatrală a căpătat noi valențe odată cu expresionismul, atât din punct de vedere al construcției piesei (ca text dramatic), cât și din punct de vedere al punerii sale în scenă (decor, costume, efecte scenice). Muzica expresionistă este pusă în legătură cu Noua Școală din Viena, reprezentată de Arnold Schonberg, a cărui

¹ Mircea Cristea, *Condiția umană în teatrul absurdului*, Editura Didactică și Pedagogică, 1966, p. 76

corespondență cu alt reprezentant al artei expresioniste, Vasili Kandinsky ilustrează dominantă mișcării și anume viziunea tragică a lumii, generată de conflictul între aspirațiile înalte ale omului și realitatea cruntă a războaielor mondiale. Pictorul August Strindberg este un precursor al expresionismului, dar și dramaturgi din Germania precum Georg Kaiser și Ernst Toller. La noi sunt reprezentative piesele lui Lucian Blaga. Pentru expresioniști, reprezentația scenică urma să fie o proiecție a dezintegrării omului modern și a societății secolului al XX-lea, aducând pe scenă „caractere mai mult sau mai puțin deformate sau fragmentate.”² Stilul acestor piese urmărește precaritatea condiției umane, fragilitatea și vulnerabilitatea sa, incapacitatea omului de a depăși limitele unei realități discontinui. În acest sens, expresionismul a recurs la o multitudine de accesorii teatrale menite să revoluționeze arta spectacolului, prezentând coșmarurile și angoasele ființei, prin caractere depersonalizate, individualități transformate în simboluri sau tipuri alegorice lipsite de un nume propriu, figuri denumite pur și simplu Femeia, Bărbatul, Necunoscutul.³

Stilul de construcție al pieselor de după război reflectă expresionismul prin următoarele trăsături: iraționalitatea forțelor care împiedică ființa să-și demonstreze pe deplin potențialul și personalitatea, așa sunt personajele-simboluri, alegorii ale unei condiții umane pe cale de dezintegrare. Profesorul și eleva din *Lecția*, de Eugen Ionescu, Bătrânul și bătrâna din *Scaunele*, toate personajele lui Beckett, arhetipuri ale omenirii aflate în plin apocalips, iar în acest context numele personajelor capătă valențe stranii, de pildă Nag, Hamm, Clov din *Sfârșitul partidei*. Stereotipia personajelor, comportamentul lor mecanic, degradarea treptată a funcțiilor umanului, tipul clovnului care își ia în derâdere propria existență, devin invariante în dramaturgia absurdului.

Dramaturgia absurdului exprimă adevăruri existențiale profunde, angoasele și stările de spirit problematice ale omului, evidențiind faptul că însăși condiția umană cade în derizoriu sub impactul înstrăinării și al dezumanizării.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mircea Cristea, *Condiția umană în teatrul absurdului*, Editura Didactică și Pedagogică, 1966

² John Grassner, *Formă și idee pentru teatrul modern*, Ed. Meridiane, București, 1972, p. 121

³ John Grassner, op cit., p. 130

2. John Grassner, *Formă și idee pentru teatrul modern*, Ed. Meridiane, București, 1972

M. Eminescu, un destin cu amprenta identității naționale

Ahămoaie Andra

Clasa a XII –a E

Îndrumător: prof. dr. Marinela Pașcu

Colegiul Tehnic „D. Ghika”, Comănești

Sentimentul de identitate națională desemnează „punctele comune” care le permit oamenilor să se recunoască în calitate de membri ai uneia și aceleiași națiuni. Acestea pot fi: limba vorbită, cultura, istoria, religia, obiceiurile și tradițiile naționale etc. Fără identitate națională, n-am fi ce suntem și nici nu am ști ce suntem. Totuși, pentru a nu rămâne cu îndoieli identitare, trebuie să plecăm de la sursele de la care se poate revendica identitatea noastră națională.

Mihai Eminescu reprezintă un reper major al identității artistice și naționale. Eminescu, poetul definitoriu al spiritualității românești a creat un univers în care meditația filozofică și aceea asupra istoriei lumii este îmbinată cu un univers imaginar și o sensibilitate specific românești. Mihai Eminescu este atât un clasic al literaturii române (creator al limbajului poeziei culte, modelator al viziunii noastre despre lume), cât și unul dintre cei mai importanți poeți ai secolului al XIX-lea. Era cunoscut ca un bun naționalist, cu afinități politice clare, o personalitate care știa să demonteze orice idee sau teorie care, din punctul lui de vedere, era exagerată.

Viața și activitatea literară:

Fiu al căminarului Gheorghe Eminovici și al Ralucăi, născută Jurașcu, Mihai Eminescu s-a născut la 15 ianuarie 1850, la Botoșani. Copilăria și-a petrecut-o la moșia familiei sale din Ipotești, cumpărată chiar în anul nașterii viitorului poet. De la o vârstă foarte fragedă (de la șapte ani) Eminescu va fi trimis să studieze peste graniță, în Bucovina, la Nationalhauptschule din Cernaui.

În 1866, el își publica primele versuri, mai întâi într-o culegere editată de elevii gimnaziului la moartea profesorului lor, filologul Aron Pumnul, apoi în revista budapestană "Familia" (Iosif Vulcan, editorul acestei publicații, este cel ce-i va schimba numele din Eminovici în Eminescu). În perioada de apogeu a implicării sale publice, datorită inteligenței sale scilicet și a expresivității stilului sau, Eminescu devine cel mai redutabil polemist politic al epocii sale. Moartea sa prematură, survenită la 15 ianuarie 1889, la București, a îndurerat întreaga societate educată a epocii.

Elemente ale identității naționale:

Eminescu a aspirat către un amplu ciclu dramatic menit să reprezinte, îmbinând tehnicile dramatice împrumutate din Shakespeare, Schiller și, poate, Richard Wagner,

istoria medievală, transfigurată fantasmatic și eroic, a românilor. Debutul sau jurnalistic datează din aprilie 1870, iar principalul proiect de care își leagă numele este comemorarea a patru sute de ani de la întemeierea Mănăstirii Putna. Deși simbolul lui Ștefan cel Mare, voievodului înmormântat aici, îi unea pe studenții romani din Imperiu, aceștia aveau, în același timp, opinii foarte diferite despre modalitatea și formele concrete în care ar trebui să se realizeze conceptul de "unitate națională".

Extrem de pasional în exprimarea sentimentelor sale patriotice, Eminescu considera ca pe o evidență rațională ideea că procesul de creare a unei culturi înalte comune trebuie să preceadă acțiunea politică în favoarea unificării politice a românilor. În același timp, stimulat de programul asociației **Junimea**, poetul susținea ca emanciparea politică a românilor trebuie identificată cu emanciparea lor intelectuală, ceea ce presupunea absorbția intimă a valorilor culturii și civilizației europene. Imaginarul eminescian, exprimat atât în publicistica sa, cât și în opera literară propriu-zisă, este marcat de suspiciune și de antipatie față de sistemul democrației liberale. Cu toate acestea, din perspectiva timpului, putem constata că, însăși personalitatea eminesciană este un argument în favoarea democrației românești.

"Tema identității naționale - spune acad. Alexandru Zub în articolul ce poartă chiar acest generic: Eminescu și identitatea națională - e desigur una din cele mai delicate, la Eminescu, dat fiind că o găsim peste tot în scrisul său, iar exegeza acumulată, imensă, n-a făcut decât să o complice mereu". Eminescu este și va fi pentru totdeauna opera literară cu un rol aparte în literatura română și universală, pentru națiunea română, care știe să determine corect valoarea spirituală a unui poet. Pentru poporul român de pretutindeni, ziua de 15 ianuarie este o zi prin care se sărbătorește aniversarea marelui poet Eminescu, ca expresie a culturii naționale românești, fiind o mândrie națională pentru identitatea eminesciană și pentru identitatea universală a operei eminesciene.

Ideea de neam, Eminescu o subsuma unei viziuni ample de cuprindere a lumii." Asemănările definesc ansamblul unității - spune istoricul nostru - deosebirile alimentează specificul național." Mihai Eminescu pune accent pe identitatea proprie, la nivel individual și național totodată și el "vestea cu orice ocazie formele false, imitația sterilă, abandonul valorilor proprii, fără să manifeste dispreț pentru alte neamuri."

Universalitatea eminesciană și universalitatea operei lui Eminescu „este o realitate vie, plină de valori, ce are la bază spiritul românesc original”. Universalitatea eminesciană, fiind cu rădăcini românești, este lumea cuprinsului prin care poetul a reușit să descrie cu multă pasiune și inteligență procesele afective, intelectuale, morale și volitionale ale omului. Eminescu, fiind spirit din spiritul românesc, prin inteligența și ideile sale, a promovat cultura neamului românesc, astfel, devenind parte componentă a culturii universale. Deci, opera eminesciană corelată cu întreaga cultură universală și vice-versa formează un întreg care este definit prin identitatea universală. Prin urmare, putem confirma încă o dată, de mii și mii de ori, că Eminescu este identitatea universală cu opera

eminesciană universală, iar identitatea română este inima prin care bate spiritul românesc al unui poet de mare valoare universală.

Curajul și fermitatea propriilor opinii, lipsa inhibițiilor culturale provinciale, sentimentul acut al demnității personale, patosul autentic, deși bine conținut, al libertății, iată caracteristici esențiale ale comportamentului lui Eminescu datorită cărora el reprezintă un model pentru intelectualul public român, oricât s-ar îndepărta acesta de substanța ideologiei politice îmbrățișate de poet.

Bibliografie:

www.editurajunimea.ro

Caius Dobrescu - *Mihai Eminescu - monografie*

www.foaie.nationala.ro

MODALITĂȚI DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A VIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof.înv. primar: Patraș Camelia-Mihaela
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava

Una din marile probleme cu care se confruntă societatea contemporană este **violența**. Atât presa scrisă cât și cea audiovizuală ne dezvăluie în permanență diverse manifestări ale acestui fenomen care a luat amploare în rândul tinerilor și nu numai.

Problema violenței în mediul școlar trebuie să devină pentru noi, cei implicați în actul educațional o temă de reflecție și să ne determine să elaborăm cele mai eficiente programe de prevenție și combatere a violenței în rândul micilor școlari. Învățătorul poate influența conduita elevilor pe care îi îndrumă prin întreaga sa personalitate. La vârsta miciei școlarități elevul încearcă să găsească un model de comportare pe care îl urmează apoi prin imitație. Tendința aceasta de imitație a unui anumit comportament ales este oarecum explicabilă datorită faptului că școlarul mic nu are spiritul critic foarte bine dezvoltat la această vârstă.

Fenomenul violenței școlare trebuie analizat în contextul apariției lui. A gândi strategii, proiecte de prevenție a violenței școlare înseamnă a lua în considerație toți factorii (sociali, familiali, școlari, de personalitate) ce pot determina comportamentul violent al elevilor. Școala poate juca un rol important în prevenirea violenței școlare. În condițiile unui mediu familial instabil, conflictual, tensionat, școala poate reprezenta pentru acești copii o a doua șansă.

Violența ca factor perturbator al activității de învățare apare ca un fenomen negativ cu profunde implicații sociale și psiho-comportamentale. Învățătorul trebuie să dispună de o pregătire profesională riguroasă, să manifeste tact pedagogic și disponibilitate în a lucra cu copiii care manifestă un comportament agresiv, violent.

Cum se manifestă un copil violent/agresiv?

Din punct de vedere biologic: are tensiune musculară, nervoasă, arterială, este crispat, are reacții vegetative, este hiperkinetic.

Din punct de vedere subiectiv: simte frustrare, vinovăție, iritare, furie.

Din punct de vedere cognitiv: dorește să se răzbune, nu suportă situația.

Din punct de vedere comportamental: are o gestică exagerată, debit verbal crescut, volumul ridicat al vocii, agresează fizic, verbal pe cei din jurul lui.

Strategii de prevenire a comportamentului violent:

1. Stabilirea unor reguli pentru toți copiii clasei
2. Personalizarea clasei (crearea unui climat favorabil)
3. Cunoașterea elevilor și a problemelor lor familiale
4. Utilizarea metodelor active și implicarea tuturor elevilor în lecție
5. Rezolvarea imediată a problemelor apărute
6. Recompensarea meritată
7. Crearea unui cadru de interacțiune pozitivă

Învățătorul poate stabili reguli sau le poate formula împreună cu elevii. Aceste reguli se cer respectate de către toți membrii grupului școlar. Respectarea regulilor este o condiție a socializării, care înseamnă pentru elevi a învăța să trăiască împreună în relații de respect reciproc, excluzând violența. Negocierea regulilor cu elevii este foarte importantă. Ei acceptă astfel mai ușor aceste reguli, dacă sunt implicați în formularea lor. Se pot formula maxim 10 reguli, în

termeni pozitivi, în cuvinte puține, spre a fi citite mai ușor de elevi. Aceste reguli trebuie afișate în clasă, într-un loc vizibil, într-o formă grafică cât mai atractivă.

Exemple de formulări:

„Să ne ascultăm unii pe alții!”

„Să fim calmi și prietenoși!”

„Să fim toleranți, iertători!”, etc.

În sala de clasă se poate crea un „Colț al liniștii”, un loc în care fiecare elev se poate retrage atunci când simte nevoia de a se calma, a se liniști. (fie o bancă în spatele clasei, fie un loc cu flori sau altceva reconfortant)

Climatul educativ trebuie să fie unul favorabil. Școala trebuie să fie un loc de integrare pentru copilul violent, nu al excluziunii celui mai slab. Învățătorul trebuie să excludă etichetările, să aibă o atitudine pozitivă, să încurajeze copilul violent și să stimuleze eforturile acestuia în plan comportamental și pe cel al activităților de învățare. Elevii cu comportament violent trebuie să-și învingă sentimentele de inferioritate, să capete încredere în propriile capacități, în aptitudinile lor, să-și modifice propria imagine.

Se pot organiza activități de învățare pe grupuri mai mici. Astfel elevii ajung să se cunoască mai bine și elevul violent va învăța regula grupului implicit, va învăța treptat să cedeze, să interrelaționeze cu colegii, să fie acceptat și să se facă plăcut prin comportarea sa față de colegi. Pot apărea însă și situații în care copilul violent să nu dorească să coopereze în cadrul grupului. Atunci el trebuie să beneficieze de o relație individualizată. Când refuză lucrul în clasă și are o activitate provocatoare i se va propune un dialog, o discuție individuală în afara orelor de curs. Atunci elevul va fi pus în situația de a face un schimb de idei, o reciprocitate, în care fiecare trebuie să se explice și să-l asculte pe celălalt.

Iată care ar fi etapele de mediere ale unui conflict creat între copii din cauza violenței verbale sau fizice:

ETAPE	ÎNTREBĂRI POSIBILE
1. Definirea problemei	1. Spune ce s-a întâmplat!
2. Stabilirea obiectivelor	2. Cum te-ai simțit când s-a întâmplat acest lucru?
3. Confruntarea	3. Cum ți-ar plăcea să se termine?
4. Ascultarea activă	4. Ce ai vrea ca el/ea să facă?
5. Stabilirea unor înțelegeri între părți	5. Poți să faci acest lucru?
6. Evaluarea	6. Puteți începe să vă angajați să faceți un lucru pentru a termina bine? Ce ați învățat acum unul de la altul?

Strategii de corectare a comportamentului violent:

Învățătorul poate adopta **strategii diferite** în corectare comportamentului violent la școlarii săi, în funcție de situație și de particularitățile fiecărui elev în parte. Iată câteva tipuri de strategii propuse de H. Tonzard:

a) Strategii de evitare (prin care învățătorul ignoră pe moment criza creată în clasă de copilul violent și continuă lecția ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat).

Acest tip de strategie se aplică în cazul în care problema este una minoră, dar conflictul riscă să reapară.

b)Strategii de diminuare(moderare)

În acest caz învățătorul, din dorința de a evita confruntarea amână luarea deciziilor, evită adoptarea unei poziții ferme.El practic nu rezolvă conflictul și se simte perdant,victimă în fața elevului.

c)Strategii de putere(coerciție)

Într-o astfel de situație învățătorul dă prioritate propriilor interese în detrimentul relațiilor cu elevii. Această strategie este eficientă pe termen scurt. Ea nu atacă cauzele problemei, ea poate să reapară sub altă formă.Elevii se consideră victime și se revoltă.

d)Strategii de compromis (învățătorul recurge la concesii, la promisiuni, pentru a face față situației)

Și în acest caz cauzele nu sunt abordate, iar elevul poate recurge în repetate rânduri la această modalitate.

e)Strategii de rezolvare negociată a conflictelor

Acest tip de strategie pare a fi cel mai potrivit în opinia lui H. Tonzard deoarece este axat pe cooperare și urmărește rezolvarea prin intermediul discuției, al comunicării.Alte avantaje ar fi:

- atacă prin excelență cauzele problemei;
- ține cont de interesele și nevoile fiecăruia;
- fiecare aduce argumente;
- se găsesc soluții pentru ambele părți.

Învățătorul poate apela, după caz, la diferite tehnici în vederea combaterii comportamentului violent la școlarul mic:

Tehnici la nivel cognitiv:

-recurgerea la regulă(regula nerespectată are anumite consecințe-explicații legate de încălcarea regulilor)

- crearea unui cadru nou;
- empatia(să vadă din perspectiva celuilalt);
- sincronizare și prezență (modul de a alege, de a sesiza momentul potrivit);

Tehnici la nivel senzorial:

-comunicarea asertivă (utilizarea persoanei I în mesajul transmis)

„Mi-ar plăcea să...”

„Îmi doresc ca tu să...”

„Ar trebui să...”

Mesajele de tip „EU” la pers. I pot fi:de exprimare, de răspuns, de împiedicare, de confruntare, de apreciere și se pot formula respectând anumite etape:

1.Punctul de plecare-situația ce deranjează

2.Consecințele

3.Sentimentele personale

4.Alternativele găsite

Exemplu de mesaj de tip „EU”:

„Când tu bați un coleg eu simt o mare supărare și doresc să te schimbi și să devii un copil liniștit și prietenos.”

- ascultarea activă;
- tehnica privitului;
- dozarea vocii;
- atingerea cu mâna pe umăr;

-tehnica mișcărilor , gestică, mimică, apropierea de banca în care stă copilul cu comportament violent.

Acordarea recompenselor:

Învățătorul poate confecționa ecusoane pe care le oferă zilnic elevilor în funcție de comportamentul pe care l-au manifestat la școală ,atât în ore, cât și în pauze.

Exemple de ecusoane: „Cel mai disciplinat elev”, „Cel mai politicos elev”, „Cel mai harnic elev”, „Exemplul zilei”(pentru cel care respectă toate regulile)

Metoda „Surprinde-i când sunt buni!”

Această metodă promovează ideea de a surprinde faptele bune , comportamentul de tip asertiv-pozitiv pe care îl au în unele momente copiii violenți. Atunci ei trebuie apreciați și astfel va crește stima lor de sine, se vor simți apreciați, importanți și vor dori să urmeze comportamente pozitive.

Jocul „Hârtia mototolită”

Fiecărui elev i se dă o coală de hârtie. Este solicitat apoi să o mototolească. I se cere apoi să readucă hârtia la forma inițială, lucru imposibil ,firește. Astfel li se explică copiilor că se întâmplă și cu copiii violenți, agresivi , care îi supără pe părinți, educatori prin comportamentul lor. Aceștia îi iartă, dar nu vor putea uita faptele lor rele. Asemănarea cu hârtia mototolită este de o mare plasticitate și cu un mare impact asupra elevilor. Tot aici se pot face și unele asocieri cu personaje din texte literare. (ex. „Cuiele” de Pop Simion).

Dramatizările , jocurile de rol au și ele un rol important în educația non-violenței.

Alte activități: excursii și drumeții, întâlniri cu invitați, concursuri, jocuri de grup, dezbateri, convorbiri, expoziții cu desene pe teme de violență, realizarea de postere, afișe împotriva violenței.

Este important ca elevii să cunoască anumite date în care se reflectă tema „Violența”:

4 Iunie-Ziua Internațională a Copilului Inocent, Victimă a Agresivității

16 Noiembrie-Ziua Internațională a Toleranței

Convorbirile pe teme legate de comportamentul violent: Agresor și victimă; Ce înseamnă să fii tolerant?; Să renunțăm la cuvintele dure; Arta conviețuirii civilizate se învață; Și eu am un cuvânt de spus

Jocul proverbelor

În urma lecturării unor texte în versuri sau în proză elevii sunt solicitați să găsească un proverb potrivit cu conținutul textului.

Se pot propune texte scrise de autori cunoscuți elevilor sau se pot crea texte cu conținut moralizator: „Gândăcelul”, „Cățelușul schiop” de Elena Farago

Asemeni marelui scriitor Mihail Sadoveanu care a reținut din anii de școală lecțiile de viață, îndrumările Domnului Trandafir poate și noi vom rămâne în memoria copiilor prin ceea ce ne străduim să sădăm în sufletele lor atât de pure la această vârstă: omenie, bunătate, blândețe, cinste, modestie, curaj, încredere, respect și multe alte atribute morale pe care fiecare om trebuie să le posede în viață.

BIBLIOGRAFIE

Marin Stoica – Psihopedagogia personalității–E.D.P., Bucuresti, 1998

Dorina Sălăvăstru-Psihologia educației-Ed. Polirom, Iași, 2004

Barna S. – Autoeducatia. Probleme teoretice si metodologice – E.D.P., Bucuresti ,1995

INTEGRAREA EDUCAȚIEI PENTRU MEDIU ÎN ACTIVITĂȚILE DIDACTICE

Prof. Patraș Camelia-Mihaela
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava

Un rol deosebit de important în formarea unui comportament civic adecvat îl are și educația ecologică. Acest tip de educație vine în sprijinul copiilor pentru a-i ajuta să înțeleagă influența comportamentului lor asupra calității mediului. Ea se bazează pe cunoștințe referitoare la sistemele sociale și ecologice, dar are și o componentă afectivă: domeniul responsabilității, sistemul de valori, atitudini necesare construirii unei societăți durabile. Adevărata educație ecologică își va atinge scopul numai atunci când se va reuși ca elevii - cetățenii de mâine- să fie convinși de necesitatea ocrotirii naturii și să devină factori activi în acțiunea de conciliere a omului cu natura.

Educația în domeniul ocrotirii mediului înconjurător trebuie să înceapă din fragedă copilărie și să fie continuată în tot timpul anilor de școală, cât și în afara școlii. În cadrul orelor de educație civică elevii pot conștientiza faptul că natura, cu flora și fauna ei, oferă posibilități nemărginite de reconfortare psihică și fizică a omului. Respectul față de natură, față de frumusețile ce ne încântă mintea și ochiul trebuie valorificat cu seriozitate în clasele primare.

Dezvoltarea unor cunoștințe ecologice în rândul micilor școlari constituie premisa cea mai trainică a păstrării frumuseților și bogățiilor naturale pentru generațiile viitoare. Și toate aceste aspecte vizează dezvoltarea unui comportament civic adecvat, o atitudine pozitivă față de tot ce ne înconjoară, un respect continuu pentru mediul în care trăim, o educație riguroasă pentru omul de mâine. Cu măiestrie și tact pedagogic învățătorul poate organiza diferite activități cu caracter ecologic prin care va reuși să sădească în mintea și sufletul fiecărui copil ideea că omul este dependent de natură și că nu poate trăi în afara ei.

În cadrul orelor de cunoașterea mediului, abilități practice, educație plastică , în activitatea cu elevii din ciclul primar avem grijă să stimulăm la elevi formarea atitudinilor pozitive față de mediul în care trăiesc, sensibilizarea acestora la problemele lumii animale și vegetale prin activități precum: completarea de rebusuri tematice ,concursuri pe echipe, vizionarea de filme ce prezintă efectele distrugerii mediului asupra sănătății oamenilor, citirea unor lecturi, dezbateri pe teme ecologice la orele de cunoaștere a mediului sau științe ale naturii, recitare de poezii, dezbateri ale articolelor din presa scrisă și audiovizual ce relatează dezastrele ecologice ce au loc, jocuri de rol, expoziție de desene cu tema: „Și nouă ne pasă!”, confecționarea unor obiecte din materiale reciclabile.

În prezent, gândirea ecologică se integrează tot mai activ în toate domeniile vieții cotidiene, exercitând un puternic impact asupra conștiinței sociale. Înțelegerea principalelor cauze și forme de manifestare a dezechilibrelor naturale din orizontul înconjurător, îndeosebi a celor produse de activitatea omenească-poluarea aerului, a apei, eroziunea terenurilor, poluarea fonică, modificarea vegetației-fac posibilă „descoperirea”căilor de acțiune pentru ocrotirea naturii. Educarea în acest sens ar trebui să înceapă de la grădiniță încă; formarea primelor reprezentări despre mediul natural, social și familial în care trăiește copilul având o mare importanță în dezvoltarea sa. Treptat, copiii dispun de un orizont mai larg de cunoștințe și de posibilități de înțelegere mai mari și astfel, pe măsură ce cresc, educația ecologică își îmbogățește conținutul. Pentru a înțelege efectele poluării fonice asupra organismului uman,

elevii trebuie să sesizeze mai întâi cauzele care generează acest tip de poluare și mai apoi să propună metode de prevenire a poluării fonice.

Trăim astăzi într-o societate invadată de zgomote, aglomerație, agitație, nervozitate, factori care creează disconfort psihic și fizic fiecărui individ.

Organizarea unor dezbateri cu elevii pe această temă a poluării fonice va da posibilitatea investigării toleranței pe care aceștia o au față de zgomote și vor înțelege necesitatea diminuării nivelului zgomotului în mediul ambiant. Zgomotul poate reduce calitatea vieții și constituie un impact negativ asupra sănătății omului. El este cel mai răspândit rezultat nedorit al progresului tehnic, al civilizației, declanșând adesea fenomenul de stres. Dacă zgomotul se repetă zilnic poate provoca instabilitate, neliniște, surditate parțială sau totală. Zgomotele din timpul nopții sunt mai dăunătoare decât cele din timpul zilei.

În cadrul proiectului ECO-ȘCOALA urmărim să formăm elevilor noștri comportamente pozitive față de natură, sisteme de valori, atitudini necesare construirii unei societăți durabile.

Iată o serie de activități propuse elevilor la această temă a poluării fonice :

1. Cu o zi înaintea desfășurării următoarei activități solicitați elevii să efectueze o serie de desene care să reprezinte sursele de zgomot de acasă.

2. Împărțiți clasa pe grupe și fiecare elev va prezenta desenul argumentându-l celorlalți.

3. Reuniți grupele și accentuați ideile : Cum vă afectează zgomotele pe voi și pe părinții voștri? Puteți tolera aceste zgomote? Considerați că este necesar ca guvernul să reglementeze limitarea zgomotului? Ce fel de sunete vă plac sau vă displac acasă, la școală, în curte? Când începe să vă deranjeze zgomotul? Există poluare sonoră în viața ta? Poți face ceva ca să o reduci?

4. Înregistrați pe o casetă audio diferite zgomote și cereți elevilor să le identifice.

5. Invitați un specialist în acustică care să le vorbească elevilor despre sunete și zgomote, despre modul în care le este afectată sănătatea.

6. Activitatea se poate încheia ascultând o muzică relaxantă, plăcută sau zgomote naturale cum ar fi ploaia sau ciripitul păsărilor.

7. Solicitați elevii să deseneze câteva mijloace de transport și să le coloreze pe cele mai zgomotoase (cl-I și a II-a).

8. Desenați cea mai zgomotoasă locuință pe care v-o puteți imagina.

9. Efectuați un desen cu tema: „Orașul meu”. Amplasați aeroportul în locul cel mai potrivit. Argumentați amplasarea și motivați care ar fi locația ideală.

10. Priviți un peisaj din natură. Redați prin culoare sau într-o compunere frumusețea peisajului, imitați sunetele plăcute auzului.

11. Imaginați-vă locul unde vă simțiți cel mai bine la sfârșit de săptămână (unul liniștit sau unul zgomotos).

12. Enumerați o serie de activități de prevenire a poluării sonore în școală, acasă sau locurile publice.

În urma activităților desfășurate cu elevii pe teme ecologice, am constatat că aceștia sunt mai profund implicați în procesul de învățare atunci când văd importanța subiectului pentru ei înșiși. Aceste activități vor permite elevilor să conștientizeze importanța educației privind mediul înconjurător pornind de la imediata lor vecinătate spre mediul larg. Dezvoltarea armonioasă, fizică și intelectuală a ființei umane este posibilă numai într-un mediu natural curat, lipsit de poluare în care natura și societatea sunt în deplină armonie. Vicierea mediului de viață prin zgomote, praf, substanțe toxice reprezintă tot atâtea cauze de creștere a frecvenței unor boli grave ce afectează sistemul nervos.

Metoda pălăriilor gânditoare este o tehnică interactivă de stimulare a creativității, care permite exersarea gândirii prin preluarea anumitor perspective și exercitarea unor roluri în scopul rezolvării cooperative a unei probleme. Fiecare dintre cele șase pălării are o anumită culoare care îi definește rolul și este asociată cu un anumit tip de gândire.

Exemplu: la clasa I, la unitatea de învățare „Plante și animale”:

1. Pălăria albă- *Informează*: Spune titlul unei povești care conține numele unei plante!
2. Pălăria roșie: *Spune ce simți!* – Ce simți când vezi o plantă care se veștejește?
3. Pălăria neagră: - *Pericole, riscuri, aspecte negative*- Ce ai face dacă ai vedea că un copil rupe o floare frumoasă dintr-un parc?
4. Pălăria galbenă- *aspecte pozitive*: Cum trebuie să îngrijim plantele?
5. Pălăria verde- *creativă*: Ce s-ar întâmpla dacă plantele n-ar avea apă sau aer?
6. Pălăria albastră- *Argumentează* de ce nufărul trăiește în apă.

Misiunea nobilă a noastră, a dascălilor, va fi îndeplinită numai atunci când elevii pe care-i educăm în spiritul dragostei și respectului de mediu vor avea un comportament adecvat și o atitudine responsabilă față de mediul înconjurător. Ne vom putea declara mulțumiți atunci când copiii noștri vor asculta muzică clasică, relaxantă, vor prefera locurile liniștite în locul celor aglomerate și zgomotoase, vor purta discuții amiabile, pe un ton potrivit cu semenii lor, vor conștientiza faptul că pot să învețe mai mult și mai bine într-o atmosferă de liniște, vor înțelege că pauzele școlare pot deveni mai plăcute fără strigătele și țipetele asurzitoare, vor alege petrecerea timpului liber în mijlocul naturii care ne oferă inepuizabile resurse de recreere și reconfortare fizică și psihică.

Bibliografie:

A. Ardelean, Gh. Mohan	--„Ecologie și protecția mediului” București, ed. Scaiul, 1993, pag 338-342.
Fundația pentru cultură și educație ecologică	--„Educația ecologică și voluntariatul în protecția mediului”, Cluj-Napoca, Ecotop, 2003, pag 20-21,46-47.
Neacșu P.	--„Ecologia și protecția mediului” București,Ed Universitară, 1986, pag 32-33.
Susan Shapiro	-- „Manual de ecologie”, New York, Fundația Soros, 1995, pag 53-54.

MELOTERAPIA LA ȘCOLARII MICI - BUNE PRACTICI CU AJUTORUL MUZICII

Păunescu Anemona Elena,

Școala Gimnazială nr. 14 "Sf. Bartolomeu", Brașov

În vederea stimulării și dezvoltării abilităților de exprimare, de relaționare, sociale și emoționale ale școlarilor mici, am conceput și aplicat la clasă, un program de activități experimentale, axat în principal pe lucrul terapeutic prin muzică, pentru copiii cu dificultăți de învățare. Am vizat ca astfel de activități să conducă spre o mai facilă adaptare a elevului în mediul școlar, dar și la societatea în continuă schimbare. Toate acestea cu scopul formării mai facile a unor relații armonioase a elevilor, cu cei din jur, a formării și dezvoltării unor competențe de autoreglare emoțională, de identificare a unor strategii de gestionare și control al emoțiilor, de exersare a unor comportamente de relaționare constructive în raportare cu ceilalți, pentru cultivarea empatiei, a flexibilității sociale și a inteligenței emoționale.

Pornind de la ideea și dorința de a găsi, în lucrul cu elevii de la clasele primare, care au dificultăți de învățare, căi și metode atractive, pentru dezvoltarea unor abilități și competențe de relaționare cu ceilalți, de explorare și modelarea socio-emoțională am derulat la clasă programul experimental **"Să ne jucăm cu muzica și emoțiile"**. Am pornit de la ipoteza că, un astfel de program ar putea să îmbunătățească nivelul de adaptabilitate la schimbare, ca urmare a implicării active a școlarilor, în activități interactive, care invită la implicare activă, relaționare, prin intermediul muzicii și al mișcării, și, implicit conduc spre o stare de bine. Am conceput un program atractiv, într-un cadru special pregătit înaintea fiecărei sesiuni, folosind materiale și mijloace variate, colorate, diverse și chiar provocând elevii să confecționeze ei propriile instrumente muzicale.

Obiective terapeutice generale în cadrul programului experimental au vizat: dezvoltarea abilităților de relaționare și de comunicare nonverbale, paraverbale și verbale; stimularea și îmbunătățirea reglării personale, a controlului impulsurilor și conștientizarea anticipării; exersarea controlului emoțiilor și o gestionare mai bună a reacțiilor și comportamentelor în situații de furie; dezvoltarea potențialului de exprimare personală, liberă, creativă, spontană, de comunicare, sub toate formele ei și de eliberare a emoțiilor acumulate; conștientizarea impactului pe care comportamentul său îl are atât asupra sa, cât și asupra celorlalți; dezvoltarea capacității de concentrare și ascultare și a abilității de a-și menține atenția, de a se concentra pe sarcină, de a-și aștepta rândul; încurajarea încrederii în forțele proprii și creșterea stimei de sine;

Metodele și procedeele utilizate au fost: jocuri - exerciții de creație și improvizație ritmică, melodică, vocale și/sau instrumentale, jocuri muzicale explicative, demonstrative, conversative cu text și cânt, sau doar ritmice și melodice (nonverbale), jocuri muzicale imitative, imaginative.

Mijloacele de realizare: clopoței muzicali, boomwhackers, alte instrumente de percuție (bețe, triangle, talgere, maracas, clopoței simpli), xilofon, mingi cu expresii faciale de bază, parașută, instrumente de percuție improvizate și confecționate manual de către copii

Strategiile de lucru terapeutic prin muzică presupun deci, implicarea activă a elevilor. Se vor folosi în toate sesiunile activități variate, ce presupun instrumente variate (sonore, colorate, atractive), inclusiv vocea – cu modulațiile adaptate nevoilor clientului, pentru a capta și menține interesul, pentru a capta atenția și a menține nivelul de concentrare al elevilor, în

secvențe din ce în ce mai lungi de timp. Activitățile vor avea un grad crescător de implicare și solicitare a clientului (pornind de la activități simple în primele 2-3 sesiuni și continuând cu activități din ce în ce mai complexe și mai variate, dar păstrând anumite rutine – care să dea confort și sentimentul de stabilitate participanților), ținând cont de potențialul individual, resurse (puncte tari), nevoi și nivel de dezvoltare individualizat. Se va urmări formarea și menținerea rutinelor - regularitatea fiecărei sesiuni va fi cântecul de "Bun venit" și cel de "La revedere". Se va urmări alternarea activităților statice (pe scaun sau în picioare) cu cele de mișcare considerând nivelul de energie al copiilor. În primele ședințe (4-5) se intenționează activități ce presupun familiarizarea cu unele rutine și instrumente (salutul, descoperirea și modul de folosire al unor instrumente noi, alternarea de static cu mișcare), activități ce presupun cunoașterea instrumentelor, exerciții muzicale de intercunoaștere și de interrelaționare, activități de comunicare prin muzică, de utilizare a cântecelor cunoscute. Apoi, (celelalte 6-7 sesiuni) vom propune cu precădere activități de coeziune a grupului, de interrelaționare cu accent pe activitățile de conducere, de improvizație și de cooperare în grup, de dezvoltare a potențialului individual, dar și lucru în perechi, pe grupuri mici și cu întreg grupul.

În mod constant, la fiecare sesiune se va ține cont de obiectivele individualizate și de grup, acestea fiind regândite, adaptate la evoluția beneficiarilor după fiecare sesiune de lucru, ținând cont de nevoile fiecărui participant, de potențialul și resursele specifice fiecărui participant (punctele tari) care pot fi fructificate și direcționate în mod constructiv, de stadiul de dezvoltare fizic, social, emoțional, al limbajului, de tipul de atașament specific fiecărui participant.

La baza planificării și aplicării lucrului terapeutic în toate sesiunile, liderul de sesiune va ține cont de: mentalizare – ca formă de comunicare – prin abilitatea de a înțelege atât propria stare mintală cât și a copiilor, de acordajul afectiv cu copilul – pentru a oferi siguranță și confort personal (simț de sine) copilului, de atitudinea de acceptare pozitivă necondiționată (prin terapie centrată pe copil și acceptarea de comportamente ca expresie a propriei identități, fără a judeca participanții la sesiuni). Luând în considerare faptul că beneficiarii terapiei au multe puncte comune și o serie de asemănări - perioada de concentrare similară, nivelul de energie relativ similar, au puncte tari și nevoi similare, personalitățile lor se completează, iar țințele pe care le am în minte pentru fiecare sunt compatibile – fapt ce va aduce plus valoare coeziunii grupului și obținerii de rezultate ameliorative, ca urmare a lucrului terapeutic prin muzică în concordanță cu obiectivele vizate. Elevii cu firi voluntare, altruști și săritori ar putea veni în sprijinul celor mai rezervați, mai timizi, oferindu-și ajutorul. Iar cei cu capacitate de a iniția, creea, improviza, de a fi spontani și liberi în exprimare, pot încuraja grupul prin exemple personale.

Exerciții și tehnici aplicate: jocuri - exerciții de creație și improvizație ritmică, melodică, vocale și/sau instrumentale, jocuri muzicale conversative (de tipul întrebare – răspuns), cu text și cânt, sau doar ritmice și melodice (de încălzire: de tipul ecou, zumzăit), jocuri muzicale imitative, imaginative, exerciții și jocuri muzicale de exprimare emoțională spontană, cu ajutorul percuției corporale și a instrumentelor de percuție, pentru depășirea inhibițiilor și blocajelor emoționale, exerciții de exersare a empatiei, exerciții de râs, jocuri ritmice cu atribuire de rol, tehnici de fantezie, tehnici de mișcare și dans.

Prin urmare, putem afirma faptul că programul meloterapeutic a contribuit cu succes la descoperirea abilităților empatice la școlarii mici. Ei și-au format capacități de identificare a cauzei unei emoții și de înțelegere a consecințelor emoțiilor. Comportamentului lor s-a îmbunătățit, copiii utilizând cu interes și implicare crescândă, atât o comunicare empatică cât și verbal, nonverbală, sau paraverbală, dovedind abilități de lucru în echipă, de cooperare cu colegii. Totodată, în lipsa unor abilități muzicale în prealabil, muzica, prin folosirea sunetelor într-un cadru structurat, reușește să aducă o bunăstare mintală, fizică, emoțională și socială a

școlarului mic. Ea poate fi liantul care aduce împreună, prin stabilirea unui canal de comunicare într-un mediu securizat, pe copilul cu dificultăți de învățare și pe profesorul său. De asemenea, lucrul terapeutic prin muzică poate fi folosit cu succes, atât cu copiii retrași, apatici, cât și cu copii foarte activi și impulsivi, cărora muzica le poate canaliza energia, într-un mod constructiv; poate contribui la formarea și dezvoltarea deprinderilor sociale, care pot fi îmbunătățite cu ajutorul activităților meloterapeutice.

Folosind muzica și sunetele, dar nu în scopul acurateții actului muzical, ci în acela de a stabili legături interpersonale cu copiii de vârstă școlară mică, (unii cu deficiențe), putem să ne bucurăm de crearea activă de muzică pentru a facilita comunicarea și exprimarea emoțională. Utilizând activități muzicale destinate să pună în practică abilități sociale ale școlarilor mici puteam să dezvoltăm și să implementăm activități de creare de muzică individualizate și interactive, bazate pe principiile cheie identificate ale terapiei prin muzică, să evaluăm nevoile copiilor, să formulăm obiective, să evaluăm progresul în contextul sesiunilor de muzică și să creăm relații de încredere care să recunoască copilul, ca individ, cu punctele sale forte și nevoile sale, prin intermediul muzicii.

BIBLIOGRAFIE

1. Botiș, A, Mihalca, L, (2007), *Despre principalele abilități emoționale*, Buzău, Editura Alpha MDN, UNICEF,
2. Hadley, S. (1999) The Innate Music Person Terapie prin Muzica Proiectul 99: Timisoara (unpublished) - Terapie prin muzica pentru copii cu dificultăți de învățare: Programul de învățare la distanță - Music as Therapy International©2011
3. Năstasă, L.E. (2010). Dezvoltarea inteligenței emoționale a studenților de la psihologie prin intermediul grupului experiențial. in Mitrofan, I. Studii de validare și cercetări aplicative ale psihologiei și psihoterapiei unificării (în educație, dezvoltare personală și clinică). București: Ed. Universității din București
4. Năstasă, L.E. (2013). Training de abilitare profesională în paradigma psihoterapiilor creative – meloterapie. Brașov: Ed. Universității Transilvania
5. Pânișoară, I. O., (2003) Comunicarea eficientă – metode de interacțiune educațională, Iași: Editura Polirom,
6. Piaget, Jean, Inhelder, Bärbel (2005 [2004]) Psihologia copilului, (trad. din franceză) București: Editura Cartier,
7. Sacks Oliver, (2017), Muzicofilia – povestiri despre muzică și creier, București, Editura Humanitas
8. Werner Krauss, (2014), Puterea vindecătoare a picturii și muzicii, Cluj, Editura Limes
9. Wigram T, (2004) Improvisation: Methods and Techniques for Music Therapy Clinicians
10. Young, Kathryn Sue & Travis, Howard Paul. (2008) Oral Communication. Skills, Choices and Consequences, Waveland Press Inc.
11. Zlate, M. (2000) Fundamentele psihologiei, București: Editura Pro Humanitate

Tehnici de lucru inovative utilizate pentru formarea unor competențe matematice, în învățământul primar-exemple de bune practice

Profesor învățământ primar: Paveluc Maria-Gianina

Clasa: a II-a A

Subiectul lecției: „Repetăm, așa învățăm!”- recapitulare

„Operații cu numere naturale din centrul 0-1000.”

Metode de lucru utilizate:

„Scara Cunoașterii”

„Spirala Cunoașterii”

Competențe matematice vizate:

a) generale:

- utilizarea numerelor în calcule elementare;
- generarea unor explicații simple prin folosirea unor elemente de logică;

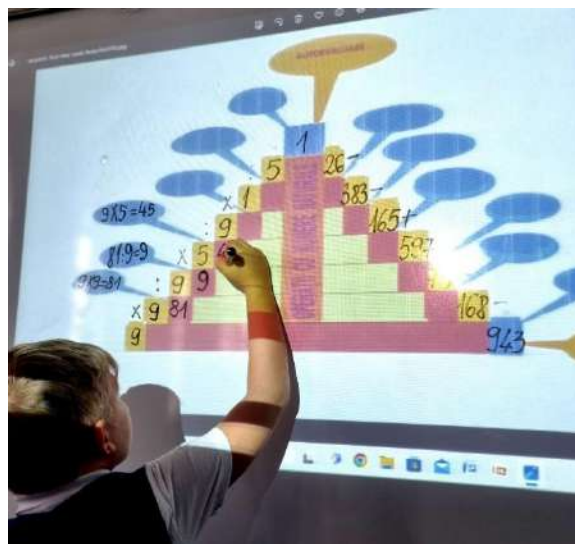
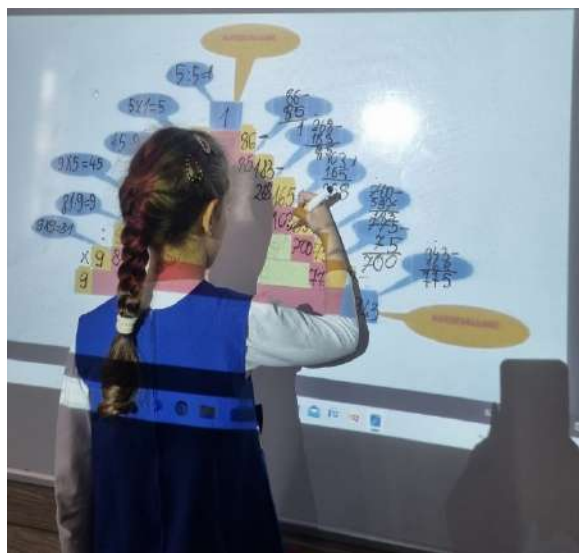
b) specifice:

- identificarea unor numere în condiții precizate;
- efectuarea de adunări și scăderi cu numere mai mici decât 1000, fără și cu trecere peste ordin și verificarea prin operația inversă;
- efectuarea de înmulțiri și împărțiri în centrul 0-100, respectând algoritmi în calculul corect.

Cele două metode utilizate pun accent pe capacitatea elevului de a se autoevalua. Ele oferă acestuia posibilitatea de a demonstra nivelul de stăpânire a cunoștințelor și de formare a diferitelor capacități testate.

a) SCARA CUNOAȘTERII

„*Scara Cunoașterii*” este o metodă interactivă în care elevii sunt solicitați să facă aprecieri asupra nivelului propriei cunoașteri, trecând în revistă tot ceea ce știu despre o anumită temă, prin exersarea și aplicarea conținuturilor învățate, rezolvând sarcini care le solicită legarea teoriei de practică.

Cum se utilizează?

Se pleacă de la baza scării (din partea stângă de jos) și se citesc treptele pentru efectuarea calculelor, ținând cont de operația care trebuie efectuată între două trepte consecutive, pentru a ajunge la răspunsul corect.

Urcând treptele și rezolvând corect, elevul se poate autoevalua ajungând în primul punct de autoevaluare (marcat cu albastru), repetă procedeul până când ajunge la ultima treaptă, ce indică răspunsul final la care trebuie să ajungă orice elev, prin rezolvarea corectă a sarcinilor de lucru.

b) SPIRALA CUNOAȘTERII

Este o metodă modernă de fixare a cunoștințelor a elevilor, care constă în aplicarea conținuturilor învățate, prin parcurgerea unor etape bine structurate, indicate de jocul matematic prin desen specific, astfel încât, parcurgând spirala, elevii vor putea să se autoevalueze.

Metoda *“Spirala Cunoașterii”* pune în evidență cunoștințele de bază pe care ar trebui să le dețină orice elev, la finalul unei lecții sau unități de învățare.

Prin exersare și repetiție elevii cu dificultăți de învățare reușesc să înțeleagă mai ușor unele conținuturi, elevii timizi rezolvă sarcinile de lucru fără a mai fi timorați.

Metoda dezvoltă elevilor capacitățile de căutare, selectare și prelucrare a informației, dar și de analiză, sinteză, comparare și esențializare.

Sprijină elevii cu dificultăți în înțelegerea unor conținuturi, să obțină rezultatele corecte prin sarcinile suplimentare de repetare și exersare, oferindu-le posibilități de feedback imediat.

Aplicarea acestei metode, a permis elevilor să devină din subiecți evaluați, evaluatori proprii. Dacă rezultatul final este diferit, elevul se poate întoarce și poate corecta acolo unde este cazul.

Utilizarea acestei metode a stimulat eforturile elevilor de a se autocontrola, autoevalua și autoregla.

Munca independentă a fost încurajată printr-un control redus din partea cadrului didactic. Fiind o metodă centrată pe exersarea și dezvoltarea capacităților, finalitatea ei a condus la satisfacția depășirii obstacolelor în învățare și o bucurie a reușitei.

S-au evidențiat cu ușurință, elevii care și-au însușit conținuturilor prin înțelegere.

Bibliografie:

1. “Profesorul azi. Metode moderne de predare”- Geoff Petty, Editura Atelier Didactic, 2007
2. “Metode și tehnici de învățare eficientă”- Ioan Neacșu, Editura Polirom, 2015
3. www.google.ro

Cerghit ,I., -Sisteme de instruire alternative și complementare, Ed.Aramis, București, 2002

LECȚIA, FORMA PRINCIPALĂ DE REALIZARE A PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

*Prof. Cristina – Adriana Perteș, Liceul Tehnologic CONSTANTIN BRÂNCOVEANU,
Târgoviște, Dâmbovița*

Didactica modernă se oprește insistent asupra conceptului de *lecție*.

Fiind forma principală de realizare a procesului de învățământ, lecția se conturează și se definește *printr-un sistem de acțiuni structurate* în raport cu obiectivele generale și specifice ale instruirii, operaționalizate la nivelul clasei, *într-o atmosferă de lucru congruentă asigurată pe baza corelației funcționale dintre profesor și elev, realizabilă într-un context pedagogic deschis.*

Profesorul îndeplinește rolul unui ghid competent și abil care să pună discipolii săi în situații concrete de învățare prin efort propriu.

Astfel, este de așteptat ca profesorul să *comuneze* generalizările, concluziile parțiale sau finale în urma unui demers didactic de cincizeci de minute în care acesta își propune antrenarea elevilor în cercetarea faptelor de limbă. Va fi utilizată în mod preponderent conversația euristică sau socratică. Cu ajutorul ei, se vor pune întrebări elevilor pentru a le stimula gândirea și spiritul de observație, având textele-suport în portofoliul de texte suplimentare sau în manualul școlar. Lecția de limba și literatura română va fi receptată ca *un prilej de învățare, atât pentru adâncirea cunoștințelor aplicative, cât și pentru lărgirea cunoștințelor teoretice.*

Predarea, învățarea și evaluarea sunt cele trei ancoră ale lecției și de aceea îmi propun o scurtă prezentare a acestora.

Pedagogia definește **predarea** ca fiind „acțiunea de comunicare pedagogică (didactică) propusă de profesor în diferite variante și forme de organizare; este acțiunea de instruire a profesorului adresată elevului, pentru stimularea acțiunilor specifice oricărei activități de învățare (receptarea cunoștințelor, prelucrarea, asimilarea, interiorizarea și explicarea lor, în diferite situații, în calitate de informații logice, deprinderi, strategii de rezolvare a problemelor și a situațiilor-problemă etc)”.

Efectul direct al predării îl constituie **învățarea**, acea acțiune a elevului realizată inițial cu ajutorul profesorului. Fiecare profesor își proiectează predarea în funcție de nivelul de competență pedagogică. Lecțiile propuse au legătură cu experiența de învățare a elevilor, textele narative și lirice fiind numeroase în programa de limba și literatura română.

Elevul învață și se dezvoltă intelectual, acționând. Inteligența teoretică își are originea și suportul în inteligența practică, spunea J. Piaget. Pe bună dreptate, însușirea noțiunilor și a conceptelor constituie unitatea de bază a procesului de instruire.

Comunicarea didactică doresc să se bazeze pe un dialog autentic, din perspectiva unui stil de predare integrat, care să-mi permită dezbateră atunci când dirijez discret gândirea elevilor. Având în vedere faptul că ei au mai luat contact cu problemele de limbă, dar și cu textele literare, cred că aş putea folosi modelul multidirecțional ca mod de determinare a eficienței predării. Îmi doresc acest lucru pentru că nu vreau să fiu singura sursă de informație, ci să comunic cu elevii, în urma studierii de către aceștia a textelor suplimentare. Acesta este și motivul pentru care încerc să am un comportament didactic adecvat care să-mi permită dialogul constructiv cu elevii. Voi afla dacă am reușit acest lucru prin activitățile de evaluare și de autoevaluare, prin rezultatele obținute, raportate la obiectivele lecției și la criteriile de apreciere.

Activitatea de proiectare didactică rămâne o provocare pentru profesorul modern, deschis noutăților, apt de a îmbina strategiile didactice tradiționale cu cele moderne, activ-participative. Fundamentală în demersul didactic, proiectarea strategiilor didactice se definește ca:

(...) ansamblu de procese și operații deliberative de anticipare a acestora, de fixare mentală a pașilor ce vor fi parcurși în realizarea instrucției și educației, la nivel macro (respectiv la nivelul general al procesului de învățământ), micro (la nivelul specific sau intermediar, al capitolelor sau temelor) și operațional, al activității concrete.

Dacă în viziune tradițională eșalonarea materiei, împărțirea timpului și proiectele de lecție, erau esențiale, în didactica modernă avem ca repere prefigurarea procesului didactic, strategiile de predare-învățare-evaluare, acțiunea de proiectare constând mai ales în gândirea procesului instructiv-educativ. De aceea s-a consacrat sintagma *design instrucțional*, prin care se înțelege *actul de a anticipa, de a prefigura demersul didactic în termeni care să îl facă traductibil în practică*. (R. Brian, 1981, V. De Landsheere, G de Landsheere, 1979).

Activitatea de proiectare, „premise și condiția necesară pentru realizarea unui demers didactic eficient”, trebuie gândită să se realizeze ca o învățare prin problematizare, euristică, creatoare, experimentală, ceea ce necesită experiență didactică, modalități și tehnici de lucru eficiente, imaginația și creativitatea profesorului.

Evaluarea trebuie abordată în strânsă legătură cu finalitățile educaționale, conținuturile și strategiile de predare-învățare, la care s-ar putea adăuga – potrivit unor pedagogi – mijloacele de învățământ și timpul școlar. Orice modificare la nivelul uneia dintre componentele curriculumului va genera în mod logic, transformări, ajustări la nivelul procesului de predare - învățare - evaluare.

Ca modalități de autocontrol și autoevaluare a prestației elevilor intens utilizate pot fi autocorectarea probelor scrise, corectarea probelor scrise ale colegilor, notarea răspunsurilor

colegilor, notarea reciprocă a unui grup de colegi și notarea răspunsurilor colegilor, avându-se în vedere argumentarea notelor acordate. Aceste modalități constituie un întreg demers. Este foarte important ca în cadrul lui să se țină cont de specificul conținutului științific vehiculat în activitatea didactică, de obiectivul didactic fundamental, de obiectivele operaționale și de timpul disponibil.

V. Pavelcu aprecia că *nota sau calificativul sunt etichete aplicate unui anumit randament școlar, unui răspuns la o probă scrisă sau practică.*

Notarea școlară și actul de evaluare devin esențiale pentru elev. Acesta își orientează activitatea pentru viitor, identifică indicii de reglare a acesteia, de autoevaluare, de definire a posibilităților în raport cu aspirațiile.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dragu, A., Cristea, S., *Psihologie și pedagogie școlară*, ediția a II-a, Constanța: Ovidiu University, 2003;
2. Ionescu, M., Radu, Ioan, *Didactica modernă*, Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2001;
3. Pană Dindelegan, G., *Teorie și analiză gramaticală*, București: Editura Coresi, 1994;
4. Parfene, C., *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală, Ghid teoretic*, Iași: Editura Polirom, 1999;
5. Stoica, M., *Pedagogie și psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Craiova: Editura Gheorghe Alexandru, 2002.

MINITESTUL: ÎNTRE STRES ȘI EXCELENȚĂ

Maria Petrencu

Școala Gimnazială Ceatalchioi și Școala Gimnazială „Elena Doamna” Tulcea

Evaluarea continuă reprezintă o piatră de temelie a educației moderne, contribuind nu doar la măsurarea cunoștințelor, ci și la ghidarea procesului de învățare. În vederea stabilirii unui calificativ corect, este nevoie să se aibă în vedere mai multe aspecte (starea emoțională, momentul când se efectuează evaluare, etc.), dar și impactul pe care îl pot avea asupra subiectului: motivarea sau, din contră demotivarea acestuia.

Minitestele sunt, de obicei, forme rapide de evaluare care permit profesorilor să măsoare înțelegerea și progresul elevilor într-un interval scurt de timp. Ele pot fi utile pentru a identifica lacune în învățare și pentru a personaliza învățarea în funcție de nevoile fiecărui elev.

Nu se poate omite faptul că minitestele pot să nu reflecte întotdeauna o imagine completă a cunoștințelor sau a abilităților unui elev, având un caracter oarecum mecanic sau limitativ în ceea ce privește evaluarea reală a învățării profunde. Cerințele sunt succinte, de cele mai multe ori obiective, astfel sunt selectate doar anumite aspecte. Această abordare poate omite atât creativitatea căci întrebările sunt scurte și obiective, cât și capacitatea de aplicare în situații complexe deoarece sunt subiecte ce necesită o abordare mult mai largă (de exemplu: caracterizarea unui personaj).

Pe de altă parte, simplitatea acestor teste oferă avantajul feedbackului rapid, elevii pot identifica rapid ce aspecte nu stăpânesc, iar profesorii pot interveni punctual și învățare distribuită deoarece studiile arată că testele frecvente ajută la consolidarea memoriei prin repetare (efectul de *spaced repetition* (B. Bahrick)).

Unii cercetători sugerează că evaluările periodice pot să pună o presiune mare asupra elevilor, mai ales când aceștia nu sunt suficient de pregătiți emoțional pentru a face față stresului academic. Elevii pot simți presiune suplimentară din cauza frecvenței testelor, mai ales dacă nu li se explică scopul formativ al acestora și nu primesc sprijin emoțional sau sugestii practice de îmbunătățire.

Când minitestele sunt folosite corespunzător, ele pot diminua stresul asociat testelor mari prin obișnuirea cu evaluările, datorită testelor mici și frecvente se normalizează procesul de evaluare și structurare clară pentru că împărțirea materiei în bucăți mici ajută elevii să nu se simtă copleșiți.

Cu toate acestea, minitestul este un instrument util deoarece paradigma educațională s-a schimbat accentul punându-se pe elev. Prin această metodă, se realizează o evaluare continuă și formativă prin care profesorul primește un feedback rapid și clar despre noțiunile noi însușite și cele care mai necesită exersare.

Un alt plus al minitestelor este acela al îmbunătățirii performanțelor academice prin repetare în cantități mai mici. Testele produc anxietate pentru unii elevi, dar un minitest poate să schimbe percepția prin acomorarea copiilor cu evaluările datorită faptului că materia este împărțită și ei o pot acoperi mult mai ușor, dar și datorită duratei mai scurte.

Personal, am folosit minitestul pentru a evalua noțiunile referitoare la verb, pe măsură ce elevii parcurgeau câte un timp verbal. Minitestul presupunea conjugarea a trei verbe la un anumit mod și timp verbal, timpul alocat fiind de 7 minute. Inițial, elevii erau stresați din cauza faptului că percepeau evaluarea ca fiind un element negativ, dar după ce s-au obișnuit cu modul de lucru, le era util să își verifice nivelul cunoștințelor într-un timp scurt. Astfel, i-am motivat să învețe în fiecare oră întrucât toți erau evaluați, însușirea de cunoștințe s-a realizat treptat, fără ca elevii să simtă stresul că au o cantitate mare de noțiuni pe care trebuie să și le aproprie într-un timp scurt. Dezavantajul a fost că aceste demersuri au necesitat timp din partea profesorului pentru corectarea lucrărilor într-un timp scurt întrucât este necesar ca elevii să își cunoască rezultatele în vederea ameliorării acestora, iar profesorul să își poată adapta modalitatea de predare la nevoile clasei. După mai multe miniteste s-a făcut o medie ce a reprezentat un calificativ. Minusul a fost că nu s-a atins o performanță numai cu minitestul, ci cu completarea noțiunilor cu alte tipuri de exerciții și explicații suplimentare.

În concluzie, minitestele sunt o modalitate de evaluare prin care elevii pot depăși stresul pe care îl provoacă testele în general și ajută la îmbunătățirea performanței școlare, dar nu este o modalitate exclusivă prin care se atinge performanța. Acestea reprezintă un instrument care, alături de aprofundarea noțiunilor, exerciții ce problematizează aspecte dificile ale unor teme, produc performanțe școlare considerabile.

Bibliografie

Caragea, V. M., Voinea, L. & Miulescu, M. L. (2017). *Cercetări asupra autoreglării în contextul neuroștiinței educației – o analiză sistematică*. „Revista de pedagogie”. Disponibil la: <https://revped.ise.ro/wp-content/uploads/2018/01/2017.-2.-7-25.-Caragea.-Voinea.-Miulescu.pdf>.

Mihalache, A-M. (2018). *Factori perturbatori în apreciere și notare*. „Edict”. Disponibil la: <https://revped.ise.ro/category/2017/>.

ACTIVITATE COLECTIVĂ, AMBIȚIE ȘI DĂRUIRE SPORTIVĂ

Prof. Pintiuța Remus Rusalim

Școala Gimnazială Nr. 1 Derna

Motto: „*Sportul te învață să ai caracter, te învață să joci după reguli, te învață să știi ce înseamnă să câștigi și să pierzi – te învață ce este viața.*” – **Billie Jean King**

Sportul promovează disciplina, munca în echipă și determinarea, fiind o sursă constantă de inspirație și motivație pentru oamenii de toate vârstele. Practicarea cu regularitate a sportului este importantă nu doar pentru sănătatea fizică, ci și pentru cea psihică. Mentea sănătoasă în corp sănătos presupune și o stare de bine generală, pe lângă faptul că aspectul fizic este îmbunătățit

Sportul regulat presupune un stil de viață sănătos, cu multe beneficii pentru întregul organism. Sportul poate fi făcut la nivel de competiție, mai ales în echipă, dar și pentru construirea sau regăsirea sănătății sau chiar pentru socializare. O persoană care are activitate fizică regulată se bucură de numeroase beneficii, reușind să aibă un stil de viață sănătos, cu un sistem imunitar mai puternic și un organism mai puțin predispus la boli. Sportul are și rol de prevenție a unor boli, astfel încât este indicat chiar dacă nu există probleme fizice care să îl facă neapărat necesar pentru recuperare.

Sportul reprezintă o activitate de natură fizică și poate implica și competiția. Totodată sportul este o activitate care poate influența stilul de viață, sănătatea sau personalitatea unui om. Conceptul sportiv poate deveni un "indicator de schimbare" a societății globale, de anticipare, evoluții și schimbări prin deschiderea simbolică a relațiilor între oameni. Sportul devine și trebuie considerat, astfel, ca o oglindă a culturii și a societății, căci el reprezintă speranțele și perspectivele viitorului.

Sportul te face mai fericit!

De ce este important să avem zilnic activitate fizică

Experiența a arătat că o persoană care face sport constant va fi atentă și la alimentație, având per total un stil de viață mai sănătos. Tendința sportivilor este să își îmbunătățească performanțele și rezistența, iar acest lucru ar fi mai dificil cu un regim alimentar haotic. O persoană care face sport zilnic învață să evite produsele făinoase și dulciurile și alege mai des alimente cu aport de proteine, fibre, vitamine și minerale. Atunci când aportul de calorii este

optim, pe lângă mișcarea zilnică, corpul are numai de câștigat. În plus, după o anumită perioadă de la schimbarea stilului de viață se pot observa și rezultate mai bune ale analizelor medicale. O persoană care face sport zilnic previne boli care pot apărea din cauza sedentarismului, precum obezitatea, diabetul de tip 2 sau problemele cu circulația.

Care sunt beneficiile sportului

Din punct de vedere fizic, prin sport se urmărește menținerea greutatei corporale sub control, fapt posibil și cu ajutorul unei alimentații cu deficit caloric, indiferent de moștenirea genetică. În același timp, sportul frecvent face parte dintr-un stil de viață sănătos. Îmbunătățirea circulației sangvine, creșterea imunității și îmbunătățirea digestiei sunt beneficii importante pentru corpul uman.

În plus, mișcarea contribuie la reducerea stresului, ține sub control unele boli psihice și are rol benefic asupra memoriei. În timpul sportului se eliberează endorfine și serotonină, responsabile atât de starea de bine, cât și de un somn mai odihnitor. În același timp, este micșorată cantitatea de cortizol, cunoscut drept hormonul stresului.

Prin aportul de oxigen, există și o îmbunătățire semnificativă a sănătății inimii și a creierului. În același timp, sistemul respirator are parte de stimularea necesară pentru a funcționa optim.

Sportul contribuie la menținerea densității osoase, la îmbunătățirea rezistenței și la creșterea masei musculare. În plus, sportul regulat crește tonusul și optimismul, considerându-se că poate prelungi chiar și durata de viață. Printre beneficiile pe care le aduce sportul în viața oamenilor este și creșterea libidoului. O viață sexuală sănătoasă și împlinită înseamnă o viață cu mai puține surse de stres.

Beneficiile pe care le aduce sportul asupra organismului nu se limitează la un corp suplu, cu musculatura definită și pielea tonifiată. Sănătatea fizică este completată și de beneficii emoționale. Prin sport se reduce stresul și apare un echilibru emoțional și o stare de bine generală, definită de creșterea atenției și o mai bună concentrare.

Efectele sportului asupra creierului

Creierul beneficiază de sport prin faptul că aportul de oxigen îi este de folos pentru o funcționare optimă. Oxigenul ajunge mai ușor la creier în cazul sportivilor, deoarece prin sport are loc o dilatație a vaselor sangvine. De asemenea, glucoza este folosită de creier pentru activitatea sa zilnică.

Nu, nu este o utopie, ci doar o consecință a eliberării unor hormoni responsabili cu starea de bine. Mișcarea este bună nu doar pentru sănătatea fizică, ci și pentru cea mintală. Una dintre consecințele efortului fizic prelungit este oprirea, cel puțin provizorie, a fluxului angoaselor și grijilor tale. După 30 de minute de sport, apar gândurile pozitive, chiar creative. Este vorba de efectul de bună dispoziție, care modifică circulația sângelui, cu ajutorul hormonilor care stimulează psihicul. Efortul duce la secreția de endorfine, iar orice activitate fizică stimulează dopamina, acest neuro-transmițător esențial al acțiunii și al plăcerii. Este adevăratul efect antidepressiv al exercițiului, cu efect mai durabil decât al endorfinelor. După asta, grijile tot acolo rămân, numai că le vezi în alt mod, ai luat distanță. Să învingem sedentarismul tradițional, să ne convingem că, oricât ar fi de drastice dietele, corpului îi trebuie mișcare. Iar sportul modelează nu doar muschii, ci și spiritul și starea de bună dispoziție. Apoi, dieta de zi cu zi trebuie să se adreseze sănătății și nu slăbirii, pentru că avem nevoie , trăind într-un mediu de stres și poluare, de antioxidanți, fibre, calciu, aminoacizi. Părinții trebuie să facă front comun cu profesorul de educație fizică când vine vorba de mișcare. Elevii trebuie să învețe de mici care sunt beneficiile sportului pentru ca ei să-l îndrăgească și să încerce să practice măcar un joc sportiv sau un sport individual. Mișcarea fizică este cea care ne ajută să ne tonifiem corpul, să fim mai energici sau chiar să ne îmbunătățim starea de sănătate. Exerciții fizice ușoare, antrenamente intense sau tehnici noi, care implică atât corpul, cât și mintea, toate formele de sport sunt binevenite atunci când conștientizăm câte beneficii ne poate aduce acest stil de viață. Comoditatea e uneori mai puternică decât dorința de a arăta bine, sănătos, tonici, în formă. De aceea avem nevoie de motivații puternice pentru a ne mobiliza. Să ne autocultivăm intens rezistența psihică și fizică.

Elevii școlii noastre prin activitate colectivă, ambiție și dăruire *sportivă* au reușit sub îndrumarea domnului prof. Pintiuța Remus Ruslim să obțină rezultate deosebite la concursurile sportive din cadrul Olimpiadei Naționale a Sportului Școlar și Olimpiadei Gimnaziilor.

Locul I-etapă județeană, Mini-handbal, clasele I-IV, mediul rural –urban;

Locul II-etapă județeană, Handbal-masculin, clasele V-VIII, mediul rural-urban;

Locul II-etapă județeană, Rugby-tag mixt, clasele V-VIII, mediul rural –urban;

Locul II-etapă județeană, badminton fete, clasele V-VIII, mediul rural –urban;

Locul II-etapă județeană, badminton băieți, clasele V-VIII, mediul rural –urban;

Locul III-etapă zonală, Minihandbal, clasele I-IV, mediul rural –urban;

Mențiune I- etapă județeană, tenis de masa, clasele V-VIII, mediul rural –urban;

Rolul cadrului didactic în instruirea diferențiată

Prof. Pițulescu Delia

LICEUL TEHNOLOGIC,, ION MINCU” TARGU JIU

JUDEȚUL GORJ

Cadrul didactic îndeplinește o profesiune de o deosebită importanță, aceea care asigură formarea și pregătirea personalității tinerelor generații și pregătirea lor profesională în cadrul instituțiilor de învățământ, strâns legate de viața, de activitatea socioprofesională, morală și cetățenească. Prin această profesie profesorul contribuie la realizarea celui mai important "produs" al societății, omul pregătit prin studii, omul calificat, care se integrează în activitatea social-utilă, aducându-și aportul la producerea bunurilor materiale și spirituale, la progresul continuu al societății. Pentru aceasta el trebuie să abordeze cele mai bune metode și strategii pentru ca actul pedagogic să fie de cea mai bună calitate. Din multitudinea de metode și strategii m-am oprit asupra instruirii diferențiate, ca metodă de a ataca o nouă situație de învățare. Instruirea diferențiată a copiilor reprezintă o sarcină a fiecărui cadru didactic. Aceasta constă în activitatea desfășurată de profesor sau educator cu un copil sau cu un grup mic de copii care se află în situații asemănătoare.

Succesul realizării optime a unei instruirii diferențiate îl constituie modul în care cadrul didactic reușește, să aleagă, să combine și să organizeze într-o ordine cronologică ansamblul de metode, materiale și mijloace în vederea atingerii anumitor obiective, deci a alegerii strategiei didactice celei adecvate. Un mod de abordare poate fi orientat spre învățarea prin receptare, prin joc sau stimulare, învățare prin experimentare sau prin practică. Acesta se poate realiza și prin activitățile comune cu elevi care prezintă anumite cunoștințe în pregătirea lor, cât și cu copiii care doresc să cunoască cât mai multe lucruri. Aceștia trebuie antrenați în diverse activități care le angrenează operațiile gândirii, în activități de pronunție sau de exprimare. Nu în ultimul rând folosirea celor mai diverse mijloace de învățământ pentru a face activitatea de învățare cât mai atractivă și cunoștințele ușor de asimilat. O categorie importantă de mijloace didactice atractive sunt mijloacele audio-vizuale, care contribuie la eficientizarea activității de învățare dacă sunt bine integrate. Cu aceste materiale didactice învățarea va fi pe deplin împlinită și în felul acesta neajunsurile verbalismului și formalismului vor fi depășite.

Din punct de vedere pedagogic, diferențierea se realizează la trei niveluri: conținut, proces de instruire, produs. Organizarea diferențiată sau personalizată a conținuturilor “vizează adaptarea procesului instructiv-educativ la posibilitățile apitudinale, la nivelul intereselor cognitive, la ritmul și stilul de învățare al elevului “(Carmen, Crețu, 1998, pag. 66). Strategiile didactice pot fi diferențiate și personalizate pentru că, în esență, toate componentele lor structurale pot avea valențe în dezvoltarea elementelor de specificitate ale personalității elevilor. Profesorii trebuie să asigure elevilor cadrul adecvat (școală, clasă, cerc) pentru dezvoltarea diferențiată până la individualizare prin descoperirea și aptitudinilor personale, a trăsăturilor caracteristice proprii, a unui stil cognitiv individual, a unui ritm de învățare și dezvoltare adaptat fiecăruia

Bibliografie

1. Carmen Crețu, 1998, Curriculum diferențiat și personalizat, vol.I, Editura Polirom, Colecția“Talentum”, Iași. ISBN : 973-683-202-3
2. <https://eduform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/proiectare-si-invatare-diferentiata>

Receptarea textului literar la gimnaziu în contextul modernizării demersului didactic

(Studiu)

Prof. Pițulescu Delia

Liceul Tehnologic „ Ion Mincu” Târgu-Jiu

Motivația cercetării: Din punctul meu de vedere , receptarea textului literar de către elevii , este anevoios , din cauza faptului că este neglijată lectura. Drept urmare, am socotit necesar să abordez forme de activitate didactică variate spre a putea pregăti lecții noi interesante, atractive, interactive personalității elevilor, în vederea stimulării lecturii la elevi.

De aceea, prin studiul de față mi-am propus să prezint felul în care este tratat textul liric în manualele școlare și cum este perceput de către elevi.

Scopul cercetării

După cum se știe foarte bine, în procesul instructiv-educativ , accentual se pune pe învățare-predare, vizând acum nu doar transmiterea de cunoștințe, ci punerea elevului în situații de învățare, dezvoltarea capacităților de învățare ale acestuia. Astfel , are loc , așa cum spune și un mare pedagog, deplasarea de la predare la învățare, activitatea profesorului fiind să se ocupe în special de organizare condițiilor optime unei învățări eficiente. Acest lucru se poate realiza dacă voi utiliza metode și tehnici de stimulare a creativității individuale și de grup în cadrul lecțiilor de limba și literatura română, creând o atmosferă de lucru permisivă. Acestea vor determina dezvoltarea, activizarea și îmbogățirea vocabularului activ al elevilor, dezvoltarea exprimării orale și scrise, dezvoltarea intelectuală, abilitatea de a privi lucrurile din perspective multiple, educarea capacității creatoare și originale în găsirea de soluții la o sarcină dată, antrenarea lor în discuții libere, deschise creative, precum și dezvoltarea mecanismelor cognitive superioare: gândire, memorie, imaginație .

Obiectivele cercetării:

- utilizarea unor metode, tehnici, de determinare obiectivă a nivelului de pregătire al elevilor
- determinarea nivelului general de pregătire al elevilor implicați în cercetare
- înregistrarea, monitorizarea și compararea rezultatelor obținute la elevii claselor experimentale și de control al testului inițial, formativ și cel final.
- implementarea unor metode și tehnici interactive în scopul dezvoltării creativității elevilor și studiul eficienței lor
- stimularea creativității elevilor printr-o strategie didactică permisivă
- sintetizarea rezultatelor cercetării, elaborarea concluziilor.

Metodologia cercetării: Am ales metode didactice astfel încât să corespundă principalelor cerințe ale investigației și să preîntâmpine eventualele erori de investigare și preluare a materialului factual. Astfel, pentru confirmarea sau infirmarea ipotezei de la care am plecat, am folosit un sistem metodologic format din: metoda anchetei, metoda autoobservației, metoda observației sistematice, metoda analizei produselor activității, metoda experimentului psihopedagogic, didactic, colectiv, de durată medie desfășurat în trei etape: preexperimentală, experimentală, postexperimentală. Pentru etapa preexperimentală sau constatativă am folosit testul de evaluare și chestionarul. La etapa experimentală am pus în evidență folosirea metodelor și tehnicilor interactive, centate pe elev precum și utilizarea sistematică a manualului, instrument de bază al demersului didactic

Pentru etapa constatativă am considerat necesar să obțin câteva informații privitoare la nivelul lor de cunoștințe, gradul de implicare în procesul didactic, personalitatea și comportamentul elevilor. Pentru aceasta am folosit chestionarul, testul inițial de evaluare. Testul aplicat a cuprins itemi care vizau în special originalitatea elevilor, fluenta și flexibilitatea în exprimare și imaginația creatoare. Chestionarele vizau în general atitudinea elevilor față de lectură și implicarea lor în procesul instructiv-educativ.

Pentru etapa experimentală am folosit atât metode interactive; metoda ciorchinelui, brainstormingul, știu-vreau să știu- am învățat, metoda învățării reciproce, metoda scheletului de pește, metoda rulmentului, metoda jurnalului de lectură, cât și metode tradiționale; analiza literară, jurnalul de lectură, conversația euristică, algoritmatizarea, descoperirea și lucrul cu manualul, transformându-le pe toate acestea într-o cale de cunoaștere, într-o cale de învățare permanentă. Am folosit de asemenea ca instrumente de lucru; fișe de lucru, chestionare, teste. Instrumentele au fost preluate și adaptate conținuturilor vehiculate, particularităților elevilor și obiectivelor vizate. Permanent am monitorizat și analizat modul de lucru, dezvoltarea calității creative-intelectuale și morale, cum au asimilat cunoștințele și cum le pun în practică, cum și-au format abilitățile, deprinderile. Prin toate acestea nu numai că am îndrumat în mod optim elevii în activitatea de învățare dar am reușit să mă apropiu mai mult de ei, stabilind o relație mai strânsă, am avut prilejul să-i cunosc mai mult decât până acum. Acest lucru fiind benefic și pentru activitatea didactică deoarece mă ajută să lucrez cu ei diferențiat și să aplic stilurile de învățare aferente.

Concluzii

Pornind de la premisa că gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o strânsă legătură a factorilor educaționali familia - școala, consider că elevii trebuie inițiați și deprinși cât mai de timpuriu cu utilizarea concomitentă a cărții și a mijloacelor audio-vizuale ca premisă esențială a unei învățări eficiente. De aceea, consider că atât familia cât și școala trebuie să conlucreze și să-i susțină pe copii să-și dezvolte deprinderea de a citi, de a se informa. O carte citită bine te trimite la altele și te invită la studiu, la cercetare, la descoperirea de noi adevăruri, activitate permanentă ce stă la baza unei culturi generale trainice. Din partea factorilor educativi este nevoie de răbdare, perseverență, continuitate, voință precum și modelul propriu. De

asemenea consider necesară folosirea sistematică a manualui de către elevi deoarece acesta este instrumentul de bază al învățării ce permite interpretări alternative și exclusive, el vizând formarea unor competențe și atitudini și oferind un mod de învățare care presupune stimularea gândirii critice la elevi, după cum am mai precizat și cu alte ocazii . Principalul scop pe care trebuie să-l urmărim prin activitatea de predare –învățare este acela de a descoperi imensul potențial al elevilor, spre a-l valorifica în opera de construcție a personalității fiecăruia. Natura limbii române și obiectivele ce se urmăresc prin studierea ei în școală impun lecției de limba română un demers activ și activizant în același timp.

Bibliografie:

1. Goia, Vistina, Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000
2. Gherghit, Ioan, Sisteme de instruire alternative și complementare.Structuri, stiluri și strategii, Editura Aramis, București, 2002.
3. Ionescu, Miron; Chiș, Vasile, Strategii de predare – învățare, Editura Științifică, București, 1992
4. Pamfil, Alina, Limba si literatura romana in scoala..Structuri didactice deschise. Editura Paralela 45 . ,Pitesti 2003

De la standard la excelență prin formarea continuă

Profesor: Ploscaru-Lungulescu Ana

Colegiul Tehnologic, Constantin Brâncoveanu

Baia de Aramă

„Suntem ceea ce facem în mod repetat.

Prin urmare, excelența nu este o acțiune, ci un obicei.” – Aristotel

Cum putem ajunge de la standardele obișnuite la excelență? De ce să nu rămânem la lucrurile standard? Ajungem vreodată să fim perfect pregătiți într-un anumit domeniu? Ce este excelența și de ce ar trebui să o dorim, să o urmărim? Sunt câteva întrebări care s-ar putea să ni le punem, sau nu. Alții se întreabă de ce să nu fac un minimum, deoarece, oricum, salariile sunt mici, copiii devin din ce în ce mai indolenți, au doar drepturi și nu responsabilități, părinții nu ne susțin, și așa mai departe. Totuși, excelența ar trebui să fie prioritară în viața noastră a tuturor, pentru că astfel ne respectăm pe noi înșine. Și respectându-ne pe noi înșine, ne câștigăm dreptul de a fi respectați de cei din jur.

Excelența în orice domeniu, dar mai ales în educație ar trebui să fie un obiectiv spre care să lucrăm neîncetat. Timpurile se schimbă, nevoile se schimbă, modul în care se pot împlini nevoile se schimbă, deasemenea. Însă nevoia de oameni bine pregătiți în orice domeniu rămâne aceeași. Cu toții ne dorim un medic bun atunci când avem nevoie, un constructor bun, un instalator bun, un profesor bun pentru copiii noștri, și așa mai departe. Și cu toții suntem frustrați când așteptările sau nevoile nu ne sunt împlinite. Un om bine pregătit în domeniul în care își desfășoară activitatea, nu va fi lipsit niciodată de obiectul muncii, va fi căutat, recomandat și altora, va avea succes. Exact pentru că lucrurile sunt într-o continuă schimbare și noi ar trebui să continuăm să ne perfecționăm pentru a fi mereu la zi în domeniul nostru, ca să putem face lucrurile de calitate și să rămânem la standarde înalte.

Formarea cadrelor didactice spre excelență trebuie să constituie o prioritate a învățământului românesc. Reformarea sistemului de formare inițială și continuă nu constituie un scop în sine, ci este o premisă pentru realizarea unei misiuni esențiale: cariera didactică - construirea unei cariere didactice reale, orientate, motivante și deschise pentru cadrele didactice din România. Atât la nivel european, cât și la nivel național, se remarcă importanța din ce în ce mai mare acordată formării profesionale continue. Aceasta nu este privită numai ca o modalitate de dezvoltare personală a cadrelor didactice, ci devine o investiție superioară asupra creșterii calității muncii și a vieții, o cale spre excelență în educație. Strategia de dezvoltare a sistemului de formare inițială și continuă a personalului urmărește, printre altele, dezvoltarea unei serii de programe de formare continuă prin intermediul cărora cadrele didactice să beneficieze de o gamă variată de materiale care să îi ajute în formarea profesională personală. Aceste programe trebuie orientate spre noi roluri și competențe pe care trebuie să le dețină cadrele didactice și care derivă din extinderea rolului școlii în comunitate, precum și din elaborarea noilor standarde pentru profesia didactică.

Formarea continuă asigură progresul spre excelență prin actualizarea și dezvoltarea competențelor personalului didactic, inclusiv dobândirea de noi competențe, în funcție de evoluția nevoilor de educație, a curriculum-ului, precum și în funcție de exigențele privind adaptarea competențelor personalului didactic la schimbările din structurile și procesele de educație. Formarea continuă se realizează în principal prin: programe și activități de perfecționare a pregătirii științifice, psihopedagogice și didactice, programe de formare în domeniile conducerii, îndrumării și evaluării învățământului, cursuri de pregătire și susținerea examenelor de obținere a gradelor didactice II și I,

programe de conversie profesională și studii corespunzătoare unei specializări din alt domeniu de licență. Formarea continuă determină apariția unor idei și restabilește echilibrul dintre concepțiile noi și posibilitățile fixării lor într-o extensie practică operațională, pentru ca un anumit domeniu să corespundă aplicațiilor lui reale. Formarea continuă este o posibilitate extraordinară de afirmare profesională prin competență și acțiune de calitate.

Cu ajutorul formării continue de calitate a cadrelor didactice se asigură un puternic impact asupra sistemului educațional și oferă o multitudine de beneficii. Expertiza pregătirii profesionale, instalarea profesionalismului în domeniu, contribuția la realizarea schimbărilor din sistemul educațional, valorificarea analitico-sintetică a noilor conținuturi educaționale, implementarea noilor strategii și tehnologii, asigurarea ambianței adecvate prin diversificarea metodelor de instruire, flexibilizarea programelor de formare, facilitarea accesului la reprofilare, participarea la colaborare și parteneriatul sunt doar câteva dintre beneficiile oferite de formarea continuă.

Evoluția activității de perfecționare a cadrelor didactice are loc pe circuitul metodologic: formare inițială – formare continuă – autoformare. Sistemele moderne de învățământ accentuează continuitatea celor trei secvențe de instruire permanentă congruente la nivel de politică a educației, cu scopul de a avea cadre didactice competente, bine echipate pentru actul educațional. În concluzie, o persoană care tinde spre excelență își îmbunătățește în mod continuu calea, abilitățile, cunostințele, deprinderile, viața.

Webografie

1. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/ro/national-education-systems/romania/dezvoltarea-profesionala-continua-cadrelor-didactice-din>
2. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/225-229_8.pdf
3. <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/5067/Conf-UPSC-09-12-2022-p92-96.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. <https://www.scoalaargeseana.ro/didactica-magna/246-formarea-continua-a-cadrelor-didactice-si-impactul-asupra-sistemului-educational>
5. https://ro.wikipedia.org/wiki/Portal:Educație/Educația_de_excelență

ABORDĂRI INOVATIVE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Podumneacă Daniela

Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu”

Vălenii De Munte, Prahova

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Prin implicarea activă a copiilor în procesul de învățare și prin adaptarea activităților la nevoile și interesele lor individuale, aceste abordări inovative îi ajută pe copii să-și dezvolte încrederea în sine și să-și descopere potențialul maxim.

Metodele inovative de predare și învățare reprezintă abordări și tehnici educaționale care implică utilizarea unor strategii noi, creative și adaptive pentru a sprijini procesul de învățare al copiilor. Aceste metode se bazează pe cercetările recente în domeniul educației și pe înțelegerea în continuă evoluție a nevoilor și caracteristicilor individuale ale copiilor. Ele pun accentul pe implicarea activă a copiilor în procesul de învățare, pe dezvoltarea abilităților lor critice și creative și pe crearea unui mediu de învățare stimulant și relevant.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În era tehnologiei și a schimbărilor rapide, sistemul educațional se confruntă cu provocări semnificative în adaptarea și răspunsul la nevoile și cerințele secolului XXI. Inovația în educație devine astfel crucială pentru pregătirea elevilor și studenților pentru lumea complexă și dinamică în care trăim. Acest referat explorează diverse aspecte ale învățământului în secolul XXI, concentrându-se pe inovație, tehnologie, metode de predare și perspective viitoare.

Trăim în era informației, cunoscută și ca era digitală, care este o perioadă din istoria omenirii caracterizată prin trecerea de la producția industrială la informație și computerizare, schimbând semnificativ modul în care oamenii interacționează între ei, dar și cu instituțiile publice și entitățile economice.

Dacă acum câțiva ani ni se părea învățământul la distanță o realitate îndepărtată, acesta a ajuns la stadiul în care progresul care s-a făcut într-un an pe această direcție, ar fi durat cel puțin 10 ani, dacă nu exista contextul actual.

Cu certitudine, faptul că toți au fost luați prin surprindere, în special cadrele didactice, deoarece au trebuit ca în decurs de câteva luni să se adapteze noului sistem de predare, care în mod normal, ar trebui să ia cel puțin un an. Pentru a-i susține și ajuta, multe entități au elaborat cursuri prin care au instruit cadrele didactice în cum să folosească tehnologia pentru a-și structura informația care trebuie predată și pentru a face cursurile cât mai atractive și interactive pentru copii.

Progresele în tehnologia digitală au permis elevilor să aleagă ce, cum și când să învețe. Se străduiesc pentru o învățare personalizată care să se potrivească preferințelor și nevoilor lor individuale. O cultură a învățării independente se dezvoltă puternic atunci când oamenii se îndreaptă să continue să învețe.

Instruirea ar trebui să sprijine în mod direct activitățile pe care angajații le desfășoară în lumea reală și la locul de muncă, mai degrabă decât să se concentreze pe predarea cunoștințelor și a teoriei. Oamenii ar trebui să poată accesa această învățare specială în propriul context, atunci când au nevoie de ea.

Învățarea are loc continuu, într-o varietate de contexte și moduri susținute de tehnologii care permit oricărui elev să acceseze cu ușurință informații interne și externe și să interacționeze în rețele cu experți și colegi. Mixarea metodelor face ca învățarea să fie mai eficientă.

E cert faptul că predarea în mediul online este diferită, dar nu cu un grad înalt de dificultate, informațiile pe care le vei preda rămân la fel, doar că vor trebui selectate metode interactive de predare, deoarece la distanță este mai greu să-i ții focusați pe copii pe o perioadă mai lungă, astfel și interactivitatea va fi la același nivel.

E necesară prezența mai multor activități de predare-învățare cu elevii, să nu fie doar teorie. Teoria ar trebui să ocupe doar 20 de minute din cadrul unei ore de curs. Pentru structurarea informațiilor care urmează să fie predate, recomandăm prezentările PowerPoint. Slide-urile vor cuprinde doar cele mai importante informații, astfel, urmând să se dezvolte împreună subiectul cursului.

De asemenea, prezentările PowerPoint trebuie să fie atractive, dar nu obositoare pentru ochi, astfel, alege o temă de culoare și culori care se pot citi. Mai mult, adaugă imagini și video-uri, dar îți recomandăm ca video-urile să fie scurte, deoarece vei pierde atenția copiilor, fiindcă acestea conțin prea multe informații sau prea multe detalii iar copilul se plictisește.

Mereu este nevoie de o verificare a informațiilor predate. Evaluarea sub formă de chestionare sau quiz-uri sunt metode bune și interactive de evaluare la fiecare sfârșit de oră. Pe internet există o mulțime de platforme care îți permit să evaluezi gradul de cunoștințe rămase în urma informațiilor predate.

Aceste metode oferă un plus foarte mare pentru cadrele didactice, deoarece față de evaluarea tradițională de la fiecare sfârșit de curs, în care se întreba elevii despre ce au discutat azi la oră, respectivele metode oferă posibilitate de a intra mai în detaliu în cunoștințele asimilate pe parcursul orei, precum și posibilitatea de a-și autoevalua tehnica de predare, deoarece dacă mai majoritatea elevilor au însușit corect informațiile predate, atunci e clar că profesorul face aproximativ tot ce trebuie.

De asemenea, aceste metode permit cadrelor didactice să își dea seama care copii nu au înțeles subiectul și au nevoie de o atenție sporită sau care copii nu au fost atenți la oră și ar trebui de implicat mai mult. Dar, îți recomandăm ca aceste chestionare și quiz-uri să nu fie notate, pentru a nu intimida copilul și pentru a fi perceput ca o activitate educativă.

Proiectul este o metodă complexă de evaluare, de regulă are loc la sfârșitul unui modul. Cu această metodă se evaluează progresele pe care le-au făcut în timp elevii. Această metodă pune elevii în situația de a analiza și cerceta informații pe care le-au descoperit singuri. Cu ajutorul accesului la internet și la volumul mare de informații, aceștia vor învăța să-și structureze informația și să o integreze în așa fel într-un proiect încât să fie pe înțelesul tuturor.

De asemenea, pentru ca acest proiect să fie mai interesant de realizat, dar și de prezentat de către ei, încurajații pe aceștia să utilizeze platforme sau alte aplicații online pentru a crea suport vizual pentru proiectul lor. Să integreze poze sau video-uri despre subiectul ales, astfel, realizarea proiectului devine mai captivantă.

Jocul este o altă metodă interactivă eficientă în procesul de predare-învățare-evaluare, iar în învățământul la distanță este mai accesibil, ușor de organizat și eficient, există jocuri deja special concepute pentru multe subiecte care sunt predate la școală. Astfel, tu, ca și cadru didactic, trebuie doar să îl identifici sau chiar să îl creezi. Există multe platforme care îți oferă această opțiune și tutoriale despre cum ar trebui să folosești platforma.

De asemenea, poți informa copilul în legătură cu faptul că există astfel de jocuri didactice, care sunt foarte captivante, chiar și pentru un om matur.

Avantajele respectivelor metode interactive de predare:

- pregătirea devine individuală, ținând seama de caracteristicile personalității, interesele și nevoile fiecărui elev;
- devine posibilă prezentarea concisă și succintă a oricărei cantități de informații educaționale;
- percepția vizuală se îmbunătățește de mai multe ori, procesul de însușire a materialului educațional este mult simplificat;

– activitatea cognitivă a elevilor este intensificată, aceștia primesc cunoștințe teoretice și abilități practice.

Indiferent de unde se desfășoară procesul de predare-învățare-evaluare, acesta trebuie să fie centrat pe nevoile elevilor, să răspundă diferitelor nevoi de învățare a elevilor, deoarece nu toți elevii învață în același ritm. Dacă materialele didactice vor fi structurate în așa fel încât să plaseze copilul pe primul loc, atunci acesta vor participa la activitățile școlii cu plăcere.

Principala problema cu care s-a confruntat sistemul de învățământ românesc a fost lipsa de structură și lipsa infrastructurii minimale (laptop, tabletă, telefon, conexiune la internet), dar și lipsa cunoștințelor tehnice ale cadrelor didactice, dar și a părinților. Astfel, furnizorii de servicii educaționale s-au adaptat rapid la contextul actual, cercetând și analizând modele de predare-învățare-evaluare online au reușit să dezvolte cursuri pentru cadrele didactice și părinți în care îi instruiesc pe aceștia pe partea de folosire a tehnologiei în domeniul educației.

Inițial, aceste cursuri ofereau informații minime și generale despre educația la distanță, dar la aproximativ un an de la trecerea la învățământul la distanță, aceste cursuri au devenit mai complexe și specifice, în funcție de nevoile identificate ale cadrelor didactice.

Tot astfel, se poate observa faptul că copiii, dar și majoritatea cadrelor didactice au acceptat această nouă realitate și se află într-un continuu proces de învățare și dobândire a competențelor digitale.

A fi profesor în societatea contemporană, numită și societatea cunoașterii, o societate în care pretențiile beneficiarilor, ale elevilor, cresc neconținut odată cu progresul tehnologic și cu fluxul imens de informații, pe care îl recepționează neîncetat, înseamnă a ține pasul cu tehnologia, a te informa și forma continuu, pentru ca educația pe care o furnizezi să nu fie una perimată și, implicit, inutilă. E imperativ ca profesorul să pregătească elevii pentru a fi la fel de flexibili precum a devenit societatea, capabili să se adapteze din mers modificărilor și progresului. Accentul învățării se transferă de la teorie la practică. Elevul învață nu numai pentru a ști, ci, mai ales, pentru a face, profesorul fiind acela care trebuie să le insuflă pragmatismul și abilitatea de a reuși profesional. Astfel, o abordare transdisciplinară, inovativă a învățării, tratarea diferențiată, centrată pe elev și abordarea integrată a cunoașterii devin deziderate ale actului instructiv-educativ.

Scopul final al instruirii este de a ajuta elevii să devină cât mai independenți posibil astfel încât să-și poată controla propria învățare. Tehnologia și instruirea în ceea ce privește deprinderile de auto-orientare pot ajuta la realizarea acestui obiectiv. Nu este însă cazul să absolutizăm utilizarea acestei metode în detrimentul celor clasice. Un adevărat profesionist în predare (indiferent de disciplină) va trebui să știe să adapteze demersul didactic. Sunt lecții care

în mod cert produc performanțe școlare superioare numai cu ajutorul metodelor moderne, dar sunt și lecții în care prezența acestora nu este obligatorie.

BIBLIOGRAFIE

1. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara – “ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București, 2008
2. Cerghit., I. – Metode de învățământ. Ediția a IV-a revizuită și adăugită. Ed. Polirom. București, 2006.
3. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” , sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com)

VALENȚELE FORMATIV-EDUCATIVE ALE POVEȘTILOR

Melania Roxana Pop, Grădinița cu Program Prelungit "Universul Copiilor"

Poveștile fac parte integrantă din copilăria celor mai mulți copii. Ele au funcție ludică și formativă, personajele constituind fie modele de urmat în viață, fie modele de evitat pentru copii. Lectura textului provoacă deci, deopotrivă plăcere și utilitate.

Prin intermediul poveștilor, copilul se aventurează în lumi și universuri necunoscute, este prezent în locuri pe care nu le va vedea poate niciodată, se visează rege, cavaler, aviator, trăiește peripețiile personajelor.

Literatura pentru copii joacă un rol semnificativ în dezvoltarea personală a ființei umane, adică în dezvoltarea capacităților de autoînțelegere și înțelegere a propriei deveniri, a propriilor emoții, sentimente, dispoziții, abilități, precum și în dezvoltarea simțului responsabilității față de sine și față de ceilalți, a capacității de manifestare a compasiunii, a abilităților de a înțelege și de a se raporta la trăirea emoțională a celuilalt, de stăpânire a dispozițiilor afective.

Prin frumusețea lor artistică, prin eroii și întâmplările prezentate, poveștile oferă modele de conduită, literatura devenind astfel un instrument educativ ce ajută copiii să-și descopere propria identitate. Prin experiența indirectă pe care le-o oferă micilor ascultători, textele pentru copii le prezintă acestora modul în care o anumită problemă poate fi soluționată sau le oferă alte rezolvări ale problemei. Textul literar devine astfel o sursă de exemple /contraexemple care pot fi valorificate în scopul educației morale a copiilor.

Prin multiplele perspective și modalități de a privi sau concepe lumea înconjurătoare prezentate în povești, literatura contribuie și la dezvoltarea imaginației și a gândirii creatoare. Prin ascultarea poveștilor, și mai ales prin reproducerea lor, copiii au prilejul să cunoască unele expresii ale limbii literare, îmbogățindu-și lexicul și dobândind posibilități de exprimare mai nuanțată și mai colorată. În procesul ascultării unei povestiri este antrenată în mare măsură activitatea psihică a copilului. Copilul urmărește cu atenție datele poveștii, memorează, compară, analizează diferite situații, stabilește unele relații, fapte, însușiri ale personajelor. Astfel, poveștile solicită imaginația creatoare, gândirea, limbajul și realizează trecerea de la o etapă stereotipă, la o etapă care permite găsirea de soluții pentru aceeași temă.

O altă valență extrem de importantă a poveștilor rezidă în faptul că ele reușesc să le formeze copiilor deprinderi de limbă și comunicare într-o atmosferă plăcută, motivantă și pozitivă.

În concluzie, putem afirma că poveștile, pe lângă faptul că delectează ascultătorul sau cititorul, contribuie la dezvoltarea personală prin: facilitarea cunoașterii; familiarizarea cu normele și instituțiile sociale; experiențierea nemijlocită a realității; dezvoltarea capacității empatice și a imaginației

de sine; dezvoltarea morală și a gândirii critice; dezvoltarea limbajului și a comunicării; dezvoltarea imaginației și a gândirii creatoare.

În continuare, voi prezenta un proiect de activitate integrată bazat pe o poveste

Grupa: mijlocie

Nivel de vârstă: 4-5 ani, nivel I

Tema anuală de studiu: "Cine și cum planifică/organizează o activitate?"

Tema proiectului tematic: "Micii exploratori"

Tema săptămânii : "Animale din pădure"

Tema zilei: "Prietenii din pădure"

Categorii de activități de învățare: ADP+DLC+ALA1+DOS+ALA2

Forma de realizare: activitate integrată

Activități de dezvoltare personală:

Rutine: Primirea copiilor, micul dejun, gustarea (deprinderi specifice);

Întâlnirea de dimineață: "Creionul magic"

Tranziții: "Eu sunt iepurașul Țup", "Rândul iute să-l formăm", "Împreună pe cărare"

Moment de mișcare: "Merg soldații în pas vioi"

Jocuri și activități liber alese (ALA):

Artă: "Felicitări pentru ursulețul Martinel" - pictură

Știință: "Ajută iepurașul să ajungă la căsuță colorând cercurile"- fișă labirint

Bibliotecă: "Atlasul animalelor sălbatice" - lipire imagini cu animale sălbatice.

Activități pe domenii experiențiale:

Domeniul Limbă și Comunicare: "Prietenii din pădure"- povestea educatoarei

Domeniul Om și Societate: „Măști de animale ”- activitate practică

Mijlocul de realizare: activitate integrată (de o zi)

Comportamente urmărite pe parcursul derulării activității integrate:

Comportamente vizate	Obiective operaționale
D.1.1 Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă).	O1. Preșcolarul va fi capabil să identifice personajele poveștii, având ca suport planșele prezentate anterior de către educatoare.
D.1.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor (comunicare expresivă).	O2. Preșcolarul va fi capabil să răspundă întrebărilor educatoarei, demonstrând că a înțeles conținutul poveștii, având ca suport planșele prezentate anterior.
A1.3.Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate.	O3. Preșcolarul va fi capabil să execute cu sprijin/ fără sprijin sarcini de realizare a unor

B1.1. Demonstrează abilități de solicitare și de primire a ajutorului în situații problematice specifice.	materiale de învățare: pictarea animalelor sălbatice de pe foi, completarea fișei labirint, lipirea imaginilor selectate.
C2.1. Realizează sarcinile de lucru cu consecvență.	O4. Preșcolarul va fi capabil să decoreze măștile de animale prin lipirea materialelor puse la dispoziție (fire de ață de diferite culori, bucăți de hârtie creponată).
C.3.1. Manifestă creativitate în activități diverse.	
B1.3. Inițiază/participă la interacțiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată.	O5. Preșcolarul va fi capabil să participe activ la jocurile de mișcare desfășurate cu colegii în sala de grupă.

Strategii didactice:

Mijloace de învățământ: calendarul naturii, „Creionul fermecat”, planșe cu imagini din poveste, tabla magnetică, planșă cu cartonașe colorate reprezentând diamantul, bilețele cu întrebări, acuarele, pensule, foi cu conturul unor animale sălbatice, fișe de lucru-labirint, imagini și jetoane cu animale domestice și sălbatice, carton colorat, lipici, măști de animale, fire de ață de diferite culori, bucăți de hârtie creponată, aracet, urs de pluș, decor de pădure, recompense.

Metode și procedee didactice: explicația, conversația, exercițiul, demonstrația, lucrul în grup, creionul magic (adaptare), diamantul.

Forme de organizare a activității: frontal, individual.

Durata: o zi

Evaluare: expoziție cu lucrările copiilor.

Scenariul zilei

1. Momentul organizatoric

Se creează condițiile psiho-pedagogice necesare desfășurării activității în bune condiții: pregătirea materialelor didactice, aerisirea sălii de grupă, asigurarea unei atmosfere de lucru adecvate.

2. Întâlnirea de dimineață

Întâlnirea de dimineață începe prin salutul realizat prin următoarele versuri: „Dimineața a sosit/Toți copiii au venit/A-nceput o nouă zi/Bună dimineața copii!” Fiecare copil își salută colegul din partea stângă, folosind nume de animale sălbatice: ”Bună dimineața, iepuraș, ursuleț, vulpiță”, în funcție de ecusonul primit la intrarea în grupă. După ce copiii au salutat, se face prezența. Fiecare copil strigat de educatoare va răspunde prezent și își va așeza poza la panoul de prezență. Se completează apoi calendarul naturii. Se va stabili împreună cu preșcolarii ziua săptămânii, apoi luna, anul și data în care

ne aflăm, anotimpul, aspectele vremii, îmbrăcămintea adecvată recomandată pentru această zi, completându-se astfel calendarul naturii. Împărtășirea cu ceilalți se realizează prin jocul „Creionul magic”. Pentru formarea cercului se vor spune versurile: „De mânuțe ne luăm/Iute le împreunăm/Cercul mare noi formăm/Cercul mare se rotește/Apoi se oprește.” Copiii sunt așezați în formație de cerc pe covor. Un copil ține în mână un „creion magic”. La auzul versurilor: „Creionul magic se rotește/Și la cel ce se oprește/Spune stând foarte cuminte/Un animal sălbatic care-i vine-n minte!”, copilul care are creionul în mână, răspunde cerinței educatoarei - numește un animal. În timp ce se rostesc versurile menționate anterior, creionul va fi înmănat altui copil cuminte, care va numi un alt animal. Jocul se repetă până copiii enumeră toate animalele cunoscute de ei. Copilul care nu are pregătit un răspuns imediat, poate fi ajutat de colegi. Jocul poate fi complicat, astfel: “Un copil cuminte, care pune mâinile pe umeri îmi va spune ce culoare are blana(animalului numit de copilul ce a avut creionul)”. Astfel se vor enumera mai multe detalii despre animale.

Activitatea de grup se va realiza printr-un joc de mișcare folosind versurile: „Merg soldații-n pas vioi/Tot așa mergem și noi.../Un-doi, un-doi/ Moșul merge-n cetișor/Că-i bătrân și toate-l dor/Iar strengarul face saltul/De pe un picior pe altul/Ursu-i tare supărat/Calcă greu și apăsător/Mor, mor, mor, mor/Vrăbiuța la izvor sare-n vârfuri/Ușor, ușor, cip , cip, cip”.

3. Captarea atenției

La ușă bate cineva, iar educatoarea, se îndreaptă să deschidă ușa. Este pădurarul, prietenul animalelor care aduce o cutie cu surprize.

Vom descoperi împreună ce este în cutie: cartea cu povestea, imaginile din poveste, măști, materiale pentru ariile de stimulare (câte un exemplar).

Se poartă discuții cu copiii pentru a intui utilitatea materialelor primite, fiind încurajați să le scoată din cutie și să le denumească.

- Oare de ce ne-a adus pădurarul aceste materiale?

Copiii își vor exprima părerea.

Eu cred că el știe că vouă vă plac foarte mult poveștile și de aceea, iată, ne-a adus o carte cu povești și imagini.

4. Anunțarea temei și a obiectivelor

Le propun copiilor să asculte povestea despre „Prietenii din pădure”. După aceea vor trebui să rezolve mai multe sarcini la centre, cum ar fi să picteze, să rezolve o fișă-labirint, să sorteze imagini cu animale sălbatice și să realizeze un atlas cu aceste imagini selectate. După ce vor termina activitățile la centre vor realiza niște măști de animale, pentru ca în final să dea o petrecere.

5. Dirijarea învățării și obținerea performanței:

Activități pe domenii experiențiale – Domeniul Limbă și Comunicare – povestirea educatoarei

Haideți acum să vă spun povestea din cartea pe care ne-a adus-o pădurarul și care se numește: "Prietenii din pădure". (Anexa)

Voi cere unui copil să repete titlul poveștii, în timp ce eu voi prezenta cartea copiilor.

Voi expune povestea, clar, coerent și expresiv, folosind un ton și o mimică adecvată, modelându-mi vocea pentru a imita personajele, se vor explica de asemenea, cuvintele noi, și voi prezenta planșele cu imagini pentru fiecare secvență din poveste.

Finalul poveștii va fi descoperit copiilor la finalul activităților zilei, când vom afla că iepurașii au reușit - cu ajutorul copiilor din grupa noastră - să confecționeze cadouri și să-i organizeze ursulețului o petrecere surpriză de ziua lui.

Voi sintetiza conținutul poveștii pe baza unui plan de întrebări prestabilit:

Cum se numește povestea?

Unde are loc întâmplarea?

Care sunt personajele din poveste?

Ce se întâmplă în prima imagine?

Cu cine s-au întâlnit iepurașii prima dată?

Cine a mai venit să se joace cu ei?

Cu cine s-au întâlnit prietenii în drum spre casă?

Unde l-au invitat cei patru prieteni pe ursuleț? De ce?

Voi solicita copiilor să formuleze propoziții cu cuvintele: „pufos”, „bârlog”, „ghemotoc”, „să-i păcălească”, „s-ar cuveni”, „se strecurară”.

La ușă bate cineva, iar educatoarea, se îndreaptă să deschidă ușa. Este pădurarul care a uitat să lase copiilor scrisoarea.

Se va citi scrisoarea din care aflăm că iepurașii ne cer ajutorul pentru a confecționa cadouri și a organiza o petrecere de ziua ursulețului. Voi propune copiilor să pornim la treabă pentru a dovedi cât de harnici și prietenoși suntem. Ne vom îndrepta astfel spre centrele de interes deschise, pentru a pregăti cadouri pentru ursulețul Martinel.

Tranziție: “Eu sunt iepurașul Țup/Prin pădure sar: zdup, zdup/Sunt un iepuraș de soi/Cel mai mare iepuroi/ Țup-țup-țup, țup-țup-țup/Am picioare lungi de tot/Lungi urechi, mustăți la bot/Toate astea-s de prisos/Coadă n-am, sunt mânios.

Activități Liber Alese (ALA1):

Educatoarea prezintă centrele. Are loc intuirea materialelor, după care se explică și se demonstrează modul de lucru de la fiecare centru de interes.

La centrul Artă – grupa ursuleților – copiii vor realiza niște felicitări pentru ursulețul Martinel, pictând cu pensula animalele sălbatice de pe foi și floricelele de pe marginea felicitărilor.

La centrul Știință – grupa iepurașilor – copiii vor îmbina piesele pentru a realiza întregul, puzzle. Tot aici, copiii vor avea de completat o fișă-labirint cu sarcina: ”Ajută iepurașul să ajungă la căsuță colorând cercurile.”

La centrul Bibliotecă – grupa vulpițelor – copiii vor sorta imaginile cu animale puse pe măsută, identificându-le pe cele sălbatice, iar apoi vor realiza un atlas al animalelor sălbatice prin lipirea imaginilor selectate.

Folosind versurile: “Ca iepurașii țopăim/Și la centre ne rotim”, voi invita copiii care și-au terminat activitatea de la centrul unde au lucrat, să se deplaseze la alt centru de interes deschis. La finalul activităților, vom vizita împreună fiecare centru de activitate, moment în care, câte un reprezentant de la fiecare centru va descrie ce au lucrat, respectiv ce cadouri au confecționat pentru ursulețul Martinel. Acestea vor fi așezate pe o măsută pentru a fi oferite în dar ursulețului, la sfârșitul activităților, în momentul organizării petrecerii.

Tranziție: “Rândul iute să-l formăm/Lângă ușă ne-așezăm/Și cumiți să așteptăm/Către baie să plecăm”.

Copiii sunt conduși la baie, moment în care sala va fi pregătită pentru activitatea practică, confecționare măști.

Activități pe domenii experiențiale - Domeniul Om și Societate - activitate practică

Copiii revin în grupă și le propun să confecționăm măști de animale pentru a ne deghiza în prietenii ursulețului din pădure, căruia îi vom sărbători ziua de naștere.

Vom intui materialele de pe măsuțe, voi prezenta modelul și le voi explica modul de lucru și utilizarea corectă a materialelor primite, insistând pe respectarea ordinii la locul de muncă și pe acuratețea lucrării. Astfel, copiii vor decora măștile de animale prin lipirea materialelor puse la dispoziție (fire de ață de diferite culori, bucăți de hârtie creponată).

Se efectuează exerciții de încălzire a mâinilor, apoi copiii vor lucra conform indicațiilor primite. Voi ajuta copiii care necesită sprijin.

Amintesc copiilor atât pe parcursul activității, cât și la finalul acesteia, că măștile trebuie realizate cu grijă, frumos, deoarece le vom utiliza pentru a ne deghiza în prietenii ursulețului din pădure, căruia îi vom sărbători ziua de naștere.

După realizarea măștilor copiii și le așează pe față și fiecare apreciază masca colegului spunând ce îi place cel mai mult. Copiii se aplaudă și se felicită reciproc realizându-se astfel evaluarea și autoevaluarea măștilor. Apoi, copiii cu măștile pe față se vor îndrepta spre baie pentru a se pregăti sala pentru petrecerea ursulețului Martinel.

Tranziție: “Împreună, pe cărare”

6. Asigurarea retenției și a transferului

În sală va fi pregătit un decor de pădure, în spatele căruia stă ascuns ursulețul Martinel (un urs din pluș). Fiecare copil trebuie să poarte masca realizată de el pentru a putea participa la petrecere. Ca să putem ajunge la pădure, să ne întâlnim cu ursulețul Martinel, vom avea de trecut câteva probe:

Prima probă constă în completarea cu imagini a planșei suport, răspunzând la întrebările din poveste scrise pe bilețele care au aceeași culoare cu pătrățelele diamantului unde trebuiesc așezate. Copiii vor trebui să răspundă la întrebări, să caute imaginea printre cartonașele de pe masuță și s-o așeze pe nivelul cerut, pe planșă. (metoda Diamantul)

1. Unde locuiau iepurașii? (în pădure)
2. Cu cine locuiau iepurașii în căsuța lor? (mama Iepuroaică și tatăl Iepuroi)
3. Cine erau prietenii iepurașilor? (ariciul Țepoșilă, vulpița Cumetrița și ursulețul Martinel)
4. Cine dorește să-i organizeze petrecerea surpriză ursulețului? (Țupa-țup și Codiță albă)
5. Cine a adus scrisoarea în grupa noastră? (pădurarul)

- Să răspundem la ghicitori cu animale!

- Să completăm enunțurile cu adevărat sau fals! (ex. Blana ursului are culoarea verde!.-Fals, Blana ursului are culoarea maro!)

După parcurgerea acestor probe, vom ajunge în curtea iepurașilor din pădure, unde cadourile sunt pregătite. Le propun copiilor să-l strigăm pe ursuleț, să imităm sunetele emise de urs (onomatopee). Ursulețul Martinel apare din spatele decorului, iar copiii îi cântă ”La mulți ani!” și îi oferă cadourile confecționate de ei.

Dragi copii, se pare că finalul poveștii l-ați scris chiar voi, oferind iepurașilor ajutorul vostru pentru a confecționa cadouri și participând alături de prietenii din pădure la sărbătoarea ursulețului Martinel. Astăzi, după-amiază, vă propun să realizăm desene care să completeze povestea și să finalizăm această carte de povești despre prietenie.

Toți prietenii am scris împreună o poveste despre prietenie.

Iată că și în pădure există prietenie și animalele sunt prietene, iar copiii iubesc animalele. Voi puncta mesajul acestei povești prin care copiii au prilejul de a aprecia frumusețea prieteniei, bucuria vieții alături de prieteni, nevoia fiecăruia de a avea prieteni, ajutorul prietenilor. Astfel, noi, copiii și educatoarea grupei vom deveni autorii unei cărți de povești cu un mesaj atât de frumos: prietenia!

Copiii sunt lăudați, apreciați și drept recompensă pentru toate activitățile frumoase pe care le-au desfășurat astăzi, vor primi din partea ursulețului bomboane.

Copiii vor dansa ascultând cântece vesele despre animale. “Când muzica s-a oprit, prietenii au adormit”- se vor așeza guguli imitând dormitul. Apoi, copiii îi arată ursulețului cum știu ei să se joace împreună.

Activități Liber Alese (ALA2)

1. „Cursa vulpițelor” – joc distractiv

Grupa de preșcolari este împărțită în două echipe așezate în formație de șir. La semnal, primii jucători din fiecare echipă, cu o minge în mâini, se deplasează prin sărituri pe ambele picioare până la o linie situată la 10 metri distanță, se întorc și predau mingea următorilor. Câștigă echipa care termină prima.

Eficiența educativă: perseverență, sinceritate, colaborare, încredere în forțele proprii, rapiditate

2. „Iepurașu-n iarbă” – joc de mișcare

Copiii, împreună cu educatoarea și ursulețul, fac un cerc în interiorul căruia va sta “iepurașul”.

Copiii se vor învârti în jurul lui, rostind următoarele versuri: “Iepurașu-n iarbă/Doarme și visează/
Poate că s-a-mbolnăvit/De aceea n-a sărit/Iepuraș coconaș/Joacă-te cu mine/Ca să-ți fie bine”. După ce copiii au terminat de rostit versurile, copilul – iepuraș va trebui să imite săritura iepurașului și să aleagă alt copil care să îi ia locul. Jocul se repetă de 4-5 ori.

7. Încheierea activității și aprecierile finale

La finalul activității integrate voi face aprecieri privind implicarea copiilor în activitățile propuse și voi împărți recompense.

Pe tot parcursul activității voi observa comportamentul copiilor și gradul de implicare în activități, voi oferi întăriri pozitive, voi corecta eventualele greșeli, voi oferi feedback constructiv și voi formula aprecieri individuale și colective cu privire la prestațiile copiilor.

Bibliografie:

MECT, Curriculum pentru educație timpurie, 2019

Glava A., Balasz-Mureșan D.L.O., Tătaru L., Elemente de didactică a educației timpurii. Ghid de bune practici pentru învățământul preșcolar, Editura Diamant, Pitești, 2023.

Tătaru L., Glava A., Chiș O., Piramida Cunoașterii, Editura Diamant, Pitești, 2014.

PRIETENII DIN PĂDURE

Trăia odată, într-o pădure, o familie de iepurași fericiți: tata iepuroi, mama iepuroaică și puii lor: Țupa țup și Codiță albă, doi iepurași veseli și pufoși!

Tocmai ce trecuse ziua lor de naștere pe care au petrecut-o cu toți prietenii (ariciul Țepoșilă, vulpița Cumetrița și ursulețul Martinel) într-o mare veselie. Dintre toate darurile primite, unul le-a plăcut foarte mult și au hotărât să-l poarte mereu: o fundiță colorată! Astfel, Țupa-țup avea la gât o fundiță albastră, iar frățiorul lui, Codiță albă, o fundiță roșie.

Într-o dimineată însorită, iepurașii au plecat la joacă în pădure, nu prea departe de casă, așa cum făceau de obicei. Țopăind de colo-colo, au dat peste un ghemotoc de frunze.

Codiță albă, curios din fire, s-a apropiat de ghemotoc și l-a atins cu lăbuța.

- Au, m-am înțepat!

- Cum să nu te înțepi, se aude un glas vesel dintre frunze, doar sunt eu, ariciul Țepoșilă! Ce credeai că e o bilă?

- Vai, prietene, ce m-ai speriat!, zise Codiță albă.

- Dar ce faceți voi pe-aici atât de devreme?

- Am ieșit la joacă! Ne căutăm prietenii să ne veselim împreună!

- Atunci, prindeți-mă, ce mai stați?

Și începură v-ați ascunselea, fiecare în felul lui: iepurașii se ascundeau după copaci, iar ariciul se ascundea printre frunze ca să îi păcălească!

Auzind gălăgie prin pădure apăru și vulpița-Cumetrița care, fără să mai stea pe gânduri, intră și ea în joc și o ținură așa, într-o veselie, până li se făcu foame.

- Ei, dragi prieteni, zise Codiță albă, cred că acum s-ar cuveni să luăm o masă gustoasă! Mama ne așteaptă pe toți, dar ca să nu întârziem la masă, haideți să ne întoarcem pe scurtătură, poate-l găsim și pe Martinel la bârlog, să-l invităm cu noi!

Prin pădure mergem noi,

Uite așa în pas vioi.

Ursulețul de-l găsim,

Cu noi la masă-l poftim!

Văzându-i cum sosesc veseli și gălăgioși, ursulețul Martinel, începu să râdă și le zise iepurașilor:

- Tot distrați, mereu distrați, ce fundițe voi purtați!

Văd că v-au plăcut mult fundițele pe care le-ați primit de ziua voastră! Mă bucur că le purtați. Și mie mi-ar fi plăcut atât de mult să primesc daruri de la prietenii mei. Dar eu nu am avut niciodată o petrecere de ziua mea! zise ursulețul și fața lui se întristă.

Știi ceva, prietene, zice Codiță albă, hai cu noi acum, mama ne așteaptă pe toți la masă! Ce zici?

- Cu noi tu de vei veni, vom vedea noi ce-o mai fi, zise și celălalt iepuraș Țupa-țup pentru a-l convinge. Ursulețul a fost de acord și nu după mult timp erau cu toții în jurul unei mese plină cu bunătăți pe care mama iepuroaică le pregătise cu atâta drag.

Codiță albă și Țupa-țup se strecurară câteva minute în camera lor și, în mare secret scriseră repede o scrisoare... Oare la ce se gândeau....? Ce-or fi scris ei în scrisoare?

ADAPTAREA ELEVILOR DE CLASA A V-A LA CERINȚELE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI GIMNAZIAL

Profesor, Popa Ana Marcela
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Rădăuți, Județul Suceava

„O bună educație cere ca educatorul să inspire elevului stimă și respect, și nu se poate ajunge la aceasta prin nimicirea individualității elevilor și prin asuprirea stimei de sine.”

Samuel Smiles

Înțelegem prin adaptare elevilor de clasa a V-a potrivirea între cerințele școlare și posibilitățile personale ale elevilor de a răspunde cu succes acestor cerințe. Trecerea la un nou ciclu școlar presupune un efort mai mare de adaptare din partea copiilor. La ce anume trebuie să se adapteze copiii de clasa a V-a?

Efortul de adaptare se îndreaptă în trei direcții:

1. Copiii trebuie să își găsească locul într-un nou colectiv, printre colegi vechi și noi, într-o clasă cu o compoziție nouă, uneori cu un număr mai mare de elevi decât clasa veche. Acest fapt readuce în mintea copiilor frământări precum: „Sunt simpatizat sau nu? Cum sunt eu în comparație cu ceilalți? Cum mă văd ceilalți copii?”. Abilitățile sociale pe care copilul le are deja din ciclul primar îl vor ajuta să își găsească un loc în noua clasă, dar, din păcate, se întâmplă ca unii dintre copii să nu aibă aceste abilități suficient de dezvoltate și atunci riscul este acela de a ajunge să fie marginalizați în noua clasă.
 2. Copiii trebuie să se obișnuiască relativ repede cu mulți profesori noi, cu stiluri diverse de interacțiune: unele mai autoritare sau mai centrate pe materie, nu pe copil, cu așteptări ridicate, cu stiluri de predare diferite. Întrebările care apar în acest caz în mintea copiilor sunt: „Cum să mă port cu atâția oameni noi? Cui îi pasă de mine? De ce unii profesori se poartă mai bine cu mine și alții nu? Eu sunt de vină?”
 3. Copiii trebuie să dedice mai mult timp învățării, au materii noi sau mult mai complexe, uneori nu asimilează suficient în clasă și de aceea temele acasă nu sunt ușor de făcut pentru ei. Mulți nu au formată o disciplină a învățării și se simt debusolați în fața volumului mare de cerințe, de teme, de informații care trebuie organizate mai întâi și apoi memorate. Astfel apar în mintea lor îndoieli precum: „Oare o să fac față? O să mă descurc? Sunt capabil?”
- Cum putem să îi ajutăm să facă acest salt la gimnaziu astfel încât aterizarea să fie cât mai bună, fără accidente majore?

Sugestii și recomandări

Încurajarea pluralismului educațional (susținerea existenței alternativelor educaționale). Prin respectul pentru diversitate și pentru coerența educativă familie - școală. Prin valorizarea realităților școlare distincte și diversificarea parcursurilor de învățare, respectiv a parcursurilor școlare (flexibilizarea ofertei educaționale);

Utilizarea metodelor activ-participative și a celor interactive de grup pentru a dezvolta o învățare activă, în contexte sociale variate. Cunoașterea bună a elevilor și adoptarea unei atitudini pozitive, de respect și înțelegere față de aceștia: Prin tratarea holistică a elevului și stimularea dezvoltării sale în acord cu propria individualitate;

Respectarea particularităților individuale, a intereselor, nevoilor, ritmului propriu de lucru al fiecărui copil. Adaptarea metodelor de predare și de evaluare la un proces educațional centrat pe elev. Centrarea procesului de educație pe elev (în mod efectiv, nu doar declarativ!): Prin valorizarea sa ca agent al propriei învățări și deveniri umane, favorizând creșterea gradului de autonomie, reponsabilizarea sa pentru învățare și dezvoltare; Prin valorizarea diferitelor tipuri de învățare apreciate de elevi (învățarea prin cercetare, prin descoperire, învățarea socială, învățarea prin colaborare, învățarea naturală, din situații de viață autentice) și depășirea granițelor stricte între învățarea formală, cea nonformală și cea informală.

Stimularea plăcerii de a învăța și creșterea motivației intrinseci pentru învățare. Activarea creativității, a spontaneității și a capacității copiilor de a găsi soluții variate, raportându-se la situații de viață autentice (deschiderea școlii către viața reală și căutarea situațiilor de învățare în cotidian). Diversificarea și valorizarea evaluării, ca proces formativ.

Inovarea și diversificarea strategiilor de evaluare, utilizarea în mai mare măsură a modalităților alternative, neconvenționale de evaluare, cu impact asupra dezvoltării copilului / tânărului (portofoliul, proiectul, referatul, expoziția etc.); Accentuarea progresului individual prin analiza procesului de învățare .

Valorizarea autocontrolului și a autoevaluării corecte, ca factori care pot determina interesul pentru ameliorare și învățare continuă. Deși aceste recomandări se referă la școală și la sistemul de învățământ, cu siguranță măsurile ameliorative nu se pot lua doar aici.

O responsabilizare mai puternică a familiei, respectiv a massmedia în ceea ce privește binele general și educarea copiilor și tinerilor nu ar trebui trecute sub tăcere într-o societate în care școala nu este decât unul din multipli agenți de influență educațională.

Sugestii și recomandări pentru părinți:

Luați în calcul faptul că, deși copilul este mai mare, încă nu este suficient de autonom și are nevoie să îi fiți aproape în pregătirea lecțiilor sau să îl îndrumați - acest efort din partea dv. care presupune timp și atenție binevoitoare nu rămâne fără efecte pozitive.

Ajutați-l să își organizeze spațiul (ordine pentru cărți/caiete), timpul (să înceapă temele cu ce e mai greu, să se țină de un program), lucrurile (dați o mână de ajutor la aranjarea ghiozdanului, dați-i un carnețel în care să își noteze ce teme are, la fiecare oră, astfel încât să le găsească ușor).

Găsiți timp în fiecare săptămână să vorbiți cu copilul despre ce e greu/ușor la școală, ce îi place și ce nu, cum se înțelege cu colegii, cu profesorii, ce face în pauze, cum i se pare colectivul. Ascultați-l mai mult, lăsați-l să își spună părerea și abia apoi spuneți și dv. cum vedeți lucrurile. Încercați să îi arătați partea bună a lucrurilor, încurajați-l să caute și el această parte, să se deschidă către colegi, să aibă încredere în el, să facă gesturi frumoase, să ignore ceea ce este supărător, dar neimportant. În felul acesta îl ajutați să își dezvolte abilitățile sociale și emoționale - atât de importante, pe lângă cele intelectuale.

Dacă are note mici la unele materii, luați legătura cu profesorii respectivi și vedeți care e problema (uneori aceasta poate fi doar legată de unele scăpări comportamentale ale copilului) și cum poate fi remediată - nu lăsați pe ultima sută de metri, înainte de sfârșitul semestrului.

Încurajați-l permanent și arătați-i că aveți încredere în el, oferiți-i acasă, pe lângă îndrumare, ghidare, și securitate afectivă: să se simtă iubit și prețuit de dumneavoastră, indiferent de cât de bine se descurcă la școală. Unii copii nu au prea multă încredere în ei și astfel nu reușesc să scoată la iveală potențialul lor, mai ales într-o situație nouă, precum trecerea la un alt ciclu școlar.

Amintiți-vă că adaptarea școlară bună nu ține numai de inteligență, ci și de factori precum personalitatea copilului, motivația lui, climatul în familie, climatul clasei, al școlii, relația cu profesorii. De aceea, uneori, e nevoie de timp, de răbdare, de ajutor din mai mult părți. Nu ezitați să îl căutați, păstrând legătura cu oamenii din școală care pot să stea de vorbă cu dumneavoastră și să caute împreună cu dumneavoastră soluții.

EVALUAREA TRANSDISCIPLINARĂ A ELEVILOR DE CLASA A VI -A LA MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE

Profesor, Popa Ana Marcela
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Rădăuți, Județul Suceava

Transdisciplinaritatea – întrepătrunderea mai multor discipline, sub forma integrării curriculare, cu posibilitatea constituirii, în timp, a unei discipline noi sau a unui nou domeniu al cunoașterii, prin ceea ce se numește fuziune – faza cea mai radicală a integrării. Abordarea integrată, specifică transdisciplinarității este centrată pe lumea reală, pe aspectele relevante ale vieții cotidiene, prezentate așa cum afectează și influențează ele viața noastră.

De ce necesară transdisciplinaritatea?

Câteva motive:

Tehnologia progresa. Știința impulsionează dezvoltarea sa. Zilnic apar meserii noi. La unele dintre ele nici nu ne gândim deocamdată. Mulți dintre copiii aflați acum pe băncile școlii vor îmbrățișa aceste meserii. Poate nu le vor putea învăța în școală pentru că nu se vor fi inventat încă. Totuși, ei le vor deprinde cumva. Abilitățile și deprinderile de manipulare a informației sunt absolut necesare pentru supraviețuire. Competiția economică și industrială reclamă ridicarea nivelului de școlarizare al tuturor categoriilor sociale. Cunoștințele dobândite prin învățare devin o adevărată bogăție și sursă de putere. Găsirea unui loc de muncă în ziua de azi presupune că solicitantul este capabil să gândească critic și strategic pentru a-și rezolva problemele; poate învăța într-un mediu aflat într-o continuă schimbare; și poate construi cunoașterea pe surse numeroase, din mai multe perspective; este capabil să colaboreze la nivel local și regional.

Transdisciplinaritatea este necesară pentru că paradigmele învățământului tradițional primesc noi interpretări. Prin urmare, învățarea nu mai este rezultatul exclusiv al demersurilor profesorului. Ea este un proces cognitiv complex și o activitate socială intra și interpersonală. Distribuția învățării diferă de la un individ la altul în spațiu și timp. Momentul prielnic achiziționării anumitor cunoștințe nu mai poate fi prezis și/ sau impus; cel mult, activitatea (lecția), poate fi localizată în spațiu și timp în sala de clasă.

Transdisciplinaritatea permite *“învățarea în societatea cunoașterii”* și asigură:

- formarea la elevi a competențelor transferabile;
- dezvoltarea competențelor de comunicare, intercunoaștere, autocunoaștere, asumarea rolurilor în echipă, formarea comportamentului prosocial;
- evaluarea formativă.
- crearea de modele mentale bazate pe transfer și integralizare și care determină succesul în viața personală și socială a educabilului.
- dezvoltarea competenței de a învăța să înveți;
- lectura personalizată a programei școlare și elaborarea hărților conceptuale (cognitive).

Care sunt avantajele acestui tip de abordare a învățării?

- permite stabilirea unei relații biunivoce de învățare între cei doi parteneri educabil –educator;
- se trece la tipul de învățare conceptuală aprofundată și utilă, pe tot parcursul anului școlar;
- angajarea elevilor în procesul de învățare prin probleme provocatoare, semnificative, adaptate nivelului lor cognitiv (și zonei proxime dezvoltării);
- achiziția și aplicarea cunoștințelor se realizează în situații noi și complexe, pentru a favoriza transferul și generarea de noi cunoștințe;
- procesul de învățare se concentrează pe investigație colaborativă, învățare integrată, identificare și rezolvare de probleme;

- oferă elevilor cadrul formal adecvat pentru organizarea cunoștințelor oferind un cadru adecvat de transfer al cunoștințelor din viața de zi cu zi în practica școlară, de la o disciplină la alta, pe verticală și orizontală;
 - se corelează cu evaluarea continuă, formativă;
- Evaluarea activităților transdisciplinare este preponderent formativă.

Dacă doriți să realizați și o evaluare sumativă, notarea proiectelor pe care elevii le-au avut de realizat vă permite să faceți acest lucru, elevii putând primi o notă generală pe întregul proiect sau note pe diverse secvențe la disciplinele implicate în proiectul transdisciplinar. Pentru a putea realiza o notare sumativă cât mai riguroasă, trebuie să le formulați instrucțiuni pentru realizarea și prezentarea proiectului cât mai precise, distribuirea sarcinilor de lucru între membrii grupului (dacă este vorba de un proiect de grup) să fie cât mai concretă. Elevii își pot distribui sarcinile de lucru între ei, dar sarcinile asumate de fiecare trebuie să vă fie comunicate.

Trandisciplinaritatea - evaluarea formativă.

Pentru a răspunde la cerințele 1-5, citește textul:

Aproape toate editurile din țară tipăresc anual cartea Amintiri din copilărie. În tabelul de mai jos este prezentat numărul de exemplare tipărite la o editură în ultimii patru ani.

Anul	2020	2021	2022	2023
Nr. cărți tipărite	150 000	90 000	100 000	120 000

1. Diferența între numărul cărților tipărite în anul 2020 și în anul 2022 este:
2. Dacă în anul 2021 s-au tipărit $p\%$ din numărul cărților tipărite în anul 2022, atunci valoarea lui p este:.....
3. Raportul dintre numărul cărților tipărite în anul 2020 și anul 2023 este:.....
4. Acțiunea cărții se petrece în Moldova. Aici temperatura medie anuală este de 10°C . Justifică faptul că temperatura indicată de un termometru trebuie citită după un anumit interval de timp de la aducerea în contact cu corpul a cărui temperatură o măsurăm.
5. Casa memorială „ Ion Creangă a fost construită între anii 1830 și 1831 de către Petre Ciubotariu. Casa este din lemn și este acoperită cu șindrila. Șindrila poate fi confecționată din lemn de brad sau de cedru. Explică ce se întâmplă dacă faci o mică tăietură în coaja unui brad și ce concluzie tragi.

Transformări în învățământ adaptate noilor provocări

Prof. Popa Ion
Colegiul Național “Decebal” Deva

Un om educat se deosebește de un om needucat, așa cum un om viu se deosebește de un om mort.

Aristotel

Rezumat: Articolul abordează aspecte teoretice și practice legate de eficientizarea managementului educațional prin elaborarea și implementarea documentelor Google forms. De asemenea pentru a ilustra conceptele discutate am implementat centralizarea prezenței școlare și a statisticii Sars-Cov-2.

Având în vedere situația din timpul pandemiei, elevii vor interacționa cu profesorii, cu diriginții și cu colegii de clasă on-line. Nimeni nu a fost pregătit pentru așa ceva, dar educația trebuie să continue în orice condiții și pentru o educație on-line de calitate trebuie găsite cele mai bune soluții.

Educația reprezintă un fenomen social fundamental apărut odată cu societatea umană și este specific fiecărei organizări sociale, îndeplinind funcțiile de informare și de formare a omului din punct de vedere intelectual, moral, artistic, fizic.

Cum ne organizăm clasele?

Mai multe școli au organizat deja „cancelarii online” – ședințe de coordonare cu profesorii pe platforme precum Skype, Google Meet, Whatsapp sau Facebook Messenger. Acesta e primul pas pentru a stabili calendarul online și modul cum veți comunica cu elevii.

Cel mai popular instrument de colaborare online cu aplicații care acoperă toate nevoile de comunicare și colaborare online este Google. Pentru a accesa gratuit Suite Google for Education, e nevoie ca școala să aibă un domeniu și să se înregistreze cu un cont G Suite for Education. Un singur administrator poate crea acest cont de unde poate crea adrese de email tuturor utilizatorilor.

În lipsa unui cont G Suite for Education al școlii, puteți folosi contul personal de Google pentru a împărtăși documente cu alții, folosind serviciul Drive unde puteți centraliza în sub-foldere materiale, pe clase sau teme, cu colegii și elevii. Pentru ca elevii să urce teme sau alte fișiere, e nevoie să aibă un cont de Google, la rândul lor. Contul de email e destinat celor peste 13 ani, altminteri părintele ar trebui să fie cel care creează și administrează contul.

Pentru a fi cât mai eficienți:

Pentru ciclul primar:

- o Învățătorul comunică pe grupul de Whatsapp, Messenger sau canalul prestabilit cu părinții sau cu elevii orarul și modul de derulare a orelor.

- o Puteți pregăti și împărtăși un program săptămânal cu intervalele orare în care veți organiza întâlnirile online, pe teme. Spre exemplu, luni, de la 9 la 9.50: Sesiune de organizare cu toată clasa pe Zoom, de la 10 la 10.50 ora de română pe Zoom, de la 11.00 la 12.00 Tur virtual la muzeu etc.

- o Este important ca părintele sau tutorele să pregătească elevul pentru acest program și să sprijine învățătorul în organizarea activităților și temelor pentru acasă. Elevul trebuie să aibă acces la Internet de pe laptop/calculator sau telefon, căști și webcam (opțional) pentru a putea participa online.

- o În cazurile unde elevii nu au acces la Internet și nu au acasă echipamentul necesar pentru a se putea conecta, ar trebui să concepeți fișe și activități speciale și să discutați cu persoana care are elevul în grijă săptămânal, pentru a vă asigura că acești copii continuă să lucreze. Puteți comunica și telefonic cu elevii și chiar dacă nu toți vor putea ține pasul, e foarte important să le arătați că vă preocupa starea fiecăruia și că aveți în continuare așteptări și sarcini clare. Chiar și așa, vor fi mulți copii care rămân izolați, iar profesorii iau în calcul deja organizarea unei școli de vară de recuperare pentru aceștia.

Pentru ciclurile gimnazial sau liceal:

- o E importantă coordonarea între diriginți și ceilalți profesori, cu sprijinul direcțiunii. În ședințe online, puteți planifica activitățile care pot fi susținute online în perioada următoare.

- o Cea mai eficientă metodă pentru a avea o planificare care să sincronizeze activitățile profesorilor dintr-o școală și pentru a evita numeroasele grupuri de comunicare, ar fi centralizarea orarului școlii online într-un folder, pe Google Drive. Acesta poate fi organizat pentru fiecare clasă în parte, fiecare având subfolderul ei denumit 5A, 6B etc.

- o La final de săptămână, calendarul fiecărei clase poate fi înnoit de către diriginte pentru

săptămâna următoare, cu instrucțiunile de conectare pentru lecțiile online, completate de către profesorii care își planifică lecțiile online. Calendarul poate fi ținut într-un document Word, pe Google Drive, în folderul corespunzător clasei.

Iată câteva alte bune practici care trebuie aplicate pentru a vă asigura dispozitivul mobil:

- Evitați conectarea la rețele Wi-Fi nesigure. Dezactivați funcția de conectare automată Wi-Fi pe smartphone-urile sau tabletele dvs. Utilizatorii ar trebui să se abțină de la conectarea la hotspoturi publice deoarece nu sunt sigure și conectarea la acestea poate expune dispozitivul la o multitudine de riscuri. Dacă este necesară conectarea, evitați autentificarea în conturile cheie sau serviciile financiare. Configurarea unui VPN reprezintă, de asemenea, o modalitate bună de a asigura datele trimise și primite online.

- Descărcați aplicații din surse de încredere. Potrivit unei revizuirii de securitate Android 2016 de la Google, aplicațiile potențial dăunătoare (PHA) reprezintă în continuare cea mai mare amenințare la adresa utilizatorilor de dispozitive Android. Anumite magazine de aplicații ale unor terțe părți s-au dovedit a fi probabil mai mari ca transportatorii de aplicații rău intenționate, așa că descărcați întotdeauna din surse de încredere. Utilizatorii ar trebui, de asemenea, să fie vigilenți și să verifice comentariile sau comentariile de pe pagina aplicației, pentru a se asigura că este legitimă. Utilizatorii care folosesc aplicațiile de plată mobilă și de jocuri populare ar trebui, de asemenea, să fie precauți, deoarece au devenit în trecut ținte ale terorismului cibernetic.

- Cunoașteți riscurile de jailbreaking / rootkit. Producătorii plasează restricții de securitate și garanții pe dispozitivele lor pentru a proteja dispozitivele și datele utilizatorilor. Jailbreaking sau rootkit elimină aceste limitări, lăsând sistemul mai vulnerabil la malware și alte amenințări.

- Aveți grijă la apelurile sau mesajele nesolicitate. Atacatorii folosesc o varietate de metode pentru a determina utilizatorii să descarce programe malware sau să dezvăluie informații personale. Scanați sau verificați toate 222 mesajele, apelurile sau e-mailurile de la expeditori necunoscuți înainte de a le deschide.

- Setări blocările automate pe dispozitivele mobile. Asigurați-vă că dispozitivul mobil se blochează automat și că are un cod de acces puternic - un model simplu sau o parolă de accesare rapidă nu oferă suficientă siguranță. Dacă un dispozitiv este pierdut sau furat, o parolă puternică împiedică pe oricine să acceseze rapid informațiile personale. Utilizarea caracteristicilor biometrice de autentificare, cum ar fi scannerul de amprente digitale și recunoașterea facială, fac deblocarea dispozitivului mult mai ușoară și îmbunătățesc securitatea.

- Gestionati ceea ce este partajat online. Asigurați-vă că utilizați setările de confidențialitate în aplicațiile și site-urile de socializare mass-media. Unele site-uri pot difuza publicului locația, e-mailul, numerele de telefon sau mai multe date în mod implicit.

- Utilizatorii ar putea, de asemenea, beneficia de soluțiile de securitate mobile pe mai multe niveluri, care pot proteja dispozitivele împotriva amenințărilor online, a aplicațiilor rău intenționate și chiar a pierderii datelor.

- Elevii au acces la resurse educaționale pe toate dispozitivele mobile oricând și oriunde.

Bibliografie:

Cristea, Gabriela, *Pedagogie generală*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2002

Kulcsar, Tiberiu, *Factorii psihologici ai reușitei școlare*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1987

Stoica Marin, *Pedagogie și psihologie*, Ed. Gheorghe Alexandru, 2001

Resurse online: <https://rightwords.ro/citate/educatia-este-pur-si-simplu-sufletul-unei-societati--19702>

CAPACITATEA DE CREAȚIE ȘTIINȚIFICĂ A PROFESORULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Popescu Cătălin, Școala Gimnazială Mateești,

Creativitatea reprezintă un proces prin care un individ sau un grup de indivizi, aflați într-o situație anume, procedează la conceperea unor noi concepte de ordin teoretic sau practic-aplicativ cu caracter de originalitate, având drept scop oferirea unor soluții de creștere a calității și eficienței activităților în domeniul respectiv.

Domeniul educației fizice prezintă foarte multe posibilități de manifestare a potențialului creativ cu aplicativitate în conceperea și realizarea demersului didactic, sporindu-i astfel calitatea și eficiența. Se poate spune că, în mod surprinzător, frecvența ceea mai mare a actelor de creație se regăsește în unitățile școlare care nu dispun de condiții materiale foarte bune – aceste lipsuri determinând profesorul să rămână într-o permanentă cautare de soluții optime în vederea obținerii unui proces de predare-învățare la un nivel calitativ cel puțin mediu.

Profesorul de educație fizică trebuie să trezească interesul, plăcerea de a veni cu bucurie la lecții, să aducă ceva nou și să îndepărteze monotonia, plictiseala sau stereotipul învechit de predare, în vederea creșterii eficienței lecției.

Principalele direcții de manifestare a potențialului creativ pot fi:

a) Pe plan material. De modul în care se crează baza sportivă și se asigură nivelul dotărilor materiale, depinde în mare măsură modul de concepere și realizare a demersului didactic din punct de vedere calitativ.

Din punct de vedere material, profesorul/catedra poate acționa în următoarele direcții:

- * reamenajarea periodică a suprafețelor avute la dispoziție; exploatarea maximă a suprafețelor prin terenuri suprapuse sau învecinate care să permită o largă funcționalitate și posibilitatea de supraveghere a elevilor; utilizarea rațională a tuturor spațiilor.

- * crearea unor instalații cu diverse funcționalități (pentru depozitarea unor categorii de materiale, pentru dezvoltarea calităților motrice, aparate ajutătoare pentru instruirea în domeniul jocurilor sportive etc.).

- * crearea unor materiale sportive; se pot confecționa: mingi medicinale de diferite greutateți folosind foaie de cort umplute cu nisip, săculeți de nisip cu posibilități de agățare la palmă sau la talpă (de 3, 4, 5 kg); sticle de plastic umplute cu apă sau nisip; cozi de măhuri; gantere cu adăus de greutate etc.;

* crearea unor materiale intuitive pentru ramurile de sport predate (planșe și desene pe pereții sălii), proiecții, fotografii sub forma de chinograme etc.

b) Creativitate în proiectarea didactică

Notiunea de **proiectare didactică** are sensul de activitate didactică desfășurată cu scop de prefigurare, anticipare, premeditare sau de prognoză a activității ce urmează să se desfășoare cu elevii.

Proiectarea didactică are următoarele **avantaje** :

- a) – **asigură corelația** dintre: **obiective-metodologie-evaluare** ;
- b) – **optimizează** calitatea raportului dintre : **principii – obiective – continuturi – strategii** (predare-învățare-evaluare) și **resurse** (materiale-umane-financiare-informaționale/particularitățile mediului extern) ;
- c) – **vizează anticiparea inovatoare** a rezultatelor în termenii raportului managerial intrare-iesire.

Scopurile elaborării scenariilor didactice:

- » evitarea hazardului și improvizații din activitatea concretă ;
- » prevenirea evenimentelor nedorite și a riscurilor ;
- » valorificarea resurselor psihologice ale învățării (fundamentarea psihologică a învățării) ;
- provocarea și valorificarea motivațiilor;
- pregătirea dialogului de comunicare cu elevul și a repertoriului comun ;
- să orienteze în permanență activitatea didactică spre obiectivele stabilite ;
- să conștientizeze activitatea de predare – învățare – evaluare.

EVENIMENTE DIDACTICE – (PROFESORUL)

- * Pregătirea anticipată a locului de desfășurare a lecției (sală, teren, traseu etc.)
- * captarea atenției de la început până la sfârșit ;
- * enunțarea obiectivelor și sarcinilor pe înțelesul elevilor ;
- * motivarea;
- * pregătirea organismului pentru efort/încălzirea;
- * reactualizarea cunoștințelor din lecția precedentă;
- * prezentarea noului conținut și a sarcinilor de învățare;
- * conducerea învățării – instruirii ;
- * asigurarea feed-back – ului ;
- * evaluarea calității și eficienței (sumativă, formativă, etc);
- * întâmpinarea retenției ;

* asigurarea transferului ;

* asigurarea refacerii.

c) Activitatea de pregătire și conducere a lecției

Lecția trebuie să reprezinte un act de creație al fiecărui profesor, dat fiind faptul că nici o lecție nu seamănă cu cealaltă, chiar în cadrul aceleiași tematici. El are obligația de a depune eforturi în vederea dinamizării lecției, să o facă atractivă, placută și frumoasă prin utilizarea unor mijloace atent alese (jocuri de mișcare, ștafete, parcurgerea unor trasee utilitar-aplicative, încălzirea să fie prin joc, întreceri pe echipe, concursuri etc.) astfel încât elevii să se simtă în „elementul său”(cunoscându-se că mișcarea, jocul, întrecerea înlătură inhibiția, timiditatea, teama) și să aștepte cu nerăbdare ora de educație fizică.

În ultimul timp datorită în special acestei lipse de creativitate, de nou, de varietate, de atractivitate în desfășurarea lecției a profesorului duce la la situația că mulți elevi refuză sau evită sistematic într-un mod politicos să mai ia parte la aceste lecții, motivând adesea cauze mai puțin obiective (probleme de sănătate la nesfârșit, lipsa vestimentației, probleme familiale, faptul că au de învățat pentru alte materii etc.).

Acest absenteism în creștere al elevilor de la orele de educație fizică, considerate de ei mai puțin importante trebuie obligatoriu combătut, iar primul om care este îndreptățit să facă acest lucru este profesorul de educație fizică, care trebuie să-i conștientizeze pe elevi de importanța acestei materii în susținerea unor eforturi intelectuale îndelungate și la alte discipline și nu numai.

Profesorul de educație fizică trebuie să fie convins că copii sunt mari iubitori de mișcare. Acest fapt este dovedit și de numărul tot mai mare de tineri care frecventează sălile de fitness, aerobic, cluburi sportive, terenuri de sport etc. Depinde deci numai de iscusința sa ca aceștia să fie atrași de ora de educație fizică.

Bibliografia

1. BONTAȘ IOAN, (2001) – Pedagogie – Tratat , Ediția a v-a, Ed. BIC-ALL, București.
2. COSMOVICI ANDREI și LUMINIȚA IACOB,(1999)– Psihologie Școlară, Ed.Polirom, Iași.
3. SALĂVĂSTRU DORINA, (2004)– Psihologia Educației, Ed. Polirom, Iași

IDENTITATEA NAȚIONALĂ PROMOVATĂ LA NIVELUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR

*Prof. învă. primar, Popescu Cristina-Monica,
Școala Gimnazială Godinești, Godinești*

Întregul proces de învățământ reprezintă o vastă acțiune de modelare a personalității copilului (psihice și fizice) ce are loc într-o ambianță specifică școlară, în care operează cu maximum de intensitate conținuturi (valori) științifice, literar-artistice, tehnico-practice și etice etc., selecționate și structurate în acest scop, până ce acestea din urmă se personalizează, devenind un bun personal al elevului.

Învățământul primar este prima etapă din învățământul obligatoriu și are ca obiectiv principal crearea de oportunități egale pentru toți copiii, pentru a realiza o dezvoltare cognitivă, emoțională și psihomotorie echilibrată, adaptată nevoilor individuale și cuprinde clasa pregătitoare și clasele I – a IV-a.

Finalitățile educaționale sau direcțiile, orientările strategice ale funcționării învățământului într-o anumită perioadă istorică sunt elaborate pe baza concepției social-politice despre dezvoltarea societății, a cunoașterii și a personalității umane. Formarea personalității individuale cel puțin din perspectiva componentei morale și transmiterea culturală se realizează cu prioritate în școală.

Este știut faptul că, de-a lungul timpului, educația „a avut rolul de vehicul în operaționalizarea valorilor comunității, alese și selectate rațional, producându-se capitalul educațional care satisfacea deopotrivă individul și comunitatea”¹, dar consecința imediată a ascensiunii globalizării, a eliminării barierelor informaționale, a extinderii utilizării tehnologiei digitale a fost „compatibilizarea educației naționale cu educația din țările avansate din punct de vedere economic și politic.”²

În contextul schimbărilor, educația și școala românească „preocupată mai mult de imitare și de compatibilizare cu alte sisteme, nu a mai fost capabilă să-și conserve valorile care i-au dat identitate și strălucire, preluând modele considerate aprioric de calitate superioară.”³ De aceea, s-au propus măsuri rectificative ale vechilor sisteme, care au provocat consecințe neprevăzute. În virtutea gestului mimetic „să facem ca Occidentul!”, s-au luat măsuri în privința reformării curriculumului, revizuirea planurilor și a programelor de învățământ, realizarea unui învățământ diferențiat și multe altele.

La nivelul învățământului primar, în ultimele trei decenii, s-a intervenit prin lege asupra Planului Cadru, documentul oficial elaborat de ministerul de resort, pe baza consultării specialiștilor în educație și a cadrelor didactice, care cuprinde obiectele sau disciplinele de învățământ care concură la dezvoltarea capacităților mentale și la însușirea acelor elemente de bază ale culturii generale fără de care nu este posibilă trecerea progresivă a elevului în noi trepte de școlarizare. Cele mai importante modificări s-au realizat în 1995, 1998 și 2011 (este vorba despre Planurile Cadru pentru învățământul primar). Se observă atât diminuarea constantă a numărului de ore pe săptămână pentru fiecare an de studiu la nivelul

¹ Horațiu Tiberiu Gorun, Adrian Gorun, *Al doilea tratat despre educație: (Virusii culturali și virusii proiectați)*, Editura Universitaria, Craiova, 2017, p. 9.

² Ibidem, p. 215.

³ Ibidem, p. 215

învățământului primar, cât și o diminuare a numărului de ore pentru unele discipline al cărui studiu contribuie fundamental la asimilarea de cunoștințe și formarea de deprinderi cu o puternică valoare instrumentală pentru facilitarea accesului la produsele cunoașterii și culturii. În acest sens, studiul Limbii române și al Matematicii aveau ponderea cantitativă și importanța calitativă cea mai însemnată.

Pentru explicarea eventualității unei relații de cauzalitate între numărul tot mai mic de ore pentru studiul Limbii și literaturii române, pe de o parte și pierderea identității educației românești, pe de altă parte, se impune cercetarea acestui aspect prin observarea directă a realității, a tuturor produselor curriculare și prin aplicarea unor metode și tehnici specifice de colectare a informațiilor (ancheta, chestionarul, sondajul etc.), de prelucrare a lor (corelații, teste de semnificație statistică etc.).

Cercetarea privind impactul reducerii numărului de ore de studiu pentru disciplina Limba și literatura română la nivelul învățământului primar; amplitudinea și profunzimea sa, realizată prin „investigarea mediului școlar (alterarea mediului școlar, organizarea lui precară, șocul involutiv al calității, scăderea exigenței, devalorizarea examenelor) și social (nivelul de educație în familie, anturajele, campaniile mass-media, migrația, destructurarea familiilor etc.).”⁴ a relevat cauzalitatea dintre scăderea numărului de ore pentru studiul disciplinelor importante și pierderea sau diluarea identității educației naționale. Eliminarea definitivă a textelor literare cu conținut istoric din programa școlară a avut drept consecință necunoașterea valorilor care definesc identitatea noastră națională.

Conchid că școala funcționează pentru că are o finalitate care descrie omul ca o creație a timpului pe care-l trăiește și puțini sunt cei ce sunt capabili să se ridice deasupra ideilor vremii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș, C., *Pedagogie Ediția a III-a revăzută și adăugită*, Ed. Collegium Polirom, Iași, 2014;
2. Gorun, H., T., Gorun, A., *Al doilea tratat despre educație: (Virusii culturali și virusii proiectați)*, Editura Universitaria, Craiova, 2017;
3. Potolea, D., Neacșu, I., Iucu, R., Pânișoară, I., O., *Pregătirea psihopedagogică*, Editura Collegium, Polirom, Iași, 2008.

⁴ Adrian Gorun, Horațiu Tiberiu Gorun, op. cit.p.348.

ROLUL EDUCATIV AL POVEȘTILOR ÎN EDUCAREA LIMBAJULUI LA PREȘCOLARI

Prof. MARIA DANIELA POPESCU

GRĂDINIȚA PARADISUL COPILOR, CRAIOVA

Încă de la vârste foarte mici părinții îi familiarizează pe copii cu lumea minunată a poveștilor, ca mai târziu să descopere frumusețea basmelor și a povestirilor istorice.

Lumea copilăriei este țesută cu personaje din povești. Fetele se identifică cu Albă ca Zăpada, Cenușăreasa, Degețica, Bella iar băieții cu prințul din povești. Multitudinea poveștilor pe care copiii le ascultă cu mare atenție au o influență covârșitoare asupra viitorului adult. La vârsta copilăriei, poveștile și basmele sunt mai mult decât simple istorisiri. Ele reprezintă un instrument foarte important aflat la îndemâna părinților, pentru a stimula dragostea de lectură și cărți, curiozitatea intelectuală a micuțului, dar și un instrument pentru a consolida legătura afectivă copil-părinte.

Prin intermediul poveștilor, copilul descoperă lumea și se poate plasa în situații de viață în afara contextului familial. Prin lupta dintre bine și rău și situațiile conflictuale întâlnite, copilul învață strategii de viață, descoperă consecințele unor fapte și atitudini și își însușește comportamente sociale pozitive. Majoritatea copiilor apreciază personajele, faptele pozitive și denigrează personajele negative (lupul, vulpea, zmeul, vrăjitoarea), nedorindu-și să „semene cu ele,,

Mesajul educativ al poveștilor este ușor receptat de către copii. Ei înțeleg că trebuie să își asculte părinții, bunicii, că aceștia îi feresc de primejdii și de consecințele negative ale neascultării (Capra cu trei iezi, Scufița Roșie..).

Povestirile folosite în grădinița de copii sunt forme de activitate organizată, care ocupă un loc important cu rol formativ în ansamblul mijloacelor de realizare a sarcinilor instructiv educative. În grădinița de copii, povestea este folosită atât ca metodă de expunere și comunicare de cunoștințe cât și ca formă de activitate destinată cunoașterii mediului și dezvoltării vorbirii preșcolarilor. Povestea devine un instrument în mâna educatoarei, o sursă de imagini mentale ale copiilor în procesul de formare și este folosită frecvent în anumite momente ale unor tipuri de activități.

Prin varietatea, bogăția și noutatea ideilor pe care le cuprind, povestirile contribuie la lărgirea orizontului copiilor, la dezvoltarea proceselor lor psihice (a gândirii, a memoriei, a imaginației și a atenției), a limbajului sub toate aspectele sale, la educația morală și estetică a copiilor.

Deși poveștile pentru copii aduc beneficii și sunt recomandate ca principal factor educativ pentru această etapă de vârstă, sunt situații când părinții trebuie să filtreze și să explice copilului anumite cadre sau evenimente în funcție de personalitatea celui mic. În povești sunt ilustrate și întâmplări negative: lupul îi mănâncă pe cei doi iezi, lupul le înghite pe bunicuță și pe Scufița Roșie, vrăjitoarea îi dă să mănânce mărul otrăvit Albei ca Zăpada, vulpea o înghite pe Turtița năzdrăvană... De aceste aspecte profită părinții și educatoarea atunci când ilustrează consecințele neascultării, îngâmării, explicând copiilor că toate aceste întâmplări „rele” puteau fi înlăturate.

La vârsta de 3-4 ani povestirile ce vor fi prezentate copiilor vor fi scurte, cu conținut și intrigă simple care să înfățișeze o lume cunoscută, să trezească sentimente și stări afective plăcute, să educe atitudinea pozitivă față de cele expuse de educatoare.

La 4-5 ani povestirile vor familiariza copiii cu diferite aspecte de viață și domenii de activitate și cu diferite trăiri afective care să le influențeze sentimentele și comportamentul.

La grupa de 5-6 ani, prin povestiri se va realiza familiarizarea copiilor cu aspecte mai complexe din natura și viața înconjurătoare, cu expresii poetice, epitete, formule specifice stilului povestirilor precum și educarea unor trăiri de valoare etică și estetică care să influențeze în măsură și mai mare sentimentele și comportarea copiilor.

Modul în care este expusă povestea are un rol covârșitor, tonul, mimica, gestică, inflexiunile vocii oferă multă expresivitate povestirii. Pentru a mări efectul expunerii povestirii, educatoarea folosește o serie de mijloace intuitive cum ar fi: diafilmul, siluetele, machetele, ilustrațiile divers colorate, medalioane, jetoane, marionete, etc.

Rolul și importanța povestirilor adultului în instruirea și educarea copiilor sunt bine cunoscute: *poveștile* contribuie la *dezvoltarea intelectuală* întregind cunoștințele. Ele contribuie la formarea vorbirii copiilor, fiind model de vorbire încheată, expresivă și corectă, stimulându-i totodată și pe ei să povestească; influențează *dezvoltarea morală* prin sentimentele ce le trăiesc alături de eroii basmelor și prin frumusețile naturii descrise; formează deprinderi intelectuale de a asculta și înțelege când li se vorbește; *dezvoltă voința*, stimulându-i spre acțiuni și jocuri noi prin imitarea personajelor.

Poveștile stimulează dorința de cunoaștere, imaginația și creativitatea copilului. Contextul narativ al basmului facilitează accesul copilului la cuvinte și expresii noi, permite

înțelegerea sensului unor cuvinte abstracte sau metaforice, dezvoltând astfel limbajul și gândirea. Imaginația și creativitatea joacă un rol important în viața copilului pentru că ea este cea care îl ajută pe copil să stabilească o legătură între lumea sa internă și cea externă, să își construiască propria imagine de sine și să dezvolte pe viitor strategii de succes pentru rezolvarea problemelor și identificarea soluțiilor.

Literatura pentru copii își găsește un larg auditoriu în rândul tinerilor tocmai pentru că apelează la afectivitatea lor, aceasta contribuie la cunoașterea prin intermediul imaginii artistice a lumii înconjurătoare, lărgirea sferei de reprezentări despre cele petrecute anterior dar și la formarea unei atitudini corespunzătoare. Copilul este creatorul propriilor imagini, povestitorul fiind cel ce le sugerează verbal.

Un rol educativ îl au și poveștile cu animale, cu insecte. Întâmplările prezentate ,personajele care au însușiri omenеști contribuie la educarea comportamentului copilului, la întărirea și manifestarea sentimentelor de dragoste și admirație pentru micile viețuitoare. Copiii sunt sensibilizați de către prepelița care este nevoită să-l părăsească pe puiul rănit și înțeleg sacrificiul mamei ,dar și faptul că neascultarea l-a adus pe pui în această situație, înțeleg sacrificiul căprioarei pentru salvarea puiului său, etc.Toate aceste povești au un mesaj important pentru micul ascultător..

Poveștile fantastice cu personaje miraculoase contribuie la dezvoltarea imaginației copiilor, îmbogățesc vocabularul acestora cu expresii și cuvinte noi, cu arhaisme și regionalisme.

Pe lângă poveștile clasice au apărut și povești moderne cu personaje noi – roboți, dragoni ,mașini , doctorița Plușica... Pentru că timpul petrecut de către părinți cu copiii lor este insuficient datorită serviciului, au fost transpuse pe DVD toate poveștile specifice vârstei preșcolare. Acestea prezintă avantajul că sunt frumos realizate, imaginile deosebite , sunt traduse , dar și dezavantajul că nu se realizează o comunicare, un schimb de idei și nu se insistă pe latura educativă a poveștilor.

Minunata lume a personajelor din povești ne-a bucurat copilăria tuturor , famecul acestora nu se pierde în timp deoarece marii scriitori români și universali ne-au dăruit o comoară pe care trebuie să o respectăm și să o sădim în sufletele micuților noștri.

BIBLIOGRAFIE

- Jurnal spiritual -Rolul poveștilor și basmelor în educația copiilor- februarie 2014,
- Ramona Șerban , Povestirea – un mijloc instructiv-educativ cu eficiență în grădinița de copii ,revista Orizont Didactic -noiembrie 2012.

ROLUL PROFESORULUI ÎN ERA DIGITALĂ

Prof. Popescu Monica

Liceul "Matei Basarab" Craiova

În peisajul educațional în continuă schimbare, metodele de predare se adaptează la noile tehnologii și la nevoile în evoluție ale elevilor. Să analizăm principalele diferențe dintre metodele tradiționale și cele moderne:

Metodele tradiționale

- **Centrare pe profesor:** Profesorul este figura centrală, transmițând informații într-un mod unidirecțional.

- **Predominant frontal:** Lecțiile se desfășoară în clasă, cu toți elevii recepționând aceeași informație în același ritm.

- **Memorizare și reproducere:** Accentul

se pune pe memorarea de fapte și concepte, iar evaluarea se bazează pe reproducerea acestora.

- **Materiale didactice limitate:** Se folosesc în principal manuale și caiete.
- **Ritm uniform:** Toți elevii avansează în același ritm, fără a se ține cont de diferențele individuale.

Metodele moderne

- **Centrare pe elev:** Elevul devine actorul principal al procesului de învățare, fiind activ implicat în construirea propriilor cunoștințe.
- **Diversitate de metode:** Se utilizează o gamă variată de metode interactive, precum proiecte, studii de caz, dezbateri, jocuri de rol, etc.
- **Învățare activă:** Se încurajează gândirea critică, rezolvarea de probleme și colaborarea.
- **Tehnologii digitale:** Se folosesc instrumente digitale precum tablete, proiectoare, platforme online pentru a facilita învățarea.

- **Personalizare:** Se ține cont de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev, oferindu-i posibilitatea de a-și alege resursele și activitățile.
- **Evaluare continuă:** Evaluarea se face pe parcurs, prin diverse instrumente, pentru a monitoriza progresul elevilor și a adapta predarea.

Avantajele metodelor moderne

- **Motivație crescută:** Elevii sunt mai motivați să învețe atunci când sunt implicați activ în proces.
- **Dezvoltarea competențelor secolului XXI:** Metodele moderne favorizează dezvoltarea de competențe precum creativitatea, comunicarea, colaborarea și gândirea critică.
- **Pregătire pentru viitor:** Elevii sunt mai bine pregătiți să facă față provocărilor unei lumi în continuă schimbare.
- **Adaptabilitate:** Metodele moderne pot fi adaptate la diferite contexte și nevoi.

Combinația ideală

Deși metodele moderne oferă numeroase avantaje, metodele tradiționale au și ele valoarea lor. O abordare eficientă a învățării presupune o combinație judicioasă între cele două. Profesorul trebuie să aleagă metodele cele mai potrivite în funcție de conținutul, de vârstă și de nevoile elevilor.

Rolul profesorului s-a transformat radical în era digitală. De la transmițător unidirecțional de informații, profesorul a devenit un **facilitator al învățării**, un **mentor** și un **designer de experiențe educaționale**.

De ce s-a schimbat rolul profesorului?

- **Tehnologia:** Instrumente digitale precum tablete, proiectoare, platforme online și aplicații educaționale au schimbat fundamental modul în care se predă și se învață.
- **Elevii:** Generația digitală nativă are așteptări diferite față de educație, fiind obișnuită cu un ritm rapid și cu acces la informații nelimitate.
- **Societatea:** Cerințele pieței muncii se schimbă constant, iar abilitățile necesare în secolul XXI sunt din ce în ce mai complexe.

Care sunt noile responsabilități ale profesorului?

- **Curator de conținut:** Profesorul trebuie să selecteze și să organizeze informații relevante din diverse surse, atât offline, cât și online.
- **Designer de experiențe de învățare:** Creează activități interactive și stimulative, adaptate la nevoile și interesele fiecărui elev.
- **Mentor și coach:** Oferă feedback personalizat, încurajează gândirea critică și susține dezvoltarea personală a elevilor.
- **Facilitator al colaborării:** Promovează munca în echipă și dezvoltarea abilităților de comunicare.

- **Model de utilizator al tehnologiei:** Demonstrează elevilor cum să utilizeze instrumentele digitale în mod responsabil și eficient.

Abilități esențiale pentru profesorul din era digitală

- **Competențe digitale:** Stăpânirea tehnologiilor educaționale și a instrumentelor digitale.
- **Gândire critică și creativă:** Capacitatea de a analiza informații, de a rezolva probleme și de a genera idei noi.
- **Flexibilitate și adaptabilitate:** Abilitatea de a se adapta la schimbări rapide și de a-și ajusta practicile de predare.
- **Empatie și comunicare eficientă:** Capacitatea de a înțelege nevoile elevilor și de a comunica clar cu ei.
- **Învățare continuă:** Dispoziția de a se perfecționa și de a se actualiza cu noile tendințe în educație.

Provocări și oportunități

- **Digital divide:** Nu toți elevii au acces la tehnologie, ceea ce poate crea inegalități în educație.
- **Securitate cibernetică:** Protejarea datelor personale ale elevilor și prevenirea atacurilor cibernetice.
- **Echilibrul dintre tehnologie și interacțiunea umană:** Este important să se găsească un echilibru între utilizarea tehnologiei și relația profesor-elev.

În ciuda provocărilor, era digitală oferă profesorilor oportunități unice de a crea experiențe de învățare personalizate, interactive și eficiente. Prin dezvoltarea competențelor necesare și prin adoptarea unei abordări flexibile și inovatoare, profesorii pot pregăti elevii pentru succes în lumea complexă și în continuă schimbare.

Instrumente digitale utile în predare

Era digitală a revoluționat modul în care predăm și învățăm. O gamă variată de instrumente digitale pune la dispoziția profesorilor o multitudine de posibilități pentru a crea lecții interactive, angajante și eficiente. Să explorăm câteva dintre cele mai utile instrumente:

Platforme de învățare online (LMS)

- **Google Classroom:** O platformă intuitivă și gratuită pentru a crea clase virtuale, a distribui materiale, a colecta teme și a comunica cu elevii.
- **Moodle:** Un LMS flexibil și personalizabil, cu o gamă largă de funcționalități, potrivit pentru cursuri complexe și proiecte colaborative.
- **Microsoft Teams:** O platformă versatilă pentru comunicare, colaborare și învățare, integrată în ecosistemul Microsoft 365.

Instrumente pentru crearea de conținut

- **Canva:** Un instrument grafic intuitiv pentru a crea prezentări, infografice, postere și alte materiale vizuale atractive.
- **Prezi:** O alternativă interesantă la PowerPoint, care permite crearea de prezentări non-liniare și interactive.
- **Adobe Spark:** Un set de instrumente pentru crearea de povești vizuale, videoclipuri scurte și pagini web simple.
- **Genially:** O platformă versatilă pentru crearea de prezentări interactive, infografice, jocuri și alte materiale educaționale.

Instrumente pentru colaborare și comunicare

- **Padlet:** Un panou virtual pentru a colecta idei, a crea hărți mentale și a facilita discuții online.
- **Jamboard:** O tablă albă virtuală colaborativă, integrată în Google Workspace.
- **Miro:** O platformă pentru colaborare vizuală, utilă pentru brainstorming, rezolvarea de probleme și planificarea de proiecte.

Instrumente pentru evaluare

- **Kahoot!:** O platformă pentru crearea de quiz-uri interactive și jocuri, ideale pentru evaluarea cunoștințelor într-un mod distractiv.
- **Socrative:** O platformă versatilă pentru evaluare, care permite crearea de întrebări multiple, sondaje și exerciții.
- **Google Forms:** Un instrument simplu și eficient pentru a crea chestionare și formulare de evaluare.

Alte instrumente utile

- **YouTube:** O platformă bogată în resurse video educaționale.
- **TED-Ed:** O platformă care oferă lecții video scurte și interactive create de experți.
- **Khan Academy:** O platformă online gratuită cu mii de lecții video în diverse domenii.
- **Duolingo:** O aplicație populară pentru învățarea limbilor străine.

Cum să alegi instrumentele potrivite?

- **Obiectivele de învățare:** Alege instrumente care te ajută să atingi obiectivele specifice ale lecției.
- **Nivelul elevilor:** Adaptează complexitatea instrumentelor la vârsta și nivelul de cunoștințe al elevilor.
- **Resurse disponibile:** Asigură-te că ai acces la echipamentele și la conexiunea la internet necesare.
- **Interfeța utilizator:** Alege instrumente cu o interfață intuitivă și ușor de utilizat.

Sfaturi suplimentare:

- **Integrează instrumentele digitale în activitățile de învățare:** Nu utiliza instrumentele doar de dragul de a le utiliza.
- **Oferă suport elevilor:** Asigură-te că elevii știu cum să utilizeze noile instrumente.
- **Evaluează continuu:** Adaptează utilizarea instrumentelor în funcție de feedback-ul elevilor.

Concluzie Instrumentele digitale oferă profesorilor o paletă largă de posibilități pentru a crea experiențe de învățare mai eficiente, angajante și personalizate. Prin utilizarea judicioasă a acestor instrumente, profesorii pot stimula creativitatea, colaborarea și gândirea critică a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “ Metode și tehnici interactive de grup” , sursa [www. scribd.com](http://www.scribd.com)
2. Flueraș, V. Teoria și practica învățării prin cooperare. Cluj Napoca: Casa Cărții de Știință, 2005.
3. <http://cdip.upg-ploiesti.ro/wp-content/uploads/2019/11/Metode-activ-participative.pdf>
4. <https://edict.ro/metode-activ-participative-de-predare-invatare/>
5. https://www.tipardeva.ro/sites/tipardeva.ro/files/fisiere-carti-karina/pdf_3.pdf

Predarea diferențiată

Popescu Tamara-Vasti

Liceul de Artă „Gheorghe Tattarescu” Focșani

Diversitatea este o condiție de bază a Științelor educației în contextul reformei procesului de învățământ care promovează implementarea noilor teorii privind instruirea. Pentru dezvoltarea fiecărui individ în parte se impune respectarea particularităților de temperament și personalitate ale educabililor. Metodologia actuală folosită la clasă ne determină să credem că instruirea diferențiată este modul de instruire care răspunde cel mai bine nevoilor elevilor. Ea trebuie să fie răspunsul educatorului în planul predării – învățării-evaluării. Se impune ca profesorii să diferențieze conținuturile de învățare și procesele prin care le fac accesibile elevilor.

Instruirea diferențiată se poate aplica în acord cu disponibilitățile elevilor, cu interesele lor și cu profilul lor de învățare printr-o gamă de strategii manageriale ale educației cum ar fi: instruirea în grup mic, studiu asociat, studiu individual, succesiunea de lecții sau de centre. Trecerea de la caracterul informativ al învățământului la cel formativ a adus în prim -planul programei școlare conceptul de Competențe, văzute „ca ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi dobândite prin învățare”¹ care stau la baza profilului absolventului și anume: competențe de citire, scriere și înțelegere a mesajului, competențe în multilingvism, competențe matematice, în științe și digitale, competențe sociale și interculturale.

Funcția fundamentală a diferențierii procesului de învățare constă în adaptarea acestui cadru general la nivelul unor categorii de individualități și, dacă se poate, la nivelul fiecărei individualități, în așa fel încât acesta să-și însușească acele cunoștințe, priceperi și deprinderi generale care constituie o bază unitară de cultură. Raportându-ne la această funcție, obiectivele predării diferențiate sunt următoarele: organizarea și desfășurarea procesului de învățământ în funcție de particularitățile elevilor, stimularea dezvoltării psihice și a progresului școlar, solicitarea permanentă și progresivă a fiecărui elev la eforturi maxime, dar cu obiective posibile pentru el,

¹ *Didactica predării limbii și literaturii române*, (Editura E.D.U., București, 2003).

descoperirea precoce a lacunelor în pregătirea elevilor, a dificultăților lor de învățare, urmată de intervenția adecvată în vederea ameliorării acestora, creșterea participării active a elevilor la dobândirea de noi cunoștințe prin efort propriu, asigurarea unui ritm de învățare propriu, individual. Într-o clasă în care se predă diferențiat se dezvoltă mai degrabă înțelegerea și învățarea prin descoperire decât memorizarea unor cunoștințe și există o evaluare permanentă a nivelului de disponibilitate și de dezvoltare a elevului. Elevii pot fi organizați să lucreze individual, în perechi sau în grupe, iar activitatea frontală poate fi folosită pentru introducerea unor noțiuni noi. Elevii devin exploratori, iar profesorul este ghidul învățării.

Proiectarea instruirii diferențiate presupune luare în atenție a următoarelor variabile:

- Ce vor învăța cei mai puțini elevi?
- Ce vor învăța cei mai mulți elevi?
- Ce vor învăța doar câțiva elevi?

Acest demers inițiat de profesor va permite descoperirea în clasă a cel puțin trei categorii de elevi:

- Elevi cu ritm lent de învățare
- Elevi cu ritm mediu
- Elevi cu ritm rapid de învățare

În acest stadiu al proiectării profesorul poate realiza învățarea diferențiată prin următoarele activități:

- Folosirea sarcinilor diferențiate în micro-grupuri eterogene în clasa de elevi;
- Folosirea de sarcini diferențiate în micro-grupuri în clasa de elevi;
- Interînvățarea în microgrupuri eterogene;
- Interînvățarea în microgrupuri fals- eterogene;

Instruirea diferențiată nu trebuie confundată cu discriminarea deoarece ea utilizează modalități și strategii cu fundamentare pedagogică justificate științific.

Centrarea pe elev impune ca instruirea diferențiată să se facă în funcție de nevoile, stilurile de învățare și experiențele acestora, ceea ce va avea drept rezultat creșterea activității independente, asumarea responsabilității de către elevi și satisfacerea intereselor intelectuale ale educabililor. Astfel, în demersul didactic elevul depinde de profesor pentru a-i explica noțiunile neînțelese, iar înțelegerea este dată de capacitatea profesorului de „a traduce” clar și accesibil cunoștințele. Pentru a favoriza receptarea lecției, demersul pedagogic trebuie să conțină date, fapte, observații din viața

reală, explicații și interpretări. Din acest punct de vedere, diferențierea instruirii se poate face la niveluri diferite: al conținutului, al procesului și al produsului sun următoarele forme:

- Diferențiere după gradul de dificultate al itemilor
- Diferențiere cantitativă a sarcinilor (itemi comuni, volum diferit, de exemplu 10 itemi pt elevii foarte buni, șapte itemi pentru elevii buni și doar 4 itemi pentru cei slabi)
- Diferențiere după timpul alocat rezolvării itemilor

S-a observat de multe ori în timpul demersului didactic faptul că în ciuda clarității explicațiilor, unii elevi înțeleg ușor cunoștințele prezentate, iar alții mai greu în funcție de inteligența fiecăruia. Așadar, se impune să discutăm și despre rolul inteligenței elevilor în eficiența demersului didactic. Pe baza studiilor neurobiologice s-a descoperit că inteligența nu reprezintă rațiunea și logica, ci capacitatea de a rezolva probleme prin folosirea unor valori diferite după domeniu, după cultura și caracteristicile biologice sau sociale ale individului. Howard Gardner a identificat modalități diferite de manifestare a inteligenței în funcție de domeniile de cunoaștere și de particularitățile elevilor. Astfel Gardner prezintă teoria inteligențelor multiple cu următoarele tipuri:

- Inteligența verbal-lingvistică centrată pe utilizarea scrisului și a exprimării verbale
- Inteligența logico-matematică (utilizarea de structuri logice, matematice, grafice)
- Inteligența muzical-ritmică (sunete, ritmuri, melodii)
- Inteligența vizual-spațială (folosirea desenelor pentru reprezentări)
- Inteligența corporal-kinestezică (utilizarea codurilor nonverbale)
- Inteligența naturalistă (particularități psihice și comportamentale dependente de temperament)
- Inteligența interpersonală (relațiile umane)
- Inteligența intrapersonală (folosirea reflectării ca mod de conștientizare, activități de autoevaluare)

Valorificarea inteligențelor multiple în instruirea diferențiată facilitează abordarea interdisciplinară a conținuturilor prin organizarea grupelor de elevi în funcție de dominanta cognitivă sau abordare intradisciplinară prin raportare la diferite coduri de reprezentare.

În concluzie, beneficiile instruirii diferențiate sunt multiple, atât pentru elevi, cât și pentru profesori, determinând dezvoltarea diferențelor individuale, îmbunătățirea gândirii, ameliorarea rezultatelor învățării, creșterea încrederii în capacitatea de învățare și dezvoltarea socială și

personală ca partea a curriculumului. Munca în echipă reprezintă un stimulent declanșator al schimbului de informații, iar dialogul dintre participanți contribuie la educarea spiritului critic, a obiectivității și a reflexiunii discursive, în timp ce analiza critică a soluțiilor dezvoltă capacitatea de autoevaluare. Aplicarea teoriei inteligențelor multiple în demersul didactic va oferi posibilitatea fiecărui elev să se raporteze la activitățile educative în funcție de particularitățile sale individuale și va eficientiza procesul de învățare.

Bibliografie

Didactica predării limbii și literaturii române, Editura E.D.U., București, 2003

Alina Pamfil, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000

Marilena Pavelescu, *Metodica predării limbii și literaturii române*, Editura Corint, București, 2010

Horca Letiția Carmen, *Eficiența activităților diferențiate*, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, București, 2010

MADLIBS

Prof. Prangate Ecaterina

Gramatica este o parte esențială a oricărei limbi. Totuși, învățarea regulilor de gramatică necesită mult efort și deseori elevii își pierd interesul. **Madlibs** este o modalitate grozavă de a depăși acest obstacol și de a consolida gramatica unei limbi într – un mod amuzant și antrenant.

MAD libs este un joc de cuvinte; el constă din povești care au cuvinte lipsă. Cuvintele lipsă sunt înlocuite de regulă cu spații libere pe care elevii trebuie să le completeze. Sub fiecare spațiu liber este scrisă o categorie, deseori o parte de vorbire. De exemplu, categoria poate fi un „substantiv”, „adjectiv” sau „verb”, dar poate fi, de asemenea, un „animal” sau „numele unei celebrități”, care oferă posibilitatea de a consolida fie structuri gramaticale fie de a oferi exerciții de îmbogățire a vocabularului.

Unul dintre jucători îl roagă pe celălalt jucător să spună un cuvânt pentru a completa spațiul gol conform categoriei indicate. Dar jucătorul oferă un cuvânt fără să știe despre ce este povestea. Când sunt completate toate spațiile libere, povestea este citită cu glas tare, rezultatul fiind de obicei foarte haios.

EXEMPLU

Se alege un text adecvat pentru nivelul și vârsta elevilor. Se scot din text diferite părți de vorbire pe care elevii vor trebui să le completeze. Pentru ca activitatea să stimuleze și creativitatea, elevilor li se poate cere să ofere un alt sfârșit poveștii.

Once upon a time, there was a _____(1-noun)_____ named Cinderella. She lived in a small town with her two _____(2-plural noun)_____. They were very _____ (3-adjective)_____ and unkind. They were also very lazy, and they made Cinderella do all the work. One day, the king and queen invited all the girls to an important party, to

_____(4-verb)_____ and meet the _____(5-adjective)_____ prince. The sisters were very excited. They wore _____(6-adjective)_____ _____(7-plural noun)_____, but they didn't allow Cinderella to come with them. Cinderella was so sad! She _____(8-past tense verb)_____ and _____(9-past tense verb)_____. Suddenly, a strange _____(10-noun)_____ appeared. She was Cinderella's Fairy Godmother.

Elevul care are povestea solicită cuvinte conform indicațiilor din text. Acestea sunt oferite de elevi fără a ști contextul. La sfârșit se citește povestea cu glas tare spre distracția elevilor.

NUVELA REALIST-NATURALISTĂ (PSIHOLOGICĂ)
„ÎN VREME DE RĂZBOI”- I.L.CARAGIALE

Prof. Alina-Magdalena Preda,
Colegiul „Ferdinand I” Măneciu

*

Pentru scriitorii mai vechi, exista o „Terra incognita” – psihicul uman. Cu Eminescu, Caragiale și Slavici, începe o literatură mai profundă, care nu mai este doar o ilustrare a lumii exterioare, ci o lume de eroi a căror trăire din afară reverberează adânc în conștiința lor. Scriitorul **Ion Luca Caragiale**, ca un om de știință, descoperă toate trăsăturile umane dincolo de aparențe. Această repliere (sau retrace în sine), deci acest refugiu spre interior i-a interesat pe romantici, apoi și pe realiști, subiectivi și chiar obiectivi.

*

Din perspectiva narativă a scriitorului realist omniscient, Caragiale povestește la persoana a III-a întâmplările din satul Podeni de la acea răscruce a vieții, când banul devine mare putere și cuprinde treptat și lumea rurală.

Fin observator al realităților, dar și desăvârșit cunoscător al microcosmului psihologic, nuvelistul nuanțează captivanta narațiune realistă, cu puternice accente de naturalism. Personajul principal se transformă într-un caz patologic, iar viața sa interioară este zdruncinată și dusă până la alienare de obsesia pierderii averii celei mari, dobândite, pe neașteptate, de la fratele mai mic.

Pagini de analiză psihologică surprind un sistem nervos dereglat, un creier îmbolnăvit, care nu mai distinge între visul de coșmar și realitate.

Titlul este justificat de un pasaj fugar, dar decisiv pentru destinul lui Iancu: trecerea voluntarilor patrioți spre redute în 1876.

Vom desluși, însă, și o metaforă a titlului: război greu, chiar distrugător, este cel din sufletul sfâșiat de patima averii.

Incipitul, după ce ne-a localizat în satul Podeni, la vremea ieșirii cu încetineală din medieval, ne face cunoscuți doi frați, ambii moștenind o țară: aceea a setei de bogăție, de bani, împinsă peste limita omenescului. cârciumarul necăsătorit, singuratic, Stavrance, un introvertit, și popa Iancu, un extravertit, șeful unei bande de tâlhari.

Popa-șef de tâlhari- prosper vertiginos: cumpără sfori noi de moșie, alte rânduri de case din piatră, alți frumoși și scumpi cai de călătorie. Ca să abată bănuielile, înscenează “o călcare” și la el acasă: preotul este găsit de vecini legat burduf și cu căluș în gură, cu casa vraiște.

Fratele Stavrache tremură de frica oamenilor spoiți cu negru și își așteaptă rândul și el, în nopțile lungi de iarnă.

Vestea că tâlharii au căzut în mâna autorităților vine ca un trăznet asupra preotului Iancu. Supuși la cazne, prinșii aveau să spună cine e șeful lor.

Asemenea conflict precipită acțiunea. Momentele de suspans, de mare tensiune, sunt pigmentate de talentatul nuvelist cu accente ironice, chiar comice.

În întunericul nopții, popa Iancu vine la neica Stavrache-cârciumarul „ca la un duhovnic”!

Fratele mai mic cere sprijin de la “neica”... Acesta nu are sentimente de frate: îi cere să dispară, să se înece, să piară!...

În asemenea clipe ale nopții tulburi, se aud la porți pași mulți și vorbe înăbușite.

Stavrache își împinge brutal fratele în odaia cea mai dosnică. Iese în întuneric să înfrunte poliția, dar are bucuria să constate că ninsoarea și viscolul abătuseră spre hanul său câteva zeci de voluntari care mergeau cu căpitanul lor la redute. Erau toți feciori de oameni cu stare și plăteau bine. Stavrache le dă de mâncat și băut, îi adăpostește și prin podurile cu fân și primește bani buni.

Abia la sfârșit vine și descuie camera cainicului. Fără cuvinte, îi înfășoară gâtul, pieptul cu un cearșaf, deschide briciul, îi dă jos pletele, barba, mustățile. Nuvelistul adaugă comic: „îi dă și perdaf”.

În zorii zilei, căpitanul anunță că un nou patriot, proaspăt ras și tuns, Iancu Georgescu, se înrolează între voluntarii săi și aceștia, aliniați, îl primesc cu un puternic: „Uraa!”

Acesta este micul fragment care motivează concret titlul „În vreme de război”.

N-au trecut multe zile și Stavrache primește carte poștală de la Iancu Georgescu. Îi povestește că a luptat neînfricat, în prima linie, a fost decorat și a primit gradul de sergent. Următoarea carte este scrisă cu slovă străină. Un camarad anunță că Iancu Georgescu a săvârșit mereu fapte de vitejie, dar luptând numai în prima linie, a primit răni fatale. A murit ca un erou. Toți au fost mirați că și-a cântat singur „Veșnica pomenire”.

Neica Stavrache și-a șters cu șorțul o lacrimă. Autorul notează subtil: „și-a șters lacrima și nu se știe dacă de durere”.

A doua zi a și alergat la avocat și și-a făcut actele de unic moștenitor al fratelui fără copii și fără alt urmaș direct. Totuși, la plecare, Stavrache mai întreabă avocatul dacă există cineva care i-ar putea tulbura veodată posesia întinsei averi. Avocatul îi spune râzând: „Doar popa!”

Celui lacom de avere, această afirmație i se înfinge în creier și devine o obsesie.

Averea îi devine tot mai înfloritoare și Stavrache cercetează ziarele să vadă ce se mai spune despre hoți și despre căpetenia lor. E dezamăgit că autoritățile n-au descoperit șeful tâlharilor ca să-l condamne la ocnă, în lipsă.

Rămâne înverșunat împotriva hoților și a autorităților.

Un tablou de un realism crud arată că, pe un ger cumplit, vine greu printre nămeți, la cârciuma sa, o fetiță înghețată, în hainele prea largi ale unui frate mai mare. Poartă în mânuțele învinețite două clondire mari : unul pentru gaz și altul pentru țuică. Îl roagă frumos pe jupân să scrie datoria în caiet și să nu mai pună țuica în sticla de gaz...

Pe când negustorul sta aplecat asupra sticlelor, fetița întinde mâna după un covrig uitat pe tejghea. Jupânul îi și îmbujorează obrăjorul, dându-i o palmă grea peste față, adăugând și cuvinte dureroase: „de mici vă-nvață hoți!”.

Acest realism obiectiv alunecă treptat în naturalism. Frica de a nu pierde averea îl urmărește pe hangiu și viața lui liniștită se transformă în panică.

Într-o noapte cu ploaie monotonă, o ușă a hanului se trânteste de perete și în rama ei se arată fratele în haine dungate de ocnaș. Ține în mâini tremurătoare un bărdac și cere puțină apă. Cârciumarul îl alungă și glasul fugarului răsună lugubru:

-Gândeai c-am murit, neică?

Abia acum ia hotărârea să meargă a doua zi la biserică, să plătească ceva pentru liniștea mortului. După un alt timp, într-o noapte cu furtună, iarăși se dă de perete o ușă și se arată fratele în haine militare, cerând și acum un bărdac de apă. Alungat de Stavrache, militarul îi strigă: „Gândeai c-am murit, neică”

Cârciumarul se închină speriat, fără să perceapă clar hotarul dintre coșmar și realitate.

Zile și luni vor trece mai liniștite, dar într-o duminică geroasă, se oprește la porțile hanului o diligență din care coboară doi militari. Unul este fratele și

aleargă spre neica Stavrache cu brațele deschise. Hangiul speră să fie tot vis. Nu răspunde îmbrățișării, iar din paharul cu vin întins de fratele său, soarbe o înghițitură, dar restul i se varsă pe piept. Fratele îl asigură că nu-i va lua înapoi averea, că a rămas funcționar militar, dar are nevoie de niște bani pentru acoperirea fraudei făcute la cazarmă. Ochii lui Stavrache sunt tulburi. În loc de răspuns pentru fratele și prietenul său, hangiul se întinde pe pat, se întoarce cu spatele la ei și cântă „Veșnica pomenire”.

Deznodământul arată că fratele pleacă spunând mahnit: „n-am noroc”. Nu se eliberase de patima de a hoți, pentru a frauda pentru a avea bani.

Mesajul se desprinde clar din involuția lui Stavrache. Patima pentru avere l-a dezumanizat, dar l-a dus și până la alienare.

EXCELENȚA ÎN EDUCAȚIE: ÎNTRE CUNOAȘTERE, INOVAȚIE ȘI ECHITATE

*Geanina Preda-Vîlcu,
Colegiul Național „Zinca Golescu” Pitești*

Educația este, fără îndoială, unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării individului și ale societății. Într-o lume aflată într-o permanentă schimbare, conceptul de excelență în educație a devenit din ce în ce mai complex și mai greu de definit. Ce înseamnă, de fapt, excelența în educație? Este aceasta un standard de performanță academică sau include și formarea unor valori, abilități sociale și emoționale esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a individului? Și, mai important, cum poate educația să atingă această excelență într-un sistem global din ce în ce mai divers și interconectat?

În mod tradițional, excelența în educație a fost asociată cu performanța academică deosebită. Elevii care obțin note mari, care dau răspunsuri corecte și care se conformează standardelor stabilite sunt, adesea, considerați excelenți. Acest tip de excelență este măsurabil și obiectiv, iar succesul este adesea evaluat prin prisma rezultatelor obținute la examene sau prin realizările academice. Cu toate acestea, acest tip de abordare riscă să ignore alte aspecte esențiale ale educației, precum dezvoltarea personală, creativitatea, gândirea critică sau abilitățile interpersonale.

Așadar, un sistem educațional care pune accent exclusiv pe performanțele academice riscă să creeze indivizi care sunt excelenți doar în sensul strict al cunoștințelor acumulate, dar care nu sunt capabili să se adapteze la provocările unei lumi tot mai complexe și mai interconectate. În acest context, excelența în educație ar trebui să implice o formare holistică, care să pună accent pe dezvoltarea abilităților emoționale, sociale și cognitive ale elevilor. Este esențial ca educația să ajute fiecare individ să își descopere potențialul, să își înțeleagă valorile și să învețe să contribuie activ la comunitatea din care face parte.

Una dintre trăsăturile definitorii ale unei educații excelente este capacitatea de a se adapta la nevoile și cerințele unei lumi aflate în continuă schimbare. În acest sens, excelența nu poate fi privită ca un ideal static, ci ca un proces dinamic, în care educația se reînnoiește constant. Inovațiile tehnologice, schimbările economice și evoluțiile culturale impun ca educația să fie flexibilă și să răspundă prompt provocărilor emergente. De exemplu, integrarea tehnologiilor digitale în procesul educativ poate contribui semnificativ la dezvoltarea unor noi forme de învățare, personalizate și interactive. În loc să se concentreze doar pe transmiterea unui set de informații prestabilite, educația trebuie să încurajeze gândirea critică, soluționarea de probleme și dezvoltarea abilităților de colaborare. Aceste competențe sunt esențiale pentru formarea unor indivizi care să fie capabili să navigheze cu succes într-o lume globalizată și digitalizată.

Totodată, învățarea nu se mai limitează la sala de clasă sau la cadrul tradițional al educației formale. Excelența în educație presupune, de asemenea, accesul la o varietate de resurse educaționale, care pot include platforme online, cursuri interactive sau colaborări între instituțiile de învățământ și mediul de afaceri. În acest fel, educația devine un proces continuu, care depășește granițele instituțiilor tradiționale și se extinde către învățarea pe tot parcursul vieții.

Un alt aspect esențial al excelenței în educație este echitatea. O educație de calitate trebuie să fie accesibilă tuturor, indiferent de statutul social, etnia sau localizarea geografică a elevilor. Excelența nu poate fi atinsă dacă unii elevi au acces la resurse educaționale superioare, în timp ce alții sunt privați de aceste oportunități. Astfel, pentru ca educația să devină cu adevărat excelentă, trebuie să existe politici și măsuri care să garanteze egalitatea de șanse pentru toți elevii, în special pentru cei din medii defavorizate.

De asemenea, educația excelentă trebuie să țină cont de diversitatea de nevoi și interese ale elevilor. Fiecare copil are un ritm propriu de învățare și o abordare unică a cunoștințelor. De aceea, excelența nu trebuie să fie un standard uniform, ci mai degrabă o valoare care încurajează dezvoltarea individuală într-un cadru echitabil și incluziv. În acest sens, formarea cadrelor didactice este esențială pentru a asigura o educație de calitate, care să răspundă diversității elevilor.

Excelența în educație nu se poate reduce doar la performanțe academice de top sau la un sistem de învățământ elitist. Adevărata excelență presupune un echilibru între cunoaștere, formare personală și capacitatea de a contribui la binele comun. Este nevoie de un sistem educațional care să încurajeze inovația, să fie flexibil și adaptabil și, nu în ultimul rând, să garanteze accesul echitabil la educație pentru toți. Doar în acest mod, educația va putea forma indivizi nu doar excelenți în sensul academic, ci și pregătiți pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

Bibliografie:

1. Mitrofan, Iolanda, „Cursa cu obstacole a dezvoltării umane”, Iași, Editura Polirom, 2003;
2. Gere, Georgiana, „Tehnici de învățare”, Editura Curtea Veche, București 2021;
3. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED631376.pdf> (accesat 05.12.2024);
4. www.didactic.ro (accesat 05.12.2024).

GIOVANNI BOCCACCIO, DECAMERONUL

MIRCEA DANIEL PREDA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ PÂRȘCOVENI

Decameronul este opera prozatorului medieval Giovanni Boccaccio , considerat un mare povestitor al literaturii italiene și unul dintre cei mai de seamă ai literaturii universale, acesta s-a născut în anul 1313, la Paris este fiul negustorului Boccaccio , numit și Boccaccino.

În anul 1327 se mută la Napoli, unde frecventează curtea regelui Robert d'Anjou. Aici ia contact cu traiul aristocratic, tot aici descoperă în biblioteca regală, marile opere ale Antichității și cunoaște răspânditele romane franceze ale vremii. Face o pasiune, cărei îi va rămâne toată viața, pentru opera lui Dante.

De atunci, datează primele sale compuneri literare, în versuri sau proză, care reflectă o puternică influență a literaturii antice: Filocolo (1336-1338), Filostrato și Daccia di Diana (1338), Teseida (1340). În iarna anului 1340, se mută de la Napoli, datorită falimentului și a morții tatălui său, și se întoarce la Florența, unde ia contact un alt mediu social, cu lumea haotică și agitată a negustorilor și meșteșugarilor, în care, pentru a-și întreține familia se vede nevoit să-și facă loc.

El leagă o strânsă și caldă prietenie cu Francesco Petrarca, prietenie pe care o vor purta pe tot parcursul vieții. În această perioadă compune numeroase poezii în latină, apoi încercând să scape de anii grei marcați de puternice convulsii sociale și falimente ale marilor companii bancare, dar mai ales de fatidicul an 1348, anul marii Ciume, care a ucis o mare parte din populația Florenței, își caută refugiul pe la diverse curți nobiliare, la Forlì sau la Ravenna. Este perioada în care redactează Decameronul. După anul 1360 se stabilește la Certaldo, aici se dedică studiul clasicilor, precum și personalității lui Dante. El este primul biograf prestigios al poetului, elaborând apologia Trattatello in laude di Dante și este, de asemenea, cel care, la invitația Consiliului Orășenesc al Florenței, inaugurează în biserica Santo Stefano di Bodia ciclul de lecturi publice comentate din Divina Commedia. Este apoi profund marcat de moartea bunului său prieten Petrarca în anul 1374, și în anul 1375 pe data de 21 Decembrie se stinge și el din viață.

Dar dintre numeroasele sale opere, Decameronul reprezintă cartea sa de căpătâi, ea este scrisă între anii 1352-1354, este o carte de o înaltă valoare artistică, care stă și la temelia prozei artistice italiene.

Numele de Decameron provine din limba greacă, este un cuvânt grecesc, format din Deca, zece și Imera, zi.

Iar cartea este intitulată astfel deoarece cele o sută de povestiri pe care le cuprinde sunt istorisite în zece zile. Mai exact Decameronul cuprinde o sută de povestiri, câte zece rostite pe o durată a zece zile, de către zece personaje, șapte doamne și trei tineri, această simbolistică a cifrelor rotunde este o constantă a literaturii medievale.

Dante însuși își structurase Comedia pe o sută de cânturi, împărțite în trei mari unități.

Iar Autorul închipuie o cornișă pentru aceste povestiri, un suport epic exterior. Cartea debutează pe vremea epidemiei de Ciumă din anul 1348, la Florența. În acest oraș morbid și delirant, ia naștere inițiativa celor zece personaje provenite din lumea nobilă, care hotărăsc să se retragă într-un spațiu ocrotit, instituind astfel o oază de normalitate. Însuși regulile pe care aceste personaje și le stabilesc, cum ar fi de asemenea prin rotație asemenea unui rege care să-i guverneze timp de o zi, și care să hotărască tematica întâmplărilor ce vor fi relatate și ordinea vorbitorilor, sunt destinate să contrapună o imagine luminoasă la universul nefast din exterior aflat sub semnul Ciumei. Iar autorul va încredința sarcina de a povesti celor zece personaje tinere de condiție superioară, dar disponibile și curioase față de aspectele omenești, Boccaccio a decis să reprezinte într-un mod lipsit de prejudecăți o lume multiformă, deschisă și contradictorie, în care cu greu se profilează Valori și nonvalori nesigure, în așteptarea unei definiții precise.

În Decameron autorul face o radiografie exactă asupra întregii societăți italiene, dar oferă și o panoramă asupra întregului teritoriu italian, majoritatea povestirilor au loc în acest spațiu geografic, puține au locul de desfășurare în afara Peninsulei Italiene. Din această cauză, Decameronul depășește Virtuțile unei opere strict literare, are și rolul unui document istoric care ne prezintă multiple aspecte ale societății italiene medievale.

„Din punct de vedere sociologic, toate grupurile și clasele sociale sunt reprezentate, apar exponenții lumii medievale, feudale, clasele conducătoare ale orașului, nobilii urbanizați, marii comercianți și bancheri, intelectuali, straturile mic-burgeze (micii comercianți, meșteșugarii), călugării, călugărițele, muncitorii, slugile.”

Și în paralel apar și mediile aristocrației, castelele, sălile de ospete, ținutele de vânatoare, dar apar în fundal și piețele și străzile orașelor, dar și monumentele care le înfrumusețează, populate de diverse categorii sociale.

Apar însă și acele spații cuprinzătoare dar și orașele îndepărtate care constituie fundalul pentru aventurile negustorilor, ba chiar și locurile joase în care se desfășoară întâmplările oamenilor mărunți, mănăstirile și bisericile de periferie, suburbiile, bucătăriile afumate și rău mirositoare. În Decameron întâlnim de fapt povestiri lungi (ce rezultă din succesiunea logică și cronologică a unor fapte însoțite sau nu de o evoluție psihologică a protagonistului, nuvele propriu-zise, care surprind personajul într-un moment deosebit din viața sa, sau dispute, în care două personaje se confruntă comparându-și propriile valori, dar și forme de caracter teatral, în care narațiunea dobândește o structură scenică bazată pe dialogul comic sau pe rapida succesiune de gesturi și replici. Iar stilul povestirilor este pe deplin adaptat faptelor relatate.

Nu trebuie uitat că printre sursele de inspirație ale Decameronului au fost identificate numeroasele aventuri galante medievale și fabliaux-urile literaturii franceze, ale vremii, dar modelul evident se regăsește în poveștile Celor O Mie și Una de Nopti.

Aceeași tehnică a „poveștilor în ramă” vine să configureze întregul material. Practic autorul folosește cu măiestrie metoda „păpușilor rusești”, a nivelelor narative suprapuse și care se deschid unul din celălalt. Iată, spre exemplu, aventura lui Bergamino (Decameron, I, 7). Naratorul ne povestește (nivelul 1) că personajul Filostrato spune o poveste (nivelul 2), despre Bergamino care, pentru a înfrânge zgârcenia lui Messer Come Della Scala, îi spune o poveste (nivelul 3), despre Primano, care are de înfruntat zgârcenia unui abate. Înțelegând încotro bate morala fabulei, Messer Come își regretă propriul defect și își îndreaptă greșeala. Autorul acordă o mare atenție înlănțuirilor cauzale, explicațiilor de natură motivațională. „Practic Poveștile sale au întotdeauna culoarea realității și sunt redată de parcă ar fi vorba de episoade efectiv întâmplare, ne este arătat locul unde s-au desfășurat, ne sunt oferite informații precise de natură cronologică și istorică sunt reconstituite cu exactitatea împrejurărilor în care se produc.”

În povestirile sale avem de a face în mod esențial cu două registre de exprimare, tragic și comic, dintre care cel de-al doilea dobândește o preponderență semnificativă. În cele două registre o demarcație, și mai ales, ele nu sunt destinate să reflecte anumite

clase sociale, există personaje de extracție inferioară care dovedesc o înălțătoare noblețe a trăirilor, precum și numeroși nobili care știu să aprecieze forța caustică a avântului de spirit. Dar în primul rând capodopera lui Giovanni Boccaccio aduce un elogiu Inteligenței Umane, în toate formele sale de manifestare, autorul, ne prezintă, o gamă foarte largă de manifestări ale inteligenței umane, „de la Violența elementară, care se confruntă cu prostia grosolană, la finețea intelectuală și culturală, care acționează pe un teren mai înalt, împotriva unor adversari de o mai mare complexitate și dotare mentală, inteligența se manifestă deci pe terenul păcălelii aplicată soțiilor, iubitelor, călugărilor.

Iar Inteligența umană este valorificată nu numai în relațiile dintre personaje, pentru a obține un avantaj în confruntarea cu celălalt, ci și pentru modelarea propriei vieți. Practic Decameronul, așezând în centrul mesajului său această îndrăzneală de a înfrunta provocările vieții, își depășește în mod evident contextul medieval în care a fost creat și prefigurează sfidările Renașterii.

A doua constantă tematică a capodoperei a lui Boccaccio este Iubirea. Ea este o prezență centrală și oferă mobilul acțiunii pentru multe povestiri.

Avem de-a face cu numeroase situații, care tind să se întâlnească în aventurile provocate de atracția sexuală. Astfel e suficient să deschidem cartea la întâmplare, la vreuna din zilele Decameronului și să citim subtitlurile rezumative, pentru a ne confirma această observație: „, Peronella, primind de veste că omul ei se întoarce acasă își ascunde ibovnicul într-un butoi...Tofano își încuie nevasta afară...;Călugărul Rinaldo se culcă cu cumătra într-o noapte...; Un soț Gelos prefăcându-se în preot, își spovedește nevasta, etc. Se vede limpede că este vorba de iubire carnală, naturală, întâlnim și multe povești inocente de Dragoste în Decameron, dar cel mai adesea aici sentimentele se transformă în instincte și nu invers cum se întâmplă în alte opere literare.

Iar poftele își cer o grabnică împlinire. Aici femeia a devenit o prezență vie și cât se poate de palpabilă. Iubirea constituie un numitor comun al oamenilor din toate categoriile sociale prin latura sa sexuală, iar a-i ascunde existența și bucuriile reprezintă o ipocrizie ce trebuie combătută, iar scriitorul polemizează cu acele instituții și acele reguli de comportament care se opun dreptului oricărei ființe umane la o viață sexuală și sentimentală normală și arată înțelegere pentru numeroasele femei cu o căsătorie nefericită sau pentru călugărițele care, trădându-și primele soții, iar celelalte

jurământul de Castitate, își oferă plăcerile Iubirii fără acceptarea acestei realități, nu pot fi înțelese noile reguli de comportament care se instituie între indivizi, de acum mai importante pentru ei, vor fi nu legăturile sociale (familiare, matrimoniale) sau religioase care îi condiționează, ci exigențele simțurilor.

„Se creează astfel până și în amănunte bineînțeles nu cu totală consecvență, un fel de morală a Iubirii; se afirmă de pildă că față de un al-treilea, față de un gelos sau față de alte forțe potrivnice iubirii este permisă orice viclenie și orice înșelătorie, care sunt excluse însă între cei ce se iubesc.”

Însă nu trebuie să răstălmăcim acest mesaj de vitalitate a simțurilor și să credem că Boccaccio este un scriitor cu principii antireligioase, el nu face decât o satiră unor componente diverse ale vieții ecleziastice, împotriva unor slujitori netrebniți ai credinței creștine sau a credulității excesive în niște miracole deasupra firii, practic biciul său satiric se îndreaptă nu împotriva ideii creștine, ci împotriva unor aspecte negative.

Aici omul în viziunea lui Boccaccio, prin intermediul inteligenței, devine subiectul activ al propriei sale vieți. Iar în comparație dacă în poezia lui Dante de exemplu, se trasează canoane existențiale, stabilind pedepse și recompense și oferind un model comportamental, proza lui Boccaccio are în primul rând rolul de a pune în lumină colțurile ascunse ale activității umane, dar și a distra, de a stârni ilaritatea.

În Decameron, personajele sunt surprinse într-un moment dat al traicției lor și într-o ipostază definitorie, dar fără alte intenții decât construirea unei situații hazlii și a unei morale superficiale, a păcălitorului păcălit, în timp ce de exemplu în opera lui Dante, cei doi păcătoși, Ciacco și Filippo Argenti, personifică două categorii diferite de păcat, iar pedepsirea lor exemplară este destinată să impresioneze și să înspăimânte, pentru a forța astfel pe viitor evitarea respectivelor vicii.

Iar în Decameron suplețea lingvistică a prozatorului italian din secolul al-XIV-lea, iese cu adevărat în evidență în numeroase circumstanțe. Iar Boccaccio recurge la numeroase strategii de exprimare a comicului. Farsa medievală, destinată să traseze împrejurările burlești și replicile ironice, fără a insista însă pe construcția de personaje memorabile, apare cu preponderență în ziua a șasea.

Întâlnim și comicul de Situație, care se întâlnește în numeroase circumstanțe echivoce, presărate pe întreg parcursul cărții.

De exemplu Peronello își ascunde amantul într-un butoi, după ce i-l prezintă soțului întors pe neașteptate drept cumpărător al butoiului. Călugărul Alberto se deghizează în arhanghelul Gabriel și se bucură de mai multe ori de nuri unei femei frumoase, dar neghioabe, până când cumnații jupânesei năvălesc în domnitor și strâng „boarfele arhanghelului”, care surprins în exercițiul funcțiunii, a apucat totuși să sară pe geam.” (IV,2). Însă nu trebuie uitat și de nuanțele eteroclite ale comicalului, care evoluează pe o scară extrem de nobilă, de la ironia blândă până la satira acerbă și comedia grosolană. Pentru această ultimă situație, este suficient să ne amintim aventura celor trei tineri (VIII,5) care îi trag jos izmenele judecătorului în sala de ședințe.

În concluzie prozatorul italian Giovanni Boccaccio, creatorul Decameronului, în această operă remarcabilă, prin extrema eterogenitate a personajelor construite, a claselor sociale descrise aici, a modalităților artistice utilizate aici, Boccaccio oferă o imagine de ansamblu a Evului Mediu al cărui contemporan este, dar, în același timp, vine în întâmpinarea noii sensibilități și Ideologii a Renașterii.

Iar mutarea hotărâtă a privirii de pe figurile de sfinți cu aureolă pe oamenii în carne și oase, exilarea voinței divine atotputernice într-o periferie a interesului, elogiul simțurilor vitale își iau dreptul să încalce orice convenție socială aridă, descrierea existenței firești, cotidiene, cu relațiile economice tot mai ample care se instaurează, satirizarea falsului ascetism și a ipocritei renunțări la bunurile pământești de dragul mântuirii după moarte sunt tot atâtea idei care vor fi amplu vehiculate în perioada Renascentistă.

Și nu este de mirare că Giovanni Boccaccio a reprezentat un punct de referință pentru posteritatea ostatică. Iar traducerea rapidă în latină și în alte limbi moderne i-a asigurat capodoperei sale o largă răspândire, iar arta lui poetică va influența o serie întreagă de scriitori care vor prelua situații și personaje din opera sa, printre aceștia se numără povestitorii Chaucer, Rebelais și Cervantes, dramaturgii Shakespeare și Moliere, poeții Pulci și Ariosto. Iar urme ale personalității sale au fost identificate și în pictura renascentistă al lui Pisanello, Botticelli și Signorelli.

Bibliografie

Giovanni Boccaccio, Decameronul, Ediția a-4-a, Editura Paralela 45, Pitești, 2006.

Giovanni Boccaccio, Decameronul, Editura Univers, București, 1978.

Ovidiu Drâmba, Istoria Culturii și Civilizației, Volumul VI, Editura Vestala, București, 2003.

DOBROGEA MULTICULTURALĂ

***P.Î.p PRISĂCARU NICOLETA -GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNCIT NR.3
BABADAG,JUD.TULCEA***

Dobrogea este cunoscută ca un ținut multiethnic. Aici întâlnim români, rromi, tătari, bulgari, greci, lipoveni, aromâni, turci și alte etnii.

Ținutul Dobrogei este o regiune care a fost locuită de-a lungul timpului de diferite popoare și civilizații și care a reprezentat o zonă ca punct de întâlnire și interacțiune între culturi și civilizații.

Această diversitate etnică a regiunii o întâlnim în artă, muzică, dansuri tradiționale, bucătărie tradițională, arhitectură locală și religie. Noi dobrogenii în timp am dezvoltat valori morale și culturale, precum încrederea, respectul și toleranța reciprocă față de diferențele culturale și etnice.

Prin activitățile educative desfășurate în grădiniță cu preșcolarii urmărim promovarea unor valori fundamentale: empatie, respect, cooperare, toleranță, acceptare ,care îi vor ajuta pe copii în dezvoltarea lor socio-emoțională esențială în societatea de azi.

În această perioadă am sărbătorit Ziua Dobrogei -14 noiembrie cu preșcolarii din grupa mijlocie „Albinuțele Istețe” prin activități de joc de rol, lectură după imagini, audiții muzicale, activități practice-gospodărești ,artă. Preșcolarii au purtat costume populare tradiționale ,pe care le-au observat, au vizionat un filmuleț despre obiceiuri și tradiții dobrogene: cântece dobrogene și lipovenești, dansuri ale rromilor-etnie destul de mare în comunitatea noastră locală.

Preșcolarii au interacționat cu diverse obiecte și lucruri tradiționale: costume, unelte, farfurii de lut, plasă de pescuit, stuf, ștergare, preșuri și cuverturi țesute, năframe, obiecte decorative. Prin activitate practic- gospodărească ,copiii au curățat știuleți de porumb și ca răsplată au primit plăcintă cu dovleac și mere, așa cum făceau bunicii noștri când se strâneau în serile de iarnă la șezătoare.

La finalul activităților am dansat împreună cu ei ”Alunelul” și ” Drag mi-e jocul românesc” ,dar și pași de ”Geampara”. Entuziasmul , bucuria ,curiozitatea și interacțiunea dintre ei și cu decorul acestei activități îi va ajuta să-i înțeleagă mai bine pe cei din jurul lor, să le accepte modul lor de viață și trai, dar și modul lor de a gândi, de-a se exprima.

Cunoașterea reciprocă a grupurilor etnice în procesul interacțiunii lor, prin desfășurarea diferitelor activități educative, favorizează comunicarea. În procesul cunoașterii interetnice se implică tiparele culturale, sistemul de simboluri, limbile specifice, experiențele și practicile fiecărui grup etnic, astfel preșcolarii se vor familiariza și au învățat că noi dobrogenii suntem un model multiculturalism și suntem un model de conviețuire pașnică.

Dobrogea este cel mai frumos ținut multiethnic din România!

LA MULȚI ANI DOBROGEA!

La nivel de grădiniță a fost implementat și un proiect local-,, Tradiții Dobrogene”, la care am participat cu activități desfășurate cu preșcolarii din grupa mijlocie, despre tradiții și obiceiuri ale etniilor din Dobrogea.

Bibliografie:

<https://stirilemedia.ro/cultura/despre-diversitatea-etnica-din-dobrogea-mozaicul-cultural-al-unei-regiuni-fascinante-dobrogeneratii-a-avut-loc-la-universitatea-ovidius/>

EDUCAȚIA PENTRU PROGRES

Prof. Ana Monica Prunduș

Colegiul Național “Andrei Mureșanu” Dej

Educația este o activitate socială cu obiectivul de a pregăti oamenii ca element activ al vieții sociale.

Cuvântul **educație** derivă din substantivul „educatio”, care înseamnă creștere, hrănire, cultivare.

Platon definea educația ca fiind „arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelor care dispun de ele.”

Aristotel, în lucrarea sa *Politica*, considera că „educația trebuie să fie un obiect al supravegherii publice, iar nu particulare”.

Educația este în același timp intervenție și neintervenție : „Educația negativă presupune înlăturarea oricărui obstacol din calea dezvoltării firești, totul trebuind lăsat să se producă de la sine fără nici o intervenție”.

Societatea zilelor noastre solicită, mai mult ca oricând, inteligența și capacitatea creatoare a omului.

„Întregul climat al viitorului, va situa capacitățile intelectuale în condițiile deplinei afirmări și va da un larg avans dorinței de cunoaștere”.

Prin educație se dorește dezvoltarea conștiinței a potențialului biopsihic al omului și formarea unui tip de personalitate solicitat de condițiile prezente și de perspectiva societății.

Educația are următoarele caracteristici: pune accent pe oameni, urmărește dezvoltarea unor calități umane și explorarea orizonturilor, este orientată predominant spre pregătirea pentru viață, are în vedere, cu precădere, întrebări asupra existenței, vizează cu precădere dezvoltarea unei stări sau a unei structuri atinse, finalitatea în educație îmbină viziunea pe termen scurt cu cea pe termen lung. Activitatea educațională este dinamică și flexibilă în același timp, iar educația stimulează idealul ființei umane exprimat prin „a fi și a deveni”.

Educația diferă de la o etapă istorică la alta în funcție de condițiile materiale și spirituale ale societății.

Educația este un fenomen social, specific uman, care apare odată cu societatea, dintr-o anumită necesitate proprie acesteia – aceea a dezvoltării omului ca om, ca forță de muncă și ființă socială.

În succesiunea epocilor istorice idealul, conținuturile, modalitățile, finalitățile educației s-au schimbat, au evoluat și s-au perfecționat. Educația este deci influențată de schimbărilor istorice, ea apărând odată cu societatea din comuna primitivă.

Omul, spre deosebire de animale, a adoptat față de mediu o atitudine activă, transformându-l cu ajutorul uneltelor pe care le confecționează. Prin atitudinea activă a omului față de propria sa dezvoltare apare simțul de răspundere pentru generația viitoare, exprimat prin grija adulților de a

transmite celor tineri experiența de confecționare și utilizare a uneltelor în vederea formării lor ca forță de muncă. Între muncă și educație s-a stabilit astfel un raport de intercondiționare, raport care se află la baza perfecționării uneltelor de muncă.

Dezvoltarea vieții sociale, îmbogățirea experienței umane fac să se deosebească însuși procesul de transmitere a experienței acumulate, de procesul de educare. Generațiile adulte transmit tinerelor generații nu numai experiența de muncă, ci și limba și regulile de comportare. Acest proces intenționat de formare a tinerelor generații este tocmai ceea ce se înțelege prin educația în comuna primitivă.

Societatea este într-o continuă evoluție. În funcție de caracteristicile fiecărei etape, ea și-a creat întotdeauna școala de care a avut nevoie și care a corespuns intereselor sale. Învățământul modern a creat o deschidere către nevoile elevului ca viitor membru al societății, plasându-l în centrul acțiunii tuturor tipurilor de educație. Pentru pregătirea elevilor conform cerințelor pieții se impune implicarea lor în activități productive, în care să-și valorifice cât mai mult posibil creativitatea. Pentru aceasta, în școală trebuie să existe laboratoare, cabinete și ateliere înzestrate cu aparatură și utilaje adecvate, și mai ales cadre didactice cu o pregătire corespunzătoare care să le permită investigarea aptitudinilor elevilor pentru a găsi căile cele mai potrivite stimulării fiecărui elev și angajarea lui într-o activitate eficientă. Timpul petrecut realizând diferite machete, referate, prezentări Power Point, piese de mobilier și alte materiale didactice atât de necesare nu face decât să-i pregătească pe elevi pe un fond larg de specializare.

Societatea în care trăim este o societate caracterizată printr-o dinamică accelerată a schimbărilor. Permanentele inovări tehnologice ridică în permanență noi sarcini educației, cărora aceasta trebuie să le facă față. În contextul actual, activitățile de învățare sunt planificate și structurate pentru a promova și încuraja un proces didactic modern. Cel mai potrivit pentru oferirea oportunităților de educație, de instruire teoretică și practică accesibilă, de înaltă calitate s-a dovedit a fi învățământul centrat pe elev. Instruire nu înseamnă doar transmitere de cunoștințe, ci și conducerea unui sistem din care face parte și profesorul, dar în centrul căruia se află elevul.

Tot ce ne înconjoară este tehnologie. Importanța practică pe care noțiuni simple o prezintă pentru înfăptuirea muncii fizice grele a fost cea care a trezit interesul oamenilor. Folosirea tehnologiilor implică un grad de civilizație, iar atuurile civilizației nu necesită demonstrații pentru că produsele tehnologice fac parte din mediul nostru.

Tot ceea ce se întâmplă în această societate informatizată ne determină să acordăm o atenție deosebită educației pentru progres. Educația pune accent pe oameni, urmărește dezvoltarea unor calități umane și explorarea potențialului uman, este orientată predominant spre pregătirea pentru viață. Cadrul didactic

este dator să dezvolte și să restructureze în același timp, actul educațional. Trebuie să trezească dorința de cunoaștere permanentă. Elevii trebuie să conștientizeze că doar așa se poate progresa.

Talcott spunea: „Avem nevoie să planificăm învățarea noastră pe durata vieții și să vedem cum, printr-o învățare programată pe ritmul propriu la locul de muncă și în educația și instruirea formală, putem rămâne viguroși într-o economie schimbătoare”.

Profesorii aleg strategia de predare, operează schimbări în prezentarea conținutului în funcție de disponibilități, profil de învățare, interese. Elevii utilizează cunoștințe dobândite nu numai prin educația oferită de școală ci și cele acumulate prin educația informală (care precede și depășește ca durată pe cea formală) și nonformală (ce rezidă din activități opționale și extrașcolare). Toate cele trei tipuri de educație trebuie să interfereze deoarece au un scop comun: formarea unui tânăr absolvent ce a devenit conștient de capacitatea sa de a se integra pe piața muncii (aflată într-o continuă schimbare) și în societate, bine pregătit atât din punct de vedere profesional cât și social.

Rolul apostolic al profesorului este de coordonator, de a-i determina pe elevi să descopere singuri modul în care pot lucra în cadrul lecției. În acest sens, testele inițiale aplicate de către profesorii diriginti la începutul anului școlar pentru stabilirea căruia dintre stilurile de învățare – vizual, auditiv sau practic – aparține fiecare elev în parte, sunt de un real folos pentru toate celelalte cadre didactice de la toate disciplinele de învățământ.

Activitatea educativă înseamnă atât lucrul în echipă cât și capacitatea de a lua decizii individual. Munca în echipă presupune organizarea și dirijarea specifică a relațiilor sociale din cadrul grupului de elevi, favorizând stimularea participării active a elevilor în procesul propriei instruiți. Din acest lucru se deduce că elevii participă conștient la procesul de învățământ. În condițiile unei rapide acumulări de date noi, organizarea orelor de curs eficiente ridică problema însușirii cunoștințelor, nu atât cantitativ, cât mai ales, calitativ. Elevii sunt îndrumați să pătrundă în sensurile multiple ale lucrurilor, să surprindă relațiile logice dintre fenomene, să încorporeze datele cunoscute în experiența proprie, să învețe cum să-și valorifice cunoștințele în activitatea practică, să-și însușească tehnica unei continue autoinstruiți, să înțeleagă sensurile sociale ale progresului lor intelectual și practic.

Lucrul pe echipe nu se limitează numai la colaborarea elevilor ci la momentul oportun intervine și profesorul, el fiind cel care dirijează din umbră instruirea. Acesta știe de ce cunoștințe, priceperi și deprinderi au nevoie elevii pentru îndeplinirea sarcinii. Este bine ca acestea să fie amintite, completate, dacă este cazul, prin discuții înainte de începerea activității. Profesorul trebuie să aibă grijă ca toți elevii să participe efectiv la studiul și prelucrarea materialului.

Munca în echipă îi obișnuiește pe elevi cu organizarea și conducerea activității, cu distribuirea sarcinilor ținând seama de aptitudinile și posibilitățile fiecăruia, cu planificarea timpului și le dezvoltă toate acele calități morale și de personalitate pe care le reclamă munca în comun și conviețuirea socială. Cultivă deopotrivă simțul de răspundere față de obligațiile asumate, conștiinciozitatea și punctualitatea în îndeplinirea lor. Preocuparea pentru reușita acțiunii implică dezvoltarea spiritului de inițiativă, creativitatea dar în același timp și spiritului critic. Elevii învață cum să ofere fără a jigni și cum să ceară sprijin păstrându-și demnitatea. Învăță cum să critice și cum să primească observațiile colegilor, deducând numai aspectul pozitiv și transformând contradicțiile în discuții constructive.

Interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea au și ele un rol important, esențial, în educația pentru progres. Interdisciplinaritatea presupune abordarea fenomenelor și proceselor complexe, ducând la realizarea unei imagini unitare a realității, la însușirea unei modalități de abordare a realității.

Transdisciplinaritatea se referă la exercitarea proceselor de studiu al realității, astfel încât să se ajungă în cele din urmă la definirea unor domenii noi ale cunoașterii. Transdisciplinaritatea realizează legături între discipline prin ceea ce au în comun.

La orele de curs, elevul se află într-o dublă ipostază: obiect al educației și subiect al educației. El nu este un simplu consumator al instrucției, ci se află pe o poziție selectivă față de actul instructiv-educativ. Acumulează ceea ce concordă cu interesele și cerințele lui la un moment dat, într-o anumită etapă a dezvoltării sale. Devine asociat al profesorului în acțiunea de modelare a propriei persoane, atât din punct de vedere profesional cât și social.

La obținerea unor rezultate bune contribuie și alegerea adecvată și la timpul potrivit a modului de organizare a procesului de învățământ. Este indicată folosirea combinată a tuturor parametrilor, atât în sarcina dată elevilor cât și în modul de participare a acestora la lecție și modul de desfășurare a actului instructiv-educativ.

Elevul își poate alege sarcina pe care o îndeplinește gradat, rezultatele consemnându-se în fișe de lucru și apoi în fișe de progres. Curba rezultatelor trasată pe baza acestor notări dezvăluie informații despre capacitatea de prelucrare a datelor în sens creator a celor implicați în procesul de formare.

Periodic, explorează realitatea sau substitutele ei. Învăță prin descoperire, face apel la metode active care favorizează însușirea unei experiențe deduse din contactul direct cu lumea obiectelor și fenomenelor reale-observarea directă și independentă, experimentul, studiul de caz. În ansamblul lor, aceste metode plasează elevul într-o situație de cercetare a propriei identități, ajutându-l să-și însușească, nu numai noi cunoștințe, ci și calități și comportamente apropiate acelorora implicate în actul de cercetare științifică.

Introducerea și folosirea calculatoarelor în educație constituie o mare realizare a acesteia. Calculatorul este un suport global, care amplifică capacitatea de a gândi și a comunica. În decursul istoriei, cea mai rapidă dezvoltare a avut-o informatica.

Calculatorul este prezent în toate mediile datorită reducerii costurilor, miniaturizării, ale creșterii vitezei de calcul și stocării volumului de date.

Dacă până acum, profesorii care predau discipline tehnice spuneau ca 10% dintre elevii de liceu utilizează calculatorul în scopul instruirii, acum, acest procent este cuprins între 80 și 90%. Însă, este adevărat și faptul că toți elevii au acces la internet, 90% acasă și 100% la școală. În aceste condiții, devine o necesitate utilizarea platformelor AeL în procesul de predare-învățare-evaluare, special dezvoltate pentru a sprijini procesul de predare-învățare, fiind proiectate și prezentate într-o manieră atractivă, modernă și motivantă. Lecțiile multimedia interactive oferă noi metode de învățare care îmbunătățesc performanța școlară și contribuie, prin atingerea obiectivelor operaționale propuse, la formarea de aptitudini, abilități și competențe.

De asemenea, platforma AeL combină experimente, simulări, filme, activități interactive, teste, toate vizând motivarea diferitelor tipuri de cursanți. Procesul de învățare este, prin urmare, transformat într-o activitate interesantă, o modalitate de a descoperi și explora, de a observa principii științifice complexe și de a aplica teoria abstractă în activitățile de zi cu zi. Conținutul educațional digital permite elevilor să repete lecția ori de câte ori este necesar pentru a înțelege un anumit subiect. Fiecare unitate de învățare îi ajută pe elevi să exploreze, să descopere, să găsească soluții, să își construiască propriul bagaj de cunoștințe și să formuleze concluzii proprii. În același timp pune un accent deosebit pe cunoștințele operaționale, de învățare prin acțiune.

În **concluzie**, educația pentru progres înseamnă mai curând posibilitatea de a descoperi prin experimentare decât de a primi un transfer de informații directe.

Bibliografie

- Ion Gh. Stanciu, „O istorie a pedagogiei universale și românești până la 1900”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
- George Văideanu, „Educația la frontiera dintre milenii”, Editura Politică, București, 1988
- Ioan Nicola, „Pedagogie”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992
- Ioan Nicola, Tratat de pedagogie școlară
- Marțian Iovan, „Repere în pedagogie – prin universul educației”, Arad, 1997

Un alt mod de a învăța- activitățile extracurriculare

Prof. învățământ preșcolar, Pușcă Florentina

Grădinița „Albinuța”, București

Motto „Educația este ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ceea ce ai învățat în școală”

Albert Einstein

În învățământul preșcolar, oricărui copil indiferent de stadiul de dezvoltare i se poate preda într-o formă adecvată orice temă. Principala condiție este însă folosirea unor metode și procedee adecvate stadiului de dezvoltare iar conținuturile să fie simple și prezentate pe înțelesul copiilor. Trebuie acordată mare atenție particularităților de vârstă și individuale.

Principala trebuință a copilului este jocul. Astfel se îmbină cu ușurință școala cu viața. În toată activitatea desfășurată în învățământul preșcolar se respectă dreptul copilului la joc ca formă de activitate, metodă, procedeul de realizare a demersurilor educaționale.

Prin joc copilul se supune de bună voie regulilor își asumă responsabilități se autodisciplinează.

Prin astfel de activități cadrul didactic poate să realizeze mai ușor obiectivul principal al grădiniței- pregătirea copilului pentru școală și viață.

Procesul educațional din grădiniță presupune și forme de muncă didactică complementară activităților obligatorii. Acestea sunt activități desfășurate în grădiniță în afara activităților obligatorii sau activități desfășurate în afara grădiniței. Acestea sunt activitățile extracurriculare și se desfășoară sub îndrumarea atentă a educatorilor.

Activitățile extracurriculare cu o deosebită influență formativă sunt:

- Plimbările
- Excursiile
- Vizite tematice
- Taberele școlare
- Vizionari de spectacole
- Filme tematice

Activitățile extracurriculare sunt considerate activități complementare și prezintă anumite particularități.

- Participarea copiilor este facultativă, intervenția educatoarei constă în antrenarea copiilor la astfel de activități.

- Conținutul activităților extracurriculare se fixează în funcție de dorințele și interesele copiilor, de conduite și posibilitățile concrete de realizare dar și funcție de ofertele venite din partea altor instituții sau evenimentele calendaristice.
- Formele de organizare sunt mult mai flexibile și cu caracter recreativ.
- Evaluarea rezultatelor activităților extracurriculare se realizează altfel decât în cadrul activităților didactice.

Se folosește cu precădere aprobarea prin laudă și evidențierea participării.

În cadrul grădiniței în care îmi desfășor activitatea, în fiecare an, în preajma zilei de 1 iunie se organizează o excursie în mijlocul naturii.

O excursie îi pune pe copii în situația de a interacționa, de a trăi experiențe comune.

Socializarea determină legarea prietenilor, copiii devenind liberi și independenți, responsabili și cu inițiativă.

Etapele unei excursii sunt:

1. Pregătirea, documentarea, studierea traseului, organizarea excursiei respectând procedura.
2. Culegerea datelor și cercetarea la fața locului
3. Trierea, selecția, prelucrarea și valorificarea rezultatelor.

Ex: Excursia organizată pe ruta: București- Gaiesti- Padurea Valea Mare- Retur.

1. Pregătirea, documentarea, studierea traseului, organizarea excursiei respectând procedura.
 - Fixarea obiectivelor
 - Durata
 - Documentarea asupra obiectului
 - Stabilirea traseului
 - Stabilirea numărului de participanți, vârsta acestora
 - Asigurarea transportului, masa, cazare
 - Repartizarea sarcinilor
 - Sfaturi referitoare la conținutul și aranjarea bagajelor.
2. Culegerea datelor și cercetarea la fața locului
 - Observații asupra vegetației specifice zonei
 - Compararea unor frunze după formă, mărime, asperitate.
 - Culegerea de fructe de pădure.
 - Observarea unor aspecte din viața insectelor.
 - Discuții privind valorificarea națională sau nu a lemnului pădurii.

- Dobândirea și exersarea unor norme de comportament ecologic.
 - Eveniment neprevăzut: alunecări de teren (observații, măsuratori, concluzii)
3. Trierea, selecția, prelucrarea și valorificarea rezultatelor.
- Alcătuirea unor colecții de frunze, plante, pietre.
 - Realizarea unor creații literare sau artistico-plastice care să reflecte impresiile și informațiile (povestiri, picturi, construcții).
 - Discuții despre unele obiective sau elemente cu valoare de amintire (ex: coronițe de flori, mușuroiul furnicilor, nuielușa de alune, etc).
 - Realizarea unor serbări care să reflecte în conținut și decoruri, impresiile trăite.

În cadrul excursiilor organizate în mijlocul naturii s-a urmat strict procedura de organizare a excursiilor și taberelor.

Copiii participanți se confruntă cu realitatea printr-o percepere activă, investigatoare, prin acțiuni directe asupra obiectelor, fenomenelor din mediul înconjurător, a unor zone geografice și locuri istorice.

Copiii dobândesc o mare structură de informații despre munca omului, își formează reprezentări simple despre structura și condițiile de viață ale unor plante și animale, despre frumusețile și bogățiile țării, despre trecutul istoric al poporului nostru, etc.

Prin intermediul acestor excursii ei învață să admire natura, să asculte susurul apei, să observe munca depusă de unele insecte pentru strângerea proviziilor (furnica, albina), observă strădania unei rândunici de a-și construi cuibul și a-și îngriji puișorii. Un astfel de copil va deveni sigur în viitor un iubitor și protector pentru natură.

Toate excursiile organizate urmăresc un scop și vizează o serie de obiective.

Exemplu:

Scopul vizat: Formarea și exersarea unor deprinderi de ocrotire a mediului, în vederea educării unei atitudini pozitive față de acesta.

Obiective vizate:

- Să cunoscă unele elemente componente ale lumii înconjurătoare, precum și interdependența dintre ele.
- Să recunoască unele schimbări și transformări din mediul apropiat.
- Să manifeste disponibilitatea în a participa la activități de îngrijire și protejare a mediului.
- Să aplice norme de comportare specifice asigurării sănătății și protecției omului și naturii.

Acțiunile turistice (plimbările, excursiile, taberele, vizitele) contribuie la îmbogățirea conținutului jocurilor și al celorlalte forme de activități organizate în grădiniță. În urma unor

astfel de acțiuni organizate în diferite zone ale țării în natură, în mediul social copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate imaginea realității în cadrul activităților artistico-plastice (desen, pictură, modelaj), iar cu materialele culese din natură pot îmbogăți jocurile de creație și activitățile practice.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale constituie un mijloc de a prețui valorile culturale, folclorice, istorice ale poporului nostru.

În cadrul Grădiniței "Albinuța" am organizat astfel de vizite la Muzeul Antipa, Muzeul Țăranului Român, Muzeul Culturii, etc.

Tot activități extracurriculare sunt și vizionările de spectacole de teatru și circ. Prin intermediul lor copilul face cunoștință cu minunata lume a artei.

Deși copilul de regulă este spectator totuși spectacolele constituie o sursă nepuizabilă de puterice impresii apelând permanent la afectivitate.

Cadrele didactice au un rol important în alegerea spectacolelor, în selecționarea programelor distractive care au o influență pozitivă bine conturată.

Exemple de spectacole: "Cei trei purceluși", "Aventurile lui Noghie", "Motanul încălțat" etc..

O altă formă de activități extracurriculare o reprezintă și concursurile (sportive, de dans, desen, pictură, colaj, muzică, etc.)

De-a lungul timpului copiii grădiniței au participat la diferite concursuri
Exemple:

Festivalul "Albinuța" (festival municipal) – muzică, dans

Festivalul "Prichindelul" (interjudețean) – muzică, dans

Festivalul "Milenium" (național) – muzică, dans

Festivalul "Castanilor" – muzică, dans, recitări

Cu Europa la joacă – fișe de lucru

Vreau să fiu olimpic – fișe de lucru

Învățăm să dăruim – lucrări practice, desen

Și nu în ultimul rând un loc aparte în cadrul activităților extracurriculare îl ocupă spectacolele, serbările realizate cu diferite ocazii. Ele reprezintă un nesecat izvor de bucurie, satisfacții, crează bună dispoziție, favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic și psihic.

Am organizat astfel de spectacole în așteptarea lui Moș Crăciun, suflete pereche (în jurul datei de 8 martie), de ziua copilului sau la sfârșitul anului școlar.

În concluzie putem spune că toate aceste tipuri de activități sunt considerate ca fiind activități extracurriculare. Ele se desfășoară sub îndrumarea cadrului didactic.

Activitățile extracurriculare au un rol complementar față de activitățile didactice, urmărind lărgirea influențelor exercitate în procesul de învățământ, dezvoltarea intereselor și aptitudinilor copiilor, organizarea atractivă a timpului liber. Prin astfel de activități se formează la copii spiritul de inițiativă, de independență și manifestare creativă a personalității.

Cadrul didactic poate educa spiritul creativ prin astfel de activități evitând critica, încurajând copiii în activitățile lor.

Bibliografie:

1. Sespezanu, Monica, Tradițional și modern în învățământul preșcolar, Ed. Orufal Esențial, București, 2007, p. 135
2. Ministerul Educației Cercetării și Sportului, Revista învățământului preșcolar, București, nr. 1-2/2008 pg. 243
3. Vrăsmaș, Ecaterina, Educația timpurie, Ed. Arlequin, București, 2014, pg. 259

METODA CLEPSIDREI ÎN LABIRINTUL PĂDURII NARATIVE

Racheru Tincuța Colegiul Tehnic “Grigore Cobălcescu” Moinești, Bacău

Clepsidra simbolizează „a vremii scurgere eternă” (Lamartine), curgerea ei inexorabilă până la moarte, sfârșit ineluctabil al ciclului vieții omenești. Dar clepsidra mai înseamnă și o posibilitate de răsturnare a timpului, o întoarcere la origini. Forma clepsidrei, cu cele două compartimente ale sale, evocă analogia dintre sus și jos și necesitatea de a o răsturna pentru ca scurgerea să se producă în sus. Astfel, atracția se exercită în jos, afară doar dacă se produce o răsturnare în felul nostru, de a vedea și de a acționa. Se remarcă strâmtoarea prin care comunică partea de sus cu cea de jos, un gât îngust prin care totuși legătura se poate stabili într-o mișcare continuă. Există o trece a superiorului în inferior, adică a cerescului în terestru, și apoi, prin răsturnare, a terestruului în ceresc. Aceasta este imaginea alegerii, mistică și alchimică. Gătuirea mediană este ușa cea îngustă prin care au loc schimburile, polul manifestării. Sfârșitul curgerii nisipului încheie un ciclu, a cărui desfășurare este exact conformă mișcării nisipului, la început imperceptibilă, apoi din ce în ce mai rapidă, până la precipitarea finală.

Metoda clepsidrei (tehnica oglinzirii textuale) este una dintre metodele folosite în activitatea didactică cu eficiență în predarea orelor de literatură română, trezind interesul elevilor printr-un desen reprezentând o clepsidră. Orice text literar are un conținut. După ce este citit trebuie analizat. Aici are aplicabilitate metoda clepsidrei. Trebuie imaginat procedeul de analiză asemenea curgerii nisipului într-o clepsidră. Elementele textului se scurg ca nisipul prin orificiul îngust al analizei și se așază într-un text întors (un rezumat, o povestire, un pian de idei, un eseu, un desen). Pe desenul analizei clepsidră sunt notate elementele definitorii ale metodei care este utilizată în studierea textului. Pentru analiza conținutului operei este nevoie de instrumente adecvate care sunt numite convențional oglinzi. Orice text se oglindește în textele care au aceeași temă, în textele care au același cadru, dar armonia cuvântului poate beneficia de modificări, nuanțări în raport cu imaginația cititorului. Metoda clepsidrei solicită elevilor lucrul în echipă cu scopul verificării înțelegerii conținutului de idei al textului. Se explică elevilor termeni noi: ANTE-TEXT, TEXT, POST-TEXT.

ANTE-TEXTUL reprezintă informații existente dinaintea textului studiat: TEMA, AUTORUL, SPECIA LITERARĂ (GENUL).

TEXTUL reprezintă opera studiată în momentul respectiv.

POST-TEXTUL reprezintă informațiile oferite după ce se analizează textul.

Primul pas este selectarea temei. Se lucrează pe echipe și se folosesc fișe de lucru care urmăresc:

- tema tratată de text;
- corelarea centrilor de interes ai temei cu cei ai textului, suport;
- analiza stilistică a operei studiate și exemplificarea acestora, având în față textul-suport (epitete, comparații, imagini vizuale și auditive);
- rolul verbelor în prezentarea momentelor acțiunii, precum, și importanța semnelor de punctuație.

Metoda permite evaluarea grapelor în funcție de modul cum își prezintă și argumentează rezultatele itemilor din fișa de lucru și se bazează pe activitatea frontală dirijată, impunându-se elevilor să facă paralelă între două texte narrative, identificând elementele corespondente și argumentând alegerea.

Astfel, textul literar trecut prin analiză este examinat comparativ.

POST-TEXTUL este asociat cu desene, reprezentări grafice. Elevii se împart în echipe de câte 4-5 elevi. Fiecare echipă va selecta un anumit procedeu artistic. Ca forme de post-text elevii pot să realizeze un scurt eseu, o compunere, un rezumat, o povestire, un plan de idei, un rezumat.

Metoda se poate folosi într-o lecție de tip: predare-învățare-evaluare, în momentul învățării, atât singură cât și împletindu-se cu alte metode activ-participative și permite atât transmiterea cât și evaluarea unui volum mare de cunoștințe.

TEXT

CITITORUL

„Din șoseaua ce vine de la Cârlibaba, întovărășind Someșul ba în dreapta, ba în stânga, până la Cluj și chiar mai departe, se desprinde un drum alb mai sus de Armadia, trece râul peste podul bătrân de lemn, acoperit cu șindrilă mucegăită, spintecă satul Jidovița și aleargă spre Bistrița, unde se pierde în cealaltă șosea națională care coboară din Bucovina prin trecătoarea Bârgăului.

Lăsând Jidovița, drumul urcă întâi anevoie până ce-și face loc printre dealurile strâmtorate, pe urmă însă înaintază vesel, neted, mai ascunzându-se printre fagii tineri ai Pădurii Domnești, și poposind puțin la Cișmeaua Mortului, unde picură veșnic apă de izvor răcoritoare, apoi cotește brusc pe sub Râpele Dracului, ca să dea buzna în Pripasul pitit într-o scrântitură de coline.

La marginea satului te întâmpină din stânga o cruce strâmbă pe care e răstignit un Hristos cu fața spălăcită de ploi și cu o cununiță de flori veștede agățată de picioare. Suflă o adiere ușoară și Hristos își tremură jalnic trupul de tinichea ruginită pe lemnul mâncat de carii și înnegrit de vremuri.“

(Cap.I, Începutul)

Bibliografie

1. Paul Cornea, *Introducere în teoria lecturii*, București, Ed. Minerva, p. 121-122;
2. Umberto Eco, *Lector in fabula*. București, Ed. UNVERS, 1991, p. 112-122;
3. Maria Pavnotescu, Nicolae I. Nicolae, *Limba și literatura română*, Manual pentru clasa a XI-a, București, Ed. Didactică și Pedagogică, RA, 1996, p. 110;
4. Ioan Dănilă, *Fonetică și fonologie*, Bacău, Ed. „Egal”, 2005, p. 12-13, 19;
5. Ioan Dănilă, *Româna corectă prin întrebări și răspunsuri*, București, Ed. BIC ALL, 2005, p. 171-172;
6. Ioan Dănilă, *Limba română. Algoritmii analizei gramaticale* (variantă teoretică), Bacău, Ed. „Egal”, p. 137-142;
7. Ioan Dănilă, Doina Măntescu, Camelia Filioreanu, *Literatura română în teme, texte și pre-texte*, Bacău, Ed. „Egal”, 2002, p. 201-207;
8. Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, Iași, Ed. Polirom, 2009;
9. Petre Isache, Ioan Lazăr, *Anotimpurile romanului*, Bacău, Ed. „Plumb”, 1994, p. 235-237, p. 238-239;
10. Stancu Ilin, *Liviu Rebreanu în atelierul de creație*, București, Ed. Minerva, 1985, p. 122-123;
11. Emilia Boghiu, *Ghid de poetică a prozei*, Pitești, Ed. Paralela 45, 2009, p. 140;
12. Victor Kembach, *Mituri esențiale*, București, Ed. UNIVERS ENCICLOPEDIC, 1996;
13. *Desenul din covor*.

ABSENTEISMUL ȘCOLAR – PROBLEMĂ PENTRU ELEVII, PROBLEME PENTRU PROFESORI

Prof. Racheru Tincuța – Colegiul Tehnic „Grigore Cobălcescu” Moinești

Individul desemnează generic forța biologică, entitatea indivizibilă și unică a ființei umane în ceea ce are ea specific, respectiv ființarea organismului, viața lui. Individualitatea exprimă caracteristicile psihologice și fiziologice unice, irepetabile ale individului concret, care dispune de mecanisme proprii de adaptare practică la mediu și prin care se deosebește de ceilalți.

Formularea ipotezei/ipotezelor

Presupunem că:

- Dacă elevii sunt priviți ca indivizi „candidați la umanitate” și integrați în diferite activități, atunci personalitatea acestora se va dezvolta în concordanță cu regulile de respectare a valorilor comportamentale ce duc la reducerea absenteismului;
- Dacă elevii unui grup (clasă, școală) sunt suficient de bine motivați de către profesori, atunci absenteismul devine un fenomen controlabil, fără să se ajungă la abandon școlar;
- Dacă profesorii dispun de inteligență emoțională și de empatie, atunci elevii percep în mod pozitiv dorința dascălilor de a combate absenteismul în școală.

Pe parcursul desfășurării unei cercetări psihopedagogice se confruntă două ipoteze: ipoteza specifică sau ipoteza cercetării și ipoteza nulă. Ipoteza specifică formulează propunerea că modificările ce se produc cât și diferențele la sfârșit s-ar datora factorului experimental (variabila x) controlat de cercetător. Ipoteza nulă admite că modificările și diferențele s-ar datora unor factori întâmplători, aleatori, necontrolați de către cercetător.

Obiectivele cercetării

- Identificarea stilurilor de învățare (vizual, auziv, tactil/kinestezic);
- Identificarea valorilor comportamentale (cognitive, motorii, verbale, socio-afective);
- Corelarea modelelor comportamentale descoperite cu tipul de activitate preferată de elevi.

Metoda aleasă a fost cea prin autoadministrare. Subiecții cuprinși în această cercetare sunt elevii din clasele V-VIII, dintr-o școală gimnazială. Completarea chestionarelor s-a realizat prin adunarea elevilor în sălile de clasă din cadrul acelei unități școlare unde aceștia învață. Au fost rugați să completeze chestionarele cu multă sinceritate. Ca instrument de investigare s-au folosit trei tipuri de chestionare: primul, conținând 13 întrebări, al doilea, 5 întrebări iar al treilea, conținând întrebări cu stilurile de învățare pentru a putea recurge la strategiile de învățare atât pentru activitățile curriculare, cât și pentru cele extracurriculare. Pe lângă acestea, am mai folosit problematizări particulare prin întrebări cu răspuns deschis.

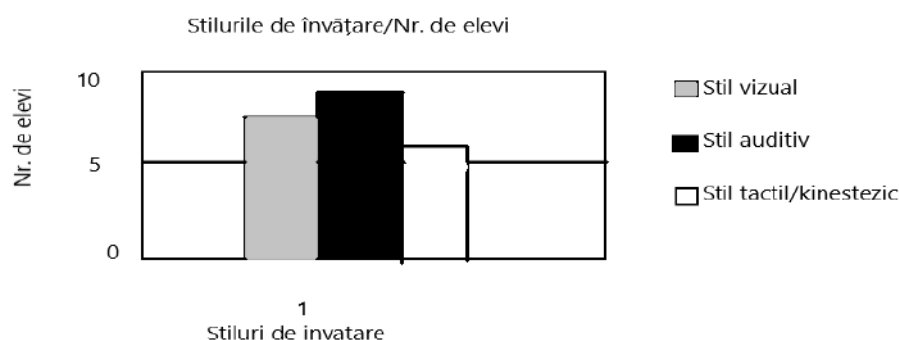
Interpretarea se vrea un semnal de alarmă pentru fenomenul de amploare care este absenteismul, cât și o rezolvare, pe plan individual a câtorva probleme de adaptare, integrare și dezvoltare individuală a elevilor chestionați.

Măsurile de reducere a absenteismului de la clasa a VIII-a

Nr. Crt.	Numele și prenumele elevilor	Stil de învățare		
		Vizual	Auditiv	Tactil/kinestezic
1	A.F.			X
2	A.T.D.	X		
3	B.C.	X		
4	B.V.L.		X	
5	C.T.			X
6	C.R.		X	
7	D.E.		X	
8	D.S.	X		

9	D.A.			X
10	E.D.	X		
11	F.E.		X	
12	F.P.		X	
13	G.T.	X		
14	G.I.D.			X
15	L.D.		X	
16	M.N.		X	
17	M.R.	X		
18	N.D.	X		
19	O.S.			X
20	P.A.E.	X		
21	R.I.		X	
22	S.E.		X	
23	Z.A.			X
Total Elevi	Numeric	8	9	6
	Procentual	34,78	39,13	26,09

Se observă că, în urma completării unui test specific, la 8 elevi le este util stilul de învățare vizual, la 9 elevi cel auditiv și la 6 cel tactil/kinestezic, conform histogramei din figura de mai jos:

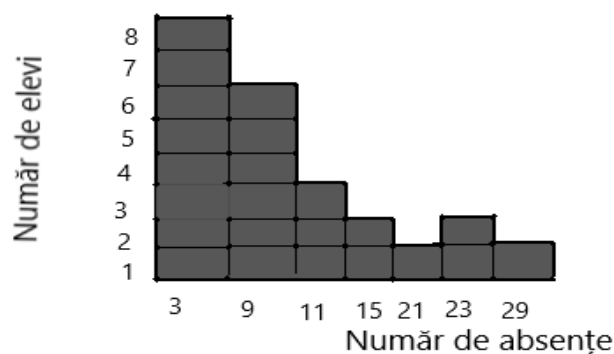
Poligonul de frecvență cu rezultatele evaluării inițiale și finale a absenteismului școlar la clasa a VIII-a

S-a procedat la scrierea absențelor elevilor de la clasa a VIII-a la sfârșitul semestrului I, în tabelul de mai jos:

Absenteismul la clasa a VIII-a la sfârșitul semestrului I

Nr. Elevi	8	6	3	2	1	2	1
Nr. absențe	3	9	11	15	21	23	29
Total absențe: 237							

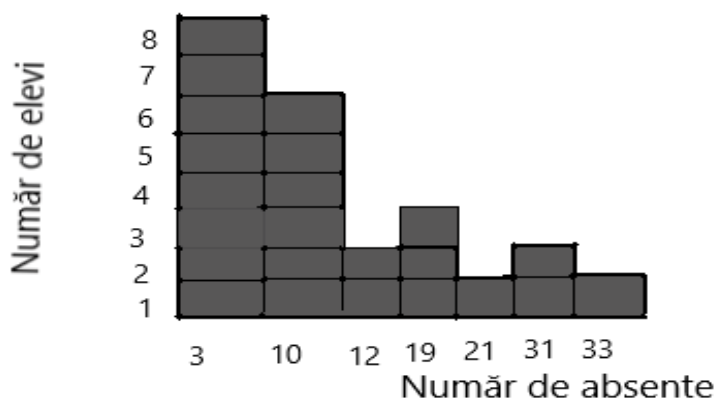
S-a reprezentat, grafic, numărul de absențe în raport cu numărul de elevi:

La sfârșitul semestrului I, s-au remarcat prin absenteism 3 elevi (M.R. având stilul de învățare auditiv; M.R. cu stilul de învățare vizual iar Z.A. cu stilul de învățare tactil/kinestezic).

Nr. Elevi	8	6	2	3	1	2	1
Nr. absențe	3	10	12	19	21	31	33
Total absențe: 281 (44)							

Absenteismul, la clasa a VIII-a la sfârșitul semestrului II, a fost considerabil mai mic, astfel au fost realizate doar activitățile prezentate anterior și aplicate și la celelalte clase.

Analiza rezultatelor obținute

Analiza interpretărilor profesorilor și a elevilor arată că ambele părți nu sunt suficient de conștiente de repercusiunile unor acțiuni și că sunt într-o stare anomică dominantă.

Principalele cauze determinate se referă la profilul profesorului (nivelul de pregătire al acestuia și conduita profesională și socială), la relația duală profesor-elev, la fenomenul migrației care înregistrează un procent de 35% din totalul părinților copiilor. Integrarea copiilor în structurile sociale, pornind de la activitățile școlare la cele extrașcolare, determină oglindirea în sine a perspectivelor de reușită și la justificarea unei personalități puternice prin voință și succes. Din examinarea datelor s-a constatat că 76% dintre elevi preferă activitățile extrașcolare: 56% au dezvoltat comportamente verbale și 48% comportamente motorii. Comportamentul cognitiv a fost observat la 70% dintre elevi.

Se observă că rata absenteismului (conform anexelor 1, 2 și 3), la sfârșitul semestrului I, e dată de:

1. Interesul scăzut al unor elevi pentru școală 25,58% și faptul că se plictisesc la ore 20,93%;
2. Teamă de a li se scădea nota la purtare 24,41% și de a le fi chemați părinții la școală 20,91%;
3. Interes scăzut pentru ore 27,91% și alte motive 20,91%;
4. Lipsa lecțiilor mai atractive 37,22%, a temelor mai interesante 31,39% și a atitudinii mai elastice a profesorului 31,39%;
5. Neabsentarea de la ore 27,91% și absentarea la 1-3 ore/săptămână 23,21%;
6. Lipsa de încurajare a elevilor 30,24% și lipsa aprecierii elevilor 18,60%;
7. Lipsa unei atmosfere plăcute 26,75% și a aprecierii profesorilor 19,77%;
8. Lipsa de la ore de Limbă și literatură română 32,55% și Matematică 26,75%;
9. Materii dificile 31,39% și alte motive 20,94%;
10. Plecarea acasă 25,58% și în parc 22,09%;
11. Petrecerea timpului cu prietenii 32,56% și cu alte persoane 19,77%;
12. Părinții știu de la elevi că aceștia lipsesc 24,42% și de la diriginte 22,09%;
13. Lipsa activităților culturale 34,88%, a activităților sportive 34,88% și a concursurilor școlare 30,24%.

Cauzele principale ale absenteismului sunt, în mare măsură, cele care țin de aspectul social, dar și cultural: mărirea familiilor din care provin, violența în școli și familie, migrația populației, apartenența etnică, nivelul redus de instruire a părinților, mentalitatea familiilor, cauze educaționale etc. Inițial, prin analiza documentelor școlare, s-a putut sesiza cursul ascendent al absenteismului,

pornind de la numărul de absențe semestriale înregistrat în cataloagele școlare. După organizarea diferitelor activități s-a ajuns la rezultatul bun de scădere a absențelor din cataloage.

S-a constatat că elevii clasei a VIII-a au realizat mai bine importanța actului instructiv-educativ, fiind primii care și-au redus numărul absențelor. În urma conștientizării situației, cei din clasa a VII-a nu au mai lipsit deloc pe timpul cercetării și nici după, cei din clasa a VI-a se situează în condiție de echilibru, în măsura în care absențele pot fi motivate cu ușurință datorită justificărilor controlate în permanență de profesorul-diriginte. Clasa a V-a, pe lângă elevii supuși chestionării, s-a întâlnit un caz aparte când un elev care a lipsit foarte mult a fost afectat de lipsa părinților, dar a fost încurajat și susținut de profesori și l-au determinat pe elevul respectiv să-și vadă încununare de succes eforturile de a veni la școală. Profesorii s-au comportat exemplar, manifestându-se empatic în orice situație ivită. Orele plăcute, fără notări exagerate, fără predări greoaie și stereotipii au ajutat elevii să vadă fața umană a dascălilor și să-i transforme în confidenți în lipsa unui psiholog al școlii.

Un succes aparte a fost acela că diriginții au participat cu toți elevii la activități curriculare și extracurriculare în funcție de stilurile de învățare și temperamental-comportamentale ale elevilor de la toate clasele.

Concluzii

Educația este un proces dificil care îmbină, într-o etapă inefabilă, știința și intuiția, experiența și spontaneitatea, este un veritabil act de magie pentru care dascălul trebuie să găsească mereu alte și alte soluții, venite din competență, din studiu, dar și dintr-o inepuizabilă creativitate.

Schimbările de esență din învățământul românesc lansează multiple provocări în conceperea unor noi conținuturi, strategii, oferte curriculare în acord cu orizontul de așteptare a elevilor. În fața profesorilor se află mereu grupuri, colectivități sau disponibilități afective. Arta profesorului este aceea de a descoperi stilurile de învățare, de a stimula interesul copiilor pentru diferite domenii de studiu, de a identifica motivații, fără a uita că fiecare copil are o anumită individualitate, un univers interior specific ce se refuză înscrierilor și uniformizărilor.

Școala, prin specificul activităților, oferă posibilitatea aplicării, a adaptării unor trasee curriculare alternative. Diverse cercuri adună într-un corolar simbolic experiențe didactice, constatări și proiecții interesante pentru o zonă didactică inedită, uneori neexplorată, dar bogată în posibilități și provocări. Școala trebuie să ofere un cadru coerent și flexibil prin cooperare (diadele profesor-profesor, elev-elev, elev-profesor sau triada elev-profesor-părinte), opinia liber exprimată, capacitatea de a face corelări între- și transdisciplinare, gândire flexibilă, imaginație, dorința de afirmare și valorile asumate care să contribuie la identificarea și rezolvarea problemelor actuale ale elevilor. În urma cercetării efectuate, toate ipotezele au fost verificate și s-a constatat că ceea ce s-a propus s-a realizat. La clasa a V-a, elevii au făcut în primul semestru 190 de absențe iar în urma activităților realizate de profesori și diriginți numărul absențelor de pe semestrul II au fost doar de 62. La fel s-a întâmplat la clasa a VI-a unde s-au înregistrat 223 de absențe la sfârșitul semestrului I iar la sfârșitul semestrului II, s-au înregistrat doar 52 de absențe. La clasa a VII-a, elevii au făcut în semestrul II doar 66 de absențe în comparație cu semestrul I care au făcut 106 de absențe. În clasa a VIII-a deși, elevii au făcut 237 absențe în semestrul I, în semestrul II au făcut doar 44 de absențe.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

DUMITRIU, GH. și DUMITRIU, C. (2003), PSIHOPEDAGOGIE, BUCUREȘTI, ED. DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

DUMITRIU, GH. (1998), COMUNICARE ȘI ÎNVĂȚARE, BUCUREȘTI, ED. DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, RA

SECRIERU, M. (2004), DIDACTICE LIMBII ROMÂNE, BOTOȘANI, ED. OVI-ART

INTERVENȚII PSIHOPEdagogICE PENTRU COPIII CU DIZABILITĂȚI ȘI FAMILIILE ACESTORA

Racheru Tincuța Colegiul Tehnic “Grigore Cobălcescu” Moinești, Bacău

Demersuri psihopedagogice integrate în tulburările din spectrul autist

Elaborați un studiu de caz care include componenta de intervenție psihopedagogică pentru un copil cu TSA (evaluarea cazului, prezentarea corectă a unei modalități de intervenție, vârsta la alegere).

STUDIU DE CAZ

S.D.- fetiță, născută în Iași, 11 iulie, 2014

Diagnosticul: I.Sd.autist;

Manifestări hiperchinetice; Întârziere în dezvoltarea psihică și de limbaj;

Anamneză

În timpul sarcinii mama a avut probleme de sănătate..

Nașterea la 9 luni; 2.9 kg.

Gânguritul: normal; mersul: 12 luni Primele cuvinte: după 3 ani

Dezvoltarea somatică staturală și toracală în limitele normalului, corp proporționat. Anmneza

Este al doilea din cei doi copii.primul este normal tară probleme de dezvoltare.

La naștere mama avea 25 ani și tatăl 31.

Mama are școală profesională, în prezent este casnică, tatăl este ospătar.

Regimul de viață este echilibrat mama este devotată copiilor și interesată de reușita lor.

Inițial inventarul posibilităților psihice și de limbaj (la vârsta de 3 ani) îl plasa în jurul vârstei de aproximativ 2 ani și 4 luni.

Examenul neurologic: EEG cu anomalii bioelectrice difuze fără leziuni decelabile cerebrale

Recomandări:

- integrarea în colectivitatea preșcolară și instituirea unui program educațional recuperatoriu, cuprinzând stimularea psihică și tratament logopedic.

De-a lungul internărilor avute până în prezent, câte două și apoi una în fiecare an observația clinică și reevaluările dezvoltării și comportamentului relevă evoluția favorabilă a sindromului autist.

Caracterizare a modului de manifestare a sindromului autist

Prezintă puternice tulburări ale afectivității: nu este atașată de mamă (face confuzii între mamă și alte femei; nu reacționează când mama se îndepărtează, râsul, plânsul, zâmbetul neadecvate situației în care e pus copilul; reacții coleroase îndreptate asupra obiectelor și asupra propriei persoane; opoziționism, labilitate neurovegetativă cu predominarea excitației, atenție labilă, slabă putere de concentrare, prezintă toleranță scăzută la frustrare.

Prezintă sereotipii (se poate juca la infinit cu același tip de joc). Nu suportă să fie atinsă, nu o interesează jucăriile care întruhidează oameni, animale; are mișcări grațioase, manipulează cu ușurință obiectele. Vorbirea este aproape inexistentă, nu participă emoțional. Se remarcă caracterul reproductiv-imitativ (ecolalie) și nu cel de comunicare al limbajului ecolaliile sunt imediate sau întârziate; folosește neadecvat pronumele personal (vorbește despre sine la persoane a III-a). Nu este atentă la ce i se spune; dă impresia că nu aude, nu-și fixează privirea asupra persoanelor din jur nu caută contactul vizual cu acestea, îi place muzica. Manifestă o mare abilitate în a-i manevra pe ceilalți pentru a-și satisface necesitățile; evită contactul cu ceilalți copii.

Principiul de bază în terapie a fost: a construi pornind de la ce poate copilul (folosind chiar sereotipurile și preferințele, de asemenea am urmărit reducerea treptată a ajutorului acordat copilului, stimularea și recompensa inițiativelor ce vin din partea acestuia. Programul a fost foarte flexibil pentru a asigura adaptarea la situații noi, neprevăzute în program sau la dispoziția în care s-a aflat copilul și la posibile progrese.

Obiectivul fundamental al terapiei: formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare, în acest scop instrucțiunile au fost simple concrete exprimate verbal și simultan cu imaginea.

Al doilea obiectiv; formarea unei reprezentări generale despre lume și mediul în care ea se desfășoară, perceperea succesiunii momentelor zilei, formarea motivației, dezvoltarea capacității de a înțelege că te poți face înțeles, dobândirea unei experiențe în legături cu ceea ce este la un moment dat semnificativ.

Programul educațional terapeutic a fost alcătuit în conformitate cu aceste obiective, în vederea acționării pe diferite laturi: articulativ limbaj, memorie, atenție, gândire, afectivitate. Am urmărit inițial trezirea interesului și crearea unui tonus pozitiv. Am început cu emiterea onomatopeelor (izolat, în cântec, poezii), inițierea unor jocuri, umflat baloane, suflat în lumânări etc.)

Învățarea cuvintelor și propozițiilor s-a realizat după modelul descris în literatura de specialitate pentru alalie (silabe duble, silabe, cuvinte asociate cu fenomene din natură, stări afective, cuvinte monosilabice, bi și trisilabice).

Pentru trezirea interesului, dezvoltarea proceselor psihice cognitive, am apelat la procedee neverbale: sortări de obiecte, dominouri, puzzles, reproducerea gesturilor, formarea deprinderii de a asculta povești. Pentru a asculta, a înțelege, a participa am efectuat jocuri de tipul: Cum face? Cine face?

În vederea pregătirii pentru integrarea în clasa 1 a școlii de masă am pus din ce în ce mai mult accent pe analiza și sinteza fonematică la nivel de propoziție, cuvânt, silabă. Pe bază de imagini am trecut la însușirea unor momente semnificative din povești. Progresele au fost semnificative, referitor la numărul de cuvinte însușite corect cât și capacitatea de flexionare după număr și gen; a însușit și mimica și gesticulația, orientarea în schema corporală proprie și a altuia, în spațiu și timp.

Fiind vorba de un copil autist a făcut salturi semnificative și pe linia socializării. Evoluția a fost de la ignorarea inițială a celor din jur până la dorința de a coopera și de a fi remarcat. În prezent se simte bine în grup, comunică, cooperează.

Efectul tratamentului cu Ritalin s-a făcut simțit destul de repede: a dispărut instabilitatea psihomotorie, a crescut gradul de concentrare a atenției în timpul activităților. În relația afectivă cu prof. logoped evoluția a fost excelentă simte dorința de a fi luat în brațe, mângâiat, îi place să fie lăudat și evidențiat. În cea mai mare parte, stereotipiile au dispărut: nu-l deranjează dacă ceva se modifică în mediul ambiant.

Având o evoluție atât de favorabilă copilul a primit avizul pentru integrarea în clasa I a școlii de masă. Frecventarea clasei I nu a pus probleme deosebite, copilul situându-se printre primii din clasă (manifestă aptitudini deosebite la activitățile matematice).

A continuat să facă terapie logopedică pentru probleme de vocabular, expresivitatea citirii și povestirii cât și pentru dizortografie manifestată în redarea formei grafice a literelor, greșeli în scrierea după dictare, așezare în pagină etc., fiind supus unui program de terapie specifică continuat la școală de învățătoare și acasă de mama.

Elemente de consiliere a familiilor copiilor cu dizabilități

Utilizând una dintre metodele / instrumentele prezentate, realizați un profil al unei familii din care să rezulte contribuția dinamicii, structurii, funcționării familiei în problema prezentată de un copil cu care lucrați. (Evaluarea poate fi realizată și cu alte instrumente, atât timp cât este o evaluare în profunzime. Puteți folosi metoda observației, interviului etc. Se poate surprinde viziunea unui singur părinte).

Daniel A. are șase ani și a fost diagnosticat cu autism infantil.

Autismul este o tulburare gravă a proceselor normale de dezvoltare care apar în primii doi ani de viață. Afectează limbajul, jocul, cogniția, dezvoltarea socială și abilitățile de adaptare, provocând întârzieri din ce în ce mai mari față de copiii de aceeași vârstă.

Am lucrat mult cu setul de imagini Portige, cu diapozitive care urmăresc formarea noțiunilor de mărime, formă, culoare, poziție, succesiune spațială și temporală, denumire de acțiuni, formarea și dezvoltarea vocabularului (noțiuni ca: familie, fructe, legume, îmbrăcăminte, mobilier, rechizite)

Permanent cuvintele însușite au fost legate de obiecte, imagini, demonstrații. Propozițiile au fost reluate, repetate de mai multe ori.

Pentru memorarea, înțelegerea, compararea noțiunilor, folosirea prepozițiilor și orientarea spațială și temporală am folosit mult material intuitiv și demonstrația.

Jocurile folosite au fost de tipul „Ghicește ce am ascuns”, „ Eu întreb tu răspunzi”; am lucrat mult cu trusa Logi.

Am trecut treptat la extensia propoziției de la 2,3 la 4,5 cuvinte. În vederea pregătirii pentru integrarea în clasa 1 a școlii de masă am pus din ce în ce mai mult accent pe analiza și sinteza fonematică la nivel de propoziție, cuvânt, silabă. Pe bază de imagini am trecut la însușirea unor momente semnificative din poveste. Progresele au fost semnificative, referitor la numărul de cuvinte însușite corect cât și capacitatea de flexionare după număr și gen; a însușit și mimica și gesticulația, orientarea în schema corporală proprie și a altuia, în spațiu și timp.

Fiind vorba de un copil autist a făcut salturi semnificative și pe linia socializării. Evoluția a fost de la ignorarea inițială a celor din jur până la dorința de a coopera și de a fi remarcat. În prezent se simte bine în grup, comunică, cooperează.

Efectul tratamentului cu Ritalin s-a făcut simțit destul de repede: a dispărut instabilitatea psihomotorie, a crescut gradul de concentrare a atenției în timpul activităților. În relația afectivă cu prof.logoped evoluția a fost excelentă simte dorința de a fi luat în brațe, mângâiat, îi place să fie lăudat și evidențiat. În cea mai mare parte, stereotipiile au dispărut: nu-l deranjează dacă ceva se modifică în mediul ambiant.

Primele semne comportamentale ale unei tulburări de spectru autist sunt observabile de către părinți în primii ani de viață ai copilului. De aici și până la primirea diagnosticului de către familia A. urmează o perioadă mai lungă de confuzie privind cauza comportamentului, sentimente de vinovăție, tensiune crescută în relațiile familiale. La acestea se adaugă frustrările din perioada anterioară stabilirii unui diagnostic adecvat, când familia are parte de reasigurări false sau diagnostice incorecte sau derutante.

Părinții sunt ușurați când specialistul le validează ceea ce ei suspectau deja. Diagnosticul îi ajută să își explice lor și să le explice și celorlalți comportamentul copilului. De asemenea, le permite să acceseze programe de intervenție personalizată pentru copilul lor și să valorifice resursele disponibile pentru a-l ajuta cât mai mult. Mulți părinți sunt însă șocați și neîncredători la primirea diagnosticului, nu pot accepta acest diagnostic pentru copilul lor, pun sub semnul întrebării competența medicului și consultă o serie de alți specialiști.

Anticipând consecințele pe care diagnosticul le are asupra vieții lor și a copilului, mulți părinți se îngrijorează foarte mult.

Psihoeducația cu familia copilului cu autism ajunsă în acest moment are rolul de a facilita înțelegerea diagnosticului, a modului în care acesta se manifestă la copilul lor și a intervențiilor disponibile, astiel încât timpul scurs de la diagnostic până la începerea intervenției să fie cât mai scurt. Acum sunt oferite informații despre natura tulburării, se structurează rețeaua de suport și pașii de urmat. Este important să înțelegem reacția emoțională a părinților la diagnostic ca pe o reacție firească la o schimbare majoră intervenită în viața lor. Acum este esențial să echilibrăm balanța, oferindu-le o perspectivă realistă asupra dificultăților viitoare și prezentând beneficiile pe care intervenția timpurie le poate avea asupra copilului.

Obiectivele principale în consilierea psihologică a familiei după primirea diagnosticului de autism sunt facilitarea adaptării la diagnostic, normalizarea așteptărilor privind evoluția copilului, ajustarea reacțiilor emoționale la diagnostic și pronostic. Primirea diagnosticului de autism de către familie este un stresor punctual, la care familia se adaptează mai devreme sau mai târziu. În schimb, traiul și îngrijirea unui copil cu autism este un stresor continuu, care exercită presiune asupra familiei și pune la încercare mecanismele de adaptare ale membrilor acesteia. Doi factori necesari pentru dezvoltarea rezilienței sunt abilitatea membrilor familiei de a lucra împreună pentru a valorifica resursele existente și conexiunea puternică dintre aceștia. „Deși diagnosticul ne-a devastat inițial, într-un final acesta ne-a unit familia și ne face să lucrăm împreună pentru a ne susține copilul A. A găsi un sens sau o semnificație în această situație adversă este unul dintre procesele principale în dezvoltarea rezilienței familiei copilului cu autism. „Acum suntem mai degrabă recunoscători pentru ceea ce avem. Este o lecție de viață, am învățat să apreciem lucrurile mărunte, să ne bucurăm

pentru cele mai mici realizări, avem mai multă compasiune față de ceilalți și suntem mai puțin egoiști.“

Tipul și natura lecțiilor învățate sunt diverse, dar elementul comun este că, într- un final, autismul a schimbat semnificativ întreaga viață a unor familii... în bine.

Pentru membrii familiei A. autismul a ajuns să devină, în timp, sursa dezvoltării personale. Aceștia se descriu ca având mai multă compasiune față de ceilalți și ca fiind mai puțin critici, mai răbdători, mai înțelegători cu oamenii în general. De asemenea, aceștia și-au dezvoltat un sistem de principii de viață și de credințe sănătoase, deseori cu un fundament religios.

Autismul este o tulburare gravă a proceselor normale de dezvoltare care apar în primii doi ani de viață. Afectează limbajul, jocul, cogniția, dezvoltarea socială și abilitățile de adaptare, provocând întârzieri din ce în ce mai mari față de copiii de aceeași vârstă. Consilierea de orientare comportamentală se centrează pe un comportament specific și nu pe trăirea acestuia, prin stabilirea de scopuri terapeutice precise observabile și măsurabile.

În general, copiii nu ne spun cum se simt ei, ei se poartă cum se simt, ei plâng sau au un comportament inadecvat pentru a ne transmite ca nu se simt bine. În fiecare zi părinții și consilierii pot observa duzini de emoții la un copil.

Sarcina părinților și consilierilor este să-i ajute pe copii să învețe despre sentimentele lor și să le arate relația dintre sentimentele și comportamentele lor. Relația dintre copii cu dizabilități, părinții lor și consilier trebuie privită pozitivă iar pentru acest lucru trebuie respectate câteva reguli. Părinții trebuie să fie realiști în așteptări. Trebuie luate în considerare vârsta copilului, precum și alte circumstanțe.

Copilul trebuie implicat în luarea deciziilor și trebuie alese situațiile la care poate să participe. Trebuie oferit copilului o alegere din două opțiuni, pe care cei mari le acceptă. Problemele trebuie discutate până se ajunge la o concluzie acceptabilă, chiar dacă nu se ia o hotărâre.

În concluzie, instituirea respectului reciproc, a relațiilor empatice, ca bază a unei colaborări autentice între cadrele didactice, elevi, familiile lor și specialiști este un proces complex, care cere timp, energie, prudență, adesea mult bun simț și bună credință. Este important de menționat că în acest proces nu numai copiii sunt cei care învață, ci și adulții. Consilierea de orientare comportamentală se centrează pe un comportament specific și nu pe trăirea acestuia, prin stabilirea de scopuri terapeutice precise observabile și măsurabile.

Consilierea familiei A. prezintă anumite particularități și note specifice precum: este o relație de colaborare consilier-consiliat; este focalizată pe problemă, respectiv ameliorarea comportamentelor neadecvate ale lui Daniel; este orientată atât către dimensiunile și comportamentele problematice ale familiei, dar și spre îmbunătățirea unor aspecte din viața copilului (ex. comunicarea, abilitățile de învățare, de luare de decizii, etc.) și mai puțin spre schimbarea personalității în ansamblu a lui Daniel; este eclectică (integrează și aplică principii și strategii specifice mai multor orientări teoretice, în funcție de problema și stilul clientului); este formativă (vizează nu doar intervenții “curative” dar mai ales prevenția unor comportamente neadaptative și învățarea acelor strategii care vor facilita o adaptare mai eficientă situațiilor de viață); este informativă, furnizând familiei datele necesare pentru a lua decizii informate și responsabile; este suportivă, oferind familiei cadrul adecvat pentru a-și exprima emoțiile, conflictele, dilemele legate de sine, lume, trecut, prezent sau viitor; În ciuda includerii treptat mai pregnante a elementului cognitiv în maniera de intervenție, abordările comportamentale prezintă interes pentru domeniul consilierii, din motivul că recuperarea copilului autist se bazează pe îmbunătățirea abilităților comportamentale și cele sociale.

În perspectivă comportamentală copilul este înțeles în următoarea manieră: este un organism capabil de a experimenta, dotat cu potențial pentru orice tip de comportament; este capabil să își reprezinte și controleze propriul comportament; este capabil să dobândească noi comportamente;

Consilierea psihologică și educațională reprezintă: este o tehnică de informare și de evaluare: un mijloc de a modifica în sens pozitiv comportamentul copilului în experiență de comunicare; Consilierea s-a inițiat în scopul observării, analizării și prevenirii diferitelor situații / probleme pe care le traversează copilul sau în scopul rezolvării unor probleme.

Evolutia conceptului de educație

Prof. învăț primar Racovici Iasmina

Educația este un fenomen social care a însoțit istoria omenirii de la începuturile ei și va continua să existe de-a lungul existenței acesteia. Ea conservă și transmite experiența de cunoaștere teoretică și practică, valorile culturii și civilizației de la o generație la alta. „Sfera de reprezentare a educației, extinsă continuu la scară socială, generează o multitudine de abordări realizate de pedagogie, dar și de alte științe socioumane.

Diferența specifică o asigură conceptele pedagogice fundamentale care susțin „nucleul epistemic tare” sau „matricea disciplinară de bază”. Conceptele pedagogice fundamentale asigură abordarea educației ca obiect epistemic”, respectiv ca obiect de studiu specific pedagogiei, cercetat la nivel global, (profund, esențial) dinamic (în evoluție istorică).” (Panisoara & Manolescu, 2019).

„În perspectivă istorică, pedagogia a evoluat de la stadiul sentințelor empirice, spontane („pedagogia populară”) până la cel al reflecției sistematice de factură filosofică sau științifică. Întruchipările actuale ale pedagogiei se înscriu într-un spectru destul de larg; unele direcții de cercetare se bazează pe studierea faptelor prin experimentare și cercetare cantitativă a datelor cu privire la educație, altele se bazează pe interpretare și speculație sau pe factori de ordin teoretic. Ambele traiecte de evoluție sunt benefice și necesare progresului acestei științe.” (Cucos, 2014)

Evoluția conceptului de educație se identifică prin patru obiective:

- Identificarea criteriilor de analiză necesare pentru cunoașterea și înțelegerea evoluției pedagogiei;
- Evidențierea caracteristicilor specifice pedagogiei afirmate în societatea premodernă;
- Analizarea caracteristicilor specifice paradigmei pedagogiei în societatea modernă;
- Analizarea paradigmei pedagogiei postmoderne și paradigmei curriculumului, afirmate în societatea postmodernă, informațională, bazată pe cunoaștere.

Procesul de evoluție istorică a pedagogiei se poate analiza în funcție de două criterii:

1. Primul criteriu aparține sferei conceptului de paradigmă, preluat din epistemologie. Paradigma definește o metodă sau model de abordare a unei teorii științifice, validată istoric, și acceptată social la nivelul comunității științifice respective.

2. Un al doilea criteriu de analiză se referă la conceptul de epocă istorică, care este preluat din istoriografie. Epoca istorică definește o etapă de evoluție a societății care marchează tendința de dezvoltare socială globală la nivel economic, politic și cultural. Combinând cele două criterii menționate, se pot identifica etapele de evoluție a pedagogiei, după cum urmează: pedagogia premodernă, pedagogia modernă, pedagogia postmodernă.

Pedagogia premodernă- „Pedagogia premodernă marchează momentul în care pedagogia propune un model de cunoaștere specifică a educației. Din perspectiva epistemologică, pedagogia rămâne într-un stadiu de dezvoltare preștiințifică, bazat pe o abordare filozofică și teologică, dar și literară, comunitară, folclorică.”(Cristea, 2016).

Marchează momentul în care pedagogia propune un model de cunoaștere specifică a educației prin intermediul unor concepte specifice, articulate într-o teorie generală a educației, dezvoltată de Jan Amos Comenius (1592-1670) într-un tratat de specialitate, publicat în limba latină.

Pedagogia modernă- „Pedagogia modernă prezintă o etapă de inițiere și o etapă de maturizare și dezvoltare.” (Cristea, 2016). Din perspectivă istorică, este pedagogia afirmată în societatea modernă, industrială, care poate fi fixată convențional în secolele XIX-XX. Este marcată de o fază de inițiere a

discursului pedagogic, desfășurată pe tot parcursul secolului XIX, urmată de o etapă de maturizare și dezvoltare intensive în prima jumătate a secolului XX, reflectate și influențate până în prezent.”

Pedagogia postmodernă este dezvoltată ca societate informațională, bazată pe cunoaștere și este într-o evoluție continuă până în prezent. "Este etapa în care pedagogia evoluează pe baza unui nou model de abordare a educației, promovat de paradigma curriculumului.

Evoluția pedagogiei postmoderne este structurată în etape: etapa inițierii paradigmei curriculumului, etapa afirmării paradigmei curriculumului și etapa dezvoltării paradigmei curriculumului.” (Cristea, 2016).

a) Etapa inițierii- Este raționalizată ca model de proiectare a instruirii.

b) Etapa afirmării paradigmei curriculumului- Este realizată la nivel tehnologic și la nivel de politică a educației. “Pedagogia prin obiective asigură afirmarea paradigmei curriculumului la nivel de tehnologie a instruirii angajată în elaborarea unor proiecte centrate asupra relației dintre latura psihologică a obiectivelor și performanțele realizabile în termenii de conținut specifice fiecărei discipline de învățământ, stimulată prin metode și mijloace didactice adecvate.” (Cristea, 2016).

“Paradigma curriculumului la nivel de politică a educației: analizele realizate evidențiază importanța curriculumului ca nou model de abordare a reformei conținuturilor, care angajează pedagogic toate componentele sistemului de învățământ, valorificate global în funcție de cercetarea scopurilor educației la nivel de politică a educației.” (Cristea, 2016).

c) Etapa dezvoltării pedagogiei curriculumului- “Vizează promovarea unui model de instruire eficientă la nivel de învățare organizată prin acțiuni concrete, prin imagini, prin limbaj simbolic, în funcție de stadiul educației și de experiența socioculturală a elevilor.” (Cristea, 2016).

În concluzie , educația este determinată de condițiile sociale, si urmareste reproducerea continua in cel mai fidel mod posibil. De asemenea educația viitorului nu se poate alimenta din experienta trecutului, obiectivele și metodele sale vor trebui căutate în viitor. Societatea viitoare în care "mașinile se vor ocupa de fluxul materialelor fizice, iar oamenii, de fluxul informațiilor si cugetare" impune ca obiect fundamental învățământului acela de a spori capacitatea de adaptare a individului, pentru ca acesta să se poată adapta repede si usor la noutatea permanent.

Bibliografie

1. Constantin, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
2. Cristea S. (2016). Pedagogia. Științele pedagogice. Științele educației. vol 1. București: Editura Didactica Publishing House.
3. Pânișoară, I.-O. & Manolescu, M. (2019). Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Iași: Editura Polirom

Metode interactive de predare a literaturii române

Profesor Mihaela Rădulescu, Școala gimnazială "Titu Maiorescu", București

Predarea literaturii române în școli poate fi transformată într-un proces captivant și interactiv, utilizând tehnici moderne care stimulează gândirea critică, creativitatea și colaborarea elevilor. Abordările interactive contribuie la dezvoltarea interesului pentru lectură, înțelegerea profundă a textelor și formarea unei relații mai apropiate cu literatura.

În acest articol, vom explora metodele interactive de predare a literaturii române, oferind exemple practice și idei care pot fi integrate în activitatea didactică.

1. Dezbateri literare

Descriere:

Dezbaterile literare încurajează elevii să își exprime opiniile, să analizeze texte și să argumenteze folosind exemple din operele studiate. Această metodă poate fi aplicată pe diverse teme, cum ar fi analiza personajelor, temele și motivele literare sau semnificația unui pasaj.

Exemplu practic:

- Text studiat: „Ion” de Liviu Rebreanu.
- Temă de dezbateri: „Ion este un personaj pozitiv sau negativ?”.
 - Clasa este împărțită în două grupuri. Un grup susține că Ion este pozitiv, iar celălalt îl consideră negativ. Fiecare grup aduce argumente bazate pe text, iar discuția este moderată de profesor.

Beneficii:

- Dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de exprimare orală.
- Înțelegerea mai profundă a perspectivei autorului și a complexității personajelor.

2. Lectura interactivă și dramatizarea

Descriere:

Lectura unui text literar poate deveni un proces activ prin implicarea elevilor în dramatizări sau jocuri de rol.

Exemplu practic:

- Text studiat: „O scrisoare pierdută” de I.L. Caragiale.
- Activitate: Elevii sunt organizați în grupuri și li se atribuie roluri din piesă. Fiecare grup prezintă o scenă, punând accent pe interpretare și expresivitate.

Variante:

- Crearea unui final alternativ al piesei.
- Discutarea intențiilor ascunse ale personajelor pe baza replicilor.

Beneficii:

- Creșterea interesului pentru text și dezvoltarea creativității.
- Înțelegerea mai bună a limbajului și stilului autorului.

3. Tehnologia în predare: platforme și aplicații interactive

Descriere:

Integrarea tehnologiei poate transforma ora de literatură într-o experiență interactivă și modernă.

Exemple de instrumente:

- Kahoot!: Realizarea de teste rapide despre un text literar (caracterizarea personajelor, citate celebre, teme literare).
- Padlet: Crearea unei „table interactive” unde elevii adaugă idei, întrebări și interpretări despre o operă.
- Storybird: Elevii creează povești inspirate de textele studiate.

Exemplu practic:

- Text studiat: „Luceafărul” de Mihai Eminescu.
- Activitate: Profesorul creează un quiz pe Kahoot! cu întrebări despre semnificațiile simbolurilor din poezie. Elevii participă în timp real, iar rezultatele sunt analizate și discutate.

Beneficii:

- Implicarea elevilor prin intermediul mijloacelor tehnologice.
- Evaluare rapidă și feedback instant.

4. Crearea unor proiecte colaborative

Descriere:

Proiectele de grup ajută elevii să colaboreze, să cerceteze și să își exprime creativitatea.

Exemplu practic:

- Text studiat: „Moara cu noroc” de Ioan Slavici.
- Activitate:
 - Grupurile creează un afiș publicitar pentru o adaptare cinematografică a nuvelei.
 - Alte grupuri pot face un podcast în care discută despre temele morale din text.

Variante:

- Realizarea unei hărți mentale a relațiilor dintre personaje.
- Crearea unui jurnal fictiv al unui personaj.

Beneficii:

- Stimularea lucrului în echipă și a gândirii creative.
- Încurajarea diversității în exprimarea ideilor.

5. Scriere creativă inspirată de texte literare

Descriere:

Elevii pot fi încurajați să creeze texte proprii pornind de la temele, personajele sau situațiile din operele studiate.

Exemplu practic:

- Text studiat: „Baltagul” de Mihail Sadoveanu.
- Activitate: Elevii scriu o scrisoare imaginară din partea Vitoriei Lipan către soțul său, exprimându-și sentimentele și planurile.

Variante:

- Scrierea unui jurnal al unui personaj.
- Continuarea unei povești într-un stil personal.

Beneficii:

- Dezvoltarea creativității și a abilităților de scriere.
- Explorarea mai profundă a perspectivelor personajelor.

Concluzie:

Prin utilizarea metodelor interactive, predarea literaturii române devine o experiență captivantă, care motivează elevii să descopere frumusețea textelor literare. Aceste metode nu doar facilitează învățarea, ci îi ajută pe elevi să își dezvolte gândirea critică, creativitatea și abilitățile de colaborare.

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DIN ROMÂNIA

RĂDUȚ TRUȘCĂ IONELA LAVINIA -ȘCOALA GIMN. „ION GRIGOROIU” ,LELEȘTI

Fiecare copil este înzestrat de natură cu har și potențial. Educația de excelență este o educație care urmărește să descopere, să dezvolte și să promoveze potențialul tuturor categoriilor de copii, abilitățile și potențialele lor naturale , prin intermediul unei educații individualizate, o curriculă de nivel internațional, accelerare, îndrumare, mentorat, un mediu de formare armonioasă, echilibrată, cu personal talentat, cu vocație.

Educația de excelență este o formă a educației de masă cu programe specifice orientate spre dezvoltarea abilităților tuturor copiilor. Această educație este deschisă atât la intrare cât și la ieșire, nefăcând discriminări pe criterii legate de vârstă, sex, rasă, cultură, origine socială, avere, localizare geografică, sau orice alte criterii. Ținând cont și de nevoile speciale ale copiilor cu abilități deosebite de educație specializată, cadrul legislativ actual permite noi condiții de studiu în școli și grădinițe capabile să răspundă eficient nevoilor acestora.

Educația de excelență este un termen generic pentru practicile, procedurile și teoriile utilizate în educația copiilor înzestrați și talentați. Tinerii sunt uneori identificați ca fiind înzestrați în urma unor teste standard, cu toate că folosirea numai a acestora este insuficientă.

Supradotarea este o manifestare umană deosebită, cu multiple fațete, având ca element comun excepționalitatea și fiind realizată prin combinarea fericită a unor capacități intelectuale și aptitudini deosebite cu anumite trăsături de personalitate (și în condițiile unui mediu socio-familial-cultural favorizant). Copiii supradotați nu constituie un grup populațional omogen. Nu se poate vorbi de un profil psihologic unic. Totuși, supradotații constituie un grup aparte, care se diferențiază prin caracteristicile de personalitate, stil de învățare, mod de interacționare cu semenii etc. Ei trebuie considerați persoane cu nevoi speciale, tocmai pentru că sunt speciali.

Trăim într-o epocă în care Cunoașterea este asumată programatic ca mijloc al dezvoltării pe toate planurile, ca factor al progresului și evoluției omului, societății și civilizației pe plan european și global. Educația, desfășurată progresiv și continuu, de-a lungul ciclurilor de învățământ, de la învățământul preșcolar până la cel universitar și mai departe, de-a lungul întregii vieți, în paradigma *lifelong learning*, constituie calea către Cunoaștere. În procesul dezvoltării personale și în progresul general al societății, educația de calitate, eficientă și performantă prezintă o importanță fundamentală. Rolul primordial în întregul proces îl are profesorul, de care depind, în mod nemijlocit, calitatea și eficiența educației, deschiderea acesteia spre rezultate performante și competitive.

BIBLIOGRAFIE :

- https://ro.wikipedia.org/wiki/Portal:Educa%C8%9Bie/Educa%C8%9Bia_de_excelen%C8%9B%C4%83/Defini%C8%9Bie
- <https://www.aosr.ro/educatia-de-calitate-calea-catre-performanta-si-competitivitate/>

CLUBUL IMPACT "ECONOMIC SE IMPLICĂ"
Ora SMART – EDUCAȚIE DE CALITATE

Autori: prof. Georgeta Răduțiu
prof. Alina Costea
Colegiul Economic "Iulian Pop" Cluj Napoca

Elevii membrii Clubului Impact "Economic Se Implică" de la Colegiul Economic "Iulian Pop" Cluj Napoca, viitori economiști sau mai bine zis viitori antreprenori au îmbrățișat modelul IMPACT fiind convinși că viitorul înseamnă Implicare-Motivare-Pasiune-Actiune-Cunoaștere-Tinerete.

Misiunea CLUBULUI IMPACT "ECONOMIC SE IMPLICĂ" este de a promova modele de educație prin experiență de calitate, care dezvoltă abilități de viață în rândul tinerilor, ca o strategie de dezvoltare durabilă a societății. Astfel se creează o lume în care toți tinerii se implică pentru binele comun al tuturor, pentru formarea atitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament adecvat unui stil de viață sănătos. Modalitatea prin care clubul nostru își propune să își îndeplinească această misiune este scrierea și realizarea a cât mai multor proiecte, deschiderea orizontului spre ceea ce înseamnă *antreprenoriat social*. Tinerii implicați în astfel de proiecte sunt pregătiți să își asume un rol activ, au încredere în forțele proprii, sunt încrezători că împreună pot produce schimbare și sunt conștienți de procesul de dezvoltare personal prin care trec, ajungând astfel să înțeleagă voluntariatul ca pe o resursă și să îi perceapă miza pe termen lung, inclusive în ceea ce privește provocările vieții profesionale. Educația din Impact este *educație prin proiecte de serviciu în folosul comunității*.

Scrierea de proiecte este o abordare din ce în ce mai des folosită în procesul de formare și modelare al tinerilor. Experiența din cadrul clubului ne-a dovedit de nenumărate ori că implicarea în acțiunile demarcate au avut cel mai mare impact în procesul instructiv-educativ unde pionii principali sunt elevii nostri. Și pentru că totul începe de la ei, tot ei sunt cei care identifică problema ce urmează a fi soluționată în cadrul unui proiect; "implicarea" presupune localizarea nevoilor din comunitate, aducerea spre dezbateri și soluționarea propriu-zisă prin folosirea cunoștințelor dobândite în cadrul tuturor materiilor studiate în școală. Finalitatea implicării constă nu doar în rezolvarea unei probleme izolate în cadrul grupului ci și în perimetrul propriei personalități.

Văzut ca un model de educație pentru cetățenie activă și implicare comunitară în rândul copiilor și tinerilor clubul Impact învață tinerii să se dezvolte armonios pe toate planurile: afectiv (gestionarea emoțiilor), spiritual, fizic (încurajarea sportului și a unui stil de viață sănătos), social, intelectual, de caracter, contribuind astfel și la dezvoltarea armonioasă a societății. O societate în care predomină comunicarea, acceptarea celorlalți, respectul față de ceilalți, automotivarea, orientarea spre acțiune este o societate care va funcționa și va fi în permanentă dezvoltare.

Din punct de vedere social, tinerii învață să interacționeze mai bine, să dobândească anumite abilități care să se ajute în munca în echipă, în comunicare, în managementul timpului, să-și formeze diverse abilități în viață (comunicare, acceptarea celorlalți, organizarea activităților, stabilirea obiectivelor, planificare pe termen lung, respectul față de ceilalți, automotivare, orientarea spre acțiune). Nu doar denumirile activităților dar și titlurile proiectelor de antreprenoriat social demonstrează că tot ceea ce se desfășoară în interiorul clubului nostru transformă în mod pozitiv comunitatea dar și atitudinea față de voluntariat. Următoarele activități:

"Halloween cu Impact",

"No hate SPEECH",

*„10 zile de iubire”,
 „Clasa cu cele mai puține absențe”,
 "Sport și sănătate în comunitate",
 "Copacul încurajării",
 "Pumpkin festival",
 "Cafeneaua părinților",
 "Târgul EcoSweets - Moș Nicolae vine cu
 altfel de dulciuri",
 "Sărbători Speciale de Impact",
 Atelierele de lucru "Comunicatorii generației
 Z" din cadrul Școlii de comunicare organizată
 de FNO,
 Conferința "Așa poți fi și TU",
 "Men Sana In Corpore Sano", educația pentru
 sănătate= armonie interioară,
 Cât de mult înseamnă o îmbrățișare-"Free
 Hugs",*

*Cum să ne eliberăm rapid de emoții
 dezadaptative,
 "Culorile și sunetele ne vindecă sufletul și
 trupul",
 "Asertivitatea-antidotul pentru agresivitate",
 "Natura din oraș",
 "Impact pe două roți reinventează bradul de
 Crăciun"
 "Puterea exemplului "
 Invitație în CURTEA ȘCOLII –online grup pe
 DISCORD,
 CYBERBULLYING "Bulling-ul pe INTERNET",
 "Impactem cu empatie-ON LINE",
 "Halloween stars",
 "România te iubesc"
 "Comoara verde ",
 "My job My future",*

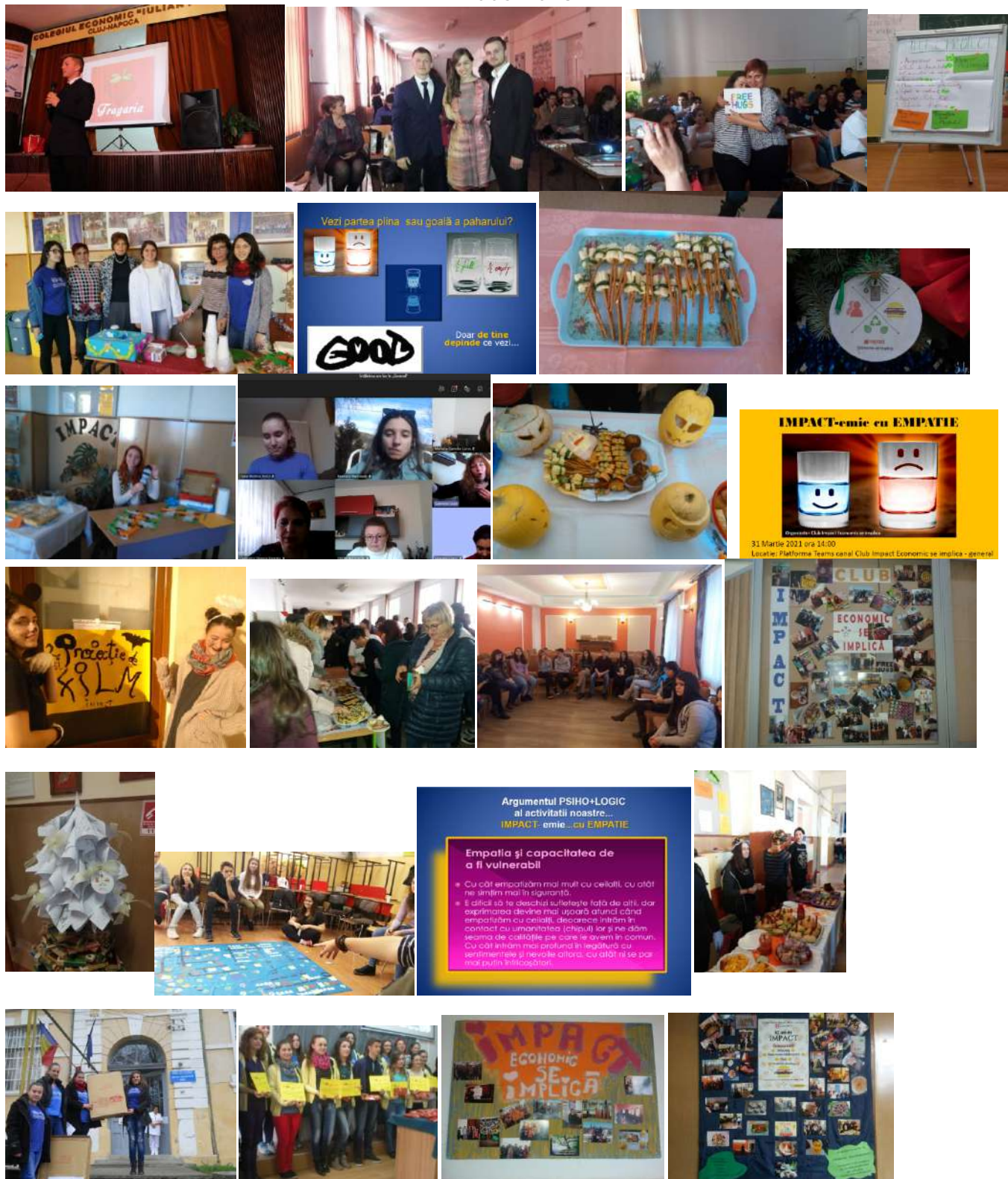
fac parte succesiv în fiecare an școlar din 2008 până în 2023, la realizarea proiectului clubului nostru de voluntariat și antreprenoriat social "ECONOMIC SE IMPLICĂ", având un rol major, poate chiar decisiv, în modelarea caracterelor tinerelor generații.

După peste zece ani de muncă în cadrul Clubului am început să conștientizăm că activitățile extrașcolare organizate de membrii clubului nu sunt altceva decât mini-proiecte EUROPENE de IMPACT și în care reușita este cu atât mai mare cu cât implicarea este și mai mare. Am descoperit că putem să învățăm și să ne distrăm în același timp, am descoperit că elevii nu au nevoie doar de acumulare de informații ci și de dezvoltare de abilități, atitudini, valori morale și pro-sociale. Personal recomandăm această metodă educațională datorită beneficiilor pe care le aduce dezvoltării complete atât a elevilor cât și a noastră ca profesori. Nu este un secret că nu doar elevii sunt supuși unui proces de învățare ci și noi profesorii. Pentru noi IMPACT este un "curs de formare profesională" la care participăm voluntare și în care numărul de "credite transferabile" se dublează virtual, săptămânal la întâlnirile cu membrii clubului. Clubul IMPACT "Economic Se Implică", ne-a făcut să ne regândim prioritățile și să dăm un nou sens cuvântului succes. Succes înseamnă fiecare zâmbet obținut prin dăruirea unui cadou de "Sărbători Speciale cu Impact", succes înseamnă fiecare prăjitură gustată la "Târgul EcoSweets" sau la "Festivalul toamnei", succes înseamnă "Așa poți fi și tu!".

Bibliografie

<https://www.noi-orizonturi.ro/>
<https://www.noi-orizonturi.ro/tineri/cluburile-impact/>

Activități organizate de Clubul IMPACT "ECONOMIC SE IMPLICĂ" 2008-2023

INCURSIUNE ÎN VIITORUL EDUCAȚIEI

Ionela Retevoiu – Școala Gimnazială nr.156, București

Educația, într-o lume în continuă schimbare, necesită abordări dinamice și inovatoare pentru a pregăti tinerii pentru viitor. În acest context, apar tot mai multe inițiative care depășesc cadrul tradițional al învățământului, punând accent pe dezvoltarea competențelor cheie, pe personalizarea învățării și pe utilizarea tehnologiilor digitale.

Tehnologia a pătruns în aproape toate aspectele vieții noastre, iar educația nu face excepție. Instrumentele digitale au evoluat rapid, oferind noi și interesante modalități de a învăța și predă. Integrarea acestor tehnologii la clasă au determinat inovația în educație. Tehnologiile educaționale inovatoare se referă la orice instrument digital sau platformă online care îmbunătățește procesul de predare-învățare-evaluare.

Inovația în educație implică implementarea de noi idei, metode și tehnologii care îmbunătățesc procesul de învățare și predare cum ar fi:

- **Noi metode de predare:** De la învățarea bazată pe proiecte și colaborare până la utilizarea realității virtuale și augmentate.
- **Tehnologii educaționale:** Platforme de învățare online, aplicații mobile, software educațional.
- **Spații de învățare flexibile:** Clasa ca spațiu deschis și colaborativ, utilizarea mediului înconjurător ca resursă de învățare.
- **Evaluare formativă:** Accent pe procesul de învățare și pe feedbackul continuu.
- **Personalizarea învățării:** Adaptarea conținutului și a ritmului de învățare la nevoile individuale ale fiecărui elev.

Exemple de practici excepționale în educație:

- **Clasa inversată:** Elevii studiază materialul teoretic acasă, iar timpul petrecut la școală este dedicat activităților practice, rezolvării de probleme și discuțiilor.
- **Learning by doing:** Învățarea prin experiență directă, prin realizarea de proiecte și experimente.
- **Gamificarea învățării:** Utilizarea elementelor de joc pentru a motiva și angaja elevii în procesul de învățare.

- **Co-crearea cunoașterii:** Implicarea elevilor în crearea conținutului educațional și în luarea deciziilor privind propriul proces de învățare.
- **Mentoring și coaching:** Sprijinirea individuală a elevilor în dezvoltarea lor personală și profesională.

Aceste abordări au menirea de a dezvolta competențele esențiale pentru secolul XXI, precum gândirea critică, creativitatea, colaborarea și rezolvarea de probleme. Îmbunătățesc motivația și angajamentul și fac învățarea mai plăcută și mai relevantă pentru elevi. De asemenea sporesc egalitatea de șanse, permit tuturor elevilor să învețe într-un ritm și într-un stil care li se potrivește. Nu în ultimul rând, pregătesc tinerii pentru o lume din ce în ce mai digitalizată.

Provocările implementării acestor abordări:

- **Resurse limitate:** Investiții în tehnologie, formarea profesorilor, dezvoltarea de materiale didactice.
- **Rezistența la schimbare:** Atitudinea conservatoare a unor profesori și părinți.
- **Lipsa de pregătire a profesorilor:** Necesitatea de a dezvolta competențe digitale și pedagogice noi.

Profesorul în era digitală:

Rolul profesorului în era digitală este esențial. Profesorii trebuie să fie flexibili, creativi și să se adapteze constant la noile tehnologii și la nevoile în continuă schimbare ale elevilor. Prin dezvoltarea de noi competențe și prin adoptarea unor abordări inovatoare, profesorii pot crea medii de învățare stimulante și pot pregăti elevii pentru un viitor de succes. Inovația în educație este esențială pentru a asigura un viitor mai bun pentru generațiile următoare. Prin adoptarea de noi abordări și practici, putem crea sisteme educaționale mai eficiente, mai relevante și mai adaptate nevoilor individuale ale fiecărui elev.

Tehnologiile educaționale inovatoare au potențialul de a revoluționa învățământul, oferind elevilor experiențe de învățare mai personalizate, interactive și eficiente. Cu toate acestea, este important să abordăm implementarea acestor tehnologii într-un mod echilibrat, ținând cont atât de beneficiile, cât și de provocările asociate.

Educația românească se află într-un moment de transformare profundă, marcat de influența tehnologiei, a globalizării și a noilor cerințe ale pieței muncii. Viitorul educației noastre se conturează sub semnul

unor schimbări majore care promit să ofere elevilor oportunități mai mari și să îi pregătească pentru o lume dinamică și complexă.

Bibliografie:

Ștefan Popenici - „*Inteligența artificială și viitorul educației*”, Editura: Didactica Publishing House, București, 2023;

Emil Păun - „*Scoala viitorului sau viitorul școlii?*”, Editura Polirom, București, 2022;

Iria Ion - „*Educat-ing. Educatia viitorului*”, Editura Universitară, București, 2017;

<https://mentalia.ro/>

BIODIVERSITATEA

Prof. Roșca Gianina

Colegiul Tehnic Ion Creangă Târgu Neamț

Biodiversitate este un termen folosit din ce în ce mai mult în cadrul educației ecologice și se referă la varietatea componentelor unui sistem, fiind o măsură a heterogenității acestuia. Biodiversitatea definește heterogenitatea componentelor ecosferei. Dicționarul de biologie Penguin (1995) definește biodiversitatea ca fiind “nivelul local sau global al diversității biologice, cel mai frecvent exprimat ca număr de specii sau de taxoni superiori speciei, sau ca indicator al diversității genetice”. Dicționarul de biologie Oxford (1999) definește biodiversitatea ca “mare varietate de specii (diversitatea speciilor) sau de alți taxoni de plante, animale și micro-organisme existente într-un habitat, diversitatea biocenozelor dintr-o anumită regiune (diversitate ecologică) sau variabilitatea genetică din cadrul unei specii (diversitate genetică).”

Trăim într-o lume în care diversitatea plantelor, animalelor, a vegetației sunt daruri ale naturii pe care noi oamenii ar trebui să le apreciem mai mult. Pământul este ca o „ființă” care ne oferă din comorile sale, noi oamenii, fiindu-i datori cu iubire și îngrijire. Acesta, din bogățiile sale ne oferă hrană, apă, iar prin intermediul ecosistemului de pădure ne dăruiește nemărginitul oxigen fără de care viața nu ar fi posibilă. Ar trebui să ne bucurăm mult mai mult de tot ceea ce se află în jurul nostru, să apreciem și să fim mult mai recunoscători naturii chiar și pentru existența celei mai mici insecte sau celei mai neînsemnate plante. Sunt convinsă că toți ne naștem cu dragostea față de natură, de aceea trebuie să facem tot posibilul să împărtășim și generațiilor care urmează importanța și necesitatea unei planete curate în cadrul orelor de biologie și ecologie pe care le avem la clasă.

Ori de câte ori ai ocazia să descoperi un loc minunat poți face un popas sau poți zăbovi la o poveste cu cei dragi. Oriunde te-ai afla pe acest Pământ putem descoperi liniștea în apropierea gospodăriilor rătăcite, cu livezi înflorite și pline de verdeață și cu câpițe de fân răsfirate pe pajiștile multicolore, dar întotdeauna îți vei aminti de mirosul crud verde al satelor românești.

Fiecare colțișor al naturii de acolo are ceva de arătat, o floare viu colorată, apa râului care pare de cristal în razele soarelui, munții nemărginiți și copacii care „îmbracă” acest peisaj uluitor. Grijă față de natură este o datorie a noastră să o cultivăm urmașilor noștri, pentru a le induce instinctul conservării și protejării biodiversității. De asemenea, pe lângă fascinantele peisaje, avem șansa de a ne bucura de o imensă varietate de specii de animale protejate care și-au găsit habitatul la noi.

Iubește și ocrotește natura! Păstrează echilibrul ecologic pentru a asigura o ambianță satisfăcătoare și condiții adecvate pentru oameni. De sănătatea Pământului depinde sănătatea ta și a tuturor viețuitoarelor. Planeta noastră se confruntă cu provocări fără precedent în ceea ce privește mediul și clima, iar cumulate acestea reprezintă o amenințare la adresa bunăstării noastre. Motivele pentru care, noi, oamenii, ar trebui să păstrăm biodiversitatea speciilor, a ecosistemelor și a frumuseților naturii pe acest Pământ sunt: obligația morală, protejarea ecosistemului, protejarea omenirii.

„Nu sunt atâția ochi pe Pământ, câtă frumusețe este în jur!”

Una din bogățiile cele mai importante ale Pământului este apa. Apa ocupă 75% din suprafața totală a planetei, în timp ce 25% din suprafață este acoperită de continente și insule. Din cantitatea totală de apă regăsită la nivelul planetei, 96,5 % se regăsește sub forma apei sărate în mări, oceane și lacuri sărate și doar 3,5% constituie apa dulce regăsită în apele de suprafață, apele de adâncime, ghețari și calote glaciare.

Apa dulce constituie singura sursă de apă potabilă de la nivelul planetei. Apa dulce se regăsește aproape integral sub formă solidă în cadrul ghețarilor și a calotelor glaciare, în proporție de 69%. Cu toate că este apă dulce, acest tip de apă este inaccesibilă datorită stării de agregare și a imposibilității de transport.

Elementele cele mai importante fără de care viața nu ar fi posibilă sunt copacii. Viața nu ar putea exista pe Pământ fără vegetație, deoarece acestea produc cea mai mare parte a oxigenului pe care îl respiră oamenii și fauna sălbatică. Copacii absorb dioxidul de carbon din atmosferă și eliberează oxigenul folosind procesul de fotosinteză. Pădurile acționează ca filtre de aer gigant pentru lume. Copacii ajută, de asemenea, la prevenirea eroziunii solului, deoarece rup forța vântului și a ploii pe sol, rădăcinile lor leagă solul, iar frunzele lor decăzute, care se

încadrează, sunt absorbite de pământ și îmbogățesc solul. Copacii conservă apa de ploaie și reduc scurgeri de apă și depuneri de sediment după furtuni.

În plus, pomii oferă o sursă de cherestea, semințe și fructe. Totodată, arborii morți care cad și se îngropă în sol oferă, în cele din urmă, combustibili fosili, cum ar fi cărbunele și produsele petroliere. Copacii pot acționa și ca filtre de zgomot. Copacii plantați în locații strategice pot reduce zgomotele puternice din aeroporturi și autostrăzi.

„Frumusețea naturii este egalată numai de frumusețea sufletului!”

Pentru iubitorii de aventuri și plini de dorința de explorare, dar și de curaj există pe acest Pământ numeroși munți, care se lasă descoperiți de către noi, dar totodată, reprezintă și un habitat natural pentru numeroase specii de animale. Întâlnirea cu munții este întotdeauna înălțătoare, iar spectacolul pe care reușim să-l vedem în momentul în care urcăm pe cele mai înalte vârfuri, ne lasă fără cuvinte. Munții sunt o lume deasupra lumii!

„Dacă toate insectele ar dispărea de pe Pământ, în 50 de ani, întreaga viață de pe Pământ ar înceta. Dacă toate ființele umane ar dispărea de pe Pământ, în 50 de ani, toate formele de viață ar prospera” Jonas Salk.

În concluzie, trăim într-o varietate infinită de culoare, animale, păsări, plante și avem o diversitate de peisaje exceptional de frumoase. Educația ecologică în scopul păstrării biodiversității implică responsabilitate locală și globală deoarece poate ajuta tânără generație în dobândirea unei înțelegeri profunde cu privire la mediu și la problemele globale pe care le întâmpinăm.

Importanța activităților extracurriculare în educația ecologică și de protecție a mediului

Profesor -Rotaru Emilia,Școala Gimnazială "Nicolae Petrescu" Crivăț

Lumea minunată a naturii are puternice efecte formative asupra intelectului,a sufletului și comportamentului elevilor,deoarece prin stimularea interesului pentru cunoaștere,se vor dezvolta atitudini pozitive pentru ocrotirea naturii.De aceea,copiii trebuie educați de mici în spiritul unei atitudini pozitive,insuflându-le dragostea de natură,un comportament ecologic favorabil unui stil de viață sănătos.

Copilul trebuie descoperit și învățat,îndrumat în același timp să se descopere,să scoată la iveală acea lumină tainică pe care o avem fiecare dintre noi și,pe care,dacă avem sprijinul să o descoperim,vom putea fi în viață ceea ce dorim,ceea ce știm cu adevărat să facem și ceea ce ne poate face împliniți,fericiți,entuziaști.

Responsabilitatea pentru conservarea mediului este o latură cu care elevul trebuie familiarizat de timpuriu în scopul realizării unei educații ecologice adecvate.De aici, rezultă importanța implicării elevilor în activități extracurriculare legate de protejarea mediului.

"Let's do it,România"este cel mai mare proiect de implicare socială din România,care își propune curățarea întregii țări de deșeurile aruncate necorespunzător în arealurile naturale într-o singură zi.An de an,școala noastră se implică atât în zona de cartare a zonelor de ecologizare prin identificarea locurilor de curățare din albia râului Argeș,zona de plajă,capetele de pod,soseaua,rigolele,zonele marginase ale localității,digul,pădurea cât și în etapa de ecologizare din 24 septembrie. Anul acesta,pe 24 septembrie,toate cadrele didactice ale școlii noastre împreună cu toți elevii claselor primare și gimnaziale au format echipe și au mers la curățarea zonelor cartate,având sprijinul autorităților locale care au pus la dispoziție mănuși și saci de colectare a deșeurilor.

Participarea numeroasă la aceste activități demonstrează că elevii,cadrele didactice,autoritatea locală,părinții și voluntari din comună,sunt interesați de sănătatea lor,care poate fi protejată și menținută doar prin păstrarea unui mediu curat,prin transmiterea acestor copii a dorinței de a trăi într-o lume curată,fără poluare.

Educația de orice tip,prin scopurile și mijloacele sale,este considerată procesul sensibilizării viitorului adult la valori necesare păstrării unei lumi mai curate și mai bune,iar puterea exemplului dată de oamenii mari,cadre didactice și părinți reprezintă punctul de plecare în realizarea acestui deziderat.

ACTIVITĂȚI DE PROMOVARE A UNUI STIL DE VIAȚĂ SĂNĂTOS

Prof. Ruștioru Angela

Școala Gimnazială „Iustin Pîrvu ” Poiana Teiului

Motto: „Sănătatea e darul cel mai frumos și mai bogat pe care natura știe sa-l facă”.

(Michel de Montaigne)

Pornind de la binecunoscutul dicton latin „***Mens sana in corpore sano***”, care sintetizează o adevărată filosofie a educației pentru sănătate fizică, morală și spirituală, familia și școala sunt cei doi vectori care ghidează viața copiilor. Educația pentru sănătate la nivelul școlii reprezintă una din principalele căi de promovare a cunoștințelor corecte privind diferite aspecte ale sănătății și totodată de formare a atitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil și sănătos.

Educația pentru sănătate este disciplina care construiește cunoștințele, abilitățile și atitudinile pozitive ale elevilor cu privire la sănătate. Este menită să ofere informații despre sănătatea fizică, mentală, emoțională și socială, îi motivează pe elevi să-și îmbunătățească și să-și mențină sănătatea, să prevină bolile și să reducă comportamentele riscante. Această disciplină este importantă pentru a-i învăța pe copii să conștientizeze importanța unui stil de viață sănătos. De asemenea, încurajează schimbări pozitive în comportament și scade riscul dependenței de droguri, alcool și practici sexuale nesigure

Conținutul diferitelor lectii la disciplina biologie dau posibilitatea cadrului didactic să utilizeze informația în funcție de nivelul clasei, de dezvoltarea psihosomatică a elevilor și de particularitățile locale. Activitățile vin în întâmpinarea nevoilor fundamentale de educație ale oricărui copil și adolescent, iar formarea unui stil de viață sănătos devine o condiție esențială pentru dezvoltarea armonioasă a personalității elevului.

Educația pentru sănătate se află într-o strânsă interdependență cu:

- ♣ educația pentru mediu, care își propune dezvoltarea conștiinței, a simțului responsabilității umane în raport cu mediul și problemele sale;
- ♣ educația pentru pace, care presupune cultivarea unor atitudini superioare, formarea oamenilor pentru evitarea conflictelor;

♣ educația nutrițională, întâlnită ca disciplină de învățământ sau ca activitate extrașcolară vizând cunoașterea alimentelor sau a substanțelor nutritive, producerea și conservarea acestora;

♣ educația pentru timpul liber, care include componente axiologice de natură culturală, artistică, turistică, socială, sportive, care ținesc un mod util și formativ de petrecere a timpului liber..

Profesorul informează elevii, le transmite cunoștințe privind noțiunile din domeniul sănătății, informații privind o alimentație sănătoasă, reguli de igienă personală și importanța exercițiilor fizice pentru dezvoltarea armonioasă a corpului, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor. Școala are o influență asupra sănătății copiilor și a educației acestora, cu rol important în viitorul unei populații. Un copil sănătos va învăța mult mai bine decât unul cu probleme de sănătate. Cea mai mare parte a timpului activ pe parcursul unei zile este petrecut în școală, iar pentru mulți dintre copii și adolescenți școala reprezintă locul unde ar putea deprinde comportamente și un stil de viață sănătos, care să fie menținute și în perioada de adult. Activitatea fizică regulată este necesară copiilor pentru îmbunătățirea stării de sănătate, incluzând sistemul osos și muscular, sistemul cardiovascular, controlul greutateii și reducerea obezității, dar și starea mentală (reducerea stărilor de anxietate și depresie). În plus, activitatea fizică în cadrul școlii are un rol important în ameliorarea performanțelor școlare.

Școala poate avea un rol important și în ceea ce privește asigurarea unei nutriții adecvate pentru menținerea sănătății, inclusiv învățarea unor comportamente sănătoase pentru prevenirea obezității și a altor boli netransmisibile asociate. De asemenea, asigurarea unui aport nutritiv corespunzător la acești copii contribuie la îmbunătățirea rezultatelor școlare, având un rol important în dezvoltarea creierului, în ameliorarea performanțelor cognitive, a memoriei, atenției, comportamentului și a prezenței la școală.

În perioada programului „Săptămâna altfel”, elevii au beneficiat de prezentări interactive despre ceea ce înseamnă alimentația sănătoasă, activitatea fizică și rolul acestora în dezvoltarea copiilor. Ulterior, copiii au putut să își arate îndemânarea în pregătirea unui mic dejun sănătos, în cadrul unui atelier de gătit sănătos sau acordarea primului ajutor în diferite situații.

La clasa a V-a prin jocuri de rol, simulări ale unor situații din care să reiasă reguli de igienă pentru prevenirea infestării cu paraziți de la animalele domestice și de companie;

- identificarea și utilizarea unor plante cu rol important în viața omului: plante medicinale, melifere, ornamentale etc.

- cultivarea plantelor (de exemplu: mini sere, îngrijirea plantelor din clasă și a spațiilor verzi din proximitatea școlii)
- stabilirea și aplicarea regulilor de comportament ecologic în timpul excursiilor, vizitelor, în clasă, acasă
- participarea la activități ecologice și de promovare a unui stil de viață sănătos realizarea de diverse produse din materiale reciclabile.;

Clasa a VI-a

- studii de caz din care să rezulte necesitatea adoptării unor reguli de igienă personală în vederea prevenirii îmbolnăvirilor, a infestării cu paraziți de la animalele domestice și de companie
- exersarea unor comportamente responsabile în cazul situațiilor de urgență (de exemplu: cutremure, incendii, accidente etc.).
- vizionarea unor filme în vederea stabilirii consecințelor pe termen scurt si lung a acțiunii unor agenți patogeni/ factori poluanți asupra stării de sănătate a viețuitoarelor, inclusiv a omului;
- recunoașterea consecințelor unor comportamente cu risc asupra stării de sănătate (de exemplu: consumul de tutun, alcool, droguri, alimentația nesănătoasă);
- realizarea unor proiecte de grup, portofolii, referate, pe diverse teme (de exemplu: relația dintre alimentația fast-food și obezitate privind propriul comportament;
- autoevaluarea comportamentului alimentar, a regimului hidric, a obișnuinței de a face sport sau mișcare în aer liber;
- identificarea alimentației echilibrate și adaptate vârstei pe baza studierii unor piramide alimentare, întocmirea unui orar zilnic cu timp alocat mișcării în aer liber sau sportului.

Clasaa VII-a

- realizarea unui program personal de activitate zilnică, echilibrat din punct de vedere al timpului alocat învățării, odihnei active și somnului; (în cadrul lectiei Igiena sistemului nervos)
- promovarea unor atitudini corecte pentru menținerea integrității anatomice și funcționale a sistemului locomotor (de exemplu: dozarea efortului în timpul activităților fizice pentru prevenirea entorselor, luxațiilor, fracturilor; poziția corectă în bancă pentru prevenirea deformărilor coloanei vertebrale etc.); exersarea unor comportamente responsabile în cazul situațiilor de urgență (de exemplu: accidente incendii, inundații, cutremure etc.).
- vizionarea unor filme, în scopul identificării unor comportamente de risc și al realizării de predicții referitoare la consecințele medicale și sociale ale adoptării unor astfel de comportamente (sedentarism, suprasolicitare fizică și intelectuală, consum de alcool, cofeină, droguri, BTS, sarcină la o vârstă nepotrivită etc.);

Clasa a VIII-a

Participarea activă la acțiuni de conservare și ocrotire a mediului înconjurător, de adoptare a unui stil de viață sănătos

- participarea la activități practice de colectare selectivă a deșeurilor, de reciclare, de reducere a consumului de energie, de gestionare echilibrată a resurselor și de reducere a poluării, de promovare a unui stil de viață sănătos, de amenajare și întreținere a spațiului verde al școlii, plantare de pomi etc.;

- valorificarea resurselor regenerabile, soluții de reducere a poluării etc.

Prin orele de biologie , optional Educatie pentru sănătate dar si consiliere, elevii ,trebuie să primească informații corecte și pertinente legate de educatia pentru sănătate si conștientizarea consecințelor comportamentelor nesănătoase privind alimentația. consumul de tutun, alcool, droguri, Comportamentele legate de risc în perioada adolescenței pot include, pe lângă experimentarea fumatului, consumul de alcool și droguri și revolta împotriva standardelor și regulilor impuse de către alții. De cele mai multe ori adolescenții tind să se simtă invulnerabili la consecințele negative și problemele de sănătate. Sănătatea trebuie privită ca un dar neprețuit, pe care avem obligația nescrisă de a-l păstra. Educația pentru sănătate la nivelul școlii reprezintă una dintre principalele căi de promovare a cunoștințelor corecte privind diferite aspecte ale sănătății și totodată de formare a atitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil și sănătos,

Bibliografie:

1. Bucur, Gheorghe Eugeniu; Popescu, Octavian - Educație pentru sănătate în școală, Editura Fiat Lux, București,1999
2. Bucur, Gheorghe Eugeniu - Educația pentru sănătate la copii și tineri, 1996
3. Dorobanțu I. - Educație pentru sănătate în ciclul gimnazial și învățământul liceal, Editura Medicală, București,1984
4. David, Teodora; Predescu, Adriana - Empatia și relația profesor-elev, Editura Academiei, București, 1987
5. Programei școlare pentru disciplina BIOLOGIE, clasele V-VIII, aprobată prin Ordinul *M.E.N.* nr.3505 / 31.03.2022

EDUCAȚIA ÎN EVOLUȚIE. ABORDĂRI INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE

Prof. RUSU NICOLETA

ALINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 113

SECTOR 4, BUCUREȘTI

Procesul de învățământ este un ansamblu de activități organizate și dirijate, care se desfășoară etapizat, în cadrul unor instituții specializate, sub îndrumarea unor persoane pregătite în acest scop, în vederea atingerii anumitor

obiective instructiv- educative.

Știința fundamentală și de sinteză a educației este *pedagogia*, iar arta procesului de învățământ este *didactica*.

Didactica are în centrul preocupărilor sale tehnologia procesului de învățământ: *metodele , mijloacele și formele de organizare și evaluare* a procesului educațional.

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ, adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare. Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la

nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, el devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate, el însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare- învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv- educativ, având un caracter activ- participativ.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, 1024

care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. Profesorul model, pentru a crea cadrul optim de învățare, este necesar să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual și capacitățile elevilor, resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului.

În învățământul gimnazial sunt utilizate o multitudine de metode moderne însoțite de tehnici specifice și resurse materiale, dintre care amintim:

1. **Explozia solară** – metodă de stimulare a creativității, o modalitate de

relaxare a acopiilor ce se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de noi probleme și noi descoperiri.

Descrierea metodei- copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie sau desenează ideea centrală. Pe 5 stelute se scrie câte o întrebare de tipul CE, CINE, UNDE, DE CE, CÂND, iar 5 copii extrag câte o întrebare.

2. Tehnica Lotus- modalitate interactivă în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Etape:

1. Construirea schemei/ diagramei tehnicii de lucru;

2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice;
3. Grupul de copii se gândește la conținuturile/ ideile/ cunoștințele legate de tema principală;
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere;
5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/ relații/ conexiuni, pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă;
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup, analiza produselor, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi.

3. **Bula dublă-** tehnică ce grupează asemănările și deosebiriile dintre două

obiecte, procese, fenomene, idei, concepte. Bula dublă este reprezentată grafic prin cercuri mari în care se așează imaginea care denumește subiectul.

În cercurile mici așezate între cele două cercuri mari se desenează sau se așează simbolurile ce reprezintă asemanarile dintre cei doi termeni cheie.

În cercurile situate în exterior la dreapta și la stânga termenilor cheie se înscriu caracteristicile, particularitățile sau deosebiri.

4. Cubul

Etape:

- se formează grupuri de 4-5 copii

- fiecare copil din grup interpretează un rol în funcție de sarcina primită (rostolgoici, istețul, știe-tot, umoristul, cronometrorul)
- copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat
- prezintă pe rând răspunsul formulat.

5. **Diagrama Wenn**

Etape:

- Comunicarea sarcinii de lucru
- Activitatea în pereche sau în grup
- Activitate în grup
- Activitate frontală

6. Mozaic

Etape:

- Stabilirea temei și împărțirea în 4-5 subteme
- Organizarea grupelor de învățare
- Constituirea grupelor de experți
- Activități în echipa inițială de învățare
- Evaluare

Pedagogia învățământului preșcolar.
Instrumente didactice”, Presa Universitară
Clujeană, Cluj-Napoca, 2009

2. Geoff Petty, „ Profesorul azi. Metode
moderne de predare” Editura Atelie
Didactic, 2007

3. Ioan Neacșu, „ Metode și tehnici de
învățare eficientă” Editura Polirom, 2015

Prof. înv. primar: Ana Rusu

Școala Gimnazială Slobozia, Voinești, Iași

Educația este o bază importantă pentru dezvoltarea umană și progresul social. De-a lungul timpului, ea a crescut și s-a adaptat nevoilor și dorințelor personale ale societății. Acum, trecerea de la metodele clasice la metode noi și practici remarcabile este un subiect mult discutat. Dar ce înseamnă de fapt această schimbare?

Educația în evoluție se referă la un proces în care sistemele, metodele și practicile educaționale se schimbă pentru a face față provocărilor actuale și pentru a pregăti elevii pentru un viitor în continuă schimbare. Acest concept cuprinde principalele domenii în care se dezvoltă educația de mâine, fiecare dintre ele jucând un rol important în modul de învățare și pregătire pentru provocările societății moderne.

În primul rând, în viitor, tehnologia va juca un rol central în educație. Utilizarea dispozitivelor digitale, a platformelor de educație online și a realității virtuale va transforma experiența de învățare. Tehnologia este deja o parte integrantă a vieții noastre și va deveni din ce în ce mai importantă în educație. Utilizarea dispozitivelor digitale (laptop-uri, tablete și smartphone-uri) în școli facilitează accesul rapid la informații, resurse interactive și colaborare în timp real. Platformele de educație online, cum ar fi Moodle, Google Classroom și platformele personalizate, permit elevilor să învețe în propriul ritm, să acceseze materiale didactice multimedia (video, audio, articole etc.) și să participe la sesiuni de instruire online. Aceste platforme pot adapta conținutul educațional în funcție de performanța elevilor și pot oferi feedback imediat.

În al doilea rând, deoarece fiecare elev are un ritm și o metodă de învățare diferită, educația viitoare trebuie să se adapteze acestor variații. Personalizarea învățării înseamnă schimbarea materialelor și metodelor pentru a se potrivi nevoilor fiecărui elev, ținând cont de abilități, interese și dificultăți. O platformă de educație inteligentă poate observa progresul fiecărui elev și poate oferi exerciții și resurse suplimentare.

De asemenea, adaptabilitatea curriculumului nu este de neglijat. Profesorul poate schimba materialul (de exemplu, folosind diferite forme de text, video, jocuri educaționale etc.). Elevii care învață mai bine prin imagini și diagrame pot beneficia de lecții care includ mai multe elemente vizuale. În același timp, elevii care învață prin discuții poate avea ocazia să învețe prin metode mai interactive, cum ar fi grupurile de discuții. De asemenea, le oferă o mai bună înțelegere a modului în care cunoștințele teoretice sunt aplicate în viața reală.

În educația viitoare, nu este suficient ca profesorii să studieze doar materii academice; elevii trebuie să fie pregătiți emoțional și social pentru provocările vieții. Abilitățile precum empatia, reziliența, autoreglarea emoțională și gândirea critică sunt esențiale pentru succesul personal și profesional într-o lume complexă și globalizată. Promovarea empatiei în școală înseamnă că elevii învață să înțeleagă și să respecte emoțiile și perspectivele altor persoane. Reziliența îi ajută să facă față eșecurilor și dificultăților, transformând aceste situații în lecții de învățare. Gândirea critică ajută la analiza informațiilor și la luarea deciziilor în cunoștință de cauză, mai degrabă decât să accepte totul fără a le reflecta. Integrarea acestor abilități în curriculum poate ajuta la crearea unor persoane mai echilibrate și empatică, care pot lucra împreună în mod eficient în diferite situații. Educația socio-emoțională îi ajută pe elevi să-și controleze emoțiile, să învețe cum să comunice bine și să rezolve conflictele, îmbunătățind astfel climatul școlar și creând un mediu școlar sănătos și incluziv.

Abordările inovatoare ale educației reflectă o schimbare semnificativă în modul în care este perceput și implementat procesul educațional. Fiecare dintre aceste abordări își propune să îmbunătățească experiențele de învățare ale elevilor, făcându-i mai implicați, motivați și pregătiți.

Învățarea bazată pe proiecte este o metodă educațională în care elevii se concentrează pe finalizarea unui proiect sau a unei teme complexe, adesea pe o perioadă lungă de timp. Proiectele pot implica cercetări, prezentări, dezvoltarea de soluții la probleme din lumea reală sau crearea unui produs final. Proiectele stimulează gândirea critică, deoarece elevilor li se cere să analizeze și să rezolve diverse probleme, precum și creativitatea, deoarece sunt adesea încurajați să vină cu soluții creative. În plus, pe parcursul proiectului, aceștia vor colabora cu colegii lor, ceea ce ajută la dezvoltarea abilităților de colaborare și comunicare. Aceste tipuri de activități sunt mult mai relevante și mai antrenante decât învățarea tradițională bazată pe memorarea informațiilor.

Abordarea centrată pe elev se bazează pe învățarea activă, în care elevii joacă un rol central în procesul educațional. În loc să fie doar destinatarul informațiilor furnizate de profesor, elevii sunt încurajați să își asume un rol activ, să își asume responsabilitatea pentru propria lor învățare și să-și construiască propriile cunoștințe prin explorare, descoperire. Profesorul devine ghid sau susținător al învățării, însoțind elevii în procesul de descoperire în loc să transmită doar informații. Această abordare dezvoltă autocontrolul, încurajează curiozitatea și stimulează gândirea critică. În plus, acest model pune accent pe învățarea colaborativă, prin activități de grup și discuții care implică toți elevii.

Aceste abordări inovatoare ajută la transformarea educației dintr-un proces static într-un proces dinamic, adaptativ și interactiv. Ei plasează elevii în centrul procesului educațional și îi pregătesc nu numai cu cunoștințe, ci și cu abilitățile necesare carierei și vieții lor personale. Sunt necesare pentru a crea un sistem educațional care să răspundă provocărilor și nevoilor lumii moderne. Practica individuală contribuie la creșterea elevilor nu numai din punct de vedere academic, ci și personal, social, profesional. În educația modernă, incluziunea este fundamentală. Aceasta implică

crearea unui mediu în care toți elevii, indiferent de nevoile lor speciale, etnie, sex, statut socioeconomic și abilități intelectuale, au posibilitatea de a accesa oportunități educaționale egale și tratament echitabil.

Promovarea incluziunii înseamnă adaptarea metodelor și materialelor de învățare pentru a sprijini diversitatea elevilor, inclusiv elevii cu nevoi educaționale speciale, elevii care au dificultăți de studiu și învățare și elevii aflați în situații dificile.

Educația globală implică pregătirea pentru a deveni un cetățean care înțelege și poate răspunde provocărilor globale. Acest tip de educație se concentrează pe dezvoltarea unui sentiment de responsabilitate socială și o înțelegere a diversității culturale, economice și politice. De exemplu, elevii învață să analizeze și să reflecteze asupra subiectelor globale, cum ar fi schimbările climatice, conflictele internaționale, inegalitatea economică și socială, migrația și drepturile omului. Putem desfășura activități care permit elevilor să exploreze tradițiile, limbile și cooperarea între școli din diferite țări, creând o înțelegere mai profundă a valorilor, diferențelor interculturale și asemănărilor din diferite părți ale lumii. De exemplu, într-un proiect de educație globală, elevii pot colabora prin videoconferință pentru a discuta soluții de reducere a poluării în orașe sau de promovare a egalității de gen.

Elevii învață cum să prioritizeze sarcinile, să organizeze activități și să-și gestioneze bine timpul, o abilitate cheie atât pentru școală, cât și pentru carieră. Prin activități care includ rezolvarea problemelor și gândirea critică, elevii sunt învățați să facă alegeri în cunoștință de cauză și să analizeze impactul acțiunilor lor. Activitățile de grup, proiectele comune și rezolvarea problemelor în echipă îi ajută pe elevi să dezvolte abilități în comunicare, coordonare și cooperare. Elevii învață cum să rezolve disputele într-un mod constructiv, încurajând dialogul și negocierea ca o modalitate de a rezolva neînțelegerile. Aceste abilități sunt esențiale pentru integrarea studenților într-o lume dinamică și în continuă schimbare, pregătindu-i pentru succes într-o societate interconectată.

Educația pentru dezvoltare nu numai că schimbă modul în care elevii învață, dar redefinește și obiectivele educației. Accentul nu se mai pune doar pe acumularea de cunoștințe, ci și pe formarea gânditorilor critici, permițându-le să găsească soluții ingenioase la probleme complexe, pregătirea acestora pentru o lume digitală și globală și dezvoltarea unei perspective deschise, flexibile și empatică asupra lumii. Acest proces impune tuturor părților interesate-profesori, elevi, părinți și factori de decizie - să lucreze împreună pentru a construi o educație care inspiră, motivează și transformă.

Educația viitorului este aici. Întrebarea este: suntem pregătiți să o acceptăm?

În multe părți ale lumii, accesul la tehnologie de ultimă generație și la internet de mare viteză este limitat. Tehnologia va juca un rol cheie în viitorul educației, dar pentru a o implementa eficient, fiecare școală are nevoie de infrastructura necesară (laptopuri, tablete, platforme online funcționale).

În multe zone rurale și sărace, acest acces rămâne o provocare importantă. În plus, nu toți elevii și părinții au dispozitive sau o conexiune stabilă la internet, ceea ce poate crea un decalaj imens în educație.

Profesorii sunt o parte importantă a educației, iar tranziția la educație în viitor necesită o formare continuă. Mulți profesori nu sunt încă familiarizați cu noi tehnici de predare sau metode de învățare personalizate. Formarea continuă și sprijinul profesorilor în utilizarea noilor instrumente digitale și a pedagogiei inovatoare sunt esențiale pentru a asigura o educație de calitate. În timp ce viitorul educației pune accentul pe învățarea personalizată, mulți elevi de astăzi sunt obișnuiți cu sistemele educaționale tradiționale bazate pe învățarea profesorilor și testarea standardizată. Tranziția către o abordare bazată pe proiecte a gândirii critice și a învățării colaborative poate fi o provocare, în special în școlile în care abordările tradiționale sunt înrădăcinate. Sistemele de învățământ trebuie, de asemenea, să fie mai flexibile și capabile să se adapteze rapid la schimbările tehnologice și sociale.

Mentalitatea colectivă a elevilor, părinților și profesorilor este un factor important. Teamă de schimbare și tradițiile educaționale adânc înrădăcinate sunt obstacole. Educația centrată pe elev care încurajează autonomia și gândirea critică poate fi dificil de acceptat într-un sistem educațional înputernicit de profesori. Este necesară o schimbare de mentalitate pentru a face tranziția către un sistem educațional orientat spre viitor.

Deci, suntem pregătiți?

Suntem departe de a fi pe deplin pregătiți să adoptăm educația viitorului la nivel mondial, în ciuda progreselor semnificative în anumite regiuni și școli. Există multe oportunități și provocări. Educația viitorului este deja prezentă în multe forme, iar pașii către o implementare amplă și eficace vor depinde de voința politică, resursele alocate, formarea profesorilor și capacitatea sistemului de învățământ în ansamblu.

Depinde de noi să accelerăm procesul și să asigurăm un viitor educațional accesibil, echitabil și eficient pentru toți, chiar dacă schimbarea este deja în curs.

BIBLIOGRAFIE

Corina Popa, *Despre educație și donquijotisme*, editura EPUBLISHERS, București, 2019;

Bertrand Russell, *Despre educație*, editura Humanitas, București, 2019;

Constantin Cucoș, *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, editura Polirom, Iași, 2020.

VALENȚE FORMATIVE ALE TEHNICILOR DE EVALUARE

Prof. înv. primar RUSU CRISTINA-DANIELA,

Școala Gimnazială "Domnița Maria" Bacău

În contextul actual al realității educaționale, se impune o nouă perspectivă în abordarea problematicii evaluării elevilor din învățământul primar. În genere, atunci când aducem în discuție aspecte legate de evaluarea elevilor tendința este de a apela fie la metode tradiționale fie la metode alternative. În ambele situații nu există o abordare centrată pe elev, diferențiată în funcție de particularitățile psihopedagogice ale fiecărui elev, cel mai adesea, accentul cade pe realizarea unei evaluări uniforme – aceeași pentru toți elevii.

În contextul actual, este necesar ca sistemul de învățământ să fie racordat la realitățile sociale și să pună accentul pe o instrucție flexibilă pentru a facilita dezvoltarea proceselor psihice cognitive, a capacităților și aptitudinilor fiecărui elev, în acord cu propriile posibilități și interese. Procesul de învățământ trebuie să fie centrat pe elev pentru ca acesta să se dezvolte armonios și să intre cât mai devreme posibil în posesia unor mijloace proprii de însușire a cunoștințelor, de punere în practică în mod constant și creativ a acestora în funcție de propriile trebuințe.

Una dintre cele mai vechi problematice pedagogice o reprezintă diferențierea sau individualizarea instruirii în contextul în care, așa cum afirma I. Jinga (2005, p.146) „oamenii se deosebesc unii de alții nu doar în ceea ce privește felul lor de a gândi și a fi, ci și prin capacitatea și ritmul de învățare, prin atitudinea față de aceasta”. Pornind de la această informație putem afirma că indivizii prin natură sunt diferiți, de aceea, una dintre condițiile reușitei poate fi individualizarea instruirii din perspectiva evaluării.

Valențele formative ale metodele de evaluare diferențiată sunt evidențiate sub aspect psihologic și pedagogic. Din punct de vedere psihologic, există următoarele beneficii ale utilizării evaluării diferențiate:

- stimularea originalității și creativității elevilor;
- valorificarea propriei experiențe;
- dezvoltarea încrederii în forțele proprii;
- motivarea elevilor pentru procesul de evaluare;
- cultivarea spiritului participativ.

În plan pedagogic, există următoarele beneficii ale utilizării evaluării diferențiate:

- respectarea ritmului individual al copilului;
- participarea elevilor la evaluarea propriei lor munci;
- aprecierea și compararea elevului cu el însuși.

Valențele formative ale evaluării diferențiate reies și din analiza comparativă între evaluarea tradițională și cea diferențiată. În ceea ce privește perspectiva tradițională a evaluării, accentul este plasat pe ceea ce reproduce elevul și nu pe părerea pe care o are despre un fenomen, fără a se ține cont de interesele, potențialul intelectual și aptitudinal al elevilor. În evaluarea diferențiată, este respectat ritmul individual al elevului, iar accentul este direcționat către calitatea însușirii cunoștințelor și deprinderilor elevilor, precum și pe aprecierea a ceea ce știe un elev să facă cu ceea ce știe în funcție de propriile capacități.

Premisa primordială a evaluării diferențiate este asigurarea reușitei tuturor elevilor. „Strategia în evaluarea educațională reprezintă conduita deliberativă responsabilă a evaluatorului în toate aspectele și pe întreaga întindere a demersului evaluativ, ca și opțiunea pentru cel mai oportun și mai adecvat tip/ mod de evaluare pedagogică, în situația instructiv-educativă dată” (Ungureanu, D., 2001, p. 148).

Un prim pas în realizarea unei strategii de evaluare eficiente ar fi alegerea celor mai potrivite metode care să contribuie la dezvoltarea eficientă a elevilor având ca finalitate reușita școlară în contextul în care metodele didactice au o serie de valențe formative. Prin intermediul evaluării diferențiate, se menține un feedback funcțional între cadrul didactic și elevi, așa cum subliniază și C. Cucos (2009, p. 419), deoarece reorientează procesul de învățământ spre modernizare, iar „formarea unei culturi evaluative este unul dintre obiectivele școlii mai puțin vizate sau realizate”.

Pentru realizarea unui astfel de demers, cadrul didactic trebuie să adapteze întregul act didactic la diversitatea indivizilor și grupurilor, a talentelor individuale, evitând uniformizarea. O educație modernă și atractivă trebuie să țină cont atât de disponibilitățile aptitudinale individuale, de unicitatea persoanei, cât și de cerințele mediului ori de tradițiile culturale ale grupurilor care compun societatea, în scopul unei integrări sociale optime a fiecăruia.

În practica școlară s-au îmbunătățit metodele și tehnicile de evaluare în scopul realizării unor corelații eficiente între predare-învățare-evaluare și pentru a atinge cerințele propuse pentru

formarea personalității libere și creatoare. Tehnicile de evaluare formativă prezintă următoarele avantaje:

- pot fi utilizate atât pentru evaluarea procesului, cât și a produselor realizate de elevi;
- surprind atât obiectivări comportamentale ale domeniului cognitiv, cât și ale domeniilor afectiv și psihomotor;
- oferă posibilitatea elevului de a aplica în mod creativ cunoștințele și deprinderile însușite, în situații noi și variate;
- reduc gradul de tensiune emoțională, în comparație cu metodele tradiționale.

Există și o serie de dezavantaje: sunt mari consumatoare de timp; unele metode nu au o cotă ridicată de obiectivitate, cu repercursiuni asupra fidelității evaluării.

În cadrul disciplinei Matematică și explorarea mediului, metodele alternative au câteva avantaje:

- stimulează implicarea activă a elevilor în cadrul sarcinii primite, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea pe care și-o asumă;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor matematice, exersarea priceperilor și capacităților de calcul, în variate contexte și situații;
- asigură clarificarea conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale;
- asigură un demers interactiv al actelor de predare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;
- descurajează practicile de speculare sau de învățare doar pentru notă, stimulând elevii să înțeleagă tainele matematicii pentru aplicarea lor în viața de zi cu zi;
- reduce factorul stres prin gradul ridicat de interacțiune pe care-l implică.

Utilizarea acestor tehnici de evaluare formative ajută atât cadrul didactic în optimizarea procesului instructiv-educativ, cât și beneficiarii educației în integrarea cunoștințelor asimilate în aplicarea lor în practică. Considerăm că evaluarea este o componentă esențială a procesului de învățământ, este o „acțiune complexă, un ansamblu de operații mintale și acționale, intelectuale și afective, care are scopul de a eficientiza funcționarea sistemului educațional și de a facilita reglarea și autoreglarea procesului de învățământ” (Măță, 2010, p.81).

Utilizarea tehnicilor de evaluare formativă a permis dezvoltarea abilităților și a aptitudinilor și totodată creșterea încrederii de sine. Dacă ne raportăm la evaluarea rezultatelor obținute de către grupa experimentală, comparativ cu grupa de control, se poate afirma că utilizarea tehnicilor de evaluare formativă au o serie de efecte pozitive: antrenarea elevilor în activități; implicarea mai activă în procesul de evaluare; dorința de autodepășire; formularea și susținerea punctului de vedere personal; dezvoltarea capacității de a lucra individual dar și în echipă. Elevii au fost încântați să rezolve sarcinile formulate, mai ales că, unele dintre ele, vizau și realizarea unui desen. În cazul metodelor care aveau ca sarcină și realizarea unui desen, am observat că majoritatea elevilor începeau rezolvarea sarcinilor prin realizarea desenului. Toate aceste aspecte menționate au condus la înregistrarea progresului și la o pregătire cât mai optimă pentru adaptarea și reușita școlară. Prin urmare, utilizarea tehnicilor de evaluare formativă are o contribuție relevantă în procesul de reușită școlară.

ABORDĂRI INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE LA DISCIPLINA PROTECȚIA MEDIULUI

RUSU MARIA CONSTANȚA

LICEUL TEHNOLOGIC HENRI COANDĂ , TG-JIU

Abordările inovatoare și practicile excepționale în disciplina *Protecția Mediului* sunt esențiale pentru a face față provocărilor complexe ale crizelor ecologice globale. Iată câteva exemple și direcții de acțiune inovatoare și bune practice în acest domeniu:

1. Tehnologii verzi și sustenabile

Energie regenerabilă: , turbinele eoliene, și a energiei geotermale pentru a reduce emisiile de carbon.

Materiale biodegradabile: Dezvoltarea materialelor alternative din alge, ciuperci sau alte resurse naturale care reduc poluarea cu plastic.

Captarea carbonului (CCS): Tehnologii avansate care extrag și stochează CO₂ din atmosferă, contribuind la combaterea schimbărilor climatice.

2. Educație ecologică integrată

- **Proiecte interdisciplinare:** Elevii și studenții sunt implicați în proiecte de mediu care combină știința, tehnologia și artele pentru a găsi soluții inovatoare la problemele locale.
- **Gamificare:** Folosirea jocurilor educative pentru a învăța despre ecologie și impactul deciziilor asupra mediului.

3. Strategii de conservare inteligente

- **Reabilitarea ecosistemelor degradate:** Practici precum reîmpădurirea cu specii native și restaurarea zonelor umede.
- **Agricultură regenerativă:** Folosirea rotației culturilor, a compostării și a tehnicilor de minimizare a pesticidelor pentru a crește sănătatea solului.
- **Tehnologii de monitorizare a biodiversității:** Utilizarea dronelor, camerelor termice și senzorilor pentru a urmări habitatele și speciile în timp real.

4. Implicarea comunității și politici participative

- **Inițiative locale de protecție:** Crearea de grupuri comunitare pentru a proteja zonele naturale locale.

- **Platforme de raportare a problemelor de mediu:** Aplicații mobile care permit cetățenilor să semnaleze problem precum defrișările ilegale sau poluarea apelor.

5. Economie circulară

- **Reciclare și reutilizare:** Transformarea deșeurilor în resurse noi prin tehnologii avansate.
- **Industria fără deșeuri:** Dezvoltarea proceselor industriale care funcționează pe principiile naturii, în care nimic nu se pierde, totul se transformă.

6. Soluții bazate pe natură (Nature-Based Solutions - NBS)

- **Păduri urbane:** Plantarea arborilor în orașe pentru a reduce efectul de insulă termică.
- **Sisteme de drenaj natural:** Crearea de spații verzi care previn inundațiile prin absorbția apei.

7. Cercetare și inovație

- **Analize Big Data pentru protecția mediului:** Tehnologia AI și Big Data este folosită pentru a analiza modele climatice, comportamente ale speciilor, și poluarea industrială.
- **Tehnologii de epurare:** Sisteme avansate de filtrare care curăță apa poluată sau extrag microplasticul din oceane.

8. Colaborări internaționale și legislație

- **Acorduri globale:** Implementarea Pactului Verde European sau altor inițiative internaționale pentru reducerea emisiilor și protejarea resurselor naturale.
- **Reglementări stricte:** Impunerea de standard în ceea ce privește emisiile, consumul de resurse și gestionarea deșeurilor.

9. Promovarea energiei regenerabile în comunități vulnerabile

- **Proiecte de energie solară și eoliană pentru sate izolate,** reducând dependența de combustibili fosili și îmbunătățind calitatea vieții.

Aceste abordări inovatoare pot fi integrate atât în învățământ, cât și în politicile publice sau inițiativele private pentru a asigura un viitor sustenabil.

BIBLIOGRAFIE

1. **Cioacă, O.** (2019). *Protecția mediului în contextual dezvoltării durabile*. Editura Universitară.
2. **Moldovan, I., & Șerbănescu, M.** (2018). *Managementul resurselor naturale și protecția mediului*. Editura Didactică și Pedagogică.
3. **Oțiman, P. I.** (2021). *Eco-economia și eco-eficiența*. Editura Academiei Române.

METODA STUDIULUI DE CAZ ÎN CONSILIEREA ȘCOLARĂ A ELEVILOR

prof. Cristina-Alexandra Saizescu

Liceul Tehnologic Energetic „Regele Ferdinand I” Timișoara

Studiile de caz sunt realizate domeniul educațional de cadrele didactice, psihopedagogii și consilierii școlari pentru a le folosi în munca cu elevii. Scopul utilizării lor este analizarea în profunzime a diferitelor aspecte ale comportamentului unui subiect sau a unei categorii aparte sau particulare de elevi considerați ca obiect al studiului, a corobora diferiți parametri ai acestuia / acestora, pentru a le studia mai îndeaproape personalitatea cu intenția optimizării demersului formativ sau terapeutic și al îmbunătățirii interacțiunilor educaționale sau de consiliere.

Studiile de caz se întocmesc pentru a interveni cât mai eficient în legătură cu diferite probleme ale elevilor: de învățare, de asimilarea superficială a informației în general sau o disciplină în mod special, dificultăți legate de atenția în timpul orelor de curs, de integrarea în grupul-clasă, de agresivitatea verbală și/sau fizică, de gestionarea emoțiilor, de reacțiile extreme în fața unui eșec școlar, de relaționarea deficitară cu membrii familiei, de exprimare în public, de absenteism, de consum de alcool și/ sau droguri și altele.

Studiile de caz se realizează pentru un singur individ, când doar un subiect particular este analizat sau pentru o categorie de elevi care au aceeași problemă, pentru cazuri frecvent întâlnite în practica școlară sau de consiliere educațională.

Studiul de caz este o metodă la care se apelează pentru realizarea unei investigații profunde și complete în rezolvarea unei probleme în practica de consiliere educațională pentru că ea constituie premise descoperirii unor detalii contextuale esențiale și aspecte personale relevante ale realității interioare ale elevului sau ale categoriei de elevi analizați, parametrii individuali, respectiv comuni importanți pentru o abordare complex și profundă a cazurilor. Studiu de caz este o investigație concretă, care cercetează un fenomen din viața unui subiect sau al unei categorii, care trebuie plasat în contextul său / lor de viață și poate genera cercetări complementare, putând utiliza multiple surse de informare: dirigintele clasei, colegii elevului / elevilor, alte cadre didactice, bibliotecarul școlii, portarul, personalul de serviciu, eventual familia / familiile). Pentru obținerea mai multor informații necesare completării studiului de caz se poate recurge, în mod complementar, la folosirea altor metode: observația, metoda biografică sau autobiografică, realizarea anamnezei elevului, interviul, aplicarea de teste și/sau

chestionare, fișa/ fișele psihopedagogică a elevului/ elevilor, analiza produselor activității sau chiar tehnicile sociometrice pot fi utile în unele situații.

Metoda studiului de caz se poate derula pe perioade mai lungi de timp, presupune o observare sistematică și aprofundată a unui sau mai multor subiecți în scopul realizării unei analize și formulării unor concluzii, care pot fi ulterior generalizate și poate oferi o dinamică a cazului, surprinzând detalii ale evoluției sale.

Utilizarea studiilor de caz orientează orice intervenție pe nevoile reale ale elevului sau categoriei de elevi consiliați, oferă premise pentru plierea demersului pe caracteristicile beneficiarului/ beneficiarilor și ține cont de ansamblul parametrilor personali sau caracteristicile subiecților din categoria studiată.

Criteriile de structurare ale unui studiu de caz depind de problema elevului pentru care a fost realizat și pot fi adaptate conjunctural, înă reperele considerate conventional ca nucleu al unui studiu de caz sunt:

1. Date despre elev :
 - inițialele elevului
 - sexul
 - domiciliul
 - clasa din care face parte
 - diriginte
 - media de admitere
 - școala de proveniență
 - familia de origine
 - familia lărgită
 - profesia părinților
 - implicarea părinților în activitatea școlară
2. Limbajul
3. Memoria
4. Inteligența
5. Afectivitatea
6. Munca individuală și munca în grup
7. Rezultatele la învățătură
8. Conduita în cadrul colectivului clasei
9. Rolurile pe care și le asumă în grupul-clasă

10. Modul în care își exprimă emoțiile
11. Temperamentul
12. Aptitudinile, hobbyuri
13. Autoevaluarea SWOT
14. Recomandări.

Este utilă adaptarea acestor itemi în funcție de obiectivul urmărit și de problema analizată, pentru că unele amănunte pot fi esențiale pentru o anumită problemă a elevului sau a categoriei de elevi analizați.

Pentru studiile de caz realizate pentru o categorie de elevi se pot evidenția caracteristicile comune ale subiecților cuprinși în analiză, iar pentru studiile de caz individuale se pot stabili următoarele:

- de ce este un caz diferit, aparte, față de celelalte
- ce opțiuni de soluționare / rezolvare există
- care ar fi intervalul de timp în care se poate ameliora problema sau se poate ajunge la un nivel optim
- cum putem ști că a fost adoptată cea mai bună decizie pe termen scurt, dar pe termen lung
- implicăm sau nu familia elevului, iar dacă da – pe cine și cum

În anul 2005, Yin R. K. citat de Stan M. afirma în articolul publicat în revista Journal of Mixed Methods Research că designul unui studiu de caz are cinci componente:

1. întrebările studiului: „cum”, „de ce”, „pentru ce” oferă un indiciu relevant privitor la strategia cea mai eficientă care trebuie utilizată în terapie sau în consiliere. Prima întrebare vizează procesul ca atare, iar cea de-a doua cauza / cauzele care determină manifestările comportamentale.

2. ipoteza studiului de caz selectează problema care va fi supusă cercetării în urma documentării în domeniul respectiv, coroborată cu experiența personală a consilierului.

3. unitatea sau unitățile de analiză, care se stabilesc în raport de întrebările formulate și pot fi: o persoană, un grup, un eveniment, o organizație, comunități, relații, parteneriate, etc.

4. logica prin care se leagă datele de ipoteză se referă la „examinarea, clasificarea, tabelarea și testarea dovezilor – sau altfel spus, reorganizarea lor cantitativă și calitativă.”

5. criteriile de interpretare a datelor au în vedere o analiză calitativă a datelor care trebuie să dovedească că au fost luate în considerație toate dovezile disponibile și relevante, că analiza a cuprins toate interpretările alternative majore, s-a ocupat de aspectul cel mai semnificativ al cazului, s-a bazat pe experiența anterioară în domeniu a cercetătorului și a surprins în mod condensate esențialul.

Bibliografie

- Băban, A. (coord.). „Consiliere educațională”, Editura Psinet, Cluj-Napoca, 2000
- Dafinoiu, I., “Elemente de psihoterapie integrative”, Editura Polirom, Iași, 2001
- David, D., „Psihologie clinică și psihoterapie”, Editura Polirom, Iași, 2006
- Dumitru, I. Al., “Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sigestii practice”, Editura Polirom, Iași, 2008
- Mitrofan, I.; Nuță, A., coord, „Consiliere psihologică. Cine, ce și cum?”, Editura SPER, București, 2005
- Stan, M. „Managing a difficult case, Journal of Mixed Methods Research”, Fisherman’s Publishing Ltd., New York, 2015

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘIEU-PROIECT DIGITALIADA

Prof. Diana Sălăgean, Școala Gimnazială Șieu, B-N

În era tehnologiei, școala are datoria să rămână atractivă și să se folosească de echipamentele și aplicațiile digitale pentru a le oferi celor mici deprinderile utile ale meseriilor de azi și de mâine. Profesorii de la Școala Gimnazială din Comuna Șieu, județul Bistrița-Năsăud, au ajuns la concluzia că este nevoie de educație digitală la clasă, așa că s-au înscris la concurs. Astăzi, școala din Șieu face parte din mare familie Digitaliada. Astăzi, atât profesorii, cât și elevii și părinții sunt deschiși la provocări. Profesorii își doresc să îi implice pe cei mici în activități inovatoare, cu ajutorul cărora să își dezvolte competențe diverse, dar și să își cultive pasiunile. Colectivul de profesori este implicat atât în derularea procesului didactic de calitate, cât și în diversificarea paletelor de activități extrașcolare. Școala pune accent pe educația de calitate, iar cadrele didactice fac tot posibilul să descopere și să dezvolte pasiunile elevilor, promovând tradițiile și fiind un parteneriat real al comunității locale. Din punct de vedere al rezultatelor, școala din Șieu are o tradiție în participarea la olimpiadele de limba română și istorie. Directorul școlii este un om hotărât să rămână ancorat în realitate, având mereu în minte viitorul. „În era digitală, competențele digitale sunt imperioase pentru evoluția profesorilor și a elevilor. Este tot mai posibilă îmbinarea clasicului cu tehnica, cu atât mai mult cu cât noul curriculum pune la dispoziție și manuale digitale, iar elevii apreciază mai mult orele în care este inclusă educația digitală”, spunea doamna director.

POVESTEA DIGITALIADA

Proiectul Digitaliada este o cunoștință mai veche pentru profesorii de la Șieu. Colaborarea cu școlile Digitaliada din alte localități a adus beneficii educaționale școlii, facilitând învățarea. Elevii folosesc la clasă, aplicațiile Kahoot, Quizizz și Hot Potatoes pentru orele de română, matematică, istorie, geografie și fizică. Începând cu noul an școlar, elevii din ciclul gimnazial vor putea accesa aplicațiile educaționale **folosind cele 25 de tablete din dotare**. Dincolo de atractivitatea digitalului, doamna profesoară de matematică, are în vedere și adaptarea continuă la nou. „Doresc să îmi îmbogățesc eu nivelul de cunoștințe, ca să pot să îi ajut pe elevi să se dezvolte, să își îmbogățească, la rândul lor, cunoștințele, dar mai ales să participe cu plăcere la orele de curs”, susține doamna profesoară. În cei 21 de ani la catedră, am înțeles că prima raportare trebuie să fie la elev. Sunt mereu atentă la nevoile elevilor, precum și la diversificarea activităților educaționale. Educația digitală contribuie la îmbunătățirea performanțelor școlare

pentru că menține treaz interesul elevilor pentru învățare. În cazul meu, orele de TIC, fizică și chimie pot fi mult mai atractive folosind resursele digitale. Astfel, mă asigur că pun bazele formării competențelor cheie, precum și învățării pe tot parcursul vieții. Școala Gimnazială Șieu, județul Bistrița-Năsăud, este una din cele 10 școli selectate în ediția a IV-a Digitaliada.

bibliografie: www.digitaliada.ro, 2019.

De la standard la excelență în educație

Prof. Sămăreanu Cristina Maria

Grădinița cu Program Prelungit „Junior” Dej

Educația este fundamentul dezvoltării unei societăți durabile și prospere. În acest context, trecerea de la un standard minim în educație la excelență reprezintă un pas esențial pentru a asigura o calitate superioară a procesului educativ și pentru a răspunde nevoilor complexe ale unei lumi în continuă schimbare. Acest referat explorează factorii care contribuie la trecerea de la standard la excelență în educație, rolul cadrelor didactice și al instituțiilor, precum și strategii specifice pentru îmbunătățirea sistemului educațional.

Standardul în educație se referă la un nivel minim de competențe și cunoștințe pe care elevii trebuie să le atingă pentru a promova și a se integra în societate. Acesta include cerințele curriculare de bază și metodele de evaluare.

Excelența în educație presupune atingerea unui nivel ridicat de competențe, cunoștințe și abilități care permit elevilor să exceleze în diverse domenii, să dezvolte gândirea critică și să fie creativi și adaptabili. Excelența depășește standardele minime și implică o învățare continuă și aprofundată.

Importanța tranziției de la standard la excelență este vitală pentru:

- Promovarea performanței individuale și colective în educație.
- Îmbunătățirea calității vieții elevilor și a șanselor lor de reușită în carieră.
- Dezvoltarea competențelor esențiale pentru o societate bazată pe cunoaștere.
- Consolidarea adaptabilității și creativității în fața provocărilor globale.

Factorii care contribuie la excelență în educație sunt:

Calitatea cadrelor didactice - Cadrele didactice sunt principalii actori în procesul educativ. Calitatea pregătirii acestora, nivelul lor de angajament și dorința de a se dezvolta profesional sunt factori esențiali în atingerea excelenței.

Curriculumul flexibil și centrat pe competențe - Un curriculum rigid limitează creativitatea și inițiativa elevilor. În schimb, un curriculum centrat pe competențe și adaptat nevoilor elevilor îi motivează să învețe mai profund.

Mediul educațional - Infrastructura și resursele educaționale, dar și atmosfera pozitivă din instituțiile de învățământ, influențează motivația elevilor și eficiența învățării.

Parteneriatele cu părinții și comunitatea - Sprijinul părinților și implicarea comunității sunt esențiale în promovarea excelenței. Implicarea părinților în educația copiilor lor are un impact pozitiv asupra performanței școlare.

Există anumite strategii pentru a atinge excelența în educație cum ar fi:

- **Formarea continuă a cadrelor didactice**
Programele de formare continuă, atelierele și schimbul de bune practici ajută cadrele didactice să-și îmbunătățească metodele și să fie la curent cu noile tendințe educaționale.
- **Metode de predare inovative**
Metodele interactive, precum învățarea bazată pe proiecte, învățarea cooperativă și utilizarea tehnologiilor educaționale, stimulează interesul elevilor și le dezvoltă abilitățile.
- **Evaluarea formativă**
Evaluarea trebuie să fie un instrument de învățare, nu doar de clasificare. Evaluarea formativă oferă feedback constant și îi ajută pe elevi să-și îmbunătățească performanțele.
- **Implicarea elevilor în propriul proces de învățare**
Excelența este atinsă atunci când elevii își asumă responsabilitatea pentru propriul parcurs educativ. Autonomia și autoevaluarea sunt chei în acest sens.

În concluzie, trecerea de la un standard minim la excelență în educație este esențială pentru a construi o generație capabilă să facă față provocărilor moderne. Prin investiția în cadre didactice de calitate, metode inovatoare și colaborare între școală, familie și comunitate, excelența poate deveni o realitate accesibilă tuturor elevilor.

INOVAȚIE ȘI DIVERSIFICARE PENTRU O EDUCAȚIE DE CALITATE

Prof. Florin-Laurențiu Sandu

Școala Gimnazială Budești, jud. Vâlcea

Calitatea educației poate fi privită ca un ansamblu de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate. Beneficiarii și clienții educației de calitate (elevii, părinții, societatea) ar fi de dorit să fie consultați permanent în ceea ce privește satisfacția lor față de serviciile educaționale de care beneficiază.

Calitatea și eficiența sunt doi piloni importanți ai reformelor educaționale din toată lumea, care trebuie avute în vedere la construirea sistemelor naționale de management și de asigurare a calității și în învățământul românesc.

Îmbunătățirea managementului resurselor umane în învățământ printr-o planificare strategică și oferirea de stimulente pentru performanță poate contribui semnificativ la îmbunătățirea rezultatelor în educație. Sunt necesare eforturi suplimentare ale tuturor actorilor implicați în proces pentru a spori calitatea, accesibilitatea, relevanța, eficiența, echitatea educației.

Educația de calitate:

- Este centrată pe clienții și beneficiarii serviciilor educaționale;
- Este oferită de instituții responsabile;
- Este orientată pe rezultate;
- Respectă autonomia individuală și are la bază autonomia instituțională;
- Este promovată de lideri educaționali;
- Asigură participarea actorilor educaționali și valorizarea resursei umane;
- Se realizează în dialog și prin parteneriat;
- Se bazează pe inovație și pe diversificare;
- Abordează procesul educațional unitar, în mod sistemic;
- Are ca obiectiv îmbunătățirea continuă a performanțelor;
- Înțelege interdependența între furnizorii și beneficiarii implicați în oferta de educație.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese:

- a) planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării;
- b) monitorizarea rezultatelor;
- c) evaluarea internă a rezultatelor;
- d) evaluarea externă a rezultatelor;
- e) îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Școala trebuie să contribuie la egalizarea șanselor tuturor copiilor la educație și la dezvoltarea potențialului lor, precum și la orientarea pregătirii școlare și profesionale. În învățământul contemporan se pune accentul pe funcția formativă a acestuia.

În elaborarea strategiilor didactice orientarea modernă a determinat noi roluri pentru fiecare participant la actul învățării, noi modalități de realizare a învățării, alte perspective de evaluare.

Pentru asigurarea calității proceselor care se desfășoară într-o instituție de învățământ preuniversitar este necesară existența unei structuri minimale la nivel de unitate, constând într-un Consiliu (comisie) al calității, din care să facă parte atât managementul școlii, cât și toate cadrele didactice care contribuie la desfășurarea activităților educative din unitate. Acest consiliu ar trebui să aibă prerogative extinse la nivelul: stabilirii programelor de învățământ ce vor fi utilizate în școală; al manualelor ce vor fi studiate la clasă, la toate disciplinele; stabilirii standardelor de evaluare atât pentru cadrele didactice, cât mai ales pentru elevi; identificării, analizei, deciziei și rezolvării oricărei probleme care apare în școală înainte de a atinge faza de conflict; identificării căilor de urmat, a metodelor și tehnicilor ce vor fi folosite pentru îmbunătățirea continuă a calității procesului educativ; evaluării programelor de dezvoltare pe termen mediu și lung etc. Pentru realizarea tuturor sarcinilor ce revin acestui „consiliu”, în mod operativ, este necesară înființarea cercurilor de calitate la nivelul fiecărei clase, care să acționeze ca organ operativ la nivelul școlii.

Totalitatea metodelor și instrumentelor, grupate într-un sistem coerent, utilizate pentru menținerea și ridicarea calității educației oferite de către școală constituie sistemul de management al calității. Sistemul de management și de asigurare a calității are ca funcție principală orientarea dezvoltării unității școlare în direcția creșterii calității educației oferite membrilor comunității și comunității în ansamblul ei.

Privit ca un ajutor important în desfășurarea activității didactice la clasă, materialul didactic și mijloacele de învățământ trebuie folosite ca un stimulent pentru elevi, pentru crearea unui mod atractiv de a învăța, fiind o necesitate. Acestea nu trebuie să existe doar pentru a decora clasa, ci trebuie utilizate în mod concret la lecții. Implicarea elevilor în crearea materialelor le trezește interesul și le facilitează înțelegerea mesajului pe care urmărim să-l transmitem.

În asigurarea calității educației sunt avute în vedere trei domenii fundamentale de organizare și functionare. Criteriile, standardele și indicatorii de performanță trebuie să fie astfel formulați, încât accentul să nu fie pus numai pe conformarea unei organizații la un set predeterminat sau predefinit de condiții cantitative și calitative, ci și pe angajarea deliberată, voluntară și proactivă a instituției pentru realizarea anumitor performanțe demonstrabile prin rezultate efective. Aceste domenii sunt:

a) capacitatea instituțională care rezultă din organizarea internă și infrastructura disponibilă pentru a îndeplini obiectivele programelor educationale;

b) eficacitatea educatională care constă în mobilizarea de resurse umane si financiare, cu scopul de a determina elevii să obțină rezultate cât mai bune în învățare;

c) managementul calității care rezultă din structurile, practicile si procesele prin care se asigura in institutie îmbunătățirea continuă a serviciilor educationale.

Așadar, calitatea reprezintă nivelul de satisfacție pe care îl oferă eficacitatea ofertei educaționale din domeniul învățământului și formării profesionale, stabilit prin atingerea unor standarde cerute și a unor rezultate excelente care sunt solicitate și la care contribuie participanții la procesul de învățare și ceilalți factori interesați.

Bibliografie

1. Ciolan, Lucian, „Proiectarea temelor integrate în cadrul curriculum-ului la decizia școlii”, în revista „Învățământul primar” nr. 1-2, 1999.

2. „Tribuna învățământului” nr. 884, 2007.

3. Josan, Simona, „Lecții de management și calitatea educației” , „Tribuna învățământului” nr.649, 2005.

4. „Perspective interdisciplinare în învățământul românesc” (studii de specialitate), Botoșani, 2004.

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ÎNTRE NECESITATE ȘI OBLIGAȚIE

*prof.înv.primar Laura-Gabriela Sandu
Școala Gimnazială "Sfântul Andrei",
Brăila, jud. Brăila*

Omul, creația cea mai complexă a Mamei Natură, a descoperit, pas cu pas, că poate acționa asupra ei, că o poate influența prin acțiunile sale. Totodată a învățat că trebuie să cunoască legile naturii și să se supună lor, pentru a evita deteriorarea vieții tuturor.

Așadar societatea actuală are nevoie de oameni care să se remarce nu numai prin ceea ce au descoperit, ceea ce știu, ci și prin ceea ce pot să facă.

Datoria noastră, a cadrelor didactice, este să urmărim formarea unor trăsături pozitive de caracter ale copiilor – respect, admirație, ocrotire, apreciere, compasiune – care să se statornicească în relația omului cu natura. Fără aceste trăsături, fără o conștiință și o conduită adecvate, există pericolul distrugerii oricăror relații și al trecerii de la armonie la un război din care omul ar avea cel mai mult de pierdut.

Prin activități școlare și extrașcolare elevul conștientizează faptul că mediul înconjurător constituie un mecanism viu cu o complexitate deosebită, de a cărui integrare și bună funcționare depinde întreaga activitate umană.

Programa și conținutul disciplinei Matematică și explorarea mediului/ Științe ale naturii abordează interrelația om-mediul și problematica complexă a educației ecologice într-o manieră sistemică și interdisciplinar, deoarece tratează nu numai relația viețuitoare-mediul și modul cum omul transformă natura, ci propune elevului să descopere complexitatea acestor relații, formele de poluare fizică, chimică și chiar biologică și consecințele dezastruoase ale acestora asupra viețuitoarelor.

Conștientă de responsabilitatea ce îmi revine, mi-am fixat ca obiective ale educației ecologice să ajut elevii:

- ✓ să perceapă realitatea înconjurătoare ca pe un mediu de viață, activând pentru gestionarea corectă, îngrijirea și protecția mediului; să recunoască varietatea lumii vii, plante, animale, mediu și interrelațiile dintre acestea; să înțeleagă că orice activitate comună trebuie să aibă ca prim obiectiv protejarea mediului;
- ✓ să conștientizeze necesitatea de a economisi apa, energia electrică, lemnul și celelalte resurse naturale;
- ✓ să-și însușească anumite cunoștințe ecologice prin activități experimentale și practice-aplicative;

- ✓ să adopte norme de comportare specifice echilibrului dintre sănătatea individuală, colectivă și a mediului;
- ✓ să devină participanți activi la activitățile de îngrijire a mediului, de ocrotire a plantelor și animalelor, a spațiilor verzi.

Consider că aceste obiective sunt accesibile și realizabile prin utilizarea unor strategii activ-participative care permit trecerea barierei dintre cunoaștere și acțiune prin transferul cunoștințelor din planul teoretic în cel acțional-practic. Voi prezenta, în continuare, câteva aspecte concrete ale intervenției nefaste a omului în natură.

Cu ocazia drumeției pe care am efectuat-o la o fermă din comuna Pantelimon, jud. Ilfov, am putut surprinde aspecte variate ale poluării solului, apei și consecințele lor asupra viețuitoarelor. Pe anumite segmente ale drumului, am direcționat atenția copiilor spre cursuri de apă pe care se vedeau plutind resturi menajere sau câmpuri pe care obiecte uzate zăceau aruncate la întâmplare; au observat că apele au o culoare maronie; pe maluri au observat arbori cu ramuri strivite, rupte, cu tulpinile scrijelate de cuțit, flori culese la întâmplare și aruncate, pungi de plastic, PET-uri.

Traseul fiind mai lung, am făcut un popas și am discutat cu elevii despre cele observate, încercând să găsim răspuns la problemele: „De ce apele aveau culoarea maronie?” „De ce nu e bine să zgâriem/ creștăm tulpina copacilor?” „Unde ar trebui să arunce oamenii resturile din gospodărie?” etc.

Am cerut copiilor să descopere soluții pentru depoluarea acelor zone. Și am fost surprinsă să descopăr că, din punct de vedere teoretic, elevii mei știu

Altă dată, vizitând Parcul Monument, am atras atenția elevilor asupra consecințelor defrișării zonelor împădurite, chiar dacă aceasta se face în scopuri motivate economic, social... . Astfel, au descoperit că uneori progresul poate distruge mediul, în unele cazuri, chiar iremediabil.

În urma activităților de observare a efectelor intervenției nefaste a oamenilor asupra mediului înconjurător, se poate realiza o lecție-dezbateri, axată pe metoda cubului, cu titlul „Poluarea mediului înconjurător”, valorificând impresiile și constatările copiilor. Astfel, am încercat ca împreună (elevi de clasa a II-a) să găsim soluții la problemele întâlnite.

Describe: Cum arată locurile poluate?

Compară: Cu ce alt fenomen poate fi asemănată poluarea?

Asociază: Asociază măsurilor de protecție a mediului câteva desene sugestive.

Analizează: Care sunt factorii care poluează mediul?

Aplică: Ce puteți face voi pentru protejarea mediului?

Argumentează: Care este părerea ta despre căile de protecție a mediului?

Elevii s-au dovedit foarte activi în găsirea de soluții pentru a proteja mediul înconjurător, pentru a trăi în armonie cu natura.

De sănătatea Pământului depinde sănătatea noastră; de aceea trebuie să-i învățăm pe copii să iubească, să respecte și să ocrotească natura. Trebuie să refacem și să protejăm ceea ce ni se pare inepuizabil și gratuit, să protejăm singura planetă din Sistemul Solar pe care există viață, pe care existăm noi. Avem datoria morală ca, împreună cu familia și comunitatea, să-i ajutăm pe copii să găsească răspunsuri la o serie de întrebări legate de tainele naturii, de strânsa legătură care e între om și mediul înconjurător, de influența pe care o are omul asupra naturii.

Educația ecologică în școală este necesară, posibilă și utilă, este o nouă ofertă de învățare care a dus la schimbări importante în comportamentul elevilor noștri. Lor nu le este greu să planteze o floare, un copăcel, să se bucure de sosirea păsărilor călătoare, să asculte susurul apei, să descopere micile minuni ale naturii și, de ce nu, să ia atitudine când întâlnesc aspecte negative care degradează mediul înconjurător.

Bibliografie:

1. Toth Maria (coord.), „Metode participative în educația ecologică”, Editura Studium, Cluj Napoca, 2001.
2. Abrudan Ioan, Bulgărean Sanda, Dehelean Claudia, Onaci Mariana, „Educație pentru mediu”, Editura Silvania, Zalău, 2005.

EVALUAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

IMPORTANȚA EVALUĂRII ÎNȚIALE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

METODE, TEHNICI, STRATEGII

*prof.înv.primar Laura-Gabriela Sandu
Școala Gimnazială "Sfântul Andrei",
Brăila, jud. Brăila*

Învățământul preuniversitar se află, ca și celelalte trepte de învățământ, într-un dinamic proces de restructurare și revalorizare, de racordare la nivelul mondial în acest domeniu. Dar cum orice reformă trebuie să înceapă și să se încheie cu o evaluare a rezultatelor, această componentă este și ea reconsiderată și reglementată pe criterii noi.

"Evaluarea merită un loc important în învățământ, din care face parte integrată. Ea are întotdeauna un raport direct sau indirect cu progresul, în extensie și în calitate, al învățării."(D. Ausbel)

Evaluarea nu reprezintă un scop în sine, ci este o modalitate care să conducă la optimizarea întregului proces desfășurat în școală. Ea trebuie să fie formativă, situativă și să dezvolte un proces de autoevaluare. Pe scurt, evaluarea reprezintă actul didactic complex, integrat procesului de învățământ, ce urmărește măsurarea cantității cunoștințelor dobândite, valoarea, performanțele și eficiența acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare actului didactic.

Cunoașterea rezultatelor, a criteriilor de evaluare, îi face pe elevi mai conștienți și îi determină, să se implice în sarcină. O evaluare eficientă este totdeauna urmată de dezvoltare, de aceea una din posibilitățile de a spori eficiența evaluărilor școlare este de a muta accentul de pe măsurarea produselor pe constatarea efectelor acțiunilor valorizatoare și pe stimularea capacității de autoevaluare.

Învățătorul trebuie să cunoască, să stăpânească toate metodele și instrumentele de evaluare și să le aplice în funcție de particularitățile clasei de elevi. Utilizarea eficientă a strategiilor, metodelor și instrumentelor de evaluare va pune în valoare aspectul creativității, al gândirii critice, al manifestării individuale, specifice fiecărui elev, rezultatul final vizat fiind formarea, la nivelul individului, a culturii generale, formarea de abilități, atitudini, competențe, priceperi și deprinderi necesare integrării sociale a acestuia.

Opțiunea pentru una sau alta dintre metodele de evaluare cunoscute (metodele tradiționale și metodele complementare) constituie rezultanta mai multor factori: scopul și obiectivele evaluării, tipul acesteia, specificul conținuturilor supuse aprecierii, particularitățile elevilor vizati, achizițiile cadrelor didactice privind exersarea/ practicarea/ experimentarea diverselor modalități de procedare. Se pune așadar problema modului în care cadrele didactice aleg una sau alta dintre metodele/tehnicile de evaluare.

Evaluarea este o activitate prin care sunt colectate, asamblate și interpretate informații despre starea, funcționarea și/sau evoluția viitoare probabilă a unui sistem, activitate a cărei specialitate este conferită de următoarele caracteristici: orientarea spre scop, atitudine metodologică, existența unor criterii, secvența de interpretare, înregistrare și comunicare, efect retroactiv (P. Lisievici, 1992)

Evaluarea trebuie concepută nu numai ca un control al cunoștințelor sau ca mijloc de măsurare obiectivă, ci ca o modalitate de perfecționare, ce presupune o strategie globală a formării.

Operația de evaluare nu este o etapă supraadăugată ori suprapusă procesului de învățare, ci constituie un act integrat activității pedagogice.

Evaluarea inițială se efectuează la începutul unui program de instruire; identifică nivelul achizițiilor elevilor în termeni de cunoștințe, competențe și abilități, în scopul asigurării premiselor atingerii obiectivelor propuse pentru etapa următoare.

Evaluarea inițială oferă cadrului didactic posibilitatea de a avea o viziune cât mai exactă a situației existente (potențialul de învățare al copiilor, lacunele ce trebuie completate și remediate).

Pe baza informațiilor evaluării inițiale cadrul didactic planifică demersul pedagogic imediat următor și eventual a unor programe de recuperare.

Pentru a-și putea îndeplini rolul care i-a fost dat, evaluarea are nevoie de strategii și metode care, puse în aplicare, duc la o mai bună aplicabilitate a procesului de evaluare și în același timp ușurează munca evaluatorului.

Formele/ tipurile de evaluare pedagogică pot fi delimitate în funcție de modalitățile specifice de realizare și valorificare a operațiilor de măsurare- apreciere – decizie integrate la nivelul procesului de învățământ. În teoria și practica educațională se disting trei strategii de evaluare: inițială, sumativă și formativă.

Evaluarea inițială poate fi realizată prin mai multe modalități: harta conceptuală, investigația, chestionarul, testul, portofoliul. Are avantaje și dezavantaje: oferă atât profesorului cât și elevului posibilitatea de a avea o reprezentare cât mai exactă a situației existente (potențialul de învățare al elevilor, lacunele ce trebuiesc completate și remediate) și a formula cerințele următoare; pe baza informațiilor evaluării inițiale se planifică demersul pedagogic imediat următor și eventual a unor programe de recuperare, dar nu permite o apreciere globală a performanțelor elevului și nici realizarea unei ierarhii.

Au fost identificate și experimentate proceduri de evaluare care pot măsura obiective complexe ale domeniului cognitiv și afectiv, greu de cuantificat prin metodele clasice de evaluare. Noile strategii realizează o mai bună integrare a evaluării în procesul de învățământ, legând-o de instruire, facilitează o corelare a evaluării formative cu cea sumativă, conștientizează elevul cu privire la responsabilitățile sale, disponibilitățile și progresul înregistrat în învățare, stimulează autoevaluarea și motivația lor pentru învățare. Denumite și „evaluări alternative/ complementare”, „evaluări autentice” ele includ noi proceduri de măsurare și apreciere precum: portofoliul, investigația, metoda proiectului, Q-sort, observarea curentă a comportamentului.

Metodele și tehnicile de evaluare pot fi împărțite în:

- Metode tradiționale cum ar fi: probe orale, probe scrise, probe practice;
- Metode alternative care oferă cadrului didactic informații suplimentare despre activitatea și nivelul pregătirii elevului. Acestea sunt de mai multe tipuri: observarea sistematică a comportamentului elevului, investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea;
- Metode evaluativ – stimulative care situează elevul în centrul actului de predare – învățare – evaluare. Tipurile acestor metode se regăsesc și în cele alternative: observarea și aprecierea verbală, chestionarea orală (curentă, finală), investigația, portofoliul, autoevaluarea, baremul (grilă de evaluare), teste docimologice (inițiale, de progres, finale – cu diferite categorii de itemi), testul de înțelegere a lecturii (test de completare – pe cinci nivele de întrebări), notarea compozițiilor.

Fiecare din metodele și tehnicile de verificare enunțate prezintă avantaje și limite. Dacă fiecare cadru didactic conștientizează importanța evaluării, indiferent de forma și tipul ei.

În concluzie, evaluarea inițială nu își propune aprecierea performanțelor globale ale elevilor, fapt pentru care se recomandă raportarea la bareme de evaluare/apreciere. Șansa atingerii scopului evaluării inițiale este cu atât mai mare cu cât noi, cadrele didactice, reușim să determinăm elevii să fie receptivi și să înțeleagă importanța evaluării.

Evaluarea inițială, are rolul de a regla permanent și a forma în spiritul unor decizii realiste atât cu privire la curriculum cât și la resursele umane implicate.

Produsul evaluativ își îndeplinește pe deplin funcția majoră numai atunci când, atât învățătorul cât și elevii reușesc să colaboreze nu pentru că trebuie, ci pentru că doresc acest lucru, fiecare îmbunătățindu-și comportamentul în funcție de reacțiile celorlalți.

BIBLIOGRAFIE:

- Nicola, Ioan , *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, RA, București, 1994.
- Radu, Ion .*Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului*, București, E.D.P., 1981
- Stoica, A., *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Ed. Humanitas Educațional, București, 2003

EDUCAȚIA ÎN EVOLUȚIE : ABORDĂRI INOVATOARE INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE

Educatore Septar Ghiulendan

Grădiniță cu P.P nr.1 Valu lui Traian

Într-o lume aflată în continuă schimbare, educația evoluează pentru a răspunde nevoilor societății contemporane și pentru a pregăti indivizii să facă față provocărilor viitorului. Titlul „Educația în Evoluție: Abordări Inovatoare și Practici Excepționale” sugerează o analiză a tendințelor actuale, a metodelor inovatoare și a strategiilor care modelează viitorul educației.

Abordări Inovatoare în Educație

1. Tehnologia în educație

Integrarea tehnologiei este una dintre cele mai semnificative transformări. Aplicațiile de realitate virtuală (VR), realitate augmentată (AR) și inteligența artificială (AI) sunt utilizate pentru a oferi experiențe de învățare interactive și personalizate.

Beneficii: accesibilitate crescută, învățare personalizată, creșterea motivației elevilor.

2. Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Această metodă îi încurajează pe elevi să rezolve probleme reale, să colaboreze și să aplice cunoștințele teoretice în contexte practice.

Exemplu: construirea unui prototip de mediu sustenabil în cadrul orelor de științe.

Beneficii: dezvoltarea gândirii critice, creativității și abilităților de colaborare.

3. Educația socio-emoțională

Tot mai multe școli integrează în curriculum abilități de inteligență emoțională, cum ar fi empatia, reziliența și gestionarea conflictelor.

Beneficii: formarea unor indivizi echilibrați, capabili să comunice eficient și să-și gestioneze emoțiile.

4. Gamificarea

Folosirea elementelor de joc în procesul educațional sporește implicarea și motivația elevilor.

Exemple: premii virtuale, leaderboard-uri sau scenarii interactive.

Beneficii: participare activă, învățare ludică.

Practici Excepționale

1. Școli centrate pe elev

Instituții precum cele din rețeaua Montessori sau Waldorf promovează învățarea personalizată, în funcție de ritmul și interesele fiecărui copil.

Exemplu: proiecte interdisciplinare care stimulează curiozitatea.

Beneficii: dezvoltarea unei autonomii și a unei gândiri independente.

2. Colaborarea comunitară

Programe care implică elevii în rezolvarea problemelor din comunitățile locale.

Exemplu: elevii dezvoltă inițiative de reciclare în orașul lor.

Beneficii: conștientizarea socială, implicarea civică.

3. Educația globală

Încurajarea unei perspective internaționale prin schimburi culturale, învățarea limbilor străine și colaborări transfrontaliere.

Exemple: programele Erasmus+ sau eTwinning.

Beneficii: toleranța culturală, înțelegerea diversității.

4. Educația pentru sustenabilitate

Introducerea temelor legate de protecția mediului și dezvoltarea sustenabilă în curriculum.

Exemple: grădini urbane în școli, ateliere despre reducerea deșeurilor.

Beneficii: pregătirea pentru un viitor sustenabil.

Concluzie

Educația viitorului este una dinamică, centrată pe elev, care valorifică inovația și promovează practici care să formeze indivizi complecși, creativi și adaptabili.

Abordările inovatoare și practicile excepționale transformă nu doar procesul educațional, ci și societatea în ansamblu, pregătind generațiile viitoare pentru o lume în continuă schimbare.

Bibliografie:

Pânișoară, G., & Pânișoară, I. O. (2016). Motivația pentru învățare: Strategii și perspective aplicative. Editura Polirom.

Vlăsceanu, L. (2010). Educația între realitate și virtualitate. Editura Polirom.

Zamfir, C. (2005). Dimensiuni ale tranziției: România în context european. Editura Polirom

EFICIENTIZAREA ORGANIZĂRII UNUI TURNEU FINAL LA CATEGORIA JUNIOARE ÎN VOLEI

*Prof. ȘERBAN CERASELLA,
Clubul Sportiv Școlar „BEGA” Timișoara
Secțiunea - Articole*

Premize Prezentul studiu pleacă de la idea că dezvoltarea voleiului juvenil alături de efectuarea unor masive investiții financiare, materiale și calitate umană reprezintă unele dintre cele mai importante măsuri în drumul către performanța sportivă adoptate de țările fruntașe ca strategie de management sportiv.

Obiectiv Găsirea unei strategii eficiente de organizare a turneului final prin implicarea și sincronizarea tuturor factorilor care trebuie să funcționeze impecabil și simultan astfel încât să putem vorbi despre un succes

Rezultate Puterea de organizare a echipei de implementare a creat un eveniment sportiv reușit, iar fiecare specialist a oferit cunoștințele specifice din domeniul de lucru, a îndeplinit eficient obiectivele stabilite, iar evenimentul sportiv a avut un impact major în comunitatea sportivă și educativă a orașului Timișoara

Concluzii Această cercetare ne îndreptățește să tragem concluzia generală că strategia de organizare a dat rezultatele așteptate, prin implicarea specialiștilor care au colaborat exemplar, oferind metode de lucru inovative și au contribuit la reușita organizării turneului

Cuvinte cheie volei, performanță, strategie

ABSTARCT

Background The present study starts from the idea that the development of youth volleyball along with massive financial, material and human quality investments represent some of the most important measures on the road to sports performance adopted by the leading countries as a sports management strategy.

Aims Finding an effective strategy for organizing the final tournament by involving and synchronizing all the factors that must work flawlessly and simultaneously so that we can talk about a success

Results The organizational power of the implementation team created a successful sports event, and each specialist provided specific knowledge in the field of work, effectively fulfilled the set objectives, and the sports event had a major impact in the sports and educational community of the city of Timișoara

Conclusions This research entitles us to draw the general conclusion that the organizing strategy gave the expected results, by involving specialists who collaborated exemplary, offering innovative working methods and contributed to the success of organizing the tournament

Key words Volleyball, performance, strategy

Importanta temei

În strategia de dezvoltare la nivel mondial al voleiului internațional trebuie avut în vedere ca o serie de factori determinanți să fie îndepliniți simultan și în mod constant astfel încât măsurile care determină creșterea performanțelor sportive să fie la cei mai înalți parametri sportivi.

Pentru ca desfășurarea unei competiții sportive de o mare anvergură, să se realizeze, toți factorii implicați în derularea competiției trebuie să funcționeze simultan și constant, astfel încât să aducem eficiență la îmbunătățirea rezultatului final adăugând un plus de valoare.

În jocul de volei, creșterea performanței sportive este condiționată în mare măsură și de dezvoltarea calităților motrice generale și specifice, care trebuie educate, evaluate și monitorizate pe toată perioada procesului de pregătire.

Actualitatea temei

Organizarea unei competiții sportive este un proces desfășurat în timp și care implică efort în multe domenii operaționale.

În acest nou cadru organizatoric, pentru a ține pasul cu noutățile permanente aduse jocului de volei, este nevoie ca să existe o preocupare profesională continuă, o pregătire susținută din partea specialiștilor acestui domeniu, bazate pe o înțelegere perfectă a obiectivelor stabilite, a mijloacelor și metodelor folosite în procesul de pregătire a copiilor și juniorilor

Prezența celor mai sofisticate mijloace de programare, de înregistrare, prelucrare și de sinteză oferite de tehnologia modernă din epoca electronico-informațională, presupune o activitate desfășurată pe baza acelorași principii, în care, specialiștii domeniului să-și desfășoare activitatea pe baza unei concepții unitare. Procedeul de management însumează combinarea și conlucrarea resurselor materiale, informaționale, umane și financiare la cel mai înalt nivel cu scopul atingerii performanței propuse.

Tendințe și noutăți în volei

Evoluția voleiului la nivel mondial cunoaște o deosebită dinamică, atât în privința dezvoltării conținutului și a spectaculozității jocului, cât și a ariei de răspândire și a popularității, o urmare firească a strategiei pe care FIVB o practică cu consecvență în această direcție

La nivelul vârfului ierahiei se constată existența unei relative stabilități valorice pentru un număr de 10-12 echipe care se detașează în mod evident prin clasarea în pozițiile fruntașe pe un interval de timp îndelungat, un ciclu olimpic. Italia, Serbia, Rusia, Cuba, China, SUA. Aceste echipe sunt echipele care

au urmat strategii eficiente pe termen lung respectând măsurile gândite conform politicilor Federațiilor Naționale de volei menținând locurile fruntașe în competițiile de nivel mondial și olimpic

Aderarea permanentă la nou trebuie să fie în concordanță cu resursele reale și cu tendințele care se manifestă în actuala performanță voleibolistică. Sportul de performanță reprezintă modelul către care se îndreaptă toate eforturile factorilor angrenați în activitatea de pregătire a echipelor de copii și juniori.

Eficientizarea organizării unui turneu final este o acțiune amplă, în care sunt implicați o multitudine de factori care trebuie să funcționeze impecabil și să fie sincronizați simultan astfel încât să putem vorbi despre un succes. Lucrarea de față are ca scop principal folosirea unor noi metode de implementare prin puterea de adaptabilitate și consecvență în materie de organizare pentru creșterea parametrilor evaluați. Reușita organizării turneului final are la bază următoarele componente esențiale

- planificare minuțioasă și din timp în trasarea obiectivelor operaționale și de desfășurarea a activităților premergătoare turneului, din timpul turneului și după turneu
- formarea unor echipe de lucru și împărțirea responsabilităților celor implicați utilizând potențialul maxim de lucru al fiecăruia
- contactarea sponsorilor și a partenerilor implicați în turneu
- organizarea voluntarilor
- elaborarea programului de desfășurare a sistemului competițional
- gestionarea situațiilor neprevăzute
- sumarea și previziunea unui procent de factor de risc.

S-a impus, astfel, folosirea unor tehnologii superioare de pregătire, cu mijloace raționalizate, bazate pe metode moderne care să permită o verificare clară în direcția realizării obiectivelor propuse.

Concluzii

Analiza organizării prin diagnosticarea nevoilor, prognozarea necesităților, efortul implicării financiare, planificarea detaliată și rațională a organizării, toate au condus la succesul organizatoric al turneului final. Rezultatul obținut de sportivele secției de volei CSM Bega Timișoara, clasarea pe locul II este cel mai bun coeficient de referință în reușita organizării eficiente a turneului final.

Implicarea financiară a creat stabilitatea necesară și a acoperit nevoile sportivelor, antrenorilor, specialiștilor, asigurând pe toata durata turneului condițiile optime de desfășurare a competiției.

Specialiștii implicați au colaborat exemplar, oferind metode de lucru inovative care au contribuit la reușita organizării turneului, fapt ce ne conferă certitudinea că metodele inovative pe care le-am folosit s-au adaptat perfect nevoilor evaluate.

BIBLIOGRAFIE

1. Bâc, O. – *Volleyball*, Editura Universității, Oradea, 1999
2. Cârstea, G. (2000). *Teoria și metodică educației fizice și sportului*. București: An-Da
3. Grădinaru, S., Mergheș P. – *Volei- tehnică și tactică*, Editura Eurobit, Timișoara, 2010
4. Șerban Ovidiu, – *Studiu asupra managementului performant în cadrul Clubului Sportiv Universitatea Arad*, Editura Pro Universitaria, 2014

„EDUCAȚIA ÎN EVOLUȚIE: ABORDĂRI INOVATOARE ȘI PRACTICI EXCEPȚIONALE”

Grădinița cu P.P. „Prichindel” Structură Grădinița cu P. P. „Micul Prinț” – Pucioasa, Dâmbovița
Prof. pentru educația timpurie: Șerban Emilia – Ioana

Învățământul preșcolar reprezintă o etapă crucială în dezvoltarea copilului, fiind fundamentul pe care se construiește viitorul educațional, emoțional și social al acestuia. Într-o lume în continuă schimbare, metodele tradiționale sunt îmbogățite cu abordări inovatoare, menite să răspundă nevoilor diverse ale copiilor. Acest articol explorează tendințele moderne și practicile de excepție care transformă educația preșcolară într-un proces dinamic și adaptat cerințelor actuale.

1. Rolul abordărilor inovatoare în educația preșcolară

Educația preșcolară modernă își propune să cultive curiozitatea, creativitatea și gândirea critică încă de la vârste fragede. Printre cele mai populare abordări inovatoare regăsim:

Metoda Reggio Emilia: Aceasta se concentrează pe învățarea copilului prin explorare și colaborare. Spațiile de învățare sunt gândite să fie inspiraționale, iar copiii sunt încurajați să se exprime prin multiple limbaje – desen, muzică, dramă etc.

Pedagogia Montessori: Această metodă promovează autonomia și respectul pentru ritmul propriu al copilului. Materialele senzoriale și activitățile practice permit învățarea prin experimentare directă.

Abordările STEAM: Integrarea științei, tehnologiei, ingineriei, artelor și matematicii în activitățile preșcolare dezvoltă competențe esențiale pentru secolul XXI.

2. Tehnologia în slujba educației

Digitalizarea a adus numeroase beneficii în educația preșcolară, dar utilizarea tehnologiei trebuie să fie echilibrată și adaptată. Aplicațiile interactive, tabletele educaționale și instrumentele digitale pot facilita învățarea prin joc, ajutând copiii să dobândească abilități digitale de bază, dar și să își dezvolte gândirea logică. De exemplu, aplicațiile care stimulează recunoașterea literelor, cifrelor sau a formelor geometrice sunt extrem de populare. Totuși, este esențial să se mențină un echilibru între activitățile digitale și cele tradiționale, pentru a încuraja dezvoltarea completă a copilului, incluzând motricitatea fină, interacțiunea socială și creativitatea.

3. Practici excepționale în predare

Educația preșcolară de calitate presupune adoptarea unor practici care pun copilul în centrul procesului educațional:

Învățarea prin joc: Activitățile ludice sunt esențiale pentru dezvoltarea cognitivă, socială și emoțională a copiilor. Jocul creativ, rolurile sau jocurile de echipă stimulează imaginația și colaborarea.

Ateliere tematice: Organizarea de ateliere pe teme variate, precum natură, artă, muzică sau științe, permite copiilor să exploreze interese diverse și să descopere noi pasiuni.

Evaluarea formativă: În loc de teste formale, profesorii folosesc observația și dialogul pentru a înțelege progresul fiecărui copil, adaptând activitățile la nevoile individuale.

4. Implicarea părinților și a comunității

Un alt element definitoriu pentru succesul educației preșcolare îl reprezintă colaborarea dintre educatori, părinți și comunitate. Activitățile care implică familia – precum serbările, excursiile sau proiectele comune – contribuie la consolidarea legăturii dintre școală și casă. În plus, colaborarea cu specialiști din diverse domenii (psihologi, terapeuți, artiști) aduce un plus de valoare procesului educațional.

5. Concluzii

Educația preșcolară este într-o continuă evoluție, adaptându-se nevoilor unei societăți dinamice. Abordările inovatoare și practicile excepționale contribuie la formarea unor generații creative, încrezătoare și pregătite pentru viitor. Investiția în educația preșcolară nu înseamnă doar un viitor mai bun pentru copii, ci și o societate mai prosperă și mai echitabilă.

Astfel, succesul învățământului preșcolar depinde de deschiderea către noi idei, dar și de menținerea unei conexiuni autentice cu valorile fundamentale ale educației.

Valențele formative ale jocului didactic la disciplina limba și literatura română

Prof. Seucea Ramona Anca,
Școala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu”, Satu Mare

Motto: Prin joc, copilul își exprimă creativitatea, își dezvoltă personalitatea și învață să exploreze lumea din jur. (Jean Piaget)

Jocul didactic reprezintă o metodă educativă valoroasă, care îmbină procesul de învățare cu plăcerea descoperirii și interacțiunii. La disciplina Limba și literatura română, jocul didactic oferă multiple valențe formative, contribuind la dezvoltarea competențelor lingvistice, culturale și sociale ale elevilor.

În predare, jocul didactic facilitează învățarea activă și participativă. De exemplu, jocurile de tip „Găsește sinonimele” sau „Cuvântul misterios” ajută elevii să descopere sensuri noi, să-și îmbogățească vocabularul și să înțeleagă subtilitățile limbii române. În cadrul lecțiilor despre literatură, jocurile de rol, cum ar fi interpretarea personajelor dintr-o operă literară, îi ajută pe elevi să pătrundă în profunzimea textului și să dezvolte abilități de analiză critică.

În învățare, jocul didactic creează un mediu de lucru relaxat, dar stimulat, în care elevii învață prin explorare și colaborare. Acesta le oferă ocazia să își exerseze gândirea logică și creativitatea. De exemplu, crearea de povestiri utilizând cuvinte date sau completarea unui text lacunar îi încurajează pe elevi să utilizeze cunoștințele acumulate și să își dezvolte imaginația.

În evaluare, jocul didactic permite o apreciere naturală a competențelor elevilor, fără presiunea testelor tradiționale. Activități precum „Bingo literar” (identificarea caracteristicilor unui text) sau „Harta poveștii” (reconstituirea acțiunii unei opere literare) pot fi utilizate pentru a evalua înțelegerea textului sau cunoștințele gramaticale. În plus, aceste metode oferă profesorului un feedback autentic despre nivelul de asimilare a informațiilor.

Prin intermediul jocurilor didactice, elevii își pot îmbunătăți vocabularul, structurile gramaticale și capacitatea de exprimare orală și scrisă. Activități precum „Spânzurătoarea literară” sau „Construcția frazei perfecte” stimulează gândirea logică și creativitatea

lingvistică, încurajând elevii să folosească limbajul corect și expresiv. De asemenea, aceste jocuri facilitează asimilarea unor concepte abstracte într-un mod practic și distractiv.

Jocul didactic este un instrument eficient pentru a dezvolta interesul față de lectură și înțelegerea textului literar. Jocuri precum „Cine sunt eu?” (identificarea personajelor după descrieri) sau „Puzzle literar” (reconstituirea fragmentelor dintr-o operă) îi ajută pe elevi să analizeze și să interpreteze operele literare. Aceste activități le permit să descopere temele, motivele și mesajele din texte, consolidându-și abilitățile analitice.

Un aspect esențial al jocului didactic este stimularea creativității. Elevii sunt provocați să creeze povești, poezii sau texte argumentative pornind de la imagini, cuvinte-cheie sau teme literare. De exemplu, jocul „Finalul neașteptat” presupune inventarea unei încheieri diferite pentru o povestire cunoscută, ceea ce dezvoltă imaginația și originalitatea elevilor.

Prin natura sa, jocul didactic implică interacțiunea dintre elevi. Activitățile de tip colaborativ, cum ar fi „Ștafeta literară” sau „Detectivii textului”, îi încurajează să lucreze în echipă, să comunice eficient și să respecte opiniile colegilor. Aceste competențe sociale sunt fundamentale pentru formarea unor cetățeni responsabili și implicați.

Jocul didactic oferă și oportunități de evaluare alternativă. Prin activități interactive, profesorul poate observa nivelul de înțelegere al elevilor fără presiunea testelor clasice. Acest tip de evaluare stimulează motivația intrinsecă a elevilor și reduce anxietatea legată de performanță.

În concluzie, valențele formative ale jocului didactic în cadrul disciplinei Limba și literatura română îl transformă într-un instrument esențial pentru o învățare activă, creativă și eficientă. Prin integrarea sa în procesul educațional, profesorii pot contribui la dezvoltarea armonioasă a competențelor elevilor, consolidând în același timp pasiunea acestora pentru limbă și literatură.

Bibliografie

Cucoș, C. , *Pedagogie*. Editura Polirom, 2006

Ionescu, M., & Radu, *Didactica modernă*, Editura Dacia, 1995

Oprea, C. L., *Strategii didactice interactive*, Editura Polirom, 2009

Rolul și importanța activităților outdoor în procesul de predare-învățare-evaluare

Prof. Seucea Ramona Anca,
Școala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu”, Satu Mare

Activitățile outdoor joacă un rol esențial în procesul educațional, oferind oportunități unice pentru învățare, dezvoltare personală și evaluare creativă. Prin mutarea activităților din sala de clasă în spațiul exterior, elevii beneficiază de un mediu stimulativ, care sprijină implicarea activă, explorarea și dezvoltarea unor abilități diverse.

Unul dintre cele mai mari avantaje ale activităților outdoor este oportunitatea de a învăța prin experiență directă. Spre deosebire de lecțiile tradiționale, care implică adesea predarea teoretică, activitățile în aer liber permit elevilor să experimenteze conceptele discutate. De exemplu, o lecție despre ecosisteme poate fi transformată într-o explorare a florei și faunei locale. Această abordare întărește înțelegerea și retenția informațiilor, deoarece implică mai multe simțuri și încurajează gândirea critică.

Activitățile în aer liber au un impact pozitiv asupra motivației elevilor. Mediul natural oferă o pauză binevenită de la rutina școlară, iar sarcinile practice și colaborative stimulează curiozitatea și dorința de a învăța. Aceste activități pot fi adaptate pentru a satisface diferite stiluri de învățare – auditiv, vizual, kinestezic – contribuind la o implicare mai profundă.

Activitățile outdoor încurajează lucrul în echipă, comunicarea și soluționarea creativă a problemelor. Elevii învață să colaboreze, să împartă responsabilități și să respecte ideile altora. În plus, timpul petrecut în natură ajută la reducerea stresului, îmbunătățind starea emoțională și bunăstarea generală a elevilor. Această dimensiune social-emoțională este esențială pentru un proces educațional echilibrat.

Mediul exterior oferă o scenă ideală pentru integrarea mai multor discipline. De exemplu, un proiect care implică măsurători ale terenului poate combina matematica, geografia și științele naturale. Acest tip de abordare holistică ajută elevii să vadă legături între diferite domenii și să dezvolte o gândire integrată.

În cadrul activităților outdoor, procesul de evaluare poate depăși metodele tradiționale, cum ar fi testele sau temele scrise. Elevii pot fi evaluați prin proiecte, experimente sau prezentări realizate în aer liber. Acest tip de evaluare este mai autentic, reflectând capacitatea

lor de a aplica cunoștințele într-un context real. De exemplu, o activitate de construcție a unui adăpost improvizat poate evalua atât cunoștințele tehnice, cât și abilitățile de colaborare.

Educația outdoor contribuie la dezvoltarea unei relații mai profunde cu natura și la formarea unei conștiințe ecologice. Elevii învață să aprecieze resursele naturale, să înțeleagă impactul activităților umane asupra mediului și să adopte comportamente sustenabile. Acestelecții sunt cruciale pentru formarea unor cetățeni responsabili. Un exemplu de activitate outdoor la disciplina limba și literatura română „Jurnalul naturii – descoperire și creație literară”

Obiective generale:

- Dezvoltarea creativității și a expresivității în scrierea literară.
- Consolidarea cunoștințelor despre textul descriptiv și textul liric.
- Stimularea sensibilității față de mediul natural și utilizarea acestuia ca sursă de inspirație literară.

Obiective specifice:

1. Identificarea elementelor de descriere din mediul înconjurător.
2. Crearea unui text descriptiv sau liric inspirat de natura observată.
3. Dezvoltarea capacității de a analiza și interpreta elementele dintr-un text creat de colegi.

Descrierea activității

1. Pregătirea (10-15 minute)	2. Observare și notare (30 minute)	3. Crearea textului literar (30-40 minute):	4. Lectură și feedback (30 minute)	Concluzie și reflecție (10 minute)
Locul de desfășurare al activității va fi un parc, o pădure sau un spațiu natural din apropierea școlii. Elevii sunt invitați să vină cu caiete de notițe, instrumente de scris și, opțional, dispozitive foto pentru a surprinde detalii. Profesorul introduce tema activității: explorarea	Elevii primesc sarcina de a explora zona pentru a identifica detalii care le atrag atenția: culori, sunete, texturi, mirosuri sau scene care li se par interesante. Fiecare elev trebuie să noteze: • Ce văd	Elevii aleg unul dintre următoarele tipuri de texte pentru a scrie: Text descriptiv: O descriere literară a peisajului, punând accent pe imagini artistice, figuri de stil și	Elevii citesc creațiile proprii colegilor, iar profesorul moderează discuțiile. Colegii pot oferi feedback constructiv, subliniind expresivitatea, originalitatea sau aspectele ce ar putea fi îmbunătățite.	Elevii discută despre cum natura i-a inspirat și ce au descoperit nou despre capacitatea lor de a scrie. Profesorul subliniază importanța utilizării surselor autentice de inspirație în scrierea literară.

naturii pentru a descoperi inspirația literară.	(forme, culori, mișcare); • Ce aud (foșnetul frunzelor, cântecul păsărilor, sunetul apei); • Ce simt (emoțiile sau stările trezite de peisaj). Aceste observații vor constitui baza pentru compunerea ulterioară.	detalii senzoriale. Text liric: O poezie inspirată de natură, exprimând emoții și trăiri personale. Profesorul le oferă exemple scurte de începuturi sau modele (de exemplu, un fragment de Mihai Eminescu sau George Coșbuc).		

Resurse necesare:

- Caiete de notițe și instrumente de scris.
- Dispozitive foto sau de înregistrare audio (opțional).
- O listă de citate sau fragmente literare despre natură (ex. Mihai Eminescu, Ion Pillat, Lucian Blaga)

Rezultate așteptate:

- Elevii vor crea texte originale de calitate, utilizând detalii observate în mediul natural.
- Vor demonstra capacitatea de a aplica figuri de stil și imagini artistice în scris.
- Vor învăța să ofere și să primească feedback constructiv.

Impact educațional: Această activitate îmbină explorarea mediului natural cu dezvoltarea competențelor literare, consolidând nu doar cunoștințele elevilor, ci și legătura lor cu natura.

Integrarea activităților outdoor în predare, învățare și evaluare transformă procesul educațional într-o experiență dinamică și memorabilă. Ele sprijină nu doar acumularea de cunoștințe, ci și dezvoltarea unor abilități esențiale pentru viață, precum colaborarea, adaptabilitatea și gândirea critică. Într-o lume din ce în ce mai digitalizată, reîntoarcerea la natură prin activități educaționale în aer liber reprezintă o metodă valoroasă de a echilibra dezvoltarea intelectuală, socială și emoțională a elevilor.

Bibliografie

Bucur, S., *Educația outdoor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012.

Cornescu, A.O., *Beneficii ale desfășurării activităților de tip outdoor în grădinițe. Exemple de bună practică*, <http://iteach.ro/experiencedidactice/activitati-outdoor-in-gradinite> accesat 23.11.2024.

Cucoș, C. (2012), *Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?*, www.doxologia.ro, accesat în 23 noiembrie 2024

Salade, D.,(1998) *Dimensiuni ale educației*, Editura Didactică și Pedagogică RA, București

EXCELENȚA EDUCAȚIONALĂ PRIN ÎNTREBĂRI: CUM SĂ STIMULEZI MINȚILE ELEVILOR!

-studiu-

Șeulean Augustin-Valentin, Școala Gimnazială „Emil Drăgan” Ungheni, jud. Mureș
profesor de istorie, geografie și socio-umane

În procesul de învățare, întrebările reprezintă o artă esențială. Acestea nu doar că facilitează transferul de cunoștințe, dar creează și un spațiu pentru reflecție, descoperire și dezvoltare.

Profesorul, prin întrebările sale, nu oferă doar direcții clare în predare, ci deschide și porți către curiozitate, gândire critică și creativitate.

Dincolo de aspectele cognitive, întrebările bine formulate pot dezvălui universul interior al elevilor: *valorile lor, modul lor de a percepe lumea și resursele lor personale*. Astfel, devine clar că întrebările nu sunt simple unelte pedagogice, ci mijloace prin care învățarea devine o experiență autentică și profundă.

Rolul întrebărilor în predarea temei „Renașterea și umanismul” la clasa a VI-a

Întrebările formulate de profesor în cadrul lecțiilor au un impact semnificativ asupra procesului de învățare. Ele pot varia ca scop și complexitate, fiind esențiale pentru a sprijini dezvoltarea gândirii critice și creativității elevilor.

Exemplificăm mai jos diferite tipuri de întrebări aplicate temei *Renașterea și umanismul*, din programa de istorie pentru clasa a VI-a.

➤ **Întrebări factuale – Fundamentul cunoașterii**

Aceste întrebări se concentrează pe elementele esențiale ale unui subiect, ajutând elevii să înțeleagă informațiile de bază și să-și dezvolte memoria. Exemple:

- „De ce este important Umanismul pentru perioada Renașterii?”
- „Cine a fost Leonardo da Vinci și care sunt câteva dintre lucrările sale celebre?”

Aceste întrebări formează fundamentul necesar pentru abordarea unor subiecte mai detaliate. Aceste întrebări formează fundamentul informațional necesar pentru teme și discuții mai complexe.

➤ **Întrebări empirice – De la cunoaștere la înțelegere**

Întrebările empirice presupun analiza și aplicarea informațiilor acumulate, implicând raționamentul logic. Exemple:

- „Cum s-a schimbat stilul artistic în perioada Renașterii față de cel din Evul Mediu?”
- „De ce crezi că orașul ca și formă de organizare umană a avut așa un rol important în Renaștere?”

Prin acest tip de întrebări, elevii pot identifica legături cauzale și înțelege fenomenele istorice în context.

➤ **Întrebări productive – Cultivarea creativității**

Întrebările productive încurajează elevii să găsească mai multe soluții sau răspunsuri posibile, dezvoltând gândirea divergentă. Exemple:

- „Cum crezi că putem folosi ideile umaniste astăzi, pentru a îmbunătăți lumea în care trăim?”
- „Dacă ai crea un proiect cultural inspirat de valorile Renașterii, ce idei ai include și de ce?”

Aceste întrebări le oferă elevilor ocazia să exploreze perspective noi și să își dezvolte creativitatea.

➤ **Întrebări evaluative – Dezvoltarea gândirii critice**

Întrebările evaluative presupun emiterea unor judecăți de valoare și argumentarea opiniilor. Exemple:

- „Care crezi că a avut un impact mai mare asupra lumii: tiparul sau ideile lui Copernic? De ce?”
- „Care tablou sau sculptură din perioada Renașterii crezi că arată cel mai bine ideile umaniste? Explică alegerea ta.”

Acest tip de întrebări îi ajută pe elevi să își dezvolte abilitățile de analiză și să argumenteze rațional.

➤ **Întrebări ipotetice – Stimularea imaginației**

Întrebările ipotetice depășesc limitele realității și permit elevilor să exploreze scenarii imaginative. Exemplu:

- „Dacă ai putea să stai de vorbă cu un gânditor renașcentist, ce întrebări i-ai adresa?”
- „Cum crezi că s-ar fi schimbat lumea dacă Renașterea ar fi început cu 100 de ani mai târziu?”

Aceste întrebări stimulează gândirea liberă, promovând o învățare activă și captivantă.

Cum transformăm întrebările în instrumente de excelență?

Pentru a avea un impact semnificativ asupra învățării, întrebările trebuie să fie utilizate strategic. Iată câteva recomandări:

- **Redirecționarea întrebărilor:** În loc de răspunsuri individuale izolate, întrebările pot deveni un fir roșu al lecției, implicând mai mulți elevi în completarea sau analizarea răspunsurilor anterioare.
- **Oferirea timpului de gândire:** Elevii au nevoie de câteva momente pentru a formula răspunsuri elaborate. Acest timp nu doar că le oferă confort, dar stimulează și reflecția profundă.
- **Alternarea între răspunsuri colective și individuale:** Această metodă încurajează atât implicarea întregii clase, cât și asumarea responsabilității individuale.

- **Imprevizibilitatea:** Întrebările trebuie să fie adresate aleatoriu, astfel încât elevii să fie atenți și să participe constant.

Provocări și reflecții

Un profesor eficient nu se limitează la verificarea cunoștințelor acumulate, ci provoacă elevii să gândească mai profund. Întrebările bine gândite pot transforma o lecție dintr-o simplă expunere într-o experiență care motivează și inspiră.

Pentru a asigura o evoluție continuă, profesorii pot reflecta asupra propriei practici, notând observații despre întrebările care au avut cel mai mare impact. Printr-o abordare conștientă și adaptată, întrebările devin adevărate catalizatoare ale excelenței educaționale.

Concluzii

Întrebările sunt inima procesului educațional, reprezentând mai mult decât simple instrumente de verificare. Ele sunt punți între cunoștințe și înțelegere, între informație și creativitate, între profesor și elev.

Prin utilizarea diversificată și strategică a întrebărilor, profesorii pot crea un mediu educațional dinamic, care să inspire elevii să gândească critic, să își exprime ideile și să exploreze soluții inovatoare. Această abordare nu doar că dezvoltă competențele academice, ci și abilități esențiale de viață, cum ar fi rezolvarea de probleme, luarea deciziilor și gândirea independentă.

Totodată, profesorii care reflectează asupra propriilor practici și își perfecționează continuu tehnica punerii întrebărilor pot să-și transforme lecțiile în experiențe de învățare memorabile. În acest mod, educația nu mai este doar despre a transmite informații, ci despre a forma caractere și a deschide minți.

Așadar, excelența educațională se construiește zi de zi, între o întrebare bine pusă și un răspuns plin de semnificație.

Prin întrebări, profesorul devine un ghid care conduce elevii spre descoperirea propriului potențial și spre atingerea măreției în învățare.

BIBLIOGRAFIE

1. Bernat, Simona-Elena, *Tehnica învățării eficiente*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003;
2. Căpită, Laura; Căpită, Carol, *Tendințe în didactica istoriei*, Pitesti, 2005;
3. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și pedagogică, București, 2006.
4. Roaită, Ionela Alice, *Didactica Istoriei. Un manual pentru profesorul de istorie*, Ed. Paralela 45, București, 2017.

SMARTLAB - REVOLUȚIONAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Livia Sfârâilă, Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară Arad

Într-o lume în care tehnologia redefinește toate aspectele vieții, educația nu poate rămâne în urmă. Apariția conceptului de SmartLab marchează o transformare profundă în procesul de învățare, oferind o abordare integrată, interactivă și inovatoare a educației. Aceste laboratoare inteligente combină tehnologia de ultimă generație cu pedagogia modernă, creând un mediu care stimulează creativitatea, colaborarea și gândirea critică.

Dar ce este acela un SmartLab? Un SmartLab este un spațiu educațional de ultimă generație, dotat cu tehnologie avansată, cum ar fi table interactive, tablete și calculatoare de înaltă performanță, imprimante, scannere și creioane 3D, dispozitive de realitate virtuală (VR) și augmentată (AR) și alte instrumente digitale. Aceste tehnologii sunt integrate într-un mod care facilitează un stil de învățare centrat pe elev, promovând interacțiunea activă și participarea directă la procesul de învățare.

Conceptul de SmartLab are la bază ideea că tehnologia poate îmbunătăți calitatea educației, oferind elevilor oportunități noi de a experimenta și de a aplica cunoștințele teoretice în situații practice. În plus, acest model sprijină metodele moderne de predare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte, învățarea colaborativă și utilizarea resurselor multimedia.

Spre deosebire de metodele tradiționale de predare, care sunt adesea centrate pe memorare și transmitere de informații, SmartLab-urile oferă elevilor șansa de a explora concepte într-un mod practic. De exemplu, utilizarea imprimantelor 3D poate transforma lecțiile de geometrie sau biologie într-o experiență tangibilă, în care elevii își creează propriile modele. Realitatea virtuală poate oferi tururi interactive ale unor locuri istorice sau explorări ale corpului uman, făcând procesul de învățare captivant și memorabil.

Într-o societate digitalizată, competențele tehnologice sunt esențiale. Prin accesul la tehnologii de ultimă generație, elevii învață să folosească software-uri și echipamente moderne, dezvoltând abilități valoroase pentru viitoarele cariere. Familiarizarea cu noțiuni precum programarea, modelarea 3D sau analiza datelor le oferă un avantaj semnificativ pe piața muncii.

Un alt avantaj al utilizării SmartLab-urilor este stimularea creativității. Elevii sunt încurajați să-și dezvolte propriile idei, să proiecteze soluții la probleme complexe și să colaboreze cu colegii pentru a găsi cele mai eficiente rezolvări. De exemplu, un proiect în care elevii folosesc senzori pentru a monitoriza calitatea aerului local îi provoacă să gândească critic, să analizeze datele colectate și să propună soluții inovatoare.

SmartLab-urile facilitează, de asemenea, adaptarea procesului educațional la nevoile fiecărui elev. Cu ajutorul platformelor educaționale digitale, profesorii pot monitoriza progresul individual al elevilor și pot oferi feedback personalizat. Această abordare permite o învățare mai eficientă și sprijină elevii care întâmpină dificultăți în anumite domenii.

Tehnologia SmartLab-urilor favorizează proiectele de grup, elevii lucrează împreună pentru a atinge obiective comune. Acest tip de colaborare dezvoltă abilități sociale, precum comunicarea, gestionarea conflictelor și coordonarea, care sunt esențiale în viața personală și profesională.

În plus, SmartLab-urile joacă un rol central în educația STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică), oferind numeroase resurse care facilitează înțelegerea conceptelor științifice și dezvoltarea abilităților ingineresti și tehnologice prin aplicații practice.

Știm cu toții că tehnologia modernă are un impact puternic asupra motivației elevilor. Mediul dinamic și interactiv al unui SmartLab îi atrage pe elevi și îi implică activ în procesul de învățare. În loc să fie simpli receptori de informații, elevii devin participanți activi, ceea ce crește interesul și entuziasmul față de școală.

Deși beneficiile SmartLab-urilor sunt evidente, implementarea acestora nu este lipsită de provocări. Costurile ridicate pentru echipamente și întreținere reprezintă o barieră semnificativă, în special pentru școlile din zonele defavorizate. De asemenea, profesorii trebuie să fie instruiți corespunzător pentru a utiliza eficient tehnologia disponibilă. Integrarea SmartLab-urilor în curriculumul existent necesită o planificare atentă, pentru a asigura echilibrul între utilizarea tehnologiei și obiectivele educaționale tradiționale.

În concluzie, SmartLab-urile reprezintă un pas important spre modernizarea educației și alinierea acesteia la cerințele lumii contemporane. Ele oferă un mediu propice dezvoltării gândirii critice, creativității și competențelor tehnologice, pregătind elevii pentru o societate în continuă schimbare. Cu toate că există provocări legate de costuri și implementare, investițiile în SmartLab-uri sunt esențiale pentru a crea o generație capabilă să inoveze și să prospere într-un mediu dinamic și digitalizat. Educația viitorului este deja aici, iar SmartLab-urile sunt un element central al acestei transformări.

Bibliografie

1. Bodea, Constanța. Educația digitală: Perspective și aplicații moderne. Editura Polirom, Iași, 2020.
2. Ministerul Educației Naționale. Strategia privind digitalizarea educației în România 2021-2027, București, 2021 (<https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategie%20SMART-Edu.pdf>).

3. Popescu, Andrei. Școala viitorului: Tehnologii și inovații. Editura Universitară, Craiova, 2019.
4. Vlad, Ioana. „Integrarea SmartLab-urilor în școlile din România: Beneficii și provocări.” Revista de Pedagogie Modernă, nr. 2, 2022, pp. 45-60, București, 2022.

EDUCAȚIA CONTEMPORANĂ: O CĂLĂTORIE DE LA RUTINĂ LA PERFORMANȚĂ

Sfechiș Corina-Ancuța, Liecul Teoretic „Onisifor Ghibu”, Cluj-Napoca

Transformarea educației este una dintre cele mai importante provocări ale societății contemporane. Procesul de trecere de la un model educațional standardizat, conceput pentru a asigura un nivel minim de cunoștințe pentru toți elevii, către unul care promovează excelența, reprezintă o schimbare fundamentală în modul în care privim și implementăm educația. Această transformare este esențială pentru a pregăti tinerii pentru complexitatea lumii moderne, care cere competențe variate, creativitate și gândire critică.

Educația standardizată a fost implementată pentru a asigura egalitatea de șanse și un cadru unitar în care elevii să dobândească cunoștințe de bază. De-a lungul timpului, acest model a fost apreciat pentru capacitatea sa de a crea structuri clare și pentru posibilitatea de a evalua progresul prin teste standardizate. Totuși, acest tip de educație a fost adesea criticat pentru că neglijează unicitatea fiecărui elev și potențialul său creativ. Standardizarea excesivă poate duce la un sistem rigid, care limitează inovația și dezvoltarea personală, pregătind elevii pentru o lume industrializată, dar nu neapărat pentru una globalizată și dinamică.

Pe de altă parte, educația orientată spre excelență pune accent pe dezvoltarea holistică a elevului. Acest tip de educație nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci include formarea competențelor practice, sociale și emoționale. Elevii sunt încurajați să devină gânditori critici, capabili să analizeze informații complexe și să ia decizii informate. De asemenea, educația de excelență promovează valori precum responsabilitatea, integritatea și respectul pentru diversitate. Această abordare este esențială într-o societate în care schimbările tehnologice și economice au loc într-un ritm accelerat.

Un element central al educației de excelență este personalizarea procesului de învățare. Fiecare elev are un ritm unic de dezvoltare, iar educația modernă trebuie să recunoască și să sprijine această diversitate. Utilizarea tehnologiei joacă un rol cheie în acest proces. De exemplu, platformele educaționale adaptative, care ajustează conținutul în funcție de nevoile și interesele fiecărui elev, au devenit tot mai populare. De asemenea, instrumentele digitale precum simulările virtuale sau realitatea augmentată pot transforma modul în care elevii învață, oferindu-le oportunități de explorare interactivă și aprofundare a cunoștințelor.

Un alt aspect important este formarea abilităților de gândire critică și rezolvare de probleme. Într-o lume marcată de un flux imens de informații, capacitatea de a discerne între informație veridică și dezinformare devine o competență vitală. Elevii trebuie să fie pregătiți să pună întrebări, să analizeze

argumente și să formuleze concluzii bine fundamentate. Educația de excelență încurajează aceste abilități prin metode pedagogice interactive, precum dezbaterile, studiile de caz sau proiectele colaborative.

Un alt pilon fundamental al educației moderne este colaborarea. Elevii trebuie să învețe să lucreze împreună, să comunice eficient și să gestioneze conflictele. Aceste competențe sunt esențiale pentru succesul în mediul profesional, unde munca în echipă este adesea indispensabilă. Prin activități extracurriculare și proiecte interdisciplinare, elevii au ocazia să-și dezvolte aceste abilități într-un mod practic și antrenant.

Pentru a susține transformarea educației, este necesară și o schimbare profundă în formarea și sprijinirea profesorilor. Cadrele didactice trebuie să fie pregătite să utilizeze tehnologiile moderne și să adopte metode pedagogice inovatoare. Programele de formare continuă, atelierele și schimburile de experiență internaționale pot contribui semnificativ la dezvoltarea competențelor profesorilor. De asemenea, profesorii trebuie sprijiniți să devină mentori pentru elevii lor, încurajându-i și ghidându-i în procesul de învățare.

Cu toate acestea, implementarea unei educații axate pe excelență vine cu provocări semnificative. Una dintre principalele dificultăți este legată de resursele financiare. Transformarea sistemului educațional necesită investiții considerabile în infrastructură, tehnologie și formarea cadrelor didactice. În special în comunitățile defavorizate, lipsa resurselor poate limita accesul elevilor la o educație de calitate, perpetuând inegalitățile sociale.

Un alt obstacol este rezistența la schimbare. Implementarea unor metode noi de predare poate întâmpina opoziție din partea unor profesori, părinți sau chiar elevi, care sunt obișnuiți cu sistemele tradiționale. Este necesară o schimbare de mentalitate și un efort constant de comunicare și educare pentru a înțelege beneficiile educației orientate spre excelență.

În concluzie, transformarea educației de la un model standardizat la unul axat pe excelență este o misiune complexă, dar absolut necesară. Această schimbare nu doar că pregătește elevii pentru provocările lumii moderne, dar creează și oportunități pentru dezvoltarea personală, promovarea echității și construirea unei societăți mai prospere și incluzive.

Bibliografie:

1. **Mircea Malița** - *Educația - Subiect de reflecție și acțiune*, Editura Polirom, Iași, 2010.
2. **Adrian Neculau (coord.)** - *Educația azi: Perspective psihosociale*, Editura Polirom, Iași, 2004.
3. **Ion Albulescu și Mircea Todoran** - *Pedagogie*, Editura Paralela 45, Pitești, 2000.
4. **Liviu Papadima, Ioana Bot, Marian Popescu (coord.)** - *Educația în cotidian. Perspective multidisciplinare*, Editura Humanitas, București, 2012.
5. **Constantin Cucos** - *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2021.

**ABORDARI INOVATIVE SI PRACTICI DE LA STANDARD LA
EXCELENTA IN DISCIPLINELE TEHNICE**

*Prof. SICHITIU IRINA
LICEUL TEHNOLOGIC „HENRI COANDĂ” TÂRGU JIU*

Abordările inovative și practicile care pot transforma disciplina tehnică de la un standard acceptabil la excelență implică integrarea unor strategii avansate, adoptarea celor mai bune tehnologii și promovarea unei culturi a inovației continue. În acest sens, următoarele direcții pot contribui semnificativ:

1. Integrarea tehnologiilor emergente

Tehnologiile emergente precum Inteligența Artificială (IA), Machine Learning (ML), Internetul Lucrurilor (IoT), Blockchain și 5G sunt factori esențiali pentru îmbunătățirea performanțelor tehnice. Adoptarea acestora poate duce la dezvoltarea unor soluții inovative și la optimizarea proceselor.

- **Exemplu:** Utilizarea IoT în întreținerea echipamentelor industriale pentru a detecta din timp defecțiuni (predictive maintenance).
- **Exemplu:** Folosirea IA pentru optimizarea proceselor de producție și reducerea erorilor umane.

2. Automatizarea proceselor și a fluxurilor de lucru

Automatizarea prin software dedicat, robotică și integrarea sistemelor de management poate duce la creșterea eficienței și la reducerea costurilor operaționale.

- **Exemplu:** Implementarea de roboți industriali și software pentru managementul fluxului de producție în timp real, folosind algoritmi pentru a identifica zonele de îmbunătățire.
- **Exemplu:** RPA (Robotic Process Automation) în domeniul IT pentru gestionarea sarcinilor administrative repetitive.

3. Metode de lucru Agile și DevOps

Implementarea metodologiilor Agile și a principiilor DevOps în dezvoltarea tehnologică și operațiuni poate îmbunătăți colaborarea interdepartamentală și viteza de livrare a soluțiilor.

- **Exemplu:** Adoptarea unui ciclu de dezvoltare continuă (CI/CD) pentru a livra rapid actualizări software și pentru a răspunde prompt nevoilor pieței.
- **Exemplu:** Team-urile Agile care se auto-organizează pentru a îmbunătăți rapid procesul de dezvoltare și implementare a soluțiilor tehnice.

4. Proiectarea și dezvoltarea bazată pe principiile sustenabilității

Tehnologiile care promovează sustenabilitatea nu doar că protejează mediul, dar pot adresa nevoia de inovație în fața unor reglementări din ce în ce mai stricte și a cerințelor pieței de soluții ecologice.

- **Exemplu:** Dezvoltarea de soluții de energie regenerabilă (solare, eoliene) integrate cu sisteme inteligente de gestionare a energiei.
- **Exemplu:** Tehnologii pentru reducerea consumului de resurse și emisiilor de carbon, inclusiv utilizarea materialelor reciclate în construcții.

5. Inovația deschisă și colaborarea intersectorială

Colaborarea între domenii tehnice diverse, universități, start-upuri și mari corporații poate accelera inovația. Modelele de inovație deschisă permit dezvoltarea de soluții disruptive prin parteneriate externe.

- **Exemplu:** Crearea de hackathoane și incubatoare pentru dezvoltarea de soluții inovative la problemele tehnice complexe.
- **Exemplu:** Colaborarea între industrie și instituțiile academice pentru cercetare aplicată și transfer de tehnologie.

6. Cultura continuă a învățării și dezvoltării profesionale

O echipă tehnică de succes trebuie să fie într-o continuă evoluție. Investițiile în formarea și dezvoltarea continuă a personalului sunt esențiale pentru a asigura excelența în disciplinele tehnice.

- **Exemplu:** Programarea unor sesiuni regulate de training și cursuri de specializare pentru tehnicieni și ingineri pe domenii emergente (cloud computing, cybersecurity, big data).
- **Exemplu:** Participarea la conferințe internaționale și schimburi de bune practici pentru a rămâne la curent cu cele mai noi tendințe și tehnologii.

7. Examinarea și îmbunătățirea continuă a calității

Focalizarea pe optimizarea continuă a calității în toate procesele tehnice este crucială. Standardele de calitate, precum ISO 9001 sau Six Sigma, pot fi un ghid pentru atingerea excelenței.

- **Exemplu:** Implementarea unei strategii de îmbunătățire continuă bazată pe feedback-ul din teren și analizele de performanță.
- **Exemplu:** Utilizarea testării automate și a monitorizării continue a sistemelor pentru a asigura calitatea produselor și serviciilor livrate.

8. Design și prototipurilor rapide (Rapid Prototyping)

Utilizarea unor tehnologii de prototipurare rapidă, precum imprimarea 3D sau simularea virtuală, poate accelera procesul de dezvoltare al unor produse tehnice și soluții inovatoare.

- **Exemplu:** Crearea de prototipuri 3D pentru produse mecanice sau electronice pentru a evalua funcționalitatea și designul înainte de producția în masă.
- **Exemplu:** Testarea rapidă a unor soluții software folosind simulări și feedback continuu din partea utilizatorilor finali.

Concluzie:

Pentru a trece de la standard la excelență în disciplinele tehnice, este esențial să se adopte o combinație între tehnologie avansată, metode de lucru flexibile și o cultură organizațională care promovează inovația continuă. Excelența se obține prin integrarea acestor abordări într-o strategie coerentă care să răspundă nevoilor pieței, să îmbunătățească procesele interne și să stimuleze dezvoltarea profesională constantă.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei, T. (2018). Inovație și tehnologie: Perspective pentru dezvoltarea sustenabilă. Editura Academica.
2. Popescu, C. (2017). Managementul inovației și al schimbării în organizații. Editura Universitară.
3. Ionescu, V., & Popa, A. (2020). Automatizarea proceselor industriale și impactul noilor tehnologii. Editura Tehnică.

Educația în Evoluție: Abordări Inovatoare și Practici Excepționale

PROFESOR SIMIANOVICI ION-EUGEN

LICEUL TEORETIC „DECEBAL”

Educația, unul dintre pilonii esențiali ai civilizației, a cunoscut transformări profunde de-a lungul timpului, adaptându-se permanent la nevoile societății. Într-o eră dominată de tehnologie, globalizare și schimbări rapide, procesul educațional devine mai complex și mai diversificat, integrând inovații tehnologice, metodologii interdisciplinare și abordări centrate pe dezvoltarea holistică a elevilor.

Acest articol își propune să evidențieze principalele transformări din educație, abordările inovatoare care au modelat-o și exemple de practici excepționale ce servesc drept modele de urmat.

I. Progresul tehnologic: Un nou univers al educației

1. Impactul tehnologiei asupra învățării

Tehnologia a schimbat radical procesul de învățare, făcând informația accesibilă și interactivă. Platformele educaționale online, precum Khan Academy, Coursera și EdX, oferă cursuri gratuite sau cu costuri reduse, făcând educația disponibilă pentru milioane de oameni.

Un exemplu remarcabil este modul în care aceste platforme au fost utilizate în pandemie, oferind continuitate în educație chiar și în cele mai izolate regiuni.

2. Realitatea virtuală și augmentată (VR și AR)

Instrumentele bazate pe VR și AR oferă elevilor o experiență de învățare imersivă, stimulând curiozitatea și creativitatea. De exemplu, aplicațiile precum Google Expeditions permit elevilor să exploreze virtual locuri precum Marea Barieră de Corali sau interiorul piramidelor egiptene, fără a părăsi sala de clasă.

Într-o lecție de istorie, elevii pot "călători" în timp pentru a observa evenimente istorice cheie, ceea ce transformă procesul de învățare într-o experiență captivantă.

3. Gamificarea educației

Prin utilizarea elementelor de joc, gamificarea sporește motivația și implicarea elevilor. Minecraft: Education Edition, de exemplu, este folosit pentru a preda lecții de geografie, matematică și programare, permițând elevilor să construiască și să exploreze lumi virtuale.

Studiile arată că gamificarea reduce stresul asociat învățării și îmbunătățește semnificativ performanțele școlare.

II. Abordări interdisciplinare: Calea spre o educație complexă

1. Integrarea artelor în STEM: Nașterea STEAM

Conceptul STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică) reflectă o schimbare fundamentală în educație. În loc să fie tratate separat, disciplinele sunt integrate, stimulând creativitatea și rezolvarea problemelor complexe.

Un exemplu concret este proiectul "Sculptura Matematică", unde elevii creează structuri artistice folosind formule matematice, învățând astfel geometrie într-un mod aplicat.

2. Învățarea bazată pe proiecte colaborative

Proiectele interdisciplinare permit elevilor să lucreze împreună pentru a rezolva probleme reale. De exemplu, într-un proiect intitulat „Orașul Verde”, elevii au proiectat un model de oraș sustenabil, folosind cunoștințe de arhitectură, ecologie și inginerie.

Rezultatul a fost nu doar un model fizic impresionant, ci și o înțelegere profundă a conceptelor ecologice.

3. Educația globalizată: Programe de schimb internațional

Programe precum Erasmus+ și eTwinning oferă elevilor oportunitatea de a colabora cu colegi din alte țări, promovând învățarea interculturală. Un exemplu notabil este proiectul „Apă pentru Viață”, care a reunit elevi din România, Franța și Japonia pentru a dezvolta soluții inovatoare privind conservarea apei.

III. Educația centrată pe elev: O abordare personalizată

1. Învățarea personalizată prin inteligență artificială

Sistemele educaționale bazate pe AI permit crearea unor trasee de învățare adaptate fiecărui elev. De exemplu, platforma DreamBox oferă lecții de matematică personalizate, monitorizând progresul elevilor și ajustând dificultatea în timp real.

Această metodă asigură atât sprijin suplimentar pentru elevii mai slabi, cât și provocări pentru cei avansați.

2. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale

Educația modernă pune un accent tot mai mare pe competențele socio-emoționale. În multe școli din Finlanda, cursurile de mindfulness sunt parte integrantă a curriculumului, contribuind la reducerea anxietății și la îmbunătățirea performanțelor academice.

3. Încurajarea gândirii critice și a creativității

Elevii sunt încurajați să fie mai mult decât simpli receptori ai informației. Programele educaționale moderne, cum ar fi cele implementate în Singapore, pun accent pe întrebări deschise, dezbateri și explorarea unor soluții alternative, pregătindu-i pentru provocările lumii reale.

IV. Exemple de practici educaționale excepționale

1. Modelul Montessori

Recunoscut la nivel global, modelul Montessori permite elevilor să învețe în ritmul propriu, punând accent pe explorare și autonomie. Clasele Montessori sunt organizate pe grupe de vârstă mixte, iar materialele didactice sunt gândite pentru a stimula curiozitatea naturală.

2. Sistemul educațional din Finlanda

Finlanda este adesea considerată un model de excelență educațională. Clasele mici, accentul pe egalitate și absența testelor standardizate până la o vârstă avansată sunt doar câteva dintre caracteristicile acestui sistem.

Profesorii finlandezi sunt extrem de bine pregătiți, iar accentul este pus pe învățarea practică și colaborativă.

3. Programul „Teach for All”

Această inițiativă globală are ca scop reducerea inegalităților educaționale prin atragerea de tineri talentați în învățământ. Profesorii participanți lucrează în comunități dezavantajate, aducând metode moderne și motivație într-un mediu adesea lipsit de resurse.

Evoluția educației este o dovadă a capacității umane de a se adapta și inova. Abordările moderne – de la utilizarea tehnologiei la integrarea interdisciplinară și până la metodele personalizate – conturează un viitor educațional promițător.

Într-o lume în continuă schimbare, investiția în educație reprezintă cea mai sigură cale de a construi societăți reziliente și prospere. Transformările prezentate nu doar că inspiră, ci oferă un model concret pentru o educație adaptată nevoilor secolului XXI.

„Transformarea educației: de la standard la excelență”

Educația este fundamentul oricărei societăți prospere și dezvoltate, având un impact direct asupra evoluției individului și a comunității în ansamblu. De-a lungul decadelor, sistemele educaționale din întreaga lume au trecut prin transformări semnificative, iar unul dintre cele mai importante obiective în prezent este trecerea de la educația standard la educația orientată spre excelență. Această schimbare nu reprezintă doar o ajustare a curriculumului, ci o revoluție a valorilor, metodelor de învățământ și a modului în care sunt formate generațiile viitoare.

1. Definirea standardului în educație

Educația standard se referă la un sistem educațional care se bazează pe un set fix de norme și cerințe comune, destinate să asigure un nivel minim de cunoștințe și abilități pentru toți elevii. Aceste norme sunt stabilite de autoritățile educaționale naționale și sunt aplicate uniform, astfel încât toți elevii, indiferent de mediul lor social sau de regiunea în care trăiesc, să aibă acces la aceleași informații fundamentale. Obiectivul principal al educației standard este acela de a garanta că toți elevii învață aceleași concepte de bază, având aceleași șanse de succes pe termen lung.

Cu toate acestea, educația standard are mai multe limitări. Aceasta poate fi prea rigidă, neadaptabilă la nevoile și stilurile individuale de învățare ale elevilor, iar performanțele de învățare se pot plafona atunci când sistemul educațional se concentrează doar pe atingerea unui nivel minim de performanță. De aceea, educația standard nu este suficientă pentru a încuraja dezvoltarea completă a potențialului fiecărui elev.

2. Drumul către excelență educațională

Transformarea educației de la standard la excelență presupune o schimbare de paradigmă. Excelența în educație nu înseamnă doar atingerea unor performanțe academice ridicate, ci și dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativitate, rezolvare de probleme și colaborare. Aceasta se bazează pe un curriculum flexibil, adaptat nevoilor fiecărui elev și pe o abordare personalizată a învățării, care încurajează progresul continuu și nu doar conformitatea cu un set de norme stabilite.

Unul dintre pașii esențiali în această transformare este integrarea tehnologiei în educație. Tehnologia permite personalizarea învățării și accesul la resurse educaționale infinite, făcând educația mai interactivă, atractivă și eficientă. Platformele online, aplicațiile educaționale și materialele interactive pot oferi elevilor posibilitatea de a învăța în propriul ritm și de a explora domenii de interes personalizat, îmbogățind astfel experiența educațională.

3. Promovarea unei culturi a excelenței

Pentru a atinge excelența în educație, este nevoie nu doar de schimbări în curriculum și metodele pedagogice, ci și de o schimbare culturală la nivelul întregii societăți. O cultură a excelenței în educație presupune un angajament constant din partea cadrelor didactice, autorităților educaționale și părinților de a sprijini și încuraja elevii să-și atingă întregul potențial.

Cadrele didactice joacă un rol esențial în acest proces. Într-un sistem educațional orientat spre excelență, profesorii nu sunt doar transmitători de informații, ci și ghizi ai elevilor, ajutându-i să își descopere pasiunile, să dezvolte abilități de gândire independentă și să se implice activ în propriul proces de învățare. Pentru a sprijini această schimbare, formarea continuă a cadrelor didactice este esențială, având în vedere faptul că pedagogia trebuie să se adapteze constant la noile provocări și tehnologii.

4. Implicarea comunității și a părinților

Un alt factor important în transformarea educației este implicarea activă a comunității și a părinților. Excelența în educație nu poate fi realizată doar în cadrul școlii, ci presupune și un parteneriat puternic între școală, familie și societate. Părinții trebuie să înțeleagă importanța educației și să sprijine dezvoltarea copiilor lor, nu doar prin sprijin material, ci și prin încurajarea unui stil de viață orientat spre învățare continuă, perseverență și dorința de auto-perfecționare.

Comunitatea poate sprijini excelența educațională prin crearea unui mediu stimulativ pentru învățare, prin organizarea de activități extracurriculare care să susțină dezvoltarea abilităților sociale și creative ale elevilor. De asemenea, sprijinul instituțiilor culturale, ONG-urilor și al altor organizații locale poate contribui la diversificarea oportunităților educaționale.

5. Evaluarea progresului și succesul în educație

Într-un sistem educațional axat pe excelență, evaluarea nu se mai face doar pe baza unor teste standardizate, ci se pune accent pe dezvoltarea continuă și pe îmbunătățirea competențelor pe termen lung ale elevilor. Evaluarea se centrează pe progresul individual, pe creșterea abilităților de gândire critică și pe capacitatea elevilor de a aplica cunoștințele într-un mod creativ și inovator. De asemenea, se acordă o importanță deosebită feedback-ului constructiv, care să încurajeze auto-reflecția și auto-motivarea.

Concluzie

Transformarea educației de la standard la excelență reprezintă o provocare majoră pentru sistemele educaționale din întreaga lume, dar și o oportunitate de a forma generații de tineri capabili să răspundă cu succes provocărilor unei lumi în continuă schimbare. Această schimbare necesită angajamentul tuturor părților implicate – elevi, profesori, părinți și autorități – și o viziune clară despre cum putem cultiva un mediu educațional care să sprijine dezvoltarea completă a fiecărui individ. Doar prin această transformare, educația va deveni cu adevărat un instrument al excelenței și al progresului.

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE

ASPECTE GENERALE

Prof. pentru învățământul primar, Raluca Ioana Șimonca
Școala Gimnazială Gherța Mică
Județul Satu Mare

Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Activitatea extrașcolară este segmentul de educație, care asigură în mare parte transferul de cunoștințe, acumulate de către elevi în cadrul programului standard de ore obligatorii (curriculum formal) în practică, ceea ce oferă elevului deprinderi practice de a implementa în practică cunoștințele teoretice acumulate.

Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală. În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj, iar materialele pe care le culeg, sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens.

Pedagogul american Bruner consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor”. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului.

Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața. Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul

principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Modernizarea și perfecționarea procesului instructiv-educativ presupune îmbinarea activităților școlare cu activitățile extrașcolare. Îmbinarea acestora are numeroase valențe formative.

Activitățile extracurriculare se referă astfel la totalitatea activităților educative organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în alte organizații cu scop educațional, dar mai puțin riguroase decât cele formale și desfășurate în afara incidenței programelor școlare, conduse de persoane calificate, cu scopul completării formării personalității elevului asigurată de educația formală sau dezvoltării altor aspecte particulare ale personalității acestuia.

Activitățile extracurriculare oferă oportunități pentru dezvoltarea unor competențe, în raport cu anumite obiective ce inspiră și provoacă educabilul, atât pentru succesul lui educațional, cât și pentru cel din viața de zi cu zi. Acestea au o valoare importantă atât pentru dezvoltarea socială a educabilului, cât și pentru cea personală, prin demersuri specifice și particulare. Deși activitățile specifice educației formale urmăresc anumite finalități menționate anterior, totuși ele nu uzitează la maxim de valorizarea unor competențe precum: dezvoltarea unor abilități interpersonale, muncă în echipă, inițierea și implementarea unor proiecte personale sau în echipă, deprinderi de învățare a modului cum să înveți etc.

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Diversitatea activităților extrașcolare oferite crește interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională.

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natura.

Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața. Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite.

În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, învață să învețe. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copii se autodisciplinează.

Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Ca orice demers orientat către o finalitate, activitatea extracurriculară presupune o anumită structurare și organizare, asigurate de corelarea activităților de proiectare, implementare și evaluare. Reușita activităților extracurriculare rezidă deci în gestionarea celor trei procese și în asigurarea relației ce se stabilește între acestea. În cadrul activităților extracurriculare, cele trei procese nu se constituie în procese originale, diferite cu mult de caracteristicile identificabile în orice situație educațională din școală, dar esența lor stă în particularizare, prin prisma specificului categoriei de activități extracurriculare pe care le vizează. Există însă niște repere generale, identificabile în cadrul fiecărui proces, indiferent de tipul de activitate extracurriculară avută în vedere.

Pornind de la criteriul *locului desfășurării activităților extracurriculare* și instituția care le gestionează, le putem clasifica în:

- activități extracurriculare desfășurate în instituțiile de învățământ, dar în afara clasei și a lecției;
- activități extracurriculare desfășurate în afara instituțiilor de învățământ, dar sub incidența acestora;
- activități extracurriculare desfășurate în instituțiile de învățământ, de alte instituții cu funcții educative;

- activități extracurriculare desfășurate în afara instituțiilor de învățământ, de alte instituții cu funcții educative.

În funcție de grupul țintă vizat și dimensiunea acestuia, activitățile extracurriculare sunt:

- activități cu întreaga clasă de elevi;
- activități realizate pe grupe de elevi;
- activități individualizate;

În funcție de finalitatea urmărită, activitățile extracurriculare pot fi:

- activități cu caracter predominant informativ;
- activități cu caracter predominant formativ;

În funcție de dimensiunea educațională dominantă, activitățile extracurriculare sunt:

- activități de educație intelectuală;
- activități culturale;
- activități sportive;
- activități artistice;
- activități de educație morală.

Activitățile extrașcolare vizează de regulă acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare. Aria lor e dificil de delimitat. Pot fi excursii și vizite la muzee, cinematografe, teatre, operă, balet, pot fi excursii și vizite la instituții publice sau alte obiective de interes comunitar, pot fi vizite la alte școli, pot fi activități artistice, de hobby, cluburi tematice și echipe sportive, pot fi activități legate de protecția mediului.

Există câteva caracteristici de bază ale activităților extrașcolare:

1. în funcție de sursă, **înglobează activitățile organizate de către școli** (înafara mediului școlar) **și de către alte instituții extrașcolare specializate** (centre de creație a copiilor/ centre de creație tehnică, centre ale tinerilor turisti/scoli, cluburi sportive, școli de muzică și de arte pentru copii)

2. **au un rol complementar rolului școlii**, văzută ca sistem puternic formalizat de transmitere de cunoștințe și sunt venite din nevoia ca școlile să „asigure experiențe care să susțină dezvoltarea în ansamblu a elevilor” (Holland și Andre, 1987).

3. **depind de contextul mai larg, sunt parte a sistemului școală – familie – comunitate**. Dezvoltarea adolescenților depinde de un întreg sistem de fenomene și relații, iar activitățile extrașcolare/ extracurriculare reprezintă un element fundamental în rețeaua școală – familie – comunitate: „sunt parte din instituții extrașcolare și comunități și sunt influențate de familii și colegi.”

3. **oferă posibilitatea de exprimare și explorare a identității, dezvoltă capitalul social al tinerilor.**

Activitățile extrașcolare generează capital social și uman și constituie un mediu formator mai atractiv în afara contextului academic. Adolescenții își formează identitatea prin dezvoltarea de abilități, descoperirea de preferințe și prin auto-asocierea cu alții.

Participarea la activități extrașcolare/extracurriculare îi ajută pe adolescenți să se înțeleagă pe ei înșiși prin observarea și interpretarea propriului comportament din timpul participării la aceste activități. În plus, cercetările indică rolul important al activităților extracurriculare în dezvoltarea capitalului social în rândul celor care iau parte la ele.

Funcțiile generale ale activităților extracurriculare sunt:

- Funcția socială a activităților extracurriculare este confirmată de asigurarea unui cadru de manifestare optim interrelaționării, dezvoltării abilităților de muncă în echipă, ideii de apartenență la un grup, formării

educabilului ca cetățean activ-participativ, abilități cerute individului de către societatea contemporană. Se asigură astfel, renunțarea la un șablon al modelului de elev, în favoarea cerinței prioritare de a-i pune pe elevi „în contact cu realitatea”, astfel încât, fiecare dintre ei „să fie liber să-și dezvolte gândirea proprie și valorile și în care, să fie stimulate răspunsurile creative la realitate”

- Funcția culturală a activităților extracurriculare se realizează prin vehicularea unor valori ale educației axiologice, atât la nivel național, cât și internațional. Diversele tipuri de activități extracurriculare sunt centrate pe formarea și dezvoltarea dimensiunii culturale a personalității elevului.
- Funcția economică a activităților extracurriculare se manifestă atât prin pregătirea și perfecționarea educabilului, ca viitoare forță de muncă creatoare, dar și prin valorificarea potențialului educabilului, ca o condiție esențială pentru asigurarea creșterii economice într-o țară.

Printre funcțiile specifice ale activităților extracurriculare amintim:

- Funcția de întărire a învățării realizate în cadru formal, prin diversificarea și extindere
- Funcția de suplimentare a curriculumului cu experiențe de învățare care nu sunt posibil de realizat în clasa de elevi (clubul de dans, consiliile elevilor). Aceste experiențe valorifică principiile învățării depline și asigură suport pentru petrecerea timpului liber al elevilor.
- Funcția de integrare a cunoștințelor din diferite domenii de activitate ale elevului. Activitățile extracurriculare nu oferă conținuturi abstracte, izolate, ci se fundamentează pe interconexiunea cu diferite aspecte din viața reală, valorificând rezolvarea de probleme reale din diverse perspective.
- Funcția de democratizare, activitățile extracurriculare asigurând un cadru propice pentru realizarea obiectivelor unei vieți construite pe principiile democrației. Unul dintre scopurile acestor activități este eludarea barierelor de comunicare și interacțiune socială ce pot apărea în educația formală.

- Adăugăm acestor funcții și pe cea suportiv-compensatorie, de dezvoltare a aptitudinilor, motivației, sensibilității umane în general, simțului valorilor, creativității, planului atitudinal al personalității educabilului.

Exemple de activități extrașcolare

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură. Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă.

De la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Activitățile de acest gen au o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii, tabere. În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii, al vieții sociale, copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe obiectele, fenomenele, anumite locuri istorice. Fiind axate în principal pe viața în aer liber, în cadrul acțiunilor turistice, elevii își pot forma sentimentul de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările sale.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj, iar materialele pe care le culeg sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație.

La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul , fiind dispuși să acționeze în acest sens .

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii elevii își suplimentează și consolidează instrucția școlară dobândind însușirea a noi cunoștințe.

Concursurile pe diferite teme sunt, de asemenea, momente deosebit de atractive pentru cei mici.

Acestea oferă copiilor posibilitatea să demonstreze practic ce au învățat la școală, acasă, să deseneze diferite aspecte, să confecționeze modele variate. Același efect îl pot avea concursurile organizate de către cadrele didactice în clasă. Dacă sunt organizate într-o atmosferă plăcută vor stimula spiritul de inițiativă al copilului, îi va oferi ocazia să se integreze în diferite grupuri pentru a duce la bun sfârșit exercițiile și va asimila mult mai ușor toate cunoștințele.

Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească: o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăși să fie creativ. Elevii sunt atrași de activitățile artistice, recreative, distractive, care ajută la dezvoltarea creativității, gândirii critice și stimulează implicarea în actul decizional privind respectarea drepturilor omului, conștientizarea urmărilor poluării, educația rutieră, educația pentru păstrarea valorilor, etc.

Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară trebuie să cuprindă masa de copii.

Participarea la dezbateri sau discuții de grup - atât elevii cât și părinții acestora pot fi invitați să participe la activități care implică lectura, dezbaterile și discuțiile de grup care îi vor ajuta să achiziționeze deprinderi în comunicare.

Participarea la concursuri de cultură generală - sunt elevi care studiază mult, dar sunt o serie de lucruri care pot să nu le fie clare. Cu ajutorul acestor concursuri, ei pot acumula informații pe care nu le aveau înainte.

Participarea la diverse campanii de conștientizare - elevii trebuie să participe de asemenea la diferite activități care militează pentru sănătate, protejarea mediului etc., astfel încât ei să devină activi în problemele societății actuale.

Participarea la evenimente comunitare - elevii trebuie de asemenea să fie pregătiți pentru situații limită. Astfel, ei ar trebui să știe cum să ofere primul ajutor și cum să-l primească, în diferite cazuri (cutremur, incendiu, accident etc), întregul proces și tehnicile folosite.

Activitățile extrașcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață. Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi.

Activitățile extrașcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități.

Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal, **pregătirea copilului pentru viață.**

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feed- back pozitiv.

Bibliografie:

1. Cucoș, C., *Pedagogie* (ediția a doua, revăzută și adăugită), București, Polirom, 2002.
2. Crăciunescu, Nedelea, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, în “Învățământul primar” nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, București;
3. Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, *Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu*, Editura Polirom, 2002.

MODALITĂȚI EFICIENTE DE DISCIPLINARE POZITIVĂ A COPILOR PREȘCOLARI

Prof.Șimonca Valeria
Grădinița cu PP „Arici Pogonici”
Gherla, jud.Cluj

Împreună cu celelalte instituții educaționale, grădinița își exercită influențele educative asupra copiilor, atât prin acțiuni directe, cât și indirect, prin felul în care își organizează elementele de mediu pedagogic. W.Weber definea managementul clasei astfel: „setul de activități prin intermediul cărora profesorul promovează comportamentul adecvat al elevului și elimină comportamentul inadecvat, dezvoltă relații interpersonale bune și un climat socio-emoțional pozitiv în clasă, stabilește și menține o organizare eficientă și productivă a clasei ” (apud Emil Stan - „ *Managementul clasei*”, București, 2006)

Educatoarea este un mediator al comportamentului copiilor. Activitatea de disciplinare în grădiniță este de natură pozitivă și implică respectarea de către educatoare a unor principii de bază:

- ✚ „formularea regulilor de comportament într-o manieră pozitivă și implicarea ori de câte ori este posibil a copiilor în stabilirea regulilor;
- ✚ evitarea diminuării respectului de sine al copiilor;
- ✚ evitarea motivării sau argumentării prin comparații între copii;
- ✚ definirea clară a limitelor și respectarea lor;
- ✚ redirecționarea comportamentelor inadecvate;
- ✚ utilizarea cu discernământ a recompensei și pedepsei;
- ✚ folosirea cuvântului și a tonalității vocii ca instrumente pedagogice;”

La nivelul grupei de preșcolari se întâlnesc raporturi diverse de interacțiune între copii : de comunicare și influențare, de atracție, de indiferență sau chiar respingere, de cooperare și competiție.

Copiii respinși sunt cei care trebuie să ne îngrijoreze cel mai mult și ei au fost investigați cel mai intens.”Este de fapt util pentru scopuri predictive să distingem între două subgrupuri : aceia care sunt respinși de colegii lor datorită agresivității și a comportamentului disruptiv (probleme de externalizare) și aceia care sunt respinși din cauza tendinței către retragere socială și inhibiție extremă (probleme de internalizare)”

În viața de zi cu zi, atunci când ne referim la comportamentele celorlalți, vorbim în termeni de etichete (spunem despre un copil că este agresiv- înseamnă că noi am putut observa acel copil în toate momentele din viața lui, lucru care nu este posibil; adică, pe baza unor observații, am generalizat și celelalte aspecte din viața copilului). Pentru a putea face o intervenție asupra unui comportament trebuie să vedem ce anume face copilul dincolo de eticheta care i s-a pus, adică să operaționalizăm în comportamente specifice.

Atunci când stabilim dacă un comportament este adecvat sau nu , trebuie să ținem cont de mai mulți factori, eliminând situațiile în care :

- este vorba de un comportament specific vârstei respective;

- a apărut într-un mediu care facilitează manifestarea comportamentului (mediu în care nu există nici o regulă);
- este un comportament acceptabil în alte familii dar nu corespunde cu standardele comportamentale ale familiei din care face parte copilul .

Pentru a încuraja comportamentul adecvat învățat de către copil este necesară parcurgerea mai multor etape:

Definim problema:

Ce s-a întâmplat? Care e problema?

Acest lucru mă va ajuta să înțeleg problema mai bine.

Descoperim sentimentele:

Ce simți?

Cum te simți când ești...?

Descoperim consecințele:

Ce s-a întâmplat când ai făcut acest lucru?

Descoperim sentimentele despre consecințe

Cum te-ai simțit când...?

(De exemplu: El ți-a luat jucăria)

Încurajăm copiii să se gândească la soluții alternative

Te poți gândi la un mod DIFERIT de a rezolva această problemă astfel încât...?

(De exemplu: Nici unul dintre voi nu va fi supărat/ea nu te va lovi).

Încurajăm evaluarea soluției

Este aceasta o idee bună sau NU?

Dacă e o idee bună: Încearcă să faci acest lucru.

Dacă nu e o idee bună: Atunci va trebui să te gândești la ceva DIFERIT.

Lăudăm copilul pentru actul gândirii

Dacă soluția funcționează: *Bravo, te-ai gândit la acest lucru singur. Ai rezolvat corect această problemă!*

Dacă soluția nu funcționează: *Atunci va trebui să te gândești la ceva DIFERIT. Știi că poți să găsești ceva potrivit!!*

Pentru a-mi înțelege și cunoaște mai bine grupa, am desfășurat la începutul anului școlar o analiză sociopedagogică, căutând să identific cum funcționează în acest caz, sintalitatea; pentru cunoașterea sintalității grupei am apelat la metode și tehnici destinate cunoașterii și măsurării intensității și întinderii relațiilor interpersonale de grup(*testul sociometric, matricea sociometrică și sociograma „țintă”*). Conturându-mi o serie de concluzii în urma investigației sociometrice asupra caracteristicilor colectivului grupei și statutului sociologic al fiecărui copil în acest colectiv, am dispus de date care mi-au folosit foarte mult în proiectarea jocurilor și activităților instructiv-educative care au ca obiectiv dezvoltarea abilităților sociale ale preșcolarilor ,întărirea comportamentelor pozitive, modificarea celor negative.

Modalitatea de intervenție s-a concretizat în trei etape :

- Jocul „Copilul zilei”;
- Jocul „De-a amenzile;
- Jocul „Contul bancar”

Secvențele intervenției / fazele :

1.Jocul „Copilul zilei”

Fiecare copil are posibilitatea să ofere la sfârșitul zilei câte o „față zâmbitoare” colegului care a respectat regulile grupei și a avut un comportament adecvat ; deci „Copilul zilei” va fi desemnat de către copii, în funcție de numărul de „fețe zâmbitoare” pe care le-a obținut în ziua respectivă; la sfârșitul săptămânii adunăm „fețele zâmbitoare” iar cine are număr maxim(cinci) de „fețe zâmbitoare” va fi răsplătit astfel: va fi pe o perioadă de trei zile ajutorul educatoarei sau se va juca primul la calculator sau va fi primul și va conduce copiii la baie. Astfel , utilizând întărirea pozitivă comportamentele care sunt în concordanță cu regulile grupei , vor fi stimulate să fie repetate.

2. „Amenzile”

Copiii care nu se adresează corespunzător colegilor de grupă , nu țin cont de dorința altora și de regulile grupei nu vor primi „fețe zâmbitoare” ci „fețe triste” iar dacă au în „cont” „fețe zâmbitoare” li se va lua câte una pentru faptele rele pe care le-au făcut.

La fiecare situație ce impun plata amenzii, se discută cu copiii astfel încât să se clarifice în ce constă greșeala, se precizează consecințele, se propun soluții motivate, se explică ce anume vor avea de câștigat dacă se vor strădui să respecte regulile.

3. „Contul bancar”

Această fază are drept scop evaluarea modului în care copiii și-au însușit regulile de comportare în cadrul grupei, au relaționat cu colegii de grupă, au inițiat și au menținut relații. Sarcina jocului impune ca ei să nu –și risipească „fețele zâmbitoare” pe „amenzi” pentru a avea un cont cât mai bogat de Ziua Copilului; la finalul jocului ,copiii cu cele mai multe „fețe zâmbitoare” vor fi declarați „politicoși grupei” și vor fi premiați în cadrul festiv.

Implicarea părinților s-a concretizat în :

- monitorizarea comportamentului în familie;
- informarea sistematică a educatoarei;
- cenzurarea propriului comportament pentru a oferi copiilor exemple pozitive.

Am încercat prin intervenția aleasă să avansăm în cunoaștere, să dezvoltăm abilități de comunicare și relaționare interpersonală pentru a putea preveni scăderea performanțelor școlare, problemele emoționale și de comportament, dificultățile de adaptare socială .

BIBLIOGRAFIE

Atkinson & Atkinson , 2002 – “*Introducere în psihologie* ”, Editura Tehnica, București
Adina Glava, Cătălin Glava (2002) – „*Introducere în pedagogia preșcolară* ”,
Editura Dacia, Cluj-Napoca
Centrul „Expert ” (2006)- Catedra de Psihologie , Universitatea „Babeș-Bolyai”,
„*Disciplinarea și managementul comportamentului la copii-suport de curs*”, Cluj-Napoca

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ

*Prof. Adelina Sprințoi Liceul Teoretic „Nicolae Cartojan”,
Giurgiu*

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării sociale și economice.

În contextul schimbărilor accelerate ale lumii contemporane, nevoia de a transforma sistemele educaționale dintr-o abordare standardizată către una orientată spre excelență devine din ce în ce mai evidentă.

Această schimbare presupune adaptarea procesului educațional la cerințele individuale ale elevilor și ale societății, utilizând inovații pedagogice, tehnologii moderne și o cultură a performanței susținută de valori fundamentale.

Educația standardizată s-a născut din necesitatea de a asigura un acces egal la educație pentru toți.

Aceasta presupune aplicarea unui curriculum unitar, măsurarea performanțelor prin metode generale și o abordare uniformă a procesului de învățare. Cu toate acestea, această paradigmă prezintă limite semnificative:

- ignorarea diversității stilurilor de învățare și a talentelor individuale;
- accent pe memorare, în detrimentul creativității și gândirii critice;
- lipsa unei conexiuni profunde între ceea ce se predă și realitatea economică sau socială.

Pentru a depăși aceste limitări, educația trebuie să evolueze spre personalizare.

În acest sens, este esențială:

- adaptarea curriculumului: programele de studiu ar trebui să fie flexibile, pentru a permite elevilor să exploreze domenii de interes.
- integrarea tehnologiei: instrumentele digitale, precum inteligența artificială sau realitatea augmentată, pot fi utilizate pentru a oferi resurse adaptate fiecărui elev.
- suport psihopedagogic: evaluarea intereselor, aptitudinilor și nevoilor individuale contribuie la crearea unui mediu educațional incluziv și stimulat.

Educația de excelență nu înseamnă doar atingerea unor performanțe academice ridicate, ci și dezvoltarea completă a individului, în raport cu propriile sale aspirații. Aceasta implică:

- promovarea gândirii critice și a soluționării problemelor complexe;
- stimularea creativității și a inovării;
- formarea unei etici solide, a leadership-ului și a empatiei

Spre exemplu în Finlanda sistemul lor pune accent pe bunăstarea elevilor, pe învățarea colaborativă și pe un curriculum flexibil.

Trecerea de la standard la excelență întâmpină diverse provocări, cum ar fi:

- resurse financiare insuficiente;
- rezistența la schimbare a unor cadre didactice și instituții;
- inechitatea în accesul la tehnologie și la formare profesională.

Transformarea educației de la standard la excelență este un proces complex, dar necesar. Este nevoie de o viziune comună, de politici bine definite și de implicarea tuturor actorilor din sistemul educațional.

Doar printr-o abordare holistică putem asigura că fiecare elev își atinge potențialul maxim și devine un cetățean capabil să contribuie la dezvoltarea unei societăți sustenabile.

Bibliografie

1. OECD (2020). The Future of Education and Skills: Education 2030 Framework.
2. Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). Professional Capital: Transforming Teaching in Every School.
3. UNESCO (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education.
4. Darling-Hammond, L. (2019). The Flat World and Education: How America's Commitment to Equity Will Determine Our Future.

ARTICOL: TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI A COMUNICAȚIILOR CA MIJLOC DE EFICIENTIZARE A PROCESULUI INSTRUCTIV

*Profesor inv. preșc. Stan Maria
Grădinița cu Program Prelungit "Floare Albastră"*

Societatea modernă cunoaște astăzi o dezvoltare rapidă a calculatoarelor personale, sistemelor de operare și a aplicațiilor create special pentru acestea. Acest lucru implică crearea de noi tehnologii informatice pentru domenii tot mai diverse, de la domeniile socio-economice până la învățământ. Suntem martorii unor schimbări majore la nivelul tehnologiilor informaționale, a comunicațiilor și a producției de conținut digital. Acest progres a dus la apariția de servicii și aplicații multimedia în care sunetul, imaginea și textul se îmbină armonios, fiind utilizate de toate mijloacele de comunicație, de la telefon și fax, la televiziune și calculatoare. Această dezvoltare este principalul factor al creșterii competitivității agenților economici. Este deschizătoare de noi orizonturi în modernizarea serviciilor de asistență socială și publică, dar și de comunicare mai eficientă între cetățeni și administrația publică. De asemenea, cu ajutorul acestora tot mai multe categorii sociale pot avea acces la educație și cultură, indiferent de zona geografică în care se află sau vârsta pe care o au. Până acum câțiva ani, calculatorul era un lux pentru mulți oameni iar utilitatea lui era privită cu scepticism. Trecerea anilor a dovedit că mentalitatea oamenilor s-a schimbat, tehnologiile informației și comunicațiilor câștigând teren și devenind indispensabile în cele mai multe domenii. Cu pași mărunți, calculatorul și-a făcut intrarea și în școli, astăzi mulți profesori, elevi, părinți, cercetători implicându-se în programe educaționale de utilizare a calculatorului.

În perioada 1970-1980, când au apărut calculatoarele performante (microprocesorul-1971 și PC-ul – 1975), și se dezvoltase diverse sisteme/programe informatice pentru domeniul contabilității, mulți profesioniști din acest domeniu nu erau receptivi la utilizarea calculatorului și a acestor programe în activitatea profesională. Unii chiar considerau un pericol utilizarea calculatorului, deoarece se gândeau că această utilizare a calculatorului va contribui la pierderea unor locuri de muncă. Comparativ, în acea perioadă, în domeniul sistemului de învățământ nu s-a întâmplat acest lucru, deoarece calculatorul oferea instrumente performante pentru calcule științifice, calcule ingineresti, calcule statistice, proiectare asistată de calculator (CAD), reprezentări grafice, etc. ce au contribuit la schimbări majore privind învățământul și cercetarea pentru multe domenii: științific, tehnic, economic, medical, militar, etc.

După anul 1990, în întregul sistem de învățământ românesc, a avut loc o dotare cu sisteme de calcul (laboratoare de informatică) pentru susținerea procesului educațional. Cadrele didactice și elevii au avut posibilitatea să-și îmbogățească activitatea cu noi instrumente oferite de utilizarea calculatorului în educație. De asemenea, prin apariția conectărilor la Internet și prin utilizarea noilor tehnologii Web, s-a deschis o mare varietate de instrumente pentru informare și documentare, și mai ales pentru utilizarea diverselor aplicații (produse software) în procesul de predare-învățare. Acea explozie de instrumente informatice (instrumente TIC) pentru procesul didactic (tehnologii e-Learning, aplicații software educational, etc.), după anul 2000, la unele cadre didactice, a făcut să apară temerea că va scădea rolul profesorului în procesul didactic. De asemenea, prin adaptarea atât a elevilor/studentilor, cât și a cadrelor didactice la utilizarea eficientă a noilor instrumente TIC în procesul didactic, s-a realizat o competiție în sistemul de învățământ pentru reforme și schimbări la noile provocări privind dezvoltarea societății românești.

Astăzi, atât elevii/studentii, cât și cadrele didactice, sprijiniți de specialiști IT de la diverse companii ce s-au implicat în sprijinirea învățământului cu instrumente TIC, sunt tot mai entuziasmați de impactul acestor instrumente în întregul sistem de învățământ, în mod special în procesul învățării. Experiența și rezultatele obținute prin utilizarea calculatorului și a instrumentelor TIC în procesul învățării, au determinat schimbarea atitudinii cadrelor didactice față de elev/student, și anume să conceapă, să proiecteze și să realizeze resursele educaționale orientate către elev/student, prin urmare redirecționarea obiectivului (predarea) didactic către “centrarea pe elev”, și astfel îmbogățirea procesului învățării, obiectivul esențial al sistemului educațional.

Educația care se făcea acum câteva decenii în școlile românești nu mai e suficientă pentru a ține pasul cu schimbările permanente de astăzi. Educația modernă trebuie să se îndrepte spre o educație continuă, care să ajute omul în pregătirea sa oriunde se va afla și fără limită de timp. Sistemele educaționale din întreaga lume folosesc tot mai mult noile tehnologii de informare și comunicare, pentru a-i pregăti pe elevi respectiv studenți pentru societatea modernă, predilect informațională. Tinerii, în special, au nevoie de cunoștințe și aptitudini în folosirea eficientă a tehnologiilor informaționale. Acesta este un domeniu în permanentă schimbare, de aceea este importantă dezvoltarea abilităților tehnologice a tinerilor, cu alte cuvinte formarea la aceștia de aptitudini de utilizare a tehnologiilor, concomitent cu formarea unei atitudini deschise, față de nou, și de abordare corectă a noilor informații. Scopul este, deci, acela de a-i învăța pe tineri să învețe

Într-o societate care se deplasează rapid de la industrie către informație, pregătirea forței de muncă pentru noile meserii apărute, care nu existau în urmă cu zece ani, este astăzi o prioritate pentru școala românească. Toți cei implicați în domeniul educației se confruntă astăzi cu aceste schimbări. Este deci nevoie ca profesorii, educatorii, psihologii, experții în educație să se alinieze acestei schimbări, să profite de oportunitățile oferite de noile tehnologii, să adapteze noile metode de predare-învățare, astfel încât noile tehnologii digitale să creeze medii eficiente de învățare, în care elevul sau copilul să fie implicat în propriul proces de învățare. Doar așa va putea să-și asume responsabilități în construirea propriei cunoașteri. Pentru a face față acestor provocări învățământul trebuie să fie pionul principal în promovarea tehnologiilor informaționale pentru a le face cât mai accesibile tuturor categoriilor de elevi și pentru a-i pregăti pentru integra-rea cu succes pe piața muncii. În ceea ce privește sistemul de învățământ modern, acesta adoptă tot mai multe schimbări în ceea ce privește implementarea tehnologiilor informaționale. Cadrele didactice trebuie să-și adapteze atitudinea și mentalitatea, să se preocupe constant de autoinstruire și de formare continuă pentru a se putea orienta mai ușor în torentul fluxurilor noi informaționale care influențează procesul de învățământ. Ei trebuie să fie capabili să caute metode moderne, să le adapteze specificului clasei de elevi pentru a obține, ulterior, rezultate excelente. Permanentele schimbări din cadrul structurii sistemului de învățământ conduc inevitabil la schimbarea rolului cadrului didactic, cu atât mai mult cu cât prin intermediul tehnologiilor de rețea, a programelor noi de instruire din ce în ce mai interactive crește și volumul de cunoștințe.

Manualul digital este conceput, proiectat și elaborat de către o echipă formată din cadre didactice cu o bogată experiență în realizarea de manuale, specialiști în proiectarea învățării, programatori, graficieni, specialiști în psihopedagogie, redactori. Din punct de vedere tehnic/informatic, manualul digital este independent de platformele e-Learning și reprezintă un produs software (aplicație) ce poate fi folosit online dar și offline, pe orice tip de tehnologie (desktop, laptop, tabletă, telefon), pe orice sistem de operare și pe orice browser, iar din punct de vedere fizic există stocat pe un CD/DVD ce însoțește manualul tipărit.

Din punct de vedere al conținutului, manualul digital cuprinde integral conținutul manualului tipărit (ce are reprezentări statice), având complementar (în locul ilustrațiilor, tabelelor, exercițiilor, etc. de pe hârtie) elemente specifice precum: exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări care, prin utilizare, aduc un plus de profit cognitiv. Manualele trebuie să îmbogățească procesul de predare-învățare-evaluare cu activități multimedia interactive, iar cel mai important element de noutate adus de manualele digitale este reprezentat de activitățile multimedia interactive de învățare (AMII) ce pot avea următoarele clase de complexitate și care oferă o continuitate a acumulărilor/competențelor dobândite de elev pe întreaga

durată de utilizare (atât individuală, cât și în activități de grup): static, animat, interactiv, complex (aplicații software complexe).

Bibliografie:

1. Cucos, Constantin – “Pedagogie”, Editura Polirom, Iași, 1998
2. Nicolescu, Basarab – “Transdisciplinaritatea. Manifest”, Editura Polirom, Iași, 1999
3. Ciolan, Lucian – “Dincolo de discipline”- ghid pentru învățarea integrată/ cross-curriculară
4. Aurel Ardelean, Octavian Mândruț – Didactica formării competențelor, „Vasile Goldiș” University Press, Arad – 2012, pag. 11-28
5. Miron Ionescu, Ioan Radu- Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca 2001, pag. 82-94
6. Programele școlare de informatică

ARTICOL: ACTIVITĂȚI OUTDOOR, BENEFICIILE ACESTORA ÎN GRĂDINIȚĂ

*Profesor învă. preșc. Stan Maria
Grădinița cu Program Prelungit "Floare Albastră"*

O modalitate de implicare a părinților în activitățile grădiniței, ușor de realizat, o reprezintă activitățile outdoor, văzute că o “combinație de activități în aer liber, de educație de mediu și de dezvoltare socială și personal”, activități la care se dorește și participarea părinților. Unii părinți au mai mult timp să se implice, alții mai puțin. Este ideal un mediu școlar care să întâmpine deschis părinții și să le dea informațiile necesare. Toți părinții au nevoie de sfaturi și de sprijin.

”Pe copil îl educă tot ce îl înconjoară: câmpul, pădurea, râul, marea, munții, rândunelele, cucul. Faceți tot posibilul ca și copiii dumneavoastră să iubească tot ce-i înconjoară, pentru că fără dragostea față de natură și animale omul nu poate să simtă din plin, ceea ce numim, cu cel mai minunat dintre cuvinte – VIAȚA.” (C. MIHĂESCU)

Activitățile outdoor “vizează explorarea posibilităților de utilizare a aerului liber și a cadrului natural ca spațiu de învățare și formarea unor deprinderi pentru a lucra tematic, folosind acest spațiu într-un mod interdisciplinar”. Activitățile outdoor care se desfășoară cu preșcolarii pot fi organizate sub formă de: ateliere de creație, activități sportive, excursii, jocuri diverse, acțiuni practic-gospodărești etc.

Într-o societate în care tehnologia progresează cu o viteză amețitoare și datorită ei de la cele mai fragede vârste copiii sunt asaltați de adevărate avalanșe de informații, științele educației se orientează din ce în ce mai acut către întoarcerea la natură. După secole în care toate eforturile educatorilor s-au concentrat pe aducerea copiilor între pereții clasei pentru a li se face educație, am constatat cu uimire că nu este cea mai fericită formă de educație și, că atare, a apărut nevoia acută de altceva, de întoarcerea la natură, ca izvor de educație sănătoasă.

Copiii care stau din ce în ce mai mult în casă în fața monitoarelor de orice fel, cunosc natură numai din „poze” și din filme. Este momentul și avem obligația de a-i scoate „afară”. Este motivul pentru care de câțiva ani a apărut conceptul de activitate outdoor, ca alternativă pentru educația formală, tradițională. Educația outdoor este un concept relativ nou în contextul educativ românesc, însă ea începe din ce în ce mai mult să capteze interesul actorilor educaționali din sistemul de învățământ formal. Termenul de educație outdoor, poate include educația pentru mediu, activități recreative, programe de dezvoltare personală și socială, drumeții, aventură, etc.

Există mai multe accepțiuni pentru termenul de outdoor, cea mai simplă fiind aceea de activitate în aer liber, în afara spațiului instituțional al școlii.

Obiectivele generale ale educației outdoor sunt:

Dezvoltarea abilităților socio- personale: îmbunătățirea spiritului de echipă, îmbunătățirea relațiilor sociale, dezvoltarea competențelor de conducere, etc;

Dezvoltarea abilităților de management: organizare, coordonare, evaluare, atât a celor care o aplică, cât și elevilor.

Educația nonformală și, implicit, educația outdoor nu este o activitate lipsită de un efect formativ, ci trebuie înțeleasă ca o realitate educațională mai puțin formalizată. Conceptul de educație nonformală este asociat conceptului de „învățare pe tot parcursul vieții”(lifelong learning).

Evaluarea în cadrul educației nonformale este realizată de cel care învață, iar abordarea mulți-disciplinară a procesului de învățare, ajută copiii să înțeleagă și să aprecieze mediul și legătura lor cu acesta. Pregătește copiii pentru un viitor durabil, analizează problemele pe termen lung ale interdependenței om – natură.

Învățământul preșcolar poate fi considerat precursor al educației outdoor, având în vedere că activități formale, informale și nonformale se desfășoară în afara grădiniței dintotdeauna. Excursiile, plimbările în aer liber, vizitele la muzee au fost mereu prilej de transmitere către copii de informații, priceperi și deprinderi, niciodată nefiind organizate doar de dragul de a fi organizate.

Activitățile de tip outdoor nu sunt activități de educației formală ce au loc în afara sălii de clasă, ci activități de educație nonformală, menite să familiarizeze copiii cu natură și să le formeze deprinderi

și priceperi de cunoaștere prin experiență, bazându-se desigur pe cunoștințele dobândite în activitățile de educație formală.

Durata unei activități outdoor este de regulă între 30 minute și 120 minute (în funcție de nivelul de vârstă al participanților se pot organiza runde suplimentare, vor fi puse condiții care cresc dificultatea activității)

Bibliografie:

-Revista Învățământului Preșcolar nr.2/ 2007.

-Manualul de educație outdoor, 2013, Comenius Regio Partnership Eco- Edu Beyond Rhetoric Project, traducere.

UTILIZAREA STRATEGIILOR INTERACTIVE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ

Profesor înv. preșc. Stan Maria

Grădinița cu Program Prelungit "Floare Albastră"

Nevoile și cerințele copiilor „actori” pe scena educațională pretind dascălilor o schimbare radicală a modului de abordare a activității didactice.

În accepțiunea modernă, metodele de învățământ reprezintă modalități de acțiune, instrumente, cu ajutorul cărora copiii, sub îndrumarea educatorului, își însușesc cunoștințe, își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini și atitudini. Acestea sunt: metodele tradiționale și metodele moderne.

Metodele interactive de grup reprezintă o noutate, o schimbare, un nou început, o altă abordare a conținuturilor educative prin care se rezolvă mult mai facil problemele de relaționare, de comunicare, de responsabilizare, de învățare reciprocă. Aceste metode, prin noutatea și atractivitatea lor, stimulează copii, îi motivează pentru activitatea de învățare, reduce stresul trăit de educatoare și copii într-o activitate tradițională. Preșcolarii descoperă o nouă experiență interrelaționând în grupuri de învățare activă; ei studiază, investighează și capătă încredere în capacitățile individuale și în cele ale grupului. Aceste activități cu variantele și etapele lor realizate prin metodele interactive trebuie predate ca un joc cu reguli, prin care copiii învață, cooperează și în același timp se distrează, se relaxează, învățând astfel să rezolve mai ușor problemele cu care se confruntă, să ia decizii în grup și să aplaneze conflictele.

Aplicarea metodelor interactive solicită timp, diversitate de idei, angajare în acțiune, descoperirea unor noi valori, responsabilitate didactică, încredere în rezultatele ce se vor obține, dar și în capacitatea personală de a le aplica creator pentru eficientizarea procesului instructiv educativ. Metodele interactive implică mult tact din partea educatorilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător, pentru fiecare găsind gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul, în concordanță cu situația. Pentru aplicarea metodelor, amenajarea spațiului este foarte importantă datorită faptului că preșcolarii gestionează acest spațiu precum și materialele puse la dispoziție în vederea realizării sarcinilor primite. În timpul derulării activităților bazate pe metode interactive spațiul poate fi modificat chiar de către copii pentru a corespunde

stilului de învățare și inițiativelor creative ce țin de resursele materiale existente (truse, jucării, jetoane, etc). Astfel ei învață să exploreze mediul educațional ce îi înconjoară în scopul rezolvării sarcinii didactice, să coopereze în acest sens, să se accepte, să se asculte activ, menținând ordinea pentru că nu uită ca vor fi evaluați.

Activizarea reprezintă un proces complex, sistematic și dinamic, care angajează întregul potențial psiho-fizic al subiecților cunoașterii. Prin activizare se urmărește realizarea unei învățări și formări active și interactive, în care cel care învață să se implice efectiv, intens, profund și deplin, cu toate dimensiunile personalității sale – intelectuală, fizică și afectiv-volițională. Activizarea nu neglijează dimensiunea socială a activității elevilor, implicarea acestora putându-se realiza în cadrul tuturor formelor de organizare a activității lor – frontală, de grup și individuală, Procesul de activizare trebuie perceput ca un efort de transformare a posturii pe care o deține elevul în procesul de învățământ – din obiect al educației (așa cum era în învățământul tradițional), el devine obiect și subiect al educației, participant activ la propria formare și devenire.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

În continuare voi prezenta câteva metode moderne pe care le-am folosit în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate.

Bula dublă - este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, idei, concepte etc.. Ea este reprezentată grafic din două cercuri mari în care se așează câte o imagine care denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cercurile mari în care se specifică asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică caracteristicile fiecărui termen, particularitățile sau deosebirile.

Exemplu. La activitatea DLC-convorbire „Ce știm despre anotimpuri?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre anotimpurile toamna și iarna. Copiii au completat două caracteristici ale anotimpului toamna (cad frunzele, pleacă păsările călătoare), două caracteristici ale anotimpului iarna (ninge, îngheață apa) în cercurile exterioare și două asemănări (anotimp, 3 luni) în cercurile mici din mijloc. O altă activitate la care am folosit metoda Bula dublă a fost o activitate DȘ-observare,, Vaca și calul”. În această activitate în cele două cercuri mari am așezat imagini

cucele două animale, iar copiii au completat cercurile mici din mijloc cu asemănările existente între ele (sunt animale domestice, se hrănesc la fel, au corpul format din aceleași părți, se înmușcă prin pui), iar în cercurile exterioare au completat cu caracteristicile acestora (vaca are coarne, ne dă lapte, calul are coamă, este folosit la tracțiune).

Schimbă perechea este o altă metodă interactivă pe care am folosit-o în activitățile cu preșcolari.

Această metodă are ca obiectiv stimularea comunicării și rezolvarea de probleme prin lucru în pereche. Metoda „Schimbă perechea”, am folosit-o în activități de observare, activități de convorbire, activități practice, etc. *Exemplu.* La activitatea de observare cu tema „Legume de toamnă”, am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai multe caracteristici ale legumelor care se coc în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul educatoarei, copiii au luat din coș o legumă la alegere pe care au observat-o, au analizat-o pentru a spune totul despre ea. Perechea a analizat leguma timp de 3-5 minute. La comanda educatoarei „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor legume prin câți mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier, sau „asalt de idei”, este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite. Această metodă am utilizat-o frecvent în activitățile de dezvoltare a limbajului pentru a da frâu liber imaginației copiilor și a le dezvolta capacitățile creatoare. Cu rezultate bune am folosit brainstormingul în cadrul povestirilor create după un tablou, sau un șir de ilustrații, în lecturile după imagini, convorbiri și jocuri didactice.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire cu tema „De ce îmi place anotimpul iarna?” la începutul activității copiii au stabilit împreună caracteristicile anotimpului iarna pornind de la întrebarea „Ce știți despre anotimpul iarna?”. Fiecare copil a răspuns printr-un enunț scurt în ordinea stabilită fără a repeta ideile colegilor. Ideile emise sunt direct proporționale cu numărul membrilor grupului. După enunțarea ideilor, copiii au fost rugați să reflecteze asupra lor și să se pronunțe care sunt cele mai aproape de adevăr. Au fost subliniate ideile care se încadrau în sarcina didactică și care conturau ideea finală. Aceste caracteristici sunt împărțite în 3 categorii:

Caracteristici care țin de evoluția naturii;

Caracteristici care țin de relația omului cu mediul în anotimpul iarna;

Caracteristici care nu se încadrează în nici o categorie și care vor fi eliminate.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci stelute mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ?. Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate.

Diagrama Venn este o metodă interactivă, de fixare, consolidare și evaluare a cunoștințelor. Această metodă are o largă aplicabilitate și am folosit-o cu succes în activitățile de observare, povestiri, convorbiri, jocuri didactice, etc.. Diagrama Venn este formată din 2 cercuri care se suprapun parțial. În spațiul care intersectează cele două cercuri am așezat, desenate sau scrise, asemănările dintre două obiecte, idei, concepte, iar în cele două cercuri am așezat aspectele specifice ale acestora. Pentru fixarea și evaluarea cunoștințelor copiilor, am folosit aceasta metodă în activitățile de povestire, observare, convorbire, etc.

Exemplu. În activitatea DLC-convorbire „Totul despre animale”, preșcolarii au realizat o diagramă în care au evidențiat asemănările și deosebirile existente între animalele domestice și animalele sălbatice. De asemenea, am folosit această metodă în jocul didactic „În lumea poveștilor” cu scopul de a verifica cunoștințele copiilor privind poveștile învățate

Din multitudinea de metode interactive, am prezentat pe scurt doar câteva pe care le-am aplicat la grupă, metode prin care noul și căutarea de idei conferă activității ”un mister didactic” în care copilul e participant activ la propria formare. Pe lângă metodele interactive prezentate mai sus, cu rezultate bune am mai folosit și alte metode cum sunt: metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele, tehnica blazonului, pălăriuțele gânditoare, studiu de caz etc..

„Călătorie în anotimpul toamna” o activitate de evaluare din domeniul Știință a încercat să îmbine metoda „**Călătorie misterioasă**” cu „**Ciorchinele**” și să le adapteze nivelului preșcolar, mai precis grupei mari. Activitatea a constat în parcurgerea unui traseu aplicativ în care echipele aveau de rezolvat probleme de orientare spațială ce implicau cunoașterea regulilor elementare de circulație rutieră. Grupa de preșcolari a avut ca sarcină de lucru (se adresează frontal): „Găsiți cât mai multe idei, cuvinte și imagini despre anotimpul toamna. Alegeți imaginile care se potrivesc anotimpului și așezați-le în jurul cuvântului scris pe panou” .Pe un panou mare s-a scris cuvântul TOAMNA. Lângă cuvânt se poate lipi o imagine de toamnă sugestivă. Se pun la dispoziția copiilor jetoane, imagini de toamnă cu fructe de toamnă, legume, peisaje, decupaje, texte literare- poezii , ghicitori, cântece de toamnă, decupaje din reviste, albume, fotografii.

Copiii vor selecta imaginile referitoare la anotimpul toamna și le vor lipi în jurul cuvântului scris pe panou. După ce se vor epuiza toate ideile, toate cunoștințele copiilor despre toamnă, educatoarea împreună cu aceștia va uni cuvintele și imaginile, stabilind legăturile, conexiunile dintre ele. La sfârșitul activității, educatoarea face sinteza finală, structurează ciorchinele, grupând logic informațiile, ideile, cunoștințele copiilor. Poate face completări, poate aduce corecturi. Beneficiile metodei sunt că se poate combina cu alte metode și procedee; poate fi introdusă în diferite etape ale unei activități; este foarte potrivită în cadrul unui proiect tematic pentru reactualizarea și sintetizarea cunoștințelor copiilor despre un subiect, precum și o ordonare a informațiilor; permite completarea cunoștințelor cu altele noi despre o anumită temă; copiii gândesc, răspund la întrebări, cooperează, comunică, fac asocieri, fac conexiuni, argumentează, completează; metoda stimulează și încurajează contribuția personală;

Concluzia la care am ajuns în urma activizării copiilor este că utilizarea metodelor interactive oferă un sprijin real educatoarei în demersul său didactic și ne ajută, ne determină, copil și dascăl, deopotrivă, să descoperim valoarea, frumusețea și diversitatea interacțiunii, relaționării și cooperării, să ne promovăm ideile, să respectăm opinia celuilalt și să ne implicăm profund și activ în construirea personalității proprii.

Bibliografie:

Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;

Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Goncea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;

Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001.

Învățarea digitală

Prof. Stan Mihaela – Zorica

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață, integrarea în câmpul muncii și alte aspecte importante ale vieții. Prin utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc. De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile.

Mai mult decât atât, aceste noi descoperiri ale vremurilor noastre au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informației și comunicațiilor, inteligența artificială, robotica sau biotehnologiile.

Tendențele în educație

Una dintre tendințele actuale în educație are legătură cu dezvoltarea unor abilități și competențe care să pregătească copiii pentru nevoile actuale ale lumii moderne. Astfel, accentul a început să fie pus pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă și analitică, dar și întreprinderea anumitor skill-uri de comunicare, lucru în echipă și digitale. În același timp, educația a devenit tot mai centrată pe elev, iar profesorii au început să joace rolul „călăuzitorilor”, meninți să îi ajute elevii să-și descopere talentele și să-și dezvolte potențialul.

Una dintre cele mai mari probleme fiind cea a accesibilității la educație, mai ales în mediile rurale sau defavorizate. Din nefericire, mulți copii nu au acces la o educație de calitate din cauza infrastructurii inadecvate, lipsei de resurse și a profesorilor necalificați.

În același timp, absenteismul elevilor, abandonul școlar, corupția în sistemul educațional și subfinanțarea acestuia sunt și ele probleme regăsite în majoritatea instituțiilor de învățământ din România.

Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate. De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experiență plăcută și satisfăcătoare în acest sistem.

Odată cu apariția instrumentelor și a platformelor digitale, educația a ieșit din limitele claselor tradiționale, ajungând la cursanți aflați la distanțe geografice mari și depășind barierele de timp și resurse. De la cursuri online și săli de clasă virtuale la resurse multimedia interactive, învățarea digitală a deschis o lume de posibilități pentru elevi, educatori și persoane care învață pe tot parcursul vieții.

Puterea învățării digitale constă în capacitatea sa de a personaliza educația, răspunzând nevoilor și preferințelor unice ale fiecărui cursant în parte. Prin intermediul tehnologiilor de învățare adaptivă, elevii se pot angaja în călătorii de învățare personalizate, primind conținut și sprijin adaptat care se aliniază cu punctele lor forte și cu domeniile în care trebuie să se îmbunătățească. Ca urmare, învățarea devine mai atractivă, interactivă și eficientă, favorizând o înțelegere mai profundă și o retenție a cunoștințelor.

Ea are potențialul de a reduce decalajele educaționale și de a crea oportunități pentru cei care, în mod tradițional, ar fi putut fi marginalizați sau insuficient deserviți. Prin intermediul platformelor online, indivizii pot accesa resurse educaționale de calitate, pot intra în contact cu instructori experți și se pot alătura unor comunități de învățare vibrante, indiferent de locația lor geografică sau de statutul socioeconomic.

Învățământul online se referă la educația oferită pe internet prin intermediul unor platforme precum săli de clasă virtuale și webinarii. Se concentrează pe experiențele de învățare la distanță cu ajutorul tehnologiilor digitale.

Învățarea digitală este un termen mai larg care cuprinde orice tip de învățare facilitată de instrumente digitale. Acesta include învățarea online, dar și activitățile offline, cum ar fi jocurile educaționale, simulările și învățarea mobilă. Ea valorifică tehnologiile digitale pentru a îmbunătăți procesele de predare și învățare.

Învățământul digital permite învățarea individuală prin oferirea unei serii de beneficii și oportunități pentru ca elevii să preia controlul asupra educației lor. Iată câteva moduri cheie în care învățarea digitală favorizează responsabilizarea:

- **Experiințe de învățare personalizate:** Cursanții pot explora subiecte de interes, își pot stabili propriile obiective de învățare și pot primi resurse care se aliniază la nevoile și preferințele lor specifice.
- **Flexibilitate și accesibilitate:** Învățarea digitală oferă flexibilitate în ceea ce privește timpul, locul și ritmul. Cursanții pot accesa conținutul și resursele educaționale după bunul lor plac, ceea ce le permite să își integreze învățarea în programul lor.
- **Accesul la diverse resurse de învățare:** Învățarea digitală oferă acces la o gamă largă de resurse educaționale din întreaga lume. Cursanții pot explora conținut multimedia, simulări interactive, experiențe de realitate virtuală și biblioteci online, extinzându-și cunoștințele dincolo de materialele tradiționale din clasă.
- **Oportunități de colaborare și de învățare între colegi:** Cursanții se pot angaja în discuții online, se pot alătura proiectelor de grup virtuale și pot participa la activități de colaborare cu colegi din locații și medii diferite.
- **Feedback imediat și autoevaluare:** Învățarea digitală permite feedback imediat la evaluări și activități. Cursanții pot primi feedback instantaneu la teste, sarcini și exerciții practice, ceea ce le permite să identifice zonele de îmbunătățire și să facă ajustări în timp util.
- **Promovarea unei mentalități de învățare pe tot parcursul vieții:** Prin intermediul învățării digitale, indivizii pot dobândi noi cunoștințe, abilități și competențe pe tot parcursul vieții lor. Aceștia pot accesa cursuri online, webinarii și resurse pentru a fi la curent cu cele mai recente evoluții din domeniul lor de interes și pentru a se adapta la o lume în schimbare rapidă.

Trăistuța cu povești în educația copiilor

Prof.inv.primar Stanciu Camelia

Poveștile joacă un rol important în educarea copiilor. Copiii sunt mult mai deschiși în acumularea de informații noi prin ascultarea de povești în care personaje captivante și amuzante se confruntă cu diverse situații și găsesc soluții potrivite la problemele care apar în calea lor. Poveștile pentru copii sunt ca niște vrăji magice care pot aduce bucurie și zâmbete pe fețele celor mici. Acestea sunt narațiuni fantastice care îi transportă pe copii în lumi pline de aventuri și de personaje minunate. Poveștile sunt o fereastră către imaginație și o oportunitate de a visa cu ochii deschiși. Poveștile sunt o modalitate excelentă de a-i ajuta pe copii să își dezvolte creativitatea și imaginația. Cititul poveștilor și crearea propriilor povești poate ajuta la stimularea gândirii creative a copiilor și la dezvoltarea abilităților lor de scriere. Poveștile pot fi folosite pentru a ajuta copiii să dezvolte empatia și înțelegerea celorlalți în mai multe moduri. Poveștile îi permit copilului să pătrundă într-un univers fantastic, plin de mistere și cât se poate de fascinant. Această fascinație îl atrage și încet, încet cu fiecare poveste citită micul ascultător pătrunde în această lume. Odată pătruns în această lume, cel mic începe să își dezvolte limbajul, dar și să își îmbogățească imaginația.

Citirea unei povești poate fi un moment deosebit de relaxant pentru cel mic. Unul dintre cele mai importante lucruri pe care cei mici le învață din povești este diferența dintre bine și rău. În povești ca și în basme, binele învinge întotdeauna. Cel mic va dobândi deprinderi pentru a realiza judecăți de valoare, precum și exprimarea propriilor sentimente într-un mod simplu. Copilul poate învăța ce înseamnă prietenia și care sunt aspectele pozitive ale vieții. Mai mult, va încerca să fie mai prietenos, precum personajele din poveste, bun, prieten cu alți copii, de ajutor precum personajele din poveste.

Cu ajutorul personajelor de poveste, micuțul va reuși chiar să își depășească anumite fobii. Binele și răul sunt două concepte pe care cel mic le poate distinge acum încă din primii anișori de viață. Copilul înțelege că există anumite reguli și conduite ce se aplică în fiecare zi. Aceste reguli trebuie respectate, deoarece în lipsa lor nici o societate nu poate funcționa. De asemenea, va înțelege că dacă nu respecti aceste reguli de conduită, devii personajul negativ, precum cel din poveste, iar personajul negativ întotdeauna suferă consecințele faptelor sale. Unele povești le oferă copiilor anumite repere despre cum să acționeze în viață, în diferite situații.

Copiii cunosc și își însușesc noțiuni, convingeri și sentimente morale, se raportează la personajele pozitive și dezaprobă comportamente negative. Astfel, pentru ca ei să înțeleagă ce înseamnă bunătatea, prietenia, hărnicia și pentru a urî răutatea, dușmănia, lenea, există "Fata babei și fata moșneagului" de I. Creangă, "Sarea în bucate" de P. Ispirescu, "Cenușereasa" și „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici” de Frații Grimm. Peripețiile personajelor, răutatea celor negative, bunătatea celor principale îi înduioșează pe copii și îi conving că este bine să urmeze exemplul celor buni. Povești precum "Ionică mincinosul", "Puf Alb și Puf Gri" ne învață ce este sinceritatea și îi determină pe copii să spună adevărul și să urască minciuna. Neascultarea părinților, încăpățânarea și consecințele acestora sunt reliefate de povești precum "Capra cu trei iezi" de I. Creangă, "Scufița Roșie" de Charles Perrault, "Povestea măgărușului încăpăținat". Pățaniile personajelor i-au convins pe copii că trebuie să asculte sfatul părinților, că nu este bună încăpățânarea și trebuie să se adapteze la regulile impuse de societate. Educarea dragostei față de muncă a fost posibilă și prin prezentarea unor povești precum "Povestea unui om leneș".

Datoria noastră a învățătorilor este să aducem copilul în punctul de iubire poveștile, a le asculta cu plăcere, a răspunde copilului atunci când el nu înțelege firul poveștilor, expresiile sau cuvintele din text. Etapa următoare ar fi aceea de a încuraja copilul să urmeze comportamentele pozitive a personajelor favorite. Povestile îi mai ajută pe copii să se simtă și confortabil și în siguranță și să creeze o legătură specială cu „părintele care îi citește povești”. Există o diferență dintre o poveste și un desen animat, este relația specială care se crează între povestitor și ascultător, comunicarea bidirecțională întrebările rostite și nerostite ale poveștii și explicațiile suplimentare care devin dependente de fiecare poveste și stârnesc curiozitatea copilului. Dacă ar fi să rezumăm ceea ce aduce povestea în viața copilului, putem menționa că povestea îl învață pe copil să o asculte, să urmărească firul ei, face legătura dintre imagine și ceea ce se aude, copilul observă descrieri, însușiri, emoții, comportamente și limbaj. Pentru a stimula interacțiunea cu copilul, uneori este bine să-l punem să ne descrie personajul, să deseneze ceva din poveste, să reproducă dialoguri sau fapte etc. Astfel, apelăm la imaginația lui și îl punem în pielea personajului, îi cerem să acționeze ca ele, creăm un mic joc de rol care sigur îi va plăcea, apoi îl solicităm să descrie emoțiile trăite fiind transpus în personaj. Toate aceste jocuri vor crea legături indistructibile dintre povestitor și micuțul auditor. Învățarea prin povești este, cu siguranță, o experiență distractivă și educațională, care are un impact pozitiv asupra dezvoltării ulterioare a copiilor. Prin urmare, ar trebui să încurajăm utilizarea educației prin povești și să îi ajutăm pe copii să exploreze lumea și să învețe valori importante prin intermediul poveștilor, fiindcă acestea întotdeauna au o morală din care copiii au multe de învățat. Prin intermediul poveștilor, elevii pot învăța reguli de comportament, își dezvoltă

empatia și imaginația, înțeleg importanța respectului și a aplicării normelor morale în toate aspectele vieții lor de acum dar și pe viitor. Poveștile pe care le folosim în mediul școlar reprezintă cel mai eficient mijloc prin care ne putem conecta emoțional cu copiii noștri, deoarece lumea poveștilor este o lume magică care nu cunoaște limite.

Bibliografie:

1. Bianca Bratu, Preșcolarul și literatura, Editura Didactică și Pedagogică, 1977
2. E. Bonchiș, Teorii ale dezvoltării copilului, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2006.
3. T. Crețu, Psihologia vârstelor, Editura Polirom, Iași, 2009.

ȘAHUL-ARTA DE A GÂNDI ÎN AVANS

PROF: LUMINIȚA STANCIU

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DAN BARBILIAN” GALAȚI

” Jocul este o punte aruncată între copilărie și vârsta matură” J. Chateau

Jocul de șah este unul din jocurile cele mai vechi și cele mai răspândite din lume. Totodată este un joc foarte modern, care a câștigat tot mai mulți adepți, fiind cel mai desăvârșit joc de gândire cunoscut. Întrunind atât elemente ale științei, cât și al artei, având un caracter inepuizabil, îmbinând o logică strictă cu un număr infinit de posibilități de manifestare a fanteziei, jocul de șah este un component al culturii mondiale. Șahul ca oricare activitate creatoare, va contribui la formarea personalității elevilor și integrarea lor în activitatea socială. Denumit și „Gimnastica minții” sau „Jocul înțelepților”, șahul trebuie să facă parte din bagajul de cunoștințe a fiecărui om, fiind un mijloc de recreere sau o activitate de pregătire pentru a participa la diferite competiții organizate la orice nivel . Șahul se poate învăța încă din copilărie pe un drum de multe ori anevoios, prin dificultățile întâmpinate, dar încântător prin satisfacțiile spirituale și intelectuale ce le sunt oferite o dată cu fiecare pas spre înțelegerea superioară a acestui frumos joc. De aceea consider că este necesar ca toți elevii să fie inițiați în tainele jocului de șah în școală, sub îndrumarea unui profesor, pentru a depăși mai ușor dificultățile întâmpinate în învățarea principiilor, legilor și regulilor care guvernează șahul.

Elevii trebuie să stăpânească într-o anumită măsură următoarele noțiuni : regulile jocului, valoarea pieselor, cunoștințe elementare despre cele trei faze ale partidei, să folosească principalele procedee tactice, să aplice în practică noțiunile învățate.

Aceste noțiuni îi vor ajuta să-și dezvolte cele mai importante capacități intelectuale : gândirea creatoare și logică, puterea de analiză și sinteză, intuiția, imaginația, memoria, atenția, perspicacitatea, capacitatea de anticipație, puterea de concentrare, capacitatea de a experimenta. Puterea de luptă, voința de a învinge sunt alte trăsături de personalitate dezvoltate de acest joc.

Jocul de șah este un bun pretext pentru elevi de a le imprima o solicitare constructivă și în același timp dinamică. El oferă o plăcută și deconectantă „căutare” de soluții în rezolvarea unor situații problematice prin cultivarea perseverenței , încrederii în sine și a voinței.

„ Șahul este aparent un joc, dar din punct de vedere al conținutului este o artă, iar din punct de vedere al dificultății de însușire este o știință.” T. Petrosian

Competențe specifice

1.Cunoașterea și înțelegerea conceptelor, a terminologiei și a procedurilor specifice jocului de șah(descrierea tablei de sah si a pieselor de sah)

1.1 Recunoașterea tablei de sah si a elementelor asociate acestora

1.2. Recunoașterea figurilor si a valorii individuale

1.3. Efectuarea de aplicatii simple

2.Utilizarea regulilor de mutare si capturare a pieselor de sah

2.1. Orientarea si miscarea in spatiu in raport cu repere/directii precizate, folosind sintagme de tipul: in, pe , langa, in fata, in spate, sus, jos, stanga, dreapta, pe linie,pe coloana, pe diagonala

2.2. Mutarea figurilor pe tabla de sah conform regulilor specifice

3.Aplicarea de procedee tactice pentru castigarea unei partide prin mat

3.1. Identificarea matului ca modalitate de finalizare a unei partide de sah

3.2. Exersarea unor procedee tactice simple ce regasesc in jocul de sah

Activități de învățare(exemple)

* recunoașterea unei linii,coloane,diagonale.

* colorarea de linii, coloane, diagonale pe o tablă de șah desenată pe liniatura caietului de matematică

* așezarea corectă a tablei de șah cu campul h1 sau a8 in partea dreapta

* joc de rol pe șotronul tablei de șah

* recunoașterea figurilor după formă

* așezarea corectă a figurilor in poziția inițială pe tabla de șah

* discuții privind înțelegerea jocului

* exersarea unor reguli de bază pentru partida de șah; albul mută primul; o data muta albul, o data negrul

* recunoașterea valorii fiecărei figuri in parte

* exersarea unor scheme de capturare a pieselor in timpul partidei

* exersarea regulii prin care prin care regele nu se poate captura

* indentificarea pieselor dupa descrierea formei si/sau a tipului de mutare pe tabla de sah.

* localizarea unui camp intr-o anumita coloana, diagonala sau linie

* compararea valorilor figurilor si stabilirea importantei fiecare

* vizionarea unor secvente de partide de sah

* reprezentarea prin desene a unor modele decorative simple, folosind linii, coloane, diagonale

* aplicarea regulilor de mutare a figurilor

* aplicarea regulilor de capturare a figurilor

* diferentierea regulilor de mutare si capturare de la piesa la piesa

* exercitii de identificare, in functie de valoare, a piesei care este mai avantajos de capturat

- * jocuri pe echipe de capturare a figurilor la tabla demonstrativa*
- * identificarea etapelor unei partide de sah*
- * recunoasterea matului ca modalitate de finalizare a unei partide de sah*
- * exercitii de diferentiere intre sah, mat si pat*
- * exercitii de identificare a avantajelor matului realizat cu figurile grele, (cele care controleaza mai multe campuri si au valoare mare)*
- * exercitii de utilizare a procedeelor tactice –atac dublu,- „furculita”, „atac prin descoperire, legarea-*
- * exercitii de rezolvare a unor combinatii simple prin aplicarea procedeelor –atac dublu-furculita,- atac prin descoperire, -legarea –prin care sa obtina avantaj material sau mat*
- * rezolvarea unor teste cu tema in conditii de concurs cu timp limitat*
- * identificarea efectelor pozitive si negative ale cunoasterii procedeelor tactice*
- * folosirea softurilor special de sah pentru o intelegere mai buna a procedeelor tactice*

Jocul de șah este un bun pretext pentru elevi de a le imprima o solicitare constructivă și în același timp dinamică ,de aceea consider că este necesar ca toți elevii să fie inițiați în tainele acestui joc.El oferă o plăcută și deconectantă „căutare” de soluții în rezolvarea unor situații problematice prin cultivarea perseverenței , încrederii în sine și a voinței.

„ Șahul este aparent un joc, dar din punct de vedere al conținutului este o artă, iar din punct de vedere al dificultății de însușire este o știință.” T. Petrosian

Bibliografie:

- 1) Vlad Ungureanu, Vasile Manole, Vladimir Danilov., Ghid de Sah pentru anul I de studiu, Editura PIM, Iasi 2014
- 2) Irina Coralia Candea, Viorel-George Dumitru – O călătorie în lumea șahului

INTERNET: Site-uri dedicate jocului de șah:

- www.zone.com
- www.fics.onenet.net
- www.chessclub.com

VALORILE ETICE ÎN ACTIVITATEA PREUNIVERSITARĂ

Stănescu Antalia-Celestina

Școala Gimnazială Carpen, Dolj

Integritatea academică ține de domeniul eticii, iar acest subiect nu a fost nicicând mai sensibil având în vedere transformările pe care le putem observa în ceea ce privește valorile umane care ne definesc și care ne conturează caracterul. Problema morală la care ne referim se subscrive uneia juridice de asemenea actuale, drepturile stipulate prin Constituția României, dar și prin Declarația Universală a Drepturilor Omului, trebuind a fi respectate în toate sferele activității umane, dar mai ales în cea a educației și a justiției, căci acestea din urmă sunt cele care ne delimitează gândirea, percepția și relațiile socio-umane.

Astfel, educația este cea care deschide drumul devenirii noastre și ne indică limitele proprii noastre vieți, precum și ancorarea noastră în societate prin respectarea legilor și prin înțelegerea a ceea ce înseamnă spiritului legii. De asemenea, fără egalitate și echitate în educație nu putem vorbi de șanse egale în parcursul academic, deprecindu-se astfel toate valorile și instituțiile academice ce ar trebui să fie considerate de prestigiu, mai ales când este vorba de un parcurs academic superior. Justiția, pe de altă parte, este cea care ne oferă cadrul activității noastre, precum și ultimul resort în lupta contra inechității.

Mediul școlar, prin tot ceea ce înseamnă acesta, este strâns legat de un set de valori intrinseci, ireductibile și totodată create de om pentru om și pentru relațiile socio-umane ale acestuia. Putem privi aceste valori ca niște coordonate ale acțiunii sale care orientează, îndrumă și unește membrii înspre cooperare, având și o funcție integratoare în societate.

Ele reprezintă cadrul formal al regulilor morale și integre din punct de vedere academic, definitive și definitorii în ceea ce privește pozițiile etice. Valorile etice sunt un sistem de referință ale regulilor consensuale acordate în activitatea școlară, care pun ordine în activitatea din domeniul învățământului, precum și în interiorul comunității (definesc relațiile moral - profesionale dintre membrii comunității școlare, cât și între aceștia și colaboratorii externi).

Principalele valori etice, care pot fi extinse și circumscrise altor domenii, sunt următoarele nouă:

a) Libertatea academică este una dintre cele mai importante valori, presupunând faptul că spațiul școlar trebuie să fie ferit de conflicte și de constrângeri, altele decât cele de natură instructivă, morală și legală.

b) Autonomia propriei persoane reprezintă consimțământul personal pentru urmarea și continuarea parcursului academic al oricărui individ.

c) Transparența este o altă valoare definitorie eticii școlare, academice, și a moralei în general, fiind cea care impune asigurarea accesului la informație a publicului în ceea ce privește toate categoriile de acțiuni, informații care interesează membrii comunității, dar și societatea din care aceasta face parte.

d) Relațiile dintre membrii comunității școlare trebuie să fie străjuite de etica profesională și presupune evitarea legăturilor și pozițiilor care duc la conflicte de interese și incompatibilități de natură să afecteze relațiile, judecățile și evaluările obiective, și mai ales acțiunile celorlalți membri ai comunității. Astfel, tot ceea ce presupune și permite favoritismul, nepotismul, aplicarea de standarde subiective în apreciere sau evaluare, acte de persecuție sau de ignorare, etc, trebuie înlăturate.

e) Orice membru al comunității trebuie să lucreze într-un climat liber de orice discriminare, hărțuire, umilire, dispreț, amenințare, intimidare, iar relațiile sale să fie bazate pe respect, grijă și toleranță, într-un cadru în care rezolvarea disputelor se face prin argumente raționale și nu prin utilizarea unui limbaj care poate leza (cuvinte, etichetări, stil și ton) sau unor atitudini/acțiuni injurioase și inadmisibile în mediul școlar. Se va încuraja politețea, curajul, respectul, solitudinea, aprecierea mândria, altruismul, empatia, înțelegerea, solidaritatea, promptitudinea, optimismul, precum și o atitudine tolerantă și înțeleghătoare.

f) Alte două valori fundamentale pentru etica profesorului sunt dreptatea și echitatea, acestea încurajând atitudini corecte și de respingere a discriminării, a inegalității de șanse și exploatarea oricărui individ. Cultura trebuie promovată plecând de la premisele unei activități bazate pe performanță și probitate, pe stimularea metodelor și tehnicilor de lucru consultative și flexibile. Se va descuraja și se va încerca să se elimine orice formă de corupție, inițiativă ce trebuie să plece de la fiecare membru al mediului academic.

g) Trebuie căutat și cultivat profesionalismul, acesta reprezentând competență în exercitarea profesiei și încurajează încrederea în celălalt, dar și în validitatea și relevanța deciziilor profesionale prin menținerea standardelor profesionale și prin solidaritatea față de colegi, aflată în paralel cu o competiție colegială loială. Se va căuta distanțarea față de amatorism, de diletantism și de impostură și se va încuraja obligația morală de a lucra în serviciul elevilor, cu obligativitatea evitării oricărui comportament arbitrar și a oricărui tratament preferențial nejustificat.

h) Meritocrația este esențială în recunoașterea, cultivarea, recompensarea realizărilor și a valorilor și a calității personale sau colective și în încurajarea eficacității, eficienței și performanței școlare. Dedicarea față de profesie și față de studiu este esențială, loialitatea față de instituție și respectul față de membrii comunității trebuie să se îmbine cu talentul și creativitatea individului.

i) Orice individ trebuie să fie conștient de responsabilitatea profesională și socială, căci ea implică oferirea atenției cuvenite în rezolvarea problemelor profesionale. Ea implică colegialitatea și spiritul cetățenesc responsabil care presupune la rândul său garantarea dreptului de a critica public (cu argumente întemeiate și pertinente, bineînțeles) pentru a stopa încălcările standardelor profesionale și de calitate. Dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică sunt excluse, precum și evitarea responsabilității față de studenți, față de subordonați sau față de angajați.

De asemenea, în mediul academic, incluse în valorile mai sus menționate se pot enumera și câteva principii care asigură respectarea valorilor învățământului preuniversitar. Printre acestea, menționăm principiul obiectivității și al imparțialității, principiul dreptului la opinie separată sau la abținere și retragere.

Prin definirea acestor valori și principii, atât mediul școlar, cât și profesorul își formează un set de reguli care trebuie să fie respectate, dar se și delimitează un cadru legal și etic de desfășurare a activității. Fără aceste referințe morale, profesionale și juridice, integritatea învățământului are de suferit pe plan cultural, având repercursiuni pe perioadă îndelungată și este sub sfera de pericol a unei dificile și lungi căi de reabilitare, dacă abateri de la sistemul etic vor fi descoperite.

Calitatea și obiectivitatea sunt esențiale, aceste valori fiind definitorii și delimitative în demersul educațional, ele definesc moral și profesional relațiile dintre membrii acestei

comunități, dar și între aceștia și indivizi externi, făcând ca mediul preuniversitar să fie credibil și acreditat social de către cetățeni.

Bibliografie:

- Nicolescu, Adrian, *Etică și integritate academică*, ed. Sitech, Craiova, 2020.
- Elena Emilia Ștefan, *Etică și integritate academică*, Curs universitar, Editura Pro Universitaria, 2018.
- Emanuel Socaciu, Constantin Vică, Emilian Mihailov, Toni Gibeă, Valentin Mureșan, Mihaela Constantinescu, *Etică și integritate academică*, Editura Universității din București, 2018.
- Legea nr. 1/2011 privind Legea educației naționale actualizată.
- Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare.
- Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

EDUCAȚIA VIITORULUI – CUM SĂ CONSTRUIM UN SISTEM BAZAT PE EXCELENȚĂ

Profesor Iulia STĂNESCU

Școala Gimnazială *Sfântul Gheorghe*, Giurgiu

Educația reprezintă fundamentul unei societăți sănătoase și progresive, iar calitatea acesteia joacă un rol crucial în dezvoltarea individuală și colectivă. În ultimii ani, sistemele educaționale din întreaga lume au fost supuse unei transformări profunde, în încercarea de a trece de la un sistem educațional standardizat, centrat pe performanța medie, la un sistem de excelență care să sprijine diversitatea talentelor și să încurajeze inovația. Această transformare presupune o schimbare a abordărilor pedagogice, precum și o regândire a scopurilor educației.

Educația standard se referă la un sistem de învățământ bazat pe un curriculum uniform, un set de reguli și metode didactice aplicate în mod egal tuturor elevilor. De obicei, acest sistem pune accent pe atingerea unui nivel minim de competențe și se concentrează pe teste standardizate, cu scopul de a asigura echitatea. Deși acest tip de educație poate oferi un cadru de învățare coerent, adesea nu reușește să răspundă nevoilor individuale ale elevilor sau să sprijine dezvoltarea completă a potențialului lor.

Educația standard se confruntă cu mai multe provocări, printre care:

Uniformizarea învățării: Un curriculum uniform nu ține cont de diversitatea elevilor, de stilurile lor de învățare și de interesele lor individuale. Elevii cu ritmuri diferite de învățare sau cu talente speciale pot fi adesea neglijăți sau subestimați.

Lipsa inovației: Sistemele educaționale standardizate tind să se concentreze pe transmiterea de informații și memorarea acestora, în loc să încurajeze gândirea critică, creativitatea și inovația.

Evaluarea rigidă: Testele standardizate nu reflectă în mod adecvat diversitatea abilităților și a capacităților elevilor, iar performanțele lor nu sunt întotdeauna o măsură corectă a învățării lor reale.

Educația de excelență se referă la un sistem educațional care nu doar că urmărește să îndeplinească obiectivele educaționale de bază, dar și să încurajeze elevii să atingă potențialul lor maxim, să devină lideri, inovatori și cetățeni activi ai societății. Excelența în educație presupune personalizarea învățării, stimularea gândirii critice și creativității și promovarea unui mediu educațional care să încurajeze curiozitatea și pasiunea pentru învățare.

Pentru a transforma educația de la standard la excelență, este necesar un efort coordonat între profesori, elevi, părinți și autoritățile educaționale. Câteva direcții importante de acțiune includ:

Personalizarea învățării: Fiecare elev are un ritm de învățare și un stil propriu. Transformarea educației presupune implementarea unor metode de învățare adaptate, care să răspundă nevoilor fiecărui elev. De exemplu, folosirea tehnologiei pentru a crea lecții interactive și resurse educaționale personalizate poate ajuta la creșterea nivelului de implicare al elevilor și la îmbunătățirea rezultatelor acestora.

Încurajarea gândirii critice și a creativității: Educația de excelență pune accent pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, rezolvare de probleme și creativitate. Profesorii trebuie să încurajeze elevii să pună întrebări, să exploreze soluții inovative și să își exprime opiniile.

Evaluarea continuă și diversificată: În loc de testele standardizate, evaluarea în educația de excelență trebuie să fie mai flexibilă și mai diversificată. Acest tip de evaluare poate include

portofolii, proiecte, activități de grup și autoevaluări, care permit o înțelegere mai cuprinzătoare a progresului elevilor.

Formarea continuă a cadrelor didactice: Profesorii joacă un rol esențial în procesul de transformare a educației. Formarea lor continuă, adaptată la noile tendințe educaționale și tehnologii, este crucială pentru a putea sprijini elevii în dezvoltarea lor.

Un exemplu notabil al unei țări care a reușit să facă tranziția de la un sistem educațional standardizat la unul de excelență este Finlanda. Sistemul educațional finlandez pune accent pe echitate, personalizarea învățării și profesori foarte bine pregătiți. În loc de teste standardizate, Finlanda folosește evaluări formale mai rare, iar profesorii au autonomie și încredere să își adapteze metodele de predare în funcție de nevoile elevilor.

Deși tranziția spre excelență este esențială, aceasta vine cu unele provocări:

Resurse limitate: Multe școli, în special în zonele defavorizate, se confruntă cu lipsa resurselor necesare pentru a implementa metode de învățare inovative.

Rezistența la schimbare: Atât profesorii, cât și părinții sau autoritățile educaționale pot fi reticenți față de schimbările majore în sistemul educațional.

Infrastructura inadecvată: Multe școli nu dispun de infrastructura necesară pentru a implementa tehnologii moderne de învățare.

Transformarea educației de la un sistem standardizat la unul de excelență reprezintă o provocare majoră, dar esențială pentru dezvoltarea unei societăți progresiste și inovative. Prin personalizarea învățării, stimularea gândirii critice și creativității, și prin implementarea unor metode de evaluare mai flexibile, educația poate deveni un instrument puternic pentru atingerea excelenței. Această schimbare nu doar că va sprijini dezvoltarea elevilor, dar va contribui și la crearea unei societăți mai echitabile, mai inovative și mai bine pregătite pentru provocările viitorului.

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN PREGĂTIREA COPILULUI PENTRU ACTIVITATEA ȘCOLARĂ

Ștefănescu Adreana Viorica

Centrul pentru Educație Incluzivă „Constantin Pufan” Timișoara

În regimul comunist copii cu deficiențe erau considerați un impediment în calea dezvoltării societății, marginalizarea lor fiind iminentă. Pentru că societatea privea acești copii ca pe niște elemente negative, inutile, nu s-a făcut nici un efort pentru integrarea lor școlară.

În cel mai bun caz, acești copii erau trimiși în școli speciale, fiind astfel separați de copiii normali de aceeași vârstă. Alții, mai puțin norocoși, datorită nivelului scăzut de cultură al părinților ori situației materiale precare, rămâneau acasă fără să beneficieze de un minim grad de educație. Aceștia, din păcate, rămâneau niște neadapți toată viața.

Educația timpurie are efect pozitiv asupra abilităților copilului și asupra viitoarei sale cariere școlare, în special pentru copiii proveniți din medii socio-economice foarte defavorizate, în sensul că aceștia progresa în plan intelectual, dezvoltă atitudini pozitive față de învățare precum și motivația de a depune în viitor un efort real în școală. S-a constatat că educația timpurie are un efect pozitiv asupra abilităților intelectuale și sociale ale copiilor, independent de mediul lor de proveniență, atunci când instituțiile preșcolare promovează cu adevărat calitatea, atât în ceea ce privește mediul fizic cât și interacțiunile adult/copil.

Educația timpurie (incluzând educația preșcolară) are efecte pozitive asupra viitoarei integrări sociale a adolescentului și adultului. Studiile au arătat faptul că pentru copiii proveniți din medii socio-economice defavorizate s-a observat o reducere a comportamentului delicvent, precum și o rată mai mare a duratei de școlarizare. Acest efect asupra integrării sociale poate fi explicat, printr-o integrare educațională reușită cu mai puțini ani de repetenție, rate mai scăzute de abandon și o dorință mai mare de a fi integrat în societate.

Trebuie menționat că efectele educației timpurii asupra educației ulterioare a copilului sunt în strânsă legătură cu influențele educaționale primite pe parcurs. La o vârstă timpurie (până la 3 ani), tipurile de îngrijire oferite copiilor influențează dezvoltarea lor. Mai târziu, rezultatele depind de experiențele oferite în procesul de învățare. De aceea este foarte important să se definească și să se promoveze calitatea în educație la toate nivelurile de învățământ.

Cercetările în domeniu au dovedit faptul că introducerea copilului deficient în școlile speciale îngreunează recuperarea acestuia datorită faptului că este izolat de copiii normali de aceeași vârstă.

După evenimentele din 1989, problema integrării a devenit o problemă națională. S-a pus accent pe acceptarea copiilor cu deficiențe și pe înțelegerea faptului că aceștia nu sunt responsabili de situația în care se află.

În urma colaborării cu celelalte state și mai ales cu Uniunea Europeană, țara noastră a adoptat unele proiecte legislative cu referire la copiii cu deficiențe și la integrarea acestora în școlile normale. Astfel, Guvernul României a adoptat Hotărârea nr.972/1995, prin care se aprobă Planul național de acțiune în favoarea copilului. În cadrul acestui plan se menționează necesitatea prevenirii excluderii și marginalizării copiilor cu deficiențe, accesul acestora, în funcție de potențial, la structurile și programele învățământului de masă, precum și educația în cadrul școlilor normale. Dorința țării noastre de a adera la Uniunea Europeană a grăbit evoluția procesului de integrare deoarece a fost înțeles faptul că o societate modernă trebuie să-și ajute toți membrii și în special pe cei aflați în dificultate. Hotărârile de Guvern și Ordinele emise în ultimii ani, prevăd măsuri de îmbunătățire a activităților de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială pentru copiii/elevii/tinerii/ cu cerințe educative speciale.

Pregătirea copiilor preșcolari pentru școală rămâne o problemă de actualitate în condițiile intensificării și accelerării întregului proces de învățământ începând chiar de la vârsta de 3 ani.(D.Tudoran, I.Sabău, Ilie Antal, 2005, p.73), iar demersurile de aplicare a noii legi a educației, vin în întâmpinarea și rezolvarea acestei probleme.

Preocuparea pentru educarea copiilor datează din cele mai vechi timpuri. Ca atare, între societate și educație există o strânsă interdependență.

Grădinița are posibilitatea de a sistematiza, organiza, completa și corecta informațiile primite de la copii la intrarea în instituțiile de învățământ preșcolar. Aceste informații completează la copil și lărgesc sistemul vechilor cunoștințe pe care acesta le are. Formele de intervenție a educatoarelor în jocurile copiilor reprezintă o problemă deosebit de importantă în procesul dezvoltării, gândirii preșcolarului (D.Tudoran, I.Sabău, I.Antal, Pedagogie școlară și preșcolară, 2004, Editura Aura, Timișoara).

Relațiile de simpatie dintre educatoare și copii dau acestora din urmă sentimentul de siguranță, de ocrotire în cadrul mediului în care aceștia își desfășoară activitatea(grupe de copii, grădinița).

În etapa preșcolarității în mod special, părinții au responsabilitatea față de reușita acestora în procesul de educație, să asigure copilului nu numai condițiile materiale necesare dezvoltării fizice și psihice ci ei trebuie să pună bazele întregii formări a viitoarei personalități a copilului.

Familia unde copilul este supus unui regim educativ echilibrat în concordanță cu cel din grădiniță, contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității acestuia, fiind cel mai eficient model educativ.

În cazul în care copiii sunt neglijăți și se retrag acțiunile de colaborare cu grădinița acuzându-se lipsa de timp, de pregătire sau încrederea în ceea ce face grădinița, lipsa de preocupare justificată frecvent, duc la sensibilizarea copiilor cu urmări traumatizante în dezvoltarea normală și echilibrată.

Cazurile familiilor care consideră că, copiii lor sunt preferați atât de familie cât și de educatoare sunt cazurile în care copiii de fapt sunt scoși din colectiv și împinși pe panta de individualism și egoism datorită faptului că părinții în mod special dar și excesiv îi înconjoară cu o dragoste oarbă transformându-i într-un fel de idoli a căror dorințe și capricii sunt îndeplinite întocmai de către copil.

Pentru ca acțiunea educativă, prin demersul pedagogic, realizat de grădiniță să aibă efecte pozitive, trebuie ca cei doi factori psihosociali (grădinița și familia) să găsească modalități comune de lucru cu copiii preșcolari și să existe o bună cunoaștere reciprocă. Educatoarea trebuie să cunoască bine condițiile vieții de familie în care trăiește copilul. Blocarea verigilor de comunicare și de relaționare dintre grădiniță și familie determină neatingerea obiectivelor educaționale propuse.

Grădinița pregătește copiii pentru sarcinile școlii, dezvoltându-le capacitățile intelectuale în acțiune. O atenție specială în procesul pregătirii pentru sarcinile școlii este activizarea gândirii copilului prin posibilitățile oferite de problematizare, acordându-se o mare atenție formulării răspunsurilor, copilul realizând mai repede o acțiune decât o sarcină verbală.

În cadrul pregătirii pe care grădinița trebuie să o asigure, se are în vedere dezvoltarea fizică generală, dezvoltarea mișcărilor ca și posibilitatea de coordonare a acestora precum și facilitarea achiziționării de informații despre diverse aspecte ale mediului înconjurător.

Pentru ca activitățile instructiv-educative să se poată desfășura în condiții optime trebuie avute în vedere datele dezvoltării copilului din perioada preșcolară.

Continuitatea între grădiniță și școală se asigură în special prin măsuri de ordin pedagogic. Aceste măsuri vizează:

- cunoașterea temeinică a copiilor la intrarea în clasa pregătitoare, în special a acumulărilor realizate în perioada preșcolară, legate de capacitățile de exprimare, de nivelul auzului fonematic, de posibilitățile de mănuiere a instrumentelor de scris, de coordonarea mișcărilor mâinii în vederea trasării de contururi, ș.a.m.d.;

- corelația dintre programele grădiniței și cele ale clasei pregătitoare respectiv clasei I-a, programe ce trebuie cunoscute atât de educatoare cât și de învățători;
- continuitatea în folosirea metodelor și procedeele didactice în activitatea de învățare, precum și intervențiile în formele de organizare, atât ca mijloc de relaxare, cât și ca mod de învățare.

În concluzie pentru ca procesul de integrare să se desfășoare optim, părțile implicate trebuie să funcționeze ca un sistem. Între grădiniță, copil, echipa de specialiști care se ocupă de el și familia acestuia trebuie să existe o strânsă colaborare. Părinții sunt un element important al reușitei integrării copilului în grupul de covârșnici. Nu este suficientă plasarea copilului într-un grup fie că prezintă deficiență, fie că este un copil normal. În ambele cazuri este necesară colaborarea tuturor factorilor implicați în educație.

Bibliografie:

D.Tudoran, I.Sabău, I.Antal, Pedagogie școlară și preșcolară, Editura Aura, Timișoara, 2004

ACTIVITATI INTERACTIVE SI NONFORMALE

PENTRU COPIII CU CES

Profesor educatie timpurie Stefanescu Luminita

Scoala Gimnaziala Nr.133 Bucuresti

“Dizabilitatea este un concept în evoluție și aceasta rezultă din interacțiunea dintre persoanele cu deficiențe și barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și afectivă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți”, potrivit Convenției ONU cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități. Conform reglementărilor relevante, dizabilitatea este un concept care cuprinde deficiențe/afectările, limitările de activitate și restricțiile de participare. Acest termen denotă aspecte negative ale interacțiunii dintre individ, care are o problemă de sănătate, și factorii contextuali în care se regăsește, respectiv factorii de mediu și factorii personali.

În ceea ce privește cerințele educaționale speciale, conform definiției date de lege, acestea reprezintă „necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/afectări sau dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.). Asistența complexă fără necesități educaționale suplimentare nu definește CES”.

Așadar, pe de o parte, avem dizabilitatea care înglobează o problemă de sănătate, o limitare a participării și legătura dintre această problemă medicală și factorii externi. Pe de altă parte, avem cerințele educaționale speciale care vizează cadrul de învățare și reprezintă măsuri suplimentare, nevoi suplimentare, răspuns adaptat și adecvat unei anumite deficiențe/dizabilități.

În ceea ce privește dreptul la educație a persoanelor cu dizabilități, Convenția ONU prevede următoarele: „Statele părți recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități la educație. În vederea realizării acestui drept, fără discriminare și cu respectarea principiului egalității de șanse, statele părți vor asigura un sistem educațional incluziv la toate nivelurile, precum și formarea continuă, îndreptată spre:

- a) dezvoltarea pe deplin a potențialului uman, a simțului demnității și a propriei valori, consolidarea respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului și pentru diversitatea umană;
- b) dezvoltarea personalității, talentelor și creativității proprii persoanelor cu dizabilități, precum și a abilităților lor mentale și fizice, la potențial maxim;
- c) a da posibilitatea persoanelor cu dizabilități să participe efectiv la o societate liberă.

Pe de altă parte, legislația internă oferă o definiție a educației incluzive: „Educația incluzivă se referă la un sistem de educație deschis tuturor copiilor și fiecăruia în parte. Educația incluzivă înseamnă, de asemenea, un proces de identificare, diminuare și eliminare a barierelor care împiedică învățarea și în școală și din afara școlii, deci de adaptare continuă a școlii la copii”. Sistemele de educație incluzivă pot fi definite prin faptul că toți copiii învață împreună, în școli de masă aflate în localitatea sau comunitatea lor, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor, iar modelele de predare, materialele didactice și mediul școlar sunt adaptate nevoilor tuturor copiilor. Prin educație incluzivă, toți acești copii au acces la educație de calitate, își pot valorifica întregul potențial și pot contribui la dezvoltarea comunităților din care fac parte, ajungându-se astfel la crearea unei societăți mai bune, bazate pe egalitatea de drepturi și de șanse.

Activitățile interactive și nonformale sunt esențiale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES), deoarece acestea pot stimula învățarea prin experiențe practice, dezvoltarea abilităților sociale și îmbunătățirea încrederii în sine. Iată câteva sugestii de activități:

****Ateliere de artă**:** folosirea diferitelor materiale (culori, colaje, argilă) pentru a crea opere de artă; aceasta le poate dezvolta creativitatea și abilitățile motorii fine.

****Jocuri de rol**:** simularea unor situații sociale unde copiii pot învăța să interacționeze și să comunice, de exemplu, un magazin sau o întâlnire între prieteni.

****Activități de grup în aer liber**:** jocuri precum "captura steagului" sau "vânătoare de comori", care promovează colaborarea și munca în echipă.

****Activități culinare**:** gătit împreună, care poate ajuta la dezvoltarea abilităților de urmărire a instrucțiunilor și la învățarea despre nutriție.

****Proiecte de știință**:** experimente simple care pot fi realizate acasă sau la școală, încurajând curiozitatea și explorarea.

Activități nonformale:

****Cluburi de lectură****: organizarea unor întâlniri pentru citirea și discutarea cărților, adaptate intereselor și nivelului de înțelegere al copiilor.

****Teatru de păpuși****: crearea și interpretarea unor povești folosind păpuși, ceea ce poate ajuta la dezvoltarea abilităților de comunicare și expresie.

****Activități de mindfulness și relaxare****: exerciții de respirație, yoga sau meditație adaptate, care pot ajuta copiii să își gestioneze emoțiile.

****Activități de voluntariat****: implicarea în acțiuni comunitare, care pot învăța copiii despre empatie și responsabilitate socială.

****Sport adaptat****: activități fizice care sunt adaptate nevoilor fiecărui copil, cum ar fi jocuri de echipă sau exerciții de coordonare.

****Personalizare****: fiecare copil are nevoi și abilități diferite, deci este important să adaptați activitățile la nivelul lor de dezvoltare.

****Feedback pozitiv****: încurajarea și sprijinul sunt esențiale pentru a ajuta copiii să se simtă acceptați și motivați.

****Colaborarea cu specialiști****: lucrul împreună cu profesori, terapeuți sau psihologi poate oferi perspective valoroase asupra activităților potrivite.

Prin implementarea acestor activități interactive și nonformale, putem contribui la dezvoltarea generală a copiilor cu cerințe educaționale speciale, ajutându-i să învețe într-un mod plăcut și adecvat nevoilor lor. Recuperarea și integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) necesită o abordare multidimensională, care să implice mai mulți factori cheie.

Există o varietate de software educațional care poate fi utilizat pentru a sprijini copiii cu cerințe educaționale speciale (CES). Aceste programe sunt concepute pentru a facilita învățarea și a dezvolta abilități într-un mod adaptat nevoilor individuale. Iată câteva exemple de softuri educaționale utile:

****Read&Write**** - un program de asistență care ajută copiii cu dificultăți de citire și scriere, oferind suport în ceea ce privește citirea textelor, scrierea și înțelegerea.

****Boardmaker**** - utilizat pentru a crea material didactic vizual, cum ar fi diagrame, pictograme și grafice, pentru a sprijini comunicarea și învățarea.

****Ginger Software**** - o aplicație care oferă instrumente de corectare gramaticală, sugestii de scriere și ajutoare pentru organizarea ideilor, fiind deosebit de utilă pentru copii cu dislexie.

****Inspiration**** - un soft care ajută la organizarea gândurilor prin crearea de grafice și hărți mentale, sprijinind procesul de învățare vizuală.

****Kahoot!**** - o platformă interactivă de învățare care utilizează quiz-uri și jocuri pentru a face învățarea mai distractivă și accesibilă.

****TictoTalk**** - o aplicație de comunicare augmentativă și alternativă (AAC) care ajută copiii cu dificultăți de comunicare să se exprime.

****DaisyDisk**** - un software care ajută la gestionarea timpului și a sarcinilor, util pentru copiii care au dificultăți în organizare și planificare.

****Special Stories**** - o aplicație care permite utilizatorilor să creeze povești personalizate, sprijinind nu doar dezvoltarea abilităților de lectură, ci și exprimarea creativă.

****ModMath**** - o aplicație concepută pentru a ajuta copiii cu dificultăți în matematică să își organizeze și să își rezolve problemele.

****Speech Blubs**** - o aplicație care utilizează tehnologia de recunoaștere vocală pentru a ajuta copiii să își dezvolte abilitățile de vorbire prin jocuri interactive.

Aceste softuri sunt doar câteva exemple de resurse care pot fi adaptate pentru a răspunde nevoilor educaționale ale copiilor cu CES. Este important ca profesorii și părinții să colaboreze pentru a identifica cele mai potrivite soluții pentru fiecare copil în parte. Fiecare copil cu CES este unic, iar adaptarea strategiilor în funcție de nevoile individuale este esențială pentru a asigura un progres optim. Stimularea și integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) reprezintă un aspect esențial în educația și dezvoltarea acestora. În acest context, este important să se adopte o abordare holistică, care să aibă în vedere nevoile individuale ale fiecărui copil, promovând în același timp incluziunea și integrarea în comunitate.

Bibliografie:

Salvati Copiii-Campania Globala pentru Educatie- editia 2024

Tehnologia în sprijinul educației

Stîrcea Denisa, Profesor învăț. primar:, C.N.I. Matei Basarab, Rm. Vâlcea

Datorită dezvoltării actuale a tehnologiei informației și comunicării, educația în școală trebuie să rezolve în mod adecvat două probleme: cum se utilizează în general tehnologia informației prin intermediul calculatorului și cum se utilizează software-ul în activitatea didactică pentru a transforma calculatorul și Internetul în auxiliare didactice.

„*Elevul viitorului va fi un explorator*” spune Marshall McLuhan. Pentru aceasta el trebuie să fie conștientizat de importanța învățării prin cercetare, prin descoperire, de importanța realizării conexiunilor între diferite discipline. Din analiza comparativă a reformelor curriculare din unele țări europene și nu numai, se desprinde necesitatea educației de a ține pasul cu evoluțiile din noile tehnologii informatice și de comunicare. Principala urgență educativă fiind legată de intervenția noilor tehnologii și includerea lor în sistemul educativ.

Majoritatea specialiștilor consideră că nu trebuie să ne întrebăm dacă instruirea se îmbunătățește prin utilizarea calculatoarelor, ci cum pot fi utilizate mai bine calitățile unice ale acestora, care le deosebesc de alte medii: interactivitatea, precizia operațiilor efectuate, capacitatea de a oferi reprezentări multiple și dinamice ale fenomenelor și, mai ales, faptul că pot interacționa consistent și diferențiat cu fiecare elev.

„*educația trebuie să prevină utilizările oarbe ale noilor tehnologii informatice în comunicare, să împiedice înstrăinarea omului, să lupte contra dorinței de divertisment permanent, contra fricii nejustificate față de noile tehnologii în comunicare, să prevină diminuarea spiritului creativ*”. G. De Landsheere

„*Elevul viitorului va fi un explorator*” spune Marshall McLuhan. Pentru aceasta el trebuie să fie conștientizat de importanța învățării prin cercetare, prin descoperire, de importanța realizării conexiunilor între diferite discipline. Din analiza comparativă a reformelor curriculare din unele țări europene și nu numai, se desprinde necesitatea educației de a ține pasul cu evoluțiile din noile tehnologii informatice și de comunicare. Principala urgență educativă fiind legată de intervenția noilor tehnologii și includerea lor în sistemul educativ.

Dacă primele realizări în domeniul instruirii asistate de calculator se concentrau mai mult pe învățare prin verificarea cunoștințelor, ulterior au început să apară softuri complexe, care încurajează construcție activă a cunoștințelor, asigură contexte semnificative pentru învățare, promovează reflecția, eliberează elevul de mai multe activități de rutină și stimulează activitatea intelectuală asemănătoare celei depuse de adulți în procesul muncii. Toate aceste elemente modifică aria activităților profesorului, atât cantitativ, cât și calitativ.

Este unanim acceptată o clasificare a softurilor educaționale după funcția pedagogică specifică pe care o pot îndeplini în cadrul unui proces de instruire: exersarea, prezentarea interactivă de noi cunoștințe, prezentarea unor modele ale unor reale sau simulare, testarea cunoștințelor, dezvoltarea unor capacități sau aptitudini printr-o activitate de joc.

Din studiile întreprinse pe plan internațional s-au desprins o serie de concluzii interesante cu privire la eficiența utilizării software-ului educațional, dintre care amintim:

- aproape toate cercetările relevă avantajele utilizării calculatoarelor în comparație cu alte metode;
- reducerea timpului de studiu;
- atitudinea față de computer se modifică pozitiv;
- utilizarea computerelor este mai eficientă în științe decât în domeniul limbilor;

- în instruirea asistată de calculator exersarea este eficientă în formarea deprinderilor elementare, în timp ce sistemele tutoriale sunt mai eficiente în formarea deprinderilor intelectuale de nivel superior;

- instruirea asistată de calculator este mai eficientă ca instruire complementară, decât ca formă alternativă;

- elevii care învață încet și cei rămași în urmă câștigă mai mult decât cei frunțași; strategiile bazate pe utilizarea calculatoarelor sunt mai eficiente la nivelurile inferioare.

Prin soft educațional denumim un program proiectat în raport cu o serie de coordonate pedagogice și tehnice; în sens larg, prin soft educațional se înțelege orice program proiectat pentru a fi utilizat în instruire.

Destinat unei arii mai restrânse, dar dezvoltate ca profunzime și varietate, este softul proiectat pentru a fi utilizat direct în procesul de predare-învățare, adică în demersul educațional care poartă numele de instruire asistată de calculator.

Pentru o primă „degroșare” conceptuală a acestei zone, ne vom referi la o clasificare a softurilor educaționale după funcția pedagogică specifică pe care o pot îndeplini în cadrul unui proces de instruire: prezentare de noi cunoștințe, simulare, exersare, testare, dezvoltarea unor capacități sau aptitudini, jocuri educative.

1. *Softuri de exersare* (Drill-and-Practice)

Softurile de acest tip intervin ca un supliment al lecției din clasă, realizând exersarea individuală necesară însușirii unor date, proceduri, tehnici sau formării unor deprinderi specifice; ele îl ajută pe învățător să realizeze activitățile de exersare, permițând fiecărui elev să lucreze în ritm propriu și să aibă mereu aprecierea corectitudinii răspunsului dat.

2. *Softuri interactive* pentru predarea de cunoștințe noi.

Softurile de acest tip creează un dialog asemănător dialogului profesor-elev între elev și programul respectiv.

3. *Softuri de simulare*

Acest tip de soft permite reprezentarea controlată a unui fenomen sau sistem real, prin intermediul unui model cu comportament analog. Prin lucrul cu modelul se oferă posibilitatea modificării unor parametri și observării modului cum se schimbă comportamentul sistemului.

4. *Softuri pentru testarea cunoștințelor*

Reprezentând gama cea mai variată, întrucât specificitatea lor depinde de mai mulți factori – momentul testării, scopul testării, tipologia interacțiunii – aceste softuri apar uneori independente, altele făcând parte integrantă dintr-un mediu de instruire complex.

5. *Jocuri educative*

Softuri care sub forma unui joc – atingerea unui scop, prin aplicarea inteligentă a unui set de reguli – îl implică pe elev într-un proces de rezolvare de probleme. De obicei se realizează o simulare a unui fenomen real, oferindu-i elevului diverse modalități de a influența atingerea scopului.

Una din caracteristicile de primă importanță ale unui soft educațional este calitatea interacțiunii cu utilizatorul, elevul, de ea depinde măsura în care la elev se produce învățarea. Din acest punct de vedere unele softuri sunt centrate pe elev, altele sunt centrate pe profesor, dar nu-și propun și exersarea ce poate merge până la individualizarea demersului.

„Noile educații” au o puternică vocație inter- și transdisciplinară. Toate educațiile (educația ecologică, educația demografică, educația pentru tehnologie și progres, educația pentru timpul liber, educația pentru pace și cooperare) nu sunt domenii pentru o singură disciplină care se studiază.

Interdisciplinaritatea integrativă și transdisciplinaritatea au un rol important, esențial în introducerea noilor educații în învățământ.

Perspectiva interdisciplinară presupune absorbarea fenomenelor și proceselor complexe contribuind la formarea unei imagini unitare a realității, la însușirea unei metodologii unitare de absorbare a realității.

Diferența dintre perspectiva interdisciplinară și cea pluridisciplinară constă în aceea că în cazul ultimei perspective, fenomenele și procesele sunt studiate de mai multe discipline, care contribuie la o mai bună cunoaștere a lor, fiecare cu metodologia sa.

În prezent, arealul noilor educații este unul fierbinte, aflat în continuă mișcare și restructurare, datorită complexității sale în concordanță cu perspectiva acțională, procesuală și relațională a educației. Prezența și folosirea computerului în școli este echivalentă cu descoperirea tiparului.

La clasă, calculatorul este un instrument indispensabil în procesul de predare-învățare. Folosim calculatorul la aproape toate obiectele de studiu: vizualizăm proiectele realizate de către elevi, pe suport electronic, prezentare de materiale multimedia, accesăm informații de pe CD-uri, dischete, elaborăm schițe structurate ce conțin elemente esențiale din tema discutată fapt care asigură atât fixarea cunoștințelor cât și feedback-ul atunci când se revine ulterior la schița respectivă. De asemenea la îndemână năpăstră este laboratorul de informatică unde se folosește software-ul AEL adaptând conținuturile din baza de date cu nevoile de cunoaștere ale elevilor. Pentru clasele I-IV numărul de lecții ce pot fi accesate este destul de redus, singura utilizare eficientă este aceea de a crea și aplica teste elevilor.

Abordarea interdisciplinară asigură o integrare logică a tuturor tipurilor de conținuturi, o stabilitate minuțioasă a relațiilor reciproce dintre materiile de învățământ.

La clasa I am folosit jocul pe calculator „Iată ce cunosc!” care presupunea folosirea cunoștințelor de Lb. Română, matematică, științe, educație plastică. Rolul învățătorului este minimal în acest joc, copilul fiind evaluat de către calculator. În prima fază trebuie să recunoască imaginea, de obicei animale, să scrie numele sub imagine, următorul pas era să despartă cuvântul în silabe, următorul pas era de a face corespondența între cifră și număr, având ca sarcină să „tragă” în interiorul diagramei tot atâtea elemente cât indica cifra, iar ultima etapă era să coloreze imaginea dată. După fiecare etapă, calculatorul făcea evaluarea demersului întreprins de către elev, îl încuraja și îl aprecia. Același program a fost folosit cu succes și la grădiniță.

Pentru evaluare sub formă de concurs am folosit CD-urile „Cultura generală”, „Cartea curioșilor”, ce conțin seturi de întrebări din toate ariile curriculare, copilul având posibilitatea de a rezolva singur sarcinile și de a fi evaluat de către calculator. Oricât de important ar fi, calculatorul nu trebuie să înlocuiască preocupările specifice copilăriei. Trebuie să conștientizăm părinții de dezavantajele pe care calculatorul le are asupra sănătății atunci când se abuzează de folosirea acestuia și de necesitatea de a asigura un echilibru între activitățile specifice vârstei și asimilarea tehnicii moderne.

Concluzii

Pe baza celor observate în utilizarea mediilor electronice în învățare, în timpul lecțiilor, formulăm câteva concluzii:

- Calitatea predării și a învățării depinde, în primul rând, de calitatea conținutului produsului multimedia, cât și de modul său de realizare. O persoană poate învăța foarte mult, dar nu totul, prin utilizarea unui soft educațional de calitate bună.

- Calitatea predării și învățării depinde în al doilea rând de competența, în specialitate, psihopedagogică și metodică a cadrului didactic, care poate adăuga valoare unui soft educațional de calitate mai slabă, chiar și atunci când are un nivel mic de competență în a utiliza calculatorul.

- Realizarea conținuturilor educaționale ar trebuie dezvoltată împreună cu profesorii și testată la clase încă din primele faze de realizare, ca un răspuns la necesitățile reale ale cadrelor didactice și ale elevilor.

● Conținuturile electronice și eLearning-ul ,în general, sunt încă la începutul „carierei”,deși se produc de aproape 20 de ani. În prezent, se tinde către produse adaptive, care se autoreglează după profilul psiho-intelectual al utilizatorului. Utilizatorul poate urma ,astfel, un traseu mult mai eficient decât tradiționala soluție de produs unic care se adresează tuturor.

Bibliografie

1. Glava,C.(2005),”Tehnologiile E-Learning.Analiză didactică”,în *Educația21*, nr.2,Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
2. Marcu V.,”(2002),” O introducere în deontologia profesiei didactice”, Oradea.
3. Stanciu M.,(1999), „Reforma conținuturilor învățământului”, Cadru metodologic, Editura Polirom, Iași.

INTEGRAREA JOCURILOR DIDACTICE PENTRU ÎNVĂȚARE ACTIVĂ ÎN PREDAREA CHIMIEI LA LICEU

Ecaterina Cristina Suci
Colegiul Național Andrei Mureșanu Dej

Introducere

Educația științifică la nivel liceal din România se află într-un moment de tranziție, cu o nevoie acută de adaptare a metodelor de predare pentru a răspunde cerințelor elevilor de astăzi. Chimia, ca disciplină fundamentală, implică înțelegerea și aplicarea unor concepte teoretice complexe, adesea abstracte, care pot deveni greu accesibile prin metodele de predare tradiționale. O abordare bazată exclusiv pe teorie și memorare are tendința să limiteze implicarea și înțelegerea elevilor, contribuind la o percepție negativă asupra acestei discipline.

Pentru a face față acestor provocări, o soluție viabilă este integrarea jocurilor didactice în predarea chimiei. Jocurile didactice reprezintă activități structurate care utilizează elemente ludice pentru a stimula învățarea activă și pentru a ajuta elevii să aplice conceptele teoretice într-un mod practic și captivant. Prin crearea unui cadru interactiv, profesorii pot să transforme lecțiile de chimie în experiențe memorabile și să încurajeze participarea elevilor, îmbunătățindu-le astfel motivația și performanțele academice.

Acest articol își propune să exploreze modalitățile prin care jocurile didactice pot îmbunătăți predarea chimiei la liceu în România. Vom analiza impactul acestor metode asupra elevilor, vom prezenta exemple concrete de jocuri aplicabile în lecțiile de chimie și vom discuta provocările și soluțiile pentru implementarea lor în sistemul educațional românesc. De asemenea, vom oferi recomandări practice pentru profesori, pentru a integra cu succes aceste activități în lecțiile lor.

Contextul Inovației Educaționale

În multe țări europene și la nivel internațional, s-au adoptat metode de învățare bazate pe experiență și interactivitate pentru a spori implicarea elevilor în materiile științifice. La nivel global, integrarea jocurilor didactice în predarea chimiei a demonstrat un impact pozitiv asupra performanțelor academice și a motivației elevilor. Una dintre țările care s-a remarcat în această privință este Finlanda, recunoscută pentru un sistem educațional orientat spre învățarea activă și colaborativă. Profesorii de chimie din Finlanda folosesc frecvent simulările virtuale pentru a ilustra structuri moleculare complexe și pentru a demonstra reacțiile chimice. Elevii sunt implicați în activități interactive care le permit să exploreze, să experimenteze și să înțeleagă fenomenele chimice într-un context aplicativ. De exemplu, un proiect

educațional finlandez numit „Chemistry for All” a inclus utilizarea unor jocuri educaționale de tip puzzle molecular, în care elevii trebuiau să asambleze molecule și să analizeze legăturile chimice. Acest tip de abordare a contribuit la creșterea interesului elevilor pentru Chimie, facilitând înțelegerea unor concepte abstracte prin experiențe practice.

Japonia reprezintă un alt exemplu notabil în utilizarea jocurilor didactice pentru predarea chimiei. În școlile japoneze, profesorii au adoptat competițiile de tip „challenge-based learning” pentru a încuraja elevii să rezolve probleme complexe prin colaborare și aplicarea cunoștințelor chimice. O activitate frecvent întâlnită implică scenarii de „salvare a mediului”, în care elevii, jucând rolul de cercetători, trebuie să găsească soluții pentru probleme legate de poluare, reciclare și gestionarea resurselor naturale. Prin această metodă, elevii își dezvoltă abilități de analiză critică, lucru în echipă și aplicare practică a cunoștințelor. Studiile realizate în școlile japoneze au arătat că elevii care au participat la astfel de activități au înregistrat o îmbunătățire semnificativă a rezultatelor la evaluări, fiind mai motivați să învețe chimie.

Olanda este un alt exemplu de succes în utilizarea jocurilor educaționale în predarea disciplinelor științifice. Profesorii olandezi folosesc frecvent platforme digitale interactive și aplicații educaționale pentru a simula procese chimice complexe. De exemplu, un proiect denumit „ChemLab” permite elevilor să participe virtual la experimente de laborator, să observe reacții chimice și să analizeze diferite variabile. Jocul stimulează gândirea critică și permite elevilor să învețe prin încercare și eroare, ceea ce le oferă o înțelegere mai profundă a fenomenelor chimice și îi motivează să se implice activ în procesul educațional.

Statele Unite ale Americii au integrat, de asemenea, jocurile didactice în predarea chimiei prin diverse inițiative educaționale și programe interactive. Un exemplu relevant este utilizarea platformelor gamificate care oferă simulări și jocuri educaționale pentru liceeni. Prin utilizarea acestor platforme, elevii pot colabora în rezolvarea unor probleme științifice complexe și pot concura în jocuri de tip „quest” care includ scenarii chimice. Studiile efectuate în școlile americane au demonstrat că acest tip de învățare crește retenția informațiilor și stimulează creativitatea elevilor.

Prin implementarea unor astfel de metode, predarea chimiei devine mai accesibilă și mai relevantă pentru elevi. România poate beneficia de pe urma acestei abordări inovatoare, adaptând strategiile educaționale la nevoile și contextul specific al elevilor români.

În România, elevii de liceu întâmpină dificultăți în înțelegerea și aplicarea conceptelor de chimie din cauza unui accent predominant pe predarea teoretică. Această metodă, deși utilă pentru dezvoltarea unei baze de cunoștințe, limitează capacitatea de a înțelege procesele complexe din domeniul chimiei și nu le

oferă elevilor oportunități de a învăța prin practică. Jocurile didactice pot aborda aceste nevoi, oferind o metodă complementară de predare care stimulează participarea activă și implicarea elevilor.

Studiile recente demonstrează că elevii care participă activ în cadrul lecțiilor au șanse mai mari de a reține informații și de a înțelege conceptele pe care le studiază. În cazul chimiei, această participare activă poate fi facilitată de jocuri didactice care încurajează experimentarea, colaborarea și creativitatea. Spre exemplu, un joc de tip „vânătoare de comori chimice” poate implica elevii în descoperirea elementelor și compușilor chimici prin intermediul unor indicii sau sarcini interactive. Prin asemenea activități, elevii nu doar că își dezvoltă abilități de cercetare și rezolvare a problemelor, ci învață să aplice teoria într-un mod concret și distractiv.

Utilizarea jocurilor în predarea chimiei oferă numeroase beneficii, printre care:

- Stimularea interesului pentru disciplină: activitățile interactive ajută la captarea atenției elevilor și la menținerea unui nivel ridicat de motivație;
- Învățare practică: jocurile permit elevilor să aplice cunoștințele teoretice în scenarii reale sau simulate;
- Dezvoltarea abilităților sociale: prin colaborarea în echipe, elevii își dezvoltă abilități de comunicare, lucru în echipă și empatie;
- Creșterea performanțelor școlare: studiile arată că elevii care participă la activități ludice în cadrul lecțiilor obțin rezultate mai bune la evaluări, fiind mai bine pregătiți să înțeleagă concepte abstracte și să le aplice în practică.

Jocurile didactice sunt activități planificate ce îmbină elemente de joc și învățare pentru a stimula implicarea activă a elevilor. Ele sunt structurate în jurul unor obiective educaționale clare, oferind sarcini de rezolvat prin participare activă, învățare colaborativă și interacțiune directă. Spre deosebire de metodele tradiționale de predare, care deseori implică transmiterea pasivă a informațiilor, jocurile didactice încurajează elevii să devină participanți activi în procesul de învățare, să își pună întrebări, să investigheze și să experimenteze. Aceste activități pot lua diverse forme, de la jocuri de simulare și competiții, până la activități colaborative și jocuri de rol.

În contextul educațional românesc, aplicarea jocurilor didactice poate fi o modalitate de a revitaliza interesul elevilor pentru disciplinele științifice, în special chimie. În această materie, conceptele abstracte și procesele complexe sunt deseori percepute ca fiind dificile, dar jocurile didactice pot transforma lecțiile într-o experiență captivantă și memorabilă. De exemplu, utilizarea simulărilor virtuale pentru a demonstra reacțiile chimice permite elevilor să observe și să experimenteze procesele în timp real, ceea ce facilitează înțelegerea și aplicarea practică a cunoștințelor teoretice.

Chimia, prin natura sa, implică procese, structuri și reacții care deseori nu sunt observabile în mod direct. Elevii trebuie să înțeleagă legăturile complexe dintre elementele chimice, să recunoască modelele de

reacție și să aplice legile chimice în contexte practice. Jocurile didactice oferă un cadru interactiv și captivant care transformă aceste procese abstracte în experiențe accesibile. De exemplu, un joc de tip "laborator virtual" permite elevilor să simuleze reacții chimice, să combine diferite elemente și să observe rezultatele în timp real. Prin participare activă, elevii își dezvoltă o mai bună înțelegere a fenomenelor chimice și sunt mai motivați să studieze disciplina.

Un alt exemplu relevant este jocul de rol, unde elevii pot juca roluri de chimiști industriali. Prin intermediul scenariilor de joc, elevii pot simula procese de fabricație chimică, pot analiza substanțe și rezolva probleme reale de mediu, cum ar fi poluarea apei sau reciclarea. Jocurile de rol contribuie la dezvoltarea abilităților de colaborare, gândire critică și rezolvare a problemelor și ajută elevii să înțeleagă importanța chimiei în viața de zi cu zi. În timpul acestei activități, elevii sunt încurajați să colaboreze, să aplice cunoștințele chimice dobândite și să dezvolte soluții inovatoare. Acest tip de activitate nu doar că stimulează învățarea, dar și creează un context de aplicare reală a teoriei, ajutând elevii să își dezvolte abilități practice și sociale.

Chimia este o disciplină care implică numeroase concepte abstracte, precum structura moleculară, reacțiile chimice și legile termodinamicii. În predarea tradițională, aceste concepte pot deveni dificil de înțeles pentru elevi, ceea ce poate duce la o lipsă de interes pentru materie. Prin utilizarea jocurilor didactice, profesorii pot transforma aceste concepte complexe în activități interactive. De exemplu, simulările virtuale permit elevilor să observe reacțiile chimice în timp real, înțelegând modul în care substanțele interacționează între ele. Astfel, jocurile didactice stimulează învățarea activă, cresc interesul elevilor și facilitează aplicarea teoriei în situații reale.

Cu toate acestea, integrarea jocurilor didactice în predarea chimiei din România se confruntă cu numeroase provocări, precum lipsa materialelor necesare și lipsa unei pregătiri suficiente pentru profesori. Pentru ca această metodă să fie implementată eficient, este nevoie de un sprijin activ din partea autorităților și a comunității educaționale, prin alocarea de resurse și organizarea de programe de formare pentru cadrele didactice.

Impactul jocurilor didactice asupra elevilor

Jocurile didactice contribuie la crearea unui mediu de învățare captivant, care implică elevii și le dezvoltă abilități esențiale pentru învățare și viață. Prin participarea la activități interactive, elevii își îmbunătățesc capacitatea de a gândi critic, de a rezolva probleme complexe și de a colabora cu colegii. Studiile au demonstrat că elevii care participă la jocuri didactice prezintă o mai bună retenție a informațiilor, o atitudine pozitivă față de învățare și o motivație crescută de a studia chimia. De asemenea, aceștia își dezvoltă abilități sociale și de comunicare, prin colaborarea în echipe și rezolvarea de sarcini comune.

Provocările și soluțiile pentru implementare

În ciuda beneficiilor evidente, implementarea jocurilor didactice în predarea chimiei nu este lipsită de provocări. Profesorii se confruntă adesea cu lipsa resurselor necesare pentru desfășurarea acestor activități, precum și cu dificultatea de a integra jocurile în curriculumul existent. Pentru a depăși aceste obstacole, este importantă colaborarea cu autoritățile educaționale și comunitatea locală pentru crearea de resurse accesibile și organizarea de sesiuni de formare dedicate profesorilor. De asemenea, integrarea tehnologiei în educație, prin utilizarea de platforme digitale și aplicații interactive, poate facilita desfășurarea jocurilor didactice în școli.

Analiză comparativă a platformelor digitale și aplicațiilor interactive pentru predarea chimiei

În predarea chimiei la nivel liceal, integrarea platformelor digitale și a aplicațiilor interactive este esențială pentru a transforma lecțiile tradiționale în experiențe captivante și semnificative. Aceste soluții oferă elevilor oportunitatea de a învăța prin experimentare, de a vizualiza procese complexe și de a-și testa cunoștințele într-un mediu interactiv. În continuare, vom analiza câteva dintre cele mai importante platforme și aplicații, evidențiind avantajele și limitele fiecăreia.

1.ChemCollective

Descriere: ChemCollective este o platformă online care oferă simulări virtuale de laborator pentru chimie. Elevii pot efectua experimente virtuale, pot combina substanțe chimice și pot observa reacțiile rezultate.

Avantaje: Platforma este gratuită și accesibilă, oferind un mediu sigur pentru experimente. Simulările permit elevilor să exploreze diferite scenarii fără riscuri reale, ceea ce este util în special pentru experimentele complexe sau periculoase.

Limitări: Interfața poate părea mai puțin atractivă pentru elevii obișnuiți cu tehnologii moderne și jocuri avansate. De asemenea, simulările sunt limitate la anumite tipuri de reacții și nu includ toate elementele curriculumului de Chimie.

2.PhET Interactive Simulations

Descriere: Dezvoltată de Universitatea din Colorado Boulder, această platformă oferă simulări interactive pentru diverse discipline științifice, inclusiv chimie. Elevii pot explora concepte precum structura moleculară, legăturile chimice și reacțiile acido-bazice.

Avantaje: Platforma este interactivă și atractivă, oferind simulări bine structurate și ușor de utilizat. PhET stimulează învățarea prin experimentare și oferă feedback instantaneu, ceea ce ajută la consolidarea cunoștințelor.

Limitări: Disponibilitatea resurselor este limitată la anumite subiecte, iar utilizarea poate necesita o conexiune stabilă la internet. În plus, unele simulări pot părea prea simpliste pentru elevii avansați.

3.Labster

Descriere: Labster oferă simulări de laborator virtuale la un nivel avansat, combinând realitatea virtuală cu scenarii educaționale complexe. Platforma include lecții interactive care acoperă teme diverse din chimie, cum ar fi analiza compușilor chimici și procesele de sinteză.

Avantaje: Labster oferă o experiență imersivă prin utilizarea realității virtuale, ceea ce poate crește semnificativ implicarea elevilor. Platforma acoperă o gamă largă de subiecte și este utilă pentru aprofundarea conceptelor teoretice și aplicarea lor în contexte practice.

Limitări: Costurile de acces pot fi ridicate pentru unele școli, iar utilizarea realității virtuale necesită echipamente speciale, care nu sunt întotdeauna disponibile în școlile din România.

4.Molecule 3D & AR Chemistry Apps

Descriere: Aceste aplicații interactive permit elevilor să vizualizeze molecule și structuri chimice în 3D, oferind suport pentru învățarea conceptelor de legături chimice și structuri moleculare.

Avantaje: Vizualizarea 3D oferă o experiență unică de învățare, permițând elevilor să înțeleagă structura și interacțiunea atomilor într-un mod detaliat. Utilizarea tehnologiei AR (realitate augmentată) poate face lecțiile mai atractive și captivante.

Limitări: Aceste aplicații necesită dispozitive mobile performante și acces la internet. De asemenea, ele sunt limitate în ceea ce privește diversitatea simulărilor și acoperirea subiectelor.

5.Kahoot! și Quizizz

Descriere: Aceste platforme sunt folosite pentru crearea de jocuri de tip quiz și competiții interactive, care pot include întrebări de chimie și teste de cunoștințe.

Avantaje: Kahoot! și Quizizz sunt ușor de utilizat, accesibile și stimulează competiția sănătoasă între elevi, crescând motivația de a învăța. Profesorii pot crea teste personalizate pentru a evalua cunoștințele elevilor.

Limitări: Aceste platforme sunt mai potrivite pentru recapitularea cunoștințelor și mai puțin utile pentru învățarea unor concepte noi și complexe.

Concluzie a Analizei Comparative

Fiecare dintre aceste platforme și aplicații prezintă avantaje specifice și poate fi utilizată în funcție de nevoile elevilor și de resursele disponibile în școli. Pentru o implementare eficientă, este important ca profesorii să evalueze caracteristicile fiecărei platforme și să le adapteze în funcție de nivelul de cunoștințe al elevilor și de obiectivele lecțiilor. Integrarea acestor resurse digitale în predarea chimiei poate transforma lecțiile într-o experiență captivantă și educativă, contribuind la dezvoltarea abilităților practice și la creșterea interesului pentru știință.

Aceasta este analiza comparativă detaliată a platformelor digitale și aplicațiilor interactive pentru predarea chimiei.

Studiu de Caz: Implementarea jocurilor didactice într-un liceu.

Această secțiune se va concentra pe un studiu de caz privind utilizarea jocurilor didactice în predarea chimiei într-un liceu din România, evidențiind procesul de implementare, impactul asupra elevilor și lecțiile învățate.

Contextul Implementării

Studiul de caz a fost realizat într-un liceu din România care a integrat jocurile didactice în cadrul lecțiilor de chimie pentru elevii de clasa a XII-a. Scopul proiectului a fost de a îmbunătăți înțelegerea conceptelor complexe, de a crește motivația elevilor și de a transforma învățarea într-o experiență interactivă. Proiectul a fost desfășurat pe parcursul unui modul și a implicat colaborarea dintre profesori, elevi și coordonatori de proiect.

Activitățile implementate

Jocuri de simulare a reacțiilor chimice

Elevii au participat la simulări virtuale în cadrul cărora au combinat substanțe chimice și au observat rezultatele reacțiilor în timp real. Jocurile au fost proiectate să permită încercarea mai multor scenarii și să încurajeze învățarea prin experimentare. De exemplu, elevii au simulat reacții de neutralizare între acizi și baze și au analizat efectele modificării concentrațiilor reactanților.

Platforme și Aplicații utilizate pentru simularea reacțiilor chimice

În cadrul proiectului, au fost utilizate mai multe platforme digitale și aplicații interactive care au facilitat simularea reacțiilor chimice, oferind elevilor un mediu sigur și captivant pentru învățare.

PhET Interactive Simulations

Această platformă a fost folosită pentru a explora reacțiile chimice de bază, cum ar fi reacțiile de neutralizare și reacțiile redox. Simulările au permis elevilor să ajusteze concentrațiile reactanților și să observe modificările care apar în echilibrul chimic. Prin acest tip de activități, elevii au testat diferite scenarii și au putut înțelege mecanismele din spatele reacțiilor chimice, dezvoltând o mai bună înțelegere a conceptelor fundamentale. Elevii au modificat concentrațiile reactanților și au observat efectele asupra pH-ului soluției și asupra produselor obținute. Aceste simulări au oferit elevilor o înțelegere detaliată a proceselor chimice și le-au permis să experimenteze în siguranță, fără riscurile asociate experimentelor fizice.

ChemCollective Virtual Labs

Această aplicație a fost utilizată pentru a simula experimente care ar fi greu de realizat în condiții normale de laborator din cauza costurilor sau a riscurilor implicate. Elevii au putut combina diferite substanțe pentru a observa reacțiile chimice, gestionând parametrii precum temperatura și presiunea. Simulările au

oferit oportunități de învățare prin încercare și eroare, încurajând elevii să își dezvolte gândirea critică și capacitatea de a rezolva probleme.

Pe parcursul modulului, au fost organizate competiții de tip „quiz” și „concurs de reacții chimice”, în care elevii au lucrat în echipe pentru a răspunde la întrebări teoretice și pentru a rezolva probleme practice. Aceste competiții au stimulat spiritul de competiție și au motivat elevii să își aprofundeze cunoștințele.

Impactul asupra elevilor

Rezultatele proiectului au arătat o îmbunătățire semnificativă a implicării elevilor și a performanțelor acestora. Evaluările periodice au indicat o creștere a înțelegerii conceptelor chimice și o atitudine mai pozitivă față de materia predată. Elevii au raportat că au învățat mai ușor și mai plăcut prin jocurile didactice, iar profesorii au observat o creștere a motivației și a colaborării între colegi.

Concluzii ale Studiului de Caz

Studiul de caz a evidențiat potențialul jocurilor didactice de a îmbunătăți experiența de învățare a elevilor și de a transforma predarea Chimiei într-un proces captivant. Prin implicarea activă a elevilor și utilizarea metodelor interactive, lecțiile de Chimie pot deveni mai accesibile și mai relevante pentru generațiile viitoare. Integrarea jocurilor didactice în predarea chimiei la nivel de liceu necesită o abordare structurată și planificată, care să asigure eficiența activităților și impactul pozitiv asupra elevilor. Iată câteva recomandări și strategii pentru profesori, pentru a maximiza beneficiile utilizării jocurilor didactice și pentru a depăși provocările întâlnite în implementarea lor.

1. Evaluarea nevoilor elevilor și planificarea jocurilor didactice

Înainte de a integra jocurile didactice în lecțiile de chimie, profesorii trebuie să evalueze nevoile și nivelul de cunoștințe al elevilor. Este important să se identifice conceptele dificile și subiectele care ar putea beneficia cel mai mult de o abordare interactivă. Planificarea jocurilor trebuie să includă obiective clare, sarcini specifice și activități care să răspundă nevoilor educaționale ale elevilor. De exemplu, simulările de laborator virtual pot fi folosite pentru a consolida învățarea reacțiilor chimice complexe, în timp ce jocurile de rol pot aborda aspecte practice ale aplicării chimiei în diverse domenii.

2. Adaptarea jocurilor în funcție de resursele disponibile

Implementarea jocurilor didactice poate fi influențată de resursele materiale și tehnologice disponibile. Profesorii pot utiliza platforme gratuite și aplicații online, precum PhET Interactive Simulations sau ChemCollective, pentru a oferi elevilor acces la activități interactive. În lipsa resurselor digitale, profesorii pot adapta jocurile pentru a fi desfășurate sub formă de activități practice, utilizând materiale simple și accesibile. De exemplu, experimentele de simulare a reacțiilor chimice pot fi organizate cu materiale de bază, iar competițiile de tip „quiz” pot fi realizate în format clasic, pe hârtie.

3. Crearea unui mediu colaborativ și participativ

Jocurile didactice trebuie să fie desfășurate într-un mediu care să încurajeze colaborarea și participarea activă a elevilor. Profesorii trebuie să promoveze un climat de încredere, în care elevii să se simtă încurajați să participe, să pună întrebări și să își împărtășească ideile. Activitățile de echipă, cum ar fi concursurile și jocurile de rol, sunt ideale pentru dezvoltarea abilităților sociale și de colaborare. În cadrul acestor activități, elevii pot învăța să își respecte colegii, să comunice eficient și să își dezvolte spiritul de echipă.

4. Feedback-ul și evaluarea impactului jocurilor didactice

Este esențial ca profesorii să evalueze impactul jocurilor didactice asupra elevilor și să ofere feedback constant. Evaluările periodice și reflecțiile de grup pot ajuta la identificarea punctelor forte și a aspectelor care necesită îmbunătățiri. Feedback-ul elevilor este valoros pentru adaptarea și optimizarea activităților viitoare. De exemplu, profesorii pot solicita opiniile elevilor despre jocurile utilizate, despre nivelul de dificultate și despre modul în care acestea le-au îmbunătățit învățarea.

5. Colaborarea cu alți profesori și implicarea comunității

Pentru a implementa cu succes jocurile didactice, profesorii pot colabora cu colegii lor din alte școli sau discipline. Schimbul de idei, resurse și bune practici poate contribui la dezvoltarea unor activități variate și eficiente. Implicarea comunității locale, a autorităților educaționale și a părinților poate oferi sprijin suplimentar pentru organizarea activităților și pentru obținerea resurselor necesare.

6. Integrarea tehnologiei în jocurile didactice

Tehnologia poate facilita integrarea jocurilor didactice în predarea chimiei, oferind resurse diverse și accesibile. Profesorii pot folosi platforme de învățare online, simulări virtuale, aplicații mobile și jocuri interactive pentru a transforma lecțiile în experiențe captivante. De exemplu, utilizarea realității virtuale prin Labster permite elevilor să participe la experimente chimice într-un mediu sigur și imersiv.

Integrarea jocurilor didactice în predarea Chimiei la nivel liceal reprezintă o oportunitate valoroasă de a transforma educația științifică din România. Prin utilizarea metodelor interactive, profesorii pot crea un mediu de învățare captivant, care încurajează implicarea activă, dezvoltarea gândirii critice și aplicarea practică a cunoștințelor. Jocurile didactice oferă elevilor ocazia de a învăța prin experimentare, de a colabora cu colegii și de a-și dezvolta abilități esențiale pentru succesul academic și profesional.

Implementarea jocurilor didactice în școlile din România se confruntă cu numeroase provocări. Lipsa resurselor materiale, dificultatea de integrare în curriculum și pregătirea insuficientă a cadrelor didactice sunt doar câteva dintre obstacolele întâlnite. Pentru a depăși aceste provocări, este necesar un sprijin activ din partea autorităților educaționale, a comunității locale și a părinților. Programele de formare pentru profesori, accesul la tehnologie și resurse educaționale adecvate sunt esențiale pentru a asigura succesul

acestei metode. Utilizarea jocurilor didactice trebuie să fie adaptată nevoilor specifice ale fiecărui grup de elevi și să fie însoțită de evaluări periodice pentru a asigura eficiența și relevanța activităților desfășurate. Prin implicarea activă și sprijinul constant, predarea chimiei poate deveni un model de învățare interactivă și captivantă pentru generațiile viitoare.

Bibliografie

Chemistry Education Research and Practice

Jurnal dedicat cercetărilor și practicilor inovatoare în predarea chimiei, cu articole relevante privind utilizarea jocurilor didactice, simulările virtuale și metodele interactive de predare. Disponibil online la: <https://pubs.rsc.org/en/journals/journalissues/rp>

PhET Interactive Simulations Project, University of Colorado Boulder

Platformă de simulare interactivă care oferă resurse pentru predarea științelor, inclusiv chimie, prin activități interactive care stimulează participarea activă a elevilor. Disponibilă la: <https://phet.colorado.edu/>

Labster Virtual Labs

Platformă de simulare a laboratoarelor virtuale care integrează realitatea virtuală în predarea științelor. Include scenarii și lecții pentru aprofundarea conceptelor de chimie. Mai multe informații la: <https://www.labster.com/>

ChemCollective Virtual Labs

Aplicație de simulare a experimentelor chimice, parte a proiectului Carnegie Mellon University, care oferă laboratoare virtuale pentru experimente practice în Chimie. Detalii suplimentare la: <http://chemcollective.org/>

Documente oficiale și ghiduri metodologice care abordează integrarea metodelor interactive, inclusiv a jocurilor didactice, în educația românească. Accesibile prin portalul Ministerului Educației la: <https://edu.ro/>

Platforme de tip quiz și competiții educaționale, folosite pentru recapitularea și evaluarea cunoștințelor elevilor prin jocuri interactive. Disponibile la:

Kahoot!: <https://kahoot.com/>

Quizizz: <https://quizizz.com/>

TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI: DE LA STANDARD LA EXCELENȚĂ - DRUMUL SPRE UN SISTEM EDUCAȚIONAL CREATIV ȘI INOVATOR

SUCIU OLIVIA-FLORENTINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ” MIRCEA SÂNTIMBREANU” BRAD

Educația este piatra de temelie a oricărei societăți care aspiră la progres. În România, sistemul educațional a fost, în repetate rânduri, subiectul unor reforme menite să ridice standardele și să creeze un mediu de învățare orientat spre excelență. Totuși, drumul către un sistem educațional de calitate este presărat cu provocări. Unul dintre cele mai importante obstacole este reprezentat de blocajele care împiedică dezvoltarea creativității și implicarea activă a elevilor. În acest context, transformarea educației presupune nu doar adaptarea curriculumului, ci și schimbarea paradigmei didactice și culturii educaționale.

Creativitatea și implicarea activă a elevilor sunt esențiale pentru un sistem educațional orientat spre excelență. Totuși, mai multe practici și factori specifici mediului educațional contribuie la inhibarea acestor aspecte:

Creativitatea elevilor poate fi influențată de caracteristicile personale, cum ar fi:
Zestrea nativă, care determină predispoziția către gândire creativă.
Mediul familial, care poate fi stimulat sau, dimpotrivă, restrictiv.
Particularitățile de personalitate, inclusiv încrederea în sine și perseverența.
Atitudinea față de învățare, ce influențează implicarea în sarcini creative.

Mediul școlar deține un rol central în dezvoltarea creativității, dar poate deveni și un spațiu al blocajelor. Printre principalele practici inhibitoare se numără:

Rigiditatea curriculumului și predarea informațiilor sub formă expozitivă, ceea ce limitează explorarea.

Critica prematură și hipercriticismul, care descurajează elevii să exprime idei noi sau să exploreze soluții neconvenționale.

Stilul autoritar al profesorului, care impune soluții unice și limitează dezbaterile și gândirea critică.

Uniformizarea și lipsa abordării diferențiate, care ignoră nevoile individuale ale elevilor.

Evaluarea tradițională, axată pe reproducerea cunoștințelor, contribuie la inhibarea creativității și a activismului elevilor. Examinările frecvente, bazate pe răspunsuri corecte prestabilite, induc o presiune psihologică care descurajează inițiativa și explorarea.

Pentru a transforma educația și a trece de la standard la excelență, este esențială eliminarea practicilor care blochează dezvoltarea elevilor. Acest proces implică modificări pe mai multe niveluri:

Un mediu școlar favorabil excelenței trebuie să fie caracterizat prin:

Flexibilitate în abordarea conținuturilor și a strategiilor didactice.

Libertatea de exprimare, unde elevii să se simtă încurajați să își expună ideile, indiferent de cât de neobișnuite par acestea.

Atmosferă pozitivă și suportivă, care să reducă stresul și anxietatea legate de performanță.

Profesorul joacă un rol important în stimularea creativității și activismului elevilor. Pentru aceasta, este necesar ca profesorii să:

Adopte un stil de predare participativ și interactiv, care să încurajeze gândirea critică și cooperarea.

Fie deschiși la ideile nonconformiste ale elevilor și să ofere feedback constructiv.

Integreze metode moderne de predare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte, brainstorming-ul și studiile de caz.

Evaluarea trebuie să devină un instrument de învățare și motivare. Acest lucru presupune:

Evaluarea formativă și autoevaluarea, care permit elevilor să reflecteze asupra progresului și să își ajusteze strategiile de învățare.

Promovarea evaluării dialogice, unde profesorul și elevul colaborează pentru a identifica punctele forte și zonele de îmbunătățire.

Reducerea accentului pe evaluările standardizate și încurajarea creativității prin proiecte, eseuri sau prezentări.

Tehnologia joacă un rol din ce în ce mai important în transformarea educației. Prin utilizarea resurselor digitale, elevii pot accesa o gamă largă de informații și pot explora noi metode de învățare. Platformele interactive, simulările virtuale și aplicațiile educaționale sunt doar câteva exemple care sprijină creativitatea și implicarea elevilor.

Transformarea educației nu poate avea loc fără implicarea activă a părinților și a comunității. Sprijinul familiei este esențial în dezvoltarea unei mentalități deschise și creative la

elevi. În plus, parteneriatele cu diverse organizații și instituții pot aduce un plus de valoare în procesul educațional, prin implicarea elevilor în activități extracurriculare și proiecte comunitare.

Transformarea educației de la standard la excelență presupune o schimbare profundă, care implică atât revizuirea practicilor didactice, cât și reformarea sistemului de evaluare și crearea unui mediu școlar care să stimuleze creativitatea și inițiativa elevilor. Prin adoptarea unei perspective holistice, care pune accent pe dezvoltarea integrală a elevului, România poate aspira la un sistem educațional care să formeze cetățeni competenți, inovatori și capabili să facă față provocărilor secolului XXI.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2018). *Pedagogie. Ediția a III-a revizuită și adăugită*. Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom.
3. Iosifescu, Ș. (2020). *Managementul calității în educație*. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Vlăsceanu, L. (2007). *Educația în societatea cunoașterii*. Editura Polirom.
5. Golu, P. (2002). *Psihologia educației și dezvoltării*. Editura Universitară.
6. Ministerul Educației Naționale. (2021). *Raport privind starea sistemului de învățământ preuniversitar din România*.

STRATEGII EFICIENTE PENTRU CULTIVAREA PASIUNII PENTRU LECTURĂ ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Prof. învă. primar Adriana-Otilia Șut, Școala Gimnazială "Simion Bărnuțiu" Zalău

Cititul este una dintre cele mai importante abilități de învățare și dezvoltare personală, fundamentul cunoașterii și o unealtă esențială pentru autoeducare. A citi nu înseamnă doar a descifra cuvinte pe o pagină, ci a învăța cum să utilizezi informațiile pentru a explora concepte, culturi și idei noi. Elevii trebuie îndrumați nu doar în tehnica citirii, ci și în valorificarea lecturilor ca pe o resursă de descoperire. Astfel, misiunea învățătorului impune să inspire dragostea pentru lectură, să le dezvolte elevilor gustul pentru cărți și să-i ajute să înțeleagă cum să folosească lectura pentru a-și lărgi orizontul cultural și a-și forma gândirea critică.

Lectura este o fereastră către o lume vastă, aducând informații despre natură, știință, istorie, geografie și valori umane. Prin cărți, elevii descoperă diversitatea vieții, de la fenomenele naturale și comportamentele sociale, până la tradițiile și bogățiile țării lor. Aceasta îmbogățește cultura generală, trezindu-le curiozitatea de a afla mai multe despre lumea înconjurătoare. De asemenea, cărțile sunt o resursă valoroasă pentru înțelegerea sentimentelor și relațiilor interpersonale: iubire, prietenie, loialitate, compasiune, dar și trăsături mai complexe, precum invidia sau ura. Prin personajele pe care le întâlnesc, copiii descoperă exemple de curaj, demnitate și integritate, care le pot influența propriul comportament și alegerile din viață.

În timp ce se cufundă în aventurile personajelor, copiii trăiesc emoții și experiențe care le rămân adânc întipărite în memorie. Lecturile copilăriei lasă amprente durabile, contribuind la formarea personalității și la construirea unui set de valori. Atunci când un copil citește, acesta se identifică cu eroii din cărți, fie că îi admiră sau îi judecă, și începe să-și dezvolte un sistem de apreciere a calităților umane.

Pentru ca lectura să își îndeplinească rolul formativ, ea trebuie organizată și direcționată. Profesorul are sarcina să dezvolte gusturile elevilor pentru lectură, oferindu-le recomandări de cărți potrivite vârstei și nivelului lor de înțelegere. Organizarea lecturii devine astfel un demers educativ strategic, menținut constant prin activități adaptate intereselor și particularităților fiecărui copil. Este important ca învățătorul să facă legătura între textele literare și materiile de studiu, prezentând lectura nu doar ca pe o activitate recreativă, ci și ca pe o sursă esențială de învățare și conexiune între discipline.

Există numeroase metode prin care învățătorii pot transforma lectura într-o activitate captivantă și plăcută. Dintre cele mai eficiente, se numără:

- a) *Citirea expresivă și povestirea.* În clasă, lectura poate prinde viață prin modul în care este prezentată. Citirea expresivă a unui pasaj captivant poate stârni curiozitatea elevilor, iar încurajarea povestirii în fața colegilor dezvoltă atât abilitățile de comunicare, cât și încrederea în sine. Astfel, elevii sunt motivați să descopere singuri deznodământul și să continue povestea pe cont propriu.
- b) *Discuții și dezbateri literare.* Organizarea discuțiilor și dezbaterilor literare pe marginea unui text le permite elevilor să-și exprime opiniile și să își dezvolte abilitățile de argumentare. Aceste activități stimulează gândirea critică și îi ajută să își construiască o înțelegere mai profundă a textului, să identifice simboluri și să reflecteze asupra mesajului cărții.
- c) *Panouri tematice.* Acestea, cum ar fi „Prietenii cărții,” permit elevilor să își exprime părerea despre cărțile citite. Învățătorul poate observa astfel preferințele elevilor și poate ajusta recomandările de lectură în funcție de interesele lor. Această activitate sporește motivația elevilor și le oferă satisfacția de a fi recomandați și colegilor.
- d) *Șezători literare cu participarea părinților.* Organizarea unei șezători literare la care sunt invitați și părinții reprezintă o modalitate excelentă de a consolida legătura între elevi, părinți și lectura. Mulți părinți devin mai implicați în activitatea de lectură a copiilor și își susțin astfel copiii și în afara școlii.
- e) *Jocuri literare interactive.* Jocurile de tip „Recunoaște personajul” sau „Descoperă autorul” sunt eficiente pentru a face lectura mai atractivă. Învățarea prin joc crește gradul de implicare și interes al elevilor, iar această metodă le dezvoltă totodată și spiritul de competiție și de colaborare.
- f) *Concursuri de lectură.* Organizarea de concursuri literare, cum ar fi „Cine știe mai multe,” încurajează cititul și recompensează cunoștințele acumulate. Prin aceste competiții, elevii se motivează reciproc, iar experiențele de succes le dau încredere în capacitatea lor de a învăța și de a-și exprima opinia.
- g) *Lectura reflexivă.* Citirea activă și reflexivă le permite elevilor să își dezvolte gândirea critică și să fie mai atenți la detalii. Învățătorul poate încuraja elevii să noteze ideile principale ale unui text și să extragă pasajele cele mai semnificative, creând astfel o bază pentru reflecția personală.

Succesul în cultivarea dragostei pentru lectură depinde de dedicarea și profesionalismul învățătorului. Metodele folosite pentru stimularea lecturii trebuie să fie diverse și atractive pentru a atrage atenția elevilor. Un învățător care iubește cărțile și se implică în mod activ în alegerea lecturilor va transmite această pasiune și elevilor săi. Când lectura este neglijată sau când nu există o strategie clară de promovare a cărților, efectele educative ale acestora se diminuează considerabil, iar elevii pierd oportunități importante de dezvoltare.

Lectura poate deveni, astfel, un instrument fundamental de formare a caracterului și de explorare a lumii, cu efecte pe termen lung. Un învățător dedicat va ști să ofere sprijinul și îndrumarea necesare pentru ca fiecare elev să își găsească propria bucurie în citit, transformând lectura într-un hobby util și formativ. După cum spunea și Miron Costin, „nu este alta și mai frumoasă și mai de

folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților.” Astfel, o carte poate fi mai mult decât un simplu instrument de informare: ea devine o fereastră către noi perspective, o sursă de valori și o modalitate de a crește inteligența și empatia, deschizând noi drumuri în evoluția personală și profesională a elevilor.

Bibliografie:

1. Nuță, Silvia - Metodica predării limbii române în clasele primare, vol. I și vol. II, Editura Aramis, București, 2000.
2. Pădureanu, Victoria; Norel, Mariana - Limba și literatura română: ghidul învățătorului, Editura Aramis, București, 2002.
3. Aanei, Genilia; Irimia, Violeta Cristina - Literatura pentru copii: Accepțiuni moderne, Editura Aramis, București, 2003.
4. Buzenchi, Lucica - Lecturile copilăriei - clasa a IV-a, Editura Eduard, București, 2007.

PREDAREA MATEMATICII ÎN ZILELE DE AZI

Hajnalka Szász, Școala Gimnazială „Petőfi Sándor”, Miercurea Ciuc

În zilele noastre, copiii din generațiile Y și Z sunt cei care s-au născut în lumea digitală, ei sunt cei care se plictisesc adesea în lumea analogică, între zidurile școlii. Prin urmare, este extrem de dificil să menținem atenția elevilor de astăzi. Acest lucru este mai ales adevărat la orele de matematică, unde este necesară îmbinarea a mai multor abilități și competențe.

În faza inițială a școlarizării, scopul predării- învățării matematicii este de a modela și îmbogăți personalitatea și gândirea copiilor. În conformitate cu caracteristicile specifice de vârstă, de învățarea științei matematicii ne apropiem prin activități ludice, urmând principiul gradației și folosind metode de învățare bazate pe experiență. Prin urmare, activitățile manuale și obiective sunt necesare pentru a învăța conținutul variat, bogat, concret al conceptelor.

Practica pedagogică arată că elevii din clasele primare încep învățarea matematicii cu mult mai mult entuziasm decât cei din clasele gimnaziale/ liceale, aceștia din urmă sunt mai puțin motivați în învățarea matematicii, probabil datorită înțelegerii programului mai dificil. Cu toate acestea, în rândul elevilor de gimnaziu, am constatat că datorită opțiunilor metodologice de scală largă și instrumentelor moderne de info-comunicare, matematica nu mai este la fel de nepopulară ca înainte.

Am descoperit că, dacă în clasele primare un elev a însușit bazele matematicii și a descoperit frumusețea inerentă a matematicii, și se apucă cu entuziasm de rezolvarea unei probleme, atunci acest lucru nu se va schimba nici măcar la vârsta de liceu.

Elevii care stau în băncile școlii gimnaziale sunt membrii acelei generații care folosesc cel puțin un dispozitiv inteligent înainte de a intra la școală. Din acest motiv, s-ar putea crede că elevii dobândesc informații și pe internet despre curriculum. De aceea este surprinzător faptul că majoritatea elevilor nu vizitează niciodată site-uri web în scopul învățării matematicii. Acest lucru confirmă faptul că elevii deși sunt socializați în lumea internetului, ei folosesc internetul numai pentru recreere și joacă. Deci putem presupune că ei nu știu cum pot folosi cunoștințele, informațiile găsite pe internet. De aceea ar merita ca profesorii să atragă atenția elevilor din când în când la posibilitățile inerente a acestora, la dobândirea independentă a cunoștințelor. Pentru a consolida acest lucru ar fi recomandabil să folosim dispozitivele inteligente cât mai des la ore.

Folosirea diverselor metode joacă un rol major în motivarea elevilor de gimnaziu către disciplina matematică. Profesorii se perfecționează constant din punct de vedere didactic, psihologic și metodologic, adaptându-se astfel la provocările prezentei epoci. Toate acestea sunt confirmate că utilizarea mai frecventă a instrumentelor digitale la ora de matematică- atât de către profesori, cât și de către elevi- ajută înțelegerea și însușirea materiei.

Cel mai important factor cheie pentru munca de succes și munca eficientă este cooperarea profesorului de matematică și a părinților, ținând cont de progresul și dezvoltarea copilului. Acest lucru poate afecta atitudinea adecvată a elevului pentru materie. La urma urmei, dacă părintele are o experiență negativă în legătură cu înțelegerea unui subiect din matematică, și îl face cunoscut copilului, atunci el poate proiecta sentimentele asupra lui. De aceea este important ca părinții și profesorii să coopereze făcând echipă, gândind împreună, în beneficiul elevului, fie că sunt într-un cadru organizat sau neorganizat.

Elevii trebuie să fie atrași cu probleme care sunt din viața cotidiană, se potrivesc cu interesele lor și îi stimulează într-un mod natural să lucreze independent. Chiar și întrebările profesorului ar trebui să fie astfel formulate încât să trezească elevilor dorința de a face curioși la provocările aventurii intelectuale. Cele mai bune motivații sunt problemele interesante, care sunt aproape de copii și a căror rezolvare devine o adevărată plăcere.

Bibliografie:

Fisher, Robert, *Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni?*, Editura Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2002

Limón, Margarita, *The domain generality-specificity of epistemological beliefs: A theoretical problem, a methodological problem or both?* International Journal of Educational Research, 45. 7–27, 2006

Pólya György, *A gondolkodás iskolája*, Editura Akkord, Miercurea Ciuc, 2000

<https://ahaslides.com/hu/blog/15-innovative-teaching-methods/>

https://kpvk.pte.hu/sites/kpvk.pte.hu/files/kotet_vegleges_2021_12_13_elektronikus.uj.pdf

METAMORFOZA EDUCAȚIEI - De la Standard la Excelență

Prof., Tapalagă Adriana

Educația reprezintă fundamentul unei societăți prospere și sustenabile, fiind motorul progresului individual și colectiv. Într-o lume dinamică, marcată de schimbări accelerate, tehnologie avansată și provocări globale, transformarea educației dintr-un proces standardizat într-unul orientat spre excelență devine o necesitate, nu doar o aspirație. Această transformare presupune nu doar adaptarea metodelor pedagogice și a curriculei, ci și regândirea profundă a valorilor și principiilor care stau la baza actului educațional.

Sistemul educațional tradițional, bazat pe standardizare, a fost construit într-o epocă în care uniformitatea era cheia succesului. În timpul revoluției industriale, educația avea ca scop principal formarea unei forțe de muncă disciplinate, capabile să îndeplinească sarcini repetitive. Această abordare, deși utilă la vremea respectivă, a redus adesea procesul educațional la o suită de reguli rigide și obiective măsurabile, ignorând nevoile și potențialul unic al fiecărui individ. În prezent, această paradigmă este din ce în ce mai contestată, întrucât nu mai corespunde cerințelor unei economii bazate pe cunoaștere, inovație și creativitate.

Transformarea educației spre excelență presupune abandonarea modelului centrat pe conformitate în favoarea unui sistem care valorifică diversitatea și unicitatea fiecărui elev. În loc să se limiteze la transmiterea de informații, educația trebuie să devină un proces holistic, care stimulează gândirea critică, creativitatea și autonomia. Elevii nu mai sunt percepuți ca recipiente pasive de cunoștințe, ci ca participanți activi în procesul de învățare, capabili să exploreze, să întrebe și să inoveze. Un exemplu concret al acestei schimbări este introducerea unor metode de predare centrate pe proiecte și rezolvarea de probleme. Acestea încurajează elevii să aplice cunoștințele teoretice în situații practice, dezvoltându-le astfel abilități esențiale precum colaborarea, adaptabilitatea și gândirea analitică. De asemenea, personalizarea învățării devine o prioritate, fiecare elev fiind ghidat în funcție de interesele, aptitudinile și ritmul său de dezvoltare.

Un alt pilon esențial al transformării educației este integrarea tehnologiei în procesul de învățare. În era digitalizării, resursele educaționale sunt mai accesibile ca niciodată, iar elevii pot învăța într-un mod interactiv și captivant. Aplicațiile educaționale, laboratoarele virtuale și platformele de e-learning oferă oportunități nelimitate de explorare și aprofundare a cunoștințelor. Totuși, tehnologia nu trebuie percepută doar ca o soluție miraculoasă. Utilizarea excesivă sau neadecvată a resurselor digitale poate duce la superficialitate în înțelegerea conceptelor sau la scăderea interacțiunii umane. Astfel, profesorii și instituțiile educaționale au responsabilitatea de a utiliza tehnologia într-un mod echilibrat, integrând-o armonios cu metodele tradiționale de predare.

Transformarea educației nu poate avea loc fără redefinirea rolului profesorului. Într-un sistem orientat spre excelență, profesorii nu mai sunt doar transmițători de cunoștințe, ci adevărați arhitecți ai dezvoltării personale și profesionale a elevilor. Aceștia trebuie să creeze un mediu educațional în care elevii să se simtă valorizați, provocați intelectual și sprijiniți emoțional. Pentru a-și asuma acest rol, cadrele didactice au nevoie de formare continuă, acces la resurse moderne și sprijin instituțional. Este vital ca profesorii să fie familiarizați cu noile tehnologii, să înțeleagă diversitatea nevoilor elevilor și să fie capabili să implementeze metode

de predare inovatoare. Doar astfel pot deveni catalizatori ai schimbării, pregătindu-i pe elevi pentru provocările unui viitor imprevizibil. De asemenea, excelența în educație nu se limitează la performanța academică, ci include și formarea caracterului. Într-o lume marcată de inegalități sociale, conflicte și crize ecologice, elevii trebuie să învețe nu doar ce să cunoască, ci și cum să acționeze. Valori precum integritatea, empatia, responsabilitatea și respectul pentru diversitate devin fundamentale.

Educația centrată pe valori își propune să creeze cetățeni globali, capabili să contribuie pozitiv la comunitățile lor și să răspundă provocărilor globale. Acest lucru poate fi realizat prin includerea în curriculum a unor teme precum dezvoltarea durabilă, drepturile omului, etica și cetățenia digitală. În acest fel, educația nu doar că formează minți strălucite, ci și suflete generoase și conștiințe responsabile.

Un alt aspect fundamental al transformării educației este mutarea accentului de la competiție la colaborare. Într-o societate globalizată, succesul nu mai este determinat doar de performanțele individuale, ci și de capacitatea de a lucra în echipă, de a împărtăși idei și de a crea soluții colective. În acest sens, sistemele educaționale trebuie să promoveze activități de grup, proiecte interdisciplinare și inițiative comunitare. Acestea nu doar că dezvoltă abilități sociale esențiale, dar contribuie și la construirea unui sentiment de apartenență și solidaritate. Elevii învață să își valorifice punctele forte, să respecte perspectivele diferite și să colaboreze pentru a atinge obiective comune.

În concluzie, transformarea educației de la standard la excelență este un proces complex și de lungă durată, care necesită implicarea activă a tuturor actorilor: profesori, elevi, părinți, factori decizionali și întreaga comunitate. Această călătorie presupune nu doar schimbarea metodologiilor de predare, ci și adoptarea unei noi mentalități, bazate pe creativitate, empatie și responsabilitate. Esența adevăratei excelențe înseamnă o educație care nu doar pregătește elevii pentru o carieră, ci le oferă instrumentele necesare pentru a trăi o viață semnificativă și plină de sens.

Bibliografie

1. Dewey, John.- Democrație și educație, New York: The Macmillan Company, 1916
2. Robinson, Ken.- Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education. New York: Viking, 2015
3. Freire, Paulo.- Pedagogy of the Oppressed. New York: Continuum, 2000.
4. Fullan, Michael.- The New Meaning of Educational Change. New York: Teachers College Press, 2007.

INOVAȚIE ȘI PRACTICI REMARCABILE PENTRU VIITOR

Prof. Anca Florentina Tărășilă

Școala Gimnazială Nr.1 Fundeni, jud. Călărași

Într-o eră a schimbărilor rapide, educația devine mai mult decât un proces de transmitere a cunoștințelor; este un sistem complex care evoluează pentru a răspunde nevoilor diverse ale unei societăți în continuă dezvoltare. De la tehnologiile avansate la abordările incluzive, inovațiile educaționale modelează viitorul învățării.

Educația personalizată - calea spre succes individual

Educația personalizată a devenit un pilon central în reformele contemporane. Aceasta se bazează pe recunoașterea faptului că fiecare elev are un ritm propriu de învățare, interese și nevoi unice. Strategiile precum adaptarea conținutului, utilizarea inteligenței artificiale (AI) pentru crearea de trasee personalizate și oferirea de feedback individualizat sunt metode inovatoare care îmbunătățesc experiența educațională. De exemplu, platformele educaționale precum Khan Academy folosesc algoritmi pentru a oferi lecții și exerciții adaptate nivelului fiecărui utilizator. Astfel, elevii pot progresa în ritmul lor, consolidând zonele mai slabe și aprofundând domeniile de interes.

Integrarea tehnologiei: Instrumente pentru o educație modernă

Tehnologia joacă un rol crucial în transformarea educației. Pe lângă platformele de e-learning, realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR) creează experiențe captivante. Prin utilizarea VR, elevii pot explora spațiul cosmic, reconstrui civilizații antice sau învăța despre biologie la nivel microscopic. De asemenea, tehnologia blockchain este folosită pentru a crea diplome digitale și sisteme de evaluare transparente. Aceste soluții nu doar că reduc birocrăția, dar sporesc încrederea și eficiența în gestionarea documentelor academice.

Incluziune și diversitate: O educație pentru toți

Educația incluzivă rămâne una dintre cele mai mari provocări și realizări ale sistemelor educaționale moderne. Profesorii folosesc strategii precum învățarea cooperativă, unde elevii lucrează în echipe pentru a rezolva probleme. Aceste metode nu doar că încurajează colaborarea, dar contribuie și la reducerea prejudecăților.

Un alt element important este utilizarea tehnologiei asistive, precum dispozitivele de comunicare augmentativă pentru elevii cu dizabilități. Aceasta asigură acces egal la resursele educaționale și facilitează integrarea.

Educația bazată pe competențe - pregătirea pentru viață

O schimbare majoră în paradigma educațională este trecerea de la învățarea bazată pe acumularea de cunoștințe la cea bazată pe competențe. Sistemele educaționale din întreaga lume adoptă modele care pregătesc elevii pentru provocările practice ale vieții și ale pieței muncii.

Curriculumurile moderne includ competențe precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și gestionarea emoțiilor. Aceste abilități sunt dezvoltate prin metode active, precum simulările, dezbaterile și studiile de caz.

Rolul profesorului în era digitală

Într-un mediu dominat de tehnologie, profesorii nu mai sunt simpli transmițători de informații, ci ghizi ai procesului de învățare. Ei trebuie să devină facilitatori ai gândirii critice și mediatori între elevi și resursele educaționale complexe. Programele de formare continuă a profesorilor joacă un rol esențial în această transformare. Atelierele care se concentrează pe utilizarea tehnologiei, metodele pedagogice moderne și incluziune sunt fundamentale pentru dezvoltarea acestora.

Educația în evoluție este mai mult decât o adaptare la schimbări; este un angajament pentru inovare, incluziune și echitate. Fiecare reformă, fiecare metodă nouă implementată reflectă eforturile de a crea o societate mai bine pregătită pentru viitor. Prin abordări personalizate, utilizarea tehnologiilor avansate și promovarea diversității, educația devine nu doar un drept fundamental, ci și o punte către o lume mai echitabilă și mai prosperă.

Bibliografie

1. Dewey, John, *Democracy and Education*, Macmillan, New York, 1916.
2. Freire, Paulo, *Pedagogia asupritului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997.
3. Robinson, Ken, *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*, Penguin Books, London, 2015.
4. Fullan, Michael, *Deep Learning: Engage the World Change the World*, Corwin, Thousand Oaks, 2018.
5. Mitra, Sugata, *The School in the Cloud: The Emerging Future of Learning*, Corwin, Thousand Oaks, 2019.
6. Heck, Terry, *Teaching for Tomorrow: Teaching Content and Problem-Solving Skills*, Solution Tree Press, Bloomington, 2016.

Managementul clasei de elevi

„Epoca tergiversărilor, a măsurilor parțiale, a experiențelor zadarnice, de suprafață, a amânărilor se apropie de sfârșit. Acum intrăm într-o eră a consecințelor.” Winston Churchill, 1936

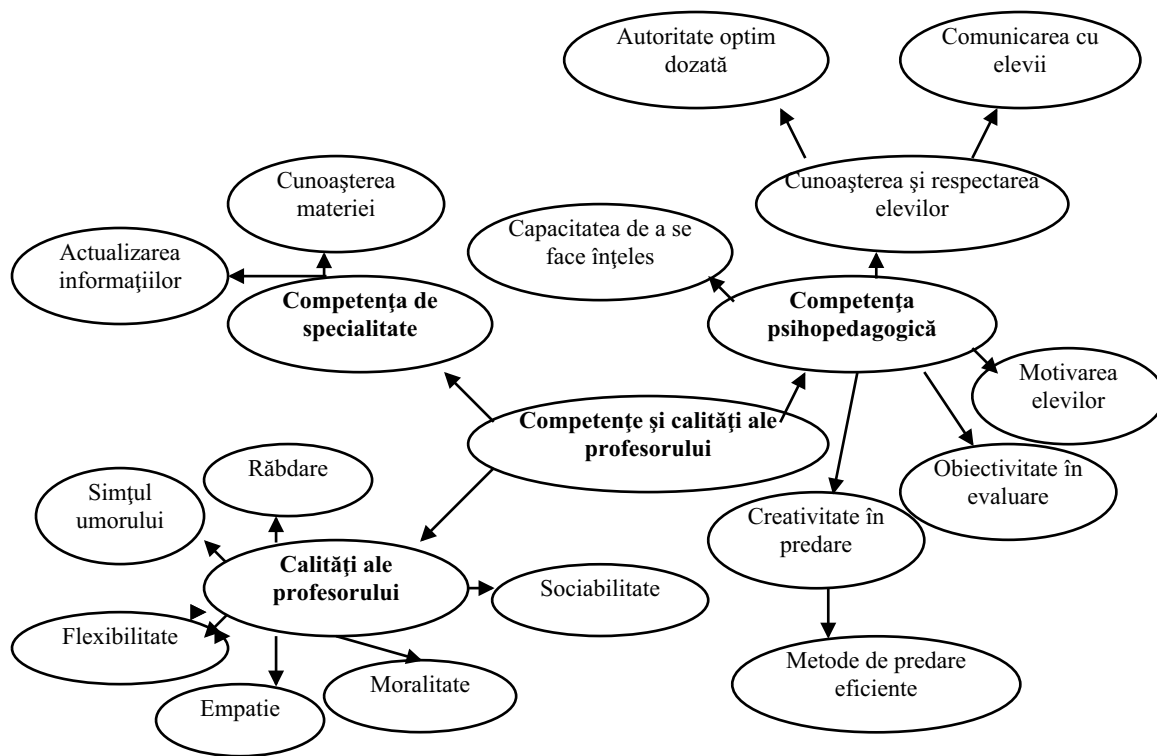
Educația este un proces de durată. Într-o lume în care informațiile se înmulțesc continuu și se diversifică neîncetat, nici un individ nu poate și nu va putea să stăpânească toate cunoștințele. Prin urmare, esențial nu mai este să știi mai mult ci, în primul rând, să ai capacitatea să înveți lucruri de care vei avea nevoie. Mai mult decât atât, a trecut vremea când școala deținea monopolul difuzării cunoștințelor. Oricine știe că se poate învăța de oriunde, navigând pe internet, citind numeroase lucrări de popularizare a științei, călătorind etc.

Una dintre problemele cu care se confruntă omenirea la începutul secolului nostru este situația de „criză mondială” a educației, generată de contradicțiile ce se manifestă la nivelul structurii funcționale a sistemelor moderne de învățământ, ca urmare a neconcordanței între: cererea societății și oferta școlii, calitatea și cantitatea resurselor umane și informaționale, conducerea managerială și administrativă, nivelurile, treptele și ciclurile școlare. Deoarece educația tinde să pregătească oameni pentru o societate care este în curs de formare, ieșirea din criză poate fi realizată pe calea reformei educaționale care reprezintă o modificare amplă a sistemului de învățământ în orientare, structură și conținut.

Pentru a putea influența ritmurile adaptării omului la condițiile vieții în continuă schimbare, sistemele de educație trebuie modelate potrivit conținutului și dinamicii acestor transformări. Învățământul, prima verigă a sistemului de educație, a asimilat (în decursul ultimelor două decenii) nenumărate conținuturi și practici noi, rezultate ale unor vaste și profunde cercetări din domeniul pedagogiei, eticii și psihologiei. În centrul procesului trebuie plasat copilul și copilăria, reprezentând o valoare în sine și, deci, impunând o anumită considerație și responsabilitate din partea educatorului. Această etapă în devenirea omului, ce se caracterizează printr-o maximă capacitate de transformare, dezvoltare, trebuie apreciată ca atare, nu doar ca o pregătire pentru maturitate. Copilul trebuie să trăiască din plin această perioadă, bucurându-se de plăcerile pe care i le oferă și suportându-i dificultățile: “copiii să fie întâi copii și apoi oameni (maturi)” (J.J. Rousseau)

Pe tot parcursul activității școlare, profesorul intervine în educația elevilor prin modelul pe care îl oferă, prin asumarea simultană sau alternativă a unei multitudini de roluri: proiectant, organizator și coordonator al demersului didactic, evaluator al rezultatelor elevilor și autoevaluator al propriei prestații, observator și factor de decizie. Deși principiile și direcțiile reformelor școlare sânt trasate de la nivelurile superioare ale sistemului de învățământ, în realitate, cei care implementează adevărata reformă sânt profesorii și elevii. Cadrul didactic stabilește singur valorile pe care intenționează să le dezvolte la elevi, decide regulile pe care le respectă împreună cu aceștia, alege cele mai eficiente strategii și conținuturi.

Cadrul didactic nu este doar profesorul care transmite niște informații, uneori perimate și neinteresante pentru copilul - elev, ci educatorul care și-a format în timp un set de competențe și calități, apreciate de elevi.

Competențele și calitățile profesorului

Un profesor nu este bun la modul absolut, ci în funcție de diferiți factori: elevii, materia de predare, strategiile de învățare, condițiile în care profesorul își desfășoară activitatea etc. Profesorul trebuie să dovedească în școală și în afara ei, atât competența de specialitate, cât și competența psihopedagogică, competențe care se reflectă în rezultatele obținute de către elevi. Prin calitățile sale, profesorul devine, în mod inconștient, un model în fața elevilor, atât în școală, cât și în viața particulară. *Profesorul este un mediator între valorile create de omenire și generațiile care se formează.*

Profesorul din ziua de azi, și mai ales cel de mâine, trebuie să se adapteze la noile cerințe ale societății. Tradițional, învățământul preuniversitar era guvernat doar de considerații referitoare la conținut. Aceste programe dădeau naștere unei iluzii: dacă profesorul predă, elevii trebuie să învețe. Se considera că se realizează un transfer integral de cunoștințe, ceea ce s-a demonstrat că nu este adevărat. Sub impulsul eficacității în educației, s-au căutat strategii didactice realizabile pentru ai face capabili pe toți elevii să învețe cât mai mult și cât mai bine. În sistemul tradițional, elevii s-au obișnuit doar cu schimbarea ce rezultă din acțiunea forțelor exterioare. Pentru majoritatea lor, reactivitatea a fost întărită din copilărie. Rezolvă probleme identificate de alții, citesc doar ce le este propus, scriu ceea ce se cere. Astfel, este mai important să se conformeze, să fie acceptați decât să fie ei înșiși. Au învățat că a reuși înseamnă să se concentreze asupra întrebărilor profesorului, ignorându-le pe ale lor.

Una dintre ideile pătrunse de curând în pedagogia românească este pedagogia învățării depline. Rezultatele cercetărilor teoretice și practice în acest sens nu au reușit să convingă încă, dar oferă elemente

aplicabile și indică direcții posibile de investigat. Modelul învățării depline pornește de la faptul că omul, ca ființă biopsihosocială, este „învățat” de către ceilalți oameni să trăiască, apoi învață să dobândească singur competențe și comportamente care-i permit să-și satisfacă cerințele, să facă față situațiilor în care este implicat. Omul învață singur și de la alții. El învață să învețe. Deci tot așa și la clasă elevii trebuie îndrumați de profesori să înțeleagă că esențial este să știe să învețe, să extragă esențialul din noianul de informație care-i asaltează din toate părțile și pe toate căile (E. Dulamă, 2004).

Dezvoltarea mass-media a multiplicat sursele de informare, una mai fascinantă decât alta. Elevii își construiesc zilnic o geografie a lumii datorită televizoarelor, internetului, care aduc, instantaneu și fără un efort evident, imagini din toate colțurile lumii. În fața acestei concurențe, învățarea în școli a pierdut progresiv monopolul informațiilor și nu mai este unicul ghid al descoperirii lumii și al visului pe care generații de elevi l-au cunoscut cu privirea agățată de o hartă sau de o fotografie. Chiar până acum câțiva ani, transmiterea cunoștințelor mergea de la sine. Era suficient ca profesorul să vorbească despre lume pentru ca elevii să învețe și să înțeleagă. Modelul funcționa bine în măsura în care, de exemplu geografia se dorea o cunoaștere enciclopedică.

Gândirea critică înseamnă curiozitate, investigare, îndoială, alternative, raționamente, opinie, responsabilitate și grijă pentru ceilalți. Adică, curajul de a întreba, curajul de a căuta răspunsuri, curajul de a chestiona realitatea, curajul de a cunoaște relativismul cunoașterii, curajul de a ordona ideile după construcții logice, curajul de a ordona cunoașterea după sistemul propriu, curajul de expresie și afirmare personală, curajul de a accepta adevărul celorlalți. Toate acestea sunt motive puternice pentru a ne dori elevi care gândesc critic și înseamnă suficiente argumente pentru a alege, ca profesori, să lăsăm loc în lecțiile noastre și pentru o predare care încurajează gândirea critică. Interesul nostru ar trebui să fie ca elevii noștri să devină gânditori critici autentici într-o societate bazată pe pluralism, pe libertate de gândire și de expresie, pe principii morale solide. Curajul intelectual este rezultatul direct al dezvoltării gândirii critice și se bazează pe raportul existent între libertate și responsabilitate. Punctul de echilibru al acestui raport poate fi dat numai de morală.

O persoană care are curaj intelectual va găsi destule resurse interioare pentru a denunța: cuvintele false, ideile fără temei, teama de opinie, propaganda, perspectiva egoistă, lipsa de profesionalism, diletantismul, impostura, narcisismul intelectual, furtul de idei și celelalte forme de corupție intelectuală. Rostul curajului intelectual este de a construi. Persoana curajoasă intelectual va emite judecăți doar după ce va analiza onest alternativele. Va oferi răspunsuri celor care-i cer argumente asupra judecăților sale, va avea curaj să își chestioneze propriile judecăți și va practica umilința intelectuală.

Trecerea de la o pedagogie a predării spre o pedagogie a învățării ne obligă să ne preocupăm permanent și prioritar de CUM și CE învață elevii și abia în plan secund de ce și cum predă profesorul. Un profesor reflexiv proiectează și creează un cadru de învățare care facilitează învățarea metacognitivă sau strategică prin care cei care învață devin conștienți de propriile procese cognitive, dobândesc abilitatea de a le controla, monitoriza, organiza și modifica pe parcursul învățării.

În concluzie, a predă înseamnă a fi capabil de a crea condiții favorabile ca elevii să învețe, a comunica cu altcineva, a intra în relație cu ceilalți. Pregătirea pentru a predă este o operă niciodată terminată, care cere multă răbdare, dacă luăm în calcul lucrul cu elevii, înnoirile determinate de evoluția disciplinei, a școlii și a societății.

BIBLIOGRAFIE:

Dulamă, M.E., *Profesorul antrenor*, Școala reflexivă – Revista Asociației „Lectura și Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice”, vol. I, nr. 2, Cluj – Napoca, iulie 2004

Dulamă, M.E., *Modelul învățării depline a geografiei*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2004

Dulamă, M.E., *Elemente de didactica geografiei*, Cluj- Napoca, Editura Clusium, 2000

Jinga, I., Negreț, I., *Învățarea eficientă*, București, Editura Editis, 1994

Orțan, F., *Introducere în pedagogie și științele educației*, Oradea, Editura Universității Oradea, 2004

Modalități de prevenire a violenței și abuzului asupra tinerilor

Prof. ȚIFREA RODICA-FLORINA
Școala Gimnazială Aurel Vlaicu, Fetești

Motto:

„Respectați copilul care face o greșeală și care poate atunci sau mai târziu să se corecteze el însuși, dar opriți ferm și imediat orice utilizare nepotrivită a ambianței, prin grijă, liniște, prin cuvinte blânde ori printr-o prezență iubitoare.”

Maria Montessori – Decalog

Un important semn de progres al lumii contemporane îl reprezintă recunoașterea și respectarea copilului ca ființă umană cu drepturi egale și cu nevoi specifice de supraviețuire, dezvoltare, educație și afirmare a personalității libere și creatoare.

Tratând copilul ca pe o persoană, apărând și acordându-i dreptul la viață particulară, la intimitate și la dezvoltare normală, avem garanția că îi sunt asigurate condițiile optime de dezvoltare și că sunt prevenite situațiile în care abuzul îi pune în pericol existența sau dezvoltarea.

Abuzul afectează dezvoltarea copilului în dimensiunile sale esențiale. Efectele abuzului sunt profunde și nefaste, însoțind individul de-a lungul vieții sale.

Cunoașterea și înțelegerea nevoilor copilului în funcție de etapele de dezvoltare ale acestuia, de către părinții și adulții cu care el interacționează, reprezintă posibilitatea de a relaționa corect cu ei și de a sesiza elementele unor traume, acționând profilactic și terapeutic.

1. Definiții și forme ale abuzului

Pentru înțelegerea, prevenirea și intervenția în cazurile de abuz, prima necesitate care se impune este aceea a definirii termenilor.

Abuzul este o manifestare a violenței față de copii, profitându-se de diferența de forță (fizică, psihică, economică) dintre adulți și copii, provocând intenționat afectarea fizică și/sau psihică a acestora.

Există mai multe forme de abuz, iar o clasificare a lor este artificială deoarece acestea se împletesc: abuzul fizic are și consecințe psihice, abuzul sexual este însoțit de efecte fizice și psihice asupra copilului, abuzul economic poate deveni abuz fizic, dacă munca depășește capacitatea fizică a copilului, emoțional, mai ales dacă munca este umilitoare.

Abuzul fizic presupune folosirea forței fizice asupra copilului și supunerea la munci dificile care depășesc posibilitățile lui având ca rezultat vătămarea integrității sale corporale.

Abuzul emoțional (psihologic) este un comportament inadecvat al adultului față de copil, cu efecte negative asupra personalității în formare a copilului. Respingerea, izolarea forțată, terorizarea, ignorarea și coruperea copilului reprezintă forme ale acestui tip de abuz.

Abuzul sexual constă în expunerea copilului la vizionarea de materiale pornografice, seducție sau implicarea sa în acte sexuale.

Neglijarea este incapacitatea sau refuzul adultului de a comunica adecvat cu copilul, de a-i asigura nevoile biologice, emoționale, de dezvoltare fizică și psihică, precum și limitarea accesului său la educație.

2 Mediile unde se pot întâlni diferitele forme de abuz

▪ **Familia**

Deși familia trebuie să constituie un mediu securizant pentru copil, aici se întâlnesc frecvent diferite forme de abuz.

Factorii care favorizează abuzul în acest mediu sunt multipli: nivelul redus de trai, șomajul, familii monoparentale, ignorarea abuzului, condiții precare de sănătate și viață (alcool, droguri, spațiu de locuit inadecvat, număr mare de copii), nivel redus al educației părinților.

▪ **Școala**

Școala constituie, în primul rând, un spațiu social de transmitere și asimilare de informații, dar și de modelare, socializare. Adesea, în cadrul acestui proces se pot manifesta unele forme de abuz, care sunt favorizate de supraîncărcarea programelor școlare și structurarea lor, supraîncărcarea programului de școală, metode disciplinare inadecvate, de etichetare și admonestare a copilului, lipsa unei educații preventive în programa școlară, tratament discriminatoriu aplicat copilului, condiționat de factori subiectivi.

▪ **Strada**

Strada asigură anonimatul potențialului abuzator și este locul unde pot fi întâlnite persoane cu comportamente sexuale deviate.

La factorii care favorizează abuzul în mediile menționate, o contribuție importantă o au **mass-media** (știri, emisiuni, reclame cu caracter pornografic), **internetul** (dialogul cu persoane necunoscute prin „chat”) și **publicitatea** (de exemplu Moș Crăciun devine personajul care aduce Coca-Cola, iar restaurantul este aproape întotdeauna un McDonalds).

3. Cum prevenim abuzul ?

Este bine știut faptul că este mult mai folositor și mai ușor să previi decât să remediezi, să tratezi consecințele oricărei forme de abuz.

A preveni înseamnă a cunoaște. Cunoașterea se realizează prin **informare și educare** care trebuie direcționată spre **familie, opinia publică, în general, și copil.**

Familia este mediul esențial care poate influența dezvoltarea și destinul copilului prin **securizare materială, dragoste și educație.**

Profesioniștii în domeniu au stabilit 10 reguli educative în familie.

1. *Să-ți iubești copilul, să-l accepți așa cum este, să te bucuri de el și să nu-l jignești, să nu-l pedepsești pe nedrept, să nu-l umilești, să-i dai prilejul să te iubească.*

2. *Să-ți protejezi copilul, să-l aperi de pericole fizice și sufletești, la nevoie sacrificându-ți propriile interese, chiar cu riscul propriei tale vieți.*

3. *Să fii un bun exemplu pentru copilul tău, astfel încât el să trăiască într-o familie în care domnește cinstea, modestia și armonia.*

4. *Să te joci cu copilul tău.*

5. *Să lucrezi cu copilul tău.*

6. *Să lași copilul să dobândească singur experiența de viață, chiar dacă suferă, deoarece copilul superprotejat, ferit de orice pericol, ajunge uneori un invalid social.*

7. *Să-i arăți copilului limitele libertății umane.*

8. *Să-l înveți să fie ascultător.*

9. Să aștepti de la copilul tău numai aprecierile pe care le poate da, conform gradului de maturizare și experienței sale.

10. Să-i oferi copilului tău trăiri cu valoare de amintiri, serbări în familie, excursii, călătorii, vacanțe, spectacole, manifestări sportive, deoarece copilul se hrănește, ca și adultul, din trăiri care îi dau prilejul să cunoască lumea.

Mijloacele prin care se face **educarea părinților**, sunt lectoratele, întâlnirile periodice cu aceștia, popularizarea de materiale educative, articole de presă, dezbaterile unor cazuri de abuz și consecințele acestora.

În ceea ce privește **opinia publică**, este necesară organizarea de întâlniri cu diferite categorii (părinți, adolescenți, educatori, persoane care îngrijesc copilul) pe teme specifice, informarea acestora cu privire la abuz, formele și consecințele acestuia.

Situațiile de abuz din școală, amintite anterior, pot fi înlăturate dacă fiecare dintre noi își dezvoltă următoarele **competențele didactice**: răbdarea, comunicarea empatică, disponibilitatea pentru acceptarea schimbărilor, abilități de comunicare cu persoane aparținând unor grupuri sociale și etnii diferite, stăpânirea problematicei abuzului, cunoașterea cauzelor, modalităților de manifestare și a posibilităților concrete de îndrumare și soluționare a situației de abuz.

Copilul care-și cunoaște drepturile are șansa de a se apăra împotriva abuzului. De aceea, nu lipsite de importanță sunt lecțiile de educație civică, opționalele de educație pentru drepturile copilului, alte mijloace de exprimare liberă a opiniilor copiilor (reviste pentru copii, emisiuni radio, cărți scrise și ilustrate de către copii).

4. Concluzii

Este important ca împreună, părinți și educatori, să facem totul pentru a învăța copiii să recunoască și să se apere de potențiali abuzatori, să nu fie lăsați nesupravegheați, să le cunoaștem prietenii, să le explicăm diferența dintre comportamentul afectuos și cel sexual sau cum să reziste tentațiilor, să nu fim indiferenți față de orice formă de abuz.

Ar putea să i se întâmple propriului nostru copil !

Este foarte important unde, cum și lângă cine trăiesc, deoarece:

Copiii învață ceea ce trăiesc!

„Dacă trăiesc în critică și cicăleală, copiii învață să condamne.

Dacă trăiesc în ostilitate, copiii învață să fie agresivi.

Dacă trăiesc în teamă, copiii învață să fie anxioși.

Dacă trăiesc înconjuțați de milă, copiii învață autocompătimirea.

Dacă trăiesc înconjuțați de ridicol, copiii învață să fie timizi.

Dacă trăiesc în gelozie, copiii învață să simtă invidia.

Dacă trăiesc în rușine, copiii învață să se simtă vinovați.

Dacă trăiesc în încurajare, copiii învață să fie încrezători.

Dacă trăiesc în toleranță, copiii învață răbdarea.

Dacă trăiesc în laudă, copiii învață prețuirea.

Dacă trăiesc în acceptare, copiii învață să iubească.

Dacă trăiesc în aprobare, copiii învață să se placă pe sine.

Dacă trăiesc înconjuțați de recunoaștere, copiii învață că este bine să ai un țel.

Dacă trăiesc împărțind cu ceilalți, copiii învață generozitatea.

Dacă trăiesc în onestitate, copiii învață respectul pentru adevăr.

Dacă trăiesc în corectitudine, copiii învață să fie drepti.
Dacă trăiesc în bunăvoință și considerație, copiii învață respectul.
Dacă trăiesc în siguranță, copiii învață să aibă încredere în ei și ceilalți.
Dacă trăiesc în prietenie, copiii învață că e plăcut să trăiești pe lume.”

DOROTHY LAW NOLTE

Bibliografie: Constantin Madalina – „Maltratarea copilului între cunoaștere și intervenție”, editura Lumen 2004;

„Strategii de predare - învățare utilizate la copiii cu C.E.S. sau cu dificultăți de învățare”

Importanța utilizării jocurilor terapeutice și a poveștilor terapeutice în recuperarea copiilor cu C.E.S.

Profesor de Psihopedagogie specială: **Țigănașu Angelica**

Centrul Școlar de Educație Incluzivă „ Elisabeta Polihroniade “, Vaslui

Având în vedere că printre funcțiile jocului se află și **funcția terapeutică**, am decis ca în acest referat să vorbesc despre utilitatea jocurilor terapeutice și poveștile terapeutice în recuperarea elevilor cu C.E.S..

Funcția terapeutică, a jocului, considerată ca **marginală**, se utilizează cu succes în cazuri malade (copii care nu știu să se joace). **Funcția terapeutic-compensatorie** devine funcție principală în procesul de terapie complexă recuperatorie integrată la diferitele categorii de copii cu tulburări de dezvoltare. Primele referiri la **rolul terapeutic al jocului** aparțin psihoterapiei, „bazându-se pe funcțiile de exercițiu mental și instinctual, de integrare a realului, de asimilare psihică a evenimentelor, de socializare, de descărcare, jocul este utilizat în terapia diverselor tulburări psihice.” (Gorgos, 1988, p. 1079).

Importanța teoretică și practică a jocului terapeutic în recuperarea copiilor cu dizabilitate intelectuală

Terapia prin joc este un mod de consiliere în care jocurile, jucăriile și activitățile precum modelarea, desenul și pictura sunt utilizate pentru a ajuta un copil sau adolescent să-și exprime emoțiile, gândurile, dorințele și nevoile. Îi ajută să-și înțeleagă trăirile ascunse și evenimentele refulate, pe care nu au avut șansa și priceperea de a le ordona.

Profesorii lucrează în domeniul schimbării creierului. Cu cât încurajăm mai mult explorarea și includem jocul în procesul de instruire, cu atât mai ușor creierul elevilor noștri va fi deschis către învățare. (Cozolino, 2017, p.191). „Este evident că jocul poate fi folosit și ca instrument motivațional, și ca instrument de predare”. (Cozolino, 2017, p. 196).

Garry Lendreth spunea: „În timpul jocului un copil este capabil să-și cunoască sentimentele închise ale anxietății, dezamăgirea, furia, agresiunea, nesiguranța și confuzia. Scoțând aceste sentimente la suprafață încurajăm copilul să se acomodeze cu ele, îl învățăm să le gestioneze sau să le abandoneze. Adesea, copiii se află în incapacitatea de a exprima verbal ceea ce simt. De aceea în terapia prin joc, jucăriile servesc drept cuvinte, iar joaca drept limbaj pentru copil.”(apud. www.ericdigests.org, Play Therapy Eric Digest).

O **funcție importantă** a jocului terapeutic este transformarea în situații controlabile a ceea ce nu poate fi controlat în realitate. Astfel, prin reprezentări simbolice, copiilor li se oferă ocazia de a-și înțelege problemele și implicit să încerce să le rezolve. Experiențele semnificative din punct de vedere emoțional pot fi exprimate, într-un mod mai confortabil și mai sigur, prin reprezentarea simbolică pe care o asigură jucăriile.

Deoarece lumea copilului este o lume a acțiunii și activității, terapia prin joc asigură terapeutului posibilitatea de a pătrunde în lumea copilului. Joaca terapeutică oferă copiilor oportunitatea de a se exprima în mod liber și în ritmul lor propriu, fără teamă, cu asigurarea că vor fi înțeleși și acceptați; aceasta este forma lor de auto-terapie, modul în care lucrează asupra confuziilor, anxietăților și conflictelor lor. Mulți copii nu sunt capabili să exprime nevoile, trăirile și sentimentele proprii, atunci jocul devine un mijloc accesibil de exprimare.

Terapeutul/pedagogul trebuie să înțeleagă și să interpreteze acest limbaj al copilului, pentru a comunica la nivelul lui. Aria ludoterapiei este special adaptată diferitelor nevoi ale copiilor, pentru a le da acestora siguranța, sentimentul căminului și posibilitatea unui contact normal cu cei din jur.

Psihoterapia prin joc este utilizată în scopul compensării personalității deficientului intelectual și are ca scop integrarea socială a acestuia.

Metodele și tehnicile folosite de un terapeut sau de un practician al terapiei prin joc sunt: imaginația creativă, povestirea, tava cu nisip, muzica, dansul și mișcarea, terapia prin teatru, marionete, măști, modelarea lutului. Jocul poate fi folosit pentru a trata o problemă emoțională sau psihică. De asemenea, jocul terapeutic poate fi utilizat ca metodă de depistare a unor probleme mai serioase, care pot fi tratate doar apelând la un terapeut, psihoterapeut sau la un alt specialist. De asemenea, are rolul de a preîntâmpina ca problemele minore să se agraveze.

Valențele instructiv- formative ale jocului terapeutic

Jocul terapeutic este folosit atât ca **metodă instructiv-educativă** în vederea învățării și asimilării unor informații într-un cadru formal (grădinițe, școli), cât și ca **procedeu terapeutic** de depistare a anumitor suferințe (psihice sau organice) și de comunicare a acestora. E de la sine înțeles că jocurile sunt atrăgătoare pentru copii în mod special dar sunt de asemenea atrăgătoare și pentru adolescenți în funcție de activitățile specifice, din cauză că sunt neamenințătoare, distractive și fac copiii să se simtă confortabil. Jocurile sunt de asemenea foarte eficiente cu copiii încăpățânați și cu deficiențe de exprimare.

Terapia prin joc este un mod de abordare terapeutic pentru multe afecțiuni. cum ar fi: abuz și neglijare; agresiune și exteriorizare; autism; disociere și schizofrenie; copii tulburați din punct de vedere emoțional; frica și anxietatea; dificultăți de învățare; copii cu probleme mentale (mai ales); probleme de adaptare socială; dificultăți de vorbire; traume suferite; copii retrași.

În cadrul programei „**Terapie educațională complexă și integrată**” educatorul poate apela la *jocul de rol, dramatizare, organizarea de activități cu caracter practic-aplicativ* în vederea însușirii de către copii a unor cunoștințe cu caracter instrumental, dar și la formarea unor deprinderi de autonomie personală și socială.

Educatorul imprimă jocului un **caracter terapeutic-compensator**, stimulând și dezvoltând disponibilitățile psihomotorii, de comunicare și afectiv-relaționale ale copilului cu deficiență intelectuală.

Obiectivele terapiei prin joc se referă la a ajuta copiii să devină conștienți de sentimentele lor și să le exprime în moduri pozitive. Îi poate ajuta să-și gestioneze furia, să-și îmbunătățească autocontrolul și să lucreze la creșterea autonomiei. De asemenea, îi poate ajuta să gestioneze frica, anxietatea și depresia, precum și să-și îmbunătățească abilitățile de rezolvare a problemelor.

În continuare, prezint câteva **jocuri terapeutice** pe care le-am desfășurat în timpul activităților din cadrul ariei curriculare „**Terapie educațională complexă și integrată**”

1. Joc de intercunoaștere

„Jocul numelui”

Scopul: jocul propune copiilor să realizeze o primă cunoaștere a celorlalți: se urmărește, în același timp, detensionarea acestora, prin eliminarea atribuțiilor datorate primului contact interrelațional, dar și experimentarea unor trăiri afective pozitive.

Mod de desfășurare:

Copiii sunt așezați în picioare, în cerc, iar educatorul ține în mână un ursuleț de pluș. Fiecare copil, pe rând, va arunca ursulețul unui alt copil din grup și-și va spune numele. Cel care primește ursulețul îl va arunca unui alt copil, până când se va afla numele fiecăruia.

Exercițiul se repetă, accelerând ritmul aruncării și solicitându-se copiilor o atenție sporită.

La acest exercițiu participă și educatorul, pentru a stabili o relație apropiată și securizantă cu copiii și pentru a depăși barierele inhibitive ale copiilor.

Metode și mijloace de realizare:

- ✓ conversația;
- ✓ activarea copiilor în grup și individual;
- ✓ tehnicile empatice.

2. Joc de socializare

„Reclama”

Scop: Jocul urmărește conduitele prosociale și de socializare ale copiilor, ca și capacitățile lor de autoevaluare.

Mod de desfășurare: Copiii vor fi împărțiți în două grupuri: potențialii **cumpărători** și **creatorii** obiectelor. În prima parte a activității, copiii creatori vor trebui să realizeze o lucrare proprie (desen, modelaj din plastilină, minicolaj), cât mai interesantă și atractivă, la libera alegere.

Apoi, fiecare copil va veni în fața clasei și își va prezenta lucrarea, încercând să-i convingă pe colegi că este una deosebită și că merită atenția lor. Activitatea se va desfășura sub forma unui joc de rol în care copiii-creatori își prezintă lucrarea celorlalți într-un mod cât mai atractiv, subliniindu-i calitățile, pentru ai face pe „cumpărători” să aleagă lucrarea sa.

Notă: în funcție de timp, activitatea poate fi realizată în două ședințe (în prima să se realizeze „mărfurile”, iar în a doua să se prezinte reclamele).

De asemenea, pentru a nu-i priva pe copii de ambele roluri, se vor inversa grupurile.

Metode și tehnici de realizare:

- ✓ convorbirea dirijată;
- ✓ discuția progresivă.

3. Joc de comunicare

„Cuvântul interzis”

Scop : - activizarea vocabularului , dezvoltarea atenției voluntare și a imaginației ;

Sarcina didactică : formularea unor întrebări care cer răspuns cuvântul interzis ;

Regula jocului: Se cere elevilor ca la întrebările învățătorului să răspundă în așa fel încât un anumit cuvânt stabilit anterior să nu fie folosit , ci să se găsească alte formulări , care să constituie totuși răspunsul la întrebarea pusă . Aceasta trebuie constituită în așa fel încât să ceară în răspuns cuvântul interzis .

Desfășurarea jocului: Jocul se poate desfășura în colectiv sau în perechi . După ce clasa a fost organizată, se explică cum se va desfășura jocul și se arată că pentru fiecare răspuns au la dispoziție un minut de gândire. Dacă se consideră necesar înainte de joc se va face o mică pregătire a elevilor dându – se 1-2 exemple de răspunsuri în care să nu fie inclus cuvântul interzis. Se dau elevilor exemple de întrebări care cer în răspuns un anumit cuvânt.

- a) Cuvântul interzis “ **a șasea** ”

Întrebare : - În ce clasă sunteți voi ?

Răspuns : - Noi suntem în clasa care urmează după clasa a V-a .

Întrebare : - În ce bancă stă elevul Ionescu ?

Răspuns : - Elevul Ionescu stă în banca din spatele elevului X .

Întrebare : - În ce clasă au fost anul trecut elevii din clasa a VII-a ?

Răspuns : - Anul trecut elevii din clasa a VII-a au fost în clasa în care suntem noi acum .

b) Cuvântul interzis “ **primăvara**”

Întrebare : - Când se topește zăpada ?

Răspuns : - Zăpada se topește în anotimpul când înfloresc ghiociei

Întrebare : - Când înfloresc ghiociei ?

Răspuns : - Când se topește zăpada .

Întrebare : - Despre ce anotimp se vorbește în această poezie ?

“ Primăvară, primăvară,
Vino iar la noi în țară ! ”

Răspuns: -Despre anotimpul care urmează după iarnă .

Întrebare: - Când vin păsările călătoare ?

Răspuns: - Când încep să înflorească pomii .

Cuvântul interzis se poate schimba de 2-3 ori în cursul jocului. La sfârșitul jocului vor fi evidențiați elevii care au formulat răspunsurile corect și au dat dovadă de multă fantezie.

4. Joc despre „Emoții”

„Greutăți și baloane”

(joc adaptat după Celia Linden - **Kaduson H. G., Schaefer, C. E.**, 2020, p.156)

Scop – ilustrarea efectului cogniției asupra emoțiilor;

Materiale necesare: baloane cu heliu, hârtie și creioane, greutate (pietre, prespapier, piese geometrice de construit).

Mod de desfășurare: Educatorul și copiii crează, întâi, liste de gânduri pozitive și negative pe care copiii le au despre o anumită situație sau, în general, despre viața lor. Listele trebuie să fie separate pe coloane, sau pe foi diferite. Când listele sunt complete, educatorul, explică felul în care cognițiile negative alimentează sentimentele de depresie și ne trag în jos. Apoi se trece la lista cu gânduri pozitive și educatorul explică faptul că aceste gânduri ne ajută să ne ridicăm moralul și să ne simțim bine. Educatorul explică elevilor modul în care gândurile noastre ne afectează în mod direct sentimentele și că putem schimba felul în care ne simțim schimbându – ne gândurile. După ce listele sunt terminate se va atribui câte o greutate fiecărui gând negativ și câte un balon pentru fiecare gând pozitiv. Educatorul va arăta, la început, cum se simte fiecare obiect, lăsând copiii să simtă senzația fizică pe care o crează fiecare obiect. După ce copiii simt, pe rând, fiecare obiect, educatorul va solicita copiii să vorbească despre gândurile negative pe care l-au notat pe listă și se va repartiza câte o greutate pentru fiecare gând negativ. După ce fiecare copil își expune gândurile negative, educatorul și copiii vor analiza cum este să cari acele greutate. Copiii sunt invitați să se miște prin clasă sau să facă o plimbare purtând greutatea, pentru a ilustra mai mult senzația de a fi apăsător de povară. Pe parcursul „plimbării” cu greutatea se adresează, copiilor, câteva întrebări.

Întrebări de suport:

- Cum simțiți greutatea?
- Cum credeți că ar fi dacă le-ați căra cu voi în fiecare zi la școală?
- Cum ar fi dacă ar trebui să le țineți în brațe toată ziua?

Educatorul explică, copiilor, că aceste gânduri apăsătoare ne stau în cale, ne trag în jos și fac ca lucrurile să fie mai dificile pentru noi. Apoi, acesta, invită copiii să schimbe gândurile negative în mesaje pozitive pe care ar putea să și le dea lor înșiși, adresându-le întrebarea: „Ce vă puteți spune în legătură cu gândul negativ, astfel încât să vă ridice moralul în loc să vă tragă în jos?”.

Când copiilor li se cere să lase jos greutățile (sau să abandoneze gândurile negative), aceștia pot simți cum este să nu mai poarte cu ei aceste sentimente. Educatorul împreună cu elevii vor analiza toate acestea după terminarea sarcinii. După aceea, fiecărui gând pozitiv îi este repartizat câte un balon, care va fi ținut de copii sau legat de mâna acestora. Se va discuta despre „ușurimea” acestor gânduri. Acest lucru poate ajuta copiii să înțeleagă de ce sunt utile aceste cogniții pozitive.

Metode și tehnici de realizare:

- ✓ convorbirea;
- ✓ instructajul verbal;
- ✓ experimentarea;
- ✓ autoanaliza.

5. Joc pentru dezvoltarea capacității de „Rezolvare de probleme”

„Jocurile fantezie”

Pornind de la principiul folosirii întregului potențial imagistic al copiilor, activitatea are ca scop identificarea capacității copiilor de a face față unor situații frustrante, dificile sau neobișnuite.

Fantezii situaționale:

- Imaginează-ți că mergi pe un drum și deodată îți apare în față un zid (peșteră, munte, deșert etc.). Ce faci în această situație? Cum te simți?
- Cum ar fi să te trezești dimineața și să vezi că, peste noapte ți-a crescut o coadă (coarne de cerb, urechi de iepure, colți de tigru, creastă de cocoș etc.)? Cum ai reacționa? Cum te-ai simți?
- Cum ar fi să fii tu părintele mamei/tatălui tău, iar ei să fie copiii?
- Imaginează-ți că trăiești într-o țară în care e mereu vară (iarnă)? Cum ar fi?
- Dacă ar fi să pleci pe o insulă pustie, ce-ai lua cu tine? Alege 10 obiecte/5 oameni importanți pentru tine.

Metode și tehnici de realizare:

- ✓ lucrul cu metafora;
- ✓ experimentarea;
- ✓ antrenamentul creativ.

6. Joc pentru dezvoltarea Gândirii

„Frazе absurde”

Scop: Activitatea își propune să surprindă capacitatea copiilor de a gândi logic și raționamentul lor critic.

Sarcina: jocul solicită copiilor să identifice aspectul illogic al unor construcții verbale, sesizând absurdul lor și reconstrucția corectă a enunțurilor prezentate.

Exemple de fraze absurde:

1. Mama a cumpărat o pâine și după ce a tăiat-o în două jumătăți egale, mi-a dat mie bucata cea mai mare.
2. Mi-am cumpărat o jumătate de metru de stofă și mi-am făcut din ea un costum de haine.
3. Cineva spune: pe drumul care duce de la casa mea până la magazin cobori mereu, iar pe drumul pe care vii de la magazin către casa mea, cobori mereu.
4. În ziua în care Maria a împlinit 10 ani, fratele ei mai mic a împlinit 14 ani și 2 luni.

5. Un scafandru, când a ajuns pe fundul mării, și-a amintit că a uitat sus tubul cu oxigen și s-a întors pe mal să-l ia.
6. Mergând cu barca pe lac, 3 prieteni au văzut o sticlă care plutea, au luat-o și au văzut că este plină cu apă.
7. Astă iarnă Mihai a urcat pe munte cu tatăl său. Deodată, le-a ieșit în cale un urs care umbla după zmeură.
8. După ce a băut și ultimul strop de apă, Dănuț a pus cu grijă sticla pe o tavă, ca să nu o verse pe fața de masă.
9. Aterizând cu bine, după al zecelea salt, parașutistul își privea parașuta și zise: de data asta mi s-a deschis parașuta, nu ca ieri.
10. A fost o secetă, n-a plouat deloc în timpul verii. Prin lanurile de porumb, abia dacă se vedea calul cu călăreț cu tot.

Metode și tehnici de realizare:

- ✓ instructajul verbal;
- ✓ expunerea;
- ✓ problematizarea.

7 . Joc pentru memorie

„Desene dictate”

Scop: folosirea schemei vizuale interne.

Instrucțiune: Exercițiul este colectiv. Se sugerează elevilor: „Imaginați-vă că vedeți...”:

- serii de fructe (mere, pere, cireșe, caise etc.);
- mobilă (pat, scaun, masă, dulap etc.)
- obiecte de menaj (pahar, lingură, furculiță, farfurie).

Varianta 1.

Același exercițiu, dar seriile sunt mai scurte și se cere copiilor să deseneze obiectele respective.

Varianta 2. Să se dicteze desenele parte cu parte. De exemplu, desenați două mere, apoi trei cireșe etc. sau desenați un pătrat cu latura de trei centimetri, al doilea pătrat mai mic decât primul și care va tăia colțul drept-inferior al primului. Un al treilea pătrat, în interiorul primului astfel ca fiecare din unghiurile lui să aibă vârful la mijlocul laturilor primului pătrat.

Varianta 3. Se poate încerca să se dea comanda în întregime, dar recitind-o de trei ori:

- Scrieți litera V, apoi 0, dar înaintea literei V cifra 3.
- Scrieți cifra 1. În fața acesteia faceți o cruce și după aceasta un triunghi.
- Scrieți litera B, apoi litera Z, dar înainte veți scrie cifra 5, apoi veți desena un cerc cu diametrul de 2 cm.

Metode și tehnici de realizare:

- ✓ instructajul verbal;
- ✓ convorbirea;
- ✓ problematizarea;
- ✓ experimentarea.

8. Joc pentru dezvoltarea stimei de sine

„ Cutia magică”

Obiective:

- consolidarea demnității;
- dezvoltarea stimei de sine.

Materiale necesare:

- o cutie ce va avea în partea de jos o oglindă, pentru a reflecta interiorul cutiei.

Desfășurarea jocului:

Activitatea debutează cu o întrebare adresată participanților: „Cine credeți ca este persoana cea mai specială din lume?”. După oferirea câtorva răspunsuri voi continua cu următoarea replică: „Eu am o cutie magică, în interiorul căreia veți avea posibilitatea să priviți cea mai importantă persoană din lume.”

Voi cere membrilor grupului să se apropie pe rând pentru a privi în interiorul „cutiei magice”. Înainte de a-le permite să se uite îi voi întreba pe cine cred ei că vor vedea în interiorul cutiei. Le voi cere să se întoarcă la locul lor și să țină secret, să nu spună nimănui ce au văzut în cutie. După ce toți au trecut și s-au uitat în cutie, le voi pune următoarea întrebare: "Cine a fost cea mai importantă persoană pe care a-ți văzut-o în cutia magică?"

Se vor purta discuții pe baza următoarelor întrebări:

- „Cum v-ați simțit să vedeți că voi sunteți cel/cea mai important/importantă?
- Care este utilitatea acestui exercițiu?”

Voi încheia concluzionând că toți suntem importanți.

9. Joc pentru dezvoltarea spontaneității de exprimare artistică

„Galeria de „artă stângace””

(joc adaptat după Risë VanFleet, apud. **Kaduson H. G., Schaefer, C. E., 2020, p.465**)

Acest joc a fost conceput pentru a ajuta copiii să devină mai puțin inhibați în privința desenului. Acesta este util întrucât unii copii se opun intervențiilor prin desen sau artă, spunând: „Nu pot să desenez”. „Unii copii pot fi perfecționiști, temându-se că ceilalți îl vor critica. Pot să nu aibă încredere în propria persoană și să se teamă că desenele lor nu se ridică la nivelul așteptărilor. Respingerea desenului de către copil poate fi rezultatul perfecționismului, autocriticiei, inhibiției sau lipsei de stimă de sine. Galeria de Artă Stângace este concepută să le demonteze aceste idei despre ei înșiși sau/și despre arta lor, permițându-le astfel să fie mai spontani în exprimările lor artistice.” (**Kaduson H. G., Schaefer, C. E., 2020, p.465**)

Scop - dezvoltarea spontaneității în exprimările artistice;

Materiale necesare: foi de desen, carioci colorate.

Mod de desfășurare:

Educatorul pregătește hârtia pentru desen, trasându-i o margine simplă și scriind în partea de sus sau jos „Artă Stângace”. Centrul hârtiei rămâne gol. Fiecare copil primește hârtia sa astfel pregătită și carioci colorate. Educatorul explică faptul că vor face cu toții un desen cu totul special, ce va fi expus în Galeria de Artă Stângace. Este ceva special deoarece galeria acceptă doar lucrări care sunt foarte caraghioase, stângace, dezordonate sau neîngrijite. Galeria nu dorește să aibă lucrări aranjate, ordonate, desenate perfect - există alte galerii specializate în așa ceva. Educatorul le spune elevilor că trebuie să deseneze cele mai prostestii, stângace și dezordonate imagini posibile, și că trebuie s-o facă repede pentru ca desenele lor să fie cu adevărat neîngrijite. Și educatorul va face un desen, arătându-le astfel copiilor un model de artă stângace. Pe măsură ce copiii desenează, educatorul încearcă să creeze o atmosferă amuzantă și alertă (dar nu tensionată) pentru copii, râzând și comentând stângăcia desenelor tuturor. Educatorul trebuie să aibă mare grijă să nu transmită nicio clipă impresia că le critică lucrările. El trebuie să dea dovadă de multă sensibilitate și în laudarea desenelor.

Exemple de comentarii adecvate: „O să arate grozav în Galeria de Arte Stângace” sau „Super! Uite un desen chiar caraghios-pariez că Galeria va fi foarte încântată să-l aibă. După câteva minute,

educatorul le cere copiilor să-și arate desenele stângace și le expune la vedere tot restul activității. Grupul se poate plimba prin clasă să vadă desenele, ca și cum ar fi într-o galerie de artă adevărată.

Notă: Utilizând această tehnică, copiii devin tot mai dispuși să folosească arta în alte contexte, în special când educatorul îi îndeamnă să-și aducă aminte de jocul „Galeria de Artă Stângace”.

Deoarece, am observat că, elevilor le place foarte mult să asculte povești, pe lângă activitățile în care am integrat jocuri terapeutice, am utilizat, cu succes și unele **basme terapeutice**.

S. Filipoi (1998), în „**Basme terapeutice pentru copii și părinți**” demonstrează faptul că „indiferent de vârstă, *avantajele folosirii conștiente, intenționate a basmului ca mesaj terapeutic* sunt aceleași, amintind că:

- **basmul terapeutic iluminează**, deoarece se adresează intuiției și fanteziei, lărgind spațiul interior al copilului, reprezentând totodată o lecție de viață care sparge vechiul tipar al conflictului insurmontabil cu care este familiarizat;
- **basmul terapeutic este un vehicol** foarte potrivit pentru modele comportamentale și valori morale, schimbarea de poziției îi este doar sugerată și are mai mult caracter de joc;
- **mesajul terapeutic este preluat la fel ca mesajul unui vis**, nefiind legat direct de experiența vieții reale;
- **basmul aduce soluții cu totul neașteptate**, cu efort emoțional pozitiv, ajungând chiar să contrazică logica și obișnuința;
- **basmul ca mesaj terapeutic** poate fi folosit în combinație cu un instrument de comunicare, deoarece crează subiectului o bază de identificare protejându-l și învățându-l totodată să se autoînțeleagă, să se autoaprecieze pozitiv cât și să-și descopere propria putere interioară de a se „autovindeca”, adaugă în plus, modul mai incisiv, direct a faptelor prin personajele create, asupra celui care o citește, receptarea fiind maximă. (Filipoi-1998, p.5)

Maria Dorina Pașca, (2004), afirmă că: „**Obiectivul poveștilor** este să „păcălească” subiectul prin blocarea mecanismelor sale de apărare și intrarea în contact cu inconștientul și multitudinea de soluții depozitate în acesta. Povestea terapeutică devine astfel un instrument prețios care va scoate la iveală emoții și sentimente ce riscă să rămână ascunse în inconștient: angoase, frici, dorințe, obsesii, culpabilități, invidii, întrebări la care nu le-am găsit dar nici căutat, răspunsuri.” (Pașca, 2004, p.24).

„Poveștile au multe dintre caracteristicile importante ale comunicării eficiente:

- ✓ Sunt interactive;
- ✓ Educă prin atracție;
- ✓ Scurtcircuitează rezistența;
- ✓ Trezesc și hrănesc imaginația;
- ✓ Dezvoltă abilități de rezolvare a problemelor;
- ✓ Creează posibilități pentru îndeplinirea obiectivelor;
- ✓ Invită la o luare a deciziilor independentă”. (Burns, 2011, p.38).

Plecând de la aceste premize teoretice, am utilizat o serie de **Basme terapeutice** în activitățile desfășurate cu elevii mei. În continuare voi prezenta câteva exemple de basme terapeutice utilizate .

- Povestea „**Hrănește ceea ce vrei să crești în tine**” (Burns, 2011, p.125-127).

Această poveste are următoarele caracteristici terapeutice:

Probleme abordate:

- Conflicte interioare;
- Lupta dintre tine și alții;

- Bunătate versus lăcomie;
- Dragoste versus ură.

Resurse dezvoltate:

- dezvoltarea conștiinței conflictului;
- analiza atentă a luptei cu ceilalți;
- Hrănirea aceea ce vrei să crești în tine;
- Întărirea responsabilității

Obiective propuse:

- Hrănirea sinelui;
- **Activitate pentru dezvoltare emoțională**
„*Povestea creionului*”- (poveste terapeutică)

Povestea se adresează copiilor timizi, descurajați, care se confruntă cu probleme emoționale datorate convingerilor iraționale de tipul „sunt lipsit de valoare”. Este foarte important, pentru acești copii să învețe să se accepte pe ei înșiși.

Vârsta potrivită: 7-9 ani (deci, este potrivită și pentru copiii cu dizabilitate intelectuală moderată)
Pentru aplicare de grup.

Obiective:

Să învețe că fiecare om are calități și defecte, că oricât de mici și neînsemnați se cred, copiii sunt capabili să realizeze lucruri importante, că fiecare este important și nimeni nu e perfect.

Procedură:

Am început activitatea printr-un brainstorming. Am rugat copiii să dea exemple de trăsături fizice prin care se aseamănă sau se deosebesc de colegii lor. S-a discutat asupra faptului că nu este bine să judecăm persoanele după aspect ori trăsăturile fizice. Am arătat un creion copiilor și le-am cerut să dea acestuia alte utilizări decât cele obișnuite.

Am prezentat povestea.

Discuții:

Întrebări de conținut:

1. Cum s-a simțit Alina pentru că, deși știa rezolvările, nu a fost trecută la tablă?
2. Credeți că ceea ce credea Alina despre ea era adevărat (că era urâtă, că era caraghioasă pentru că purta ochelari și îi căzuse un dinte din față)?
3. Ce credeți că a învățat Alina din povestea Creionului, contează aspectul fizic ori sufletul și faptele unei persoane?
4. Cum și-a schimbat comportamentul fetița după ce a auzit povestea creionului?

Întrebări de personalizare:

1. Voi ați trăit situații asemănătoare cu ale Alinei?
2. Dacă nu ați fi fost trecuți la tablă, (pentru că arătați „*diferit*” de alții), ați fi avut emoții și gânduri la fel cu cele ale Alinei?
3. Dacă erați în locul Alinei, ce ați fi învățat din povestea creionului?
4. Ce anume ați învățat din această poveste, care vă va putea ajuta în situațiile viitoare?

Am cerut copiilor să prezinte în scris câte o situație în care au trăit emoții negative asemănătoare cu ale Alinei și cum au trecut peste situația respectivă.

În urma adaptării și aplicării jocurilor terapeutice și a poveștilor terapeutice în activitățile desfășurate la clasă și a observațiilor realizate, pe parcursul activităților și a jocurilor terapeutice am constatat următoarele aspecte :

- copiii își exprimă mai ușor, gândurile, trăirile, sentimentele, emoțiile;

- au mai multă încredere în a - și exprima un punct de vedere ;
- prezintă o atitudine mai bună de colaborare în timpul activităților;
- manifestă mai mult interes și curiozitate față de activitățile desfășurate;
- sunt mai activi și sunt atenți un timp mai îndelungat;
- manifestă spirit de echipă și respectă regulile activităților;
- solicită ajutor în rezolvarea unor sarcini cu mai multă încredere;
- relaționează mai bine cu colegii și cu cei din jur.

Datoria noastră a educatorilor, este de a conduce copiii, cu pași mici spre obținerea unor rezultate bune, oferind soluții în vederea depășirii dificultăților întâmpinate de aceștia, de a diferenția sarcinile de învățare, în funcție de particularitățile fiecăruia de a crea un climat psihologic pozitiv și de colaborare eficientă elev-educator.

Bibliografie:

1. **Chateau, J., (1967),** *Copilul si jocul*, (traducere: Dan Răutu), Editura Didactică și Pedagogică, București;
2. **Dumitriu, C., (2008),** „*Psihopedagogia jocului*”, curs, DPPD, Universitatea din Bacău;
3. **Filipoi, S., (1998),** *Basme terapeutice pentru copii și părinți*, Fundația culturală, Cluj-Napoca;
4. **George W. Burns, (2011),** *101 povești vindecătoare pentru copii și adolescenți*, , Ed. Trei;
5. **Musu I. (2000)** „*Ghid de predare- învățare pentru elevii cu CES*”, As. Reninco, Romania, Ed. Alternative, Bucuresti ;
6. **Pașca, M. D, (2004),** *Povestea terapeutică*, Editura Ardealul, Tg. Mureș;
7. **Purcia, V. E.,** *Povești din ghiozdanul meu- povești terapeutice*, Editura Edu, Tg. Mureș;

ROLUL JOCURILOR RITMICE ÎN STIMULAREA COGNITIVĂ A COPIILOR CU DIZABILITATE INTELECTUALĂ

Profesor de Psihopedagogie specială Țigănașu Angelica

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ „ELISABETA POLIHRONIADE” -VASLUI

Terapia prin stimulare cognitivă este o terapie dedicată persoanelor care se confruntă cu dificultăți de învățare, dificultăți de memorie, dificultăți în însușirea scrisului, cititului sau a noțiunilor matematice. Copiii sunt implicați în activități care au ca scop stimularea memoriei, a capacității de concentrare asupra unei activități, gândirii, rezolvării de probleme, dezvoltării senzoriale, a capacității de exprimare, a capacității de orientare spațio-temporală, dezvoltării psihomotrice fine și grosiere. Activitățile desfășurate au un pronunțat caracter ludic, jocul fiind cea mai eficientă cale de stimulare cognitivă în cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Dacă un copil ar avea ocazia să aleagă între a juca un joc și a învăța o poezie, în 9 din 10 cazuri va alege să se joace. Copiii încep să se joace încă din primele luni de viață. Pe măsură ce cresc și pe măsură ce acumulează noi informații, copiii se dezvoltă și la capitolul joacă, constientizează mai bine ceea ce fac, înțeleg mai bine cum funcționează un joc și își pun mintea la contribuție pentru a-l termina. Astfel, ne dăm seama că jocul are un rol important în dezvoltarea intelectuală a copilului.

În cadrul jocurilor, copiii învață să respecte reguli, învață să fie ordonați și disciplinați. Organizate în grup, jocurile contribuie la dezvoltarea prieteniei între copii, a spiritului de grup, a devotamentului, etc.

În cadrul jocurilor de mișcare, copiii își folosesc corpul în acțiuni care solicită motricitate, exersând astfel și dezvoltând atât fizicul cât și psihicul aflat în strânsă legătură cu progresele corporale.

Dacă elevii sunt antrenați în activități de joc ritmic acestora li se dezvoltă pe lângă deprinderi muzicale, o serie de laturi ale personalității: voință, activism, creativitate, sociabilitate. Toate acestea conduc spre o dezvoltare autonomă.

Jocul ritmic contribuie la dezvoltarea capacității de a percepe și executa diferențele de durată, de a marca și recunoaște structuri ritmice din cântece. În multe jocuri ritmice se utilizează pe lângă instrumente de percuție și **percuția corporală**.

Percuția corporală reprezintă sunetele pe care le producem folosindu-ne de propriul corp.

Prin aceste exerciții, nu numai că ne conectăm cu propriul corp, însă reușim mult mai ușor să ținem ritmul pe măsură și să ne familiarizăm cu diverse tempo-uri. Totodată, prin parcurgerea acestor tipuri de exerciții muzicale, copiii (și nu numai), își pot dezvoltă considerabil atenția distributivă.

Percuția corporală evidențiază dimensiunea ritmică a mișcărilor și acțiunilor corporale, constituind astfel un adevărat limbaj muzical. Din punct de vedere psihofiziologic, promovează conștientizarea de sine și a celorlalți în timpul jocului motor, prin relația și comunicarea ludică dintre cel care produce sunetele și cel care le percepe. Produce astfel efecte organice și psihologice resimțite prin dimensiunea ritmică a mișcărilor corporale și manuale, a tonusului muscular, a reacțiilor afective și emoționale trezite în timpul practicii corporale și vocale.

Beneficiile percuției corporale:

- Învăță copiii despre ritm și alte concepte muzicale;
- Prezintă instrumentele de percuție;
- Le dezvoltă discriminarea auditivă;
- Construiește coordonarea motrică fină și grosieră;
- Dezvoltă conștientizarea corpului;
- Dezvoltă abilități sociale în timp ce lucrează împreună pentru a crea sunete muzicale;
- Îmbunătățește capacitatea de atenție și concentrare.

Exercițiile de percuție corporală sunt utilizate în anumite domenii de *orientare terapeutică* precum **psihomotricitatea**, **ritmoterapia** sau **muzicoterapia**.

Ritmoterapia este utilizarea muzicii și a elementelor acesteia (sunet, ritm, armonie și melodie) pentru a promova și facilita comunicarea, relațiile, învățarea, mișcarea și exprimarea, satisfacerea nevoilor fizice, emoționale, mentale, sociale și cognitive.

Beneficiile Ritmoterapiei:

Muzica produce efecte benefice asupra sistemelor senzoriale, cognitive și motorii, stimulează creativitatea, gândirea, limbajul, învățarea și memoria.

La nivel cognitiv:

- Creșterea capacității de învățare;
- Îmbunătățirea orientării;
- Creșterea gradului de atenție;
- Concentrarea și stimularea comunicării și a limbajului.

La nivel fizic:

- Menținerea mobilității;

- Relaxare;
- Scăderea nivelului de anxietate.

La **nivel socio-emoțional:**

- Creșterea interacțiunilor sociale;
- Îmbunătățirea abilităților sociale și a stimei de sine;
- Previne izolarea.

Terapia ritmului are ca **scop** întărirea coordonării motorii, stimularea memoriei și concentrării, pe lângă dezvoltarea abilităților cognitive.

Muzicoterapia

Muzicoterapia este utilizarea muzicii și/sau a elementelor muzicale (sunet, ritm, melodie și armonie) de către un specialist calificat (muzicoterapeut) cu un beneficiar sau cu un grup de beneficiari.

Muzicoterapia este o metodă de terapie! Nu se face ca un hobby, nu este nici o lecție de muzică, nici una de cor.

Beneficiile Muzicoterapiei

Acest tip de terapie vizează următoarele **beneficii:**

- Facilitează și favorizează comunicarea;
- Îmbunătățirea memoriei și a atenției;
- Îmbunătățește starea de spirit;
- Facilitează învățarea;
- Intervine asupra motricității;
- Îmbunătățirea modului de exprimare;
- Dezvoltarea sentimentului de organizare;
- Promovarea stării de bine;
- Gestionarea stresului, anxietății, depresiei;
- Alinarea durerilor fizice;
- Îmbunătățirea modului de exprimare al sentimentelor;
- Alte obiective stabilite de terapeut pentru fiecare caz în parte.

În mod tradițional, Muzicoterapia a fost aplicată la copii cu diferite dizabilități, însă ulterior datorită studiilor științifice făcute și a conștientizării beneficiilor multiple s-a extins pe mai multe paliere precum: patologii psihice (Autism, depresie, psihoză, etc), neurologie (Alzheimer,

Schizofrenie, comă, recuperare post-comă, etc), în perioada sarcinii, postpartum, diferite dizabilități fizice. De asemenea, Muzicoterapia se folosește inclusiv pe partea educativă și ca metodă de prevenție. Un aspect foarte important care trebuie menționat este faptul că Muzicoterapia se utilizează din ce în ce mai mult alături de alte tehnici de terapie ca și metodă de prevenție și reabilitare.

Muzicoterapia este de două tipuri: **ACTIVĂ** și **RECEPTIVĂ**.

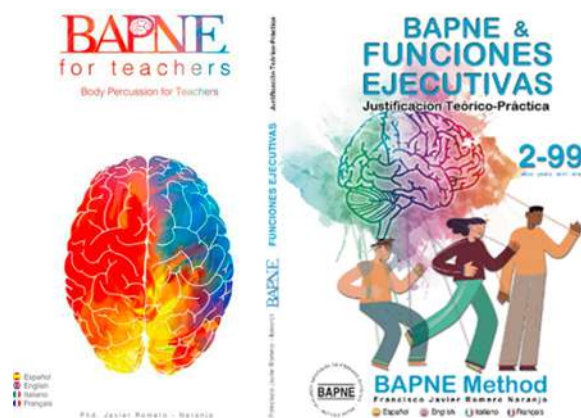
Cea **Activă** constă în interacțiunea cu unul sau mai multe instrumente (în general instrumente de percuție mici care pot fi mânuite cu ușurință), dar și cu terapeutul, în timp ce **muzicoterapia Receptivă** este bazată pe audiții muzicale (care pot fi cântate de către terapeut dar și preluate din alte surse ca de ex. CD, dispozitive audio, etc).

Muzicoterapia Activă:

Această tehnică este de tip non-verbal și în general se bazează pe improvizația corpo-sonoro-muzicală și pe expresivitatea creativă. Scopul acestei tehnici îl constituie dialogul sonor. Prin intermediul interacțiunii cu pacientul se încearcă o relaționare și o comunicare care favorizează dezvoltarea efectului cathartic și al învățării. În ceea ce privește instrumentarul, este constituit din metodologia lui Orff (instrumente muzicale caracterizate de o mânăuire ușoară, fără să fie nevoie de o competență specifică muzicală la bază), apoi de o gamă largă de timbre și tonuri, ca de exemplu: congas și bongas printre instrumentele de percuție, sau xilofonul și metalofonul din gama metalelor intonate, chitara care face parte din categoria instrumentelor cu coarde, maracasul, diferiți clopoței acordați, desigur și vocea dar și corpul, atât al pacienților cât și ale muzicoterapeutului.

Muzicoterapie Receptivă:

Faptul că aceasta nu implică motricitatea, activarea corpului din partea pacientului, stimulează reprezentarea mentală. Totodată, printre scopurile acestei metode se numără și: dezvoltarea capacității de comunicare și de expresie verbală, dezvoltarea personalității ca rezultat al stimulării imaginației și creativității, dar și a afectivității, educația estetică a pacienților, datorită rafinamentului repertoriului terapeutic. Piese propuse spre audiție pot fi alese atât de către terapeut cât și de către cel care beneficiază de această metodă de terapie.

Metoda BAPNE

Motto

„Cu corpul meu învăț”

Ce este metoda BAPNE ?

Metoda BAPNE este o metodă de stimulare cognitivă, socio-emoțională, psihomotorie și de neuroreabilitare axată pe **abilitățile neuromotorii și psihomotorii prin percuție corporală**.

Folosește percuția corporală ca resursă didactică axată pe posibila stimulare a funcțiilor cognitive și a funcțiilor executive.

Această metodă ne permite să ne **stimulăm nivelurile de atenție, concentrare, memoria de lucru, controlul impulsurilor, motricitatea fină, motricitatea grosieră și alte aspecte importante legate de cogniție.**

Metoda BAPNE este oferită în diferite formate care se adaptează nevoilor elevului în profunzime, dezvoltării competențelor și timpului de care dispune însuși elevul.

S-a născut în 1998 când creatorul său, Javier Romero - Naranjo, după ce a făcut multe călătorii în diverse culturi și a observat ce rol are corpul, oferă noi paradigme bazate pe neuromotricitate.

Ce înseamnă BAPNE?

Este un acronim și fiecare literă reprezintă un subiect specific care ajută la fondarea și la rezumarea metodologiei.

B: Biomecanică. **A:** Anatomie. **P:** Psihologie. **N:** Neuro-știință. **E:** Etno-muzicalitate.

Prin acești 5 piloni, Javier Romero justifică cu accent pe Neuromotricitate și rolul corpului în stimularea cognitivă.

De la ce vârstă funcționează metoda BAPNE?

De la vârsta de 6 luni, munca începe într-un mod didactic până la 99 de ani.

Care sunt obiectivele metodologiei BAPNE ?

Obiectivul principal este dezvoltarea „Inteligenței Executive”, așa cum este detaliat de José Antonio Marina. Activitățile metodei BAPNE® au ca **obiectiv principal** dezvoltarea posibilă a următoarelor puncte:

- A. Inhibă răspunsul impulsiv;
- B. Concentrarea atenției ;
- C. Planificarea și organizarea obiectivelor;
- D. Lucrează la flexibilitatea cognitivă;
- E. Dezvoltă memoria de lucru;
- F. Folosește controlul emoțional pentru a îmbunătăți acțiunea;
- G. Managementul meta-cognitiei. Reflectarea lentă la modul nostru de a acționa și gândi prin activități de cooperare.

Metoda BAPNE oferă resurse neuromotorii inovatoare concentrate pe funcțiile cognitive și executive. Literatura existentă demonstrează îmbunătățiri clare atât la adulți, vârstnici, tineri sănătoși, cât și la cei cu deficiențe cognitive.

Concluzii:

Practicarea **percuției corporale** aduce îmbunătățiri în trei domenii:

- **Fizic**, deoarece stimulează conștientizarea corpului, controlul mișcării și al forței musculare, coordonarea și echilibrul;
- **Mental**, pe măsură ce se îmbunătățește concentrarea atenției, memoria și percepția;
- **Socio-afectiv**, deoarece ajută la construirea de relații egalitare și duce la scăderea anxietății în interacțiuni sociale.

Cu ritmul în centrul său, diferitele tipuri de interacțiune și contact fizic necesare pentru a efectua multe dintre exerciții înseamnă că percuția corporală poate deveni un instrument terapeutic de mare importanță. Este important impactul și stimularea care se produce în diferite zone corticale și subcorticale de pe ambele emisfere ale creierului datorită interacțiunii dintre diferite elemente ale jocurilor ritmice; **mișcarea** are un impact asupra cortexului motor, precum și asupra cerebelului și ganglionilor bazali; **cântecul** stimulează eficient emisfera dreaptă și prin

percuție corporală sunt lucrate diverse aspecte cognitive, cum ar fi: atenția și memoria, stimulând astfel diferite zone din creier. Nu trebuie să uităm de aspectele emoționale și impactul acestora. În timpul efectuării exercițiilor în cauză, emoțiile produse acționează ca o sursă de sprijin și motivație, care ajută la îmbunătățirea muncii cognitive care se desfășoară.

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://ro.warbletoncouncil.org/estimulacion-cognitiva-9870>
2. <https://percusion-corporal.com/>
3. <https://empoweredparents.co/body-percussion/>

IMPORTANȚA ÎNCURAJĂRII ELEVULUI DUPĂ PERFORMANȚA PE SCENĂ

Profesor Camelia L. Toma

Colegiul de Muzică "Sigismund Toduță", Cluj-Napoca

Performanța scenică a elevului din domeniul artelor, și nu numai, poate aduce în lumina reflectoarelor calitatea educației, transformările acesteia, poate înlocui chiar standardul educațional cu excelența.

Și totuși, performanța pe scenă poate fi una de succes, mediocră sau chiar un eșec. Scena este locul în care artistul își duce o parte dintre "războaiele vieții". Scena este locul în care artistul se regăsește pe sine, se definește și învață că în viață există popasuri ale evaluării personale. Scena devine pentru mulți un personaj tăcut care are "ochi la spate", dar totuși în stare să le șoptească că, diferența dintre ce au fost ieri și ce vor fi mâine este chiar "ea": *Scena*. Scena nu este surdă, ci este cel mai bun confident. Ea știe să asculte, să păstreze un secret, dar în același timp știe să te "arunce" în brațele transformării de sine și a succesului. Toate însă, au un preț... iar scena rămâne poate cel mai corect "partener de afaceri", căci ea știe să îți returneze la timp și cu dobândă tot ceea ce ai investit pentru a fi în prezența ei, plătindu-ți într-o monedă unică: *succes artistic*. Scena este un personaj transparent și sincer. Ea nu te poate minți. Ea este cel mai bun și sincer evaluator al unei performanțe. Ea nu vorbește decât la final... iar asta uneori doare... căci: performanța pe scenă poate fi una de succes, mediocră sau chiar un eșec.

Care trebuie să fie atitudinea profesorului în cazul eșecului scenic al elevului?

După finalizarea unui act artistic pe scenă, va urma inevitabil, mai devreme sau mai târziu, confruntarea a două atitudini vizavi de interpretarea scenică: atitudinea elevului față de propria interpretare și atitudinea profesorului față de aceasta. Calitatea comportamentală a unui mare profesor constă și în modul de raportare și gestionare a situației unui eșec scenic al elevului. Eșecul unui elev este în mod inevitabil și un eșec al profesorului, așadar profesorul are de gestionat 2 tipuri de eșecuri: unul direct (propriu) și unul indirect (al elevului). Artă gestionării eșecurilor directe și indirecte este modul în care cele două sunt transformate în: "se mai întâmplă", "perfecțiunea este arta transformării eșecului" și "niciodată singur". Aceștia sunt pilonii pe care se sprijină depășirea realității unui eșec în favoarea perspectivei unei victorii viitoare.

1. "Se mai întâmplă"

Prima reacție a unui profesor atunci când "se mai întâmplă", trebuie să fie una de prezentare a eșecului ca o experiență deși de nedorit, totuși normală și posibilă la un moment dat, iar modul de abordare și vorbire cu elevul trebuie să nu fie în termeni acuzatori, ci unul calm, corect și realist, punând elevul în "slujba căutării" împreună cu el a cauzelor care au dus la eșecul scenic. Dacă doar profesorul va căuta, cu voce tare, cauzele eșecului elevului, acesta în mod inevitabil va deveni un "un acuzator care se acuză", atât pe elev, în prezent, cât și pe el, în trecut, iar tonul vocii și gesturile ar putea afecta atât discursul său în fața elevului, cât și imaginea profesorului în ochii elevului, acesta devenind pentru elev un element de stres. Dacă însă, profesorul este capabil să facă elevul să caute împreună cu el cauzele eșecului propriu, va conduce elevul la acceptarea erorilor, la asumarea greșelilor, la identificarea imperfecțiunilor și va transforma eșecul într-o joacă de-a detectivul, care are ca scop "prinderea erorilor" și aruncarea acestora în "închisoarea timpului" pentru a nu se mai repeta altă dată. Cât timp "se mai întâmplă" a fost "o joacă", cu atât mai mult "nu se va mai întâmpla" va deveni ceva serios... și acest adevăr trebuie adus în conștiință elevul... indiferent de vârstă.

Aprecierea/evaluarea interpretării pe scenă a elevului din partea profesorului trebuie așadar să fie una corectă și realistă, pe un ton familiar, prin care să îi explice elevului ce și unde a greșit, care sunt cauzele, implicând și elevul în depistarea și asumarea acestora. Elevul nu este perfect, profesorul nu este perfect, dar scena nu știe asta, ea vrea perfecțiune... căci, aceasta e menirea ei și scopul elevului.

2. "Perfecțiunea este arta transformării eșecului"

Una dintre marile greșeli des întâlnite în rândul profesorilor este aceea că, în cazul unui eșec al propriului elev, discursul post – eșec se transformă într-un monolog de tipul greșeala ta / perfecțiunea mea. Discuția decurge în sensul "îngropării" elevului în propriile greșeli, în comparație cu "perfecțiunea" unui profesor invincibil, care nu-și permite să fie înfrânt prin intermediul reprezentației scenice a propriului elev. Acest tip de comportament este unul extrem de periculos pentru ambele tabere și într-un târziu va duce la complexe de inferioritate și la neputința unui elev de a atinge țelurile altcuiva, nu pe ale sale.

Elevul este conștient de propriul eșec. Când elevul are parte de un eșec scenic, devine aproape instantaneu atât de sensibil, încât și șoapta scenei prăfuite i se pare asurzitoare și nu e cazul să i-o strige și profesorul... chiar pe un ton blând.

Profesorul nu trebuie să îi prezinte elevului eșecul ca pe o problemă majoră, ci trebuie să îl ajute să depășească momentul prin încurajare. Perfecțiunea este o problemă subiectivă și are la bază

transformări succesive ale micilor eșecuri. Încurajarea este acel buchet de cuvinte potrivite spuse în momente dificile, în care cuvintele sunt de prisos. *Încurajarea nu este o laudă a unui eșec, ci o înțelegere a acestuia.* Încurajarea este riscul de a pune o inimă de profesor cu dorința de perfecțiune, lângă inima de elev cu dorința de a-i mulțumi pe alții. Elevii, de multe ori, nu fac diferența dintre a avea succes și a-i mulțumi pe alții. Cei mai mulți copii au eșecuri scenice din cauză că încearcă să îi mulțumească pe alții, și nu din cauză că doresc să aibă propriul succes... căci, de multe ori succesul poate apărea în urma unei aparente greșeli, când nu se aștepta nimeni la aceasta. Profesorul are obligația prezentă, în fața performanței viitoare a elevului, de a încuraja elevul, când nu are nimic de lăudat la el. Profesorul perfect este un profesor imperfect, care face din imperfecțiunea altuia perfecțiunea proprie, fără a o spune nimănui. Dacă vrei, ca profesor, ca elevul tău să aibă o interpretare scenică perfectă atunci când se urcă pe scenă, pregătește-te la un "discurs perfect" pentru când se coboară de pe ea, indiferent de prestață. Prestanța scenică viitoare a elevului va depinde de atitudinea prezentă a profesorului în momentul în care elevul coboară de pe scenă. Elevul este și lacrimă, și sentiment, iar încurajarea șterge lacrima și simte vibrația inimii. Profesorul ideal, nu acuză, nu scuză, nu sare peste eșec, ci înțelege, identifică, găsește soluții viitoare și finalizează discursul după performare, prin încurajare. Vrem să fim noi oare astfel de profesori?

3. "Niciodată singur" sau Arta încurajării eficiente.

Pe scenă nu ești niciodată singur. Ești tu cu tine... în cel mai rău caz. Asta înseamnă că pe scenă e normal ca uneori să nu te simți bine în pielea ta, dar trebuie să te accepți. Asta face din elev un elev puternic. Ca și profesor, dacă știi să explici și te faci înțeles în această direcție, ai câștigat. Factorii perturbatori se adună cu grămada în jurul elevului... fie din interior, fie din exterior. Emoțiile, stresul, lapsusul, transpirația tind să "ștranguleze" interpretul și profesorul, deopotrivă. Conexiunea dintre elev și profesor, fie ea de aproape sau de la distanță, face ca acest tip de factori să devină "pasageri" care îi unesc pe cei doi, astfel încât nu sunt niciodată singuri, ci împreună la bine și la rău. Dacă vrei ca profesor să încurajezi eficient un elev, transmite-i mesajul că, lucrurile pe care nu le poți schimba te pot schimba pe tine când te aștepți mai puțin, dar asta este absolut normal... și acest lucru se întâmplă adesea pe scenă. S-a întâmplat și altor mari artiști... și Pământul încă se învârte. Profesorul critic și negativist este fățarnic, căci nici el nu a fost și nu este perfect, dar viitorul însă poate fi perfect, iar îmbrăcarea viitorului în cuvinte înțelepte și potrivite fac din profesor un om fin. Curajul și încrederea în sine se dobândesc prin exersare și perseverență. Acesta trebuie să fie mesajul profesorului. Încurajarea eficientă nu înseamnă doar să lauzi

un lucru bine făcut, ci să faci chiar dintr-un eșec ceva util de învățat, folosind cuvinte... iar asta este o artă. Profesorul care reușește acest lucru este cel mai mare artist, chiar dacă nu mai urcă pe scenă.

Ca o concluzie sumară, putem urma câțiva pași extrem de simpli, dar foarte utili meniți să răspundă succint la întrebarea ipotetică: ” Cum își încurajează profesorul elevul chiar dacă a avut un eșec pe scenă?”

- Profesorul îi explică elevului faptul că e normal ca pe scenă să apară factori psihologici, senzoriali tehnici perturbatori: emoție, stres, lapsus, efecte fizice (tremurat, transpirație, respirație etc.). Tuturor li se întâmplă astfel de lucruri, doar că unii le pot controla sau ascunde mai bine, alții nu, e doar o chestiune de timp și moment.
- Profesorul îi poate prezenta elevului exemple din experiența sa sau a altor mari artiști, pentru ca elevul să înțeleagă că eșecul său ”nu este un capăt de lume” și să observe atitudinea scenică care îl poate conduce la succes.
- Limbajul profesorului va fi unul obiectiv (își va spune părerea reală), dar nu critic și negativist sau descurajator.
- De maximă importanță este prezentarea viitorului în termeni optimisti și încurajarea că data viitoare va fi mai bine.
- Perseverența, la rândul ei, trebuie prezentată ca o soluție vitală și salvatoare. Elevul trebuie încurajat să cânte cât mai des în public, acest lucru va conduce cu timpul la obișnuința, încredere, curaj și chiar bucuria de a fi pe scenă. De asemenea, perseverența se regăsește și în studiul individual consecvent și progresiv care îi oferă elevului/interpretului siguranța pe scenă.

Bibliografie:

Larry Crabb & Dan Allender, Încurajarea - Cheia grijii față de oameni, Editura Kerigma, Oradea, 2007.

Norman Vincent Peale, Forța gândirii pozitive, Editura Curtea Veche, 2017.

Ergonomia didactică,

amenajarea spațiului educațional în educația timpurie

Prof.înv. preșcolar Trif Ioana Carla, G.P.P. Nr. 4

Motto: „*Copilul gândește în primul rând cu ochii, cu urechile și mâinile,*” M.Debesse

Grădinița este acea instituție care are rolul decisiv în educarea și instruirea copiilor preșcolari, iar entuziasmul educatoarelor li se transmite și copiilor și părinților totodată. Educatoarea, prin activitatea sa are datoria să stimuleze și să descopere potențialul fiecărui copil și să îl pregătească pe acesta pentru școală. Atunci când oferă preșcolarului un mediu securizant și stimulativ, care îl susține și îl încurajează în dezvoltare, educatoarea îl face încrezător în forțele sale creative, îl face capabil să-și asume decizii și responsabilități, construindu-i șansa la independență și libertate de exprimare, care îl pot ajuta în viitor.

Amenajarea spațiului educațional în educația timpurie corespunde cu organizarea în arii/sectoare/centre de stimulare. Din punct de vedere pedagogic, ariile de stimulare sunt spații educative organizate și pregătite pentru a stimula dezvoltarea copiilor prin propunerile de joc pe care le oferă acestuia. Se numesc arii de stimulare, deoarece în educația timpurie conceptul central și preocuparea fundamentală a educatoarelor, este să stimuleze dezvoltarea fiecărui copil. „Ariile de stimulare sunt o amenajare a spațiului educațional, prin divizarea lui în secvențe/organizări diferite. Aceste organizări oferă o ordonare și o așezare a mobilierului, a jocurilor și jucăriilor în sală, în cadrul unor spații bine conturate, care se constituie ca propuneri de joc și activități pentru copii, în funcție de nevoile, interesele și opțiunile lor.” (E. Vărășmaș, 2014, pag.208) .

„Ariile de stimulare sunt un mod de amenajare a spațiului educative, corespunzând unei viziuni educative care îl apropie pe copil de cunoașterea prin intermediul unei învățări experiențiale. Copilul va învăța din modul cum este așezat și din modul în care este organizat mediul educative.”, (Ș. Antonovici, P., Neamțu, pag.29)

Succesul activității didactice este legat în mod sigur și de amenajarea spațiului educațional, de obținerea unei atmosfere plăcute și calde, de aducerea între pereții grădiniței a lumii în care copilul trăiește, toate acestea având ca rezultat dezvoltarea lui fizică și intelectuală armonioasă.

O condiție esențială a aplicării unui curriculum centrat pe nevoile, interesele și dezvoltarea lui globală se referă la crearea unui mediu educațional adecvat, care să permită dezvoltarea liberă a copilului și să pună în evidență dimensiunea interculturală și pe cea a incluziunii sociale. Educatoarele sunt responsabile de crearea unui mediu favorabil de învățare, fiind și ele o parte integrantă a acestuia. Datorită faptului că organizarea spațiului grupei se face pe centre de activitate, „procesul de învățare este unul activ, unul de socializare, în care copiii interacționează direct cu materialele, cu alți copii, cu adulții, individual, în perechi sau în grupuri mici.”, (Suport pentru explicarea și înțelegerea unor concepte și instrumente care operează curriculumul pentru educație timpurie, pag. 16) . Acest tip de organizare permite dezvoltarea liberă a copilului, pe domeniile de dezvoltare fizică, sănătate și igiena personală, dezvoltarea socio-emotională, dezvoltarea capacităților și atitudinilor în învățare, dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii, dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii. Mediul educațional „trebuie să stimuleze copilul, să-l ajute să se orienteze, să-l invite la acțiune. Materialele care se vor regăsi zilnic în zonele/centrele/colțurile deschise nu trebuie să fie aleatorii, ci atent alese, în strânsă colaborare cu tema săptămânii sau cu tema proiectului aflat în derulare.”, (Curriculum pentru Educația Timpurie, 2019, pag.10).

Având în vedere setul de interese și aspirații ale copilului, nevoile acestuia, ca și intenția organizării unor activități integrate, sala de grupă trebuie să fie delimitată în următoarele **centre de**

activitate/interes, după cum urmează: Bibliotecă, Științe, Arte, Construcții, Joc de rol/ Colțul păpușii, Nisip și apă.

Organizarea acestor centre/arii de stimulare se va face ținând cont de spațiul existent, de resursele materiale și de nivelul de vârstă al copiilor.

Ambianța în care copilul își trăiește direct experiența de viață trebuie să pregătească un climat socio-afectiv, punând preșcolarul în fața mai multor posibilități dintre care el trebuie să aleagă, să decidă ceea ce i se potrivește. Criteriul principal care stă la baza amenajării unei săli de grupă este spiritul critic al copilului. Acesta trebuie să exploreze posibilitatea rămânerii în sală pentru mai mult timp, precum și a revenirii în spațiul educațional.

Caracteristicile care l-ar putea convinge pe acel copil care pășește pentru prima dată în sala de grupă, să își înceapă într-un mod cât mai fericit parcursul în grădiniță sunt: o educatoare zămbitoare, primitoare și prietenoasă, un spațiu larg, aerisit, curat și luminos; culori pastelate, îmbinate armonios; mobilier specific vârstei preșcolare, care este dotat cu jucării amplasate la îndemâna copiilor și o diversitate de materiale potrivite vârstei; un spațiu delimitat în așa fel încât să dea impresia că în sala de grupă sunt mai multe universuri ce așteaptă să fie descoperite; existența copiilor cu care să interacționeze.

Etape în amenajarea mediului educațional (ariilor de stimulare):

În primul rând cunoașterea grupei de copii și cunoașterea fiecărui copil în parte (evaluarea inițială), apoi cunoașterea resurselor și inventarierea lor, planificarea ariilor de stimulare și adecvarea activităților în concordanță cu activitățile cu grupa întreagă de copii (elaborarea planificării), amenajarea diferitelor arii și dotarea lor cu materialele necesare (amenajarea), cunoașterea ariilor împreună cu copiii (stabilirea obiectivelor și regulilor la fiecare arie), activitățile pe arii de stimulare (programul zilnic și evaluarea permanentă), evaluările sumative, varierea materialelor, echipamentelor și schimbarea ariilor (reamenajarea), apelul la colaboratori externi (parteneriatul cu familia și comunitatea).

Centrul „**Bibliotecă**” este spațiul în care se desfășoară activități ce au o însemnată contribuție asupra dezvoltării globale a copilului. Acest centru se adresează în special domeniului „Limbă și comunicare”, dar contribuie și la dezvoltarea motricității fine, la dezvoltarea abilităților de interacțiune cu copiii de vârstă apropiată, la dezvoltarea spiritului de inițiativă, a curiozității și a creativității. Acest centru trebuie să fie de dimensiuni medii, dotat cu scaune, covorașe, perne, o masă de scris și desenat și să ofere copiilor următoarele tipuri de materiale didactice: cărți așezate ordonat pe rafturi, litere din autocolant, litere decupate din ziare, reviste, creioane, carioci, hârtie de diferite tipuri. În acest centru copiii creează povești cu ajutorul materialelor și a păpușilor pe degete, care pot fi înregistrate și apoi audiate cu toată grupa. La masă, copiii pot confecționa cărți, pot scrie, pot desena. Multe săli de grupă sunt dotate cu televizoare, dar utilizarea acestora trebuie făcută cu multă precauție, astfel încât vizionarea la televizor să nu înlocuiască activitățile desfășurate în mod normal. Centrul „**Știință**” reunește elementele care aparțin de „Domeniul Științe”, respectiv, dezvoltarea gândirii logice, înțelegerea relațiilor dintre obiecte și fenomene, exersarea capacității de a rezolva probleme, familiarizarea și aplicarea cunoștințelor și deprinderilor elementare matematice sau a celor care privesc cunoașterea și înțelegerea lumii înconjurătoare. Acest centru trebuie să fie dotat cu materiale din natură (semințe, fructe, ghinde, scoici, insectare, ierbare etc.), planșe, enciclopedii, pliante, atlase, instrumente de investigație (clepsidră, magneti, oglinzi, obiecte de măsurare, termometru), mulaje din plastic, reprezentând animale sau păsări, un loc pentru animale vii. Totodată, în acest centru, copiii își construiesc cunoștințele matematice, durabile și utile, prin utilizarea de jocuri cu numere, dominouri, puzzle-uri, jocuri Lotto, jocuri matematice, rigle, rulete, cântare, balanțe, piese lego, table magnetice cu numere, etc.

Centrul „**Artă**” are influențe asupra dezvoltării copiilor în toate domeniile, deoarece acestea se întrepătrund în sarcinile și tipurile de activități de aici și pot asigura dezvoltarea globală a copilului. În acest centru trebuie să se regăsească următoarele materiale: blocuri de desen, hârtie de toate dimensiunile și culorile, creioane colorate, acuarele, foarfece, pastă de lipit, planșete, plastilină, cocă,

coloranți alimentari, autocolant, sfoară, sârmă, gHEME de lână divers colorate, casetofon, radio, casete sau CD-uri cu muzică, instrumente muzicale adevărate sau de jucărie. În acest centru li se oferă copiilor posibilitatea să exerseze pictura cu degetele, cu buretele, cu dopuri sau rulouri de carton, imprimă materiale textile, pictează cu ceară, modelează, confecționează colaje.

Centrul „**Construcții**” prin activitățile desfășurate aici contribuie la dezvoltarea cognitivă, socio-emoțională, fizică a copiilor, dar și la dezvoltarea spiritului de inițiativă, creativitate și perseverență, prin activitățile individuale sau de grup. Spațiul alocat acestui centru trebuie să fie destul de mare pentru ca preșcolarii să poată lucra împreună sau separat fără să se incomodeze. Deoarece activitățile se desfășoară pe podea, aceasta trebuie să fie acoperită cu mochetă sau covor. În acest centru copiii trebuie să aibă la dispoziție cuburi din lemn sau plastic de diferite culori și dimensiuni, jucării de tip mijloace de locomotie, jucării tip lego. De asemenea, centrul poate fi decorat cu imagini care reprezintă construcțiile pe care le vor realiza copiii: poduri, nave cosmice, vapoare, blocuri etc. Dezvoltându-și gândirea creatoare, imaginația, copiii își formează concepte matematice referitoare la mărime, formă, înălțime, volum, spațiu, direcție, echilibru, măsurare, numărătoare, ordonare. Centrul

„**Jocuri de masă**”, implică jocuri de aranjare, puzzle, jocuri cu jetoane, jocul umbrelor, din jumătate întreg, jocuri magnetice, cu care copiii se joacă de obicei la masă, însă pot fi folosite și pe podea de către un copil sau de mai mulți copii. Activitățile desfășurate la acest centru contribuie la: dezvoltarea deprinderilor intelectuale (să pună întrebări, să asculte, să decidă, să mănuiască materialul pus la dispoziție), la dezvoltarea gândirii logice, la operațiile gândirii (copiii compară, analizează, concretizează, etc), la exersarea memoriei, dezvoltarea spiritului de inițiativă și independență, în planul limbajului, la dezvoltarea comunicării cu partenerii, la îmbogățirea vocabularului, în plan socio-afectiv la stimularea comunicării, colaborării și cooperării cu partenerii de joc.

Avantajele învățământului în ariile de stimulare:

- Se realizează în bune condiții educația socială a copiilor;
- Preșcolarii își însușesc unele tehnici de cercetare ;
- Oferă mai multe posibilități de manifestare a copilului ;
- Treptat, copiii ajung să descopere legități (legături cauzale între elementele lumii înconjurătoare) ;
- Trăiesc emoții provocate de reușită ;
- Stimulează atenția și spiritul critic;
- Copiii sunt mai activi;
- Se realizează cooperarea socială;
- Facilitează solidaritate între membrii;
- Influențează trăsături morale pozitive (perseverența);
- Trăiesc puternice emoții în legătură cu reușitele proprii;
- Dezvoltă curajul de a cere lămuriri, de a-și spune părerea.
- În lipsa spațiului, se poate recurge la organizarea ariilor / zonelor / centrelor în afara spațiului clasei, respectiv pe holuri, unde pot fi folosite de copiii de la două sau chiar trei grupe.
- Pe lângă sectorizarea clasei și dotarea cu materiale , un aspect esențial îl reprezintă **modul în care se decorează sala de grupă**, urmărind ca fiecare obiect, fiecare imagine să transmită ceva copilului sau să-l pună în situația de a cerceta, de a face predicții în legătură cu o temă de interes. O aglomerare de materiale, fără nici un mesaj legat de interesul de moment al copilului, va crea disconfort și agitație în sufletul lui și o situație conflictuală în clasă, între copii.

Dacă ne dorim cu adevărat să sprijinim preșcolarul, în așa fel încât acesta să se simtă bine, să trăiască nenumărate bucurii alături și împreună cu colegii lui, să se poată dezvolta armonios, este necesar să gândim în permanență ceea ce învață, cu ce scop și contextul în care învață și se joacă și modul în care e construit mediul educațional.

BIBLIOGRAFIE

- Antonovici, Ștefania., Neațu, Paula , (2008) , *Jocuri și activități alese*, Editura Aramis.
- Debesse, Maurice, (1981), *Etapele educației*, Editura Didactică și Pedagogică , București.
- ***OMEN nr. 4.694/ 02.08.2019 privind aprobarea Curriculumului pentru educație timpurie, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I. nr. 685/ 20.08.2019
- Vrășmaș, Ecaterina,(2014), *Educația timpurie*, Editura Arlequin.

ÎNVĂȚAREA PRIN SIMȚURI: BENEFICIILE MESEI SENZORIALE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Trocin Paula-Mădălina

Școala Gimnazială Nr. 11 Botoșani

Grădinița Cu P.P. Nr. 14 Botoșani

Masa senzorială este un instrument educațional valoros în grădinițele de copii, având un rol esențial în dezvoltarea holistică a preșcolarilor. Utilizarea mesei senzoriale în grădinițele din România se aliniază perfect cu cerințele și principiile Curriculumului pentru educație timpurie 2019. Această abordare inovatoare în educația preșcolară nu doar că îmbogățește experiența de învățare, ci și contribuie la dezvoltarea copiilor, conform valorilor și obiectivelor stabilite în curriculum. Masa senzorială este un instrument educațional modern și eficient, utilizat din ce în ce mai frecvent în grădinițele de copii. Aceasta oferă un mediu de învățare stimulat, care îmbină jocul cu explorarea activă, fiind esențială pentru dezvoltarea holistică a preșcolarilor.

Principii și valori educaționale:

Învățarea prin explorare și descoperire este un principiu fundamental al educației timpurii. Masa senzorială permite copiilor să interacționeze cu diverse materiale și texturi, stimulându-le curiozitatea și dorința de a explora. Această formă de învățare activă îi încurajează pe copii să pună întrebări, să observe detalii și să facă conexiuni între concepte. De exemplu, explorarea nisipului umed poate duce la înțelegerea principiilor de formare a formelor și a volumului. Utilizarea acestui instrument educativ se aliniază perfect cu principiul învățării prin experiență, esențial în educația timpurie.

Individualizarea învățării este un alt principiu esențial în educația timpurie. Fiecare copil are ritmuri și stiluri de învățare diferite dar și preferințe senzoriale diferite, iar masa senzorială permite adaptarea activităților în funcție de nevoile fiecărui copil. Acest instrument permite adaptarea activităților la nevoile și interesele individuale, promovând o educație centrată pe copil. Astfel, educatorii pot crea un mediu care să răspundă preferințelor individuale, încurajându-i pe copii să își dezvolte propriile abilități și interese.

Domeniile de dezvoltare:

Dezvoltarea cognitivă: Activitățile senzoriale contribuie la stimularea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor. Manipularea diverselor materiale încurajează copiii să observe, să compare și să clasifice, dezvoltându-le astfel abilități esențiale pentru învățarea ulterioară. De exemplu, atunci când copiii folosesc diferite culori de apă sau nisip colorat, ei învață despre mixarea culorilor și despre cauzalitate.

Dezvoltarea motricității fine: Activitățile cu masa senzorială sunt esențiale pentru dezvoltarea abilităților motorii fine, care sunt cruciale pentru scris, desen sau alte activități

școlare. Manipularea obiectelor mici, precum boabe de fasole sau pietricele, ajută la întărirea mușchilor degetelor și la coordonarea mână-ochi.

Dezvoltarea socio-emoțională: Interacțiunile sociale sunt importante în această etapă a dezvoltării. Activitățile cu masa senzorială pot fi realizate în grup, ceea ce încurajează colaborarea, comunicarea și împărtășirea. Copiii învață să își exprime emoțiile, să colaboreze și să rezolve conflictele, dezvoltându-și astfel abilitățile interumane esențiale.

Beneficii specifice:

Masa senzorială aduce numeroase beneficii, corelate cu reperele din Curriculum:

Stimularea creativității: Masa senzorială oferă copiilor ocazia de a explora liber, fără restricții, ceea ce le dezvoltă gândirea creativă. Această libertate de exprimare le permite să își manifeste ideile și să își dezvolte imaginația. Copiii au ocazia să experimenteze și să creeze, ceea ce le dezvoltă imaginația. Acest aspect este subliniat în Curriculum, care promovează activitățile care sprijină creativitatea și originalitatea. De exemplu, utilizarea materialelor reciclabile pe masa senzorială îi poate inspira pe copii să creeze povești sau personaje, stimulându-le creativitatea.

Reducerea stresului: Activitățile senzoriale au un efect calmant asupra copiilor. Manipularea materialelor poate reduce anxietatea și le oferă un spațiu în care se simt în siguranță și confortabil. Aceasta este o modalitate excelentă de a-i ajuta pe copii să își gestioneze emoțiile și să își exprime sentimentele, în special în perioadele de tranziție sau de stres. Curriculumul recunoaște importanța sănătății emoționale în procesul de învățare.

Îmbunătățirea atenției și concentrării: Activitățile cu masa senzorială implică adesea sarcini care necesită concentrare, ajutând copiii să își dezvolte capacitatea de a se focaliza pe o activitate pentru perioade mai lungi. Aceste abilități sunt cruciale pentru învățarea formală, ajutându-i pe copii să își îmbunătățească performanțele academice. Fiind implicate sarcini care necesită concentrare, copiii sunt ajutați să își dezvolte capacitatea de a se focaliza.

Stimularea simțurilor: Mesele senzoriale implică explorarea materialelor prin simțuri variate, precum vedere, atingere, auz și miros. Acest tip de experiență ajută copiii să își dezvolte percepția senzorială și să învețe cum să identifice și să categorizeze diferite texturi, culori și forme.

Dezvoltarea motricității fine: Activitățile senzoriale necesită adesea manipularea obiectelor mici, ceea ce îmbunătățește abilitățile motorii fine. Aceste abilități sunt esențiale pentru activități viitoare, cum ar fi scrisul, desenul și utilizarea ustensilelor.

Îmbunătățirea abilităților cognitive: Prin explorarea și experimentarea cu diverse materiale, copiii dezvoltă gândirea critică și abilități de rezolvare a problemelor. Aceasta le permite să facă conexiuni între concepte și să dezvolte abilități analitice.

Dezvoltarea abilităților sociale: Activitățile senzoriale sunt adesea realizate în grupuri, ceea ce încurajează cooperarea și comunicarea. Copiii învață să împărtășească materialele, să colaboreze în soluționarea sarcinilor și să își exprime gândurile și emoțiile.

Îmbunătățirea sănătății emoționale: Activitățile senzoriale au un efect calmant și pot ajuta la reducerea anxietății. Prin explorarea liberă a materialelor, copiii pot învăța să își gestioneze emoțiile și să se relaxeze.

Facilitarea învățării multisenzoriale: Mesele senzoriale integrează învățarea vizuală, auditivă și kinestezică, ceea ce ajută la consolidarea cunoștințelor. Aceasta abordare multisenzorială le permite copiilor să rețină informațiile mai eficient.

Implementarea mesei senzoriale în grădinițe

Pentru a beneficia pe deplin de avantajele mesei senzoriale, educatoarele trebuie să planifice activități variate și adaptate vârstei copiilor. Este important ca materialele utilizate să fie sigure, non-toxice și accesibile, iar temele să fie variate, incluzând elemente precum apă, nisip, cereale, texturi naturale sau materiale reciclabile.

Un alt aspect important este implicarea părinților în aceste activități. Organizarea de sesiuni deschise sau ateliere comune poate întări legătura dintre grădiniță și familie, oferind părinților ocazia de a observa și de a participa activ la procesul educațional al copiilor lor. Implicarea părinților nu doar că le oferă o mai bună înțelegere a activităților educaționale, dar și le permite să sprijine învățarea acasă.

Exemple de activități cu masa senzorială

1. Explorarea texturilor:

- **Materiale:** Nisip, orez, făină, bumbac, pietriș.
- **Activitate:** Oferiți copiilor diverse materiale și încurajați-i să le exploreze prin atingere. Pot crea forme, turna sau amesteca diferite texturi, discutând despre diferențele dintre ele.

2. Grădină senzorială

- **Materiale:** Pământ, semințe, plante mici, flori.
- **Activitate:** Copiii pot planta semințe în pământ, pot observa cum cresc plantele și pot discuta despre etapele de dezvoltare ale plantelor. Aceasta le dezvoltă și abilitățile de responsabilitate și grijă.

3. Activități cu apă

- **Materiale:** O apă, jucării de plastic, recipiente de diferite dimensiuni.
- **Activitate:** Copiii pot turna apă dintr-un recipient în altul, pot experimenta cu plute, pot observa cum diferite obiecte plutesc sau se scufundă și pot discuta despre proprietățile apei.

4. Vânătoare de comori

- **Materiale:** Nisip, obiecte mici (jucării, pietre, conuri).

- Activitate: Îngropați diverse obiecte în nisip și lăsați copiii să le caute folosind mâinile sau diverse unelte (linguri, pensete). Aceasta stimulează curiozitatea și abilitățile motorii.

5. Culori și forme

- Materiale: Cereale colorate, forme din carton.
- Activitate: Folosiți cerealele pentru a crea diverse forme și culori. Copiii pot clasifica cerealele după culoare sau formă, dezvoltându-și abilitățile de observare și clasificare.

6. Artă senzorială

- Materiale: Vopsele, materiale textile, sclipici, folie de aluminiu.
- Activitate: Copiii pot crea colaje folosind diverse materiale. Aceasta le dezvoltă creativitatea și le oferă oportunitatea de a experimenta cu arta și textura.

7. Experimente cu gheață

- Materiale: Cuburi de gheață, apă, sare, ulei.
- Activitate: Oferiți cuburi de gheață și discutați despre proprietățile acestora. Copiii pot observa cum se topește gheața, pot experimenta cu sare pentru a accelera topirea și pot discuta despre schimbările de stare.

8. Masa de mirosuri

- Materiale: Ierburi uscate, condimente, uleiuri esențiale.
- Activitate: Așezați diferite ierburi și condimente pe masă și încurajați copiii să le miroasă. Aceasta le dezvoltă simțul olfactiv și îi ajută să facă asocierea între mirosuri și culori sau gusturi.

9. Construcții cu nisip umed

- Materiale: Nisip umed, forme de construcție, apă.
- Activitate: Încurajați copiii să construiască castele sau alte forme folosind nisipul umed. Aceasta le dezvoltă abilitățile de planificare și coordonare.

10. Masa de sunete

- Materiale: Diverse obiecte (cărămizi, clopoței, bățai de tobe).
- Activitate: Copiii pot explora diferite sunete făcute de obiecte. Aceasta le dezvoltă abilitățile auditive și îi ajută să învețe despre ritm și melodie.

Exemple de bună practică din activitatea didactică personală:

„Grădina florilor de primăvară”

„Căsuța iepurașilor”

„În lumea insectelor”

„Parfumul florilor de toamnă”

„Fructe parfumate și legume coapte”

Concluzie

Utilizarea mesei senzoriale în grădinițele de copii nu doar că îmbogățește experiența de învățare, dar se aliniază și valorilor promovate de Curriculumul pentru educație timpurie 2019. Prin stimularea dezvoltării cognitive, motricității fine și abilităților socio-emoționale, masa senzorială devine un instrument esențial în educația timpurie. Implementarea acestor activități în grădinițe contribuie la crearea unui mediu educațional stimulat și sprijinitor, favorizând dezvoltarea armonioasă a copiilor și pregătindu-i pentru provocările viitoare ale învățării formale. Astfel, masa senzorială nu este doar o modalitate de a învăța, ci și un mijloc de a crea amintiri plăcute și experiențe de neuitat în primele etape ale vieții.

Bibliografie:

1. Georgescu, L. (2022). "Rolul activităților senzoriale în educația timpurie: O abordare practică." Lucrare de licență, Universitatea din București.
2. Ionescu, A. (2020). "Importanța jocului senzorial în dezvoltarea copiilor mici." Studii de Educație și Formare, 5(1), 25-34.
3. Popescu, D. (2021). "Masa senzorială ca instrument educațional în grădinițe." Revista de Educație și Societate, 12(2), 50-62.
4. Mureșan, M. (2019). Educația timpurie prin joacă: Strategii și activități pentru dezvoltarea abilităților senzoriale. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Ministerul Educației Naționale. (2016). *Curriculum pentru educația timpurie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
6. Ministerul Educației Naționale. (n.d.). Resurse pentru educația timpurie. <http://www.edu.ro> (Accesat pe 1 noiembrie 2024).
7. Asociația „Centrul de Resurse pentru Educație Inclusivă”. (n.d.). Beneficiile jocului senzorial în educația timpurie. <http://www.crei.ro> (Accesat pe 1 noiembrie 2024).

PREDAREA INTERACTIVĂ-FORMĂ DE EVALUARE CONTINUĂ

Prof. Tudor Monica-Alina, Liceul Tehnologic „Petre Baniță”, Călărași

Un important principiu în didactica modernă îl reprezintă identificarea și elaborarea unor strategii didactice interactive, în contextul actual în care transformarea obiectivelor în competențe și aplicabilitatea pragmatică a informațiilor acumulate în cadrul lecțiilor au devenit imperative structurale ale procesului instructiv-educativ. În cadrul orelor de limbă și literatură română, formarea competențelor de comunicare și a competențelor culturale sunt prioritare, iar dacă limba este văzută acum mai ales din perspectivă pragmatică, programa de literatura se definește printr-o viziune extensivă, lărgindu-și câmpul spre contemporaneitate.

Astfel, o strategie didactică reprezintă acel „ansamblu complex și circular de metode, tehnici, mijloace de învățământ și forme de organizare a activității, complementare, pe baza cărora profesorul elaborează un plan de lucru cu elevii, în vederea realizării cu eficiență a învățării”¹. Strategia didactică devine astfel rodul unei colaborări între profesor și elev, în care parcurgerea conținuturilor și însușirea competențelor se fac prin orchestrarea programei școlare cu dorințele de cunoaștere și de activitate intelectuală ale elevilor. Inversarea raportului activ-pasiv în relația profesor-elev, stimularea activității pe microgrupuri, încurajarea exprimării opiniei personale, dezvoltarea abilităților argumentative și a celor de interrelaționare umană sunt doar câteva consecințe directe ale acestui demers modern.

Configurarea strategiilor didactice active este un principiu al modelului didactic comunicativ-funcțional, definit de Alina Pamfil în lucrarea *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*. Având ca fundament abordarea nouă a orelor de limba și literatură română, la confluența științei de carte cu viața, acest model accentuează rolul activ al limbajului, exersarea tuturor funcțiilor lui în contexte variate dincolo de sfera descriptivului și a narativului, abordarea literaturii ca orizont divers, dinamic și deschis și ca dialog cu textul/prin text, cu celălalt și cu sine însuși. Astfel, structurarea unor parcursuri didactice explicite și coerente, capabile să coreleze domeniile disciplinei și activitățile de asimilare a cunoștințelor cu activitățile aplicative, implică automat înlăturarea unei abordări separate a limbii și a literaturii, astfel încât disciplina nu mai are în viziunea elevului o dimensiune scindată ca în trecut (ore de gramatică alternativ cu ore de literatură).

¹ Crenguța-Lăcrămioara Oprea – *Strategii didactice interactive*, EDP, București, 2006, p.24

Categorie fundamentală a textelor epice și dramatice, **personajul** ocupă un loc central în procesul de receptare a operei literare, în sistemul acesteia, alături de alte concepte precum istorie, dicurs, intrigă, timp, spațiu, narator. El reprezintă forța centripetă a universului reprezentat, restrângând acțiunile divergente sub numitorul comun al unității sale. Ca profesori de literatură, este de la sine înțeles că îi învățăm pe elevii noștri că în centrul operelor stă un prototip uman, cu problemele, sentimentele și valorile sale. Reacțiile diferite pe care personajele literare le trezesc în noi, cititorii, sunt în mod direct condiționate de propriul sistem axiologic al fiecăruia, de așteptările subiective, de cantitatea de lecturi anterioare, de propria experiență de viață. De aceea, înțelegerea unei opere este în strictă interdependență cu înțelegerea personajului, a rolului său estetic sau moralizator.

Vom prezenta, în cele ce urmează, un posibil scenariu de lecție care are ca scop discutarea personajului principal într-un roman modern de analiză psihologică, aplicația având ca text-suport romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu (clasa a X-a).

1. După organizarea clasei și verificarea temei pentru acasă, trecerea la noile conținuturi de învățare se poate face evitând nominalizarea directă a acestora și notarea lor pe tablă/în caiete, folosind un exercițiu de dezgheț de tipul GĂSEȘTE CUVÂNTUL ASCUNS. Profesorul propune elevilor să îi formuleze întrebări cu răspuns exclusiv afirmativ/negativ, astfel încât împreună ei descoperă subiectul noii lecții. Întrebările pot fi de tipul: Titlul lecției este format dintr-un cuvânt? (Da), Este un concept operațional? (Da), Este specific genului epic? (Da), Inițiala este ? (Da/Nu), Titlul este numele unui curent literar? (Nu), Este o instanță narativă? (Da) etc.

În acest mod, se creează o atmosferă ludică, sporindu-se curiozitatea elevului, întărindu-se totodată sentimentul apartenenței la un grup. În plan secund, exercițiul vizează actualizarea unor cunoștințe specifice genului epic în raport cu celelalte genuri, stimulează competiția între elevi, provocându-i la formularea de întrebări eficiente și pertinente, care să evidențieze capacitatea de a face conexiuni între informațiile deja descoperite.

2. Actualizarea cunoștințelor anterioare se poate face pe modelul ȘTIU-DORESC SĂ ȘTIU-AM ÎNVĂȚAT: elevii primesc o foaie cu acest tabel cu trei rubrici și notează în primele două căsuțe noțiuni/informații reținute de la orele anterioare referitoare la protagonistul romanului. Ultima rubrică se va completa la sfârșitul orei, elevii conștientizând astfel acumulările făcute pe parcursul orei; ei vor face, totodată, și un bilanț corelând intențiile din rubrica a doua cu

rezultatele din rubrica a treia, convingându-se de eficiența abordării sau propunând soluționarea unor probleme pe parcursul orei următoare.

3. În vederea realizării caracterizării protagonistului, elevii vor lucra pe GRUPE, primind fișe de la profesor și utilizând, de asemenea, fișele personale de lectură.

- Grupa PORTRETIȘTILOR selectează din fișe elementele de portret fizic, numele, statutul social, mediul frecventat al personajului;
- Grupa LINGVIȘTILOR notează replici emblematice, individualizatoare ale protagonistului, fiind privilegiați de faptul că scriitura romanului este, de fapt, produsul introspecției naratorului;
- Grupa ARHITECȚILOR extrage trăsături de caracter ale protagonistului din diferite situații în care apare acesta.

Fiecare grupă primește o foaie de flip-chart pe care notează schematic concluziile, apoi câte un reprezentant le va susține în fața clasei.

4. Se notează pe tablă/în caiete aceste concluzii, adăugându-se observații deduse prin conversație euristică despre modalitățile directe/indirecte de realizare a personajului. În relație cu personajele romanului realist, lingviștii vor remarca noutatea romanului din punctul de vederii al conturării personajului exclusiv din interior: profesorul subliniază faptul că monologul interior, unitatea de perspectivă și introspecția/autoscopia sunt modalități care individualizează romanul modern de analiză psihologică în ceea ce privește construcția protagonistului.
5. Pentru fixarea cunoștințelor și concluzionare, se va recurge la un nou exercițiu de dezgheț înainte de trecerea la etapa asigurării retenției și a transferului de informație (feed-back): HOROSCOPUL LITERAR. Elevii primesc o fișă cu cele 12 semne zodiacale și câteva trăsături ale acestora, justificând opțiunea pentru unul dintre ele în cazul lui Ștefan Gheorghidiu. Este un exercițiu care verifică, pe de o parte, înțelegerea personajului, care presupune argumentarea fiecărei alegeri, pe de altă parte este o modalitate prin care elevii își descoperă afinități cu personajul, regăsindu-se în trăirile/calitățile/defectele, deci este un bun exercițiu de reflecție și totodată de autocunoaștere. Nu în ultimul rând, dezvoltă creativitatea elevului, care poate opta pentru zodii cu ascendant, în cazul în care trăsăturile unei anumite zodii nu se potrivesc în totalitate structurii personajului.
6. Pentru verificarea feed-back-ului, putem alege între două metode interactive: CUBUL sau METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE, pentru ambele alegându-se un număr de 6 elevi.

a. Pe fiecare față a unui **cub** se trec următoarele sarcini de lucru: **DESCRIE** (elevul va prezenta succint personajul, insistând asupra aspectului exterior), **COMPARĂ** (elevul îl compară cu un alt personaj din roman sau cu un alt personaj camilpetrescian/alt intelectual din alt roman), **ASOCIAZĂ** (cu alte personaje din aceeași categorie, de exemplu: Pietro Gralla din *Act venețian*), **ANALIZEAZĂ** (elevul pornește de la discutarea unei reacții/unui fapt a/al personajului, extrăgând trăsătura de caracter), **APLICĂ** (aplicarea noțiunilor de naratologie în analizarea statutului personajului în relație cu celelalte instanțe specifice textului epic), **ARGUMENTEAZĂ** (elevul oferă argumente pro sau contra afirmației „Ștefan Gheorghidiu este, la sfârșitul romanului, un învins”), cubul fiind aruncat de la un elev la altul astfel încât fiecareia îi revine una dintre cele 6 sarcini.

b. **Pălăriile gânditoare** au culori diferite și purtătorul fiecăreia interpretează un rol precis, prezentând personajul în funcție de culoarea purtată: pălăria albă este neutră, obiectivă, oferă informații certe despre personaj, fiind centrată pe fapte obiective și imagini clare; pălăria roșie oferă o perspectivă emoțională asupra personajului, justificându-i demersurile din punctul de vedere al sentimentelor; pălăria neagră este perspectiva gândirii negative, pesimiste, exprimă prudența și avertismentul; pălăria galbenă reprezintă opusul celei negre, reprezentând gândirea optimistă, constructivă; pălăria verde aduce în prim-plan gândirea creativă, exprimă ideile noi, iar pălăria albastră are rolul moderatorului, fiind preocupată să controleze procesul de gândire, să supravegheze bunul mers al activității.

Exemplu:

- pălăria albastră - identifică problema adusă în discuție: este Ștefan Gheorghidiu un învins la sfârșitul romanului? Elevul care poartă această pălărie conduce întrebările, reconcentrează informațiile pe parcursul activității, formulează ideile principale și concluziile la sfârșit.
- Pălăria albă – informează: Ștefan Gheorghidiu este hotărât să divorțeze la sfârșitul romanului, lăsându-i Elei toată moștenirea. El este înrolat pe front, unde înțelege utopia eroismului și este rănit.
- Pălăria verde: generează ideile noi, caută alternative: Ștefan Gheorghidiu va supraviețui războiului și se va dedica integral studiului filozofiei, păstrând, totuși, o parte din propriile bunuri.
- Pălăria galbenă: Gheorghidiu este un bărbat care iubește total și intens, care dorește o familie, astfel încât o femeie profundă ar aprecia loialitatea lui. Averea moștenită nu îi știrbește forța, chiar dacă nu este câștigată prin efort personal, pentru că îi permite acordarea timpului familiei, dar și studiului de care spiritul său speculativ are nevoie.

- **pălăria neagră:** identifică greșelile lui Ștef: orgoliul nemăsurat, neîncrederea în capacitatea intelectuală a Elei, incapacitatea de a empatiza cu Ela, căreia nu îi înțelege nevoia de cochetărie. Nu înțelege că grija pentru aspectul exterior este un element definitoriu al feminității, nu respectă nevoia de socializare a Elei, trecând totul exclusiv prin filtrul propriilor preferințe. Este asocial, ușor mizantrop.
- **Pălăria roșie:** spune ce simte despre personaj, explorează sentimentele celorlalți participanți la discuție: Gheorghidiu mă înfurie pentru că este misogin, exagerează toate gesturile Elei, acuzând-o fără dovezi.

Observații: ambele metode vizează nu numai înțelegerea personajului de către elevi, ci mai ales capacitatea de argumentare a unei opinii, gândirea critică, imaginativă și creativă.

7. Revizuirea fișelor ȘTIU-DORESC SĂ ȘTIU-AM ÎNVĂȚAT

8. Tema pentru acasă: în funcție de data următoarei ore de limba și literatura română, se poate alege între realizarea unui CV al lui Ștefan Gheorghidiu sau a unui eseu argumentativ cu tema dezbătută de pălăriile gânditoare.

Astfel, printr-un astfel de scenariu didactic, ora este dinamică și creativă, iar clasa devine activizată. Conștientizarea avantajelor și a dezavantajelor acestui parcurs didactic este un imperativ necesar în vederea îmbunătățirii procesului instructiv-educativ. Dacă principalele dezavantaje în punerea în practică a unor astfel de strategii didactice se identifică, pe de o parte, în faptul că sunt cronofage, pe de altă parte în costul ridicat al suportului logistic, evidențierea aspectelor pozitive se observă prin compararea cu strategiile bazate pe metode tradiționale de predare/învățare/evaluare:

Metode tradiționale	Metode moderne
Accentuarea capacității de reproducere a informațiilor acumulate	• Accentuarea capacității de aplicare a competențelor dobândite, astfel încât elevii pot formula opinii personale asupra unor texte la prima vedere • Eficientizarea învățării în termenii unor rezultate imediate • dezvoltarea competențelor de comunicare și a celor culturale (de autodefinire a propriului sistem de valori în raport cu al personajului discutat)

• Vizarea exclusivă a conținuturilor din programa școlară, în ruptură cu activitatea socială pe care o va aborda elevul la terminarea studiilor	• Relaționarea cu viața socială, prin dezvoltarea strategiilor de comunicare orală și scrisă, adaptate unor contexte și situații de comunicare diferite
• Formularea unor itemi standard de evaluare, previzibili, care nu accentuează creativitatea și originalitatea	• Formularea unor itemi de evaluare care vizează creativitatea și originalitatea viziunii, nuanțarea opiniilor • Dezvoltarea inteligențelor multiple: verbal-lingvistică, logico-matematică, interpersonală, intrapersonală, existențială
• Lipsa relaționării cu alte discipline	• Interdisciplinaritatea
• Relația elev-evaluator presupune disconfort psihic pentru elev, fiind și monotona	• Varietatea modalităților de predare/evaluare, posibilitatea lucrului în echipă și introducerea componentei ludice în procesul de predare/evaluare reprezintă factori care stimulează competiția între elevi, eliminând în același timp atmosfera tensionată din timpul orei

În concluzie, locul central pe care îl ocupă strategiile interactive de predare și învățare în didactica modernă este dat de faptul că proiectarea și organizarea lecției se realizează în funcție de decizia profesorului corelată cu dorințele elevilor, cu conținuturile prevăzute de programa școlară și cu vizarea formării competențelor de analiză, interpretare, argumentare. Interactivitatea presupune creșterea gradului de participare a elevului, o atitudine pozitivă față de relațiile interumane și față de importanța muncii în echipă, o deschidere față de cooperare, o atitudine de susținere a ideilor apărute prin colaborarea cu ceilalți. Atingerea obiectivelor de ordin cognitiv, aplicativ și socioafectiv prin metode interactive care solicită mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și ale creativității rămâne dezideratul prin excelență al didacticii actuale.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan / Neacșu, Ioan, / Negreț-Dobridor, Ion / Pânișoară, Ion-Ovidiu – *Prelegeri pedagogice*, Ed. Polirom, Iași, 2001
2. Pamfil, Alina - *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Ed. Paralela 45, 2006.
3. Pânișoară, Ion-Ovidiu – *Comunicarea eficientă*, Ed. Polirom, Iași, 2004
4. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara – *Strategii didactice interactive*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2006
5. *** -*Psihopedagogie pentru exmenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom, Iași, 2005

„PRIETENIE, VOLUNTARIAT ȘI IMPLICARE PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE- aspecte practice

Tatiana Tudor, profesor pentru învățământ preșcolar

Școala Gimnazială „George Călinescu” Onești

Procesul educațional din grădiniță presupune și forme de muncă didactică complementară activităților obligatorii. Acestea sunt activități desfășurate în grădiniță, în afara activităților obligatorii, sau activități desfășurate în afara grădiniței. Ele sunt activități extracurriculare și se desfășoară sub îndrumarea atentă a educatoarei. Activitatea extracurriculară în sine, prin structură, conținut specific, este firesc complementară activității de învățare realizată în clasă.

În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii și al vieții sociale, copiii se confruntă cu realitatea printr-o percepere activă, investigatoare, prin acțiuni directe asupra obiectelor, fenomenelor din mediul înconjurător, a unor zone geografice.

În acest sens, grădiniței îi revine importanta sarcină de natură ecologică, încă de la cea mai fragedă vârstă, copiii să ajungă să cunoască, să iubească și să ocrotească natura.

În grădiniță se construiește fundamentul conduitei ecologice, conduită care presupune manifestarea de acțiuni concrete în privința conservării, gospodăririi și protecției naturii.

Plimbările și drumețiile din jurul orașului, au constituit un bun prilej pentru educarea dragostei față de mediul înconjurător, oferind copiilor contactul direct cu natura, oferind un tablou-cadru vegetal și animal pentru ipostaza de ecosistem, copiii având posibilitatea de a observa nemijlocit interacțiunea și interdependența dintre populații în diverse anotimpuri.

Fiind axate în principal pe viața în aer liber, în cadrul acestor acțiuni turistice preșcolarii își pot forma sentimentul de respect și dragoste pentru natură, pentru muncă, om și realizările sale.

În urma plimbărilor, excursiilor organizate în diferite zone ale țării și în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate imaginea realității în cadrul activităților de desen și modelaj; iar cu materialele culese își îmbogățesc simțitor jocurile de creație și activitățile practice.

La vârsta preșcolară, copiii sunt foarte receptivi la ce li se arată și li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens. Educatoarea trebuie să ofere în mod gradat și în acord cu particularitățile de vârstă, cunoștințele științifice care motivează conduitele și normele eco-civice, să creeze și să organizeze activități educative privind protejarea mediului

înconjurător: curățarea parcului, a mediului de joacă, ocrotirea plantelor, animalelor, amenajarea „colțului naturii” în sala de grupă.

Pentru formarea comportamentului civic, etic și a deprinderilor copiilor de păstrare și iubire a naturii, i-am antrenat în activități menite să contribuie la îngrijirea unor arbori și a spațiului verde din curtea grădiniței.

În felul acesta copiii au reținut că plantele au nevoie de apă, căldură, lumină, că se hrănesc cu săruri și substanțe minerale pe care le absorb din pământ și, de aceea, dacă nu sunt ocrotite și îngrijite, ele se ofilesc și mor.

Urmărind educarea atitudinii ecologice față de mediul înconjurător, cu prilejul plimbărilor în pădurea și poiana de la marginea orașului, le-am atras atenția copiilor asupra unor aspecte de distrugere a mediului: copaci tăiați, cu tulpina scrijelită, resturi menajere, iarbă arsă, deșeuri de hârtie, sticle sparte și ambalaje de plastic aruncate la întâmplare. Pentru a nu proceda astfel și a întări comportamentele pozitive, de fiecare dată când am mers la picnic, la iarbă verde, am strâns toate resturile gustării pe care am luat-o și am controlat dacă totul este curat, așa cum am găsit înainte de popasul nostru.

BIBLIOGRAFIE:

1. Geamăna, N. (coordonator), (2008) - *„Educația ecologică la vârsta preșcolară”*, Supliment al revistei Învățământul Preșcolar, București;
2. Mătăsaru, Mediu, Cojocaru, L., (2006) - *„Secrete metodice în didactica preșcolară”*, Ed. Casei Corpului Didactic, Bacău;
3. Petre, D.; și colaboratorii, (2007) – *„Proiecte tematice privind activitățile de educație ecologică în grădinița de copii”*, Ed. Tiparg, Argeș;

Efectele utilizării aplicațiilor multimedia în proiectarea didactică

Dorina Turosu
Colegiul Național „Costache Negri” Galați

În ultimii ani, tehnologia digitală și aplicațiile multimedia au devenit instrumente esențiale în educație. Utilizarea lor în proiectarea didactică a adus o schimbare semnificativă în modul în care se desfășoară procesul de predare-învățare, în special la nivelul învățământului primar.

Aplicațiile multimedia includ o gamă largă de instrumente și resurse digitale, cum ar fi software educațional, jocuri interactive, prezentări video, simulări și animații, toate având scopul de a îmbunătăți experiența de învățare a elevilor (Mayer, 2009). Aceste aplicații combină text, imagini, sunet și interactivitate pentru a crea un mediu de învățare dinamic și captivant.

Studiile arată că utilizarea aplicațiilor multimedia în clasă poate crește angajamentul și motivația elevilor. Prin integrarea elementelor vizuale și interactive, aceste aplicații fac ca procesul de învățare să fie mai atractiv și mai interesant pentru elevi (Berk, 2009). De exemplu, jocurile educaționale pot transforma învățarea într-o activitate ludică, stimulând curiozitatea și dorința de a învăța.

De asemenea, aplicațiile multimedia permit personalizarea învățării, adaptând conținutul și ritmul de învățare la nevoile individuale ale fiecărui elev (Clark & Mayer, 2011). Acest lucru este deosebit de important în învățământul primar, unde elevii au nivele diferite de abilități și stiluri de învățare. De exemplu, software-ul educațional poate oferi exerciții suplimentare pentru elevii care au nevoie de mai multă practică sau poate accelera ritmul pentru cei care învață mai repede.

Mai mult, utilizarea aplicațiilor multimedia în activitățile didactice poate stimula dezvoltarea abilităților de gândire critică și rezolvare a problemelor. Aplicațiile care includ simulări și scenarii interactive oferă elevilor oportunitatea de a experimenta situații reale și de a lua decizii, ceea ce îi ajută să își dezvolte capacitatea de a analiza și de a găsi soluții (Jonassen, 2000).

Multe aplicații promovează învățarea colaborativă, permițând elevilor să lucreze împreună la proiecte și să comunice între ei. De exemplu, platformele de învățare online permit elevilor să partajeze idei, să discute și să lucreze împreună, ceea ce sprijină dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare (Johnson & Johnson, 2009).

Însă utilizarea aplicațiilor multimedia implică și o multitudine de provocări. Una majoră în implementarea aplicațiilor multimedia în școli este lipsa de formare adecvată a cadrelor didactice. Mulți profesori nu sunt familiarizați cu aceste tehnologii și nu știu cum să le integreze eficient în activitățile lor didactice (Ertmer & Ottenbreit-Leftwich, 2010). Este esențial ca profesorii să beneficieze de formare continuă pentru a dezvolta competențele necesare utilizării aplicațiilor multimedia.

De asemenea, infrastructura tehnologică insuficientă este o altă problemă semnificativă. Multe școli nu dispun de echipamentele și resursele necesare pentru a implementa eficient aplicațiile multimedia. Accesul limitat la internet, computerele vechi și lipsa de software adecvat pot constitui obstacole majore (Cuban, 2001).

Există și riscul ca utilizarea excesivă a tehnologiei să ducă la o dependență de ecrane și să afecteze abilitățile sociale și fizice ale elevilor. Este important să se mențină un echilibru între utilizarea aplicațiilor multimedia și activitățile tradiționale, care sprijină dezvoltarea abilităților motorii și interacțiunea directă (Healy, 1998).

Cercetările arată că utilizarea aplicațiilor multimedia poate duce la îmbunătățirea rezultatelor academice ale elevilor. De exemplu, un studiu realizat de Roschelle și colegii săi (2000) a demonstrat că elevii care au utilizat aplicații interactive de matematică au obținut rezultate mai bune la teste comparativ cu cei care au urmat metode tradiționale de predare.

Aplicațiile multimedia ajută la creșterea înțelegerii și retenției informațiilor prin prezentarea materialului într-un mod vizual și interactiv. Studiile lui Mayer (2009) au arătat că utilizarea animațiilor și a simulărilor poate îmbunătăți înțelegerea conceptelor complexe și poate facilita reținerea pe termen lung a informațiilor.

În lumea modernă, abilitățile digitale sunt esențiale. Utilizarea aplicațiilor multimedia în școli ajută la dezvoltarea acestor abilități încă de la o vârstă fragedă. Elevii învață să folosească diverse instrumente digitale, să navigheze pe internet și să utilizeze software educațional, ceea ce îi pregătește pentru viitor (Bebell & O'Dwyer, 2010).

Mai mult, aplicațiile multimedia oferă elevilor oportunitatea de a-și exprima creativitatea și de a inova. De exemplu, aplicațiile de editare video și grafică permit elevilor să creeze propriile proiecte, să își exprime ideile și să dezvolte soluții inovatoare (Resnick, 2007).

Utilizarea aplicațiilor multimedia în activitățile de grup și proiectele colaborative ajută la îmbunătățirea abilităților socio-emoționale ale elevilor. Aceștia învață să lucreze în echipă, să comunice eficient și să dezvolte empatie și respect față de ceilalți (Durlak et al., 2011).

Un exemplu concret al impactului pozitiv al aplicațiilor multimedia este utilizarea acestora în proiectele de științe. Un studiu realizat de Barak, Ashkar și Dori (2011) a arătat că elevii care au utilizat simulări computerizate și animații pentru a învăța concepte de fizică și chimie au obținut rezultate mai bune la teste și au avut o înțelegere mai profundă a materialului comparativ cu cei care au utilizat metode tradiționale.

Pentru a implementa eficient aplicațiile multimedia la clasă, este necesar să se țină cont de câteva strategii. În primul rând este esențial ca profesorii să beneficieze de formare continuă. Acest lucru poate include ateliere, cursuri și resurse online care să le ofere competențele necesare pentru utilizarea tehnologiei în mod eficient (Ertmer & Ottenbreit-Leftwich, 2010). Mai mult, școlile trebuie să investească în infrastructura tehnologică pentru a asigura accesul la echipamente moderne și resurse adecvate. Acest lucru include achiziționarea de computere, tablete, software educațional și asigurarea unui acces stabil la internet (Cuban, 2001). De asemenea, este important să se mențină un echilibru între utilizarea aplicațiilor multimedia și activitățile tradiționale. Profesorii ar trebui să planifice lecțiile în așa fel încât să combine tehnologia cu metodele clasice de predare pentru a sprijini dezvoltarea holistică a elevilor (Healy, 1998).

În concluzie, utilizarea aplicațiilor multimedia în proiectarea didactică inovativă la clasele primare aduce numeroase beneficii, inclusiv creșterea angajamentului și motivației elevilor, personalizarea învățării, dezvoltarea abilităților de gândire critică și colaborare, precum și îmbunătățirea performanțelor academice și dezvoltarea generală a elevilor. Cu toate acestea, pentru a implementa eficient aceste tehnologii, este necesar

să se depășească provocările legate de formarea cadrelor didactice și infrastructura insuficientă. Prin adoptarea unor strategii adecvate și evaluarea continuă a metodologiilor, școlile pot valorifica pe deplin potențialul aplicațiilor multimedia pentru a crea un mediu de învățare inovativ și eficient.

Bibliografie

Barak, M., Ashkar, T., & Dori, Y. J. (2011). Learning science via animated movies: Its effect on students' thinking and motivation. *Computers & Education*, 56(3), 839-846.

Bebell, D., & O'Dwyer, L. M. (2010). Educational outcomes and research from 1:1 computing settings. *Journal of Technology, Learning, and Assessment*, 9(1).

Berk, R. A. (2009). Multimedia teaching with video clips: TV, movies, YouTube, and mtvU in the college classroom. *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 5(1), 1-21.

Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2011). *E-learning and the science of instruction: Proven guidelines for consumers and designers of multimedia learning*. John Wiley & Sons.

Cuban, L. (2001). *Oversold and underused: Computers in the classroom*. Harvard University Press.

Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82(1), 405-432.

Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. T. (2010). Teacher technology change: How knowledge, confidence, beliefs, and culture intersect. *Journal of Research on Technology in Education*, 42(3), 255-284.

Healy, J. M. (1998). *Failure to connect: How computers affect our children's minds—for better and worse*. Simon and Schuster.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). An educational psychology success story: Social interdependence theory and cooperative learning. *Educational Researcher*, 38(5), 365-379.

Jonassen, D. H. (2000). *Computers as mindtools for schools: Engaging critical thinking*. Prentice Hall.

Mayer, R. E. (2009). *Multimedia learning*. Cambridge University Press.

Resnick, M. (2007). Sowing the seeds for a more creative society. *Learning & Leading with Technology*, 35(4), 18-22.

Roschelle, J., Pea, R., Hoadley, C., Gordin, D., & Means, B. (2000). Changing how and what children learn in school with computer-based technologies. *The Future of Children*, 10(2), 76-101.

Provocările sistemului educațional în valorificarea strategiilor pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii

Prof. înv. primar Lucia Cristina Turosu
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Galați

Abandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii reprezintă provocări majore pentru sistemele educaționale din întreaga lume. Aceste fenomene au consecințe negative pe termen lung asupra individului și societății, contribuind la excluziunea socială și economică (UNESCO, 2017).

Una dintre principalele provocări ale sistemului educațional în abordarea abandonului școlar este reprezentată de diversitatea elevilor și nevoile lor specifice. Elevii provin din medii socio-economice variate, au diferite niveluri de pregătire academică și diferite probleme personale care pot influența parcursul lor educațional (Balfanz & Byrnes, 2012). Adaptarea strategiilor educaționale pentru a răspunde acestor nevoi diverse necesită resurse semnificative și pregătire specifică pentru cadrele didactice.

Resursele limitate reprezintă o altă provocare majoră. Implementarea strategiilor eficiente pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar necesită investiții considerabile în infrastructură, materiale didactice și formarea profesorilor (Jimerson, 2000). În multe cazuri, bugetele alocate educației sunt insuficiente pentru a acoperi toate aceste necesități, ceea ce limitează capacitatea școlilor de a implementa programe eficiente.

Mai mult, formarea și pregătirea cadrelor didactice este esențială pentru succesul oricărei strategii educaționale. Profesorii trebuie să fie înzestrați cu cunoștințele și competențele necesare pentru a identifica și sprijini elevii aflați în risc de abandon școlar (Reyna, 2011). În multe sisteme educaționale, formarea inițială și continuă a profesorilor este insuficientă, ceea ce afectează capacitatea acestora de a implementa strategiile necesare pentru a preveni abandonul școlar.

Printre strategiile educaționale pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar, se regăsesc și intervențiile timpurii, consilierea și suportul psihologic, implicarea familiei și a comunității și programe de mentorat.

Despre intervențiile timpurii putem susține cu mare încredere faptul că sunt esențiale pentru prevenirea abandonului școlar. Acestea includ programe de monitorizare și intervenție care identifică elevii cu risc încă din primii ani de școală și oferă suport academic și psihologic (Dynarski et al., 2008). Studiile arată că intervențiile timpurii pot reduce semnificativ rata abandonului școlar, oferind elevilor suportul necesar pentru a depăși dificultățile întâmpinate (Heckman, 2006).

De asemenea, consilierea și suportul psihologic sunt componente critice ale strategiilor de prevenire a abandonului școlar. Elevii care se confruntă cu probleme emoționale sau sociale au nevoie de suport suplimentar pentru a putea continua studiile (Thapa et al., 2013). Implementarea unor programe de consiliere eficace în școli poate ajuta la identificarea și rezolvarea problemelor înainte ca acestea să conducă la abandon școlar.

Esențială pentru succesul strategiilor educaționale este implicarea familiei și a comunității. Părinții și comunitatea pot oferi sprijin suplimentar elevilor și pot contribui la crearea unui mediu propice pentru învățare (Epstein & Sheldon, 2002). Programele care încurajează implicarea activă a părinților și colaborarea cu organizațiile comunitare au demonstrat că pot reduce rata abandonului școlar (Henderson & Mapp, 2002).

Cele din urmă, dar la fel de importante sunt programele de mentorat ce pot avea un impact semnificativ asupra reducerii abandonului școlar. Aceste programe conectează elevii cu mentori care pot oferi ghidare, suport academic și modele pozitive de comportament (Rhodes, 2002). Mentoratul a fost asociat cu îmbunătățirea performanțelor academice și a angajamentului școlar, contribuind astfel la reducerea riscului de abandon (DuBois et al., 2011).

Evaluarea impactului strategiilor implementate este esențială pentru a determina eficacitatea acestora. Aceasta include colectarea și analiza datelor privind rata abandonului școlar, performanțele academice și feedback-ul elevilor și al cadrelor didactice (Scriven, 1991). Evaluarea continuă permite identificarea punctelor forte și a celor slabe ale strategiilor și ajustarea acestora în funcție de necesități.

Adaptarea strategiilor la contextul specific al fiecărei școli și comunități este crucială pentru succesul acestora. Nu există o soluție universală pentru prevenirea abandonului școlar, iar strategiile trebuie să fie adaptate pentru a răspunde nevoilor și resurselor disponibile (Fullan, 2007). Flexibilitatea și capacitatea de adaptare sunt esențiale pentru implementarea eficientă a strategiilor educaționale.

În concluzie, prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii reprezintă provocări complexe pentru sistemele educaționale. Diversitatea elevilor, resursele limitate și pregătirea insuficientă a cadrelor didactice sunt doar câteva dintre obstacolele care trebuie depășite. Cu toate acestea, prin implementarea unor strategii educaționale bine fundamentate, cum ar fi intervențiile timpurii, consilierea, implicarea familiei și mentoratul, și prin evaluarea și adaptarea continuă a acestora, sistemele educaționale pot reduce semnificativ rata abandonului școlar și pot asigura un viitor mai bun pentru toți elevii.

Bibliografie:

Balfanz, R., & Byrnes, V. (2012). The importance of being in school: A report on absenteeism in the nation's public schools. Johns Hopkins University Center for Social Organization of Schools.

DuBois, D. L., Portillo, N., Rhodes, J. E., Silverthorn, N., & Valentine, J. C. (2011). How effective are mentoring programs for youth? A systematic assessment of the evidence. *Psychological Science in the Public Interest*, 12(2), 57-91.

Dynarski, M., Clarke, L., Cobb, B., Finn, J., Rumberger, R., & Smink, J. (2008). Dropout prevention: A practice guide (NCEE 2008-4025). National Center for Education Evaluation and Regional Assistance, Institute of Education Sciences, U.S. Department of Education.

Epstein, J. L., & Sheldon, S. B. (2002). Present and accounted for: Improving student attendance through family and community involvement. *The Journal of Educational Research*, 95(5), 308-318.

Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change*. Teachers College Press.

Heckman, J. J. (2006). Skill formation and the economics of investing in disadvantaged children. *Science*, 312(5782), 1900-1902.

Henderson, A. T., & Mapp, K. L. (2002). A new wave of evidence: The impact of school, family, and community connections on student achievement. National Center for Family & Community Connections with Schools.

Jimerson, S. R. (2000). Early reading intervention: Is there a long-term benefit? *Psychology in the Schools*, 37(3), 255-261.

Reyna, V. F. (2011). Theories of medical decision making and health: An evidence-based approach. *Medical Decision Making*, 28(6), 829-833.

Rhodes, J. E. (2002). *Stand by me: The risks and rewards of mentoring today's youth*. Harvard University Press.

Scriven, M. (1991). *Evaluation thesaurus*. Sage.

Thapa, A., Cohen, J., Guffey, S., & Higgins-D'Alessandro, A. (2013). A review of school climate research. *Review of Educational Research*, 83(3), 357-385.

UNESCO. (2017). *Reducing global poverty through universal primary and secondary education*. UNESCO Institute for Statistics.

Educația pentru mediu în grădinițe: Contribuții la dezvoltarea durabilă prin formarea timpurie a comportamentelor ecologice

Rezumat:

Educația pentru mediu la nivel preșcolar este un pilon fundamental în realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă, având un impact semnificativ asupra formării comportamentelor, valorilor și atitudinilor ecologice ale copiilor. Acest studiu examinează rolul grădiniței ca spațiu propice pentru integrarea educației ecologice, oferind o analiză detaliată a metodelor pedagogice eficiente și a beneficiilor acestora asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale ale preșcolarilor. Sunt evidențiate strategiile didactice precum observația, experimentul și jocul didactic, alături de beneficiile participării directe la activități ecologice. În același timp, lucrarea explorează provocările în implementarea educației pentru mediu, cum ar fi resursele limitate, lipsa de formare a educatorilor și implicarea insuficientă a părinților, oferind soluții practice și sustenabile. Concluziile subliniază necesitatea colaborării între grădinițe, familii și comunități pentru a forma generații responsabile și conștiente din punct de vedere ecologic, contribuind astfel la dezvoltarea unei societăți durabile.

1. Educația pentru mediu și dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă presupune satisfacerea nevoilor generației prezente fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi (Brundtland, 1987). Educația pentru mediu este o componentă esențială a acestui demers, având rolul de a forma cetățeni responsabili și implicați. Grădinița, primul cadru educațional formal, oferă un context unic pentru inițierea copiilor în relația cu natura și resursele. În această perioadă, caracterizată de gândirea intuitivă și curiozitatea naturală a copilului (Piaget, 1970), educația ecologică contribuie la formarea unei fundații durabile pentru comportamente și valori ecologice.

2. Importanța educației ecologice în grădinițe

Grădinița reprezintă mediul ideal pentru introducerea conceptelor fundamentale de mediu, contribuind la formarea timpurie a obiceiurilor sănătoase și responsabile. Activitățile precum reciclarea, economisirea resurselor sau îngrijirea plantelor nu doar dezvoltă gândirea logică și empatia copiilor, ci și îi pregătesc pentru implicare activă în comunitate. Studiile recente confirmă impactul pozitiv al acestor activități asupra dezvoltării cognitive și sociale (Marin & Popescu, 2021).

3. Metode didactice pentru educația ecologică

Integrarea educației pentru mediu în grădiniță presupune utilizarea unor metode adaptate vârstei preșcolarilor, care să stimuleze atât curiozitatea, cât și învățarea activă:

- **Observația:** Copiii sunt încurajați să exploreze elemente naturale precum plantele sau fenomenele meteorologice, dezvoltând spiritul de observație și capacitatea de a identifica relații între elemente naturale (Petrescu, 2018).
- **Experimentul:** Activitățile practice, cum ar fi germinarea semințelor, oferă oportunități pentru explorarea relațiilor cauză-efect și dezvoltarea gândirii critice.

- Jocul didactic: Jocuri precum „Detectivii naturii” facilitează învățarea prin interacțiune, susținând dezvoltarea socio-emoțională.
- Activitățile desfășurate în aer liber aduc beneficii suplimentare, contribuind la reducerea stresului și stimulând dezvoltarea holistică (Kaplan, 1995).

4. Impactul asupra comportamentelor și valorilor copiilor

Educația ecologică influențează dezvoltarea comportamentelor și valorilor esențiale pentru o societate durabilă. Copiii implicați în activități ecologice devin conștienți de impactul acțiunilor lor asupra mediului, dezvoltând empatie și responsabilitate. De exemplu, participarea la reciclare sau îngrijirea plantelor contribuie la formarea unor reflexe comportamentale ecologice, care se extind și asupra mediului familial, copiii devenind promotori ai schimbării în comunitățile lor.

5. Provocări și soluții în implementarea educației pentru mediu

Implementarea educației ecologice întâmpină numeroase provocări, precum:

- Resurse didactice insuficiente: Crearea de materiale interactive accesibile poate depăși această dificultate.
- Formarea educatorilor: Organizarea cursurilor de formare continuă este esențială pentru dezvoltarea competențelor necesare.
- Limitări în mediul rural: Colaborarea cu ONG-uri și autorități poate asigura sprijin logistic și financiar.
- Implicarea părinților: Activitățile comune grădiniță-familie pot stimula interesul părinților pentru educația ecologică a copiilor.

Concluzie

Educația pentru mediu la nivel preșcolar reprezintă o investiție în viitorul copiilor și al societății. Prin activități interactive și metode didactice inovatoare, aceasta contribuie la formarea unor generații conștiente de responsabilitățile lor față de natură. Depășirea provocărilor necesită colaborare între educatori, părinți și comunități. Astfel, educația ecologică devine un catalizator al schimbării, contribuind la construirea unei societăți durabile și responsabile.

Bibliografie

Brundtland, G. H. (1987). *Our Common Future*. Oxford University Press.

Ionescu, A. (2020). „Educația ecologică în grădinițe: studiu de caz.” *Revista Pedagogică*, vol. 45, nr. 2, pp. 78-92.

Kaplan, S. (1995). „The Restorative Benefits of Nature: Toward an Integrative Framework.” *Journal of Environmental Psychology*, vol. 15, pp. 169-182.

Marin, D., & Popescu, R. (2021). „Impactul activităților ecologice asupra preșcolarilor.” *Studii și Cercetări în Educație*, vol. 10, nr. 1, pp. 56-70.

Petrescu, L. (2018). Metode active în educația ecologică. București: Editura Didactică și Pedagogică.

MANAGER VERSUS LIDER

Uruc Elena Doina

Școala Gimnazială, Comuna Baba Ana, județul Prahova

Managementul și leadershipul sunt două concepte vitale în domenii diverse - economic, social, politic, educațional. Cele două concepte se completează de obicei reciproc și împărtășesc numeroase elemente. Oamenii de știință au dezbătut diferențele dintre două concepte (House et al 2004). Unii dintre savanți susțin că un lider poate fi un manager, dar managerul nu trebuie neapărat să fie un lider, în timp ce alții stipulează că un manager trebuie să fie un lider. Cu toate acestea, Nanus (1992) susține că o persoană poate fi un manager bun și, în același timp, să fie un lider bun. Acest lucru este valabil datorită faptului că studiile indică aspecte inseparabile ale celor două concepte. Bass (2005) susține că, în epoca revoluției industriale, cele două concepte puteau fi separate datorită faptului că managerii obișnuiau să urmeze ordinele, să atribuie sarcini oamenilor și să organizeze lucrări. Cu toate acestea, în economiile contemporane, managerii nu pot fi întotdeauna distinși de lideri. Oamenii nu numai că se așteaptă ca managerii lor să le atribuie roluri și să coordoneze activitățile, ci și să-i conducă și să-i ghideze.

Pe baza argumentelor, această lucrare va evalua diferite aspecte care fac dintr-un manager bun, un lider mai bun. Lucrarea va începe cu explicarea diferențelor dintre management și conducere pentru a oferi o înțelegere mai profundă a celor două concepte (Avolio, Waidman & Einstein - 2001).

Management și leadership

MANAGEMENTUL este definit de Dulewicz (2000) ca un proces realist pas cu pas care implică strategii, bugete, personal și structurarea locurilor de muncă, evaluarea performanței și, mai important, rezolvarea problemelor. Prin urmare, cercetătorii susțin că managementul ajută o companie să prezică și să proiecteze ceea ce ar trebui să realizeze. Adesea, managerul se străduiește să administreze activități de grup după tipul acestuia și să ofere o structură care elaborează activitățile grupului. Prin urmare, este cunoscut faptul că rolurile unui manager ar trebui să fie planificarea și prognozarea, organizarea, motivarea lucrătorilor lor, controlul activităților și dezvoltarea strategiilor, printre altele.

LEADERSHIPUL, pe de altă parte, este diferit de management. De obicei, este legat de crearea unei entități în viitor, de căutarea de oportunități și de exploatarea acestor oportunități. Bass (2003) susține că leadershipul implică viziune, împuternicire și îmbunătățirea schimbării constructive. Oamenii de știință susțin că leadershipul nu gravitează în jurul atributelor unui individ; mai degrabă este vorba despre comportamentul său. Prin urmare, în lumea contemporană prin care lumea se schimbă mereu, leadershipul devine un aspect imperativ (Bennis, & Nanus 2009).

Calitățile unui manager

Un manager bun este responsabil de comunicarea filosofiei lui organizatorice diferite, regulilor companiei și liniilor directoare pentru subordonați și asigurându-se că acestea sunt convenabile pentru ei. Este demn de remarcat faptul că legăturile dintre un manager și angajații săi sunt stabilite pe un sistem ierarhic de management și mai greu prin intermediul celor individuale. Managerii sunt de obicei responsabili pentru desfășurarea operațiunilor zilnice ale companiei, prin urmare, mecanismul operațiunii este bine monitorizat. Subordonații sunt de obicei mai preocupați de ideea de a-și realiza obiectivele, astfel încât aceștia își bazează în cea mai mare parte deciziile pe estimările inițiale. Managerii buni sunt de obicei văzuți ca soldați buni datorită faptului că rareori pun la îndoială deciziile executivului companiei; prin urmare, acestea servesc doar la punerea în aplicare a activităților societății pe baza politicilor sale (Bentz 2007).

Calitățile unui lider

Spre deosebire de un manager, accentual major pus de lider este pe relațiile interpersonale dintre angajați. Un lider este, de asemenea, interesat în încurajarea angajaților în cadrul organizației, în scopul de a promova îmbunătățiri. Deciziile unui lider se bazează adesea pe rapoartele șefilor departamentului pentru a evalua condițiile întregii "entități" și strategiile potențiale. Huber (2007) susține că un bun lider este, de asemenea, pregătit să ignore obiectivele organizației pentru unele perioade de timp și să facă în schimb investiții pentru o creștere prospectivă pe termen lung. Oamenii de știință stipulează că un bun lider este un inovator neînfricat. Acest lucru înseamnă că el sau ea ar trebui să fie în măsură să sfideze status quo-ul.

Un lider ”nu ar trebui să fie speriat să-și asume riscuri mari în urmărirea unor rezultate excelente în beneficiul clienților, lucrătorilor și tuturor părților interesate” (Bass 2005).

Comparație între manageri și lideri

Este recunoscut faptul că un manager este preocupat de două întrebări: cum și când? Pe de altă parte, un lider este preocupat de întrebările: ce și de ce? Prin urmare, Nanus afirmă că ”un bun manager poate fi un bun lider în cazul în care el ia în considerare să răspundă la toate aceste întrebări în executarea activităților unei companii”. În multe organizații, liderii și managerii își asumă roluri similare. Cu toate acestea, Barron (2006) susține că, dacă un lider de afaceri gestionează practic o entitate în loc să conteste perspectivele sale exacte, atunci compania ar putea rămâne în urma altora din industria pe care o operează. De asemenea, în cazul în care managerii nu iau în considerare limitele lor și eforturile de a se ”revolta” împotriva organizației, ei riscă să-și piardă locurile de muncă. Există unele cazuri în care micro managementul este imperativ pentru a valorifica o bună organizare, a hrăni abilitățile angajaților și de a organiza subordonații. Prin urmare, managerii organizați și duri sunt esențiali pentru a evita ratele scăzute de ale cifrei de afaceri, precum și exodul creierelor lucrătorilor cu înaltă calificare. Un manager bun poate fi un bun lider și, prin urmare, să stea în ”față” pentru a ghida angajații și ar trebui să converseze cu fiecare persoană din organizație. Un astfel de individ este capabil să conducă prin inspirație în loc de a pune presiune prin organizarea ierarhică. Un bun manager care atinge un statut de lider fin are capacitatea de a conduce angajații în mod eficient și să se bazeze pe energia corespunzătoare și cunoștințele fiecărei persoane importante din organizație. Cu toate acestea, Bass & Yammarino (2004) menționează că mulți manageri se luptă în întreaga lor carieră pentru a atinge, fără succes, statutul de lider.

Calități care fac un manager bun un bun lider

Este important să recunoaștem că un manager bun nu este neapărat un bun lider. Numeroase persoane fac de obicei greșeala să considere că fiind un bun lider este și un manager bun și vice-versa. Un lider, pentru a spori succesul într-o organizație, are nevoie de trei calități: să fie un gânditor critic, să fie capabil să scape de emoție și să evalueze opțiunile sau mai degrabă să evalueze toate alternativele posibile de rezolvare a problemelor (Gough 1999). Capacitatea de a rezolva în mod eficient problemele și de a susține o poziție bună de conducere este ceea ce face un manager bun, precum și un lider (Albright, Kenny & Malloy 2003).

Un manager are capacitatea de a executa procedurile unei organizații în mod eficient pentru a obține rezultatul dorit. Un astfel de rol implică personal și pregătire. Un manager bun poate fi un bun lider dacă poate deveni un antrenor bun. Pentru ca un bun manager să fie considerat un bun lider, ar trebui să fie capabil să înțeleagă punctele forte și punctele slabe ale oamenilor și să dezvolte un mediu foarte favorabil prin care toată lumea să-și poată exploata potențialul. Trebuie remarcat faptul că coaching-ul nu este neapărat despre schimbarea persoanelor fizice. Liderii ar trebui să dezvolte multe oportunități, precum și medii în cazul în care succesul poate fi atins. Asociația Americană de Psihiatrie (2004) susține ca oamenii trebuie să simtă nevoia de a reuși și, prin urmare, dat fiind mediul potrivit, pot face tot ce este necesar pentru a obține cele mai bune rezultate. Prin urmare, în cazul în care un manager bun este capabil să încurajeze și să motiveze angajații pentru a atinge cel mai înalt potențial, atunci acesta este considerat lider. Oamenii de știință au fost de acord că un manager bun poate fi considerat un bun lider dacă are toate calitățile atât ale unui lider cât și ale unui manager.

Managerii au subordonați - Este larg recunoscut faptul că managerii au, de obicei, subordonați. Singura excepție este o situație în care au un titlu onorific care a fost oferit pentru a simboliza vechimea. Faptul că au subordonați arată că cineva este capabil să-i conducă pe alții, dând indicații celor de sub el/ea (Atwater & Yammarino 2002).

Cercetătorii susțin că majoritatea liderilor buni sunt, de asemenea, manageri buni dacă au un grad ridicat de inteligență emoțională. Un manager bun ar trebui să aibă atât coeficienți înalți de inteligență și abilități tehnice. Acest lucru este, de asemenea, similar cu un lider bun. Aceste aspecte sunt componente vitale ale unui bun lider, dar numai ca capabilități de prag. Bass (2003) indică faptul că inteligența emoțională este cel mai vital aspect al conducerii. Fără inteligență emoțională, un manager poate fi instruit și poate deveni cel mai bun din lume, o minte profundă, o minte analitică și de a dezvolta furnizarea nesfârșită de idei grozave. Cu toate acestea, el încă nu poate fi un lider bun (Bennis, & Nanus 2009). Avolio, Waidman & Einstein (2001) s-au concentrat asupra modului în care inteligența emoțională lucrează pentru a ajuta indivizii să-și îndeplinească rolurile atât ca manageri, cât și ca lideri. Ei au evaluat legătura dintre inteligența emoțională și performanța valoroasă, în special în cadrul liderilor. Fascinant, ei au observat modul în care inteligența emoțională se portretează asupra managementului și conducerii.

Barron (2006) a aflat că numeroase organizații multinaționale angajează psihologi instruiți pentru a dezvolta ce modele de competență ar ajuta organizațiile să instruiască, să identifice și să promoveze persoanele care se află în funcții de conducere. În cadrul cercetării, scopul principal a fost de a determina care capacitate individuală a condus la o performanță excepțională în cadrul entităților atât în cadrul managerilor, cât și al liderilor (Barron 2006). Ei pun împreună abilități în trei categorii principale:

- Numai competențe tehnice, care au implicat planificarea afacerilor și strategii.
- Celălalt tip a fost pe abilitățile cognitive, ar fi interpretarea analitică a oamenilor.
- A treia categorie a fost pe competențe care au indicat inteligența emoțională, și această capacitatea de a lucra împreună cu alții și eficiența în schimbarea spearheading.

Prin urmare, s-a stabilit că, un individ care are inteligență emoțională este capabil să fie atât un bun manager, cât și un bun lider (Bass, Avolio, & Goodheim 2001).

Este larg recunoscut faptul că un bun lider are abilități bune de comunicare. Mullins (2001) stipulează că există manageri care nu îmbrățișează comunicarea. În schimb, ei au, de obicei, asistenți care comunică în numele lor. Cu toate acestea, Dulewicz (2000) recunoaște că abilitatea de comunicare este un atribut pe care fiecare bun lider trebuie să îl aibă. Prin urmare, un manager bun poate fi, de asemenea, un bun lider în cazul în care este un bun comunicator. El ar trebui să comunice întotdeauna angajaților obiectivele organizației. Ca urmare, astfel de lideri sunt capabili de a vedea modul în care obiectivele lor personale și departamentale de sprijin și-au pus amprenta asupra întregului rezultat.

Beardwell și Holden (2001) susțin că un bun manager poate fi considerat un bun lider doar dacă are abilități asertive eficiente. Că un mare manager și un bun lider, ar trebui să evalueze abilitățile, cunoștințele și capacitățile de subordonații lor. În plus, ei trebuie să-și corecteze în mod eficient angajații și să-i ghideze fără a-i critica în mod necesar. În astfel de moduri, lucrătorii se simt apreciați pe măsură ce își îmbunătățesc abilitățile pentru un bine comun. În plus, cu abilități asertive, managerii sunt capabili să atribuie sarcini și responsabilități membrilor potriviți ai unei echipe pe baza abilităților lor. Efectul general este o performanță îmbunătățită.

Oamenii de știință sunt de acord că managerii buni ar trebui să încurajeze angajații să se ocupe de sarcinile pe care le atribuie. Cu toate acestea, este nevoie de mai mult decât abilități de management pentru a încuraja angajații să lucreze eficient. Un manager care are calități de lider este capabil să împuternicească angajații să-și îndeplinească sarcinile în mod eficient. Managerii buni cu calități de lider facilitează adesea un proces de învățare al angajaților lor. Astfel de manageri au apreciat puterea de delegare a atribuțiilor. Managerii buni planifică, de obicei, în mod eficient, prin urmare, ei nu au nici o problemă de a decide ce sarcini ar trebui să fie delegate, pe cine să delege și, mai important, timpul care ar trebui să fie alocat pentru fiecare persoană care ar îndeplini o anumită sarcină. Mullins (2001) recunoaște că managerii care sunt lideri buni sunt capabili să “hrănească” alte persoane pentru a deveni manageri. Prin urmare, un manager care împuternicește angajatul poate fi cu siguranță numit un bun lider.

Desigur, un manager care se ocupă în mod eficient de oameni poate fi considerat un bun lider. Yukl (2002) susține că managerii buni se înțeleg cu subordonații lor și sunt capabili să obțină ce e mai bun din ei. Acest lucru merge dincolo de planificare și organizare. Prin urmare, devine un aspect de conducere. Astfel de lideri își familiarizează echipele cu procesele de schimbare care sunt în vigoare, comunică informații importante și susțin așteptările de performanță cu privire la activitatea pe care angajații au fost alocate. Managerii care sunt lideri buni recunosc cerințele de formare și oferă o revizuire bazată pe feedback (Yukl 2002). În cele din urmă, un bun manager este cineva care are capacitatea de a promova munca în echipă în rândul angajaților. În plus, ei se ocupă de persoane cu rafinament și ușurință, care arată grijă și compasiune. Acest lucru îi încurajează să-și atingă obiectivele pe măsură ce ating obiectivele organizației. Pentru a încheia, un bun lider poate fi considerat a fi un manager bun în cazul în care el sau ea permite echipei să prospere și dezvoltă valoare pentru fiecare persoană și companie.

În afară de gestionarea afacerilor entității, un bun manager poate fi un bun lider dacă are atribute de rezolvare a conflictelor. Este vital să se aprecieze că echipele și o organizație în general cuprinde persoane care provin din diverse conștiințe, inteligențe și medii. Ropo și Parviainen (2001) susțin că soluționarea conflictului prin competențe interpersonale eficiente este o responsabilitate imperativă a unui lider. Prin urmare, un bun manager care are abilități eficiente de soluționare a conflictelor poate fi considerat un bun lider (Rueb & Foti 1990).

Offermann & Gowing (1990) au menționat că managerii se confruntă cu problema performanței, în special în cazul îndeplinirii obiectivelor. Cu toate acestea, datorită faptului că activul cel mai vital al organizației îl constituie capitalul uman, ar fi nevoie de un manager bun, care își asumă un rol de lider pentru a aduce motivația angajaților în scopul de a atinge obiectivele. Prin urmare, Boyatzis Stubs(2002) a considerat că recompensarea angajaților este un aspect important în îmbunătățirea performanței. Un manager bun ar trebui să evidențieze realizările lucrătorilor la următorul nivel pe verticală și să ajute să fie recunoscute, astfel încât acestea să poată fi recompensate în consecință. Cu o astfel de motivație, managerul prezintă calitățile unui bun lider (Alimo-Metcalfe și Alban-Metcalfe 2001). Pe lângă gestionarea, motivarea și utilizarea resurselor unei organizații pentru a-și extinde afacerile, managerii buni sunt capabili să depășească în mod eficient eșecurile, dezamăgirile și provocările neanticipate (Howard & Bray 2001).

În situații dificile, managerii pot deveni lideri buni în cazul în care comunică în mod eficient toate faptele organizației și subordonaților, cât de neplăcute ar fi. Managerii pot fi lideri buni dacă au capacitatea de a face față provocărilor dificile și, în același timp, să-i îndrume pe alții să reziste crizei (Zaccaro, Foti & Kenny 1991).

Ross & Offermann (1991) susțin că organizațiile care au manageri ”de gândire” sunt considerate a avea mari lideri. Acești manageri au capacitatea de a gândi prin situații și de a veni cu numeroase soluții și strategii alternative în situații dificile. Acest lucru sporește continuitatea în acțiunile organizației în cauză. Prin urmare, astfel de manageri introduc numeroase inovații, oferind astfel organizației un avantaj față de concurenții săi (Beardwell și Holden 2001).

Fiecare poziție de conducere trece prin patru faze imperative; angajarea, inspirația, admirația și pensionarea. Un manager bun trebuie să inspire persoanele fizice să formuleze obiective și să depună eforturi pentru a le atinge. Ori de câte ori managerii reușesc să inspire angajații, ei devin admirați la sfârșitul perioadelor lor de management. Lindenfield (2000) susține că majoritatea managerilor buni sunt lideri buni datorită faptului că au pus în aplicare viziunea corectă; aceștia sunt capabili să gestioneze prioritățile individuale și organizaționale (Boyatzis Stubs et al 2002).

Este dincolo de orice îndoială că managerii se consideră lideri, deoarece ei se văd ca oameni la comandă. Este adevărat că leadership-ul implică utilizarea autorității formale, cum ar

fi controlul, coordonarea și oferirea de indicații. Acest lucru a atras mulți savanți să facă diferența între management și leadership. Beardwell și Holden (2001) susțin că managementul poate permite unui manager să îndeplinească sarcina doar prin asigurarea conformității, dar nu și prin interesul și identificarea indivizilor. Cei mai mulți oameni de știință consideră că doar managerii cu calități de lider care își pot îndeplini sarcinile în mod eficient atât ca manager, cât și ca lideri (Gough 1999).

Concluzie

Managementul și leadershipul sunt două aspecte importante. În ciuda dezbatelor care urmăresc să facă distincția între manageri și lideri, majoritatea cercetătorilor sunt de acord că un bun manager ar trebui să aibă calitățile unui lider. Managementul este o componentă a conducerii; cu toate acestea, leadershipul este un concept mai larg. Managerii care sunt capabili să gândească critic și au inteligență emoțională se spune că devin lideri buni. În plus, managerii care comunică eficient, au abilități asertive și sunt capabili să motiveze și să împuternicească angajații, se spune că sunt lideri buni. În plus, bunele abilități interpersonale și de soluționare a conflictelor pot face dintr-un bun manager un bun lider. Trebuie remarcat faptul că un lider posedă influență, astfel că un manager bun poate fi un bun lider mai ales dacă are toate calitățile de conducere care îi permit să inspire respect angajaților.

Bibliografie:

Chira, Mircea- Leadership și comunicare, 2012

Dulewicz, Chris ; Young, Mike; Dulewicz, Victor- The relevance of emotional intelligence for leadership performance (2000)

Osiceanu, Maria- - Leadership și comunicare (curs)

Ross, Shirley M.; Offermann Lynn R.-Transformational Leaders: Measurement of Personality Attributes and Work Group Performance, 1997

Zaccaro, S. J., Foti, R. J., & Kenny, D. A. (1991). Self-monitoring and trait-based variance in leadership: An investigation of leader flexibility across multiple group situations. *Journal of Applied Psychology*, 76(2)

<https://studymoose.com/leaders-vs-managers-essay>

<https://www.bing.com/search?q=manager%20vs%20leader%20&qs=n&form=QBRE&sp=-1&pq=manager%20vs%20leader%20&sc=8-18&sk=&cvid=E7552ADD20734B7E86B8B9BD032C73CE#>

https://cc.bingj.com/cache.aspx?q=manager+vs+leader+&d=4968087622516877&mkt=en-US&setlang=en-US&w=BYLM63j6dA_TOZP8di4m0ZK2IJUT4e9

TEORII/ CONCEPTE CU PRIVIRE LA FENOMENUL VIOLENTEI/ AGRESIVITĂȚII

Uruc Elena Doina

Școala Gimnazială, Comuna Baba Ana, jud. Prahova

1.1. CLARIFICĂRI CONCEPTUALE ȘI TIPOLOGII PRIVIND AGRESIVITATEA

Există numeroase definiții ale violenței. Eric Debarbieux, specialist în problematica violenței în mediul școlar, oferă o definiție prin care surprinde ansamblul fenomenului violenței: ”Violența este dezorganizarea brutală sau continuă a unui sistem personal, colectiv sau social și care se traduce printr-o pierdere a integrității, ce poate fi fizică, materială sau psihică. Această dezorganizare poate să opereze prin agresiune, prin utilizarea forței, conștient sau inconștient, însă poate exista și violență doar din punctul de vedere al victimei, fără ca agresorul să aibă intenția de a face rău.”¹ <http://www.tribunainvatamantului.ro/copiii-si-violenta-un-pericol-real/>

Majoritatea experților în domeniul bullying-ului sunt de acord că există dezbateri considerabile privind o definiție clară a termenului de intimidare (Boulton, 1997; Crick & Dodge, 1999; Sutton, Smith, & Swettenham, 1999). O căutare exhaustivă a literaturii de specialitate a arătat că această problemă în definirea clară a bullying-ului este menționată în majoritatea publicațiilor. Ross (2002) a indicat că cercetătorii sunt de acord că hărțuirea este o problemă comună; cu toate acestea, foarte puțini sunt de acord cu privire la definiția larg acceptată a hărțuirii. Mulți cercetători folosesc definiția de bullying a lui Olweus (1993), conform căreia ” . . . un elev este agresat sau victimizat atunci când este expus în mod repetat și, în timp, la acțiuni negative din partea unuia sau a mai multor alți elevi”

Agresivitatea este comportamentul social cu scopul de a produce suferință unei ființe, caracterizat prin reacții brutale, distructive, de atac manifestate prin:

- „- reacții afective (intimidarea celorlalți);
- reacții verbale (injurii, cuvinte amenințătoare);
- reacții fizice (lovire, bătaie, răniri). „²

Formele de agresiune sunt diferite și constau în reacții directe sau indirecte, active sau pasive, motorii sau verbale, cu scopul de a aduce un prejudiciu altuia. Cele trei componente esențiale ale agresivității după Guetzloe sunt:

„- originile (agresivitatea latentă);

- instigatorii (evenimente care activează sau provoacă agresivitatea);

- întărirea (răsplata pentru comportamentul agresiv).

Același autor distinge cinci condiții ce favorizează învățarea și manifestarea agresivității:

- observarea actelor de agresiune (cel mai adesea prin mass-media);

- copilul însuși este obiectul agresiunii (ex. în școli cu cămin-internat, școli cu efective mari de elevi);

- copilului i se dau puține ocazii să dezvolte legături pozitive socio-afective cu alții;

- copilul este socializat pentru apărare;

- asociații de copii cu diverse scopuri malefice— “găștile”.

²<https://www.scribd.com/document/137931312/Agresivitatea-in-Scoala>

Este destul de greu să se realizeze discriminări între cele două concepte: agresivitate și violență. M. Floro (1996) a încercat să le diferențieze, bazându-se pe trei criterii:

1. Criteriul funcțional: agresivitatea permite dirijarea acțiunii; ea ține mai mult de gândire, de analiză, iar violența este de ordinul acțiunii noastre, o acțiune orientată către obiectivul vizat.

2. Criteriul topologic: agresivitatea este cu predilecție internă, violența e în special externă.

3. Criteriul etic: în timp ce agresivitatea, considerată ca o variantă care îi permite individului să înfrunte problemele, poate fi considerată acceptabilă, violența este inacceptabilă deoarece este acțiunea de a produce durere..

Cele două concepte (violență/agresivitate) trebuie distinse mai ales în mediul educativ unde confuzia lor amplifică sentimentul de climat violent, ceea ce nu rămâne fără amploare în mass-media. Noțiunea de **agresivitate** se distinge de cea de violență, în măsura în care agresivitatea - fie ea defensivă (autoconservarea individului, conservarea spațiului, a teritoriului) sau combativă (vizând satisfacerea nevoilor) – este în serviciul vieții și constituie o manifestare comportamentală. În timp ce noțiunea de agresivitate privește comportamentele animale, noțiunea de violență trimite la o dimensiune specific umană.

Dacă agresivitatea este în esență un comportament provocator sau o suită de asemenea comportamente, violența este transformarea în act a unor intenții: lovire, vătămare, etc. Așadar violența este concretizarea agresivității, stadiul superior și decisiv al acesteia.

Disocierea termenilor este convențională, în realitate fiind foarte greu de făcut o diferențiere netă între cele două concepte. Deseori ele se întrepătrund, cu trecere rapidă de la vorbă la faptă, agresivitatea pregătind violența. Farzaneh Pahlavan, în lucrarea sa „Comportamentul agresiv”(pag.14-15) spune că : „Toate comportamentele violente sunt agresive” ,însă nu toate actele agresive sunt și violente.

În perioada ultimilor 40 de ani, aproape în fiecare an s-au consacrat acestui subiect congrese sau conferințe la care au participat cercetatori din diferite domenii: psihologi, sociologi, psihiatri, geneticieni, neurochimiști, etc.

În cazul animalelor, comportamentul agresiv apare motivat (pentru satisfacerea unor nevoi de natură sexuală, de hrană sau legat de instinctul de apărare), în cazul ființelor umane apare de cele mai multe ori fără astfel de motivații (bande de tineri care agresează trecătorii, luarea de ostatici etc.). Unii cercetatori se referă la agresivitate ca fenomen social, ca la ambiții comportamentale competitive .

Există multe teorii explicative ale comportamentului agresiv:

a) Modelul biologic

Acest model operațional pleacă de la reacțiile excitative ale celulei vii, la stimuli din mediu, care constituie un model în miniatură al comportamentului agresiv. Ipoteza neurobiologică își concepe agresivitatea ca un răspuns instictiv, determinat de activitatea subcorticală și endocrină. În ultimele decenii s-au făcut numeroase experiențe, prin metoda stimulării electrice a sistemului nervos central, atât la animale cât și la oameni. În general, comportamentul agresiv se bazează pe mecanisme neurale.

b) Teorii bioconstituționale

Aceste teorii susțin ideea existenței unei relații între anumite caracteristici fizice sau temperamentale, deci între tipul fizic și comportament. În epoca modernă, Cesare Lambroso a încercat să stabilească corespondențe între fizionomie, structura corporală, expresivitate, mimică și agresivitate (criminalitate), susținând faptul că omul criminal poate fi recunoscut după înfățișarea sa.

De asemenea, Kretschmer și Viola au putut stabili și demonstra chimic o tipologie caracterială, pe baza constelației endocrine și a constituției corporale, cărora le corespund forme de organizare caracterială și predispoziții la anumite maladii psihice (astenic, athletic, displastic și brachitip, mediotip, longitip).

c) Teorii antropologice

Studiile antropologice au demonstrat faptul că tendința înăscută a omului spre agresivitate este doar un mit, care nu poate explica cauzele sadismului și “plăcerii de a distruge” (P. Iluț, 2004, p. 107 – 108).

Antropologii au descoperit unele comunități (de eschimoși groelandezi), în care indivizii trăiesc împreună, fără cea mai mică umbră de agresivitate.

Înainte contactului cu “albii cuceritori” și a distrugerii culturii lor (prin aculturație), aceste popoare nu cunoșteau cuvinte de ocară și nici nu aveau noțiuni pentru război.

Semnificativ pentru aceste societăți este creșterea și educarea nonrepresivă a copiilor. Cu un minimum de nereușite (frustrări) copiii lor învață regulile coabitării în grup. Un semn discret și prietenos din partea părinților e de ajuns, de multe ori, pentru a opri copiii din a face ceva ce nu le este permis. De asemenea, copilului încă de mic i se respectă personalitatea. Unui antropolog, care dorea să obțină niște mocasini ai unui copil mic, i s-a răspuns că trebuie mai întâi întrebat “proprietarul”. În ciuda faptului că acel copil de-abia începuse să vorbească, tatăl lui a încercat să obțină măcar un gest, o atitudine, o poziție din partea fiului, în vederea vânzării mocasinilor.

În contradicție cu aceste popoare pașnice, societatea noastră competitivă se caracterizează prin lupte și concurență neloială, care sunt inoculate prin metode educative corespunzătoare încă din copilărie. Dezvățarea timpurie, deprinderea curățeniei, limitarea libertății de mișcare și a independenței, asumarea rolului sexual, concurența competitivă la grădiniță și apoi la școală, reprimarea sexualității, toate acestea sunt indicatorii unui proces de socializare frustrant al societății noastre actuale.

Erich Fromm a abordat, din perspectiva antropologică, agresivitatea a cărei semnificație psihologică - de “atac neprovocat”, într-o accepțiune politico-militară, în acțiune, vizează potențialitatea unui comportament de a deveni agresiv în fața unor condiții care amenință interesele vitale ale omului sau animalului. El distinge două forme (M. Florea, 2003, p. 58):

- Agresivitatea benignă, biologic adaptativă:
 - Este programată filogenetic;
 - Este o reacție la amenințările îndreptate împotriva intereselor vitale;
 - Este comună oamenilor și animalelor;

- Nu este spontană;
- Nu se dezvoltă de la sine ci este reacțională și defensivă;
- Are ca scop să înlăture amenințarea fie distrugând, fie îndepărtând sursa acesteia.
- Agresivitatea malignă, nonadaptativă biologic (reprezentată de distructivitate și cruzime):
 - Nu constituie o apărare împotriva unei amenințări;
 - Nu este programată filogenetic (nu este înnăscută);
 - Nu este caracteristică decât omului;
 - Este dăunătoare din punct de vedere biologic, pentru că este distructivă din punct de vedere social;
 - Este dăunătoare nu numai pentru individul care este atacat, ci și pentru cel care atacă;
 - Deși nu este un instinct, este o posibilitate umană, înrădăcinată în însuși condițiile existenței umane;
 - Este mai mult o schemă dobândită de sceptor modelat, care dispare de îndată ce intervin noi scheme de sceptor.

Spre deosebire de teoria behavioristă, analiza tipurilor de agresivitate întâlnite aici are ca obiect principal impulsurile agresive, fie că sunt sau nu exprimate printr-un sceptor agresiv.

d) Teorii sociologice

Deși sunt foarte variate și se prezintă sub multe forme, ele au un punct comun: conflictul cultural este cauza principală a comportamentelor agresiv-deviante. În această prezentare este prezentă prezumția că indivizii umani (adulți sau copii) sunt esențialmente persoane morale, conștiente de normele societății și doritoare de a se conforma acestor reguli. Explicațiile sociologice legate de agresivitate pot fi grupate în explicații structurale și explicații subculturale. Conceptul de bază cu care operează explicațiile structurale este inegalitatea fundamentală, în ceea ce privește oportunitățile de a atinge scopuri dictate de societate. Societatea stabilește, pentru toți aspirații (sănătate, succes profesional, educație, prosperitate materială), dar nu toți membri societății sunt capabili să-și satisfacă asemenea trebuințe prin mijloace considerate legale. Explicațiile subculturale spre deosebire de cele structurale, pun accentul pe caracteristicile (particulare) etnice, religioase, naționale ale grupurilor de apartenență. De exemplu, dacă într-o

subcultură particulară funcționează norme de genul: “să faci orice ca să asiguri supraviețuirea familiei” sau “să fii puternic înseamnă să fii agresiv”, ele pot deveni predictive în ceea ce privește, de exemplu, frecvența agresiunilor. (Stratilesco, D., Popa, C., 2006, p. 54)

e) Modelul psihanalitic

Sigmund Freud – din perspectiva psihanalitică și Konard Lorenz – din perspectiva etologică susțin că agresivitatea este înnăscută; oamenii se nasc cu instinctul de a agresa și de a fi violenți. Lorenz completează această teorie cu afirmația că acest instinct trebuie cercetat nu doar în mediul fizic, ci și în cel social.

f) Teoria frustrare-agresiune

g) Teoria indice-excitație

h) Teoria transferului excitației

i) Teoria învățării sociale a agresivității

Căutând sursele agresiunii, putem identifica o “agresiune instinctivă, datorată instinctului de supraviețuire, o agresivitate învățată, legată de imitare de modele, existente pentru atingerea unor scopuri particulare și o agresivitate determinată de un răspuns intern al individului, determinat de o anumită frustrare.

Astfel, încă de la apariția sa, înainte ca mediul, modelele comportamentale ale adulților sau propria experiență de viață să exercite vreo influență, “individul este deja apt să concureze, să lupte, să agreseze și să omoare; el știe să se comporte agresiv. Aceasta se numește instinct. Agresivitatea este, la origine, expresia unui instinct, iată de ce e atât de omniprezentă, impetuoasă și imuabilă. Omul nu este o excepție de la regulă, cu toate că, datorită rațiunii, dispune de o marjă largă de manevre comportamentale.”(<https://stiintatehnica.com/instinctul-agresivitatii-ce-spune-freud-si-ce-spun-etologii/>)

Charles Darwin a dedicat originii instinctuale a comportamentelor un capitol în cartea sa *Originea speciilor*, din 1859.

Printre primii savanți care au studiat în mod profesionist fenomenul a fost psihologul american de origine britanică William McDougall. Acesta a fost unul dintre primii care, în 1908, a dovedit “că la originea reacțiilor comportamentale umane stau „impulsurile interne”, sau „instinctele”; iar agresivitatea ar fi astfel generată de impulsuri lăuntrice inevitabile, caracteristice ființei umane.”(<https://stiintatehnica.com/instinctul-agresivitatii-ce-spune-freud-si-ce-spun-etologii/>)

La acest “instinct al agresivității” se referă și Alfred Adler, fondatorul școlii de psihologie individuală, dar consideră “că acesta reprezintă o formă de „protest masculin” împotriva simțului sau complexului de inferioritate”(<https://stiintasitehnica.com/instinctul-agresivitatii-ce-spune-freud-si-ce-spun-etologii/>)

1.2. PERSPECTIVE TEORETICE NOI

a) **Teoria frustrare-agresiune** formulată de J. Dollard ca o reacție la teoria lui Freud: agresivitatea, determinată de condiții externe, este un răspuns la frustrare.

b) **Teoria indice-excitație**, apărută în urma teoriei anterioare, ca o completare, formulată de Leonard Berkowitz - „probabil psihologul social cu cele mai valoroase contribuții în domeniul agresivității” (Ștefan Boncu, Psihologie socială, pag. 4-6)

c) **Teoria transferului excitației**, dezvoltată de Dolf Zillmann (în urma teoriei postulate de Stanley Schachter) la sfârșitul anilor '60 și începutul anilor '70. Conform acesteia, „indivizii pot transfera excitația (activarea) fiziologică reziduală produsă de o sursă, atribuind-o unei alte surse de excitație”. (Ștefan Boncu-Psihologie socială, pag.4-6) „Potrivit lui Zillmann, activarea fiziologică nu se termină brusc la sfârșitul condițiilor care o provoacă, însă este nevoie de timp pentru a dispărea, deoarece procesele hormonale care o susțin sunt lente. Aceasta înseamnă că, dacă o persoană a fost activată într-un context A și după scurt timp este în contextul B și acest lucru cauzează o emoție în el, această a doua activare va fi adăugată la cea generată de contextul A. Aceasta este ceea ce se numește *excitație reziduală*, gradul de activare pe care îl tragem dintr-un context în altul.”(<https://ro.sainte-anastasiu.org/articles/psicologia/el-paradigma-de-transferencia-de-excitacin.html>)

d) **Teoria învățării sociale a agresivității** formulată de A. Bandura: „agresivitatea este un comportament social învățat; comportamentul agresiv se învață prin mai multe modalități: direct prin recompensarea sau pedepsirea unor comportamente, prin învățarea unor modele de conduită ale altora, mai ales ale adulților.”

Comportamentul agresiv înăscut a fost studiat mai profesionist pe la mijlocul secolului XX, în urma strângerii de date științifice în cantitate suficientă pentru elaborarea unei teorii. Ideile acestor doi savanți, în special cele ale lui McDougall, au avut o influență considerabilă asupra etologului austriac Konrad Lorenz, cu numele căruia se asociază în prezent teoria privind natura biologică a agresivității. Lorenz, laureat al Premiului Nobel (1973), afirma că

„agresivitatea la om reprezintă un impuls spontan moștenit (așa-numitul „drive”), un element instinctual asemănător cu setea, foamea și dorința sexuală.” „Individul acumulează treptat o anumită cantitate de tensiune agresivă care, dacă nu este periodic eliberată, sporește și se intensifică. Astfel, conform teoriilor lui Lorenz, manifestarea agresivității este inevitabilă, fiindcă este un instinct veritabil, primar, a cărui funcție este supraviețuirea individului, a grupului și, finalmente, a speciei.”(<https://stiintasitehnica.com/instinctul-agresivitatii-ce-spune-freud-si-ce-spun-etologii/>)

Fiziologii au confirmat teza lui Lorenz prin faptul că au demonstrat că la om există accese spontane de furie “neurogenă”, aceste manifestări ale furiei trebuind să fie eliberate la un anumit moment ca și acțiuni concrete. Lorenz concluzionează că omul nu a reușit să se elibereze din strânsoarea acestui instinct datorat unei selecții naturale care a permis doar ființelor mai agresive să supraviețuiască. La oameni, această selecție s-a produs și datorită factorilor psihosociali. Conform lui Freud, energia distructivă se acumulează în interiorul omului și e necesar ca ea să fie eliberată (producând o stare de satisfacție), altfel aceasta va genera stări patologice prin afectarea sistemului nervos. Deși inițial Freud a criticat teoria lui Lorenz, a sfârșit prin a o accepta... ”Bineînțeles că instinctele nu sunt conștientizate de către individ, ele își exercită influența la nivel subliminal. Oamenii de regulă își explică acțiunile ca fiind motivate emoțional sau rațional și chiar și mulți dintre cei care cunosc despre existența instinctelor preferă să considere că majoritatea acțiunilor lor sunt perfect motivate rațional și nu izvorăsc din adâncurile vreunui program comportamental biologic.”(<https://stiintasitehnica.com/instinctul-agresivitatii-ce-spune-freud-si-ce-spun-etologii/>)

Teoria frustrare-agresiune descrisă de J. Dollard este cea mai cunoscută. Au existat însă psihologi care au criticat această teorie prin prisma faptului că nu întotdeauna frustrarea duce către agresiune, existând multe alte reacții posibile (ex. apatie) iar reciproc, frustrarea nu este întotdeauna factorul declanșator al agresiunii. Ulterior formulării ei, a fost completată cu sintagma: agresivitatea este un comportament social învățat.

Teoria lui Berkowitz completează teoria anterioară prin introducerea condițiilor de mediu propice agresiunii. Conform acesteia, frustrarea nu determină neapărat agresiunea, ci “generează în individ o stare de excitație (activare) emoțională: furia. Aceasta produce la rândul ei o stare de pregătire (readiness) pentru comportamentul agresiv.”(Ștefan Boncu, Psihologie socială) Comportamentul agresiv se va declanșa doar în condițiile în care, în acel context, există

stimuli/indici de agresivitate. Altfel spus, orice comportament agresiv are două condiții: starea de excitație și indicii situaționali.

Ultima teorie, teoria învățării sociale a agresivității a fost postulată de Alfred Bandura. În 1973, în cartea sa “Aggression: A Social Learning Analysis” el consideră că recompensa și pedeapsa sunt insuficiente pentru a explica agresiunea și că multe din comportamente au fost învățate de la alți oameni și vor fi imitate în situații conflictuale.

Agresivitatea unei persoane, într-un anumit context situațional depinde de mai mulți factori:

- Posibilitatea ca actul de agresiune să fie recompensat/pedepsit;
- Factorii de mediu, sociali, cognitivi;
- Cât succes au avut în trecut comportamentele agresive proprii sau observate;
- Experiențele propriilor comportamente agresive sau acțiunile violente observate la alte persoane.

BIBLIOGRAFIE

Adler, Alfred: Cunoasterea omului, Bucuresti, editura Litera,2019

Bandura, Alfred: Aggression: A social learning analysis. Editura Prentice- Hall, 1973

Boncu, Stefan: Curs: Psihologie sociala -Universitatea “Al.I. Cuza” Iasi (1998-2004)

Freud, Sigmund: Psihologia colectiva si analiza Eului, Bucuresti, editura Cartex,2019

Jung, Carl Gustav: Opere complete, Vol.6: Tipuri psihologice, Bucuresti, editura Trei,2004

Olsen, Jerry; Nielsen, Thomas: Noi metode si strategii pentru managementul clasei, Bucuresti, editura DPH,2009

Osiceanu, Maria: Curs: Gestionarea situatiilor critice, Bucuresti, UTCB, DPPD, 2020

Pahlavan, Farzaneh: Comportamentul agresiv, Iasi, editura Institutul European,2011

Salavastru Dorina: Psihologia educatiei, Bucuresti, editura Polirom,2004

Diversitatea culturală în activitățile cu preșcolarii

-referat

Prof. învă. preșc. Vădean Corina
Grădinița cu P.P. "Arlechino"
Loc. Dej, Jud. Cluj

Diversitate culturală înseamnă varietatea de culturi care interacționează și coexistă în același spațiu geografic. Acest concept presupune recunoașterea și acceptarea diferențelor culturale. De asemenea, termenul de diversitate culturală se referă la includerea diferitelor perspective culturale într-o organizație sau societate.

Diversitatea culturală este indispensabilă pentru pace și securitate la nivel local, național și internațional. Doar acceptând și respectând diferențele culturale, noi vom susține o dezvoltare durabilă a comunităților, popoarelor și națiunilor.

Acceptarea diferențelor culturale este esențială în susținerea și promovarea diversității culturale. Diferențele culturale se manifestă prin diversitatea limbii, artei, muzicii, credințelor religioase, structurii sociale, agriculturii, alimentației și a tuturor celorlalte atribute ale societății umane. Prin urmare, este important să recunoaștem că fiecare cultură este diferită și fiecare individ are o identitate culturală unică.

Stereotipurile culturale sunt părerile pe care unii oameni și le formează despre o altă categorie de oameni pe baza locului în care persoanele din acea categorie s-au născut sau în care trăiesc. De cele mai deseori, stereotipurile sunt bazate pe informații lipsite de argumente, formate în lipsa unor experiențe directe. Datorită stereotipurilor, oamenii își creează prejudecăți care duc la neînțelegeri, conflicte sociale și discriminări. Pentru a evita aceste probleme, putem:

- să avem răbdare să cunoaștem oamenii, să nu pornim cu idei preconcepute;
- să ne dezvoltăm empatia, pentru a înțelege felul în care cuvintele și comportamentul nostru îi poate afecta pe ceilalți;
- să învățăm despre diferite culturi și tradiții;
- să fim critici cu privire la orice stereotip cultural pe care îl auzim.

Mai mult, înțelegerea faptului că lumea este alcătuită din oameni cu culturi diferite este esențială pentru a deveni o persoană respectuoasă și atentă, care este capabilă să lucreze cu ceilalți pentru binele comun.

Trăind într-o lume atât de diversă, atunci când ieși din bula ta, intri în contact cu oameni cu origini și stiluri de viață diferite, perspective, valori, norme și comportamente care determină într-o anumită măsură felul în care suntem.

Așadar, este important să înțelegem și să respectăm fiecare dintre aceste aspecte, iar diversitatea culturală este exact ceea ce înseamnă să aducem împreună oameni din medii și culturi diferite și să creăm un mediu care nu numai că recunoaște diferențele dintre aceste culturi și medii, ci le și recunoaște.

Diversitatea culturală nu numai că creează un spațiu sigur și confortabil pentru toți oamenii, dar are și o serie de aspecte care aduc beneficii economiei, societății și sistemului nostru de educație.

În societate, importanța diversității culturale vă oferă oportunitatea de a cunoaște mai multe despre diferite credințe și despre nevoile oamenilor; ca indivizi, avem propriile noastre credințe și ne așteptăm ca acestea să fie respectate, astfel încât diversitatea culturală le oferă oamenilor independența de a-și trăi viața în mod liber.

De asemenea, creează o comunitate în care indivizii au un sentiment de apartenență față de mediul lor și, în același timp, doresc să învețe și să exploreze mai multe despre alte culturi, de exemplu, ne ajută să explorăm o varietate de alimente diferite de la diferite grupuri etnice și medii.

Pe de o parte, promovarea diversității culturale în școală este esențială pentru ca elevii să fie cu adevărat incluzivi și contribuie, de asemenea, la o mai mare empatie și toleranță, ceea ce se traduce în societăți mai egalitare.

Învățarea în școli, la locul de muncă și în mass-media despre alte culturi va sparge bariera prejudecăților și va stimula interesul oamenilor de a învăța mult mai mult.

Cea mai mare bogăție a omenirii sunt copiii. Valorificarea tradițiilor populare în rândul copiilor mici le dă posibilitatea de a-și cunoaște rădăcinile, de a prețui ce au primit de la străbuni și de a duce mai departe originea unui neam.

Într-o lume plină de violențe, arme, nenorociri și urătenie, copiii au nevoie de un refugiu. Acolo în casa bunicilor, a străbunicilor, cu miros de busuioc sau de gutuie, este acea oază de liniște, de pace, de dragoste fără margini, unde ne place atât de mult să revenim.

Prin educația preșcolarilor se dorește promovarea valorilor culturale autentice, contribuind astfel pentru păstrarea identității naționale în spiritul toleranței și respectului față de cei de lângă noi. Prin aceasta se urmărește pe cultivarea dragostei de țară a copiilor, a atașamentului față de valorile culturale locale, pe cultivarea sentimentului de mândrie națională.

DE LA STANDARDIZARE LA PERSONALIZARE ÎN EDUCAȚIA MODERNĂ

Profesor învățământ preșcolar Daniela Vâlcu

Grădinița cu Program Prelungit Floare Albastră Craiova

Educația modernă se află într-o continuă schimbare, influențată de progresele tehnologice, de cercetările pedagogice și de noile cerințe ale societății. În această dinamică, tranziția de la standardizare la personalizare în educație reprezintă o schimbare esențială, ce vizează adaptarea procesului educativ la nevoile și caracteristicile individuale ale elevilor. Această transformare poate contribui semnificativ la îmbunătățirea calității învățământului și la formarea unor elevi care să fie nu doar buni executanți ai unor norme, ci și gânditori critici și creativi, capabili să își construiască propriul parcurs educațional.

Până de curând, educația în multe sisteme școlare a fost bazată pe un model standardizat. Aceasta presupunea un curriculum fixat pe întregul grup de elevi, cu obiective comune și evaluări uniforme. Acest tip de educație s-a dezvoltat în principal pentru a asigura uniformitatea și echitatea accesului la educație, permițându-le elevilor să învețe aceleași informații și să fie evaluați pe aceleași criterii, indiferent de contextul socio-cultural sau economic din care provin.

Unul dintre avantajele principale ale standardizării este faptul că permite o evaluare clară și obiectivă a performanței elevilor, având în vedere aceleași standarde de măsurare. În plus, acest model poate facilita implementarea unor strategii educaționale uniforme în întreaga țară sau regiune, promovând coerența și echitatea în accesul la educație.

Totuși, modelul standardizat are și limitări semnificative. În primul rând, nu ține cont de diversitatea de ritmuri și stiluri de învățare ale elevilor. Fiecare copil are un mod unic de a învăța și un set diferit de abilități și interese, iar standardizarea riscă să ignore aceste diferențe, reducând motivația elevilor și inhibând dezvoltarea lor completă. În plus, evaluările standardizate, precum examenele sau testele naționale, se concentrează adesea pe cunoștințele teoretice și nu pe abilități practice sau socio-emoționale, aspecte esențiale ale dezvoltării umane.

În contrast cu standardizarea, personalizarea educației se concentrează pe adaptarea procesului educativ la nevoile și caracteristicile fiecărui elev. Aceasta presupune un curriculum flexibil, care poate fi ajustat în funcție de ritmul de învățare, interesele și stilurile de învățare ale elevilor. Personalizarea nu înseamnă doar o învățare mai rapidă sau mai lentă, ci și oportunitatea de a explora domenii de

interes, de a învăța prin activități practice și de a dezvolta abilități care vor fi relevante pe termen lung.

O abordare personalizată implică, în mod esențial, utilizarea tehnologiei pentru a sprijini învățarea individuală. Platformele digitale de învățare, software-urile educaționale și aplicațiile interactive permit elevilor să progreseze în propriul ritm, să obțină feedback imediat și să beneficieze de resurse educaționale care se potrivesc cu stilul lor de învățare. Această flexibilitate adusă de tehnologie poate ajuta la depășirea barierelor educaționale tradiționale, inclusiv cele legate de accesul la resurse educaționale sau de diferențele de performanță dintre elevi.

Un alt aspect al personalizării educației este învățarea diferențiată. Educatorii pot aplica strategii diferite pentru elevii care au nevoie de mai multă susținere sau pentru cei care progresează mai rapid, asigurându-se că toți elevii sunt provocați la nivelul lor maxim de potențial. Acest tip de abordare permite o interacțiune mai directă și mai personală între elevi și profesori, consolidând relațiile educaționale și stimulând o atmosferă de încredere și respect reciproc.

Personalizarea educației poate adresa multe dintre deficiențele sistemelor educaționale tradiționale. Ea permite creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia pot învăța lucruri care sunt relevante pentru viața și interesele lor. De asemenea, personalizarea contribuie la dezvoltarea abilităților critice și creative, întrucât elevii sunt încurajați să gândească independent, să rezolve probleme și să colaboreze cu colegii.

Mai mult, personalizarea educației ajută la promovarea incluziunii. Într-un sistem personalizat, elevii cu dificultăți de învățare sau cu nevoi speciale pot beneficia de metode și resurse adaptate care să le sprijine procesul de învățare. De asemenea, acest tip de educație poate ajuta elevii să își descopere talentele și pasiunile, oferindu-le oportunitatea de a deveni mai conștienți de propriile abilități și de viitorul lor profesional.

Totodată, personalizarea poate îmbunătăți performanțele academice ale elevilor. Atunci când un elev învață într-un mod care se potrivește stilului său de învățare, acesta devine mai angajat și mai motivat să atingă obiectivele educaționale. Aceasta duce la o înțelegere mai profundă a materialului studiat și la dezvoltarea unor competențe transferabile, esențiale pentru succesul în viața personală și profesională.

În ciuda beneficiilor evidente, implementarea personalizării educației se confruntă cu diverse provocări. Una dintre principalele dificultăți este pregătirea cadrelor didactice, care trebuie să fie capabile să aplice metode educaționale personalizate și să folosească tehnologia într-un mod eficient. În plus,

personalizarea necesită o infrastructură educațională adecvată, precum accesul la dispozitive tehnologice și la platforme educaționale de calitate. Un alt obstacol poate fi rezistența la schimbare din partea unor profesori, elevi sau părinți care sunt obișnuiți cu metodele tradiționale de învățare și evaluare. Acest lucru poate fi depășit prin formarea continuă a cadrelor didactice și prin implicarea părinților în procesul educațional, pentru a crea un mediu în care personalizarea să fie percepută ca un beneficiu. De la standardizare la personalizare, educația modernă poate deveni mai relevantă, mai eficientă și mai adaptată nevoilor diverse ale elevilor. Personalizarea educației nu presupune doar o modificare a metodologiei de învățare, ci o schimbare fundamentală a modului în care înțelegem procesul educativ, punând accent pe elevi și pe dezvoltarea lor integrală. Cu ajutorul tehnologiei și al unor strategii educaționale inovative, educația personalizată poate contribui la formarea unor cetățeni activi, creativi și bine pregătiți pentru provocările secolului XXI.

Bibliografie

- Christensen, C. M., Horn, M. B., & Staker, H. (2013). *Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World Learns*. McGraw-Hill.
- Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. Routledge.
- Heffernan, N. T., & Heffernan, C. L. (2014). *The Personalized Learning Revolution: How to Create a 21st Century Classroom*. New York: Pearson Education.
- Puente-dura, R. R. (2014). *SAMR and Bloom's Taxonomy: The Power of the Intersection*. Hippasus.
- Tomlinson, C. A. (2001). *How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

EXCELENȚA ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Profesor învățământ preșcolar Daniela Vâlcu
Grădinița cu Program Prelungit Floare Albastră Craiova

Educația timpurie reprezintă o etapă fundamentală în dezvoltarea unui individ, având un impact semnificativ asupra învățării și dezvoltării ulterioare. Conceptul de "exelență în educația timpurie" se referă la implementarea celor mai bune practici pedagogice, a unui mediu de învățare stimulant și a unor abordări personalizate care contribuie la dezvoltarea intelectuală, emoțională, socială și fizică a copiilor din primii ani de viață. Această perioadă este crucială pentru dezvoltarea abilităților cognitive, motorii și socio-emoționale, iar promovarea excelenței în educație presupune angajarea unor strategii inovative, formarea continuă a cadrelor didactice și implicarea activă a părinților și comunității.

Excelența în educația timpurie nu înseamnă doar oferirea unui curriculum academic standardizat sau atingerea unor obiective de performanță rigide. Mai degrabă, este vorba despre crearea unui mediu în care copiii sunt susținuți să învețe prin joacă, explorare și interacțiune cu ceilalți. „Curriculum-ul centrat pe copil” este esențial, având în vedere că fiecare copil are un ritm propriu de învățare, precum și un set unic de abilități și interese. Astfel, educația timpurie excelentă se bazează pe o pedagogie diferențiată, care pune accent pe nevoile individuale ale fiecărui copil.

Conform studiilor în domeniu, educația timpurie influențează în mod direct succesul școlar și social al copiilor. De exemplu, James Heckman, economist premiat cu Nobel, a demonstrat că investițiile în educația timpurie generează beneficii economice considerabile pe termen lung, prin reducerea ratei de abandon școlar și creșterea nivelului de educație și de integrare profesională a tinerelor generații (Heckman, 2006).

Formarea continuă și profesionalizarea educatorilor reprezintă un pilon esențial al educației timpurii. Educatorii trebuie să fie bine pregătiți atât din punct de vedere teoretic, cât și practic, să înțeleagă nevoile cognitive și emoționale ale copiilor și să aplice metode inovative în predare. De asemenea, aceștia trebuie să înțeleagă importanța efectului modelului educațional, adică impactul pe care comportamentele și atitudinile lor îl au asupra copiilor.

Un alt aspect important al excelenței în educația timpurie este crearea unui mediu stimulativ, sigur și plin de resurse. Clasele de educație timpurie trebuie să fie dotate cu materiale care susțin dezvoltarea creativității, gândirii critice și abilităților de rezolvare a problemelor. Mai mult, un mediu pozitiv, unde copilul se simte respectat și înțeles, favorizează încrederea în sine și motivația intrinsecă pentru învățare.

Excelența în educația timpurie nu poate fi atinsă doar în cadrul instituțiilor educaționale. Colaborarea între școală, familie și comunitate joacă un rol esențial. Implicarea părinților în educația copiilor și susținerea unui dialog constant între profesori și familii ajută la crearea unei continuități între învățarea de acasă și cea din instituțiile educaționale.

Excelența educațională în contextul educației timpurii presupune și integrarea valorilor de diversitate și incluziune. Este esențial ca educatorii să fie pregătiți să lucreze cu copii din diverse medii socio-economice și culturale, inclusiv cu cei cu dizabilități, și să aplice strategii educaționale care să răspundă nevoilor tuturor copiilor, fără excepție.

Pentru ca educația timpurie să fie de calitate, este necesar ca educatori să efectueze evaluări formative și sumative ale progresului copiilor. Aceste evaluări ajută la ajustarea metodei de predare în funcție de nevoile fiecărui copil, asigurându-se astfel că toți copiii beneficiază de un învățământ de calitate.

Dezvoltarea timpurie a creierului este influențată de experiențele trăite de copii în primii ani de viață. Studiile arată că primele 5-6 ani sunt critici pentru formarea conexiunilor neuronale, iar stimularea pozitivă în această perioadă poate îmbunătăți capacitățile cognitive, precum și abilitățile de autoreglementare și de comunicare ale copiilor. De asemenea, educația timpurie de calitate contribuie la dezvoltarea abilităților socio-emoționale, care sunt esențiale pentru integrarea și succesul social al copiilor pe termen lung.

Mai mult, investițiile în educația timpurie au un impact semnificativ asupra reducerii inegalităților educaționale și sociale. Copiii care beneficiază de educație timpurie de calitate au șanse mai mari să aibă performanțe școlare bune și să devină adulți cu un trai decent, având astfel un impact pozitiv asupra societății în ansamblu.

În concluzie, excelența în educația timpurie nu este un obiectiv ușor de atins, dar este esențială pentru dezvoltarea sănătoasă a copiilor și pentru viitorul lor succes. Aceasta presupune angajamentul tuturor celor implicați în educația timpurie – educatori, părinți, comunități și autorități educaționale – pentru a crea un mediu care să sprijine dezvoltarea fiecărui copil în parte.

Investițiile în educația timpurie reprezintă o investiție în viitorul unei societăți prospere și echitabile.

Bibliografie

Barnett, W. S., & Hustedt, J. T. (2011). *The State of Preschool 2010: State Preschool Yearbook*. National Institute for Early Education Research.

Heckman, J. J. (2006). *Investing in Disadvantaged Children is an Economically Efficient Policy*. Chicago: University of Chicago Press.

Shonkoff, J. P., & Phillips, D. A. (2000). *From Neurons to Neighborhoods: The Science of Early Childhood Development*. National Academy Press.

Sylva, K., Melhuish, E., Sammons, P., Siraj-Blatchford, I., & Taggart, B. (2011). *Early Childhood Matters: Evidence from the Effective Pre-school and Primary Education Project*. Routledge.

UNESCO (2015). *Education for All 2015 National Review Report*. Paris: UNESCO.

**EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ, DE CREATIVITATE DIDACTICĂ:
VOLUMUL “PLAIURI DIN BANAT ÎN LEGENDE”,
MODALITĂȚI DE A DEZVOLTA SENTIMENTUL DE APARTENETĂ LA
COMUNITATE PRIN CUNOAȘTEREA GEOGRAFIEI LOCALE**

VĂLEANU DANIELA, PROF. DR.
COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC “CARMEN SYLVA” TIMIȘOARA

Este bine știut faptul că, încă din primii ani de viață, copiii fac cunoștință cu timpul și spațiul pornind de la situații familiare – inițial casa, curtea, grădinița, locul de joacă, părinții, rudele și prietenii, apoi spațiul se lărgeste, copilul ajuns școlar devenind tot mai conștient de diferite aspecte care țin de istoria și geografia locală. Astfel, apar teme privitoare la copilăria din trecut, comparată cu cea prezentă și imaginându-se într-o perspectivă mai mult sau mai puțin depărtată în timp, dar, mai ales, călătoriile pe care le facem încă din primii ani de școală.

Învățătorul sau profesorul de la clasă constituie promotorul valorilor fundamentale ale istoriei și culturii naționale, din care face parte integrantă și geografia locală.

Specificul predării istoriei și geografiei implică nu doar un anumit grad de interdisciplinaritate, dar și implicarea activă a elevilor în observarea directă și analiza, comparația, generalizarea aspectelor din realitatea înconjurătoare, ceea ce înseamnă orizontul local, integrarea elementelor de istorie și geografie locală. Se asigură astfel inclusiv formarea unor deprinderi inițiale minimale pentru construirea bazelor educației permanente.

Așa cum este firesc, metodele de predare – învățare – evaluare trebuie să urmărească în principal dezvoltarea învățării activ-interogative.

Printre modalitățile de însușire activă a cunoștințelor și deprinderilor, respectiv de asimilare activ-conștientă a experienței sociale, pot fi amintite: utilizarea unor lecturi captivante pentru elevi (legende, povestiri, mituri), discuții cu elevii pe marginea unor fotografii, albume, filmulețe care ilustrează aspecte ale vieții oamenilor în diverse momente ale istoriei, prezentarea și discutarea cu elevii a surselor orale (interviuri, anchete), pe lângă o mulțime de alte modalități.

Printre lecturile de un real folos în predarea-învățarea-evaluarea competențelor acumulate în cadrul orelor de geografie, se numără trei volume pe care le-am scris special pentru elevi, deși nu li se adresează doar lor: PLAIURI ROMÂNEȘTI ÎN LEGENDE (2002), DIN LEGENDELE MUNȚILOR APUSENI (2003), respectiv PLAIURI DIN BANAT ÎN LEGENDE (2018), recent tipărit (Toate au ISBN și au Copyright, cu tot ce presupune acesta).

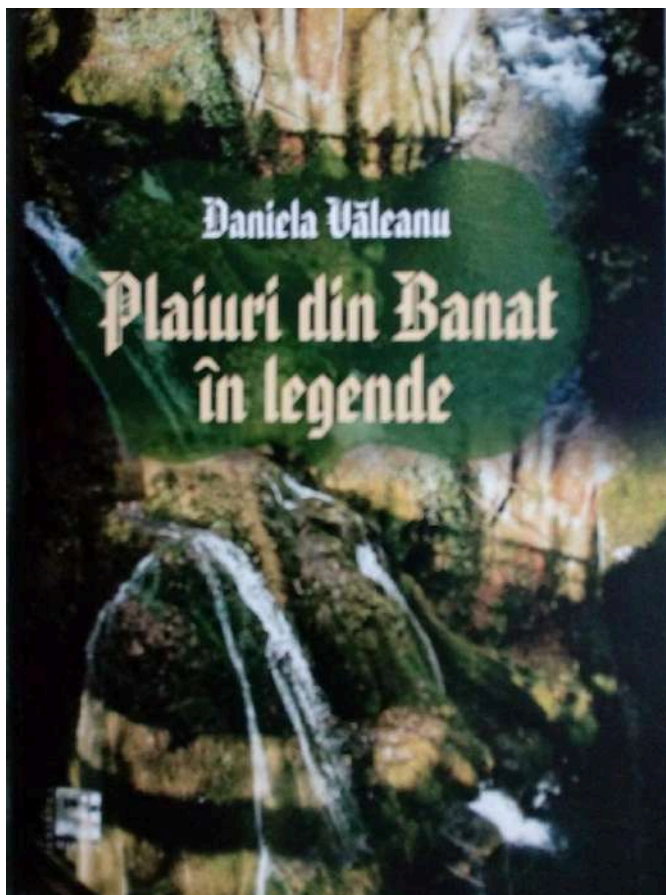
În toate cele trei volume am urmărit îndeaproape geografia fizică, ordonând legendele în funcție de formele de relief: munți, masive muntoase, stânci, peșteri, grote, dealuri, văi, râuri, lacuri, izvoare, inclusiv anumite localități cu o anume rezonanță.

Primul volum conține și un Indice al denumirilor geografice, astfel că cititorul poate căuta legenda sau legendele care fac referire la acel reper geografic.

Bazate în principal pe o vastă bibliografie, o serie de legende au mai multe variante, ele fiind repovestite în stilul literar caracteristic autoarei.

Al doilea volum se axează pe cele mai cunoscute legende ale Apusenilor, urcând și coborând coastele dealurilor sau culmile munților, ori pătrunzând în tainițele pământului, făcându-l pe cititor să-și dorească o nouă călătorie pe acele meleaguri și să le re-descopere de fiecare dată.

Copiii abia așteaptă momentul în care află o nouă legendă referitoare la formele de relief sau la apele despre care tocmai au studiat în ora de geografie.

Ele pot fi ilustrate foarte bine cu o legendă referitoare la geografia locală, comparând astfel elementele generale cu ceea ce este specific zonei în care ei trăiesc.

Îi îndeamnă, în același timp, să desprindă realitatea geografică, încercând să explice fenomenele reale care au generat o legendă sau alta, dezvoltându-le imaginația și gândirea creatoare.

Cel de-al treilea volum, PLAIURI DIN BANAT ÎN LEGENDE, așa cum se spune și în Cuvântul Înainte al autoarei, adresat cititorilor, este “menit să ne poarte pe tărâmurile de legendă, în vremurile de odinioară, încercând să prezinte o altă fațetă, mai puțin știută, a meleagurilor din Banat, atât de frumoase și atât de puțin cunoscute uneori.”

Citind legendele, copiii “pătrund în lumea fantastică, și totuși, reală, a povestirilor care, pornind de la un sâmbure de adevăr, încearcă să explice fapte, întâmplări, originea unor ținuturi sau momente istorice.

Povestind despre originea unor denumiri geografice, legendele oferă o sursă bogată de informații toponimice, etnografice, meteorologice, mitologice și chiar istorice. Uneori, te

contrariază, căci aceeași legendă o găsești în mai multe locuri, iar alteori același loc are parte de mai multe povești.

Lectura aceasta îndeamnă la cunoașterea meleagurilor de basm, a ținuturilor despre care povestesc bătrânii.”

Parcurgând paginile cărții de legende geografice, în sufletul cititorilor, mici și mari, se dezvoltă “aceea dorință de a călca cu piciorul locurile românești de legendă, așa cum autoarea nu a avut liniște până când nu a pășit ea însăși prin locurile despre care știa deja atâtea minunății, transmise din bătrâni...”

BIBLIOGRAFIE:

- * Văleanu, Daniela, *Plaiuri din Banat în legende*, Timișoara, Editura Mirton, 2018;
- * Văleanu, Daniela, *Din legendele Munților Apuseni*, Timișoara, Editura Mirton, 2003;
- * Văleanu, Daniela, *Plaiuri românești în legende*, Timișoara, Editura Mirton, 2002;
- * <http://www.scribub.com>

ÎNVĂȚAREA CITIT-SCRISULUI PRIN JOCURI

VASIU LUMINIȚA-ALINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ DRAȘOV

structură ȘCOALA PRIMARĂ ȘPRING

LOC. ȘPRING, JUD. ALBA

Citirea și scrierea sunt instrumente intelectuale de care omul se folosește pe tot parcursul vieții. Abecedarul este prima carte care pune bazele însușirii acestora. Însușirea citit-scrisului revoluționează întreaga activitate psihică a copilului, fiind de necesar un efort intelectual susținut și permanent. În cadrul activităților de învățare a citit-scrisului, jocul didactic este utilizat în mare măsură. Jocul satisface nevoia de activitate a copilului, nevoia de acțiune cu obiecte reale sau imaginare, nevoia de a se transpune în diferite roluri și situații care îl apropie de realitatea înconjurătoare. În activitatea de însușire a citit-scrisului se pot folosi de către învățător o mulțime de jocuri didactice cu conținut adecvat. Aceste jocuri didactice au o importantă contribuție la:

- dezvoltarea auzului fonematic;
- exersarea pronunțării corecte a unor sunete;
- depistarea și dezvoltarea aptitudinilor;
- dezvoltarea gândirii independente;
- dezvoltarea imaginației creatoare a elevilor;
- însușirea structurii gramaticale a limbii române.

Jocul îi atrage foarte mult pe elevi spre activitate, făcându-i participanți la propria lor formare. Atunci când copilul a luat primul contact cu școala, pentru a ne putea convinge de dezvoltarea vocabularului lui, se pot organiza jocuri, precum:

„*A sosit toamna!*” – copiii se învârtesc în cerc, având în mijlocul cercului un elev, care reprezintă anotimpul toamna. Atunci când conducătorul jocului (toamna) adresează întrebarea în versuri „A sosit toamna la noi/ După ce-o cunoașteți voi?”, elevul numit să formuleze răspunsul poate să spună: „Îngălbenesc frunzele, se coc fructele, pleacă pasărilor călătoare etc.” Dacă răspunsul este corect, elevul respectiv devine conducătorul jocului.

„*Cutie cu surprize*” – Ilustrația pe care elevul o descoperă în cutie îi dă posibilitatea să formuleze propoziții pe baza cărora să se urmărească exprimarea corectă a elevului.

„*Spune mai multe cuvinte despre...*” – se urmărește spontaneitatea construcțiilor verbale, formarea unor reprezentări despre obiectele puse în discuție. Jocul creează o atmosferă permisivă, încurajându-i pe cei care au o gândire mai lentă, atrăgându-i în procesul muncii intelectuale și pe cei mai pasivi.

„*Cuvântul interzis*” – elevul trebuie să răspundă la întrebări fără să folosească un cuvânt care s-a stabilit că este interzis; de exemplu, „iarna” este cuvântul interzis. La întrebarea „Despre ce anotimp vorbesc versurile << Ninge liniștit afara,/ Timpul e de săniuș/ Hai, copii, ca ș-altă dată/ S-a făcut alunecuș.”, copiii pot răspunde: „Despre anotimpul în care pământul este îmbrăcat în haină albă de nea, în care împodobim bradul de Crăciun, când vine Moș Crăciun, când plecăm cu plugușorul etc.”

Pentru însușirea structurii gramaticale a limbii romane se pot folosi următoarele jocuri:

„*Schimbă litera*”

- s cu z: sală – zală; rasă -; pasă -; ros -

„*Jocul diminutivelor*” – Cuvântului îi pun o coadă

Un adaos mititel

Și pe dată, tot cuvântul

Se preface-n ... cuvînțel.

Exemplu: oglindă – oglinjoară; cântec – cântecel; casă – căsuță.

„*Litera se repeta*”

o	a	e
cocoș	tata	veste
topor	mama	peste
cocor	fata	crește

„*Scara cuvintelor*”

da	re	mi
dar	ren	mir
dare	reni	mire

„*Cuvinte care se termină cu aceeași literă*”

are – zare – pare

rouă – nouă – vouă

„*Eu spun una, tu spui multe*” – joc folosit pentru formarea corectă a pluralului substantivelor. În perioada prealfabetară, când elevii nu au încă formate deprinderile de citire și scriere, jocul poate fi organizat pe baza ilustrațiilor. Când elevii și-au însușit citit – scrisul, se pot folosi cartonașe pe care sunt scrise substantivele la singular, formându-se corect pluralul sau alegând cartonașul pe care este deja scrisă forma de plural a substantivului selectat.

„*Roata timpului*” – pentru folosirea corectă a verbului la timpurile prezent, trecut și viitor. Pe un disc asemănător cu cadranul unui ceas se trec inițialele fiecărui copil. În mijloc se fixează un ac îndreptat în sus. Învârtind discul, acul se oprește în dreptul numelui unui copil care trebuie să răspundă la următoarea întrebare: „Roata vremii se-nvârtește/ Fiecare se gândește/ Și va spune fiecare/ Acum ce este el oare?” (sau „Ce va fi când va fi mare?” – pentru viitor; sau „Mai micuț când el era/ Pe acasă ce făcea?” – pentru forma de trecut). Versurile jocului trezesc trăiri afective elevilor și exersează actul vorbirii.

„*Ce știi despre mine?*” – regula jocului interzice folosirea numelor proprii. Cel care adresează întrebarea solicită un răspuns în care să i se arate o însușire, folosind pronumele personal (Ex. „Eu știu ca tu ești un băiat isteț”). Cel care a răspuns corect va adresa și el întrebarea și jocul continuă.

La aceste jocuri se pot adăuga jocuri de rol: „*La medic*”, „*La cumpărături*”, „*În vizită*” etc.

Datorită conținutului și modului lor de desfășurare, jocurile didactice sunt mijloace eficiente de activizare a întregului colectiv al clasei, dezvoltă spiritul de echipă.

Jocurile „*Alfabetul*”, „*Literele alfabetului*” și „*Cuvintele*” urmăresc familiarizarea copiilor cu imaginea și forma literei și educarea interesului pentru lumea literelor. Ca materiale didactice se folosesc: cartonașe (fișe) cu litere mari de tipar în mai multe exemplare, fișe cu silabe deschise și închise. Copiilor li s-a propus să pună în șir orizontal 2-3 litere și „să asculte” (prin citirea învățătoarei) ce au scris.

Jocurile „*Alfabetul în imagini*” și „*Înscrie cuvântul*” au ca obiective familiarizarea cu noțiunea de cuvânt (cuvântul sună, el numește un obiect; orice sunet își are semnul său grafic, el poate fi „înscriș” printr-o literă). Sunetele din cuvânt (pe care le auzim atunci când pronunțăm cuvântul) pot fi „înscrișe” prin semne convenționale. Elevii plasează în „schema cuvântului” atâtea semne (buline) câte sunete aud. Prin următorul joc „*Înscrie cuvântul*” ceream de la copil să „construiască”, „să modeleze” schema structurii sonore a cuvântului, iar mai jos, în corespundere

cu schema cuvântului și numărul sunetelor, să plaseze literele respective. Astfel, am realizat învățarea unei duble recunoașteri a literelor de către copii. În primul rând, plasarea în timpul „Construirii schemei cuvântului” a literei învățate, apoi selectarea literelor necesare din mulțimea literelor și „scrierea” prin litere a cuvântului desemnat în imagine. S-a evidențiat: că după ce copiii au învățat literele și le cunoșteau, ei nu mai aveau nevoie de intervenția directă a pedagogului; singuri „citeau” cuvântul înscris în schemă, folosindu-se de imaginea pe care era reprezentat obiectul respectiv. Astfel, cuvântul prezentat era înțeles ca sens datorită imaginii; cuvântul era construit de către copil prin imitație, sintetizându-l în baza percepției vizuale, grafice a componentelor, dar percepându-l auditiv ca întreg.

GEORGETA MUSCĂ- OANĂ - MITUL PERSONAL

Trăim într-un context social-politic și pandemic care forțează la o repliere, la un fel de autism social, la un anumit gen de alienare. Pare că întreaga societate a intrat într-un proces de rinocerizare și că Africa de sub frunte ocupă tot mai mult spațiu.

Contrar celor semnalate, poeta Georgeta Muscă-Oană continuă să scrie, să publice volum după volum. Este nedrept ca un număr așa mare de volume de versuri să rămână necunoscut cititorilor de poezie indiferent de vârstă. Mesajul poetic din cele 17 volume, ca și acelea publicate în antologii colective sau personale, se adresează deopotrivă celor mari și celor mici.

Ne propunem să identificăm mai întâi și apoi să descifrăm prezența unui scenariu liric în discursul poetic, pentru a pune în relief valoarea artistică a versurilor, argument suprem pentru a fi cunoscută, citită și apreciată. Scopul acestei investigații este de a defini trăsăturile mitului personal al autoarei, concept definit de Charles Mauron, reprezentant al unei orientări de critică literară numită psihocritică în lucrarea *De la metaforele obsedante la mitul personal*. Psihocritica valorifică tehnicile psihanalizei, pentru a identifica un model intern al operei, o schemă, o semnificație profundă a discursului scriitoricesc încifrat în estetic. Temele, motivele poetice, structura, imaginile, simbolurile reiterate obsesiv conduc la sistemul de complexe și la mecanismele inconștiente deghizate, încifrate în haina artistică, în estetic. Accentul în această orientare critică este pus pe estetic, pentru că literatura este artă a cuvântului. Rețelele asociative de termeni nu sunt decât expresii ale unor fantasme latente în operele creatorului. Și psihocritica, ca și psihanaliza, admite forța proceselor inconștiente, bază pe care se construiește orice produs literar, opera literară fiind produsul conlucrării între conștient și inconștient. Mitul personal, după opinia lui Mauron, are trei moduri de interpretare: psihocritic (imaginea lumii exterioare prezentată prin limbaj), psihanalitic (orice operă literară poartă amprenta unor conținuturi ale inconștientului), juncian (ca expresie individualizată și complexă a miturilor colective). Investigația noastră critică este mai mult decât temerară, Fr. Nietzsche afirma: „Omul este foarte bine apărat împotriva sa, împotriva cercetării și asedierii de către sine însuși; de obicei, el poate percepe doar lucrurile exterioare. Cetățuia propriu-zisă îi este inaccesibilă, chiar invizibilă.”

Punctul de plecare al acestui demers critic este lectura integrală a operei. Urmează apoi o etapă a suprapunerii tuturor textelor poetice pentru a identifica metaforele obsedante ale creatorului. Vom descoperi de ce creatorul liric selectează, operează cu anumite cuvinte și nu cu altele, sub aspectul sensului, dar și al formei fonetice, de ce reiterează cu obstinație anumite imagini care solicită anumiți centri senzoriali și nu alții, ce ascund interogațiile frecvente, ce ascund enunțurile asertive, tăcerile frecvente.

Toate cele 17 volume de versuri publicate ale poetei Georgeta Muscă- Oană susțin ideea că se impun două metafore obsedante, metafora luminii și a apei. Cheia de pătrundere a sensurilor

deghizate, a semnificațiilor profunde, aparține cuvântului, poate chiar a treia metaforă simbol, sub aspectul sensului, al formei, al sonorității.

Poate nu este lipsit de importanță dacă amintim că eul și supraeul s-au format și structurat armonios într-un mediu familial tradițional. Normele morale, creștin-ortodoxe s-au transmis prin patronajul părinților, dar și al bunicului preot, formarea sa intelectuală, culturală fiind atent urmărite.

Ceea ce afirma Emil Cioran despre sine se potrivește perfect cu studiul nostru de caz: sunt izbânda și înfrângerea ei, fiica devenind o prelungire a mamei, a ființei materne pentru ceilalți membri ai familiei după dispariția prematură a acesteia. Eul creator își interiorizează pierderea, durerea refulată va fi apoi defulată, transferată unui eu liric, apoi proiectată și sublimată în creație lirică. În momentele de inspirație din inconștientul excavat vor fi actualizate, activate numai conținuturi, imagini, percepții, senzații, care se vor organiza într-un protest implicit al morții, într-o negare a morții. Eul liric optează pentru eliberarea de humă, își dorește o haină de lumină, o depășire a condiției umane, o topire în lumina veșnică. Mesajul liric se coagulează într-un catharsis, o eliberare sub forma de emoție artistică a unei reprezentări refulate în inconștient. După elaborarea discursului liric, eul poetic se eliberează de suferință și cu ajutorul contemplației, se contopește cu esența divină, cu lumina. Nirvana intelectuală îi readuce echilibrul, seninătatea stenică. Sarcina noastră este de a identifica complexul de imagini, de a stabili conexiuni imaginative, dar mai ales de a releva semantica acestor imagini. Bachelard vorbește de un simbolism imaginar, iar G. Durand propune o investigație antropologică din care să rezulte geneza reciprocă între pulsione și mediul înconjurător material, familial, social. Imaginația este originea unei defulări și este importantă nu prin ceea ce ascunde, ci prin florile poetice și mitice pe care le scoate la iveală.

„Murmur dunărean”, ultimul volum publicat al poetei, vine în sprijinul celor afirmate până acum. Universul imagistic poartă amprenta unor drame personale, este generat de o criză existențială, profesională. Metafora luminii și a apei sunt o prezență continuă în toate poeziile, omniprezența lor fiind detectabilă printr-o abordare pe verticală sau liniară, orizontală. Lumina, ca metaforă obsesivă, este prezentă de la debutul editorial (2007, „Pe frunte-mi plânge clipa”) la următoarele două volume (2012, „Vibrând pe clape de lumină”, „Soarele copilăriei”), apoi în toate care au urmat, „Regine efemere” (2013), „Rătăcirii” (2014), „Stai, toamna mea grăbită” (2016), „Punte peste timp” (2017), „Murmur dunărean” (2019). Lumina apare în toate ipostazele: lumina fizică, percepută senzorial (22 iunie, 1954), lumina morală, a cunoașterii, a supraeului, lumina credinței, lumina divină, lumina din sămânța divină de la increat la creat, la ființa umană. După Gilbert Durand (Structuri antropologice ale imaginarului) eul poetic al autoarei se simte lejer în imaginarul diurn, dar și nocturn, pentru că lumina solară, selenară implică întotdeauna prezența antitetică a întunericului, obscurului, iar la nivelul semnificației, căderea este în opoziție cu ascensiunea, cu aspirația.

Cuvântul cheie, lumina, apare încă din titlul operei în multe cazuri: „În căutarea luminii” „Solia luminii”, „Furișat în călimara luminii”, (vol. „Stai, toamna mea grăbită !”), „Lumină de-nceput să-ți fiu”, „Cântecul luminii” „Lumina înțelegerii” „Dor, lumină alergând”(vol.„ Armonii brumate”) „Înmoaie penița-n lumină”, „Cuvântu-mi este hrană, lumină și destin”, „Lumină-n orice anotimp”, „Lumina poeziei”(vol. „Regine efemere”). Lumina ca percepție vizuală și auditivă, descărcare, eliberare a unei emoții puternice, este exprimată prin titlul unui întreg volum, „Vibrând pe clape de lumină”. Eul poetic selectează verbul la modul gerunziu (vibrând) pentru a exprima ideea de continuitate, iar prin fonetică cuvântul susține, potențează sensul sintagmei „clape de lumină.”

O constatare care se impune cu obligativitate este aceea referitoare la cuvânt, mijloc lexical prin care eul creator construiește, clădește, meșteșugeste. Spre exemplificare supunem atenției un enunț asertiv: „Cuvântul-mi este hrană, lumină și destin”. Reține atenția dativul posesiv (mi) care exprimă și dragoste pentru cuvânt, dar și un fel de amenințare la adresa celor care ar avea ceva de contestat. Substantivele *hrană* și *destin* au forma nedeterminării, sunt gramatical nearticulate. Semantic pot fi decodate, interpretate, ca hrană spirituală, cognitivă care definesc, singularizează, departajează un destin unic și dedicat creației. Eul poetic conștient de menirea lui este orgolios, un narcisist nedeghizat, un autocrat al textului.

Poezia este o artă poetică, exprimă o profesiune de credință, un crez poetic. Nimic mai clar, mai categoric, excluzând parcă orice fel de comentarii și în “De n-ai fi fost tu, poezie”, „Penița-mi este suflet”, „Învață să asculți simțind”, „Primăvară interioară”, „Catedrala poeziei”. Eul liric este euforic, în pornirea narcisistă deja se consideră creatorul unui univers cosmogonic. Se vorbește despre un izomorfism semantic al cuvântului și al luminii. Cuvântul, ca și lumina, este ipostază simbolică a atotputerniciei. Cuvântul, omolog al puterii, este izomorf semantic cu lumina și cu suveranitatea sa. „La început a fost cuvântul” este un enunț asertiv ca și Iisus Hristos este Lumina lumii. Originea divină a celor două simboluri metaforice este exprimată printr-o imagine vizuală plină de originalitate. La masa poeziei face dovada trecerii de la abstract, impalpabil, la concret, la palpabil. Discursul liric asociază termeni din planul afectiv și cognitiv (har, cuvânt, gând, împlinire, iubire). Nucleul comunicării este în metafora simbol rai care coagulează toate elementele universului poetic:

„Când harul m-a chemat la masa poeziei,/ Cuvântul mi-a fost rai, supremă împlinire/ S-a așezat discret pe banca dintre gânduri/ Și l-am primit docil, slujindu-l cu iubire. Pentru eul liric creația este hrană spirituală, o adevărată Nirvana intelectuală.

Travaliul creației implică dăruire, sacrificiu, înverșunare, cuvântul este smuls din tăcere, investit cu sensul căutat. Asocierea implicită cu munca unui sculptor nu este întâmplătoare. Travaliul poetului parcă este și mai greu, stânca este palpabilă, se supune parcă mai ușor artistului. Cuvântul este abstract, se supune mai greu controlului creatorului mai ales în context liric. „Cuvântu-mi este hrană, lumină și destin” devine o deviză a eului creator de la care nu se abate. Înfrângerea profesională, personală,

familială, sănătatea fragilă, au devenit generatoare de creație lirică, au propulsat-o în planul creației. Ca un fel de compensație a golului rămas, ca o reparație a supraeului, eul liric a trecut la cucerirea și stăpânirea domeniului artistic ceea ce a făcut din autoare o învingătoare. „Punte peste timp”, o antologie personală, exprimă sintetic și metaforic aspirația poetei. Căderilor multiple pe toate planurile le-a opus ascensiunea, aspirația orgolioasă a creației. Cuvântul evoluează de la tăcere la comunicare: „...fulgi de litere caută cu înfrigurare /gândurile care viscolesc în penița timpului./În palme mi se zbat cuvinte care se preling în poezie”. Cuvântul în discursul liric al poetei capătă atribute umane, devine prieten, aliat, iar când dă semne de nesupunere este disciplinat, așezat cu autoritate într-o topică dorită și cu o sarcină precisă. Imaginarul este inedit, plin de surprize estetice. Trecherile de la abstract la vegetal, la palpabil, apoi la lichid și mineral presupun muncă înverșunată. Când te aștepți mai puțin, dintr-o comunicare lirică care parcă ar curge cu ușurință, un verb, un substantiv sau un adjectiv își dezvăluie noi conotații spre surpriza lectorului avizat. „Desferecai timid tăcerea!”, vers dintr-o poezie în care Eros este triumfător, își dispută victoria față de Thanatos, iubirea, ascensiune spre lumină, conține o astfel de surpriză estetică. Verbul prin conținutul contextual, cu nuanță arhaică, exprimă un moment al îmblânzirii cuvântului, al docilității lui, iar prin forma de perfect simplu lasă impresia unui act poetic care se desfășoară aproape sub ochii cititorului. „Să-ți sculpezi trăirea în cuvânt ” este un vers deviză dintr-o poezie „Secretul primăverii”, în care Eros și Thanatos își dispută întâietatea. Aceeași idee a luptei cu expresivitatea cuvântului o identificăm și în versurile din „Sonet alb”: „Mă chema iar slova care luneca pe-al foi ten,/ Herghelia de cuvinte o struneam într-un catren”.

Verbele *chema*, *luneca*, *struneam*, la timpul imperfect, vin în sprijinul ideilor de mai sus, creatorul este stăpân al acestui proces artistic, nimic nu iese de sub controlul său. Psihanalișii sunt de părere că orice operă literară este produsul conlucrării dintre conștient și inconștient. Poetul prin fiecare volum publicat a revenit obsesiv asupra ascensiunii spre înalt, spre nemurire.

Puternic introvertită, poeta rareori vorbește despre laboratorul poetic: „Prin poezie pot schimba lacrima în zâmbet, pot smulge lumini din bezna nopților, convertind o lume a durerii în una a iubirii...”. Inconștientul, această subterană a fiecărei ființe umane(lacrimă, bezna nopților, durerii) printr-un proces de defulare trimite în zona conștientului conținuturi refulate cândva pe care creatorul le conceptualizează, le transformă în perle artistice ca într-o adevărată alchimie a cuvântului:

„O vreme-am stat în stâncă, sperând să fiu izvor,/ Am fost o simfonie cu irizări de dor; /Spre inimă de soare am încercat să zbor? Iar uneori dorit-am pe-un colț de stea să mor...”

Dacă în citatul de mai sus am aplica grila de interpretare psihanalitică, sensul manifest al substantivului *stâncă*, devine, la nivelul semnificației latente, metaforă simbol al inconștientului. Cea de-a treia metaforă obsesivă a textelor poetice, *apa*, impune în primul rând atenției o confesiune a poetei:

„Am senzația că am fost cândva doar apă, deoarece apa îmi vorbește în graiul său și eu o înțeleg”.

Volumul "Murmur dunărean" are un motto care vine în sprijinul celor afirmate mai sus. „Trecătorule, meditează și contemplă în tăcere maiestatea străvechii ape-Fluviul Rege – pe care lumea antică îl diviniza ca pe o sacră personalitate”.

Apa este o metaforă subdiacentă luminii pe care, de fapt, o potențează, o amplifică, prezentată în imagini vizuale, dinamice, cromatice, acustice, rezultat al celor doi centri senzoriali, ochiul și urechea. Semnificația profundă a metaforei simbol o găsim în primul rând la nivel semantic. Ca lichid curgător o decodăm ca o mare trecere, călătoria fără întoarcere a omului. Apa poate semnifica și izvodire, naștere, apă generatoare, vitală eului liric, dar și curățare, primenire, înnoire. În volumul "Murmur dunărean", mai ales, găsim apa ca oglindă care potențează lumina celestă, solară, selenară. Cum putem explica această prezență insistentă a apei în discursul poetic? Punctul de plecare ar fi într-un inconștient colectiv, totalitate a inconștientului personal. Psihanaliza trimite la lichidul amniotic, etapă a preistoriei ființei umane. Orice ființă umană are nostalgia uterului matern, înainte de trauma nașterii, de trauma ruperii de sânul matern. O altă explicație poate fi identificată în apa botezului creștin-ortodox care rupe păcatul adamic, condiție a protecției divine și a sacrificiului cristic. Apa râului din apropierea satului natal, apoi apa Dunării, fac parte din universul infantil al poetei: „Orice-ai spune, apă sfântă, cu-al tău glas trudit de ploi, /Te ascult, dar știu că-n lume, nicăieri nu-i ca la noi!” Într-un cadru acvatic, vegetal, celest, eul liric contemplă și meditează: „Pe chipul umbrei se oprește-o rază, /Dar lunecă în apă abătută, /În liniștea căzândă spre amiază, / Durerea ierbii talpa îmi sărută. /Tu, Dunăre, privești sfioasă, calmă, /Cum zările înghit subit cocorii, / Cum prind netihna frunzelor în palmă /Și-nchid în mine strigătul culorii („Strigătul culorii”). Versurile dovedesc osmoza regnurilor, prezența antitetică lumină / umbră/ întuneric, iar Dunărea este ca o zeităate antică, devine interlocutor pentru eul liric.

„Spune-mi, Dunăre!” conține șapte interogații retorice, este concepută ca un dialog prin prezența pronumelor personale eu –tu, dar în realitate este un monolog al eului liric pe malul Dunării. Verbul la modul imperativ imprimă textului o tonalitate categorică, acela care inițiază acest dialog ce invită la mărturie este stăpânul acestui univers dunărean. Ideea de apa ca o mare trecere, ca purificare este exprimată prin verbele la timpul prezent spală și curg. Cele trei construcții în cazul vocativ , *Dunăre bătrână*, *Dunăre albastră*, *sfântă apă* ,umanizează Fluviul Rege și imprimă textului o mare încărcătură afectivă: „Spune-mi Dunăre bătrână, peste tot de unde vii, /Tot așa grăbită-i clipa să ne arunce-n veșnicii? /Tot așa e și iubirea, cu trădări, cu patos orb /Sau din cupa armoniei sufletele tihnă sorb?...Orice-ai spune, sfântă apă, cu-al tău glas trudit de ploi, / Te ascult, dar știu că-n lume, nicăieri nu-i ca la noi.”

Imaginea apei este asociată cu bruma, izvorul, ninsoarea, ploaia, roua, fulgii și cu lacrimile. „Lasa-mi lacrima să curgă” constituie încă o dovadă a coexistenței celor două metafore simbol :

„Lasă-mi lacrima să curgă, n-o opri din drumul ei, / La izvor n-o poți întoarce, nici amarul să i-l bei! /Ci de-o simți cum risipește un oftat prelung arzând, / Doar ascută-i glasul umed, șipotind pe văi de gând!

Poate-i zbor și nu cădere sau un crâng uitat de veri,/Strop de cântec și lumină, spaimă scrisă de tăceri;/
Nu-i doar fiică a durerii, nici al ne-mplinirii sol, /Pe trăirile nocturne e ca luna-n pas domol...Lasă-mi
lacrima să curgă pe un iris neînvins-/Rod de primenire pură în copacul vieții nins!/ În priviri sfințite-
rugă, prin celestele livezi,/Lacrima îmi este zâmbet, dacă știi s-o descifrezi...Când furtuni mă licitează,
în minut meschin și trist, /Lasă-mi lacrima să curgă, să-nțeleg de ce exist.”

Întreaga poezie este o dovadă a transferării unui conflict latent în artă a cuvântului. Eul liric afirmă clar cum durerea este sublimată în planul creației. Discursul liric se organizează într-o sferă semantică a cuvântului lacrimă(izvor, amar, oftat, spaimă, durere, furtuni), ca apoi să se realizeze saltul la semnificația profundă a creației(zbor, cădere, rod de primenire, zâmbet, strop de cântec și lumină). Considerăm că nu este lipsit de importanță să punem în evidență prezența motivului literar al *păsării*. Scenariul liric ne propune în „Lebăda serii” o altă metaforă simbol în strânsă legătură cu acelea semnalate anterior. Lebăda, pasăre de apă, pasăre solară, prezintă de data aceasta ascensiunea înaripată.

“În vara din suflet, prin clipe bătrâne,/ Din pumni de dorințe se scutură crinii,/Din pasul teluric nimic nu rămâne /Ci sete îmi este de zborul luminii...Cu brațe domoale și timpul m- atinge, /Din ochii iubirii las umbra să-mi scape.../În zborul luminii, când sete se stinge, /Sunt lebăda serii pe mistice ape!” Zborul luminii își află geneza în pasul teluric, în colbul terestru cu care intră, în același timp, în opoziție. Eul liric creează o cosmogonie inspirată de lumină, dominată de o divinitate uraniană a luminii solare, selenare, pură, albă, regală, verticală. Dacă Regele Fluviu este, după Jean Bart, o personalitate sacră, lebăda este după Jung manifestarea mitică a izomorfismului semantic al luminii. Lumină, apă, pasăre, cuvânt toate semnifică în întregul discurs poetic ascensiunea, aspirația la nemurire prin creație, o “Punte peste timp” pe care autoarea ne-a propus-o nouă, ca lectori, mai mult sau mai puțin avizați. Dunărea ar pute fi o proiecție a mamei dispărute prea devreme, iar fiica nu a putut decât să-i preia sarcinile. Imagoul matern se poate descifra în prezența protectoare a Dunării. Imagine primitoare, maternă, martoră a confidențelor poetice, Dunărea poate fi un arhetip al inconștientului colectiv, chiar dacă discursul liric conține mărcile gramaticale ale persoanei l singular. Apelativul, ca și sintagma putere sacră, atribuie fluviului puteri magice de ființă mitică:

„Iubite fluviu, lasă-ți răcoarea-n palma mea / Și din puterea sacră dă-i inimii să bea!/În fiecare seară, la malul tău revin /S-ascult cum sună valul ...Aș vrea să îl rețin./ Să nu-l mai sfarme malul ca într-un joc de doi / Iar din tumultu-i tainic să strâng doar plâns de ploi./Alerg prin iarba udă și-mi pare că-i firesc / Să-mbrățișez copacii, să spun că îi iubesc.../De trunchiuri obosite, urechea îmi lipesc / Și sub tăceri uimite, când păsări ațipesc,/ Ascult cum curge seva, în sunetu-i regal,/ Iar noaptea îmi devine un cântec vegetal.”

Eul liric este oarecum exuberant, vrea de data aceasta o descendență acvatică și vegetală. Alături de metafora apei apare și metafora luminii, dar prin opoziție cu întunericul, cu noaptea. Lumina este potențată de prezența apei ca oglindă și are aceeași semnificație a renașterii, a ascensiunii, a purificării. Am evidențiat de data aceasta prezența epitetelor simple, adjectivale, în topică normală, după regent(putere sacră, tumultul tainic, trunchiuri obosite, tăceri uimite, sunetul regal, cântec vegetal) și doar o singură inversiune(iubite fluviu).

Putem concluziona că am identificat mitul personal al poetei Georgeta Muscă-Oană. Plecând de la teoria lui Ch. Mauron, am definit trăsăturile mitului personal prin toate volumele. Am identificat metaforele obsedante, le-am supus unui algoritm de lucru conform teoriei lui Freud din lucrarea „Interpretarea viselor”. Am căutat sensul latent ascuns în sensul manifest, apoi am elaborat semnificațiile profunde ale tuturor volumelor de versuri publicate. Originalitatea versurilor este generată de ineditul imaginilor vizuale, auditive, cromatice, dinamice, tactile, olfactive. Toate au la origine conținuturi ale inconștientului excavate, proiectate în exterior, transferate prin har scriitoricesc și încifrate în imagine artistică. Fiecare discurs liric în parte este o proiecție și o reparație a eului creator cu o istorie personală nu totdeauna favorabilă. Dacă profesional lumea cifrelor au refuzat-o, universul cuvântului pentru care a fost hărăzită a răsfățat-o și din stâncă a transformat-o în izvor.

BIBLIOGRAFIE MINIMĂ :

1. Braga Corin, *Psihobiografii*, Ed. Polirom, Iași, 2011;
2. Didier Anzieu, *Psihanaliza travaliului creator*, Ed. Trei, București, 2004;
3. Durand Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, Ed. Univers, București, 1967;
4. Freud Sigmund, *Interpretarea viselor*, Opere II, Ed. Științifică, București, 1993;
5. Jung C. G., *Arhetipurile și inconștientul colectiv*, Ed. Trei, București, 2003;
6. Mauron Ch., *De la metaforele obsedante la mitul personal*, Ed. Dacia, Cluj- Napoca, 2001;
7. Munteanu Romul, *Metamorfozele criticii europene moderne*, Ed. Univers, București, 1975;
8. Zamfirescu Dem. Vasile, *Filozofia inconștientului*, Ed. Trei, București, 2009.

Valentina Vintilă

Performanța școlară oglindită în prezența la concursuri și olimpiade școlare

În activitatea didactică pregătirea elevilor în vederea participării la olimpiade și concursuri școlare are un loc bine determinat, contribuind la evaluarea instituției și a rezultatelor efortului suplimentar al profesorilor și al elevilor. Obținerea unor rezultate notabile în cadrul acestui tip de activitate are un impact pozitiv atât asupra elevilor care au posibilitatea să-și evidențieze capacitățile creative și abilitățile pentru un anumit obiect de studiu, cât și asupra celor care îi îndrumă și îi pregătesc, profesorii.

A participa la un concurs înseamnă a învăța să accepți că te poți încadra într-una din cele două categorii: cei care pierd și cei care câștigă. Pentru un copil, această lecție poate fi mai ușoară sau mai grea, în funcție de felul în care trăiește această experiență.

Avantajele participării la concursuri

Valorificarea interesului pentru un anumit domeniu. Pregătindu-se pentru un concurs, copilul are ocazia să afle o mulțime de lucruri noi, pe care poate nu le-ar fi aflat dacă nu ar fi participat la competiție. De asemenea, pregătirea pentru olimpiade sau concursuri îl poate orienta pe copil către o viitoare carieră.

Învățarea unor lucruri sau abilități noi. În afară de informațiile noi despre domeniul pentru care se pregătește, copilul învață să își organizeze timpul, să facă față unei competiții și învață valoarea efortului și disciplinei. Pregătindu-se pentru un concurs, un copil are ocazia să învețe ce înseamnă perseverența, răbdarea și responsabilitatea.

Testarea cunoștințelor asimilate. Concursurile școlare sunt o modalitate de a verifica nivelul de pregătire la care se află copilul.

Învăț să faci față eșecului. Un rezultat slab la un concurs sau ratarea unui loc pe podium pot fi ocazii de a învăța să faci față eșecului. Deși pare paradoxal, un eșec poate fi o lecție mai importantă pentru un copil decât un succes. A gestiona stările emoționale care apar în astfel de momente, a nu renunța și a identifica factorii care au dus la un rezultat slab sunt abilități care îl vor ajuta pe copil atunci când se va confrunta cu alte situații dificile.

Creșterea stimei de sine. Atunci când participarea la o competiție se încheie cu un rezultat bun, copilul învață să aibă încredere în sine și descoperă că și-a depășit limitele. Toate acestea contribuie la creșterea stimei de sine.

2. Dezavantajele participării la concursuri

Competițiile sunt o sursă de stres. Atunci când copilul își dorește foarte mult un premiu sau consideră că rezultatele obținute sunt extrem de importante, stresul este inevitabil. Pentru a contracara acest efect al participării la concursuri, este bine să îl înveți pe copil să privească un concurs ca pe o situație în care va avea ocazia să își testeze limitele, să învețe lucruri noi și să își îmbunătățească anumite abilități. Un premiu obținut la un concurs școlar nu trebuie să devină un scop în sine.

Starea de epuizare fizică și psihică. Atunci când copiii nu stăpânesc foarte bine abilitatea de organizare a timpului pentru a se pregăti pentru competiție, este foarte posibil să apară oboseala, care, în timp poate duce la scăderea imunității organismului. Pentru a evita acest lucru, copilul trebuie învățat să își gestioneze eficient timpul.

Copilul dispune de mai puțin timp liber. Intervalul de timp acordat relaxării va fi mai redus datorita nevoii de a se pregăti pentru concurs. Copilul trebuie ajutat să găsească și momente în care poate realiza activități care îl relaxează și să se odihnească suficient.

Relațiile sociale pot avea de suferit. Copiii care se pregătesc pentru olimpiade sau concursuri școlare alocă mai puțin timp ieșirilor în oraș, preferând să petreacă timpul învățării sau exersării. Este bine ca, din când în când, copilul să acorde timp și prietenilor. Păstrarea legăturii cu prietenii apropiați îl ajută pe copil să își păstreze echilibrul emoțional și să facă față mai bine stresului.

PROVOCĂRILE EDUCAȚIEI ÎN ERA DIGITALĂ- MANAGEMENTUL CONFLICTULUI- GESTIONAREA FENOMENULUI DE CYBERBULLYING

Autor: prof. Voicu Adina Laura
Colegiul Național Spiru Haret Tulcea
Tulcea

Experiența didactică de peste 20 de ani pe care o am în identificarea, gestionarea și soluționarea conflictelor în colectivul de elevi, presupune și inovarea permanentă a tehnicilor de management conflictual în concordanță cu evoluția erei digitale. Migrarea conflictelor fizice din curtea școlii și sala de clasă în mediul virtual reprezintă o certitudine. Studiul implicațiilor conflictelor digitale a început prin participarea mea la o serie de webinare și dezbateri de familiarizare cu fenomenul de cyberbullying. Ca beneficiar al mobilității Erasmus+ acțiunea cheie 1, am parcurs cursul de formare: „Stop bullying și cyberbullying, mai medialiterat, mai incluziv”, împreună cu 3 colegi-profesori, în Soverato, Italia, devenind astfel persoane resursă formate în domeniul gestionării fenomenului de violență virtuală. În calitate de profesor am desfășurat activități extracurriculare și proiecte Etwinning atât la clasele de gimnaziu cât și de liceu care vizează reducerea fenomenului de violență, creșterea coeziunii de grup și reducerea abandonului școlar. Proiectele Școlare Etwinning și Erasmus+ în tematica cyberbullying-ului au ca scop atât îmbunătățirea calității și consolidarea dimensiunii europene în educație, încurajarea învățării limbilor străine și a cooperării transnaționale între școli, cât și promovarea cetățeniei digitale și dezvoltarea competențelor în domeniul media, gândirii critice și diversității culturale.

Ca director adjunct am participat la reconfigurarea strategiei manageriale pentru orizontul 2024, prin reajustarea Țintelor strategice la politica națională. Elaborarea obiectivelor strategice după radiografierea stării managementului educațional s-a bazat și pe optica politicilor educaționale ale învățământului românesc corelate la politicile europene în domeniul educațional, sintetizate în programul „Europa 2030”. În calitate de director adjunct al colegiului, profesor de biologie și persoană resursă-formator în domeniul manageriei conflictelor din mediul online- cyberbullying, ca părinte a unei eleve din colectivul clasei- grup de studiu, am dezvoltat relații de încredere și suport emoțional cu elevii colectivului clasei a VII-a B implicându-mă în gestionarea unor conflicte școlare atât prin activități extracurriculare cât și prin relații cu părinții/tutorii copiilor. Ca membru a echipei manageriale a instituției școlare, am promovat, pe baza studiului de caz, o strategie de manageriere a conflictelor din mediul online susținând și formarea cadrelor didactice în strategiile educației incluzive și media literacy. Problematika microgrupului-Țintă de studiu se regăsește și reprezintă o stare comună de fapt a întregului colegiu, a societății digitalizate de astăzi. Preocupările pentru un fenomen precum bullying-ul, în plină ascensiune așa cum dovedesc statisticile europene, au apărut de curând.

Stabilirea practicilor incluzive și a competențelor mass media și de manageriere a conflictelor generate de mediul online ale profesorilor, ca priorități instituționale, este o consecință a unui complex proces de cercetare și analiză. Elevii au semnalat confruntarea cu o problemă precum bullying-ul în anul trecut școlar prin Consiliul Elevilor care a organizat o sesiune de informare: „Bullying-ul, noua masca a agresivității”. Inițiată și organizată în mod exclusiv de elevi, activitatea a reprezentat momentul în care profesorii au realizat cu adevărat importanța fenomenului .

Noile documente manageriale, PDI-ul, Planul de Dezvoltare Europeană al Colegiului Național „Spiru Haret” Tulcea, stabilesc în diagnoza de sistem, prin analiza SWOT, printre punctele slabe ale organizației: slaba dezvoltare a competențelor media(media literacy) și a practicilor incluzive în cazul cadrelor didactice, lipsa măsurilor de intervenție pentru prevenirea, combaterea bullying-ului și în special al cyberbullying-ului în cazul elevilor, reticența unor cadre didactice în schimbarea de atitudine față de noutățile din sfera politicilor educaționale și a tehnologiilor informaționale, slaba

supraveghere a copiilor în timpul petrecut acasă în mediul online, mai ales în cazul unor familii monoparentale sau cu părinți plecați în străinătate.

La Lectoratul cu părinții din semestrul I, părinții elevilor clasei a VII-a B împreună cu toți ceilalți tutori legali au semnalat cazuri de bullying și au solicitat măsuri de intervenție. Ca urmare a acestor solicitări s-a recurs la o atentă analiză a documentelor școlare verificându-se: numărul de întruniri ale consiliilor claselor, numărul elevilor care au primit consiliere (64 elevi, 21 de părinți), chestionarele întocmite și aplicate de psihologul școlii cu întrebări vizând securitatea în școală, situații de etichetare, discriminare, marginalizare etc. Rezultatele chestionarelor au arătat existența fenomenului la o scară mărită față de cazurile raportate în lectorat și o incidență mare a cazurilor de cyberbullying. Au fost analizate statistici naționale și europene care dovedesc timpul petrecut de elevi pe internet. Folosirea defectuoasă a canalelor media, situațiile de bullying în care nu s-a intervenit, conduc la consecințe precum riscul ca cele mai frecvent trăite emoții în relațiile interpersonale să fie de teamă, furie, frustrare, resentiment, vinovăție sau rușine; variate comportamente de agresivitate, respingere sau izolare, comportament violent pentru rezolvare de probleme, scăderea randamentului școlar, abandon școlar.

Urmare a acestor acțiuni desfășurate tripartid profesor-elevi-părinți, am depus candidaturile pentru obținerea finanțării europene prin programul Erasmus+ atât pentru KA1- mobilități individuale în cadrul proiectului: „Stop bullying și cyberbullying, mai medialiterat, mai incluziv” cât și pentru mobilități elevi în cadrul KA2: „Wise and inventive screenagers”, ambele primind finanțarea. Paralel cu participarea la aceste mobilități, am demarat activități noi de tip Etwinning, în parteneriat cu școli din Turcia, Spania, Portugalia în cadrul a 2 proiecte pe tema medierii conflictelor în spațiul virtual: „Rainbow- Learning to become responsible european digital citizens through arts” și „How to be safe online”.

Am continuat seria activităților desfășurate în parteneriat cu asociația nonguvernamentală „Salvați copiii România”, FICE România, Centrul de luptă antidrog Tulcea și a actelor de caritate și voluntariat. Strânsa comunicare cu tutorii prin desfășurarea lectoratelor cu părinții și participarea la ședințele cu părinții clasei a VIII-a a constituit oportunitatea de a analiza feedback-ul implementării acestor activități, parte a planului de intervenție.

Consider că tema este de mare actualitate și perspectivă și pleacă de la permanenta nevoie de a adapta strategiile manageriale la caracteristicile societății în care trăim, societatea digitalizată. Schimburile de experiență, parteneriatele, lecțiile reconfigurate, mobilitățile, au condus la asimilarea de exemple de bune practici cu o influență pozitivă în dezvoltarea competențelor lingvistice, social-civice, digitale, de sensibilizare și exprimare culturală a elevilor colegiului și a elevilor clasei a VIII-a B, în special, grupul țintă a lucrării de față.

Bibliografie

<https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2019/12/10/sustainable-europe-by-2030-council-adopts-conclusions/>

UTILIZAREA APLICAȚIILOR WEB, PREZI ȘI KAHOOT, ÎN PREDAREA LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

Profesor: ZĂHĂRĂCHESCU DANIELA
Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu”, Târgoviște

Lecțiile de limba și literatura română pot fi realizate prin îmbinarea cu elemente care țin de tehnologia modernă. Eu am realizat o asemenea oră de limba și literatura română – „*Alexandru Lăpușneanul*”, de Costache Negruzzi – *nuvelă romantică*, în care am utilizat două dintre aplicațiile web: prezzi și kahoot.

Prezi este o aplicație informatică cu care am realizat prezentarea curentului romantism. Prezi este o alternativă la aplicația power point, care mi-a oferit oportunitatea de a obține un impact cu efecte mai puternice privind informațiile transmise. L-am accesat din contul personal al site-ului prezzi și îl am descărcat pe calculatorul personal. Prezentarea a fost mult mai atractivă și mai convingătoare decât cele realizate în trecut la clasă în power point, deoarece a adus în prim plan imagini și clipuri, pe care le-am putut micșora sau mări, creând efecte vizuale, cu impact asupra elevilor, care deși știau câteva informații despre romantism, s-au arătat foarte impresionați de material. Prezentarea se face direct de pe site sau se poate descărca o copie, pentru a se face o prezentare offline, însă este nevoie de internet pentru a accesa filmulețele inserate în material.

În partea de evaluare formativă, am utilizat **kahoot**, însă aplicația se poate utiliza în orice moment al activității: în recapitularea cunoștințelor, în fixarea cunoștințelor, în etapa de predare sau ca evaluare sumativă. Este o aplicație ușor de utilizat, îndrăgită mult de către copii. Ea este accesată de către aceștia de pe dispozitivul mobil sau intrând pe site-ul *kahoot.it*, în acest caz putând fi folosit

și calculatorul sau laptopul. A fost ușor de lucrat la clasă cu această aplicație, deoarece dispozitivele mobile sunt larg răspândite în rândul elevilor, fiecare elev având deja un smartphone sau/ și o tabletă și fiind obișnuit să îl/ o utilizeze. Unul dintre cele mai importante motive ale utilizării acestor dispozitive este legat tocmai de

mobilitatea acestora, ele putând fi folosite în orice sală de clasă, nu numai în laboratorul de informatică, sau pot fi folosite și pentru activități în afara școlii. Ele permit elevilor să fie mai activi și mai autonomi în procesul de învățare, favorizând individualizarea și diferențierea învățării. Astfel, am reușit să îi conving pe elevi să le folosească în timpul orei numai în scop educațional. Trebuie, însă, vigilență din partea profesorului în ceea ce privește modul cum utilizează ei dispozitivele mobile

în timpul orei. Tocmai de aceea, activitatea a fost pregătită foarte bine, astfel încât elevii au avut sarcini clare pentru a fi impulsionați să devină activi și angajați în procesul învățării.

Am observat că elevii au fost plăcut impresionați de obiectivitatea evaluării rezultatelor, neavând senzația de vreo defavorizare, devenind, astfel, o învățare plăcută, relexantă, dar și interactivă, fără monotonie și rutină. Răspunsurile au fost corectate imediat, elevii dându-și seama de ceea ce știu și ceea ce nu stăpânesc, apoi eu mi-am dat seama asupra a ceea ce trebuie să fac în viitor ca activități de reglare.

Pe viitor îmi propun să realizez o stocare a rezultatelor elevilor la diferite teste și o interpretare a grafică a acestor, care să-mi permită crearea unei baze cu informații referitoare la nivelul lor de cunoștințe, dobândite la mai multe evaluări și care să-mi ofere o perspectivă de ansamblu asupra activității elevilor pe o perioadă mai lungă de timp.

Anexă (întrebări utilizate în aplicația Kahoot)

1. În realizarea nuvelei sale, Costache Negruzzi:
 - s-a folosit numai date istorice reale;
 - a împletit datele istorice cu scene imaginare;
 - a apelat numai la scene imaginare.
2. Datele istorice folosite de Costache Negruzzi au fost luate din:
 - „Letopisețul Țării Moldovei” al lui Grigore Ureche;
 - „Letopisețul” lui Ion Neculce;
 - „Viața lumii” lui Miron Costin;
 - „Cronicile Bălenilor”.
3. În componența nuvelei „Alexandru Lăpușneanul” intră:
 - 3 capitole;
 - 4 capitole;
 - 5 capitole;
 - 6 capitole.
4. Nuvela lui Costache Negruzii a fost publicată în anul:
 - 1848;
 - 1840;
 - 1842;
 - 1942.
5. Nuvela a apărut în primul număr al revistei:
 - „Curierul românesc”;
 - „Dacia literară”;

- „Curierul de ambe sexe”;
 - „Albina românească”.
6. Alexandru Lăpușneanul moare:
- decapitat;
 - tras în țeapă;
 - tras pe roată;
 - otrăvit.
7. Costache Negruzzi introduce pentru prima dată în literatura română în nuvelă, un:
- personaj colectiv;
 - personaj secundar;
 - personaj episodic;
 - personaj principal.
8. Lăpușneanul a spus în realitate cuvintele „Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau”, care constituie:
- al patrulea motto al nuvelei;
 - primul motto al nuvelei;
 - al doilea motto al nuvelei;
 - al treilea motto al nuvelei.
9. Figura lui Lăpușneanul de despot crud și însingurat îl încadrează ca:
- personaj romantic;
 - personaj clasic;
 - personaj realist;
 - personaj naturalist.
10. Prin tema tratată, „Alexandru Lăpușneanul” este o nuvelă:
- socială;
 - fantastică;
 - isrorică;
 - psihologică.

Bibliografie:

Corlat S., Ivanov L., Bîrsan V., *Informatica. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală*, Chișinău, 2010.

Parfene, Constantin, *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală. Ghid teoretico-aplicativ*, Editura Polirom, Iași, 1999.

Educația de performanță: cheia formării viitorului

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării unei societăți, iar în contextul actual, accentul trebuie să fie pus pe performanță, nu doar pe standardizare. Educația de performanță este cea care valorifică potențialul fiecărui individ, oferindu-i șansa de a excela și de a-și depăși propriile limite. Aceasta nu se reduce la obținerea de note mari sau rezultate academice de top, ci vizează formarea unor oameni compleți, capabili să contribuie activ la progresul lumii în care trăiesc.

De ce este necesară educația de performanță?

Trăim într-o eră în care tehnologia avansează rapid, iar cerințele pieței muncii se schimbă constant. Abilitățile tradiționale nu mai sunt suficiente, iar accentul cade tot mai mult pe competențe precum creativitatea, gândirea critică, rezolvarea de probleme complexe și adaptabilitatea. În acest context, educația de performanță joacă un rol crucial. Ea pregătește elevii nu doar pentru a răspunde nevoilor actuale, ci și pentru a anticipa viitoarele provocări.

Pe lângă formarea intelectuală, educația de performanță dezvoltă și latura emoțională a elevilor. Un sistem centrat pe performanță le oferă acestora încredere în forțele proprii, cultivând perseverența, curajul și dorința de a învăța continuu. Aceste trăsături sunt esențiale pentru succesul pe termen lung, indiferent de domeniul în care aleg să activeze.

Factori care contribuie la performanță

Un element-cheie în implementarea educației de performanță este formarea cadrelor didactice. Profesorii nu mai trebuie să fie doar transmițători de informații, ci și mentori care să inspire, să îndrume și să provoace elevii să-și depășească limitele. Acest lucru presupune ca profesorii să fie bine pregătiți, să participe la cursuri de formare continuă și să fie deschiși la noile metode de predare.

Un alt factor important este personalizarea educației. Fiecare elev are ritmul său de învățare, propriile interese și puncte forte. Educația de performanță recunoaște aceste diferențe și adaptează procesul de învățare pentru a răspunde nevoilor fiecăruia. Metodele tradiționale, bazate pe memorare și evaluare standardizată, sunt completate de abordări moderne, cum ar fi învățarea prin proiecte, utilizarea tehnologiei educaționale și încurajarea colaborării între elevi.

De asemenea, implicarea părinților și a comunității joacă un rol esențial. Sprijinul oferit de familie, împreună cu resursele și oportunitățile oferite de comunitate, pot crea un mediu favorabil performanței. Programele extracurriculare, concursurile, evenimentele culturale și activitățile sportive sunt exemple excelente de moduri prin care elevii pot fi stimulați să-și dezvolte abilități multiple.

Exemple de bune practici

În multe țări, sistemele educaționale care promovează performanța pun accent pe inovare. De exemplu, în Finlanda, școlile încurajează învățarea colaborativă și interdisciplinară, permițând elevilor să exploreze subiecte complexe prin proiecte creative. În Japonia, accentul este pus pe disciplină și pe dezvoltarea unui simț al responsabilității față de comunitate. Aceste modele demonstrează că performanța nu este limitată la un singur tip de sistem educațional, ci poate fi atinsă prin strategii diverse, adaptate contextului cultural și social.

Un exemplu relevant poate fi găsit și în școlile care utilizează tehnologia pentru a personaliza procesul educațional. Platformele interactive de învățare, precum și inteligența artificială, permit monitorizarea progresului elevilor și oferirea de feedback instantaneu. Aceste instrumente nu doar îmbunătățesc performanța academică, ci cresc și motivația elevilor, transformând învățarea într-o experiență plăcută.

Performanță și caracter

Un alt aspect important al educației de performanță este dezvoltarea caracterului. Performanța nu trebuie să fie doar un obiectiv academic, ci și unul moral și emoțional. Elevii trebuie învățați să gestioneze eșecurile, să colaboreze eficient și să își asume responsabilitățile. În acest sens, educația de performanță promovează valori precum empatia, respectul și spiritul de echipă, care sunt la fel de importante ca realizările academice.

Concluzie

Educația de performanță nu este doar un ideal, ci o necesitate într-o lume în continuă evoluție. Prin investiții în profesori, personalizarea procesului educațional și implicarea comunității, putem transforma școala într-un loc al excelenței, al creativității și al dezvoltării personale.

Alegând să susținem educația de performanță, construim nu doar o generație de oameni bine pregătiți, ci și o societate bazată pe valori solide, capabilă să se adapteze și să inoveze. Performanța în educație este cheia pentru a deschide porțile unui viitor mai bun.

Analiza personală asupra autoratului științific

Prof. Silvia ZĂINESCU

Liceul Tehnologic „Gheorghe K. Constantinescu” Brăila

Conținutul învățământului se referă la volumul, structura și natura cunoștințelor considerate necesare formării elevului.

Conținutul este cea mai importantă componentă a procesului de învățământ, elementul de bază prin care profesorul și elevii acționează în vederea realizării scopului educațional; formarea personalității este bazată pe informații și pe calitățile sale formative.

Cunoștințele sunt modalități condensate de reflectare a realității în formă concretă sau prelucrat abstractă. Aceste cunoștințe au în vedere caracterul teoretic al cunoașterii, iar priceperile și deprinderile sunt componente automatizate ale activității practice prin care cunoștințele sunt fixate, aplicate, stocate, deci asimilate.

Această definiție în sens tradițional este rezultatul unei viziuni pedagogice statice, închise, în care elementele de „ieșire” (planul, programele, manualele) rămân prioritare și relativ stabile în raport cu cele aflate la „intrare” (valorile, finalitățile), angajate ca resurse psihosociale deschise, (auto) perfectibile.

În sens curricular, integrator, conținutul învățământului definește ansamblul de cunoștințe și capacități proiectate pedagogic la scară psihosocială, conform obiectivelor stabilite la nivel de politică a educației. Această definiție este rezultatul unei viziuni dinamice, deschise, în care valorile pedagogice fundamentale, plasate la baza proiectării, sunt prioritare în raport cu produsele anticipate la „ieșire” devenite ele însele resurse autoreglabile, autoperfectibile.

Din punct de vedere pedagogic, cunoștințele includ informațiile, deprinderile și strategiile, preluate de la nivelul culturii, care asigură substanța conținutului învățământului, capacitățile includ aptitudinile și atitudinile virtuale care devin realizabile în actul de învățare (receptare, asimilare, aplicare) a cunoștințelor.

Este evidentă astfel unitatea și interdependența dintre informativ-formativ pe care o angajează conținutul învățământului, abordabil în sens curricular, integrator.

Proiectarea curriculară impune redefinirea conținuturilor (de la cunoștințe, priceperi, deprinderi, la informații-strategii-atitudini) și reordonarea lor pe o nouă coordonată a priorităților:

1. atitudini (față de: cunoaștere, învățare, valori...);
2. strategii (de cunoaștere, de rezolvare de probleme și situații-problemă);
3. informații (concepte, judecăți, raționamente: principii, legi, paradigme).

„Răsturnarea triadei cunoștințelor” delimitează astfel soluția pedagogică viabilă în contextul unei tot mai pronunțate „explozii informaționale”.

Conținutul învățământului își extrage elementele din cunoașterea și acțiunea umană, în ce au ele esențial și caracteristic, deci sursele de conținut vor fi știința, tehnica în principal, viața socială și problemele lumii contemporane, ca sursă secundară.

Imensitatea volumului și diversitatea informațiilor impun o selectare riguroasă, după criterii științific elaborate, care să confere certitudinea că s-a reținut ceea ce este necesar și suficient, pentru atingerea scopului propus.

Se urmărește stabilirea unui conținut elaborat științific, lipsit de suprapuneri și înșiruiți anost de elemente descriptive, insistându-se acum asupra dinamicii proceselor și fenomenelor, din analiza cărora elevul să surprindă esența lumii în transformare, ca ulterior, să poată fi el însuși element activ și eficient al acestei transformări.

Noul conținut trebuie să prezinte o relativă stabilitate, dar și o oarecare flexibilitate, care să-i permită adaptarea imediată la evoluțiile rapide ale societății, mai ales în planul pregătirii profesionale.

Printre criteriile de selectare a conținutului, se evidențiază următoarele:

- se urmărește mărirea ponderii elementelor formative față de cele informative, accentuând caracterul practic-aplicativ
- conținuturile reținute trebuie să constituie un ansamblu articulat și complet - conținuturile trebuie să asigure echilibrul între cultura generală și cea profesională, între pregătirea teoretică și cea practică, între școală și viață, între învățământ și producție.

Curriculum – ul reprezintă un concept cheie nu numai în științele educației, dar și în cadrul practicilor educaționale contemporane, el descoperind o sferă infinit mai largă decât cea reprezentată în termenul programă.

În sens larg, se desemnează prin curriculum ansamblul proceselor educative și al experiențelor de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului său școlar.

În sens restrâns, curriculum – ul cuprinde ansamblul acelor documente școlare de tip reglator în cadrul cărora se consemnează date esențiale privind procesele educative și experiențele de învățare pe care școala le oferă elevului.

În acest context, curriculum – ul școlar trebuie să definească un cadru coerent și flexibil în care cooperarea și competiția, gândirea independentă, opinia liber exprimată și argumentată, atitudinile sociale pozitive să fie elemente ce definesc personalitatea umană

Introducere

Educația preșcolară reprezintă fundamentul formării viitorilor cetățeni ai societății noastre. Această etapă critică din viața copilului are un impact semnificativ asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale. În ultimii ani, s-au dezvoltat multiple abordări inovatoare și practici excepționale în acest domeniu, menite să răspundă nevoilor diverse ale copiilor preșcolari și să îi pregătească pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

Abordări inovatoare în educația preșcolară

1. Învățarea bazată pe joacă (Play-Based Learning)

Învățarea prin joacă este considerată una dintre cele mai eficiente metode în educația preșcolară. Acest concept presupune utilizarea activităților ludice pentru a dezvolta abilități cognitive, sociale și emoționale. Copiii explorează idei, rezolvă probleme și interacționează cu colegii lor în moduri naturale și pline de sens.

2. Educația STEM aplicată în grădinițe

Introducerea elementelor STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) la vârsta preșcolară se face prin jocuri interactive, experimente simple și activități de construire. Acest lucru stimulează gândirea critică și creativitatea copilului, oferindu-i un prim contact cu noțiunile științifice de bază.

3. Pedagogia Reggio Emilia

Această metodă promovează explorarea liberă și exprimarea creativă a copiilor prin proiecte bazate pe interesele lor. Spațiul educațional devine un "al treilea profesor," iar copiii sunt încurajați să învețe prin experiențe tactile și colaborative.

4. Dezvoltarea creativității prin integrarea platformelor e-learning

Integrarea platformelor e-learning în activitățile educative a deschis noi posibilități creative pentru preșcolari. Aplicațiile digitale interactive, poveștile animate și resursele multimedia îi ajută pe copii să experimenteze și să-și imagineze lumi noi. Prin seturi de activități virtuale ce încurajează explorarea,

desenul, muzica sau chiar programarea de bază, creativitatea copiilor este stimulată în moduri captivante și moderne.

5. Învățarea în aer liber (Outdoor Learning)

Activitățile desfășurate în natură permit copiilor să-și dezvolte încrederea în sine, coordonarea fizică și să înțeleagă mai bine mediul înconjurător. Explorarea naturii contribuie, de asemenea, la reducerea anxietății și la îmbunătățirea atenției.

6. Tehnologiile digitale

Utilizarea tehnologiilor digitale în mod responsabil în educația preșcolară, precum aplicațiile interactive și tabletele educaționale, pot transforma procesul de învățare într-unul atractiv și captivant, dacă este implementată corespunzător.

Practici excepționale pentru educatori și părinți

1. Individualizarea procesului educațional

Fiecare copil este unic, iar personalizarea procesului educațional conform talentelor, intereselor și nivelului de dezvoltare al copilului este esențială. Educatorul trebuie să observe constant nevoile copilului și să ajusteze strategiile didactice corespunzător.

2. Colaborarea între educatori și părinți

Educația nu ar trebui să se limiteze la grădiniță; părinții joacă un rol crucial în dezvoltarea copilului. Organizarea de sesiuni de instruire pentru părinți și implicarea acestora în activitățile educaționale ajută la crearea unei conexiuni profunde între mediul școlar și cel familial.

3. Promovarea incluziunii și diversității

O grădiniță de succes este una care acceptă și susține diversitatea culturală, lingvistică și abilitatea diferită a copiilor. Astfel, copiii pot învăța despre respect și empatie încă de la o vârstă fragedă.

4. Concentrarea pe dezvoltarea socio-emoțională

Educația preșcolară ar trebui să includă programe menite să învețe copiii cum să își gestioneze emoțiile, să colaboreze cu ceilalți și să rezolve conflicte. Această componentă este la fel de importantă ca învățarea tradițională.

Concluzie

Educația preșcolară este într-o continuă transformare, reflectând nevoia de inovație și adaptabilitate într-o lume ce evoluează rapid. Prin aplicarea unor metode și practici moderne, putem asigura o pregătire solidă pentru copiii noștri, oferindu-le cele mai bune șanse de succes în viață. Integrarea tehnologiei, inclusiv a platformelor e-learning în procesele educaționale, deschide orizonturi noi și stimulează creativitatea preșcolarilor într-un mod potrivit timpurilor actuale.

Investiția în educația preșcolară reprezintă una dintre cele mai valoroase contribuții pe care le putem face pentru viitorul generațiilor ce urmează.

Bibliografie

1. Băran, Pescaru, A. (2004). Parteneriat în educație: familie-școală-comunitate, București, Editura Aramis.
2. Bonchiș, E. (coord.) (2011). Familia și rolul ei în educarea familiei, Iași, Editura Polirom.
3. Cristiana B. (coord.), Bucinschi, M., Dulman, A. Educația timpurie și specificul dezvoltării copilului: modul general pentru personalul grădiniței, București, Educatia 2000+.
4. Petrea, I. (2011) Și tu poți fi supernanny 1: Cum să-ți crești bine copilul? Ed. a-2-a rev. București, Editura Trei.
5. Petrea, I. (2012) Și tu poți fi supernanny 2. Cu copilul la școală, București, Editura Trei.
6. Vărășmaș, E., Adina (2008) Educația timpurie și grădinița adaptată. De la pedagogia grupului la pedagogia diversității. Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice din învățământul preșcolar, MECT, UNICEF, RENINCO, București.
7. Vărășmaș, E. (2002) Consilierea și educația părinților, București, Editura Aramis.
8. Vărășmaș T. (2004) Școala și educația pentru toți, București, Editura Miniped.
9. <https://gradinita-ratiu.ro/wp-content/uploads/2024/03/GHID-EDUCATIA-STEM-IN-GRADINITA.pdf>
10. <https://www.educarium.ro/principii-educationale#:~:text=voin%C8%9B%C4%83%2C%20nu%20impuse,-,%C3%8Env%C4%83%C8%9Bare%20prin%20joc,a%20ceea%20ce%20%C8%99tiu%20deja.>
11. <https://www.stepbystep.ro/wp-content/uploads/2020/07/Organizarea-spatiului-de-invatare-post-pandemie-outdoor.pdf>